SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

»S. N.« płaca měsačnje we wudawarni 80 zł. pj., na pósła a pola dowórnikow 1,20 zł. hr. Do wukraja 16 Kč. Kóžde čo. płaći 10 zł. pj. Wudawa a čišći Smolerjec knihičišćerńja, zap. dr. z w. ruć. w Serbskim Domje w Budyšinje. Telefon 2687.

Za nawětki, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotedać, płaći so za mały rjadk 20 złot. pj. Wobdźěłanje so stajnje nawětki a tabele so wyše wobiłčeja. Za reklamowy nt nt rjadk płaći so 60 złotych pj. Rabat po tarifje. nt nt

Čisło (Nr.) 102 — Budyšin — srjedu, 2. meje 1928 — Bautzen — Lětnik 67

Pruska a jeje mjeńšiny.

W Pruskej žu hač dotal pšeśiwjo wěcam mjeńšinowych Pólakow, Danow a Serbow, wutupjaju wójnu wjedli. § 113 nimšćeje wustawy, po kotrymž ma žo wěcam mjeńšinowym w Nimšćej polica runoprawo w šuli, zjawnj a pšed wyšnjosćenci dacj, njeje za Prusku existowało. Tola nětko chce Prusku tej zwojnim njejsćinjanim swójeje napśeśwo pśichinjeś. W ludowej šuli dyrbi žo wuběra w pólšćej rěći zajwjeźeś. Kajka pak tale wuběra wobe? Nimšće nowinny pišchu, so dyrbi starschim pšchesłuchanje byś, hač dyrbja žo pólske dźeśi pšchi njej wobdźeliś. Tale wuběra budźe po tajkim tón žamy pšchesłuchanim, kajkiž je žo ludowym šulam w šaksich hornjoserbskich Serbach wobradźił. Śej abo dobrej woli wuběrjow a zwónjownych abo njerozumnych starschich budźe pólska wuběra pšchewobjasnjena. Połcaju budźa móc te žame dobrotu wužywaś kaž sakjuy Serbjo. Wuběra njebudźe nucena, ale dobrowólna. Pruske nowiny wuzběhuja demokratiskeho ducha, po kotrymž je tale wuběra složena. Spodźiwne je, so nimšće nowiny tehole zwobodnego ducha teź za druhe šulske pšchedmjety, kaž za nimšku rěcź, liječnje, pišanje, zwobjowanje, turnowanje, schicze atd. njeźadaju. Snajemy jich hole wuběrce a ludanje. Dobrowólna wuczba we mjeńšinej rěći dyrbi žo najpśidoju jenoź w pólskich ludowych šulach sajwjeśeś. W Pruskich Serbach dyrbi žerbska wuczba dale sakasana byś. A cźehodla? Dokelž, kaž nimške nowiny pišchu, wjetšich dźěl Serbow w Sakšej žyšli. (!!)

Dobyćerski ćah Bremenowych lětarjow w Newyorku.

Wulke powitańśe zwjedźenje k cźeśeji oceanskich lětarjow žu žo 1. meje w Newyorku sapocźałe. Njepśeśewidnjejše nadewe **chrótkeje** lětarjow wuskap witachu. Lětarjo žo do **pschichotowanych** automobilow sejachu, na cźož žo zwjedźenje cźah po Newyorkskich drohach hibałe, pschi kotrymž je 10 000 muži wojakow wobdźeli. Pschichad lětarjow wschudźe wulke zahorjenje zbudźowałe. Lud papjerjone śeby a konfetti mjetałe, ja mjeśtnami bě drohe pol lóheza wuzko z papjeru pschikryte.

Pschi pschichadze k Batteriji truby wschěch lódźow 20 minutow k powitanju wujachu. Pschi Batteriji je krajna sorada 10 000 cźežnego pschewoda se swjatkowego wójska, swjatkowego wójnskeho lódźstwa, statneje miliźy a drugich wojeńskich swjatkow sapjeła. Pschi powitanju Bremenowych lětarjow we City Halli mjeńschanosta Walker na wukowne pschijeze se strony wschěch worschtow Newyorkskeho wobydleŕstwa pokazowaśe a je lětarjam dźakowaśe, so su jako samóŕ ozeanskeho leźenja Newyork wuzwolili. Na to generalny major Hasell jako zastupjeŕ zapowanego gouverneura Smitha lětarjam statnu medaillu pschepoda.

Zorna a Bulacha sajeli.

Wutoru wjeczor je policija w Kolmarje barona Zorna a Bulacha, kotrejž bě jako źwédk k autonomistiskemu prozesej skasany, sajała a do Kolmarskeho sastwa dadźiła. Kotrejž pschicźinjonu dla je je to stało, njeje znate. Zorn a Bulach je k sastwu sadudźeny a je so dotal jenoź dla jeho thorosće w źwobodze wostajił. Jeho źwédcenje budźe w prozesu pschećiwo autonomistam wulku rólu hrać.

Ličenca z čerwjenymi frontiskimi wojowarjemi.

Po skromadźisnje nazionalnych sozialistow **w Essenje** su cźeśejenej frontiźu wojowarjo do nich frajyli. Nazionalni sozialistojo so najpśidoju w jenej korcźinje wukhowaś pytachu. Gdyž policija zakrocźi, cźeśejenej frontiźy wojowarjo nowy nadpad sćinichu. Policajstwu sastojnej pistolu z ruki wurasychu a wjazy trócź cźełichu. Jedyn policajski sastojnik so z nožom do hłowy straschnje skala. Gdyž policajski nadpadowarjam kommando pschikazowa, bźdźe z cźełenźu. Někotři nazionalni sozialistojo so cźežko zranichu. Jedyn inźenjeŕ po zrańenju na swoje rany umrje. Druhich zranjenych do Krupppiśeje thorowinje dowjezechu.

*

Njedźelu je w **Templinje k zrańenju mjes kommunistami a hajnišćimi wuczonzami** dojšło. Kommunistojo běchu někotre sta muži žyłni. Mjes nimi bě 130 Barlinskich kommunistow, kotrejž běchu z cźežinnymi automobilami na azitaziju wuśeli. S dwanaćoch hajnišćich wuczonzow su na pšcheměnjenje sakonja w egiptowskim parlamenće sapodali. Parlament pak je tehdy tónle namjet zacźitnył, dokelž k spomoženju sjawnych sajimow njesłuźi. Chamberlain na to pokasa, so na podstawku sćeźenja lěta 1922 **Jendźelska za bjezstrach wschitkich wukrajanow w Egiptowskej rukuje.** Dopomni na to, so su pśi njej njeměrach we lěcze 1921 w Alexandriji něhźe 20 wukrajanow mjerili a pśibeh 60 franćili, a so je po pśeh někotrymi njedźelemi egiptowski prak na někotrych měsnach pschi politiskich demonstrazijach na wobjedźenstwje wukrajanow pschepschimał. Pschi tajkich wobstejnoscach njemóže jendźelske knježerstwo dowoliś, so by žo wotmyślene pschemjenjenje sakonja pschewjedło. Wono je tohodla jendźelskeho kommisara w Egiptowskeje, lorda Lloyda, namołwiło, so by nětcźischemu egiptowskemu knježerstwowemu presidentej Nahasej pascha pschi runje kaž Sarwatej paschi nowu notu pschepodał. Chamberlain potom wopschipśijasze tejele noty jeźeli. W njej žo praji, so jendźelske knježerstwo z rozcźaśym njeměrom na dźeło egiptowskeho knježerstwa hlada, z kotrymž sjawny bjesśrach w Egiptowskej skłodoju. Jendźelska tohodla egiptowske knježerstwo namołwja, so by hnydom trjebne krocźele cźiniło, so by sadźewało, so by nowe zhromadźenske prawo płacźiwosći dostało. Dale jendźelske knježerstwo źada, so by egiptowski ministerski pschedsyda pśizamje słubił, so egiptowske knježerstwo nowy jakoń zacźitnje. **Jeli** so žo tole słubjenje hač do 2. meje wjeczor w 7 hodźinach njebyło dało, by jendźelske knježerstwo naprawy cźiniło, kotrejž želi położenje źada. Na wschě dalsche napraschenja je žo Chamberlain w parlamenće japowědźił, wótmołwjejo.

Njeje na tym dwělowaś, so by, jeli je by žo Nahas pascha teź nětkole **jendźelskim zadanjam pschecźiwił, jendźelske knježerstwo bjes kondźenja w Egiptowskej zakrocźiło.** Wotpółkanje wójnskich lódźow a eskadry lichtźakow dosć jasnje pokasuje, kak je jendźelski ultimatum mjenjeny. We położenju jendźelskich ministrow dyrje žo wobjamkuje, so maju žo jendźelske garnisony w Egiptowskej połnjiś a so egiptowske zła jako prěnja nuźaca naprawa zebrać.

Konflikt mjez Jendźelskej a Egiptowskej.

Egiptowska podarmo pyta, žo ſ putow wuśwobodźiś, ſ kotrymiž je ju Jendźelska wuwjasała. Egiptowski lud je pschestałdy, so by wohoł pschećiwo žiwjenju potrjećowarjej postajwjeś. Na Egiptowskej budźe cźežka jendźelska pjaśa leźeć, doniž žnadź druhe hišće njejnate mogy jendźelske źiwótowe knježerstwo njerozbija. Wobjamknjenje egiptowskeho knježerstwa, njedźiwajcy jendźelskeho warnowanja **senatej nowy zhromadźenśi zakoń pschedpołožiś,** kotryž pschećiwo jendźelsko-egiptowskemu dojednanju na pschećiwo rěcźi, budźe Egipćanam znowa jich wotwizniosć wot Jendźelskeje bolostnje zacźuwaś dać. Jendźelske knježerstwo **i wótrym ultimatum** wotmołwi, kotrenuž ſ demonstrazijuju **wójnskich lódźow trjebny doraz da.** Jendźelskim wójnskim lódźam w Malcze je žo pschikazało, so bychu do Egiptowskeje wotpłuwowale. **Ultimatowy** test je potaj, ſ jeho wopschijeća pak je znate, so žebi **žada, so dyrbi žo sa 48 hodźin zhromadźenśi zakoń** wrócźo wzaś. Njestajnje-li je to, Jendźelska zkoniźy wobjadźiś da. **Jendźelske wójnske lódźe su póndźelu do Alexandrije pschijśe.**

Egiptowske knježerstwo je žo póndźelu sśichło a wobsamkło, so budźe po politiki, kotruž je knježerstwo pschewjaschi ministerstwowy president Nahas pascha wojewiś, dale dźerźeś, po tajkim je **njedźiwajcy jendźelskeho ultimata nowy zhromadźenśi zakoń pschewjedźe.**

S pohladom na tkutnosć położenja, ſ tym nastajeho, je ministerśi pschedsyda **Baldwin** wobsebje połožedźenje jendźelskich ministrow zwołał. Swonkowny minister **Chamberlin** je w detkim śejmje ſ dźěłcej rěcźi jendźelsko-egiptowśu krizu rozłožił. Psched někotrymi dnjemi praji, je žo egiptowskemu parlamenće **zakoń sa nowy porjad egiptowskeho zhromadźenskeho prawa pschedpołožił,** po kotrymž bě egiptowskemu knježerstwu a policiji mózność data, bjes potrjećowanja sjawneje žiwobedy měr a porjad w Egiptowskej zakhowaćź. Nowy zakoń policiji zadźewa, pschecźiwo njeměram zakrocźiś. Chamberlain potom na to kedźiwe sćini, so je w lěcze 1924 Sarwat pascha podobny namjet schesćesćoch franicu. Jedyn hajnišći wuczonz cźežke śichanje mojoh poczerpi. Barlinskich kommunistow pola Rojentala sajachu, bdźe žo ſ automobilemi domojwrócźachu. Někotre žo pschestajkhsćeja a dyrbja žo Templinskim hajnišćim wuczonzam a druhim źwédkam napschećo stajiś.

Proces pśeśiwo cisaskim autonomistam.

Prozeſ pschećiwo 22 elsaskim autonomistam, ſ kotrychž žu žednjo do wukraja cźekli, **je** žo wutoru w Kolmaru sapocźał. K ſudnistwu wjedźeze dwóji žu žo ze žandarmami a wojeńskimi straźnikami wobžadźiłe. Statne ręcźnistwo je 40 źwédkow skasało, sakitarjo wobskrcźenych 15. Wódyš wobcźežejcych źwédkow wołachu, žo teź swonkowny minister **dr. Stresemann** sawoła, cźemuž žo pschitomny lud njemało dźiwasche. Dr. Stresemann njebě wšo pschihotł.

Potom žo wobstarźone pśismo w franzowskej a nimšćej rěcźi cźitasche. Ws sawodze žo praji: Autonomistiske separatistiske hibanje w Elsaźu a Lothringskej žu hižo pryedy pschimérne nimšćy a nimško-franzowśy Elsaźy źrudźili. Wono je stajnje na samóŕ, za narodnu jednotu jara straschny, složene byłe, dokelž žo stajnje na **dopołne wottorhnjenje Elsaźa a Lothringskeje wot Franzowskeje měrjeśe.**

Generalne statne ręcźnistwo 22 wobsćorźenych winuje, so žu žo wot 1920 w hornjoelsaskim, dolnjoelsaskim a Mosełskim wokrjesu sćeźeli a wobsamknyli, knježerstwo powolicź abo pschemjenicź, a mjeńschanow a wobydlerjow na to nadźiwaraź, so bychu žo pschećiwo wjelchnosćenam wobroniłi, pschi cźinu je žo sćeźany komplott hižo do skutka stajił abo žo pschihotowaze žo cźiny stałe.

Krwawne zrańenje we Warśawje.

1. meje je we Warschawje pschi wjeśkim wokołocźahanju w połnóznym smiskowym mješe k straschnej cźełenźy mjes kommunistami a sozialistami dośło. Wona leśeźy mjes kommunistami a sozialistami dośło. Wona je wjele wóporow žadała. Po połednich powěsćach je žo **něhźe 10 mórtwych a wjazy dyści 100 franźenych naliczito. Policija je wjazy dyści 200 kommunistow sejała.**

W dopołdnischich hodźinach wichelake cźahi po mješe cźahachu. Sozialistojo ſ pschedměśta Pragi k operenemu dźiwadłu cźahnychu, hdźež do kommunistow srašychu, kotrejž ſ dołheho wjeczora pschicźekowachu. Mjes tym so na dźiwadłowym namješcze wjazy dyści 10 000 ludźi na sozialistiskich rěcźnikow połłuchaschе, pschezo žyłniske kommunistiske wotdźelenja postupowachu. Najpśedyj žo kommunistojo je sozialdemokratam do pukow dachu, kotrejž skónčnje do ſćelenźy pschendźechu. Lud do wschěch stronow cźekaśe. Kommunistojo ſ rewolworow do njeho ſćelachu. Wjele mórtwych a franjenych na mješce leźo wosta. Policija móžeśe hakle sa někotry cźas japschiniwjeś a kommunistow wróćo ſejśicźeś. Pschi tym k nowemu wojowanju a stónčenje k jaceju 200 kommunistow dóńdże. Na wojewótschicźu wjele kommunistiskich khorhojow leźo wosta.

Njedźiwajcy cźeźkich zrańenjow sozialistojo pschipołdnjuju po mješce cźahnychu. Pschi tym na wschelakich mješnach k mjeńschim zrańenjam dóńdże.

W druhich pólskich městach njeje žo njejsći žwjedźeń ſ njeměrami kałył. Po pschepytanju wobydlenjow žu we Lwowje 70 kommunistow a Wukraińcow sajeli.

Kral Aman Ullah we Warśawje.

Afghanjski kral Aman Ullah je do Warschawy pschijěł. Tam je wjele widźenja hódnego nadeschoł. Tohodla ſwój wopyt we Warschawje wo dwaj dnjej podleźchi. Kral ješe póndźelu wulki hasćerśku pruhu pschedwjesćeł da, kotraž je jeho jara zajimowała. W błidnym pschipytnu prezident pólśeje republiki na to pokasa, so ſo pólski lud, hačrunje je tyšaźy kilometrow wot Afghanistana sdaleny, afghanskemu ludej błišći cźuje ſ wulpešćnym wuśwobodźićiskim wojowanjom, kotrejž je charakter wobeju ludow wuznawoźiło. Kral ſo ſ krótkimi słowami za hóstilowe powitanje podźakowa a pólśeju republiku ſtawu wunjeże.

S Warschawy Aman Ullah do Moskwy pojěźe. Ruscy bolschewikojo, kotrejž ſu hewak wulcy pschećiwnicy monarchow, ja njeho wulkotne powitanje pschihotuja. Prózuja žo wo jeho pschećeśelstwo, dokelž dźeda Afghanistan runje tak pschećeśelny Jendźelcźanam w Indiśkej kaž pschećeśiwo Perśiskej wusći.

Swjatši Bela Khuna ſ mazedonskimi komitaćemi.

Kaž žo ſ Beograda piśe, je Bela Khun, nehdyšni diktator w madźarskej republiku kommunistiskich radow, ko-

Trehcj ju we Winje tele dny sajeli, swiſowanje ſ mazedonſkim komitaczenſ mel. Juſnoſlowjanſke wyſchnoſeje ſu wuſtledžile, ſo kommunistoju w Mazedonſkej a Juſnoſlowjanſkej po pſchikazni Moſkowſkeje internazionale bombowe nadpady a druhe traſchidka pſchecziwo wobſtejazemu porjadej pſchihotuja. Bela Khun je pjeza koni we lecze kommunſtiſti ſbožk we Winje wobſal, pſchi ſotrymž ſu kommunistoju juſtizny palaſt ſapalili.

Fascistiske holcy z ſrčibu.

Po pſchikladze ruſkich bolſchewikow ſo w Italſkej ſa pſchichodnu wojnu tež holzy mobiliſuja. Na demonſtraziju 11 000 ſajzitſtiſkich džeſaczerjow w Milanje prenje dny meje 3000 ſaſtupjeczkow faſzitſtiſkich mlodžuſtkich ſwjatkow pſchiſejdze. S nich je kožda ſ tſelbu wobrenjena, ſo by ſebi pſchi tſelenju wo myto palunu dobyeza wubdžika.

Surowe wusudy w Bolharskej.

Njedžiwajcy powſchitkowneho roshorjenja dla ſenjeſenja ſu ſurowe wuſudy wojnſkeho ſuda w Sofiji pſcheczſwo cjeknjenjam pryedawſcheho ratarſkeho knjeſerſtwa najwjetſche pohorſchenje ſhudže. S 35 ratarſkich cjeknjenjow, kotſiž ſu w februarze 1925 ſ Juſnoſlowjanſkeje ſpytali, mjeſu pſchekrocžez, ſu hedmjoch k ſmjerczi ſaſudžili, mjes nimi pryedawſcheho ſmſtkowneho miniſtra Stajanowa. 20 thkoſtarnju na czaſ žiwjenja dopſachu, druſy ſo wuwinowachu.

Prčnje zrazenje mjez chineskim wójſkom a japanſkim wójſkom.

Pſchi ſchantungſkej želeſniznju je prčni krocž chineſke powodnſke wójſko do Japanzow ſraſyko. Pokodniſche wójſko je ſaſtanjſchezo Minaſchu ſchantungſkeje želeſniznu wobſadžiło a ſ tym wobſkad na njej pſcheterbio. Hdyž Japanzy 5000 wojakow wotpójſkachu, ſo bychu polodnjſchich wojakow je želeſniznu wotehnali, general Tjangkaiſkek porucži, je jeho wojazy njeſmědža pſcheſ Japanzami zofacz. Hdyž ſu Japanzo k želeſniznu blížachu, na to k tſeleniu dóndže. Polodnjſchi Chineſojo ſo je ſaſtanjſchcza njedachu wotehnacz.

Tjangkaiſhek je hnydom ſwonkowneho miniſtra Nankingſkeho knjeſerſtwa do ſlowneho kwartéra ſawołał, ſo by ſ nim politiſke jeſdžiwſi podawka roſpominał. Nazionaliſtiſke praja, ſo je w nječzſkim położenju ſo woſ ſamych kroczelow pſcheczſtwo Japanſkej njedadža wottrajicz. Japanſke knjeſerſtwo je wobſanſko, mjazy wójſka do ſchantungſkeje provinzy póſlacz.

Ze Serbow.

Dnjownica.

Wutora, 1. rožownika.

Filipa a Jakuba.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1“.

† 1880 Bohakbwal Markus, farař w Popojcach. Sluſa do tych evangelſkich fararjow, kiž ſo zaběrachu ze ſtudowanjom ſerbſkeje ludowědy. Běše ſo we lěče 1815 we Zakrowje pola Hródka wot burſkeju ſaršeju narodžił. — Swoje narodne zhudženje nazhoni we Wrótſlawſkem ſerbſkem towaršſtwje, kiž je ſobu załoži. Powoła ſo za fararja do Ranja, potom do Łubow a ſkónčnje do Popoje. We Wrótſlawje dosta přez Smolerja naſtork k zhromadženju narodnych pěſnjow a přiſłowow. Poradźi ſo jemu, nahladnu zběrku delnjołužiſkich pěſni zwjeſć. Zhorjelſke tow. wědomoſcow chcyše jemu pěſnje wotkupić, zo by ju při wudaću Hawptoweje a Smolerjowoje zběrki ſobu wužić mohło. Tola Markus njeprija poſkićene myto a tak woſtaſchu jeho pěſnički za čas jeho žiwjenja njewotčišćane. Hakle po jeho ſmjerći je ju Michał Hórnik w Časopiſu Maćicy Serbſkoje wozjewił. Zběrka wobſahuje 104 čiſłow a je hižo tehodła jara ważna, dokelž pokhadża z Hródkowſkeho wokrjeſa. — Tež hewak je Markus ſo ſwěru ſtaral wo ſwój lud, je do Casnika piſał, a Hankowy kraloduórſki rukopis zdźěła do delnjołužiſkeje Serbšćiny přeložił. — Přećelniwje je witał młodych Serbow, kiž k njemu do Popoje přikhadźachu a jich podpjeraše w jich dźěle. — Stary knjez je ſo jim lubił. — Měješe zrozumjenje za młodoſć, ſtož je pola nas přeco zrědka ſo ſtawało.

† 1898 Jakub Kral, tachantſki wučeř a organiſta při katolſkej ſerbſkej cyrkwi.

† 1880 Bohuſław Markus, farař we Popojcach.

1908 poſwjeći ſo Rakečańsko-Wojerowſka železnica.

Serbſka meja.

Zelena ta moja,
Serbſka łesna reja,
Kiwa k rjanom' wjeſelu;
Tuž hotuj ſo, ty rjane holčo,
Hotuj ſo na rejku
Z pacholom na trawniku.

Handrij Zejler.

Walpora prěnju poepulu do žita woła.

*

Srjeda 2. rožownika,

Sigmunda — Anaſtazija.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1“.

† 1796 Wjaczław Kobalc, rodźeny wot dobreju ſerbſkeju ſtarſeju w Kulowje jako tachant Budyšſkeho kapitla. Jenož jedne lěto je ſwoje wyſoke zaſtojnſtwo wukonjał. Ale hižo wot lěta 1774 ſem ſkutkowaše w Budyšinje jako farař při ſerbſkej cyrkwi a ſobuſtaw Budyšſkeho kapitla. Z jeho naſledníkom bu Franc Jurij Lok, kiž wot 1796—1831 tachantſku dostojnoſć wobſedźeše. Tež wón běše z Kulowa. — Tehdy knježevše mjez evangelſkimi a katolſkimi wobydlerjemi ſerbſkeho kraja jara měrny a přećelniwy duch, kiž woběmaj ſtronomaj tyješe. Tež biſkop Nuk, kiž je wot 1774—1780 z Budyšſkim tachantom był, běše podobneje zmyſlenoſće a běše tež z Kulowa, nimale rojeńk Wjaczława Kobalca. Tŕo wuznamni katolſcy zaſtojnicy běchu potajkim wukhodźili we nimale tym ſamſnym čaſu ludowu ſulu w Kulowje a ſebi ſlědowachu na tachantſkem ſydle w Budyšinje. Radźi bychmy wjacy wědźeli wo wjaczławje Kobalcu. Bóh daj, zo by přećelnoſć mjez evangelſkimi a katolſkimi Serbami dale wobſtała tež we našim čaſu. — Hewak by bórzy po woběmaj dźělomaj było!

1634 wotpali ſo nimale cyły Budyšin, tež Pětrowa čaſopiſa „Jutrničќi“. Hendrich Imiš běše tehdy 30 lět ſtary a wučeř w Budyšinje.

† 1796 Wjaczław Kobalc, Budyšſki tachant, rodźeny Serb z Kulowa.

1634 wotpali ſo nimale zyšy Budyšin, tež Pětrowa cyrkej a cyrkej Naſeje Knjenje — wutupjenje Budyšina. —

1861 Krajny ſtarſi z Thielau ſwój 15. zaſtojnſki jubilej ſwjeći, při kotremž ſo ſerbſki lud wobdźěluje.

Rjanoſć kwětkow.

Te róže w ſwojim kčenju
Wšě barby přetrjechja,
Zo ničo njej' tak rjane,
Stož je ſnadź molowane
Wot kumſtnoh' molerja.

Kak ſteja zhotowane
Te rjane lilije,
Haj krasniše, hač króna
So krala Salomona
Ze zlotom błyšeše.

Te ſifonki a kwětki,
Překraſnja zahrodu,
Tu zyńčo na nich lěta
Tu pčołka a ſej pyta
Balzamſku cyrobu.

Jan Pětrka z Khwaće.

Přiſłowo: Stož dubam do Walpory njezajerzanja, po Walporje bruki zežeru.

*

— **Wo wjedrje.** Wčera rano thermometer 26. — Dženja rano we 8 hodź. barometer 741, hygrometer +2, thermometer w nozu +13. Wuhladny na malo ſo pſchemjenjaze wjedro. — Skhlešża ſtupa ſaſo na rjane. Nad połnonjej Europu wyſchina łuk, ale nad Lodowitym morjom niſkiny. Tohodła nam tuſkniſki ſyhniſke wuſtudnjenje njechroſy. W połnonju a ſ wjeczora Europu leža niſkiny. Nad naſchimi ſtronami je wyſchina hač do Ruſkeje žahaza. Mamy ſwjetſcha wětrow ſ ranja abo tola ſ krótkeho ranja. Wone wobaraja pſchikhadej niſkin ſ wjeczora Europy. Tohodła mamy hóle ſuche a rjane wjedra. Póndžeſu wjeczor ſakhadźachu njemdre njewjedra nad Nižeinſkimi ſtronami. Slowkojte dejcheze naczinichu wichelaku ſchkodu. Walporu wjeczor ſo do wichelakich ſtron błyſkaſche, bjes toho, ſo hychu njewjedra bliže pſchiſchle. Jutſje ſchtwórtk ſkhadża ſłónczko 4,28 hodź. a khowa ſo 7,27 hodź. Měſaczk ſkhadża wjeczor 5,58 hodź. a khowa ſo rano 4,21 hodź.

Meja abo rožownik.

„Meja, meja, kak lubojna, kak pſchewſcho rjana ty ſy!“ Tute ſłowa wudobudża ſo nam ſ połneje wutroby, hdyž kroczimy pſches ſelene pola a hole, pod kſežatymi ſchtomami, pod mědrym njebjom, ſ kotrehož ſo cjapke naležnje ſłónzo na womtódženu ſemju ſmějwa. Zyła pſchiroda je ſtamyła, ninc je ſyma, pſchewinjena. Nětko wjſta wſa troba cłowjeka, ſo je pſchiſchła lubojna meja, rjane naležo. Mužiwajmy tutón rjany czaſ, wot Boha nam darjeny. Wožcoje djakowni ſu ta tute kraſne dny naſchi ratarjo, kotíž mója ſłónczko po dołhim czakanju w hrubej haprlej ſwoje naležnje rólne dźela wobſtarach. Djakowni ſu tež ſtari a ſhori ludžo, kotíž nětko na wuſtrowjaze ſłónzo ſhwataju. A młodžina — a dźeći! kajka roſoež, kajki czaſ! Wſchudžom wyſk a wjeſele, juſt a ſpěw ptaczkow a cłowjekow. To je ta rjana meja!

— **Dženja 1. meje w Budyſchinje** ſwjeczachu dźeſaczerjo na ſantſne waſchnje kaž poſlednje lěta. Popołdnju ½2 hodź. ſeſtupachu ſo na Mjaſkowym torhoſchczu do demonſtraziſkeho czaha, kiž ſo w 2 hodź. pſches Bohatu haſu, Jitne wiſi, Khježoriku dróhu, Hoſchcu haſu a Siwonkowym Lawiſku haſu do Biſmarckoweho haja hibaſche. Pod ſwukami hudźby ſtupaſche nětkoże 2500 wobdźělnikow. Wonka w Biſmarckowym haju njeſejche ſapołožanz faſkſeho ſejma, kommunift Sievert rěcž, w kotrejž na wuſnam 1. meje a na žadanja a ſamerły dźeſaczerſtwa pokaſowaſche. Na to ſabawjachu ſo je wſchelakimi hrami doroſcženych a dźeći. Na wjeczor wróczichu ſo ſ hudźbu ſaſo do města.

— **Njejorjadnoſcje na finanznym hamcze w Budyſchinje.** K wunoſchowanjam wo njejorjadnoſcjach na Budyſkim finanznym hamcze, kotrež ſo po Budyſchinje roſſcherjeja, ſdźeluje nam pſchedſtejeſi njenowaneje wyſchnoſeje, ſo ſu tute wunoſchowanja tak daloko wěrne, ſo je we dwěmaj padomaj tydenſk finanzneje pokładne wjeſcheſ dawkowej ſumje hakle ſ wulkim ſapoſdženjom na finanzny pokładny wotedaŕ. W finanznej pokładni pak pjenjezy wjazy njepobrachuja. Dalſche ſo nětko hiſcheze njehodži dźeſlicz, dokelž ma ſo najprjedy wunoſchk ſudniſkeho pſcheſpytowanja a dijzipliarneho jednanja wocžakacz.

— **Sſebi žiwjenje wſal.** Tute póndželu je ſebi tudomny, na Hoſchcu haju bydlazy wikowar ſ rybami Fiſcher ſe ſaſtſelenjom žiwjenje wſal. Wobkhodne ſtaroſcje ſu cjejcženeho a pilneho muža ſ tutej wobſarujonnej hrozeli pohnuſe.

Marica a Hanica.

Roman.

15] (Pokračowanje.)

Torggelowe murje błyſchczachu ſo napſchoczo, kaž pſchezo ſtojachu durje wotewrjene. Letnja ſahřota ſmalcſche, hnuſy ſawodźenk leżeſche nad dworom a winizami. Powětr drkotajo ſehrawaſche, wótſche w niſinje Etjcha tam na druhej ſtronje ſo ſyhotachu. Meinhardt ſejmowaſche ſej klobuk a ſtrčwjaſche czeło. Pſches jeho ſwětłoſiwe włoſky czehnjechu ſo czénne zyby.

Wón poeza ſ dźełom, kiž bě Hanica leżo woſtajiła, hrajkacz, a wonaj khwilu njeſeležeſchtej. Potom ſo wón wopraſcha:

„Praj wſchak raš, Mariza, myſlíſch hiſcheze na tamny wjeczor?“

Wona ſtoji weži na ſwoje wujchiwanje: „To wſchak je nimo. Wſchitko je nimo!“

„Ty běſche drje jara ſrudna?“

„Hewak tola cłowjek njepſaka!“

„Ach, tajka mloda holza ſo ſmějwa a płacz a płacze a ſmějwa ſo ſ jenym wodychom!“

„Ja nic!“

„Sšy dha ty zyle hinaſcha?“

„Meinhardto, ja njeſkym ſo ženje ſmjala. Ja tež njewěm, hacž bywa tak wjeſele ſ ſmějeſchtami?“

Wón ſo natkhli, ſo by jej do wobliczja pohladnył: „Ale, Mariza, kajſe majeſch to myſle? Mloda kaž ty ſy, ſapoczinajeſch tola hakle ſwoje žiwjenje a ženje njeſkym hiſcheze ſnadobu měła.“

Roshorjenje wona wuprašnyz: „Schtó to praji?“

„Nó, žiwjenje młodeje holczki tu ſo minje, kaž we bibliji wo likijach na polu wěra: wone njeſkyja, wone njeſnja, a Bóhlěh Knjeſ je tola ſeſiwi.“

Wona ſpohladny wot dźela: „To wſchak njeje runje leſnje ſa mnje!“

Wón nerwoſnje kałaſche do Hanizyneho wujchiwanja. Hrawajo cjinjeſche wón tak rjez muſtr do pſchederžowanje ſchlebjerdły pſatu, dźerku po dźerzy wukałaja, mjes tym ſo wotomołwi: „Sſo cji nicžo ſtcho rjez njechcam to tola wědźeh, Mariza. Ale ja mam wječi a widžu žiwjenje a widžu telko komiežſow a tajke, kotrež bychu ſo radły tak njeſnowaſe, ſ lohkomyſlnoſcju pſches žiwjenje dundacz. Wone nicžo njeſkyja a nicžo njeſamóža, a nicžo njewědźa a nicžo njewukmi a nicžo njeczinja, ale ſu tola zyle pſchewědczene wo ſwojej wažnoſci. Tola tajka wboha burſka holza, kaž dyrbi ſo ta draczowacz a zyły dźeń cžwilowacz, jo by jenaž ſo najeſcz měła. A naſchi ludžo ſydaja wokoło, kradnu lubemu Bohu czaſ a czakaju na muža.“

Wona hanjo ſalwoła: „Ah, na muža czakaja, ſchtó dha to praji?“

Wón ſplazny ſ rukomaj: „O jemim, njejſcze dha wy wſchitkyż k tomu wocžehnjene, na muža czakacz?“

„Meinhardto, ty ſy djenja jara lubojczywy!“

„Mariza wodaj! Daj mi tola dale rěczeć — ja praju, tajſe ſu wone ſwjetſicha! Wuwlacza ſu cjim rjeriſche! Jako wujcrož tu wěz ſnapi! Ale njewěm, ſchto chcych rjez! Tehdy hdyž ſy płakała to budżech cži rjez mohł!“

Wona poſtany: „Ja dyrbju tola pohladacz, hdże tej dwě tak dołho woſtawatej.“ Wón wja jeje ruku: „Měkko wěm, ja wěm! Hlej Jindrſchka. Njeje to tajka: „wone njeſkyja, wone njeſnja?“ Sšmějeſe ho naſtajuješi, móże cłowjek ſ tej waženje porečzeć? Hdyž tajke lwulke wobkhodźitwo pſchewoſmjeſch kaž ja, njeje to tyſaczorych wěſow, wo kotrychž by ſo dorečzeć chcył? S čim? Tola jenož ſ jenej, tiž ma jenake ſajimy, kotrejž dewěrjeſch, kotrejž lubujeſch. Mariza — ja bych ho chcył wozenicz!“

Czerwjeń ſtupi do jeje licow: „Wſchak ſe holzaw doſcz!“

Sawěſcze, je wſchcdnjeze druzimy ſtoriſkazy. Ale tajkich, kajkichž by cžłowjek jako ja ſym, trjebacz mohł . . .?“

Mariza powjaſcheji dźelo, czerwjeń bě ſ jeje wobliczja ſohnyła, wona běſche nětko bleda: „Tajſe wo ſce. Wy muſtiče jenož na ſebje, ſchto wy trjebacje! Wy! Wy!“

„Mariza — ja hižo widžu — wujnacze luboſcje cjinicz njedokonjam. Hdyž ſym je takle w dźiwadle ſlyſchał, ſtaj mi wobaj cžłowjekaj pſchcžo ſo ſeſdawałoj kaž dwaj wrótnaj.“

„Njeje tež wrótnje, muſej łóždy ſchwindl wěrieć, kiž cſi narečzi? Lumpakej, njedocžinjcj . . .“

Wón pohlada pſcheſtupjuzny na nju. Wona ſtany a khladowaſche ſaſo dele do winizy: „Mi ſo ſda, ſo nětko pſchindżeſcz.“

S poſledním njeudrym ſajahtanjenjom pſchetło wón Hanizyne džeło a cjihny jo na blidko, hdyž bě jo namakał.

„Mariza, pſchindżeſch-li ty ke mni na Rochuſowu hrodź?“

Wona na njeho njepohladny: „Hdyž naſ pſcheproſyſch.“

„Njerěčeż tak. Ty wſchak mje rozumiſch!“

Wona ſahyi ſwoje džeło hromadże a hladaſche po ſtołowej khłodźe dele:

„Kuchiniſke wołno je wotewrjene.“

„To je twoja wotmołwa?“

Wón ſtejeſche tu ſamyſlony. Wona džeſche do denu a rjekny: „Pój!“

Wonaj ſaſtupichtaj do ſiwy, hdżeż blido ſtonjeſche ſe wotewrjenej ſchtołu ſ bijitkami, tiž ſu pjecžo bóle napjelnjowaſche, ani jo by pſchebožała, hdżeż ſtara, lube wopomiſke tafle ſo w pſchihotowarſki pišanjachu a tak pohladnychu ſtare ſtołzy ſ wyſokimi wobłożenjemi ſtojacha. Meinhardtowa ruku wobjimaſchtej Marizynej małej ruzy: „Meinhardto, by-li wědźał, kak to we mni wuhlada! Wſchitko dyrbju ſama pſchebędźicz. Zanomni cžłowjekej njemóžu to rjez. Jindrſchka ho ſmějwa, a Haniza — nó! Mamje? Wona je pobožna po ſwojim waſchnju, mama, a tež dobra, byrnjez tež druhdy na druhich moſkotała, ale ja muje njima ani khwile ani ſrofumjenja. A papa? Dobry, ſuby papa, kiž njecha we ſwojim ſpokojnym žiwjenju njkdy wjeſ?“

Wón bě pſcheſtłapnjeny: „Kak ty jich ſnajeſch!“

(Pokračowanje ſcžhuje.)

— **Dwě cźežkej ranje** śeśišo Budyśkemu hudźonemu nabitej. Njedźelu pśihpołdnju wumrě we [illegible] měśańskej chorowni 75 lět stary kapalny Max Eilenberg, kiž je kapału 38 lět dołho jako dirigent pola wojałow śłužał. Jeho kapała [illegible] do najśěpśich kapałow Němskeje. Po źiwotnych [illegible] lětach běśe śemrětny ś direktorom Budyśkeje [illegible] kapały. — Dale je wumrěł póndźelu rano Alfred Nietzel, kiž je po zyłej Łužicy jako dirigent ś množstwom tšórom, kiž je po nim pomjenowany, bu jenož 46 lět stary a běśe źo dyrbjał we [illegible] śwojej chorowni pod operaźiju śerśenja podaś.

Dokelž běśe źo dla śahorjenja śudow sajedojcźenje krwe pśichodało, wutroda wośkalny a to dowjedźe k śmjerśći.

— **Dróha ł Budyśkima do Lubija fawrjena.** Dla plestrowanja Drježdźańsko-Śhorjelskeje śtatneje dróhi bija do Budyśkima a Lubijom je jśedny wobkład ł Lu- 5 njedźel dołho, na Lubijśko-Wósporśku-Budyśku dróhu na Ketlicy a Kotezy pokazany.

S **Maleśhez.** Walkoru je najcha bokolśa młodźina meju śtajika. S 24 metrow wyśokeje źerdźe śtrowi meja rubiśćežata, bantata. Ssokoljo ji kóždu nóz źwěru śtražuja.

Hospodarski rozhlad.

Sśrjedu 2. meje 1928.

Wčerawše kurzy w Barlinje.

[illegible]	4,177	100 pólsk. złotych	46,775
pant	20,979	100 českosl. krónow	12,377
frankow	80,48	100 franc. frankow	16,43

Wiki burja śapiśa wčera mérniśke wiki. We [illegible] kurjach wjele pśichańćenja njeběše.

Wósakowe wiki mějachu wčera w Barlinje kapa wot- [illegible] pjaćišny. Wośebje pśiheśa a rožka po zentnerje pśichiładźichu. Wobrot wośta pak jara [illegible] Zentner płaćeśche

w Barlinje

[illegible] płaćachu 13,45—13,60 hr., rožki 14,15 hr. [illegible] hrach 14,25 hr., jeźmjenja nakśtn. 12,70 hr. [illegible] hrach 14,50 hr., wowsa 12,15—13,45 hr.

w Drježdźanach (pjat)

[illegible] płaćachu 13,60 hrach 13,85 hr. (13,65 hrach 13,90 hriwnow).

[illegible] rožki 14,30—14,55 hriwnow, (14,10 hrach 14,35 hriwnow),

[illegible] jeźmjenja nakśtnjeneho 14,75—15,50 hriwnow (14,75—15,50 hriwnow),

[illegible] jeźmjenja nahnjateho 11,75—13,50 hriwnow (11,50—13,50 hriwnow),

[illegible] wowsa 13,45—13,70 hr. (13,45—13,70 hriwnow).

w termijowym wikowanju

[illegible] za meju: pśiheśy 14,20—14,17½ hr., rožki [illegible] 15,20—15,15 hr., wowsa 13,42½ hr.

[illegible] hrach 13,47½ hr.

[illegible] za julij: pśiheśy 14,70—14,62½ hr., rožki 13,72½—13,67½ hr., wowsa 13,55 hr.

[illegible] za śeptember: pśiheśy 13,70 hr., rožki pak 12,60—12,57½ hr., wowsa 11,71¼ hr.

Pśichśitajśi pytaja:

[illegible] ze domu, rěźnik Domiška w Budyśkinje na Zitnych wikach.

[illegible] rěźnik Lehmann w Budyśkinje, Swonk. ławka [illegible] hasa 26.

[illegible] Jůnźej Hoješcyj w Hornjej Hórzy.

[illegible] Wejsakowa w Wělej Wodźe, Budyśka dróha 55.

[illegible] Waltherja w Hródku, na Łužyśkej haśy 1.

[illegible] w Hródku, Seifertowa, Drježdźańska dróha 46.

[illegible] Dr. Halter w Mužakowje.

[illegible] Knježi dwór we Wikrancźicach.

[illegible] Wjerścyj „Lipowy dwór“ we Sśkomjerścu pola Hródka.

[illegible] prowanija w Kholinje.

[illegible] dr. Manowa we Wojerśezach.

[illegible] Jaworja w Kulowje, Sdjarowśka dróha 12.

[illegible] „ Dümpert a Hauka w Hródku.

[illegible] „ mlyn we Wulkej Nydźej.

[illegible] „ Reitz we Wojerśezach.

[illegible] Hermann, Stefanej pjekarnja w Wělej Wodźe.

[illegible] Kunkelego, Augit w Semjazach.

[illegible] Hłuznarstwo mišterna (Schachtmeister). Müller, tworj we Wojerśezach.

[illegible] Hrawśkego, Krigeć w Nźeźicach.

[illegible] „ Schimang w Dubrawśe pola Hródka.

[illegible] „ Janko w Hródku.

[illegible] Hrabowśkego, Baumann w Semjazach.

[illegible] Wósakowa mišterna, Nowak jun w Hródku pśichi hrodźe.

[illegible] Wósakerjowa, tworj Müller we Wojerśezach.

Na pśichodaś.

[illegible] Wósakowa mašina krawśka, Block w Kamjenzu, Müllerowa hasa 3.

[illegible] Wjaźki 2, płaj na pśichodaś w Sśmjerdźajcej cźo. 22.

[illegible] Wósakowa młoda dźiśa, Rychtaś w Budoślezach.

[illegible] Wósakowa drjasta, khabaty, łazy, mantle, wobleći a śtupnje [illegible] (śćeśi 40) na Jůdowje 5 pola frizéra.

[illegible] Wósakowy bźěłaśy w Kamjenzu, Kórnerowa haśa 32 a Budyśka dróha 126.

[illegible] Wósakowy drjasny w Kamjenzu, Wórtenśe. 111.

[illegible] Wósakowy pomjenowne we Kulowje, Becker, Hóskowśka haśa 16.

[illegible] „ w Lemjśkowje 3.

[illegible] „ w Semjazach 14.

[illegible] Wósakowy bźěłaśy w Kulowje, Hoyerśkeśa haśa 33.

[illegible] „ bźěłaśy w Wětkich Nošćicach 18.

[illegible] „ w Budyśkinje, Lehmann na Wórklinje 1.

[illegible] „ w Budyśkinje, Jägerowa haśa 22 delka.

[illegible] Wósakowy tałtaty a hospodarśi w Semjazach 14.

[illegible] Wósakowe wobrucźowy w Hródku, Raiffeisenlager.

[illegible] Wósakowe a žonjace, pśiwaśki śtroj, gramofon we [illegible] Budyśkinje, Pawłowa haśa 12a na prawo.

[illegible] „ mlyn w Hornich Teśśinjach pola Hródka.

[illegible] Wósakowy, 4, w Hośćeśkowje 18.

[illegible] Wósakowy, 13 lźorzow, w Bźěłanje 27 pola Łuźinu. Dalśe [illegible] dostanaje Ernst Loka w Łubiju, Nikolaiśtr. 7.

Kupjeź pytaja:

[illegible] Wósakowy, 10—15 młodych, w Kulowje, Sdjarowśka dróha [illegible] 12.

[illegible] Wósakowy, 10—12 zentn., Schaffer w Budyśkinje, [illegible] haśa 30.

Ssudniśzy napśechadowanje

śchwórtk 3. meje 1928

w Budyśkinje na žudniśtwje: porzelinowa śchka a wašy, kofejowy śerwiś, bebjeńśki kanorcźk, 3 wobrazy, schijaca maśchina, gramofon, 4 pijaśśe śtroje, klawěr, pijaśśi śekretár, bźśejc, khójnowe a wśišcowe deśći, klawěśki kanor, śchtrychow. maśchina, por Winśtich wośeśchow, 4 kožuchowe mantle, blioka ja pišaśki śtroj, 6 pijaśśich, widowy, blidźy ja kurjerjow, śtolaj, kanor ja kartoiheu, 3 schijaze maśchiny, drśtny kanor, draśchala ł motorom, kredenza, śtrojej pśched pijaśśe blido, śtolaju cźaśnik, kobrj 2½×3½ metra, motorśkej kole 1½ PS, njekowanej parkowej a hnitwinśkej wojaj, śchpihel, śchauśki śofa, klamowej blidźi, 3 knihowe kanowy, bezinalna waga, blidźi, 4 śtoły, kwětkowy śtejak, klahnowej kamoraj, łodowy kanor, komóda ja myjeźe.

w **Lubiju** na žudniśtwje dop. w 10 hodź.: harmonij, pišaśki śtroj, meble, elektr. lampa, hubje, śmołingśki wodźel, draśchala, motor, hódźinka ł točźnikom,

w **Rědźelczicach** — kuzay śeźba śo dop. w 9 hodź. we Herbśtej grychcźe: pišaśke blido,

w **Wśujnje** pola Kamjenza dop. w 9 hodź. w hoścenzu „K wiceźnemu kubku“ 3 powródźaze lowaje,

w **Kamjenzu** w kasarnach, kotrymž dem maśchinśkich śćelbow, dop. w 9 hodź.: 70 porow śwódnych śholowow, 1400 zigarow, 100 błeśchow wśchelakeho wina, blido, 4,20 mtr. wośkołowych śkaninow, kamaśkej pokładni, mokowy śtudźak, łodowy kanor, kaśchćik wobućowe creme, bezinalna waga, 8 porow wśchódnych śholowow, 6 śhabatow, nóžnej kanorcźaj, wulkołowanje śchałuje, büśej, kredenza, 8 śtołzow, pišaśke blido, 4 mtr. angorajśke kože, kolo, draśchala, wobraz, śrišerśka toiletta, śtejacy cźaśnik, cźajowe blidka, wolma a druge wośmjane pśichódźena, knesle, rukajcy, nošaje, jehły a gumijowe banty,

pjatk 4. meje 1928

w **Mejśchizach** — kuzay śeźba źo pśichy. w 12 hodź. na gmejnśkim hamcźe: žaśki, drastnej kanoraj, butrobaj,

w **Małyjezach** cźo. 2 w 11 hodź. dop.: Eśchechachśki kožuchowy kanor, mužazy dołhi kožuch a krótki, drastnej kanoraj, śtejacy cźaśnik, plśchowy śofa, büśej, kredenza a wincźahowaśke blido.

Śkrowe depeše.

Produktowe wiki w Barlinje dźenża dop. ¾11 hodź.: Wiki žu malo wuwite, žitne pśacźiny žo śnowa wotdrjebluja.

Dop. ¾12 hodź.: Kaž pśched hodźinu.

Pśaćiny na Barlinskich produktowych wikach.

Žito a wolijowe symjo po tuni abo 1000 kg, lewak 100 kg.
Pśaćiny po złotej hriwnje.

	1. 4.	30. 4.		1. 4.	30. 4.
Pšeńca	270-273	271-274	buny	23-24,00	23-24,00
rožka	285-287	286-288	woka	24-26,00	23-24,00
nal. jačmjeń	294-290	254-290	módre lupiny	14-14,75	14-14,75
naz. jačmjeń	—	—	žołte lupiny	15-15,80	15-15,80
wows	263-269	263-269	zeradella	—	—
kukurica	237-241	233-243	rapa. wosušk	19,00	19,00
pšeńc. muka	*34-37,75*	*34-37,75*	lany wonoźk	*24,00*	*24,00*
rožna muka	39-40,75	39-40,75	poen. melasa	—	—
pš. wotruby	18,00	18,00	běrnj. kruški	27-27,80	27-27,80
rožne „	19,00	18,75	syno, 50 kg	2,60-2,90	2,60-2,90
lane symjo	—	—	rožna sloma	*0,95-1,15*	*0,95-1,15*
rapa	—	—	pšeńc. „	0,95-1,15	0,90-1,15
hróch	36-39,00	36-39,00	wowsna „	0,80-1,00	0,80-1,00
pjeluški	24-24,50	24-24,50	jeźna „	0,80-1,00	0,80-1,00

Drježdźańska burza (30. 4.)

Pšeńca	272-277	běrnjace kruški	29,00-29,50
rožka	286-291	pšeńc. wotruby	17,00-17,40
nalětni jačmjeń	295-310	rožne wotruby	17,80-18,80
nazymsk. jačmjeń	235-270	pšeńčna muka	40,50-42,00
wowa	269-274	rožna muka	44,00-45,50
čerwjeny dźećel	175-190	woka	28,50-29,50
raps	340-350	pjeluški	30,00-31,00
kukurica (Mais)	242-244	hróch	31,00-37,00
suche truhančki	16-16,40	cokrowe truh.	21,50-22,50

Pśaćiny rěźneho skotu na Drježdźańskich skótnych wikach.

30. haprleje.

145 woł., 406 byk., 305 kruw. a jałojc., 985 ćelat, 561 wowc., 3448 swini.

Pśaćiny za

woły: 1. 52—57, 2. 45—50, 3. 36—43, 4. 32—35;
byki: 1. 52—56, 2. 47—50, 3. 43—45;
kruwy: 1. 47—50, 2. 38—42, 3. 29—34, 4. 23—28;
jałojcy: 1. 55—59, 2. 45—51 48—50;
ćelata: 1. 69—79, 2. 61—67, 3. 53—58;
wowcy: 1. 65—70, 2. 58—63, 3. 50—52;
swinje: (pśez 300 pt.) 48—50, 2. (240—300) 50—52, 3. (200—240) 47—49. 4. (160—200) 45—47. Rancy 39—42.

S **Rakojd.** Śławny puć ł Rakojd do Stanez je dla twarjenja mosta a bla nażywowanja na Rakojdźańskich honach wot 2. meje hač na dalśke fawrjeny. Jśedny wobkład wokśuje źo na Njećharń abo na Bukojnu.

S **Drażdźišća.** Póndźelu w nozy po źhodojtypalenju bu bjeśwědomicki paduśchi tudomnemu wojnarjej 10 pjeć njedźel śtarych huś tradnyli. Nadźijomnje paduchom wušłědża.

Z **Radworja.** Wćera 1. dźeń meje poby z Radwórskich dźěći na 120 w Róžeńcu, zo by z druhimi śulemi tam w hnadownej cyrkwi woswjećiłe tysaćśtne wobstaća hnadowneho městna. 100 wotjědże rano w 5 hodź. z ćahom do Śešowa, wottam pěši do Róžanta a wrócu do Radworja; druhe z kolesami do Sernjan přijědżechu. 4 wučerśke mocy dźěći přewodźachu.

Z **Worklec.** Póndźelu w nocy wokoło 12 hodź. wudyri pola źiwnosćerja Uhliga woheń w bróžni, kotraž so docista wotpali. Woheń wupřestrě so tež na domske susoda Boška, kotrež so tohorunja cyłe wotpali. Ze zapřimnjenjom motorskeje sykawy z klóstra Marijneje Hwězdy bě dalšej skodźe wobaranje. Kak je woheń nastał, nieje hišće wujasnjene.

Z **Kulowa.** Njeznaty paduch je w tudomnej łatkskej cyrkwi z jeneho spowědneho stoła pěrikrywy ze wjelbludowych kosmow kradnył.

Z **Kulowa.** Na póndźelniše skótne wiki běchu přihnali 37 krunkow, 8 młodych skoćatow, 8 jałojcow a 3 konje. Wiki lubjenje dźěchu.

Z **Kulowa.** Najstarši wobydlef našeho města, knjez Handrij Schömmel, swjeći jutře stwórtk, 3. meje swoje 90. narodniny. Stare sće so hišće dobreje strowosće a čiłosće wjeselić.

S **Krjebje.** Njedźelu wječor je so w našej wsy hrozne mordarstwo stało. Mjerjanski klub motorowych kolesarjow přihotowanje w tudomnym hoścenzu dźiwadło k lěpšenemu wójnišću wobškodźenych. Po přenim wustupje jawoła famkař Gleinert ś Blankenaje pola Hamburga źiwoju mandźelsku, kotraž dźiwadłowje přihotowanje wopyta, je sale. Jeho mandźelska běše wot njeho śchła a přihotowjwaše pola źiwojich přihłuwnych w Krjebi. Muž pak běše napołdźek w Ablenje we Westfalskej zajmdlony. Jako běchu so mandźelskaj nědźe pół hodźiny dołho wurěčeliowałoj, tšěli mandźelski nadobo dwójzy do źiwoje žony, jedyn wustrěl ju žmjertnje śranił. Na to žebi mandźelśtí žam kulu do hłowy tšěli. Wobeju cźežkoranjeneju dowjedechu do Njeśańskeje Khorownje, hdźež je mandźelska bórzy wumrěła. Naležnosć je śtatnemu wěźnistwu přechodata.

S **Cźornoho Khołma.** Tudomny khěžał Otta Jurk je so wobžunywšchi ś rěbła padnył a to tak njeśožownje, so je žebi nohu wyšche kolena śłamał.

Sakski pomocny tydźeń za wumělcow

Postajenja w Budyšinje.

Kaž je powšitkownje znate, wotmětwa so wot sobóty 28. haprleje hač do njedźele t. m. tydźeń sakskich pomocnych wumělcow. W Budyšinje sapóčza so wón je přenim pódwjedźenjom „Thomaskantora“ wot Kurta Strieglera, sobotu wječor w „Krónje“. Wopyt běše jara bohaty a postajene jola a khóry ł wšchewobsoh łuźiskeho orchestra přinjatne. Nadobnišćo šmy hižom we pónděłnišchim cźišće rozprawjeli.

Njedźelu dopołdnja w 11 hodź. wotewri přichodźeny Budyšeho dźělowego wubjerka, knjez wyšchi twarški rada Göhre wustajenjam „starého wumělstwa“ w měšćanskim muzeju. Knjez direktor muzeja dr. Biehl rozłoži wšchitkomnym jenotliwe wobsteće wustajenjow so dotyčnje stawišnj žiwotow ł Wietinghof-Rieck, kotrež je swój wulkotny žiwotny muzej dobrozmólnje za pomoc wy tydźeń pschewostajiła. Po žiwotnym sawodnym přichodnišchu wobdźěłe knjez dr. Biehl wopytowarjow, kotříž běchu pschi wotewrjenju pschitomni přeco wukazanju a rozłoži jim nadrobnje jenotliwe wustajeńš. Wustajeńša, kotraž je psches zahły tydźeń wopytana, postrěži wobšěrje zajmawoscze, nadobu, wobrazy atd. ł 18. ličtkowa. Zu wopytanje, mózemy kóždemu porućeć.

Njedźelu dopołdnja wot 11—12 hodź. postrěži so wuměłcheho hišćeńca na Zitnych wikach namětna hudźba a popołdnju ¼4 hodź. wospjetowa, dyž so w „Krónje“ pschedwjedźenje „Thomaskantora“. Pschi tutym pschedwjedźenju komponist knjez Kurt Striegler sam pschedi dirigentskim wultom steješche. Sobotu wječor Lěche knjez stud. rada Wotruba dirigowal.

Na póndźelu njeběše žanoho postrěhanja wotmyślene, dokelž běše wot města psched mjenom, na horach atd., hdźež so khodźeše palachu.

Ale wčera wutoru wječor postrěhi so něschto wunjadne a wosebite. W Budyšchinje hyšcze njewidźane. Pschi krašnjym wosswětlenju Kschewoho torhoschcza, Petrowšteje zyrkwje, radunzy a privatnych twarjenjow, kiž běše wokšuskoje, postrěžichu Budyške muzike spšowne twarstwa rjane spěwy, nabožnjeho, a wjetšcha pak ludowcho raza. S dirigentom běše knjez W. A. Richter, kantor w Pózkowach a spěwny mišchtr Hornjołužiskeho swjasa spěwnych towaršstwow. Wšcze to krašna hodźinka, kotraž je kuše magiskeho spomóca pschi wosstu muzikow hłoham, kiž běchu je sahorjenym spěwanje. Tyšacy ludzi běchu so sešchli, so bychu so ta wosschewili.

Sa dźensa wječor je postajeny zwuhwiniki koncert we Petrowskej zyrkwi, wječor we 8 hodź. Sastup ł wjeźu 50 pj., ł durjemi ł Mjasowego torhoschcza 1 hr.

Najnowiše z cyłeho swěta.

— **Schkrowa powětrj wo wjedrje za jutšnjich schkwórtk:** Rjenje, žuchu, cyste, njewjedrna žu mózne. W Jendźelskej mróčzele so pschećerjahuja. Tu a tam so podeschćuje.

— **Lětak Raab je so rozpadnył, so ł łódźu poleći, kotraž so ł powětrowej raketu do njeźmérneje wyschkosće k njebju pozběri. Oppelez žělarnje w Russelsheimje tule łódź nětkole twarja. Sa jeho ł njej žu so někotre sta ludźi samoł.**

wile, kotřiž chcedźa sa nowu ideju swoje žiwjenje na hrjadki stajicj.

*

Italska powětrowa łódź „Italia" bě 1. meje k wuleczenju hotowa. W Stolpu w garnisonje leżazy jězdny regiment 5 uě wjeczor w 11 hodźinach k podawanju pomozy pschi wuleczenju polarfleje powětroweje łódźe alarmowany.

*

Wyschk Lindbergh chce w junuju s lětadłom se St. Johnsa na Nowofundlandskej do Europy a potom zyku Europu a Asisku pscheleczeć.

*

Pschi wołbach do franzowskeje deputěrtskeje komory je Poincareowa politika dobyła. Se 612 sahojźanzow noweje komory je so 460 sa Poincareowe politiske sajdy wuprajsiło. Knjeczestwo móże so na wešu wjeschinu 370 hacź 380 hłosow spuschczecz. Franzowski lud je Poincarecj pschi wołbach dźak sa to wuprajił, so je Franzowsku pschez finanznym zwrěschczenjom wobarnował. Poincareowa nahladnosć njeje hischcze jenje tak wulka była, kaž pschi tutych wołbach. Cźim bóle so sozialistojo a kommunistojo sjebani cźuja, kotřiž běchu s tym liczili, so wulku wjetschinu wubędźa. Kommunistojo su se 28 przedawschich mandatow 12 zhubili. W Elsasu su so tśi autonomistojo, dr. Ricklin, profesor Rosse a Broglý wuzwolili.

*

Na Ssokolskej kupje w Cźichim oceanje je wulkan wudyrił. Na dwěmaj stronomaj kupy trajnje zahla lava po herach dele běži.

W Chile a Talcy je zymne zemjerjenje było. Někotre khěže su so sapadnyle.

Towarstwowski powěstnik.

Budyšin. Jednota Sokoł zwučuje kóżdu srjedu wječor we 8 hodź. w towaršowni na Hornčerskej hasy. Dźensa je ważna pruha za naš nalětni swjedźeń. Namołwjamy wšěch, zo bychu wšsče a zahe přišli. Načolnik.

Budyšin. Naša jednota Sokoł wuhotuje přichodnu njedźelu, 6. meje, wječor w 7 hodź. rjany nalětni swjedźeń. Dopomińe so na hazymny, a wšsče rady zasy k nam přińdźeće. Witamy wšěch sokolskich bratrow a lubych Serbow hižo do časa.

Drježdźanski „Hromadnik" změje štwórtk 3. meje swoje porjadne posedźenje pola G. Zmija (Christianska dróha 22). Přednošk: Wodźan — B. Krawc. Rozprawy. Hosćo su stajnje witani. **Predsyda.**

Lichań. „Zernička" spěwa jutře štwórtk wječor we 8 hodź. pola Rudolfec. Přińdźe zaso wšitcy!

Malešecy. Serbske towarstwo a Sokoł. 1. dźeń swjatkow meju mjetanje z narodnymi rejemi.

Rakojdy. Jednota „Sokoł" zwučuje kóżdy štwórtk z dypkom 8 hodźin. Dokelž so nowe prostne wuča, je winowatosć kóżdeho, zo wšsče a z časom přińdźe.

Serbske tow. skupina „Hrodźišćo". Wulět do Błótow nastupace. Njedźelu rano 6. meje t. l. autobus wotjědźe: z Budyšina rano w 3 hodź., z Bukec 3.15, z Pomore, dwórnišća 2.20, z Njechornja 3.30, z Brězec 3.40, z Barta, dwórnišća w 4 hodź. z dypkom. Wobdźělić móża so jenož te wosoby, kotrež su jižbu připowědźili, dokelž je autobus wobsadźeny, so žane připowědźenja wjacy njepřijimuja.

Slepo. Tón tydźeń štwórtk (3. 5.) wječor we 8 hodź. změje towarstwo „Swěrnosć" swoju měsačnu zhromadźiznu pola Heidena při dwórnišću. Spěwarki njech wšitke přińdu, dokelž budźemy też spěwać. Wobdźělće so wšitcy, přiwjedźće hišće wjacy sobu.

Hłowny redaktor a zamolwity za politiku: Marko Smolerjec w Budyšinje. — Za lokalny dźěl a feuilleton: A. Dučman w Budyšinje. — Za hospodarski dźěl: Arnošt Bart w Brězyncy. — Za nawěstki: G. Janak w Budyšinje. —

Pilneho

wojnarskeho

pyta hnydom při darmotnej jědźi a z bydlenjom

Jurij Rietscher,
wojnarstwo z elektr. připrawu
w Sernjanach pola Rózanta

Pytam hnydom spušćonuu

służownu

za dźěło w sadowej zahrodźe. Žane polne dźěło, jenož jena kruwa. Přejadwša służownja běše 14 lět pola mje. Poskićenja na

Walter Jährig w Kamjencu.

Symjentne běrny su na předań w **Kukowie** čo. 26.

Kruwa

z čelećom je na předań **w Komorowje čo. 28** p. Rakec.

1¼ lětna

jałowca je na předań **we Łuzku čo. 6** pola Pomore.

2 běhakaj

stej na předań **w Smjerdźacej čo. 22**

Princeske suknje

košle, žonjace kholowy, jaki, košlowy płat, kopřiwinu, běłe a pisane łožowe šaty, ćopłe šatałki jara tunjo

K. Erler w Budyšinje

na Žitnych wikach 11 znapřeča hosćenca „Hwězdy"

Wuporjedźenje wobuća

solidnje a tunjo w najkrótšim času z ruku šite, z drjewowymi hozdźikami

Ago (bjez šowa a hozdź.)

Crepe-gumij. póduše

so na wšě ćrije přičinja

Heinrich Mohr

w Budyšinje, na Žitnr. wikach

Barchent, płat za košle, rólcuchi, wolnu k štrykowanju we wulkim wubjerku.

W. Köhler w Budyšinje

na Hłownym torhošću čo. 9

Makulaturu

ma na předań

Smolerjec knihićišćernja

w Budyšinje

Saksla krajna loterija

Hłowne dobyće w najprij. padze 750 000 hr.

Ćehnjenje 1. rjadownje 14., 15. a 16. meje 1928

1/10	1/5	1/2	1/1
4.—	8.—	20.—	40.—

w jenej rjad.

Losy poskićuja statnaj loterijskaj běrcaj w Budyšinje

Friedrich Rother
na Kěžorskej drózy 22

Ernst Lehmann
na Kamjentnej hasy 45

Za dobyće w loteriji so dawki njepłaća!

I. hypothcki za ratarstwo a za rjemjesnikow — też na wsy —

wobstara spěšnje a bjez kóždeho doprědka płaćenja

hypothekowy bürow Hermann Rostock

w Budyšinje, na Seminarskej hasy 1

— Telefon 2302 —

Najlěpše porućenja

Sadowe štomiki

šćěpjeńki / pychowe keŕčki

ma hišće na předań

štomownja E. Pelz w Budyšinje

Weite Bleiche / Telefon 2648

Konjace hrabje
walcy * centrifugi * butrobasy

předawa dla pobrachowac. městna **za pol płaćizny**

Carl Gast w Budyšinje

na Drjewowych wikach

Wupjerki

łožowe šaty, kuchinske šaty, syru kopřinu, šórcuchi, hotowe košle, šěry płat, słomjaki atd. porućuje we wulkim wubjerku po jara nizkich płaćiznach

Emil Wehrle w Budyšinje

na Jerjowej hasy čo. 7 — na Jerjowej hasy čo. 7

Dla přepołoženja wobkhoda na Bohatu hasu čo. 9 **dawam na wšě twory 10% rabata**

Nawěšiki přinjesu wužitk!

Twory kupowace towarstwo w Budyšinje zap. dr. z wob. rnk.

Poskićujemy našim sobustawam cyle wosebje:

Jara tunje wobuća na dróhu

Jenož we woscbit. klamach za manufakturske twory a wobuća w Budyšinje na Serbskej hasy 7

Jednota „Sokoł" w Budyšinje

wotmeje přichodnu njedźelu 6. meje 1928 w Měšćanskej zahrodźe (Bürgergarten) swój rjany

nalětni swjedźeń

z bohatym programom.

Wot wječor 7 hodź. rej. Započatk porjada we 8 hodź. Prosine a narjadowe zwučowanja — Hudźba — Skupiny — Wustupy — Žorty — Reje

Wšěch lubych serbskich přećelow a sokolskich bratrow a sotry nanajwutrobniše přeprošuje

předsydstwo

Nizki zastup! Reje darmo!

Jurij Hänsel w Budyšinje

na Sukelnskej hasy 34 :: Telefon čo. 2736

Hłowna předawarnja Rudolfa Sacka z Lipska

w Budyšskim hamtskim hejtmanstwje

Skład ratarsk. mašinow a gratu wšěch druzin

Derje dźeržace

stejace
ležace
wumělske **pliseje**

we wulkim přikładnym wuběrku

podawa ruče a płaćizny hódno

W. Kelling

barbjerńja a chemiska čišćerńja

Naturska hojerka H. Freund

Magnetopatka, radźićelka za homöopathiju, biochemiju, Iris-wuspyty

na Jägerskej drózy 5I

3 mjeńšiny wot dwórnišća

Ręčne hodźiny: štwórtk, pjatk a sobotu.

Pónđelu rano zemrě po krótkej ćežkej khorosći mój přewšo lubowany mandźelski, naš bratr, swak a wuj

kubleŕ Jan Nička

59 lět stary.

W hłubokej zrudobje

Hana Ničkowa rodź. Běrkec

z dobom w mjenje wšěch zawostajenych.

W Klukšu, Wujezdźe, Lichanju, Hornim Wujezdźe a Zhorjelcu.

Pohrjeb budźe štwórtk 1¼ hodź. wot doma.

SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

»S. N.« płaca měsačnje we wudawarni 80 zł. pj., za pósć a pola dowěrnikow 1,30 zł. hr. Do wukraja 16 Kč. Kóžde so. płaci 10 zł. pj. Wudawa a čišći Ekspedicija knihičišćernja, nap. dr. a w. ruk. w Sarbskim Domje w Budyšinje. Telefon 2657.

Za nawěstki, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotedać, płaci so za mały rjadk 20 złot. pj. Wobdźěłuje so stajnje nawěstki a tabele so wyšše wobmišeja. Za reklamowy nawěstki a tabele so wyšše wobmišeja. Za reklamowy nawěstki a tabele so wyšše wobmišeja. Rabat po tarifje. n. n.

Čisło (Nr.) 103 — Budyšin — Štwórtk, 3. mejc 1928 — Bautzen — Lětnik 37

Němska amerikanskemu paktej wójny přihłosuje.

Němske knježerstwo je bjes dołheho rozmyslenja amerikanskemu namjetej pakta pšcećiwo wójnje pšichłosowało. Spěšne rozsudźenje Němskeje je w Jendźelskej pšiwitawało. Kaž je znate, je franzowske knježerstwo amerikanskemu namjetej někotre pšisłušawši pšidało. Jenož knježerstwo chce amerikanski namjet a franzowske napšećiwne namjety dokładnje pruhować a wjes nimi rozmjawanje namakać. Italska a Japanska, kotrymaj je fo amerikanski namjet tohornja pšichłosowali, stej hač dotal mjelčałej. We Washingtonje fo nadźijeja, so j naimjenša Italska njeměje wjac na namjecze pšchemjenić.

Němskostatny sud keudellowy namjet wotpokazał.

Pod pšedsydstwom presidenta Lorenza je IV. thłuzjanski senat Lipšcanskeho němskotatneho fuda w fwojej administratiwnej zamownosći jako statny fud za fchłitanje republikt po wjazyhodźinskim wuradźenju šlědowace rozsudźenje pšichłał:

Sahowědźenje krajnych zentralnych wyschnoscjow, po namelwanju němskeho fnutskowneho ministra je 16. hapr-ja 1928, wyše fwjazki cjerwjenych wojowarjow, cjerwjeneho namótnistwa a cjerwjeneje młodźinskeje fronty rozpuschcizej, fo na pschicinjny załožuje. Khoiny fudniskeho jednanja fo němskemu statej napołoja.

Senat nima pšchedpołoženje § 129 khłostatskeho fakonika za zdyły fwojsk cjerwjenych wojowarjow a wyše neštne wobdźełenja fo dopokasane. Jenož wo jenotliwe fakasanje je wyše města a wobdźełenja abo župy by fo mohło jednać, **za kotrejž** je fo tamne dopokasanu podało. We tajkich **załožnjach** nima djenża fud rozsudźić.

Powyšenje železniskich tarifow so bliži.

Towaršstwo němskich železnizow je fyrjedu formalny namjet na powyschenje tarifow němskeje železnizy pola němskeho wobthadneho ministra wotedało. Namjet je fo wobschěrnym wopomnjenišćim pišmom załožuje. Wopomnjenišće pišmo pjecza tež namjetuje, so by fo mohł dwojofažny fystem we wobzobowym wobthadźe fawjesć.

Strajk rheinskich łodźnikow.

Sćerdu je fo wschón wobthad łódźow na Rheinje fazał. Łódźe fu fo wschudźe na jěsbje fadźerjale. W pschifłuchach je „za fyrjedu“ fchłicjerjo Hitlerja, „za wobchodnje“ fu fo khromadźiny pschifłuchnych dźełaćerjow powołale, w kotrychž fo tuzi namolwjeja, so bychu fo strajkej łódźnikow pschifłankowali.

Wuleczenje „Italije“ k połnóznemu polej fo wotstorczi.

Polarska powětrowa łódź „Italia“, dyrjobjesce njedźelu wjerzer je Stolpa k połnóznemu polej wuleczeć. Wuleczenje je pak fo dyrbjało wotstorčeć, dokelž běchu telegrafiske powěsće dochłe, so w Spitzbergenach fnježne gnězdowe wjerzele fakhadźeja. Wuleczenje budźe tak dołho njemožne, hač fo wjedro w połnóznych stronach połepfchi.

Proces přećiwo elsaskim autonomistam.

Druhi dźeń jednanja pschifłušaznoho fuda w Kolmarje w procesu autonomistow fo najprjedy z **politiskim běhom** dr. **Ricklina** fa cząf wójny a po wójnje fabjerafche.

D. Ricklin mjes druhimi praji, so jeho wječeranjsce pschigadowanjenje, so je franzowske knježerstwo dźenża wobhlebkowało Elsaśe a Lothringiskeje nunje tak kupiło, kaž je to prjedy němske knježerstwo cźinjło, njeje fmjeło elsaske wobkedźerstwo pschiwobdźić. Je jenož chcył rjez, so fej Elsaś wobkedźerstwa nunje tak wot franzowskeho knježerstwa wotwisnył, kaž pschedy wot němskeho knježerstwa. Dr. Ricklin fo fće na němskeho kanzlera pokafa a pschicinjny rostoji, kotrychž dla je do němskeho wójska fastupił. Dale kročeje wospomni, kotrejž je fa wuwjedowdźenje młodeho Elsaśana Bierdela cźinił. Dr. Ricklin je fo fkónje jako němski pedant fačuwał a je fo je fwojej pschiłahu jako fapołanz a wojak fwjasany wobkładował. Politika pschiłahana je nunje tak fwjata kaž druha. Haišwał fo je, někajkižkuli

pschcradu pschećiwo Němskej fluzjećej, hačkuuje je fmutkowanje ftajnje Elsaśan wostak. Kónz wójny je fo wo fwobodnoftajenje a fwobodu Elsaśanow prózowak.

Barona ſ Bulacha fažo na fwobodu puschćili.

Barona Zorna ſ Bulacha, kotrehož bě polizija w nozy 1. meje fajała, fu na podłožku wobfwědčenja wo jeho khorofći fažo ſ jatby puschćili.

Pschijěsd nunzija Ciriacia do Prahi.

Nowy bamžowy nunzius Ciriaci 5. meje do Prahi pschijědże. Potom w najbliſchich cźafu cźeſkofłowakſki pófłanz dr. Radimſky fwoje ſastojnſtwo pola Vatikana naſtupi.

Arzybiſkop Kordač fo ſa kardinała pomjenuje.

Bamž pjecza cźeſkofłowakiskeho arzybiſkopa Kordača ſa kardinała pomjenuje. Nětcźiſche cźeſkofłowakſke knježerſtwo je fo w ſajinuje ſtata wo tole pomjenowanje prózowało. Arzybiſkop Kordač ma Cźeſkofłowakiju w kolegiju kardinałow ſaſtupować, hdyž je ju hač dotal cźeſkofłowakſki kardinał Serbenſky ſaſtupował, kotrehož pak ſrosumlnych pschicinowow dla njemóže ſajim cźeſkofłowakſkeho ſtata hładać.

General Wrangel w kaſchcźu thudych.

Ruſcy emigrantojo w Belgiſkej fu jemrjetenu generałej Wranglej wulki ſarowanſtu fwjatoczneſcej wuhotowali. Korps kſakow a wojacy nědbuſcheho Wranglowho wójſka pſched kaſchcźom krocźachu, kotryž bě po woli jemrjeteho kaſchcź thudych, pſchikrnty ſe ſtarymi ruſkimi barbami.

Nowi ministrojo w Francowskej.

Pſchi wólbje do deputérſkeje komory fu fo republikanſke ſtrony pravizy ſchłnike. Po tymle pſchemjenjenju pomérow fłynoſce mjes politiſkimi ſtronami fo miniſterſki kabinett pſchemjeni. Kaž „Liberte“ piſche, ſchtyrjo miniſtrowje ſ nětcźiſcheho kabinetta wuſtupja. Miniſter roſwuczenja Herriot dobrowólnje wróco ſtupi, wudawajo, ſo fo na pſchedneſchenſke puczowanje do Sjednoczenych ſtatow połnózneje Ameriki poda. Pódła teho na města kolonialneho miniſtra Perriera, wikowanſkeho miniſtra Bokanowſkeho a dźełoweho miniſtra Fallieresa ſapołožaju prawizdźiwych ſtronow ſtupja.

Wójniſti fłepy jako ſapołožanz w franzowſkej komorje.

Mjes nowowolnjowſkenymi ſobuſtawami deputérſkeje komory je tež jedyn wójniſti fłepy. Sciapini rěkaju, kotrehož běchu w jenym Pariſkim wólbnym wokrjeżu ſa kandidata poſtajili. Prěni fłepy ſ nim w Franzowſkej do ſejma ſaſtupi, kola w jendźelſkim parlamenće ma ſtawneho ng ſtarozy Lloyd George zastupuje.

1850 do delnjeho ſejma wuſwolony a podſtajſcho ſaſtojnſtwo generalneho pófłſkeho miſchtra ſaſtupowaſche. W tymle ſaſtojnſtwje je Fawcell wulke reformy pſchewjedł a fo wubjerenje wuprohował.

W Portugalſkej fo ſažo ſmudźi.

Polizija we Liſſabonje je 1. meje w 11 hodźinach we nozy revolucionarny komitej pſchełapkała. Wjele offizjerow fu fajeli, pſchi cźimž je fo ſ ruczanymi a maſchinſkimi ſtrělbami ſtrělało. Skónczenje dyrbjachu fo revolucionarojo podadacź a fo do jaſtwa dowjedźechu.

Vatikan přećiwo fascistiskemu wočehnjenju.

Sa meju fu fo w ſtadiju w Romje atletiſke napſchemoſtrowanja faſchiſtiſkich młodych holzow pſchipowědźiſe. We programje, ſa tele wubědźenja wudatnym, Turati piſche, ſo fmjeło tójda młoda holza ſtrělbu pſchi ſrěbi, a ſo budźe najwažnijche ſ wubědźenjow napſchemo ſtrělenje. Hdy bychu pſchecźiwo tomule wuhotowe *marſchoali*, bychu faſzijiſke holzy ſtrělbu pſchecźiwo italſkemu njebju ſběhnyvſchi wotmolwiłe.

Tole pſchipowědźenje bamžiſch organ „Oſſervatore Romano“ k wótrym porokam pſchecźiwo faſzijiſkemu wocźehnjenju wuſiże. Piſche, ſo zo ani w pohanſkim Romje žónſke njeſtaju pſchi ſławnych athletiſkich wubědźenjach wobdźełe. Hdyž fu fo taſke ſtarogrichiſke nałožti ſakjedźe, je lić

dwěluje a tohodla žiwój ultimatum jako bojpjelnjeny wobhladuje. Egiptowske knježeństwo budźiske žiwi tole poražene mokło salutowaćz. W pjichodźe drje žo njebudźe i prašenjenmi nakładowacy, kotrejž žo na to měrja, jendźelske nadknježeństwo w Egiptowskej podrycz.

Minister Johnson Hicks wo konfliktu z Egiptowskej.

Jendźelski junstskowny minister Johnson Hicks je we wěcy, kotruž je pódźelu-wjeczor w Londonje měł, rjekł, so žu wot czasa Faraonow druhe ludy Egiptowsku wobtrjeżake. Egiptowske knježeństwo je z Jendźelskej straschnu hru hrało. Wono je z wotpohladom sćerpliwosće Jendźelskeje na pruhu stajźo. Kóždenu njedź je jadnje, jo hdyž jendźelske knježeństwo druhemu ludej na dźiwje ultimatum pschepoda, tónle ultimatum wosnamjenja, so Jendźelska wě, schto dże, a so kraj sa knježeństwom stej.

Cingkaischekowy hlowny kwartěr so do Tsinanfua přełožił.

Hlowne město schantungskeje prowincy je do rukow południskeho wójska padło. Dokelž je japanske wójnske ministerstwo powěsć potwjerdźiło, njeje na tym dwělowaćz, so je wěrna.

Kaž žo je Shanghaia połoł, je general Cźangkaijšek hižo 1. meje połodnju žiwój hlowny kwartěr do Tsinanfua pschepokojił. Jeho pschećiwnik, marschall Cźangtsolin, nětkole połnózne wójsko pschi mjezy schantungskeje a cźilskeje prowincy sbromadźuje a pyta pschede wschěm postup anje połodnjschego wójska sadźerżeć.

Kaž „Times“ z Tokia sbonja, Japanska po dobywźu Tsinanfua z połodnjschim wójskom Nankingske knježeństwo pschipósnaje. Jyka China k połodnju wot Zolteje rěki je i wuwjazejom cźilskeje prowincy w rukach Nangkingskeho knježeństwa.

Ze Serbow.

Dnjownica.

Stwórtk, 3. rózownika.

Namakanje kříża.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1“.

1853 † Handrij Pan, 50 lět korčmar we Dźěžnikach — česćeny a nahladny muž, kiž je wjele ludźom dobrotu wopokazał. W lěće 1804 nasta nahle walka wcda. Słónčanski młyn steješe za krótki čas wosrjedźa wulkeje wody šumjaceje. We nim běše wjele ludźi, kiž do wulkeho strachа přiúdźechu, dokelž so bojachu, zo so młyn z wodu podměje. Nichtó njezwěri sebi jim na pomoc přiść. Jenož Handrij Pan so njeboješe. Běše jenički, kiž so zwaži a wšitkich porjadu — kaž swjaty Krystoforus — z wody na swojim ramjenju wunjese. Hdyž běše njebojazneho muža rjeba, tam so njeho přibližachu. — Hišće jako 68-letny stare je někotre, kiž běše w cźěmnej nocy do hłubokeje studnje padnył, wućahnył a wot smjerće wumohł. — Jako na swojim smjertnem ložu leżeše, tutón runje k njemu přiúdźe, zo by so jemu za to dźakował. — Jeho dźak je Handrij Pan hišće do wěčnosće sobu wzał. — Je cišo a zmérnje wusnył. — Jeho zawostajeni pak za nim pisachu:

A dyrbjał-li też jedyn tu junu přez smjerć padnyć
Dha chcył ty jom' też dać tud cišе wotsal cahnyć.
Kaž sy tom' njebočičkom' dał
A jeho k sebi horje wzał.

1904 pomjenuje so Filip Rězak za doktora theologije.
† 1889 kantor Hercog w Njeswačidle.
† 1772 mištr Jurij Koerner, farař w Bokawje, wulki přećel serbskeho luda, prěni zakitowař jeho cłowjeskich prawow.
† 1773 Jan Haleza (Ast), serbski farař w Budyšinje, sobuwudawař prěnich spěwarskich w lěće 1710.
† 1877 Hermann Fórk, Wjela, sudniski assesor we Wawicach, pilny serbski spisowaćel a horliwy spěchowař serbskeho museja.

Babka pčołka.

Babka pčołka, pilna dźowka,
Praj, hdźe zlětuješ?
Hdźe je žana kwětka rjana
Tam ja zynču też.

Kčenjow hladaš, kwětki žadaš,
Praj, što dyrbja čí?
Stódkej' brěčki piju skrěčki
Ja z jich wutrobki.

O dha lětaj, noš a pytaj
Babka přećelna,
Wšak so hodźi, mi też słodźi
Z mjedom pomazka. H. Zejleŕ.

Přisłowo: Mejski sněh je lěpši, hač wowči hnój.

*

— **Wo wjedrje.** Wczera wjeczor w 7 hodź. barometer 741, hygrometer —2, thermometer na hujo +25. — Dźensa rano we 8 hodź. barometer 742, hygrometer —8, thermometer w nozy +9. Wuhladu na stajne, suche a rjane wjedro. — Wyschiny su nad połnjonej Europu, nižiny nad połoćnej. To je je snamjenjom šuchcho wobstajneho wjedra. Póbła wschak je powołtr trochu symny, wosćebje w nozach. Schkleńza je poslednje dny pomałku na rjane lćsła. — Jutrje pjaty přihadża hłonczko 4.26 hodź. a thowa po 7.39 hodź. Měsačk schadża wjeczor 7.06 hodź. a thowa po rano 4.35 hodź. — Jutrje je połny měsačk. Pschichodźenak staja rjane wjedro.

— **Dawno hižo čitachmy** w powěstniku, zo jednota Sokoł w Budyšinje přichodnu njedźelu 6. meje swój nałetni swjedźeń zarjaduje. Dopomnimy so wšitcy hišće jara derje na rjany nazymny swjedźeń a na sprawne rozprawy wo nim. Zawěsće budźe tutón hišće rjeńši a zajimawši. Rukuje tola za to hižo bohaty a wotměnjaty porjad, z kotrymž chce „Jednota“ pokazać, što je w běhu teho časa zaso wšitko nawukła. Zwučowanja, prostne a narjadowe, skoki přez dołheho konja, hudźba, žorty a směški so wotměnjeja. Wězo su też reje, samo tež do programa, ke kotrejž sylna kapała ludźi. Kaž hižo słyšachmy, su někotre bratrowske jednoty swoje samsne swjedźenje Budyšskeho swjedźenja dla wotstorčile. Tak je prawje! Njebudźeće so wěsće kać. Też towarstwa młodźeńcow maja dobru přiležnosć po khorhoj-swjećenju nas serbski swjedźeń wopytać a tam porejwać. Zastup je jara tuni, a reje su samo darmo, tuž přiúdźće ze črjódami.

— **Pomozny tydźeń za wumělcow.** Ssobotu 5. meje w 20 hodź. wotměje žo w jalomaj „Króny“ pitany wjeczor, kiž žo „wjesela šichchna tomora“ mjenuje. Kaž zhonimy, su nimo wusnamnych wumělcow, kotřiž se Drježdźan pschiwdu, hischcze wschelake druhe wulke wumělske posticenja a pschekwapjenja wočakaćz. Sa tutón wjeczork su někto doktonźnje pschiprajili knjeni komorna spěwarka Greta Merrem-Nikisch, prěnja solorjerwarka knježna Sušanna Dombois, tenor knjes Tejmer, basist knjes Schoepflin a knjes kapelny mischtr Schröder, wschitzy wot statneje opery w Drježdźanach, nimo toho wot tudomneho měschćanskeho dźiwadła knježna Brizo, knjes wyschichi wjednik brow Kunza, knjes Ive Becker a knjes Othmar Wolf. Salej Króny budźetej dospołnje pschetworjenaj, so na wopytowarjow najwětšche pschekwapjenja cźakaju. Kaž zhyschimy, so pak hischcze dalsche pschekwapjenja pschihotuja, wo kotrychž hischcze wosjewimy. Tutón wjeczor wotnamjenja sa Budyschin něschto zyle žiwjoho raju, schtož tu hischcze doživili njejsmy. Saftupne lisćiki su doprědka dostaćz pola Förstera na Schlossgasse 2, a we Wallowej knihjarni na Schulskej hasy.

— **Pomjenowanje noweho Ebertoweho dubu.** Ssobotu 5. meje wjeczor ½9 hodź. poswjeća republikanske strony a worschty wobydlerstwa Ebertowy dub, tiž je měschćanske sarjadnistwo nowy hadźiko. Pschi dubje žo też wěnz połoži.

— **25lětny słužbny jubilej.** Dnja 1. meje šmědźerske knjes inspektor měschćanskeho sarjadnistwa Hermann Loka na 25lětnju dźěławosć jako sastojnik města Budyschina słowadowaćz. Jubilarowa słužbna wyschnosć porjeći jubilara se žohnowschejszym listom. Wječera rano zhromadźi žo wulka liczba jeho kollegow pschi jeho dźěławskim městnje, hdźež jemu knjes direktor knihjednistwa Bachmann žohnowschcze kollegow wupraji. Tuchi wěnowachu jubilarej też rjany dar jako znamjo pcsćejcźowanja. W mjenje tudomneje městneje słužiny swjatka sakliši gmejniški sastojnikow wupraji pschednyda, knjes wyschichi sekretar Weber jubilarej žohnowschcze a pschepoda jemu twěrdowny dar. Knjes inspektor Loka je Sserb a pokhadża z Koporza a je tež zwěrny cźitaŕ Sserbskich Nowin. Tohodla pschijsamknjeny žo też z nalschcze strony z wutrobnym žohnowschcźom!

— **Jubilej katolskeho seminara w Budyschinje.** Měšnjschi katolski seminar, nětko katolska natwarjenska schkała je wyschschimi rjadownjemi, šmědźerske lete dny na 25lětne wobstaće słowadowaćz. S tutoho wuhladnju wotmě je we schulskej jatli jednora swjatoczność, pschi kotrejž knjes wyschschi studijowy direktor 25mann rěcźeschе.

— **Swoje 25-lětne wobstaće** hnė w meji tudomne „Sanitetna kolona Cźerwjeneho Kschija“ swjerćźi. S tutej pschiležiny su sa 12. a 13. mejn wschelake swjatoczności wotmyślene.

— **Luźiski zjězd frizerow,** pschihotowany wot sajimawego swjatka frizerow w Budyšinje wokrjeżnem hejtmanstwje, wotmě je 6. meje w Budyschinje. Jednanja započnu so dopoldnja w 10 hodź. w hotelu „K běłemu konju“. Tónkrótk ma so wo jara ważnych pschemjetach, tiž su na dźensiśim porjedże, rěcźeć, kotrejž naslupaja też prašenja zbłeho rjenjeństa. Mjes druhim budźe so wo prašenju wotwjasanja wot městnych khorobnych kašow a wo założenju samostatnych sjednoczeńskich khorobnych kašow jednacź. Se pschihwalnych je wotmyślene, zeby město wobhladacź. Wječor budźe wjeselka zabawa z rejemi.

— **Wólby do němskostatneho zejma.** Kartowuje wolerjow (Stimmkarteien) budźa w cźasu wot 29. kapriele 1928 hacź do 6. meje 1928 w kupnizy, na šuntskownej Lawjez hasy III. we mašcu měschćanskim salu wupołożene. S dołom žo na to pokasuje, so su we rozmjerowanju hłosowych wokrjeżow wschelake wotměnjenja je stale. Tohodla so poruča, so žo wschitzy wuprawjenźi k hłosowanju w prawem cźasu zawěcźa, hdźe maja pschi wólbach do němskostatneho zejma swój hłós wotedacź. Wobzdže cźini so na zapiš hłosowych wokrjeżow, na sjawnych wotznamowych stolpach pschicźinjenych, kedźbne. Woprawjenźi k hłosowanju, kotřiž hižo někto wědża, so budźa sawdźe na wólbnem dnju swonka Budyschina pschebywacź, so prošu, woprawjeni cźasu hłosowacuju listk namjetowacź a to nic hacź do poslednjeho dnja wottersłowacź.

— **Sajaty a statnemu rěcźnistwu pschepodaty.** Tudomna kriminalna policija saja a pschepoda statnemu rěcźnistwu jenoho tudomneho galwanizérskeho mischtra, kiž je Cźeskosłowakskeje pochadża a kiž je zhromadnje z dźěławskim towaršom hižom bleschi cźasy z tudomnych wjeselschich dźěławnjow, w kotrychž wobaj dźěławschaj, wjetsche dźěły cźerwjeneho zeleza zeleza pokradnył a dale pschedawał. Padawschowa žu swjetscha w nozy z wužiwanjom wopaczných klučow abo je nutsbohwanjenji wukonjane. Wulki dźeł kradnjenych wězow mózejsche kriminalna policija swěźicź.

— **Wobzjedźer pyta ka** za wrócźenej tole znamli „Corona“ cźo. 482117 a „L. F. C.“ cźo. 13516. Koło znamli „Corona“ je bylo 27. t. m. wjeczor w blišschosći Kronprinzowego mosta pokradnjene. Kriminalne wobdźelenje w Budyschinje, Burgplatz 6 II.

— **Kradnjene wězu.** S nutsbohdyczom do twarskeje budy, pschi tudomnej, wotcźerjenej, fabrikowej w cźasu wot 1. hacź do 10. 4. 28 su kradnyli: 2 róle tschechiskeje papy, hubomaj: „Haj, haj, ty žy pschejpěschnje schał! Kajki ty žy Meinhardte, zyle cźerwjeny!“

Jindrischka słoczi do słowy: Tudy žy?“

Na to Hanica: „A mój synoj pschego cźakałej a kakałej!“

Mariza wotjasni: „Wón je pisches Lebenberg pschischoł!“

Holzy powzdachschej, kak njeješcźerpliwje běschtej cźakałej a kak běschtej zwětkozcy myślikej, so pschindże. Potom dźěchu won, pod stolpowej khódźu žo do khłódka zynjeć. Mariza wuschivaschе, hłuboko natkonjena. Hanica pohlada na žiwoje dźěło a sawoła: „Schtó dha je mi tole roskałał?“

Meinhardt wujna so žwaha: „Ja“.

A Hanica spójna, hdyž zwětko na běły plat padże, je wuslich dypkow wutworjenu podobu wutrobu. Polne pronjo i cźornych wocźow dobu žo k njemu: „Hlej, to je lube a mile.“

Jindrischka pak pschituli žo k žiwojemu bratrej, zwohladny na nim horje a proschesche: „Chcześch-li mi pschecźe dopjelnicź?“

„Je-li to možu.“

„Sso wě, to možesch. Proschu, proschu jeźiń to!“

„Schto dha?“

„Daj Hanicu hubicźu.“

Wón bě jara pschejchlapnjeny: „Cźehodla dha?“

„Ja žym žo hadźała.“

Wón žo njehibny. Hanizyne žbožne žmějwaze wobliczo žo pokhmuri, hdyž žo wón dlijesche, tu stupi žo Mariza rosthorjena mjes njeju:

„Nječcźiśiśe tola tajke hlupe dźěcźaze trysti!“

Hanica sareji na nju: „Schto dha to tebje stara!“

A wobě žotsje hladaschtej žej do cźorneju wocźow. Meinhardt pak pocza na jene dobo wo druhich wěcach rěcźeć, žiwje, jako by nedźyž być pschetorhnjeny, a to, schtož powedaschе, běsche trochu dźiwnje zamnjeźene.

(Pokracźowanje ześichuje.)

Marica a Hanica.

Roman.

16] (Pokracźowanje.)

„Haj, ja jich znaju. Ja też tebje znaju, a mam cźe jara, jara, jara rada! Hdy bych ras jenomu cźłowjekej w najhórschej nuzy něschto rjez dyrbjała, hnadź bych k tebi pschischła. Lépje pak je, so wschitko sam je sobu wucźinjich. Ja njejsym jenże nikoho trjebała, wschе hluposeje sym sama sworała. Ja sym dźěcźo była, wopraudźe dźěcźo, kiž da jej wschitko narěcźeć, wschitko wěri a da bo pschezkłapicź . . . . . rosumnich, Meinhardte? . . . . . niz se schpatnoseje, z hluposeje a z dowery a wěry. Ach, Meinhardte . . . . . byli byl tola prjedy sakó pschischeł, ty . . Schtož bo narěcźi, wěri tajka hlupa holza, jedna žo jenoż tak to, schtó to praji a . . . a cźini . . . hnupak . . . abo jedyn kaž ty . . . Cźehodla njejsy prjedy pschischeł!“

Wona poca wjasolicź a machotajsche kaž kolworótna se tukomaj wokolo: „Schto mam nětko cźinicź! Schtoż mam cźinicź? Schtoż je žo stało, je žo stało! Hlej, ja žym zyle prjeź! Sa tebje hnubjena . . . Ja žym hnubjena . . .“

Wona hladajsche strachcźiwje na njeho: „To žu jenoż myślenja — Meinhardto, jenoż myślenja a měnjenja. Ale hlej, ja njemóžu, wo cźoś žy mje prošył, ja njemóžu! Ja njeješnem.“

Pschi błiže padże na koleni a poca spłakowacź, wona kiž bě žo jemu pschecźo tak hnujźita, tak spłna, tak hesperoczna sesdawała. Wón wopraschа so samnyem: „Mariza, schto dha je? Cźehodla žy hnubjena?“

„Tohodla jo . . . . dokelž . . . . dokelž tebje njelubuju, pschetoż ty žy pschedobrocźiwy cźłowjek, hacź jo bych cźe lubowacź smětła! Njelubuju cźe, ja cźe njelubuju!“

Wón stojesche tu kaž znjezeny: „Ale njedawno wjeczor, Mariza? Sdym dha cźe wopak zrozumił? Hdy . . . bychmoj trochu wocźakłoj?“

Nětko wona na njeho smérom pohlada je žwojimaj wulkimaj jaśnymaj wocźomaj: „Cźaš tu ničzo njepomha. Jene lěto nij ani nij dźesacź lět. Meinhardto, ja tebje njeješmérnje wyšoko cźejezuju. Ty njejžby tak lohki a tak — — hnadź mamy jenaku krew. Ja žym pschewažna, kaž by ty pschewažny. Ale hlej, dwaj tajkaj cźłowjekaj — ja też njeješnem, ja njemóžu, cźi rjez . . . . ja njejšnem. Hdy by to był njedocźink, lumpak jedyn tajki je žmjerzom a błyschcźatymi je šubami a błedźak a bamborak, kiž wjele narěcźi. — —“

Wona wupischetsche rucy a žbžny zhorda hlowu: „Rukuje tak by ja cźinjiła! Drapa jeźe wy! Ty niz, Meinhardte! Ty niz! Pola tebje bych też to njecźinjiła, a tohodla cźi praju: „Tebje ja njelubuju.“

Wón hrabny jeje ruku: „Ale ja tebje! A ja — ja chzu cźe mécź.“

Wona wjajolesche: „A . . . . a bynjej też . . . . njerosumnich dha mje?“

Wón nadobu, kaž bo sda, něschto sapschija: „Budź šmérom, Mariza. A hdyž je twoja wutroba hižo wolita a žo sčebała . . . . a hdyž je druhi cźi žwojej hubje šćisći a cźe k tebi tłocźit . . . . schto mi na tom saleź? Ja chzu jenoż twoju duschu mécź. . . . . Ja njejžbym žadym słabym struchlał . . . . pój . . . . pój. . . . Nětko cźe wokolschu a wotkolschu cźi to pryeź . . . . Ty wbohe zatko, a žy-li była sjebana, žy-li žo sunyła . . . . ja cźe cźisću swokolschcźem, i prawom jenohu, kiž tebje njelwopuschcźi, kiž cźi wostanje, kiž budże na tebje cźakacź, tak dołho hacź dźesch.“

Won torhny ju k sebi. Tola wona cźischcźesche jeho preć: „Směrom, sćicha. Wona šluchasche. Bě błyschcźerź, so něschto po sšhodach horje dże, bě też sćin hlowy pschi wokniże widźeeź, kiž wjedźesche ke sichiwemu sšhodej do dwora won. Mariza je sbraba. Hdyž je durje woćinicźe, cźekaj wona i poćmeńkom, kaikiż dołho niebě mela na

... nakryli hodžow, cęšćišći hamor ... nowym toporom, bjes ... wam w pjerach, podobny hamor, kiž měsęsche na dekinim kónzu ... toporom šorsche železnu a žołtu drjewjanu měrku kóžda meter ... dołha, tkaršku jaku do žóčka, wobalidka a watu. — Dale ... fa fabrikowe kopjelenje proža kriminalne wotdžélenje w Budyšinje.

— **Kradnyli žu** tu w czašu wot 30. 4. 28 popołdnju ... z hodž. hač do 1. 5. 28 popołdnja w 11 hodž. ... jenež ... wobsedźerjowe na Stiebrowej dróhi 52 mužace koło ... Naumann" čo. 870307. Koło męsęsche čornjerjenske drjewjane swjena, drjewjanej błótowaj ... ...elbinjene wobžidko z cherwjenymaj gumijowymi ... Torpedoškim šamoběhom, cherwjenymaj gumi... ...cejomaj (w prědu. gratowu wobruc), šady balowaj patentowanej małsańskej wózyn. — Dale žu ... ...dženske koło znamki „Deutschland" čo. 51754. ... ...jasnobrune krošna ſ cžerwjenej hwjezdu, bjes ... ...fikow, žołte drjewjane kwjena, delelšinjene ... ...cžerwjenymaj gumijowymaj pichmadkomaj, pedalej ... ...njemi a wujeſchowanšej kwalu, šwónczk ſ dwěmaj hyn... ...jwiadło pichi šadnich šwjenach, cžerwjenej gumijowej ... ...wrcžki, ſ njemowej tafličku „Deutschland". Na kole bęsche ... ...je cžerwjena narunaſſka wobruc ſ běła powětrowu dy... ... — Dale žu 30. 4. 28 ſ wustupa jenoho tudomneho ... ...ženjanja kradnyli žonjacu narucžnjowu cžapnik, kulojty, ...ſ tam cinowym pajkom, schiwajazſkim tiwarom ſnamki „Sieg..." ...ſchěry zhrenik ſ arabiſkimi liczbami. — Wo wěžowne ... ...ženje proſy kriminalne wotdžélenje w Budyšinje.

— **Jako padnchow**, kotrajž ſtej w jutrownych próſdninach ... ...we jenej tudomnej ſchuli kradnykoj, je kriminalna policija we ... ...ondenaj tudomnymaj młodymaj pachołomaj wuhlědžała. Wje... ...ſchi dźěl kradnjenych wěžow hiſchče pola njeju namała, ale ... ...hdunjene wjenjeſhy běchtaj wonaj hižom pſchečiniłoj.

— **Chto je wobžedžer?** Na kriminalnym wotdžélenju ... ...ma ſo mała ſtarſcha wobalka ſ cžorneje kože ſ gratom ſa ... ...wotſche koła, kotruž ſu pjeza pſched někotrymi njedželemi ... ...ſ tamneho motorſkeho koła kradnyli, kiž je bjes dohlada na ... ...ſowſkiſej dróhi ſtejało. Schkodowar może ſo na kriminalnym wotdžélenju, Burgplatz 6 II, ſamowiſcej.

— **Kedžżu!** Wažne ſa wopytowarjow ſerbſkeho ſwjeſe... ...a w Kedžżu! Wſchelazy wopytowarjo, kotřiž ſu ſebi ... ...ſo ſwjedženſkeſe lotterije kupili, njeſmě... ...ſlidže w Cigneze bjeſpjenzu ſwoje dobyeze ... Proſymy tohodla wſchitkich, kotřiž ſu ze ... (małej ſawalenej pokjerjanej rólzy) cžiſło ... měli, ſo bychu do Serbſkeje kuthanije we ... Domje w Budyſchinje pſchiſchli a ſwoje dy... ſerbſku kuhu) ... Dopołožењom ſoſtawe... wotewjali. Schtóž ham wſchelejoze nimo... ...ze pſchiſchcz, njech ſtajeho abo ſwjedoa k nam

... Dopytowanje, kutón ſtam nałožł haji kóžde... ...hjeſu tichepotachu we wjeſkich kuczikach, po ... wobneſchži. Najrjeſchiſe kuło ſpožczichu ſe ... na ſwoje palaſche. Wobyſleſtwo mesta Bi... ...ſnatiſche won do Božeje pſchirody. Wſchi... ...a puczili ſo cžornjachu. Młodżina cžehnjeſche ſpe... ſwojej hudr, ſtarſchi wobſchewichu ſo na wſchelaky... ...ſtejeſi wobjeſcžowanje, pak pſchiſłuchowachu wjeſkeſej rej... wokoło njeju. Też Budyſke ſerbſke towarſtwo „Nadžij..." wuſtejeſa hebi do Božeje pſchirody. Pſchi Serbſkim ... ſwjenowadži ſo na wjeczor pěkna cžitdka, kiž wje... ſpěwaje po Nowowiaſkej dróhi won ſ Budyſchina ... ...ſnowſkeſe. W blikoſcži želeſniſkeſi nahypow pola ... ...ſtwa „Dweju lipow" wuhotowachu hebi meſtaczku ſe ... „ſtatiſticzkowalenju". Sapołniwſchi ſwužiwaju ſapoſcha ſo ... ...dolnu rejku, ſ kotrejež warow ſo wjeſele a tichepot ... ...ſkeho ſerbſkeho ſaſtanczka, ſtahiwſchi ſo do dala w ſumu ... ...ſchowje wětſika. Wjeczork łapaſche ſo cžłowjeſkho na wob... ...ſnaſe hona, mrócžele ſpěchachu ze njebjeſkim wobſtom ... ...e ſerſoſtnje wuibrhny ſo ſchtóž ... ſ pſchituſnyj ... ...wiſ ſ pſchihodneho wobraſa. ... ...ſtaſkeſe łuſtaſkeſe ... ...ſkeho a paleckli ſe napjpa dele ... ...ſnje. ... ...ſtne mesto wožrjedża, hdjež ſtſchepotaſche wobeſcžk na ... ...ſnadu ſkładnych ſmołnizow. Spominajo na ſtary ... ...nałožł „ſhodowitypalenja" wokſchewichu ſo wſchitzy we ... ...ſpjeſkej towarſtwowjeczi. „Wožnjoſchi", nječi ſtuby pſchi... ...cžel rejwaſche ſantaſtiſke reje na napjpje a wokoło wa... ...ſtezka. To bě ſłojchtna thwila wječera. Jako wobeſcžk ... ...ſchcžepota a pozdjeduje ſchtrě wěſſit wiſelna, naſtajicžu ſo ... ...ſnjeſtwy w ſtromadnym zyſtu na ſkupnez, wjeſkele ſpě... ...ſko bonaſkowanſchi do Budyſchina. — Mejja ſraſmna naſ ... ...ſchowi, njech też naſchu „Nadžiju" ſtſchewi, ſo by roſtła ... ...a ſtžila, ſłedowcžiwa ſwěrni Sſerbow Budyſchina bjes ... ...ſadžela, kiž ſwět a cžłowjeſtwo rad poſtaja. Sſ M r ... ...do pſchihoda k łěpſchemu Sſerbſtwu je tón, kiž njewupuſta ... ...cžło a cžeſt ale płodži trowe wozy a krute ſtoſ(y) ... ...ſ ſwojeho Sſerbſtwa!

Ze Sſerjez. Sſpomjatkowy pruh mjes Drjezdżanſkej a Wjaſoſtiſej dróhu je dla pleſtrowanja na Sſzjezżanſkich ho... ...rach wot 2. hač do 16. meje t. l. ſawrjeny. Jězdny wob... ...ſkad poſkazuje ſo na Wjaſoſtiſu dróhu ſ hoſczenjez „Němſkeho Domu".

S **Hornjeje Hórki.** Pondżelu pſchihołdnju dohladachu ... ...ſo ninadnuju ludżo na cžłowjeſke cžełko, kotrež mjes Mážſlin... ...ez wihnom a warom w Schprewi leżeſche. Běſche to ... ...manżelſka Hajnowa, kotraž je ſo pſched nětkuſe tſjemi nje... ...dželemi ſtuhła. Cžełko ſ pomocu wohnjowneje wubory wu... ...ſtawnichu a do tudomneje cžełownje dowjeſchu. Wcžera ... ...zjednu je na tudomnym pohrjebniſchcžu pokhowachu.

S **Rašchowa.** Njedżelu rano ſta ſo niže tudomneho ... ...ſkeſza njeſbože ſ motorſkim kołom. Motorowy kołeſaŕ ... ſ Běſchez padże tam ſe ſwojim nowym motorſkim kołom, ...ſo běſche ſo na ſtwoju prěnju jězdu do Lückendorfa podaſ, ...dżej ſo wulke ſamołhodowe wujeſchdżowanje na horu wot... ...ſnaſche. Kolo běſche ſo pſchi padnjenju wobſkodkowało; ... ...ſoſeſaŕ ſo lohko ſrani. Wobſchkodżene kolo dyrjachu ſo ... ...ſchafom do Běſchez dowjeſej.

S **Budeſez.** Wot 28. haprelja mamy w Budeſezach ... ...ſtnoſtiſi ſemnoſtiſowazy hamt, ſo dokonjenju daſſkich ... ...technikſkich pſchiprawow ſa ſo Budeſezanſki telefonſki ... ...ſamoſwjazowazy hamt do ſpěſchneho wobkhada Hornjeje ... Lužizy pſchijał.

S **Lejna** pola Bukez. Sſobotu na wjeczor jajedże pola ... Njeſmarowſkeje hory automobil do dźekacžerja Haaſy ſ Drožd... ...wjeſe Haaſu k lekarjej knjeſej drej. Schmidtej w Bukezach, ...kiž jeho, dokelž na hłowje a ruzy hylnje kwaweſche, ſwobala.

S **Barta.** Tudomny nałětni hermank, kiž ſo wutoru 1. meje woſmě, ſtojeſche pod pſchibódnym ſnamjenjom. ... Rjane nałětnje wjedro běſche wjele wopytowarjow pſchi... ...wabiło. Hermanſky pſchedawarjo a druzy wobſhodnizy ſu ... ...drje ſ wuſpěchom hermanſkeho wikowanja mohli ſpokojom ... ...być.

S **Kotez.** Wiſchnjowe ſchtomy pſchi tudomnej ſta... ...nej dróhy ſteja nětko w najrjeńſchim kſiẽwje. Krjenje ... ...je *tak* bohate, ſo ſmětny ſ dobrym wiſchnjowym wu... ...noſchkom liczicz. Nadžijomnje njeſchchindu wjazy nózne ... ...ſmjerſki.

S **Wóiporka.** Nowowjar měſchczańſkeho doma, w kot... ...rymž budża bydlenja ſamoſtejene, pſchi Nižczańſkej dróhy, ...wſchule poſtupuje. W dowidżomnym czaſu mója ján ſpěchacz. ... — Stótne wifi ſaſtawnu pondżelu wopytachu jenož někotři ... ...konjazy wikowarjo. Skotu běſche ſo jara mało na wiki ... ...pſchihnało.

S **Wósporka.** Pjatk popołdnju wokoło 4 hodž. ſo ... wožoſnowy *automobil tudomneho* puſchkoſſerſkeho miſchtra ... Waltaria Bauera ſ njeſnateje pſchičžiny ſapalt. Maheń ... ſ pjelſom a ſ Minimazom na motorowym twar wobmjeſo... ...wachu, ſo ſo wós ſam njeſpali. Njedżiwajcy teho pak ... na wobſhedżeſ wulku ſchkodu, dokelž wós nima ſawěſczeny. —

S **Lubija.** K 1. junijej t. l. je knjes hamiſko ſudniſi rada dr. Barth na hamiſke ſudniſtwo w Drjezdżanach pſcheładżeny. Wot ſtamjeneho dnja je jeho ſudniſi ażeſor Fryca pſchi Lipſczańſkim ſtatuym rěczniſtwje do Lubija pſcheładżeny.

S **Korjez.** Polizija ſaja tu wutoru 20lětneho wotrocžka, kiž běſche jenemu ſobudżełacžerjej ſe ſatſělenjom hroſył. Na ſboże běſche pak ſo wutſiel ſarjelk.

Z **Kulowa.** Jutře pjatk 4. meje ſwjeći tudomny ... ...předſtejeŕ měſcžańſkich zaſtupjerjow knjez Jurij Po... ...pola ze ſwojej mandżelſkej rodź. Comeltez ſleborny ... kwas. Sobotu 5. meje ſwjećitaj pak knjez ſewski ... miſtr Michał Möller a jeho mandżelſka Marja rodź. ... Sajbic ſlěborny mandżelſki jubilej.

Z **Radworja.** Zabawny wječor pokročneje ſule ... holeńcje w *Lilijowym zalu njedżelu* 29. haprelja. Po... rjad: 1. Njewěſta — khutna hra po woprawdżitoſci, ... wohdźělała je ju knjeżna wučerka Wjelsec a też na... wučiła. 2. Počasy — ſtyri kołohry ze ſpěwami — Na... lěčo, a nazymu je na Nawkowe ſłowa ſkomponował *krasnje naſ* Bj. Krawc. 3. Elektriſka ſula we ... wěrniku — ſatyriſka wjeſelohra. — Pokročne ſuleŕ... ſki ſu hač na někotre wſe derje wukle, tohodla prěnje ... čiſło poſnuſeńſtwo hłubokoh jimaſe, druhe čiſło ... wſčch putaſe ze ſwojimi ſtažnje ſo měnjacymi wo... brazami a ſkupinami, kotrež bě ſotra Brigita z wulkej ſcžerpnoſcu nawučila, a tŕeče čiſło cyłu ſalu do ... wulkeho ſmjeha ſtorhny, ſo ludź napoſlednja ſamł ... wjacy njewěžčachu, hač je wórnoſć, ſtoż jim prěkla... pana „młynkowa" nabarbi a napokazowa, abo hač je ... błaznoſć, ſtož te ſtyri holcki pobywſi w tym kokuſu ... za minutu nawuknychu. — Na kóždy pad prajachu ... wſitcy ſ bohateje liczby hoſci, ſo bě to za 50 pjenjež... kow prewjele. Cisty wunoſk je za holcu pokročnu ... ſulu poſtajenu. Tohodla dżak wſém pracowarjam a ... wopytowarjam ſerbſkeho wjeczora!

Se **Sſulſchez.** Sſjawny wucz je Sſulſchez do Wjeczej ... je dla nażydowanja na Sſkuſchecžanſkich honach wot ... 30. haprelja hač do 10. meje t. l. ſawjeny. Jězdny wob... khad pokaſuje ſo na Haſławu a Cjornezu.

S **Wojerez.** Na ſwinjanzych wikach ſaſtajenu ſobotu ... běſche 365 proſtatow a běhaſoj na pſchedach. Proſtata pja... ſtdcžachu 12 hač 16 hr., běhaſi 30 hač 60 hr. Wiſowanje ... běſche tak dobre, ſo běhu hiſom krótko po 7 hodž. wuproſhnjene.

S **Proſymu.** Pondżelu popołdnju ſo tu łóń rotarja Jordana ſ Parzowa ſpłoſchi a ſ wſom wotſtał cžerſeſche. Jordan padny ſ woſa, kiž jeho pſchejedże. Cžeſkokranjenoho ... dyrjachu jeho ſ thorownym autom do thorownje bolnjeſ.

S **Běleje Wody.** Miniſter ſa ſudniſke derjemeńcje je wo... kſrjeſnej wothładażu młodżiny ſnjeni rektora Kühlmanno... wej ſa wuſpěſchne běło we wothładanju młodżiny plakatu ſpožcził.

Najnowiše z cyłeho ſwěta.

— **Schkrowa powěſej wo wjedrje ſa jutſiſchi pjatk:** Njenje, ſuchо, pſchi ranſchich wětrach, ale w nozy khětro ſyma. W Jendželiſkej pomrócženo a thłódniſcho.

Němſkeho kanzlera Marxa žu jako nacžolneho kandi... ...data zentrumſkeje ſtrony w cžiſch ſatiſkich wólbnych wokrje... ...ſach poſtajili.

★

1. meje ſtaj we Warſchawje, kaž je ſo hižo powědżiło, cžahaj ſozialiſtow a kommuniſtow do ſo ſraſtkoj. Pſchi tym žu, kaž je někto ſwěſcženo, ſchtyri woſoby morili. Liczba ſranjenych je na 280 ſroſtła, mjes nimi je 40 cžeſko ſranjenych. Wjazy dyžli 50 kommuniſtow žu ſajeli.

★

Lekarjej dr. Haajej w Gießenje je ſo poradżiło, waſchnje wunamakaczi, po kotrymž je ſo wſchitke njecjiſtoſcze ſ krwe hodża woſtſtronicź. Dr. Haaſ krej je žiłow do ſhitema rokow wodżi, w kotrychž ſo wona cžiſczi, ſo by ſo potom ſajko do žiłow wróczika. Pſchi tym ſo njeſchkodny ſrjedk nałożuje, kotrejž ſo krwi ſhodnjej njeda. Prěni poſpyt ſ jenym ſhorym je ſo dospołnje poradił.

★

W Zweibrücken je w bayerſkej rheiniſkej Pfalzy žu njeſnaſej winikoju franzoſiſku ſhorhoj ſ franzoſiſkeho offizjerſkeho kaſina dele ſiorhnyli. Němſka policija je na nóznym patrouillowym wulkodże reſtorhanu ſhorhoju a ſamanu ſhorhojnu thcž ſadu Bismarkowoho pomnika naſhakała.

★

Na rěcy Monongaheli w Pennſylwanſkej w połnoznej Amerizy je mała pſchewoſna łódź ſ dżewjecej wožoſnami do pluwazeho ſchtoma ſrahła a ſo powrócziła. Wſchém wožoſnow je ſo tepiło.

Tworykupowace towarſtwo w Budyšinje

zapis. druž. z wobm. ruk.

Zo by so nuza z dźěła wuzamknjenych a štrajkowacych metallowych dźěłaćerjow wołóžiła, smy so rozsudźili, w tydženju wot 2. hač do 5. meje 1928 při předpołoženju štrajkowanskeje karty dźěłaćerſk. zwjazka a znamkoweje karty našeho družstwa

4 puntowski khlěb

w kóždemu najbližšej wudawarni rozdźělić. **Předsydstwo.**

Porjadne poživanje

je prěnja zasada ſtrowehо žiwa.
Najwěſiſo doepjadże to z wuživanjom

Leidlerec žoldkowym próſkom

Schloss Apotheke Bautzen.

Kołojězdne tow. za Jasenca a wokol

wuhotuje přich. njedźelu, 6. meje, swój

!lěčny swjedźeń!

Popołdnju wot 2 hodž. Popołdnju wot 2 hodž.

frčenje a kchelckukenje wo myto

Wot 4 hodž. sem: **reje!**

Přećelnje přeprošuje ſ towarſtwo a **korčmař.**

Wot pjatka 4. meje

mam wulki transport originalnych **ranšoprusk.-holl.**

kruwow, jałojcow a bykow

z dopokazom najlěpšeje khmanoſce w mojich hródźach w hotelu „Kurwjeſch" w Budyšinje na Drjewowych wikach jara tunjo na předań.

Emil Gräfe, skótna wikowarnja
Telefon 2063 a 2418.

Na pſchetorhnjenje žytki

cžetyjacy njetſejeſhaja łanieje operacije abo wobžiwjenoho powſtaja, khdyž wocha wot **D.K.P.-powjaz.** Najſčepiſe ſchtrej hnywa. Zinowe a puptowe powjaſy a łajſe pſches wuſtupjenje aid

Wjele na pſchetorhnjenje hyſti cžetyjace mo'a ſobotu 5. meje wot 9—4 hodž. w Budyſchinje w hoſcž. „Hwjezda" ſo mnu rěcžeſ.

Bandażowy ſpežialiſta

Eugen Frei nahł.
Stuttgart, Wielandſtraße 12.

Kože wšěch družin

kupuja po najw. płaćiznach a

črjewa

předawataj

Kießling & Erdenberger

na Zwonkn. Lawsk. hasy 54 III.

Sobotu w „Pol měsacu"

Handrij Strympa

w Budyšinje

na Rózowej hasy 15

poruča

meble

a pólstrowane twory

Sym Serb!

Poruczuju

howjaze, čelace a swinjace mjaso

po najnižšich dnjown. płaćiznach kaž też

wšě družin. kolbasy

punt po 70 pj.,

najl. sušene twory, polć a łoj,

po 5 puntach wunjo.

Wšěchnje čopte kolbaski a kobułkowu kolbasu

R. Pěčka, rěznicki mišter

na Žitnej hasy.

Wobuća

kupujće z wuzitkom pola

B. Bachmann

na Žitnej hasy 12¹ Žane klamy! — Tohodla nizke płaćizny. —

Wysokosućelna

jałojca

je na pred. w Psowſach čo. 19

Pilneho

wojnarſkeho

pyta hnydom pſi darmotnej jědźi a z bydlenjom

Jurij Rietscher,

wojnarſtwo z ciekſtw. pripraven w Sernjanach pola Róžanta

Smolerjec knihićišćerńja a knihařńja

zap. družstwo z wobm. ruk. w Budyšinje.

Sobustawy zap. družstwa z wobmj. ruk. „Smolerjec knihićišćerńja a knihařńja“ w Budyšinje z tutym po §§ 24 a 25 družstwowych wustawkow na

štwórtk, 24. meje t. l., w 16 hodź.

do žurle **„Serbskeho Domu“** w Budyšinje, na Lawskich hrjebjach čo. 2, na

porjadnu hlownu zhromadźiznu

přeprošujemy.

Dźeński porjad:

1. Lětna rozprawa předsydstwa a dohladowařstwa a rozprawa wo pruhowanju knihow
2. Wobzamknjenje wo bilancy abo wobličenju dobytka a wotbytka
3. Wuswobodźenje předsydstwa a dohladowařstwa
4. Wólba sobustawow předsydstwa a dohladowařstwa po §§ 23 a 29 2 a 30 wustawkow
5. Namjety a naprašowanja.

Bilanca na 1927 budźe wot 16. meje t. l. w našej „Serbskej knihařni“ na Lawskich hrjebjach čo. 4 k dowidźenju a přehladanju za sobustawy družstwa zjawnje wupołožena

Sobustawy maju so na hlownej zhromadźiznje z předpołoženjom sobustawskeje knižki abo na hewak wěryhódne wašnje wo swojej wosobje wupokazać. Zastupjenje přez druhich njeje připuščomne.

Dohladowařstwo družstwa „Smolerjec knihićišćerńja a knihařńja“

Arnošt Holan, předsyda.

Rjanej městni k twarjenju

na předań w Dalicach čo. 5

---

6 kokošow z kaponom ma na předań

Metka w Brězyńcy čo. 2

Pisane ložowe nawoblečenja a ložowe płachty, wupjerki, najl. twory, wulki wubjerk, jara tunjo

R. Erler w Budyšinje na Žitnych wikach 11 znapreča hosć. „Stern“

Wšě nowosće

za rubišća a šórcuchi su došle

Najnowše mustry za jaki a pjelsć. počehnjenja
Překwapjace nowosće wołmjaneho musselina
Tkaniny za zwjeršnje a spódnje suknje
Čorne a brune kašmirowe rubišća
Židźane wokołošijne rubišća
Čorna žida za pjezle
Francy, knetle, wobsadki

Tunja składnostna kup šóreuchow k firmowanju!

Alfons Schauseil

w Budyšinje

Wosebity dom za serbsku drastu

Mužaca drasta

so w běhu našeho přiwabjaceho tydźenja dale zniži!

Wotrězk! Při předpokazanju dostanjeće 5% rabata

Při Mjasow. jětkach 5

Při Mjasow. jětkach 5

Při Mjasow. jětkach 5

Při Mjasow. jětkach 5

Samotne předawanje znamki
König Grätz
wobstejaca wot lěta 1830
swětoslawna přez dobre zhotowjenje, derjesedźacu drastu a najtuńše płačizny

Covercoatowe paletoty cyle podšite . . . . 65.— 55.— 45.— **39⁵⁰**

Gabardinowe ulstry jara nowočasne . . . 75.— 65.— 55.— **39⁵⁰**

Wobleki na dróhu z wudźerž. tkan. a w swětłych barbach 28.— 24.50 **18⁵⁰**

Gabardinowe wobleki kiž jara derje sedźa 59.50 55.— 48.— 45.— **39⁵⁰**

Módre wobleki z čes. tkanin. narunanje za měru . 79.50 69.50 53.50 **49⁵⁰**

Sportske wobleki z dźela z 2 kholowamaj 59.50 49.50 29.50 **25—**

Njepřemokawe kabaty za mužow . . . . . wot **10⁵⁰**

Lětnje jupy . . . . . wot **4⁷⁵**

Kholowy . . . . . wot **3⁹⁵**

Dopokaz našeho wuběrka!
Wjac hač 300 woblekow
Wjac hač 500 kholowow
Najlěpša kajkosć! Najtuńše płačizny!

Žonjaca, mužaca a dźěćaca drasta!

Drastowy dom w Budyšinje

Při Mjasowych jětkach čo. 5 — Leo Häufler — Při Mjasowych jětkach čo. 5

Kedźbu!

Hdźe dam sebi swój woblek zhotowić?

W Porchowje

pola krawsk. mištra Langi!

Wotewrjenje wobkhoda!

Cesćenym wobydlerjam **Jeńkec a wokolinu** wozjewjam, zo sym

wobkhod za twarjenje studnjow a wodowódow

wotewrił a wše wuwjedźenja kaž twarjenje studnjow a bassinow kóždeje wulkosće za privatnych a fabriki / polorhanje kamjentnych studnjow / puščenje studnjowych rołow / rjedźenje studnjow / wotwodźenje ležownosćow a kanalisacije / kładźenje železnych a cementowych rołow / wuporjedźenje wšěch drewjanych a želez. plumpow / wjerćenje drjewjanych rołow kóždeje wulkosće.

Wuwjedźenje automatiskich domjac. wodowódow kaž też rozbuchnjenja. — Budu so stajnje prócować, česćenych woteběrarjow spěšnje, derje a tunjo posłužować.

Z poćesćowanjom

Maks Wünsche w Jeńkecach

wobkhod za twarjenje studnjow a wodowódow

Telefon Budyšin 3343

Dźěćace wozyčki

w najnowšich formach a barbach

Pawoł Böger

w Budyšinje

na Šulskej hasy 5

K nalětnim wusywam

poručam nanajtuńšo:

katowe symjo (za běły a čerwjeny)
runklicowe symjo (za žołtu a čerwjenu Eckendorfsku)
kaž wšě družiny kwětkneho symjenja
Drježdźanske cyblowe sadźanki a čerwjene dźećelowe symjo
wšě druhe symjenja za polo a do zahrodkow

Jan Biedrich w Kolwazy

Sym Serb! — Sym kóždu sobotu w Budyšinje na Mjasow. wikach

K naléću

słuša na kóždy pad

rjany a pyšny stupjeń

Jara wulki wubjerk **krasnych stupnjow** po woprawdźe **přihódnych płačiznach** poskićuje Wam

Martin Jähne w Budyšinje

Schülerstraße 9 :: Telefon 2705

Sokolski spěwnik

Njech sebi jón kóždy Serb kupi.
Płaći jenož 50 pj. Na předań
w Serbskej knihařni w Budyšinje

---

8 dnjow

Wulke

předawanje zbytkow

Njedźiwajcy nakupowanja so wšě zbytki směšnje tunjo předawaja.

8 dnjow

Puć so wnjelaći, k tomu 4 porožki

Wobleki, Šórcuchi we wšěch wulkosćach **1.35**

Kupanske kholowy składnosć **0.25**

Strykow. lacy za žonu 8.95

Lumberjak 7.95

Jenož we

kupnym domje Max Herde w Budyšinje

na Kamjenčnej hasy 12

Britwje, truhanske aparaty a nožiki, :: wótřeńske rjemjenje ::

poruča w najlěpšim wuwjedźenju

Ernst Frick, britwjowa točerńja na Třełanskej dróze 4, Wosebita točerńja britwjow a chirurgiskich instrumentow kaž też wšeho krawskeho gratu.

Najkrasniši dar

za wšě přileżnosće su nowe pyšne zwjazki

H. Zejlerjowych spisow

Serbska knihařnja w Budyšinje / Serbski dom

Příloha k číslu 103

SERBSKE NOWINY

Siwórtk, 3. meje 1928

Ważnozhromadźiznoʒjednoćenstwa serbskich wučerjow w Budyšinje.

Na namołwjenje towarstwa katolskich serbskich wučerjow swólźe so Sjednoćenstwo sobotu k ważnemu posedźenju w Serbskej kosejowni. Mała zastupichu wjedomstwo so wjacori, kotrejž běchu na pschesproschenje pschedsydy, knjeza wyschiskeho wučerja Krala-Sarěcanskeho, pschitomnych. Mjes nimi mózesche tk. hudźenskeho direktora Krawza z Drjezdźan a wyschiskeho schulskeho radu Krawza z Kamjenza powitacz. Sakle zjednoćenstwo bě mnohich sajimow w serbskej Łužicy na punkt — 4. meje — do Drjezdźan pschesprosyło, so by so z nimi wo wschelakich serbskich praschenjach dorěcało a ma sawěsće wotpohlad, na zakładze kotrehoż wustawy hischcze Serbam wjazy dacź k zdźerżenju nascheje narodnosće. S dźakom dyrbi so wusmacź, so takle knjezerstwo ze prózuje, swoju jenicźku narodnu mjenschinu na zakładze zakonskich postajenjow spokojcej Serbam to dacź, schtoż jim słuschi. Dobra wola dyrbi so dorasnje pschipósnacź. A hdyž so je, tam so też trěbne žrědła a pucze namakaja, tutón sbožny samér dopěcź. Chcemy jenoź na něschto pokazacź: Hižo powyschenje liczby serbskich hodźin w ludowych a wyschichich schulach a trjebanje maczerskeje rěcy na wschich schodźenkach a we wschich schulskich pschedmjetach je wulki postup, kotryž tam sacźahuje, hdyž so serbska wuczba podawa. Wohrožel niz wschudze, schtož tukhwilu nabóle na starich saležt, dokelž jej serbska wuczba njepadawa. (We wuschim czasu budźemy nastawk wo ważnosći dwójerych schulow wojerowicź a Serbam pokazacź, kajki duchowny pomoc to za dźěcźi je). Na najpomnjenje posedźenje w Drjezdźanach je też Sjednoćenje serbskich wučerjow pschesproschene a budu je k. Kral a Nawka zastupowacź a to po wobsamknjenju zjobotnischeje zhromadźizny. W njej ze, tak dałeko hacź je znate, schźěkowaze [illegible] njenowackim: k. wyschiskej wučerjej Berger [illegible]ach a Renner we Worklecach, fararjej [illegible]ik w Khrózćizach a Jnj w Hajnizach, farschichzanosćaj Bejma w Pancźizach, Wunerschizach a Pětsch w Bórku, wokrejsnju zastupjenej we Worklecach, justizny rada dr. Herr w Budyschinje, schulskej radaj a hamtskej helfarjej Kamjenza a z Budyschima a wučerjej Kleinej Bukez.

Jenomadisina chysche hischcze swojimaj zastupjerjoschke pokiwy dacź a pschecza wuprajicź, kotrež so [illegible]inje na schulu poczahuja. Mjes nimi, so maja [illegible]hy wučerjo lepze w swojej maczerschczinje wuczicź, so njej serbskich lud swojich wučerjow za sebje [illegible]no žadanje mjesesche prawidłownje podłohi, dokuli k tutram jedyn Serb do Glawchawy póstał). [illegible]zielkenje liczby serbskich wučerjow zo minimalnej z tym postara, so stipendije za serbskich wuczomnikow [illegible]. Lětka su žno wschelaze dóstali, dźěła wyschi[illegible]. Sakle dźěło w rěcznje meschanych schulach wodźenje, je Lětnicanski knjezerstwowny prezident wopytał Worschiczanskeje schule spósobnje wuprajił. Tohodla je žadanje [illegible]en — niz jenoź wučerskich —, so by so tuteje [illegible]cinje lepje imtowało, schtoż so po zakonu [illegible]ch lohwy hodźi. Dokelž smě so za wobsedźenje („Sonderciefstangen“) to z połnym prawom žadacź.

Też praschenje dyrbjesteje serbskeje wuczby ma [illegible]e rozsyrjacź a wudawanja serbskich knihow, schtoż je jow stat pschikładanje podnieral. Prózstwa so wupraji, so by so ministerstwu z cźasom wosiewito, kelko serbskich wučerjow su pjenjez hotowi. A hischcze druhe nałeznjesce hischcze so narešnjuchu.

Wobsedźe muzikowy pschedkowa, so mózi so kollegoju [illegible]e wo rozsćerjenje „Raja“ staracź. Mjese hischcze dojcź ta jima, schtoż je jara wobtarsowne. K. Nawka pschedpołoži wschelake liczźiny ze serbskimi wimiskami (3 za 15 zł. z wobalku), kotrež móza jej dźěcźi jemi wurěsacź. Wo taffich a podobnych pschedmjetach budźe wón w bliskim czasu (bórzy po swjatkach) rěcźeć. S tym skónczi so zhromadźizna.

Rozerowa wo dźěławosći zastarešskeho hamta Budyskeho hamtskeho hejtmanstwa.

za cźas wot 1. hapreje 1926 hacź do 31. měrza 1927.

(Pokračowanje.)

Jako **jasne spomoženja** je — mimo nětkonjach wurjadnych podpjerow w hotowych pjenjesach, kiž tu njeskma podrobnje mjenowane, — sastaranski hant pozjewał:

1. 244 (224) zjwójbam wójnskich wobschkodźenych a wójnskich sawostajenych, kotrejž po němsko-statnem sastaranskem zakonju pschirážkowu rentu dóstachu, k wobstaranju symu (z neplemi, tepjenjom, symjesej drasni) pożczenki na pschirážkowu rentu wschohromadźe wo 10 870 hr. (10 310 hr.) tute pożczonki su byle zesapłacźene w cźasu wot januara 1927 hacź do kónca měrza 1927 je wroćowanjom jeneje tśeźiny měsacznje pschirážkoweje renty;

2. 7 zjwójbam wójnskich cźeskowobschkodźenych 1400 puntow běrnow po jenotliwych dźělbach wo 100 hacź 300 puntow; 12 zjwójbam wójnskich cźeskowobschkodźenych 110 puntow pschenicznje muki po jednotliwych dźělbach wo 5 hacź 10 puntow; 90 zjwójbam wójnskich cźeskowobschkodźenych 209 puntow žytnych prazenkow (Nahrzwieback) po jednotliwych dźělbach wo 1—5 puntow; 21 wójn. cźeskowobschkodźenym wschohromadźe po 1 poru bunzlow; 11 wójn. cźeskowobschkodźenym po 1 poru dźełańskich słupnjow; 19 wójn. cźeskowobschkodźenym po 1 dźełańskej łopje; 24 wójn. cźeskowobschkodźenym po 1 poru dźełańskich cholowkrowoju; 46 wójn. cźeskowobschkodź. wschо hromadźe 95 pschitkitine, rataćski grat atd.)

Tele spomoženja dostawachu so z pschepokasankow, kiž dosta sastaranstí hamt wot wotrjada za wójnskich cźeskowobschkodźenych jako wukuh pschedewjacźelowo je sakonja za wójnskich cźeskowobschkodźenych.

3. S pschiležnosće hod bu wuplacźene w sastaranju malorentnarjow stojacym pomoży potrěbnym po nadawku a na zhóńy stata nujowu podpjeru we wyšokosći po ⅓ měsacznje podpjery, z najmjeńscha pak zamotnym 10 hr. a mandźelskim 15 hriwnow; za to pschetrjebachu so z nowopożczenym 7023,90 hr., mjes tym so nimji stat hakle kónc hapreje 1927 dośtoćnje swotpłacźi.

Jenemu wójnskemu klepomu a jenomu wójnskemu běžnemu pschiprawi so po 1 radźu.

Kaž w pschedńoškim tak też w rozprawnem lěcze staraše so wo nastupanju sastaranja wocźerstwjenja dźěcźi (Kindererholungsfürsorge) wo wocźerstwjenja potrěbne dźěcźi wschěch worschtow — potajtim też wójnske dźěcźi a wójnske zyroty — wurjadnje spomožerski hamt, mjes tym so sastaranski hant jenoź finanzowanje w nastupanju wójnskich dźěcźi a wójnskich zyrotow wobstara. Na tajke waschnje buchu 71 (81) wójnskich dźěcźi abo zyrotow pomješczene, a to:

12 dźěcźi w dźěcźazej wocźerstwjerni we Wieku (pich: Baltistim morju),
32 dźěcźi w Bethlehemskim wustawje we Wjasojcy (we Łužicy),
12 dźěcźi w dźěcźazej wocźerstwjerni w Wöllersdhofe (we Pfalzy),
7 dźěcźi w hlonych kupjelach w Dürrenberku,
1 dźěcźo we wocźerstwjerni Kölpinjee (pschi Baltistim morju),
7 dźěcźi w dźěcźazej hojerni Mitteleschreiberhau.

Nimo toho buchtej njepohšrědnje wot sastaranskeho hamta k wukleńowanju 2 wójnskej połyrowcze do ludowe Halschtrowa (Elster) pósłanej.

Dźiwaju na khmanische krowotne poměry napschećo pschedkolnischemu Łužej njebě liczba wocźerstwjenja potrěbnych dźěcźi tak wuhłoka kaž w pschedńoškim lěcze.

S dorosćenych wocźerstwjenja potrěbnych buchu, so by so invalidita do cźasa zadźewała abo wobstojaza wotstronila, na wocźerstwjenje wschо hromadźe 19 (18) wozobow we wocźerstwjerńjach abo kupjelach pomješczeni, a to:

8 wozobow (zónskich) w kupjelach Halschtrowstich, z nich 4 na tak mjen. zyle zwobodne městno, kiž buchu z pożrědnistwom sastaranskeho hamta wot wokrejsnjeho hejtmanstwa abo smitskowneho ministerstwa pschiswobene.
4 wozobje (zónske) w kupjelach Lauźnicku;
2 wozobje (1 muž, 1 žona) w kupjelach Ssmjeczkezach;
1 zónska we wocźerstwjerni Eichgrabenje;
1 zónska we wocźerstwjerni Gennawje;
1 zónska (wójnska wudowa) w Halschtrowstim hrodźe;
2 zónkej w Marijno-Kaninej wotkladarni w Pirnje.

Nimo toho da so w jenem padźe k lěkowanju w kupjelach podpjera.

Nakhwilnje běchu we wotkładarnjach 10 duchatkhorych a 1 bohaty pomješczeni.

Na 377 (248) dźěcźi spodźiwcźu so wot sastaranskeho hamta podpjery pschi schulskim spočatku a pschi puschczenju je schule, a to za 250 (223) wójnskich dźěcźi abo wójn. zyrotow;

za 44 (4) dźěcźi sozialnych rentnarjow;
za 79 (21) dźěcźi dalšich pomocy potrěbnych.

Sa podpjery pschi schulskim spočatku bě so na najwjacy 30 hr. a za pomoc pschi puschczenju je schule 50 hriwnow jednotliwje postajiło. S wjele wjetschepe liczby w rozprawnem lěcze napschećo pschedkolnischemu lěku wukhadźa, so ju schérce worschty da njepschihódnych dźělowych pomérnow w pozdźejšej symje we wulki muj byle.

Za 21 (25) wójnskich dźěcźi abo wójnskich zyrotow buchu podpjery za powołanke wukubłowanje, za wocźehnjenje, za wuczobnikow a za schulske pjenjezy wschо hromadźe wo 2061,60 hr. (708,50 hr.) wuplacźene; tohorunja za jene powschitkowanje pomocy potrěbne dźěcźo wschо hromadźe wo 60 hr.

S pożrědnjowym sastaranskeho hamta dostachu 42 (43) wójnjcy wobschkodźeni a wójnjcy sawostajeni wotrunanski pjenjez wuplacźeny wschо hromadźe wo 103 908,95 hr. (84 284,50 hr). W 7 (8) padach bu namjetowany zjwój namjet na kapitalisowanje swojeje renty wrócźosćahnyli a w 6 (3) padach je so rentowe kapitalisowanje wot hlowneho sastaranskeho hamta wotpokasało. Sa 23 dalšich namjetow njebě so pschi skónczenju rozprawneho lěta hischcze rozsudźiło.

(Pokračowanje sćěhuje.)

Z Łužicy

* S **Kotnarjez.** Saźdźenu njedźelu zwjeczeschtaj we naschej wsy dwaj mandźelskaj poraj swój stoty kwas; nětkuzy zjiwnoczeř a nětšiši wumeńkař Arnošt Jeist. 76 lět stary a jeho mandźelska Augusta rodź. Bernbtez, 71 lět stara; nětka a jeho mandźelska Ernestina rodź. Pentarjez, 81 lět duschi murjeř a nětšiši rentnuduštwar Adolf Krote, 80 lět stary a jeho mandźelska Ernestina rodź. Pentarjez, 81 lět stara. Pola prenjeho para je wobehje hischcze cźiły a zrowy, drudźej mandźelskaj pak hižo pol zkoloscu starych lět cźerpitaj.

* Se **Ssmilnje.** W kamathej zkale na Bolworczanskich honach pschi Klóschterskej horje padny zkalak Richard Hajda, kiž runje z towaršschemi dźěry za rozdźělenje kamjenjow wierzesche, z nehdźe 20 metrow wyschokeje zkalneje sceny do zkaly dele. Delekach wón z cźežkimi ranami na hlowje, lewej ruzy, prawej nohy a khribjeczje ležo wosta. Jako běsche jeho knjes dr. Kubiza z Semiz swobalak, dowjesechu snjesboženeho do starschiskeho bydlenja.

* S **Ruchnowa.** Satepjenu ramakachu schiwórtk jandźeneho tydźenja ziilkinju dźowčerzku Zuwnoczerza Erwina Kothera w Hornim Ruchnowje. Dźěcźo běsche w njewobstražowanym wokomiku do nutrnjeje hrjeje padnyło, kotrož tam nimo łeži. Poipoty na zdrowozwonjenje njemješachu wuspěcha.

Wusudźenja.

§ Shromadźny lawnišći hłuz w Budyschinje sasudźi pónđźelu w tajnym jednanju 47-lětnjeho schkleńcźukdźerja Biedricha Arnoschka Maćźku z Kamjenza njekhańtwa dla, kotrež běsche wón na schulskich hołzach skućił, k 2 lětomaj a 6 měsacznym zastwa a wotrjekny jemu cźestne prawa na 5 lět.

Přilopk.

* **Cźežke njeschoże z automobilom.** Na pschemacźanej dróży pola Neuza w Pohreinskej poczu so automobil Düsseldorfskeho zubneho lěkarja dra. Franza Kamesa zwjerhacź a zajědże z połnym wotmachom do schloma. Mandźelska zubneho lěkarja wosta morwa leżo. Zubny lěkař sam a jeho bratr Barlinski hłowny redaktor Alfred Kames, buschtaj lóhko zranjenaj.

* **Spěšnik do stadła kruwow zajěł.** Jako pola Dornbachu w Elsaju stadło wo 26 kruwow pschez żelesnike kolije cźerjachu, pschihnu runjo Ostendelko-Baselski spěšnik a do stadła zajědże. Pasiwe pschihnje wo zjiwjenje. Cźah zajědże dźiwjcej kruwow. Někotre dalsche pak też cźežko zranj, so dyrbjachu je dokłóčź.

* **Też rekord.** Prosche'stwa a dundanja dla dźěłacźerja Reinholda Beckera, kiž zaneho wobstajneho města nima, sćudźichu w Eitenburgu k sćěžcej njedźelam jitby a pschepokasachu jeho na krajnu połizajsku wyschnosć. Wón je hižom nij mjenje hacź 100 krócź prosche'stwa, paduschstwa a zapałerstwa dla khłostany.

* **Sćwojeho zyna zatkli.** W Ludwigshafenje zatkli wyschichi tepjer lokomotiwy zwojeho 26lětnjeho zyna, kiž běsche w pjanosći macźeri hrožył a jo na nana pschepschimnał.

* **Katastrofalny woheń w Galazu.** W Galazu wudyri wulki woheń, z kotrehoż woporom buchu někotre towarny a wobydlenja, kaž też synagoga, w kotrejž spali po thora a wulka liczba drohotnych knihow. Schkoda pschehahuje 50 miljonow. 40 zjwójbow je bjes bydlenjow.

* **Nowe podsemske storki w Bołharšcźi.** Sobotu wjecźor mjes 7 a 8 hodź. zu w Filipopilu a wokolinje zaho zi podsemske storki zacźuli. Pozledni storki běsche najzyłnischi a jón w dalschej wokolnosći putnychu. — Tež we Renuje a wokolinje su faidźenu njedźelu někotre zyłne podsemske storki zacźuli. Cźłowjekojo njeje bu zchkody pschijchli.

* **Wulki woheń w Egiptowskej.** W Kafr Chochta we Delnjej Egiptowskej zobotu woheń wudyri, pschi kotrymž schéćej cźłowjekow wo zjiwjenje pschihódze a bu pjeć wozobow zranjenych. Woheń zapuschi pschez 200 twarjenjow.

* **Żelesnike njeschoże w Połnoschej Afriz.** S Kapstadta zo powsć: S Johannisburga pschihładuzu spěšnik je we Hex Riverskej wudolinje pola Worchestera se jadnym wozom a schéćej dalschimi wozami z kolijow wujěł. Pschi tom woheń nasta. Pjeżo puczowarjo buchu morjeni a schesćo cźežko, někotri druhi lohko ranjeni. Na zamknem městze je lěta 1914 transport z wójskom snjesbožił, pschi kotremž zo wjele wozobow mork.

* **Kotił su najwutrajnischi ludźo?** Po měnjenju ludźi kotiłj zu we jenotliwych ludach derje wobhonjeni, placza Chjinjenjo za najtrucźischich ludźi zyrkwo zwěta, hačrunjež zu zwjetsche zkabeje poćawy. W cźełunym dźěle Chjinjenjo najwjacy dołonjeja. Na parniku, z kotrymž pschejes ozean jědźa, dźěkaju Chjinjenjo jako tepjerzo pod horzym złónzom zamo 12 hodźin dołho a cźuja zo derje pschi tym. Nimužzy a jendźelzyn tepjerzo zu khori a njekmani do dźěła, howź zu pod tamnischimi wobstejnoscźemi 8 hodź. dołho dźěłali.

* **Nowe semjerzenja wěschczene.** Italiski wucźeny profesor Beudandi pschi seismografiskim institucze w Zalizy je zwojim cźasu semjerzenje w Ssmyrnje a w Bołharšcźi zyle prawje wěschcził. Sa 4. a 5. myju pschijpowoza tutón wucźeny nowe zyłne semjerzenja, kotrež najtrucźe połoiscźu Europu a połoiscźu Ameriku potrjechu. 10. meje mjeja w Bołharšcźi łóžiche semjerzenja, zwobom potrjechja cźeskche wzenja Chinjenjow. Sa 23. meju wschěch Beudandi semjerzenje w Alpach a 28. meje w Ssmyrnje.

* **Milijonar zawostajі swojej dźowzy jedyn dolar.** Se dapesta ho pschez: Budapeschka zjawonosći źiesi pod saschiscźom sensazionelneho prozesa, kiž je ho tam zapoczinał. Hakle pschez tutón prozeš zhoni zjawonosć, je je njehmerkuje bohaty krósus dołhi cźaš w Budapesće žiwy był a je zhrozjunił, zwoje zwobastwo potajicź. Někto ho wukopa, so bě John Brown kupez samoženja wo 30 miljónow dollarow (126 mil. hr.). Tola jeho pozledne lěta zjiwjenja buchu zkerro njewjeseke. Jeho dźowka je w Ameriźy pschezjiwo protestej nana z jeny manźelorunchom ho wożenila. Po zwojej pozlednjej woli je Brown tehodla zjiwjenu zjnuzj hobrsce samoženje wotkazał. Wulki dźěl zwojich kapowuscźow we Wuhrzelej wotkasa zwojej zotije, jeho dźowka pak nicźo njedósta, je nuž jedyn dollar, bjes teho, so by winu zwojeho rózzuda wuznał.

Dźowka pak zadasche někto pschiběžkuschnyj podźěł a wobstorži zwojeho bratra w Ameriźy a zwoju cźetu w

Budapešće. Prozeß w Ameriży hišće njeje skónčeny, ale jeho wuspěch njeje dwělomny. Po amerikanskim prawje a wosćinju je Zeitwa j jenym cžornuchom a bjes dowolnošće nana pichićženy dosć, wot namóžnika wulamkuyć. Hinak je to w prozeßu pischeßiwo cžesće a druhich pichiwnikow we Wuherišći. Po we Wuherišći placžagym prawje mušé nan jenoš potom bydźeć wot namóžnika wulamkuyć, jeli je hu so pisches žiwje zadżerżenje teho njedobne cžinile. Zeitwa dżowki j jenym cžornuchom — jedyn pad, kiž budże so lichwa we Wuherišći hdy stacž — njeje po wuherišćim prawje žana w'na, nikomu namóžnika njeje. Amerikanski prawolinik pokaża na to, so pichi rošćudże tuteho pada je jenoš amerikańški jakoń placžazy. Toła wuherišći sastupjeć žada hej, so ho wuherišći jakoń nakónje. Tuž ho prozeß tukhwilu wotstorži, dóniž njeje ho kompetenca (prawidłosć) župa postajiła. Rošćud ho j wulkim sejmom wobžałuje.

Čežke njewjedra w Porhcinskej.

Pichi zymym śrjedźnym Rheinje łathadżachu njedźelu wječor hyšće njewjedra se sliwkami a wichorami. Schiemowe łćenje je nimale dożnła śnieżene. Dróhi běchu daloko a schćroko powodżene, elektriske groty rostorhane. Njewjedra hu wožebje krajinu pichi prawym brjohu Rheina, to je na nasćhej stronje, cžežko potrjechiłe. Tam wody stopy wyšoko na dróhach łtejachu, so dyrbjachu dróhowe żelesniży pischestacž jeździć. Pola Bacharach hu sejmja wotwali a żelesniske kolije sapyna. We Rheinbróhlu śliwk wulki winizarstku pschiprawu wotpłamk. Njedaloko Rheinbróhla njeshożi śpěchny cžah D 57. Se pichićzinu njeshoża běsche njewjedro. Wuhlowy wos wuškoći i kolijow a wackohowy a wuhlowy wos ho do śebje śmuchłaj. Cžłowjekoju do schkody njepschindżechu. Pomozna lokomotiwa, kotruż běchu j Neuwieda pózłali, njemóżesche k městnu śnieżeboženja dojeć, dokelż běchu kolije zyle sapłamjene. Hałe wokoło poknoży běchu kolije k nuży i żelesnym khmane.

Nad dołom rěki Mohanja a Taunuskich horow ho njedźelu pichi wječorom żałostne njewjedro rospuschćeji. Krawy ho łyhnje bžchu a deschćа ho i cżurami liješche. W Frankobrodże je wichor wjele schkodnych zmuwróżkał, kotrež prěti pisches dróhu spadachu a wobthad dróhowe żelesniże na dłeżichi czas sahaježichu. We pełnóżnym městnym dźelu nałachu ho wody do pinzow, kotrež dorbjeschće wohnjowa wobora wutkumpaczź.

Hamtske wozjewjenje z Budyšina.

Měnjšti michčir Pawoł Hawšig we Wjelešinje je wu dowolnosći prohnk, to śměł na leżownosći, wjeżma hustina cžo. 168, jakoń cžo. 438a we Wjeleczinje rěsarnju pschiprawić.

Po §§ 16 a 17 němsłoftatneho pschemyślowego porjadka ho tónle nomjet wojsewi je namołwjenjow, to měše ho pschibodnje pschejmjenja pischeczowo tutej pschiprawje w bżhu 14 dnjow, wot wudacja tuteho wosjewjenja ličżene tu japowdacź, hewak je prawo pischecziwcu a, dokelż ho wone na nriwatne prawa njepocżahuju, złonbjene.

W Budyšinje, 24. haprleje 1928.

Hamtske heitmanstwo.

Wobrjezne sastupjerstwo.

1. S wotrjezneho śeima (ho wuiwitwoi falolnistwo złożenych łnjes wobhodżeć rěsała Alexander Měrich we Wjelešinje a bla sjujercze łnjes ji wu nsejer Gustav Stiman w Komorowje pola Rałeż.

Po trěbnych wóbnach namjetach mějeschtaj sastupjeć na měšto łnjesa Měrischa

łnjes rotar Adolf Martin Richter we Motydle

a na měšto łnjesa Stimana łnjes cžłsła Ernst Löhnert w Hodżiju.

2. S wokrjesneho wuberka je wustupił Hołanski sastupjerstwo łnjes wobhodżeć rěsała Alexander Měrich w Wjelešinje. Na jeho měšto je wo trěbnych namjetach stupił

łnjes měšterjanoła Vogt w Schćerachowje.

W Budyšinje, 28. haprleje 1928.

Hamtske heitmanstwo.

Hamtske wozjewjenje z Ramje ca.

Pónđżelu 7. meje 1928, dop. 1/2 9 hod. je

jjewne pohrjebnje wotkejżeneho wuherja

w pohrjebnišću tam hamtskeho heitmanstwa.

Dnjowny porjad je na hamtskim heitmanstwje a w gmejnach, kiž maju pisches 100 wobhdżerjow wupowěžnjeny.

W Kamjenzu, 28. haprleje 1928.

Hamtske heitmanstwo.

Hospodarski rozhlad.

Schtwórtk 3. meje 1928:

Wčerawše kurzy w Barlinje.

1 Dollar	4,1775	100 pólsk. złotych .	46,75
jendźelski punt . .	20,3841	100 čěskosl. krónow .	12,279
100 šwajc. frankow	80,47	100 franc. frankow .	16,43

Barlinska burza wčera jasno wobsehje žiwy wobchod sapisa. Kurzy wschelakich zjednow hyłnje postupowachu. Wiki j dožynnmi a rentowymi liščinami běchu gnadnische a kurzy snižene.

Produktowe wiki běchu jara słabe. Muku njeknpuja, tuž ho też mlynzy wobschěrnischeho kupowanja zdalowachu. Pischeżu a rožu pomjo wutori tež 15 pj. a wowsu wo 10 pj. tunischo pschedawachu. Wčerza płaczeńcze zentnar

w Barlinje

pschenicy 13,30—13,45 hr., rožli 14,00 hr.
hacź 14,10 hr., jačmjenja nałčinjeho hr.
12,70—15,40 hr., wowsa 13,05—13,35 hr.

w termijowym wikowanju

za meju: pschenicy 14,02¾—14,10 hr., rožli 15—15,10 hr., wowsa 13,40—13,43¾ hriwnow,
za julij: pschenicy 14,55—14,60 hr., rožli 13,60—13,67½ hr.
za september: pschenicy 13,65 hr., rožli 12,60—12,57½ hr.

Wčerawsche płaczińny j Drježdżanskich wikow
(Markthallen)

Sarčana pjerisna: kury stare 1,20—1,60 hr., młode 1,40—1,80 hr., młode husy 2—2,30 hr., łačli 1,10 hacź 1,60 hr., holbje 50—130 pj. Libjata 3—3,50 hr. Czeńwjeny kał 40—45 pj., sały kał 18 pj., jabłuka 15 hacź 60 pj., běrny zentnar 4,50—5,50 hr., hromak (Spargel) 50—110 pj., jóhjna koboda 12—15 pj., šwotkej łetejk 20—40 pj., kihały kał 15 pj.. měd 1,40—4 hr. butra 2—2,40 hr., twaroh 30—35 pj., muka 27—34 pj., seja 12—13 pj., Karpy 1,40 hr., hinzy 2,20 hr., raki 12 pj., schćinki 1,30 hr.

Sowinjaze wiki wežera hrjedu w Barlinje.

Na nje běchu pschihnali 271 běhałow a 652 prošetow. Te płaczachu

běhaki:

wulke	50—60 hr.
hrjenje	37—50 hr.
małe	24—34 hr.

prošata:

wulke	16—24 hr.
hrjenje	10—16 hr.

Wiki běchu mérne, płaczińny ho wotdrjebjowachu.

Pschistajacej pytaja:

Frisrusu, Biskup we Wulkej Dubrawje.
Holzu do domu, Ernst Hensel w Lubiju, Stare Torhoschćko 7.
„ Wegirch we Wojerezach, Bahnhofstr. 10a. —
„ Braunsdorf, haptykar we Wojerezach.
„ Zug we Wojerezach, Kreishausstraße 6.
„ Fischerka w Bischopizach. Bahnhofstr. 4.
„ Eignerka w Niśej. Barkowa hasa 1.
„ dr. Hirschfelderka w Niśej. Mužakowska dr. 17.
„ Nickelka w Niśej.
„ Bergarka w hosćenzu „K hajnkowni“ pola Wjeleczina.
„ Jedičkowa w Budyšinje, Schulka hasa 31.
„ hosćenz „Stota wyschina“ pola Radez.
„ knježi dwór w Hlinje.

Wuczobnika pjekarskeho, Koorz w Niśej,
Wuczobnika moterskeho, Teichler w Běłej Wodze.
Stwinsku, knježi dwór w Budyšinskich.

Kupcej pytaja:

Holbje a kury, Baltinez bratraj we Wojerezach.
2500 mtr. pótnych kołsow. Strichez twarški wobchod we Wojerezach.

Na pschedań.

Konik j gratom, Mankich w Lubiju, Swonk. Budyška dróha 25.
Runklizu 100 zent., Langa w Kolwizy.
Wobkopowaza maschina, Hentschel, měšchež. kubło we Lubiju.
Ssyno 15 zent., žłomy 10 zent, 8 wosow hródżneho hnoja, Jenčź we Wulkim Cžiłku 17.
Wós dźěżaży, Ehlerjez konditorija we Wojerezach.
Jałozja blišo k cżelenju, w Jidżelicach 42 p. Wojerez.
Wós dźěżaży a sporišći w Hródku, Wilhelmowa hasa cžišło 331.
Krowa młoda hyłna, wyšokoswužełna, we Lomšu 20 pola Minakała.
Ssyno 20 zcent., Dietz w Hornich Teschnizach p. Hródka.
Uniformje, schćerej, Helwig w Budyšicach, Lubijska dr. 4.
Kurjenz, Noll w Niśej, Pětrowy Hrodźik.
Rauza šuproschna w Nowšezach 6, tel. 3839.
Zentrifuga, Rušch w Mikowje.

Koich na puczowanje w Budyšinje, Moritzowa hasa cžo. 11 na dwo.
Bern, šumjenje, knježi dwór w Małsezach.
„ Franz w Pschichećzach.
„ knježi dwór we Wbohowje.
Kolo motorske w Budyšinje, Kantowa hasa 17 n. l.
Libjata, 3 njedźele, w Kamjeni 3 pola Radwarja.

Ssudnišću na pschepadżowanje
płatk 4. meje 1928

w Brisnje pola Kamjenza pop. 25 hodź. w hosćenzu „K żelesnizy“ wertko.
w Pikopizach na šudnišćowje dop. w 9 hodź.: wschelake elektriske a auiowe pschiprawy, pišaršći stroj, todowy komor, wschelake meble, šudkik wina, wonjate mydła, muzyjace sportowy mantl,
w Dešnim Wujezdże w hosćenzu „K worjołej“ pop. we 2 hodź.: schijaza malchina, 3 muzyjace kola, zentrifuga a meble,
we Sabrodże w Janaschtej josćenzu pschip. w 12 hodź. kuczа,
w Błunju w Schönerlichzy hosćenzu pschip. w 1 hodź. meble, schafy, gramofon i 10 bejtami

Cyrilske pschedawanje leżownosće

Khěże i dworom, nětkle pol jutra wulkim, hlušicheho mlokarnika Kurtej Górzy we Sčepanu. Na pschepadżowanje pschińdże pjatk 22. junija 1928, dop. w 10 hodź. na šudnišćowje w Běłej Wodze, jitwa cžo. 8.
Khěżkatka žlanošć i 11 jutrami leżownosće, ratarici Augustej Knježzy w Hornich Wujezdach hlušicheho.
Na pschepadżowanje pschińdże pónđżelu 27. auanita dop. w 10 hodź., jitwa cžo. 7, na šudnišćowje w Niśej.
Khěżkatka žurnošć i 6 jutrami leżownosće, hlušicheho murjerjej Janej Jenzy w Rowej Wsy pola Mikowa.
Na pschepadżowanje pschińdże pónđżelu 17. sept. dop. w 10 hodź. na šudnišćowje w Niśej, jitwa cžo. 7.

Škarowe depeše.

Produktowe wiki w Barlinje dżenja dop. 3/4 11 hodź.: **Sćerdne wiki**, płaczińny su sčehlajene.
Dop. 3/4 12 hodź.: Stero jodom wobrot, płaczińny pak popuschćuja.

Płaczińny na Barlinskich produktowych wikach.
Žito a wolijowe symjo po tuni abo 1000 kg, hewak 100 kg.
Płaczińny po złotej hriwnje.

	2. 5.	1. 5.		2. 5.	1. 5.
Pšenca	256-269	271-274	buny	23-24,00	23-24,00
rožka	280-282	286-288	woka	24-26,00	23-24,0
nal. jačmjeń	254-299	254-290	módre łupiny	14-14,75	14-14,75
nax. jačmjeń	—	—	žołte łupiny	15-15,85	15-15,80
wowe	261-267	263-269	zevadella	—	—
kukurica	237-241	239-243	raps. wosušk	19,00	19,00
pšeńć muka	33-37,50	34-37,75	lany wosušk	24,00	24,50
rżana muka	38-40,50	39-40,75	perm. nadsan	—	—
pš wotruby	18,00	18,00	hórš. kruški	27-27,50	27-27,80
rżano „	19,00	18,75	syno, 50 kg	2,60-2,90	2,60-2,90
lane symjo	—	—	rżana słoma	0,95-1,15	0,95-1,15
raps	—	—	pšeńć. „	0,95-1,15	0,90-1,15
hróch	36-39,00	36-39,00	wowsna „	0,80-1,00	0,80-1,00
pjeluški	24-24,50	24-24,50	ječna „	0,80-1,00	0,80-1,00

Płaczińny ręznego skotu na Barlinskich skótnych wikach.

2. meje. 1928. Płaczińny po centn. a zl. hriwnach.

Skótne družiny a woznamjenjenje.

Woły: 214.

Połnomjasne, wukormjene, najwjetšeje ręzneje hódnosće hač do 6 lět	60—61
Młode mjasne, njewukormjene, starše wukormjene . .	52—56
Mjenje wukormjene młode, derje picowane starše . .	46—49
Mjenje picowane wšěch strobow	37—43

Byki 304.

Połnomjasne, wurosćene, najwjetšeje ręzneje hódnosće	52—52
Połnomjasne, młódše	49—51
Mjenje wukormjene młódše a derje picowane starše .	45—48
Špatne	40—43

Jałojcy a kruwy: 638.

Połnomjasne, wukormjene kruwy najwjetšeje ręzneje hódnosće	44—45
Połnomjasne, wukormjene jałojcy najwjetšeje ręzneje hódnosće hač do 7 lět	32—40
Starše wukormjene kruwy a derje wuwite młódše kruwy a jałojcy	24—27
Derje picowane kruwy a mjenje picowane jałojcy .	18—20
Mjenje a špatnje picowane	—

Čelata: 3367.

Najlěpše wukormjene (2. družk.)	65—75
Mjenje wukormjene a tajke wot cyca (3.)	55—60
Špatne (4.)	30—40

Wowcy: 3225.

Młódše a starše wukormjene (1. družina)	60—63
Starše wukormjene (2.)	55—59
Mjenje wukormjene (Märzschafe) (3.)	50—56

Swinje: 15489.

Połnomjasne, wosebitych rasow a jich křiżenjow, hač do 1½ lět stare	50—51
Wukormjene	50—51
Mjasne	49—51
Špatne	47—49
Raney a kundrosy	44—57

Towarstwowski powěstnik.

Budyšin. Naša jednota Sokoł wuhotuje pschichodnu njedźelu, 6. meje, wječor w 7 hodź. rjany nałětni swjedźeń. Dopominje so na nazymny, a wěsće rady zasy k nam pschińdźeće. Witamy wšěch sokolskich bratrow a lubych Serbow bižo do časa.

Pulestecy. Serbske towarstwo „Lubin“ so přeprošuje, so by so njedźelu 6. meje pripołdnju 1/2 hodź. pola Rösikec zhromadźiło k poswjećenju khorhoje sokolskeho towarstwa w Budesteach. Mandželske a młode knjeżny su też wutrobnje přeprošeni. Kh. dowěrnicy so prošа, zo bychu wšitke sobustawy přeprosyli. — Nic zapomnić, zo ma njedźelu 13. meje towarstwo wječor w 6 hodź. pola Rösikec wažnu zhromadźiznu. Wo prawje bohaty wopyt prosy

předsydstwo.

Drježdżany. Serbske towarstwo „Cornobóh“ wotmje sobotu (5. 5.) wječor we 8 hodź. swoju měsačnu zhromadźiznu w swojim hosćenu na Christianskej dróży 22 pola Gusty Zmija. Na dnjowym porjedże steji wopyt a powitanje našeho bratrowskeho towarstwa „Jutrnicy“ z Njeswačidła a ma so wšo dalše wuradźić a rozrěčeć. Stóž ma kwartéry, njech je předsydźe wozjewi. Njech so wšitcy Serbjo a sobustawy na tutej zhromadźiznje prawje bohate wobdźěla.

Předsydstwo.

Lichań. „Zernička“ spěwa dźensa štwórtk wječor we 8 hodź. pola Rudolfec. Přińdźe zaso wšitcy!

Malcšecy. Serbske towarstwo a Sokol. 1. dźeń swjatkow meju mjetanje z narodnymi rejemi.

Rakojdy. Jednota „Sokoł“ zwučuje kóždy štwórtk z dypkom 8 hodźin. Dokelž so nowe prostne wuča, je winowatosć kóždeho, zo wšěsć a z časom přińdźe.

Serbske tow. skupina „Hrodźišćo“. Wulět do Błótow nastupace. Njedźelu rano 6. meje t. l. autobus wotjěde: z Budyšina rano w 3 hodź., z Bukec 3.15, z Pomore, dwórniška 2.20, z Njechornja 3.30, z Brězec 3.40, z Barta, dwórniška w 4 hodź. z dypkom. Wobdźělić móża so jenož te wosoby, kotrež su jězbu připowědźili, dokelž je autobus wobsadżeny, so žane připowědźenja wjacy njepřijimuja.

Hłowny redaktor a zamołwity za politiku: Marko Smolerj w Budyšinje. — Za lokalny dźeł a feuilleton: A. Dučman w Budyšinje. — Za hospodarski dźeł: Arnošt Bart w Brězynach — Za nawěstki: G. Janak w Budyšinje. —

SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

»S. N.« płaća měsačnje we wudawarni 80 nł. pj., na pósće a pola dowěrnikow 1,30 zł. hr. Do wukraja 16 Kč. Kóžda čo. płaći 10 nł. pj. Wudawa a čišći Smolerjec knihtišćernja, nap. dr. a w. ruk. w Serbskim Domje w Budyšinje. Telefon 2687.

Za nawětki, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotedaj, płaći so za mały rjadk 20 słot. pj. Wobčežnje so stajace nawětki a tabele so wyše wobličeja. Za reklamowe nic rjadk płaći so 60 słotych pj. Rabat po tarifje. n n

Čisło (Nr.) 104 — Budyšin — pjatk, 4. meje 1928 — Bautzen — Lětnik 67

„Bremenowi" lětarjo we Washingtonje.

„Bremen" lětarjo hu 3. meje rano sahe i Newyorka do Washingtona pschijěli a hu najprjedźy do hotela podachu. Potom jich na Bellingfieldskim lětaniscu powitachu. Tu k nim lětar **Lindbergh** a sastupjerjo wyschich nescjowu wutrobne postrowjosze hlowa rěžachu. Statny sekretar **Kellog** měrjesche rěč, w kotrejž nehdże hłuboze

„Wasch wusnamny wukon hluboko wobdźiwajo Waß w mjenje knježerstwa a luda Sjednoćenych statow witam. Sander, kotrejž jene hebi wottyknyli, dyrbi najwjetschi wuznamjeńć człowjeka žada a wuspěschne pschewjedjenje Wasches pschedewsjaza je nasch zyły lud zaharił. Seze dalschi wuspěch na puću pschewinjenja pschirodźinych mozow se Zjednotnym stajiłi. Wasch ikuk bych jako symbol chcył sa to wobhladaś, so — we wobrazach rěcu — hu dalokotsche mjes ludami pschitomnosce pschezo bóle tšoćza. Wasche pschedewsjace bě i pschikładom za internazionalne hromadze dźelanje, a wjeselimy hu nad hroźownym schlachćenjom sima bóle, dokelž staj němśki a irśki lud k natwarjenju nascheho luda w tak bohatej měrje pschinoschowałoj."

Zyła „Bremenowych" lětarjow po Walshingtonje hu se pschewodom zahorjenych pocześowanjow sta, kajkeż běchu po jim dźeń wrjedy w Newyorku dostale. Lětarjo hu najprjedy k Bělemu domej podachu. Tu jich **president Coolidge** se sakładnym kschiwom sa wurjadne lětanske wuskutki witachu a jich sa wuspěschne pschedewsjace withwali. Lětarjo potom k krótkemu powitanju w National Press Club dojědechu, i wotkal hu do Bělego doma wróćichu, jo wjedu na presidentowe pschepytoschenje k wobjedu pozwachu. Wo hodźin hu i pschewodom němśkeho a irśkeho pótłanza k rowej njesłatemu wojaka podachu a tam tši wěnzy stojachu.

Wichrjy tśo lětarjo hu wospjet sa pschipósnjace a powitanje podźakowachu, kotrejž bě hu jim we Walshingtonje wobjałe. Se sastupjerjemi nowin hu rozrěčźeju Fitzmaurice prosy, so njeby chcył Greenly Island jene sajo wobhladaś. Dyby hu někak možno było, hnydy do Curzonyj wróćo leśeli. Kapitan Hünefeld hu žortnje wobeznamjaschce, so hu jemu hač dotal njebě žana jenička jenitwa poskiczika. Dyrbi jeho myślicj, so sa Amerikanki njeje dosć rjany.

Kaž lětarjo prajichu, hu 9. meje i Newyorka na wołanje lećenje po Ameriźy puśeća. Najprjedźy do Chicago, potom do St. Louisa a Detroita polecź, wot tam do Cleveland a Bostona a stónčnje do Filadelfije, hdyž hu wo dešschim puću wobjamknje. Po „Bremen" dyrbi ho bliźej dwě njedźeli do Greenly Islanda pótłaś, so by ho tśadło wobhładzy pschewostajiło. Wobhadka potom i „Bremenom" dale poleźi.

Druhe němśke ozeanske leśenje.

Lětarjej Ristiez a Bader hu na leśenje i lětadłom se Němskeje do Ameriki hotujetaj. Pschi leśenju ho němśka lětadłowa konstrukcija wobdźeli. Wona je nastork k tomu tśej hodźa a je ho hižo loni pschi leśenju k Azorskim kupam wobdźiłała. Jako městno sa wuleśenje je ho Rudolstadt-Saalfeld postajiło.

Wuhlowe płaćizny so powyša.

Němśki wuhlowy swjask a wulki wubjerk němśkeje wuhloweje rady staj sfólowanje wobjamknjenje pschijałej:

Rheinsko-westfalski syndikat žnjě swoje wuhlowe płaćizny wot 1. meje w tej měrje powyschicź, so ho w pschepytowanych wuncach po tunje zyłeho syndikatoweho wotbyća **wo 1 hriwnu powyschi.** Syndikat smutska tejele mjezy pozamne płaćizny hjes kondźenja pschedpóstawu němśkeho kohlowego swjasta pschedpołoži, kotrejž je pruhowanyschi we wuhlowym „Němskim nowěchtniku" wotśišeny. Rheinsko-westfalski wuhlowy syndikat budźe organam wuhlowego hospodarskeho měrjenja pschi eksportowym nyndu wobjewjecź. Po połaženju wikow Rheinsko-westfalskich wuhlowych syndikat koksowe a brikettowe płaćizny i zyła njepowyschi. W stronach, kotrejž njeje jendźelskeje konkurrency, ho płaćizna za tuchne kamjenine wuhlo wo 2 hriwnje po tunje powyschi. Smutska płaćizna ho w pschereśiu płaćizna wo 1 hriwnu po tunje powyschi.

„Italia" k połnócnemu polej leći.

Hdyž běchu žrjedu powěsće wo pschihódnym wjedrje do Stolpa dośchle, italski general Nobile wobjamknu, jehnuwšrk w prěnich rańschich hodźinach k polarej wuleśeć. Na pot ishtwrjoch hodźin general Nobile porućl, wuleśeć. Powětrowa łódź ho hnydom se senje sběhny a kurś k morju wsa. Někotre minuty podźischo ho wocznej pschihladowarjow shubi. We Waldsee w Norwegskej dźe ho k semi pschistojiś, so by benzin a płun dopełniła.

Se Stockholma ho 3. meje powě: „Italia" w 6 hodźinach dopołdnja pola Karlskrony k schwedskemu brjohej pschileca. W 7 hodźinach powětrowu łódź w nišej wyschkosći nad Oskarhamen pschi połnóznym wulkohdu Kolmarskeho sunda wobhladachu. Po zyłym lětańiku puću pschihódne wjedro knježesche. ¼11 hodźin „Italia" nad Horssjárdenom pschileca, hdyž w tu chwilu panzerowane łódźe sakotwjene steja. Wobžadli ho sestupajwšich sławu „Italii" wunjesechu. S pschewodom lětadłow schwedskeho wójnskeho łódźstwa powětrowa łódź dale leśeše. K Stockholmej wona w 11 hodźinach pschileca. Mjes tym so nad Stockholmom leśeše, hu pjeć schwedskich lětadłow pschewodźeše. Wona w nišej wyhotowjeji leśeše, tak so běchu j dróhi wschě jenotliwosce widźeć.

Wobskorźeni kommunistojo do Ruskeje wujećhnuli.

W prozesu pschećiwo **bohatstwam kommunistiskeje centrale dla wjelepscherady** je ho prozesowa termina na 9. meje psched 4. hłosnjaćim senatom němiskotatneho łuda postajiła. Brjedy ho termina njebě mohła wotmjeć, dokelž wobskorźeni němskemu jezmej jako bohatstwy pschijaćeljo schachu a ho jako taizy njeznadźachu psched łud zadaś. Tola też nětkole jich němiskotatny łud njebudże móz ludźi dóść, dokelž hu wobskorźeni po rozpuschćenjenju němskeho jezmeja skoku do Moskwy wotjěli. Termina je ho tohodla wroćiła.

Jednanje psched němskotatnym łudom pschećiwo kommunistiskemu pjećaćelej Oće Braunej a towaršcham dla pschihotowanja k wjelepscheradje pak ho wotmeje, hačrunje staj hłownaj wobskorźenaj, Ota Braun a Olga Bonarjej z češkoj. Kaž je znate, je Olga Bonarjej z pomocu někotrych kommunistow zwojeho nawoženja Otu Brauna i nażylnosću j Moabitskeho jastwa wuzwobdźiła. Zdaju hu maju ho někto samolwiśej mechanikuš Ota Oldenburg, uhtowar Gustav Delisda, blidaŕ Wilhelm Müller a Jurij Semmelmann.

Francowske knježerstwo wróći njestupi.

Francowska ministerska rada je žrjedu pod pschedźiwjowom republiskeho presidenta Doumerguea wo wunoschach jejmiskich wólbow wuradźowała. Ministerski pschedsyda Poincare w pschećiwjenosći z druhimi kabinetowymi sobustawami swěsći, so by swuswolerjo politiku nětcźeho knježerstwa skhwalili a so dźiwajo na to njeje pschiczinowo, so by ministerski kabinett wróćo stupił. Tohodla ho knježerstwo w swojimi nětcźischim sestajenju nowowuzwolenemu jezmej we wotewrjenym posedźenju 1. junija pschedstajiś a swój program sa bliźschi jakonjedźelwazu peredu wotpósłaś. Jeniczke pschemjenjenje, kotrejž ho psched wotewrjenjom noweje deputeritskeje komory w kabinetowym sestajenju pschewjedźe, dźełowemu ministra Fallieresa naministerska rada je jeho wróćostupnjenje skhwalika a jeno myślnje jemu swoje wobžarowanje nad jeho njewupschechom wuprajiła. Jeho nasłedźnik njeje ho hač dotal postajił, tohodla minister Fallieres nakhwilnje hischće w sastojnstwje wołanje.

Kaž Parizjeŕi „Journal" pische, maju ho w nowej deputeritskej komorje tśi nowe frakzije wutworiś, a to **socialno-republikanska,** kotraž by Briandowych a Painleveowych pschiwinjowarjow sjednoćiła, **radikalno-unionistiska,** (Franklina Bouillona) a **pokrajczowanska republikanska,** kotraž by bohatstwy leweho fśidła republikanskeho swjatka sjednoćiła. Pódła teho dźełaju **jenotnu stronu frjedźny** „narodnu jednotu" wutworiś, kotraž dyrbi po wóska pschichodneje knježerstwowneje wjetschiny sćinić.

Poincaré budże do Elsasa pucowaś

Havasta powěsćerńja wo wotmjenym Poincareowym puśowanju do Elsaša pische: Ministerski president ho sobotu do Strasburga poda, so by tam pschi generalnej spromadźiznje sjednoćenstwa univerzitetnych pschećelow pschitomny był. Sobotu budże w Metzu pschehowoŕ, tola je Poincare po stónčenju wćerawschoho posedźenja ministerskeje rady rjekł, so w rěcźi, kotruž śmeje pschi hoscenje jemu se strony měšćanostwa Moselskeho departementa wuhotowanej, nicžo wo knježerstwowej politiźy njesponni. Wobeźe ho wostaji, na autonomistiske hibanje pokazaś, kaž dołho Kolmarski proseź traje. Pódobnu budże Poincare wotewrjace pozdźenje generalneje rady w Barle-Duca wodźiś.

Powitanje Amana Ullah w Ruskej.

Kaž ho i Moskwy powě, je žrjedu żelezniski sjah krala Amana Ullaha do Negorelaja pschijeł. Na dwórnischu cźesna straża krala i pśikazanu afghanskeje hymny postrowi. Karachan krala na ruskej semi powita a krałowej ćwěrjel rózow pschepoda. Pschedźiwa bolschewiskeje centralneho wukonjazeho wubjerka, Czerwjakow, kralej w Maskwu powitanjsku adresu pschepoda. Wuczonjanu wojerstwo schule je ho poruczilo, żelezniski sjah pschewodźeć.

*

Schiwórtk je ho krał Aman Ullah se swójim pschewodom na Alexanderske dwórnischcźo w Moskwe pschijeł. Jeho i nasmjelschej pychu pomnachu. Psched dwórnischćom Czerwjena kawalerija a infanterija w paradnym sestupanju stejeshe. Dwórnischćowa mětnosć a bohdźi běchu swjedźenjsku wuzwyschene. Sem a tam staj tśi orkestrowe pschedsedźenja. Wschitcy bolschewiscy kommunistiscy tepichami pokładene. Wschitcy bolschewiscy kommunistiscy tepichami pokładene. Hdyž sjah jadeše, ho najwjetschi afghanska narodna hymna a potom internazionala pitkasche. Nad dwórnischćom sfkadny lětarjow lećachu. Sajmanc bě, so powitaze bolschewiscy kommunistojo krałej Amanej Ullahej „Waschu majestoseju" rěkachu.

*

Schiwórtk je ho krał Aman Ullah se swójim pschewodom na Alexanderske dwórnischcźo w Moskwe pschijeł. Jeho i nasmjelschej pychu pomnachu. Psched dwórnischćom Czerwjena kawalerija a infanterija w paradnym sestupanju stejeshe. Dwórnischćowa mětnosć a bohdźi běchu swjedźenjsku wuzwyschene. Sem a tam staj tśi orkestrowe pschedsedźenja. Wschitcy bolschewiscy kommunistiscy tepichami pokładene. Wschitcy bolschewiscy kommunistiscy tepichami pokładene. Hdyž sjah jadeše, ho najwjetschi afghanska narodna hymna a potom internazionala pitkasche. Nad dwórnischćom sfkadny lětarjow lećachu. Sajmanc bě, so powitaze bolschewiscy kommunistojo krałej Amanej Ullahej „Waschu majestoseju" rěkachu.

Madźarska žada, zo by so jej Bela Khun wudał.

Madźarske knježerstwo je na publiku wjasnjenje mjes Awstriju a Madźarsku žadało, so by ho jemu we Winje sajaty něhdyši president madźarske komunistiske republiki Bela Khun wudał. Sdźiwje zadanje na to saloźnje, so je kommunistiske knježerstwo po pschitaiu Bele Khuna dźewje wutrafjenych oficerow a jeneho madźarskeho artillerijskeho hejtmana morićj dało.

Awstriske knježerstwo je ho zapowědźało, po zadan a madźarskeho knježerstwa cźiniś. Nadjne wumělenjenja sa wudaće ju w awstrisko-madźarskim wjasnjenju knježerstwa nadrobnje postajene. Pschećiwjwo Beli Khunej pak so tele wumělenjenja njehodźa nałožeć, dokelž Awstrika fundamentne tklostanje njesmaje, Madźarska pak politiski wjelepschestupnikow k fundamentnej sajudnjuje. Pódła teho madźarska wobstorźba, po kotrejž Bela Khuna w tśjoch padach morderstwa winuja, njemóże pruhowanje wobstarć, dokelž na tele wobsudy sa cźaš rewolucije w Budapeszu sdźiwowali, morderjow pak nichtó njesmaje.

Pomhajće bjezdomnym na Balkanje!

Němski Cźerwjeny tśiž, centralny wubjerk sa smutkowne mjezyjonstwa, Němski wojnjt Caritas, centralne spomožerstwo němskich żydow, spomožerski swjatk, hłowny wubjerk sa dźełaczerske spomožerstwo a centralny pomožerski wubjerk tschescherskeho dźełaczerstwa ho se sfólowanjom na wopomnjenje němskeho luda wobroczeju:

„Satrašne jemjerzenja w Bołharskej, Grichiskej a Turkowskej su 250 000 ludźi bjezdomnych sćinile. **Pomoc je hnydom trjebna, jeli so hromadna mrěwa njedyrbi liczbu morwych powjetschiś.** Najprjedźy ho trjebaju bydleński material, barak, stany a pjenjezy za jedź. Njedźelawajsy hamžneje nudy je też němski lud winowaty pomhaś. Internazionalny Cźerwjeny tśiž je po zwojej tradizyji zyły swój na pomoz sawołał a hižo prěnju pomoz a wotpósłanzow na njetuje njesłoża pótłak. Němske nochze a njemóże wuwostaś. Sa Bołharskim jako wulhodźijschcejo njemóże wuwostaś. Sa Bołharskim jako wulhodźijschcejo jemjerzenja je ho hižo i mjenom „Němska pomoz za Bołharsku" wobpeśiły komitej wutworiś, kotryž zhromadnje je swojskami dźeła, kotrejž su namołwjenje podpisałe. Zyłe zwobodniche spomožerstwa Němskeje němśki lud k pomozy namołwja.

Dary na konto „Němska jemjerzenjowa pomoz" hu zwólnive pschijimowaj: Bayerska towaršwowa banka, Kommerzijalna a privatna banka, Darmstadtska a nazionalna banka, Němska banka, Direktzija diskontiscneho towaršwa, Drježdźanska banka, Arnholdez bratrja, Sdźiwadźenska kreditna banka, Koburgska towaršwowa banka a wschě pósłałe wustawy.

Jendželsko-egiptowski konflikt so wurunał.

W dełnim łejuje je swonkowny minister Chamberlain we wotmołwje na egiptowsku notu, kotraž je 1. meje do Londona dojcha, rjekł: Jendželska wotmołwa zaćuje, je egiptowskej noty wuprajene, wita, prají pak, so by Jendželska zajo jakrozita, hdy by so podobny jakoń egiptowskemu parlamentej znowa pschedpokazał. Justrukcije za wotpołanje wójnskich łódźow do Egiptowskeje, kotrejž su z wopředka za nusne měli, su so wrócile.

Konflikt mjez Japanskej a Nangkingskim knjezerstwom.

Hdyž je chinejske połodnjske wójsko Tsinanfu dobyło, je tam, kaž japanske wójnske ministerstwo powě, k cejźim frajenjam mjes wojakami połodnjskeho wójska a japanskimi wojakami doschło, kotrež běchu so tam k schkitanju Japanzow pósłali. Kaž je wójnske ministerstwo spóźilo, so w Tsinanfum hischcze dale wojne. Po japanskim wuwanju su Japanzy nusowani byli, japschimnyć, dokelž su chinejscy wojacy poczeli w mjezje rubieć. W japanskich politiskich kruhach łyhła roshorjenosć knježi, dokelž so boja, so bychu so mohle łonske Nankingske podawki wospjetowaćeć. Też je z tym liczicz, so Tsinanfske podawki pschipósnacze Nankingskeho knjezerstwa do dalokeho pschichoda wolstereża.

Czangkaišolin nowe wójsko shromadzi.

W Pekingu je so konferenca marschałkow połnoznych wójskow pod Czangkaišolinowym pschedsydstwom wotmełła. Wobjamtko je so, 40 000 muži łykne nowe wójsko shromadzicz a wojowanske wotdzelenje z rusich emigrantow pod Merkulowowym wjednistwom wutworicz. W Japanskej dyrbi so pozesenia pytacz. Jedyn zyn marschałka Czangkaišolina je w bitwje pscheziwo połodnjskemu wójsku padnył.

Po powjescach z Tsinanfu su so wobkadzenju mesta z połodnjskim wójskom rubjezne bandy je wurubile. Nahe 150 chinejskich mescjanow su pjeza sfórzowali a 40 domow spalili.

Na dwórnischczo w Shanghaju so bomby mjetale.

Dwě letadle, kotrejž stej po sdaju z połnoznamjeskeho kehkaka „Daischi“ wulecałej, schwórtk nad wukrajnymi hdlelschenjemi w Shanghaju letajo schtyri bomby wotczisnyschtej. Jena bomba do blischkeje połodnjskeho dwórnischcza padnyschi rosbuchny, druha bomba na nazionalistiu wójnsku łódź, psched arsenalom zatonowsu, padże. Dwě žonisci stej so sranitej. Letadle stej so njewobschkodzenej k swojemu wotlecźischczu wrócilej.

*

Amerikanski nawjesny konsul w Shanghaju je so wukom bjes sleda zhubił. Wo jeho wobstaj su we wulkich starawjesach.

Ze Serbow.

Dnjownica.

Pjatk, 4. rózownika.

Florijana — Moniki.

† 1833 w Jablonem pola Mużakowa Pětr Halka jako dołholetny serbski farar w starobje 72 lět, syn burskeje stanjesy z Boblic pola Budyšina. Studowaše we Wittenberku, a na jenohłósnu próstwu Jablonskeje wosady postaji so wot wjercha Tucklerja, tehdomnischeho patrona w Jablonem za fararja. Swoje zastojnstwo je ze wsej swérn a pilnosću wobstarał, so jeho wsitcy wosadni kaž swojeho wótca čescowachu. Běše jara dobrodźiwy a sćedrowy, haćrunjo sam w bohatstwje żiwy njebjese. Wusteješe so jara derje na ratarstwo a sadarstwo a je z tym hospodarske wobstejnosce swojeje wosady pozběhował, kózdemu rady ze swojej pomocu a radu posłużo. Nimo toho zaběrałe so dokładnje ze stawiznami swojeje wosady a je wo njej rukopisnu khroniku zawostajił, kotraž dyrbjała so wot našich stawiznarjow studować a wużiwać. — Jablońska wosada je wjele tajkich swérnych fararjow mała. Posledni běše Božidar Konik, kiž 1876 młody zemrě. Tehdy wobsadźi so nimale cyle serbska wosada z němskim fararjom, haćrunjež běše dosć serbskich kandidatow. Tak je so nam w Pruskej šło! Pruska krajna cyrkej poslużowaše statej!

† 1833 Pětr Bjedrich Halka.

* 1864 w Rakecach Jan Golě, kiž młody jako farar swojeje ródneje wsy 1916 zemrě.

* 1832 w Drježdźanach Moric Herm. Ebert, pozdźiši farar w Hrodźišću, kiž je dla jeho nadobneje zmysleneje hišće dźensa njezapomnjomy.

Přikład lěća.

Slónčka miłosć,
Wětrow liwkosć,
Njebja smějki
Mróčne zjawki,
Stomow kćěwy,
Ptačkow spěwy,
Dworow skakot,
Hatow kwakot,
Brjóžkow kwětki
Pčołkow lětki,
Polow libot,
Hajow libot,
Łukow trawki,
Rěčkow žwałki,
Pastwow zwuki,
Kefkow bruki
Holow dychi,
Mrowjow spěchi. Jan Nyčka.

Přisłowo: Mokra meja — kruwow deja.

*

— **Wo wjedrje.** Wječera wjeczor w 7 hodź. barometer 742, hygrometer —2, thermometer we dnju +18. Dźenja rano we 8 hodź. barometer 742, hygrometer —7, thermometer w nozy +6. Wuhlady na malo so pschemenjuje wjedro. — Hacź dotal rospołożenje nizinow a wyschinow na ruchołu a smuze nozy pokazuje. Nad Jyrjedźnej Europu leži łyhła wyschina, so hacź pches Ruski wupschestrěwa jo. Wětry duja symne z ranje. Schkleńza pomalku pschego bóle na rjane stupa. — Jutrje sobotu skhadźa słónčko 4,24 hodź. a khowa so 7,30 hodź. Měsacź khłada wjeczor 8,16 hodź. a khowa so rano 4,52 hodź.

— **Rosprawa wo dźeławoscji nakrajneho žandarmstwa Budyskeho wokrjesa** w mějacu hapreji 1928. W tutym mějacu, japoda so 1136 wojjewjenjow, mjes nimi 25 wojjewjenjow jejcza, a to 1 wojjewjenje dla wopaczneje pschisłaji, 3 dla njekasanjstwa, 10 dla schichiwodzenja a cźelneho kranjenja, 1 dla mordarstwa, 44 dla paduschstwa, pschechowanja a pschekhowanja, 1 dla wurubjenja a wumjesenja, 17 dla jebanstwa a falschowanja lischkinow, 2 dla wobschkodzenja wjezow, 6 dla sapalerstwa, 4 dla pschesturjenja hońtwjerskeho a rybarskeho zakonja, 7 dla njekhmanosce a kazenja mera, 9 dla prosczerstwa a dundanja, 2 dla zakłuzhuiskeho njekasanstwa a pschesturjenja pschedpisow pócźelnoscnje policije, 342 dla pschestupjenja pschedpisow drohowneje policije, 11 dla pschestupjenja pschedpisma pschemysłowneje policije, 32 na njewobkedźbowanja hewasnich khłostanskich postajenow, 17 na zakładze pschikasa sajeza, wupschajnja we lejerskich lopjenach, 30 dodatcznych wojjewjenjow a 597 hewasnich wojjewjenjow a rospominanjow. Sajatych bu 27 wobzobow. Paduschstwow bu 15 cźelnich a 27 jednorych wojjewjenych. S nich bu 14 cźelnich a 18 jednorych wotsyłnych. Ssantomordarstwom stajschtej so dwě.

— **Serbska korejma na žwjedźenju wumělcow.** Ssobotu, 5. meje wotmeje so w „Krónje“ wjesoły wjeczork wumělcow. Budźe tam tez serbska korejma, kiž je jarjadował Měrćin Nowak-Njechornski. Tam budze rjenje. Tam kóżdy Sserb a Sserbowka, kiž wopyta žwjedźeń, so cźeri, budźe jako doma. Korcźmiczka jmjeze nejcźo wot fula staroźerbskich korejnow. Nijka drjewjana (po prowom po djerjana) jstwiczka, rjenje wubedjena se selenymi płetwami a herbstimi thorojczkami a herbstimi wobrostkami, je so žwjecena se starej petrolejowej lampu wésze tódla wopytowarja hyndom spuła a jima. Spranowy herbski korcźmar a mjezej herbowizy budu so wo to starać, so by nikomu njebubže chyjcź i teje hospodliweje rumnosce. Nastajim, lubi Sserbja, na sajgowidźenje bohuu wjeczor we herbskej korcźmje w „Krónje!“

— **Sswobodne mjasowe jétki (Freibank) w Budyschinje.** Ssobotu 5. meje dopołdnja wot 7 hacź do 9 hodź. wotedawa so hyre howjase mjaso, pjunt po 40 pj. a hyre žwinjase mjaso, punt po 50 pj.

— **Kedźbujcze w mjeze na jězdne kola!** Padnyschiwe jězdnych kolow, kiž su so w běhu połednjeje diwje njedźelow tak pschi pschepisach, zu kriminalnemu wotdźelenju we Budyschinje z nastorkom, so wono wobschedźerjow jězdnych kolow na to pokasuje, so w mjeze spezialist „Józka“, kiž ma do pinzow žiwa a tam samknjene abo žiwobodnje siejace kola kradnje. Ale tez hewak ma so klasnje na jězdne kola kedźbowacz, kiž so pschi wobstaranjach na drósy stejo wostaja, dokelž padnyschi jězdnych kolow po naschenjenych blischko twarjenjow wyschnoscjow abo blizko wobkhodow pschehiwaju a tam na pschihódnu składnoscj ke kradnjenju czakaju. Kriminalne wotdźelenje prosy sjawnosć w tutym nastupanju wo žobudźelo. Wobsebje pak wone prosy, so by so jenm sdźelilo, hdy a hdźe so zuse wobodły w pinzach nadesłali abo wobkedźbowali, hdźe su podhladnych ludźi z jězdnymi kolami widźeli.

— **W Drježdźanach so khlěb zaso podróži.** Wot wjerawschcheho schtwórtka płaczi w Drježdźanach schtyrjepuntowe ka pokruta 1. dnjużny 90 pj. a 2. dnjużna 84 pj.

— **Dobrowólna wobjnjewa wobora w Budyschinje.** Wobora zapoca pónjedźelu 30. haprleje wjeczor we 8 hodź. z prěnim porjadnym zhromadnym žnjeźowanjom a pjeza so wschitkimi gratami se Zitnych wikow na Tźelnik, je by so w žnjeźenych jenotlinych gratowych žnjeźowanjach wudespołnjała. Kapała běsche khodoźitpakenja dla zadźewanja a teho dla sitpasche jenoź wotdźelenje hrajerjow na cźole. Do wuczehnjenja wotmě knjes komandant wopalny direktor Krumbholz z njedenikami tajne rozdźerjenje. Komandant tez žnjeźowanje nawjedowasche. Pschi žnjeźowanju na Tźelniku běschtaj tez knjes wopalny direktor Görling a lekar Samaritskeje kolony dr. Mitt pschitomnuj. Ssobustawły woborny dostachu cźischczane žnjeźowanske porjady; sawjerowny komandanta za pomoznu tydźeń za wumrěcow so sestaja. Nowosapokasanym wobornikam so naprawy nadróbnje pokasachu. Sswuczowanje běsche derje wopytane, jenož pschihladowarjow njeběsche telko tak hewak, dokelž běsche wjesthina pschi khodoźitpakenju. Bliszche žnjeźowanje wotmeje so źiwdu 9. meje jako zhromadne žnjeźowanje.

— **Pomozny tydźeń za wumělcow w Budyschinje.** Nětko nósemny bliszke sdźelicz wo programje pišaneho wjeczorka „Wjesoła tśischna komora“ sobotu 5. meje. Knjeni komorna spéwarka Merxem-Nikischowa najprjedy z knjesom Teßmerom wjesoły duett zaspéwa a wobaj posticźitaj na to wjesołe spéwy. Knjes statny operny spéwak Schoepflin z mózným bazom arije z „Zara a cźełes“ a z „Wotwjesenja“ kaž tez 2 wjesołej spéwaj pschednjese. Knježna Dombois, hławna Drježdźanska folorejwarka statneho dźiwadła pschedwjedje jemu rumnunsku a jemu ruski reja a potom walcźik wot Chopina, pschespołu wot Wunderlicha a Radetzkeho pschespołu wot Straussa rejowa. Mjes tute poskicźenja naschi domjacy wumělcy knjes Ive Becker jako konferencijer, knježna Brico, knjes Kunza a knjes Wolf wumělske dary rosjeczeja. Konzertowy a dźiwadłowy orkester postara so za sabawnu hudźbu a poslędnje poskicźi reje, so móża so stari a młodźi wjeczerjej. — Twarjske a dekoracijske dźela w Kónje rychle postupuja. Hižom nětko widźimy, so nedźiwosce zyle hinajsche wobliczo dostanu. Wulka tśischna lubja je Drježdźischcze sale, z njemu pschijaninu so

Marica a Hanica.

Roman.

17] (Pokračowanje.)

VI.

Nad dolinu Ertscha jehrawachu dyrkotajo żołmy horjoty; sfora runopadnje žda so któżo stoje. Dźeń wete duja so njeżo njezamrócźi. Wschi żahłoże jehrowa so wschu we domach, drohi běchu wotemrěte. Jenoż rano sahe a posłe popołdnju dźełachu we winicach a na sadowych hórtich kukach. Kołodwoła Göllana blyschcźachu so we cźapakowych jahrodach ischerwjene blaki papjerjanych měchkow, w kotrychż tamne derbotne płody sranjachu. Ale Durazzijez njedebu so na tutón nowy wotrjad dobywanja płodow wokoliny pospytali; stari wotroczy njechachu wo wobezjenem dźele płahowanja cźopaka (Kalkville) nicżo wědźeć. Baron Durazzi, kiž mějesche to za njetawaléwsi, so „dracźowacz“, hdyž mózesche tola runje żiwy hyeć, njeschchiwi ani porcźełka. Knjes z Göllan dżerżesche so toho ramoho wócźeneho wotraza każ stari bunjo: „Tak je njeboh nan cźinił a runje tak tez my cźinimy!“

Ale nowy cźas postupowasche njezmilnje dopredka. Se makeho Merana tam snapscheesa, kotrejż bě jomu jenoż malo zuftych z wobsejesnosću z połstem dopsele, běchu so złotkowe kupjele stale, wot dźesacz tużaz a jako dźesacz tyżaz hoscji wophitowane. S cźejźimi bołoscjemi bě so pschemenił je wuczehnischcźa za płuzakhorych do města wodyscha a fawiełenja sirsowych, kotrychż pschiwabjacz so wschitkim prózowachu. A z pschemyślenym zuftych kroczesche ruka w ruzy powopschenje płahowanja ładu. Pschi dwórnischczu pschiběrachu składnischcza špediterow: Po rjadach słojachu wosy, so bychu žohnowane płody ładu a wina doliny Ertscha wotwostsle. Niż z Göllana, w Göllanje njesnajachu ważnosć dźela.

Cźeta Angiolina, tak njekrasnje słutniwa, so dźiwakam tódy nowe drasty nakupi, so dla kóżdeho schanka, kiż ju wjazy płokasche, kelliju jahra, dokelż to płaczesche mydło a wodu — pschetoż wona dhjschche tamo na wodze łutowacz — cźeta Angiolina njewidźesche w posthupowanju nowcho cźłowjeka wot „jenicźeho, schtož je mjune.“ Wyschofodołnomu knjesej fararjej Niederwieserej, kubemu starenu knjesej, źwérnemu žiwoj zyrkwi, podatenu žiwoj Bohu, wona hewak wschitko na złowo wobrjesche, jenoż nad jenym wjesche z hlowu. Hdyž ju wón kónz puscza z Widuun do Göllana pschewodżesche, rjekny raz se pschecźelnym wuhnjeńwanjom, mjes tym so žez sykhujenej ruzy trěwasche: „Nasch Bóh luby Knjes njemóże na kóżdeho zmatkowaz kedźbowacz. Cźłowjek dyrbi žebi tam pomhacz. Schtóż bohu njesłuschuje, tobo wón tez njewumoże.“ Farar Niederwieser, na poslednim dworje tam w Tanferkej dolinje rodźeny, hdźez by kóżdy jawutlik, njeby-li ruzy pilnje hibał, tschażesche jenoż žiwoje dobrocźiwe, hrube barje wobticzo.

„A byrnjez bychu wschitzy žiwjecź z njebjeż dele stupili a wschitzy jandżelsko dele pschitrjecźeli, pomhało by to pschi žiwnorwych žnjach a we winicach jenoż tomu, kiż sam z nimi wojnje. Ja žiwm tam horjeka-nusu pómał, nje je wjele prózy płaczilo, prjedy hacź žiwm je do Brixena dostał; a potom, hdyž žiwm jako kuratuš tam horje do Pirsenja pschischol, odjeź pola żiwj. Marije w hubjenstwje jenoż nécźto dwórow steji a nékotre hródże. Ménjeje-li, hdy budźech ja sam po powolanstkich winowatoscjach na mojej małej roli a w zahrodze je pilnje gratu njepschimał, so by mi wot tych nekotrych schéżkatkow, kiż tajki kooperator w nazdatkischej dolinje Otja dóstaeu, nécźto za khorych a khudych zbyło? Dźełacz žiwm dyrbjał, mózuje dźełacz! Sswjata Knježna njeje žiwjenju žnjużownikej zaneho tschikkateho póśtka cźitra jenoż za unje i dźełacz krónami papjerjanymi pjenjes!“

Cźeta Angiolina pschija žlowa i pschijźiwschnej pokornoscji, ale donta, hdyż pschi domjacym wotkarku žama wolij do wócźneje kampki natiwasche, kotraż rosžiwyscha žiwe je mile na cźerwjeń žwétko pod Božej matru po zyłej méśi noscji, be pschi žebi so wusfrózała nad taźimi snjeżemi muża, kotrenuż tola i cźełesłowoscju ruku kosčesche.

Wona bě so hakle psched ledma dźesacz lětami we žiwéta wotwobroczyła. Powédasche so, so bě ras žiwoseho mandźelskeho, wobej hałzy hižcze krótke łuknje wotchacza, a njepravem puczu lepiła. S toho cźasa stojiscźkej so jeje wocźi pokorne k jemi.

Jónu popołdnju pschichodże i cźełwjeczmaj lizomaj je žiwaeznje se Merana domoj. Baron njebě hischcze pschischol. Cźeta Angiolina so wopracsha, hdże je, mjes tym so wona hewak tajku wulku žadoseż za nim njepokasowasche. Hdyż wón nécźto wopraudże sajmpi, ruzy w dyjsaku lódkoho płatowego kabata, kiż nosche se w lécze domu, wołasche jemu rosherjena napischeso: „Wjesch-li to najnowsche, Leopoldo?“

Wón rosczahowasche ruzy: „Ja wschak nihdże wjazy won njepschijidu.“

„Dopomnijch-li ja to teje wopoki, kiż je so na wulkhodżewantijschczu pschego pschekhodżowaka? We dźiwadle je pjerja stajuje w pschedjewischczowej łożi žydała. Ta i tymi barbjenymi włoźami. —“

Starzy knjes jeschmy i ramjenjomaj. Wona powédasche herlinje dale: „Njepecźowjez je jenoż tak, wy wschak sce wschitzy za njej běhali, teże zyle kotworótni byli za tej wjesołu, kajże je wona drasty nésła a kajże khołuki — — jako by ta wjdu wuthkowała!“

„Ja wschak wém, Angiolina, ale schto dha je so z tej stało?“

„Grabja Siebenlehn je z njej cźekny!.“

Wona wocźakowasche, so budże so won jenjerej wotstrózeć, ale hdże też to, won so pschecźelnje pożnjenkny, praja: „Tón ma zyle dobru pohłódź.“

Wona bě so wo horju schalku z cźasom wobarila a staji ju „wosunjendrjena:

(Pokračowanje sćeńhuje.)

...ce to wołerjow, rěbjarjow, architektow, jitwa pěsnje... ...e domownika. Mnichowska piwna pinca wabi ... najwjac, a pschi tšěchnej kubi je pschipra... ...a schadka, w kotrejž bohowjy rejow hołdaja. ...dobyty wumělcy po pitnje prózuja, so bychu ...prawnym cłažu hotowe měli. — S pschecej... ...je wschitkich stron, nic napossledk wot Bu... ...dyšinskow, je było mózno, bohatu tombolu ... Dobyeja su dźěla jara hódnotne. Lóš ... Wuhladny na dobyeje su jara pschihódne. ...o je we wukładanym wothuje Feremiašez hnidło... ...a Khježorskej dróhy wustajeny. Kaž kuny wi... ...a pisany wjeczork sacjschese, kajchž drje ...schinje pschesee měli njejsmy. Wjecjor sapoc... ...je w 20 hodź. Sastupne tšejski su pola Augusta ...ewera na Khježorskej dróhy a we Wellerez kniharni na ...rskej hospodarej.

— **Sawrjene dróhi.** Drjezdźansko-Shorjelska statna ...ha je dla wuperjedźenja **mjes Biskopizami a Hodźijom** ...e 7. t. m. sa cłaš 3 dźelow — najšerše na 8 njedźel — sa ...chadny wobthad sawrjena. Wobthad mjes Biskopi... ...ami, Bukjom a Shorjelskom pokazuje so na Biskopisko... ...ami a Wolkranisko-Sakonsko-Wopakowsku dróhu, ...ozkład mjes Biskopizami a Budyschinom na Wolbra... ...Salomi abo na Kamjenz.

— **Cześcenje maczerje w schulach.** Sakšse ministerjawo ...a ludowe wukubłanje je postajiło, so maju so wschitke ...schule do šestych njedźel cześcenja maczerje stajeć. Do tuta ma... ...erje ma so jena schulska hodźina cześcenjeju maczerje wě... ...ować.

— Wuhladnja „Kare wumělstwo“ w měschčanskim ...ezeru w Budyschinje je kóždu srjedu, sobotu a nje... ...ch hacž do 19. meje wotewrjena. Kaž shoniny, kněsej ...ij wšo wjesnjanami wulki jasim ja tule sajimawsu wu... ...jenu j Njeswačidłskeho rodu, kotruž je komorny ...nes Smodowny kněs j Wittingkoff-Niesch spschećetnje ...pschewosrił.

— **Katolska schulska njedźela 1928.** Biskopski ordinariat ...a pokazuje, so na 9o łětsa schulska njedźela w Miśchanis... ...ej biskopstwje spromadnje j druhimi němšimi biskop... ...jemi 6. meje wotmješ.

— **Kradnyć je nichtó** wot Jěhnych duri starych kasar... ...ow wuschčinichu koło znamki „Mika“ čo. 226 616, tři mě... ...sne čorne krošna, předuj j módrej hwězdu, pódla bě... ...ho cwajla trochu pyschchžka. Kolo njemčenskeje złotowoju ...ikatow, mješesche pak samtkowane swjena. Torpedosti ...amobeln, cžehujenej gumijowej wobrući, delesbibujene ...adźelo j cžerwjenymaj gumijowymaj pschimedźomaj, ...ranowanim fatšežu „Mika“ — Berlin-Langelhausen. Wo ...ajmane zdźenje proshy kriminalne wotdźelenje w Bu... ...ischinje.

S Khójnicži. Sjawny pucj j Khójnicži do Hajnij je ...ot 1. hacž do 5. meje t. l. sawrjeny, dokelž na Khójni... ...jskich honach mósć wotpa. Jědny wobthad pokaduje ...e ze Slowja a Spłoič.

S Lemschowa. Wutory, wječor wokoło 11. hodź. je ...y na 1. wjazaj fojina kubleria Mjetjatcha wotpalila. ...e Lubija.“ Sud njeda je šobu zhotowdacz. Tydźenjny ...ewoli pod jadnogo jrjedu jenu žonu j Lubija k 20 hriwnam ...a pjenjezowego thwotanja. Hačzkuli běsche j cžasom ...ezwitnuje dajtała, njeběsche tola jako swědk na khlostan... ...ej wobschiła. Žona na hijsche nimo napołoženeho ...adawki njesej, tšj su j pschepołożenjom pro...

...acejdła. Na połdnjuje tudomne złotne witi ...u njemje bohjaseho sfetu pschihnało. Nje... ...u wothacju pak płacžiwy pomérnje niske a hi... ...ace 300 a 500 hriwnami. Tež na prodajnych ...ach bě je wiwoanje chžiro bjesłožitne, prodatow pak ...ěchu njeje na witach. Wone płacžachu swjetscha 11 hacž ...5 hriwnow.

S Nasez. Na tudomnym hermanku swjesboži 15lětnja ...ola cžeho, jako chžyschce na cjumpjel swjesć. Sso cjum... ...ola cžahu do holzy hraty, je žebi wona wobruczku slama ...o so bjerak bjesche hrani. Swjesbojemu dyrbjachu do ...ódyšnje měschčanskeje thorownje dowjesć.

Z Khróšcie. Na poslednjej zhromadźiznje „Serbo... ...skawa“ zaběrachmy so ze wšelakimi rozprawami. ...Slowny dypk dźensheho porjada pak bě prednosk: ...Slawizmy awtomobila, kotrež nas wróćo dowjedźechu ...o 18. jětstotka. Tehdy spyta Francowza Cugnot pře... ...parowy wóz twarić. Ale joho wunamakanka mě... ...jese jenoh krótke žiwjenje. Wóz zajeđże do muzeja a ...o rozpray. Potom bě dollic łěta mér. Wokolo 1830 ...lakle pochachu so zasy zajimanecy hibač a pripraw... ...ka wšelake wozy (awta). A tak je šło hač do dźens... ...nscheho dnja. Přez epidinskop poskićichu so nam rja... ...ze wulkeszy z Kruppoweje fabriki w Essenje, hdźež so ...o wójnje mócnje awta twarja. — Na to poda jedyn ...sobotstaw rozprawa wo přichodnych wólbach. So sa... ...o rozumi, zo woli kóždy po swojim stejnišću, ale ...ihdy njezabudźamy při tym, zo smy Serbja. W meji ...anjesemy swoju mašnišnu zhromadźiznu na Boże ...ódźece.

Z Khróšcie. Politiski wubjerk towarstwa ss. Cy... ...ilka a Methoda zeńdże so wutoru (1. V.) we Wjenkee ...ošcencu, zo by swoje stejnišćo k nětšišim wólbam do ...ešnskeho sejma wujasnił. Tukhwilny předsyda je ...k kuhlej Spitank w Zejicach. Rozpowědachu so na... ...dobnišo mamale wše politiske strony a přindże k pře... ...swědčenju, zo maja Serbja zasy za swoju stronu wo... ...ować a to w zwisku z narodnymi mjeńšinami we ...ešnskej z Polakami, Danami, Litwinami a Frizami. ...enoż tak je mózno, zo mózemy skónčnje też my přez ...ebe abo wjacy zastupjerjow swój hłós w parla... ...enes słyšeć dać. W němskim sejmje so žada strona ...o nas njestara, byrnjež nětko po serbskim kraju ...ehnli, kaž njedawno w Radworju, a swoju platoni... ...u lubjosć napřeco Serbam předowali. Chcemy wě... ...ować, što so za nas činili, nic, što chcedźa w přichodze ...ońć. Lubić a dźeržeć je dwoje. Nalubili su nam hač ...olał dosć. Skutki chcemy widźeć. Łětsa je nětko ...óżnosć. W Slezynskej, hdźež w lěće 1924 Polacy pod žałosnym terrorom němskich stron a namjezzecho šikta stojachu, hdźež němsko knježerstwo 250 000 hr. centrumej a socialdemokratam ze statnych srědkow dari k pobić Polakow, su so wobstejnosće wo wjele polepšile. Tehdom zwjedźechu hišće 53 000 hłosow, potajkim 7 000 jim pobrachowachu k dobyću jenoho mandata. Teho so łětsa nětko wěsće nadźeja, su swoju organizaciju hač do najmjenšcho wutworili. Wěnje (Reichsliste) płaćiwosće dóstanu. Na to budu wšě narodne mjeńšiny (z wuwzaćom Polakow w Slezynskej, hdźež jenoż zbytne hłosy — přez 60 000 — na nju přinđu) direktnje wolić, dokelž su mjez sobu zwjazane. Tak so nam žadyn hłós njeztubi. Chcemy tola po swojim narodnym swědomju wolić, kaž to druhe ludy w tajkich padach činja na př. Němcy we Estonskej, hdźež je jich jenoż 26 000. Zjednoća so potom z druhimi stronami, ale najprjódy pokazaja, zo tam hišće su. Tak dyrbja so też Serbja zadźeržeć. Přez to swět zhoni, zo tu smy a chcemy dale žiwi być. Zo mohle politiske strony w nětčišim hospodarskim położenje w Němskej połepšić, je njemóžne. To njewotwisuje wot nich, ale cyleho europiskeho a swětoweho hospodarstwa. Němskonarodni, kotříž hewak wudawaja, zo su skitarjo ratarstwa, njejsu móhli ratarsku nuzu wotstronić, byrnjež lěta dołho knježerske wotežki w rukomaj měli. Najbliže leža nam duchowne, narodne kubła. Hospodarstwo so samo wuruna. Žadyn staw njemóže druhi wuwjazać, hewak čerpi pod tym cyle statne hospodarstwo. Tak budu dobri, přeswědčeni Serbja so zasy k swojej stronje wuznać. Tući nimaja jenoż swoje Serbstwo na jazyku, ale też we wutrobje. Bjez wulkeho hołka a hary chcemy za swoje wojować a też druhich k tomu namołwjeć. Stóž sej sam pomha, tamu pomha też wodźer cyleho swěta.

Z Róžanta. (Nabožna demonstracija katolskich dźěći). 1. meje, na swětowym „swjatym“ dnju, hdźež drje po cyłym swěće politisey demonstruja, zebrachu so na 800 serbskich dźěći a wotewrichu swjedźenske swjatonoćnje, kotrež maja k 1000 lětnemu wobstaću hnadownoje postawy swjateje Marije na swjatym městnje w běłu meje, haj cyleho léta hač do oktobra so wotměwać. Tak wukonjachu nabožnu demonstraciju k maćeri Božej, kiž swojeho runjeca pyta. Přihkwatachu ze wsy, z Delan (z Konjec a Ralbic), ze Njebjelčic, Kłóstra, Wotrowa, Budyšina, Baćonja, Khróšcie a Worklec. Přede wsu při Serbjanskim swjećatku zhromadźowachu so tute sta młodušich pućowarjow a čełnjechu ze smalowacymi khorhojemi — někotre šule mějachu postawu najzbožnišeje knjezny sobu, kotruž zwjetša 8 družkow w jich rjanej drasće njesechu — a Kěrluš spěwajo, přewodźeni wot swojich duchownych a wučerjow do swjatnicy, kotrejež zelena wěža liže z daloka kiwa. Runny Boži dom bě połny wěriwych. Mnozy starši a druzy přiwarni wuzichu přiležnosć a khwatachu ze swojimi luboškami na swjate wěsmo. Tu započa so 1/2 9 hodźin Wulka Boża pósa, kiž mješe wysokodostojny knjez prelat Šurca dźěći spěwachu Kěrluše z přewodom piščelow. Kak pozběhowacy bě wokomik, hdyž na 800 serbskich dźěći (z wjetša wobdźělichu so jenoż kornje rjadowanje) z jasnym hłosom serbske spěwy zaznjesechu k česći maćeri Božej. Kak sluchachu na słowa swjedźenskeho předarja, knjeza kaplana Wjaeslawka z Khróšcie, hdyž jim wo druhej maćeri rěčeše, kotraž ženjo njewumrěje, kotrejž maja hižo małe młoduške wutroby wšelake starosće přednjesć, kotraž rad na nich słucha a w dowěrje přednjesene prosty dopjelnja, kaž to mnohe wuslyšenja w čełnych a duchownych nuzach dopokazaja. Poručeše serbsku ludu, serbski lud a kraj maćeri Božej a staji wšěch pod jeje škit. Na Božej mši stupichu mnohe dźěći ze swojimi wučerjemi k Božemu hłidu a po kemšach k zeńdźechu so po hospodliwych statokach k čełnemu wokřewjenju. Potom wobhladachu sebi mnozy hnadowne městno bliže, wosebje tež kužołaj a dalšu wjes. Někotři chcychu krajinu wot horjeka wobdźiwać a zalěčchu sej tuž na wysoku wěžu, z wotkal mózachu daloko do Pruskeje hole a samo łužiske hory blizko Bukec widźeć.

Po podrahodźinskej přestawcy zeńdźechu so hišće raz wšitcy ke krótkej dokónčnej pobožnosći a potom čehnješe kóžda šula swoju dróhu. Budyscy běchu ze wulkim čežitym autom přijěle a wobhladachu sebi na domojpuću kłóšter Marijnu Hwězdu. Dopoldnja běchu też wěriwi z Biskopic a z Preitala pola Drjezdźan ze autami přikhwatali a mójachu wot 10 hodźin sem swoje němske Bože služby. Wšitcy běchu duchownje a nabožnje wokřewjeni a tuta nabožna demonstracija zawostanje wěsće wšěm — mlodym a starym — w njezachodnym wopomnjeću. Njech so dopjelnja słowa swjedźenskeho předarja, njech je mać Boża škitačka katolskeho serbskeho ludu, zo by so zdźerżał hač do skónčenja časow.

S **Němskich Pazlic.** Radupodawanje za maćerje we Němskich Pazlicach budźe pónjdźelu 7. meje popołdnju 1/2 3 hodź. w šuli. Lěkař budźe přichtomny.

S **Kamjenza.** Policija faja ješitwowego jehała, kotrehož hišom wot połdnjoho februara phtachu. Pschi wotwjedźenju spyta sajaty cžinjeć. Policajski pos tudomneho žandarma pak jeho wotpohlad k nicjomu sejmi.

S **Kamjenza.** Na městno knjeza Ullmanna, kiž so na łońsu tuteju měnjaja na wotpočink poda, bu knjes Neumann j Drjezdźan ja župnikeho cjesarja pschi hamtiskim župnistwje w Kamjenzu pschijatajeny.

Z **Kamjenca.** Njedźelu 6. meje pojědże z wobdźělenošću jubilejskeje swjatonoćnosće Katolskeho k... nowa w Kamjencu póstowy omnibus mjez Khróšcu ... a Kamjencom po sčěhowacym planje: Z Khróšcu 11,00, z Worklec 14,10, ze Smječkec 14,20, ze Serbskich Pazlic 14.25. z Njebjelčic 14.30. Wróćo pojěđże autobus 24,00 (w nocy w 12 hodź.) wot hosćenca „Město Drjezdźany“ w Kamjencu. Je-li trjoba pojěđźetaj 2 autaj. Njech so wobdźěleni tohodla na póstowy hamt w Kamjencu wobroća.

S **Bobelje** pola Lubijowa w Delnjej Łužicy. Njedźelu dopoldnja 3/12 hodź. 23lětny Wilhelm Domšgen z Noweje Wjesi pola Róšanow, kiž je swojimi pschećelom Alfredom Kokritzkom na „Wanderertšim“ motorsčim kole se wulkej spěchowšnosći do nahłeho sawinjenja pschijědże, do automobila direktora Vogla se Barlina sajědże. Domšgen padny a je swojim motorsčim kołom iwoka j dwójcy puknjenym nohom leža, to běchu mohły widźeć. Jeho towarschi běsche jo na hłowje a rukomaj sranił. Motorske koło je jo zyle rozbiło. Domšgen je hižom umrěł, jako jeho do Khójcžanskeje khorownje wjesechu. Pola Kokritze njeje strachа wo žiwjenje.

Se **Šmogerjowa** pola Khójcžanskeje. Njedźelu popołdnju wokoło 5 hodź. wudyri w hórnji cjeśtiskeho mjichtra Schenkera woheń. Přeđy hač mójesche wjesna wohnjowa wobora japschimnjeć, běsche jo też hižom bróžeń šuła... da Schulanje japalila. Sšylny wětr dujesche schrć do wšy, so běsche zyła wješ w najwjetšim strachu. 150 metrow dalene Schenkerowe domšte jo też hižom palicé porza, tehornuja bróžeń rěsnika Kowalika a kowarskeho mjichtra Simrosa. Wuměłniny j Khójcžanska a žuđoda podnjuchu pak woheń. Pola cjeśke Schenkera, hdźež běsche woheń wudyrił, je so wschitkoh hospodarske grat a wschón stład na pjuh spalił. Wobhdźeće runje wudźelche, jako woheń wudyri. Druhi wudźerżo jeho hałe na woheń kedźbneho sčinichu.

Zapósłane.

W tutym cžasu wotměwaju so wólby sawjeđcjenskich sajmujerjow do wubjerka sałskeho krajneho sawjeđcjenskeho wustawa. Lisčiny zapodawaj moju prawo hospodarske organisacije đźelobjerjerjow. Kóžda je tjoch stronow đźelaczerskich lisčinow je lisčinu zapodała. Wólby wotměwaju so po pomérnych zapodatych hłosow. Kschjescjansko-nazionalne đźelaczerske zwjazki maju lisčinu 2 je zpóstawanskim płowom „Goldberg. Gesamtverband der christlichen Gewerkschaften, Landesausschuß Sachsen.“ Prawo wolicy maju zholustawy wubjerkow městnych, đźelaczerskich, jenotlowych a wjesnych khorobnych pokładnjow. Mimo toho maju też sajmujerjo naranišnich pokładnjow, dalokož su jo woni wólbnym pschełožerjam sawjeđcjenskich hamtow je cžasom pschijěljewjeni. Wschitcy wolerjo kotrejž Němskemu zwjazej đźelaczerskich zwjazkow (khęschcjansko-nazionalnje je strony) pschijěłuschcja abo zyłemu khęschcjanske-nazionalnemu đźelaczerskemu hibanju blizko stoja, wola lisčinu 2.!

Najnowiše z cyłeho swěta.

— **Schtrowa powjesć wo wjedrje za jutšischu zjobotu:** Rjane, wobtšasne a šuche wjedro, w nogu sjnja. W Jendźelskej pomrócżeno a schorjate, w Kranzowskej tu a tam njewjedra.

* * *

W šaltkim kanjenjowuślowym hórnišwje su so hórnji naćiwnisje j pschichcjenjom nišdy wo 7 prasnjow pokosili.

* * *

Němski đźelowy minister je rosrjadzył wuzud wo manilowym tarifowym frećenju sa sakšu metalskowu industriju sa swjasacy wuprajił.

* * *

W Heidelbergu je so frjedu w nozy do jeneje wile šaduch dobył a so potom w bliskim parku zhołował. Policajska patrouilla ko jeho tam dohlada. Spóznawschi, so njemóże wjazy cžeknyć, na połajstwo jawola: „Sašćacz abo šeln!“ Do połajsta, kotryž k njemu pschistoji, paduch šeli, tola jeho jenoż tohło w tyle frani. Druheho połajsta, kotryž chżyschce šłośnika pschimnyć, wón j dwěmaj hulkomaj do hłowy frani. Połajsti je bórzy po tym w khorowni wummrjeli.

* * *

W Schjećzjinskim prozeju dla zemskeho morđarstwa je woschćichi statny rěčnik pschećelsko nehđuschemu kentnatej Heinsej a nehđuschenu feldweblej Ottowej smjertne khłostanje dla morđarstwa, pschećelowu kubłowemu sarjadnikej Bergelebej a pschijatschnikej Roßdachkeje organizacije Fräßlej khłostanju na schtyri łěta dla pschipomhanja pschi morđarstwje nanjetnyh. Pschećelowu druhim wobstorkowanym je najnišše khłostanje dla pschipomhanja k morđarstwu, tši łěta khłostanje, namjetnje.

* * *

W Geesthachtu pola Hamburga je so schtiwórtk popołdnju 12 donsitschi a 8 druhich twarjenjow wotpalilo. 22 žiwjenjow je bydło shubjeno.

* * *

Wješ Doberow pola Kalischa w Pólskej je so wotpaliła. Wobeh je 32 domow, 22 brožnjow, 27 hrodźow a 15 wulkich kolnjo do prócha a popjela pschewobroćił. Dwě dźěći a wjeschi dźeł sloża ju žmjerć w plomjenjach namakale.

* * *

Prjedawschi rumunski kronprynz Carol je je žiwjej lubku, j knjenju Lupeścu j Parisa, hdźež jeho knježerstwo pschewótro wobtrjebowaci dawasche, do Jendźelskeje wuczahnył. Prynz we wulkim wjeśnym domje w Surrenskim hrabinstwje bydli.

* * *

Nětkuschcheho madźarskeho kommunistiskeho ludowehe kommisara dr. Jurja Lukasa, kotryž je wospjet j Belu Khunom tajne rosrěčenje měł, je Minsta policija dla tajneho žwjatkowanja sajała.

* * *

Pola Tientšina a Chinje jtaj dwaj jelesniskej cžaha do so srasyłoj. Jena lokomotiva a pjeć wosow je po na žywje dele wali. 15 wosbowe je po morilo a 46 je tranio

W schlesiskej textilnej industriji stej wobej stronje rosrěkaj wuzud wo nowym mjedźynarodnym tarifie pschijatej.

Nowosće
žonjace je a mužace je drasty

po najtuńších płaćiznach, ale tohodla z najlěpšich tkaninow a najlěpšeho zhotowjenja, tak zo ma kóždy woteběrać swoje wjesele.

Njenamakaće tajke nješto wšudžom.

Pyšne wobleki
w cyle nowych barbach a nowočasne
45—96 hr.

Pěkne
žonjace mantle
z mužacych tkaninow
Kasha a rips

Gabardinow. mantle
njepřemokawe, elegantn. coverkoatowe
wot **48** hr.

Sportske kostumy
z cyle nowych tkaninow
wot **25** hr.

Charleston-kholowy
wot **12** hr.
Njepřemokawe kabaty, Knickebocker, gumiiowe mantle, prawe bayerske kosmolkate mantle
wot **25—50** hr.

Elegantne kostumy
z čórnomódr. a čornych česanych tkaninow
jara rjane
wot **35** hr.

Zhotowj. woblekow po měrje
najtuńšo

Najwjetše wołoženje při płaćenju, bjez toho, zo so podróži

Dokelž je nětk najwjetši wuběrk poručam bórzowne nakupowanje

Drastowy dom
Karl König
na Zitn. hasy 4 W Budyšinje na Zitn. hasy 4
Telefon 3480

Poskićam:

čelace mjaso	punt	**1.20—1.30** hr.
swinjace mjaso	punt	**85—1.10** hr.
zmjerzłe mjaso	punt	**0.80** hr.
howjaze mjaso	punt	**80—1.10** hr.
mjasowu jušku		**10** pj.
hejdušnu a jatrowu kołbasu		**10** pj.
ćopłe kołbaski		**10—20** pj.
wšelaku kołbasu		**0.80—1.60** hr.

Ernst Polter w Budyšinje
rěznišći mištr, na Šulerskej hasy čo. 1 (Schülerstr. 1)

Hotel „Běły Kóń“
mějićel: Curt Lange
telefon čo. 3413

Najwjetša a najrjeńša jědźerńja w Budyšinje

Tunje małe a wulke wobjedy
Najwobšěrniši wubjerk za wječerje

Wšědnje wumělski koncert
Njedźelu wot 1/2 12 hodźin dopołdnja
snědański koncert

Točenje Budyšskeho wosebiteho piwa, Radebergskeho a St. Beno piwa

Wupřahowanje / garaže za awta / rumnosće za zhromadźizny / swjedźeńska sala

Nawěšćki přinjesu wužitk!

Wabimy z kajkosću!

Mužacy lětni wobleк	19.50	**17.50**
„ **wobleк na drohu**	49.—, 39.—,	**25.—**
„ **wobleк z čes. tkanin**	79.—, 15.—	**59.—**
„ **lětnje mantle**	55.-, 49.-	**39.—**
„ **covercoat. mantle**	63.-	**53.—**
„ **gumij. a Bozenske mantle**	31.—, 25.—,	**16.—**
„ **sportske wobleki**	69.—, 59.—, 49.—,	**32.—**
„ **tennisowe kholowy**	21.—, 18.—, 15.—,	**11.75**
„ **smuhate kholowy**	14—, 11.50, 9.25, 7.50,	**5.90**
„ **dźěłanske kholowy**	10.50, 8.25. 6.75, 4.50,	**3.25**
„ **lětnje jaki**	7.50, 6.75, 5.50,	**3.25**
„ **Lüster-jaki**	16.—, 12.—,	**9.50**

Kłobuki, čapki, zwjerśne košle, samowjazaki a kije w znatym wulk. wuběrku.
Płokaj. wobleki za hólcow wot **3.25**
Powołańsku drastu a šaty
w jenož wupruhowanych kajkosćach.

Hugo Pachaly
Před Šulerskimi wrotami
Staroznaty a sprawny wobkhod!

Dobre wupjerki pjerja, wolmjane **Reform-spódnje posłešća, přešiwanki** (Steppdecken) poručataj
A. Rauže a syn
w Budyšinje na Kěžorsk. dróży 4

Rjanej městni k twarjenju
na předań w Bulloach čo 5

Tworyknpowace towarstwo w Budyšinje
zap. družstwo z wobm. ruk.

Našim češcenym sobustawam rozdźělenje **2** w Budyšinje, na Nowosólcskej dróży 19, wozjewjamy, zo smy wot **sobotu, 5. meje,** w našej nowokupjenej ležownosći
na Nowosólcskej dróży 19
rozdźělenju wuhla

přidružili. — Prosymy wo nakupowanje Wašich potrjebow w tutej rozdźělenji. **Předsydstwo.**

Tunje
tofle
dźěćace —.90,
mužace 1.20,
95
žonjace
pj.
Heinrich Mohr
w Budyšinje na Zitn. wikach

Łožowe damasty
běłosmuhate nawoblečenja, łožowe wyklaty, najl. wupjerki pisane łožowe nawoblečenja kupujeće jara tunjo pola
K. Erler w Budyšinje
na Zitnych wikach čo. 11
znaměšć. „Złoty hwězdy“

Koła
znamki „Lanz“
z rukowanjom. — Napłaćenje 10 hr. — Tydźeńske wotpłaćenje 3 hr.
Joh. Klemm
na Serbskej hasy 1
Wobruče a narunanki najtuńšo!

Nimale nowy, nowočasny dźěćacy wóz je tunjo na předań w Budyšinje na Seminarskej hasy 3 pot poskh. na lěwo.

20 ctr. běrnow
su na předań
na Židowje čo. 122.

Žony! + Žony!
Wuplókowace aparaty
irigatory, žiwotowe wobwjazki, měsačne wobwjazki a tajke přez wustupowanje, pjetuškowe kholowěki, podłožki, štatěiki za prědki, štatěiki za pažemi, też wulki wubjerk wšelakich
gumijowych tworow.
Wobroćee so dowěrliwje na
K. Wagnerowa
w Budyšinje
před Šulerskimi wrotami čo. 9

Vogtlandske wumělske **gardiny**
kupujeće stajnje tunjo pola
K. Erler w Budyšinje
na Zitnych wikach 11, znaměšć. hosć. „Zł. Hwězda“. Rěču serbski

Šijacu mašinu,
derježdźerjanu, ma tunjo na předań **Joh. Klemm**
na Serbskej hasy 1.

6 kokošow
z kaponom ma na před.
Metka w Brězyncy čo. 2

Wysokosućelna
jałojca
je na před. w Pasowjach čo. 19

Makulaturu
ma na předań
Smolerjec knihićišćerńja
w Budyšinje

Tunje nudle
Najl. krane nudle	punt	38 pj.
„ jejowe nudle	„	48 „
„ krupic. makaroni	„	52 „
„ jejowe makaroni	„	58 „

Pica za kurjatka
Jahły	punt	jenož 25 pj.
Łamany rajs	„ „	22 „

Talla mlok. šokol.	100 g	hromadźe jenož **88** pj.
Talla šok. z lěsn. worješk	100 g	
Talla jědźn. šokolady	100 g	

Thams & Garfs
w Budyšinje na Mlown. torhošću

Šijace mašiny

kupujeće přeco tunjo pola
J. Schiebaka
w Budyšinje na Mužakowskej dr. 4
žane klamy
Też na wotpłaćowanje / Wulki wuběrk Wuporjedźenja spěšnje a z rukowanjom

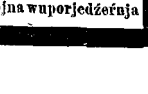
Kulturwehr
njech sebi kóždy w „Serb. knihańi“ w Budyšinje skaza. Wukhadża měsačnje a płaći štwórćělčnje 2,50 hr.

Poručam swój wulki skład
ratarskich mašinow centrifugow / butrobasow jězdnych kołow šijacych mašinow
atd.
Wšě wuporjedźenja ratarskich mašinow a jězdnych kołow derje, spěšnje a tunjo
Herm. Petschel
zamk. mištr w Njeswačidle

Wikowarnja z jězdnymi kołami Fuhrmann
w Budyšinje na Hornčeńskej hasy 10
jězdne koła
šijac. mašiny
žim. mašiny
gramofony
z platami
Wěcy wustojna wuporjedźerńja

Walter Rinnelt
na Kamjentn. hasy 17 **W Budyšinje** při hotelu „Krony“
wosobny frizěr za knjezow, knježny a knjenje

zhotowja wšě wlosowe dźěła, kaž wotšihanje po wašnju bubiskim a pažskim (Bubi u. Pagenköpfe). Najwjetši skład wěch, toiletowych tworow. / Přeprawjenje towarstwowych a dźiwadłowych, njewjesćeńskich kaž też kwasnych frizurow. | Najspěšniše a porjadne posłużenje. —

Wosebity dom cigarow a cigaretow

Hosćenc w Smječkecach

Přeprošuju cyle podwólnje na
poswjećenje noweho elektriskeho piana
wot firmy A. Hartmann nasl. W. Beeg w Drježdźanach na njedźelu, 6. meje.
Mikławš Hejduška a mandźiska.

Hosćo z dnja 26. 2. so k 5. meji na pruhu a na lehy wućinjeny sud piwa přeprošuja.

2 dobraj sylnaj konjej
8—10 lět staraj staj na předań. — Wobhladanje připołdnja wokoło 1 hodźin.
A. Lorenz w Budyšinje
na Kamjentnej hasy 19a, „Złoty law“.

Někotre zběrki basnjow
Jakuba Ćišinskeho
su bórzy rozpředane! Njech sebi čitarjo „Serbskich Nowin“ hišće zbytne eksemplary zwěsća!

Serbska knihańa w Budyšinje

Srjedu 2. meje zemrě po krótkej čežkej khorości naša pře wšo lubowana mać, wowka a wulkowowka, **korčmańka**

Madlena Šołćina
rodž. Bjaršec
ze Zeleneho Haja, 79 lět stara.
W hłubokej zrudobje
jeje dźěći Jakub, Michał, Hańža a Jurij.
W Zelenym Haju, Parizu, Witstocku, Lupjanskej, Dubrawje a Žyćinje.
Pohrjeb budźe njedźelu rano w 7 hodź. w Radworju.

Přiloha k čisłu 104

SERBSKE NOWINY

Pjatk, 4. meje 1928

Pomocny tydzeń za wumělcow.

Posłužejnja w Budyšinje.

Na wjeršu łjedyu wjeczor běše postajeny zyrkwinski koncert w Pětrowskej zyrkwi. Sešcha běše so nadobna ličba wopytowarjow. Posłužejnja, hudźbne kaž spěwne, běchu jara dobre. Je hižom mamo wjesełe pschihotowacy wumělstwu domskeho organisty knjeza Horsta Schneidera, kiž tak prawje srosumi byrglam wumě, schtoż samoje dawaš. Wulki podźel na poradźenju zyrkwinskeho koncerta měješe domjazy zyrkwinski chór swój. Pětra pod mischtrstwom nawjedowanjom swojeho dirigenta knjeza kantora Petzolda. Posłužejnje so dźěła Jana Boschtjana Bacha, Jana Eccarda, Jana Pětra Sweelinka, Gottfrieda Hendricha Stölzela a Maxa Regera. Jako solistka wustupi knjezna Elfriede Huberkornez wot Drježdźanskeje statneje opery we Sedlečnowm spěwje. Dalschi zhonschtkowazy hudźomny dźěch tuješe domorny virtuos Arthur Zenker wot statneje opery z Drježdźan, tudomny kapalny mischtr knjez Hugo Bendera knjes Emil Richert. Konzert běše z mulkotnej woschewjesnu za nutrnych posłuchacow. Wón pschihodźi so dostojnje k dotalnym rjanym posłužejnjam pomoznego tydzenja za wumělcow.

Ze Serbow.

S **Bukez.** (Druha rosprawa.) Njedźelu tydzenja měješe naschа wosada radosć a wjesele w zyrkwinskim zjednanju, dokelž ho w naschim Božim domje wjitachu mnozy. Jako zwony w 8 hodź. wołachu: Pójće, wschitko je hotowe! pschindźechu knjes inspektor Franke z Lubija, knjez wosyschki farar Domaschka, kiž je wječor Serbam bjez znaty předał, knjes dr. Thomas z Budyšina, wosadny knjes farar, knjes wučer Bohsjan a zyrkw. sapjerjer we a sebi a jeschadźachu ho pola zwjatebno woltarja. Po pschistajnym zawodnym ferkuschu, pschewodźanemu z posadźenym pod nawjedowanjom knjeza wučerja Fjelka měješe knjez farar Merwa woltarnu Božu słužbu, po kotrejž zyrkwinski chór pod nawjedowanjom knjeza kantora Fjelka krasny spěw wjch duješe. Na to wěcejsche knjez farar Domaschka k bohatej liczbje nutrnych kemšo jako dobry herdźist pałtyr Jězusejo mólczałeho sjedn... Bóh Pósej, to wjesiłu jeho słowa na sławu pod... ale ludźi słuchaše, so bychu so k zyrkwinskemu zjed... wjesele. Na to měješe naschi luby farar jadriwe zadank... Wot Serbow wosta wo herdźist Božej słužbje... ... běchu sedźo, so by ra. wumóstnu kemšenju knjeza ... zjednarstwa sjednała. Popołdnju běše rosrěčowanje ... z zyrkwinskim młodźinu, na kotrejž so wjsitatorejo ... wjesełichu, je so wotka sta wjelcdych ludźi wobdźěli. ... 25 hodź. běše we wosadnej šuli hłsche zhromadźenje, na kotrejž so widźelaše rozmnoženje a njeczinjenje ... nich njemskich wupadow, na czimž je knjes superintendent Franka farar wjesełesche a pschejesche Bukezanskej ... dalše zhromadne dźěło w jednosce. ... ješiła so swjedźenje pomału porjedźenich, ... wučerjam, zpěw, a pschemowenou ... dźeše je herdźeje wutrobu.

... dla. Sandźany pjatk wotmě tudomna ... wobschadnych a z wjesełich zawostatych ... zhromadźenu w Stöbertschez hołcjenzu. ... če so wot wjesełeho towarstwa šlało, ... napina jemu hłsche pschistuschca. Nazołnił ... a towarsch Schubert-Wětrowski, wotewri ... romadźinu a wjesche sdźenje, wosebje ... ła a Opicu wot khrošćanskeje wjesneje ... emu wotbudu dźěłowe pohyti. Namjet, ... ješ na lětsku pjatnu zhromadźinu wójsku ... a wjesełich zawostatych w Annaberga pohlada, so wobdźi tak. Wo nim ma so w zhromadźinje wjesełeho towarstwa ofiadnitsch jednacz. Pschi ... dyn so prosłesche nastawk wjesneje skupiny, so ... ješmanjedźesko wuwoli, dokelž je wón z dźěłom pschi ... ju a też je słužownje pschi Serbu Towarschu Krawja ... Nowcje Wiju, kiž je z pjsmanjedźesko wjesełeho to... ja a nemóstnich z nawjedowarjow a wujsow... Nałožowanje wołkadnje rjadnje kaž dosć ... wotdźelnił wjesełeho towarstwa. Jako běchu wo najwuzi... dnych dowurodźili a běše pschedsydstwo wo... wjesełeho towarstwa nałožowanje wjesneje skupiny dalšiu... wodźeru pschihotowało, pschejedu nałožnik słowo ... nemu jastnjerjeje towarschej Böllej. Tutón ... wobchowjachowasche na jara jasnu we waidnje a dokładnje ... wobstaranju a sastaranju. Pschedewschém saběrasche ho ... schowcher z 5. nowelu k zakonjej wo wójskich wob... schadźenych a wjesełich zawostatych a rosjatnjenjeje ... wobsahuje kóždy dypk. Na kónzu swojeho pschehowoch... a pschejesche wjesnej skupinje, so by dale rosła a kčeła. Wo... ny pschihlelk běše jemu z nutrnym. Mnoho so jich do ... jesneje skupiny nowych zamołwi. W 22 hodź. skónči na... cołnił wjesneje skupiny zhromadźinu a podjakowa ho ... nosrjadnemu jastwu rjerjej za jeho prócu. Po starym towarschi... nym waschnju zaspěwachu pschi spěw wo dwěmaj barbomaj... ... na wótczina. Wjsicha zhromadźina ho z pschepro...

S **Wóporka.** Njedźelska wosadna zhromadźina, kiž ... běše derje wopytana, pschinjese jako prěnje, so ho wob... zamknu, so maju ho bycz pomnowić. To ma ho složowacy ... ho cyrk, kak wjenjesły sa tutón zamér dóńdu, kiž maju ho ... z pschekoro wujesć. Shromadźina da swoju pokmowźa ... swój nadawk za tute zběrki. Dale pschihotowachu zhro... nadźinu, so ma ho na zwjedźenju zwj. Trojicy 1928 wuk... ... wotrjebny mitjizonski zwjedźeń Lubijskeje eforje we ... Wóporcu wotměć. Shromadźisna wobjamknu dale, so ... wotaj ho da pschedstejazeho 700lětnjeho jubileja naschego ... města, kiž ho wot 7. hacź do 9. julija t. l. zwjeći. Bóh ... dom a kerchow na kóžde waschnje rjenje pschiprawicć a zwjedźeńszy wupyschicć. — So by ho wschitkim stawam naschеje wosady smóžnilo, so bychu rosdźelnje kschesćanske pim sakładje natwarjena wosadna kuhowna saložicć, kotrěž a smyslenje wobudźecź a zbjerjecź. S modlitwu a kerluschom stónči ho wokoło 11 hodź. zajimawa živa wosadna zhromadźina, na kotruž ma ho sa nasymu znowa pscheproschowć.

S **Lubija.** Do žmjertneho stracha pschihódže pjatk wjeczor motorowy koleśaŕ na Lěwałdźkej dróhy. Wjeczorny cjah do Habrachcźcź pschihódźe runje prěki pisches dróhu. W šamźnym wokomiku jadźeše pak tež motorowy koleśaŕ do delepschichcjenje sawjery, cźiny ho a wosta nědźe metr wot cźahowych koleśow sdaleny leżo. Wjednik lokomotivy cjah hnydom sastaji. Pschekhodny straźnik běšche zpytał, motorowego koleśarja je zwětkowymi signalemi na hrozowobrocźecź. Derje, so pschi njeszbyću bjes hórschich sezbytkow wotešidźe.

S **Lubija.** Zelesnica z Lubija do Hornjeho Kunnowa je hacź na małe docźinjenja dotwarjena. Sawod nowe cźary do tudomneho dwórnischcza w twarje spěschnje posunjuje. Wobkhod na zelesnizy, kotruž su hižom do wójny twarjecź sapoczeli, so najsterje do oktobra wotewri.

Z **Radworja.** Wólbna zhromadźizna njedźelu 29. haprleje 28 popołdnju w Lilijowym hosćencu. Wopyt słaby. Wjednik knjez kaplan Grofa. Centrumscy rěčnicy: 2 doktoraj a 1 rada. Po přednoškomaj rozpadze zhromadźizna, kotraž měješe za centrum łojić, na 3 dźěle: centrumski, dźěl narodnych mjeńšinow, za kotrejž wučeŕ Nawka a ratař Měser Psowjanski wustupištaj, a dźěl křesćanskonarodneho burskeho zwjazka (pomocnika němskonarodnych), za kotryž kubleŕ Cyž ze Stróže porěča. Přez cyło njebě wo žiwym wojowanju, kajkež smy zwnčeni, wjele pytnyć. Za dotalne knježerstwowe strony je ćežko ze skutkami ludej słužić. Tohodla też to scyła wólbna wójna tón króć khětro mérnje wotběhnje. Serbja njech so njedaźa z połsom złojić, kiž hakle započnje rosći Čas wući!

Z **Worklec.** (Druha rozprawa.) Póndźelu wječor, hdyž dokoławokoło khodojty palachu a so dopalowachu, wudyri w jednatej hodź. w bróžni žiwnoscerja Uhliga woheń a překroći pozdźišo na blizko Cyžec domske. Wobaj so dočista spalištaj. Dokelž běchu ludźo bórzy k rucy, dha mózachu wjetšemu njezbožu zadźewać. Pódla wjesneje sykawy přikhwata jenoż klóšterska motorska a zhaša bórzy woheń, hdyž měješe w blizkim haźe wody dosć. Kak je woheń nastał, njeje so hišće wuslědźiło. Toła so zda, zo je jón někajka złostniska ruka założiła. Při tym je so jene korinne swinjo spalilo. Susod je khětro škodował. Uhlig je statok před lětami wot wjesnjana kupił.

Z **Khróšće.** Nowe šulsko lěto započachmy tu z 10 rjadownjemi. Kóždy lětnik khodźi nětko wosebje, a delekach mamy prallelnej lětnikaj. Na našej šuli skutkuje 6 wučerjow, 7. wučeŕ přińdźe jenoż 2 dnjej k nam, druhe dny přebywa w Pančicach a Worklecach. Małych dźěći přija so 54, a to 23 hólčkow a 31 holčkow. Kak błyšćachu so małuškow woći, hdyž wohladachu nadobo dutkowy štom, napowšěšany z pisanymi titami. Njech jim šule stajnje tak słodźi, kaž titow pjelnjenje. — Też zwjazkowu pokračowańsku šulu powjeśtichmy wo 1 rjadownju, dokelž přizamknychu so k 1. oktobrej zańdźeneho lěta pokračowansey šulerjow Worklečanskeje šule. Tak khodźi tež tu kóždy lětnik wosebje. Z tym je šulske dźěło wo wjele wołóžene.

Cyrkwinske powěsće.

S **Budyšina.**

Krajnozyrkwinske sjednaćenjstwo w Budyšinje pschi Pólnym hrodźiku 6.

Njedźelu dop. ½11 hodź. je njedźelska šchula, wječor we 8 hodź. evangelisajzja. (Nječzuć knjes krajnoduchowny rada Handwerck z Budyšina). Schtwórtk wječor we 8 hodź. je biblišla hodźina. (2. list na Thessalonischkich). —

Sjednaćenjstwowy wothladaŕ Zimmermann smjeje biblišle hodźiny wutoru we Wjasonźu l, žrjedu w Semjach, schtwórtk w Budyšinje a pjatk w Tucźizach, pschejo wječor we 8 hodź.

Swjatk młodźiny za rosźudź. khćesćanstwo w Budyšinje pschi Pólnym hrodźiku 6.

Wutoru wječor we 8 hodź. je zhromadźizna Běłeho khćiža a młodźenzow, žrjedu wječor we 8 hodź. zhromadźizna za młode holzy.

Krajnozyrkwinske sjednaćenjstwo w Běłej Horje.

Njedźelska šchula a biblišla hodźina wupadnjetej. Sjednaćenjstwowy wothladaŕ Khćijan smjeje biblišlej hodźinje schtwórtk w Drožđżinu a pjatk w Kotecach, pschejo wječor we 8 hodź.

W Michałskej zyrkwi.

Njedźelu Kantate rano ½8 hodź. Boże wotkfańnje, němšk, (farař Kapler), ½9 hodź. němška a w 10 hodź. žerbska Boża słužba (farař Tischer).

Semrěć 29. 4: Jan Ernst Hilbert, rentudestowar w Borku, 77 lět stary.

S **Barta.**

Njedźelu Kantate rano w 7 hodź. žerbska spowědź, we 8 hodź. žerbska Boża słužba. Wutoru pop. w 3 h pohrjebenje žónšeho towarstwa.

S **Budyšez.**

Njedźelu Kantate rano w 7 hodź. němška swj. spowědź, we 8 hodź. smjeje farař Wójz němšk a dop. ½10 hodź. žerbske předowanje.

Srjedu wječor ½8 hodź. zhromadźizna khćesćanskeje towarstwa žonow (Hille).

S **Bukez.**

Njedźelu Kantate rano ½7 hodź. žerbska spowědź, we 8 hodź. žerbska a dop. ½10 hodź. němska Boża słužba. Popołdnju w 2 hodź. rosrěčowanje a konfirmérowanej młodźinu, w 3 hodź. khćesćanske kemšenje.

S **Budyšanka.**

Njedźelu Kantate budźe popołdnju ½10 hodź. němska Boża słužba (farař Handrik-Porschiski.)

S **Hrodźišcza.**

Njedźelu Kantate rano w 7 hodź. žerbski hamt, we 8 hodź. žerbska, ½10 hodź. němska Boża słužba. Wobej słužitej tej hnydom sawodej pazerskej wučiny.

Schtwórtk, 10. meje dop. w 10 hodź. Boże wotkfańnje w šuli w Drožđżinu (wosadny farař), wječor we 8 hodź. biblišla hodźina w Drožđżinu (sjednaćenjstwowy wothladaŕ Khćijan z Běłeje Horjy).

Sokolstwo, sport a hry.

Kolesarstwo.

Wujezdźowanje łužiskeho kolojezdneho towarstwa duchowy wěnc.

We wětrojtym ale krasnym wjedrje wotmě so njedźelu druhe lětuše dróhowe wujezdźowanje Łužiskeho kolojezdneho zwjazka. Wobdźělnicy, kotříž běchu so w Brězni zestajeli, so zhromadnje k startej do Kamjenca podachu. Na 55 kilometrow dołhim puću z Kamjenca do Kinsbórka, Połčnicy, Ramnowa, Brězny wotmě so na to wojowanje. Hnydom při započatku so do spěšneho jedźenja dachu a hižo při Mnišej muri watworištej so dwě skupinje a někotři wostachu jako jenotliwi jezdźerjo. Druha skupina pak sebi zaso prócu dawaše a w Rychnowje zaso hač na čoło docpě. Pozdźišo Willy Wendt z Jelenjowa a Maks Gloyna z Wochoz padnyštaj, posledniši so pola kola zwjezna zlamachu, zo do kalačkojteho grota padźe a so khětro zrani. Dźewjeć muži sylna hłowa, kotruž wjedu zwjetša Einert, Hentschel a Hübner, wosta nětko hač do kónca hromadźe, na kóncu Einert z wulkej prócu dobu. — Při wotdźělenju za starších jezdźerjow wuńdźe zaso M. Jenč z dobyćerjom. Też młodostni jeho njemóžachu doschanyć. Holz ze Zhorjelca měješe we Mohornje škodu na wobruči a wosta tohodla zady. Při cylu a też při dróhach přihladowaše mnoho přećelow dróhoweho sporta a pokazachu swój zajim za wujezdźowanje, kiž běše za zwjazk z dobrym wuspěchom.

Wulke Opelske myto za Łužicu.

Tule njedźelu 6. meje wubědźuje so Sakski zwjazk kolojezdnych wo wulke Opelske myto za Łužicu „Kolwokoło Łužicy“. Wujezdźowanje započnje so w Žitawje a skónči so też tam. Wono stanje so w dwěmaj wotdźělenjomaj. Biezdźerjo wotjedu w 5 hodź. a A-

jezdźerjo 5 mjeńšinow pozdźišo. Woni pojědu přez Habrachcźicy, Wopaku, Wolhramecy, Nowe Město, Stołpnjo, Renarjecy, Wysoku, Drježdźany (pola hosćenca „Lindengarten“ 15 mjeńšinow dyrbjeńskeje přestawki). Kluč, Langebrück, Radeberg, Połčnicu, Kamjenc, Budyšin, Lubij, Ochranow. Puć je 208 kilometrow dołhi. W Budyšinje prěnich jezdźerjow wokoło ½10 hodź. wočakuja.

Wubjerk za cźołzwućowanje.

Nalětni běh. Wotstorčeny nalětni běh, kiž běše zwoprědka na 15. hepreje postajeny, wotměje so nětko njedźelu 13. meje pod wozjewjenymi wumělenjemi. Kóno zamołwjenjow je na pjatk 11. meje postajeny. Dotalne zamołwjenja bjeze wšitkeho płaca a dalše zamołwjenja přijimuje 1. sportski wjednik knjeź Wilhelm Libš w Budyšinje na Sprjewinej hasy 1. Start: dopołdnja z dypkom w 9 hodź. pola Hilbjenece hosćenca. Cyl: Wjelkowska dróha. Zastupjerjo towarstwow su prošeni, zo bychu ze zastawańskimi časnikami atd. přišli. Też přisłušniscy němskostatneje wobory směđźa so zamołwić.

Lohka athletika.

Dr. Peltzer znjezbožił.

Dr. Peltzer, kiž běše w tutym času w swojim najwyššim zwućowanju, je njedźelu při běženju padnył a sebi nohu strašnje wobškodźił. Zranjena je kulka a je jara bolostne, so wón samo swoje šulske powolanje wukonjeć njemóže. Do 6 hač 8 njedźel wón njehudźe ze zwućowanjom započeć móc. To je za Němsku jara njewitany připad, dokelž ma wona nětko mjenje wuhladow na dobyće při olympiskich hrach w Amsterdamje.

Pjatk, 11. meje pop. w 3 hodź. Boże wotkazanje w Běłej Horje, w 4 hodź. tehorunja we Worzynje.

S Hodźija.

Njedźelu Kantate zmjeje farar Voigt rano w 7 hodź. němsku spowědź, farar Wejsar rano we 8 hodź. němsce a ½10 hodź. serbske kemšenje. ½10 hodź. so wošadni zastupjerjo w kapalnje zhromadźuja. Dopołdnja w 11 hodź. je Boża słužba za dźěći a popołdnja w 2 hodź. zyrkwinje rozrěčowanje z mužiłej młodźinu, kotraž je so w poslednich rjecy letach konfirmowała. Schtwórtk popołdnju je zhromadźizna žónskeho towarstwa na Muniechonzu.

S Huczinu.

Njedźelu Kantate rano we 8 hodź. serbska, ½10 hodź. němska Boża słužba, w 2 hodź. katechismusowa wuczba.

S Khrowćiźu.

Njedźelu Kantate rano w 7 hodź. němska spowědź, we 8 hodź. němsce a dop. ½10 hodź. serbske kemšenje. Dop. w 11 hodź. dźěćikemšerjenje.

S Kluksicha.

Njedźelu Kantate dop. w 7 hodź. němska spowědź z Božim wotkazanjom, we 8 hodź. němsce, ½10 hodź. serbske kemšenje. — Pop. ¼4 hodź. serbska Boża słužba je spowědźu w Rowschanskej schuli.

S Kotez.

Njedźelu Kantate je rano ½8 hodź. němska spowědź, we 8 hodź. němske kemšenje; pop. w 2 hodź. katechismusowe rozrěčowanje; w 3 hodź. němske wěrowanje (wošadny farar).

Pjatk 11. meje wjeczor we 8 hodź. je pola Bohatez zwóźby w Hornich Kotczach němska biblijska hodźina (pućowazy předar Kischižan ze Běłeje Hory).

S Lupoje.

Njedźelu Kantate dop. we 8 hodź. němske předowanje so cźita.

S Malschez.

Njedźelu Kantate rano w 7 hodź. serbska spowědź, we 8 hodź. serbska, ½10 hodź. němska Boża słužba, w 2 hodź. zyrkwinske rozrěčenje.

S Minakaka.

Njedźelu Kantate rano w 7 hodź. serbska spowědź, dop. we 8 hodź. serbska, ½10 hodź. němska Boża słužba a ½11 hodź. dźěćikemšenje. Pop. w 2 hodź. rozrěčowanje se konfirmérowanej młodźinu.

S Njeswaczidła.

Njedźelu Kantate rano w 7 hodź. němska spowědź, we 8 hodź. němska, ½10 hodź. serbska Boża słužba. — W 2 hodź. rozrěčowanje z konfirmérowanej němskej młodźinu. W 3 hodź. towarstwo młodych hólzow (sćelenje do tareze) a młodych holzow (delni worjad) na farje. (Gospoža witani). — Wótra zyrkwineho zastupjerja za Wulki a Mały Pschesdrjeń, Mikezy a Lahow njedźelu ja tydźeń 13. meje, mjes wobmaj kemšenjomaj.

S Nohaczu.

Njedźelu Kantate dop. w 7 hodź. serbska spowědź, we 8 hodź. serbska a ½10 hodź. němska Boża słužba; pop. ¼3 hodź. rozrěčowanje z konfirmérowanej młodźinu; pop. 3 hodź. towarstwo młodych holzow; pop. ¼8 hodź. towarstwo młodych hólzow.

Pjatk, 11. meje, wjeczor ⅛8 hodź. towarstwo žonow.

S Porschiju.

Njedźelu Kantate budźe rano w 7 hodź. serbska spowědź, we 8 hodź. serbska Boża słužba, po njej krótke wuradowanje zyrkwinskeho prjódstejerstwa w drasťowanje; pop. ½2 hodź. rozrěčowanje z młodźinu; dźěćikemšenje w Bolschezach wupadnje.

Wutoru pop. w 3 hodź. zhromadźizna wošadneho žónskeho towarstwa pola Lindnerez w Porschizach; wjeczor rozmjeczowanje posawnistwow.

S Rakez.

Njedźelu Kantate dop. ½9 hodź. němska spowědź, we 9 hodź. němske kemšenje, ½11 hodź. serbska Boża słužba, potom Boża słužba za serbske dźěći, pop. we 2 hodź. němski nješpor.

Pónđelu rano w 7 hodź. pišanje na wěži a rańicha nutrnosć.

S Rychwałda.

Njedźelu Kantate je dop. w 9 hodź. serbske a ¼11 hodź. němske kemšenje.

S Wósporta.

Njedźelu Kantate je dop. ½10 hodź. předowanje a we 11 hodź. kemšenje za dźěći, (wošadny farar).

Pónđelu wjeczor we 8 hodź. posawniski chór; wutoru wjeczor we 8 hodź. zyrkwinski chór; srjedu wjeczor we 8 hodź. ev. luth. tow. młodych holzow (pschezo na farje.)

S Wóhlinka.

Njedźelu Kantate rano w 7 hodź. němska spowědź, we 8 hodź. němska, ½10 hodź. serbske kemšenje. Kollekta. W 11 hodź. kemšenje za dźěći. Pop. w 2 hodź. rozrěčowanje z konfirmérowanej młodźinu. Pop. w 2 hodź. wulět młodych holzow na kolejach.

Wutoru, 8 meje wjeczor we 8 hodź. žonjace towarstwo pola Zochez w Wiśanym dole.

Towarstwowski powěstnik.

Budyšin. Naša jednota Sokoł wuhotuje příchodnu njedźelu, 6. meje, wječor w 7 hodź. rjany nalětni swjedźeń. Dopominće so na nazymny, a wěsće rady zasy k nam přińdźeće. Witamy wšěch sokołskich bratrow a lubych Serbow hižo do časa.

Budestecy. Serbske towarstwo „Lubin" so přeprošuje, so by so njedźelu 6. meje připołdnju ½2 hodź. pola Rösikez zhromadźiło k poswjećenju khorhoje sokołskeho towarstwa w Budestecach. Mandźelske a młode knjeżny su tež wutrobnje přeprošeni. Kk. dowěrnicy so prošа, zo bychu wšitke sobustawy přeprosyli. — Nic zapomnić, zo ma njedźelu 13. meje towarstwo wječor w 6 hodź. pola Rösikez ważnu zhromadźiznu. Wo prawje bohaty wopyt prosy

předsydstwo.

Bukečanske „Serbske nar. towarstwo" zmóje njedźelu (6. rožownika) pola Stangec wječor z dypkom we 7 hodź. swoje měsačne posedźenje. Rěčnik přińdźe. Wo bohaty wopyt prosy předsyda.

Bukecy. „Jedn. Sokoł" zwuknje kóždu sobotu wječor we 8 hodź. Přińdźe tohodla wšitcy a to z časom! Sokolwanje je strowe! — Starši wotrjad tón króć nic!

Drježdźany. Serbske towarstwo „Cornobóh" wotmě-je sobotu (5. 5.) wječor we 8 hodź. swoju měsačnu zhromadźiznu w swojim hosćenu na Christianskej dróży 22 pola Gusty Zmija.

Kaibiby. „Jedn. Sokoł" smje přich. wutoru (8. 5.) wječor (hnydom po nyšporje) ½9 hodź. zhromadźiznu. Winowasoć kóždeho sobustawa je, zo wěsće přińdźe. Też nowi niech su přitomni. Starosta.

Rakecy. Towarstwo „Jutrnica" wopyta bratrowske towarstwo „Cornobóh" w Drježdźanach 12. a 13. meje. Też towarstwo „Lipa" je přeprošene, so na tutej jězbje wobdźěli. Stój wot sobustawow chce so na tutym wopyće wobdźělić, njech to hač do njedźele popołdnja pola čestneho předsydy Mički wozjewi.

Předsyda.

Tydźeńska skhadźowanka a wědomostna zabawa sobustawow **Maćicy Serbskeje** je kóždu **póndźelu** nawječor wot 6—9 h. w Serbskej kofejowni w „Serb. Domje" (w małej stwi).

Hłowny redaktor a zamołwity za politiku: Marko Smoler w Budyšinje. — Za lokalny dźěl a feuilleton: A. Dučman w Budyšinje. — Za hospodarski dźěl: Arnošt Bart w Běrzyncy. — Za nawěstki: G. Janak w Budyšinje. —

Hospodarski rozhlad.

Pjatk 4. meje:

Wčerawše kurzy w Barlinje.

1 Dollar	4,1765	100 pólsk złotych	46,75
jendźelski punt	20,38	100 čěskosł. krónow	12,375
100 swajc. frankow	80,47	100 franc. frankow	16,43

Barlinska burza zapisa wčera wjelkotne efektowe kupcy. Najwjetši wichak běchu powjechtkownje zesłabjene. Też rentownych a dołżnych listkow wiki přichinjeschu z dźěla powyšchene kursy.

Na **produktowych wikach** so tež wčera płaćizny jasno wotdrjebjowachu. Sćiwoju hlownu přičinu ma tuto zjawjenje we wukrajnych wikach, hdźež płaćizny tehorunja dele hinu. Wobrot je na wikach jara šmahny. Wčera bě na Barlinskich wikach přichcyło we 10 pj. a rožk we 5 pjenježkow po zentnarju tuńscha. Wčera płaćeschе zentnar

w Barlinje

pschenizny 13,20—13,35 hr., rožki 13,95 hr. hač 14,05 hr., jećmjenja nałětnjeho hr. 12,70—14,50, wowsa 13,05—13,35 hr.

w Lubiju:

pschenizny 13,50—14 hr., rožki 13,50 hač 14 hr., jećmjenja nałětnjeho 12,50—15,25 hriwnow, wowsa 12,50—13 hr.

schtwórtk w Kamjenzu

pschenizny 13,10—13,50 hr., rožki 13,50 hr. hač 13,70 hr., jećmjenja 14—14,50 hr. wowsa 12,75—13 hr., leća 9—10 pj. a butra 2—2,10 hriwnow.

w termijowym wikowanju

sa meju: pschenizny 14,05—13,98¾ hr., rožki 15—14,80 hr., wowsa 13,50 hriwnow,

sa julij: pschenizny 14,50—14,40 hr., rožki 13,58¾—13,45 hr., wowsa 13,53¾ hr.

so september: pschenizny 13,55 hr., rožki hr. 12,55—12,47½ hr., wowsa pał 11,25 hr. hač 11,20 hr.

Wiki schtwórtk w Komjenzu.

Khrěn 1,20 hr., kolrabi 30 pj., žydrojty kał 50 pj. hač 1 hr., rožowy 50—90 pj., ćelery 45 pj., jědźna loboda 20 pj., morchej 35 pj., zybła 25 pj., běły kał 25 pj., cźerwjeny 40 pj., wlóšći kał 28—30 pj., běrny 6 pj., zybła k šadźenju 0,80—1,50 hr. Libjata 3—4 hr. Sćolotej kěrćał 20 pj.

Wiki schtwórtk w Lubiju.

Butra 1,05—1,10 hr., jeja 10 pj., łany wotlij 1,60 hr. twaroh 25 pj., kulerěpa 8 pj., zykła 25 pj., žołotej kěrćał 20 pj., rjetkej 30 pj., cźerwjena rěpa 25 pj., sellery 50 pjenježkow, jabłuka 20—50 pj., khrěn 1,20 hr., měd 1,60 hr., kóšlata punt po 70—75 pj., kišany kał 12 pj. žiwinjace mjaso 0,90—1,10 hr., howjaze mjaso 1 hr. hač 1,30 hr., cźelace 1,20—1,30 hr., libjata 3—6 hr.

Wiki schtwórtk w Khorzebušu.

Butra 1,80—2 hr., twaroh 30 pj., jeja 9 pj. łany wotlij 1,40 hr., howjaze mjaso 1—1,40 hr., cźelace mjaso 1,10—1,40 hr., słopjace 1,20—1,40 hr., žiwinjace 0,80 hač 1,30 hr., kury 3—4 hr., holbje 0,70—0,80 hr., thawony 2,50—3,50 hr., schćelki 1,30 hr., korpu 1,30 hriwnow, morchej 20—25 pj., jědźna loboda 20 pj., žydrojty kał 50—90 pj., cźerwjeny 45—50 pj., běły 25 pj., zybła 25 pj., běrny zentnał 5,50 hr., sćolotej kěrćał 10—25 pj. libjata 2,10 hr., kóšlata 70 pj.

Sćiwinjace wiki wjezera schtwórtk w Khorzebušu.

Na nje běchu přichinjali 1165 prošatow a 163 běłakow. Wone płaćachu

prošata:

małe	6—10 hr.
brěne	10—15 hr.
wulke	15—20 hr.

běłaki:

małe	20—40 hr.
brěnje	40—60 hr.
wulke	60—80 hr.

Wiki běchu brěnje.

Wiki wjezera w Sforjelzu.

Butra 1—1,05 hr., jeja 10—11 pj., běrny 4—6 pj., běły kał 20 pj., cźerwjeny 40 pj., jědźna loboda 15 pj. hač 35 pj., morchej 25—30 pj., zybła 20 pj., žołotej kěrćał 15—30 pj., žydrojty kał 40—75 pj., radiški 15—25 pj., jabłuka 10—65 pj., schćelki 1,40 hr., korpu 1,20 hr., pjerški 50 pj., hlimy 1,80 hr., lwubějany měd 1,60 hr., w płastach měd 2,80 hr., słopjace mjaso 1,20 hriwnow, žiwinjace 0,80—1 hr., schmalz 1,70 hr.

Na schćehań.

Durje klamarske z wijatej wokežu. Kurt Winkler w Mužakowje.

Hnaš hrodźany, wosaj, hodźacy „K mérowemu dubej" we Běłej Wodźe.

Runkija, 10 zentnarjow, w Malešecźach 32.

Jeja k nałožowanju, amerik. cźerwjenych kokoschkow, wobarja (Waschwerk) w Běłej Wodźe.

Jeja k nałožowanju, žołte italske, w Hrobłu, Mlynša haša cźisło 12.

Hanomag, K. G. Müller w Jarschcu, Mühlenstr. 50.

Kóń křenjotkum w Radworju 36, Horn w Boibrjach.

Drjewo palne, bźeza a khojna, w Cźornowje 22 pola Kenjerja.

Kamor ledowy w Budyšinje, Nowa haša 16.

Wós dźěćazy w Hrobłu, Dietrich-Ebertowa haša 21.

„ w Budyšinje, Hanicanowa haša 15 delka na dr.

Kolo žonjace, Schiesschka w Budyšinje, Swonkowna Lawska haša 42.

Wobjek cźorny a cźorne chołowy w Budyšinje, Löhrowa haša 26a na lěwo.

Běrny fymjentne w Krakowje h 20.

„ khěžki dwór we Wowsowicach.

„ Kischjank w Budyšinje, Cźornobóhska haša 12.

Přichitajuci pytaju

Hotzu do domu, khěžki dwór w Běłym Khołmu.

„ hwud. Poiwowa w Lubiju, Hornjerčka haša 3.

„ w Budyšinje, Chěžorla haša 3a.

„ khěžki dwór w Cźmjelowje.

Stenotypistku, Karla Kalauch w Bolšiny pola Kamenza.

Kowarskeho, Hampel we Spřejcach.

Krawčischo w Budyšinje, Mühlstr. haša 28.

Wurčžownika pinčnišskeho, „Wettinski dwór" w Lubiju.

Soudnišan za pschehadowanje

sobotu 5. meje 1928

w **Bišlepizach** dop. w 9 hodź na hudnišćiwje: pschedań bidži, tischina, mužaw wobleć, 10 muzšich [illegible] a konzertna zythera.

Skrowe denješe.

Produktowe wiki w Barlinje dźenja dop. ¾11 hodź:
Wiki su jara mérne, płaćizny so znowa wotdrjebjuja.
Dop. ¾12 hodź: Kaž psched hodźinu.

Płaćizny na Barlinskich produktowych wikach.
Zito a wolijowe symje po tuni abo 1000 kg, hewak 100 kg.
Płaćizny po złotej hriwnje.

	3. 5.	2. 5.		3. 5.	2. 5.
Pšenica	284-267	286-269	buny	23-24,00	23-24,00
rožka	279-281	280-282	woka	24-26,00	24-26,00
nał. jećmjeń	254-293	254-290	módre łupiny	14-14,75	14-14,75
naz. jećmjeń	—	—	žołte łupiny	15-15,8	15-15,80
wowsa	261-267	261-267	zerdadella	—	—
kukurica	237-241	237-241	raps. wosušk	19,00	19,00
pšeńc muka	33-37,25	33-37,50	lany wosušk	24,00	24,00
rżana muka	38-40,25	38-40,50	mden. melasa	—	—
pš. wotruby	18,00	18,00	běrnj. kruški	27-27,50	27-27,50
rżane „	19,00	19,00	syno, 50 kg	2,60-2,90	2,60-2,90
lane symjo	—	—	rżana sloma	0,95-1,15	0,95-1,15
raps	—	—	pšeńc. „	0,95-1,1	0,95-1,15
hróch	36-39,00	36-39,00	wowsna „	0,80-1,00	0,80-1,00
pjeluški	24-24,50	24-24,50	jećna „	0,80-1,00	0,80-1,00

Płaćizny rěznego skotu na Drježdźanskich skótnych wik.
3. meje.
25 wol., 79 byk., 39 kruw. a jałoje. 822 ćelat,
25 wowc., 536 swini.

Płaćizny za
ćelata: 1. 68—71, 2. 60—65, 3. 50—58;
swinje: (přez 300 pt.) 48—50, 2. (240—300) 50—51,
3. (200—240) 47—49, 4. (160—200) 45—47.
Rancy 36—42.

Wiene płaćizny štwórtk w Kamjenzu a w Lubiju

3. V. Wšo po złotej hriwnje	w Kamjenzu za 1 centn.	w Lubiju za 1 centn.
Pšenica	13,10—13,50	13,30—13,75
Rožka	13,50—13,70	13,50—14,00
Jećmjeń (nałět.)	14,00—14,50	12,50—15,25
Wows	12,75—13,00	12,50—13,00
Syno	2,50—2,80	2,50—3,50
Sloma z maš. młóć.	1,40—1,80	1,40—1,90
Sloma k zasłanju	1,80—2,00	
Sloma z ruku młóćena	2,50—3,00	2,50—3,00
Běrny pola ratarja	3,50—4,00	3,25—4,00
„ hač na železnicu	—	—
Butra	2,10—2,10	1,05—1,10
Jeja	0,09—0,10	0,00—0,10
Pšeńčne wotruby	—	9,00—9,50
Rżane wotruby	—	9,20—9,40
Pšeńčna muka	—	21,00—21,75
Rżana muka	—	21,00—21,75
Prosata, wulke	—	—
„ „ srenje	12—18	—
„ małe	—	—

SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

»S. N.« płaca mězačnje we wudawarni 20 zł. pj., na pósće a pola dowérnikow 1,80 zł. hr. Do wukraja 18 Kč. Kóžde čo. płaci 10 zł. pj. Wudawa a ćišći Smolerjec knihiličerjenja, zap. dr. z o w ruk. w Serbskim Domje w Budyšinje. Telefon 2687.

Za nawětki, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotedać, płaci so za mały rjadk 20 zlot. pj. Wobčežne so stajace nawětki a tabele so wyše wobličeja. Za reklamowy c u rjadk płaci so 60 slotych pj. Rabat po tarifje. n n

Čisło (Nr.) 105 — Budyšin — sobotu, 5. meje 1928 — Bautzen — Lětnik 87

Proces přeciwo Braunej bjez Brauna.

Pjatk je so w Lipšku pšed schitnórtym senatom němskoratnego ſuda pod pšedsydstwom senatowego presidenta Lowenza i napjatosću wobzamy prozeß dla wjelepscherady pšeciwo spitzarjej Ocze Braunej a towarschom zapoczał. Prozeß budże ſnadź někotre njedźele trać.

Po wobstóžbje je so **Braun** 1919 pšichi njemčerach komunistiskich radow w Mnichowje a 1921 pšichi rubjenju aktow ruſcho wyſchła Freyberga wobdźelił. Sso ſa wodźerja bróńjow komunistiskeje ſtrony postawſchi je món pjeza ſa techniſke pšichotowanje wobrońjeneho sbožka wojerſke ſwuczowanſke kurſy wodźił.

S dwuch wobſtorjenych je redaktor **Khorla Gans** ſe Mnichowa pjeza pšichi „ſkajzej ſłužbje“ w Mnichowje ſtudował. Sastupjeř **Jurij Semmelmann** w Mnichowje je pjeza jako Braunowy pótrěbnik. Po dr. Fick mjenuje, jako powěſćerſki agent kommunistiskeje ſtrony w Mnichowje dźěłał a ſ zuſym mjenom jako leutnant do němſkoſtatneje wobory. podóbſcho do ſchkitańſkeje polizje a ſkónčnje jako wyſchi leutnant do ſamtoſchkita ſastupił.

Stenotypiſka **Olga Bonarjez** ſo winuje, ſo je pšichotowjenju njeſakoniſkich ſpitzow ſobu pomhała a wobſtorjenemu Braunej, hdyž je jeho wyſchi němſkoſtatny rěčnik pytał, chowanku ſaradźiła. Tśi druhi wobſtorjeni ſu w „ſkajerſkej ſłužbje“ ſtarej njeſchcerjelſke ſjednoczenſtwo podpjerali.

Prozeß pšeciwo Ocze Braunej a Olgy Bonarjez ſo wobdźeli, dokelž ſtaj ſ Moabitiſkeho pſchepytowańſkeho ſołtwa cźekanyſchi, ſtudnikenu jednanju wuſchłoj. 80 ſwědkow je ſo ſkazało.

Rozrisacy wusud za saksku metallowu industriju.

Wo mjedowych ſwadach ſakſkeje metalloweje industrije je wumnał w němſkim dźěłowym ministerſtwje rosrisowanja wuſudaj wuprajił, po kotrymaž ſo najwyſchiſcha mzda wo 5 procenzje wo 6 pjenjezkow na 81 pjenjezkow powyſchi. Hač do wutory pſchipoldnja na ſo wojſewicz, hač ſo rosrisowanja wuſudaj pſchijimataj.

„Italia“ do Norwegskeje pšilećała.

Po powěſćach ſ Oſla w Norwegſkej je „Italia“ pjatk 4. meje dop. w 9 hodźinach do Badźio pſchileczała. Tam bě jej kompagnija wojakow ponoſna, hdyž ſo ſ ſemi pſchiſtaji a ſo jakótwi. Dokelž je mjedro nad połnóčnym lodowym morjom njewobſtajne, njeje hiſchcze wěſte, hač general Nobile ſwojeho lećerſkeho programa ſo dźerža po pjeczhodźinſtim pſchebywanju dale poleczi abo hač najprjódy pſchiſchodniſche wjedro wočakuje. Schtwórtk popołdnju ſchwedſki mótrki brjoh wopuſchczijoſchi, je powětrowa łódź po ſpačim najprjódy někotre hodźiny wokoło bludźika, njewjedźo, do kotreje ſtrony dyrbi lećeć.

S Oſla ſo 4. meje powě: Poſlednje powěſće ſ Finſkeje dawaju ſpóſnać, ſo je „Italia“ wótry połnócny wětr ſetkała. Powětrowa łódź njeje poſlednje hodźiny daloko do prědła pſchiſchła.

Nadpad na zastupjerja ruſkeho knježerſtwa we Warſawje.

Pjatk popołdnja je jedyn ruſki emigrant we Warſchawje pſchećelſkoho wodźerjej ruſkeje wikowańſkeje delegazije, Lizarewej, attentat ſ revolwerom ſtuſził. Po dotalnych powěſćach je Liſerew na ruzy a na boku ſranjeny. Jako nadpadnika ſu ſnateho wjednika emigrantſkeho hibanja we Pólſkej, Woječiſchowſkeho, ſajeli; wón je bratr wudawarja emigrantſkeje agentury Ruſ-Preſ.

Nadpad je ſo we wokomiku ſčźinił, hdyž ſo Lizarew we ſpetrnym automobilu ſrjedź města pjeſches Marſchałkowſku dróhu pſchiwjeſe, na kotrejž je w tymle cźaſu ſ'wy wobſtał. Hdyž ſo automobil do pódlanſkeje dróhi ſawinu. Woječiſchowſki k njemu ſtupiwſchi ſ najwjetſcheje bliſkoſeje je revolwer ſtelił. Po roſprawach wocźitych ſwědkow Lizarew ſnaź padże a bź króttki cźaſ hiſch wědomja. Schoferej, kotryž automobil hnydom ſajtaji, pak ſo poradźi, jemu wědomje bźeſy ſajo wróćicź, na cźož automobil rucze k bliſkemu ruſkemu pótłanſtwu jědźeſche. Po ſdźelenju ruſkeho pótłanſtwa njeje Lizarew ſ kulkami, ale jenož ſe ſchkleńcźnymi ſchpikanni ſranjeny. Po attentatu ſo emigrant hiſch wobaranja ſajeca da.

Hdyž Woječeſchowſkeho pšeprašowachu, praji, ſo ſebi njeje wotmyſlił, Lizarewa moricź. Zyłenu ſwětej je jenaž chżył pokaſaćź, ſo ruſzy emigrantoſo ſ nětcźiſchim knježerſtwom njeſłuſ. ſpokojom. Na praſchenje, cźehodła njeje do pólſkanza ſtelił, wotmołwi, ſo bychu ſo ſ attentatom na pólſkanza poměry mjes Pólſku a Ruſku pſchiwóſtile. Pólſkemu knježerſtwu njeje chżył ſanych wobcźežnoſcow nacźiniźź. Dwaj ſaſtupjerjej pólſkeho ſwonkowneho miniſterſtwa ſtaj w njenje ſwonkowneho miniſtra Saleſkeho Lizarewej wobſtarowanje nad podawkom wuprajiloj.

Pódła Lizarewa druhi ſpołuſtaw ruſkeho pótłanſtwa, Djakonokow, w automobilu jedźeſche. Ruſki pótłanz we Warſchawje, Bogomołow, w tu khwilu we Warſchawje njepſchebywa.

Pólski narodny ſwjedźeń we Katowicach.

Pólſki narodny ſwjedźeń we hłownym měſće pólſkeho hornjoſchleſiſkeho wójewodſtwa je ſo po ſwuczenym wſchinym wobſwjeźił. Sbóžkarjo pſchedwjeczor k dopomnjenitu na ſbóžk ſmuženy cźah do Katowiz wuhotowachu. Wokoło połnoźy ſo na torhoſchcźu biwakowy woheń ſałoži, pſchi cźimž měſeſche wójewoda ſahorjoru rěcź a někotrych nětbuſchich ſbóžkarjow i medailleni wuſnamjeni. Pſchedpołdnja ſ bobom parołu wuda, w kotrejž ſo praji, ſo tu na nětbuſchich ſbóžkarjow hiſchcze wulke nadawki cźakaju, a ſo ſo njeſmě ſabyć, ſo na tamnej ſtronje mjeſy hiſchcze 700 000 Pólakow na wuſwobodźenje cźaka, a ſo dyrbi ſo pólſki duch teź w hižo wumnoženych ſtronach pohinbźeć.

500 židow mjes ſranjenymi Warſchawſkeho mejſkeho ſwjedźenja.

Po wobličenju nowin „Nasch Pſcheglad“ je ſo pſchi pukach mjes ſozialdemokratami a kommunistami 1. meje 600 wobſobow ſranjeno, i nich 500 židow. Wulka liczba židow ſo ſ tym rozſajnja, ſo ſo židźi pſchi kommunistiſkim nkodźinſtim hibanju ſyłnje wobdźełeja.

Proces přeciwo ſpiečowarjam w Marſeillu.

W Marſeillu je ſo pſched wójnſtim ſudom prozeß pſchećiwo 15 wojakam 123. pěſcheho regimenta w Calvi zapoczał. Wojakow winuja, ſo ſu ſwojim pſchedſtajenym poſtuſchnoſcź ſapowědźili a jich ſkſchiwdźili. Podawki, na kotrež ſo wobſkorżba ſakoſuje, ſu ſo loni 27. dezembra woimełe, hdyž někotri wojazy, kotrež běchu k ſwuczowanju kaſani, ſo ſapowědźachu, pożkuchaćź, ſo do ſtwinehu kuta ſeſtupachu a ſo na hubjenu jedź hórſchachu, kotraž ſo jim podawaſche. Jich pſchedſtajeny hejtman da tohodla ſyłkowni pſchiwjeſeć, na cźož wojazy ſ wudumani wotmołwichu. Cźeſóbka druhich wojakow ſo ſpiečowarjam pſchikamkuu. Pſchi rebelliji, kotraž haćź do 29. dezembra trajeſche, k wjetſchim ſrożenjam njedóńdźe. Spjeczliwi wojazy internazionalu ſpěwachu, podoſtajěrzoju někotre króćź do powětra ſtełichu. Spjeczeńſza ſo ſ tym ſkónczi, ſo jedyn wyſchſchi leutnant ſe 173. regimenta ſ 50 muzeni ſapſchimny. Pſched ſudom ſu ſo wobſtorjeni ſwoje ſpjeczliwoſće wuſtali, ſo ſamolujeſo, ſo ſtej hubjena jědź a hrube wobkhadźenje jich k njepoſłuſchnoſcźi pohnuleſ, njeſ tym ſo hejtman preſeſche, ſo ſu wobſtorjeni pſchicźinu k njepokojnoſcźi neſli. Po ſłyſchenju někotrych ſwědkow ſo jednanje na pjatk wotſtorcźi.

Nowe mordarſtwo w Mazedonskej.

W Sofiji je ſo pſched někotrymi dnjemi powěſć roſſchěrika, ſo ſu Wanca Michailowa, ſobuſtaw nazedonſkeho revolucionarneho komiteja, ſkónczowali. Powěda ſo, ſo je ſo wón ſ Protogerowom roſbowjoſt, a ſo je Michailow runje każ prjedy Todor Alexandrow tutón konflikt ſe ſwojim jimjenjom ſapłacźił. Po druhej powěſći ſu towarſchojo Panizy, něhdy we Winuſtim hrodowſkim dźiwadle ſtónczowanego, Michailowa morili, dokelž měnja, ſo wadle Michailow mordarſku Carnicin do Wina póſłał. Każ je Michailow poſłužiſcho ſ knježnu Carnicin ſnate, je ſo Michailow poſłužiſcho ſ knježnu Carnicin wożenił. W bełharſkich nowinach ſo powěſć wo ſtónczowanju Michailowa hiſchcze njeje wocźiſchcźała, tola je ſo teź něhdy ſnjerzeć Todora Alexandrowa hakle dwě njedźeli poſłužiſcho ſdźełika.

Rubańca w Tſinanfu.

We wokolnoſcźi ſchantungſkeho hłowneho měſta Tſinanfua je ſrjedu mjes rubjazymi wojakami chińſkeho południſkeho wójſka a japańſkimi wojakami, do Tſinanfua póſłanymi, ſo bychu tamniſchich Japanzow ſchćitali, k krutenju wojowanju dóſchło. Po prěnich powěſćach běchu pſchi tym wjele Japanzow ſarubali. Powěſćej wo teźe rubańcy je wójſo w Japańſkej wulke roſhorjenje ſłubiła. Pjatk pak je powěſć dóſchła, ſo je ſrażenje mjes japańſkimi wojakami a Chińſanami mjenje krwawnje wotběžało hač ſo po prěnjej roſprawje bźeſ ſnaſche. Każ je něſto ſmjerćene, ſu pjeſć japańſkich wojakow a wjele ziwilſtwa morili, mjes tym ſo je ſo 34 japańſkich wojakow ſranjeło. Schkodowanje na chińſkej ſtronje pak ſo na 800 morwych a ranjenych wobliczeja.

Schtrieczkowa powěſć japańſkich wojakow wo wojowanju połnź, ſo je ſo wono rano w 6 hodźinach ſkóncziło. Hačrunje jenotliwoſće wojowanja njeſłyſnate, je tole wěſte, ſo ſu japańſcy wojazy zyłu nóź ſ Chińſanami wojowali a ſo ſu nětkle ſadźerżeli, tola ſo njeje mohło ſadźerżeć, ſo ſu ſo někotre rubiaze cźłowdy do měſtowego dźěła, ſa wutrajanow połtajenych, dobyli a wjele tamniſchich wobydlerjow wurubili a khětru liczbu ſtónczowali. Dźiwajo na khutniſcź położenja je ſo nóſchcanej brigadźe w Mandżurſkej a ſchćeſć ſtkadkam, w Koreji ſamóſcźenym, porucziło, ſo bychu ſkoku do Tſinanfua khwatale. Powěda ſo hižo wo tym, ſo ſo zyły armeekorps do ſchantungſkeje prowincy póſcźele, ſo bychu Japanzy ſ nuzowanym w ſajinie japańſkich wobydlerjow dalſche poſtupanje połodniſchego wójſka ſadźerżeli. So je ſo kuzne wojowało, dale powěſć ſ Tſinanfua praji, po kotrejž tamniſchi hłowny kommando ſada, ſo by ſo do Tſinanfua ſpěſchnje munizija póſłała, dokelž ſo boja, ſo by wona japańſkim wojakam wuſchła.

*

Po jendźelſkich agenturiſkich powěſćach je ſo japańſke knježerſtwo roſſudźiło, ſo po jendźelſkim pſchiſłudźe we Shanghaju ſkóźnje, ſo w Tſinanfowie a wokolnoſći ſaſtudlići. Schćerſche paſnje, wěſtke 25 kilometrow hłuboko wokoło Tſinanfowa dyrbi ſo ſ japańſkim wójſkom wobſtadźić a ſo wobſtorjerdźeć. Garniſona dyrbi ſ najmjeńſcha 2000 muzi ſłyſna być.

Roſprawa Reuterez powěſćerſnje je Shanghaja ſ tymu pſchiſpomni: S tym ſo ſu Japańſcy kraj wokoło Tſinanfowa ſ 2000 muzeni wobſtadźili, je ſo tam porjad ſakhował. Japanzy ſu 2000 muzam niedźiſziplinowanych wojakow połnóznego wójſka, kotrež ſchtwórcź miliona dollarow ſadachu a hrožachu, ſo měſto wurubja, jeli ſo ſo jim pjenjezy njedadźa, bróńje ſebrali a do połnóczneje Chiny wotwjeſli.

Nadpad lećadłow na Changhai.

W Shanghaiu je ſo ſchtwórtk wobydlerſtwo ſ bombardementom ſ powětra wuſtrožało. Kyle njejedaſy lećiſchć połnóznego wójſka pſchi wulkim rěki Jangtſe ſatónu a dwě lećadle do Shanghaja wupóſłachu, kotrejž wobe hromadźe dwajeſći bombow wotczińſtej achtei. Hačrunje ſo wjetſchi dźeł ſ nich na měſtowu arſenał cźiſny, je ſo po roſprawje Shanghaiſkeho „Tſineſowego“ dopiſkowarja jenož ſnadna ſchkoda nacźinita. Wjetſcha liczba ziwilnych wobſobow je ſo ſranika, tola wóchtó ſo njeje morił.

Roſhorjenje w měſcze bě jara wulke, dokelž nadpad zyle njenadźiwy pſchińdże a ſo powěſć roſcheri, ſo ſtej lećadle japańſkej. Dwě lećadle połodniſcheho wójſka ſo ſa nadpadnikoma puſchcźiſchtej, tola możeſchtej ſo njeſranjenej k macźerſkej łódźi wróćicź.

Nowe wojowanje mjes Japanzami a Chińſami.

Po japańſkich knježerſtwowych telegramach ſ Tſinanfua ſu wo aſy chińſkeho połodniſcheho wójſka pjatk rano we 2 hodźinowaj ſnowa wojowacź poczeli, ſpytajo ſo do japańſkeje fakitańſkeje cźary dobyć. Swonka města hbdlażych Japanzow a druhich wukrajanow ſu pjeza ſtóżowali. Pſchi nětcźiſchich wobſtejnoſcźach pak ſo njeſmějdźi jich liczba njenowacź. Wojowanje tſi hodźiny trajeſche a potom popuſchcźi.

Połnózne wójſko Cźangcźaw ſaſo wobſtadźiło.

Knježerſtwowa roſprawa ſ Pekinga powě, ſo je połnózne wójſko města Cźangcźaw pſchi Pekingſko-Hankowſkej fronce po cźeſtnim wojowanju wobſtadźiło. Wójſko generała Fengyuhſiana je pſchi tym 10 000 muzi ſłubiło.

Ze Serbow.

Dnjownica.

Sobotu 5. rožownika.

Gottharda — Pija V., bamža.

1881 † Jan Wičaz w Slónkecach, předsyda serbskeho ev.-luth. misionskeho towarstwa w Dźiwoćicach, jedyn z tych evangelskich serbskich laikow, kotrychž dźensa bohužel wjacy ninamy. Dźiwoćićanske serbske towarstwo běše jich srjedźišco, kaž tež Rachlowske. Pětr Mlónk, naš ludowy basnik, běše towarstwo założił a běše z Janom Wićazom nutrnje spřećeleny. Jeho žiwjenje wšak njeběše dołhe, ale Mlónk praji, zo běchu wšitke dny Bohu Knjezej swjećene, a zo běše čas žiwjenja sprawna serbska duša. Přeco je so z khorosću bědźić dyrbjał. Pětr Mlónk jemu pomhaše, khorosć z křesćijanskej sćerpliwosću njesć. Hišće do jeho smjerće chcyše jeho wopytać, zo by z nim porěčał. Ale přińdże přepozdźe. Wićazowa duša běše so hižo dźiwiła wot swojeho bědneho ćěła. Pětrej Mlónkej nicžo dale njezby, hač swojemu přećelej prajić nutrne božemje, Stoj je so wčzo stało w nutrnje položnym kěrlušu. — Jan Wićaz běše z pjatym předsydu Dźiwoćićanskeho towarstwa, druzy běchu Hejna, Dejka, Slonkarja a Holan.

* 1820 Korla Aug. Mosak-Klosopólski w Njeznarowach, zbudźeŕ Serbowstwa.

Pětr Mlónk za Janom Wićazom.

Spi nětk derje předsyda
Misionskoh' towarstwa.
Kiž w Dźiwoćicach my
Nětudy założili smy.

Haj, spi derje, Wićazo,
Ty sy zabe dźěli so
Wot nas, twojich towaršow.
A sy dom do njebjes šoł.

Hdyž też twoje žiwjenje
Hač najdlóže njeběše,
Dha wšak we nim wšitke dny
Bohu Knjezej swjećił sy.

Ty čas swojoh' žiwjenja
Sprawna duša pobožna,
Hač na twoje stare dny
Z khorosću so bědźił sy.

Styrjoch našich předsydow
We njebju sy nadešoł:
Hejna, Dejka, Slonkarja,
A ta[illegible]oh' Holana.

*

[illegible] 6. rožownika.

[illegible] na pólnych jatrach.

Ze [illegible] „Serbow 365 a 1".

† 1728 Jan [illegible]ej farař w Bukecach, kiž běše so 28. [illegible]72 w Mjołšicach jako syn serbskeho bura Mjerc[illegible] Wawjera narodźił. W Budyšinje a Lipsku stud[illegible]si bu 1702 pomocny předař a 1708 farař w [illegible]ach. Wón běše jara dźěławy serbski duchowny, [illegible] tohodla do ważnych dźěłanskich komisijow wuzwo[illegible] 1710 zasłuži do komisije, kiž měješe prawje serbs[illegible]spěwarske wudać a bórzy potom swoje dźěło d[illegible]. Ale zda so, zo je wón dźěło zwjetša sam w[illegible]ał. Hižo 1719 wuda zasy nowy wudawk, [illegible] z 42 nowymi kěrlušemi přispoři. — Tehdom[illegible]ješe do komisije, kotraž mješe[illegible] jeylu serbskeho [illegible] za čisć přihotować. Sam čisć dočakał njeje, [illegible] krótki čas prjedy je zemrěł. Po jeho smjerći [illegible] přełožk Augsburskeho wěrywuznaća, hrom[illegible] z druhimi ważnymi wuznaćemi we knizy „Stwa[illegible]nnaće křesćijanskeje wěry" 1730 w čisću wudał.

[illegible]bja tajku maćiznu, kotraž běše dosć ćežko zrozumić, też čitachu. Ale běše tomu tak. — W lěće 1848 wuńdźe ze srjedźizny serbskeho luda nutrne žadanje za nowym wudawkom symboliskich knihi. Hromadźichu pjenjezy za jich čisć. Přełožk wobstara jim Jan Kilian. Što dźensa ze evangelskich Serbow swoje symboliske knihi čita, abo zmjeńša raz do nich pohlada?

* 1836 Jakub Hermann, farař we Wotrowje, serbski dobrodźeł, nakładnik Łužicy a nadobny wótčinc.

† 1728 Jan Wawjeŕ, farař w Bukecach.

1860 so wuměnkař Jan Hicka w Horje skóncowa a we swojim wobydlenju spali.

* 1875 Paweł Šołta, farař Lubijski we Wotrowje.

Maćerka.

O maćerka, o maćerka,
Kak wulka twoja lubosć,
Kiž wopokažeš stajnje mi,
Ja njepřińdu wšak z myslow č[illegible]
O maćerka, o maćerka,
Kak wulka twoja lubosć!

O maćerka, o maćerka,
Kak wulka twoja swěrnosć!
Ty wučiš mje hrěch hidźić tu,
Mje ćehnješ, wabiš k dobremu.
O maćerka, o maćerka,
Kak wulka twoja swěrnosć:

O maćerka, o maćerka,
Mi sy kaž jandźel Boži!
O wjedź mje, ja za tobu du,
Čas žiwjenja će lubuju:
O maćerka, o maćerka,
Mi sy kaž jandźel Boži!

Jan Hajnca.

*

— **Wo wjedrje.** Wčera wječor we 7 hodź. barometer 742, hygrometer 0, najwyšischa dnjowa cyplota 18 stop. po C. Dźensa rano we8 hodź. barometer 744, hygrometer + 5, najnišša temperatura w nozy 8 stop. cyplotty. — Schkleńca pschezo bóle na ryane stupa. Wyschina cžehnje so wot kupy Selenki (Grönland) pches kupu Lodowku (Island) Schwedsku a Norwegsku hacž do połnóžneje Ruseje. Wot tam duja, mohł rjec, lodowte wětry. Dźensa w nozy měsachny nimale žyłny mróz. W tu khwilu žane znamjo na nětajke pschemjenjenje wjedra njewobkatkuje. Naschi wjedrawuwłožny ma sa pschichodny tydźeń schźehowazu wjedro sa możne: Njedźelu, pónđźelu, wutoru, srjedu a schtwórtk rjenje, pjatk pschemjenjate a žohotu njewjedra (je žohotu kritiiki dźeń. Jutrje njedźelu, kantate, kjóncžko 4,22 schhadża a so 7,32 thowa. Měsacžk wječor 9,25 schhadża a so rano 5.11 thowa.

— **Dźenźniše wiki.** Na žwiniazych witkach běsche wikowanje nětdże famtne taž tydźenja. Na butrowych witkach placžesche butra 1—1,10 hr., jeja 9—10 pj., twarohi 25 pj., khjata dźurjeho, lehnjidła placžachu tyjetsca 3 hacž 3,50 hr., hušu ł prénitu pjerjow 5—6 hriwnow, kósłata, punt 70 pj. Na seleninowych witkach placžesche punt cžerwjeneho kalu 40 pj., běłeho 20 pj., zyble 25 pj., morchwje 25 pj., tjewjenja (Rhabarber) 20—25 pj., jedžneje kobody (Spinat) 20 pj., walcžł hornaka (Spargel) 1,20—1,30 hr., rója hydrotjeho kalu 0,50—1,20 hr., dwaj kećžaj kalotiwje 25 pj., punt jabłkow 15—60 pj., běrnow 6 pj., zentnarj 5—5,50 hr., litr ranjeho wolija 1,60 hr.

— **Kedźbu! Wopaczne pjeschhriwnarje!** W pobłednim cžasu pokasuja so sašo wopaczne pjeschhriwnarje. Sću pak lohko wot prawych rozeznawać, dokelž su njelepje a njecžiste dźełane. Město je błóšna su falschowane truchi i mošnjata łate, prawe truchi pak su bite. S teho pschindże, žo rybnowanja njeschu dosć błodźe a śwjeźate, ale chjerzo zamórane. Na nětorych wopaczných pjeschhriwnarjach su žane hischcze jenotliwe puchertki špónjacy, tiž su pschi leczu nóstałe. Kromu je njecžiste silowana, njepiti su hałte posdźischo ł błóškom njestajnje do kromy nabite. Wopaczne pjenjezy su jenož lohko se błóškom pocžełnjene, wotpschimaju so tohodła bórzy a žołty łaty mošas pschestupuje.

— **25lětny jubilej katolskeho młodostneho towarstwa w Budyšinje.** Jutře njedźelu 6. mejo swjeći tudomne katolske młodostne towarstwo jubilej swojeho 25lětneho wobstaća. Zdobom chce towarstwo też swoju khorhoj poswjećić. Popołdnju ½2 hodźin zestupaja so wobdźělnicy na Mjasowym torhošću abo před Katolskej towaršownju. Krótko do 2 hodź. poda so swjedźeński ćah do tachantskeje cyrkwje, hdźež so khorhoj poswjeći a so swjedźeńske předowanje wotmja. Na to počehnje ćah do domu kehelekulerjow, hdźež budźe w 4 hodź. swjedźeński aktus. Jubilej wobzamknje so z „wjesołym wječorom" w Katolskej towaršowni. Towarstwo prosy wo bohate wobdźělenje.

— **Dnja 1. junija meju ło žwinje ličjeć.** Spóstnikojo so je nuzny lěpschi pschehlad wo wotmjenjazym wupłodźenju žwini a wo jeho wlinje na wiczne placžiny, je linjerstwo poručiło, jo maju ło 1. junija žwinje pschećiećeć. Tole wurjadne ličenje, čiž je sa žwinjeplahowace ratarstwo jara wažne, ło sa dawkowe samery njewuńde.

— **Sa pčelarjow.** Wotrjekna skhadźowanka Łužiskeho wokrjeza wotmeje ło 6. meje 1928, pschip. w 1 hodź. w Sserbskim Domje w Budyschinje. S wobschérneho dnjoweho porjada wusłóbnjamy jenoš: Rosprawu, kak stej s pčelarskim wokrjesu, rosdźělenje pschednoschow atd., wojowanje pschećiwo pčelazym khorosćam a pschednoschi naschcho Łužiskeho starscheho, łusta kantora Schenka s Kettiz wo žiwotym pčelarjenju. Na tutu ważnu skhadźowanku su wschitcy Łužiscy pčelarjo wutrobnje witani. Wokrjesne wjednistwo wočakuje prawje bohatu wopyt, wosebje, dokelž je praschenje wo khorosći pčelow tej sa Łužiskich pčelarjow wosebje ważne.

— **Najwjazy puczowazych na železnizy wužiwa 4. rjadownju.** Dźiwaju na dalokosmy wobkhad wužiwasche po sdźělenju Němskeje korrespondenzy sastojnischo swjatka w lěce 1913 59,5 **prozentow** wschitkich puczowazych 4. wosowu rjadownju, w lěce 1926 běsche pak jich hižom 81,7 prozentow a w lěce 1927 samo 83,5 prozentow.

— **Kriminalna policija** schowa mužaze jedne kola znamki „Budišin", kotrež wo sdaću ł padušchstwa rokrobja, kotrež pak njeje wosjewjene. — Schkodowanc wjacy ło na kriminalnym wotdźělenju Burgplatz 6II zamolwi.

— **Wožebity cžah na duju Božeho sśpěca (17. meje) do Dybina.** Wobthadny hant němskokatnaje železnizy we Torgawje pscheproschuje ł nawschćikom w dźenźnischim cžisle k wožebitej jěrbje na duju Božeho sśpěca do Jitawskich horow do Dybina-Haina. Jěrbna płacžina je 33⅓ prozentow snižena. Njerjeba ło hakle wušchěhowacz kaše lěpschiny taka potuščena a poschpěschena wožebita jěrba posłicza. Krakne wulety w mejiźnim cžasu do wjeselstrowišu znatych hórskich městnow Dybina—Haina, Jonsdorfa, Lückendorfa a Waltersdorfa su wotmyllene. Komuj nje pospjeene, so mohł jedi drohotne kupjene abo wožebitowjesśe puczowanje dowolicj, tomu posłicza ło ł wusłuchowanje wožebitego cžaha žadua a pschihódna składnosć, pschi kotrejž może jedi a nimi pjenjez rjanu wožebitu krajinu raschcho wótzneho kraja wobhladacj. Jěrbne liśetki pschedawaju ło wot 10. meje. Wschitko nadrobnische wo jednych cžasach, płacžisnach atd. wopschijeja płakaty, kiž budźa w bliźkich dnjach vschudźom rozpowěšnjene, a wosebite „pschewodniki", kotrež su we wudawarnjach jědnych liśeskow darmo dostacj.

— **W Zagrjebje (Agram)** je so watworiło **„Družstvo Prijatelja Lužičkih Srba"** (Towarstwo Přećelow Łužiskich Serbow), kotrehoż wustawki je knjeźerstwo 28. měrca t. l. skhwaliło. Předsyda towarstwa je prof. ach. Pavao Jušić, městopředsyda insp. Dušan Bogunović, jednaćel Franjo Sidák, pokładnik inž. Stevo Račić, archivar red. Vojta Ražný. Sobustawy, wubjerka su dr. Josip Andrić, Milan Budišin, Kosta Arsenić, dr. Franja Bučar, insp. dr. Petar Vašić a insp. Vladaj Dukat. Adresa jednaćelowa rěka: Zagreb, Vojnička ul. 13/II, SHS. Postrowjamy nowyeh přećelow Serbow Łužiskich wutrobnje a přejemy młodemu družstwu wjele zboża k jeho dźěławosći.

— **Němskostatny indeks.** Statistiske wotdźelenje pschi policajskim hamcže města Budyschina nam zdźěli: Po no-

Marica a Hanica.

Roman.

18] (Pokrać̆owanje.)

„To je wotmowka? Haubewać̆ so dyrbi, tón. . . . . A na to powupytać̆, to šmy tajcheo cžłowjeka w domje mećł! Tu je fopal. Sswojej dźećerji šmej jenm dowěriłoj. Ty wšo pschcze powedasch — pola toho wschak so bojeć̆ njetschebaty. S hotjanmi je w jahrodze hydał, šamlutki. Po zdyć̆ Martingšej horje je i nimi horje łéł, zyle šam, łaž wuj łaj nan . . . a . . . hodźiny dołho šam bywał, i nimi. Bźuł!"

Haniza a Jindrischka cžinjeschej pobožnej wobliczi a hładaschtej psched se. Cžeta Angiolina pak chzyše, jo bychu jej pschihłosowali. Nječto dyrbjesche dźěłbraćej na jeje rosheršenjm. Tuž wobroćej so k Marizy, kotraž ruuje cžaj jawarjesche: „Nieje to njezłyschana wěc? A tajši cžłowjek swaji hcši, tudy schamanwe, njechadźite pschihrowanja cžinić! Schto! Mariza!"

Ta běschc na tom wuteńcj, wobliczo duzy won wobroćene. Dokelž ło baron šmjerć̆a poeza, to rosrasły so njewjedro na jeje dźiwku, kotrejž moralne pschihłosowanje běsche wytała: „Nó, tuž tola rěc̆!"

Cžerwjena łaž rak wobwjertny so Mariza. Jeje hewak tak měrnej cžornej šernicžej šcželschchej błyšti: „Schto dha mje tón khadła stara? Mi je šmjerze do tobo, schtyj wón cžinić!"

To wurasły tak roswótnje, so ło sw schitkich worzi spodźiwajo na nju stojachu. Ale wona bć ło ł swojbje ł thribjetom wobroćiła a sabkrěschche ło ł cžasom.

Tu běchu błopy wot wyata błyschcej. Sstarjownik pschipowědźi hoseći. Dwaje ło wotewrichu. Hrabja Meinhardt a hrabja Bernburg sajmpischtaj.

Baron Durazzi dźeschc jimaj napschećzo a wobja Meinhardta nětjiz: „Jadny hójeł! Sdy-li zyle na naš sabył? Tola ja cži niczo njeporokuju, šmy wjeselu, ło ły dozpla tu. Ja cži prosu, kozane je! Dozpla, schto dha tu Bernburg cžini? Ja nuzłady, so je tón dawno fuc̆?"

Meinhardt podujny swój hłós: „Wón wokrutnuje, so je na puczu duzy do Sstidena. Wón je mje wopytał, ja njewěm, kak pschińdu ł tajkej cžesći: a dokelž powěda, so cžze k wam, to šmy potajšim ł nimi šobu pschijschol."

Tu pschijnyni hrabja Bernburg ł nim, šinkowja we šchérem: schery wobłek, schére rukajzy, schéry schlipš, schéry kłobuk w ruzy, schérobéle wobrjožne cžrije na nohomaj. Haniza počža ło šmjerć̆. Wón poblada na nju wot boka: „Nad cžim dha macže taiše wjeselo, baronka?"

Cžeta Angiolina pohlada na žwoju dźiwoku ł porokom: „My ło radujemy, ło ješe pschijschol. A tajši rjany šeje ło swobłekał!"

Wón ło potkoni, wobzdźe ło mjes Marizu a Jindrischku a sabawjeschc wobżeje młodu hrabjanku na žiwjenje a šmjerć̆. Wón powedasche wo Winje. Baron Durazzi jawoła: „Kak dha běsche?"

„Fejch!"

Jindrischka ło wopraschа, a wón poeza powědać̆, hdże bć byl: jedyn wječor w „Venedigu we Winje", pósdł je we ludowej jahrodze, potom we „Venedigu we Winje" a potom jedł w ludowej jahrodze a potom sašo we „Venedigu we Winje."

Cžeta Angiolina běsche ras měnika, so widźi šajim mładeho hrabje ša Haniza; nětko pravjeschc jej cžemne pschedcžucze, so jeho njejarke šjelwjenje ł tym šwišnje. Hrabja Bernburga mějachu ša šamožiwcho. W hrodowyšim hrana wobwjmaj pschiščežujesć̆ dać̆ ło wuprajić̆. Sać̆muješ ło kónzo hižo nakhilschche, bć tola hischcze jara horzo.

Cžeta Angiolina namjetowaschc, jo ma ło Klepotakowo wudolina w Lanje wopytać̆: podła schumjaczeje wodły běsche ły łódno a romantišy. A potom może ło hnydom pola korčžmarja Theisy wjeczerjeć̆.

Na žahłem šmałazem łónzo dźěchu mjes nurjeni winizem, łiž ł swojm nakrjepjenm dnjowm žahłotu wuškmadnu. W liśezowych łhábach wiżachu hižo módre kicze, wobrubjene wot we wschćich barbach pschebłyschćezowazych winowych łopjenow. Haloły žadowych želenow šjibowachu ło pod žohnowanjom jabłukow a krušchiwow. Sapschołi wołow šetkowachu ło ł nimi ł do wuškokrjese łtajnym wojom, na kotrejž cžornje wušmahnjena ruka wodźejeho barra leżeschc. Sa łóžjeho mješesche baron nječho puczeschnych złowow, mjes tym ło cžeta Angiolina pod běrtschu swojeho žłónčnika ło poeza a dych łojo kroczeschc, njemješo dobreho złowa ła tych pschi puczu, na pok ł Durazzijskeje, na pok ł Durazzijskeje hordosće.

Mimo rospuškowazych ło domow pschindźeschu, kotrychž nječhi hrožachu ło sabjupnjeć̆, hižo lećłotki dołho se šchkałonami w krywje dutych zyhełow, kotrež by pilna ruka hórcy mohła wumałać̆.

Elektrika pschijdźeše ł wormachom. Zónšle šmuchu we stronu a dźerżachu šlónčnjiti pschećziwo prochu ła jimu pridemuniży žwoje šchity. Mariza dźeschc šama dopredła, potom, cžeta Angiolina, ištónčnje Meinthardt, ałarj ćujes a Haniza, mjes tym ło hrabja Bernburg a Jindrischka jako poštednjej dźěłchtaj. Dźěł drobnuschki proch na drózy hać̆ do kuškow leżeschc, wuškěhny ły wona na jene dobo žwoju žuknicžku trochu wyschc a pschi nim zyle błitło, tiž na nicžo še njemyšleješe, tepiny tak możnje do procho — picž — pać̆, — so ło jenoż tak kurjeschc. Pschi tom chzyschc ło še šmčchami pukmyć̆. Ale wón jej to dale sa ło njemješesche.

(Pokrać̆owanje ješchnje.)

wnut wobšćerničnim waschnju wobličenja ličba němsko-katolskeho indelta za wudawki za wudžerženje žiwjenja (jedzenje, bydlenje, terjenje a wobšwětlenje, wobličenje, wobhad a hewaschu potrjebu) wučinjetsche w pscherěšku mjezyga lapreleje t. l. 150,7 (1913/14 = 100).

— **Budyske kapitoły** žu wschědne dny hač do 7 hodź. wjeczor wotewrjene, njedźelu pak samknjene. Nóžum słužu a njedźelu wotewrjene ma jenož jena kapitoła z měšaczanskim wotmjenjenjom. W mesi je to Wettinska kapitoła z Budyšinskowolnym krajnym.

— **Stóne khorošcje w sakskej Hornjej Łužizy.** Po wobličenju krajneho strowotnistwowego hamta wobkrjetsche 29. hapreleje 1928 w sakskej Hornjej Łužizy 5 stónych khorošcje: 1. Sškoźnjowosć (Milzbrand): w 1 gmejnje a 1 dworje Budyšketo, w 1 gmejnje a 1 dworje Kamjenskeho a w 1 gmejnje a 1 dworje Lubijskeho hamtskeho wobjimanstwa. 2. Sfaženosć: w 1 gmejnje a 1 dworje Zitzschkeho hamtskeho hejtmanstwa. 3. Potkroma: w 1 gmejnje a 1 dworje Kamjenskeho hamtskeho hejtmanstwa. 4. Natykowaza thudokrejnosć kopytaczow: w 3 gmejnach a 3 dworach Kamjenskeho hamtskeho hejtmanstwa. 5. Zadźerženje mošnow pola koni: w 1 gmejnje a 1 dworje Budyšskeho a w 1 gmejnje a 1 dworje Lubijskeho hamtskeho hejtmanstwa. 6. Pežołazy hnilz: w 2 gmejnowej a 2 dworach Budyšskeho, w 1 gmejnje a 1 dworje Kamjenskeho, w 2 gmejnomaj a 2 dworomaj Lubijskeje a w 1 gmejnje a 1 dworje Kitawskeho hamtskeho hejtmanstwa.

— **Kradnyć je** nječtó w czasu wot 1. meje wječora hač do 2. meje 1928 dopołdnja z jeneje wotkeje Fiedlerowje dróhi wuśedźowanske jedne koło znamki „Diamant“ cźo. 409 322. Koło měsesche módre kroźna z běłej hwězdu, běsche bjes błótoweju schkitakow, měsesche drjewjane swjeno. Swónczk měsesche napisamo „Heinrich Birgel, Radeberg“. Koło měsesche dale čerwjenkasti znamóžeh, cźerwjenej grotowej wobruczi, wobšej wodźerskej rozy běsche łatkička z napisjomom „Diamant Modell 48“, lewy pedal běsche wobschkodźony, tohodla swjena su napuknjene. — Wo **wězowne** zdźelenja pozory kriminalne wotdźelenje w Budyšinje.

*

Knjez justicny rada Michał Cyž sydomdźesatnik

Přichodnu póndźelu 7. meje swjeći knjez justicny rada, notar a prawiznik Michał Cyž w Budyšinje swoje 70. narodniny. Jeho kolebka steješe w Zuricach pola Wotrowa, hdźež jeho nan kubło wobsedźeše. Do wón do Wotrowa. Na kónču šulskich lět wučerskeho seminara w Budyšinje, z khowancom Serbskeho Seminara we wukonjanych studijach na gymnaziju poslanje z dobrowólnym wojakom. Na to do Prahi a studowaše na tawniscej uniwersiće a prawa. Z Prahi poda so do Lipska, hdźe universiće swoje studije wobzamkny. Mjeztoło skutkowanja dosta na hamtskim Šerachowje a po dobrymaj dwómaj lětach jako referendar k znatemu nětko hižo zemrětemu prawiznikej Mütterleinej we Wórzy bu wón potom do Lipska ke krajnemu rěpokazanemu. W Lipsku wotpołoži tež zo wuchom swoje prawiznike pruhowanje. Jeho nanowjeli, zo by do statneje służby wotpokazał, dokelž chcyše jako Serb być. Tak zasvdli so w lěće 1895 w Budyšinje a wuzwoli so hišće w samsnym lěće z knježnu Tamerce ze Šerachowa. Z jeho manželstwa wuńdźeštej syn a dźowka.

Wjace hač 20 lět dołho běše knjez justicny rada z mjeztoła wudu towarstwa ss. Cyrilla a Methoda a je za tuchu woporow přinjesł. Nětkle 23 lět dołho jubilar tež z předsydu katolskeho šulskeho předstawa a je so sołu starał za serbsku šulu. Zo jubilar čopłu wutrobu za Serbow, dopokazuje tež, zo hyl 20 lět dołho za zarjadowarjom Serbskeho Domu. Maćica Serbska je jemu za tole dźelo wulki dźak dołžna. Swój dźak wopokaza jemu tež loni při 70. stajenju, zo jemu rjany molowany wobraz „Serbskeho Domu“ přepoda. Knjez justicny rada je mnohim Serbam znaty, mnohim je hyl k poradźe a k radźe, hdyž su sobi we wšelakich nuzach k njemu po radu přišli. Tak spominaja na jeho narodninach mnohi z dźaknej wutrobu a horcźećom, zo by Bóh jemu hišće dołhe, cźile a strowe spožčił k zbožownemu skutkowanju.

*

S **Běłšcez.** Schtwórtk popołdnju je tudomny pisches stary dźěłaćeł Maks Greffert pschi swojim dźěle Serbsko-Kinjanskej skale do njeběža pschiskoł. Pschi skedowanju jemu kamjeń na nohu padźe a ju zhórka.

S **Sobustawy** dźěłaćerskeje samaritskeje kolony pschepschewjechu sfilešonenho z autom do jeho bydlenja, hdźež jemu knjes dr. med. Albert z Hajnij prěnju lěkarsku pomoc poskići.

S **Njeswaćidła.** Jako so swójba jeneho tudomnego hórnika na wosu hdźe z pola wróći, wjdźichi so na jeho kóń. Jona a jeje dźěćny sun padnychu tak z wozа. Mać a wosta nimale njefranjena, ale njeswožownemu synej hdźe sadnje koło pisches ramjeni a smješe jeho bolosćinje a wobschkodźi jeho też snutskownje.

S **Lubija.** Wiesbydźelskosć w Lubijskim wokrjesu je so dale smjenschika. Pola sedmich dźěłowych saradźernjow w Lubiju, Ochranowje, Cibawje, Nowym Gersdorfje, Hórkowcach, Nowym Salzu a Kunwaldze je so we posledźnich schtwórtich niedźel ličba muzelich dźěłowych wozow wot 2408 na 1413 a žonskich dźěłanjemjerjow wot 651 na 640 pomjeńschiła. Nusowi dźěłaćerjo su ho wot 178 na 219 pschisporili.

S **Lubija.** W tudomnej akjowej piwarni je so wječor schtwórtk dopołdnja w 10 hodź. podobne fijerjenje njesboże, hdyž so fandźeny pjatk. Muricerki pekaŕ Bjela z Mulkeje Sejdowdnizh, ku pola twarskeho mischtra Bellera dźěłasche, padźe do schachta. Na žiwoje ranjenja wón bórzy wumrě.

Z **Pančic.** Radupodawanje za maćerje w Pančicach budźe pjatk 11. meje popołdnju w 2 hodź. we hosćencu. Lěkar budźe přitomny.

Z **Njebjelčic.** Jónu bě w serbskim kraju wašnjo, zo bu přikhad moje radostnje swjećeny. Tola je we jara mnohich wjeskach tute stare wašnje zabyte — bohužel —. Cim bóle pak so wjeselimy, hdyž tu abo tam so hišće wjesna młodźina zjednoći, zo by rjanu mej powitała. Tak tež w našej wjesey. Pónđelu 30. IV. stajachu wjeseli młodźenzojo 36 metrow wysoku mej, kiž je jim Reifce twarska firma z Kamjenca požčila. Wysoko w powětře smahuja nětko módre, čerwjene a běle banty a wětr hraje zo serbskej khorhowju, kiž mej kronuje. Njedźelu, 6. V. so meja puśca. Budźe to wjesoły dźeń za našich hólcow a za naše holey, kaž bě to jónu też najkrasniši swjedźeń cyłeho serbskeho ludu, kiž samo naši slawni muzjoz, kaž H. Zejlef a Kocor wosławjachu. Tuž přinđźe wšitcy na mejupuśczenje do Njebjelčic.

Z **Konjec.** Pućowańske radupodawanje za maćerje budźe srjedu 9. meje, popołdnju w 2 hodź. w Konjecach na šuli a 1/4 hodź. w Smjerdźacej pola Krawcec. Lěkar budźe přitomny.

Se **Schpěchez** pola Delanjeho Wujesda. Saudźenu wutoru 1. meje žo drjewjane a se zjomu kryte domiše zhóźarja Jana Seidela dopołnje wotpali. Pschipołdnju wotkoło 2 hodź. žo nadobo sapoča palicź. Wschitzu won sesfatchu a jenoź popšesłeschcza žuhu wsachu. Wobeni žo spěchnje rošcheri a za króći czaš zyle domiše do popjeła pschewobroczi. Dźěłaczerjej Matźej z nascheje wźy ma to dźakowacź, žo žo dwě łeże staru hólcźi, kotrejž runje spache, žohu spalił njeje. Matija jeho se žo palazeho domiščeho donješe. Wjesni ludźo, Smejanska a Delnjo-Wujesdźanska wohnjowa wobora běchu huždom pschikhwatali, a sadźewachu tomu, se žo wobeni dale rošcheri. Seidelezom žu žo zyła domjaza nadoba, drasta a wschitke běrny spalile. Brózeh, hródź a kólnja su stejo wostałe, dokelž běchu tak dalene wot domischeho a wětr runje do druheje strony dujesche. Sen kaž domiše, drjewjane a se zjomu kryte. Seidel ma jara nijsto sawěsczene a stejł w khudujschich wobstejnoscźach. Won je wójnski franzejny a ma schésć njedorosczenych dźěći. Tute steje nětko bjez draschy a wobuća. Seidelez žu na pomoz darmiwych ludźi pokasani, jeli chcedźa žebi domiše z nowa natwarjeć a druhe potrjebnosće nakupjeć. Tuž njech kóždy žiwoju scherpatku da, hdyž budźa pod jeho durje prošnjez pschinjeć! Skadowe zahtomniki, kotrejž běsche žebi Seidel w posledźnjischich létach nahadźał, žu žo też z wulkeho dźěła zpalile. Seidelez žiwóźa nětkole we Schczepantez z jaunym majdnym domjsłom bydli, kotrejž běsche hač dotal prózdne stejało! To je zbožowna wjeść, kotraž ma w dźensnjischim czaźu wulkeje wobhdźerlisseje nuzy prózdne twarjenja stejo.

S **Wejerez.** Wokrjesny jeżm wolesche sandźany schtwórtk dotalneho sarjadnika tudomneho krajneho radźićelstwa Salinga za krajneho radźićela. S 25 wotedatych hłosow běchu 18 za njeho. Swdom papjerkow běsche prózdnych. Saling pschińdłuschka politiisaj sozialdemokratiskej stronje. Won běsche nekotre léta měschćanski sastupjeł a měschćanski rada w Shorjelzu, gmejnski pschedsydstejeł we Mouju pola Shorjelza, komisarski gmejnski pschedsydstejeł w Pengziu a wokrjesny sapołkarz Shorjelskeho wokrjesa.

S **Rósbórka.** W posledním rosprawnym tydźenju je so ličba dźěćopytajych wot 431 na 378 snižiła. Ličba prózdnych městnow, kotraž běsche dźěćowemu hamtej wosjewjena, stupi wot 150 na 151. Ličba dostawanjow podpjery je so wot 272 na 228 snižiła. W twarstwje namaka pschezo wjacy dźěłaczerjow sastupa. We Běłej Wodźe murjerjow dosć njemóžachu, tehodła dyrbjachu jich z druhich wokrjesow bracź. W druhich pokazanjach so wjetschcźeho pschemjenjenja njesta. Sa pschistajenjow pschezo hišcze lépschi czaš pschichod njeje.

Ze Sakskeje a dalšich krajow.

* S **Zjschorlawy.** (Seleny, šlěborny a błoty kwaš.) Schtwórtk 26. hapreleje swjeżeschče swójba šedźakarskeho a tapezěrskeho mischtra Bruna Lorenza seleny, šlěborny a błoty kwaš. Psched 50 létami běsche stary mischtr se swojej mandźelskej k woltarjej stupił. Na samsnym dnju psched 25 létami stupi jeho sun Jurij do swjateho mandźelstwa. A nětko nastupi jeho dźowka swój swjatk žiwjenja na **czestnym dnju nana a maczerje**, dźeda a wowki.

S **Podmoklow.** (Tři wosoby wot łažanje łóckí zlitane.) W jenom domje na Ričańskej haju w Podmoklach łažachu łažena łóćka tři wosoby. Jich dotwjesche k lékowanju do Pašenrowskeho wustawa.

Sokołstwo, sport a hry.

Kolesaŕstwo.

Zwjazk němskich kołojezdnych. Skupina 36 we Budyšinje. Budyska skupina 36 zrjaduje na njedźelu 6. meje 6hodźinsku kontrolsku abo pruhowansku jězbu wo 150 kilometrow. Tute 150 kilometrow ma być za 6 hodźin přejeźdżene. Start a cyl je w Kamjencu. Wodźelnicy wotjedu rano w 6 hodź. z Kamjenca a jědu na Kinsbórk, Wojerecy, Budyšin, Wóspork, Lubij, Budyšin do Kamjenca. Prěnje kanony, kotrež z Wojerec přijedu, móža so rano wot 8 hodźin pola Krónprynca wočakować. K druhemu razej přejedu kolesarjo dopołdnja wokoło 10 hodźin Budyšin.

Swjatkowna pućowańska jězba so sobustawam jara poruča, tež hosćo su wutrobnje witani. Wobdźělnicy zetkaja so 23. meje dop. 1/2 9 hodźin w Stołpnju. Kotřiž chcedźa so wobdźělić, su proseni zo bychu so hač do 10. meje dla přiježenja přenocowanja pola 1. wjednika pućowańskich jězbow knjeza Jeski w Budyšinje na Karlowej dróży 24 zamołwili.

Olympiada w Amsterdamje.

Swajcarska budźe na Olympiskich hrach w Amsterdamje z wuwzaćom boksowanja a žónskich wu bědźowanjow so při wšitkich wojowanjach wobdźelić. Też na wumołstwowskim turnérje so Swajcarscy wobdźěla.

Protyka za dawkowe termije.

za měsaz meju 1928.

Saplaczi ma žo na finanowy hamt:

5. meje: Dawkowy wotczah wot dźěłaczerskeje mzdy, kiž su žo w czasu wot 16. hač do 30. hapreleje wuplaczile.
10. meje: Bursowy wobwótnjny dawk.
15. meje: Dopołdnje saplaczenje na dohołowy dawk z rataršstwa a hainistwa na sakkadźe dawkowego namołwjenja 1926/27.
15. meje: Dopołdnje saplaczenje na samožeństi dawk, druhi podźěl 1928.
20. meje: Dawkowy wotczah wot dźěłaczerskeje mzdy z mdy, kiž su w czasu wot 1. hač do 15. mej. 1928 wuplaczene.

Hamtske wozjewjenje z Budyšina.

Firma Gebhardt & Co. w Budyšinje chce na lejownosći na Nowosakskej dróhi 54 w Budyšinje sajmowarnju pschiprawicź.

To žo po § 17 němskostatneho pschemysłowcho porjadowjenja wosjewi z namołwjenjom, so bychu so pschipadne pschecźiwjenja pschecźiwo tutej pschiprawje w běhu 14 dnjow po wudaczu tuteho wosjewjenja na pschemysłowy hamt we Kupnizy po 2 słhodomaj wó sjiwje cźo 10 sapodate.

W Budyschinje, 30. hapreleje 1928.

Měschćanska rada, pschemysłowy hamt.

Do registra kubłowego prawa je so dźenża sapisało, so wobhdźeć mlyna Hendrich Richard Nowak w Małkezach po manželskim rozdźelenju z 30. hapr. 1928 mina prawa sarjadowacź a wuzywacź samoženje swojeje mandźelskeje Marty Agathy Dorotheje rodź. Kralic.

W Budyschinje, 30. hapreleje 1928.

Hamtske sudnistwo.

W měschćanskej hlownej kenzliji (w radnizy po 1 słhodźe) žu wupołożene cźisła 14—19 prénjeho dźela a cźisła 13 hač 20 druheho dźela němskostatneho sakonskeho kopjena, kaž też cźisła 9—11 sakskeho sakonskeho kopjena w běhu bliščiceju diweju tydźenjow k nutskpohladnjenju za kóždeho.

W Budyschinje, 4. meje 1928.

Měschćanska rada.

Stezna dróha je Sa:omja (Sohland) do Ssankłowe budźe njedźelu 6. meje 1928 wot 1/26 hač do 8 hodź. dopołdnja za wschitkim wobhad sawjena. Wobhad pokasuje žo na Swonkny Serscejny Salom, Swonkny Delni Salom a Ssezbłt Salom.

W Budyschinje, 4. meje 1928.

Hamtske hejtmanstwo.

Najnowiše z cyłeho swěta.

— **Schkrowa powješć** wo wjedrje za jutischu njedźelu: Rjenje, žuchy, w nozy pak pschezo hischcze symno. We Jendźelskej rjenje, w nozy hischcze chłódno.

So bychu wulku mjsch wukadźili, dwaj wobhdźerjej we Magdeburgu karbid do dźerh zypnyschtaj, pschi kimschtaj wodu a nałtaj pkun zapalischtaj. Sdyżne rosbuchnjenje žo zta, muria pschi semi žo wustorcźi, a wobhdźerjej žebi woczi wopalischtej.

*

We Wulfraihu pola Elberfelda žu žo tijo rubježnizy do jeneho kubła dobyli a najenka a jeho žonu kjerzy strachnje z nožom skakali. Kubłowego wobhdźerja, kotrýž nadpadnjenyhmaj na pomoz pschikhwata, rubježnizy wuhwjachu a jemu 2000 hriwnow wulutowanych pjenjes rubichu. Sa słótnikami nimaju žanchu sléda.

*

Pola Wilhelmshavena žu so němskostatna wobora i kanonami Gredenjeje batterije swuczowasche. Pschi tym granaty nad dźěłaczerjemi rosbuchachu, kotrej jene hatzjenje wuporjedźachu. Jedyn dźěłaczeŕ je žo i granatowej łśeschu na ruzy franił.

*

Pola Zenty w Južnoštejowjanskej je žo wozowowy czah wwrócił. Některe wosh žu žo rosbiłe. S rosbitkow žu schtyrjoch morwych wuczahnyli. Żelesniski wobhad do Rumunskeje je žo pschetorhnył. Na městnje samym žo truoje pschepytuje, i czim je žo njesboże stało.

*

Sabłyschowschći, so dlisiknatne pschepytanje pschecźiwo njemu njepschichodnje wupadnje, je żandarmeristi sirežnischtr w madźarskej wšy Baczje žiwjenja pschedstajeneho, jeneho druheho żandarma a diweju zidliskow sastrěli. Na to je žo sam sastrěli.

*

Wschelake wukrajne sawěsczaje towarstwa žu pola grichiskeho knježeństwa rosměrowanje wulkeho padnischtwa we Athenjskim pschiskawje protestowale. Padnischtwo je we nim w hobrischi rosměrach pschibéralo. Żendźelska sawěsczaja firma Lloyd žama je w posledźnim czaźu w 742 padach 300 000 hriwnow za padnischtwa wuplaczisła.

*

W Tokin je wulkolétadło, kotrež je wobhdadne ministerstwo za woženje wožobow natwarić dało, k semi padło, hdyž préni króć na pruhu leczesche. Wožom wožobow, kotrež w nim bědźachu, so żarasznchu.

Hłowny redaktor a zamołwity za politiku: Marko Smolerj w Budyšinje. — Za lokalny dźeł a feuilleton: A. Dučman w Budyšinje. — Za hospodarski dźeł: Arnošt Bart w Brězyncy — Za nawěsćki: G. Janak w Budyšinje. —

Tworykupowace towarstwo w Budyšinie zap. dr. z wob. ruk.

Poskićujemy našim sobustawam oyle wosebje:

Jara tunje wobuća na dróhu

Jenož we wosebit. klamach za manufakturske twory a wobuća w Budyšinje na Serbskej hasy 7

Zadanjamy nalutowańske pjenjezy

z 5–8½ procentami

po wučinjenju

Šckowe konto z 4 % bjez dalšich wudawkow
Dawamy kredity, wobstaramy hypothek a hódnosine papjery kaž wše druhe bankowske dźela

Přijimamy a wupłaćujemy tež pola filialkow we Wojerecach a w Khoćebuzu a agenturow w Kulowje, Wjerbnje, Łazu, Rakecach, Nowem Měśe, Wulkich Ždźarach, Khrośćicach, Barće, Delnim Wujezdże

Serbska Ludowa Banka w Budyšinje

Wosebity ćah

dnja 17. meje (Bože stpiće) wot **Elsterwerda—Biehla — Ruhland — Hoyerswerda — Horka** do

Oybin—Hain—Jonsdorf

1/3 potuńšenje jězby! Pospěšena jězba!

Wulkotne wuléty w mejskim času do hórskich wsow Oybin, Hain, Jonsdorf, Walteredorf a Lückendorf. Wšo dalše dowidźće z wupowěsnjenych plakatow a we wosebitych knižkach, kiž su darmo na dwórnišćach k dostaću.

W Torgawje, 3. meje 1928. Železniski wobkhodny hamt.

Należnosće zapiska ležownosćow
[redacted] należnosće zawostajeństwa
Wotnajeńske a kupne zrěčenja
[redacted] wobstaranje hypothekow
zhotowjenja wšěch prostwow

Prawizniski büro Jurij Krautwurst
w Budyšinje na Serbskich hrjebjach 2
Telefon 2815 Telefon 2815.

Dołhe a krótke škórnje

ručne dźěło, ma jenož na składze

wobućowu dom Mark w Kukowje.

Fotografowy Meister
atelier w Budyšinje na Rožorsk. dr. 15
kótrež wotejzła wotewrjenu

Zhotowjenje portrétow, wobrazow do pućowańsk. pasow, wobrazow za industriju, kwasnych a njewjesćinskich wobrazow, też na wsach. Tel. čo. 2438.

Kedźbu!

Hdže dam sebi swój woblek zhotowić?

W Porchowje
pola krawsk. mištra Langi!

Sakska krajna loterija

Hłowne dobyće w najprij. padže 750 000 hr.

Čehnjenje 1. rjadownje 14., 15. a 16. meje 1928

1/10	1/5	1/2	1/1
4.—	8.—	20.—	40.— w jenej rjad.

Losy poskićuja statnaj loterijskaj běrcaj w Budyšinje

Friedrich Rother na Kěžorskej drózy 22 **Ernst Lehmann** na Kamjentnej hasy 45

Za dobyće w loteriji so dawki njeplaća!

Do Budyšina přišeši zetkujemy so stajnje

w Lehmancc kofejowni

na Serbskej hasy čo. 8 — telefon 3118

jj konditorske twory / najlěpše napoje
kofejowe pjećwa / jědźny lód
štomowe tykancy / šokoladu

Wosebitosć: Torty

z kóždym lubym napismom k wšěm składnosćam so hodźacy dar

Najkedźbliwišo zawalamy dla rozesłanja

We přećelnych **rumnosćach kofejownje** wšědnje popołdnju a wječor **koncert**

Jednota „Sokol" w Budyšinje

wotměje přichodnu niedźelu 6. meje 1928 w Měšćanskej zahrodze (Bürgergarten) swój rjany

nalětni swjedźeń

z bohatym programom.

Wot wječor 7 hodź. reje. Započatk porjada we 8 hodź. Prostne a narjadowe zwučowanja — Hudźba — Skupiny — Wustupy — Žorty — Reje

Wšěch lubych serbskich přećelow a sokolskich bratrow a sotry nanajwutrobnišo přeprošuje

Nizki zas... Reje darmo!

Wotewrjenje wobkhoda!

Ceśenym wobydlerjam **Jenkec a wokoliny**
wozjewjam, zo sym

wobkhod za twarjenje studnjow a wodowodow

wotewrił a wšě wuwjedźenja kaž twarjenje studnjow a bassinow kóždeje wulkosće za privatnych a fabriki / potorhanje kamjentnych studnjow / puščenje studnjowych rołow / rjedźenje studnjow / wotwodźenje ležownosćow a kanalisacije / kładźenje železnych a cementowych rołow / wuporjedźenje wšěch drewjanych a železn. plumpow / wjerćenje drjewjanych rołow kóždeje wulkosće.

Wuwjedźenje automatiskich domjac. wodowódow kaž tež rozbuchnjenja. — Budu so stajnje prócować, ćesćenych wotebjerjow spěšnje, derje a tunjo posłužować.

Z počesćowanjom

Maks Wünsche w Jenkecach
wobkhod za twarenje studnjow a wodowódow
Telefon Budyšin 3343

Wotewrjenje wobkhoda!

Ceśćenemu wobydlerstwu w Smječkecach a wokolinje wozjewjam, zo sym dźensa w **Smječkecach čo. 25**

kolesarnju a wuporjedźernju

wotewrił. / Přilubju dobre dźěło po přimjerjenych płaćiznach a spěšne posłužowanje a prošu wo dobroćiwu podpjeru mojeho młodeho předewzaća. / Z najwjetš. počesćowanjom

Juriš Treischk

W **Smječkecach**, dnja 5. meje 1928.

KELLING

čiści **chemiscy** z rukowanjom w benzinu — barbi

nalětnju drastu
portiery — pochnjenja mcblow
tepichi — plachty
plokarnja gardinow

Samsne přijimarnje:

w Budyšinje na Kěžorskej drózy čo. 6 telef. 3638
na Přisečanskej drózy 16
w Khoćebuzu - telefon 1774 - na Hrodkowskej drózy čo. 4
we Wojerecach na Cyrkwinskej drózy čo. 22
w Běłej Wodze na Bismarckskej drózy čo. 26

Našemu swěrnemu sobustawej

knjezej Gustavej Lindnerej
a jeho česćenej mandželskej

najwutrobniše zbožopřeće k slěbornemu kwasej!

Tow. „Swěrna" w Porśienc.

přiloha k číslu 105

SERBSKE NOWINY

Sobotu, 5. meje 1928

Wulět Maćicarjow do Dubrjeńka a Zeleńca.

Słónčne nalěco nas Maćicarjow zańdźenu wutoru rano na jězbje do Kulowa witaše; běchmy sebi woprawdźe najrjeńši dźeń wubrali. Na dwórnišću poskrowi nas knjez farař Wićeźk z Wóslinka, kotryž nas potom na dalšim puću jako přećelny Cicerona přewodźeše. Při zajimawej zabawje so hodźinka puća ruče mjeny a runje, hdyž běchmy hač k Dubrjeńskej horje dźeli, bě třeleńca kaž z kanonow słyšeć, dokelž běše so připołdnišu přestawka započała, w kotrejž so we skalach kamjenje k dalšemu wobdźěłanju roztřělowachu.

Cyła Dubrjeńska hora wobsteji ze šěrawca (Grauwacke), kiž je so přez geologiske přemjenjenja na njestajne kruchi rozkwěkał, tak zo so we wjetšich kruchach wobdźěłać njechodźi. Dla swojeje krutosće pak je tutón kamjeń k twarjenju pućow a železnicow jara pytany. Přez 100 ludźi namaka tu dźěło a khléb. Mała železnica wuwožuje kamjenje, kiž so tu w tři wochach zastupach łamaja, z jamow a přesypuje je do połnokolijatych wozow, z kotrymiž so hač na Kulowske dwórnišćo a dale woža.

Po trochu pěskotym puću přińdźechmy dale na lěsnu hrjebu. Tu steješe hač před někotrymi lětami Pasternakec młyn. Kak dźiwne začuća nas přejimaja, hdyž sebi pomyslimy, na tymle městnje žiwjachu we lětstotki dołho člowjekoju, tu so woni narodźichu, wotrosćechu, zestarichu a wumrěchu, tu so woni wjeselachu a rudźachu, dźěłachu a spěwachu. A dźensa nic to najsnadniše dopomnjeće na nich wyše wostałe mjeje. Na městnje jich přebytka koleba so trawa we nalětnim wětřiku. Hdyž so někdy młynske koło šumjo wjerćeše, tam pluskoce nětko rěčka přez kerćinu. Kajke mócne předowanje to wo zachodnosći wšeho směšneho.

Kročimy dale přez habnojte lěsy. Prašenje knjeza předsydy: „Kajki začiše to na was činił" běše wšitkich kaž před lětnyjsacami běše. Sćina a kerćina pochěnuje so hišće z čichich wodow, tu a tam jedyn ptačk, ale hewak wšudźom samotnosć. Wustupimy z lěsa a stejimy před Šołćic młynom. Tež jedyn tajki wuděk ze zańdźenych časow. Twarjenja nizke słomjane a drjewjane, sćeny a třěchi, wšo jenak čěmnošěre, kaž su to słónco a dešće dołhich lětow zawostajile. Młynk nam tež přećelnje pokazuje, zo jeho młyn tež woprawdźe hišće měleje. Wón wodu na koło pušći a twórco so wone do dźěła da. Sto wyše kólnjacych dźiri te wěsće wot twarca do hrjady wudypane pismiki rěkaja, to sebi njemóžachmy dospołnje wujasnić.

Pućik wjedźe dale mjez wulkimi hatami na prawo a lěwo. Jedyn hat na prawym boku je woprawdźita kolonija rybačkow, kiž so tu we wulkej ličbje nad wodu mošnja a šćebotaja a šćekotaja. Njemóžach sebi hnuk myslić, hač zo so tu woprawdźity ptači kwas swjeći, na kotryž bě cyle přećelstwo z dalokeje wokoliny přeprošene. Žadny napohlad to, tak wjele tutych nahladnych a wustojnych ptačkow hromadźe widźeć.

Zady skoro njepřewidźomcno hata k wjećoru čehnjese so šěroka smuha zelenoho brězowoho lěsa. Wón woznamjenja městno, hdyž bě před 10 lětami wulki woheń daloku přěstrjeń lěsa zničił.

K wjećoru wot tutoho lěsa pozběhnje so tak mjenowana Sudniska hora z drjewjanej wěžičku, wot kotrejež so lěs wobkedźbuje, zo by so w suchim času nastały woheń w prawym času podusyć mohł.

Při našich studijach běše nam čas knětro ćeknył a tež lačny jazyk pominaše sebi energiscy posylnjenje, tak nam njeběše wjacy možno, hač do Wojerec dóńć a přez knjeza fararja Ungera přećelnje přiwabjeny přewod a přednošk tutón króć wužić. Za jeho zwólniwosć so jemu z tutym wutrobnje dźakujemy.

Zbytkmu hodźinku přebychmy we wjeselej zabawje we Wockec korčmje w Němcach. Přećelny postrow scelemy z tutym tež knjezej fararjej Wićeźkej we Wóslinku za wjednistwo a wukładowanje. K.

Jubilejna swjatočnosć na hnadownym městnje.

Z wosebitej ćesćowanosću zhladuje runje w našich dnjach cyła katolske Serbowstwo na hnadowne městno **Rózant.** Ale też z wěstej hordosću, zo je mać Boža na tak wurjadne a spodźiwne wašnje so zwěsćiła, mjez katolskimi Serbami, mjez najmjeńšim słowjanskim ludom, so zasydlić a trajaceho wukhowa tu pytać. Rózant móže so runać ćeskemu Filipowej, polskeje Czenstochowje, bayerskemu Altöttingej a francowskemu Lourdesej. Byrnjež traš tu tajke hórske ličby ćesćowarjow kaž tam so njezjewiłe, tesaune hnady wudźěła swjata Marija tu na snadnišim městnje a runje z tajkej dowěru khwataja tu wěriwi k jeje trónej, kiž je sebi w khuduškej holi stajiła. Z ćim wjetšim dźakom mamy na to spominać a so toho hódni wopokazać. Hižo su ji hołdowali naši najmłódši na dnju 1. meje a su tak rjad ćesćowanosćow, kotrejž maja so w běhu lěta stać, wotewrile. Na 800 dźěći khwataše na tutym dnju k Božej maćeri. A jutře, 6. meje, přidruža so wjele stow cuzorodnych ze Drježdźan a z wokoliny tym sylam pobožnych ćesćowarjow. Tola najwažnišše budu tamne dny, hdyž serbski lud kralownje njehjes holduje. Tak budźe njedźela 13. meje dźeń serbskich młodźeńcow, nie jenož tych, kotřiž su w towaršstwach zjednośeni: Wočakuje so wšón młodostny muzski splah k nabožnemu festiwalej w Różeńće. Swjedźeński porjad so hišće wozjewi. Ale na to móžemy serbsku zjawnosć hižo kedźbnu činić, zo budu Różeńćanscy kat. młodźency nowu hru „Namakanje hnadowneje postawy w Różeńće", wuslu z pjera knjeza P. Romualda Domaški, k prěnjemu razej na spomnjenym dnju předstajić. A to wjećor we 8 hodź. na Sernjanskim knježim dworje. Dźiwajo na zdalenych hosći budźe so z dypkom započinać. Chcemy hižo nětko na to pokazać a prosymy, zo bychu so wšitcy po tym měli. Wězo su na tuto předstajenje wšitcy Serbja wutrobnje přeprošeni, konjec

Pschichodne zarunanje sa wudate sastaranske pjenjesy tu z wobstamknjenjom pożeržonkowych wujednanjow, sdobnoscenych se sapisanjom sawěsćenskich hypotheklow, w 10 dalschich padach sawěsćene.

Tydzenskeho sastarania sadasche so w 24 (30) padach. 2365 (670) **pomozypotrěbnym puczowarjam** — wosebje we wobstojazych pohoscenskich stajscach — so gospoda a pohoscenje politicki. Pschiprawjenje noweje pohoscenskeje stajnje we Wjasowizy so pjenjesnje spěchowalo; wobstojace pohoscenske stajnje so wobhladowachu. Gmejnsky staroscu dostachu wot sastaranskeho hamta podobne pokiwy k pschewjedzenju sastaranja puczowarjow.

W sastaranju puschczenych chłostanzow dyrbjesche so wo 6 wobsobow staracz. To sta so w pschesedowosći se statnymi sastaracerjemi a se saschkitnym towarstwom za puschczenych se chłostanja.

W jednanju lěpschinowych rentow podawachu so 241 nowych namjetow. Wubjerk se lěpschinowe renty, postajene k wukonjenju (wobchodny wjednik sastaranskeho hamta a sastojnik wobstaranskeho hamta (Versorgungsamt) rozhodowachu w 1185 pschipadach w 47 pohedjenjach w běhu rozpranenoho leta. (1088 pschipóznaczow, a 97 njepschipóznaczow).

(Pokraczowanje sczěhuje.)

Wy do němskeho sejma.

(Wobraz se wsy.)

Ach, moj božiczko, to hižom sahy so te gratwoczjune wólby sapoczinu — do němskeho a pruskeho sejma a Bóh wě, dże w nekotrym kuzje němskeho kraja. Wostajcze nje se tym napokoj, z zymym wolenjom. To wolimy a wolimy a wschó pschi starym wostanje.

Hižo tydzenje do czasa pisaja nowiny two wólbach, podawaja nawěschtki a rozprawy wo zhromadźiznach, kak su je rosbuchnyli na psch. w Mnichowje. Dołho njetraje, wisaja wulke plakaty na brožnjanych wrotach, na zukownej a na korczmarskej plumpje. Dyrbisch na zhromadźiznu hicz abo nic? Kajka firma to po prawym je? Ach tak, tale. Tu Serbja tola njewola. Czehodla hakle na tajke rěcze poskacz. „Nó, žuškodze, tak njeznjesch myslicz. Wjeso, mnohy czinja tak. Czi du, hdyž z jich strony nechto rěcz, nyzaja, pschihłosuja, na kónzu plazaja z rukomaj a z nohomaj a praja: Njewěrno, tón je prawje rěczał. Druhy njesedu sypja na zanu zhromadźiznu. Je-li pak chcesch rosdźělcny byc, moj luby žuškodze, dha je najmudrischo, so dsesch na kózdu zhromadźiznu. Potom masch prawy rosdźěl." Derje, bratsje, budu tak czinicz.

Dwě, tři, schtyri, pjecz zhromadźiznow! To nicžo njewadzi. Wschi tom wjesch wuschko czisteho. Kajke by było, brachel Herwat prezt był, Wórschka. Ty mohła takle ras honu hicz, z najmjenscha na zherbsku zhromadźiznu. Por zornow tam kózdy nas. Hdyž wy zony wolicz dsecze, dha dyrbimy waš potom schó we tak jara rosmuczowaczy.

Pschidżu male ludzi, wotzanu hnydom w korczmarskej zimi. Sesu zich wokoło, du na zyrlu. Jedyn rěczał je tajki, druhi hynazich. Pak młodschi człowjek, pak starschi muž. Nikt na hubu njese žadyn padawk. Ta wschém dże, taž pluje telefon abo dowi so mója Wórscha na mnje rosnuwa. Je cz'i tuwa a njewém, hdże jenoż žitowom dobrze dże. Narejzeny wupatuja rěczniżu swoju kožanu tołchu na pschesedowanym bliže. Jedyn pschecej jeho strony nawjednie zhromadźiznu a pschedstaji rěcznika. Tón so pěkne pokerli, wumje thels hicz khojeja abo wody, storczi schalu abo tschesnju na stronu a wěz so zapoczina. Psched sobu na hromadźu papjerow lezo. Kózdy wokomik pschimuje za zynu, wobroczi ju a połoži ju na bok. Druhdy, hdyž je so tak prawje zarěczał, njechłada zyły czas na nje a dyrbi potom na pjecz abo dźesacz nadobo wobroczicz a wotpokoziczz. Haj wschat, rjenje je, hdyž takle rěczi. Ale zyle prawje: Hdyž njebychu to abo tamne tak a tak czinili, dha by w Němskej inak było. Ale druhe strony njeslyši zenje so tu czinicz, tu naklasnje schkarate a prěstkchowale, a wone su wina, je je jara tak klubotko do bloka sajcka. Rěcznikowa strona je tu najrejzeje czinita, znajmjenscha chyża a budże tej w widoku dże. Sdona hama a jenicza. Sa wschě worschtu a pomodnu chże so zastajicz a kópcznu pomhacz. Hotowa wěz je, to pjenje zi swój hłós da, so może potom w zejtnje swój rumy wuhracz.

dopjerje swoju schalku koseja, na kotruż njeje so zyliczi wjeczorach. Kózdy ma pratwje, hdyž takle pschipokhudnjasch a zej wesku rosumjesch. Pschitomni jemu pschihłosuja, to rěka, tak dołoko hacz zu to pschiwinowaczy jeho strony. Potom dopije swoju schalku koseja, na kotruż njeje zej zyliczi wjeczorach dopomnił. Tón drje wjazy pschecejeny njebudże. A nětko sczěhuje r[illegible]wa abo kaž nemski rěka — debatta. A ta je kózdy [illegible] najrjeschche zyłeho wjeczora. Schtóż njeje w politiczy doma, tón njech radscho hubu dźerzi, so so njeby blamérował. Rěcznik jomu napschecko stupi a napschecziwne lohzy dopokasa. To jemu druhdy tajfich fijow pod nohi czinjnje, so jemu dych sastanje. A potom tam jedyn kaž połaty poz k wjeselescej druzich, kotrež hromadźenego dźela rěcznika dźerza. Druhdy pak so tež rěcznike sle dże. Du jemu na kózu. Ale tón je w tajfich padach mudry. Hdyž widzi, so tu wjele czinicz njeje, hlada huscejsko na czažnik a wobjazuje, so njemuże so na rosmolwje dale wobdźelicz a dyrbi bohuzel precz. Czaj abo auto njeczaka. A nadobo je tak.

Ach, moj božiczko, to sy pjecz, schesez zhromadźiznow dopytał, a njejsy wo krajschi mudrischi. Tu stojiczi na startym błaku je zwojej politiskej mudrosczu. Wólbny dżeń su je a njewěsch, koho dyrbiesch wolicz. Nekotrehożkuli wschak sawjerjesa a tuczi potom njewědża, hdże nuts a hdże won. Tajfich staroscejow Sserbja nimaja.

Tuczi wola hiese wscheho wobmyslenja swoju zherbsku stronu. Schtoha hewat pomha, po hubje Serb być a hdyž rěka, je jako tajski pokaczaz, potom zaprazi. Tajzy Sserbja njejdu prezy tobaka hódni. To zu ludaszy. Myšla hej, so jim druhe strony njebjeza na semi pschihotuja a běhaja za nimi. S narodnymi mjeńschinami budu Sserbja zwoju dobrez. Tuž basta! Nětko went, koho mam wolicz. Kona da so husto wot nuza w politizy wodzicz, dokelz to tak njedorosemi. Tuz pój jenoż zwoju. Prajm czi wschó. Dostanjesch tajku zedulku. Na njej stejza wschě strony. A hdyž je te kolesko, tam jczinjich schischik, to rěka pschi zherbskej stronje a narodnych mjeńschinach. Derje, to nětko rosumich. Bychu-li wschitzy Sserbja tak wolili kaž moj, dha bychmy znajmjenscha 20 000 błogow swjedli. Ale zu rosczepjene na 15 politiskich stron. Kózda narodna mjeńschina woli swoju, njech je hdyž chze. A Sserbja to nochzyli? Pomhajmy žej zamt, dha nam pomha Bóh!

Proces přećiwo jasnowidźerce w norańsej Pruskej.

W Insterburgu je so powołańsi prozeß pscheciwo jasnowidźerzy knjeni Günther-owej-Gefferjowej zapoczał. Mjenowana stejesche hižom raz w meji 1927 psched sudom. Tehdy pak ju wuwinowachu. Statne rěcznistwo wo pschecziwo wulubjej powoła. Tónle druhi prozeß budże žebi najskerje nětorke dny zadacz. Knjeni Günther-owu-Gefferjowu powschadu privatni ludzo a wyschnosce husto wo wuzamjenje słótnistwow. Wona je tež wopraudze husciejsho morderjow a zapalerjow wuzledźita a bdsche widzana wosoba pola zyłeho wobhladerstwa. Statne rěcznistwo pak ji jasnowidźeiku thmanosez wotrzekuje. Wobstorżba zalozuje so na to, so je Günther-owa-Gefferjowa jasnowidźenje jako pschemyslo sa pjenjesy wukonjała. W bliżschim czisle pschinjesemy naschim czitarjam dalsche zajimawe nadrobnosce wo tutym prozesu.

„Serbske Nowiny" we wólbnym wojowanju!

W nastupanju předstejacych wólbow złožuja so Serbske Nowiny po sčehowacych zasadach:

1. W poměrje k politiskim stronam wostanu Serbske Nowiny neutralne.
2. Hnydom zapłaćić dyrbja so pódla nawěstkow wšo wozjewjenja nastupace:
   a) wabjenja za strony kandidatow abo zhromadźiznow.
   b) wšo dopisy,, wopřijace program politiskeje strony abo toho dźěła.
   c) Wupady přećiwo politiskim stronam, jeje wjednistwu, kandidatad abo jenotliwcam.
3. Wšě nawětki a wozjewjenja dyrbja so při zapodaću z hotowymi pjenjezami zapłaćić.
4. Wšě zapósłanja a wozjewjenja politiskeho wopřijeća wozjewimy jenoż z mjenom zapósłarja abo zapósłarjow. Njedosaha powšitkowne podpisanje kaž: „W mjenje mnohich", „Někotři wolerjo" abo „Přiwisnik strony" atd.
5. Zapósłane a nawěstki wopřijace wosobinske wohidne wupady a dwělomne powěsče wo privatnym žiwjenju politiskich wosobow so wotpokazuja.

Nakład Serbskich Nowin.

Z Łužicy

Se Ssmilneje. Jedyn konfirmand bdsche psched dźesichim czasom klowkowu pócžu pózrěł, kotraž jemu czjerstwa wobschkodźi. Młody człowjek wumrě na to njedawno pod wulkimi bolosczemi w tudomnej mješchanskej khorowni.

* S Wjasowizy. Na tśidnjowej jśbje do Czejkeje Schwizy je so 1. meje pschi kupanju we Lobju 20lětny Fryz Günschet z Delnjeje Wsy satepił. G nschel kupasche so je swojim pschecelom Thomašom. Nadobo Günschet pocza po pomozy wołacz, so jeho jedyn czołmar wuschkowa. Wobaj dwaj kśche njemózno Günschela wuchowacz. Jeho pschecel bo tehorunja bjes mała satepi.

* Se Salomja. (Sohland n. Schpr.) Wodowódz we naschej wsy je nimale dotwarjeny. Spocjatk tuteho mježa dostanu leżownosce, kotrež su hacz dotal k wodowodej pschisamknjene, wodu. Hacz do zwjatkow drje smija potom wschitzy pschisamknjeni wodu w swojich leżownoszach.

* S Wopalcje. Póndżelu popołdnju sajedze pschi tschicznischczu Nowosalzkfeje a Biskopkeje dróhi nakładny automobil z pschiwócschkom do hata. Wobaj, kiž na wosu jedzachu, so z pluwanjom wuthowachu.

* S Hórnjeje pola Zitawy. Tudomny pscheš 70 lět stary dostawar invalidneje renty Hiekmann je dobrowólnje do zmjerecze schot. Sstużdża wboheho wobwěżnjeneho namakachu. Njedżelu bdsche starszej mandżelska po krótkej khorosczi wumrěła. To wón njemóżesche pschenjesecz.

* Se Sborjelja. Pjatk popołdnja je so dźakczerka we swojim bydlenju na Bětmarskej dróhi z plunom zajedzyła. Pospytu na zajbowożiwjenje z tiskitkowym aparatom njemějachu wuspěcha. Njesbożowmu je dołha hjedźelskosez do zadwělowanja zajmała.

* Se Shorjelja. Sstżedu popołdnju wokoło 2 hodź. wudyri je leżu pschi Bartinskej żelesnizy mjes Koderserjom a Charlottenjofom wulki leżmy woheń. Jedyn wobjedżer bdsche žebi w leżu wobjesez zadżěwał. S wětrom pak je so woheń na leż pschenjesł a wulku schkodu naczinił. Nětżże 50 jutrow leża je so wotpakiło. Wjele dźiwiny je so žohu spaliło.

Ze Sakskeje a dalšich krajow.

* S Biskopiz. Jutsje njedżelu a pónd̆żelu budże we Biskopizach nałčni hermank. Wón wotměje so na Stapschi rjanym wjedrje so wjele wopytowarjow wocżakuje.

S Radeberka. (S cjahom pschejedżeny.) Tuhy namakachu pjatk krótko sesadź mosta pschi Goldbachskej dróhy mortwy je, njebohdżesche so bjischcze dwjesczi.

* S Drjesdżan. (Psched najnjezjom penusze žuntersnje snjeshożik.) W Martinym schachcze w Burgstżedu pod kopkach kamjeńneho wuhla njedaloko Drjesdżan hornik Moriz Winkler do czežkeho njesboża pschidże. Kamjenj, so z wjesicha žuymchu a Winklera straschnje smjeschesche. Snjeshożeneho bchu do khorowne w Janowym mjesc. dowjesli, hdżej je wón nětko wumrěł. Wón chżesche so krótki czas na wotpoczink podacz.

* Se Zarowa. (Sśmjertnje snjeshożik.) Sobotu wjeczor wjesesche 15lětny pohonez Willy Kulka je zwojim sapschahom, z trunami (Kissen) nakładzeuym. Jako je nakładzene žunychu a jedyn padże jenemu konjej na zadnjej nohy. Kóń so nahoga a wobaj spschchenaj je wotwinprjecz cżerjeschtaj. Pschi nahlym zatorhnjenju so tež trakstruny žunychu a ta, na kotrejž Kulka žedżesche, padże a wumj na dróhu dele. Kulka wosta z pukinjenym nohom leżo a na to bórzy wumrě.

* Se Zahanja. (Sswójbna struchlohra.) Wjeczor 1. meje sta so tu w bydlenju wdstoje Grollowoje žiwjenjastruchlohra, kotraž bdsi dwě człowjejskej žiwjenje z wopor žadasche. Schkleinzudżekaf Standtka z Wjesti pola Muskowa, kiž bdsche z jenej Grollowej dźowku wobzenjeny bo a kotrejž mandżelstwo je roswjasane, bobu so do Grollowoje bydlenja. Tam dóndże k swadże mjes dźěcmymi mandżelskimi. Jako chżesche zona se žiwjej marczeru z małym žynkom wotenicz, zaśeli Stadtka žiwoju dźěcmymandżelsku. Druhi wutsel do dźesca a strani wbohe czjeżo. Na to Stadtka žebje sameho zaśeli. Czežkostrajenej žonrolku do Zahanskeje khorownje bowjesechu.

* S Klóhy. (Błyk dyrik.) W Borstendorfe dyri błyk do domskeho kuklerja Muža. Twarjenje so hacz na murje wotpali. Wobnjtowny wobornik łujesdoji pschi jśbje k wohnjej. Jako chżysche na motorsku žynkamu sboczicz, so wobžuny. Sspkawa jeho pschejedże. Jeho czežkostrajenego do khorownje bowjesechu.

S Plawna. (Wo holzu.) Jeneje holzy bla dachu so z žuzbodnem Chrystżanje hródżni schwjazarjo a drukratatkjej dźěłacjerjo do pukow, pschi czimj buchu někotre wobobu z nojemi skakane a je jeseru srubane, mjes nimi jedyn mlody człowjek tak czežko, so dyrbjachu jeho do khorownje bowjesecz.

* S Lipska. (Bjskop dr. Schreiber.) Na jenym swójbnym wjeczeru, kiž so po zwjatym firmowanju wotmě, mjesche bjskop dr. Schreiber kaž hižom w Budyschinje a Drjesdżanach pschednoschk, na kotrymž wo žwojim pucowanju do Ameriki rěczesche.

* S Lipska. (Letadło dele padnyło.) - Wutoru wjeczer wokoło ½8 hodź. je jene letadło Lipsczanskeho towarstwa za letarstwo na letańskim pschistajenje w Lipsku, kotrež dele padnyło. Wjednik Knabe bu lohko sranjeny, puczowazy Frotte pak tak czežko, so w khorownji wumrě. Letadło je so zyle rosrasyło. Pschiczina njeboża njeznata.

* S Lipska. (Czežke njesboże z automobilom pola Lipska.) Sobotu pschipołdnju je so na statnej dróhy mjes Lipsom a Markranstädtom czežke njeboże z automobilom stało. Lekar dr. Spitz, kiž chżysche se žwojim automobilom, w kotrymž nimo njeho hischcze jeho mandżelka žedżesche, jenemu dźesacu wujcej, saspina nahle. Pschi tym so wón z tajfim wotmachom wokoło wjerzhnjy, so so na bróhu czhny. Lekar žnjerznje sranjeny leżo wosta. Jeho mandżelska pak se stróżelemi woteżdże.

* S Lipska. (150lětni jubilej.) Statny wustaw za sluchoněmych w Lipsku žwjeczesche tele dny žiwjedżeni žwojeho 150lětnjeho wobstacza.

* S Wrśšklawja. (Sswoje chołowy wrócił.) Tele dny bdsche chłostanz Greiser želesne žerdki psched wothom žwojeje komorki rosdrěkał a na to czekny. Nětko je czjerstwjeczu žwoju draftu, kiž tako jaty noschesche, z połstwowym paketom pschepytowanjskemu jastwu połskał.

* S Barlina. (Sapo dwě schulskej rjadowni zawjeli.) W Friedrichshagenje pola Barlina bo wosrepizy mjes schulskimi dźěcmi khětro rosdźerjeja. Wutoru dyrbjachu tam holczaza schulska rjadownja zamknyc. Wobzenjeny lekar pak je namotwjał, so bjschtej bo hischcze dwě dalschej rjadowni zawrjelej, schtož je bo wot tuteje brjedy stało.

Cyrkwinske powěsče.

S Budyschina.

Njedżelu Kantate, 6. meje 1928.

W Pětrowskej zyrkwi ma rano ⅛8 hodź. farar Schnider pródowanje a ½12 hodź. kemschenje sa dźesa.

W Marijnej a Marczinej zyrkwi ma rano 8 hodź. farar Grosse kpowódź a zwjate wotkasanje, w 9 hodź. farar Paul pródowanje, w 11 hodź. farar Grosse kemschenje sa dźesca. Wjeczor w 6 hodź. je wotmyslita Boża słužba k sapokasanju do nadzerskeje wuczby je nowe parzelske dźesi a zichi pschiwuznych, ale tež je druhich wosadnych: superintendent Fröhlich.

Sobota sa mischczanske a wokrjesne towarstwo za smitskowne misijonstwo.

Póndżelu pop. w 3 hodź. je konferenca duchownych. Knjes studijowy direktor Eisenschmidt rěcži wo wobratach poslednjeje krajneje synody.

Póndżelu pop. ¼4 hodź. sedże so w Naturisim dźesmje pschi Dekujo-Kintjanskej dróhy wosbone zónste towarstwo.

Wutoru pop. ¾3 hodź. je w Pětrowskej zyrkwi nadźelska hodżina sa njedżelnicze.

Wutoru wjeczor we 8 hodź. ma farar Berg w ev. towarstwownej bibliisku hodżinu.

Sstżedu wjeczor we 8 hodź. ma superintendent Fröhlich w Tuchoricej zyrkwi bibliski wjeczor.

Schtwórtk pop. w 4 hodź. sedże so w ev. towarstwonim towarstwow wowkow.

Schtwórtk wjeczor we 8 hodź. je w ev. młodźinowej na Hrodowskej haży 6 zhromadźizna „Módreho schkła", farar Paul.

Pjatk wjeczor we 8 hodź. ma farar Siegenund we ev. towarstwownej bibliisku hodżinu.

Tydżensku słužbu ma w Pětrowskej zyrkwi farar Paul a w Marijnej a Marczinej zyrkwi superintendent Fröhlich.

Towaršstwowski powěstnik.

Budyšin. „Nadžija.“ Příchodnu wutoru w Serbskim Domje w zwučenym času měsačna zhromadźizna. Zajimawy porjad. Wočakujemy wšitkich!

Budyšin. Naša jednota Sokoł wuhotuje příchodnu njedźelu, 6. meje, wječor w 7 hodź. rjany nalětni swjedźeń. Dopomńće so na nazymny, a wšěse rady zasy k nam přińdźeće. Witamy wšěch sokołskich bratrow a lubych Serbow hižo do časa.

Budyšin. „Bjesada“ skhadźuje so kóždu pónděłu w Serb. kofejowni.

Budestecy. Serbske towaršstwo „Lubin“ so přeprošuje, so by so njedźelu 6. meje připołdnju ½2 hodź. pola Rösikec zhromadźiło k poswjećenju khorhoje sokołskeho towaršstwa w Budestecach.

Bukečanske „Serbske nar. towaršstwo“ změje njedźelu (6. rožownika) pola Stangec wječor z dypkom we 7 hodź. swoje měsačne posedźenje. Ročnik přińdźe. Wo bohaty wopyt prosy předsyda.

Bukecy. „Jedn. Sokoł“ zwučuje kóždu sobotu wječor we 8 hodź. Přińdźe tohodla wšitcy a to z časom! Sokołwanje je strowe! — Starši wotrjad tón króć nic!

Drježdźany. Kat. Serbjo tu a we wokolinje so wutrobnje na kemše ze serbskim prědowanjom njedźelu, 13. meje, rano we 8 hodź. w kapali we Taschenberg-Palais (cyle blizko dwórskeje cyrkwe) přeprošuja. Składnosć k spowjedźi w maćerńej rěči wot 7 hodź.

Malešecy. Serbske towaršstwo a Sokoł. 1. dźeń swjatkow meju mjetanje z narodnymi rejemi.

Njeswačidło. Serb. tow. „Jutrnica“ změje jutře njedźelu pola Klahnec swoju měsačnu zhromadźiznu. Wo bohaty wopyt prosy předsyda.

Ralbiby. „Jedn. Sokoł“ zmóje přich. wutoru (8. 5.) wječor (hnydom po nyšporje) ½9 hodź. zhromadźiznu. Winowasosć kóždeho sobustawa je, zo wšěse přińdźe. Też nowi njoch su přitomni. Starosta.

Spěwańska kupka „Lumir“ zaso ze zwučowanjom započnje. Prěnje studije budźeja srjedu, 16. meje, popołd. w 4 hodź. w „Serbskim Domje“. Stóž chce so wěcy přizamknyć, budźe lubje witany. Wšo dalše w pruzy ertnje. Bjarn. Krawc.

Serbske tow. skupina „Hrodźišćo“. Wulět do Błótow nastupace. Njedźelu rano 6. meje t. l. autobus wotjědže: z Budyšina rano w 3 hodź., z Bukec 3.15, z Pomorc, dwórnišća 2.20, z Njechornja 3.30, z Brězoc 3.40, z Barta, dwórnišća w 4 hodź. z dypkom. Wobdźělić móža so jenož te wosoby, kotrež su jězbu připowědźili, dokelž je autobus wobsadźeny, so žane připowědźenja wjacy njepřijimuja.

Tydźeńska skhadźowanka a wědomostna zabawa sobustawow **Maćicy Serbskeje** je kóždu **póndźelu** nawječor wot 6—9 h. w Serbskej kofejowni w „Serb. Domje“ (w małej stwi).

Župa Jan Arnošt Smoleŕ — župa Handrij Zejleŕ. Na dnju swjedź. Božeho stpića swjeći so w Budestecach wopomnjeńce prěnjeho wudaća serbskeje biblije — Frenclowy swjedźeń. Zarjadnistwo přeje sebi wobdźělenje towaršstwow bohače, štóž ma ze khorhoju. My tuto přeće podpjeramy a nadźijamy so bohateho wólneho wobdźělenja. Porjad swjedźenja so w bliših dnjach wozjewi.

Župne předsydstwo.

Hospodarski rozhlad.

Wčerawše kurzy w Barlinju.

1 dollar	4,1765	100 pólsk. złotych	46,75
100 čěskosł. puni	20,38	100 čěskosł. krónow	12,377
1 swajc. frankow	80,495	100 franc. frankow	16,425

Barliński burša bě wčera pichi spočatku trochu šilaša, w běhu dnja jo kursy efektow skrućowachu a wostachu tute hač do końca. Wiki ſ dołhimi a ventowymi liſćimi měrne wostachu.

Produktowe wiki wopokazachu wčera wěstu krutosć, kmješ płaćišnu na wukrajnych wikach trochu sesłabnjene bě. Muka wschad pichezo hišće njeběše. Wschě druzy žita wostachu pichi dotalnych płaćišnach ſ wuwjacym pódźenju. Za pšichiładźi po zentnarja 5 pj. Zentnar płaćitše

w Barlinju

pšenicy 13,15—13,30 hr., rožki 13,95 hr. hač 14,05 hr., ječmjenja 12,70—14,50 hr. wowsa 13,05—13,25 hr.

w Sherijezu:

pšenicy 13—13,80 hr., rožki 14—14,50 hr. ječmjenja 13—15 hr., wowsa 12—12,90 hriwnow. Wěrny 2,90 hr.

w Drježdźanach (sobotne pódźelo)

pšenicy 13,35—13,60 hr. (13,60 hr. hač 13,85 hr.),
rožki 14,20—14,45 hriwnow (14,30 hač 14,55 hriwnow)
ječmjenja nałtšnjeho 14,75—15,50 hriwnow (14,75—15,50 hr.),
ječmjenja nałsmšneho 11,75—13,50 hriwnow (11,75—13,50 hr.).
wowsa 13,35—13,60 hr. (13,15—13,70 hriwnow).

w termijowym wikowanju

za meju: pšenicy 13,92½ hr., rožki 14,80 hač 14,70 hr., wowsa 12,17½—13,45 hriwnow,
za julij: pšenicy 14,40—14,45 hr., rožki 13,52—13,56 hr.
za september: pšenicy 13,75 hač 13,58¾ hr. rožki 12,50—12,52½ hr.

Wiki wunjitkowcho stotu wječera pjatk w Barlinje.

Na nje běchu pšichihnali 686 młodych bójkow, šuſelnych krutowc a jałowzow, 4 prošdnikow a 160 čeſkow, 3 hali.

Młode bójki a šuſelne krawy płaćachu 280—550 hr.
Šuſelne jałowzy 250—460 hr.
Byki, prošdniki, štóſ k wjasanju a kormjenju po zentnarju 41—47 hr.
Wubrawy rjaw štóſ bohdy hišće wyſchiſche płaćišnu. Wiki běchu dobre.

Pschihladnicy pytaju

Bajza do domu, Baumanka w Kamjencu, Schützenſtr. 11.
„ do Budyſchina, Nematyšowa haſa 18.
„ dwórnſchcejowy hoſeńcu w Lubiju.
„ do Bliſeja, Stillerez khoſejownja w Budyſchinje.
Bohonja, kubler Lehmann w Lubiju, Friedhofſtr. 26.
Bjelmišeho, Rychtaŕ w Budyſchinje, Serbſke hrjebje 14.
Bowaſkeho, do Budyſchina, Dornezſka haſa 51.
Burmiſtkeho (Poſtierer) Herman Schulz w Budyſchinje.
Byſchkowſkeho, Wendler naſkl. w Lubiju.
Mjetſkeho, Kahle w Wětſi Wodźe.
Bojzu do domu, Topowa w Hródku, Sahrodkowa haſa. čiſło 4.

Kupicy pyta

Kmješ, Strich, twarſki wobſtoł we Wojerezach.

Na pschedaŕ.

Wos dźerżazy w Budyſchinje, Karbſterowa haſa 6ii.
„ „ w Budyſchinje, Mjetezańſka dróha 12ii.
„ „ na Židowje, Sjelkowa dr. 166.
„ „ w Budyſchinje, Schulſka haſa 5i.
„ parkowy w Budyſchinje, „K markhrabje“ na drjewowych wikach.
„ rěmiſti, Rane w Budyſchinje, Hoſchiz haſa 32.
Beja k naładowanju, Rockendorf w Niſkej. Budyſka dr. čiſło 24.
Beja, Leahorniſke, Jeremias w Budeſtezach.

Sobotu 5. meje 1928:

Kruwa, Kiehla w Sprjójezach.
Koſa młoda bójka, w Kanjowje 17.
Kolo motorſke w Budyſchinje, Kantowa dróha 17iii na Lźwo.
Mebſe, Fröhlich w Sprójizy.
Cžaſnik ſiejazy, bubowy, w Budyſchinje, Nowoſalzaſka dróha 17 delka.
Kamor łodowy, Rane w Budyſchinje, Hoſchiz haſa 32.
Běrny hnujenſne, Kunka w Khalowje 41.
„ Kalich w Wětſchezach.
„ Frankenſteinſki młyn w Budyſchinje.
Jentrinuju łoſazu, Janaſch w Kanjowje.
Gratuł. jendźelſtej w Budyſchinje, na Kamjentnej haſy čiſło 1.
Sšuno, 8 zent. w Brězynje 72 pola Kamjenza.
Kłowěr, Kunza w Wětſej Wodźe, Bikmarkowa haſa.
Wós dźerżazy, we Wojerezach, Schillerowa haſa 8 a Hanežka, Kamjentna haſa 1.
Sšuno, Keitzel a Co. w Hródku.
Kuchiniſke wuhotowanje, we Wojerezach, Grošchowa haſa čo. 12.
Koſa młoda bójka, w Hródku, Hendu w Lonza Werk.
Wſtibo wodotowodſke we Wojerezach, Goethowa h. 15i.
Kruwa wyſokoſnučelna w Sſomjenju, pohrjebniſchčejowy puć 5.
Załožja wyſokoſnučelna w Židźenku 42,
Załožja 1¼ kónja, Kmješ w Bóčku pola Wojerez.
Kachle hliniane w Hródku, Jedlizowa haſa 3.

Sšudniſzy na pschejhadźowanje

póndźelu 7. meje 1928

w Sčžijezach rano we 8 hodź. w hoſchenzu w Raiarjezach: 20 pišańſkich bſibow, 20 ſtołow pſcheb pišańſke bſibo, pjenježny kamor, žołty karthotelſki kamor, 2 alkowej wołzu, pišańſkej hojci,
w Sšmjerzješezach w hoſchenzu bow. w 9 hodź. mlječjowa a ſchtoŕ k temu filuſcha,
w Kamjenzu w hoſchenzu „K krónpreinzej“ bop. w 9 hodź.: ſoja, vertiko,
w Haſchtrowje w hoſchenzu „Ke kujeſnu domej“ bop. w 10 hodź.: ſchijaja maſchina,
w Kindiſchu na gmejnſkim hameže pſchip. ½12 hodź. kóſ,
w Ptarješezach w Schlenkrichez hoſchenzu pſchip. w 12 h. pišańſke bſibo,
w Korčinje w hoſchenzu pſchip. w 1 hodź. jałowzy,
w Bjunju w Säuberlichez hoſchenzu pop. w 2 hodź. mebſe, ſchafy, mandława gramofon ſ 10 deſkami,
w Kulowje w hoſchenzu „K 3 krónam“ pop. w 2hodź. ſławdraj, ſoja, kłamaſſej bſibže ſ pultom, kłam. kamorai, proſſerbak, kuchi, cžiſchčežeſka maſchina,

wutoru 3. meje:

w Dźunježezach čžo. 1. bop. w 10 hodźi: Landawſki wós ſ gumijowymi wobručemi hoſtowinſki wós, wołijowy wobraš we ſtotym wobluku, ſtejan cžaſnik, kłubowy ſoſa, kłubowaj ſtołaj, wuczahowniſke bſibo, 12 kožanych ſtólzow, 5 ſtólzow pſcheb pišańſke bſibo, Smyrnaſki tepich, koſchowa ławka ſ 3 ſtołami,
w Spłóſku w hoſchenzu w Kóſkach: Kran ſe ſtripkom. 170 metrow pólnych kołijow, k temu 5 mtr. pſchehjibadłow, wodowa klumpa, 3 tranſportiſke wozy,
w Dobraſchezach pola Njeſwačidła — kupzy ſeńbu ſo pſchip. w 1 hodź. na gmejnſkim hameže: 200 zentnarjow inſnikow po ſnajmjeńſcha 200 hr.

ſchtwórtk 24. meje:

w Budyſchinje na ſudniſtwje bop. w 9 hodź. podſtŕł wo 94 000 hr. na firmi Judiſſa-Fahrradwerke P. Preibiſch, G. m. b. H. in Stiebitz.

Pschehjadźowanje trawjenja

w Kulowje njedźelu 6. meje pſchip. w 1 hodź. pola Kolcz ſahrodu,
póndźelu 7. meje rano we 8 hodź. Kupzy ſeńbu ſo w Braunezej hoſchenzu.

Skrowe depeše.

Produktowe wiki w Barlinje dźenża bop. ¾11 hodź.: Płaćišny ſnowa ſkrućene po wukrajnym pſchikładje. Wobrot je jara hnadny.

Bop. ¾12 hodź.: Kaž pſcheb hodźinu.

Płaćišny na Barlinskich produktowych wikach.
Žito a wołijowe symjo po tuni abo 1000 kg, hewak 100 kg.
Płaćiny po złotej hrivnje.

	4. 5.	3. 5.		4. 5.	3. 5.
Pšenica	263-266	264-267	bunY	23-24,00	23-24,00
rožka	279-281	279-281	woka	24-26,00	24-26,00
nal. ječmjeń	254-293	254-290	módre lupiny	14-14,75	14-14,75
naz. ječmjeń	—	—	žołte lupiny	15-15,75	15-15,80
wows	261-267	261-267	seradella	—	—
kukurica	236-240	237-241	rapa, wosuſk	19,00	19,00
pšeńč muka	33-37,00	33-37,25	lany wosuſk	24,00	24,00
rżana muka	38-40,00	38-40,25	pocu. melasa	—	—
pš. wotruby	18,00	18,00	běrnj. kruški	27-27,30	27-27,50
rżane „	19,00	19,00	syno, 50 kg	2,60-2,90	2,60-2,90
lane symjo	—	—	rżana ſłoma	0,95-1,15	0,95-1,15
rapa „	—	—	pšeńč. „	0,95-1,15	0,90-1,15
hróch	36-39,00	36-39,00	wowsna „	0,80-1,00	0,80-1,00
pjeluški	24-24,50	24-24,50	ječna „	0,80-1,00	0,80-1,00

Drježdźanska burša (4. 5.)

Pšenica	267-272	běrnjace kruški	29,00-29,50
rožka	284-289	pšeńč. wotruby	17,00-17,40
nałetni ječmjeń	295-310	rżane wotruby	17,80-18,80
nazymsk. ječmjeń	235-270	pšeńčna muka	40,50-42,00
wows	267-272	rżana muka	44,00 45,50
čefwjeny dźećel	175-190	woka	28,50-29,50
raps	340-350	pjeluški	30,00-31,00
kukurica (Mais)	242-244	hróch	31,00-37,00
suche truhańcki	16-16,40	cokrowe truh.	21,50-22,50

Drobnowikowanske płaćizny w Budyšinje.
5. meje 1928 po hamtskim postajenju.
Wšě płaćizny so po złotej hrivnje srozymja.

Twora		najniš. płaćizny hr.	najwyš. płaćizny hr.
Howjaze mjaso z kosćemi	1 kg	2,00	2,40
Čelace mjaso	1 „	2,40	2,80
Skopjace mjaso	1 „	2,40	2,80
Swinjace mjaso	1 „	1,60	2,40
Tukrajny swinjacy šmalc	1 „	2,00	2,80
Pšeńčna muka	1 „	0,52	0,60
Rżana muka	1 „	0,48	0,50
Khlěb	1 „	0,38	0,40
Jědźne běrny	1 „	0,10	0,12
Raja	1 „	0,48	1,20
Hróch	1 „	0,70	1,00
Soki	1 „	0,60	1,20
Amerik. swinjacy šmalc	1 „	—	1,80
Sušeny połc	1 „	2,40	2,80
Dobre mloko	1 lit.	—	0,28
Jědźna butra	1 kg	4,00	4,60
„ „ wukrajna	1 „	—	—
Jeja	štuka	0,09	0,11
Jědźne buny	1 kg	0,40	0,50
Cokor, drobny	1 „	0,60	0,64
Petrolej	1 „	—	0,40
Kamejnitne wuhlo (domj. tepj.)	1 ctr	—	2,10
Brunicowe briketty	1 „	—	1,30

Wične płaćizny w Budyšinje.
5. meje 1928.
Wšě płaćizny so po złotej hrivnje srozymja.

Předmjet		najniša płaćizna	najwyša płaćizna
Pšenica, nowa	50 kilo	13,60	14,00
Rožka, nowa	50 „	13,25	14,30
Ječmjeń,	50 „	14,00	15,00
„ nazymski	50 „	—	—
Wows	50 „	13,00	13,50
„ nowy	50 „	—	—
Raps	50 „	—	—
Běrny (we wjetš. dźělb.)	50 „	3,00	3,25
Butra	1 „	4,00	4,40
Syno, nowe	50 „	2,75	3,25
Słoma, z maš. młóc., pras.	50 „	1,00	1,50
„ „ „ k zasł.	50 „	1,70	2,00
„ z cypami młóćena	50 „	2,50	2,80
Pšeńčna muka, 60%	50 „	22,00	22,75
Rżana muka, 60%	50 „	21,50	22,50
Pšeńčne wotruby	50 „	9,50	9,75
Rżane wotruby	50 „	9,50	9,75
Jeja	1 štk.	0,09	0,10
Prosata 786 štuk	1 štk.	8,00	21,00

Na wikach so prosata słabje kupowachu.
Najlěpše twory so hišće wyše płaća.

Klinkerwerk
Zumpfmühle
Paul Arnold
Dreistern
bei Bautzen
aus
erstklassigem
Quarzsand
Werkstücke-
Kunststeinarbeiten
Fernruf: Bautzen 3971

Tunje wupjerki
zaso dóšle
80 100 115 130 140 160 cm šěroke
210 260 290 330 360 410 pjenježk.
prawobarbne pjerjo njepřepušćace
Hilger w Budyšinje
jenož Seminorska hasa 2

Symjentna kukurica (Mais)

je dóšła, konjacy zub

Jurij Čornak we Łazku

Wše nowosće

za rubišća a šórcuchi su došle

Najnowše mustry za jaki a pjelsć. poćehnjenja
Překwapjace nowosće wołmjaneho musselina
Tkaniny za zwjeršnje a spódnje suknje
Čorne a brune kašmirowe rubišća
Židźane wokołošijne rubišća
Čorna žida za pjezle
Francy, knetle, wobsadki

Tunja składnostna kup šórcuchow k firnowanju!

Alfons Schauseil

w Budyšinje

Wosebity dom za serbsku drastu

Poskićam po přihódnym płaćenskim połoženju

D-motorske kola, dobre znamki
druhe jězdne kola,
ejjace mašiny, centrifugi, butrowe mašiny, šmace mašiny, płasce mašiny, ručadła, rychowe płaty, připrawa a narunanja
wuporjedźenja
najtuńšo

B. Paul Grüle
wuporjedźerja
w Kamjencu
blizko kat. cyrkwje. Tel. 470.

Barby
loky
barbiće
šablony
tunjo a dobre pola
Ericha Wintera
Bratr. Měršec nasl.
w Budyšinje
na Dr ewowych wikach 32

Wšitke pjerwadła

Zitny dom w Kamjencu
wotnožka w Pančicach

Dla skhorjenja nětčišeho wučobnika pytam hórzy nowego

pjekarskeho wučobnika

Willy Bendel
pjekarski mišter
na Zwonk. Lawsk. hasy 14.

Pilneho hólca

kotryž ma lóšt wojnarstwo nawuknyć pyta

Mikławš Šiman
wojnarnja z elektr. připrawu
w Kulowcu pola Kulowa

Syna

jutrowna holca

so pyta
w Biedrusku 13 (Bederwitz)

Jězdne koła
Phanomen, Durkopp a druhe specialn. znamki
centrifugi
butrowe mašiny
běrnjac. tołčeńje
decimalne wahi
Skład narunańskich dźělow, wuporjedźefnja
Franc Rychtař
zamkarski mištr
w Pančicach
Wobhladanje je kóždy čas dowolene!

Čerwjenosć rosa

możeće sami wotstronić.
Rozprawa darmo, jenož wróćo porto připołožić **Erha-Haus**
Abtlg. 316 Berlin W. 30.

Vogtlandske wumělske **gardiny**

kupujeće stajnje tunjo pola
K. Erler w Budyšinje
na Zitnych wikach 11, znapřeća hosć. „Zl. Hwězda". Rěču serbski

---

Domjaca holca

(po možnosći Serbowka w narodnej drasće) so k 1. julija pyta.

Jedlicke w Budyšinje
Šulska hasa 3 Šulska hasa 3

---

1 bencinowy sud

ma na předań
Nowak w Komorowje p. Rakec.

Wysokosućelna, młoda, čehniwa **kruwa** (mjez dwěmaj) móže so wolić), je na předań **w Hrodźišću č. 22.**

Wjacorych młodych, sylnych, wysokosuć. čehniwych a płahow.

kruwow

a bjezporočneho sylneho

džćlanskeho konja

(8 lět, lišak) ma tunjo na předań abo na wuměnjenje

Pawoł Köhler
knježi hosćene w Njeswačidle.

Wysokosućelna čehniwa **kruwa**
je na předań
w Barće č. 69.

Wysokosućelna

čehniwa kruwa

je na předań
we Wieselu č. 27.

Dobra dójna koza

je na předań **w Hlinie č. 43.**

Fotowe projekcionowe powietrjeńske domjakinowe } **aparaty**

a wše wěcy za amatěrske fotografowanje. ◆ **Fotowy dom**

Richard Hutha

mějićel Arno Lehnert
w Budyšinje
na Serbskej hasy č. 13

Wuwiwanje filmow a platow kaž też wotčahi wěcywustojnje a najspěšnišo.

Parny vulkanisěrowanski wustaw

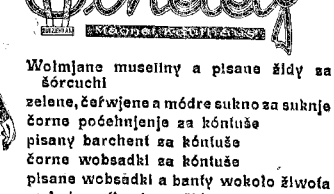
M. A. Fuhrman w Budyšinje

při Mjasowych jětkach 8 Telefon č. 3053.

Wěcywustojnje zarjadowana z nowočasnymi naprawami wuhotowana, wuporjedźefnja za awtowowe mantle, za mantle motorskich, jězdnych kołow kaž też za šlawchi.

Hódnostna metoda — spěšne a tunje podawanje.

Zane čakanje! Žane čakanje!

Transport mebłow — Zaměnjenja budlentow

Na předań:

Ručny wóz, 10 ctr. njese, kaž nowy, a dwurjadrjeńne, nimale nowe **mužace kolo**
w Sernjanach čisło 3

Jězdne a symjeńtne **běrny**
(Centifolia a Banasia)
su na předań
w Hórkach č. 31
pola Nieswač dła.

Nail. Elderski tučny twarožk 20%

9 puntow = 6.30 hr. franko
Dampfkäsefabrik Rendsburg

Nimale nowy, nowočasny **dźećacy wóz** je tunjo na předań w Budyšinje na Seminarskej hasy 3 pot poskh. na Lewo

---

Kolo

znamki „Lenz"
z rukowanjom. — Napinanje 10 hr. — Tydźeńske wotplačenje 3 hr.
Joh. Klemm
na Serbskej hasy 1
Wobruče a narunanki najtuńšo!

---

20 ctr. běrnow

su na předań
na Zidowe č. 122.

Šlacu mašinu,
derjezdźerjanu, ma tunjo na předań **Joh. Klemm**
na Serbskej hasy 1.

Kolojězdne tow. za Jasenca a wokol.

wuhotuje přich. njedźelu, 6. meje, swój

!leńy swjedźeń!

Popołdnju wot 2 hodź. Popołdnju wot 2 hodź.

třelenje a kehelckulenje wo myto

Wot 4 hodź. sem: **reje!**

Přećelnje přeprošuje tow. a kork. Jasenc. **Towařstwo a korčmař.**

Wjesny hosćenc

nowočasnje zarjadowany, je dobrowólnje na předań.
Bliže přez **G. Graf w Budyšinje.** Telefon 2160.

Poručam k maleću:

wše ratarske mašiny a připrawy jězdne koła a ći ace mašiny, samonapojace žłoby
Wuporjedźefnja, narunanske dźe e, wolij, tuk

Alwin Winkler we Wojerecach
wikowańnja z mašinami / na torhoću 4

Wosebity wobkhod
za
nawočnicy, sćiparje, (Klemmer)
dalekowidy atd.
Specialist
nowočasneje wočneje optiki
Erich Lenz
w Budyšinje na Seminarskej drózy 5.

Auto k wotnajenju

elegantny wóz, nowy a fabriki, přikryty, też za kwasy a křižna, jara tunjo, w kóždym času

Rudolf Raiełt w Šunowje
Telefon Wóslink 26.

Konje krězu

kupuje kóždy čas po najwyšších płaćizu.

Kurt Kaiser w Budyšinje,
na Humboldskej hasy a při Mjas. jětkach. Tel. 2403

Kupuju

nowiny, akty, knihi po 4 pj. **papjerowy wotpady** po 3 pj. **lapy, bleše běłeho wina bleše čerwjeneho wina**
tektowe bleše, wše druhe bleše po powyšenych dnjowych płaćiznach, **železo a stare metale** jenož na wupokaz wysnoće.

Popp na Horaćerśk. hasy 18 telefon 3427.

Syru wołmu kupuje
po najwyšších płaćiznach abo wuměni na česan. tkaniny
Otto Osswald
jězdarnja nohajcow w Budyšinje

Wše družiny hnojidłow

ma stajnje na składze
Zitny dom w Kamjencu
wotnožka w Pančicach

Gardiny
tkaniny za gardiny
etamines
vitraže / polstores
po wulkim wubjerku
Otto König w Budyšinje
při Mjasowych jětkach 2.
Telefon čo 3169

Magnetny dom!

Dom hódnostnych tworow!

Schaaf

Serbow kupny dom

Serbow kupny dom

Wołmjane muselny a pisane židy za šórcuchi
zelene, čerwjene a módre sukno za suknje
čorne poćehnjenje za kónłuše
pisany barchent za kónłuše
čorne wobsadki za kónłuše
pisane wobsadki a banty wokoło žiwota
wołmjane tkaniny a židy za nahłowjace rubišća z přihodźacymi židźanymi francami, chenillowe rubišća

Wosebje tunjo:

satinowe šórcuchi, pisane a jenobarbne 3.50
hotowe kapy a banty za holcy . 0.95
čorne, běłe a różobarbne Moiréjowe banty 2.50

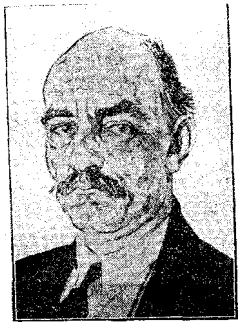
Dobre čehnje k sebi!

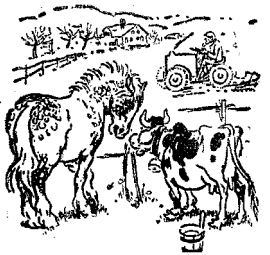
Arzybiskop Kordač w Prasy je cźežko sfiorił. Wón je źwěrny Cźech a sprawny Sserbjan.

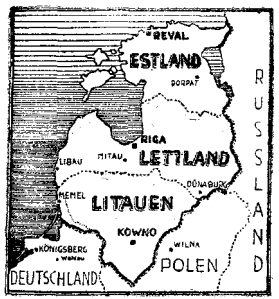
Ruski general baron Pětr Wrangel je wumrěł. Wón w lěcze 1920 wójsko pschećiwo ruskim bolschewikam organisowasche.

Južnosłowjanski minister swonkownych naležnosćow Marinkowicź.

„Luba krawiczka, ty majch so derje. Njerjebasch so bojeć, so ćo ś nětkajkim wojdykom narunnaja!"

Nowe ſtaty pschi baltiſkim morju su po prawom dźěle ſlareje Ruiſeje. Na pohnuwanje Jendźelſkeje hotuja so, we ſwjaſku so ſjednoćźić.

Hdźe je pŕeni wopytował kŕchowa?

Wupytanje wobraza w tydźeńſchim cźiſle: Stajće wobraz na hłowu. Krocźaju postawu muźkeho w ſwjerſchniku a zylindrowym kłobuku pytajće w hałoſach ſchtoma. Jeho mjeſwocźo twori jena automobilowa lampa.

Hódanćźko.

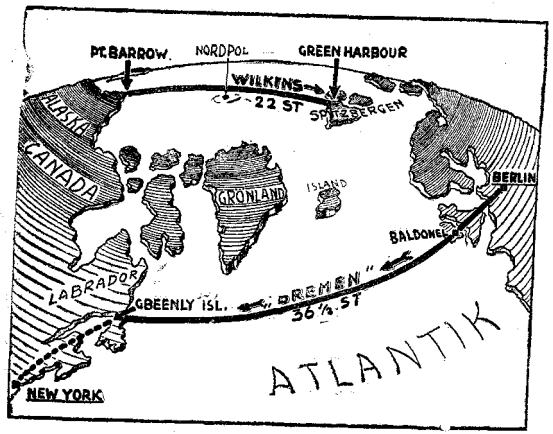
Kaž wiſchnja w zujbje narośnu,
Sšym dwójka w fóldym płodźiku,
Mje w Sserbach na brune ſeźnuńdźa,
A ſmíkwſchi ſ kropom wuparja;
Mje ſ pjećźwjeſchkom rad wuźiwaja,
A ſabawki jim pſchi tym ſahraja.

Wuhódanje hódańćźła w tydźeńſchim cźiſle: Paleńź

Naš čas we wobrazach

Čo. 18 | W Budyšinje, 5. meje 1928 | 4. lětnik

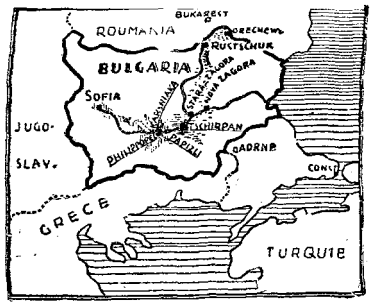
Amerikanſki hejtman Wilkins pſcheleŕźi połnócny cźop.

Połnócny cźop (Nordpol) je kraj wěcźneho loda. Lětdźeſatk dołho su jo prózowali, k njemu po łódźach a na ſanka po lodźe dojeć. Wjele wucźenych je ſwoje źiwjenje pſchiſadźiło. W poſledńich létach su połnócny cźop bliſko ſ létadłami pſcheleŕźeli. Kapitan abo hejtman Wilkins leŕźeſche 15. haprleje wot porta abo pſchiſtowa Barrowa w Alaſchcy pſchi lodowym morju. Alaſchka je najpołnócnjſchi kraj połnócneje Ameriki. Połnócny cźop je ſwojimi lodowymi puſcźinami pſcheleŕźawſchi dozpi ſa 22 hodź. Green Harbour na Spitzbergenſkich kupach. Tutón puć je mjes Europu a Ameriku najkŕótſchi. Létadła Bremen je bóle k połnju leźało. Mjeńko jo italſki general Nobile hotuje, je ſwojim wodźiłowym powětronym połnócny cźop wopytać.

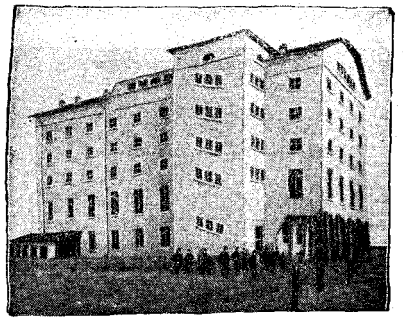
Semjerźenje w Grichiſkej.

Grichiſki kraj, jako połkupa do ſrjedźneho morja ſahaźy, su pſched 2—3 mjeźelemi cźeſke ſemjerźenja potrjechiłe. Nam ſ bibliſtich ſtawiſnow ſnate město Korinth je dźenja jenož hiſcheje hromada roſwalinow. Hdyž bě ſemjerźenje ludźi ſ domoty wuhnało, pſchicźeźeje hiſchcźe žałoſtne njewjedro. Deſchcźik jo lijeſche, krupo bijachu, ſemja rźeſche. Wuſtrózeni wobydlerjo ſebi myſlachu, ſo je ſudny dźeń pſchiſchoł. Dźenźniſchi Korinth njeſteji wjazy tam, hdźež nětdy w ſoſtarſtu bě, tako tam japoſchtoł Pawoł liche ſcźanſtwo pſchipowjedaſche. Hroſne wójny nětdy kſćźaze město ſaniczichu. W lěcze 1858 jo tehorunja cźeſke ſemjerźenje ſapuſcźi. S templa Apollona ſawoſtachu jenož 4 ſtołpy. Pſched nje naž naſch pódlaſtejazu wobraz wjedźe. Poźledńe ſemjerźenje je ſ nowa roſtſchaże.

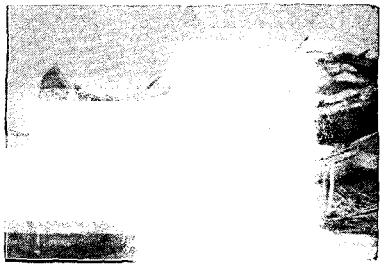
Bołtarśiu potrjechi 14. a 18. haprleje cježte jemjerženje. Najbórje jakhadźejche w bliškojezi mješta Fil'ppopla.

Ludowa Bania w Cžrpanach do jemjerženja.

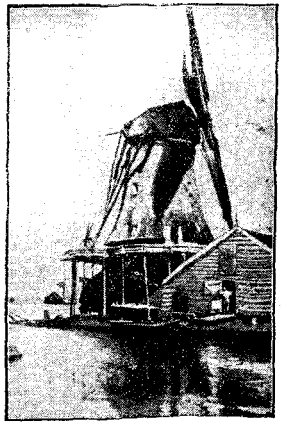
Zbohatejcjo ryja i rospadantow žwojich domow wjaje-lahu nadobu.

Ludowa Banka w Cžrpanach po jemjerženju jako hromadka rospadankow.

Kehějor Korla IV. jałoži w lěcje 1348 žiawnu univerśitu w Prašy. Po nim hišcheje dźenża Karlowa univerśita rěka.

Wětrnik ſ rěžakom w Zaandamje w Hollandšiej je žo do cjista wotpalił. Tu ruśki zar Pětr Wulki w lěcje 1697 cěžbliſtwo wukniejche.

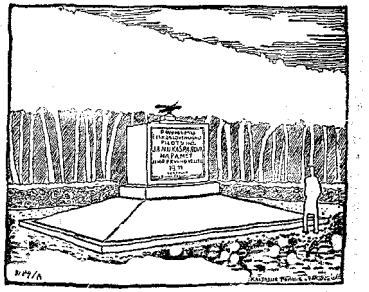
Njewschědny podawk.

W Jendźelšiej wulke na pschemoježchanje wotmětwaja. Njedawno žo poradźi, konja a jěcharja w tom wokomiku fotografowaš, jako jěchaš ſ konja wotlecža. Jěcharjej žo nicžo njeſta. Popadny konja a na njeho žo ſnowa hydniwšchi ſ jěchanja hišcheje jako dobyčer wuńdže.

Wo žiwjenje a ſmjerš.

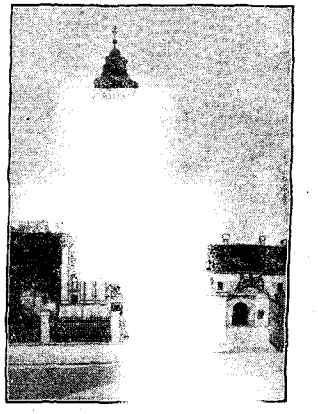
We Schpaniſkej wojowarjo na konjach hijcheje ſ wonjemdejenymi bykami wojuja. Na naſchim wobraſu widźiš kak byk konja i jěcharjom na žwoje rohi wojmje.

Pomnik ja prěnjeho cžěſkeho lětarja inženieura Jana Kaſchpora pola Pardubizy.

Dorus Rykers wopramny rjek. Njedawno 81 lět ſtary wumrě. Wón bě w Hollandšiej ſ wjednikom wumožeršeho muźſtwa. Wſchi žylnych wichorach na morju 42 łódźow wukhowa a 511 wožobow je žolmow wumó.

Abtownja w Sšwj. Gorthardu. Wjeſnaſto je namjeſno ſtazija mjeſ Awſtriſkej a Madźarſkej. Tu njedawno hobrſku požytku maſchinſtich tšelbow, ſ Italſkeje pokhadźanych a ja Madźarſku postajenych, ładźerżachu.

Měsačne truskalcy.

(Z wobrazom.)

Truskalcy maju ja kralowsku mjeno płodami. Wuiče truskalcy trawja jenož jomu w lěcje. Wone też tak kraśne njewonjeja kaž lěśne truskalcy. W nowiśchim casu je śo płahowarjam poradźiło, pśijězo sraiwjaze truskalcy wuplahowaś, runje tak jadriwje a lubośnje wonjate kaž lěśne. Tute rosćeśe śo do nistich śerokich kerćžkow. S nich wurubźeju śo schischki z truskalcami. Wone su tak wulke kaž najwjetśiste lěśne truskalcy a runje tak lubośnje wonjeja a jadriwje ględza.

Pśichodnjoscelny wuśitowanjo go z tym je pśiches zyl. kśeja a płody framja. Hacź do novembra možeśch i nich płody schćipaś. Se wschelakich druzin nuvdźěhnjenych sorte pod pomjenowanjom „cźerwjena mežacna truskalca" (rote Monaterdbeere) też „lěśna kralowna" mjenowana. Tuta też žanych wobwitkow njeczeri. Hižo w juniju móześch se njeje prěnje srake płody schćipaś. S jeje kěrčkami možeśch hrjadki a płodny w jahrodkach rjenje wobrubiś. Spěśnjne rosćeśe go mežacna truskalca snata pod pomjenowanjom „Elfriede Bergmann." Tuta pak go wobwitkuje. Pódla cźerwjeno-płodowych druzin płahuja też tajke z běłymi płodami. S mežacnymi truskalcami wobchadźej pśi płahowanju runje tak, kaž i wulkopłodatymi. Najlepje wschaś je, hdyž je w augušcu do cźeśtwje serje wožadźeśch. Ale też naleto je mózno, je žadźeś. W samom lěcje hišchcze płody pśichinjeśe. Najbóle hladaj na to, jo strowe a žylne rostliki dostanjeśch.

Kdy mamy hić syna abo druhe picy na sušenje syc?

Samśt hospodarja njeje jenoż, jo by pschewjele kuzy dostał. Wón ma też na kajkuzej pizy dźiwaś. Hdyž jtót pizujemy, nimamy go jenoż po mnohosći, ale też po kajkosći pizy złožiś. Dyrbimy wědźeś, kelko je w tej abo tamnej pizy požiwnych žiwin, (bělkowin a schkrobu). Też mamy wědźeś, do kajkeje měry je ta abo druha piza požiwna.

So je wutrona trawa abo j zała žyno j wujnamny. cźiniceskom pola jkotu, njetrjebamy drje wobkebje pschispomniś. Kajkuzej mloka, prozentow tuka w mloku, pschirost mjaza na sfocźeczu, wuzicze mozy a tak dale, to wschitko faleji na pizy, kotruž jkotej dawamy.

Lucźne žyno gluscha žobu do najkrowniscneje pizy nacźeho domjazeho jkotu. Dźenžnjschi dźělamy hospodaŕ moze wunoschti swojich kupow thěrne swjeschcź. Tohodla też zyły nasch domjazy swěrjeńsći produkt posupuje. Spomni-li žmy, jo nam jenoż na tom njefaleji, kelko pizy nam narosće. My też wjele bóle na to dźiwamy, kajka hiza je a kajku ju pod žuche sthowamy.

We wschelakich krajinach go we wschelakich cźasach žyta gluku. Njehdże žyta priedy, druhdże saźo podpschicho Jeni praja, jo mamy tehdom žyna žyz, hdyž trawa kśeśe, druhi saźo, hdyž je trawa pschekśela a hdyž go w klokach žymjo twori.

Cźezemy pak rosćiśaś, hdy je napschihodnischi cźaj žyna žyz. Schtóž trochu tak njejnowany žiwinowy abo wutkowy biochemiski projeź w rostlinje znaje, tón njesmeraji, jo je wusnjeśśne katke po pschekśeźanju trawu žoz. So j tym nješchto wjazy žyna dobudźemy a so nam žyniso swobada, j cźimž by nam trawa ihuschka, je jenož posdatne měnjenje. Hdyž je rostlina dospołnje wutkeśela, tehdom ma najwjazy wutka w žebi. Na to du wutki do žyniza. Se žynjom by go tohodla wjele wutka j rostliny ihubika. Dokelž ma rostlina, to je tudy trawa pśched kśeźwom a pschi kśeźwje runje najwjazy wutka, tohodla mamy też žyna w tutym cźaju žyz. Też buncźina (Celulose) hraje w žynje wulku rólu. Jeli žyno pschetwjerbe, njeje wjele hódne. Tu mamy jenož jako połoźeznu žkotu. Cźim prjedy žyno žyreźemy, cźim lěpsche je, to rěka, schtóž jeho kajkoseć nastupa. Stót tajke saźnje žyno radscho žerje a lěpje poživa. Spytajmy to junu a dajmy jenej krowje stajny dźeł młódneje piźy, kotraž hischcze njeje keśka a stajmy dźeł piźy, kotraž je hižo pschekśeźela. Tu budźemy widźeś, kotra piza bóle na mloko stutkuje. Samžnu pruhu móžemy je žynom pschewjeśeś.

Cźim młódscha je trawa, cźim wjazy ma w žebi hódnotnych wutkow. Tute wutki, kotreź su w tajkej piźy, njemóžemy j nicźim druhim narunacź. Wobsebje młody jkót je nujnje trjeba. W tajkej piźy je najwjazy witaminow a to witaminy A, B a C, wo kotrychž žmy hižo wjazy krócź pišali. Tute witaminy go podźijscho do žynja scźahnu. Hdyž tohodla posdźe piźu žyreźemy, dha j tym wjele witaminow ihubimy. Hdyž trawa kśeźe, tehdom ma najwjazy žiwin a tohodla je wulki cźaj, so ju tehdom žyreźemy. S tym smějemy se jkotu wjazy dobytka.

Prašenja a wotmołwjenja.

Prajchenje: Mam lěto stareho śrěbza, kotryž ma pschezo dristawu. Pitaju jeho tak derje kaž móžu. Posluchcam-li zyle pschi nim, ida go mi, jako by w nim nješka woda běžała a klusfotała. Schto móhło to być a kak mam tole lěkowaś.

Wotmołwa: Wasch śrěbz ma zyle wěsce cźerwule (Spulwürmer). Dajcze jemu 3 krócź za dźeń 4 punty morcheje a ja tśi dny žnadź cźerwule wumdu. Potom dristawa gama pschestanje. Nima-li pak śrěbz cźerwule, nałožujcze žrědź pschećiwo dristawje. Najlepje je, hdyž jtótneho lěkarja sawołacze. Najthmanjschi žrědź je Antasarin. Tónle žrědź ani wožokosrěbrnym kobkam ani małym jrěbzam njewadźi.

Prajchenje: Mam dwělětnu jalozju, kotraž go hacź dotal hischcze njeje któcźila. Kak bych ju k tomu swabił, abo schto mi hewak ja dobre radźicze.

Wotmołwa: Pschiwojajajcze waschu jalozju na 2—3 dny w hrodźi pódla byka. Njebudźe go potom hischcze któcźiś, cźerpi na pożledkowu thrypu (Scheidekatarrh.) To ma go j kolpitinowymi tabletami lěkowaś. Też wasch dalschi howjaty jtót dajcze jtótnemu lěkarjej pscheładacź. Hewak możecze j tym zuku wokolinu nakaźeś.

Prajchenje: Mam 7 lět staru kruwu, kotruž žym psched dwěmamaj lětomaj kupił. Hacź dotal bě jtrowa. Nadobo pak žym pytnył, jo ma na kózi male a wulke wumpjery. Wumpjery go druhdy sjubja a potom saźo wudyrja. Kak mam tomu wotpomhaź.

Wotmołwa: Hdyž njemóžemy waschu kruwu pschehladaś, njemóžemy też wumpjery swěsćiś. Poraźcze kruwu jkótnemu lěkarjej. Sku-li jenoż na thribjecze, žedza w nich jakuklene cźeklźk. Te wutkócźcze a jkónzujcze. Tajke wumpjery skoco cźinjuja.

Prajchenje: Sóžm žebi kruwu kupił, kotraž je něsto hižo 8. mežaz žuczelna a go jara lóhko dei. Hdyž ju rano cźisce wudeju, kapa ji druhdy pschipołnju saźo mloko. Njeradźi bych ju pschedał, dokelž je dobra kruwa. Kak pak mógł žebi saradźiś.

Wotmołwa: Tule wadu móžemy pola dobrych dójkow cźasto wobkedźbowaś. Jenicźka pomoz je, hdyž go netón schtrych, j kotrehož mloko kapa klijowu duczinu (Gummischlauch) nawlekńe. Kruwu pschedaś wam też njeradźimy.

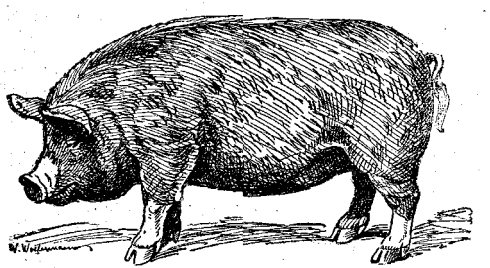
Časopis za serbskich ratarjow

Cisło 18 Budyšin, 4. meje 1928. Lětnik 35

Swinje čorneje barby.

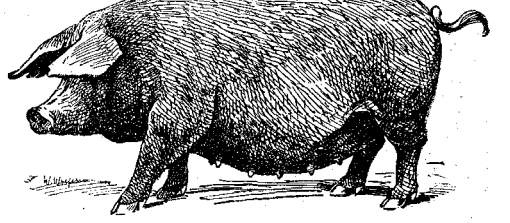
(Z wobrazom.)

W pożledninm cźasu dostawa ratař za žwinje tajke nisse płacźiny, so go ježma wuplaci je a kśmicź. Ratař dyrbi žebi wschó wudawki za pizowanje na drobnje rosćiczi, so jenož sadźewało. Nasch prěni wobras pschedwjeduje nam žwinjo cźornobarbneje Berkshirejkeje druzźiny. Hkowa je krótka a twjschi wotesteśitej. Dale ma na nohach a na kénzu wopusche jasne blaki. Hemak je po zykym cźele wuhlocźorne a je scherschcźemi nimale husto porosćene. Kuste scherschcźe wobarnuja je psched hrubym wjedrom.

Čorne Berkshireske swinjo.

Na rad cho Berkshirejkeho tundrosa j powjedźenym wobednym krajnym žwinjecźom tschźuja. Potomki su schakate. Je jara radu kupuja. Kupzam su tola se znamjenjam, so spěschnje rostu a go lohzy kornja. Hkowna wěc je, so potomki z tajkich tschźowankow dale njeplahujesch. S tym by njestajne prošata měł a mjes nimi sa jweschne kormjenje njepschihódne slocźata. Cźistotrejne prošata dobrych ranzow a kundrosa su sa płahowanje pschezo najrelische. Berkshireske žwinjo pschinjeseśch hacź do 5 zentnarjow rěsneje wahi. Pschi pschihódnej piźy je dujy hacź na 180 puntow wukormjsch. Dźenžnjschi dźeń pschi nistich płaczjsnach, cźe tole něschto rělacź je kormjenja nětkuli wunoschi icźahnjeś. Mjazo wubjernje ględźi. W Jendźelskej go tute žwinje na wschěch wustajeńcach mytuja.

Čorne Cornwallske swinjo.

Nasch druhi wobras pschedwjeduje nam cźornobarbne žwinjo Cornwallskeje raźy. Tych cźeło je dlejsche a wotpocźuje też na dlejschich nohach. Hlowa je dlejscha a wuschi njeby pjenjeśy pschiłžadžowak. Dyrbiśch po thlěwa prawa druzźinu stajicź a sa nje też prawu pizu wubracź. Wo wunoschnym pizowanju dźenża rěcźecź nochcemy. Sa to chcemy rospominacź, kotre druzźiny go najruchźischo a najtuń cho wukormju. Do tuch druzźin gluschatej cźornobartnej. Zeje Płahowanju derje hischcze bóle wer. wacź, schtož je go w pożledninm cźasu też stało. Mjes cźornobarbnym mat druzźinom rošlesnawojmy derje Cornwallšku a Berkshirsku. Prednischa gluscha do poriedźenje wožebneje krajneje druzźiny žwini (veredeltes Landschwein). Berkshireske cźornobarbne žwinjo go lohzy kormi, wschó je hacź je hischcze cźistotrejne abo hacź su wožebne potomki z tschźowankow. Tohodla stajeja je do thlěwa dla swěschneho mukormjenja. Radno je, tuteje nischcźiny dla niz na pajtwu honicź. Sso wź, za dalsze płahowanje postajenym slocźatam pajtwa howi, cźim bóle, dokelž stajnje nětne pschehybjowanje w thlěwje je formito abo płahowanju

tyej wipšarej. Wornja Berkšhirskim je možno, Cornwallske hač bo 8 zentnarjow rěsneje wahi wukormicź. Synnu a hrube wjedro jara derje inšeju. We wschelakich stronach Jendželišeje žu w jynnje a lěcze wonka. Hdyž ajeje tšchěškanża pšchewulka, maja w Jendželišej też w jynnje wonka proßaia. Stajnje maja wjele proßatow a dosez mloka je jeźiwicź. Cornwallske runje taż Berkšhirejše žu jara ßlubne ranży. Rady žu paßu. Tola też w tšlewach derje pšchěbywaje a wostanu ßtrowe. Nětdy je jara wjele też w Bayerskej pšahowachu. Djerża ßetkujemy žo j nimi też wjele w Sakßej a Schlejsyßej. Też j tutnymi žwinjeni žu tšchižowanki jara wutrošchne. Rady tšchižuja Cornwallšiu ranzu j ßundrežami woßebnicho žwinjeza. S tuteje tšchižowanki wulhadżaże proßata žu tak mjenowane Bacoußke žwinje. Proßata žu tšhakate abo tšchěre. Wuroßcene nimoja pšchewjele poleza, ale sa to cźim wjazy mjaßa žo k pjeczeni hodźazeho. Wone žo lóhzy kormja. Tokodla je rady kupja. Na piźu njeßu wumyßlene. Wičhe wotpadki hospodarßtwa mózejch jim do tšdanja dawacź, mjaßo wobeju druźin je, žo wě, runje taße kaž pola běłych druźin. Po parjenju njeje loża wjazy cźorna. Cźorna barba kaže wobarnuje je pšched ßesmalenjom. Tohodla maja pod horzym podnjebjom (Klima) tutu druźinu jara rady. Pokoja žiwini w Kanadże a dwě tšecźinje žwini w Indiji ßu Berkšhirißke raży. Porunje žiwinjom běleje loże ßu te j cźornej truešišche a tohodla tak lóhzy njeßthorja.

Tu rospominane pšchicźiny a lěpšchiny ßu tak wažne, ßo dyrbjeli ßo też w naßich Sserbach bóle j pšahowanjom žiwini cźorneje loże naßadżowacź.

Kak špoinajemy starobu žwini.

Wažne je, ßo też wěmy, kak ßtare naßche žiwuje ßu, wožebje hdyž je rěsamy. Sa tych, kiž žebi k rěju žiwinje kupja, je to cźim važnißche. Je-li žwinjo lěto ßtare, tehdy je mjaßo najwjazy hódne. Je-li pak ranza hižo proßata měka, tehdom njeje jeje mjaßo telko winojte. Wožebje pak dyrbinmy ßtarobu žwini tehdom ßwěšcźicź, chzemy-li žebi žwinje k dalßchemu cźißtokrejnemu pšahowanju wostaßicź abo je k pšahowanju pšechadacź. Tak mózemy potom kupowarjej dopokajacź, je-li so japjera nam polni hódnotu ßtarobu ßapłacźicź.

Sswinjo płacźi jako wichohožrawz a ma wožebje derje wutwite ßuby. W hornich djażnjach ma 3 krajaki (Schneideząhne) a na ßódnym boku 1 mężnik, 4 prědkowne a 4 ßadnje cźrjonowzy. Runje tak žeđża ßuby na delnich djażnjach, jenoż ßo ßu hinak tworjene. Sstrjedżne krajaki na hornich djażnjach runaju ßo nimale konjazym. Krajaki na delnich djażnjach ßu dotbe podobne ßubam hrymjakow, (Nagetiere). Każ na hornich, tak też na delnich djażnjach ßu tjecze krajaki wot cźrjonowzow žem pomerne male a wot tannych dźělene. Tute jara błubokо njeżeża a ßtarßchim žwinjom rady wupadnu. Tak ßo nam potom ßda, jako bychu tajke žwinje jenoż 4 krajaki, dwaj hornjej a dwaj delnjej měte. Mlócźne krajaki ßu trajazym dosez podobne. Delnje ßloja trochu na fožu horje. Popratym ßu na kónzach trochu cźorne. Mężnik jako trajeze ßuby ßu dosez wulke porno mlócźnym a ßu wot krajakow dosez idalene. Wone pšchezo rośtu, wožebje pola kuncźow a tohodla tija jim j tłkamy. Cźasto ma kundroß dołhe jaihlownjene ßuby, hdyž jeho rěsamy. Hornje ßu 6—9, delnje ßamo na 16 cm dołhe a dźěłche. Tute mężniki ßu wot žebje ßchrabaju. Tohodla ßu tónezjośte wuschmórane. Ranzy mężnik wjazy hacź 3 cm j tłkamy njenarośtu. Pola kuncźa, każ też pola ranzy pak ßu mężniki thětre male a ßlabe.

Mlócźne cźrjonowzy na sežéhoważe waschnje wuroßtu: Po prěnim tydżenju wuroßtu 4 hornje a 3 delnje, po 2 njeđjelomaj hacź bo 4 njeđjele 3 hornje a 4 delnje, po 1 hacź 1½ mężaza 2 na woběmaj djażnjomaj a po 5 mężazach 1 na woběmaj djażnjomaj. Na woběmaj djażnjomaj pak žo pośledni jub ßady nihdy njemóni. W 5. mężazu wuroßcje 5. cźrjonowz, 6. po 10 mężazach a 7. po 20 mężazach. Na žiwym žwinjecźu mózemy žebi cźrjonowzy žwinjeca derje wobkładacź, tola pak nihdy j wožebitym łóschtom, dokelž žwinjo pjchi tym bjes błoßa reji a ßchiczi.

S krajakami pak ma žo na sežéhoważe waschnje:

Proßata pšchidu j tšchežšimi krajakami na wodojch djażnjach a j mlócźnymi mężnikami na žwét. Po 5. tydżenju pokaża žo druhe krajaki a to na delnich djażnjach wo nětschto prjedy hacź na hornich. W 5. mężazu wuroßtu prěnje krajaki a mężniki w 9. a 10. mężazu, druhe krajaki w 12.—14. mężazu, ßrjedżne we 18.—20. mężazu. Widžimy-li potajkim kuđadło (Gebiß), hdyž ßu hischcze mężniki a krajaki mlócźneho kuđadła, dha je žwinjo 9.—10. mężazow ßtare. To je ßtarobа w kotrejž žajnje wukornicze žwinje rěsamy. W ßtarobje pšches dwě lěcze šnéźcźiny ßtarobu po wotrjebanju ßubow. Dale mózemy ßtarobu šwěšcźicź, na dołhoßći mężnikow, wožebje pola kuncźow. Tu pak j tym licźimy, ßo ßu hornje mężniki, hdyž je žwinjo 2 lěcze ßtare, wuroßte wot 1—2 cm. delnje pak žo wo nětschto dźěłche hacź 2 cm. Wot druheho lěta ßem japoczne na hornje mężniki kuncźej na ßtronu j tłkamy roßcź. Delnje pak japoczmy hakle po 4. lěcze j tłkamy roßcź. Tak mózemy na ßubach zyke derje ßtarobu žwinjeca špóinacź. Jedna žo to wožebje w tajßich pšchipadach, hdyž pola wikewarja žwinje łapujemy. Tak žo njedajmy šjebacź, hacź runje by nam bóle pšichrěczołał.

Pšchecźiwo cźerwjenemu pobježkej (Rotlauf)

šchkitamy žo jenoż je pratwym šchcźěpjenjom. Kóżde łěto mężaze ßtare proßo mamy dwójzy w prěnim lěcze twoßchcźěpicź. K druhemu rajej šchcźěpimy 3 mężazy po prěnim šchcźěpjenju. Skhorje-li nam nimo toho jene žwinjo na cźerwjeny pobježk, twoßchcźěpimy je hnydom hišchcze jónu žnowa. Hacź dotal ßu šwěšcźili, ßo je 100 proz. jenoż 30 na cźerwjeny pobježk šahinychu, dokelž buchu prjedy šchcźěpjene, hacź cźerwjeny pobježk pratwje wudhri. Ssu-li pak žwinje prjedy hižo šchcźěpjene, dha žnadź jenoż wokoło 7 proz. na njón šahinje. Wudawki ja šchcźěpjenje ßu dosez małe a tak žo nam šchcźěpjenje derje šapłacźi. Tohodla je to wulka łóhkomyßlnoßć hospodarja, hdyž žwoje žiwinje prjedy njeschcźěpi, a wone jemu potom na cźerwjenki šahinu.

Pšchecźiwo krjeptanju ranzow.

Někotrajkuli hospoša ßtorzi, ßo njemě žebi rady, dokelž žo je ßtajnje ranzu krjeptaju. To je wěßo njerjasa wěc, wožebje pšchi kornjenju žiwini, kotrejž mózemy j łóhkej próżu wotpomhacź. Dawny tajkej ranzy do piźy, šapoczinje-li žo krjeptacź něschto malo kafraßki (Kampferkraut), žnadź wokoło 5 gr. Se ßtajnym krjeptanjom žo nam ranzy hubjenje kormja. Hórje je hišchcze, mamy-li wjazy žwini w jenym thlewje, dokelž tajka ranza hišchcze k tomu druhe roßhori.

Něßto wo plahowanju kozow.

Kóży žebi žwjetšcha mloka dla djerżimy. Wožebje je thudym ludźom koßa wiłcze kocźo a to tym, kotrěž žebi koßu dźerża, każ też tym, kotrěž mloko kupuja, dokelž je tuńše, bělšche a tuczniše.

Kóży žo powšchitkownje naßymu rjepotaju, każ naßche hospoży praja a naßko maju kóźlata. Tola też naßko žo druhdy rjepotaju, ße mózemy je špichipuschcźicź a tak mamy naßymu kóźlatu. Wocźeßnjenje kóźlatow je dosez žnadne a jednore, dokelž žo kóży na druhu pizu pšchiwucźa. Tak žo njetrjebamy dołho j nimi plenicźej. Naßkmańßcho je wěso j kojami naßko. Tehdy mamy wšchudże dosez piźy. Cźaßto maju ranzy też naßko proßata. Mjeńßchi hospodarjo běli proßo ako dwě kupja a tak je jim koźaze mloko hnydom witana piza. Proßata tola bjes mloka wocźahnyeć njemózemy, a thudźi ludźo, kotrěž trawy nimaju, njemóžemy derje karmiłam jako žiwje wužicź. Wone žeł někotreżkuli liśejcźko j njeho šwuběraju.

Sy žywa ma kóżdy wothładaŕ a płahowaŕ karmiłow na to dźerżeź, ßo by žiwojmi karmiłam ßtajnje piźu fmeńił. Wone dyrdża ßtajnje něschto nowe. K pieźu dawamy jim wotwaŕ wot žita, žbytki poliwki (ale nić wot mjaßa) mloka, kutßanku, žydź, koźej a njeje-li nicźo druhe, wotwku wodu.

Kaŕ pak mamy karmiłe pizowacź, chzemy w krótkich ßadach špomnicź. Njech nam njeßłuża ßežéhoważe ßady jako prawidło ale jako wodźidło, kaŕ mamy w běhu léta karmiłe pizowacź.

Wot januara hacź bo hapreje dawamy jim rano rěpu a morchej. Na wječor pšheńcźne wotrubły naparjene, kotrež mózemy kuśŕ wobeliecź abo zyły wotwź. Sstmo abo cźerśtwu wonkuu błonu, maju karmiłe ßtajnje w thlewach měcź. Ssubożne ßanczki abo te, kotrež ßu młode měłe, maju rano něschto warjenych a rośtolezenych kórnew dostacź. Pšchipołdnju pšchidamy jim kuśŕ mloka.

Wot hapreje hacź bo oktobra dawamy karmiłam rano ßelenu pizu. Pšchipołdnju damy jim wotwź abo druhe ßorno. Druhdy mózemy k tomu něschto wotrubow šmješcheć abo wšchelake kuchiniße wotpadki. Na wječor damy jim ßaßo ßelenu pizu, jako rano a k tomu něschto žyzna abo wotwźne žłony k rymjanju. Ssubożnym ßanczkam pizujemy rano ßelenu pizu, pšchipołdnju mloko a ßorno a na wječor žyzno a žłomu je ßelenej pizu.

Wot oktobra hacź do januara dawamy dorośeżenym karmiłam abo tym, kotrejž chzemy žebi k płahowanju wostaßicź, rano rěpu a k tomu ßiroßcźe něschto ßeleneje pizy, je-li so mamy. Pomjerinjenu pizu pak karmiłam njedawamy. Na wječor damy jim njeßłe ßorno, žyzno abo žłomu. Njedorośeżenym karmiłam dawamy rano hišchcze něschto mloka a na wječor ßhytki hłéba.

Nimo toho pak mózemy karmiłam wšchelake wužitne ješa dawacź, wožebje wonjate To ßkutkuje na kajtoßej mjaßa a karmiłe ßu ßtrowše.

Zahrodniśtwo.

Kak pšchiprawimy žebi žami šchcźěpjerśli wóśt (Baumwachs).

Rośeschkrějenu pół punta běłmaŕkeje žmoły a pšchidamy do njeje potom wokoło 10 dekagramow pcźołłażeho wóśka. Pšchi šchkrěnju pilnje měśchamy. Hdyž je žo žmoła je wóśkom šjednoćźite, pšchiliśnjemy pół litra cźißteho palenża. Wšcho hromadże derje pšchewarnmy. Mamy-li łéśmu žwizu k rukam, dha něschto malo pšchidamy. S tym dobudżemy łymańśchi šchcźěpjerśli wóśt. Pšchi warjenju mamy kedźbowacź, ße žo nam měśchenża pšchejara njeśeschcź. Jeśchcźi-li žo pšchejara, ßtajnu trochu na kromu wóhnišcźa abo do cźóle. Je-li wóśt žwarjeny, žnadź je ¾ hodźiny. Ißtjemy jón do blachoweje tyśki abo kunka. Je-li wóśt ja nětrute dny špuśtnje, tak ße je tak twjerdy, ße jón njemóżemy majacź, rośeschkrějenu jón hišcheże jónu a pšchiliśnjemy hišchże něschto palenża. Wěßo mamy wóśt ßaßo dokładnje rośeschkrěcź, ße by žo wšcho derje jednoczśło. Tajśi domaj warjemy šchcźěpjerśli wóśt je najłymańśchi. Njechamy-li, ße by nam bórzy jeśkhnył, pšchiliśnjemy tśizu žwinjazeho špmalza k tomu. Derje špwarjeny šchcźěpjerśli wóśt ma być łuśły jako śyrop.

Schcźěpjerśli wóśt njewužźiwamy jenoż k šchcźěpjenju śchtomow ale też k jamaśowanju wšchelakich ranow na nich. Tak ße nam wšchelake pšchitźiwinki (Parasiten) na wotewrjene rany śchtoma njeßudmi, kotrež śchtom niecźo. Najbórścha thorośeż žadownych śchtomow je rak, abo wjeśk kóż ludźe proßa, kotrýž žo i wotewrjenymi ranomi do śchtoma jażerje.

SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

•S. N.• płaca měsačnje we wudawarni 90 zł. pj., za póśe a pola dowórnikow 1,20 zł. hr. Do wukraja 16 Kč. Kóžde do. płaci 10 zł. pj. Wudawa a dźěi Smolerjec knihtišćerje, zap. dr. s w rak. w Serbskim Domje w Budyšinje. Telefon 3687.

Za nawěstki, kiž maja su hač do 9 hodź. dop. wotedać, płaci so za mały rjadk 20 złot. pj. Wobdźěłane so stajace nawěstki a tabele so wyše wobličeje. Za reklamowy s w rjadk płaci so 60 złotych pj. Rabat po tarifje. s w

Čisło (Nr.) 106 | Budyšin — pónjedźelu, 7. meje 1928 — Bautzen | Lětnik 37

Ježiwjeńska wustajeńca w Barlinje so wotewrita.

W Barlinskim wustajeńskim sydle je so zwotoru ježiwjeńska wustajeńca wotewrita. Barlinski wyšši měšćanosta **Boeß** pśihitomnych sastupjerjow knježerstwow a wyšinoscow a hosćił powita. Na to so nimski ježiwjeński a ratarski minister **Schiele** rěcowa symasche. W swojej rěcy praji, so dyrbi so Nimska zasa ježiwiś. S nazionalnym prašerstwom prěnjeje rjadownje je, so so 4 milijardy hriwnow dowasa wukrajneje žiwnosće i produkcija ſrustska Rumšeje narunaju.

Rusti ratarski minister **Steiger** Schielowu rěcy wudopołni a na strachi dopomni, kotrejž je Nimska dla sanjerodzenja swojich ježiwjeńskich zakładow dyrbjała za cłaž źiwótnowje wójny pśichtrać.

Awstriski swjatkowy minister za ratarstwo a hajnistwo, **Hendrij Thaler**, kotryž na wukony awstriskeho ratarstwa pokaja, kotrejž su w někotrych dypkach organizacije a nazionalizowanja nimšce ratarstwo pśesheśěwnyło. Wsches słowa awstriskeho ministra bjes tajenja žedźenje za sjednoćenjom nimšcu bratrowskeju statow klinczešče, a pśichitomni je so tole wustajeńce je žiwym pśikliskanjom dźakowachu.

Drježdźanski wyšcheski měšćanosta dr. **Blüher** na njerozumu człowjekow we waschnju ježiwjenja dopominasche. Najwjaſy ludźi pśichewjele je. S tym niz jenož žywi organizmus poczeźuja, ale też dobom žiwnosć rozbrojeja. Też tomu, so so jenostronjzy wěsty žiwnosći lěpschina dawa, na pśikład njejwažnje rźancho hlěba pornjo pśicheznemu hlěbej, może so ſ tejle wustajeńcu wobaraca. Runje tak ma so ſ hódnoscenjom žiwnosće. Wikowanje a industrija, ratarstwo a hospodarstwo dyrbi dyrbjała w nastupanju ſeſłwjenja rozſudźazu rólu hraca, dyrbi dyrbjała ſ jedna-nosću a statistiku hromadźe ſtukkowaca, so by so nimski ježiwjeński ſakład razionelnje wutworił.

Nuza ratarstwa w Danskej.

Katarjo w Danskej runje tak na njewuschnoscé a wobcežnoscé ratarſkwa ſkorja, kaž ratarjo w Nimskej. Redaktor Axel Nielsen w Sonderburgu je ministerskemu prezidentej pišmo ratarjow w południnym Schleswigu pschepodał, w kotrymž so praji, so njedźiwajsy wschoze pilnoscé a ſtupjenja wobydlerſtwu w południnym Schleswigu njeje možno, nuſu cźasa pschewinyła. Statne ministerſtwo so prosy, so by poručiło, so bychu po możnoscéj nuczene pschesedźowanja pschestałe, dokelž so ſ nimi wobydlerſtwo do ſadowólowanja hońi.

Minister je wotmolwił, so knježerſtwo njenjoże tole žadanje dopjelnicź. Tajke ſapschimanje do privatnych prawnych wobstejnoscow by prawny porjad w kraju podrylo. Ratarjo, kotrymž njeje možno, ſwój dołh ſapłaciéź, so namołwjeja, so bychu ſo na wurunanišći wubjerk, w kóždym ſudniſkim wokrjesu postajeny, wobroćili. Tele wubjerki maja nadawk, pschepytaca, hacź je nječkake wurunanje možne, a to ſ podpjeru pożczonki fe ſtrony ſtata.

Sa pschepytanje hospodarſkeje nuſy w południnym Schleswigu je knježerſtwo wubjerk, ſ 15 ſastupjerjow wschich politiſkich ſtronow w ſejmje ſestajany, postajiło.

Danske knježerstwo wo ratarskim hibanju w połnócnym Šleswigu.

Danſki ministerſki prezident je schwórtk wotmołwjeny **pschepytowanſki wubjerk ſa południ Schleswig postajił.** „Krisowa komitzija“, ſa kotrejž pschedsydu je danſki hamtman Hirschond-Ribe pomjenowany, je schtyrjoch danſkich japoſkazanjow a ſastupjerjow wschelakich południo-ſchleswigſkich powotanſkich ſwjazkow wobſtejí. Ministerſki prezident je wubjerkowe nadawki jara wobmjeſował; wone fo jenož na pschepytanje hospodarſkich wobſtejnoſcow a bjeſdźeloſcé pocźahuju, dale na ſeſtajenje pschirunanja ſ wotpowědazymi wobſtejnoſcenji ſ południu kraja nje njeſu.

W Ringkóbingu je danſki ſtuttſkowny minister dr. Kraugh we wólbnej ſhromadźiſnje rjekł, ſo fo, hdyž fo ratarſke hibanje w południnym Schleswigu pożudźuje, njeſmé pschehladacź, ſo je hibanje niz jenož hospodarſke, ale cźiſto-hospodarſke a fo na to wěri, połnóżny Schleswig ſamoſtatny ſcźinicź. Zadanju ſebi, ſo bychu radu, po taſim kaž rjeſ połnóżnoſchleswigſke knježerſtwo poſtajili. To je programowe jadro. Nimſke elementy fo prózuja, ſ ratarſkim hibanjom nowowutworjenje wobſtejnoſcow a natſiſnjenju ſtatneho pschińſtuſchenja pschihotowacź. Danjzy muſjożo buchu dyrbjeli wopschijeca, ſo je ſwojim podpiſmom njeſłu dobrej wózy ſhońili.

Ruska protestowańska nota we Waršawje.

Rusti pósłanc Bogomolow je njedźelu pólſkemu ministrej ſwonkownych naležnoſcow Salesſemu notu ſ pschicźinu attentata na wikowańskeho ſaſtupjerja Lisarewa pschepodał a pschecźivo paſiwnoſcéj pólſkich wyſchnoſcow k traſchazym bjelym emigrantiſkim organizacijam zapodał. Dale fo w noce praji, ſo je attentat pschecźivo ruſkemu pósłanzej Bogomolowej wotmérjemy był, a ſo je nadpadnik Wojcechowski ſo mylnjwschi wikowańskeho ſaſtupjerja Lisarewa ſa ruſkeho pósłanza mél.

Nota dale na to pokaſuje, ſo ſtej ruſke pósłanſtwo a ruſke knježerſtwo pólſkemu ministerſtwu ſwonkownych naležnoſcow wobſtejet plany emigrantow zdźělikaj a na to ledźbliwe cźiniło, ſo je ſo Wojcechowſki pschi ſkónzowanju ruſkeho pósłanza Wojkowa wobdźěłił.

Politiske puki w Mainzu.

Nazionalne ſozialiſtiſke dźěłaczerſke ſtrony w Frankfurcze, Darmſtadtu a Wiesbadenje fu pjatk wjeczor we Mainzu w auli holczaſeje ſchule wólbnu ſhromadźiznu wotmełe. Hnydom pschi ſpoczatku ſhromadźizny mjes jenym komunnistom a narodnym ſozialiſtom k nabjitnoſcam dóńdże, pschi kotrychž jeneho dźěłaczerja kwaſneho ſchcu. Wſ jali pschitomni kriminalni ſaſtojniſy, ſ kotrychž jeneho ſ nožom do hłowy ſkóchu, dyrbjachu policiji na pomoz ſawołacź. Hakle hdyž ſo 80 policajſkich ſaſtojnikow pschiwjeſe, mózachu ſo ſ pomozu gumijoweho klumpacha bjezy roſchnacź. Jeneho Ruſkeho, pjeć nazionalnych ſozialiſtow a kriminalneho ſaſtojnika dyrbjachu do měſchćanſkeje khorownje dowjeſcź.

„Italia“ w Spitzbergenach.

Powětrowa łódź „Italia“ je njedźelu ¾12 hodźin do Kingsbaye na Spitzbergenach pschileźała. „Italia“ je ſo hacź k Miedwjedźejacej kupje i khětrje ſylnym napscheciwnym wětrom bjedźała, wot tam wětſik ſ rańa k wjeczorej dujeſche, tak ſo możeſche powětrowa łódź ſpěſchniſcho leczeć. ¾7 hodźin wona nad połednišchim kapom Spitzbergenow pschełeźała, Jóſford wokoło 10 hodźin a potom ¾12 hodźin do Kingsbaya pschileźała. Tu wětr ſylnje ſ kraja k morju dujeſche. Powětrowa łódź leczo ſylne ſnjehowe mjeſele ſetka, tola leczenje njedźiwajsy teho derje wotběża.

Ruskich emigrantow zajeli.

W ſwiſu ſ nadpadom ruſkeho emigranta Wojcechowſkeho na ſchesa ruſkeje wikowańskeje mišije fu někotrych ruſkich emigrantow, mjes nimi wjednika Warſchawſkeho ruſkeho komitéja, Sčemenowa, ſajeli.

W knježerſtwowych nominach ſo Wojcechowſkeho nadpad ſaſudźuje a ſo na to pokaſuje, ſo maja naprawy pólſkich wyſchnoſcow pschecźivo ruſkim emigrantam ſamyſły, Pólſkim pschecźivo ſujewnjźiwanju politiſkeho azyliſkeho prawa ſchkitacź.

Aman Ullah pola Kalinina.

Kaž ſo ſ Moſkwy powě, je Kalinin 3. meje roſrěcenje ſ afghaniſkim kralom měł, pschi kotrymž fu ſo Woroſchilow, Rudſhutak, Mikojan, Cźicźerin a ſaſtupjerjo wójnſkeje a revolucijiſkeje rady ſ wjednikom generala Budjonneho wobdźěliłi. Roſrěcenje je wojeńſko-diplomatiſki charakter měło. Pola Kalinina je wjeczor hoſcźina była, pschi kotrejž ſtaj Kalinin a Aman Ullah pschipitkaj ſamjenjałoj.

Žadławc Bela Khun.

Wo Belu Khunu, kotrehož fu we Winje ſajeli, prjedawschi direktor komiteja Cźerwjeneho ſchcźita ſa podpjeranje wjeporow wobydlerſkeje wójny dr. Jurij Lodygewſki we „Journalu de Geneve“ pische, ſo je Khun w ſtužbje bolſchewiſkeho knježerſtwa ſpurowosće na Krymu ſtužił. W Theodoſiji je wón 7500 ludźi, w Sewaſtopolu 10 000 ludźi, w Simferopolu 12 000 ludźi, w Kerczu 6000, we Jałcze 5000 ludźi, mjes nimi ſtarzy a lěkarjow Cźerwjeneho ſchcźita, ſeſatſełał. Se ſanatorija w Alipzy fu 272 khorych a invalidow psched ſpitalowymi wrotami i krótka pu-ſtełeli. Liczbu ruſkich a tatarſkich woporow dr. Lodygewſki na nětkuže 70 000 cźłowjekow wobliczа.

Wotkrawjenja fu ſo ſwjetſcha w nozy mjes 2 a 3 hodźin ſtałe. Saſudźenych fu cźełnachich, we wotdźělenjach po 300 hacź 400 muſach k wotprawnischcźu dowjedli, hdźež fu jich ſ maſchinſkimi ſtełbami potſełeli.

Wo dnjo běchu ſaſudźeni nuſowani, ſa pschichodnu nóz ſwój ſamjenu ſhromadźiny rowow wurycź. Běcźe-li hromada ſatych wjeſcha, jich na kromu rowow ſeſtajachu a jich psched wocźomaj ſa nimi ſtedowazych ſatych ſ maſchinſkimi ſtełbami do rowow ſtełachu. Jeczi niczo druheho k jedźi njedoſtachu hacź pschecźelne forno a nějsčo ſtele, ſamo wodu ſim ſapowědźichu.

Japonska kapitulacija w Tsinanfu.

S Tokia ſo 5. meje powě: 2500 muži ſylni japaniſch wojaſy fu ſo dla pobrachowaweje munizije dyrbjeli 60 000 muſam chineſkeho połodniſchego wójſka poddacź. Chineſojo fu jich wotbrońili. Roſkaſowar japaniſkich wojakow je harikiri cźinił, to rěka: ruku na ſebje ſtožił. Japaniſke poſłyſhenja ſu po puczu, ſo bychu wotbronjenych wojakow wuſwobodźili. Japaniſki miniſterſki preſident Tanaka je praji, ſo je japaniſke knježerſtwo wobſamkło, diplomatiſki wobtkad ſ Nankingſkim knježerſtwom ſaſtajicź a ſiwo cźinniſchego generalneho konſula wotwołacź. Krónſka rada dnje tole wobſamknjenje ſkhwali.

Japaniſke wojewańſke mozy w Tſinanfu ſu nětkuže 2500 muži licźa, mjes tym ſo ſo ſtyknoſcé tamniſchego chineſkeho wójſka na 60 000 muži wobliczа.

Se Shanghaja ſo 5. meje powě: Pod roſkaſowarſtwom generala Finkude ſtejace japoniſke wójſkowe wotdźělenje je dyrbjało 50 mil daloko pschi do Tſinanfua cźahnjeć, dokelž je żelezniſki wobtkad w Schantungſkej previnzy wótcźerbnjeny. Wuſtawſchi ſ dołhim pucźom, dyrbjachu 36 hodźin ſylnym nadobrańom Chineſojo napschecźiwo ſtejeć, kotrež běchu w nimo měry wulkej pschewagy a wopjeni je ſwojim bohatſtwom nad połnóżnym wójſkom. Japanzy, kotrež běchu w Tſinanfu do dweju połojzow dźěleni, mócachu jenož ſ najtrobſchim wobwjerſtwom wotſtawanje chineſke nadběhi pschi najwjetſchich wobcežnoſcach wutrajowacź. W Tokiu fu we wulkej ſtaroſći, ſo Japanzam njebudże munizija dojahacź.

S Parija, 5. meje. W Tientſinu liczbu cźłowjekow, kotrychž fu rubjachu chineſki wojaſy ſkónzowoł, na 200 wobliczeja. Japanzy wojaſy w japaniſkim ſydliſchcu we Tſinanfuu maja jenož na dwaj dnjej muniziju. Wſchedny tſjoch dujowe njeſmóża pożyſnjenja w Tſinanfu dóńcź, kotrež knježerſtwo ſ Mandżurſkeje pósełe.

Po druhich powěſcźach **amerikaniſke ſydliſchcźo** w Tſinanfuu hižo pod chineſkej artilleriſkej ſtełeniu ſteji. Wojachu ſo, ſo je hižo wjele Amerikanow a Europanow, mjes nimi wjele Jendźelſkanow a Nimcow, ſydliſchcźe ſbiło. Bližſchich powěſcźow hiſchcźe nimaju, dokelž je telegrafiſke a telefoniſke ſwjazanje ſ Tſinanfuom pschetorhnjene.

S **Pekinga**, 5. meje. Po powěſcźach ſ Tſinanfua, ſu wobſtejnoſcźe tam jara thutne. Wo wobſadze wukrajanow njeje niczo ſnate, dokelž Japanzy njemóża ſakitaniſke pasmo wopnjeſcźeć a wobſtejnoſcźe w měſcźe a wobjezbe we ſydliſchcźach wukrajanow pschewyſnacź. Japaniſch wo nje ſu w pasnjje wukrajanſkich ſydliſchcźow wobſtejnjeni. Powěſcź je ſo potwjerdźiła, ſo ſu chineſke wojaſy mjeſe japaniſkich ſonow nadwdli a ſkónzowali.

Dokelž je żelezniſki móſt pſches Zoltu rěku roſtrělem, njemóża japaniſke pożyſnjenja do Tſinanfua dóńcź.

*

*Havaſka powěſcźenja ſe Shanghaja powě: Po powěſcźach ſ Tientſina Japaniſka do Tſinanfua panzerowane cźahi a pożyſnjenja ſcźele. Cźangkajſin je Japaniſkim pomoz ſ podawanjom brońjowa a munizije wotſkaſał. Japanzy ſu tole poſtſelenje wotpokaſali prajizy, ſo nahulnjeſcźe hnes pomozy tſeſich pothłoſtaju. — Kaž Havaſka powěſcźenja ſ Tſingtawa powě, ſo tam ſydom amerikaniſkich podwótſtich cźłonow wozaſtaje.

Ze Serbow.

Dnjownica.

Póndźelu 7. rožownika.

Bohuněra — Stanisława.

† 1927 Michał Wjesela, farař w Königshainje, rodźeny w Kulowje. Jenož dobre lěto je w Serbach, a to jako administrator w Radworju skutkował, ale ženje ujeje zabył, zo je serbskeho pokhoda. Je jara pilnje w serbskich časopisach serbske nastawki wozjewjał. Też w basnjenju je so spytował. Wot lěta 1883—86 běše po Libšu ze staršim Serbwoki. Wot njeho je jara rjane powědańčko „Nana syn“. We

kwětkach Serbowki je cyla kopica stawiznišich, nabožnych nastawkow a powědańčkow z jeho pjera. — Wosebje zajimaše so za čěskeho stawiznar kehož předarja Wjaclawa Beneša-Třebizskeho. Zemře po dołhej khorosći w klóštrje Mariinjeho Dołe ale hač do poslednjeho dnja swojeho žiwjenja je hi-ce wupomnał z dźěłom a wšědnje je Božu mšu swjećił. Pokhowaelu jeho na klóštrskim pohrjebnišću. Do swojeje smjerće je hišće swoju wobstarnu serbsku mać pożohnował. — Kajki dobry syn!

† 1927 Michał Wjesela.

1827 wopyta Palacký studenta Handrija Zejlerja we Lipsku.

1848 jedna ruski revoluzionar Bakunin ze Smolerjom w Bělym Konju w Budyšinje.

* 1817 Jurij August Wanak w Njeswačidle, pozdźiši farar we Wósliku a horliwy wótčinc.

Wuznaće.

Na brjozy rěčki steji
Ta khěžka maluška,
A w njej kaž wóka,
Je lubša zakćěła.
O ludy bych mały čołmik měł,
Dha bych po žołmičkach k njej jěł.
Žołmičkach słóborných.

Tam na zelenej łucy
Bych lubšej naščrał
Njezapomuščka ducy
A bych jej zašeptał:
Maš wopokazmo najlubša,
Ty swěca mojoh' žiwjenja,
Zo ja će lubuju.

O praj, najlubša moja,
Mi z polnej wěstosće,
Hač wutrobička twoja
Też za mnje njebije.—
Ja tebi dźensa přisahamu,
Kaž dołho dych a wodych mam,
Će budu lubować. Jan Hajnca.

*

— We wjedrje. Wčera we dnjo thermometer +28. Dźensa rano we 8 hodź. barometer 739, hygrometer +7, thermometer we 9 hodź. +9. Wuhladny na njewjedro, dešcej. Rowak malo so rozhladuje raz wjedro. — Wutrajna wysokina, kotraž dotal hišće we Srjedźnjej wsy Skandinawiji do skónčnosće Europy haja, ho wožiwa wotdźerživować a rozšěrjować. Nad dołhorafiskej Europu leži njewuzmy nižina a nabywa na mocy. S wopredka duje w Němskej hišće zjane a cyle wjedro wobkhowamy, ale wětr je so hižom z dołhšeho ranja ke krótkemu ranju wobroćił. Ale hnuhž jutrje hišće so njebjo počina zamročować, dołeli so nižina z dólkeho ranja k nanu bliži. Jutrje wutom zhubdźa słónčko 4,19 hodź. a hjowa je 7.25 hodź. Mjezatk zhubdźa jutrje wjecor 11.34 hodź. a hjowa je rano 6.09 hodź.

— **Poswjećenje nowych Ebertoweho buha w Budyšinje.** Kaž je znate, staj loni nahłym pochadź dub přeh ponmitu na prjedyši němskeho prezidenta Eberta w Schillerowych wotchodźowanišćowych wottamnoj. Mišterjarske farbadźerstwo je na wjele přećelnoho buha nowy badźicz dało, kiž bo zańdźenu sobotu wjecjor poswjeći. Budyska wotnowša Němkostatnje khorjoge „Eisen-Hjelmjenje-sloteje“ poda bo wjecjor z ludźbnym wotdźělenjom ke Ebertowemu womnikej, hdźež bo 7.9 hodź. wjecjor poswjećenska swjatoćnosć započa. Poswjećenišim rěc mišterske khjež šlud. rada Eismann. Wón spomnjaše na jahtužby prajskeho prezidenta němskeje republiki, kiž přeh swojim najwyšišim sastojnistwje njeje zapomnił na dźiłnje worschy luda a je kajuje ja jich lepše skutkował. Wječnik na konzu swoje wotposwjećenske rěcze wuzwi wónz je hołku w barbach němskeje republiki přeh Ebertowej pomnik połoži. Wónz běchu wobkrowale wschitke republikanske stronu města Budyšina. Dalši rěčnik poručza hišćeze krótke słowa za sozialdemokratiku stronu. Jako běšche hudźba prenju schuzku spěwa wo dobrym towaršu přeh dnješnješkom, ho přichitomni, kotrychž běšche ho wulka hyła jeschla, rozsedźechu.

— **Dla blišich wólbow do němskeho šejma** chcemy na to dopomnić, jo je sakazane přichlěpjowacz a přichilowacz plakate na twarjenja, murje, płoty, schćežory, schtomy atd. a jo ho přechestupjenje khosta. Po wotjewjenju tudomneje měšćanskeje policije, je dowolnosć měšćanskeje rady trěbna, jeli chce někto wólbne plakaty na sa to postajene tafle a stołpy lěpić. Přichežiwo přechežiwerjam połizajše organy kruce sakroča. Wot njedonitowanje politiskich stronow pak ho wočakuje, jo to wobkedźbuja a jo swojich přichłuschnikow k sadźerjenju njenamołwja, kotrež ho khosta.

— **Kedźbu přeh wopačnym kontrolowarjom powoła.** Hižom někotre tydźenje wustupuje, kaž je to hižom prjedy činił, jako jehak a padnik klamnar Artur Paul Fröhlich, kiž je ho 29. julija 1893 w Frohburgu we Sakšej narodźił a kiž nima bydlenja. Wón wudawa ho sa „rěčnika abo menitara němskeje a powdała, jo ma sa skutkowanje swojich powołanjow hladacz. Tak namaka přichilnje k bydlenjam. Měješela bydlenja, kiž jeho po twarjenju wodźi, proša, jo by jemu po někajki grat dóschoł. Krótki czaš, kiž je tam, wujže wón sa kradnjenje. Dnja 2. meje je wón we Wjelkowach a Cžejowjenych Nošlicach jako inżenjer Jordan a Jenej z Budyschina wustupował a tam mužaj czaknił z rjeczasom a dwě mótchni z pjenjesami kradnył. Se tehorunja kradnjenym jědźmym kokom je wón k Budyschinej cžełnył. Fröhlich je 35 lět stary, črěnjeje wulkosće, ma cžénne wołoso, běsche cžémnobrunym wobleč wobleczeny, měješe brunu aktowu toschu přeh sebi. Fröhlichowy wobraz je na kriminalnym wotdźelenju w Budyschinje wupołożeny.

— **Do ho frajtoj.** Wčera wjecjor wokoło 6 hodź. na tschižnišćerju Lawškeje jatwy a Kranpryzowcho mosta wošobowy automobil a motorowy kołesar do ho fajndźeschtaj. Motorowy kołesar faiłdże tak rjez wot předa do automobila a padże na jeho tydźelak. Motorske koło ho zrušnje wobichkodźi. Kołesar wosta njeranjeny. Stamnjo sastacza wobšhódneho wotjezda motorowy kołesar njebšeche wobkedźbował. Wón wudawa, jo njeje sastojnika widźał.

— **Jedyn tudomny pichrikuz**, kiž běšche ho trochu napił, jehdźeschze wčera njedźelu popołdnju na puću, kiž ho z Wjelcžanskeje hrodźi do Lorenje Kuny wotchodźi, je swojim motorišim kolom wćěšo a běšche ja ludźi, kotrjž mějachu tam nimo khodźić, z wulkim strachom. Policajšti sastojnik mužej skónčnje dalejšcz jadźowajche a jeho motorske kolo natkwitnje do policajskeho khowa wsa. Sadźerjenja dla přechekupza sudnistwo wosjewja.

— **Na Budyšku měšćanšku natutowarnju** sapołożichu w měšazu haprleje 265501 hriwnow, wotlibnychu 75802 hriwnow, tak je dołhod wo 189699 wjetschi hač wudawk. Wobstatk sapołożkow wuchinjeschze konz haprleje 3681887 hriwnow. Lichba lutowanskich kontow powyschi ho wo 318 a wuchinja nětko 9048.

S **Wónjez.** Skoty kwaß swjećeschze sońdźenu njedźelu tudomnu blidarsku mischtrz a zimnoschćer Jan Sswora ze swojej mandželskej. Wobaj jubilaraj staj hišćeze cžiłaj a strowaj. Bóh spožel jimaj dale strowosć a błóžcžny wjecjor žiwjenja

S **Khelna.** Sańdźenu sobotu wotmy tudomna dobrowólna wohnjowa wobora w Schjasa korcžinje swojeju mješačnju schromadźiznu, kiž běsche bohaze wopytana. Wobornu wjednik knjes Mjeń rozprawjeschze najprjedy wo swjedźenju, kiž bu wobora 29. haprleje w Malem Wjelkowje wuhotowacz. Sswjedźeni je dal derje wopytanym, je ho dosć derje poradźił a wschitcžich spokojił. Pjenjezna wunoschk je swjeschcza. Tola spomjenu je nimo a nětko rěka sahjo krucze do dźěła. Hižo tutón tydźeń sapołożena wobora swuczowaczej, so by wyšoki samčr dozpěła, kiž je žrebi za nadawk stajła. Chełstarjow mužoju, kiž mačze strowe stawy, wopruješe ho za nadobnu wjeź, je dźěło we wajchim stamnjenem sajinje. Na wysałowem dnju, kiž budże 2. junija w Njeswačidle, maju wschitcy sastupni być. — W nasčnej wsy ma ry nino Stahlhelma tej Bohubrowy Reichsbannera, kiž su z Njeswačidła, Rowa Wjesa a Khrósta wotstronjeni. Loni nasymu je žrebi Wjelkowsko-Khelnjanski Reichsbanner na tudomnej Wirlez sezowniczi tkanik sa mały kaliber natwarił. Wčera njedźelu dźiłachu w tutom kraju sako k prinjemu rasej a to iemoż Bohubrowy Sjhelma, wjes Bohu. Najbjschi wuspěch mějeschze pschi tom k. Juranz, kiž make myto bóha. Přichodnu njedźelu wotnimja ho tčenje w schćerschim wobluku, jehdź cžimž bo też pschi tom wšy wobdźěła. Nadźijomnje wuhrožbi žebi też pschi tom jedyn wjesnjan prenje myto, mamy dźe tu wjazy wuběrnych tčelzem.

S **Kamjenza.** Nowa autowa cžara z Drjezdżan do Kimsbórka a Kamjenza, kotraž bu Selenu schtwórtk wotewrjena, je žebi sa tutón krótki cžaj swojeho wobstaca wjele pschecžełow dobyła. Husto po stanje, je městna k jedźenju njedostatcžnaja, wobjedje na jěschach do Drjezdżan. Swjeselazeho rozwicza wobkhada dla drje bórzy wjazy omnibusow sa tutu cžaru postaja.

Z **Różanta.** Ze wšěch kónčin khwataja hižo wěriwi na hnadowne městno k poćesćowanju maćerje Božeje w jubilejnym lěće. Wčera (njedźelu) přikhadźachu na 430 katolikow z Drjezdżan. Přijědźechu z wosebitym cžahom přez Budyšin hač do Šešowa. Tam nastupichu w procesionjo hnadowny puć. Starschi ludźi a běrnych dowjeze ćežity auto hač do Różanta. W 11 hodź. bě wulka Boża msa, kiž měješe najdost. knjez biskop dr. Schreiber. Runje tak tež swjedźeńsko předowanje. Na Božej mši spěwaše Drjezdżanski khór łacanska missu. W připołdnišej přestawcy powohjedowachu a wobhladachu sej wjes. Běchu sej za tutón dźeń wosebite znamjeńsko złotowič dali, předstajejo znatu postawu maćerje Božeje, kiž so w Różańcu khowa. Spody ličbje 1778—1928. Přenja ličba woznamjenja lěto natwarjenja nětčišeho Božeho domu, kiž se w našich dnjach znutrkach a zwonka barbi a wobnowuje. Natwarjene rósty myla troschu napohlad a Boże wobrjadły. Lěpje by było, by-li so to hižo loni dočiniło. Tak by hnadowna cyrkej w jubilejnym lěće hnydom w ponowjenym kabaće so předstajiła. Po popołdnišej pobožnosći podachu so Drjezdżanscy putnikojo na samsnym puću do Šešowa a wot tam domoj. We poslednim času su z wjetša kóžde lěto tajki nabožny zjězd do Różanta zarjadowali.

Z **Różanta.** Do katolskich Serbow! Činimy čeńcenych čitarjow kedźbnych na nawěšk w Serbskich Nowinach, nastupacy powšitkowny zjězd katolskeje serbskeje mužskeje młodźiny njedźelu 13. meje we Różeńcu. Zo njeje so tak wozjewił, kaž běše to wotmyslene, je njeluby připad zawinył.

Pomocny tydźeń za wumělcow.

Sobotu a njedźelu běschtaj

kwětkowaj dnjej

k lěpschemu wumělcow, kiž su w nuzy. Kaž je zda, su we Budyschinje i přichedawanjom kwětkow dobry wutpěch měli. Sobotu popołdnju a njedźelu přichwalenju policiji Budyšći konzertowy a dźiwadławy wobchod

hudźbu na Žitnych wikach,

kotryž běsche wobaj rajaj wulke hyły přichwoglucharjow přichwabił. Sswój najwyšischi zhłedźenk dosahny pak poschiesenja Budyskeho pomocneho tydźenja sa wumělcow sobotu wjecjor

w tješchnej komorzy Budyšich wumělcow.

Wumělcy bydla najcžasčischo najwyschje w kaufenitnym morju wulkeho abo mjenschcheho města. Jich dźiwadły su jónu dobre, jónu najhubjenišće. Sa swoje wumělcowe wuprija husto połjedni krochčik, kedy žebi něschto te tuhanju popschawschi. Je jónu wjetschi słotak žebi selecžał do

Marica a Hanica.

Roman.

10] (Pokraczowanje.)

Hdyž so někto wyšoke stalne jeschny Klepotakowcje wudobiny rozwěrachu, jadu jim chłódny wětřik napschecžo. Wot połdnjoweho tacza žurha i wodu nacžerjena hołowjerske rěka Ulten pod nim, hdyž weni na wusřed, k murjam je baherza pschilěpjenej lawja krečanu. Hrabja Bernburg a Zindrichka běchtaj jedoby druhich wothaloj, wot kotrychž njebě žiło nježo wjerzy widźeć. Woda je wrěšeschze, padaschke pschez jskalsta a rozbiwaiche ho jeschcžo je wyšokimi žolmami. Wón poza jej wichelako pschirěžowaiche wo swojich nahlikowjeschch, aj wjele hinat hač wyschchi pozuczujił Kúniz i Kremsmünjira, jenoż njebě na tom zanoho khutnoho a rozumnoho złowa. Se swojim wěcžnje ho pośmiéwazym wobliczom wón powědaschze, kajke to wjeselce, wuběhanja w Frendenawje, — proschu — a jčiba po Prcarje — proschu — a cyercita — proschu — a to varite — proschu — a je wón jara rady rejuje — proschu. Wón narzyhowa wobras žiwjenja we Winje, wo kotrenuj mějesche wona cžinne přehedźenje, w žebi, jo ma to być, kaž wón to sa najwyschchi a jenicžki wuras žiwjeho spokojenja wuthwalowaschze: „Jesch.“

Hdyž wón tak bajkaschze, pschihladžeschtej mongolskej wuczyzy je zedźenjom, wschc to „jeschne“ jatwohladacz, nimale wažny wuras.

Na wulkej sawzy, pschi žamych skalach natwarjenej, pożywny so wona na wulku dešu, kiž bě tu jako ławka pschisěła, a zhladowaschze dele, hdyž woda tryskaschze abo we plenych hladawkach do cžehnjeschze. Wón hdyže so pódla njeje a hladaschze na wlode, njeraje jeschcžene šworscžeschzo, hrabiniu je starcje šiwódyu, kaźiu wón tyžebjaschze, pchelož hewak wón njenamołwje hnježiuwe žiwjeho „džélawcho prastarcho mužkowuja“ wuzkowuja, ta holczka, kiž mějeschze k tomu hišćeze njemjezy a bu šandźesche wschitke žohnowanja, kotrež je dyrscha žadaschze. Sa holczani wón njelažeschze, pschewostajі jemu liwjej hubje. Hdyž zusej žaczu, šakajuchu cžénne mužke kaž błyšći w njej, kaž běsche jómu jako mała holczka je žiwjom Riffesjera j Hnadowje dźiwora we žiwje žebi hrała a tomu brunemu hutkemu žiwej, maleniu dźesaczi lětnemu pachołkej hubku dała. Tu zjeknj wona stonaja, pchetoż wón dźerżeschze ju kruce k žebi słócženu: „Tańle zwažliwje! Tu, na nětko pak dyrbješe widźeć!“

A wona znapschecžiwi kaž za klostanje wokolschenje jeho hubow. Wotemk. Potom sajédże njemdrosći a žiera-wosći do njeje: zaczełwjeni so hacž do schije. Wona dyrbješe jeho wot so storczicz, wona zachsiche. Potom zorny žar na nje liżomaj pomałku bledošći žrožełom:

„Nětko — nětko — dyrbimoj po wożenicy!“

Wón dźerżeschze jeje małej tschepotatej ruzy. Tuj wón wosčerjeraje rjekny:

„Ale hlej, tohodla hym ja tola pschijchoł!“

Wona žmežeschze so kaž hlupe dźerżo, kiž je dar dostaże. Sso wudacz? Jeńitwa! To bě jej kaž i hrajku, nětčito lube nowe, zchtož najsnoni. Wón jej pomjahsche so pobohnywcz a rjeczeschze jej je schantkom starosczjiwje drastu, hdyž bě žebi sam najbrjedły koleni wotkłepał.

Zindrichka bě pschezo hischcze trochu samuczena. Tola nadobo pokaża wjesele žitby a jeje mongolskej wažzy wunórschchjej so žoše spody wokeczkowcje fakdy: „Tuj žwej słubjenaj?“

Wón tu stejesche a bimbolesche j nohu: „Zakrjej!“

Potom wja ju hischcze ras, wokschi ju na hubu a wona stłóżi swojej hubje wošpjet, niż hnak, jako by jenej je žiwjeju wujowkow hubiczku dała. Nětko poschiny ho jemu za ruzy, mjes tym so wonaj, psches krtti so bobrowaje, po zkloninje horje krocžeschchaj. Hakle hdyž so puczu nědźe pches jeleń nětčito žiwótko zo Stysčkecz widźeschaj, wona jeho puschcži: „Ja dyrbju to cžesce rjez!“

(Pokraczowanje jeschnje.)

...tšesnje komorozer, tak mjezy tam wyšk a radosćz. ...ć też joschu hobotu w Budyškej Krónje, bospomnje ...ćwnje pischetwarjenje do tšešnje komorozki wu... Sastupiwšchi do „Krónu“, putasche hižo mašnap ..., ale — horje dojedźechmy se skeghadkom. Schtó też ...howu pobožy? Horka w tšešnej komorozy bische ...ho pischetwarjenje. Zyla žurla w druhim khabanje, ...t-nasich domownych wumjelzow. Rune ...ešeny, ſ wyschim ſ kukukkowy žwónko, je... kaž ho často w mansardze nadeńdże, ...ćz njemuže a je wotcuzałeho wokna wu... ...ešenchi a wuhenje towaršnjow, k ſtromam ... tam male ſakhody do ſektowych, wuloſo... ...ch, piwnych a druhich rózkow. Zyły wo... ...pschintlogy, wopruwowy. Barbnojez ješ... ...ejwužadaza, nabadna, ale tak pékna ſiche... S krótkim Tešchna komorka Budyšich ...o wotrowdźałoſeze. Wumjelzy ſami, we ...ſywatachu wjeſele tu a tam. Knjezyny ſe ...ach a we małych korbikach, ſe wſchelaku... ...i a pſchipikpikami, porucze je hoſezanu, ...pschikhwatanym, a ſtajna wješoła myſ... ...mowras dostanje.

Dalši porjad barbnicho wjeczera.

...er wotewri knjes wyſchichi kwariſi rada ...ej nawječu. Konzertny porjad ſamóh ...jeni G. Merrem-Nitſch (komorna pe... Tajana Dombois (1 ſoloreje wałka), knjes ...(baſiſt), knjez R. Schroeder (kapelny ...ernich Teßner (tenor), wſchitzy ſe ſtat... ...ezanach; dale prajuje mozy naſcheho Bu... ...: ſkowny wjednik hrow Steinmetz a ...row Beler a knjezna Brico. K. Kunza ...e „Kralewska palma“, knjez A. Schoczy... ...ojim kroſzowym bažnom arin ſ opery „Zar ...ſchewodnicke na Fichide knjes kapelny ...reder. Knjezi Merrem-Nitſch ſajpewa ...rd Brauda: „Moj ni rjana wjeſelcza“. ...ſarejna pſchewjeſcha kraſnje we wſchela... ...mnikla a ruſki rejn. Jene reja ke ja... Knjezna Brico ſajpewa ſ wjeſelu ſ ope... Knjes Steinmetz rezitowaſche žortnat ...nohnku (Gummijowy ſchtom“. Knjes ...Schrejl „Lubiczka“ wot Baltzera a „Ko... ...ſka. Knjes Kunza a knjezna Brico po... ...a ſ operety „Janika nóz“. Knjezna ...wjerajuli pochod a Radeckiſki pochod, po... ...ſ najwjetſchi dźaku pſchiwyſk. Knjes ...Merrem-Nitſch ſajpewaſchtaj duett ſe ...ejtu“, poſlužerka ſ reju w kotmach. ...njezora, wuſtotny, prenjetny, wješe ...ejſe. Tajku wyſchinu wumjelſtwa ſjed... ...wanja hſchesze zenje w Budyſkich ma... ...ašu njeſchpodowjachmy. Kraſne, ...ſchne wſché ſpewne poſticzenja, wuſtotna ...a wſcho zakuſaja prenjetna laſkoſcz po... ...chmy w Budyſchinje hórzy jaſo tajlu ...ebacz mohli, ponjeſo ſ najſchibſchcho ja... ...ſkoſcz ſ ſmjerdy ſ wuſtotne, kaž kuſon ...ſkich ... ...omiſkich wumjelzow. Wo... ...ſchebuje ... ...ejko, dźiwajo na wyſchinu ...ſchcz ... ...ejal kóždy tutu zadowicz. ...do cze ... ...dacho žiwjenja, kwétli na ...Bjero ... ...njetſchnoſczny pſchiwyſk wu... ...ad bedzenjom. Tutej ſboża ſhwilzy

...ſki ſpodobnoho wjeſela.

...ja wideli do ſyzelow. Dwé kapale hu... ...a ſelt ſrinkoſelche ſo leſnje w ſchkleczy, ...jowe pasko de pitneje komorki. Wuſtot... ...Deſtich draſtow žonſkeho ſplaha, cjorna ...ahuſoja reja, dupoi mkodźinu pſchi njej, ...a njewumjaſaneje radoſcze. Zunje mile ...ſtuczitſi a ſwétkonjetaki ſ wyſchin ...Jena pſchetſhwarjenka honjeſche druha. ...ſchcfoſwarja a morjo kwétkow pyſche... ...ſſe wſchitkeje. Nalécze ho tſéchtej

...ſnu pak też w nalécju naſcha ſuba Luzija tak ...a wobjezuje ſtajnje. Nas ſzerbſkoſeze. Na to béchu ...ſkich dowmnili a wobſchje naſch Mérczin Ro... ...ch jowiſchcza bé „Szerbſkin korczmu“ ſarjadował. ...ſkich ſ wohnjeſchczi“ wabjachu do njeje, a ſeje ...ſ tak bórzki, kaž doſe wo zanych druhich ſabawnych ...Nama njiki ſerdźbu ſwjeczu bé naſch „Woh... ...ſebi nalécarſki dół. Male wotnicſchka ſe ſaſpéſch... ...ſchbuhu ju. Na wjeczhu wiſaſche zyle ſaſtarſka ...ſkan ſampa a ſeje ſwoſtro ſichepotaſche pſchimluje. ...ſ wotu ſawoli a ſolido, njenje cjiſte wumyte, na ...a ſeli

Łožowe damasty

bětosmuhate nawoblečenja, łožowe plachty, najl. wupjerki pisane łožowe nawoblečenja kupjeće jara tunjo pola

K. Erler w Budyšinje

na Žitnych wikach čo. 17 znaměšća hoscć. „Zlot twórdy"

Sylna

jutrowna holca

so pyta

w Bl'edruskuli 13 (Bederwitz)

Pilneho hólca

kotryž ma lóšt wojnarstwo nawuknyć pyta

Mikławš Šiman

wojnarnja z elektr. připrawu

w Kulowcu pola Kulowa

Domjaca holca

(po możnosći Serbowka w narodnej drasće) so k 1. juniju pyta.

Jedlicke w Budyšinje

Šulska hasa 3 Šulska hasa 3

Dla skhorjenja nětčišeho wučobnika pytam hórzy nowego

pjekarskeho wučobnika

Willy Bendel

pjekarski mišter

na Zwonk. Lawsr. hasy 14.

Rjana wysokosuć.

jałojca

je na předań w Baćonju 14

Na předań:

Ručny wóz, 10 ctr. njese, kaž nowy, a derjezdżerjanc, nimale nowe mužace kolo

w Sernjanach čisło 3

Nimale nowy, nowočasny

dźěłacy wóz je tunjo na předań w Budyšinje na Seminarskej hasy 3 pot poskh. na lewo.

---

1 bencinowy sud

ma na předań

Nowak w Komorowie p Rakec.

Wupjerki

jenoty najlěpšeje tworby

80 cm	šěrokosć	m 2.20
100 cm	„	m 2.75
115 cm	„	m 3.00
130 cm	„	m 3.50
140 cm	„	m 3.70
160 cm	„	m 4.25

Spravne herćšće poštupowanje!

A. Kasper nasl.

w Budyšinje, Burglehn 11

Welsec kupny dom w Kulowje

předawa, tak dołho hač skład dosaha, po dale zniženych płaćiznach:

Serbske drasty

	prjedy:		nětk:	
žiłżane sórcuchi	18.—	hač	10.—	hač 7.—
wołmjane módre štrykowane jaki	15.—	„ 22.—	8.—	„ 4.—
tkaniny za serbske wołmjane suknje	4.—	„ 5.—	3.—	„ 2.—
wołmjane rubišća	2.25	„ 5.40	4.—	„ 1.—
šenyljowe rubišća	4.—	„ 10.—	4.—	„ 1.50
žiłżane rubišća	10.—			6.—
muselinowe rubišće	5.—	„ 6.—	4.—	„ 2.—
módre wołmjane nohajcy	2.50	„ 4.—	2.20	„ 0.90

Serbske banty, satin, barchent, wobsadki, mohairy, židy, museliny

Dale:

	prjedy:		nětk:	
mužace wobleki	30.—	hač 80.—	48.—	hač 12.—
mužace mantle	25.—	„ 68.—	35.—	„ 14.—
njepřemokawe kabaty za mužow	12.—	„ 18.—	12.—	„ 6.—

kosmičkate jopy, kholowy za mužow, Breeches-kholowy, murjerske kholowy, módre dźełańske kholowy, módre dźełańske jaki, samowjazaki, košle ze zasadkom, podšite spódnje kholowy, šlé, kornarje, sekle, kije, předešćniki.

zwjeršne košle . . . . . prjedy 4.50 hač 12.—, nětk 7.— hač 2.—

Kłobuki, čapki, sportske nohajcy, makowe košle a kholowy, trajne šaty „Zelida"

	prjedy:		nětk:	
žonjace košle	1.50	hač 4.50	2.50	hač 0.75
pryneceske suknje	3.50	„ 10.—	7.—	„ 2.—
nócne košle za žony	5.—	„ 8.—	5.—	„ 2.—

Košle z kholowami, košle za holcy a hólcy, šlypfry za žony a dźěći, sórcuchi za žony a dźěći, tkaniny za wobleki a bluzy w nowoč. barbach a mustrach, barchentowe płachty, konjace płachty, płachty za kruwy, frotérske twjelki a kupanske rubišća, nohajcy za žony, dźěći a mužow, wobleki za hólcow, lětnje wobleki, trikotaže za dźěći atd.

Dokelž budże skład hórzy wupředaty, poručam hnydomne nakupowanje

Schmidt, konkursowy zarjadowar

Jědźne a symjeńtne **běrny**

(Centifolia a Banasla)

su na předań

w Hórkach čo. 33

pola Njeswačidła.

Wjacorych młodych, sylnych, wysokosuć. čehniwych a płahow.

kruwow

a bjezporočeneho sylneho

dźěłanskeho konja

(8 lět, lišak) ma tunjo na předań abo na wuměnjenje

Pawoł Köhler

knježi hosćenc w Njeswačidle

Wysokosućelna čehniwa **kruwa**

je na předań

w Barće čo. 60.

Wysokosućelna

čehniwa kruwa

je na předań

[illegible] čo. 27.

Wysokosućelna młoda, čehniwa **kruwa** (mjez dwěmaj móže so wolić), je na předań w Hrodźišću č. 22.

Dobra dó na koza

je na předań w Hlinie čo. 43.

Kola

znamki „Lanz"

z rukowanjom. — Napjatnje 10 hr. — Twórjenske wotpłaćenje 3 hr.

Joh. Klemm

na Serbskej hasy 1

Wobruče a narunanki najtuńšo!

Jězdne kola

Phänomen, Dürkopp a druhe specialne znamki

centrifugi

butrowe mašiny

běrniac. kołčerńje

decimalne wahi

Skład narunanskich dźělow, wuporjedźernja

Franc Rychtar

zamkarski mišter

w Pančicach

Wobhladanje je kóždy čas dowolene!

Jako pohladnicy

su čišćane

serbske drasty

Ludwika Kuby

Serija 10 štuk jenož 1.— hr.

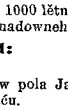
Na składže w Serbskej kniharni w Budyšinje

Młóćadło,

motorske, nowe z fabriki,

2 wšelakej zubkatej młóćadle, nowej z fabriki,

hrjebak, 2½ mtr., předawa dla pobrachowaceho městna wo wjele tuńšo

Carl Gast w Budyšinje

Přenajenje honćwy!

Honćwa Nosličanskeje gmejny, 131 ha wulka, budże so sobotu, 12. meje pop. w 5 hodź. w tamnišim hosćencu na 9 lět přenajeć. Honćwjerske družstwo ma prawo wuběrać mjez zamołwjenymi abo wšě zamołwjenja wotpokazać.

Honćwjerski předstejićer, Robel.

Powšitkowny zjězd

kat. serb. muzskeje młodźiny njedźelu 13. meje

w Róžeńcu

při składnosći wopominanja 1000 lětneho wobstaća našeho Róžeńcanskeho hnadowneho městna.

Porjad:

Dopołdnja:

½9 hodź. witanje procesijonow pola Janec swjećatka na Sernjanskim puću.

w 9 hodź. Boža mša ze zhromadnym swjatym woprawjenjom a swjedźeńskim předowanjom.

Po Božich słužbach přestawka a přilježnosć k wobjedej.

Popołdnju:

w 1 hodź. spěwa so zhromadnje Křižowy puć.

w 2 hodź. swjedźeń wonka: swjedźeński prolog, swjedźeński přednošk, muzske khory, deklamacije, dosłowo.

½5 hodź. swjatołne skónčenje zjězda w cyrkwi a w 5 hodź. mejski nyšpor.

Cyłu katolsku serbsku muzsku młodźinu na tutón nadobny swjedźeń přeprošuje **swjedźeński wubjerk.**

Poručam k naležu:

wšě ratarske mašiny a připrawy jězdne koła a šlace mašiny, samonapojace žłoby

Wuporjedźernja, narunanske dźěle, wolij, tuk

Alwin Winkler we Wojerecach

wikowarnja z mašinami / na torhošću 4

---

2 dobraj sylnaj konjej

—10 lět staroj staj na předań. — Wobhladanje připołdnju wokoło 1 hodźin.

A. Loreuz w Budyšinje

na Kamjentnej hasy 19a, „Złoty law".

Symjentna kukurica (Mais)

je došła, konjacy znd

Jurij Čornak we Łazku

Wšěm Serbam a přećelam „Serbskeho Sokolstwa" poručamy

„Sokolske Listy"

Redaktor: wučeŕ Michał Nawka

płaća lětnje jenož 2.50

4. lětnik započina so z wulkim rózkom 1928

Skazanki přijimuje

Serbska kniharnja w Budyšinje

Wjesny hosćenc

nowočasnje zarjadowany, je dobrowólnje na předań. Bliže přez **G. Graf w Budyšinje.** Telefon 2100.

Wotewrjenje wobkhoda!

Ceńcenemu wobydlerstwu w Smječkecach a wokolinje wozjewjam, zo sym dźensa w Smječkecach čo. 25

kolesarnju a wuporjedźernju

wotewrił. / Přilubju dobre dźěło po přiměrjenych płaćiznach a spěšne posłužowanje a wuprošu wo dobroćiwu podpjeru mojeho młodcho předewzaća. / Z najwjetš. počesćowanjom

Jurij Trejsčik

W Smječkecach, dnja 5. meje 1928.

Kulturwehr

njech sebi kóždy w „Serb. kniharni" w Budyšinje skaza. Wukhadża měsačnje a płaći Stwórdźetnje 2,50 hr.

Dźensa rano wumrě po dołhej, z wulkej sćerpnosću znjesenej khorosću moja přewjele lubowana mandźelska, naša staroscziwa mać, sotra, swakowa a ćeta

Marja Bukanowa

rodź. Běrkec

po skónčenym 52. lěće žiwjenja

We wulkej zrudobje **Arnošt Bukan** w mjenje wšěch zawostajenych.

W Lichanju, Kinkšu, Horu, Wujezdźe, Zhorjelcu, Bartromecach. — Pohrjeb budże srjedu ½4 hodź. wot doma.

Příloha k číslu 106

SRBSKE NOWINY

Pondzelu, 7. meje 1928

Hłód w Chinje.

Dźesać milijonow hłódnych. — Njerozumne hospodarjenje gouwernéra. — Hołeje wiki w Zinanju.

Wšudny wójnski strach a hrózbnosć w Chinje žu se přidźinu byłe, so njemějesche namjelorny žiwot ja zdatny rańšeho kraj wjazy tajkeho sajima kaž w přjedawšich časach. We najpóźlednischim czasu ma so wina tomu we tom pytać, so so w druhich dźělach jemje wulzy hustowne wězy podawachu. Tola, kaž so sda, jenoz na tréći czas. Pschetoż hižo słyschimy powěsče wo nowej katastrofje w Chinje: „njebjesći rai" hrozy bywać z hładowschczom hrózbneho, w pozdźenich tekstoltach njeznate domapytanja ludowe, kiž budże žebi — tak daleko hacž so pschewidźeć hodźi — wjac hacž dźesać milionow cłowjeczich žiwjenjow zadacz. Nowy, šuroka a mózny ljeješe je so w Chinje jewić — hłód, wulzy spěchny hladowschczo rozsyhnowanja w tutom domjanstwanem kraju.

Wulzerny znajeć Chinu, Amerićan Heband, je po dołhim puczowanju po Chinje do Newyorka so wróćiwschi w amerikanskich nowinach wo swojich najhorszich we hłódnym kraju Schantunga rosprawjał. Sdźesa sej so dwě tśeśinje poltupy, kiž schtyriadwanzać milijonow cłowjekow wobhnyli, jako hłódny kraj nimaja. Wjazy hacž tśi miliony ludźi sejiwa so hižo jenicznje so selami, koruschami a schtomowej skoru. Dalsche schtyri miliony su dołpolnje pokasane na misliwej drubich. Liczba hłodu tradazych rosce najtajnje. Jako hłowneho zhobwinika na njewuprajonnej ludowej mijo mjenuja w Chinje powschitkownje Schantungskeho wjelelneho gouwernéra, marschalla Tschangsunschangowa, kiž dże je theoretiku mandschurskemu militarej Tschangtsolinej podtajenu, faktiwy pak dołpolnje bjez kontrole wobthadża a knježi. Pschewuzbke dawki, kontribucije a surowosće njejsu Jane njesnate jewy we Chinje. Tola general Tschangsuntschang je wołejebje hubjenc, njesmilny a njesprawny tyran.

Wulki dołpolnje spulchčenomni ratarjo su Američanojo, kiž je gouwernér w lěcu 1927 wobdźelił Schantungu psches wósomdźesać milijonow dolarowych „dawkach" wumělschcził. Trjeba-li sebi na tśi miljony dollarow (schtož bo husto hišće mało) wuradnizy" dawki psches 12 dollarow. „Differenza" słubi bo w móchu ministrow a tych, kiž maju monopol na sólu. Wschelakowienja a paduschstwa pschewjedźene rozmérnje. Pschez někotrymi mějachu wšitko, so je so zyła armeja, někotre tyšacy Schantunskeho wójska „zhubiła". To réka wo wschemjenitkowata. Tola nichtó we Schantungu nje skonisi, hdyž su so wojazy bjez Slawa po tej bukowschczo, so bridgadni tolerowanje, midu a draslu sa wjecy tyšacy wobjadowali, hacrunjež jenoj pjecy sam wojakam płaciła.

Tute armeje, to réka offizjerow, kotrymž ma so financowanu dlakowaci, so je hischcze z knjesom gouwernom, ma swoju pschicżinu w tym, so so takle wjelelite familki" jenje niethlostaju. Offizjerow je wobsteinosće a wobohacja so, jako by niczo a tym wjednko, niedawa dźe Tschangsuntschang wschitkada. Wobndli valalk a wudjerzi jadowy harem, tśi nimo domorodnych tež mnoho holerowitich krajow thowa. Sa hród a harem wudawanje pjecy tyšacy dollarow. Japanscy offizjerojo a amerikanskim rosprawjerjom shromadnje puczowbliczichu, so mjeje so z tutymi pjenjesami pjecy tyšacy muzi hyšna brigada wuhotowacej a jesiwicej. So by so taikemu pyschasstwu dosej derje holdowacz mohło, wuwdźeschcza so wobohemu ludej niekhdyschkuli dawki, ludej, kiž je na tak hurowe waschnje hižo na proschenicżi, potom ma stym liczicż, so jemu jšót, žito, nadobu a samo dźele twarjenja wotnjesu. Tak pschihódże, so wobdźerjo na kraju žaneho sajima wjazy nimaju, rolu wobdźelacz, haj husto nadeńdźesch zyte wjo, haj trajny dospołnje puste a wopuschczene. Jutro kraja, kiž prjedy 60 dollarow płaczeschce, pschecadawa so w Schantungu dźesa ja dwaj dollaraj a hischcze ja mjenje. Tole su hłowne pschicżiny dźensnischeho hłodu.

Hłód pak je dalsche hróbne scżehnki mók, mjes nimi najsrórschi: ludźikupjstwo! Tute w Schantungu tukhwilu runjewon lećeje. S hłodom mrětaje macjerje pschedawaja sa tunje pjenjezki samkne dźěći do wjewólstwa. Pschedże wschém mlode hołzy so lohko pschedawaja, z czimž bo njeswědomicżi witkowarjo na tak sacżišnjenja hódne a njestracheczkiwe waschnje wobohacżuja, kaž to jenicżky tu nadeńdźesch. Na sjawnych wulkich wikach we Zinanfu so wóżom hacż pjatnaczelčine hołzy we wulku" wustajeja a pschedawaju. Mikuja z nimi kaž je wschędźnym ikotom, wobhladuja žebi je, wobmakuja je a potom sprtuja, hacż njebychu mot płaczilny nješto wotwitkowacz mohli. S wjetscha pschedawaju je starschej, tola jara husto tež witkowarjo, kiž z wulkim wubjerkom na wiki pschicżahnu a wobžarowanja hódne, po pschecżu „jenotliwje" abo „en gros" wotedadża. Tuczi „pschekupzy", kiž su bo witkowanju z holzami wěnowali, cżinje to w najwjetschim stilu. Rosprawjeć wopisuje hischcze wosschérnje, schto na tajke hołzy cżaka a kak frudnuj je z wjetscha jich dóit, tola nochcemy to wědżeć.

W dalschim wopisuje Američan žałostny napohlad „truchlenja cżrjódow". Kóżde ranje posticżi bo 30 000 muzow hynjej armeji hłodu tradazym, rostorhanym a hacż na tóńcz huchim cżłowjeczkam, schtóricżka cżoveje majgowoje poliwki. To je jesicż sa zoły dźeń. Husto dundaja w nozy, wot hłodu cżerjeni, psches cżmowe haźny a pytaja shromadnje z pżami a tóńcżami z poživnymi wotpadankami. Pschi wopyće we wschelakich wojeschich hospitalach, hdźež bohu khori wojazy z Tschangsuntschangowoje armeje, je amerikanski nowinar wobsteinosće wobdźelowak, kiž swojeho runjecża pytaja. Tu kujezaza khudoba, njerjad a mnohosć njerozdże je tunje tak jatraschaza kaž pola bjesdomnych a hłodu tradazych na haźny. Dokelž na lětarskej pomozo, lětarskich pobrachuje, wumrěje jich wjele thorchu, pschede wschém na tyfus. Z hromadami.

Amerizy a europizy wežwuschtojni mjesynarodneje pomozneje tomišije w Zinanju su prajili, so schtyri milijony hłodu tradazych ludźi sa schtyri mězacy — 8 mil. dollarow k sežiwjenju trjebaja. Knjezeństwo we Pekingu a gouwernér w Schantungu žłubichu sa 800 tyšac dollarow poziwadkow pósłacz. Mandschurske provinzy su sa 600 000 dollarow maja wotpósłałe. Tola wschо to njedohaha, so by so najhórscha nuza wot wobydlerstwa w Schantungu wotwobrocżiła. Położenje we Schantunu hórschi so hischcze z tym, so je hłód tež do provinzy Tschili a Honany saczahnył. Derje wobhnjene wožiwa su Mr. Hebandej dźěłkile, so je liczba hłodu tradazych hižo dwanacże milijonow pschekrocżiła. Liczba pschibera pak nastajnje a mjsla žebi, so budże w pschihodnem lećeje na schtyrjeczi, haj połła milionow trosci. To pschetrjeschi ruzu hłodowu katastrofu i lěta 1921 wo wiele. Amerikeri wobtkedźowaś strachuje so, so budże swět tudy hižo w najtrójschim pschichodże se swědom hłodoweje katastrofy, kajkejež hacż dotal hischcze njesnaja.

Nalětni swjedźeń Jednoty „Sokol" w Budyšinje.

Na wčerawšu njedźelu 6. meje běše Budyska Jednota „Sokoł" Serbow a přećelow serbskeho Sokolstwa na swój druhi swjedźeń do zale „Mšćańskeje zahrody" přeprosyła. Na jeje přeprošenje běše nahladna syła Serbow a Serbowkow z Budyšina a z bližšeje a też dalšeje wokoliny so zešła. Jednota „Sokoł" w Budyšinje zasłuži sebi też najdale sahacu podpjeru a spěchowanje, dokelž je w měsće dźeło za narod, kotremuž też naš Sokoł słuži, we wjele ćežše hač na wsach. Čim wutrobniše pak witamy tyle postupy Budyskeje Jednoty, kotrež so při jenotliwych předwjedźenych zwučowanjach jewjachu a napjelnichu z radoscu wutroby narodnowcow.

Bohaty swjedźeński porjad wotewri starosta Jednoty br. Lorenc z wutrobnymi powitańskimi słowami. Witaše wšitkich swjedźeńskich hosći w mjenje Budyskeho Sokoła a wuzběhny wosebje jenotliwe zastupjone zwjazki a towarstwa, kotrychž běše cyły dołhi rjad, a přeješe wopytowarjam rjane spodobne hodźinki. Swoju powitansku rěć da předsyda wuklinčeć do našeje narodneje hymny „Rjana Łužica", wot kotrejež zhromadźeni prěnju a poslednju stučku ze zahorjenjom stejo wuspěwachu.

Swjedźeński porjad sam wotwiwaše so spěšnje a bjez komdźenja, kaž so prawym Sokołam zaleži. Jako prěnje předstaji so prostne zwučowanje w pjećich wšelakich zwučowanjach. Hnydom při tutym prěnim wustupjenju dyrbjachmy spóznać, zo je so w času, kiž mjez nazymskim a nalětnim swjedźenju leži, we Jednoće systematiscy zwučowało. Předwjedźenja bywachu wo wjele eksaktnišo. Wězo nas Sokoł nochce žanych akrobatow wukubłać, ale chce systematiske cełozwučowanje pilnje a swěrnje hajić, zo by skrućił cełło a ducha. Budyska Jednota smě so zbožownje ćuć, zo ma tak prěnjotneho nacolnika, bratra wučerja Méškanka, kiž ze swojimi zwučowarjemi w tutym zmysle dźěła. — Sćěhowachu zwučowanja na bradłach. Tu dyrbjachmy kóždeho wosebje wobdźiwować, kóždy jenotliwy pokaza swoje najlěpše a žnjeješe tak polne připóznace přitomnych. — Skoki přez konja, kiž předwjedźe dorost Jednoty, mějachu při swojim spěšnym wukonjenju trochu žortny napohlad, zadałchu pak sebi tola wulku wušikność. — Jim přizamkny so zwučowanje na dołhim konju, na kotrymž so sydom starsich bratrow wobdźěli. Předwjedźechu swoje jenotliwe zwučowanja, kotrychž běše cyły rjad, z wulkej wobwjertliwosću, zo dyrbjachmy jich wustojnosć sprawnje wobdźiwać. — Skupinowe prostne zwučowanja, kiž předstajośe šěsć bratrow, poskići rjane wobrazy. Krute ćěła Sokołow pružne a hibićiwe, w krótkich dobach ćežke pohiby mištrserj wukonjachu. Tu jewješe so widomnje wulki postup Jednoty. — Dalše skupiny, předstajene wot cyleje Jednoty, zděła z khorhojčkami, sćěhowachu. Cyły rjany porjad wulkotnych sokolskich zwučowanjow wobzamkny krasna narodna scena na jewišću. Zestajenje Sokołow do pyramidy a z khorhojčkami ze serbskimi barbami w rukach běše radość a wokrewjenje za wóčko. Přibładowarjo jo z bohatym přikleskom mytowachu, kaž běše so to pola kóždeho čisła swjedźeńskeho porjada stało. Zwučowanske poskićenja zatsch Wilder:

Wěrny přećel.

...n i raujom wuštawnj stara wódna wulkomhich žiwo...ow i dźěry. Wječerje błyschcżataj wocżi kaž parle a ...chére wuhi, jeje wopuschi wječerje napohlad dołhe...a czornebo kwjeżuka. Małe kacżata, kiž na hacje ...a pluwachu, wupadowachu zyle kaž cżrjódła żołtych ...ow, a jich macj, wscha běła z rjenje cżerwjenymaj ...ai, łpytasche je wuczicż, kak ma so we wodze na ...e stacż.

...ich jenje njemějachu za wožebnych ludźi, pschedy hacż ...ječeje na hłowje stacż", wospjetowasche jim stajnje; ...chi jim pokasowaschc, kak so to cżini. Ale małe ...i njedachu kedźbu na nju. Wone běchu tak młode, ...e njewidźachu, kajka to bywa lěpschina, hdyž cże ...a wožebnebo.

...ješe to njepospłusehne dźěćeńt" jawoła stara wódna ...uschi; „wopraudzje žebi sajtužeja, so wykhu so sa...

...wschat," wotmolwi kacżka, „łóžny dyrbi ras sapo...a jako macj njemóžeschi dosej sćěrpliwa być."

...ch! Ja wo starschišnich sacżucżach niczo njerozumju," ...ješe wódna wulkomhich; „ja njejsym žnójbny nan. Ja ...u njejsym žo woženił a ani na to njepomyślu. Bu...bosej je dże zyła rjana wěc, ale pschecżelstwo je tola wjele ...ejsze. Wopraudzje, njesnaju niczo o ...ławcże, schtož by ...ało wschi nahlad wo winowatostjach wobnelho pschecżela?" ...oprascha so cżwunc̆,*) kiž njedałoko na wjećbje hedźo ...e pschipobłuchat tej rosmołwje.

„Haj, to bych chjała też rad wědżeć," rjekny kacżka, a pluwasche precż k druhemu konzej hata, hdźež so na hłowu łasješe, so by žiwotnim dźěćom data dobry pschikład.

„Taże hluwe praschenje!" wołasche wódna wulkomhich. „Ja wolo wocżakuju, so mój wěrny pschećel mi budże žiwerny!"

„A schto bychcże jemu sa to posłiczić?" woprascha so mały ptaczk a schwinkny so na žłébrotu haloju a machotasche z khchideschkowaz.

„Ja waš njerozumju," wotmolwi wódna wulkomhich.

„Cżu wam powědaniczko wo tej wězy powědać," rjekny cżwunc̆.

„Jedna to powědaniczko wo mni?" woprascha so wožipna wulkomhich. „Jeli tomu tak je, to chcu radu poslucżachać, pschetoż bažnjeršiwe jara ljubuju."

„Hodźi so na waš poczahowacż," wotmolwi cżwunc̆; a sleżi dele, žydny so na hrjoh a wopowieda powědaniczko wo wěrnym pschećelu.

„Běsche jónu", zapoca cżwunc̆, „sprawny mały pachoł z mjenom Jank."

„Běsche to wusmanena wožowba?" woprascha so wódna wulkomhich.

„Nć," wotmolwi cżwunc̆, „njewěrju, so bešche zyła wusmanemy khba, dla swojeje dobreje wutroby a swojeho pupurneho, kulojeho dobrocżiwego wobliczja. We zyle sam žiwy w małej khžży a dżeń wote dnja dźěłaschc we swojej sahrodże. We zylej wokolinje njebě sahrodży, kiž by była tak łubosna jako jeho. Nalicżi tam rosćechu, žołty lak a wacżoschtate sele a busżinka. Běchu tam cżerwjene a żołte róże, fijałkomódry trokuż a stole, schatalatowe a běłe fyrotrój. Wurjelza a żerdwiza, majzon a basilika, pětrikluczę a schtelicżizy, żołte narcisschcze a rózate rojschcżu a krjéżaschu tam kóždy po swojim waschnju, we swojim cżasu. Kwětka, kwětki wotmenjesche, tak mózesche stajnje rjane wjedźeć a pschijomne wonje cżuchacż.

Mały Jank mějesche zylu hromadu pschećelow ale najšwěrnischi je wschěch běsche tola tołsty Hugo, tón młynk. Wopraudzje, tak šwěrny pschećel běsche bohaty młynk małemu Jankej, so jenje nimo jeho sahrodży njepschehdże bjez toho, so by jo pisches muriu słehnk a žebi kwećeje abo horschcż wonjatych zelow sešćehnjał, abo, hdyž runje ta doba běsche, swoje łapły napjelnił je błowkami a wischnjemi.

Wěrni pschećelsko dyrbja wschu hromadu měcż," potom młynk prajeschc, a mały Jank kiwny a so łajmowkny a běsche jara hordy, so mějesche pschećela z tajkimi nadobnymi nahladami.

Druhdy dże je šusłodża, dźiwachu, so bohaty młynk malemu Jankej jenje niczo njedarjeschc, hacżrunjež mějesche w swojim młynje měchi muki po stach, hacżrunjež mějesche sćěrcż dójnych krowow a wulke stadło wotmatych wowzow. Ale Jank je jenje z tym hłowu njekamałche a niczo jemu wjazy radosće njepohtcża hacż hdyž pohtucżache tym krażnym słowam, i kotrymiž młynk njeběcżiwosć swopraudżitehy pschećelstwa zhwalesche.

Tajki mały Jank we swojej sahrodże dale dźěłasche. Tak dołho hacż běsche nałeże, łeże a nahyma, běsche wón jara sbožowny, ale jako pschidże lyma a wón ani hadu ani łudłkow na wiki njesej njemóžeschc, dyrbjesche jara łymu a błodu mrěcż a cżasto dyrbjesche bjez lehnjeż, bjez toho, so by někotre druhe sjédł, schtož někotre łusćerkow abo twjerdych worjechow. Też běsche w łymje mimo měry wumorjowcżeny, pschetoż młynk jenje jeho wopytacż njepschińdże.

„Wjeje trjeba, jo je tam tydźi, tak dołho hacż śnjeh leži, prajeschc młynk swojej žonje, „hdyž maju ludźo starosće, to njedy radźicho łamy wostanu a nichtó njech jich i wopytom njewobcżežeńje. To je łnajmjeńscha mój nahlad wo pschećelstwje a ja myślu, to budże tak prawje. Tohodla chcu bocżakacż, doniž njepschińdże nałeże a potom chcu jeho sažo wopytacż. Potom tej budże mój mi dacż wulki łosch połnjy żołtych pětrikluczow, a to wón budże jara sbožowny."

(Pokraczowanje scżehnje.)

*) cżwunc̆ — mały ptaczk (po n. Grünfink, Grünfinkling).

wostajichu powšitkownje jara dobry začišć a kóždy je spóznał, zo je Jednota wutrajnje dźěłała a zo na swojim puću k wyšinam z jasnym wóčkom postupuje.

W doslowje porčća knjez hłowny starosta Łužisk.-Serbskeho Sokolskeho Zwjazka br. Sajba, khutne a napominace słowa. Wupraji swoje spokojenje nad postupom Jednoty kotraž je z tutym swjedźenjom chcyła pokazać, što so dźěła w Sokole. Wona chce z tym wabić, zo bychu wjacy a nowi přistupili k tutomu nadobnemu dźěłu za nas samych a za naš serbski narod. Nam je trjeba nalětnjeho pozbudźowanja. Sokoł chce tuto dźěło přewjesć, chce wubudźić naležo do našeho serbskeho narodneho žiwjenja. Serbska młodźina kroči z krutym rjapom doprědka. Kóždy, kiž chce, zo by naše Serbstwo wjacy česćownosće před našimi susodami mělo, njech přistupi k Sokolskemu Zwjazkej. W Budyšinje a wokolinje su hišće mnozy, kiž móhli k nam přistupić, zo bychu dopómnali, zo je nam naležo nuzne. Starosta Zwjazka přeješe Budyskej Jednoće „Sokol" w mjenje Zwjazka wjele zboža a tyća za přichod a namołwješe wšitkich, zo bychu swojemu narodej swěrni wostali. Swoju rěč skónči z wutrobnym Nazdar!

Po skónčenym programje holdowachu spěšne nóžki dale wjesołej rejcy, kaž běchu to hižo do toho činile. Zwjeselace je, zo wjele młodych ludźi sokolski swjedźeń wopyta. Wšěse budźe swjedźeń tež za někotrehožkuli z nastorkom, zo zastupi do našeho Serbskeho Sokoła, hdyž smě z radosću dźěłać za swój wohroženy narod, za swój serbski lud. Zarjadowarjam sokolskeho swjedźenja a wšitkim sobuskutkowacym pak budź wutrobny dźak za rjany wječor! Nazdar!

25 lět towarstwo katolskich młodźencow w Budyšinje

Sćěborny jubilej. — Poswjećenje khorhoje.

Skutk k lěpšemu młodźiny je drje najdobniši. 25lětna dźěławosć a traće zaručí dobry wuplód skutka. To móže so zdobrym prawom prajić wo katolskim młodostnym towarstwje. Ze swjedźenjom wopomnjeła zjednoćichu poswjećenje noweje khorhoje. Za njej stej rjana syła mužskeje młodźiny, z nawjednikom je jej tučasnje knjez kaplan Nowak.

Swjedźeńske swjatočnosće.

Swjećenej nowej khorhoje w cyrkwi swj. Pětra.

Cyrkej bě přepjelnjena. Před woltarjom zamčstnjeni khorhojnikojo dźeržachu straža z 11 khorhojemi ze wšěch kónčin Sakskeje, samo z přimjezowaceje Češkeje. Swjedźeński nyšpor wokrasni ze spěwami Cäciliny khór. Swjedźeńske předowanje měješe knjez diöcezanski regens Hugo Hain ze Smochćic na zakładźe słowow: Jedyn je naš mištr — Khrystus, a my chcemy być sej bratša. Z lubymi słowami witaše młodostne towarstwa a rozkładże jim zaměr skutkownosće w towarstwach, skutk dobreho křesćijana. Čas je khutny, kóždy ma sebi być wědomy nadawka jako młodostny towaršo. Nowa khorhoj nosy na přeńtrjenje złoty kříž a w kole skhadźace słónčko. Kříž znamjo Zbóžnika a jeho łubosć, kročmy z nim w skutku ke lěpšemu ranju. Je-li też črjódka mała, česćownosć připóznaće ma sej dobyć z přezjednosću, w lubosći. Křesćijenjo, bratra — zwjazk lubosće, swójby wot prezesa, seniora hač k sobustawam. Jedyn je naš mištr — Khrystus a my — budźmy sej bratša, tak wuklinča swjedźeńske předowanje. Khorhoj so wotewri, ju poswjeći k. prálat Žur. Pozběhowacy wokomik za młodźinu, mježnik w skutku praweho křesćanstwa. Ze spěwami Cäcilineho khóra a „Knježe Bože, tebje khwalimy" wosadnych skónči so cyrkwinska swjatočnosć.

Swjedźeński čah

zestupa so před Pětrowskej cyrkwju. Na čole kročeše hudźba nowa khorhoj a Budyske młodostne kat. towarstwo, čestne holćki, dwě serbskej družby a we wozu čestne kmótry, zastupjerjo nowin a po nimi wšě młodostne katolske towarstwa z 11 khorhojemi. Zastupjene běchu towarstwa: ml. tow. z Dolnjeho Sunowa, Swanknowa a Georgswalde, dale Kulowske, Zhorjelske, Žitawske, Drježdźanske (Janoweho města), Sěrachowske, Pančićanske ml. tow. a Budyske mužske, rjemjelnske a serbska „Jednota". Pyšny wid haše so po Bohatej a druhich hasach ke „Kehelekuleŕni", hdźež wotmě so

swjedźeński aktus.

Žurla bě hač na posledne městno wobsadźena, jako witaše tučasny senior Budyskeho kat. młodostneho towarstwa. Harry Groß z krótkimi słowami přitomnych, wosebje k. prálata Žura jako zastupca kapitla regensa Haina, swjedźeńskeho rěčnika knjeza kaplana Derksena ze Žitawy a wumělskeho rězbarja k. Pätschku. Hudźba zahra Beethovenowe „Njebjesa khwala wěčneho česć". Na to jimaše so słowa swjedźeński rěčnik k. kaplan Derkseu. Z krutymi słowami rysowaše poło skutkownosće młodźiny, kak ma być w njej a kak nic. Njebudź khorhoj zwonkowne znamjo, ale znamjo ideje, za kotrejež kat. Budyska młodźina kroči, znamjo spóznaća. Młodźina wotuć — kroč hordże za njej. Njeprěećel je spokojnosć, wudobywaca lěnjosć. Zběhń wysoko khorhoj, zo by była zepjera tym, kiž za njej kroča. Kříž na njej znamjo ćerpjenja. Budź hotowa k tomu, hdyž Bóh Knjez žada, žadaj za woprawdźitosću, kroč za Khrystusom k wyšinam swětła. Hórke słowa wo křesćijanskim boju w Mexiku a napominace słowa k žiwemu skutkej k lěpšemu kat. młodźiny a cyrkwje dachu rěči krasny nutrny wuzwuk. Šumjacy priklesk mytowaše rěčnikej jeho wěrne, horliwe słowa. Njech su padło na najpłódnišu rolu. Rěči přizamkny so swjedźeńsk prolog „Přisaha khorhoji", přednjeseny rěčnje jako khór wot sobustawow Budyskeho młodostneho towarstwa, spěsnjeny wot prezesa k. kaplana Nowaka. Krute słowa, połne zapała namakachu žiwy wothłós dźaka přitomnych. Towarstwo bu před 25 lětami założene, tak spomináše po prologu k. prezes, wažna to přičina k swjećenju, komu ju dźakujemy: założerjam. Předčitawši mjena założerjow, wuznamjenješe přitomnych: k. krawskeho mištra Bjedricha (bywšeho 1. seniora), k. Banda z Lipska a k. Korjata, pomjenowawši jich za čestnych sobustawow. Stejo zaspěwachu wšitcy spěw: Horliwje a swěrnje.

Zatsupjery towarstwow přepodachu swoje wěnowadła swjedźeńskemu towarstwu z horliwymi słowami. „Spěw bamžowski" skónči krasnu swjedźeńsku swjatočnosć, kotrejž so přizamknu wječor we 8 hodź.

wjesely wječork.

Jón wotewri prezes k. kaplan Nowak z krótkej powitanskej narěču. Wopyt bě jara dobry — towaršownja hač na posledneje městno wobsadźena. Někotre zjednoćene towarstwa poskićichu rjane spěwy. Zert ne dźiwadło „Hexenfett" wubudźi radosny zawysk. Dalše spěwy, rěče załožerjow, kk. krawskeho mištra Bjedricha z Budyšina jako prěnjeho seniora a Banda z Lipska wo skutku a přičinach założenja, na to sledowachu ludowe reje, pěknje wuwjedźene, skónčichu wječornu towaršnosć a z dobom swjedźeński dźeń.

Katolske towarstwo młodźencow pak móže sebi wědomnje wróćohladać na pilne 25lětne skutkownosć. Njech zmahuje jeho khorhoj jako zjawne znamjo bratrowskeje ideje w borju a wjeselu. Młodźina je a ma přichod, njech je sebi toho wědomja. Njech pak dźěła stajnje w **bratrowskim duchu!** -ŕ.

Listowanje.

M. R. Tamne 15000 hriwnow njewjesćijnjeje pomoc maja so nahódnosćicu. Sa to rukuje dźědźinjstwo (herbstwo) do rosdźělenja. Wyšokosć nahódnosćenja fluktuuje so po woprawdźitych wobstejnosćach. W přichodźejšym padže móže so po dacu i nahódnosćenjom na 7500 hriwnow ličić.

Towarstwowski powěstnik.

Budyšin. „Nadźija." Jutře wutoru w Serbskim Domje w zwučenym času měsačna zhromadźizna. Zajimawy porjad. Wočakujemy wšitkich!

Budyšin. „Bjesada" skhadźuje so kóždu pónd ź e l u w Serb. kofejowni.

Drježdźany. Kat. Serbja tu a we wokolinje so wutrobnje na kemše ze serbskim předowanjom nje**dźelu, 13. meje, rano we 8 hodź. w kapali we Taschenberg-Palais (cyle blizko dwórskeje cyrkwje) přeprošuja. Składnosć k spowjedźi w maćernej rěči wot 7 hodź.**

Do Serbow! Knjez hudźbny direktor B. Krawc je jomi někomu serbske husle zdowěrił, zo bychu so podpisanemu wotedale. To pak so po zdaću stało njeje. Stóž něšto wo nich wě, njech to podpisanemu pisnje abo ertnje bórzy zdźěli.

Jurij Słodeńk w Pančicach.

Kulow. Serbske wosadne towarstwa zarjaduja njedźelu 13. meje hnydom po dopołdnišich kemšach zjawnu wólbnu zhromadźiznu w hosćencu k Němskemu khěžorcej. Rěčeć budźe knjez wyšši wučeŕ Słodeńk z Pančic wo předstejacych wólbach. Witcy Serbja su lubje witani.

Lokalny wubjerk tow. ss. Cyrilla a Methoda.

Liehań. „Zernička" ma srjedu wječor we 8 hodź. spěwanje pola Rudolfec. Wšitcy spěwarjo a spěwarki dyrbja cyle wěsće přińć, dirigent přińdźe.

Pančicy. Nawječorne jednoty (Khrósćicy, Njeliješicy, Wotrow a Pančicy) maju štwórtk 10. meje wječor 1/2 9 hodźin zhromadne zwučowanje w hosćencu. Zastupowacy hłowny načolnik přińdźe. Tuž je winowatosć kóždeho, zo přińdźe. Njech starostojo jednotow swoje sobustawy k tomu namołwjeja. Wočakuje so bohate wobdźělenje. Mamy so za wukrjesnu swjedźeń přihotować.

Hłowne zarjadnistwo.

Róžant. Z přileżnosću wopominanja 1000lětneho wobstaća hnadowneho městna wuhotuje wjesne towarstwo młodźencow 13. meje wulki swjedźeń. Nadrobny porjad hladaj nawěstk.

Swjedźeński wuběrk.

Ralbicy. „Jedn. Sokoł" změje jutře wutoru (8.) wječor (hnydom po nyšporje) 1/2 9 hodź. zhromadźiznu. Winowasość kóždeho sobustawa je, zo wón přińdźe. Też nowi njech su přitomni. Starosta.

Spěwarska kupka „Lumir" zaso ze zwučowanjom započnje. Prěnje studije budźeja srjedu, 16. meje, popołd. w 4 hodź. w „Serbskim Domje". Stóž chce so wěcy přizamknyć, budźe lubje witany. Wšo dalše w pruzy ertnje. Bjarn. Krawc.

Hłowny redaktor a zamołwity za politiku: Marko Smoler w Budyšinje. — Za lokalny dźěł a feilleton: A. Dučman w Budyšinje. — Za hospodarski dźěł: Arnošt Bart w Prěwizy. — Za nawěstki: G. Janak w Budyšinje.

Hospodarski rozhlad.

Póndźeln 7. meje 1928.

Sobotniše kurzy w Barlinje.

1 Dollar	4,1765	100 pólsk. złotych	46,75
jendźelsko punt	20,38	100 českosł. krónow	12,377
100 swic. frankow	80,495	100 franc. frankow	16,426

Barlinska burša měješe sobotu po wjatkownym wobłahowanju dobre ikrućenje zapisać. Kurhy jeje derje poćinupowachu. Wiži i dollarami a rentowymi liśćinami bo njewjeschemćichu.

Produktowe wiži běchu hołotu derje ikrućene. Žiwiśche wschak też runje njeběchu, dołoj i mukowym wikowanjom khětro klaza. Tukrajneje rožki a pšenicy poćinejšeje bo malo. Zentnaŕ płaćeńcha šindźeny hobotu

w Barlinje

pšenicy 13,15—13,30 r., rožki 13,95 hr.
hač 14,05 hr., jećmjenja nałkitšeho 12,70—14,50 hr., wowsa 13,05—13,35 hriwnow,

w termijowym wikowanju

za meju: pšenicy 13,42½ hr., rožki 14,80 hač 14,70 hr., wowsa 13,45—13,47½ hriwnow,
za julij: pšenicy 14,40—14,45 hr., rožki 13,52½—13,55 hr.
za september: pšenicy 13,52½ hr., rožki 12,[illegible] hr.

Pśihśitajśej pytaju

Bórny šynjentne, knježi dwór w Brěćežach.
„ knježi dwór we Wowunjowje.
Kóń šiwy w Khójanach pola Hródka, Dołha haša 11.
„ šiwy bo dźěła w Pśiśiwćežach čo. 30.
Khěža ſ kórjom pola w Kobjelnju čo. 3.
Wuk młody ſ płahowanju we Wujeźu čo. 26 p. Bukeš.
Wóś dźěćeży w Kamjenju, Lucastr. 5. 4
„ Dörner w Běłej Wodźe, Khwaliśch 36.
„ wjedźeśtśi w Barcke 66.
Krowa wyšokoſmuchelna, młoda, Bader w Brěžnjo pola Kamjenza.
„ śehniwa, wyšokoſmuchelna w Hrodźiśchecu 22.
„ śehniwa, blizko śeleśeju, w Klukhu čo. 13.
Krowa wyšokoſmuchelna w Bónjećach čo. 18.
„ młoda, wyšokoſmuchelna, w Bośćechach čo. 3.
Cjelśa w Bjelowje 8.
Młodźak śerśoŕi, knježi dwór we Walowach p. Kamjenzo.
Śwjno 200 zent., Freudenberger młyn w Kamjenzu.
„ Hódźe w Wiesśwaćidle.

Škrowe denjeze.

Produktowe wiži w Barlinje dźenja dop. 3/11 1928:

Płaćižny w termijowym wikowanju so po powěsćach bo krućišćich wutrajnych powěsćach tchorenja krućiśe. Wiži su powšitkownje hišće wjele wuśe.

Dop. 3/12 hdź. Wukrajne poćicenja su so prawe jchile, wiži pak so hišće njejsu wuwile.

Płaćižny na Barlinskich produktowych wikach

Žito a wolijowe symjo po tuni abo 1000 kg, hewak 100 kg.
Płaćižny po złoty hriwnje.

	5.5.	4.5.		5.5.	4.5.
Pšenica	264-267	263-266	buny	33-34,00	33-34,00
rožka	281-283	279-281	woka	24-26,0	24-26,0
nal. jećmjeń	254-290	254-290	módre łupiny	14-14,75	14-14,75
naz. jećmjeń	—	—	žołte łupiny	15-15,50	15-15,50
wows	261-267	261-267	zerdźelka	—	—
kukurica	236-240	236-240	raps. wosušk	19,00	19,00
pšeńe muka	33-37,00	33-37,00	lany wosušk	24,00	24,00
rožna muka	38-40,00	38-40,00	pocn. melasa	—	—
pš. wotruby	18,00	18,00	běrnj. kruški	27-27,5	27-27,50
rožne „	19,00	19,00	syno, 50 kg	2,60-2,90	2,65-2,90
lane symjo	—	—	rožna sloma	0,95-1,15	0,95-1,15
raps	—	—	pšeńc. „	0,90-1,1	0,95-1,15
hróch	36-39,00	36-39,00	wowsna „	0,80-1,00	0,80-1,00
pjeluški	24-24,50	24-24,50	jećna „	0,80-1,00	0,80-1,00

Płaćižny rěznego skotu na Barlinskich skótnych wikach.

5. meje 1928. Płaćižny po centn. a zł. hriwnach.

Skóźne družiny a woznamjenjenje.

Woły: 587.

Połnomjasne, wukormjene, najwjetše rězneje hódnosće hač do 6 lět	59—61
Młode mjasne, njewukormjene, starše wukormjene	53—57
Mjenje wukormjene młode, derje picowane starše	47—50
Mjenje picowane wšěch starobow	36—44

Byki 398.

Połnomjasne, wurośćene, najwjetšeje rězneje hódnosće	53—55
Połnomjasne, młódše	50—52
Mjenje wukormjene młódše a derje picowane starše	46—48
Špatne	41—44

Jałojcy a kruwy: 970.

Połnomjasne, wukormjene kruwy najwjetšeje rězneje hódnosće	45—46
Połnomjasne, wukormjene jałojcy najwjetšeje rězneje hódnosće hač do 7 lět	33—41
Starše wukormjene kruwy a derje wuwite młódše kruwy a jałojcy	26—28
Derje picowane kruwy a mjenje picowane jałojcy	18—22
Mjenje a špatnje picowane	—

Celata: 1928.

Najlěpše wukormjene (2. druž.)	70—80
Mjenje wukormjene a tajke wot cyes (2.)	50—65
Špatne (4.)	35—45

Wowcy: 4025.

Młódše a starše wukormjene (1 družina)	62—65
Starše wukormjene (2.)	56—60
Mjenje wukormjene (Marschafe) (3.)	50—56

Swinje: 11243.

Połnomjasne, wosebitych rasow a jich křižanjow, hač do 1½ lět stare	53—54
Wukormjene	53—55
Mjasne	50—52
Špatne	47—49
Rezwy a kundrcy	47—53

SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

„S. N.“ płaća měsačnje we wudawarni 80 zł. pj., za pósłe a pola dowěrnikow 1,30 zł. hr. Do wukraja 16 Kč. Kóžde dr. płaći 10 zł. pj. Wudawa a diści Smolerjec knihićišćernja, sp. dr. s w rnk. w Sarbskim Domje w Budyšinje. Telefon 2587.

Za nawěšći, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotedać, płaći so za mały rjadk 20 złot. pj. Wobčežnje so stajace nawěšći a tabele so wyše wobilěceja. Za reklamowy w rjadk płaći so 60 złotych pj. Rabat po tarifje. x x

Čso (Nr.) 107 — Budyšin — wutoru, 8. meje 1928 — Bautzen — Lětnik 81

Što so w Rumunskej stawa.

Carol jako trónsti cžłanz.

Přejedawšchi rumunsti krónprynz Carol je hromadźe ze swojej lubku Lupescowej pśched dwěmaj njedźelomaj do Londona pśišłeł a wot toho cžasa na kuble swojeho pśicerjele a pśiwiłowarja Jonesca, žyna pśejedawšcheho rumunskeho ministra, pśebywa. Jeho pśišłešd do Jendźelskeje je nastork k wšchelakim powěźcam dał. Carol je so w rozrěcženju ze sastupjerjom „Sunday Expreßa“ wo tymle powědanju wuprajił. Wocžakowaše, so bliźše dny w Rumunskej revoluzija wudyri a so so bórzy do Rumunskeje jako kral wrócył, jeli so by to ratarśti sjeźdź, kótrejž so w Alba Julia swołuje, wot njeho žadał. Wudawaše, so njeje dla swojich porězanjow z Lupescowej, kótraž so ženje njeje jeho planam napśeciwo stajała, ale cźiśce politiśkich pśicinźinow dla nuzowany był, Rumunsku wopuścźiś. Prynz dale praji, so prawa swojeho žyna na trón njepśipósnawa, dokelž njepśiwiśazuja wšchich napśeciwnych wudwanjow swojich pśecźiwnikow so ženje njeje tróna wotrjekł. Sajimawe je, so su wšchě jendźelske nowiny tole rozrěcženje z mjelcźenjom pśecźichu. Ženož „Daily Expreß“ je Carolowy manifest wosrewił, kótryž je so z nakładom 20 000 eksemplarow naźišćowcźał. Pódla toho programowe wosrewjenje z 10 dypkami za demokratiśowanje Rumunskeje wopśisuja. Jendźelske wyschnosće su lětadła, kótrejž su pónźdźelu rano dyrbjałe manifest do Rumunskeje dowjeźś, zadjerjałe.

Carolowe namołwjenje.

Mojemu ludej!

Prynz Carol, kótryž w tu chwilu w Jendźelskej pśebywa, je na sjźeźd rumunskich ratarjow w Alba Julia wožebitu nadźiju stajał. W Jendźelskej je lětadła wotnajał, kótrejž su dyrbjałe nad Albu Juliu a druhe města, hdźejž su so njedźelu shromadźiśnу ratarjow wotmóc, Carolowe lětaki z jeho manifestom rosmjetaś. Tónle dźeń plana so njeje wumjedź. Mjes tym so lětadła w Croydonje cźatachu, su jendźelske wyschnosće wo zdarjenje shonite a lětadłam zakazałe, wuleźeć. Carol je na to, kaž jendźelske nowiny powědźa, jendźelskeho agenta z nadawkom do Madźarskeje pósłał, so by podpjeranje madźarsk. knježeństwa za Carolowe politiśke plany dobył. Sto to je pjeza žłubił, za revisiju Trianonskeho mérowego rěcženja stutkowaś, z kótrymž je Madźarśka dwě tśeśinje swojeje nćhdyšcheje wulkosće zhubiła.

Jene jendźelske nowiny su fotografiju manifesta „Mojemu ludej!“, kótryž je z Londona 5. meje datowany a jeho wobras njeśe, wósrewiśe. W nim mjes druhim praji: „S Waschej wolu cźuju so wrócźiś, so bych Rumunsku k prawemu mětnu na zwěźe dowjedł. Cźuju so k swojemu dźeśu wrócźiś a so dostojneho nasłednika dynastiji zcźiniś. Praju, so žym nusowany był, dla njezbožnych wobstejnosćow swój kraj pśecźiwo swojej woli wopuśćiś. Lupescowa njeje z pśicźinu była, so žym wotešchł, a wona mi njesadźiwa, so bych swoju zmawatosć k Rumunskej dopjelnił.“ Carol wšchitkich Rumunow namołwja, so bychu so wokoło njeho zhromadźili z hesłom: Sswobodne wólby, swoboda za nowiny, wuchišćenje wójska a łudow wot politiśkich wlivow, wostrońenje monopolow a podpjeranje ratarjow.

Shromadźizna w Alba Julia.

Do Alba Julia běchu ze njedźelu rano cźrjódy ratarjow z pśikarjemi na cźole nastajite. Ratarjo běchu tež swoje žony a dźeśi žobu pśichinjeśe. Pódla toho běchu zajimni duchowni žobu pśichiśli. Rano w 6 hodź. bě Mišaśke torhoschćo, najwjetśe torhoschćo w Alba Julia, wuchrašćenjene, a nětko 200 000 ratarjow so na dróhach k namětnych mjerwjesche.

Na hobrśich plakatach so wschudźe knježeństwo nawabjesće, so by wrócźo stupiło. We 8 hodź. so w zgrjebanych Boża słužba wotmě, na cźoš so w dźiwadle konferency komitalowych wotpósłanzow zapocža. S 73 rumunskich komitatow so 71 z hromadźe 676 wotpósłanzow z jeźepowasće. Maniu, wjednik ratarśkeje strony, pospśichowne politiśke położenje wopisowaše, a stroniny wosrjodźbyda Michalak potom praji, so so nětcźiśke położenje njesmě dłeje cźerpiś, a so je strona wobsamknyła, nětcźiśke knježeństwo wotstroniś. Po podrahodźinskim muradźenju so w konferency wotpósłanzow słědowaca resolucija pśichwa:

1. **Kongreß je so rozsudźił, sjednoczenu Rumunsku z pózledniej kapku krewje zachowaś.**

2. **Kongreß wobrocża so niz jenož pśecźiwo zwonkownym njepśecźelam, kótrejž chcedźe krajne mjeju pśechmětniś, ale teź pśecźiwo znutskownym njepśecźelam, kótrejž su za cźas pózlednich dźesaco lět rumunski stat podrylił a nowodobnje provinzu kolonije zcźinili.**

3. **Kongreß so swjatšatišim mozam a Swjatej Ludowi dźakuje a prosy je, so njehnydź rumunski lud z nětcźišchim knježeństwom samjenje.**

4. **Kongreß na to pokazuje, so je nětcźiśke knježeństwo se statnym pśechwatom k mozy pśišłichło a so je jeho knježiśtwo pśecźiwo wustawje a zakonjej, kaž so ma rumunski lud prawo, tole knježeństwo je wschěmi zrjedkami wotstroniś.**

5. **Kongreß pśecźiwo tomu protestuje, so so nowe pozcźonki pśichilmaju, kótrejž cźeje ma jenož lud njeśeź.**

6. **Kongreß regentiłtowu radu namołwja, so by nětcźiśke knježeństwo wotkrućiła a knježeństwo nazionalneje ratarśkej stronz z Juliom Maniom na cźole pomjenowała, pśeto cźimž so wuśebnje, so je ratarśka strona monarchiji zmišlena.**

7. **Kongreß stejiśćiznu zawóśkanzow a senatorow ratarśkeje strony schwaluje, kótrejž su z parlamenta wuzamknjeni.**

8. **Stroninemu wukonjazemu komitejej so połnomóz da, so by tule resoluziju regentiłtowej radze na wědomje dała.**

Resoluziju jenohłósnje pśichwalschi komitatni wotpósłanzy a wjednicy ratarśkeje strony na Michałke torhoschćo dźěchu, na cźoš so wulka ratarśka shromadźizna zapocža. Schesćo rěcźnizy z dobom rěcźachu. Jich rěcže so z wulkim zahorjenjom pśichwatchu. Wschudźe so resolucija cźitałche a so pśichija. Natario na to w 2 hodź. popołdnju słědowaca **swjatocžnu pśichwatu** do rukow swojich duchownych složicźu:

Pśichwatamy Bohu, wschehomóznemu, so wojowanje pśecźiwo nětcźišchemu knježeństwu njespušcźiśmy, kótrejž je pśichi śmjertnym łožu kralа Ferdinanda na pśichłepane waschnje wukas wuwabiło a kótrejž je so po Bratianowej śmjerći haniba rumunskeho ludа sćiniło. Pśichwatamy, so zapocžane wojowanje dale we swojich wšach a domach bjes měra dale powjedźemy, z wopytami so njewottrašejo. Pśichwatamy, so do zyrtwjow pocźehnjemy. Boha prošmy, so by nam móz a wutrajnosć w naschim wojowanju dał, pśichwatamy, so chcemy swobodnu Rumunsku stworiś, mać za wšchě dźeśi naschcho ludа.

Dra Dobrescu potom lud namołwi, so by so pśichitował, dokelž so ja hodź. cźehnjenje do Bukarešta sapocžnje. Lud tele namołwjenje z wulkim zahorjenjom pśichwa. Hyndom so wjele cźahow sćitupa, kótrejž po dróhach k Bukarestej cźahnychu.

Schto so w Rumunskej stawa?

S Beograda so powě, so je wot njedźele popołdnju telegrafiske a telefonske zwjazanje z Bukarestom pśechorbnjene. W Beogradze su so powěsće rozśěrśile, so su so w Alba Julia a Bukarešcie cźeśke nastupjołoze stałe a so je k kwalownym sraženjam mjes cźrjódami ratarjow a žandarmerije doschło.

Po rosprawje z Alba Julia ratarje hižo po puću do Alba Julia cźahnu. Ssu so rosdźělili, po kóždej žandarmarśkej, policajskej a wojeńskej mozy pśecźelśiwcej a wojakam a žandarmam bróńe zebrać. Powěda so, so su so jenotśiwe wotdźelenje wójska dobrowólnje ratarjam pśisajałka.

Sacźišćej, so su so w Rumunskej cźeśke podawki stałe, so z tym potwjerdza, so je so mjes Beogradom a Rumunskej wot njedźele popołdnju wschón telegrafiśki a telefonski wobchad sastajił.

Měśtowe rjeźenja so ropacźiłe.

Nazwołana ratarśka stronа w Bukarešcie je njedźelu dopołdnja dwě wulkej shromadźiśnje wotměła, pśichi kótrymajž je so něhdźe 30 000 ratarjow wobdźěliło. W shromadźiśnjach je so rěcźało wo rozsudźenju, so kótrejž ratarjo w Bukarešcu a wokolnosći krutu wolu wuprajeja, so Alba Julia a rezolucija so sturtka stoja. We wulkej sali hotela Dacia je wulka shromadźizna wotmě, w kótrejž zapósłanz Joanicescu pśichi wulkim hołsu pośłucharjam dźeli, so su wojacy wót pola Cotroceni wobschkodźili, so ratarjo njebychu mógli do Bukarešta pśicźinjeź. Wjednerjo tu mósć pola Mihaelišći faroźili a z wobeju botow z rjeźazanemi sawrjeli Ratarjo pak, kótrejž do Bukarešta cźahnychu, pak tu sawjern potorhali a rjeźazy žobu do Bukarešta wjali. Se žandarmami pśiched nuślom pola Mihaeśi wojacy su dwěju žandarmow cźežko sranili. Shromadźizna wobkanknu, mastowe rjeźazy w audienzy regentiłtowej radźe pśichopodaċ.

Pódła Alby Julia a Bukarešta su so njedźelu teź we Crajowje, Cźernowizach, Braili a Jaśach shromadźiźny wotměłe, wo kótrychž hišcheze nadrobnjejše njeźu doschło.

Hišcheze měr w Rumunskej.

W Bukarešcu je pónźdźelu zhy dźeśi měr knjeźił. Teź pśichi dróhowych demonstracijach ratarjow njeźu wojacy a žandarmojo nihdźe trjebali i bróńenej zakrjeźiś. Pśichi njeśeśćich sraženjach su někotrych njeměrnikow sa cźi. Wojacy su alarmowani a su wšchě do Bukarešta wjedźace dróhi wobhadźili, so bychu nawalej ratarjow zadźiwali Knježeństwo so nadźija, so hišcheze w pózledniej hodźinje z knjesom wojstanje. Na Bukarešt a zuły Ssydomtrósbiti je wójnśti staw połoźiło.

W politiśkich kruhach Bukarešta wulka napjatosć knježi, dokelž njeje do pśedka widźeć, kak so politiśke podawki dale rozwiju. Mania, kótrejž je njedźelu z automobilom z Alby Julie do Bukarešta wotźeł, so by wobsamknjenja krajneho sjeźda ratarśkeje strony regentiłtowej radźe pśichwolił, walka cźrjódła jeho pśichiwnjerjow na 600 cźeźkich automobilow pśichewodża. Jeho pśibłihadej so z wulkej napjatosću na pśicźeju hlada. Krute połizajśe naprawy su so stałe, so by so demonstraziam pśichiwiźowar ow ratarśkeje strony zadźiwało, hdy by Maniu do Bukarešta pśišłeł.

Wjedźenjeźe so prózuja, so by po możnosći malo wo podawkach do sjahnowanje pśichiśła. Nowiny, kótrejž su nadrobne powěźe z Alby Julie a Ssydomtrohdźeje pśichinjeźł, su dyrbjałe tele rosprawy wuwostajeć a su so tohodla z wulkimi pródbami mějśtnami twdałe. „Wawerulowcho“ hłownego redaktora, Jomnela Tarana, su sa'eli, jeho winuju, so je lud naschežiwoał. K wukrajanam nima knježeństwo žanehо dowěrenja. Tohodla je wsch'tkich wukrajanow wupokazałe. Namjesmy wobtkaś so kruće dohladuje. Wschitkim puśowarjo, kótrejž z Rumunskeje do Madźarskeje puśuja, so na cźełe pśichopytuja. Dopisowarja Barlinskich nowin a druheho dopisarja Londoutkeho „Daily Expreß“ su dla stronskeho rosprawjenja jaśeli. Wschitkich wukrajnych nowinarjow, kótrejž chcychu z prezidentom ratarśkeje strony, Maniom do Alby Julie puśowaś, so pśiches mjeju žmuli. Knježeństwowe rosprawy praja, so ratarjo z Alby Julie njeźu dałeko po puću k Bukarestej pśichiśli. Na hłownych żelezniśkich ficźišćinach so jich sadźerjeli a wobrećeli, so bychu so domoj wrócźili.

Hłowna móz ratarjow je we wokolnosći Ceuscha; z jich wjednikom je sapółkarz Boku. Druhi dźeł na Hermannstadt cźehnje. Skyk je hišcheze pśiched bliźo Alby Julije. Wón je z wojakami wobstupjeny.

Statny podsekretar Tartarescu je z Alby Julije. Wón je z wojakami wobstupjeny.

Statny podsekretar Tarkarescu je z Alby Julie do Lupeniśkeho a Petrojeniśkeho hórnišćowego wokrjeża puśował, so by pśechopytał, cźehodła su hórnicy wostajiwšchi dźěło do Alby Julie cźahnyli. Petrojeniśky hórnicy bychu so żelezniśkeho cźaha smjeli wobkaś. Jandarmojo njeźu mohli sadźerjeć, so je cźah wotźeł.

Dokelž su pśichiwźowarjo ratarśkeje strony żelezniźu we Ssedmohrodźiśej wobsadźili, wot tam cźahi jara njepśerjadnje pśichikhadźeja.

Wojcowanje wo politiśku móz w Rumunskej.

W Rumunskej w tu chwilu wjedźiny ratarśkeje strony wo politiśku móz słowna parlamentna wojna. Wulke shromadźiźny su so wotmeśe a lud je so je sahorjazymi rěcźami wopojił. Tola budźe so z tym nětcźiśke knježeństwo liberalneje strony powalicź dacź? Njehajnje bórzy wohoń, kótryž je so mjes ratarjemi sapkonjenił? Po prawom maju ratarjo w Rumunskej najmjenje pśicźinu z liberalnej stronu njespokojom byeź; pśechtož wonu je wulke knježe šabła rozbiła a je mjes ratarjow rozsěkła. W tu chwilu na knježeństwo wójśło a sastojnikow hišcheze na žrowjej stronje a z nimi wono zhły kraj wobkněži. Teź w parlamenteze ratarśka stronа njeje liberalne knježeństwo powaliś; dokelž so tam knježeństwo na wulki wjetśhimu spjera.

Pśiedawšchi krónprynz Carola so knježeństwo njetrjeba bojeś. Wón je se swojim skandalosnym žiwjenjom

njes ludom wschu dowěru słubił. Ssamo wjedniczy tatarskeje strony njeje žebi w Albje Julii swěrił, ja njeho wukupjeć, haćrunje bychu to zad čimili. Jeho prózowanja wo iróń njesmědźa wuspěcha.

Bytomski samoskit před sudom.

Ssobustawy Bytomskeho němšeho šamoschkita, kotrejž žu žo do schromadźinow pólskich twarstwow dobywał a žo do Polakow ſ pukawi dał, so bytomju psched žudom stejachu. Statny rěčnik pschečiwo naschežnarjej, 44lětnemu gadowenu wikowarjej Hampfej, dla cžežkeho flamanja krajneho měra 9 měžazow jastwa, pschečiwo pjeć druhim wobschorženym jastwo po schěšej měžazach a pschečiwo sbytnym wošom wobschorženym jastwo po 4 měžazach namjetowasche. Statny rěčnik na to pokasa, so žu žo naſpytnoſce pschečiwo pólskej mjeńschinje hyse wschoze pschičinjły stake. Cžile Polazy žu runje tak němšky staczenju kaž Němzy a maja prawo na to, so jich kujeczěſtwo psched naſpytnoſcjemi schkita. Pschede wschim dyrbi so na to džiwać, so naſpytnoſce pschečiwo mjeńschinam w Němšcej maja ſe schěhnki ſa němſte mjeńschiny we wukraju. Tohodla je w němšim ſajimje, so žo taſke naſpytnoſce po ſakonju khłostaju. Wobſtorženi njedyrbja žebi myſlić, ſo bu němſki ſtatk dokonjeli.

Poincare w Elzasu rěči.

Na ſjeſdźe Straßburgiſkeho univerſitneho towarſtwa je Poincare 5. meje ſwoju prěnju rěč měł. W njej wobſchérnišchu rosprawu wo towarſtwowej dźělawoſcji podał. Jenož na kónzu ſo Poincare ſ krótka autonomiſtiſkeho hibanja podótknu. Univerſitežiny wuczěhy wuſpěch pod franzowſkim a němſkim kujeczſtwom pschirunoju a na wopomnjenišši ſpiſ něhdušchcho thežorſkeho naměſtnika Elſaſza-Lothringiſkeho pokaſuju. Poincare praji, ſo němſka univerſita njeje nicžo dozpiła, so by Elſaſz Němſkej ſpadobnika. Njedźiwajcy hjesdwělnje němſkeje horliwoſcje profeſorow, ſ kotrychž profeſor Spahn tak daloko dóndže, ſo w lěcže 1914 anexiju Bria a Longwya a zyleje poknógneje Franzowſcheje a Belgiſkeje žadaſche, žu žo elſaſzy ſtudentoju pschezo kóždemu wjeſej wotſtankli.

S tym ſo je khěžorſka Němſka Elſaſz a dźěl Lothringiſkeje pschečiwo woli ſeju wobydlerjow annekтowała, je žo wona niz jenož proteſtej elſaſſich ludowych ſaſtupjerjow wuſtajiła, ale też w ſtajnym pschečiwniſtwje ſ wobydleſtwu hyła, kotrehož ſwědomje je wumjezowała.

Nětkole je pschede wschim nuſne, ſo žo ani we Franzowſki ani něhdžežkuli druhdje poſpytny njeczinja, doſkónčny nawrót Elſaſza a Lothringſkeje do wulkeho franzowſkeho ſchromadźeńſtwa do praſchenja ſtajecz. Jenož potom móżetaj Elſaſz a Lothringſka móſt mjes ſobuſtawomaj europiſkimaj ludomaj tworicz. Žadyn roſumny Franzowja, žadyn ziwiliſowany cžłowjek njemóže žebi niczo druheho pschejcz.

Attentat na banku w Sofji.

Njedźelu rano wołoło 3 hodźin ſpjatne rosbuchnjenje twarjenje Bolharſkeje wikowanſkeje banki ſatſchażo. Banzyna łažaſ žo khětro wobſchkodźi a we wokolnych domach, wobſebje w rumunſkim póſtanzitwje, žo ſchkleńza wokow wutłučži. S pschepytanjom, kotrež žo hnydom ſanjedže, je žo ſwěrſchiło, ſo je žo attentat ſ helſkej maſchinu, psched banzynymi khežnymi durjemi ſtajenej, ſtucził. Durje žu žo ſpinje wobſchkodźile. Polizija je někotre wožoby ſajała, tola winikoju attentata njejſu hiczu hacž dotal wuſtłędzeni. Mnjła žebi, ſo je attentat pschečiwo wulkim kapitaliſtam ſamérjeny był, kotrěž žu ſe ſjawnym měnjenjom wobſtorženi, ſo njeſtu na dožahaze wajcžnje wobydleſtwo podpjerali, kotrež je žo je kataſtrofalnym ſemjerjenjom potrjechiło. Dodacz ma žo, ſo hłowni akcionarjo Bolharſkeje wikowanſkeje banki do wliw měſazych kujeczěſtwowych hobuſtawow ſłuſchała.

Dalſcha powěſcz praji: Potwjerdźuje žo, ſo je wótczinſki iwjask attentat na Bolharſku wikowanſku banku ſkucził a je žo ſ nim pschečiwo ſadjerženju banzyneho preſidenta Gudelnika protеſtowacz chcyło, kotryž je zyle małku ſumu k podpjeranju ludži, je ſmjerjenjom potrjechenych, podpiſał a ſtym też druhim hobuſtawam bankoweho ſwjaſka dał, ſ kotrehož pschedyndu je, ſo bychu ſumy, kotrež žo jim ſaſeža, podpiſali.

Ze Serbow.

Duchownica.

Wutora, 8. rožownika.

Stanisława — Zjewjenje arejandźela Michała.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1“.

* 1761 Bohačesć Bjedrich Ponich na farje we Malešecach, bratr wučeneho fararja Samuela Bohuwěra Ponicha, kiž je wjele wučenych knihow wo Serbach pisał a syn Pětra Ponicha, kiž staj wobaj za sobu w Malešecach jako fararjej skutkowałoj. Bjedrich Ponich běše z fararjom w Hóznicy a pozdźišo we Łuću, hdźež je 1806 zemrěł. Hižo jako kandidata zloži wulku prócu na wotpisowanje žadnych serbskich spisow, wotpisa sebi serbske rukopisy a zestaja sebi dobru serbsku bibliografiju. Jeho zawostajena knihownja kupi so 1827 z wulkeho dźěła wot dra Klina a Lubjeńskeho, a twori dźensa rjany dźěl Pjechowoje knihownje při Michalskej cyrkwi w Budyšinje. Mjez nimi su najwažniše zběrki jeho bratra, nastawki a spisy jeho nana, Schmutzowy serbski słownik a jeho rěčnica. Wšitko je jara rjenje spisane a może so z lohkosću wužiwać. Tak je sebi tutón farař we skhowanem Łuću wulke zasłužby dobył ze swojim spróčeniwym a njesebičiwym dźołom. Mały dźěl jeho wotpisow namaka so też w Maćičnej knihowni. Bjedrich Ponich runa so swěrnym pobožnym klóstrskim bratram, kiž su, zo bychu Boha česćowali, pilnje knihi wotpisowali. —

1827 wopyta Handrij Zejler Palackeho zasy w Lipsku.

1854 załoži so pčołařske towarſtwo w Barće přez fararja Roberta Rjedu.

* 1761 Bohačesć Bjedrich Ponich.

1883 wuzwoli so Serbowka Hana Nowakec za abatissu klóštra Marijneho Dola.

Pokoj.

Na Knjezu měj wjesele,
Dźakny kěrluš zanjes jemu.
Wołaj so, wón słyši će,
Skića hnadu pokornemu.
Stož wón słubi, dźerži wšo,
Njezapomni nikoho.

Na Knjezu měj wjesele,
Hač też runje smjerć će stróža.
Jezus, lwězda lubosće,
Wumóže ze smjertnoh' łoža,
Tak zo přez tón čěmny dol
Přiwjedźe će před swój stol.

Jan Bartko.

Přisłowo: Horca meja, mór po honach běha.

*

— **Wo wjedrje.** Wčeřa wječor w 7 hodź. barometer 735, hygrometer +2, thermometer wo dnjo +21. — Dźensa rano we 8 hodź. barometer 733, hygrometer +5 a thermometer w nozy +10. Wuſkaſhy na dešchcže, pschi wyſokej temperaturje njewjedra nužne. — Schkleńza pokaſuje na njewobſtajne wjedro. Tola njeje wulkeje wadźije, ſo dóſtanjemy dawno požadaneho dešchcža. Sſtrje ſněžemy ſuſchate wótry. S atlantiſkeho oceana blíži ſo nowa wyſchina. Dźeſcele dre rjane ſteża ale někto ſchpatnje roſtu. Też na łukach ſu trawy hiſchcže jara niſke. Wokolo Wojerez, Hródka, Mužakowa a Chróſczanſa rožki rjeńſche ſteża hacž pola naſ. Tamuni ratarjo wo pódnu deſchczik runje tak proſcha kaž pola naſ. — Jutſtre žrjedu ſchkadźa ſłónczko 4,17 hodź. a thowa ſo 7,27 hodź. Mjeſacz ſchkadźa w połnozy a thowa ſo rano 6,52 hodź.

— **Kwětkowaj dujej ſ pschičežnoſcju pomocneho thježa ſa wumětzow** ſtaj w Budyſchinje pod nawjedowanjom tnjeſa pschekupza Raucera 1874 hriwnow wunjeſłoj. Tutón wunoſchk je jara ſwjeſelazy a wſchitkim pomocznikam a pomocnizam ſłuſcha wutrobny dźak ſa wopomnjenu ſłužkownoſcj.

— **Wubědźowanje we wumělſkim létanju w Budyſchinje.** Bliſchu njedźelu 13. meje wotmeje ſo na létanſkim pſchecžu w Sčžijejach pop. w 4 hodź. wubědźowanje we wumělſkim létanju. Sa wubědźowanje ſu ſo naſtejschi wumělzy létarjo ſamolwěli. Pschi ſtarsze ſjewja ſo tſ. dr. Gullmann, inženěr Hempel, Kurt Rothe a Fritz Reim. Dr. Gullmann a Fritz Reim poleczitaj na Udetſkich Flamingos, inženěr Hempel pak na D 9 Ha a Kurt Rothe na D S I wubědźowanje wukonjataj. Dokelž tódźa ſ tutych maſchinow wošebite létanſke ſamowołoſcje wobkedźi, budźe ſajimawe wobkedźowacz, ſchtó žo jako dobyjeſ je tuteho wubědźowanja wudobudźe. Wubědźowanje roſpadnje do dweju dźělow, do winowatoſtneho programa a do wólneho létanja. Pohódnoſcjenje ſtawa ſo pſchi offizielnym roſtrjadźowanju budźe po dyrkowych liczbach. Bližiſche nadrobnoſcje we Pschawjedźenju w Serb. Nowinach, kiſchcže roſpiſanu. Program wobſamknuje žo ſ wotſtorženjom ſ padawſkej płachtu hródźele wotſtakowarſki Tauerez ſ Lipſka, kotraž je hakle njedawno ſwój prěni ſjawny wotſtok w Lipſku wukonjała a kotraž žo w Budyſchinje k druhemu raſej ſ létadła puſchči. Saſtupny pjenjes je jara niſki, wuczinja jenož 2.—, 1.— a 0.50 hr. Dźeſći płaczja polowjzu.

— **Surjadniſka ſchula** nimſkich khorownych pokładnjow. Prěni kurſus, wot Nowemcho ſwjatka němſkich khorownych pokładnjow ſo psched krótkim w Barlinje ſkónczi. Na nim je žo 25 ſurjadnikarjow je wjeſich dźělow Němſkeje wobſtarało. Pschednoſchowało je ſo wo prawniſtwje, wo ſozialnoſtatiſtiſe ſakonjach a wuczěhe wo narodnem hoſpodarſtwje. Nimo toho bychu pschednoſchki wo ſozialnem ſtrowoſtwje, ſtatiſtiſe, wo prawje khorobneho ſaſtaraſenja a ſarjadniſtwje khorownego ſawěſczenja. K tomu pſchijimarkowcham ſo pruhowanja trajachu wjacy dnjow a wopſchijachu wſcho, to, ſchtož pruhowanſki porjad pschedpiſa. Dwaj wobſtarkaſtaj pruhowanje ſ zenjurn „jara derje“, 21 ſ „derje“ a dwaj ſ „dóſtajcze“. Pſchichodny kurſus budźe pschedwidźene litka nasymu.

— **Shubiło je žo** ſ jenoho hoſcjenza 3. meje 1923 mužace koło ſnami „National“ czo. 160014. Wono mjeſezhe yorſchihnjene wodźidło, ſamoběh, w prědku czerwjenu a ſady gumijowu wobruczk, ſpinjy běchu trochu ſerſawe. — Dale ſu trabnyli 5. meje pschipołdnju mjes 11 a 12 hodź. ſ jenoho dwora na Swonkownej Lawſkej haſy mužace koło ſnamk „Phänomen“. Wono mjeſezhe czorny wobluk a czornej blótowaj ſchpitkaj, zolte ſwjena ſ czornymi ſmužkami, trochu ſhibnjene ruczne ſpinadło, Rotagowy ſamobeh, prědku ſchéru a ſady czornu wobruczk, ſwónczy ſe napiſmom „Arb. Radfahrer-Bund“. Wodźidło běſche pſchi rolzu kowane. — Wo **wězowne** zdźelenje proſby **kriminalne wotdźelenje w Budyſchinje.**

S **Raſchewa.** Njedźelu wjecžor ½8 hodź. je ſo w naſchej wſy wobkładne njeſtoje ſtalo, kiž žebi bohužel cžłowjeſke žiwjenje ſa wopor žadaſche. Jedyn Drježdźanſki wosobowy automobil pschejedże ſ Budeſtez do Budyſchina jedžo 6letneho ſyna Willya tudomneho kalkulatora Lemki. Wobžarjacjomne njeſtoje ſta ſo, jako dyrbjeſche dźeſco dróhu pschečehowacz.

S **Roswodez.** Wčeřa wječor je ſo w naſchej wſy cžeſte njeſtoje ſtalo. Na měſtnje, hdźež ſo pucz do Bjedrufa wot ſtatneje dróhi woſchcžepi, ſajedże wuczobnik, kiž je ſwojim kołom na prawej ſtronje dróhi ſ Korſywja dele pschijedźe, do Engemannez nakładneho automobila, kiž ſo tam na lěwo ſawinu. Wuczobnik pak to njeběſche wobledźował. Snjeſboženeho je ſanitetnym autom wotwjeſeſchu. Jeho koło běſche zyle ſkónzowane.

S **Barta.** Sjawny pucz ſ Barta do Rakołd je dla napſchowanja na Bartiſkich honach wot 8.—12. meje t. l. jawrjeny. Jſtwy wobkład pokaſuje žo na Bětyju, nowy dwór a hrodowu alej.

S **Rakez.** Jadny wopyt doſtanje pschichodnu njedźelu 13. meje žerbſke towarſtwo „Lipa“. Sakoječ tuteho to-

Marica a Hanica.

Roman.

20] (Pokračowanje.)

Cžeta Angiolina běſche prěnja, kotraž bě žo jawročzika, pschetož njechaſche daloko hić. Wona pschińdże pschipadnje Jindřichu napschečo, kotryž je wjeſej mózcej lubaſcji woſcha: „Mój luby knjes hrabja, budźeſce tak dobry, prošchu, a pohladajce ras hóſe ſu cži wotſtali, a praječe Hanicy, ſo bychu tola wróčo pschińdźeli, hewak budźe pſchepoſče ſ wječerzi!“

Lěnjo dundajcy pschikhadźeſche baron Durazzi ſ Maricu, njeſ tym ſo da žebi wot ſłónczka khribjet ſwoſcharcz, ſjewje wjeſele pschińcži hwjadacy a ſ porſtom cžinjakajo. Hdyž ſtary baron womaſany a ſajmany wobleſ mladeho muža, kiž hewak wupadowaſche kaž ſ jeſka wudupany, ſplaczny ſ rukomaj hromadźe: „Haj, kajſi macze tola navohlad!“

Woni mějachu ſo wschitcy tſjo, ale młodyj muž wojſjewi: „Stym ſo ſ Jindřichu ſłubił!“

W prěnim wokomiku běſche ſtary knjes kaž proſtujeny, hlcheſe bóle pak Maricu, kotraž běſche wot Hanicy wo jeho wuhladach psched nězchto njeſdželemi ſtyſchała. Wón „cže nězchto wo tom cžuješche: „Haj, mój Bożičko, cžłowjek ſo druhdy jamyli, ale ja ſym ſebi wěrny, ſo ſmy ſo prawe trjechili. Hlejeſe, ja ſym ſtoł, a moja žona dyrbi ſo hcž ſmjercz móz. Ja nězmju wſchak, ſo Jindřichta do Wina ſo pschihodźi, pschetož we Winje tola budźemoj žiwaj! Win je Win!“

S tym běſche wutrobu barona Durazzijho dobył. „Ja ſo jara wjeſelu, ja Jindřiſchtu a ſa waſ, luby hrabja.“

Wón tykaſche jenu wobé ruzy napſchečeſo. Tón ſo wopraſcha: „Dokelž je moja njewěſta pola waſ, to drje ſmějem wo waſchu dowolnoſcj proſyczeż?“

W prěnim nawalu, kaž běſche ſ kóżdym cžłowjekom pschečelſny, wobja jeho ſtary knjeſ a klepaſche jemu wot ſadu na ramjeni: „Ale to ſo ſamo rozumi!“

Tola mjes tym, ſo pomałku dale dźěchu, ſu žebi njewěſty: „Hlejeſce wſchak . . . . po praſwom dyrbieſe ſo Meinhardta wopraſchecz. Wón je najſtarſchi bratr, wulkonamrěcz —.“

Mariza rjekny hanjo: „Ach, tohodla drje ſeſce jeho wopytał?“

Sbožowny nawoſcjenja khwataſche nětko wróčo, ſo by to Meinhardej praji.

Hanica ſtojeſche ſ Meinhardtowu Aichom na kónzu Klepatokowege wudołiny, hdźež wſchelakowſche do ſa mitimanju ſpjateje wody ſamurrowany rózł, ſ tjoch ſtron wot ſchumjazych wodow wobjoſnjeny, jenož na ſchiwórtej ſe ſkołom ſwjaſany ſ wuſkim tunelom, kiž pożledni ſkalny wurſuh pſcherzywajo, jenticzky ſem pnjeſ ſnježni. Pschečzo ſa žo polaſonowaſche jemu nowe kraſnoſcje, po rězy, po ſkałach horje, na kotrychž bě widżeczi, kak ſo wyſoko horjeka ſ njeju někotre ſtamy rědkeho lěſa wośſebjewachu. Hdyž chyſche dale hicz, ſo Hanica wopraſcha:

„Meinhardo, cžehodła njejſy ſeſce wjazy pschijichoł?“

Jeje cžemnej wóczy hladaſchtej ſcdźiwje ſtruchle na njeju.

Won ſo jej wuhibny: „Ja mam wjele ſa dźeło.“

Wona ſpili hłowu:

„Je ſnadź trochu njepěknje, ſo cži ſo praju, ale hlej Meinhardto, ty wſchak njejſy taſki kaž cži druhy! Ja chyzch ſ tobu rěczeż, dawno hižo. Ja chyzch cži riez, ſo njejſym ſa była, ſo njejſy jara ſdowólny był a tak — —“

Won wſa jeje ruzy, ſcjeje žebi jej na wutrobu a rjekny ſ hłubokim pohnuczom, jej zyle blíſko: „Hanica, njewjeſch dha, ſchto je ſo ſtało? Wopraſdże niz? Njewěſch, ſchto je mi naczinita?“

Jeje ert ſo pomału wotewri: „Schto dha je?“

„Kerb je mi dała!“

„Mariza, haj, haj — ſy dha ty — ſ njej rěczał?“

„Haj. Hlej, rad ju mam, tak rad! A potom wona rjek-nje nět Tohodła njejſym wjazy pschijichoł. A hdy by tón Moz Teyla, Bernburg, njepſchichoł. to by tu też nje-nje-bylo; ſ tóżdym je wona pschečelna, jenož ſe mun niz, a ja mam ju tola tak rady!“

Hanica wotwinu ſo ſ jeho rukow; won to njepyſny, ale rěczeſche dalc: „Hanica, ſy-li mi tróſchku dobra jako ſwojenm wujowjez? Ja cže tola jnaju, ſ toho cžaſa, ſe běſche taſke wulka . . . , taſke wulka. Sſy-li mi tu-ſchcžicž dobra?“

S pkonjenjazym wóczkom ſapny na nje, ale hnydom ſaſo wcžiſ ſ ſemi ſłoji a tiwny. Won proſcheſche: „Hanica, rěcz dże trochu ſa mnje ſ Mariju, pomhaj mi.“

Dołeſła ſłuboka ſdychny, zika wuſtupi jej na ſchiji a na cžołe. Wona ſcjahny nimale hrózne wobliczo a rjekny wjeſoli „Ně! Ně!“ nadobo cžekny. Do wuſkeje cžorneje wotwěrſy tunela ſo ponuri a cžerjeſche, cžerjeſche. . . .

Hakle krótko pſched tym měſtnom, hdźež ſkalne ſcjeny roſſtupowachu, ſo bychu hórzy do ſchérokeje doliny Elſchu wuježiſle, dołeža tych druhich. Mariza dźeſche ſ Jindřichom daloko doprědka. Starſchej ſcjehowachtaj. Ale Hanica dźerżeſche ſo wróczo. Wona widżeſche, kak ſo macžerny profil k papje wobroczi.

„Tón běſche jej ſ radoſcju ſłub wojſewił, wona pak ſo na njeho wuſzypa:

„Tó ſo ty radujeſch? Ja cže njerozumju! Schto dha bez mnjßlich? Schto dha budże potom ſ nami?“

(Pokračowanje ſcjehuje.)

...wa, kujes kralowski hudžbny direktor Bjarnat Krawz ...hdan, chce naš wopytacź a nam pschednoschowacź. ...mlody wucžeŕ in w Kulcach je wón, cžerjeny ...porjaceje luboscje k šiwojemu šerbskemu narodej, ...nimale 50 ktami šerbske towaŕstwo „Lipa“ sa- ...Wón je tutón schtomk hadźił we wšitkej nadźiji, ...rosrosce k mócnemu schtomej, pod kotrehož halo- ...hudže šerbšći lud Nakrecanjcje wokolinu khadźo- ...w kotrehož khłódku lubi šerbšći duchi nam hrožo, ...Nitko wón k nam pschidźe jako wótź a wi- ...ja by hladał, hacź ho „Lipa“ młodni a seleni, ...hacź tu steji kaž prochutiwy dowk z khorymi a žu- ...holowani, hanjeny a zazpěty wot rozlichow žiwjeho ...cho luda. — Nadźijomnje pschidu wschitcy towaŕ- ...do schromadźišnjy, teŕ hocžo šu nam wutrobnje ...

Lubija. Sobotu wjecžor tšoło do 1/7 hodź. sta- ...rišu Nowcho wothołcžeja a Swonkowneje Budy- ...šći cžekte wobkhadne njeschoze. Tam stupi 13-lětna ...a Sebastianez j khłódnika dele, to by namišto psche- ...jako runje wošobowy automobil j Promenado- ...šći na Nowosalzku dróhu mimo pschijšoze. Wjed- ...a tomobila spyta hišće njeschoze wotwobroczicź, ...je pal pschejescze. Hoza padny psched pschednjej ...wos ju nekotre metry šedźwjeŕcžesche. Sinsesbožena ...nym nopom a stschaženymi mošami bjes wdo- ...wosta. Ju je samitetnym autom do khorownje do- ...Njedźelu dopołdnja je ho hołzy wdowje jaso ...Schtó je wina na njeschoźu, njechodźesche po ...ju pranjeź.

Lubija. Sawoje 70. narodniny a 50dwom šwój 40- ...dowčelšu jubilej šwjeceschе šandźenu šobotu šchi- ...kwjerški mischtr Freund. Jubilar, kiž je cžišu a šrowy, šmě w pschihodnym lěcže šwjedźeć 50lětnjcho wobstacža šwojcho wobkhoda šwjeceźeć.

S **Kamjenjańskeho Haja.** Sandźenu njedźelu połpo- wachu najstarschu wobydźerku nascheje wsy, hoscežańsku Madlenu Schofcinu. Na pohrjeb běsche tež jeje najstarschi šyn j Franzowskeje pschijschol. Wón je tam hišom 23 lět dołho na němšchim pósłanstwoje pschistajeny a je teź we wójnskich létach tam pschebywał. K pósłanj j Hoesch běsche pschi šwonkownym hamt w Barlinje w mjenje němšcheho pósłanstwa w Parizu njewschźdnje rjany wěcz na row połožicź dał, schtož drje je za najcžu kratšu přěni kaž khadźa j najstarschich šerbšćich płahow.

Z **Khróšće.** Hižo zaso zwoła politiski wubjerk to- warstwa ss. Cyrilla a Methoda swojich dowěrnikow njedźelu k wažnemu posedźenju do Horbskeje grych- ty. Bě so jich na 30 ze wšěch kónčin nawječorneje Łužicy, samo z Kulowskeje wosady, zešło. Někotŕi knjeza so pisomnje zamołwichu, tola slubichu, w zmy- sle **Serbskeje Ludoweje strony** kruče skutkować. Předsyda, knjez kubleŕ Spitank-Zejičanski, zhroma- dźinu nawjedowaše. Rozłožł, kak mamy so narodnje bědźić, žana z němskich stronow nas w tym njezastupuje a tuž dyrbimy so za woprawnymi přečelemi wobhladować. Tajkich mamy w narodnych mjeńšinach, wosebje w bratrowskim ludźe Polakow. Pruski sejm ma hižo dweju zastupjerjow, hdźež mócnje za naše prawa wustupuja. Dyrbimy po swojim swědo- mju wolić. To poručuje nam 4. kaznja Boža. **Teje mě so kóždy Serb dźerżeć.** Nětko chce kóžda strona naše hłosy měć. Jenož za čas wólbow wěđża, hdźe Serbja su. We wólbnych zhromadźiznach rěča za nas, ale w sejmje so wo nas njestaraja. W séchowacej rozmoł- wje so hišće doda, zo na př. w lěće 1920 přez swojeho zastupjerja rektora Gottwalda w pruskim sejmje sej přeješe, zo bychu so postajenja za Polakow (31. dec. 1919 wudate) **też na Serbow nałožowale.** Ale při tu- tym přeču je wostało. Nišo so za nas činiło njeje, teź nic z tutoje strony. Ale nětko pak łóji serbske hłosy za sebje. Teź w druhich statach wola narodni mjeńšiny sami za so. Tak w **Estonskej 26 960 Němcow** kiž so potom z druhej stronu zwjazaja a swoje zajimy z njej přewjesć sypitaja. Tak chcemy so z narodnymi rjeń- šinami zjednačić a jim swérni wostać. To sej naša česć žada. Cyły swět zhladuje nětko na nas. Přez wólbne liseiny zhoni, zo tu hišće smy a zo chcemy dale žiwi być a wostać. Njechamy měrnje přibłado- wać, kak so tamne přiwolene milijony přečiwo na- rodnym mejšinam nałožuja, kak so němscy du chowni a wučerjo do serbskich wosadow a gmejnow sćelu, zo bychu pod zakońskim płaćikom pomhali Serbow germanizować. Na našich zastupjerjow we parlamenće, na př. w pruskim sejmje, słuchła cyły swět, słyši wobskorżbły přečiwo kujeźeństwam, kotrež ze wšěmi srědkami spytaja narodne mjeńšiny zničić. Bohužel dyrbješe so wuznać, zo mamy mjez nami elementy, kotŕiž za khribjetom přečiwo Serbske Ludowej stronje šćuwaja a tohodla je stwórty kandi- dat na liseinje swoju kandidaturu złožił. Powšitkowe- nje so tola žadaše, zo bychu so hnd rozjasnjace zhro- madźiny wotmełwało a tuž so za kóždu wosadu wu- bjerk wuzwoli, kiž ma so wo nje starać, tak za Khró- šćansku Špitank, Kósk a Slodeńk, — za Wo- trowsku wučeŕ Cyž, Wječich a Cyž-Žerčanski, — za Njebjelčansku Cyž, Lebza a Łušanski, — za Kalbicy Čornak, Žur. Bräner a Kokla, — za Ba- čońšku Bermich, Smoła, Liška a Knebl, — za Bu- dyšku Guda, za Kulowsku Hornaš, Młyńk (Möl- ler) a Popjela. Wšitcy přitomni přiwzachu wólbu, tak budu drje teź ći w jich njepřitomności wolili. Na blidže wuležachu někotre čisła „Der Igel“, satiriska wólbna nowina za Slezysku. Je jara zajimawa. Teź z naše strony ma so létak wudać. Nimale štyri ho- dźiny trajaca zhromadźizna měješe rjany wuspěch. Njech so potom teź na wólbnym dnju pokaza. Bohužel maja 20. meje runje knježny swój zjězd do Rózwanta. Kotŕeż tam cyły dźeń wostanu, maja sej we swojej wsy wólbne wopismo (Wahlschein) wobstarać a smědźa tak w Rózwće wolić. **Njech so na to na žadyn pad njezabudźe.**

S **Lubhojca.** Pschi cžitanju nowinow saja Boža ruckže tudomnu 58lětnju mandželsku dźěłaczerju Kobalja. **Dźowka** namała, jako ho j dźěła wrócži, swoju mać morwu na sej- mi leže a nowinu hišćeže w ruce dźerża.

Z **Kulowa.** W poslednim posedźenju měšćanskich zastupjerjow dóúdże při jednanjach wo hospodarskim planje k wótrym wurěčowanjam. Pornjo minjenemu lětu su wudawki jara přibyle. Tohodla dyrbjachu so wšelake wudawki wušmórnyć. Socialdemokratojo na- mjetowachu, zo ma so připomoc za cyrkwinske zaji- my wumaznyć, tomu jenož tŕo měšćanscy zastupjerjo přihłosowachu. Skónčnje postaji so hospodarski plan za lěto 1928 w dokhodach a wudawkach na 181 tysac hriwnow pornjo 141 000 hriwnam w łońšim lěće. Za zapłačenje potrjeby je 56 989 hr. trěbne. Magi- strat poručeše, zo měł so pjenjez za swětło wot 30 na 45 pj. za kilowattowu hodźinu powyšić. Dale ma so zběrać 200 proc. přirażka k dawkej na leżownostne zamoženje, 800 proc. na přemysłowy dawk wot wu- noška a 1500 proc. na přemysłowy dawk wot kapitala. Tu pak so njedojednachu. Skónčnje posedźenje 1/12 hodźin skónčichu a dalše wuradźowanja na pónđelu postajichu.

Se Sšrpeše. Wulki łšany woheń wudyri njedźelu pschihołdnju w 12 hodź. na Sšlepjanskim hajnišku re- wěrje, kiž Mužakowskemu ławnišerjej knježišwu słuscha. S kajkeje pschičiny je woheń nastał, njeje hišćeže znate. W tŕoch wschelakich wotdźělenjach spali je na 80 hekta- row thójnow. Woheń wupschestrěł so na burski łěs Dreť wjanskich wobsedźerjow. Tam znjeli 160 hektarow łěsa a hole, mjez tym też wjele młodesha łěsa. S swokolnych wjow pschičinjowachu wohnjowe wobory na pomoc. Se pomocu łšnych dźěłaczerjow wjecžor wokolo 7 hodź. nad łatraschnym wohnjom, kotreżsi nje jako hrožaze njewjedźe na njeźiu łcześche, dobuchu.

Hospodarski rozhlad.

Wutoru 8. meje 1928.

Wčerawše kurzy w Barlinje.

. . .	4,1765	100 pólsk. złotych .	46,775
punt . .	20,382	100 čěskosł. krónow .	12,377
frankow	80.475	100 franc. frankow .	16,275

...ninska burša wošta wječera jara měrna. Kursy sej- ...e šerje wotdrjebjowachu, jenož kursy wěstych efektow ...pomnjachu. Na wikach i zentrowymi a dołżnymi liseij- ...ešće wjazy žiwjenja.

...duktowe wiki pschinjeseschu wječera dalšše šrut- ...nišowy khłóbowego žita. Pschešiwu a rožu pornjo ...wo 10 pj. po zentnu ju drjšjcho pschedawachu. ...wječera šoło bóle kupowachu. Wječera płaczeše cz ...

w Barlinje

...schenicy 13,30—13,45 hr., rožki 14,15 hr. ...hacź 14,25 hr., jeczmjenja nałšin. 12,70 hr. ...hacź 14,50 hr., wowsa 13,05—13,35 hr.

w Drježdžanach (ysatk)

...schenicy 13,55 hacź 13,80 hr. (13,35 hacź 13,60 hriwnow), ...rožki 14,35—14,60 hriwnow (14,20 hacź 14,45 hriwnow), ...jeczmjenja nałšnjeho 14,75—15,50 hriwnow (14,75—15,50 hriwnow), ...jeczmjenja nałšnjeho 11,75—13,50 hriwnow (11,50—13,50 hriwnow), ...owsa 13,35—13,60 hr. (13,35—13,60 hriwnow).

w termijowym wikowanju

...a mejn: pschenicy 14,05 hr., rožki 14,90 hr. ...hacź 14,95 hr., ...a julij: pschenicy 14,65—14,63¼ hr., rožki 13,75 hr., owsa 13,75 hr. ...a septembr: pschenicy 13,75 hr., rožki pak 12,65 hr., owsa 11,25 hr.

Sčetne wiki

...dowace wiki šu snjese šrjedu w Hródku. Wone šo ...rano 1/7 hodź.

Pschihłajacej pytaja

...Weiß w Kamjenzu.

Murrer we Slepu Komorowje, Zyrkwinske namješko 18.

...Nowak we Wojerezach, Budyšla dróha. ...knježi dwór w Khołmje. ...knježi dwór w Mužojoze.

...a kuchinsku, hoseenz „K złotej kótwizy“ we Wo- ...

...domu, Faderka w Kětnom. ...do Budyschina, Lubijska dróha 6. ...Pöschka w Budyschinje, Žitna haza. ...o, Merjowsku w Minakale.

Na pschedań.

...a maschina w Lubiju, Budyšće dróha 211 n. l. ...trjebane, Vogt we Wojerezach, Zyrkwinska haza ...22.

...podobna, njes dwěmaj na wubjerk, Scholta we ...Dolschinje a wyšokošnjeršelna w Wónjezach 18, we ...Michałach 9.

...a 2 ł kurjatkami, wrótnik w Buschez Waggonowej ...jabrjky w Budyschinje.

...11 kurjatkami w Dekujej Kirje 17.

...w Sušschezach 2 pola Pječeza.

...šotne, 30 zentnarjow, Libich we Wujeźku.

Ssudnišzy na pschesadźowanje

...schinje na Radnišiwje Sch. w 9 hodź.: 3 ...šoły, kwikowej šlejakaj, šoły, lawka, bliža, ...nskich strojow, pianojorte, 3 kławiry, 3 knihowe ...draßnej kamoraj, Mechlowskej kamoraj, módry ...šezajy cžašnik, radiopschijimarwa, mužazej kołesi, ...bžeżaze a łoseże wobkeri, žonjazy mantl, ...

knjazy khabat, 3 łpowe łazy, klamaŕšej połzy, 5 bo- bankow, 3 klamaŕske połze, 5 šukejow, kredenz, 53 špódnych kholowow, 4 mužaze łazy, 41 walkowanych no- hajzow, 6 kholowow, 3 šelerjazе rožki, 11 wschednych wobleckow, 4 pory žonjazych šlupzjow, vertiko, žonjaze kolo, nožizy, pluschowej stołaj, stejazy schpihel, 23 po- row žonjazych šlupzjow, 10 wobleckow, 3 tennišowe bidała, bluzy, schórzuchi, Zabaty a kholowy, schijazа maschina, šedlaŕska schijazа maschina, kamor, dźełowy, kowaniša pschiprawa, pišaŕski šekretaŕ, železne łoże, harmonij, kamor do khłanje, 4 soły, schpihel, gramofo- nowy kamor, 8 gramofonow, motoŕski kole, schijazа ma- schina, marmorowe blido je schpihelkom, kupaŕšej že- lezjej wanje, kupaŕške kacžle.

šrjedu 9. meje 1928

we **Wojerezach** w hoscežnja „K šlotemu ławej“: Meble, klawír, pišaŕski stroj, radiopschijimarwa, wnježowaŕski kofr piano, dogkart, dekkowany wós, dezimalna waga, že- lena a módra barba, blescha wožija, drastny kamor a bifej:

schtwórtk 10. meje 1928

w **Niskej** dop. w 10 hodź. w dworje gmejnskeho hamta, Oedernitzerstr. 10: schijazа maschina, ručazy wós a mužaze kolo;

Skrowe depeše.

Produktowe wiki w Barlinje šjesza dop. 7/11 hodź.: Sčnadny wobrot, rožla na płaczišnje wobstawa, pschenza sterje wošłabnjena.

Dop. 3/12 hodź.: Kaž psched hodźinu. Tendenza wot- czakowaza.

Płaczizny na Barlinskich produktowych wikach.

Žito a wolijowe symjo po tuni abo 1000 kg, hewak 100 kg. Płaczizny po złotej hriwnje.

	7. 5.	5. 5.		7. 5.	5. 5.
Pšenica	266-269	264-267	buny	23-24,00	23-24,00
rožka	283-285	281-283	woka	24-26,00	24-26,00
nal. jeczmjeń	254-299	254-950	módre łupiny	14-14,75	14-14,75
naz. jeczmjeń	—	—	žołte łupiny	15-15,50	15-15,75
wowe	261-267	261-267	zeradella	—	—
kukurica	236-240	232-24?	raps, wosušk	19,00	19,00
pšenč muka	33-37,00	33-37,00	lany wosušk	24,00	24,00
rżana muka	38-40,00	38-40,00	pocn. molasa	—	—
pš. wotruby	18,00	18,00	bérnj. kruški	27-27,30	27-27,30
rżane „	19,00	19,00	syno, 50 kg	2,60-2,90	2,60-2,90
lane symjo	—	—	rżana słoma	0,95-1,15	0,95-1,15
rapa	—	—	pšenč. „	0,90-1,15	0,90-1,15
hróch	36-39,00	36-39,00	wowsna „	0,80-1,00	0,80-1,00
pjeluški	24-24,50	24-24,50	ječa „	0,80-1,00	0,80-1,00

Drježdžanska burza (7. 5.)

Pšenica	271-276	běrnjace kruški	28,50-29.00
rožka	287-292	pšenč. wotruby	17,00-17,20
nałštni jeczmjeń	294-310	rżane wotruby	17,80-18,80
nazymsk. jeczmjeń	235-270	pšenična muka	46,50-48.00
wows	267-272	rżana muka	44,00-45,50
čerwjeny dźećel	170-185	woka	28,50-29,50
raps	340-350	pjeluški	30,00-31,00
kukurica (Mais)	242-244	hróch	31,00-37,00
suche truhanški	16-16,40	cokrowe truh.	21,50-22,50

Płaćizny rżecnego skotu na Drježdžanskich skótnych wikach.

7. meje.

102 woł., 317 byk., 270 kruw. a jałoje., 559 ćelat., 644 wowc., 2861 swini.

Płaćizny za

woły: 1. 52—56, 2. 44—49, 3. 35—42, 4. 31—34;

byki: 1. 52—56, 2. 47—50, 3. 43—45;

kruwy: 1. 47—50, 2. 39—43, 3. 30—36, 4. 24—29;

jałojcy: 1. 55—59, 2. 45—51 48—50;

wowcy: 1. 62—68, 2. 54—60, 3. 44—50;

ćelata: 1. 75—80, 2. 66—72, 3. 51—63;

swinje: (přez 300 pt.) 53—54, 2. (240—300) 53—54, 3. (200—240) 52—53, 4. (160—200) 51—52. Rancy 46—49.

Zrudna smjerć Helcny Sönbergcc z Droždžija před sudom.

Słóšinišwa dejerja Dietricha.

Wot šrjedź nowembra 1927 šo kriminalna polizija pro- zowaschе, šo by pschipad wujaśnika, kiž šo šwjerdźa jara njejasnyny być šda a kiž běsche najwjetschi napohlad šondźił. 17. nowembra namakachu w płomowej šajmje na Dippels- dorfiščh honach pola Drježdžan dwacześćelnjn holzu šatšelcnu. Polizija měrjeschе, šo šo tu wo mordaŕštwo jedna. Wobrachoweschе pak wschitko, cžehož wuhla šo dźerżeć. Schtó morjena běsche, njechodźesche šo hnydom iwjeźeć. Běsche najšprózninschischeho šledźenja trjeba, šo by šo pschi- pad iwjaźnił. Skónčnje šo policiji poradźi, šo wošobu ištónzowanje iwjeźi. To běsche domjaza holza Helena Schönbergez z Drožđija, kotraż běsche šo 8. nowembra 1907 w Pschiwcžicach narodźiła. Holzwneho nana, želesni- šeho wothładowaŕja Schönberga, běsche 20. junija 1927 mjez Budyschinom a Kubschizami lokomotiwa šwjatniwšeho tworowšeho cžaša šmjertnje pschejeła. Holza, kotraż na widliščeja cžerpjeschе, je bola pjeza j cžežkimi mylenemi cžiłowana a je dyrbjała hišćeščeho prajeć, šo šebi pscheje žiwjenje wopuščejeź.

Běchu pak šwjeźeći, šo běsche šo mloda holza j dejerjom Dietrichom z Budyschina šhubiła, hdźež šłuscheše. Wonaj šo potom w Mischnju, Riesy, Mühlbergu, Merscburgu a

ſtónčnje w Barlinje wokolobručejschtaj. Napoſledk ſu jeju w hoſcenju „Zum Auer“ w Moritzburgu widżeli. Jako běchu Dietrichowe personalije ſwěcżili, ſledżachu ſa nim po zyłej Němſkej. Stónčnje ſtebi myſlachu, ſo je ſe ſwojim motorſtim łokom nětkle pčches nijeſy twochnyk. Tola Dietrich pſchebywaſche w Drježdżańſkej wokolinje, jebalche a wukonjeſche druhe ſłóſtniſtwa. Tak wuſtupowaſche w nětkle 15 wſach jako pſchiſtajeńz miliinařnje, kiž mějeſche prudowe liczaki kontrolowacź a pjenjeſy ſběracź. Pſchi ſwojim kontrolowanju wopaczny kontrolěr pola wſchelakich wobhedżerjow poſtajeſche, ſo maju ſtebi nowe liczaki pſchiſpiawicź dacź. Dołoże pjenjeſy kwitowaſche ſe wopaczným mjenjem. 27. nowembra wobhedżeſe mażiwneje pólnoże bróżnje w Selcenym Hóſdże zyłe pſchiſpiawanie Dietricha w ſłomje ſkowoneho namaka. Jeho pſchebywa poliziſa najpriedy hantiſkemu ſudniſtwu w Nólanach a podſtótnje pſchepytowaniſkemu jaſtwu kroſnjeho ſudniſtwa w Drježdżanach.

Dietrich je pſchedetwořcźem cżeſki njekaſany. Jemu ſu dopokazali, ſo je ſo na zyłm rjedże ſchulſkich hołzow pſcheſchoł. Swjetſcha pſchepoda dźeżcem liſty, kiž mějachu k wuczerjam doniecź. Wón pſchiparni to ſwjetſcha tak, ſo dyrbjachu hołzy pſches łeż hicź.

Wczera pódnjeſu ſtejeſche Dietrich, kiž je ſo 14. dezembra 1900 w Drježdżanach-Nowoſtlizach narodźił pſched Shromadnym ławniſkim ſudom w Drježdżanach a nětkle ſo ſamolwicź dla wumnożowanja tſjoch ſchulſkich hołzow, dla jednorych a cżeſkich paduſchſtwow, dla falſchowanja liſcżinow a jebanſtwa a — ſchtož pſchiwjaſe ſe Schönbergez naſtupa — dla ſkónczowanja na ſadanje.

Każ wobſtórbne pſimo praji, ſalěſe Dietrich 29. oktobra 1927 pola wěſteho rotarja Żyża we wokolinje Radeburga do twarjenja a kradny ſ jeneje kčinje 400 hr. pjenjes. Wot tutych pjenjes kupi ſtebi też pſtkoliju. Po ſwojim wudawanju je ſtebi Dietrich brón kupił, ſo by ſo ſ njej ſaſtrělił. Spočatk nowembra dojeżdże ſtebi Dietrich do Budyſchina, ſo by Schönberaez wopytał, ſ kotrejż ſo hižom pſjedy ſnajeſche. Dietrich nadeńdże ſwoju lubku a ſłubi ſo ſ njej. Wón wſa ju ſobu, każ wudawa, na jeje pſoſchenje. Jako běſchtaj do Barlina dojeſłej, běchu kradnjene pjenjeſy pſchetrjebane. Na to je Dietrich ſwojej ſłubjenej pjeca prajił, ſo dha ſtebi ſiwjenje wſacź. Schönberaez je tohorunja pſchecże wuprajiła, ſo dha ſo ſiwjenje wſdacź. Sſrjedź nowembra piſaſchtaj wobaj na ſwojich pſchiwuſnych rożohnowańſke liſty, bludżeſchtaj ſo potom w Drježdżańſkej holi wokoło a ſaſtupiſchtaj 16. nowembra do hoſcenza „Zum Auer“. Tam kwiłku pſchebywaſchtaj a ſo poddźiſchu na Dippelsdorfiſch honach do ſłomjaneje fajmy lehnyſchtaj, ſo bychtaj nóz wocżakałoj, hdżež chzyſchtaj ſhromadnje wumrěcź.

Wo podawku Dietrich takle powěda: Je ſwojej njewěſcże piſtoliju na wutrobno ſtojił, njeje pak mohł ſam na honach ſtrělcźeż. So njeby ſamolwjenje ſam njeſeł trjebał, je ſo ſwojim wudawanju hołzu proſył, ſo by ſwój parił ſobu na honach pſtkoliju połožił. Wona je to cżinika. Jemu pak je poddźiſchu mużnoſci pobrachowała, ſtebje kamejho ſaſtrělicź. Tohodła je cżełnył, jako je Schönberaez uorwa była.

Pſchi jednanju běſche ſtawnoſcź wuſamknjena.

Krótko do 1 hodź. ſtud wukud pſchiſpowědneho. Dietrich bu k 8 letam khłostarnje ſaſudżeny, cżeſtne prawa wotrjeknychu jemu na 10 lět. Nimo toho ſtajichu jeho pod dohlad polizije.

Wotewrjenje wulkeje wustajeńcu nowcho ječmeho rozhlada „Techniske město“

16. meje w Drježdżanach.

Lětuſi ſedny lětny rozhlad, wulkotna a pſekwapjaca wustajeńca **„Techniske město“** wotewrja ſwjatočnje pſed wosebje praſeanym publikom ſrjedu 16. meje pſipołdnju ½12 hodźin ſwoje wrota. Sobuſkutkować při ſwjatočnoſci budża komorna ſpěwarka Eliza Stünzner wot ſtatneje opery, Drježdżański kſiżny khór a Philharmoniſki orchester. Za ziawnoſć je wuſtajeńca na ſamſnym dnju wot popołdnju 3 hodźin ſem pſiſtupna hač do nazymy. Z tutym dnjom započnu ſo też wšědne koncerty, wječorno a pſipołdniſe, pſchi pſipołdniſi koncert budże hnydom na ſčěhowacym dnju, ſwjedżenju donjebjezſtpića, wot 11—13 hodźin. Na wotewrjeńſkim dnju wječor po zaſtupjenych ſmĕrkach wotpala na wulkim ſwjedżeniſku pſchi wulkotny wohnjoſtroj.

Zaſtupne płaćizny za lětuſu wuſtajeńcu ſu nětko kruće poſtajene, dnjowe za doroſcenych 1,50 hr., za dźěći do 14 lět, ſtudowacych a wójſkich wobſkoſdżenych (wupokaz!) 1 hr. Za wječorny zaſtup wudawaju ſo wječorne khartki po 50 pj. wot wječor 6 hodźin. Do 10 hodźin dopołdnja płaća dnjowe liſćiki 2 briwnje. Na kóždy pad je za wšěch, kotříž chcedża w běhu mjeſe 6 pſichodnych měſacach čaſoſiło wuſtajeńcu wopytać, najtuńſo, hdyż ſebi trajacy liſćik kupja. Poſkića tola tuta wuſtajeńca tak wjele wulkotneho, każ pſenju kulojtu khěžu a wšón hobrſki poſtup cyłeje techniki. Towaršwa a zjednoćenſtwa móża piſomnje a zhromadnje liſćiki ſkazować a doſtanu wjele wołożenja. Wšo dalše je zhonić we wudawarni na Lennejowej drózy čo. 3.

Zawjeſeleniſčo je lětſa khětro wobohaćene, porunjo dotalnemu wuſtajeńcam. Nowinka za wopytowarjow je, ze je zarjadniſtwo elektrobusy wobſtaralo, kotrež wobkhod mjez wuſtajeńcu a zawjeſeleniſčom pſez Herkulejowu aleju a mjez Stübelowym naměſtom a zakhodom do zawjeſeleniſča pſi Stübelowej aleji wołožuja a ſpěchuja. Za 20 a za 10 pj. dojeżdżeſe wot jeneho měſtna k druhemu, hdżež dyrbjeſe dotal běhać. To běſe často doſć wobcéżne a cżinjeſe cłowjeka w horcych dnjach ſprócneho. Nětko dojeżdżeſe a mjez tym trochu wotpočnjeſ a dobywaſ też wjele na času. Samo wokolne jězby pſez cyłu wuſtajeńcu po 50 a 30 pj. ſu zarjadowali. Liſćiki po dwanatku ſu hiſće tuńſe.

Dalša nowinka lětuſeeje wuſtajeńcy je, zo je ſławny planetarium za jeje wopytowarjow wot 11 hač do 17 hodźin njepřeſtawajcy darmo wotewrjene. Za předſtajenja tam w 17½ hodź. a w 19 hodź. płaća woni město 1 hr. jenož 65 pj.

* * *

W Drježdżanach, po cyłym krau, ha ſamo we wukraju wočakuja lětuſu wuſtajeńcu „Techniske město“ w Drježdżanach 1928 z wulkej wćipnoſcu a wona budże hóſtna ſčěhowarka ſwojich ſčeſć předkhadżacych lětnych rozhladow.

P. D.

Najnowiše z cyłeho ſwěta.

— Schkrowa powěſć wo wjedrje ſa jutſchiſchu ſrjedu: Symniſcho, bóle ſaſtróżeno. W Jendżelſkej ſymniſche, ſchcerjate wjedro.

Rendanta dawkowcje potkadnje w Brauniboru ſu ſaſeli, dokelż je 40 000 hrimnow ſkhowaſchiſ. Priedy toho je wuſchiſchi magiſtratowy inſpektor Stork 70 000 hr. pſchiſchiſchiwiſchi cżeknył.

*

Pola Kuvika (Mückenberga) je ſo njedżelu 80 jutrow łěża wotpaliło.

*

Sakożerjej ſozialiſma, Laſalej, ſu we Minje pomnik, kamieńtnu pyramidu, na kotrejež mjeſchiſchu Laſſalowa bronzowa hłowa ſtejż. nahromadżili. Pjenjeżne pſpědki ſa pomnik ſu dżěłacżerjo ſkadowali.

*

Aman Ullah je wólſkeho ſtaineho preſidenta a marſchalka Rilſudſkeho ſa afghaniſkeho wójwodu ſ mórnu mjeſchiſchom a namětneho miniſterſkeho preſidenta Bartela, boiniſkeho marſchalla Deſćanſkeho a ſenatoweho marſchalla Schmanalſkeho ſa wójwodow ſ cżeſtnejmym płaſchćom pomjenował.

*

Japanſka je 12 700 wojakow do Chinu wóſłała. Mórſkom japanſkich wójniſch łódżow je do Tſinatawn a ſrjedu do Swatowa motiżło. Na Rotingaiſch powěſcżach ſo nowe wojowanja mjes Chineſami a Japanzami wocżakuja.

*

Półiſi marſchall Rilſudſki je ſobu wotkhorił. Njedżelu je wón pſchiſe roſrěcżenje ſ wójſkowym generalnym inſpektorom měł.

*

Każ ſo ſ Atheny nowe, je ſo ſ poſlednim ſemjeſrjeſenjom w Grichiſkej mjeſo hromadże 21 000 ſmarjenjom a 19 ſmarjenjow lohnuło. Kataſtrofa je 32 marmych a 110 ſranjenych ſkhodża. Patrjoſchenje mĕſta a mĕſta ſu ródżiſe luda. Riſchimajan nawoſan Cżermjenjeho ſkhiża ſu hižo mócź njenjeżne ſrědki pſchetrjeſchone. Njedżelu je nam je ſo nowe ſemjeſrjeſenje ſtiło. ſ kotrymż je ſo mjeſ Nomen Nomeſtitta. 220 ſhižow je ſo ſawało. Cżi ſ Heraklionu ſo podobniſke ſtorki powěddża, ſ kotrymż je ſo 50 khěżow wupuſciło.

*

W ſwiſu ſ attentatom na ruſkeho dipłomata Liſarowa ſu njedżelu 13 ruſkich emigrantow we Warſchawje ſajeli.

*

20 muhamedaniſkich mutnikow, kotřiż ſo ſ auiom je Baadada do Meiruſa mjeſeju, je ſo w puſchiſnje ſakhubiło. Tendżelſke łódżo jich muhlěchu, tola běchu hižo wjeſkim mutnikom hłódu mumaſali, hdyż nowa pſchiſchła.

Hantiſke wozjewjenje z Budyſina.

Woſjewjenje.

Sſudniſke wurunańſke jednanje, kiž běſche ſo k zwołanju konkurſa nad ſamožejom družſtwa „Doma“ wobm. ruk. w Budyſchinje, ſapiſanego družſtwa je wobm. ruk. w Budyſchinje na Nowoſtrowſkej dróży 7 wotewrilo, je ſo ſhodom ſ wobtrudżenjom wurunańſkeho, kiž bu we wurunańſkej termiji 3. meje 1928 pſchijate, po wobſamknjenju ſ 3. meje 1928 ſkónčnjło.

W Budyſchinje, 3. meje 1928.

Hantiſke ſudniſtwo.

Towaršwowſki powěſtnik.

Budyšin. **„Nadžija.“** Dżensa wutoru w Serbſkim Domje w zwučenym času měſačna zhromadźizna. Zajimawy porjad. Wočakujemy wšitkich!

Jednota „Sokoł“ w Budyšinje ma ſrjedu 9. meje wječor we 8 hodź. w hoſcencu „Zum Echten“ měſačnu zhromadźiznu. Přitomnoſć wšěch zwučowacych a njewučowacych ſobuſtawow je winowatoſć. Hoſco ſu lubje witani.

Předſydſtwo.

Hornja Hórka. Towaršwo „Łužica“ zmĕje njedżelu 13. meje popołdnju w 4 hodź. ſwoju měſačnu zhromadźiznu w Henſelec hoſcenu. Knjeża dowĕrnicy ſo proſa, wšĕm ſobuſtawam wozjewić. Hoſco ſu nam lubje witani. Wo bohaty wopyt proſy

přeſydka.

Kulow. Serbſke woſadne towaršwa zarjaduja nje dźelu 13. meje hnydom po dopołdnišich kemšach zjawnu wólbnu zhromadźiznu w hoſcencu k Němſkemu khěžorej. Rĕčeć budże knjez wyšši wučeř Słodeńk z Pančic wo předſtejacych wólbach. Wſitcy Serbja ſu lubje witani.

Lokalny wubjerk tow. ſs. Cyrilla a Methoda.

Komorow. Jednota „Sokoł“ zmĕje přichodny ſtwórtk 10. meje wječor po zwučowanju zhromadźiznu. Winowatoſć kóždeho ſobuſtawa je, ze wěſce přińdże Też přinoſki maja ſo zapłaćić.

Staroſta.

Pančicy. Nawječorne jednoty (Khróſćicy, Njebjelčicy, Wotrow a Pančicy) maju ſtwórtk 10. meje wječor 149 hodźin zhromadne zwučowanje w hoſcencu. Zaſtupowacy hłowny načolnik přińdże. Tuž je winowatoſć kóždeho, zo přińdże. Njech ſtaroſtojo jednotow ſwoje ſobuſtawy k tomu namołwjeja. Wočakuje ſo bohate wobdźĕlenje. Mamy ſo za wokrjesny ſwjedżeń přihotować.

Hłowne zarjadniſtwo.

Rakecy. Serbſke tow. „Lipa“ ma přichodnu niedźelu 13. meje pop. w 3 hodź. ſwoju zhromadźiznu. Wopyt a přednoſk knieza hudźb. direktora Krawca. Winowatoſć kóždeho ſobuſtawa je, zo zhromadźiznu wopyta. Hoſco ſu nam wutrobnje witani. Proſy ſo, měſačny přinoſk a přinoſk k pomjenowanej pokładni zapłaćić.

Předſydſtwo.

Spěwańſka kunka „Lumir“ zaſo ze zwučowanjom započnje. Přenje ſtudije budżeja ſrjedu, 16. meje, popołd. w 4 hodź. w „Serbſkim Domje“. Štóž chce ſo wěcy přizamknyć, budże lubje witany. Wšo dalše w pruzy ertnje.

Bjarn. Krawc.

Zwiazk Serbſk. Rat. Dorosta. Jězba do Prahi. Wobdźĕlnicy ſo zhromadźuja wutorn 15. meje z dypkom w 3 hodź. w Serb. Domje w Budyšinje k wobdźĕlenju. Wutrobnje ſo proſy, zo by kóždy porjada dla z dypkom přišoł. Tu budże přiležnoſć, ſebi pjenjezy zamĕnić.

Hłowny zarjadnik.

Hłowny redaktor a zamołwity za politiku: Marko Smolerr w Budyšinje. — Za lokalny dźěl a feuilleton: A. Dučman w Budyšinje. — Za hospodarſki dźěl: Arnošt Bart w Bĕrzyncy — Za nawĕſtki: G. Janak w Budyšinje. —

Wuporjedżenje wobuća
ſolidnje a tunjo w najkrótſim času z ruku šite, z drjewowymi hozdźikami
Ago (bjez šowa a hozdź.)
Crepe-gumij. póduše
ſo na wšě čriſje přičinja
Heinrich Mohr
w Budyšinje, na Zytz. wikach

Rjana wyſokoſć. **jalojca** je na předań w Baćonju 14

Na předań: **Ručny wóz**, 10 ctr. njeſe, każ nowy, a **derjezdżerſane**, nimale nowe **mužace koło** **w Sernianach čiſło 3**

10 000 hr.
ſo na 1. hypotheku hnydom wupožča. Poſkićenja pod „E. 10“ na wudaw. „Serbſk. Nowin“.

Nall. Elderſki tučny twarožk 20%
9 puntow = 6.30 hr. franko
DampfkäſefabrikRendsburg

Najkraſniši dar
za wšě přiležnoſće ſu nowe pyšne zwjazki
H. Zejlerjowych ſpisow
Serbſka kniharnja w Budyšinje / Serbſki dom

Dołhe a krótke ſkórnje
ručne dźĕło, ma jenož na ſkładze
wobućowy dom Mark w Kukowic.

Koniace hrabie walcy * centrifugi * butrobasy
předawa dla pobrachowac. měſtna **za pół płaćizny**
Carl Gast w Budyšinje
na Drjewowych wikach

Zakhowajće ſebi włoſy!
Też **před ſčěžiwjenjom!** **Włoſopad, łupy, ſpjerchizny, ſwjerhjenje** za znamjenja ſčežkeho ſkhorjenja włoſow, **pódoškow** Dospołne wulĕkowanje na zakładže 2016tnjeho nazhonjenja, też alopecia areata, kulojty włoſow pad ſo dospołnje wotſtroni.
Darmotne přepytowanje! Jednore ſamołĕkowanje!
R. M. Möbius, ſpecialiſta za wothladanje włoſow wot inſtituta za Bio Od.-Therapie
w Zhorjelcu, an der Frauenkirche 9, Telefon 1978
Rĕčne hodźiny ſtwórtk 10. meje 14—18 hodź w Edel-Reformhaus w Budyšinje na Kamjentnej haſy 19a!

Britwje, truhanſke aparaty a nožiki,
:: **wótřeńſke rjemjenje** ::
poruča w najlepšim wuwjedżenju
Ernſt Frick, **britwjowa točerńia na Třešlanſkej** dróży 4 Wosebita točerńia britwjow a chirurgiſkich inſtrumentow każ też wšĕcho krawkeho graŋu.

Ke kwaſej
zbožowne „Na zdar!“
naſemu bratrej Krječmarjej
a jeho lubej njewjeſe
Jednota „Sokoł“ w Pančicach

SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

»S. N.« płaca měsačnje we wudawarni 80 nł. pj., na pósće a pola dowěrnikow 1,30 zł. hr. Do wukraja 16 Kč. Kóžde čo. płaci 10 nł. pj. Wudawa a čišći Smolerjec knihičišćernja, zap. ćr. z w ruk. w Serbskim Domje w Budyšinje. Telefon 2587.

Za nawěšćki, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotedać, płaci so za mały rjadk 20 słok. pj. Wobčežnje so stajace nawěšćki a tabele so wyše wobličeja. Za reklamowy z z rjadk płaci so 60 złotych pj. Rabat po tarifje. z z

Čisło (Nr.) 108 | **Budyšin — Srjedu, 9. meje 1928 — Bautzen** | **Lětnik 37**

Proces přećiwo elzaskim autonomistam.

W prozeßu pšećeźiwo elsaßkim autonomistam pšed sudom w Kolmarje žu pónđelu počeli šwędźi ze swójimi pšećelemi. Pšedy toho šudowy pšećeźeŕ kóždemu wobškorjenemu škowo k šakitanju da. Tule składnosć, so wupraješ, wšitcy wobškorjeni wušija, so bychu pšećeźiwo wobšćorźbje protestowali, so žu so pšši jenym komplotu wobdźelili. Hauß, Rosse, duchowny Faßhauer a druhi wobškorjeni so pšećeźiwo wudawaniu wobaraju, so žu wšitke pjenjezy dóstali a so pšećeźiwo Francozowskej pšišłužbahali.

Na to jako pšeni wobčežeŕ šwędźi policajšti komisar **Bauer** se Straßburgšeje policije do šale stupi. Praji, so so autonomistiske hibanje na to měri, Elsaß a Lothringsku wot Francozowskeje wotdźělić a jej k Němskej pšišłušamknyć. **Riklin je ſ nim pšećezo jenoź wo autonomiji we wobłuku Francozowskeje rěčał.**

Krótko po tym so poźeđenje ¼1 hodźiny pšećetrohnje.

W popołdnišćim poźeđenju šakitarjo wobškorjenych namjet šapodaju, so by so policajšti komišar napomnił, so njeby wobštorźbnu rěcź pšednjejšł, ale so by padawši nještroniźy wopšašał. Sud praji, so ša tole žadanje njeje pšišłušnyny. Na to šwędź **Bauer** dale wupraja. Bauer kyta dopokazaś, so žu so autonomistoju ſ wjeśćimi šumami ſ tamneje strony Rheina a ze Schwajzarskeje podpjerali. **Wobškorjeni tomu šnapšećehmeja, so žu pjenjezy k šałoženju „Volksstimme“ po tuźnych frankow wot Elsaßanow zamknjł dóstali.** We novembrje 1927, Bauer dale praji, je so **duchowny Faßhauer po dźešećim pšehlydźenju wuſnał, so je so dyrbjał po 820 000 frankow do Schwajzarskeje pósłaś.** Na kóždy pad, šwędź dale praji, staj **Riklin a Faßhauer** wo tychle wukrajn. pjenjezach wědźałoj. Hač runje staj to šapreźoj. Sšwędź Bauer pšehe wšyšnem wo **němšich dawarjach pjenjez** rěčał a praji, so je teź baron ſ **Gemmingen** w Mannheimje autonomistiske hibanje podpjerował. Saariši wulkoindustrielny **Hermann ſ Röchling**, pšihładowny nan barona ſ Gemmingena, staj kaž je dopokazane, **20 miljonow hriwnow 1926 wot němšeho ſtata dóstałoj. Pink a Robert Ernſt**, wudawarjej elsaško-lothringšich „Sdźělenkow“ w Barlinje, staj ze Röchlingom ſwjasanaj byłoj. „Saarbrücker Zeitung“ je jako Röchlingowy organ, wukhadźenje nowiny „Zukunft“ jako pšenja powitała. Jako měšićeł nowiny „Zukunft“ žo Hadlena mjenowašće, ſ woprawdźitym měšićelom pak bě Pink. Tón niź jenoź ſ Erzbergerom, ale teź ſ Röchlingom wobtkhadźeše.

Hdyž dže šwędź pšehednjejšich cźitacź, kotrejž je dwanamy Hanjart w Donauešchingenach wo pokoźenju we Elsaßu mék, šakitarjo na to pokazuja, so je so pšehednjejšch do Francozowšćiny pšełožił.

Šakitarjo šawołaju: Potajtim policajške dźełło.

Pšehledźuła praji, so je tołmacź pšełožk kotrollował, to je hłowna wěc.

Na to so autonomistiski program cźita, ša cźoš bo tuźny cźaš trjeba.

Na to rěčnik Klein wobšwědčenje barona ſ Gemmingena, pola notara we Wöšklingenach šapadate, cźita, w kotrymž baron ſ Gemmingen praji, so wobškorjenych njeſnjae a io nima ſ autonomistiskim hibanjom nješo cźiniłź. Hermann Röchling je to žame notarske wobšwědčenje wotedał.

Hdyž bě šwędź Bauer hišćeze najpomnił, so žu autonomistiske nowiny so ſ wukrajnymi nowinami podpjerale, so jednanje wjeźor w 6 hodźinach wotškorźi.

Sšwędź Bauer dale wobškorjenych winowaše, so by separatistoju, njemóri njepšećeźelju Francozowow a krajni pšeharadniju. Bauer šypta wobeje dopokazaś, so je wšelje wobšjet do wukraja se ſtatej njepšećeźelskim wotnošenjom, a to do Mnichowa a Freiburga pućował. Nošće je wušłe šypti ſ šchwajzarskemu rěčnikej Woldrej měł, kotrejž je po Bauerowym měnjenju Němšej pšećeźelny a pošrědnik do Němšeje.

Jenčho Němca w Belfortu zajeli.

Dawoška powšejźenja je rospraum ſ Belforta wošjelił, w kotrejž so praji, so je šapoćaŕ haprleje w Belfortu Němca S. ſ wokolnošće Freiburga w Breisgawje zajeli. Wón je pjeźa ſ jenym Elsaßanom wobčhadźał, so by **wojeſke potajnošeje** dóstał, wobźeje **wojeſke papjery**, kotrejž **wušeły ſa mobiliźaciju wopšihtjeja.** Pšećeźiwo šamjenym je so pšehepytanje šawjedło. Sšud wo tym kruće wjeśći. Pola S. žu francozowšće wojeſke papjery namakali. Hawaſowa rosprawa dale praji, so žo nětko dopominaju, so žu pšed šchtyrjomi měšazami dweju wobškorjenoju w Kolmarſkim autonomistiſkim prozeßu, Köhlera a Baumanna, w'nowali, so ſtaj hromadźe ſ Cźaſarom Leyom ſpytałoj, žebi **wojeſke papjery** na ſlicźowanje **ſpionažneje ſłužby w Freiburgu** wobſtaracź. S. je pjeźa jedyn ſ najhibźcźiwšich agentow němšeje ſpionažneje ſłužby we Freiburgſkej wokolnoſeji.

Němšti ſaſtupjeŕ rowy němšich wojakow pola Verduna wopytał.

Dr. Frantz, wotpósłanc němšeho knježeństwa ſa ſdźerjenje rowow němšich wojakow w Francozowſej, je pod pšehewodom hejtmana Bentrauxa rowy němšich wojakow we wokolnoſeji Verduna wopytał. Dr. Frantz praji, so je ſ bjesporočnym ſdźerjenjom rowow ſpokojom.

Nowa Poincarcowa rěć.

W Bar le Duc w Lothringſkej je Poincare pónđelu wo francozowſkich ſmutkownowolitiſkich praſchenjach rěcźał. Skótka wo wólbach porěčeźowšći na to pokaja, kak ważna je nuđra wobhładnuwoſcź we wšěch praſchenjach hoſpodaŕſtwa a finanzow, dokelź budźa hoſpodaŕſke a finanzne praſchenja hišćeze nětkotre léta zyły francozowſku politiku wobknjeźeć. Nowy deſicit w ſtatnych finanzach by niz jenoź wšěchnem pšezwańanjam, k ſtruſenej valuezje dóńcź, ſadźewak, ale teź wšěch dotalne dobyłki ſnicźeł. Nadźija je, so nowa dekuŕeŕika komora tole warnowanje ſaſłyſchi; pšechoź **wopaſna kroczeł by dośahała, so by ſo kraj do bjesdna ſtorcźił.** Knježeńſtwo tohodła trajneje a krutneje wjeſelnjy potrjeba, kotraž wšěch druhe rozmyſlenja ſkónčneunu wuſtrowjenju valuty podſtaja. Finanzne wuſtrowjenje pak je bjes hoſpodaŕſkeho wuſtrowjenja njemóžne. Tohodła budźe komora dyrbjeć ſpytaćź, induſtrialnu a rataŕiku produkcźiju w kraju powjeſelšićź. Na druhej ſtronje njeſmě knježeńſtwo w cźaſu ſinanzowych wobcežnoſcźow ſozialne reformy ſ woczow puſchćićź. Poincare na końcu praji, ſo Francozowſka dźeńſa bóle duſłi hdy prjedy wšěch muſy trjeba, ſo by mohła bjes ſamytenja ſwój wobuđ ſama poſtajeć. Wón jenoź žebi pšeje, ſo by mohł k pozbylnjenju ſwěcźelowego měra pšiſpjeć. We tychle ſtronach, kotrejž hišćeze pśedy wotewrjenych wójnſkich ranow pokaſuja, žebi kóždy ſ zyſej wutrobu pšeje, ſo bychu ſo wſchě ludy, wobźeje pak europiſke, mjes ſobu ſprawnje ſbližźe.

Carola z Jendźelskej wupokazali.

Nětkuſchi rumunſki tšónpryńz Carol je ſ Parija do Jendźelskeje wucźahnył, dokelź jeho Parijſka policija pšecźiwótro wobkedźbowaſche. Měnjeſche, ſo jeho jendźelſke wyſchnoſcźe pšchi jeho pšichotach ſa jeho politiſke plany w pokoju wośtaju. S tym je ſo ſpjelnje mylił. Snadź je žebi hižo dawno na to myſlił, ſ pomocu wjednikow rumunſkeje rataŕſkeje ſtrony rewoluźiju pšećeźiwo nětcźiſchemu rumunſkemu knježeńſtwu ſbudźićź a ſo pšchi tejle ſkładnoſci kralowſkeho tróna w Rumunſkej ſmozowacź. S letadłom cźaſnyše njedźela ſ Jendźelskeje do Rumunſkeje pšichileźiła a ſo na cźoło ſbeźkaŕſkich cźrjódow ſtajiła a ſe ſmahowacźymi rhorhojemi a piſkacźymi herzami do Bukareſta pšicźahnyła. Wšchě tele plany žu ſo njeſchłachćiłe. Jendźelſke knježeńſtwo je ſ cźaſom wo jeho planach ſhonińſchi letadłomaj, kotrejž běſchtej ſa leczenje do Rumunſkeje wotnajatej, ſakaſało, ſ Jendźelſkeje wuleczeć. Póndźelu wjeczor je na to jendźelſke knježeńſtwo w konferenzu, pšchi kotrejž žo ſwonkowny a njemutſkowny miniſter wobkedźbliſchtaj, wobſamkło, rumunſkeho pryńza Carola ſ Jendźelſkeje wupokazaćź. Pryńza žu namolwiłi, ſo by po możnoſci bórzy Jendźelſku wopuſchćił.

Po dotalnych žebi napiſcźeńo rěcźazych powěſcźach je ſo pryńz po ſdaću wopor ſenſazijſkich cźinkow a romantiſkich Balkaniſkich planow nowiniſkeho bohaćſka Lorda Rothermera ſcźinił. Tale powěſcź ſo hišćeze ſ tym dodatk podpjeruje, ſo je pryńzowy jendźelſki agent do Budapeſta wotpuſcźował, ſo by tam ſ madźaŕſkim knježeńſtwom jednał. Pryńz Carol ſo nětko próſuje, zyłej ſa njeho trapnej naležnoſcźi po możnoſci njewinowaty napohlad dacź. Praji, ſo jemu we wšěch jenotliwoſcźach njeje ſ zyła nicźo ſnate było a jenoź „pichipad“ je jeho ſa cźaſ jeho pšebywanja w Jendźelſkej pohnuł, ſo by

Mjes tym žu žo njepschecjelnoschje mjes japanskim a chinešim polodnischim wójskom ſ nowa sapoczałe. Kaž žo ſ Tſinanfu powě, je žo pónd'elu mjes Chinešami a Japanzami krucje wojowało.

S Tientſina žo powě, ſo žu w Tſinanfuu hacź dotal 50 žyłnje ſwohidženych cźełow japanſkich zivilistow namakali. Mješana japanska brigada, kotraž je pónd'elu do Tſingtawa pschijěła, je žo na pucź do Tſinanfua nastajiła. Japanſta artillerija je chineſke létadło, kotrež nad Tſinanfuom létasche, wottſchła.

Dale žo powě, ſo je marſchall Cźangkiſolin žwoje wójſko ſe Schantunga na cźaru Peking-Hankaw wrócźo ſcźahnuł. Poknózne wójſko njetrjeba Schantung dale ſchkitacź, dokeľ japanſke wójſko Schantung wobžadźi.

Japanska amerikanſke pożrědnistwo wotpokazuje.

Amerikanſke póſtlanſiwo w Tokiu je japanſkemu ſwonkownemu miniſterſtwu telegram amerikanſkeho generalneho konſula w Nankingu póſłało, w kotrymž žo ſdźěluje, ſo chce Nankingſke knježeſtwo pożrědniſtwo amerikanſkeho generalneho konſula k wurunanju podawkow mjes połodnischimi wójſkom a Japanzami wuzcź. Japanſke knježeſtwo je pożrědniſtwo wotpokazało, prajiły, ſo może Nankingſke knježeſtwo ſ Japanſkej bjes pożrědniſtwa jednacź.

Protiſowanſki ſtrajk w Chinje pſchećiwo Japanſkej.

Hornym wubjerk fmomintang (nazionalistow w połodnischej Chinje) w Shanghaiu protiſowanſki ſtrajk dla japanſkich nadpſtnikow w Chinje organiſuje. Wſchitzy chineſcy pſchiſłuchnicy japanſkich pſchedewſdawkow maju huydom dźełaci pſchestacź. Japanſke wójſke łódźe ſu wojerſkich ſtrazników do japanſkich bankow w Shanghaiu pósłałe.

Ze Serbow.

Budyšowanca.

Srjeda, 9. rožownika.

Hioba — Hrjechorja.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1".

† 1759 Merćin Goliaſ, kanonik Budyšſkeho kapitla a farař ſerbſkeje cyrkwje, kiž běše ſo 10. oktobra [illegible] we W[illegible] narodźił. Po dokonjanych ſtudijach ſkutkowe[illegible]ot lěta 1719 jako vikar a ſerbſki [illegible] w Bu[illegible], 1743 bu z fararjom a zdobom ka[illegible]. — Bu[illegible]e wysokej ſtarobje je ſo wo ſer[illegible]nowa[illegible]ěra ſtaral. Je wjacore powučace[illegible]a rozwuc[illegible]ce ſpisy za dorost a lud pisał. Hi[illegible]wajo[illegible]e wotkaza 3000 tolerjow za ćišć dal[illegible]erbſkich [illegible]ow. Wyšše swojich ſamostatnych [illegible]ow, w [illegible]dž ſo bohužel z wulkej pokornoſ[illegible]je jako [illegible]ażel njeunjenuje, je też „Winicu[illegible]va wu[illegible]. Radźi ſebi česćowace přinjaco[illegible]ne, [illegible]ſwoje[illegible]ho žiwjenja bižo dawnehm. „S[illegible]ſpěwowarſke ſpisy[illegible]iwiſi ſpěchowař a ſławny ſpiſowař. Dźiwa[illegible]ſo poſlednji wotpadnik w krypšo tachi[illegible]ſwoje cyrkwje w Budyšinje. Jeho kaſč wobſahuje ſwérnu ſerbſku wutrobu, kotraž je přeco jenož za Božo kralestwo a zbožo ſerbskeho luda ćepłała.

† 1899 Jan Měrćin w Giddingsu w Teksasu, 65 lět ſtary Serb, kiž běše wosadu Serbin z Kilianom hromadźe załožił. 75 zapřahow jědźeše za jeho kaſkom.

1897 hraje ſe Dučmanowa hra „Hans Klepotař" prěni króć w Khwačicach.

† 1760 hrabja ze Zinzendorf, załožer Ochranowskeje wosady.

† 1759 Měrćin Gelian.

Naš lud je spěwny lud. Přez ſerbske ńona
Spěw ſłyšu ſtary wjeſły wótčinski,
A zaſo w ſpěwje ſerbſka duša ſtona
Dla horja naroda we žałoſći.
We Božej ſwjatnicy, we měrnych hětach,
Při dźěłanju, we wjeſłym towaršſtwu.
We ſwojich radoſcach a hórkich běd'ach
Ma naše Serbſtwo ſwoje kěrluše.

Wěš-li, mój ludo, kajka Boža miłoſć
Je tebi data w spěwje narodnym?
Kaž jaſne žórło ſpori luda ćiłoſć!
Wobarnuj před cuzym, ſkódnym złym!
Wy lubi, ſtari — młodźi zaſpěwajmy!
Najkraſniſchi wšak mamy spěwow doſć,
A naſoh luda dźěćom ſwérni prajmy:
Spěw hajeo wótčinski a narodnoſć!

Jan Waltař.

Přiſłowo: Próżdny ſněh njeſlepi.

*

— **Wo wjedrje.** Wječera wjeczor w 7 hodź. barometer 732, hygrometer.—2, thermometer wo dnjo 18. Dźeńa rano we 8 hodź. barometer 733, hygrometer —10, thermometer w nozy +7. — Lodowi muzojo ſo pſchibliżuja. Jěry powětr dale ſ ranja ſadźuwa. Póbla je ſuchło. Mróźcźele ſu bjes deſchcźa. Po wſchém ſdaćzu tute hrube a ſymne wjedro drje hacź do pjatka wobkhowamy, hacźrunjeź wcźera wjeczor na njebju wowcźeř ſwoje wowzki honjeſche. To je hewak wěſte ſnamjo ja deſchcź. Tón ras drje je ſa deſchcźk hiſchcźe pſchesymno. Nad połnoznej Europu niźina leżeſche. Ta žo po ſdaćzu k połnju wotſtałuje. Sa njej žo tam wyſchina ſahněſdźuje, potajkim dalſche ſnamjo, ſo nimamy žo hiſchcźe wocźakowanja nadźecź. — W Leńingraſkich ſahrodkach pola Drjeźdźan je w nozy k połnđeli pokoja truſtkalozwoho kćenja ſmjerſła. — Jutſje ſchtwórtk ſłónčko 4,15 hodźin ſthadźa a žo 7,38 hodźin khowa. Měſacźk w połnozy 12,27 hodźin ſthadźa a žo dop. 7,45 hodźin khowa.

— **Halle w minjenym měſacu** możeſche knjes wotſedźeř ſahrodniſtwa Powok Hohſcheider na Mättigowej dróh 11 trojaki jubilej ſwjećiće a minjenu njedźelu ſmjeđźeſche wjenowany ſako ſwjedźeńſki dźeń ſwjećiće, ſwoje 55. narodniny. Spěwarſki khor automobilneje ſtykawy Budyšźeje dobrowólneje wohnjowoje woboty pſchekwapi jeho ſe ſtanicźkom. Pſchi tutej ſkładnoſći pſchepoda jemu knjes wjednit wotdźělenja Großmann ſakhwalnjo komando cźeſtny dipłom k jeho powjeſnjowanju ſa cźeſtneho robuſtawa woboty ſ pſchihódnymi ſłowami. Knjes Hohſcheider ſo je ſwojim dobrym ſtarym humorom wſchitkim podźakowa a wutwori ſwój narodny dźeń k małemu ſwjedźenju, kiž ſo ſ hižo napomnjenymi jubilejami ſjednoći. Njech ſo knjes Hohſcheider je ſwojej knjeńu mandźeſſej hiſchcźe prawje dołho ſłoteho humora wjeſeli k lěpſchemu jeho ſwójbneho žiwjenja.

— **Liczby rěcźa.** Sa cźaſ ſwětowjeje wójny běſche ſo pſchetrjebanje alkohola jara ſniźiło, ale nětko je hižom ſaſo wobmaſkomnje poſtupiło. Hamtſka roſprawa, kotraž ko němſkemu ſejmej pſchedpokoji, woſjewja, ſo je ſo w Němſkej w lěcźe 1923 44,9 litrow piwa na hłowu wobyblefſtwa pſchetrjebało, w lěcźe 1926 pak hižom 76,3 litra. Pola palenja je ſo w ſamnjnym cźaſu liczba wot 0,6 na 1,34 powyſchiła. Pola wina je pſchetrjebjenje wot 3,5 na 4,7 poſtupiło. Też ſthorjenja, kotrychž pſchicźina je alkohol, ſu ſo na jara thutne waiſchnje pſchiſporiłe. Tak bu w lěcźe 1923 2343 thorych dla alkoholiſma wothladowanych, w lěcźe 1925 běſche pak ko liczba tuthch thorych hižom na 4820 wožobow ſwyſchiła. Liczba duchaſhorych a na cźuwy thorych wucźinjenych w lěcźe 1923 5607, w lěcźe 1925 pak hižom 10170 wožobow, notaſiłom nimale dwójcy tołko.

— **Woheń.** Dźeńa na ranje wokoło 4 hodźin wudyri w leżownoſći na Ssukelnikej haſy cźo. 32 woheń. W ſadnim twarjenju je Mirlej ſamkarnja, kiž ſo hacź na murje wupali. Nimo toho wotpali ſo ſólnja a thłodniza na ſtužodnej leżownoſći cźo. 34. Mirli je ſo wſelkratu ſobu ſpaliło. Frenzlej wiſowarnja je ſadomi kiž ma w dworje mały ſkład, je jenož malo ſchłodowana. Njeby-li wohnjowa wobora w prawym cźaſu ſakrocźiła, by wjetſchoje ſchkody naſtało.

— **Wobkhadne njeſreźo.** Wcźera popołdnju ſajedźa na rózku Zitnych wikow a Seminarſkeje haſy wožobowy auto, kiž pſchejaſa na lěwizy jědźeſche, do hoſzy, kotraž cźiſnſche ſo ſe ſwojim kołom ſe Seminarſk. haſy na Zitne wiki winycź.. Auto roſmjerje prědnje koło hołzyneho tolěża. Hołza ſama je ſtrołeleni wotendźe.

— **Sserbſke towaršſtwo „Nadźija" w Budyšinje** wotmě wcźerawſchu mutoru wjeczor ſwoju měſacźnu ſhromadźiſnu w Sserbſkim Domje, kotraž bě pomérnje derje wopytana. Po podatymaj roſprawomaj wo wobłjedniej měſacźnej ſhromadźiſnje a wo ſtupnym ſwjedźenju w Hodźiju dźakowaſche ſo pſchedsydźa wſchitkim ſobuſtawam ſa pilne ſobuſtukkowanje. Na namjet dirigenta ſo wobſamknu, ſo ma towaršſtwo wot nětka werjanje ſkhóry ſa „Nałećźo" wukny. Pſchedsydźa pokaza towaršſtwu na blišſaj wulkaj nabožnaj ſerbſkaj ſwjedźenjej, na wopyt župy Michała Hórnika na hnadownym měſtnje w Rožeńcźe ſa katolſkich Sserbow a na evangelſki Frenzlowy ſwjedźeń w Budeſzecach. Blišſcha měſacźna ſhromadźiſna ma hacź puczowanſka ſhromadźiſna, kotraž ſo najſkerje w Małkezach wotměje.

*

Sserbſusowy koncert.

S nowa hoſpodowaſche Budyšſchin tuteho wuſkeho wumětża huſłehrajerſtwa we ſwojich murjach, tónkróć ſej jeho mandźelſtu, wurjadnu pianiſtku.

Wcźera wutoru wjeczor we 8 hodź. koncertowaſchtaj w ſurli „Króny" pſched w liczbje hoſtatym pſchihoſłuchaćerſtwom, na njejeſłach pak thudym, pſchetoš Sserwuſh ſwoje ſ hubjeſcźe k proſtemu ludej ſajnje jenož pſched tajkim. Sſwjedźeńſki porjad wotewri „Cźežiwny hutſker" abo kaž jeho ſej mjenuja „Hutſkat ſtarocźe" ſe koncertom ſa huſłe (Mozart). Jeho mandźelſka bě ſ runje tak hłubokim ſpóſnaćzom materije jemu pſchiſłuſchnu pſchewodźerka na pianje. Sſama ſahra puczaju poſlicźeńſku ſe žiwjenja nimſkeho hudźoła, hobra Bacha kotrehož žiwjenje ſo hłónči we wulkej thudobje. Knjeni Sserwuſowoje wudokonjanoſći a k tomu duſchina miłoſć ryſowaſche nam tutón wuſk a boj žiwjenja w barbach wonrawdźitoſcze, ſimaſi ſkutkownoſcze. Pochod, jewjazy bój a lubosć k wótčinje, wojowanje potlóczowaneho luda we ſwobodu, hu druha kraſa je ſkutka. Tutym poſlicźerkam ſcźěſnowaſche a) Preludium a Allegro (Pugnani) b) ſtarofranzowiſki ſpěwcź reika (Couperin). Hdyž ſmaſ ke pſchipoſłuchowanju pſchi prěnim wotmjenjatoſcźi hudźby, techniku, da pſchi druhim tſchepotajſche pſches žily ſłoſchinoſcź wobuſkazeje reiſi. Kiſſłónčnych pſchiwyſk wunoſcźowanja wunježej a jeho knjeni mandźelſkej prěnjotne tołmaczenje ſ raja wunježſtwa a duſchineje miłoſcze. Rozłapjenje tekła k hudźbje bě tak lubje jaſne, ſo ſkutkowaſche kaž wokſchewh na krwawjace wutrobne rany ſo bódźazeho proſeho luda. Po kratſej pſcheſtawce ſcźěhowachu hiſchcźe ſkoje poſlicźerki, runje tak wulkotne a tajnoſcźne, jewjaze, pſchejaze, proſchaze. Elementarny pſchiwyſk wunježamaj nochjaſche ſo ſtónčeji. Do wutroby pſchipoſłuchaćerſwa błyſkaj ſo ſabrałoj a ta nochjaſche jich pſchećźicź, dokeľ ſodźeſche ſa tajſkej kraſu, miłoſcźu a łubjoſcźu.

Wumjeła Sserwuſ a jeho knjeni mandźelſka kwoćzeſchtaj jónu cźeſnjoſte puczе ſwjećiće. Dźeńa pak puczi jamaritanſkeje łubjoſcze k bliſſcźenju, pſches hudźbu, darjaju we wunježſkej prěnjotnoſći proſtemu, cźeſtpjazu ludej! Schtóž wukonja takſe miłoſtiwoſtwo, teho puczi budź też w pſchichodźe ſwobodny.

*

S **Hnaſchcź.** Tele dny ſwjećeſche tudomny ſedlaſſi mišchtr a wyſchſchi inſpektor khorobnieje pokładne knjes Zimmer ſe ſwojej mandźelſkej pſchi cźelnej a duchownej

Marka a Hanka.

Roman.

20] (Pokraćowanje.)

Mjeſcźe wona jenu rěſpowjeda, kaž tola potom wjazy ćoje wenije njebudźe, kiž Jindřiſchka ptaćeſche. Wón njeby ſo we finanzne powěry wjazy ſtaral, ſ toho cźaſa ju bě reſolutna mandźelſka je lohkemu ptaćiſej wotewſała. Mětio ſo wukoja, ſchtož bě ſtary baron je ſtrachom, ſo mohł wo ſwoju pohódnoſcź pſchińcź, mjeſcźe, cźerpjeł, ſo ſo prawem ſu wonił wot Jindřiſchſi žiwi. Njana dań ſebi jamoſcźnja pſchidźe ſ wulkeho dźěła k jich lěpſchemu. Barenka ſo ſakitowaſche: Jindřiſchka ma ſa to ſłowo zyle ſamo ſa ſo, mjes tym ſo ſamnjnej dźowzy běźchej hromadźe žiwej, mała hrabinka je mjeſe lěpje ſtraſcźena, ma tak rjec ſolzu ſa ſo, dokeľ ſo mjeſe bóle na nju dźiwa. Wona pražowaſche ſo też wuprawnicź, ſo je ſwojeho cźaſa Jindřiſchu, hdyž je ta pſched krutej, ale ſprawnej ruku ſchćitrowdneje maćerje cźekła, w Göllanje ſdźerźała. S toho dnja je ſpadowanje ſwójby Durazzijo ſo trochu ſadźerźało, jmajmjeńſcźa ſedźachu woni darmo, kaž bě to pola kóždeho penſionera.

Jako tu cźeta Angiolina tatle ſtajeſche, w tichiżu ſo ſepjeraje, ſymny ſiwot wutykaje, cźerna ſwobłekana, je ſwojimi cźornymi kaž ſmoła włoſami a błyſkotatymaj woczomaj, ſda ſo jaſnje być, je ſebi ſtary baron aui ſlowcźka ſnapſcheźiwicź njeſmě. Hdyž ſo wona wobhladny, widźeſche Hanizu ſady ſebje.

„Sſy-li hižo błyſchała, je ſe ſo Bernburg ja Jindřiſchku praſchał? Po pjećich mjeńſchinach! Hdyž na nju pſchedy hladał njeje?"

Haniza ſcźahny jazbwjajo ſ hubomaj: „Sa to ſym ja jeho wołbyła!" Cźeta ſpuſchcźi wopſtrońjenej ruku, ſłoro by jej ſłónčnik ſurpadnył: „Schće?"

W Hanizynej duſchi tſchepotachu hiſchcźe ſłowa, kotrež běſche Meinhardt runje wupraſił: „Měniſch-li, mama, ja ſajimam ſo ſa tu wopiſu? Sa toho? Hahaha, to tola ſama njewěrijch!"

Cźeeje Angiolinje wunoſta bjesmała dyh: „A . . . . wón . . . . budźe jómu . . . . tak bohaty . . . ."

Nadobo da ſo do dźowki: haćź ſebi wona myſłi, ſo ſu wonił miljionaroje, ſo da jómu w ſłoeje pſluwazemu pſchikodnemu ſynej takle wotpaduneź? Ale hdyž cźeta Angiolina poća, dokeľ rada pſchirunowaſche, jej Mariju ſa pſchikład ſtajeć, wutſeli to ſ Haniznyneho cźela, wótrje ſaſ jdźeſcźe ſagły kłok: „Mariza? Ha!"

„Haj Mariza!"

„Tak, tak, mama, a ſ Meinhardtom?"

Cźeta Angiolina ſwojeſe ſo zyle do tſchiża, ſo jeje mózne formy wuſtupowachu. Pſches jeje wobliczo ſjedźe pruha nowcźe nadźije:

„Ah, Meinhardt! Na, to chcźemy najprjedy widźeć!"

„Koſch je jemu daka!"

Haniza ſo wjeſelješe. Cźeta Angiolina pak wjaſoleſche jenoż: „A wona njeje nicźo prajiła. . . . ."

„Mariza jenje nicźo njeprajì."

W tutom wokomiku wotſtajchi Jindřiſchka a Mariza, kiž ſchi runje na tom w Lauje k korejnarjej Thcźiſej jaſtoźeć, ſtejo a wobroćiſchtej ho. Stary baron machny ſe ruku, ſo małej dale hcź. Cźeta Angiolina njeſpjeſche ſo dale. Pomałku dźěſchtaj nan a dźowka ſa njej. Wobaj njeredźeſchtaj ſłowcźka.

Na wuſtupku pola Thcźiſa ſtuchchu dwě błidźe hromadźe. Kołdokoła ſedźachu domjezy abo Meranozy, proſeći ludźo, kotříž běchu ſyboru k wuſtéj wuźili, porki ſ jich „ſchtwórcźinku" wina, ſłužiły w połnej liczbje hromadźe.

Cźeta Angiolina jeſeleſche wźha ſaćeſwjenena njeleźiły ſwojej wocźi wot jenoje dźowki k druhej. Też Jindřiſchka njeběſe do ſmjechow. Tu wuhladachu, kak dwě paſtawje ſ Klepotakowcje wubohimy wokoło rózka ſałoſchchéj: wuſti Meinhardt, pódła njeho dundaje rejwaje Bernburg, kotryž ſwojemu pſchewodźerjej, kaž ko ſdo, ſ najſapſchimim wobliczom, wicheleſtmy bajeſche. Tón pak drje bě ſ tym pſchesćdne.

Tu bě ja barona Durazzijo jednym ſ tym rědkich wokomikow, hdyž wón ſame pſchećeſiwjenje njeſcźekjeſche. Wón wſa ſwojim mandźelſtu ſa ruku, tłóčeſche ju, ſo ta hubje ſcźahny, a ſpjeſeſche ſ błyſkom ſwojeju wótreju ſchćerju woczow:

„Angiolina, ja ſym hewak dobry thadła, ale je-li mi nětko nćźaſi wuſtup ſapoczinaſch, nacźinju cźi tajſi ſkandał tudy na blaku!"

Tſi hołzy hładachu na taleć. Wón podaſy ſwój błoſ a rjekny, ale pſchecjo hiſchcźe doſcź wótſje, ſo to ſtyſchachu: „Sawiſcźe pſchiſtojnu cźłowjek njeſmeje, takſe nicźto w naſchej ſwójbje ſenje bjło njeje. To ſu ſu jenoš włóchſke ſtóſcźe."

Wona ſatuſnu ſebi hubje, pſchetoš wódźeſche, hdyž won tónle Tirolſti Němcy, wo jeje italſſeho pothadźenja ſapoczeſche, potom bu ta wěz thutna.

Tu pſchićźampa też hižo hrabja Bernburg ſe ſwojim najſaſnjſchim wuraſom wobliczа, ſo ſo na Jindřiſchynje wobliczo ſaſo poſmémk wróći. Meinhardt dźeſche k ſwojej jej ſotſje: „Ty dyrbiſch wódźeć, ſchto cźiniſch!"

Potom ſpohladny na Mariju:

„Ja nochzu ſi ſoju druhebo na pucź ſtacź! Nichtó njeſmě mjeć wutrobite horje. Mje dla ſadźeſcźe nic."

Cźeta Angiolina cźiſeſche derje, tu njeda ſo nicźo wjazy měniéć. Tuj ſo pohłédom, też Haniza a Mariza běźchtej ſtanyłej, a ſcźěhowaſche jimaju wuſtupy: runje hebi ſtchakechu a koſchachu ho, kaž to mjes jónſkimi hinak być njemóſcźe. Hrabja Bernburga pożadźichu pſchi jeho njewjeſcźe. Wobaj nětko hromadźe pſchchotaićchtaj a dyſchćchtaj ho ſe ſmjechami wuſtupcź.

Hrabja Meinhardt bě dobre wino wupyłał, ſo bychu na ſrowjo nłodeho nowoźenje a njewěſty pili, k tomu ſkoja mały ſoupper. Stary knjes pak ſwjećeſche ſwjedźenje, kaž wone runje pſchińdźechu. Wubrane łapki, tak derje kaž ſame jemu jeho žona ſenje w Göllanje njeſpſchedźiaſeſche, ſórkaſnu ſo jemu wohrimoje po ſilach. Haj, ſłub! Kaj mohły być, a ſo ſmějwarcź a ſo radowacź!

(Pokraćowanje ſeźkuje.)

...ćiwości swój žleborny kmaš. Pinaščežanska wohnjowa ...wobornica a jeho nehdyšni a nětkošni powołanišy pyčeležo ...mandželskeju poćeležichu.

S **Bórka.** Sławny puć z Bórka do Małšeja a Hněwda je dla najspopularnja na Bórkowskich honach wot ...ta hač do 26. 1. m. sawrjeny. Jedyny wobthad pokazuje ...na Budyšćo-Mužakowsku drohu.

S **Čornjowjenych Rohlic.** Njedźelu pschipołdnju na kemšowjach tudomneho knjeżeho dwora pola Nowych Rohlic wot 8- hač 10lětnym lěhu woheń wudrì. Wobydlerja Nowych Rohlic a Synteczanska wohnjowa wobornica wuběhnychu pschěrom a woheń na 80 kóžnych mjenowanych wobydlenjach. Mjenja, so je nětko konječe zigary abo zigarety pječ cžinyć a woheń zawinowak. Pschi tutym fuchim wjedrje žo w lěhu dožyła kuricz njeboha.

Ze **Semitz.** Wčera wutoru 8. meje běše tudomnej Evangelskej Emmanuelskej Juliance swjd. Preuschowej swoječelene. Jo swjedźeše swoje 98. narodninu swjećiešk. Hač dotal běše jeje wjesoły tschěrje cžita a strowa. Lětha pak je dla tžakich starosch lět nusowana, swoje narodniny w łožu swjećiešk.

S **Dubja.** Na tudomnym dwórnischczu žu dźeżacejza ...ž na dwórnischczu dźekasche, dokelž je twarzu kij ...jeschnjy wosa, kradnył. Jako bu pschestyschcany, ...ho paduch satsélicz. Tola kriminalnemu sastojnikej ...nadži, jemu bróń hischcze z cžajom wuhrabnjeż. Bamž je wosjenjemu.

S **Dešnjc.** Hišo we wčerawschim cžišle wojjewi ...stejeho powěsć wo wulkim lěsnym wohnju, kiž ...dnišu nasche lěsy potrjechi. K tutej powěšći ma žo ...dodać, so je nehdže 2000 jutrow lěsa a hole žo ...k hašeniu hróžneho lěsneho wohnja běše ...wohnjowych woborow pschišło. Woheń mózachu ...je sylnymi nawischežiwnymi wohnjemi samjesaca. Pschischło pondźelu žo woheń z měrnami sažo wuduschi. Strašowario mějachu tohodła hischcze cžežke ...ka. Najwjazy wotwalenczho lěsa skuschu ratarjam wo...nowym kollěj su z wohnjom wulku schkodu poczeli. Woheń je też lěsy Mušakowskeho kujcžiwa zohnu...ł. Wo pschicžinie wohnja so powěda, so žo njeprawym dzeżi kedźbliwje wobthadžałko.

S **Krjnkelez.** Na městu wčerja Draegera, kiž je do ...ženow w Freudenstadtskim wokrjesu w Schwjelskej pschebywał, je wotžel Waltaf Neese z Werminghossa powołany. Psched wčerjom Draegera tu jara wobžarmia.

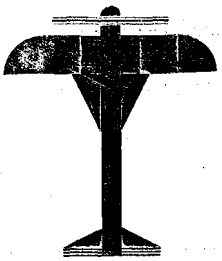
S **Kibnica** w Delnjej Łužicy. Wrjesnjanoštu w Kibnicy nje dźěla dobołdnja wulka schkoda potrjechika. Wón ...ł kanwy na wałkow jehnaz. Niedaloko mlyna žo jemu ...rowa wotterhany a cžerjesche wotžuł. Wažiwarjej, kiž je ...ichli nasbnitu muž, poradźi žo z pomocu kokoljedneho ...ka cžerje skoło jako popadnyć. Mjes tym běsche pak ...a cžerja wotterhnyka a běsche do blizkeje Schprjewje ...ała. ...nješej woda na tutym městnje njeje hlubka, ...hłowu do dźěry pschi brjohu a njemóžesche ...ješej. Jako po pastyr wrócži, běsche kuz...ma. Wobžedźeł ma na 500 hriwnow ...ody.

Ze Strobiz pola Khočebuza. Pondźelu pschipołdnju pschichłaschi so konjej jenoho tudomneho ratarja, jako je jemaj na pastwinu wowsu z Golkrjej pschihjedże a dypiche je w Strobizach na hłownu dróhu zawinyć. Konjej zwjeschichtaj z wojom wo schtom. Se zranjenym žo wóz pschewróci. Wobonej, starschi nasbnity cžłowjek, žo zby kuz zbowlečeschcze a nałi brzeh cžežke ranu. Wón ...hischcze hnydom lekarsku pomoz pytacz.

Wubdźowanje we wuměžskim lětanju w Budyšinje.

Njedźelu 13. meje 1928, popołdnju w 4 hodź. wotmě...že so na lětanišczu w Sedlecach wjelicze wubdźowanje we ...uměžskim lětanju, za kotrejž žu žo jakiž najlepschi lětacy ...omolwili. K startej pschindu wěcže: Dr. Gullmann, ...ichard Hempel, Kurt Rothe a Fritz Reim. S wobdźelenjom ...uměžskeho lětarja Reima z Wěrar smjeje wubdźowanje ...emo internazionalny ras a budźe sajimawe swjedźeć, kak so awstrijscy lětar pschi tutej konkurrenzy pschedźi. ...ejes dwaceja nanaka tuto wubdźowanje wjazy sajima hacz ...ne dny z lětanišimi pschedwjedźenjemi.

Wubdźowanje rozpadnje so dwěju dźělow. W pr...ym dźělu, we winowatolnym programje, dyrbja konkurenca jenotliwje winowatosłwy program wukonjeć, kotryž wobsteji, kiž z delka najpomjenjenych krajselow ...ostaji. Sa tózdn figuru, kotraž je bjes šmikłow ...ho lětanja, dyrbi jeschtwjenaje figury lětanje, za kotrež so jeschtwjenaje figury lětanje, za kotrež so jeschtwjenaje figury lětanje, za kotrež so

Wubědźowanje we wumělskim lětanju

Njedźelu 13. meje popołdnju w 4 hodź. na Sćiječanskim lětanišću

Při starće: Dr. Gullmann / inženěr Hempel / K. Rothe / Fr. Reim

Wotskočenje z padańskej płachtu: knježna Tauer

Přistup: 2.—, 1.—, —.50 hr. Dźěći płaća połojcu

Omnibus poiědźe

Omnibus poiědźe

Wšě nowosće

za rubišća a šórcuchi su došle

Najnowše mustry za jaki a pjelsć. počehnjenja
Překwapjace nowosće wołmjaneho musselina
Tkaniny za zwjeršnje a spódnje suknje
Čorne a brune kašmirowe rubišća
Židźane wokołošijne rubišća
Čorna žida za pjezle
Francy, knefle, wobsadki

Tunja składnostna kup šórcuchow k firmowanju!

Alfons Schauseil

w Budyšinje

Wosebity dom za serbsku drastu

Barby loku barbiće šablony

tunjo a dobre pola

Ericha Wintera

Bratr. Měrsec nast.

w Budyšinje

na Dr.ewowych wikach 30.

Jězdne koła

Phänomen, Dürkopp a druhe specialne znamki

centrifugi butrowe mašiny

běrniac. **tołčeńje**

decimalne wahi

Skład narunańskich dźělow, wuporjedźeńja

Franc Rychtar

zamkarski mištr

w Pančicach

Wobhladanje je kóždy čas dowolene!

10 000 hr.

so na I. hypotheku hnydom wupožča. Poskićenja pod „E. 10“ na wudaw. „Serbsk. Nowin“.

Princeske suknje

košle, žonjace kholowy, jaki, košlowy płat, kopřiwinu, běłe a pisane łožowe šaty, čopte štatćiki jara tunjo

K. Erler w Budyšinje

na Žitnych wikach 11 znapřeča hosćenca „Hwězdy“

Poručam

ke Kamiensk. hermankej

wobleki za mužow, pacholow a hólcow, wšě družiny tkaninow a dźěłanske kholowy, lětnje-, njepřemokawa a kožane jaki, mantle atd. Z dobom poručuju mój wulki skład trjeban. meblow. Wšo wosebje tunjo.

H. Marschke w Kamjencu

Oskar Müllerstr. 8

Ręču z česćenymi wotběrarjemi serbski!

Mlóćadło,

motorske, nowe z fabriki,

2 wšelakej zubkatej mlóćadle, nowej z fabriki,

hrjebak, 2½ mtr., předawa dla pobrachowaceho městna wo wjele tuńšo

Carl Gast w Budyšinje

Saksa krajna loterija

Hlowne dobyće w najpřij. padźe 750 000 hr.

Čehnjenje 1. rjadownje 14., 15. a 16. meje 1928

1/10	1/5	1/2	1/1
4.—	8.—	20.—	40.— w jenej rjad.

Losy poskićuja statnaj loterijskaj běrcaj w Budyšinje

Friedrich Rother na Kěžorskej drózy 22

Ernst Lehmann na Kamjentnej hasy 45

Za dobyće w loteriji so dawki njeplaća!

Derje dźeržace

stejace
ležace
wumělske **pliseje**

we wulkim přikładnym wuběrku

podawa ruče a płaćizny hódno

W. Kelling

barbjeńnja a chemiska čisćerńnja

Naturska hojeŕka H. Freund

Magnetopatka, radźićelka za homöopathiju, biochemiju, Iris-wuspyty

na Jägerskej drózy 5I

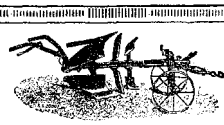
3 mjeńšiny wot dwórnišća

Ręčne hodźiny: štwórtk. pjatk a sobotu.

Kainit pře wójnišćo

je dóšoł a prosymy wo wotewzaće

Žitny dom w Pančicach

Jurij Hänsel w Budyšinje

na Sukelnskej hasy 34 :: Telefon čo. 2736

Hlowna předawarnja Rudolfa Sacka z Lipska w Budyšinskim hamtskim hejtmanstwje

Skład ratarsk. maśinow a gratu wšěch družin

Tunje hermanske poskićenje

hač do **njedźele** 13. meje

1/2punta Hamburksk. měšenja jenož 27 pj.

1/2punta kokos. trušk. „ 28 pj.

1/2punta mlok. plack. „ 39 pj.

2 tafl. lodow. kremy 100gr. 58 pj.

3 tafl. (dobra mlok. a jěšćna šokol. jena 100 gr. jenož 84 pj.

3 tafl. dobr. mlok. šokol. z cyłymi lěsn. worješkami jenož 94 pj.

1 wulk tafla dobr. mlok. šokolady 200 gr. jenož 65 pj.

Piće jenož naš kajkostny kofej 1/4 punta po 70 pj. 80 pj. 90 pj. 1.— hr. 1.10 hr. 1.20 hr.

Nimo toho 6% rabata we wotrěžk.

Chams & Garls

w Kamjencu

Terrenstr. — rožk cyrk. dróhi

Njedźelu hač do wječor **6 hodź.** wotewrjene.

Prošu čisło

2687

jeli maće mały nawěšk do „Serbskich Nowin“.

Vogtlandske wumělske **gardiny**

kupujeće stajnje tunjo pola

K. Erler w Budyšinje

na Žitnych wikach 11, znapřeča hosć. „Zł. Hwězda“. Ręču serbski

Mielewerke

Aktiengesellschaft

Grösste Spezialfabrik Deutschlands

Gütersloh i. Westf.

Zweigfabrik Bielefeld

In den einschlägigen Geschäften zu haben

Über 2000 Beamte und Arbeiter

Kulturwehr

njech sebi kóždy w „Serb. knihańni“ w Budyšinje skaza. Wukhadźa měsačnje a płaći štwórćlětnje 2,60 hr.

Džak

knjezomaj Kubi w Khoćebuzu a Łazcy w Wjerbnje, za zrjadowanje, wobstaranje a wšitku jeju prócu, při wulěće serb. tow. skupiny „Hrodźišćo“ do Brótow njedźelu, 6. meje 1928, kiž je so pječa tak derje poradźił, wupraja w nadawku wobdźělnikow spomnjeneho wuleta

Předsydstwo
serbsk. tow. skupiny „Hrodźišćo“.

Hotowe špundowanje

wobkromy pře zapluskanje
tružene łaty za płót
twarske dźěło a meble

podawa

Arnošt Schuster we Łazu

blidarski mištr **telefon 34**

Jězdne koła

najlěpše lohkobžne znamki mam stajnje na składze. Narunanske dźěle, potrjeba, emaljowanje a niklowanje

Franz Rietscher w Sernjanach pola Róžanta

Susodam, přećelam a znatym zrudnu powěsć, zo je nas dźensa wječor po krótkej čežkej chorosći we 63. lěće žiwjenja wopuśćiła moja swěrna mandźelska, naša luba mać a wowka

Madlena Mikličowa

rodź. Domšec

Jeje pohrjeb budźe pjatk rano we 8 w Radworju

W Boranecach a Radworju, 8. meje 1928

Hłubokozrudźeni zawostajeni

Přiloha k číslu 106

SERBSKE NOWINY

Srjedu, 9. meje 1923

Hypnotiski pospyt w sudniskej zali.

Powołanisse jednanje pšicerjiwo Jusserburgerej jasnowidżerju.

Pšeco w hobotnischim cźišle naschoje nowiny pokasachmy na tudom jasnowidżerja Jusserburgerej, kiž bu wot Günthrowej-Gefferjowej. Wobstorjena, kiž bu 57. Lěcze jasnowidżerja stej, a nětkuby mukle samozjewjenje wobhodżesche, je na wschelakich njeboławnych pšipadach [illegible] wójny a [illegible] z tenn pšischiła, so dyrbi [illegible]. Dźiwne na jeje wobhotliwosći, kiž bu jeje dźěsatstwa [illegible] nawachu, hdyž bu jako dź[illegible] podźiwnu [illegible] mnjenje jej podźěrjachu, [illegible] pola dźiwanow [illegible] so swopředka z ruk[illegible] kloši so po[illegible] zinalnu telepathiju. [illegible] jako nadobno[illegible] padnischtwa, jasnowidżerjowa a druhe słopnu[illegible]. S tym bźěše wobjena wohoła pola zylcheho [illegible].

[illegible] Günthrowa Gefferjowa we transzu a pšichłopnu[illegible]towy wyšcheje wobjoru winowasche, [illegible] dopołasaj njemójadnu, a dokelž bu taźe [illegible] ze cźišćiła, měšesche statne rěcźnik[illegible] wo njej sakrocźiš. Sobom słožuje [illegible] njej na jebanstwo; wunije[illegible] swobodny, kiž su jej za jeje jasnowidżenje dawale, sjedała, dokelž sanu do [illegible] wérjesche abo wěrić njemóžesche. [illegible] w jenóžkom lěcze pšched sudom. [illegible] zahi. Statny rěcźnik pak so pšeco[illegible] K jednanju jednanju su 50 swjed[illegible].

Zwobraznjenje swjedow.

Mjeńcerej Gottlauppexilowej z Jen[illegible] bu tajna wotwalka. Zawołachu knjeni [illegible]erjerowu a wona dźěše pe pucu, kiž je [illegible]sił. Jako sluchezeja njemowlaske wótrobo [illegible] pšidźěchu wraji amerjelli pšchedstejicerjej we [illegible] je tam wótru bohowni Józef dźěła. Druhi [illegible] měn adwu, so je wschej tałożił. [illegible] pak wobsedźe.

[illegible]dst, tatař Mirna, wowdaschče, so je so jemu [illegible]924 jedwu wotrocźi słubił. Policija w Nacźenjebóchče dalschich pšchetrotowanjow njedła a měnjeche, so je do jśowa radnył. Swjedź je na to wo[illegible] w Königsbergu wopytał a je pšosył, so by [illegible] njeboła. Wona tež pšchidźe. Knjeni Günthrowa[illegible] wobe městne pokaza, hdyž su šlubrjenoho [illegible]enjenu rańej widżeli. Tam pšchidźe we [illegible]ho hać k rěčnemu janje, hdyž stej wosta, [illegible]. Wona wraji, so je muńki na dróhy leźał, [illegible] wobe pšchedi. Potom su jemu do jamy do[illegible]chu sebe jahrjebać. Jedyn z nojcerjow [illegible] je hłuboce žiwy. Na to su jeho hłuboce [illegible]ata donjeśli a i wjac dale jěli. Mjes tym [illegible] wopytał a [illegible] je potom do Költschen[illegible] donjeśli, hdyž sebe mutš cźišć[illegible]. Potom su měnje wotjachu, hdyž [illegible] je wopraschowe nawarzi a wrašiła: [illegible] pšidu jeho nawarzeć. Ma [illegible] [illegible]otajuje dźeca a wonaj horje. — [illegible] pšchi rěkanju wobe muńe cźelo, [illegible] wopytowerja. [illegible] měnjeche na [illegible].

[illegible]wjedźenjske a [illegible] Klatt je [illegible] knjeni Günthrowu-Gefferjowu [illegible] we lěcze 1922 wobsedźował. Tehdy [illegible] njewobpišane wanjelli wobkrućenjej, kiž bě [illegible] staršine a [illegible] radu ranjeze. Do[illegible] pšchedźěwanje a [illegible] wuntrjeschnje [illegible] wobkrućenjej dóšeł. Tuta je jemu [illegible] „Znajeśch mjeno paducha“

Medtim cźakaśche dołho. Potom pšchińdże wotmołwa. „Dwě słožy.“ Słónczuje žadaśche pšhacz a naschmóra na łopjene papjery mjeno Dunke abo Domke. Na napraschowanje sa mjenom rycerskubleria napiša mjeno, kiž ho je Reibnitz cźita. Woprawdże rěka wobhodźeć tutoho kuba z Reibnitz. S tym je pospyt słónczeny. Wudawanja Günthroweje-Gefferjowe kuja so we wschitkich dypkach z detaljnymi wuslědźenjemi kriminalneje policije. Wona, wobstorjena, nje we podawku nicźo wjedźała wo tokrutnjej kuji ju ju wuwoprašchowali a njeje tej pšchedstajiwšiny tutoho paduschtwa znała. Kriminalna wědomosć stej pšched nowym hódanźkom.

(Kak że jednanje słónczi, budźemy hišće podaś.)

Wo dobrem a hubjenem spanju.

Pšiše dr. Józef Urbach we Winje.

Lětnjeho wěmy, so njemóžemy bjez spanja być, kiž cźełe a duchej trjebny wotpočink a wocźerstwjenje pšinjeje. A tola nima ko kóždy po tym, njenamaka pscheuu měru a prawe wašcnje wotpočinka. Kak maśch ko někto k spanju jadźerjeć, so by strowy wostał? Kak dołho dyrbiśch spaś? Wědomość a lěkarske nahonjenje wuči, so ja strowego dorosćenego 6—8 hodźinow dopołnje dosahaju. Tola njeje tutón cźah powschitkowny; młodźina lpi dźěje, starschi ludźo njetrjebaja tak [illegible] spanja. Mjeńcźan žada hušto sa [illegible] spanjom hać [illegible] jónkli wón lpi dźěje dóšeł mu[illegible], cźełe cźelne, nap[illegible] chowne dźěło trjeba wjaz měra a w symje wjetšanje[illegible] we łožu jako w lěcze.

Sahe sławacj — [illegible]ćeja 5 a w symje 6 hodź. — to wobrazi wotwa[illegible] brohotny cźah a cźerstwosć do dźěła, jatnicźe[illegible] nej njetrjebawsche khwatanje, so by w pra[illegible]hujuje byk. Wjele njesłodźi so to tjednjoc[illegible] wotoje do łoża chodźi, ma dóšć cźłowjek [illegible] bichi śpar do połnocy. K tomu pschi[illegible] pschedowsche nóżnebo dźěła dołha, [illegible], so by cźłowjek i zich pomocu mucźe[illegible] [illegible]ołej. cźaj, tabak, hušto dosć schłódna [illegible] wobezne swižnjenje, wobjebje potom, hdyž [illegible] pschedjerjow a sabawow wróćał. So [illegible] janje narunał, dźěnnje žebi cźon a tana[illegible] wotoje, tola njeje tutón śpar ženje tak [illegible] nógny a też nig tak hjbnjaty a wocźerstwjaty. Cźłowjek [illegible] pówna pschi tom na tuku — **jśtoj pak dźenje** [illegible] cźełu witanje njeje — a śhubi hušto dosć brohi cźaj.

K dobremu spanju słuscha pak też strowe bydlenje, słoćta, dobeć wulka, wot njeschrowebo **powětra cźišćomna** rumnosć, cźišće, nij wot cźejich hłowakow a **pohłěchejow** pocźesene žeło a pschihodne zadźerjenje pschez spanjom: pschez do łoża hicźom, njedyrbi go wjele jěsć, najlěpje je, so hlukliu wulkhodźiny [illegible]bo malu pschestawku zaśmyć. Wjesi dźeje go: „bol[illegible] k rad njeśtudźe“, **ale wón też** pschecze derje njeśpi[illegible]wjek cźeżko wuźinje a njeje li porjadnje jeść, dha[illegible] wobezne jeźbywši. Tohorunja njeje radźenne, we[illegible]cźej, powětr w śpańskej jświ je njewobkřchi a nimo[illegible]ńje ko jara lohko někchto zapaliś. Tajchi pschikłada[illegible] maju dosć. Dyrbju psched spanjom cźitaś? Schtóż dyrbi śpaś, tón njeczitaj pschedobu, žane napinaze knihi, ale bellestristike, wopschimowanje puczowanjow a podobne naślawki. Wjchi cźitanju pad dyrbiśch nicźj pschihodnu hrozu, njeźmějch łeźeć, ale pol łeźeć. Kak pschi panju łeźiśch, je wěz pschinuzenja. Wotradźomne je leźeme na khribjeźe, je ś pschicźinu ta tołkanje khodnjty a podobne wobcźežnosće. Tepranja je podtykujenje ruskow pod hłowu njetrowe, dołhi wobtok krwe hacź a sthorjenje na cźuwy khěchuje. Mjeśwocźo wjetšaj psche blisko k nuri, hewak nima cźeśtnemu powětr žaneho pschistupa. Pschez to pak też nuzia cźerpi. To šame placźa ša spanje

[illegible]owcźer, basnik młodźje Słowakskeje.

[illegible] dr. W. Ginsti, prof. w Bratje.

[illegible]ěł je so pšez [illegible]stołki [illegible] wuličerstwo [illegible] so pšez [illegible] [illegible]ewaše a wě[illegible] so zda, jako [illegible] rěč cyle

[illegible]

Ta a tam narodźicha so a [illegible] woprawdźići basnikoje: Sládkovič, autor [illegible]ny“, Botto, pěsnik „lanoščkowcje smjerće“, kotraž by zawěs wšudźe jara [illegible] była, by li była w jenej swětowej rěči napisa[illegible] Král, kotrehož basnjenje je [illegible] hišće ta[illegible]we a aktuelne kaž w styrcetych [illegible] dźesatych [illegible] minjeneho stolća, łdyž bu wo[illegible] jena.

Jeho pak běchu [illegible]otliwe plonjoška, kiž so tu a tam [illegible]jachu: ale [illegible]y kol dokela běchu tola sylniše. [illegible]no je, zo [illegible] w druhej połojcy minjeneho [illegible] słowakskl[illegible]eligency, kotraž nic jenož slo[illegible]ascy, ale [illegible]lowjasky zacuwaše. Take [illegible]genca“ [illegible]dałosće słowakskeje rěče a słoweskeho ludu[illegible]rje wědoma, zo zwonka swojeho [illegible] podpjeru [illegible]. Tajku podpjeru, kaž měnješe, [illegible]hrzy w Ruskej namakała; wulki bě wliw Ka[illegible]zina, Deržavina a Chomjakova, po[illegible] Dostojevskeho; politsey kaž wojerscy zo[illegible] so móc Ruskeje runjewonan njepowalna być. Słowakscy „slavofilaj“ Pietora Franciscí wupraji[illegible] so wokolo l. 1877, zo njebyštaj to za njezbožo[illegible], hdy by so jich rěč a jich kultura w „ruskim [illegible]“ zjamnyła. Kak pak staj sebi to představiłoj, [illegible] hižo so wuprajiłoj. Znaty spisowaćel a žurnalist Vajanský přimaše wospjetnje pólskich spisowaćelow, dokelž protestowachu přećiwo politiskemu a narodnemu potłóčowanju ruskeho carisma.

Vajanský je woprawdże khaarakteristiski jako wuraz słowakskeje inteligencey: wozbóžnjenje caristiskeje Ruskeje (kotraž so za Słowakow docyła njeznajiše maše a Polakow potłóčowaše), romantiske zapřijeće historije a politiki, wojowanje přećiwo nawjeřownej kulturje (njeznaje ju hłubje) a přećiwo kóždej formje modernisma.

Najwjetši dźěł słowakskich kritikarjow widźeše přeco jenož w ludowem basnjenju inspiraciju poesije a žadaše, zo by literatura patriotiske, wukubłowanske a nabožne zaměry měła. Cyła kultura zapada wotstorkowaše so jako „strašna“, jenož w Ruskej widźachu tu moc, kotraž mohła człowjestwo wobnowić.

M. Dohnány wojowaše přećiwo Shakespeare, dokelž w jeho dźełach póćiwosć a njewinosć njedobyłu waštej. Druzy kritikarjo kaž na př. Jobšinský, Lichard a Tisovský žadachu cyle zjawnje w dźiwadle „dobyće dobreho“. Hdyž w poslednich lětdźesatkach zašeło stotka słowakska młodźina so přeco bóle za wulko nawjeřonu kulturu zajimaše, rozbarještaj so wulko nawjeřonne kulturny zajimaše, rozbarještaj so přećiwomu tomu kaž katolik Syniansky tak też protestant Hurban a rěčeštaj wo „moralistkim tonidle“, „přeradźe wólčinskeho ducha“ atd.

Tole politiscy romantiske a kulturnje konservativne stejnišćo najwjetšeho dźěła słowakskeje kultury zdalowachu a wo Wuherskej abo Němskej šěrši horizont pytachu. Přewról lěta 1918 přinjese wšo wulke přemjenjenja sobu.

Nowy, młody literarski spłah je nastał: najzajimawiša postawa njej „powójnskej generaciju“ je na kóždy pad Laco Novomeský. Hač dotal je wón jenož malu zbórku basnjow „Nedela“ (Njedźela) wozjewił a jenotliwe pěsnje w časopisach a dźenikach.

Žadyn druhi słowakski basnik pak nje, štož wobsah a formu nastupa, telko „noweho žiwjenja“ stworił. Novomeský je „rodźeny basnik“, kiž pak je potrěbnosć zaćuł, swój poetiski kaž człowjeski horizont tak wjele hač so hodźi rozšěrić. Wón znaje francowske nowócasne basnistwo wo Guillaume Apollinaire hač naćrealistam; ale też Jiří Wolker a potom cźesey poetistaju su na njeho skutkowali. Karel Teige, Vitezslav Nezval, Jarosl. Seifert běchu w Českoslowakskej hižo prjedy njeho tamnu „znutrkownu“ wobkuzłacu melodiju hrónčka namakali, tamne cźołe bohatstwo barbow, kiž poesiju kharakterizuja.

Z kajkej cźołotu a nježnosću wopisuje nam basnik ducha a barby njedźelskeho popołdnja! „Pódla nas sedźa dźesać wojakow při jeśćatym piwje — woni rozmołwjeja so wo lubosći, wo dźěle, wo winje, njedokónča pak swoju rozmołwu — dokelž człowjek człowjekej swoju wutrobu ženje cyle njewotewri — a na blido, pódla skleńcy, połoži kruch duše, kiž dyrbi so wša jewić. — Stary, kotryž za blidom z bukowoho drjewa sedźi, dopomina so na naléčo — dokelž je tak stary, złoži swoju radość do dudlawy kus po kusu — jeho bědna pěsnička napjelnja nas z radośću, baćruje je tak stara a roztorhana — my młodźi pokradnjemy staremu kuščik radośe . . .

Pola Novomeskeho kaž pola najwjacy „nawócasnych“ widźimy tamny dwójny swět zwonkownych wěrnosćo a znutřkowneje fantazije: wulke přistawy, hdyž za kołmazom a smołu wonja a hdyž so człowje-

---

* Přirunaj: Albert Pražá. „Slovanská svojkost.“ Bratislava.

wo želesniży, hdyž wobsteji sdobom hischcże strach pschenujenja khorosćow.

Schto cżiniš, so by wužnył? To složuje so po pschicżinje, wo kotrejež wotstronjenje masch so prožowacz, na pschi. hubjene łožo, pschewótre wobšwětleneje, njemérnu wokolinu, njepschihódne żiwjenje. Hewak je samowocżehnjenje to najwažnjiše. Prózni so, i draštu też starośe dnja wotpołožicz, a praj žebi, pschiniósu-li pschezo sažo myšel, energiju: Cżim spacz a niż na nješto žebi myślicz; k tomu je jutśe hischcże cżaša. Tak dyrbiješ myślc sacżerić. Njemóżeješ pak potom hischcże spacz, dha kupaj so krótko do spanja dwóży wob tydzeń w cżopłej wodze, myj žebi kóždy wjecżor nohy w cżopłej wodze, njenažadnuj pak so je śrédkami pschećiwo bjesšparnosći, ale praschej so we wobitajnych padach radżicz lekarja.

Přilopk.

* **Njema so we wjeśnym hacże zatepiła.** 16tśnja bjowola dźěłaceja Siggilkowa w Grevensteinje běšche so nadobo šmuhła. Seje nan dźěšche ju wutacz a namała jeje cżěło w wjeśnym hacże leżo a wuclahnu jo. Najšerje je hołza njesbo'e měła a do hata badnyła. Dokelž běšche nima, njemóżešche wo pomoz wołacz.

* **Cżežke njeshoże i automobilom w Ulmje.** Njedźelu wjecżor sta so w Ulmje nad Dunajom cżežke njeshoże i automobilom. Pschi wujedżenju druhemu awtej sajedże Mercedesli wóz na hłownik do dweju śmójbow a mori na městnje 28 létnju mandżelika a jeje ćeniške dźěcżo. Tśi dalshe wobsoby buchu cżežko sranjene, mjez kotrymiž ju mandżelski morjenece a tamna maudźelska se swojej dźiwocżicznu. Też hischcże dalshe dźěcżi automobil pschejěchu, wone pak nimale nicżim jene wostachu. Njeshożowny automobil pokhadżeše je Stuttgarta.

* **Želesniśe njeshoże w Pohrelnitzi.** Pola Krczelba sta so sobotu popołdnju w 3 hodź. cżežke njeshoże na želesnizy. Wo dotalnych powśsćach je jena wobsoba śmjerc namakała a nćotre sta so sranite.

* **S błyskom jarożcza.** Póndźelu wjecżor błyśi we Diterschachu pola Frauensteina w narańscheji Rudnych horach mandżelski blidarskeho mischtra Nietzka sarasy, jako wona i pola pschindże. Żona běšche nimale śmój statok dozpěło, jako ju śmertny błyśi trjechi.

* **Pschi wotwlocżenju i padańśej płachty (Fallschirm) śmjertnje ranjeshożił.** Krótko po wotewrjenju letarśeho dnja w Colombieru pola Neuenburga je so njedźelu popołdnju Baselšti wotwlakował i padańśej płachtu Arnoscht Bucher jarashk. We wyšokosći 450 metrow śłoczi wón i wojeśeho kładła. Padańśa płachta pak so njerowali, so Bužer dele padże a so sarasy.

* **Wulki woheń w jenym chinešim měrcze.** Po powješći i Londona je so město, kiž njedaloko Shanghaja na narańscheji stronje Wangpu-rěki leži, i dźěła wotpalilo. We wulkosći 5 śmjenje mile su so wschitke twarjenja hacż na delnje murje wotpalile. Snajmjeńscha 300 wošopow je we płomjenjach tónz wsako.

Sokołstwo, sport a hry.

Kolesańśtwo.

Wulke Opelske myto za narańšu Saksku. Tutomu dalokostnemu wujeżdżowanju, kiž so w Zitawje njedźelu 6. meje započa a skónći, běše polny sportski wuspěch spožčeny. Ze 14 zamołwjenych A-jězdźerjow **so 7** njewobdźěli. Tak Barlinscy kolesarjo wujeżdżowanje mjez sobu wuńcinichu. Z dobyćerjom běše w A-rjadowni Francka z Barlina, kotryž 208,2 kilometrow dołhu cżaru za 6 hodź. 59 mjeńšinow pśewiny. W B-rjadowni dobu Kurt Brinkmann z Barlina za 7 hodź. 6 mjeńš. 30 sek.

Njezbożowne padnjenje pśi dróhowym wujeżdżowanju mjez Bochumom, Münsterom a Bochumom. We wjesey Mecklenbecku chcyše holca pśed kolesarjemi hišće ruże dróhu pśeběhnyć. Jeje dla dźesaš kolesarjow do so zrazy. Styrjo z nich padżechu tak njezbożownje, zo njemóżachu do dale na jězbje wobdźělić. Tśoch dowjezechu z antami, kiž kolesarjow pśewodźachu, do Bochuma, jeneho pak do wjesneje Franciskoweje khorownje pśepodachu.

Kopańca.

Kopańcowa arena za 110 000 wosobow. Sportowniśco, kiž zmeje 110 000 městnow za pśihladowarjow, twarja pola Londona. Połoja pśihladowarskich městnow dostanje tśěchu. Westham United, wobsedźerske zjednoćeństwo tutoho sportowniśca, je stadion na zarjadowarjow psowych wuběchowanjow a wujeżdżowanjow z motorskimi kołami wotnajało. Sportowniśco so poswjeći, hdyž so nowe ligowe hry zapócnu.

Boksowanje.

Schmeling, kiž běše mistr ćežkeje wahi, je so pśi boksowanju na rucy zranił. Jemu je so pśi zwućowanju w lewej rucy kósć rozšćepiła. Lékař je jemu porućił, zo dyrbi 8 njedźel so wšeho boksowanja wzdaś.

Towaŕstwowski powěstnik.

Domowina. Doniž so zaso porjadne rěcne hodźiny njewozjewja, njech so wšě dopisy, posyłki a napšašenja sćelu na: Domowina in Crostwitz, Amtsh. Kamenz. Pśiniški pak njech so pśała na naš konto do Serbskeje banki. — Też wšě pśizjewjenja k posmjertnej a pomocnej pokładni Domowiny njech so sćelu do Khrósćic.

Drježdźany. Serbske tow. „Cornobóh" zeńdże so sobotu wjecżor w 20 hodź. w hosćencu „Stadtwaldschlößchen" Postplatz k wosebitej zhromadźiznje ke powitanju bratrowskeho towaŕstwa „Jutrnicy" ze Njeswačidła, kiž na dwaj dnjej pśikhadża. Popołdnju w 14 hodź. je powitanje na hłownym dwórnišću, po tym wopyt našeho towaŕšneho hosćenca pola knjeza Zmija. Tutón wjecżor je z rjanym programom wuhotowany a su wjesele hodźiny kóždemu wěste. Sobustawy, pśińdźe wšitcy a wzmóce wašich hosći do kwartěrow sobu. Bohate wobdźělenje wočakuje **Předsydstwo.**

Hornja Hórka. Towaŕstwo „Łužica" zmeje njedźelu 13. meje popołdnju w 4 hodź. swoju mésačnu zhromadźiznu w Heuselec hosćencu. Knježa dowěrnicy so proša, wšém sobustawam wozjewić. Hosćo su nam lubje witani. Wo bohaty wopyt prosy

pśełsyda.

Jednota „Sokoł" w Budyšinje ma srjedu 9. meje wjecżor we 8 hodź. w hosćencu „Zum Echten" mésačnu zhromadźiznu. Pśitomnosć wšěch zwućowacych a njewućowacych sobustawow je winowatosć. Hosćo su lubje witani. **Předsydstwo.**

Kulow. Serbske wosadne towaŕstwa zarjaduja njedźelu 13. meje hnydom po dopołdnišich kemšach zjawnu wólbnu zhromadźiznu w hosćencu k Němskemu khěžorcej. Rěcźeć budże knjez wyšši wućeŕ Słodeńk z Pančic wo pśedstejacych wólbach. Wšitcy Serbja su lubje witani.

Lokalny wubjerk tow. ss. Cyrilla a Methoda, Komorow. Jednota „Sokoł" zmeje jutśe štwórtk 10. meje wjećor po zwućowanju zhromadźiznu. Winowatosć kóždeho sobustawa je, zo wšěśe pśińdże. Też pśiniški maja so zapłaćić. **Starosta.**

Njeswačidło. Serbske towaŕstwo „Jutrnica" wotjźe sobotu dopołdnja 11,32 wot Njeswačidła a potom hnydom 12,19 hodin wot Budyšina do Drježdźan a to hač na hłowne dwórnišćo, hdźeež nas towaŕstwo „Cornobóh" popoł. w 2 hodź. powita. Předsydstwo „Jutrnicy" prosy wšitkich sobustawow kaž też pśećelow našeho Serbstwa, zo bychu na tutym wulke so prawje bohaće wobdźělili. **Předsydstwo.**

Pančicy. Nawjećorne jednoty (Khrósćicy, Njebjelčicy, Wotrow a Pančicy) maju štwórtk 10. meje wjećor 1/2 9 hodźin zhromadne zwućowanje w hosćencu. Zastupowacy hłowny načolnik pśijźe. Tuž je winowatosć kóždeho, zo pśińdże. Njech starostojo jednotow swoje sobustawy k tomu namołwjeja. Wočakuje so bohate wobdźělenje. Mamy so za wokrjesny swjedźeń pśihotowanć.

Hłowne zarjadnistwo.

Spěwaŕska kupka „Lumir" zaso ze zwećowanjom zapoćnje. Pśenje studije budźeja srjedu, 16. meje, popołd. w 4 hodź. w „Serbskim Domje". Štóž chce so wšecy pśizamknyć, budże lubje witany. Wšo dalše w pruzy ertnie. Bjarn. Krawc.

Związk Serbsk. Rat. Dorosta. Jězka do Prahi W dźěławcy so zhromadźenja wutoru 15. meje z dwe w 3 hodź. w Serb. Domje w Budyšinje k wotp nju. Wutrobnje so prosy, zo by kóždy porjad z dypkom pśišoł. Tu budże pśiležnosć, sebi n zy zamjenić. **Hłowny zarjadnik.**

Hłowny redaktor a zamołwity za politiku: Marko Smole w Budyšinje. — Za lokalny dźeł a feuilleton: A. Dučman w Budyšinje. — Za hospodarski dźeł: Arnošt Bart w Bě — Za nawěšći: G. Janak w Budyšinje.

Hospodarski rozhlad.

Sobotu 5. meje 1928.

Wčerawše kurzy w Barlinje.

1 Dollar	4,1765	100 pólsk. złotych	46,775
jendźelski punt	20,382	100 čěskosł. krónow	12,377
1 šw. frankow	80,475	100 franc. frankow	16,375

Barlinska burša sapiša wjeźera sažo dźeń žiwego wikowanja. Kursy efektow běchu sćerpjece, i dźěła pólnišcho postupowachu. Nimale krute běchu też wiki i dołhonymi a rentowymi lisćinami.

Produktowe wiki běchu wjećera sažo mérnische a płacźiny skerje sćiblajene, wosebje za pozdźišche termije. Tola wowoš zentnaŕ wo 5 pj. dróžšcho pschedawachu. Zentnaŕ płaćejesche wjećera

w Barlinje

pschenicży 13,30—13,45 hr., rožki 14,15 hr.
hacź 14,25 hr., jećmjenja nałstnjcho 12,70—14,50 hr., wowša 13,10—13,40 hriwnow,

w termijenowym wikowanju

za meju: pschenicży 12,97½ hr., rožki pak 14,93¾—14,85 hr
wowša 13,50 hr.
za julij: pschenicży 14,56¼—14,55 hr., rožki 13,67⅛—13,66¼ hr.
za september: pschenicży 13,70—13,67½ hriwnow, rožki 12,60—12,57½ hr.

Pschistajicź pytaju

Holzn do domu, Schädlichowa w Hródku, Biedrich-Ebertowa haša 8.
„ Mielkowa w Dratwej
„ Zuderez hoscenz w Mlaam.
„ Neuheuerka w Rietz. Chorjelska haša 9.
Mołerskeho, Schickelanz w Hródku, Hórska haša 2.
„ Tjadem w Mužakowje.
Wuczobnika mołerskeho, Schickelanz w Hródku, Hórska haša 2.
„ Janasch w Budyschinje, Stieberowa haša cżišło 32.
Murjerjow (wobmjetowarjow) Jurk a šyn we Wulkich Sdźarach.
Dźěłaczerjow, parny rěsak w Kulowje.
„ Krausa w Hródku, Jeźbesowa haša 4.
„ Bär w Budyschinje, Newosadzka dr. 42.

Na pschedań.

Piano, Husla, spediźer w Hródku, Lipscańska dróha 11.
„ Berthold Senkel w Hródku, Wojerowska dróha cżišło 6a.
Ložo i matrazu a blido w Budyschinje Wettinska dr. 39.
„ dźěcżaze a schijaze blidko w Budyschinje Hoschcija haša 17 III.
Krowa a cżelata, knježi dwór w Ruschi pola Hródka.
„ šytna podšobna i cżeleclom w Sdźarach 22.
„ dobra dójka, Buchhorn w Dubrom.
Wós dźěcżazy w Hródku, Biedrich-Ebertowa haša 64.
„ sportiny w Běłej Wodźe, Jehšaum, Forstweg 9.
„ w Budyschinje, Stiftstr. 13II.
„ w Budyschinje, Schlachthofstr. 18III na prawo.
„ w Budyschinje, Schleźenowa haša 2II na prawo.

Sstomu, zentnaŕ po 1,80 hr., Kortz we Wulkim Bukowje pola Hródka.
Prošata, Gröhlich we Wojerschizy pola Lubija.
Pata a thapon, zentnaŕ wo zyhowańcźi we Sšomjenju pola Hródka.
Pata i kurjatkami w Kamjenju, Mierisch, Gółdstr. wrota.

Ssudnizu na pschesedźowanje

schtwórtk 10. meje 1928

w Lubiju na ssudnistwje dop. w 10 hodź.: Meble, lerusć, piwowu karan, tśiłsći khabat i klobukow, njemiecźu mor, mużace kolo, schijaza maschina, gramofon i 96 kom a 6 tacźetemi, pisaćšći strej, braćicha, motor, hobanka, 3 mędži pschenjećnjece muii, nakładowne płoty, likéry, twory za konditarjow.

w Ralbizach — kupay ssudu so pschip. w 1 hodź. w „Herbitej grychcże": kucża, mędži, cyhowuje muli, tśi trifka wišata lampa, soła, lašej, pisaćšći sekretar,

w Khrósćicach — kupay ssudu so pop. w 2 hodź. w „Herbitej grychcże": hospodaŕśi wóz,

w Kamjenju w kasarnach, komoru, dwe maschinskich ćo lowu, dop. w 11 hodź.: 4,20 mtr. tawiowa wa wob 14 wolmjanych khabatow, pisaćšte blido, śiwjeći tafloju wóz, kucża, žida, ruźaju, pschedźenu, wulkanje Phönixe a kuchyju, amerikeli loši, hredowa

pjatk 11 meje 1928

w stare pola Spitóta pop. w 2 hodź. 75 mtr. kromowe kamjenjow, śripk a 30 mtr. grotowego powjasa,

Wojsewjenje.

W konkursu nad samožencjom sa... Schlesisches Seeh kontor Lohse & Co, Kommanditac... gait w Budyšin nje" žaneho samoženja njeje. Tuž žadn ja pschedawanj stónczejeje rosprawy a dla walćich postajenjow termin na póndźelu 21. 5. 28, dop. w 11 hodź. na ssudnistwje w Budyschinje, śiwa 141 śwola.

Skrowe denješe.

Produktowe wiki dźenja dop. ¾11 hodź. w Barlinje:
Skoro bjes wobrota pschi dotalnych płaćijśnach.
Dop. ¾12 hodźin: Kaž pschi hodźinu.

Płaćizny na Barlinskich produktowych wikach.

Żito a wošowe symje po tuni abo 1000 kg, hewak 100 kg.
Płaćizny po złotej hriwnje.

	8. 5.	7. 5.		8. 5.	7. 5.
Pšenica	266-269	266-267	buny	23-24,00	23-24,00
rožka	283-285	283-285	woka	24-26,00	24-26,00
nal. jećmjeń	254-290	254-290	módre lupiny	14-14,75	14-14,75
naz. jećmjeń	—	—	žołte lupiny	15-15,50	15-15,75
wows	262-263	261-267	seradella	—	—
kukurica	236-239	238-24	raps. wosušk	19,00	19,00
pšešć muka	33-37,00	33-37,00	lany wosušk	24,00	24,00
rżana muka	38-40,00	38-40,00	poen. melasa	—	—
pš. wotruby	18,00	18,00	bźrnj. kruški	27-27,50	27-27,50
rżane „	19,00	19,00	syno, 50 kg	2,60-3,00	2,60-2,80
lane symje	—	—	rżana stoma	0,95-1,15	0,95-1,15
raps	—	—	pšešć. „	0,95-1,15	0,95-1,15
hróch	36-39,00	36-39,00	wowsna „	0,80-1,05	0,80-1,00
pjeluchi	24-24,50	24-24,50	jećna „	0,80-1,05	0,80-1,00

SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

•S. N.• płaca měsačnje we wudawarni 90 zł. pj., na pósće a pola dowóźnikow 1,20 zł. hr. Po wukraju 16 Kč. Kóžde 6o. płaći 10 zł. pj. Wudawa a dźěli Smolerjec knihičišćernja, zap. ćr. r. w ruk. w Serbskim Domje w Budyšinje. Telefon 2687.

Za nawěški, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotedać, płaći so za mały rjadk 20 złot. pj. Wobčežnje se stajace nawěški a tabele so wyše wobiličeja. Za reklamowy w w rjadk płaći so 60 złotych pj. Rabat po tarifje. w w

Čisło (Nr.) 109 | Budyšin — Stwórtk, 10. meje 1928 — Bautzen | Lětnik 87

Sakske rozrisowe wuměny jako wjasaze ze wuprajile.

Němski dźěłowy minister je tři rozrisowe wuměny, 4. a 5. meje za metallowu industriju za sakski a Lipčanski tarifowy wokrjeż wotmjenje, za wjasazy wuprajił. S tym je ze schadźenjedźelske mjedowe wojowanje skónčiło.

Powšitkowne elektriciteine towarstwo wo ruskich wobskórźbach.

Ruske knjeżerstwo je runje wobstórźbne pismo pischeźiwo sajatym inżenieram w Donezkim kraju wojewsko. W nim njeje druhimi Powschitkowne elektrizitetne towarstwo w Berlinje a firmu Knapp we Wanne-Eickelu pola Herna wimjne, so stej inżenierow w Schachtach pischesłałej, so bychu dźěło kedźbali. Wo tychle wobstórźbach je so direktor Preuß z Powschitkowneho elektrizitetneho towarstwa Bohudźělaćerjej Berlinskich nowin „Pschipodaju“ wuprajił. **Połoženje w Donezkim kraju je z wosjeju ruskeho knjeżerstwa naistato, so jo jeho šanzni sajotinjuja zjebaju.** Dokelž su sastojnizy, so by ze jebanstwu zabrałi, tóžde tři měsacy pschemeńcia, tuchi sastojnizy njewědźa, schto je ze po prawom i wopředka postajiło, a tohodla też samnjat a dźěła podatnych maschinow njesmeja. Smjeli potajkim, tak direktor praji, **jenož w bolschewiskim ruskim łysemje leźi, niż na němskej podawazej firmje.** Jeli so by němskim mechanikuram a inżenieuram wo to šło, maschiny śniczeli, njebychu trjebali rozbuchadła a druhe wězy wujeć, ale jedyn schrub wopyschčeli abo zbožiska procha do podwalze žypnyli, i cźimj by so najwjetša maschina śniczita a ze njeby mohło dopokazać, so je ze schkoda je samnjatym naczinika. Porok, so su ruscy sastojnizy, kotrež su maschiny měli skakać, pschekłoli, dyrbi ze teheruja wotpokazać, dokelž Powschitkowneu elektrizitetnemu towarstwu njeby móžno było, jake wulke sumy wuczinjować. Wo wubraczu sastojnikow, kotrež su ze do Ruskeje pósłali, Preuß praji, so su ze cźile sastojnizy we pschesejowscej se sastupjerjemi ruskeho knjeżerstwa wubrali. Tak je rutke knjeżerstwo inżenieura Otta wobzeže zadało. Dale je ze wukopało, so je jedyn ze sajatych mechanikuow zopytanu robustnu komunistiskeje strony. Powschitkowne elektrizitetne towarstwo je hromadźe z druhimi wulkimi němskimi firmami wulke skakanki z Ruskej wobjamko, dokelž bě położenje na němskich dźěłowych wikach pschedpołdrokom tajke, so by ze hewak dyrbjał dźěl dźěłaćerjow dla niedostatka skakankow z dźěła puschczić. Powschitkowne elektrizitetne towarstwo je wo tym pscheswědčenje, so źadne jednanje położenje rozsajnu abo spuschczenje wobstórźby pschinjeże. Sajimawe je, **so we wobstórźbnym pisanje mjenowaneho Bleimanna, kotryž bě hišcheze pschedwěnaj niedźelomaj w Ruskej a z najwyschichimi bolschewiskimi wyschnosćemi jednasche, njejsu sajeli, ale so je ze mohł do Němskeje wróćiś.** Dokelž je wón **samolwitny** zyłeho pschedewsaca, może to z dopokazmom sa to wjeź, so je Ruska pschesłuchowanje, so je ze wotmyślena schkoda abo někajke pschekłoce njeje nihdźe staka.

Wopowědźenje Knappec firmy.

Wo ruskim wudawanju, so je Knappej firma we Wanne-Eickelu w Ruskej njeczitše wězy cźinita, firma praji, so jenje njeje mjenje hódne maschiny do Ruskeje podawała. Zyłe wusamknjene je, so je ze monteur Badstieber wuniał, so je mjenje hódne maschiny Knappej firmy stajał. Wusamknjene też je, so je Badstieber jenemu schachtowemu direktorej pschekłok. K tomu bychu jemu pjenjezy pobrachowale; pschetož wón je jenoź i dokhodowy mjdu dostał, kotrež su ruske zamy wuplaczite. Knappej firma njeje jemu někajku summu k njeczitym zamym dała. Firma najrańscha japrejwa, so je ze z inżenierom Gorlezkim wo podawanju mjenje. hódnych maschinow pschezała a jemu psches inżenieura Kucinu 5000 hriwnow wuplaczita. Knappej firma Kucinu njzła njesmaje. Też Knappej firma preje, so je wobczežkemuzkuli ruskemu sastojnikej pjenjezy pschiwobwroczita.

Njeznata khorosć marśalla Pilsudskeho.

Lěkarjo su marschałkej Pilźudźkemu radźili, so by ze dla wobnowjenja swojeje sdrowosće po móžnosći bórzy do sirowotnych kupjelow w polodnjuschej Pólskej podał. Za tu sirowotnych kupjelow w polodnjuschej Pólskej podał. Za to sirowotnych kupjelow w polodnjuschej Pólskej podał. Za cźasz marschałkowoje njepschitomnosće budźe namjestny ministerski pschedsyda Bartzels statne dźěła sastawaź, tola je Pilźudźski na tym wobstał, so by jemu wschědnje rozprawy pósłeju.

Hižo tři njedźele trajaja khorosć marschałka Pilźudźskeho je we Warschawskich politiskich kruhach zylne njepokojenje zbudźiła. Póbła wobkobinskeho adjutanta w'ma nichtó pschiliny k marschałkej. Napischeźiwo wschěm wočakanjam njeje ze hischcze wuztrowił. Poměda ze, so na „pschepjatosć cźuwow“ cźerpi.

Pilźudźski je žebi pjecza wumělił, so ma też sa cźasz žiwoje khorosće, kotraž žnadź budźe hischcze dźěłsi cźasz trać, wo pra'cźenjach zwonkownoje politiki a wojerstwa rosžudźeć. Wobzeže druheje politiki dyrbi do rukow ministerskeje rady pschećeź.

Braun w Moskwie.

W zhromadźiznach kommunistiskich podkrejźnych wjednikow je ze wutoru zdźělilo, so staj z Moabitskeho zastwa wuzwobodźenej kommunist **Ota Braun** a jeho njewěsta **Olga Benariez do Moskwy pschijeloj.** Sso wuzwobodźenschi staj so hischcze pjecza dwě njedźeli w Berlinje zhromadnoj a potom pseches Cźeskosłowakiju a Pólsku do Ruskeje cźekmjeli.

Carola so wotrěkaju.

Po radźe jendźelskeho lorda Rothermera je ze Carol wobrěcźeł dał, Madźarskej revidiju Trianonskeho měrowego rozsudźenja słubiś. Hdy by Carol tole słubjenje jako runnuwši kral-chyl dop'olnił, by dyrbjał Sydomdrohódźetku Madźarskej wróćiś. Sa madźarskim knjeżerstwom pak Rumunojo w Sydomdrohódźetej niezadaju, zu wjeźeli, so by ze jo z njeho wuzwobodźili. Carola, kotryž je ze z Madźarami, na hórschimi njepschećelemi Rumunow, swjasał, maja pak za bludneho pak za p'cheradnika. K njemu nimaju wjazy žaneho domjerjenja. Kaž Beogradska „Politika“ pischo, staj wobaj wjednikaj nazionalneje ratarskeje strony, Maniu a Mi'alake, projikoj, so je njedźelna demonstrazija jeniczjeje pschećeiwo rumunskemu knjeżerstwom samkjena była a so do zyła ninia z prózowanjom pryna Carola wo wubědźenje trona niczo cźinicź. Maniu ga so hischcze wuzsche hromadźedźelkanje Rumunskeje z Južnoslowjanskej wupraji a pokaja pschi tym na stwoje politiske zhubdźelo we nětdyschnim wuherskim parlamentu z dr. Milanom Godźu a z južnoslowjanskimi politikami Pribiczejewicźom, Politom a Dešanczicźom.

Wopowědźenje ministerskeho pschedsyhdy Bratiana.

Ministerski presidient Bratianu je sastupjerjej němskeje telegrafiskeje unije sledowaze rosjasnjenje wo smutkownopolitiskim położenju w Rumunskej podał:

Dźiwam ze jara, cźitajo wschě wopraźne powšcźe, kotrež su ze tej tón króć we wukraju wo położenju w Rumunskej rozschěrile. Shromadźizna w Albje Julkji bě minulej epiloda we twojanju, kotrejž narodna ratarska strona pschećeiwo knjeżerstwu wjedźe. S parlamentowej wjetschinu a wustawnymi městnami ze podpjerajo, knjeżerstwo dźěło politiskeho a finanzneho skruczenja dale powjedźe. Szyła pak njebudźe nichtó, kotryž woprawdźite położenje Rumunskeje znaje, pręcź móz, so je ze njedźiwajcy wschěch wobcežnjoscžow dźěło smutskowneho skruczenja dale wjedło.

Wo praschenju prynza Carola mam rjez, so jara wobzamju, so prynz na lubjenu radu pozłuchaju, smylki cźini, kotrejž jeho mjenu schkodźa.

Nowinarjow w Rumunskej sajeli.

W Bukarescie su dopisowarja Londonskeho „Daily Expreza“. Casanu, redaktora Bukareskeho „Adevorula“, Jona Zarevna a dopisarja „Petit Parisiena“ Schachmanna sajeli. Tuchle nowinarjow dla roschérenja womanna sajeli. Tuchle nowinarjow dla roschérenja womanna sajeli. Tuchle nowinarjow dla roschérenja womanna pacźnych powěsczow wo podawkach na zhromadźizne narodneje ratarskeje strony w Albje Juliji wotbudźa.

Nadrobne dopręćka prajenje zemjerčenjow.

Kaž je znate, je italski profesor Benandi za meju někotre nowe zemjerčenja do předka prajił, a jeho wótczenje je wobzebje w Ssolunju wulke hibanje zbudźiło. Ssolunske nowiny „Jndependence“ su tohodla profesorej Benandej telegram pósłale, w kotrymž jeho prosycha, so by ze wo telegram pósłale, w kotrymž jeho prosycha, so by ze wo swojim dopręćkaprajenju nadrobnischo wuprajił. Benandi je i telegramom wotmolwił, w kotrymž praji: Zemjerčenje budźe 4. meje w Tokiu, 7. w Peru, 10. złabe zemjerčenje w Bolharskej, potom zylne zemjerčenje w Chinje, złabe we Mexiku, potom w Jonskim morju a we wjeczornym dźelu Skandinawskeje a Kalaworiskeje.

Bolšewikojo přeciwo Romej.

Ruske knjeżerstwo pyta romsko-katolskim duchownym wuprajenje poddanosće wumuwacź, jim hrožo, so jich do wuhnanstwa na Sskolowezke kupy wuciźeri, jeli knjeżerstwu njebudźa k woli. Tole wuprajenje poddanosće dyrbi wopschija, kotrež katolscej nabožinje a katolskemu stwědomju najwótrischo napschećiwo rěcźa. Mjes druhim so wot katolskich duchownych žada, so bolschewiske nabožinske zakonje pschihótnawaju, so biskopam postuchnosć sapowědźa, a so budźa je Sswiatym stokom jenoź z pobrěduistwom ruskeho knjeżerstwa jednacź.

Japanska chce w Šantungoskej provincy jenoź žiwjenje a swójstwo skitać.

Japanski minister swonkownych naležnosćow je nowinam zdźělił, so je ze do Schantunga wójsko jenoź ze samym zastopom pósłało, so by žiwjenje a swójstwo Japanzow schkitało. Japanska wjeże sebi wotmyslika, kraj wobsadźeć. Japanske wójsko budźe zeleznizu schkitacź. Chinojsko pak budźa ju dale kontrolowacź. Hdyž budźe strach minu, so japanske wójsko wróći wo swoje. Wérno njeje, so ju japanscy wojacy do Tsinanfu pschićahnuli, so bychu postrowanju potodnischich Chinelow k potrjoni napischeźiwo stupili. Wo wurunanju swadow mjes Chinu a Japanzej budźe ze podpischo najsterje w Rankingu jednacź.

Japanski ministerski president Tanaka je wutoru psched amerikanskim, jendźelskim, francowskim a italskim pósłanzom roskaził, ka'ich pschićejnow dla je minje było, so je Japanska w Schantungu zakrocźiła. Sdobom je też japanski pósłanz we Washingtonje statnemu sekretarej Kellogej prajił, so su wójske pozbrunjenja w Schantungskej provinwy jenoź za to postajene, so bychu žiwjenje a zamoženje Japanzow a druhich wukrajanow schkitale.

S **Tokia** je 9. meje powě: Khójor je tomu pschihłosował, so ze sterza Nagoyaska divisija do Tsingtawa pósćele, i cźimj ze lieha japanskich wojerskich mozow w Schantungu na 26 000 muži powyschi. Pjecź kompagnijow pěschkow je pschitas dostało, so dyrbja ze hnydom do Tientsina podacź. Sshdom saniczakow torpedowskich cźołmow je wezera wjecźor k Kantonei. Anwoei a Fuckanej wotsłało. Licźi ze j tym, so w bližschim cźasu schtyri druhe sanitczaki do polodnischeje Chiny wotjedu.

Njewobmjeńšena artilleriska třelenca w Šantungu dale traje.

Po amerikanskich nowinach, w Parisu wuthadźanych, kotrež do drobna podawki w ranšerej Aliiez wobsedźuta, ze wojowanje mjes japanskim a chinesim pokdnischim wójskom po zyłej cźarje wupschestrejo. Wójsto 100 000 Chinesow k Tsinanfuei cźehnje, kdźež je ze dokal 6000 Japanzow wobwjerdźiło. Artilleriska třelenca ze w njepamjetschenej hyłnosći zły'checź. Japanska knjeżerstwo je prajiło, so by nabdeh dźiwnerskich nazionalistow k offenzywnym naprawam nuzowało, schtož by ze po ménjenju wukrajnych wězywuzłojnych wobrawdźitemu pschipowědźenju wójny runało. Mjes tym zu Japanzy Schantungsku železnizu wobsadźili, i cźimj ze ze wjelo położenje jóschchilo. W Tokiu je ze pod pschedsydźiwom japanskeho ministerskeho pschedsydy pobedźenje wotmerło, pschi kotrymž zu ze sastupjerje Jendźelskeje, Francowskeje a Italskeje wobdźělili, a we kotrejž je ministerski pschedsyda wo położenju w Schantungu rozprawił. Na to zu ze ménjenja wo schtitanju wukrajanow wuprajili. Położenje w Chinje ma ze jako jara thutne wobhladowacź.

Se Shanghaia ze powě, so je chineske polodnische wójsko w Tsinanfu, i japanskim ultimatom rozhorjene, njedźiwajcy Czangkaišekowych napischeźiwnych roskazow Japanzow znowa nadběhowało. Japanzy zu do Chinesow i cźežkej artilleriju tśeli a jich wotrezyli. W Tsingtawje ze bližschje dny hischcze 18 000 muži japanskich reserwnych wojakow wocźakuje.

K wudospotnjenju powěsćow wo nowym wojowanju w Tsinanfuu ze powě, so zu japanske wojerske wyschnosće swojich doprědkaprajenjow nadrobnischo wuprajił. Benandi je i telegramom wotmolwił, w kotrymž praji: Semjerčenje budźe 4. meje w Tokiu, 7. w Peru, 10. złabe zemjerčenje w Bolharskej, potom zylne zemjerčenje w Chinje, złabe we Mexiku, potom w Jonskim morju a we wjeczornym dźelu Skandinawskeje a Kalaworiskeje.

Sakske rozrisowe wuměny jako wjasaze ze wuprajile.

Němski dźěłowy minister je tři rozrisowe wuměny, 4. a 5. meje za metallowu industriju za sakski a Lipčanski tarifowy wokrjeż wotmjenje, za wjasazy wuprajił. S tym je ze schadźenjedźelske mjedowe wojowanje skónčiło.

Powšitkowne elektriciteine towarstwo wo ruskich wobskórźbach.

Ruske knjeżerstwo je runje wobstórźbne pismo pischeźiwo sajatym inżenieram w Donezkim kraju wojewsko. W nim njeje druhimi Powschitkowne elektrizitetne towarstwo w Berlinje a firmu Knapp we Wanne-Eickelu pola Herna wimjne, so stej inżenierow w Schachtach pischesłałej, so bychu dźěło kedźbali. Wo tychle wobstórźbach je so direktor Preuß z Powschitkowneho elektrizitetneho towarstwa Bohudźělaćerjej Berlinskich nowin „Pschipodaju“ wuprajił. **Połoženje w Donezkim kraju je z wosjeju ruskeho knjeżerstwa naistato, so jo jeho šanzni sajotinjuja zjebaju.** Dokelž su sastojnizy, so by ze jebanstwu zabrałi, tóžde tři měsacy pschemeńcia, tuchi sastojnizy njewědźa, schto je ze po prawom i wopředka postajiło, a tohodla też samnjat a dźěła podatnych maschinow njesmeja. Smjeli potajkim, tak direktor praji, **jenož w bolschewiskim ruskim łysemje leźi, niż na němskej podawazej firmje.** Jeli so by němskim mechanikuram a inżenieuram wo to šło, maschiny śniczeli, njebychu trjebali rozbuchadła a druhe wězy wujeć, ale jedyn schrub wopyschčeli abo zbožiska procha do podwalze žypnyli, i cźimj by so najwjetša maschina śniczita a ze njeby mohło dopokazacź, so je ze schkoda je samnjatym naczinika. Porok, so su ruscy sastojnizy, kotrež su maschiny měli skakać, pschekłoli, dyrbi ze teheruja wotpokazać, dokelž Powschitkowneu elektrizitetnemu towarstwu njeby móžno było, jake wulke sumy wuczinjować. Wo wubraczu sastojnikow, kotrež su ze do Ruskeje pósłali, Preuß praji, so su ze cźile sastojnizy we pschesejowscej se sastupjerjemi ruskeho knjeżerstwa wubrali. Tak je rutke knjeżerstwo inżenieura Otta wobzeže zadało. Dale je ze wukopało, so je jedyn ze sajatych mechanikuow zopytanu robustnu komunistiskeje strony. Powschitkowne elektrizitetne towarstwo je hromadźe z druhimi wulkimi němskimi firmami wulke skakanki z Ruskej wobjamko, dokelž bě położenje na němskich dźěłowych wikach pschedpołdrokom tajke, so by ze hewak dyrbjał dźěl dźěłaćerjow dla niedostatka skakankow z dźěła puschczić. Powschitkowne elektrizitetne towarstwo je wo tym pschesewědčenje, so źadne jednanje położenje rozsajnu abo spuschczenje wobstórźby pschinjeże. Sajimawe je, **so we wobstórźbnym pisanje mjenowaneho Bleimanna, kotryž bě hischcze pschedwěnaj niedźelomaj w Ruskej a z najwyschichimi bolschewiskimi wyschnosćemi jednasche, njejsu sajeli, ale so je ze mohł do Němskeje wróćiś.** Dokelž je wón **samolwitny** zyłeho pschedewsaca, może to z dopokazmom sa to wjeź, so je Ruska pschesłuchowanje, so je ze wotmyślena schkoda abo někajke pschekłoce njeje nihdźe staka.

Wopowědźenje Knappec firmy.

Wo ruskim wudawanju, so je Knappej firma we Wanne-Eickelu w Ruskej njeczitše wězy cźinita, firma praji, so jenje njeje mjenje hódne maschiny do Ruskeje podawała. Zyłe wusamknjene je, so je ze monteur Badstieber wuniał, so je mjenje hódne maschiny Knappej firmy stajał. Wusamknjene też je, so je Badstieber jenemu schachtowemu direktorej pschekłok. K tomu bychu jemu pjenjezy pobrachowale; pschetož wón je jenoź i dokhodowy mjdu dostał, kotrež su ruske zamy wuplaczite. Knappej firma njeje jemu někajku summu k njeczitym zamym dała. Firma najrańscha japrejwa, so je ze z inżenierom Gorlezkim wo podawanju mjenje. hódnych maschinow pschezała a jemu psches inżenieura Kucinu 5000 hriwnow wuplaczita. Knappej firma Kucinu njzła njesmaje. Też Knappej firma preje, so je wobczežkemuzkuli ruskemu sastojnikej pjenjezy pschiwobwroczita.

Njeznata khorosć marśalla Pilsudskeho.

Lěkarjo su marschałkej Pilźudźkemu radźili, so by ze dla wobnowjenja swojeje sdrowosće po móžnosći bórzy do sirowotnych kupjelow w polodnjuschej Pólskej podał. Za to sirowotnych kupjelow w polodnjuschej Pólskej podał. Za to sirowotnych kupjelow w polodnjuschej Pólskej podał. Za cźasz marschałkowoje njepschitomnosće budźe namjestny ministerski pschedsyda Bartzels statne dźěła sastawaź, tola je Pilźudźski na tym wobstał, so by jemu wschědnje rozprawy pósłeju.

Hižo tři njedźele trajaja khorosć marschałka Pilźudźskeho je we Warschawskich politiskich kruhach zylne njepokojenje zbudźiła. Póbła wobkobinskeho adjutanta w'ma nichtó pschiliny k marschałkej. Napischeźiwo wschěm wočakanjam njeje ze hischcze wuztrowił. Poměda ze, so na „pschepjatosć cźuwow“ cźerpi.

Pilźudźski je žebi pjecza wumělił, so ma też sa cźasz žiwoje khorosće, kotraž žnadź budźe hischcze dźěłsi cźasz trać, wo pra'cźenjach zwonkownoje politiki a wojerstwa rosžudźeć. Wobzeže druheje politiki dyrbi do rukow ministerskeje rady pschećeź.

Braun w Moskwie.

W zhromadźiznach kommunistiskich podkrejźnych wjednikow je ze wutoru zdźělilo, so staj z Moabitskeho zastwa wuzwobodźenej kommunist **Ota Braun** a jeho njewěsta **Olga Benariez do Moskwy pschijeloj.** Sso wuzwobodźenschi staj so hischcze pjecza dwě njedźeli w Berlinje zhromadnoj a potom pseches Cźeskosłowakiju a Pólsku do Ruskeje cźekmjeli.

Carola so wotrěkaju.

Po radźe jendźelskeho lorda Rothermera je ze Carol wobrěcźeł dał, Madźarskej revidiju Trianonskeho měrowego rozsudźenja słubiś. Hdy by Carol tole słubjenje jako runnuwši kral-chyl dop'olnił, by dyrbjał Sydomdrohódźetku Madźarskej wróćiś. Sa madźarskim knjeżerstwom pak Rumunojo w Sydomdrohódźetej niezadaju, zu wjeźeli, so by ze jo z njeho wuzwobodźili. Carola, kotryž je ze z Madźarami, na hórschimi njepschećelemi Rumunow, swjasał, maja pak za bludneho pak za p'cheradnika. K njemu nimaju wjazy žaneho domjerjenja. Kaž Beogradska „Politika“ pischo, staj wobaj wjednikaj nazionalneje ratarskeje strony, Maniu a Mi'alake, projikoj, so je njedźelna demonstrazija jeniczjeje pschećeiwo rumunskemu knjeżerstwom samkjena była a so do zyła ninia z prózowanjom pryna Carola wo wubědźenje trona niczo cźinicź. Maniu ga so hischcze wuzsche hromadźedźelkanje Rumunskeje z Južnoslowjanskej wupraji a pokaja pschi tym na stwoje politiske zhubdźelo we nětdyschnim wuherskim parlamentu z dr. Milanom Godźu a z južnoslowjanskimi politikami Pribiczejewicźom, Politom a Dešanczicźom.

Wopowědźenje ministerskeho pschedsyhdy Bratiana.

Ministerski presidient Bratianu je sastupjerjej němskeje telegrafiskeje unije sledowaze rosjasnjenje wo smutkownopolitiskim położenju w Rumunskej podał:

Dźiwam ze jara, cźitajo wschě wopraźne powšcźe, kotrež su ze tej tón króć we wukraju wo położenju w Rumunskej rozschěrile. Shromadźizna w Albje Juliji bě minulej epiloda we twojanju, kotrejž narodna ratarska strona pschećeiwo knjeżerstwu wjedźe. S parlamentowej wjetschinu a wustawnymi městnami ze podpjerajo, knjeżerstwo dźěło politiskeho a finanzneho skruczenja dale powjedźe. Szyła pak njebudźe nichtó, kotryž wopraźdźite położenje Rumunskeje znaje, pręcź móz, so je ze njedźiwajcy wschěch wobcežnjoscžow dźěło smutskowneho skruczenja dale wjedło.

Wo praschenju prynza Carola mam rjez, so jara wobzamju, so prynz na lubjenu radu pozłuchaju, smylki cźini, kotrejž jeho mjenu schkodźa.

Nowinarjow w Rumunskej sajeli.

W Bukarescie su dopisowarja Londonskeho „Daily Expreza“. Casanu, redaktora Bukareskeho „Adevorula“, Jona Zarevna a dopisarja „Petit Parisiena“ Schachmanna sajeli. Tuchle nowinarjow dla roschérenja womanna sajeli. Tuchle nowinarjow dla roschérenja womanna sajeli. Tuchle nowinarjow dla roschérenja womanna pacźnych powěsczow wo podawkach na zhromadźizne narodneje ratarskeje strony w Albje Juliji wotbudźa.

Nadrobne dopręćka prajenje zemjerčenjow.

Kaž je znate, je italski profesor Benandi za meju někotre nowe zemjerčenja do předka prajił, a jeho wótczenje je wobzebje w Ssolunju wulke hibanje zbudźiło. Ssolunske nowiny „Jndependence“ su tohodla profesorej Benandej telegram pósłale, w kotrymž jeho prosycha, so by ze wo telegram pósłale, w kotrymž jeho prosycha, so by ze wo swojim dopręćkaprajenju nadrobnischo wuprajił. Benandi je i telegramom wotmolwił, w kotrymž praji: Semjerčenje budźe 4. meje w Tokiu, 7. w Peru, 10. złabe zemjerčenje w Bolharskej, potom zylne zemjerčenje w Chinje, złabe we Mexiku, potom w Jonskim morju a we wjeczornym dźelu Skandinawskeje a Kalaworiskeje.

Bolšewikojo přeciwo Romej.

Ruske knjeżerstwo pyta romsko-katolskim duchownym wuprajenje poddanosće wumuwacź, jim hrožo, so jich do wuhnanstwa na Sskolowezke kupy wuciźeri, jeli knjeżerstwu njebudźa k woli. Tole wuprajenje poddanosće dyrbi wopschija, kotrež katolscej nabožinje a katolskemu stwědomju najwótrischo napschećiwo rěcźa. Mjes druhim so wot katolskich duchownych žada, so bolschewiske nabožinske zakonje pschihótnawaju, so biskopam postuchnosć sapowědźa, a so budźa je Sswiatym stokom jenoź z pobrěduistwom ruskeho knjeżerstwa jednacź.

Japanska chce w Šantungoskej provincy jenoź žiwjenje a swójstwo skitać.

Japanski minister swonkownych naležnosćow je nowinam zdźělił, so je ze do Schantunga wójsko jenoź ze samym zastopom pósłało, so by žiwjenje a swójstwo Japanzow schkitało. Japanska wjeże sebi wotmyslika, kraj wobsadźeć. Japanske wójsko budźe zeleznizu schkitacź. Chinojsko pak budźa ju dale kontrolowacź. Hdyž budźe strach minu, so japanske wójsko wróći wo swoje. Wérno njeje, so ju japanscy wojacy do Tsinanfu pschićahnuli, so bychu postrowanju potodnischich Chinelow k potrjoni napischeźiwo stupili. Wo wurunanju swadow mjes Chinu a Japanzej budźe ze podpischo najsterje w Rankingu jednacź.

Japanski ministerski president Tanaka je wutoru psched amerikanskim, jendźelskim, francowskim a italskim pósłanzom roskaził, ka'ich pschićejnow dla je minje było, so je Japanska w Schantungu zakrocźiła. Sdobom je też japanski pósłanz we Washingtonje statnemu sekretarej Kellogej prajił, so su wójske pozbrunjenja w Schantungskej provinwy jenoź za to postajene, so bychu žiwjenje a zamoženje Japanzow a druhich wukrajanow schkitale.

S **Tokia** je 9. meje powě: Khójor je tomu pschihłosował, so ze sterza Nagoyaska divisija do Tsingtawa pósćele, i cźimj ze lieha japanskich wojerskich mozow w Schantungu na 26 000 muži powyschi. Pjecź kompagnijow pěschkow je pschitas dostało, so dyrbja ze hnydom do Tientsina podacź. Sshdom saniczakow torpedowskich cźołmow je wezera wjecźor k Kantonei. Anwoei a Fuckanej wotsłało. Licźi ze j tym, so w bližschim cźasu schtyri druhe sanitczaki do polodnischeje Chiny wotjedu.

Njewobmjeńšena artilleriska třelenca w Šantungu dale traje.

Po amerikanskich nowinach, w Parisu wuthadźanych, kotrež do drobna podawki w ranšerej Aliiez wobsedźuta, ze wojowanje mjes japanskim a chinesim pokdnischim wójskom po zyłej cźarje wupschestrejo. Wójsto 100 000 Chinesow k Tsinanfuei cźehnje, kdźež je ze dokal 6000 Japanzow wobwjerdźiło. Artilleriska třelenca ze w njepamjetschenej hyłnosći zły'checź. Japanska knjeżerstwo je prajiło, so by ze nabdeh dźiwnerskich nazionalistow k offenzywnym naprawam nuzowało, schtož by ze po ménjenju wukrajnych wězywuzłojnych wobrawdźitemu pschipowědźenju wójny runało. Mjes tym zu Japanzy Schantungsku železnizu wobsadźili, i cźimj ze ze wjelo położenje jóschchilo. W Tokiu je ze pod pschedsydźiwom japanskeho ministerskeho pschedsydy pobedźenje wotmerło, pschi kotrymž zu ze sastupjerje Jendźelskeje, Francowskeje a Italskeje wobdźělili, a we kotrejž je ministerski pschedsyda wo położenju w Schantungu rozprawił. Na to zu ze ménjenja wo schtitanju wukrajanow wuprajili. Położenje w Chinje ma ze jako jara thutne wobhladowacź.

Se Shanghaia ze powě, so je chineske polodnische wójsko w Tsinanfu, i japanskim ultimatom rozhorjene, njedźiwajcy Czangkaišekowych napischeźiwnych roskazow Japanzow znowa nadběhowało. Japanzy zu do Chinesow i cźežkej artilleriju tśeli a jich wotrezyli. W Tsingtawje ze bližschje dny hischcze 18 000 muži japanskich reserwnych wojakow wocźakuje.

K wudospotnjenju powěsćow wo nowym wojowanju w Tsinanfuu ze powě, so zu japanske wojerske wyschnosće swojich doprědkaprajenjow nadrobnischo wuprajił. Konsulatam je ze wosebity cźas za wotpuszczenje wschitkich w Tsinanfuu pschebywajcych wukrajanow postajił. Tónle cźas je je 70 wukrajanami z Tsinanfua wotjeł, pschedy hač zu ze wutoru dopołdnja njepschećelnosće zapocźate.

54000 japanskich wojakow do Santunga.

Japanske knjeześtwo je žrjedu franzowskemu, jendželskemu a amerikanskemu póžłanjeć jako šołupodpitarjam rěčenja wo Chinje ſ lěta 1921 ſdźěło, so ſo tſi divizije we wójnſtej ſylnoſći 54 000 muži w bliſchich njedźelach w Schantungu bjes wotmyſleneho trajneho wobſtadźenja ſhromadźa, ſo by ſo ſiwjenje a ſwójſtwo Japanzow ſchikkato.

Japanzy ſu Schantungſke hłowne město Tſinanfu pjeczа wot wojakow połodniſcheho wójſka wuczińeſćili.

Nabožeńska wójna w Mexiku.

Mexikanſki arzbiſkop Durango, kotrehož ſu pſched połdra lětom ſ Mexika wupokałali, je ſ Roma, hdźež nětko bydli wintorn do Barlina pſchiſćł. Mjes druhim je nakładniſki dom „Germania“ wopytał a je tam wo pſcheſćěhanju katolikow w Mexiku powědał. Pałkaſał je na to, ſo pok miljona katolikow, kotſiž we hłownym měſće Mexiku a wokolnoſći bydla, ſo pſedy ſ wjacy dyžli 100 měſchćanami ſaſtarowachu, kotrychž liczba pak je na dweju wjeſele ſchła, mjes tym ſo ſu druhy pak ſ kraja wupokałali, pak ſkradu ſwoje měſchćanſke ſaſkojuſtwo wukonjeja. Arzbiſkop je ſebi žrjedu Lětnišcheho w Tempelhofu wobhladał a je wjecor ſ hoſcom pruſkeho juſtizneho miniſtra był, kotrež, kaž je ſnate, centrumſkej ſtronje pſchiſłuſcha. Sa dwaj abo tſi dny ſo arzbiſkop do Kölna poda.

Ze Serbow.

Dnjownica.

Stwórtk, 10. rožownika.

Gordejam — Antonia.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1“.

† 1916 Jakub Hermann, farař we Wotrowje, dźeſa hiſče niezmjenitny wulki ſćedriwy nadobny wótčinu. Widźiwy hiſče wſitcy, kiž ſmy jeho znali, jeho ćeſkołostojnu ſkładźiwu wosobu před sobu. Mjeſo wopraſowje zemjańſku zmyſlenoſć, kotraž ſo nie jenoč zjewjeſe w jeho njewſčednej ſćedriwoſći. Tuta běſe telefa tajka nadobna, dokelž ženje dźaka njehłanſke. Dawaſe ſkradu a nocheyſe, zo by ſo wo tym nječało. Też Němcy jeho jenak wyſoko ćeſćowachu, na přikład ſławny Lipſčanſki profeſor Fricke, kiž běſe ſo z nim we wójnje 1866 wołdźělił jako wojerſki duchowny. Jako ſo połſtaletny jubilej Maćicy Serbſkeje na Tſěſeni w Budyſinje ſwjećeſe, mjeſeſo tehdy hižo wſchitcy kajez ſwjedźeńſku rěč, w kotrejž ſo ... lubeſć k ſerbſkej narodnoſći zjewjeſe. Sta ... za twar Maćičneho Doma, za khudych ſerbſkich ... dowacych, za ćaſopismowſtwo, za ſwoju ... rowſć, to ſo tu njehodźi ani wopiſać. Ća ... je jětdźeſatki dołho zwjeſta zapałčił, zmóc ... tak wudawk tutoho wažneho ćaſopiſma. Cće ... ſa z dźaknej lubоſću na njeho ſpomnjeć.

† 1882 ... Kuhnan w Delnim Wujeździe, syn Kſeſćěrja ... mana.

1927 wo ... ſkeho ſeminar w Smochćicach.

1962 Se ... w Narodnem Domje w Prazy.

† 1747 Jan ..., farař w Budeſtecach, ſchuparjelož biblijſke ... dawarſke ſpěwarſkich.

Mi ... ik z mjechkim dychom wěje,
Le ... nki zrudnym žołmam puka.
Zemi ... ſkeje ſyzy z wočow trěje,
Z rowow mortwych torha jeho ruka;
Ptački njeſu nałšco do kraja,
Nowe zběže ſtarym ſtomam baja.

Słyšće! Mócnje jutrowne ... zwony,
Kwětki budźa bojazne ze ſpanja.
Słyšće! Juskanje rži přez zahony,
Zemja młode ſwjeći radowanja.
Ćmowy mróčełow ſo zawěſk drěje,
Woko njebjeſke ſo rozeſměje.

Ćišinſki.

Přiſłowo: Próżdny měch njeſtoji.

*

— **Wo wjedrje.** Schkleńca drje pomalku na rjane ſtupa. Ale ſyma nocha popuſćeješe. Sćylna niſina je ſ Italſkej pſches Awſtriſku a rańſchi Czyſchkoſłowakſku do Pólſkeje pſchiczahnyła, wſchudžom ſo w ſylnych deſchćach rozpuſcheziwſchi. W Czornym Lěſu, Krkonoſchach, a we Schwajzarſkej ſo wot wutoru wjeczera ſnamo ſněh dźe. Na horach maja hać do 4 ſtop. ſnjeh. Pola naſ mjeſachu rano wot 6. hodź. wopruwany ſuchowy mjeſeſel. Stejimy w naſchich ſtronach na njeſeſy niſinu a ſ wjeczora ſo pſchibližowaſeje wyſchinu. — Jutſje pjatk ſčehadźa ſłónčko 4,13 hodź. a hłowa ſo 7,40 hodź. Měſhačk ſkhadźa ſo połnoch 1,10 hodź. a hłowa ſo ſo 8,50 hodź. — Wječera wjeczor w 7 hodź. barometer 733, hygrometer +1, thermometer ſo dujo +17. Dźeńſa rano we 8 hodź. barometer 738, hygrometer —4, thermometer we nogu +10. — Wuhladny na maſo ſo pſchemjenjeze wjedro, pokhłuſenje ke khłodnemu a ſuchemu wjedrej.

— **Le Traducteur,** franceowsko-němſki ćaſopis za wuknjenje rěče a bjesadu. Woživjeć franceowſkim, kiž ſće w ſuli nawuknyli a ſebi běžne čitanje a rěčenje pſiwoſwjić, jako byſće w Franceowskej živi byli a ſtudowali, docpějeće hdyž ſebi Traducteur džeržiće. Zeſiwk na pruhu pósćele wam darmo nakład ćaſopiſa Le Traducteur we La Chaux-de-Fonds (w Swajcarſkej).

— **Wołſebita pſchiloſha.** Naſchich čitarjow w Běłej Wodźe a wokolnje pokahujemy na wołſebita pſchiloſhu firmy Wilhelma Hübela w Běłej Wodźe a proſymy, ſo bychu ju pſcheſćelnje wobkedźbowali. Tute niedźelu je wołkhod wotewrjeny.

— **Kradnył je nječtó** na tudomnym tworowym dwórniſchću, najſtarſche w nozy wot 1. na 2. 4. t. l. ſe ſamknjeneho waggona 11 kg. ćežki ſołk, kiž běſche do jutowcho platu ſaſchity a ſ C. D. 20338 wofnamjenjeny, a kiž wopſchiſeſche 36 muſtrowanych běłych damaſkowych błodowych pſchikrywow wſchelakeje wulkoſće a 2 duzentaj ſerwjetow ſamkneje błodowe. — Wo wjacowne ſdźěłowanja proſy kriminalne wotdźělenje w Budyſchinje.

S **Delnjeje Kiny.** Sławnej puczej ſ Delnjeje Kiny do Lětonja a je Boſchez do Delnjeje Kiny budźelaj dla trěžnych ſwjeczowanjow na wojerſkim ſwjeczowaniſchću pola Lětonja ſobotu 12. meje t. l. dopołdnja wot 1/10 hać do 12 hodź. ſaſwrjenaj. Jěſdny wobkhad pokahuje ſo na Krakeczańſko-Boſczańſki a na Delnje-Kinjańſko-Radſanſki puć.

S **Walowow pola Lubija.** Sławny puczej ſ Walowow do Njechanja je wot ſchtyrnjeſchća Wujeſdźanſko-Karlsbrunnſkeho puća k Walowam wot 10. hać do 15. meje t. l. nażynowanja dla ſawrjeny. Jěſdny wobkhad pokahuje ſo na knjeji puć 200 metrow dale k wjeczoru a na knjeji dwór.

S **Lubija.** Bližſchu njedźelu budźe w Lubiju nałětni hermeank. Kaž ſo ſda, budźe hermaniki wobkhad jara jiwy. Hermanki we wokolnych městach a wſach běchu lětſa derje woxytane a je ſo tež jara kupowało. Tohodla ſo ſ weſtoſću wočakuje, ſo ſměje tež Lubijſki hermank pſchichodnu njedźelu bohaty wopyt a ſo wopytowarjo hermanka tež prawje pilnje kupuja.

Z **Kulowca.** Pſichodnu ſobotu 12. meje ſwjeċita tudomny ratař Mikławš Hadriane a jelio mandźelska Kata rodź. Hadriancec ſwój ſlěborny mandźelſki jubilej.

S **Mortkowa.** Sławny puczej ſ Mortkowa do Kobliz je wot 14. meje hać na dalſche ſa wjacorych jěſdny wobkhad ſaſwrjeny, dokelž ma ſo w Mortkowje móſt twarić. Jěſdny wobkhad pokahuje ſo na Stróża.

Se **Schiboje.** Schprjewiny móſt na ſchibojſkich honach na ſtronu k Rohołni je wupoſcheżenja dla ſa wſchitkich wobkhad wot 14. meje hać na dalſche ſawrjeny.

S **Delnjeho Wujeſda.** Saſdźenu njedźelu wotmě ſo w naſchej wſy ſwjeczowanje wopalnych miſchtrow Wojerowſkeho wokrjeſha, kiž běſche wjele pſchiſtladowarjow pſchiwabiło. Swjeczowanje trajeſche nimale zpěł popołdnjo.

S **Klitnicho.** W ſuſſodnym Dyrbaču ſu wutoru wjeczor pſchichodneho ſyna tamniſcheho rataria Nowotnika, Korlu Maſcha, bjes wědomja ſeho nanaſkali. Wón běſche na polu worał a njepſchiſłuſche domoj. Tuž dźeſche pſchichodnu nan jeho pytać a namaka jeho ſ roſbitym kwawjazym wobliczom bjes wědomja na roli ſeho. Schto je ſo ſ nim ſtało, njeje ſnate. Sſamkny wjeczor dowjeſechu jeho hiſchcze ſe ſanitarnym autom do Shorjeſeje khorowinje. Na jeho wolkhorjenje maju malo nadźiju.

S **Wochoſ.** Saſdźenu njedźelu tudomne kołojſkne towarſtwo „Jednota“ ſiwoje nowe žurzowe maſchiny poſiwjeczi a k tomu ſławnu ſiwjedźeń wuhotowa. Popołdnju 1/3 hodź. tu 12 kołojſdni napſcheme jěſdźachu. Woni běchu do tſjoch ſkupinow ſkčeni. Prěnjej pſchiſtłuſchachu woſebiczi jěſdźerjo. Běchu cżaru wo 43 km pſchejěli, wot Wochoſ hać do Sdźerje a wrócjo. Jako dobyjeſer pſchi tom bě tudomny jěſdźerſki ſarjadowař Maks Ladiſch. Wón bě tutu cżaru ſa 1 hodź. 17,18 mjeńſchinow pſchejěł. Jako druhi dobyjeſer bě Kurt Frohſoff ſ 1 hodź. 17,24 mjeńſchinow, tſeći bě Maks Wojna ſ 1 hodź. 17,24 mjeńſchinow a połoju kołowje dołheſcze a ſchtwórty Pawoł Meißner ſ 1 hodź. a 17,25 mjeńſchinow. Druhy jěſdźerjo běchu pſchiſtłuſchnizy druheju ſkupinow. Tu bě ſ dobyjeſerjow Alfred Beeſho. Wuſoſhnjeż ho też dyrbi, ſo běchu nětkiſi jěſdźerjo wot prěnjeje ſkupiny njeſtoho ſ kolom mił, tak na pſchikład Maks Glonna, kotrež bě ſchewak wſcheſe jako dobyjeſer wuſchoł. Popołdnju a wjeczor běſche potom ſawjeſeſenje w towarſſwowym hoſcejenzu na Kerlicz žurli, hdźež běſche ho wjele luda ſeſchło. Wječor nětkiſi kołojſdni, kotriž ſu ho ſa rejeſejdźenje wuwuſchowali, tute na nowych žurlowych maſchinach pſchedwjeſechu. Woni tuto wuměſtnoſć tuhu derje wuwjeſechu a bohaty

Wudeżowanje wumělskeho lětanja w Budyšinje.

Kaž přihlihnu, žo konkurrentojo, kotřiž žu žo k wudeżowanju we wumělskim lětanju njedżelu 13. meje 1928 zapodachu w 4 hodź. na Sejźjanskim lětaniščežu samolwili, žiwm kmeże zwarjenja, so bychu pśichi wubedźowanju žiwoje lětadło na loźiše boli wobkhwjeśiłej mohli.

Pśichodnjitane fi- kotřeż maju žo po krutym porjedże pśechwjeśeć, žo bu so i polnej dypkowej liczbu pohódnośćowej mohle, ja- bu žebi wot wjednika a też wot lětadła to najwobśichnjiše. Wudeżowanje żada žebi wot konkurrentow najwyšśichnjo- wobchśitnomnośćo a konzentrazyju, so bychu pśichi tutej kon- kurrency i wuspěchom wobhjadź mohli. K pśerjenemu rajeć Sundyšinje śejwja žo też w Němskej jara znata Udetfke- ze- lětanjowe maśininy za wumělśe lětanje pśichi starśe. je jara zajimawe, pśichirunowaś a pohódnośeju faz- ju tuteju lětadłow je samožnośo Dietrichśkeju ma- ... Na Udetfich-Flamingofkich njehodża žo wśichke ... tak derje wumjejeś, kaž na Dietrichśich, dołeńž maja ... wjeśich śkejdłe pornjo rěkatym Dietrichśkim. Ale ... a zuwanje na kof poźiśeja je Flamingfkimi lětani- ... wjele rjeńśi wobras. Udetfkej-Flamingofkej lěta- ...ośtaj dr. Gullmann a Awśirijak Reim. Lětadło ... U wobdź śkeśkilot inźeńer Hempel, lětadło D. P. Ha ... Kurt Rothe.

...śnuju wo tutym wubedźowanju, kiž je pśeni tajki ...śej, leži w rukach prawneho wubjerka, do kotrehoż ...ja luśeja:

...oman na wuńž. j Begulein w Lipśku,
...ajiśi heśtman Paukiśch w Drježdźanach,
...ledny tśichkuny Stark w Budyšinje.

...awnjeć njeźmy žo wotfkoćenje f padanjeś płachtu ...eże wotfkokowarfi knjeżny Tauerez j Lipśka, ko- w Budyšinje žwój druhi wofkok wuwjedże.

...ćupny pjenjes wuńźinja jenoż 2,—; 1.— a 0.50 hr.; ...placa poteju.

Z Łužicy

Biśopiz. W śhromadźišnje birow, kotraż žo tu ...ola wolmi a kotruż knjes ratarśki rada Richter-Lu- ...ći nawjedowaśke, pśichednoschowaśke wjednik fak- ...ratarśkeho śwjaśka (Landbund), nałožniny kandidat ...e liśeiny „ratarśkeho ludu", kubler Schreiber ze ...ego pola Mišnja wo bliśkich wólbach do němśkeho

Wotkaże. Elektromontér Höhna ze Schumbacha ...elektriśke powoda dotknył. Won mějeśeše na dże- ...m kśeśom pśichtamtujenje pśichrawicz. Pśichi tym ...i njeźaloże pśiśiśkeju f elektriśkim pruden, kiž bźiše ...kowu śkłiny, dótknył. Prud jeho dyri, so žo trjeśe- ...ódowaje śkniśi. Dokeľ bźiše Hohna k śćeżarej ...ćeny, njepadny won dele, ale wośa horkach, jnak ...ći wiśaju. Jeho kowaśkeho pusćeźiśku jeho dele- ...ny kłat pśiśia śeźahnjenje wutrobu. Snźeśbo- ...dźerjeśeju na to f autom do jeho bydlenja.

Nowośtaj na Spremberga. Tudomny śkoro 70 ...śeśerjenje Unglaub je žebi f wobwěźnjenjom ži- ...ał. Jimjenja žyju, kiž je žo hižom pjatk śmubił, je ...eśiśi mu ruku na žo śtożił.

Wažkeje Sowobnizy. Póndźelu rano we wośa- ...śnje fajeźe tu waśobowy auto, kotremuż bźiše ...ućeł pola kolesa puśnyła, j tajkim wotmachom ...ana, so jón, hačrunjeż bźiše hižo rjany śnjiny, ...ni wotśiemi a jemu krónu wot śonka wotwjert- ...ogeśeł auta, fabrikant Barcź j Noweje Cibawy, ...wuźkim kole f wośa wjerhnjenu a hźetko cźeźko ... Jeho śchofér jenoż se śtróżeleni wotećidże. Wóś ...e śnadź wobśichodźił a jón dyrjachu do Lubija ...ć.

Ze Strikenneresdorfa. Pjatk žu w naśchej wśy pśa ...iśi kśeśe pobkładny, jo je śkoženy.

Ze Zilowy. Wutoru rano je žo tu 56létny muž ...ze śajźedźeśił. Mějeśeánzka policija śpyta jeho ze ...m operatora do Zjiwjenja, niemějeśeše pak žaneho ...e. Khorowiz a cźeźke myśle žu deże pośchitkowanje ...oho a cźeśeśeneho muża k tuśej śrudnej trośeli po-

Wusudźenja.

...śhod krajnym žudom w Budyšinje mějeśeše žo ...ólaś Arthur Pawoł Baumann f Hajniź, ...o pśichepytowaśkej jatbje pśichebnwa, ja- ...bźiše w Habrachcźizach, Cibawje, Ma- ...Harnim Kunwaldze a Klippyhausenach ...l. Lubiśti lawniśti žud bźiše jeho toho- ...l. k 8 měśazam faśiwa faśudźił. Staśne ...e pak žo pśheczišnu wuźudej powolało a ...a waśpech, so žo thkołotanje na 8 měśazow a ...li powniśći.

Sakskeje a dalśich krajow.

Z Drježdźan. (Dejmantowy kwaź.) Sańdźenu nje- ...ejeśećtoj tudomny 82 létni wejeśći invalid Bell- ...jo 79 létnja mandźelśka Franźiśka, wobdaraj 1 śynom ...15 wnučkami a 4 prawnukami, žwój dejmantowy

Dejeźdźan. (Schuliśi hólz jako japaleŕ lěźa.) We ...śkach w Pilnizy a Großgraupze a w pśichiljeże- ...ivatnych lěśach bźchu njedawno někotre wohnje ...ći mějachu wśhitke f cźasom podujeć. Woby- ...ku śebi hnydom śpowědźe wěźeśi, so žo tu wo ...nych japaleśtwach jednaśe, pśeheož bźchu hi- ...ni mějina wuśkedźili, dokeľ bźiše ujejnaty śłóś- ...ći jaloźił. Wuśehnoźeś, tłonćnje wuźkedźi, so je ...11 śtarc śchuliśi hólz tu je japaleŕowe. Won ...wuźnał, je je ja śi dny bydom tśinuły wobnjeże-

* S Kötzschenbrody. (Smjerść śchkodźi truśkalzowemu śchenbrodże je śwěźeśka, so je jnjerść w nozy wot pjatka ...ahrodach tśerjo wulku śchkodu nazwinił, j mjeśnanej žanto ...ěśnach tśerjo porjerjuje.

* S Kamjenizy. (Rosbuchtjenje karbida.) Na Hiźi- ...ćźnjuhym buśchiwizu f karbidom do jamy. Woda, kotraż ...w jamje śiejeśche, śtuśkowaśche na karbid, so azetylejowy ...pium nasta a je žakoństnym wjeśkom rosbuchny. S rosbuch- ...njenjom žo w hužobśtuje 42 wotknowych śchkleźzow ros- ...puka. Też na murjach nasta wśhelakowa śchoda. Jena ...wožoba bu śwanjena.

* S Glawchawy. (Sśtawa we wjeśnej rězy.) We ...žudobnej wśy Reinhołdshajnje mějeśeše wohnjowa wobora ...śwećowanje. Po śwećowanju dźuchu wobornizy žwkalowa ...śako do žwkawonnje dowerjeś. Śchi tym pak žwkawa śe ...wotmachom do mośtowego wobłoženja sawadźi a padże 5 metrow ...hłuboko do wjeśnjeje rěki. Pśichi tutym njeśoźu je žo też ...pjeć wobornikow cźeźko śranźko.

* Se Zahanja. (Wulki woheń.) W žuśobnym Zebr- ...beutelu je wutoru popołdnju wulki woheń žudom žiw- ...nośćowa a drjewowe łkłady jenoż rěśaka do popjeka ...pśchewbrocził. Njeje hiśchcże śnate, j kajkeje pśicźiny ...je śchkódny woheń naśtał. Naśtata śchkoda, kotraż žo je- ...noż j dźela je sawěźenjom naruna, je khětro wulka.

* S Hirschberga. (Nowy śněh.) Wot póndźele wje- ...cźora je žo na niźśich a wyśśich horach Krkonošow ...(Riesengebirge) śněh śchoł. Na wjeśićhkach je 5 śtopjeć- ...kow śnjeg. Śněh leži tam 10 zentimetrow wyśoko. We ...dolinach žo deśchcźuje, horiścha žu pak wićhitke se śně- ...hom pśchikryte.

* S Liberza. (Śmertne njeśboże f automobilom.) 74- ...létnja Franźiśka Elśerez j Wielki dźśkeśe njedźiwajo śignalow ...jeneho automobila hiśchcże ruke pśched automobilom dróhu ...pśchebrośmcź a saběhny runu śmuhu do automobila. Auto ...śtarwśchu wśhićhcźe, kotraż njedźiwajo kłakańkeje pomocy bóśhy ...na to wumrě.

* S Lwowa. (Hobrśśe jebanśtwo pola Lwowśkeje że- ...śnitśkeje direkśije.) Pola Lwowiśkeje (Lembergśkeje) źeleźni- ...śkeje direkśije žu wobśchérne njeśprawne pjenjeźne wob- ...łhadby wotkryli, j kotrymiž je pólśki śtat po śdaczu wo 5 ...milijonow śłotych hrywnow śchkodowany. Jedna žo wo je- ...hańśke podawanje żeleźnišćich kólow a tramow, kotreż ...žu śdaśka trójny śapłaczene, ale jenoż jónu podate.

* S Amśterdama. (Wulki woheń.) Póndźelu popołdnju wotpali žo w Amśterdamje 7400 kśiwnych metrow wulka ...jutowa a měchowa fabrika. Nimale za hodźinu bźiše ...woheń tónle wulki kompjex twarjenjow śnjeźił. Wulke śtło- ...dy na juteje a měchach žo žobuśpalichu. Wobnjowe wobory ...měźachu je śchkitanjom žuhodnych twarjenjow doseź dźe- ...łaeź. Pśichcźina naśtasa wohnja njeje śnata.

Přilopk.

* 60létny žarliwy. W nozy na wutoru dóźdże pśched ...domom na Rosowej dróhi 34 w Barlinje ke kewownej łakaźy. ...60létny śchofér Ota Mudrak j Wilmersdorfa a 34létny ścho- ...fér Lebenhagen j Barlina, kotrejž wobaj žomńmu holzu lu- ...bowaśchtaj, žo na dróhy pśchercźeśchtaj. Bórzy wuźłahny ...Mudrak nóž a tkó Lebenhagena śćěrej trócź. S jenym kat- ...njenjom śrani jemu jerćech. Lebenhagena dyrbjachu do Fried- ...richśhajnjkej khorownje dowjeśeź, chźeź won hiśchcże w žomńmej ...nozy wumrě. Mudraka śajachu. Won wudawaśche, so je žo ...dyrbjał wobaraś.

* Ssamomordarstwo 16létneho. W domje na Huśe- ...landśkej dróhy 17 w śtarśchiśtim bydlenju žu póndźelu popołdnju ...16létneho Erwina Wójwodu f pśinom śojedożeśeneho namaka- ...li. Mów je f liśtom sawośtajił, so žebi žiwjenje wofaje, ...dokeľ žwoje lohke žiwjenje wobźaraje.

* Tragedija schulerja. W Rummelsburgu pola Barlina ...je žo pśiman Landsberger śatśeźił, dokeľ je pjeśka f njeprawom ...hodźinu po śchuli śebjeź dyrbjał. Landsberger bźiše 19 lětśtarc.

* Schtyri burśke śtatoki žo wotpalike. W Borde- ...nebelbergu w hornjej Bayerśkej na kubłe bura Kaśchwora ...woheń wudyri, kiž žo na śi žuśobne kubła wupiśeśeć. ...Wśhitke śchtyri śtatoki žo hač na śmuhlene murje wotpaliłu. ...Dokeľ wody njedóśahaśche, śtejśe wohnjowa wobora zyle ...bźeś mazy. Wobśebźerjo mółachu jenoż nahe žiwjenje a žwój ...śkót wuśhowaś. Naśtata śchkoda je jara wulka.

* Lězny woheń we Westfalśkej. W Marleśtej holi pśchi ...nowej dróży f Połhuna do Herwśta wudyri lězny woheń a ...śnieži nětśo 60 jutrow 20létnich hłojnow a 40 jutrow ...młodych hłojnow. Po dwěhodźinśkim napinaźym prózowanju ...žo łudźom worahji woheń śaleć. S wohnjom potrjechenych ...dźeł lěśa hłuśka žwobodnemu ninjeśej f Twitkel.

* Palenje kuliśaŕnježow w Lěcze 1928. Palenje kuliśaŕ- ...cźowo njeśdaž žo pśichego hiśchcże zyle wukrwicźenje dyeł. ...Njedawno śhromadźichmy wo śpalenju kuliśaŕnježa na Balkanu. ...Rětko pśichihadża podobnje śpodźiwna powěźeś j wojeśi ...Karpathśko-Rušeźe. Tam wumrě pśched nětśo dwěmaj ...njedźeśomaj 80létna wudowa, wo kotrejž prajachu, so je ...„j kuliśaŕnju". Lědy běchu ju pohrjebali, jako najpowźiw- ...niśnje powědanje wo wśhelakich śchercźanych naśta. Wjeś- ...njenjo śhromadźichu žo, wuhrjebachu cźeśo śemrětkeje wu- ...dowy a położichu jo na śchcźěpowy, kiž běchu hižo pśchipo- ...towali, so bychu cźeśo jpaliłi. Wobdźeržerje žandarmow ...mějeśeše muju, so by pśches energiśke japjeśhmnjenje f bró- ...nju śabłudźenemu łudźom cźeśo morwjeże žało wutoru.

* 12 wozbow žo śatepiło. Na Wośhy njedelsko Twera ...powróżeśi žo cźołm, w kotrymž 24 wohobowe žedźeśche. Twa- ...naże wohobow žo śatepi.

* Henry Ford ma cźeśku kuchaŕku. Wśhy wobhdźeś ...hotela w Moravśkej Ostrawje je w nałych dnjach śóśtał ...dopiś f Ameriki wot Julije Merśleź, kotraż je w žwojim ...cźasu w jeho łotchu pśibuśtajena była a je wuwołana cźeśka ...kuchaŕka. W dopiśu jóźkuje kuchaŕka žwojeje nětśonkeje ...nim dźeławaŕkej, so je f pśihotajena jako prózna kuchaŕka ...we žwójbje Henry'a Forda. Hiž je kral automobilow, ko- ...trejž je žu jenoż tehodła pśichjał, dokeľ žebi runje cźeśku ...kuchaŕku pścheje.

* Wjercha Krapotkina žu mrězazeho na hažy namakali. ...W Nizzy žu póndźelu rano wjercha Krapotkina cźeźkoraz- ...njeneho na aśfalcźe leżo namakali. Wśerch Krapotkin po- ...khadża f jeneje f najśiarśich ruśkich śemjańśkich žwójbow. ...Po rewolucźiji bźiše kaž mnohi jeho runjeńca unjołowany, we ...wukraju pak khudubśkimi wobśtejnośćemi śwoje žiwjenje ...dale wjeśeź. Won dźełaśche w Nizzy jako elektromechaŕ a ...žwoje nozy pśheczišnjeśe w korcźnach. Mjedzitym wokoł- ...nośtoj bźchu jeho pjanośće dla mnjohich, so korcźmu wo- ...puśćeźi. Měnja žo je žo w pjanośći f nékim śwadźił a ...je žo śkónźnje je śyjnej pjaśću pobiły śwjeź. Bórzy je- ...tym, so bźchu wjercha Krapotkina do khorownje dowjeźli, ...won wumrě.

Nowozarjadowanje mzdy pola babow.

Po pśchedpśinjatych krajnewne śawěźenjśkeju porjadu ma- ...ja śawěźenje jónśke abo mandźelśke, kaž też djowki pśi- ...rodne a wothbladane dźowki śawěźenych pod wobjeśitym ...wumělnjenjom prawo na tydźeńśki pśichipowoz. Nimo ty- ...dźeńśkeho a cźeśeśkeho pjenjeża dyrbja khorobne pokładne ...też wudawki za pomoz babu pśchi porodże abo za wob- ...cźejnośće pśchi žamodruhośći śaplaćeś. Sa Prusku je ...minijer za ludowe śtrowizo nowy pśchikaz wo pśchinośchkach ...postajił, kiž maju khorobne pokładne na baby plaćeś. Pś- ...tym dostanje baba za žwoju pomoz pśchi porodże njedźiwaju- ...na tracze pomozy a wobcźejnośće pśchi porodże wurunaŕ- ...śkich pjenjes wuczinjazy 36 hr. a drohotnej rjadowni 1. we ...drohotnjejśej rjadownjomaj II a III pak 32 hriwnow. Tu- ...tón wurunaŕśki pjenjes wopśchija jaruanje za wśhe dźełe ...baby pśchi porodże a za pśchedpjśane tydźeńśke wopyt ...wobśahuju f tym świśowaze dźeła.

Njedobónjeśi-li žo wot baby wotwjaśanje a porodźi je ...dźećatko w nékajśej khorownji, potom dostanje baba za je- ...pśchipomoz połozjn wot 36 hr. resp. 32 hr.

Baby maja prowo žebi ninu wurunaŕśkich pjenjes ...hišcźe tak njenowany kilometrśki pśchikaŕ žadaeź. We ...padże wotwjaśanja w khcźach, kiž žu wjaz haeź dwaj kilo- ...metraj wot bydlenja baby śdalene, ma žo babje, njepośćeźi- ...li žo jej darmotna wjeśba, tak derje za tampueź kaž też ...dompueź wudawki za wjeśbu, pśchi wuźiću żeleźnišćy jédne ...khartki 3. rjadownje a pśchi wuźiću elektrišći abo omni- ...buśa požadana płaćśina jarunaeź. Niewjeśe-li žo baba ...potom dostanje wot khorownje pokładne ja śóźdy kilometer ...20 pj. Druhe wośebite wobśtaranja maju žo po nśbo- ...wem porjedże babow jarunaeź. Śtrózki ja deśkuśejśu e ...wobwjaśowe žśimy śaplaćeś tehorunnja khorobna pokładna ...Baba nima prawa dalśich žadanjow na njedźeśeju, kiž khorobna pokładna žkoja.

Swójbne powěśće.

Semjeli: Bohuwěr Kranz w Kotśeźach pola Khoźe- ...bu 22 lět. — Hana Portuśchkowa to Maśej Nyđeji pol. ...Wojerez, 75 lět. — Marja Anna Wochćarjowa rod. ...Grobiz we Wojerezach, 64 l. — Ota Bachelmann, jom- ...kaŕ we Wojerezach, 44 l. — Augusta Zurlichka rod. ...w Litaborju pola Grośka, 61 lět.

Hamtske wozjewenje z Budyšina.

Njedźelu 20. t. m. hmdźa we wiksowaŕśkim pśchemyśłowem ...klamy wuźi wolewrjene wot 1/11 hać do 12 hodź. a we ...14 hać do 18 hodź. W tutym cźaśu hmdźa pomjerjuje ...wiczoboni a dźakarjo dźełacź.

W Budyšinje, 9. meje 1928.

Mešćanska rada, pśchemyśłowy hamt.

Hamtske wozjewenje z Kamjenca.

Póndźelu a wutoru, 14. a 15. meje 1928 bu dla cźiśćenja ...hamtśich mešnośćow jenoż nune naležnośće wobśtarnje.

Hamtśe heśtmanśtwo a wokrjeźny śwjaśk.

Najnowiše z cyłeho swěta.

— Śtikrowa powieźeń wo wjedrje za julśkich pjatk. Scherjake. njewobśtajne, śynne. W Jendźelśkej rjenje, źucho a khłódno.

Pola Ssedliścźa w Delnjej Luźicy žo hižo někotre dni ...lekli, lěź a pachewina iwwaśiwa „Silly" pala. 300 jutrow ...najrjeńścźeho lěśa, śchmrěk, khójny a liśejowe śchlomy, ...žo hižo j wobnjom śniežke.

*

Sdźeżu rano je Cźeśnli kriminalny śaśtojnik Oślopp ...khromadże j Gladbeckśkimi kriminalnymi śaśtojnikami we ...Alteśjenje bratrow Jakuba a Antona Hübścha j pohładow ...śajał, so žtaj žo śamožnu łobotu pśchi rubježnym napadu ...na filjalu némśkostajnjeje banki wobdźeliłoj. Wot tam žo ...Oślopp do Cźeśna do bydła Augusta Hübścha poda. Tam ...won bratrow Jana a Hendricha Heidźera j Alteśjena na- ...deńże. Jedyn j Heidźerez bratrow j wutśelcom k wukrobje ...Oślopa śaśtoji, na cźeź cźekańśchtaj. W Hübścholowym wo- ...bydlenju žu pójźili mnohe namakali, kotrejž jin Gladbeckśki ...bankowi rubježnicy k łobumócźenju pjenjes wuźili. Na śakła- ...dźenje cźekańcźow je knjeżerśtwowy president 1000 hriw- ...now wuśa wuśtajił.

*

W Zlatśkej a Madjarśkej žu śrjedu śynne wéry zyk- ...nowale. W Milanje žo w mejeże wjele wulkich śchlomow ...śmwala a žo na połakowej wulkomaśy wulka śchkoda ...na zinike. W Madjarśkej je žo wjele wuźenjow śpodała- ...a měże zyrhwizje žo śathałchu. W Budapeśźu je žo wjaz ...dyźi 100 wobobew śranko.

*

W Kolumbiji je połodniśchej Amerizy je žo w Ri- ...Sucio f wulkej wodu, je śtikami naśtałej, 20 domow śwoj ...torhało. Juž žu cźeźko śchkodowale.

*

Japanzy j połodniśchoje Chiny cźekaju. Do Śhanghaja ...śtaj japanśkej Cźajkaj pśchi cźeli. Japanźe žwójby žo f ...Śhanghaja, Kanźina a Nanźinga do Japanźeje a na Lit- ...Schamin pośśeju.

Tunje dny nohajcow

Započatk: **štwórtk.**

Mój hobrski skład nohajcow

je so bjez wuwzaća w płaćizmje jara znižił.

Jenož někotre příklady:

žonjace nohajcy	kaž flor, čorne a pisane 0.45	0.35
žonjace nohajcy	mako, čorne a pis. 1.10, 0.85	0.80
žonjace nohajcy	žídź. flor wšě barby a najl. kajk. 1.85, 1.70, 1.50, 1.30	1.10
žonjace nohajcy	wumělska płokajomna žida 2.55, 2.15, 1.45	1.15
žonjace nohajcy	Bemberg-žida, ze złot. kołk. 3 pory jenož	3.20 9.25
žonjace nohajcy	makowe a bałmjane, 1×1 štrykow., 1.50, 0.85	0.65
mužace nohajcy	bałmjane, štryk. 0.65, 0.45	0.38
mužace nohajcy	florowe, nowoč. kašćikate, tkane, nic ćłačane, 1.10, 1.—	0.85
mužace nohajcy	zeźídź. flora a wumělsk. žídy pyšne nowosće, 1.50, 1.30	1.05
dźěćace nohajčki	rjane nowosće, hobrski wuběrk ze wolmj. a žídź. kronku wot	0.50

krótke nohajcy za dźěći
po wšelakich płaćiznach

stopy za žonj. nohajcy bałmjane a florowe 0.40, 0.35 **0.25**

Spodźiwnje tunje płaćizny we wšěch wěcach, kiž horka njejsu naspomnjone a to we wulkim wuběrku.

Za tute płaćizny też Wy kupiće!

Alfred Vogel

na Zwonk. Lawsk. hasy / rózk Krónprync. mosta
Założeny 1862 Telefon 3430

Wosebite poskićenje wobućow!

Tydźeń wobućow a gardinow

Wosebite poskićenje gardinow!

Přijomna składnosć k swjatkam
Jenož we
kupnym domje Max Herde w Budyšinje

Kóžde poskićenje poražk! — Serbske posłužowanje!
Při nakupowanju za 5 hr. dostanjeće šokoładu darmo!

Etamine-story	składnosć wot	1.25	Toile z kožanej podušn	wot	1.95
Etamine-gardiny	3dźělne wot	2.95	kož. domjace stupnje	składn. wot	3.95
gardiny wot krnca	wot	0.39	dźěćace sandale	wot	3.95
šlebjerdowe gardiny za wokna	składnosć wot	0.19	Linoleum Stragula	67 cm šěroke	1.50
gardiny na wokna	štuka wot	0.39	Linoleum Stragula	90 cm šěroke	1.95
prěčne gardiny	wot	1.25	Linoleum Stragula	100 cm šěroke	2.50
vitražowe tkaniny	wot	0.49	Linoleum Stragula	200 cm šěroke	4.50
płachty na chaiselongue	wot	5.95	Linoleum-lepichi	150/200 cm šěroke	9.75
přikrywy na komodu	wot	1.95	Linoleum-lepichi	200/250 cm šěroke	14.75
			Linoleum-lepichi	250/300 cm šěroke	17.50

Žonj. stupnje	Žonjace šnórowanske črije	Žonjace nizke stupnje	Žonjace lak. stupnje	Mužace lak. stupnje	Mužace nizke stupnje
z čelaceje kože	jenož	we wšěch barb.	cyle wosebne	cyle wosebne	z čelaceje kože
kóždy so dźiwa jenož	4.95	jenož 13.95	jenož 13.95	jenož 13.95	a pyšn. zasadkom 13.95
5.95					

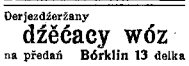
Lanzkoła

su najlěpše a lohko běža. Dostanjeće je za 10 hr. napłaćenjama po 3 hr. tydźeńsk. wotpłaćowanja

Zastupjeŕ:

J. Klemm

w Budyšinje
na Serbskej hasy 11

Derjezdźeržany
dźěćacy wóz
na předań **Börklin 13 delka**

Derjezdźeržany **swětły, plećeny dźěćacy wóz** a stólčk je tunjo na předań
Bliže zhonić we wudawarni „Serbskich Nowin".

Kože wšěch družin
kupuja po najw. płaćiznach a
črjewa
předawataj

Kießling & Erdenberger
na Zwonkn. Ławk hasy 54 III.
Sobotu w „Poł měsacu"

Wotewrjenje wobkhoda!

Česćenym wobydlerjam Budyšina a wokoliny wozjewjam, zo sym Wownjowski wumělski młyn, prjedy Julius Körner, kupił a dźensa wotewrju. Natwarju a powjedu swój wobkhod na cyle sprawnym podłožku a prošu podwólnje wo prawje dobroćiwu podpjeru.

Z počesćowanjom

Telefon: Budyšin 2528

Gustav Mai

Towarstwo serb. kat. młodźencow w Róžeńcu

předstaja nowu wulku nabožnu hru:

Namakanje hnadownje postawy w Róžeńcu

na sćěhowacych dnjach:

I. njedźelu 13. meje z dypkom we 8 hodź.
II. štwórtk 17. meje z dypkom 1/2 8 hodź.
III. njedźelu 20. meje z dypkom w 7 hodź.

Kóždy króć w Sernjanach na knježim dworje.

Budźa městna prěnjeje a druheje rjadownje, wšitke pak su k sedźenju.

Dźiwajo na nadobny wotpohlad přiňdźe wšitcy.

Bohaty wopyt wočakuje **Wubjerk.**

Tworjkupowace towarstwo w Budyšinje

zap. družstwo z wobm. ruk.

Poskićujemy tunjo:

najlěpše jědźne běrny

kiž so też jara derje k sadźenju hodźa. — Skazanki přijimuja wšě naše klamy!

Je to poslednja dźělba łońšich žnjow!

Brikety

podawa běžnje z wagona —.90, ze składa po wozach 1.—, do domu 1.10 hr., jenotliwje 1.10 hr. centn.
Skazanki přeco přijimuje

Žitny dom w Pančicach

Powšitkowny zjězd

kat. serb. mužskeje młodźiny njedźelu 13. meje

w Róžeńcu

při składnosći wopominanja 1000 létneho wobstaća našeho Róžeńčanskeho hnadowneho městna.

Porjad:

Dopołdnja:

1/2 9 hodź. witanje procesijonow pola Janec swjećatka na Sernjanskim puću.
w 9 hodź. Boža mša ze zhromadnym swjatym woprawjenjom a swjedźeńskim předowanjom.

Po Božich službach přestawka a přiležnosć k wobjedej.

Popołdnju:

w 1 hodź. spěwa so zhromadnje Križowy puć.
w 2 hodź. swjedźeń wonka: swjedźeński prolog, swjedźeński přednošk, mužske khory, deklamacije, dosłowo.
1/2 5 hodź. swjatočne skónčenje zjězda w cyrkwi a w 5 hodź. mejski nyšpor.

Cyłu katolsku serbsku mužsku młodźinu na tutón nadobny swjedźeń přeprošuje **swjedźeński wubjerk.**

Wobuća

kupujece z wužitkom pola
B. Bachmann
na Žitnej hasy 12[1] Žane klamy! — Tohodla nizke płaćizny. —

Někotre šijace mašiny

najlěpš. znamkow z dołholetnym rukowanjom ma hišće tunjo na předań, też na přihódne wotpłaćowanje

J. Klemm w Budyšinje
na Serbskej hasy 11

Len wšěch družin po małych a wjetšich dźělbach so kupić pyta. Poskićenja na
Robert Schöne
Steinigtwolmsdorf 158

Poručuju
howjaze, ćelace a swinjace mjaso
po najbližich dnjow. płaćiznach kaž też
wšě družin. kołbasow
punt po 70 pj.,
najl. sušene twory, połć a łoj,
po 5 puntach tuńšo.
Wšědnje ćopłe kołbaski a kobulkowu kołbasu
R. Pěčka, rězniski mištr w Budyšinje na Žitnej hasy.

Pisane łožowe nawobleńcenja a łožowe płachty, wupjerki, najl. twory, wulki wubjerk, jara tunjo
R. Erler w Budyšinje na Žitnych wikach 11 znapřeča hosć. „Stern"

Serbske křćeńske lisćiki

Serbska kniharnja
w Serbskim Domje w Budyšinje

K naleću

słuša na kóždy pad

rjany a pyšny stupjeń

Jara wulki wubjerk **krasnych stupnjów** po woprawdźe **přihódnych płaćiznach poskićuje Wam**

Martin Jähne w Budyšinje
Schülerstraße 9 :: Telefon 2705

Po kóždej jědźi
dyrbja ludźo, kotrymž njeslodź. wužiwać dobry sréd.

Leidlerec Carnovin

Schloss Apotheke Beutzen.

Přiłoha k čisłu 169

SERBSKE NOWINY

Stwórtk, 10. mejc 1928

Šulski lěkař a staršiski dom.

Sobu mějšerjanski schulisti lěkař dr. Brann w Aachenje.

Přiked lětšimi tydźenjemi je so nowe schulske lěto započało a starosćej za dźerjenje strowoty schulskeho dźěsća dóstanje rozumnjeho a shromadneho dźěła mjes schulskim lěkarjom a starschiskim domom.

Zarjadowanje schulskeho lěkarja je so přichodnjcham tehdom stało, so by so pscherjeżiwe khorosćam, kaž móża tajke lěta wopyt schule lohko nastać, w prawym czasu zakročiło. S tym maju so dźěći khmane za schulu wothladacz dźerjeć, so bychu wědomosće nawdźeć móhli, kajcej podpschimi žiwjenju musaje trjebaja.

Schulski lěkař je potajlim na prěnim městnje wobarnowacy lěkař, t. r. wón je tehdom, so by schulske dźěco přiked starschimi lěkarjemi. Zarjadowanje wobarnowanskeho lěkarja hola naš hišće něschto poměrnje nowe, mjes tym so wěmy wot wscheho spočatka lěkarja jako wobarnowanskeho lěkarja wobhladowachu a jeho tež jenoż tak dołho, dokelž bu starosć wo stawu wostacu. Lěkařska wobarnowanska dźiwalosć wupschestrěkma so pola naš pschewažnje na młodźinu, hdyž tež jenički na tutón czas njeje samjesowana.

Dobladutšiwo schulskeho lěkarja nad strowotu dźěsća wujawasche so w pschedwschičich czasach po bóle swonkowny wobsahowscich, kotrymž bješe dźěco w schuli wustajene, potajlim na schulske twarjenje a jeho zarjadowanje, na schulski wobtład dozyła. Cżeże czasy, kaž dyrbjachu pscheživieć, su starosć wo jenotliwe schulske dźěco wjele bohdy a je schulskeho lěkarja wobarnowanskeho sčinile, mnohi jenoż starschich k wothladanju khoreho dźěsća nahnima, ale so też wo nadpschowanja, gimnastiske kursy, kschiwinjenje thury atd. stara. Přiwdy nózdu jenoż bohdy starši swoje dźěco do někajkeje kupjele abo wocżerjowanje thury poslać, schtož pak je so w poslednich letach wo wjele zmólniło. To bě sche nutne, pschetož jendźelska khorosć a tuberkuloza stej so w poslednich letach khěrko rozscherjeloj.

Z jenotliwym wobsiežu n a d a w k schulskeho lěkarja we wobłuku dźěći, kiž do schule sastupja a k tomu hischcze khmanskich praschenjach i radźiczelom a so tamnych wo periodiskim pschewinuje. We wobsehnych padach khore dźěco wosebitemu lěkarjej, kiž je na to wuczi, kaž na pšh. potom, hdyž dźěco na wocżi, wuczi atd. czerpi.

Je tebo je spósnacz, kak nutne je shromadne dźěło schulskich lěkarjom a starschiskim domom. K tomu je wón starschi na lěkarjowu radu dźiwaja. Njestanje-li je, potom njemóże so tej wutrobcha wocakowacz. Zabym njemóże pomhacz, hdyž khory na swojim wustrowjenju bydu njedowerja. W tutym padże pak jedna so o njedorozumjenja, za kotrež mataj so starschej staracz. Dźiwalisme bohudźelo je tu na prawem městnje.

Starschi dawa ma na prěnim městnje winowatosczj za wo periodu a prawidłownosć dźěsća postaracz. njewěschnje niz jenoż trowosczj, ale wołoja Dźěco dyrbi w połajenem czasu stawobjedowacz, wjeczerjecz a spacz hicz, mało abo njejedła dozyła nicżo a sacżuja błód, odwj su tżiwilu wonka wokolo behałe. Dźěcżu ma so žiwaczina bohu do schuliskeje pak cz w prawem czasu do koża, dsen wutpane bysło. Dźěcżo ma so derje ..enitene dźěcżo trjeba hischcze 11 hodźinow dźěcżo dźěwacz hodźinow wschědnje.

derbi so na to kěskowacz, so dźěcżo jedź njederje roskusa. Se so dźěcżo derje kuzacz

mohle, dyrbja słuby w dobrem porjadku być. Hižo wulki schpaniski basnik Cervantes je prajił: „Jedyn sub je wjaz wunoziły hacz dejmant.“ Bohužel boża so starschi husto psched jubnem lěkarjom a njewobrocża so na schulskim jubnu tłaniku.

Za najwjetschi dźeł schulskich dźěći je dźenja pschez khorobne pokładnje postarane, kak so je to jenicżke njerodu, hdyż so namołwjenja schulskeho lěkarja njewobkedźuja. To płacżi wosebicze — so bychmy jedyn dypk wusdwihnyli — wo sastaranju z nadwoženemi schtellerjami.

Schtož **cżełoswuczowanje** nastupa, dha móże lěkař dźěcżo potom wot tuteho namjeta wuzwobodźicz, hdyż strach někajke schkodnosće wobsteji.

Wo shromadnem dźele mjes schulskim lěkarjom a starschiskim domom by so hischcze mnoho prajicz hodźało. Wono je dźenja mysniske, hacż do prjedy, pschetož byrbi nam **wobdźiwanje za pschichod** strotow wuthowacz.

„Serbske Nowiny“ we wólbnym wojowanju!

W nastupanju předstejacych wólbow złożuja so Serbske Nowiny po sćěhowacych zasadach:

1. W poměrje k politiskim stronam wostanu Serbske Nowiny neutralne.
2. Hnydom zapłaćić dyrbja so pódla nawěstkow wšě wozjewjenja nastupace:
   a) wabjenja za strony kandidatow abo zhromadźiznow.
   b) wšě dopisy., wopřijace program politiskeje strony abo toho dźěle.
   c) Wupady přeco politiskim stronam, jeje wjednistwu, kandidatad abo jenotliwcam.
3. Wšě nawětki a wozjewjenja dyrbja so při zapodaću z hotowymi pjenjezami zapłaćić.
4. Wšě zapósłanja a wozjewjenja politiskeho wopřijeća wozjewimy jenoż z mjenom zapósłarja abo zapósłarjow. Njedosaha powšitkowne podpisanje kaž: „W mjenje mnohich“, „Někotři wolerjo“ abo „Přiwisnik strony“ atd.
5. Zapósłane a nawětki wopřijace wosobinske wohidne wupady a dwělomne powěsće wo privatnym žiwjenju politiskich wosobow so wotpokazuja.

Nakład Serbskich Nowin.

Architekt a twarski mištr.

Podał tajny radź. prof. dr. Cornelius Gurlitt-Drježdżanski.

(Podamy nastawk skrótscheny. Red.)

Mištrowje twarstwa su w Němskim zjemje namjet sapodali, so by so jim pisches mandatowje swjatši powołanišći wosnam „twaršti mištr“ spožcżił, hdyż móża jich techniske khmanosće dopokasacz.

Nasche rěcż nam njepraji, hacż je tuto pschecże wopravnjene. Wuczenj wumělstwa mjenuje Michelangela twarskeho mištra swój. Pětrowskeje zyrkwje, koburowskeho w Italskej mjenowachu jeho runja druhim twarjerjam wulkich pomnikow architekto. Rěczimy wo mischtrstwie wumělza, schtož Italczjan maestria mjenuje. Ale maestro-mischtr je tam kaj pola nas mjeno sa wjednika někajkeho rjemjeślnistwo wobkhoda. Stskowo pohdaża se

łaczjanskeho magister, wosnamjenja potajkim wjednika, wuczobneho mischtra, pschedstejicżerja rjemjeślnistwo khoda. Porno tomu pak je po greckej rěczi architekt prěni, tón, kiž płodži, wunamaka, prěni kaž arzhbiskop mjes biskopami a arzywójwoda mjes wójwodami — nij po so stojnstwje samym, ale też we swojej dźiławosći. W němskim prěnim wěku sta so hižo, so sajstnika jeneho města abo sjednoczeństwa, kiž sa nje wottlicżowasche, **twarskeho mischtra** mjenowachu. S rjemjeślnistwa pohadźaju kamjenjerubarjo frěnjeho wika jako wjednizy wulkich twarow, buchu husto wot rjemjeślnikow dźěleni, na dźěłschi czaj pschistajeni, sapoczachu so wosrjedź 15. lětstotka organisowacz. Hakle w 17. lětstotku pschedobywa so architekt w Němskej jasnischo.

Němski stat je so wo składnosći starał, hdyż móże so twarske wumělstwo nawukowacz, niz jenoż s wothwładom, tute spěchowacz, ale dokelž je ludohospodarišu a duchownu ważnosć tuteho wumělstwa spóznał. Jedna so tu wo technisku wyschischu schulu, wulku schulu wumělstwa, twarstwa a twarstworjenjerskniku schulu. Zadnym stat zwěsta nima tak wjele twarskich sajstojnikow kaž Němska. Tajki wopytuje po abiturskim pruhowanju technisku wyschischu schulu, hospje s wotthadźanym wuzwědženjom **titul diplom-Inženéra**, je-li dyże s inženérom a niz s architektom być. Po druhim puczu móże so t doktorom inženérstwa stacz. Wumje-li so statnej słužbje, jeżini so s knjeżerskim twarstwom wjednikom a po složenju dalschego pruhowanja s knjeżerskim twarstwom mischtrom, podpischo dospże hódnosć twarskeho radźiczela a tajneho twarskeho radźiczela, měschczanskeho twarskeho mischtra, měschczanskeho tawrskeho mischtra, měschczanskeho direktora atd. Twarska schula wotmětwa teoretiske pruhowanja, z tym so mjedenu muzej, kiž je rjemjeślnischo nawukny a pschedpišany czas schulu wopytał, wotpołoženje pruhowanja sunóżni. Wón dóstanje z tym we wjazu němskich krajach schtitane prawo, so **twarski mischtr** mjenowacz, kaž w Saksej, Wirttembergiskej a Awstriskej, mjes tym to tam druzy nimaja prawa, so tak mjenowacz. Sto **architekt** mjenowacz, to pak je kóżdemu dowolene, tak, so to tute mjeno husto dosez **njewužitnje nałożuje**.

Po tajkej pišanosći mjenowo je to potajlim za stejnischo twarzow thutne praschenje, hdyż dyżdża jebi thěżu twaricz. Tajzy dwěluja i połnem prawom, komu móhli so dowěricz, schtó jich w kóżdym nastupanju społoži. W Němskej znajemy wschelake spitzy, kiż dyrbja lud powuczicz, **hacż** ma wjele titulow. To je nimo měry znamjenjowe za knjeżaze wobsiejnosće. Schtóż swoje prawo **pyta**, wobroczi so na prawnika, na muża, kiż jemu wěstosć da, so je we praschenjach prawa wobhonjeny. Schtóż pak dże twaricz, tón to njewě.

Privatni architektowje su organisazju wutworili, swjasł němskich architektow (nč. B. D. A.), kiż dże k kwjasanjenju praschenja nasł. powołanišćho mjena pschinosłowacz; swjasł skutkuje sa jasne wobmjesowanje winowatosćejow a prawow. Architekt ma być swórčnik twarza, ma twar namjetowacz, twarzej we wschěch praschenjach k radźi być a jeho podpjeracz.

Mi sda so pschecże twarskeho rjemjeślnika wopravnjene być, hdyż dże so twarski mischtr mjenowacz.

Architektowje pak běchu pscheja, so bychu so jenoż tajch tak mjenowali, kiż **sastojnistwo** architektu w **tymže** swjasu wukonjeja. Schtóż na pschikł. w Jendźelskej mjeno architektu sinjewužiwa, so cżežko khłosta. Swjask němskich architektow dźěła z połnym prawom sa to, so by so należnosć też w Němskej dosejadowała. W mnohich wschěch druhich krajach wobsteja w tutom nastupanju hižo sakonje.

Oscar Wilde:

Wěrny přećel.

21 (Pokračowanje.)

„Ja wopraudże jara na druhich dźiwasch,“ wotmołwi Jank, hdyż w pschichodnej lětnjoschyzy pschi płomjenjatym wohnju schmažkoweho drjewa sedźesche; „wopraudże, ty sy na wjelgschich dźiwasch. Je to radosć pschipowjedacz, hdyż tołe wo pscherjeżiwe rěczich. Sym pscheswědczena, so sy mi duchownu njemóże powědacz takich rjanych wězow, kotrejrjež bych w domje po tsch słohodach a ma słoty wuczenu na małuschku.“

„Ale njemóżemy małeho Janka tżem pscheprożyczż?“ wotmołwi mlynkowy najmłódschi syn. „Hdyż je thudy Jank w nuzy, to chzu j nim swoju polituku dźelicz a jemu swoje małe połacz.“

„Taki by hłupy hólz!“ wołasche mlynk, „wopraudże njewědźi, cżehodla tżim cże na schulu tżak. Po tsacżu jżnje nicżo njewuknjeschi. Hdy by mały Jank tżem pschischoł k swójbi naich cżopły woheń a dobru jedź a naich wulki sud cżerwjeneho wina, to wésele by nam sawjdżał. A jenież je najstrachnischa wěz, wona skaży kóżdy charakter. Je na jane waschnje, njedowolu, so by Jankowy charakter skaży. Sym jeho najlépschi pscherjeżel a tżinje budu nim strajowacz, so jeho nichtó jeho do spytowanja njeporowjedże. Stónczenje, hdy by Jank tżem pschischoł, to je mje žiwadi poprohu, so bych jemu wuwěrił a to njebych mohł cżinicz. Muka je muka a pscherjeżelstwo je pscherjeżelstwo, njejmjeńscho to do hromady měschcez. Stskowje je tżak pżitacz a też kóżde něschto druhego wosnamjenja. To je moj dowodżi.“

„Tak tżenje stowa sadźischi!“ rjekny mlynkowa a nala wulku schkleńcu piwoweje politwi, „wopraudże, cżże wo nas runjewon wuzmyczj. Je to runje każ w zyrkwi.“

„Wiele ludźi derje jedna,“ wotmołwi mlynk, „ale jenož mało ludźi derje rěczi. Je widżecz, so je te rěczenje cżeschche a też te najlépschje,“ a turowje pohlada pisches blido na swojeho małeho synka, kiż je tak haubowasche, so tkomu jschli, so wschón saczerwjeni a nad swojim cżajom zaplaka. Ale, wschak běschе tak młodzy, to je jemu dyrbi wodacz.“

„Je to hižo tónz teho powědanczka?“ woprascha so wódna wulkownych.

„Nihdy na nihdy,“ wotmołwi cżwunc, „to je hakle sapoczatk.“

„Potom by jara wórcżo,“ rjekny wódna wulkownych. „Kóżdy dobry powědkar dżenja sapoczina s kónzom, pschetkadża potom k sapoczatkej a skónczi wosrjedża. To je te wotwe waschnje. Ja tżim to wschitko njedawno wot kritika tżitschala, kiż s młodym cżłowjekom wokolo hata dźesche. Wón wo tej wży dołho pschednoschowasche a wésele je tżwoju wež rosumił, pschetož mésesche mądru brylu z pléch a tżinje, hdyż tón mkody cżłowjek něschto pschisporni, wotmołwi, „ichto wo to!“ Ale proschu, pokraczuj se tżwojim powědanczkom! Tón mlynk so mi nimo měry lubi. Wschak mam ja też wschelakore rjane sacżuwanja, tohodla je mjes namaj wulka sympatija.“

„Potajlim,“ rjekny cżwunc, skakotajo wotmělnjejo na prasiwej abo lewej nóżdy, „tak rucże hacż syma bě so smimja, a pětrkluczje žiwoje na bél žolte hwězki roswijachu, rjekny mlynk tżwojej żonje, so dyże někto małeho Janka wopytacz.

„Kajżu tola maich dobru wuttrobu!“ sawoła żona, „tżinje na druhich myślisch. Njesahudź žobu wsacz wulki łosch za te kwětki.“

To mlynk schidła wětrnika s wulkim, żelesnym rjeczałom pschihwajała a dźěsche s kóschom w ruzy po hórzu dele.

„Dobre ranje, Janko, rjekny mlynk.“

„Dobre spodobanje,“ rjekny Jank, sejerajo so na łopacz a so jimžo wot jebneho wuha k druhemu.

„A kak je so cżi schło w tymje?“ woprascha so mlynk „Haj, wopraudże,“ sawoła Jank, „to je jara rjenje wot tebje, so žo sa tym praschesch, to je wopraudże jara rjenje. Mi ko bohužel tak jara derje njedźesche, ale někto je należe pschischło a tym wjchom swojowny a wichitke moje kwětki derje rostu.“

„Mły tżmy w tymje cżasto wo tebi rěczeli, Janko“ rjekny mlynk, „a tżmy na to myślell, kak je cżi dże.“

„To bě jara dobrozżiwe wot tebje,“ rjekny Jank; „ja je hižo nimale bojach,“ so je na mnje zabył.“

„Janko, ja je tebi dżiwam,“ wotmołwi mlynk; „pscherjeżelstwo żenje njesapomina. To dże je runje to dżiwne, ale ty bohužel nicżo njerozumisch wo poesiji žiwjenja. A potom, twoje pětrkluczje je jara lubosne.“

„Sżu wopraudże jara lubosne,“ měnjesche Jank, a je sa mnje wulke dobje, so mam jich telko. Donjesu je na wiki a pschedam je dżowżu měschczanosty, a sa te pjenjezy žebi žiwjoju karu wróczo kupju.“

„Ty žebi žiwoju karu wróczo kupisch? Cżežich s tym rjes, so by ju pschedał? Je wulka hłuposć, tole cżinicz!“

„Haj, wéz ma je hižo takle,“ rjekny Jank, „buch k tomu mujowany. Wschak je wschich. w tymje je so mi jara hubjenje dżesche a wopraudże pjenjez njemějach, so bych žebi mógł kleba kupicz. To najprjedy pschedach žlébornje knesłe wot njedżelskeho kabata a potom žiwoj žlébornu rjeczałk a potom žiwoju wulku trubku a naposlěd pschedach žiwoju karu. Ale wěsto wschu sahy wróczo kupju.“

„Janko,“ rjekny mlynk, „dam cżi žiwoju karu. Wona derje wjazy zyle nowa njeje; na jenej stronje dosti pobrachnje a też špitzy njejżu w porjadku ale tola dżu ju tebi dacz. Wém, so je to jara nadobne wote mnje a wjele ludżo mje smeja sa wrótneho, so ja wotedam, ale ja tajki njejżum każ druzy. Mysłu, so je nadobnosć jadro pscherjeżelstwa a nimo toho tżym žebi hižo nowu karu wobstarał. Haj, budź jenoż spokojom, dam cżi žiwoju karu.“

(Pokračowanje sčěhuje.)

Přilopk.

*** Tři automobile do 30 srafuje.** Pola Mühlhausena w Elsasu dźěchu tři automobilej wujězd. Přichi tym pak do tśeśeho automobila sawadźichtaj, kotryž 30 do kruchow rosbi. Tuto cźěśe njeboże žadalche tśi dwoju morwoju a dwoju cźeśkosrafowanju.

*** 128 lět starn wumrě.** W Tulinuśizju w Pomjanyskim wotkrući w Litwje tele dny muž wumrě, kiž bě 128 lět stary. Semrěty njeje ženje chory był a je hač do swojeje šmjerśe dobry pomjatk mě. Wón możeśe 30 hač do Napoleonoweho cźasa dopomnicź. W Lźe 1831 je 30 mjńo semrěty na 30ěźu pśeśiwo Rusam wobdźělił, tehdy jeho kolak srani a do jatby wotwjedźe, we kotrejž je potom 12 lět pśebywnał.

*** Law natpadnje swojeho škudźerja.** Pśichi wjeśorownym pśehdstajenju zyrkuza Hagenbeda w Kevelaeru pola Düsseldorfa law w manezi żeleznych lěžyzow swojeho škudźerja nadpadny. Swěrjo běśe hižom do pśehdstajenja wulki njemér pokazało. Wono wali 30 na šťudźerja, pobi jeho se swojimaj paforomaj k zemi a šťuža jeho do rukow ranjenjow a wutrobna. Skónčnje jamo druhi šťudźeŕ roshorjene kocźo wot nadpadnjeneho wotwobroćiśeź. Skubźeŕ je cźeźkokranjeny, tola njeje śiracha wo jeho žiwjenje. Pśichiładowarjo pśichi zyłym pobawiu měr wobpśehowachu.

*** Sswjeśeho towaršicha we swadźe srafił.** W jenym Aachenskim pśehdměśeźe dwaj pśichi swadźe tśinaceśetnym hólz schulśkemu towaršcheju hamuńnje śarohy 30 Baalja w Hollandskej 3 pjaśeźu do 3panja. Trjechemu 30 bjes wózomja swjeśe a wumrě, pśiczy hač klat pśichiźe.

*** 30 śtatkow w plomjenjach.** W Kožowje pola Morawskeho Těšowa w Cźěśkoslowakiskej wudyri pjatk w jenym domje woheń, kiž 30 se 3ylnym wětrom też na wokolni śtatki wupśeśeŕe. So krótki cźas śtojeśe 30 domow w plomjenjach, 3 kotrychž 30 14 dozjišła 3pali. Po dołhim pśezowanju a nepinanju 3amó wobnjowa wobora wobnjej njeśu śtajiś. Nastałe śchłoda je 3ara wulka. Mnohy 3 wotpalenych 30 3yle wochudnyli.

*** Jałośtne wobnje w Cźěmjerźi.** Po powjeźcach 3e Kaira je 30 w jenym měśtaźu njedaloko Manśuraha we Dekalhejskej provinzu 230 mjerjenjow wotpalilo. Jena wobsoba pśichiźe pśichi katrańskim wobnju wo 3iwjenje a 12 wobsobow bu franjenych. Dwaj dalšchej wobnjej we delnjej Egiptowskej śtaj 56 twarjenjow 3apuśćiłoj. We starym dźělu hlownego měśta Kaira 3obotu w jenej zyrkwi woheń wudyri. Jón pak 3alachu, pśedy hač wjetšchu śchkodu načiźi.

*** Powodźenje w Franjowskej.** S trajnymi deśchćemi je w wokolinje Pariża, w dole rěki Bièvres, woda w bace w Sacleyu tak pśichibźeŕa, 30 je 3aźenje pśichebźeŕa, a 30 do Bièvreźi wulka. Rěka Bièvres powodźi 3 tuteje pśiczinu kraj pśichi 3wojimaj brjohomaj. Teź nękotre wotdźěle twarjenjow 3u powodźenje. So wulka woda niebu dalšcheje śchkody načiźiła, je 30 wobydlerśtwo na śtrach kedźbne 3cźiniło. Pariśki policajski prefekt a wyšchi wobnjowoje woboru nawjedźeju wulkowarśke dźěło.

*** Wulki woheń.** W Gelikumje pola Gelbermalsen w Hollandśkej śnići wulki woheń 3yrkej hollandśkej reformowaneje 3arkwje, pótu a dźewjeći bydleńskich twarjenjow.

Hospodarski rozhlad.

Schmórtł 10. meje 1928.

Wčerawše kurzy w Barlinje.

1 Dollar	4,176	100 pólsk. złotych	46,75
100 śwajc. frankow	80,47	100 franc. frankow	16,43
jendźelski punt	20,376	100 čěskosl. krónow	12,377

Barlinska burśa bě wčera wjeśelakeho měnjenja. Kurzy nětkotrych efektow běchu 3nadcźene, druhich jadno 3niźene. Jara mócne běchu wiki 3 dobrymi a rentowymi fiźejanami.

Produktowe wiki pórnjo pśechodźadzym dnjam śkoro žaneho pśechmuźenja njepśichiwjeśechu. Žito na wikach je nimale žadne, pożadanja 3a mukú pak niż wulke. Jeńcźny wowiš bě wčera šnowa wo 5 pj. dróžśichi. Wčera płacźeśe 3entnaŕ

w Barlinje

pśicheńcy 13,30—13,45 hr., rožśi 14,15 hr.
hač 14,25 hr., jećmjeńa najwušnjo hr.
12,70—15,40 hr., wowśa 13,15—13,45 hriwnow,

w termińowym wikowanju

3a meju: pśicheńcy 14 hr., rožśi 14,97½ hr.
hač 14,80 hr., wowśa 13,72½ hr.
3a julij: pśicheńcy 14,56¼—14,55 hr. a
rožśi 13,68¾ hr.
3a septembr: pśicheńcy 13,66¾ hr. a
rožśi 12,56¼ hr.

Wčerawšche płacźiny 3 Drjeźdźanskich wikow
(Marktthallen)

Sarźana pjerśina: kury 3tare 1,30—1,60 hr., młode 1,40—1,80 hr., młode kuchy 2 –2,20 hr., kacźki 1,60 hač 2,50 hr., hołbje 50—130 pj., 3ibjata 3—3,50 hr. Cźeśwjeny kał 40—50 pj., kał 20 pj., jabłuka 15 hač 60 pj., bźmy 3entnaŕ 4,50– 5,50 hr., hromat 70 hač 120 pj., jźdna loboda 10 pj., 3olotej kśeśat 10 hač 30 pj., lišaty kał 20 pj., mjd 1,40—4 hr., butra **2—2,20** hr., twaroh 30—35 pj., muka 27—34 pj., jeja **12—13** pj. **Karpy 1,40 hr., 3iny** 2,20 hr., raki 12 pj. **a 3chźuki** 1,20 hr.

Swinjaze a 3kótne wiki wčera w Hródku.

Na nje běchu pśichiwjeźli 580 praśatow po 10—18 hr. **10 bźkałow** po 30—60 hr., 45 krowow po 200—450 hr. **13 jałojzow** po 150—300 hr. Wšitke běchu bźnje. Sćbi wšchón njerozpśichedachu.

Na **hermanku** bě dośeź 3upjow, ale malo 3upowachu, dokeź pjenjeźy njejchu.

Wiki wčera w Bźłej Wodźe.

Butra 1—1,13 hr., jeja 10 pj., howjaze mjaso 0,70 hač 1 hr., świnjaze mjaso 0,70—0,90 hr., cźelaze 1 hač 1,50 hr., 3ajca 20 pj., rźdźna loboda 25 pj., rjebwjeń (Rhabarber) 20 pj., 3olotej 20 pj., hromat 1 hr., morchej 25 pj.

Sstanjowa awkcija njedźelu 13. meje 1928 popołdnju we 3 hodź. pśichi Terwjanskim puću.

Swinjaze wiki wčera 3jedu w Barlinje.

Na nje běchu pśichinaŕi 231 bźkałow a 414 prośatow. Te płacźachu

bźhaki:

wulke	50—60 hr.
bźnje	37—50 hr.
małe	24—37 hr.

prośata:

wulke	16—24 hr.
bźnje	10—16 hr.

Pśichiśtajicź pytaju

Stwinśtu, ale niž 3 na „bubi" pśichiśibanymi wloźanami, tśeźi dwór w Horšchowje.

Hołzu do domu, Radna pinza w Bźłej Wodźe.

„ Frankenbuschowa, Arnimowa promenada 1 we Bźłej Wodźe

„ do Hródka, Garbaŕśka haja 1.

„ Jedita w Budyśchinje Schulśka haja 31.

„ do Bitkowic, Drjeźdźanśka droga 36ll n. l.

Pjekaŕśkeho, Gebauer w Hródku.

Murjerjow, Pforta w Dubrawje pola Hródka.

„ Wünścha w Luśicy.

Połonca, piwaŕnja w Sórśku pola Mużakowa.

Na pśichedaŕ.

Meble trjebane, Fröślich w Syrjójzach.

Wós hospodaŕśki, na 50 zentn., Nowa w Delu. Wujeźdźe.

Wós bźcźazy w Budyśchinje, Tśiaŕśka droga 36ll n. l.

„ bźcźazy w Budyśchinje, Siemenśtr. 41 na prawo.

Sćeno, nětotre zentnaŕje, Mietka w Drježwej.

Koło, wobśel, w Budyśchinje, Mjeśkowe torhośchcźo 81 n. l.

Kmótroš 5½ mjaśaŕny, w Bźdowzach 13.

Wuhotowanje pjeśańśe we Wulśich Dubźecźach 29.

Kuchaŕ, dr. Langer w Rokeźach.

Khabat cźorny a lez w Budyśchinje, Lorzowa haja 5ll na prawo.

Jehnjata, knježi dwór w Krakezach.

Ssudnizy na pśichedźowanje

pjatk 11. meje 1928

w Bźłepjazach na šudnišćiwje dop. w 9 hodź. wiśoke awtowe pśichiprawy, tśeśnik, kamaśka pokładnja a woha, 3onjace koło, meble, wopjadło, knihi a hrónčźa na jeźinu,

w Kolkwicy pśichip. w 12 hodź. w kantinje: meble, pišańśe błodo 3e śtołom, 3 kótlami, kamaśka pokła a błodo, dezimalna a hospodaŕśka cźaśa kobla, wós, šudźiś kgnata, radio, drjewowcej wotkaj,

w Delu. Wujeźdźe w hośćencu „K morjolej" pśichip. we 1 hodź. klawír,

w Bźlunju w Šäuberlichej hoźćenca pśichip. w 1 hodź. kamaśka pokła, kamor a błodo.

S **Kamjenca.** Tudomny dotejśi kśiźnow wobźwjeśi 3aidźenu njedźelu 6. meje 3woje 50-lětne wobśtaće a 3woji 25-lětny khorhojny jubilej. Najwušnjšchi 3tłodźaśi 3wjedźeńskeho wjeśora běśe pśiźenośki knicźa hišśora dra. Schreibera we 3wojim puśowanju do Ameriki.

Škrowe depeše.

Produktowe wiki w Barlinje dźenja dop. 3/11 hodź.:
Pśichi jara měrnych wikach płacźiny 3erje śchtabźene.
Dop. 3/12 hodź.: Płacźiny pśicheńcy a rožśi 3u nětkaj wo 5 pj. śchźabje..e. Wobrot wośtanje jara žnadny.

Płaćiny na Barlinskich produktowych wikach.
Žito a wolijowe symjo po tunach abo 1000 kg, hewsk 100 kg
Płaćiny po złotej hriwnje

	9. 5.	8. 5.		9. 5.	8. 5.
Pšenca	266-269	266-267	buny	23-24,00	23-24,0
rožka	283-285	283-285	woka	24-26,00	24-26,0
nal. jačmjeń	254-291	254-290	módre łupiny	14-14,75	14-14,75
naz. jačmjeń	—	—	žołte łupiny	15-15,75	15-15,75
wows	263-269	262-268	zeradella	—	—
kukurica	234-237	236-239	raps. wosušk	19,00	19,00
pšenc muka	33-37,00	33-37,00	lany wosušk	24,00	24,00
rźana muka	38-40,00	38-40,00	pocn melasa	—	—
pš. wotruby	18,00	18,00	bźrzj. kruški	26-27,0	27-27,30
rźane „	19,00	19,00	syno, 50 kg	2,60-3,00	2,60-2,90
lane symjo	—	—	rźana sloma	0,95-1,15	0,95-1,15
raps	—	—	pšenc. „	0,9.-1,1	0,95-1,15
hródźa	36-39,00	36-39,00	wowsna „	0,89-1,05	0,89-1,03
pjeluški	24-24,50	24-24,50	jećna „	0,80-1,05	0,80-1,00

Płaćiny rěznjcko skotu na Barlinskich skótnych wikach.

9. meje 1928. Płaćiny po centn. a zł. hriwnach.
Skótne družiny a woznamjenjenje

Woły: 196.

Połnomjasne, wukormjene, najwjetśeje rěźneje hódnośe hač do 6 lět	60—62
Młode mjasne, njewukormjene, starše wukormjene	54—58
Mjenje wukormjene młode, derje picowane starše	48 – 51
Mjenje picowane wšěch starobow	45—46

Byki 343.

Połnomjasne, wurośćene, najwjetśeje rěźneje hódnośe	55—56
Połnomjasne, młódše	51—53
Mjenje wukormjene młódše a derje picowane starše	48—50
Spatne	45—46

Jałojcy a kruwy: 593.

Połnomjasne, wukormjene kruwy najwjetśeje rěźneje hódnośe	46—47
Połnomjasne, wukormjene jałojcy najwjetśeje rěźneje hódnośe hač do 7 lět	34—42
Starše wukormjene kruwy a derje wuwite młódše kruwy a jałojcy	26—30
Derje picowane kruwy a mjenje picowane jałojcy	20—22
Mjenje a śpatnje picowane	—

Celata: 3181.

Najlěpše wukormjene (2. druź.)	70—82
Mjenje wukormjene a tajke wot cyca (3.)	55—68
Spatne (4.)	38—50

Wowcy: 4426.

Młódše a starše wukormjene (1 družina)	62—65
Starše wukormjene (2.)	56—60
Mjenje wukormjene (Märzschafe) (3.)	50—56

Swinje: 16320.

Połnomjasne, wosebitych rasow a jich křiżenjow, hač do 1½ lět stare	53—54
Wukormjene	53—54
Mjasne	51—53
Śpatne	47—50
Raney a kundroš	46—50

K dopomnjeću na Nungessera a Colija.

Sowjećskowišchim je 30 minuło lěto, 30 staj 30 fronzowśej letarjej Nungesser a Coli jako prěnjej na śtrě do Ameriki naśtajiłoj. Njejstaj pak swój 3amjer dozrałoj. Njeźmilne morjo je 3ebi jeju 30 woporaj 3abało. Hišchźe bźenja 3wět njewé, hdźe ma w bohrikam morju jeju row pytaś. To pak njeje druhich wotrošchałe, 30 bucha njedźiwajcy teho atlantiśki ocean pśichelećeli. Hakle njedawno dolećja němśke létadło „Bremen" do Ameriki, a druhy 30 na pśichelět hotuja. Nungesser a Coli wał bě chtaj prěnjej rjekaj, tiž 30 na balońi a śrašchny śtrě śmušćichtoj. K jeju dopomnjeću ma 30 w Le Bourget wulkotny pomnik postajiś, kiž je darił Amerićan Robert Jolson. Nungesser a Coli budźetaj w stawiznach Lětstwa 3obu jako prěnjej 3apiśanaj.

Swóbne powěśće.

Semrěli: Maria Bušanowa rodź. Běrkej w Lichanju, 52 lět. — Franśiśka Hilža Karingowa rodź. Richter 3 w Budyśchinje, 81 lět. — Klara 3wob. Schuśtowa rodź. Bretschn iderej w Lubiju, 84 lět. — Pawol Kretschmar, werjejnu 3ahrednik w Wojerjecach, 67 lět. — Hugo Kerber, wyšchi wótłown rjadowaŕ na wop. w Wojerjecach, 53 lět. — August Rohr w Bźłej Wodźe. — Augusta Lorišowa rodź. Lodemannez w Hródku, 74 lět. — Walter Kulka, wójenśki invalid w Hródku, 31 lět.

Towaršcowski powěśtnik.

Drježdźany. Serbske tow. „Cornobóh" zeńdźe so sobotu wječer w 20 hodź. w hośćencu „Stadtwaldschlößchen" Postplatz k wosebitej zhromadźiznje k powitanju bratrowskeho towaršstwa „Jutrnicy" 3e Njeswačidła, kiž na dwaj dnjej přikhadźa. Popołdnju w 14 hodź. je powitanje na hlownym dwórnišću, po tym wopyt našeho towaršnego hośćenca pola kujeza Zmija. Tutón wječor je z rjanym programom wuhotowany a su wjesołe hodźiny kóždemu wěste. Sobustawy, přińdźe wšitcy a wzmóžcie wašich hośći do kwartérow sobu. Bohate wobdźělenje wočakuje Předsydstwo.

Drježdźany. Kat Serbja tu a we wokolinje so wotrobnje na kemše ze serbskim předowanjom we njedźelu, 13. meje, rano we 8 hodź. w kapali Taschenberg-Palais (cyle blizko dwórskeje cyrkwje přepórošuja. Składnosć k spowjedźi w maćerńcy wot 7 hodź.

Jaseńca. Katoiska Bjesada ma njedźelu 13. meje ju měsačnu zhromadźiznu w 6 hodź. Róžeńčanska jubileja dla so kóždy sobustaw prosy, zo by zhromadźiznu přišol. Předsydstwo.

Kulow. Serbske wosadne towaršstwa zarjaduja njedźelu 13. meje hnydom po dopołdnišich kemšach zjawnu wólbnu zhromadźiznu w hośćencu k Rakeskemu khěžorej. Rěčeć budźe knjez wyšši wótc Słodeník z Pančic wo předstejacych wólbach. Wšitcy Serbja su lubje witani.

Lokalny wubjerk tow. ss. Cyrilla a Methoda Njeswačidło. Serbske towaršstwo „Jutrnica" wotjebje sobotu dopołdnja 11,32 wot Njeswačidła a potom hnydom 12,19 hodin wot Budyšina do Drježdźan a to hač na hlowne dwórniśco, hdźeež nas towaršstwo „Cornobóh" popoł. w 2 hodź. powita. Předsydstwo „Jutrnicy" prosy wšitkich sobustawow kaž teź wšitkich cełow našeho Serbstwa, zo bychu na tutym wuběrje so prawje bohace wobdźělili. Předsydstwo.

Poršicy. Serbske towaršstwo „Swěrа" wobdźěli so w Bože stpiće popołdnju na swjedźenju w Budeńcach. Zrjadowanje jězby dla njech so wšitcy, kiž chcedźa sobu jěć, hnydom pola dowěrnikow zapisuja a ći njech hač do njedźele knjezej Subertej wozjewja, kiž sobu jědźe. Předsydstwo.

Spěwaŕska kupka „Lumir" zaso za zwjazkowanjom započnje. Prěnje studije budźeja srjedu, 16. meje, popołd. w 4 hodź. w „Serbskim Domje". Štóž chce so wěcy přizamknyć, budźe lubje witany. Wšo dalše w pruzy ertnje. Bjarn. Krawc.

Tydźeńska skhadźowanka a wědomostna zabawa sobustawow **Maćicy Serbskeje** je kóždu **póndźelu** nawječor wot 6—9 h. w Serbskej kofejowni w „Serb. Domje" (w małej stwi.

Zwjazk Serbsk. Rat. Dorosta. Jězba do Prahi. Wobdźělnicy so zhromadźuja wutoru 15. meje z dypkom we 3 hodź. w Serb. Domje w Budyšinje k wotjědźenju. Wutrobnje so prosy, zo by kóždy porjadu dla z dypkom přišol. Tu budźe přileżnosć, sebi pjenjezy zaměnić. Hlowny zarjadnik.

Hlowny redaktor a zamołwity za politiku, Marko Smoler w Budyšinje. — Za lokalny dźěl a feuilleton: A. Dučmaš w Budyšinje. — Za hospodaŕski dźěl: Arnošt Bart w Brězowcy — Za nawěšći: O. Janak w Budyšinje. —

SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

»S. N.« płaća měsačnje we wudawarni 90 zł. pj., za pólde a pola dowérnikow 1,30 zł. hr. Do wukraja 16 Kč. Kóžde 6o. płaći 10 zł. pj. Wudawa a dźěł Smolerjec knihičišćernja, zap. dr. z o. rak. w Serbskim Domje w Budyšinje. Telefon 2687

Za nawěstki, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotedać, płaći so za mały rjadk 20 mot. pj. Wobdźěłaje so stajace nawěstki a tabele so wyše wobličeja. Za reklamowy rjadk płaći so 60 złotych pj. Rabat po tarifje.

Čisło (Nr.) 110 — Budyšin — Pjatk, 11. meje 1928 — Bautzen — Lětnik 87

Justicne mordarstwo w Mecklenburgskej.

W lěcze 1925 su ruskeho ratarskeho dźěłaćerja **Jakubowicha** k smjerći sajudźili a wotprawili, dokelž sudnizy mjenjachu, so je Jakubowski, něhdyši ruski wójnski jaty, zjawje mjenjene dźěło skónzowali. Wobsudźeny njeje so dołho wobšahnitwje wjedł. Sud njeje Ruju, kotryž němsku rěč dobrje rozumi, wobwoblinježesche, tolmačza k pomocy dał a je jeho jenički we podłožu njedobałacych indizijskich dopokazow sajudźił. Poslednjej lěcze je so wospjet na to pokazało, so je so najwerjeje justicne mordarstwo stalo. Justicna wyschnosć pak niczo njeczinjesche, so by w tym wěrnosć wěsćiła.

Mjes tym su sozialdemokratoju do mecklenburgskeho knjezerstwa pschichli. Pod ministrom Reibnitzom je krajna kriminalna wyschnosć w Nowych Strjelicach wěz Jakubowskeho pschepytała. Minchowski kriminalny psychologa dr. Hans Gentig je dźěsacy dujowo na nesmjnje mordarstwa a we jeho wokolnosći pschebywnak.

Ti wobaboju su so i podhladom mordarstwa sajale.

Dwoju se sajataju staj so jedyn drubeho mordarstwa winowatoj a so skónznje wuznaloj. S tym je so indizijski dopokaz, na kotrejž podłožu su Jakubowskeho w lěcze 1924 k smjerći sajudźili a wotprawili, zhynuł.

Wjetše wojowanje we württembergskej textilnej industriji.

Swjazki textilnych dźěłaćerjow w polodnjowskej Němskej su dźěłodawarjam swoje zadanja w nasajanju nowehe [illegible] wotpowjedźe. **Po nim wa ho wjda wo 36** pjenjezniow powyschicz a so liczba tydźenskich dźěłanskich hodźin z 54 na 46 tydźenskich dźěłanskich hodźinow snižiez. Dźěłodawarjo su tele zadanja wotpokazali, tola su swólnivi, **psched** rosrisagym sudom z dźěłaćerjemi jednacz.

Awstriski wjelepkrjadnik.

Policajska direkcija we Winje je krjedu **monarchistiskeho wjednika wyschka Wolffa, pschedsydu „khježorej žwerneje ludoweje strony“ sajała.** Wyschka Wolffa **w'elepschenadh winuja.** S njepotrjebnej pschiczinu sajecza su lětali, kenž su jo we Winje rozschěrile. Wolff je je wudał z napisom: **„Bela Khun dyrbi so Madźarskej wudaczi“** We cich praji, so je madźarske pótřazujenstwo namolwił, so dyrbi madźarske knježerstwo na kóždy pad jebi žadacz, so by jo zmu Bela Khun, kotryž we Winjskim krajnym sudnistwje jaty jedźi, wudał. **Jeli so Awstriske knježerstwo njeby po trunje žadanju cziniło, by dyrbjała Madźarska diplomatiki wobihad i Awstriskej sajtajicz; Madźarske wóssło dyrbjało do Awstriskeje pschicżahnyez a so tak i nahlynoscżu Bele Khunu smozowacz.**

Policija je lětaki zebrała a jako spitzarja a nakładnika wujaka Wolffa wotpeczetła. Sćerjedu wjecżor su jeho na blatne policajstwo sfakali. Tu jeho po krótkim pschepytowanju, w kotrymž praji, so je **Awstriska, hdyž je Burgenland wobhadzita, truhejznistwo słuczita. Tohodla madźarske knjezerstwo namolwja, so by Burgenland sajo do swojeho wobhrjedzenstwa wsako.** Tejsele naležnosce dla je so hižo pschecżiwo njemu pschepytanje sawjedło.

Pschi rjanju monarchistiskeje strony we Winje je policija pschepytała lětakowy rukopis a rukopis pisma na madźarje knjezerstwo namakała. Wobej je Wolff spisał.

Prikročenje procesa přeciwo elsaskim autonomistam.

We autonomistiskim prozesu w Kolmarje je generalny statny rěznik schtwórtk namjetnył, so bychu so wobsłorzeni a jich wotrzeli, wschitkich stajanych zwědkow zjězdzesch, dokelž by wrozeh hewak hač do nasymy trał. Po dołhim jednanju je so mjes statnym rěznikom a sakitarjemi dojednało, so budże statne rěznistwo schěsć zwědkow, sakitarjo pak 25 zwědkow zjězdzesch. Kónc prozesa so poslednje dny tydźenskeho tydźenja wocakuje.

W polodnjowskim pobjedźenym su wobsłorzeneho Schalla z pschijatschi. Schall je elsaski zwjazk sakitańskich wojowarjow załožił. Schall praji, so je zwjazk jenoz malo sobustawow měł. Dokelž njeje k schkitanju salow dobałał, je wón, so by wjazy sobustawow dobył, wokolnik rozpósłał.

Pschedhidba: Kak rozsajnicze prašenja we wokolniku: W kotrym wójsu jeże ględzili? Kajki wojeński grad jeże měli? Mjeże motorske kolo, automobil, telefon?

Schall: Chcyh wědzeć, kajzy ludzi mósa so po możnosći tucze do Strasburga pschinjesć. Praschenje ja wójskom a wojeńskim gradom Schall s tym wujažni, so je Riehl, wabjazy cżuńskkar, schkitańskich wojowarjow do nekajkeho němskeho wojeńskeho zwjazka pschetworicz dyrbi. Tohodla je dyrbł swědzicz, so so sobustawy schkitańskeho zwjazka runje tak s němskeho koš s francozskeho wójska hjerm. Poslednischi su nětko połozyli sobustawow- wuczinili. Nam so njesmje porokowacz, so zmy filiala Stahlhelma abo Wiking'eho zwjazka byli.

Pschedhidba: Njeje so statuty schkitańskeho zwjazka skrótka se Stahlhelmom pschewzate?

Schall: Sćym wustawki pschehladaci, praju pak, so Stahlhelmowe wustawki zjawa njesmaju.

Wobnowjenje diplomatiskeho wobhlada mjes Prahu a Moskwu.

Diplomatiski dopisowaz „Daily Telegrapha“ je pjecza thonik, so cżeskoslowakiske knježerstwo wo srěczenju radu skladuje, z kotrymž byrbja so diplomatiske stykl mjes Prahu a Moskwu wobnowjeć. Dopisowaz praji, so staj wobaj krajej hižo raz psched wobsamknjenjom srěczenja stałoj.

Pólska druhi puć k morju tricha.

Wjedniski polskeho wotpósłanstwa, kotrejž w Kownje je Litwu wo wurunanju pólsko-litowskeje swady jedna, Holuwko, je rjekł, so dyże Pólska Litwje po nuzownosći dalsko na pschecżiwo pschinicz, so by ju mjes Pólsku a Litwu srěczenje njenadpadnjenja wobsamknjo. Holuwko tule składowasć wuzi, so by Litwu pschesprědczeźił, so Pólska srěczenje na to njewomyli. Litwu nadpadnyć. Pólska zebi jenoz pschcże, so by Litwa njewotwisna wot swojich zuskow, wosebje wot Ruskeje a Němskeje, była. Pólska dyże s Litwu wukti swjazk pschecżelstwa wobsamknyć, so by pódła pólskeho korridora psches nju druhi puć k morju namakała. Wona so nadźija, so so wo tym s Litwu a Letyschsku dorěcz. S tym Holuwko praji, so Pólska sa pschitkadom k morju w Klejpedze (Memelu) a Rišy žada. We nastupanju Wilenskeho praschenja Holuwka pschipómnawa, so na Litwa prawo, praschenje pschisłuschenje Wilna k Pólskej wotpokasacz.

Wysoki bolšewiski zastojnik so wotprawił.

S Moskwy so powě, so su prjedawschego pschedsydu zentralneho wukonjaceho wubjerka na Krymje Ibragimowa a jeho namóstnika Mustafa wotprawili. Běchaj s pomocu statnych pjenjez rubjezmi handu sestajałoj, kotrejž je mjezozy dołho na Krymu rubila a mnohich ludzi morźła.

Rumunszy ratarjo dźěsa swojich gmejnskich sastojnikow wuhnacz.

Knježerstwu pschecżelene nowiny „Universal“ su powěsczi z Bihora pschinjesłe, po kotrymž je tam k njeméram doschło. S Alby Julija so wróczliwschi dźěchu liberalneho gmejnskeho pschedstejiscerja wotehnacz. W někotrych wjsach je so poradźiło, knježerstwowych pschiwobjerwarjow se sastojnstwow wuhnacz. Policija je hakle w nozy w 1 hodźinje njemérny połkrótka.

Čangtsolinowy manifest.

Marschall Czangtsolin, wobkjeżujcy polnjozne Chiny, je spomnjenja hódny wukas wudał. Won je swojim wójskam pornjeł, so bychu na wschěch frontach pschestałe wojowacz, dokelž Chinje w tu chwilu wulki strach z wukraja hrosy. We wukasu Czangtsolin dale praji, so je pytał, pschecżiwo kommunizmej wojowacz, so pak su druhe strachi nětkole wjetsche. Jara wobzarowacz je, so je wukrajenja do naschich jmutkownych swadow mješcha.

Czangtsolinowy wukas so na widelafe wjasnje wukložuje. Jeni mjenja, so wón knježerstwo polodnjoskeje Chiny namolwja, so by wón z nimi ješchiło, so by so mohła zyła China pschecżiwo wukrajnym mozam sjednjeźeć a swoju samostatnosć pschecżiwo nim sakitacz. Druhi praja, so Czangtsolin je swojim wukasom pyta wjednika dobyczerskeho polodnjoskeho wójska Czangkajsheka wot dalschego pschestupanja k połnocy wotdźerżeć, mjes tym pak nowe wójsko zhromadźecz a potom z wjetschim wotmachom so do polodnjoskeho wójska dacz. Też so jara prascha, hacz by so Czangtsolin swérił, so z polodnjoskej Chinu pschecżiwo Japanskej zwjazacz. S tym by halosu wotwołał, na kotrejž sedźi. Japanska je Czangtsolinej bróniu, wójniski material a pjenjezy dawała, so by so mohł ruski bolschewikow dowobaracz. Hdyž wona nětkole w Schantungskej zakrocži, so z tym móz polodnjoskeje Chiny pozkabi, schtoż może jenoz k wobtwjerdzenju Czangtsolinoweho knježerstwa w połnocnej Chinje słužiez. Wutkrajnym mozam, kotrejž so boja, so so Japanska z wobhrjedzenjom Schantungskeje provinzy tehole wažneho kraja smoznje, wjchak by witane było, hdy by so chineški lud zjednocził a Japanowe je Chiny wuhnał. Kaž wězy nětkole leża, je pak sczeźka wozkacz, so k kajkemu sjednoczenju Chinesow dóńdze. Sa to Chinesam trébne moralniske mozy pobrachuja.

Antijapanske hibanje w połnocnej Chinje.

Njepschecżelske smyslenje w polodnjoskej Chinje pschecżiwo Japanzam po podawkach w schantungskim hrjowym měsče Tsinanfu tucze pschibéra. Japanzy tohodla je swojimi zwórbami tucze na japanske wójniske łódze cżekaju. Nangkingske knježerstwo wě, so by Japanika wsche nażuhnjenje pschecżiwo swojim stacżanam i kanonarju swojich wójnskich łódzow na pschinjóstke města połodnjoskeje Chiny twarnuje wjecżita. Tohodla je Nangkingske knježerstwo wótru patrouillowu słužbu torucżiło a swojim sastojnikam dyrbjało, so dyrbja swoju dobrowólnosć na sahkitanje žiwjenja a kwitnjenja Japanzow slożowacz. Wotrjet pschecżiwo Japanskim pak so po poruczenjoscżi wyschnoscżow konce pschebywanje. Wschitzy pschekupzy, kotřiž i japanskimi twarami witaja, so i sasłowom a sebrackom swojich towarow pohlukłaja.

Japanski ultimatum na Cangkajsheko.

Japanski hłowny wojeński roskazował je wjednikej połodnjoskeho wójska Czankajshekej telegrafiske napomnjanje pósłał, so by sa 72 hodźin chinesle wójska se Schantunga wotwołał. Japanski hłowny roskazował žedźi dale jad, jo by so mjeschany japanske-chineški wubjerk sestajał, kotryž by postajił, kak dałeko na japanske wójsko Schantung wobkładźi. Japanske wójsko njeby mohło samolwitoleź sa dalsche podawki pschedewiacz, hdy by so tole žadanje njedopjelnilo.

Japanski zwonkowny minister je srěczenje mjes amerikanskim statnym sekretarom a japanskim pósłanzom Matsudeiru we Washingtonje wojewił. Amerikanske knježerstwo nima wotpohlad, Japanskej notu dla jejneho katrocżenja w Schantungu pschepodacz. Mjes Japanskej a Amerika w chinešim praschenju polna pschesjenjosć knježi. Druhe wojowanje japanskeho zwonkownego ministerstwa praji, so Italska, Jendźelska a Francozska njebudźa tohorunja dla połnywanja Japanskeje w Chinje protestowacz.

*

Stejiscżo Němskeje k podawkam Chinje žłedowaza sdźelenka rusjańja: Wo podawkach w Chinje w Berlinskich politiskich kruhach ménjenje knježi, so Japanzy po wschěm zdaczu zanych dalesahajacych politiskich zamérow w Chinje nimaju, dokelž jeani derje wědza, so bychu z tym protest wulkomozow sbudźili, kotrejž su w lěcze 1922 Washingtonske srěczenje podpisałe. Tole ménjenje so z powěsczu potwjerdza, so by Jendźelska a Amerika z japanskemu postupanju w Chinje w tu chwilu na nadpadne waschnje smérom sadgerzujetej. Němska ma hišcze wjele mjenje pschicżinu, so na někajke waschnje z kejle wězy stajicz.

Japancy Chinezow wotbronjeja.

Japanzy chinesle wójsko w Tsinanfun a wokolnosći dale wotbronjeja, dokelž je na wschelakich městnach k mjenischim zrażenjam doschło. Japanzy su mósł psches Jołtu rěku a druhe strategiske města wobhrjedźili.

28. japanska brigada je so krjedu z połodnjoskim wójskom pola Koticza, 24 kilometrow k kanju wot Tsinanfua do wojowanja saschnjatala a je po njemórnym pschecżiwjenju watku liczbu tychle wojatkow wotbronila. Do Tsinanfua je wróczliwschi je so tale brigada je fyhnymi mozami połodnjoskeho wójska sejkala. Kak je wojowanje wotběžało, wo tym hischcze njejsu powołeże doschle.

Reuterez powěsczerstwa z Nankinga powě: Po powěsczi połodnjoskeho wójska su Japanzy kriedu do Tsinanfuskeho

bontorodneho města tšihodźiny dołho z kanonowy iśeleš. S tym je so 500 ludźi morito. S wobtšelenjom je so wjele tšěžow we wjeczornym městowym dźelu wobškodźiło. Do Londona je wo tymle wojowanju źiśdowaza rosprawa doschła. Kaž so z Tśinanfua powě, je japanska brigada pod generalom Teyamu z chinešim połodnjišim wójskom, nad kotrymž general Tśeng-goyanom roskasowaschе, 4 padnjenych a 20 franjenych tapišała. Chinešojo su tśeźo schkodowali. Wojowanje njeje hišće skónčene.

Japancy połodniše wójsko zbili.

Kaž so z Pekinga powě, je so brjedu w pšichtommnosći japanšcho blowneho roskasowarja japanska khorhoj horje ześahnyła. Hłowny roskasowar je so na to do Tśinanfua podał. Żelesniska tśara Tśinanfu—Tśingtaw so z japanšinmi panzerowanymi wójami schkita. Tajemnowa brigada je pola Tśinanfua dyrbjała wójsyć z połodnišim wójskom wojowaś. Połodnišе wójsko je Japanzam tkrobje napšećiwo stało. Roskasowar połodnišchego wójska, general Tśetnikin, je w bitwje padnył. Hłowny roskasowar Tśanna je połodnišich wojakow, kotšiž su w Tśinanfu wostali, nanowk, so dyrbj za 24 hodźin bróńe wotedaś. Chinešcy offizěrojo njeźiśdźa na drósty bróńe nošyś. Kóžda śpiecźenza chinešich wojakow dyrbi so ze śmjerću tkłesćaś.

*

Japanšе knjezerstwo je 17 parnych łódźow wołnajało, z kotrymiž dyrbi so Nagazaśa diwizija do Tśingtawa pšewjeźe. Poslednje powšeźe je Schantunga praja, so je połodnišе wójsko, kotrež bě městowy chineši dźeł wobšadźiło, so poddało. Tuchi japanšе kšeda počachu nad Tśinanfuom łotaś. Chinešich wojakow su hyndom wotbronili. Powšeźe je tak wérna połwjerdźi, so je japanšе wójsko železnicu mjez Tśinanfu a Pekingom wobšadźiło. Japanzy su hač dotal 7000 chinešich wojakow wotbronili. Pšeći wojowanju w Tśinanfuu su njeźiśe 150 padnjenych.

Ze Serbow.

Dnjownica.

Pjatk, 11. rožownika.

Mamerta.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1".

† 1878 Bohuwěr Křižan we staršiskem domje w Sch[illegible], młody serbski studenta boho-łowstwa na sch[illegible]. Jenož junu je so jemu spožćiło Boże słowo w [illegible]ojej lubej serbskej rěći pšipowědaś a to we H[illegible]om staroslawnem Božim domje jako sobustawskeho pšedsyskeho seminara pod wodźenjom w[illegible]adelja Imiša. — Wulke nadźije so na njeho [illegible]utrnu lubosć za swój serbski n[illegible]rodźił wot swérneju a nahladnoja[illegible]. Jeho bratr Jan, nětk też hižo d[illegible]ownity Hodźi-ki farař. — S[illegible]połoži na jeho row palmowe[illegible]kom:

S[illegible]ho, was worudźuje,
Z[illegible]je sylzuje?
S[illegible]se w hłubi so pokhmurja,
Kiž bowak nadźiju směwk rozswětluje?

Su powěsć wot domu nam pšipósłali,
Zo wěsnuina je z roku rubeju
Sujeré wurubiła swérnu wutrobu.
Kiž styskuje hižom lětnmy parowali.

Ach zwonće zwony nasich skórźbow nahłosć!
Je žołny Sprjewje njeśe do Serbow
A wětry wěsće dale našu žałosć!

My zrudni smjertny kěrluš zaspěwajmy.
Zo kliněi směrnjo pšez jeho row:
Bóh da a wza a Bołe khwalbu dajmy!

1846 poswjeći so Dittrich Budyšski tachant w Prazy za biskopa a serbscy studenća jemu přepodaja serbski zbožopřejacy spěw.
1812 Budyšin wočaka začah Napoleona.

Wowćeŕ a wjelk.

Wowćeŕ přinjese sebi cyle młodeho wjelka z lěsa domoj a mjenješe, zo sebi na nim dobreho rjećanika pšed wowćernju woćehnje, dokelž wón wo rubjenju a torbanju ničo njewědźeše, też ničo tajke hišće woptał njebě. Wjelk bě skluny wotrostł a zdaše so na swoju słužbu dobry być. Ale što měješe być? Nětdy skoći wón tola do wowcow, popadźe jenu a poča ju žrać. „O ty njedušniko", dźeše wowćeŕ rozlněwany, „tuž ty tola swoje přirodźenje po wšej mojej prócy a dobroće puścił njejsy! Ja hižo widźu, zo dyrbju ćo samsnoje hroznosće dla zarazyć, kotrejež dla dyrbimy twojich starych zabiješ.

H. Zejleŕ.

*

— **Wo wjedrje.** Wječera wjeczor w 7 hodź. barometer 740, hygrometer 0, thermometer wo dnju +9. Dźeńa rano w 7 hodź. barometer 744, hygrometer +4, thermometer w nogu +1. — Lodowi mózanrju so pu zyłej Europje źiwoje žurowe knježeństwo nastupili. Wječera we połodnišchej Němšcej so zyłe dopołdnje žneh dźeśe. W Krkonošach a w Čžornym lěsu hory sašo nowy žneh pšikrywa. Sstrjedu po zyłej wjeczornej Ruskej žałostny wichor zychnowasche. Wětry też na Balkanje sakhadźachu. S wjeczora bliši so nowa wyschina. Skklenza stupa na rjane. Dokelž w połnozy nižiny ninto cźahaja, śmějmy so wocźoplenja nadźeć. Dźeńa w nozy je khětro pšichimało. Luže a stejate wody běchu hač do 5 milimetrow tołstym łodźikom pšikrykte. Boja ho, so je śmjerśt kćenju jara wadźił. Jenicźke źiwo je, so běśe žuchо. Mity dejchcźit na śmjerśti mohł wjele porjedźiś. — Jutše žobotu źłonczło 4,12 hodźin śthadźa a so 7,42 hodźin thowa. Měsaczt je połnozy 1,43 hodźin śthadźa a so dop. 10,04 hodźin thowa.

*

IV. koncert Donskich Kozakow w Budyšinje.

Donscy Kozakojo spěwachu wćera wjećor zaso pšed přepjelnjenej zalu w „Krónje". A spěwachu. Najprjedy kěrluše a potom spěwy a pěsnje w cuzej, ruskej rěći. A tola jim rozumjaśmy. Přetož Donscy Kozakojo spěwachu dušu Wukrajiny. Z jich hłosow su sčinili nastroje, kajkeż hač dotal ležy słyšaśmy. Cehedla dyrbimy poskićene spěwy hakle mjenować, běše tola jedyn tak dospołny, wulkotny a krasny jako druhi. Tak jich cyrkwinske spěwy. Pišćele su z krałownu mjez nastrojemi. Khór Donskich Kozakow su piśćele, dobre, wurjadne piśćele z wjacy hač sto registrami. Wobdźiwanja hódne, kak wobknježi khór najcuniše pp a najmóceniše ff. Je jich nětdźe 50 spěwarjow a zda so, jako by jich było 300. Tajke tenory, tajko basy smy hač do dźensnišcho jenoż pola Donskich Kozakow słyšeli. Jich mócne basy a słěbrno klinčne tenory su z woprawdźitym wokrewjenjom za dušu. A ninto měry zajimałe akkordy, tak wustojnje a čisće spěwane, dyrbja też najzymnišu dušu zhrjeć. Tak je też ze swětnymi spěwami. Kotry z nich je najrjeńši? Kóždy je krasna, woprawdźita parła. To njehodźi so ani ze suchimi słowami wopisać. Što bycha było wšě superlatiwy nad tajkim wumělstwom! Naposledku zarejwašłaj dwaj Kozakaj narodnu reju, přewodźanu ze spěwom, hwizdanjom a kleskanjom. Z wulkej zahorjenosću přikleskowachu připosłucharjo a wuždachu sebi hišće přidawk.

Njewěmy, što dyrbimy pola Donskich Kozakow bóło wobdźiwaś, jich hłosy, dokonjanu dialektiku, přikładomny přednošk, disciplinu khóra abo wustojneho dirigentu Sergeja Zarova. Z hłubokim začišćom a zahorjenjom smy wćerawši koncert wopušćili. Na zasowidźenje, słowjansky bratřa!

Jc.

-- Stšibworny kwaš swjeczejsche wćezera schtwórtk kupischchuz Gustav Duchman (mjiczeł Stienez firmy Zitnych wikach 44) je swojej manželskej Margaretu roz Henkez.

— **Swjowadne mjaßowne jetli (Freibank w Budyschinje.)** Sobotu 12. meje dopokdnja wot 7. hacź do 9 hodź. wotedawa so fure homjaze, punt po 40 pj., fure źiwinja mjaßo, punt po 50 pj. a fure cielaze mjaßo, punt po 50 pj.

S **Wowrjowa.** Wowrjowski wumělstwowski mikus, l. pr[illegible]jedy knjesej Juliuźej Kórnerej skuschesche, je dotalny direktor Gutkawskeho mikyna akz. tow. we Wrótšławskim wokrjesu, knjes Gustav Mai kupił a po tšitšnym wotpowanju sašo w nim mlěcź zapoczał.

S **Delnjeje Hórki.** Wječera je stałaŕ Dubel z Brězowki w Marczinkez stałe straschnje snjeschożik. Kamjeń kałaje so tuton njenadźijny wotpukny. Cźeżki kruch padże Dubel na nohu, ju hrosnje rosmjeczitschi. Sanitetny auto jeho k lěkarjej Schneiderej we Wulkej Dubrawje dowjese. Tón dyrbjesche ranu sašchicź. Snjesbożeny bě dołhi cźaš bjes wědomja.

S **Bukojny** pola Barta. Sjawny pucź z Bukojny do Barta je dla nasypowanja na Bukojnczanskich honach wot 11. meje hacź do 15. meje 1928 sawrjeny. Jězdny wobkhad połasa so psches Luczinu a Suborniczku.

S **Komorowa** pola Klukscha. Po starym nałožu je žebi teź tudomna młodźina rjanu meju stajiła. Wona je 32 metrow wyschka a sbladuje psches wjesne tšěchi do wokolinty. Njedźelu 13. meje popołdnju w 2 hodź. młodźina pschi lndowym źiwdźenju meju mjeła.

S **Kolkwitz.** Tudomny pšichrunk Jelsa je tele dny do cźežkich myslow sapadnył. Jako běźe wutorn zyku nóz bo bědźił, cźeku rano z zuhymi pjenjesami, kotrež domach chowasche — na 18—1900 hrimnow — a rosnjeta je we kelkach a na łukach. Tam něšto źiwdu z polizajstim pjenjesami pytachu. Puß něschto pjenjes namakała. Te jena žona źdźeli, so je něschto pjenjes namakała. Spytny pjenjezy znadź žu wětšiez bóźzy wotnjeśli. Wobžarjujemy nchо žu źiwdu do krajneho wustawa w Sźwódnjy wotwjesli. Kschesćanska pschišłužnosć pak je, so tódy ti něschto zhubjenych pjenjes namaka, je jeho mandźelske woteda.

S **Kotcz.** Kotowske drujstwo wobdźelnikow na elektrizkim powodźe wotnjeć źiwoju generalnu zhromadźiznu w Panizez hoschćenźu. Pschedsydza, knjes Gintzel-Wichowy, wotewri zhromadźiznu z powitanjstnimi słowami a wosweli wi potom z lińezimy pschitomnych liczby zeńdźenych zobustawow. Kaž tež wothlad a pschihlad w minjenym lěźe. Postajnyschi pocześci zhromadźizna wobustawy, kotrež su wumrěli. Na to pschećźejechu zhromadźeni k dźiwowemu porjadej. Na prénimi městnje stejesche wobschérna **cźinje rozprawa.** Knjes Gintzel napomnjaschе zobustawy, so njebychu pschi wupowjedźenjach a też z elektrizkej pschiprawu lohkomyslnje wobschadźeli, dokelž je so na tuto waschnje hižom mnoho njeschożow stało, haj žamo k wohnjam je dóschło. Pschi druhim dypku, kaž nastupasche pschepoloženje službowanja, poda město liczerja pschedsyda wobstajnjenje pokładnje, kaž je pschezo hischcze spokojaze. Knjes Finck z Wichowow, jako pschichował z dźiwnej druhimaj knjesomaj rosprawjeschche, so je pokładnju w porjadku namakał a namjetowasche wuspwobodźenje pschedsydstwa. Pschedsyda tenn pschihłoßowasche. Tu ma so pschispomnicź, so je powod po tym, so je z koprom wulvarjeny, lepje wupłaćił. Pschi nowowólbach na město jenorčzeho knjesa Schwarza knjesa E. Herzoga do dohladowarstwa wuwolichu. Dale staj porjadnje wustupiłoj knjesaj Grosa a Henschel, kotrajzwolenaj su knjes Groß, nowy wolenc knjes Wenck. S pschedsydstwa wustupischtaj po wustawkach knjesaj Schwabonnja a Schlenkaŕ; wobaj jenoßłosnje sa wupołožku. Bruhowarjowy službowanjow zu w nowym wobłodnym lěźe knjeza Felsa, Semig a Renez. Wschitzy tym pschepokazu sastojnstwo pschijachu. Na namjet pschedsydy wobstajnthy shomadźizna, so druzźimo se swojaka sakitich druzstwow wustupi. Dale so wobsankmy, so ma so w oktobru 10 letnje wobstaćze druzstwa wobswjeczeźi. Pschihoty a wu

Marica a Hanica.

Roman.

22] (Pokračowanje.)

O palzow łupetaje skradźu pisches nakhoju, [illegible]nije pschez wrjeschkowasche, łhubi so we wintsch[illegible]om jarowjecznej. Runje pschihna so cleh[illegible]wona hedźischze w schkłeńczanem kaschczin, [illegible]aj w pjeży, tak je teź jej, kotraż be tola [illegible], pótne krjeczeje na nohu wjacha, a hlad[illegible]ium tam, hdźeż pschezo tu a tam nijes do[illegible]emami je Rochowy hród wumuri a jaßo [illegible]ota dha wo je, je bě jej muż tónle puć zaw[illegible]wona pienicu pschinjeße, wón je tola nje[illegible]a pschemyślowasche, schto ma Meinhardowe jetowasche žebi to, wot Ruffinskeho namětaposczezo po je hłónzom pjeżajowych drohach pisches Horni Mais. Stutniwej zonje, kiž njebě žebi wós wothnajała, bu tšěsle, žwojenm wobschérnem cźełu tón puć wołdawjeł, na kotrymž njeßmilnje i njebjezjeze módrimy słónzo palesche a smalesche.

Tu a tam wona pojasta, dych łoje. Wotčiwasche žebi wobtšize. Roły jej palachu. S czerwjenczinej bjschezej je jeje tołstej cuzy, na kotrejež prawem schwabrtem porsu bě je mandźelski pjerschčenek tak ćwrhi, je njemóźesche jón teź pschi plokanju wjaza dele ześahnyć. Bjżej ßaćkowanej rukajzy njeschkitowajuchej. Jej bě, jako by prosto hižo wjaza njemełha. A w tom rażu, kiž bróże po herje horje pisches śjej. Valentina cźinjeschе, pschibywasche jar tak njesmjerśtliwje, je jej hrew do hłowy tharasche a je jej psched wosczimaj pjeżenjesche. Wona njemóźeschе wjacy mocy, lawki abo jenoż nékajki kamjeń dopschahnycź, ale pschjeżej je zyle jednoze je hjeżeł na kamjeń. Hižy do sady pschjeżej, dokelž woołožnje njeramowe, běźe tam čwihu pokładźała, hdyż zachu [illegible]

pschihódże ninto, kiž wupadowaschе łaž kujes. Wón žónsku najprjedy žebi wobhładowasche a wona, kiž zawěźe jenje na nékaho wěcźała njebudźeschе, hyrnyeź by to jenoż prosta burska holza była, stonasche wuskstšiwje po pośmějwajo, jo tu tatle psched tym zuśym w pschěrowje šedźi:

„Sworje je!"

Tón pschała: „Dwacź, žakostinje!"

Wón bě wuskkaŕ. Pisches wschelnjeńke kabata bě kit pschedpyknył; kabat bimbołeschе so nanja tšerhoji na tšrihbjecze. Wón zchahny žebi žkomjany klobuk, a podpykowasche cźoło: „A zyle podobnje po tam horje kroßnowacź!"

Jeje mutnej koleni so snjeschchéchej, Wona kwony jachło, a kujes widźeschе jeje wjerjoze so wobliczo a złykschesche jeje dychanje. Tu wuczeze tajki i njadźiwjelowjani płazkami je jaka a połicźi je jej. Wotkomik je wona drožeschе: žónska tu pschi puću i zuśym kujesom bachtoju a dawe žebi k tomu hišćeze howiez? Schto drje by wona žama we druhej rjeńka! Tola dźyż wotčeschtujaze, bźe płazki wuhlada, złožaźu jej kšiwy to hubje, njemóźeschе so zaprjeć, a i łahkim napinanjom pschimaschе ja pośticzejonym.

„Tu, proschu, jenoż bźeze wjazy!"

Wón žyppny jej pot łyjti do wotewrjenjeje rukl. Wona podjakowa so jenoż je žaidźelenjom cźerwjenjeju wóckom, nad cźernymaj wobwinjwinjaj kolejkemaj. na kotrejuż mikawczkoch małe łapti wiżachu. A zonaze hładaschе hłupje na njeho. Kujes, je stonanjom dyhł pusczezo, pożbydże so tohornuża pschi jeje tkonje do pschirowa. Trochu wuskstšiwje so wona wot njeho pomny. Wón pak nicźo njeepyny, łaž ße ßa, wźezicze wo tjanoźcźadi wokolinu, a je žjwoźimaj wodmowtódrymaj na njeho hładaju, ménjeschе je žewjerowneńskim pschišiwkom:

„Sschbjeże ras, jyma wschak pola waż njeje, dobra żónsta!"

„Dobra żónsta?" Cźeta Angiolina bolesche tale narěcź. Wona splóschtiwje na njeho z boka pozhładny. Mékohakle so dohlada, tak rjany człowiek wón bě. Po dobrem krawzu, wożebnych schatach, krawatowej jehlicźy, cźežkich złotych rukajzach pésta kujesa a trochu so wobmjerli. Wón pokaża do hłubiny, wopraschа so, kaž rěźa to abo druhe, — jara njeschćedpojaty, kaž i nékim rěcźich, kotreschо schkoda a kotreżo ženje wjazy w žiwjenju njesłowohadach. Wón powědaschе, so je tudy zuły, so runje pschikhodża je Rochowskeho hroda dele:

„Hrabja Aich bźiche mi pißaŕ, so je je pschezo doma. Na, tuż njejsym po każe pschi pschipowědźi. To je tola jara hłupje! Ja wol tym teź na pol wyschinie tlepataka ßaßo dele pótßaŕ. Ja njemóźu to dreczowanje ženi widźeczi — wésće wy, kiž mam ßam konje!"

Cźeta Angiolinje jeßa so, jako by trochu ponižena była. Sa toho mjeßesche drje ju wón, ju, kotraż bě w tajkej horjcźe ta pschi horje bźežała, a wośta nétko prosto w pschirowje leżo. A ße by so w prawem ßwóźe pokaßała, rjekny, so teź wona chże na Rochaßowy hród, ßwojeho pschiwuknego wopytaczi.

„Haj, mojeho bratrowza."

Jn to wjeßelesche, tole słowo klinczeź daez. Pschinđże to trochu ßwyßoka i erta tokteże żony, kotraż tu ßo pocźo na ßemi bedźeschе.

Kujes ße pobźchny, prajeschе nécźto tajke, każ „hnadna knjeni, ßmém ßo ßnaty ßcźinicź," ßawrć klobi a njenowaschе ßemjanske njeno. Potom ménjeschе: „Wedajcź, hnadna knjeni, ßo ßym wuskkaŕy haćź na rukawy. SSe mins loci dyrbit to wujasnjnicź. Dezyka, w Londonje, hdyż běch pschi póßtanstwje, dymach wjele ßwobodnym i hrabju Aichom bramadźe. Pardon, hnadna knjeni, bydliješ-li dha tam hrejicźa?"

„Nź, każ prajach, ja jeho jenoż wopytam."

„Ale wón njeje doma! Wón je hižo nécźto dnjow japancźowal."

Cźeta Angiolina rosdaji hubu: „We tom ja tola [illegible] njewědźeł!"

(Pokračowanje ßcźehuje.)

...ujejšie ...ujednjenja je předsydstwu ...ychowiteljskeje. ...ijanju protokolla je shromadźena ...enta. Kedźbu! We wčerawšnu nawěsćku ...a serbskich kat. młodźeńcow w Rožeńcu“ ...druhicu předstajenja hry, stwórtk 17. me. ...ylil. Nima rěkać 1/2 8 hodźin, ale 1/2 ho... ...aj dźensniši nawěsćk. ...ńskich Pazlicc. Radupodawanje za maćerje ...h Pazlicach budźe wutoru 15. meje popol... ...odźin pola Kralec. Lěkař budźe přitomny. ...jenja. Přichodnu njedźelu budźe lětušchi na... ...nk. W druhich městach wokolinu běchu her... ...deje wobpytane, też kupowało je jo wjele. ...obdla j wěstosću wočakować, jo njedźelschi ...ernant tohorunja živy wobtkow přińjasyje. ...je Wizy pola Mikawa. Jako dźiwjacej Domaški... ...je Wizje přjes Nowu Wieš domoj dźěchu, krótce ...nowiny wočekać tak njeboźownje jo njeho, so Domaš... ...ndy a jo cłokło na słowje jeli. Cźežkotrajnerowho ...ajdźecha j khorobnym autom do Emmanšeje khorowniz ...Nišej.

S Běleje Wody. Pondźelu wječor jo na janje „Herzenk“ wulko wotwali a hórnika Hendricha Pawlika, je ...Wjele Wody hač do schije jahyła. Sanitskach cźežko ...hało dowjedźechu jeho do khorownje. Je mało nadźje, ...wolitori.

Strach před khorownju.

Strach před khorownju je mjes ludom jara rozšěrjeny. To hnadź ma swoju přičinu we tom, jo mjes wulkej ...ocźu cźežkich khorych, kiž so w khorownji wusrowieja, ...ej, tej poměrnje wjacy wumrěja, hač mjes khorymi, ...o by doma ležali. Tola dźiwny jo dopomnieć na to, ...o wjele kow a typarjow kóždy tydźeń wustrowjeni abo ...o we wjele wolpřichenj khorownju wopuščeja.

Jeno jo we operaciju abo wuhojenje stamanscho stawa, ...ora je powschitkownscho doroslenja, so je wothla... ...je w khorowni mnine. Je pak hač wjele druhich khoro... ...liž mjša so jenož w khorowni wuhojicj. Kak husto ...ischeji na přichlad doma strach nalěkowanja, wobźěje ...ni dźěji a rozšěrjenje khorosće je j wulkim strachom ...amne hwjezdne stawy. Tu mźe khorobnja wjs jenož ...khorsho j wulkim zohnowanjom hyeć, ale też ja tam... ...liž ju wokolo njeho. Ale ju też tajke khorosće, liž ...e ja jenož w khorownji hojicj kaž bjóh w žołtej, ...olowa khorosej a druhe. K temu přichódźe, so wjele ...ch k jich wustrowjenju dospołna mór trjebaja, so ...a doma hyšće, hlonjo a powšěh pobrachuje, abo so mi... ...a doma teje abo tamnje techniske přichpravy kaž ...khorowni.

...osnud, hač je wothladowanje w khorowni tróne abo ...tajte doma bohatsu, njech so hižorej přihowostaji, ...ej dźiwadnjej dźě je j wutřehu dźěla na dowěru ...

Strach před khorownju.

Strach přeći wšitkim? Mysličtka, mjese wschemi krajemi ...ewěsće tute wobješenje, drohe a wobthódej njepschecźiwke ...a (a pady) wottronicej, dobywa na přichwitnikach. Cźasy ...e bliže, hdźej budźemy j němitim pažom wschě hra... ...tres jadźenstwo a płacźiwy přichetrocźej hnuśeć. Wo... ...erje su hnej, dotal mjes Němšej a dwanaccemi stata... ...oju šchinjece. Sem to Awstrisija, Gdansko, Schwicja, ...ecdsko, Danska kupu Island (ma njemnjšy khyže ...ezhorjadowanje), Liechtenšteinske, Luxemburgske, Finska, ...ehorjenja (Hollandska). Portugalska a Cźěskosłowakska ...ez 5. 1. 28.). S zyłej cyrkwi krajemi hischeje jo jedna ...a nadźiwny jo, so najpomnjenym statam borzy Južnos... ...ecźejanska a Jendźelska přichinitwicj, mjes tym jo Fran... ...erska wo wschitnjenju wisa mcźe widźecj nachze. Wothla... ...dajo wot tak wuenowaneho nahraniczneho wupokaja we ...ecźeskowatiści (ja 50 pj.), liž přichinuwy do ujeje hač na ...0 hr. šelenofeje dowola, wothladuje wot južnoslowjans... ...ich narjadźeho wisa (ja 1.50 hr.) a wulkeho wupokaja ...e šchatiske (ja 2.50 hr.), ma najwišši wisum Južnos... ...ejanska, jenož 5 hrivnow. Runje tak drohi je jedyn ...dźeń we Wuherscej (Ungarn), mjes tym, jo je na jedyn ...eźaj 10 hr. płaćji. Norwegiska žada šej na jedyn tydźeń ...,50 hr., na mjeźaj 10 hr., Belgiska na jedyn tydźeń 6.75 ...., na mjeźaj 9 hr., Pólska 8 hr., Egiptowska 8.10 hr., ...elgiska 8.50 hr. a Estlowska 10 hr. — S tym su wisa hač ...0 hr. wuciekrjaje, wschě druhe kraje hu drohsche. Tak ...e wisa Bolharska ł 10.20 hr., Alžerska, Tunika a Fran... ...owska ł 10.50 hr., Litwinska ł 11.38 hr., Ruska ł 12 hr., ...urkowska ł 12.50 hr., Tripolitanska a Italska ł 15.40 ...r., Palestina a Jendźelska ł 15.70 hr. Jara drohi je ...ajcźi do Schpanišeje, ta šej žada 20.50 hr. Tola pak ...hdźeje Rumunska njedostejechuje, liž šej ja šwój wisum 21 hrivnow žada. S tym je najdróžschi kraj w zyłej Eu... ...epje, dźeje na zyłym šwěcze. S tutoho pschehlada je wi... ...dźecj, jo wisa puczowanje do zuiych krajow tydźeń pschedróha. ...aj je najthmańcho, so je tutych krajow šoatusemy.

Najnowiše z cyleho swěta.

— **Schkrowa powěsć wo wjerbje za jutlischu zobotu:** Zamwócjeno, schejatje, ale milišche. W Jendźelskej šuchu, ...jenje a cźoplischo.

W južnoslowjanskej skupschtinje je zwonkowny minister Marinkowicz na praschenje, hač jo Italska na wójnu pschecźiwo Južnoslowjanskej hotuje, wotmolwił, so nima ...a to žanych dopokasow. Wjednik oppozizije Pribicźewicź praji, jo ju pomery k Italskej najšale. Mussolini na to ...ěkla, jo by Južnoslowjanssku wot jejnych šukodow wobšaz... ...mocźił. Tohodla je Italska z wěstymi statami swojich pschemocźiskich wobtamkla. Italska pschecźiwo Trianonskemu skrjeczenju dźěla a je Albanisku italšku koloniju sčinika. Wjed... ...ratarstwo stronu Jadranskeho praji, jo chce šebi Italska ...Albanskej stratcgiske kschescanstwo stworicj, wona Ma... ...zarsku wobsedzi, a je ...chcjasane, a dhe Rumunsku wot M...

Italska je na posliczeny amerikanski pokt pschecźiwo wójnje wzamolwila, jo dyrbi jo namjet Sjednoczenych statow potnóznje Ameriki na konferency jurisdiskich wězywnych statow dy jo dyrbjał pschi tajkej konferency wobdźělicj, dokelž by wona hewak bjes samyšla była.

*

Po wutrajnych dešchach je jo pola Grottammare we Italskej j horu pjerischcej wotwalila, kotraj je dwaj domaj a železnizu sahnyła. Železniski cjah, kotrjž huydom na to pschijędźe, jo na sahnyjenych kolijach swrócił. S rospadankow rosbitych wosow a sahnyjenoju domow su schešcej morowych a 18 ranczenych wucźahnyli. Wobhład po železnizy może jo hakle za pjecź dnjow sajo saporicej.

*

Na ruskim namjestnym dwórnischczu su paduschi afghanskej kralowej dwaj koffraj z drohej drastu, kosmischnu a toaletnymi wězami, w Parizu na doły kupjenymi, kradnyli. Někotrych ruskich železniskich a namjestnych sastojnikow su sajali.

*

Pschi železniskim pschethodże blizko Lilla je jedym djelacej skład němskich granatow namakał. Pionerojo skład wotstronjeja.

*

W někotrych stronach je smjerść w zahrodach a polach wulku schkodu nazinił. Wjerschći Cevennow a Vogesow su z šněhom pschikryte.

*

W pschirunym cjahu Lyon—Nanies su rubježnizy, hdyž cjah psches tunel jędźesche, sastojnika w pótšlim wozu nadpadli a do njeho bili, hač je wědomja zbył. Potom su mech se zahrabanymi pjenjezami rubili a z cjaha skocźili.

*

W Dubrownika w Dalmatiscej je wichor so tworjasce schulske twarjenje z dźela powalił. Rospadowaze murje na niže ležaze chěže padnychu. Tšo wobydlerjo su so z tym sarasyli.

Towaršwowski powěstnik.

Bukecy. „Jedn. Sokol“ zwučuje kóždu sobotu wječor we 8 hodź. Přinđźe tohodla wšitcy a to z časom! Sokolwanje je strowe! — Starši wotrjad tón króć nie!

Domowinje přizamknjenym towaršwam. Trjebamy za wěsty zaměr wot kóždeho serbskeho towaršwa, kiž ma samsne towaršwowe znamjesko, jene tajke, dale wobrazy towaršwow, hdyž tajke maja. Wšitko so njewobskodźene wróći. Zapósłać na podpisaneho hač do srjedy 15. meje. Prošu podpjerajće wěc, ma služić k lěpšomu Serbowstwa.

P. Krječmař, Budyšin, Serbski Dom.

Drježdźany. Serbske tow. „Čornoboh“ zeńdźe so sobotu wječor w 20 hodź. w hosćencu „Stadtwaldschlößchen“ Postplatz k wosebitej zhromadźiznje ke powitanju bratrowskeho towaršwa „Jutrnicy“ ze Njeswačidła, kiž na dwaj dnjej přikhađza. Popołdnju w 14 hodź. je powitanje na hłownym dwórnišču, po tym wopyt naschu towaršnchu hósćenca pola knjeza Žmija. Tutón wječor je z rjanym programom wuhotowany a su wjesele hodźiny kóždemu wěste. Sobustawy, přińdźe wšitcy a wzmnóe wašich hosći do kwartérow sobu. Bohate wobdźělenje wočakuje **Předsydstwo.**

Jasćicy. Katolska Bjesada ma njedźelu 13. meje swoju měsačnu zhromadźiznu w 6 hodź. Rožeńcanskeho jubileja dla so kóždy sobustaw prosy, zo by na zhromadźiznu přišoł. **Předsydstwo.**

Malešecy. Jednota „Sokoł“. **Dźěći** maja njedźelu popołdnju w 1 hodź. na zwučowaniešu zwučowanje. Budźe so prostne wučić, po tym hry. — Pónđelu wječor we 8 hodź. pola Zendźie serbske reje z hudźbu. Njech kóždy w prawym času přińdźe. — Wutoru zwučowanje za dorosćenych, po tym krótke posedźenje dla moje mjetanja. **Načolnik.**

Njeswačidło. Serbske towaršwo „Jutrnica“ wotjěđze sobotu popołdnja 11,32 wot Njeswačidła a potom hnydom 12,19 hodin wot Budyšina do Drježdźan a to hač na hłowne dwórnišćo, hdźeež nas towaršwo „Čornoboh“ popoł. w 2 hodź. powita. Předsydstwo „Jutrnicy“ prosy wšitkich sobustawow kaž też přećelow našeho Serbstwa, zo bychu na tutym wuleće so prawje bohaće wobdźělili. **Předsydstwo.**

Porsicy. Serbske towaršwo „Swěrca“ wobdźěli so na Bože stpiće popołdnju na swjedźenju w Budestecach. Zrjadowanje jězby dla njech so wšitcy, kiž chcedźa sobu jěć, hnydom pola dowěrnikow zamołwja a či njech hač do njedźele knjezej Šubertej wozjewja, štó sobu jěđze. **Předsyda.**

Serbske towaršwo „Lubin“ w Budestecach wotdźerži njedźelu 13. meje wječor w 6 hodź. pola Rósikec swoju zhromadźiznu. Rěčeć budźe knjez Krječmař z Budyšina. Dale budźe so wuradźować wo našich serbskich swjedźenjach. Kk. dowěrnicy budźa hišćo junkróć prošeni, sobustawam to wozjewić (wječor z dypkom w 6 hodź). Dla ważnych wěcow (poswjećenje khorhoje) su sobustawy, stari a młodźi, kaž też hosćo wutrobnje přeprošeni.. Wo prawje bohaty wopyt prosy **předsydstwo.**

Serbske towaršwo „Zahrodka“ w Delnim Wujezdźe ma njedźelu 13. meje popołdnju w 4 hodź. měsačne posedźenje. Wšitke sobustawy so wočakuja.

Předsydstwo.

Spěwaćska kupka „Lumir“ zaso ze zwučowanjom započnje. Přenje studije budźeja srjedu, 16. meje, popołd. w 4 hodź. w „Serbskim Domje“. Štóž chce so wěcy přizamknyć, budźe lubje witany. Wšo dalše w pruzy ertnje. Ejarn. Krawc.

Tydźeńska skhadźowanka a wědomostna zabawa sobustawow **Maćicy Serbskeje** je kóždu **pónđelu** nawječor wot 6—9 h. w Serbskej kofejowni w „Serbskim Domje“ (w małej stwi).

Zwjazk Serbsk. Rat. Dorosta. Jězba do Prahi. Wobdźělnicy so zhromadźuja wutoru 15. meje z dypkom w 3 hodź. w Serb. Domje w Budyšinje k wotjěđzenju. Wutrobnje so prosy, zo by kóždy porjada dla z dypkom přišoł. Tu budźe přileżnosć, sebi pjenjezy zaměnić. **Hłowny zarjadnik.**

Hłowny redaktor a zamołwity za politiku: Marko Smolef w Budyšinje. — Za lokalny dźěl a feuilleton: A. Dučman w Budyšinje. — Za hospodarski dźěl: Arnošt Bart w Bróžncy — Za nawěsće: G. Janak w Budyšinje. —

Nowosće
žonjace je a mužace je drasty
po najtunšich płaćiznach, ale tohodła z najlěpšich tkaninow a najlěpšeho zhotowjenja, tak zo ma kóždy wotebjeŕ swoje wjesele.
Njenamakaće tajke nošto wšudźom,
Pyšne wobleki w cyle nowych barbach a nowočasne 45—96 hr.
Pěkne žonjace mantle z mužacych tkaninow Kasha a ripa
Gabardinow. mantle njepřemokawe, elegantn. coverkostowe wot 48 hr.
Sportske kostumy z cyle nowych tkaninow wot 25 hr.
Charleston-kholowy wot 12 hr.
Elegantne kostumy z čemnomódr. a čornych česanych tkaninow jara rjane wot 35 hr.
Njepřemokawe kabaty, Knickebocker, gumilowe mantle, prawe bayerske kosmickate mantle wot 25—50 hr.
Zhotowj. wobleków po měrje najtuńšo
Najwjetše woloženje při płaćenju, bjez toho, zo so podróži
Dokelž je nětk najwjetši wubjerk poručam bórzowne nakupowanje
Drastowy dom
Karl König
na Žitn.hasy 4 **W Budyšinje** na Zitn.hasy 4
Telefon 3480

Wšěm Serbam a přećelam „Serbskeho Sokołstwa“ poručamy

„Sokolske Listy“

Redaktor: wučeŕ Michał Nawka

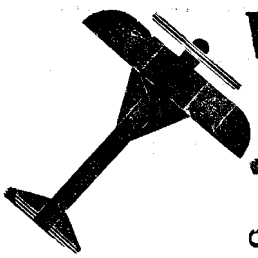
płaća lětnje jenož 2.50
4. lětnik započina so z wulkim rózkom 1928

Skazanki přijimuje
Serbska knihařnja w Budyšinje

Hotel „Bčły Kóń“
mějićel: Curt Lange
telefon čo. 3413
Najwjetša a najrjeńša jědźeŕnja w Budyšinje
Tunje małe a wulke wobjedy
Najwobšerniši wubjerk za wječerje
Wšědnje wumělski koncert
Njedźelu wot 1/2 12 hodźin dopołdnja
snědański koncert
Točenje Budyšskeho wosebitšeho piwa, Radebergskeho a St. Beno-piwa
Wupřahowanje / garaže za awta / rumnosće za zhromadźizny / swjedźeńska sala

Britwje, truhanske aparaty a nožiki, :: wótřeńske rjemjenje ::
poruča w najlěpšim wuwjedźenju
Ernst Frick, britwjowa a chirurgiskich instrumentow hós. wušlifowanje a hrata
britwjowa točeńja na Trělanskej drózy 4

Wubědźowanje we wumčłskim lětanju

Njedźelu 13. meje popołdnju w 4 hodź. na Sćiječanskim lětanišću

Při starće: Dr. Gullmann / inženěr Hempel / K. Rothe / Fr. Reim

Wotskočenje z padaŭsk. płachtu: knježna Tauerec

Přistup: 2.—, 1.—, —.50 hr. Dźěći płaća połojcu

Omnibus pojědźe Omnibus poiědźe

Jara wulki wubjerk a najtuńše płaćizny!

Gabardinowe wobleki, wobleki z česanych tkaninow, sportske wobleki, cheviotowe wobleki, najl. sportske wobleki z wolmjaneho korda a Manchestra, wobleki za młodźencow, pacholow, hólcow a dźěći, najl. Manchestrske kholowy, dobre wudźerźliwe kholowy z kožanych tkaninow, dźěłanske kholowy, Breeches-kholowy, módre köperowe jaki a kholowy, jaki z černych kožan. tkaninow, kaimukowe jaki, léćne jupy, jenotliwe tkaninowe jupy, Lüsterowe jupy, kholowy za młodźencow, kholowy za pacholow a hólcow, krótke kholowy a tajke z lackom, pisane a smuhate tkaninowe kholowy, lacy, dobre njepřemokawe kabaty za mužow, pacholow a hólcow, njepřemok. kabaty z wolij. kože, kosmičkate mantle, gumijowe mantle, Šwedske mantle atd.

Woldemar Menger w Budyšinje

na Serb. hrjebjach 6 **na Serb. hrjebjach 6**

Staroznaty a sprawny wosebity drastowy wobkhod za ratarjow, dźěłaćerjow a srěni staw.

Wulka dźěłba woblekow za mužow, pacholow a hólcow **wo wjele tuńšo!**

Towarstwo serb. kat. młodźencow w Rožnće

předstaja nowu wulku nabožnu hru:

Namakanje hnadownеje postawy w Rožnće

na sćěhowacych dnjach:

I. njedźelu 13. meje z dypkom we 8 hodź.
II. štwórtk 17. meje z dypkom 1/2 2 hodź.
III. njedźelu 20. meje z dypkom w 7 hodź.

Kóždy króć w Sernjanach na knježim dworje.

Budźa městna prěnjeje a druheje rjadownje, wšitke pak su k sedźenju.

Dźiwajo na nadobny wotpohlad přińdźe wšitcy!

Bohaty wopyt wočakuje **Wubjerk.**

K hermankej

poručujo nowe a trjebane meble wšěch družin po najnižšich płaćiznach

Jozef Buhl w Kamjencu

na stol. hornej bruse 17.

---

8 tunich dnjow zbytkow

Wołmjany muselin, tkaniny za płokajomne wobleki, indanthren-barbne tkaniny za šórcuchi, płat za košle, łožowe damasty, płat (Stangenleinen), běły barchent, podšiće atd.

HILGER na Lotzestr. 20 Žane klamy!

Poskićam:

ćelace mjaso	punt	**1.20—1.30** hr.
swinjace mjaso	punt	**85—1.10** hr.
zmjerzłe mjaso	punt	**0.80** hr.
howjaze mjaso	punt	**80—1.10** hr.
mjasowu juški		**10** pj.
hejdušun a jatrowu kołbasu		**10** pj.
čople kołbaski		**10—20** pj.
wšelaku kołbasu		**0.80—1.60** hr.

Ernst Polter w Budyšinje

rěznišći mištr, na Šulešskej hasy čo. 1 (Schülerstr. 1)

Jězdne koła

najlěpše lohkoběžne znamki mam stajnje na składźe. Narunanske dźěle, potrjeba, emaljowanje a niklowanje

Franz Rietscher w Sernjanach pola Rožanta

K hermankej w Kamjencu!

Gabardinowe mantle, Šwedska forma, w nowočasn. barb. 54.00 65.00 75.00 hr.
Covercoatowe paletoty, z włosank. předźełane . . . 54.00 60.00 65.00 hr.
Wobleki z česan. tkaninow, módre a pisane, najnowše mustry, derjesedźace 44.00 59.00 6[illegible].00 75.00 hr.
Wobleki z wudźerźl. tkaninow . . . . . 32.00 40.00 48.00 55.00 hr.
Sportske wobleki, tkaninowe a kordowe . . . 36.00 44.00 52.00 65.00 hr.
Kosmičkate mantle 27.00 38.00 42.00 hr.
gumijowe mantle . . . . wot 16.00 hr.
Njepřemok. kabaty 10.00 12.00 16.00 hr.
jaki z wolijow. kože . . . . 22.00 hr.
Sportske kholowy . . . . . 8.00 10.00 12.00 15.00 18.00 hr.
Kholowy, nowočasne smuhate . . . . . 6.00 8.00 10.00 14.00 18.00 hr.
Manchestrske kholowy, njeroztorhliwe . . . . . 7.00 10.00 14.00 hr.

Nowočasne mantle a kostumy za žony po wšěch płaćiznach

Wobleki za hólcow, z barbojtych tkaninow . . . 6.50 10.00 12.00 15.00 hr.
Kielske wobleki, matrosowa forma . . . . . 9.00 12.00 18.00 24.00 hr.
Manchestrske wobleki . 12.00 15.00 hr.
Kholowy za hólcow . . wot 2.00 hr.

Płokajomne wobleki a bluzy, módre płatowe kholowy, kholowy za pučowanje, jaki do horow, lüsterowe jaki, płatowe jaki a kholowy, wobleki na motorske koło a jenotliwe kholowy, Tennisowe kholowy

Zhotowjenje po měrje ◆◆ Wulki sklad tkaninow

Franc Mrštny

w Kamjencu, na Zwingerskej drózy 16

Vogtlandske wumělske **gardiny** kupujeće stajnje tunjo pola

K. Erler w Budyšinje

na Žitnych wikach 11, znapřeća hosć. Zl. Hwězda. Ręču serbski

---

Knježski grat

derje zdźeržany, je na předań

Arthur Schlemann

na Hošic hasy 21

Dobre wupjerki pjerja, wolmjane Reformspódnje, posleša, přešiwanki (Steppdecken) poručataj

A. Rauze a syn

w Budyšinje na Kčžorsk. drózy 4

Ručne dźěła

předkresłene tunjo pola

W. Köhler w Budyšinje

na Hlownem torhošću číslo 9

Len wšěch družin po małych a wjetšich dźělbach so kupi pyta. Poskićenja na

Robert Sekóne
Steinigtwolmsdorf 158

Łožowe damasty

bělosmuhate nawoblečenja, łožowe płachty, najl. wupjerki pisane łožowe nawoblečenja kupujeće jara tunjo pola

K. Erler w Budyšinje

na Žitnych wikach čo. 11 znapřeća hosć. „Zlot hwězdy"

Žony! + Žony!

Wuplókowace aparaty

irigatory, životowe wobwjazki, měsačne wobwjazki a tajke přez wustupowanje, pjeluškowe kholowčki podłožki, štaliki za prědki, štaliki za pažemi. też wulki wubjerk wšelakich

gumijowych tworow.

Wobroćće so dowěriwje na

K. Wagnerowa

w Budyšinje

před Šulešskimi wrotami čo. 9

Z tutym wozjewjam, zo sym so w Budyšinje jako

rěčnik

zasydlił a rěčnistwo hromadźe z kk. rěčnikomaj just. radź. Wesserom a Wünschu w Budyšinje na Nowych hrjebjach wukonjam.

W Budyšinje, dnja 10. meje 1928.

Rěčnik dr. Wagner

Tunje

tofle

dźěćace —.90,
mužace 1.20,
žonjace **95** **pj.**

Heinrich Mohr

w Budyšinje na Žitn. wikach

Wčera štwórtk wječor 1/4 11 hodź. wotwola Bóh Knjez našu lubowanu mać, přichodnu mać, wowku, sotru a ćetu

Marju zwud. Dučmanowu

po dołhej čežkej khorosći po dokonjanym 61. léće žiwjenja do swojeje wěčneje domizny.

To wozjewja w mjenje wšěch žarowacych

Arnošt Dučman a mandźelska
Pawoł Dučman a mandźelska
Ota Dučman

W Budyšinje, Wjazońcy, Drježdźanach a Langendreeru (we Westfalskej) 11. meje 1928.

Khowanje budźe póndźelu popołdnju w 2 hodź. wot žarowańskeho domu při Michałskej cyrkwi 3, žarowańska swjatočnosć 1/23 hodź. w hali Tuchofskeho pohrjebnišća.

Příloha k číslu 110

SERBSKE NOWINY

Pjatk, 11. meje 1928

Zhromadźizna Budyskeho wokrjesa w krajnym zwjazku sakskich ćěłarjow.

Njedźelu wotmě Budyšći wokrjeŝ w „Sserbskim Domje“ w Budyšinje zhromadźiznu, kiž wokrjeŝny předsyda, direktor profesor dr. Leuschel-Budyšći 3.42 hodź. popołdnju zahajowa a nawjedowaše. Se zajmjerjenjom hospodarskeho ministerija bě wyšeho šulskeho radźićela dr. Grundmanna-Drježdźanskeho pśikazany wótpósłanc, tehorunja senior Budyšćanski pjerwši, kantor em. Šołćichła. Wokrjeŝny zastupjeŝer poda rozprawu wo stejišćnej połožarskiwa wokrjeŝnych towarstwow, kotrychž je 38. Lětne rozprawy je jara pódźe a njedospołne dostawał, a to jenož wot 31 towarstwow. Tute zamołwitosći ma 1927 1508 žurbustawow z 10 736 ludźimi pjerwe. Wot tśoch inflazije je licźba žobustawow pśibyła, a to wot 500 k natarśiwo, 300 k rjemjeŝnistwow, 200 k dźěłarjam, 60 k wuczeńśenkam a 10 k duchownemu stajnej. Njejsu by było, by-li so natarśiwo hišćeze bóle pjenjezow wobnowało a wjaz rozśěłinow było, kaž pjerwe lubu. Krajne knježerstwo je za spěchowanje połožarstwa 6000 złotowych pśisłuboliło. To dźensa z dźakom pśipóstnacz. Towarstwa dyrbja jim pósćiśenu lěpšinu bóle wuźiwaś. Ale dejšćejšeho, tłóstneho lěca je mało mjeńu było, pśi tym žu też zyle ludy pocałkom cerpśe. Wjele skhody su też mrěwny nazbinźe. Haćrunjeź je žo pastwa za połoły polepśiła, dla njeje tola hišćeze nětćežkuliś dosć. Wyšeho knježerstwa radźićel Grundmann-Drježdźanski dźakowajuce žo za pśeprošenje a postrow a powtarjał drobne dźěławosći w tutom wokrjesu, kiž je w pjerwem rjadu wušoli tłóstneje dźěpśela. Wón pśejasne towarstwam žałowane stutkowanje. — Dotalneho wokrjeŝnego předsyerja, profesora dra. Leuschela-Budyšćeho, wuswobodźi wopśet, tohorunja jeho zastupnika kantora Kernera-Hamorśanskeho. Na łonju zhromadźiznu pśichodnjoho lěta połožarski kantor Schenk-Kulowski wo pjerwe w wuźěli Łužyc.

„Serbske Nowiny“ we wólbnym wojowanju!

W nastupanju předstejacych wólbow złožuja so Serbske Nowiny po sćěhowacych zasadach:

1. W pomerje k politiskim stronam wostanu Serbske Nowiny neutralne.
2. Huydom zapłaćić dyrbja so pódła nawóstkow wšo wozjewjenja nastupace:
   a) wabjenja za strony kandidatow abo zhromadźiznow.
   b) wšo dopisy., wopśijace program politiskeje strony abo toho dźěła.
   c) Wupady pśećiwo politiskim stronam, jeje wjednistwu, kandidatam abo jenotliwcam.
3. Wšo nawětki a wozjewjenja dyrbja so pśi zapodaću z hotowymi pjenjezami zapłaćeć.
4. Wšo zapósłanja a wozjewjenja politiskeho wopśijeća wozjewimy jenož z mjenom zapósłarja abo zapósłarjow. Njedosaha powšitkowne podpisanje kaž: „W mjenju mnohich“, „Někotři wolerjo“ abo „Přiwisnik strony“ atd.
5. Zapósłane a nawěstki wopśijace wosobinske wohnitne wupady a dwělomne powšće wo privatnym žiwjenju politiskich wosobow so wotpokazuja.

Nakład Serbskich Nowin.

Cyrkwinske powěsće.

Krajnozyrkwinske sjednoćenjstwo w Budyšinje pśichodnje Pólnym hrodźiku 6.

Njedźelu dop. ½11 hodź. njedźelska šula. Popołdnju w 3 hodź. wobdźělenje na konferency sjednoćenjstwa we Wětej Horje. Nóśnik: Knježa superintendent Frölich Knježeńskowy rada Ryšeŕ, sjednoćenjstwowy wothladaŕ Zimmermann a dr. Wjeczor we 8 hodź. je we Budyšinje evangelišanja. Póndźelu wjeczor we 8 hodź. seźidu ze sjednoćenjanju železničarjo. Nóśnik knjes superintendent Frölich. Schtwórtk (Boże śpitśe) je wjeczor we 8 hodź. zwótkowy wjeczor pśi kofeju a tykanju (hudźbne a śerwne pśedstajenja).

Sjednoćenjstwowy wothladaŕ Zimmermann śmjeje biblišku hodźinu póndźelu we Kamjenśu a wutoru we Žokowicy.

Swjasć młodźiny za rozsudź. kichežeńskeho sjednoćenjstwa we Budyšinje pśichodnje Pólnym hrodźiku 6.

Njedźelu pop. we 3 hodź. wobdźělenje na konferency sjednoćenjstwa we Wětej Horje. Wutoru wjeczor we 8 hodź. je žórnadźidźina za młodźencow a hólcow a hólcy we młode hólcy. Schtwórtk (Boże śpitśe) wjeczor we 8 hodź. wobdźělenje na zwótkowym wjeczoru sjednoćenjstwa.

Krajnozyrkwinske sjednoćenjstwo we Wětej Horje.

Njedźelu pop. we 3 hodź. konferenca sjednoćenjstwa. Nóśnik: knjeza superintendent Frölich, knježeńskowy rada Ryšeŕ, sjednoćenjstwowy wothladaŕ Zimmermann je Budyšćina a druźi.

Sjednoćenjstwowy wothladaŕ Kichžan śmjeje bibliške hodźiny póndźelu we Mukšej Dubrawje, wutoru w Zejcach, śrjedu na Kśodźicach, schtwórtk w Rutźicach a pjatk we Hornjej Górcy. Pśichodny wjeczor we 8 hodź.

W Michałšej zyrkwi.

Njedźelu Rogate rano ½8 hodź. Boże wotkazanje Serbske (farar Kapler), ½9 hodź. serbska a w 10 hodź. dźěcnja Boża słužba (farar Dicher). Pop. w 3 hodź. w Pólnym Konju šrjedźańska konfirmérowanje młodźiny. Wutoru towarstwo žonow (pop. w 2 hodź. ź dwórnišćerju do Budyšca a Minjschoź).

Semrěł 9. 5. August Schirmann, rentnidowśanowar w Cjichonicach, 69¾ lět.

S Barta.

Njedźelu Rogate rano w 7 hodź. němska spowědź we 8 hodź. němska Boża słužba. Sobota sa mišionstwo mjez pohanami. Popołdnju w 2 hodź. rozsěrjowanje ł konfirmérowanej młodźinu. Po tym šromadźišna młodych holzow na farje.

S Budyšca.

Njedźelu Rogate śmjeje farar Bjiz rano w 7 hodź. serbsku hnjatu spowědź, wyšeńši farar Domaščka rano we 8 hodź. serbske a ½10 Lodź. němske pśedowanje. Po kemšach sobota sa pódpałske mišijónstwo. — Popołdnju w 11 hod. Boża słužba za dźěći. Pop. w 2 hodź. wučba za němsku młodosć.

S Budyšinka.

Njedźelu Rogate žo rano we 8 hodź. serbske pśedowanje cyła. Sćwjerdźeń Bożeho śpitśa budźe popołdnju w 2 hodź. serbska Boża słužba (farar Handrik-Porschitz). Sobota sa Lipšćańske mišijónstwo.

Swójnje zeńwy krółko do operacije.

Słóžba Winjanki.

Wina ju pisśe: Wo njewšědnjej lubowanizy, w kotrejž rjana Winjanita knjeźna a młody muźśi ź jara wjele žywóła z hłowinowaj wobžomoŕ, žo w tuchwilu wjele powěda. Pśiźeń někotrymi tydźenjemi pśichodźe hišćeze wjeczor posće do klinili profesora Neuhorna młodu žónšku, kiž bě dospołnje bjez wědomja. Ta wukonjazy lěkaŕ špórna zahorjenje mošnowe kóšći a wjeźe byrnomnje operacije. Jako profesor Neuhorn na druhi dźeń zaranjom khorcej wobkrućeji, rozsudźi, žo operaciju, kiž ma žo w běrju 24 hodźin pśichwatać, nadpismje bě k temu trěbna dowolnosć młodeje holcy, kotraž bě jej wjes tym wědomnjo saso wróćiła, dała pełnomóc w tutym zmysłu dać, njesamsejźeńcu pśi operaciju pśichadnuce traje zaranjo w njeźe zawostaji.

Zestajena khora wotmolwi, je pod tajkimi wobstejnosćami nikdy na nikdy do operacije njejsłuži; profesor Neuhorn, jo by jej revolwer dał, pśichetoź dyge žebi wótwaći. Teńšy mać serje njesamožnu su pohnuć, do operacije jwoliś. Popołdnju samožwólćitaj žo eleganutnje zhotowanaj młodaj knjeźaj w klinizy profesora Neumanna, hdyž njebźichtaj njesłuchowanu młodu žónsku wopytaś a ź njej wěcej rozmołwiś. To žo jimaj dowoli a knjeźaj pśichystupištaj ze khorokoja. Wjes tym so jeje bolośe pśichibrachu, swóli khora jenož po tym wuměnjenjom do operacije, je-li žo jeden ź młodeju knjeźow saruźi, žebi ju też potom ja žonu wzaŕ, hdyž operacija njerjane znamnje we wobliczu zawostaji. Młody muźśi — ćaž žo wupokaśa, pśeśeźel młodeje holcy a tym znaśe wobžoby — bě nad tom tśeźko pśichwatowany, žłubi pak ja někotre hodźiny źiwjatocznje, žo žeby ju też po operaciji za žonu wza, njedy tuta wotdźeź kaž dnje. Tak nótśeśe žo operacija hišćeze w pósledniej hodźinje pśichwateśeź. A tuta poradźi žo wuraźadne derje. Ani najźnadniśeho znamjeśicha operacija w njeśwócu zawostajiła njeje. Młoda holza je saho wzana kaž pśedy a cjeśiła jako ryba we wodźe.

A nětko dostanje stawiśa mjenje rjany wuklink. Młody muźśi, kiž swóju pśiśeśelnizu za cźaś khorośeje ź najwjetśej nitkožu wobdawaśe, je žo wuprajił, žo je ženitwu nitko buź njemóže, pśichetoź wón je ženitwu jenož pod tym wuměnjenjom žłubił, hdyž operacija holzu nad rjanoseju jeśichtožu; dokeź pak žo to stało njeje, tak njeje na žwóźłub wjaz wjadaŕ. Młoda holza pak tute wuprajenje nadze płacźicź daś, wjele mjenje je pśeź nastupiła, so by dopjelnjenje dla ženitwy wumusowała. A tak budźe žo tutón hnujacy roman po dźesiu hišćeze — to sudnitśej sali skóńcźeć.

Cyrkwinske powěsće.

Krajnozyrkwinske sjednoćenjstwo w Budyšinje pśichodnje Pólnym hrodźiku 6.

Njedźelu dop. ½11 hodź. njedźelska šula. Popołdnju w 3 hodź. wobdźělenje na konferency sjednoćenjstwa we Wětej Horje. Nóśnik: Knježa superintendent Frölich Knježeńskowy rada Ryšeŕ, sjednoćenjstwowy wothladaŕ Zimmermann a dr. Wjeczor we 8 hodź. je Budyšćinska evangelišanja. Póndźelu wjeczor we 8 hodź. seźidu ze sjednoćenjanju železničarjo. Nóśnik knjes superintendent Frölich. Schtwórtk (Boże śpitśe) je wjeczor we 8 hodź. zwótkowy wjeczor pśi kofeju a tykanju (hudźbne a śerwne pśedstajenja).

Sjednoćenjstwowy wothladaŕ Zimmermann śmjeje biblišku hodźinu póndźelu we Kamjenśu a wutoru we Žokowicy.

Swjasć młodźiny za rozsudź. kichežeńskeho sjednoćenjstwa we Budyšinje pśichodnje Pólnym hrodźiku 6.

Njedźelu pop. we 3 hodź. wobdźělenje na konferency sjednoćenjstwa we Wětej Horje. Wutoru wjeczor we 8 hodź. je žórnadźidźina za młodźencow a hólcow a hólcy we młode hólcy. Schtwórtk (Boże śpitśe) wjeczor we 8 hodź. wobdźělenje na zwótkowym wjeczoru sjednoćenjstwa.

Krajnozyrkwinske sjednoćenjstwo we Wětej Horje.

Njedźelu pop. we 3 hodź. konferenca sjednoćenjstwa. Nóśnik: knjeza superintendent Frölich, knježeńskowy rada Ryšeŕ, sjednoćenjstwowy wothladaŕ Zimmermann a druźi.

Sjednoćenjstwowy wothladaŕ Kichžan śmjeje bibliške hodźiny póndźelu we Mukšej Dubrawje, wutoru w Zejcach, śrjedu na Kśodźicach, schtwórtk w Rutźicach a pjatk we Hornjej Górcy. Pśichodny wjeczor we 8 hodź.

W Michałšej zyrkwi.

Njedźelu Rogate rano ½8 hodź. Boże wotkazanje Serbske (farar Kapler), ½9 hodź. serbska a w 10 hodź. dźěcnja Boża słužba (farar Dicher). Pop. w 3 hodź. w Pólnym Konju šrjedźańska konfirmérowanje młodźiny. Wutoru towarstwo žonow (pop. w 2 hodź. ź dwórnišćerju do Budyšca a Minjschoź).

Semrěł 9. 5. August Schirmann, rentnidowśanowar w Cjichonicach, 69¾ lět.

S Barta.

Njedźelu Rogate rano w 7 hodź. němska spowědź we 8 hodź. němska Boża słužba. Sobota sa mišionstwo mjez pohanami. Popołdnju w 2 hodź. rozsěrjowanje ł konfirmérowanej młodźinu. Po tym šromadźišna młodych holzow na farje.

S Budyšca.

Njedźelu Rogate śmjeje farar Bjiz rano w 7 hodź. serbsku hnjatu spowědź, wyšeńši farar Domaščka rano we 8 hodź. serbske a ½10 Lodź. němske pśedowanje. Po kemšach sobota sa pódpałske mišijónstwo. — Popołdnju w 11 hod. Boża słužba za dźěći. Pop. w 2 hodź. wučba za němsku młodosć.

S Budyšinka.

Njedźelu Rogate žo rano we 8 hodź. serbske pśedowanje cyła. Sćwjerdźeń Bożeho śpitśa budźe popołdnju w 2 hodź. serbska Boża słužba (farar Handrik-Porschitz). Sobota sa Lipšćańske mišijónstwo.

Oskar Wilde:

Wěrny pśećel.

(Pokraczowanje.)

„Hej, to je wopraudże jara nadobne,“ rjekny Jank, a jako wulerne, kotrejež wobkrućo je wšycko pyrjeśe ź radośću. „Wótkaŕ móže ja hnadnu syrotcejšej, pśichetoź mam tu nětko dosć.“

„Tśišu!“ rjekny mlynk: „ale tajźu runje sa žywoju bohatu tśechu pytam. Je mjesnuju w njej wulka dźěra a jeli ta njeźarjuam, wjelźinje žito. Derje, so by to nadeńdźiło.

„Wopraudże jajimaśe, kaž ź jednoho nadobnoho ludźa wuźiwaś. Ssym cji karu dał a nětko daśch ty mi dźesk. Wóźe je kara wjazy hódna dwóź-li desta, ale pśećelcejšiwo toho jaśeź nima. Prošu, skoź wšudom po nju a ja dźe Dźenka hišćeze na brózni ź tapećerjom.“

„Wóźo,“ jawoła Jank, běžejśe do kśeźi a wuczahny dele.

„Ta wulka desta njeje,“ rjekny mlynk, jebi ju wobkładowaś, „bóśe ju, ale to wšo moja wina njeje. A nětko, dokeź žym cji dał žywoju karu, daśch mi wšykne dźakowny wótkaŕki. Tu je kóch, njesabudź jon wšyćkon pśećelcej.“

„Wšyćkon pśećelcej?“ wopraśiła so Jank trochu bojaźiwje, pśichetoź to běśe wopraudże jara wulki kóch a wjele wódźeśe, so hdyž jon pśećel, jemu na wiki žane kwótki njejwótplana a by tola radźi jaźiny žywoje śleborne kneśe wuźiwał měł.

„Ale wěźo,“ wotmolwi mlynk, „pśichetoź dźiwajo na to, so žym cji dał žywoju karu, wopraudże pśichekhrobje njeje, hdyž cje proźiu wo někotre kwótki. Ssnadź žym ju dał, ale žym tola wěrił, so pśećelcejstwo, wěrne pśećelcejstwo njesmaje žebjeźiwosć.“

„Trubi pśećelcejo, najtrubšći pśećelcejo,“ jawoła Jank, wótpóśełc dostaŕ wjśe kwótki ź mojeje zahrody. Radźeńo, žym mje dale śmjeśejo za dobrotho dyźli měć wróćejo kśeźi, ale žym tola wěrił, so pśećelcejstwo, wěrne pśećelcejstwo njesmaje žebjeźiwosć.“

„Ale wěźo, Janko,“ rjekny mlynk a ź desta na ramjeńo wulkim kochom w ruce wotcerdźe na žywoju hórku.

„Strowe sajźowidźenje“, rjekny Jank a zapjera wšykon wjeśoły dale kopaś, wón žo tak wjześeleśeśe na tu karu.

Nasajtra pśichźelapajo kohyrśt pola pśichitwórka sajźlyśa mlynka wot hajby wołaś. Sesćerźiwśi ź rówła, cźerjeśe po sahrodźe a pohladny pśez nurju.

Wonka stejeśe mlynk ź wulkim měchom muki na thribjeźe.

„Luby Janko,“ rjekny mlynk, „by cji to njepśichijomne było sa mnje tutón měch muki na wiki donjeśeś?“

„Je mi jara žel,“ wotmolwi Jank, „ale mam dźensa wopraudże nuśne. Dyrbju wšykne wijeśki pśećelcepaś, wšyśe kwótki pal'waś a trawnik walaś.“

„Ale wopraudże,“ snapśeźiwi mlynk, „dźiwajo na to, so cji žywoju khoru dam, je to jara njelubośne mi tole sajpowědźeś.“

„Ow, njepraj tole,“ sajwola Jank, „nihdy na nihdy njebych chcył napśećiwo tebi, njeluboźny.“ W skoku pokhwali po žywoju mězu a wotcerdźe ź tym cjeźkim měchom na ramjenjomaj.

Bź nimo wjeźy cźopły dźeń. Hróka bě zalośtnje próśchna a pśedy hacź Jank bź doseźahnł sćeśteho milinka, bě tak śrózny, so dyrbjeśeśe žo pótykhnuć a trochu wótpocźiwaś. Ale dźeśeśe thrósle dale a dóńdźe fóńcźnje na wiśi. Trochu pocźakawšći pśicźeda muź muki za dobre pjenjezy a wróćeśeśe žo potom hnydom domoj, pśichetoź wjeśeśe žo, so móhł duźy žo śeśkaś ź wuśeźenikami, hdy by žo pśichetoźko dlił.

„To bě wopraudże cźeśi dźeń,“ rjekny Jank pśi žebi, jako dźeśeśe lehnuješ, „ale žo wjeśeł, so to mlynkej njejsaŕjenych pśećelcej ja nóź naiwušći pśećelcej a też žywoju karu mi da.“

Nasajtra pśichińdźe mlynk po pjenjezy ja žywoj měch muki, ale Jank bě tak muźny, so hišćeze na łožu leźeśeśe.

„Wopraudże,“ rjekny mlynk, „ty žy ja jara lěni. Hdyž na to myślu, so dyrbju cji žywoju karu daś, to ćmědźach tola žo nadeśeś, so budźeśeś trochu wjazy dźěłaś. Próźniśa žo wulki hrěch a ja to rady nimam, hdyž jedyn ze swójich pśećelcelow je lěni abo lěnikoźiły. Njejmějach ja to nicj

S Bukez.

Njedźelu Rogate rano ½7 hodź. serbska spowědź, we 8 hodź. serbska, ½10 hodź. němska Boža słužba.

S Hodźija.

Njedźelu Rogate smije farar Voigt rano w 7 hodź. serbšćinu spowědź, we 8 hodź serbšće a ½10 hodź. němšće kemschenje. Sćerka sa mišijonstwo njes pohanami. — W 11 hodź. je kemschenje sa dźěći a popoldnju w 2 hodź. zyrkwinske rozrěčowanje se jónkej młodźinu, kiž je pošłednje 3 lěta konfirměrowana.

S Hucźiny.

Njedźelu Rogate rano we 8 hodź. serbska, ½10 hodź. němska Boža słužba. Sćerka. Popołdnju ½3 hodźin towarstwo knjeznow na farje.

S Khwaczicy.

Njedźelu Rogate rano w 7 hodź. serbska spowědź, dop. we 8 hodź. serbšće a ½10 hodźin kemschenje. Sćerka sa mišijonstwo njes pohanami. — Zyrkwinske rozrěčowanje s konfirměrowanej młodźinu druh. sast. sł. dla žo na pischichodnu njedźelu wotstorči. — Pónđelu wječor we 8 hodź. smije knjes Kschižan bibliisku hodźinu we Wulkodubrawskej schuli.

S Kluschca.

Njedźelu Rogate dop. w 7 hodź. serbska spowědź se Božim wotkasanjom, we 8 hodź. serbšće kemschenje, ½10 hodź. dźěćikemschenje. Sćerka sa jwonkowne mišijonstwo. Pop. w 2 hodź. zyrkwinske rozrěčowanje s konfirměrowanej młodźinu.

Semrěli: Hana Marja rodź. Nowatez, sawostajena wudowa Korle Wylhelma Schwenki, rentudostawarja we Lichanju, 72 l. 1 m. 5 dn. stara. — Jan Bohuwěr Ryčka, kubleŕ w Klukschu, 58 l. 7 m. 13 dn. stary.

S Kotez.

Njedźelu Rogate je dop. ½10 hodźin němšte předowanje, potom němšte kemschenje sa dźěći (wošadny farar).

S Lupoje.

Njedźelu Rogate dop. we 8 hodź. serbska, ½10 hodź. němska Boža słužba a ½11 hodź. rozrěčowanje s konfirm. młodźinu. — Sćerka sa mišijonstwo njes pohanami.

S Malešecy.

Njedźelu Rogate rano w 7 hodź. němska spowědź, we 8 hodź. němšće a dop. ½10 hodź. serbšće kemschenje. Sćerka sa mišijonstwo njes pohanami. Dop. w 11 hodź. dźěćikemschenje.

Semrěli: 30. 4. Marja Albertina wud. Sanderka, privatna w Malešecach, 71 l. 6 m. 27 dn. — 3.5. Johana Schlachćija, rataŕka w Malešecach, 71 l. 5 m. 2 dn. stara.

S Minakala.

Njedźelu Rogate dop. ½10 hodź. němska Boža słužba. (Knjes farar Schwär s Ołsnicy). — Sćerka sa mišijonstwo njes pohanami.

S Njeswačidła.

Njedźelu Rogate rano w 7 hodź. serbska spowědź, we 8 hodź. serbska, ½10 hodź. němska Boža słužba (teź s započatkej počerkowje wuchowy). — Sćerka sa mišijonstwo njes pohanami. — W 2 hodź. kemschenje sa dźěći.

Mjes woběmaj kemschomaj dopołdnja wólba zyrkw. zastupjerja sa Lahow, Mitkezy, Wulki a Mały Pschesdrjeń w kapalnu.

Ssrjedu w 10 hodź. pohrjebenje jónskeho towarstwa pola Klahnez.

S Nošaczicy.

Njedźelu Rogate dop. we 8 hodź. němska Boža słužba, ½10 hodź. serbska Boža słužba. Kollekta sa jwonkowne mišijonstwo.

S Porschicy.

Njedźelu Rogate hudźe rano w 7 hodź. němska spowědź, we 8 hodź. němska, ½10 hodź. serbska Boža słužba. Kollekta sa Lipiczanske mišijonstwo, dźěćikemschenje we Porschicach, ½10 hodź. sa młodźiche, ¼2 hodź. sa starsche dźěći. Towarstwo młodych muzow a młodych holzow wobdźělitaj žo na sjednoczenskim swjedźenju swjedźenju w Běłej Horje. Wuteru wječor rozwuczowanje pohromadu.

S Rakez.

Njedźelu Rogate rano we 8 hodź. serbska spowědź a zwjate wotkasanje, w 9 hodź. serbska a ½11 hodźin němska Boža słužba. Potom Boža słužba sa němske dźěći. Popołdnju w 3 hodź. serbšće kemschenje se spowědźu w Hermanezach na schuli, potom Boža słužba sa serbšće dźěći tam. — Pónđelu rano w 7 hodź. piskanje na wěži a rańscha nutrnosć.

S Rychwałda.

Njedźelu Rogate je dop. w 9 hodź. němšće a ½11 hodź. serbšće kemschenje.

S Wósporka.

Njedźelu Rogate je rano we 8 hodź. spowědź, we 8 hodź. předowanska Boža słužba. W 2 hodź. zyrkwinske požohnowanje słotojubilejneho para. W 3 hodź. zwjatschćenźa. Wječor we 8 hodź. ev.-luth. towarstwo młodźenzow na farje. — Pónđelu: pojawnišći chór; wuteru: wošadne jónske towarstwo (tójšće we 8 hodź. na farje).

Wusudźenja.

§ Pšched krajnym sudom w Budyschinje měješe so 27ćiny zyhelnišći praktikant Hermann Keeders a jeho manželska Hildegard Keederjowa s Dubrawki dla thromadneho spytaneho jehanstwa. Statne rěčnišćiwo běšče so pischelźiwo wutrudnej Budyskeho tamniskeho sudu s 22. měrza 1928 powołało, doketl běsche mjenowany sud manželskeju tójšeho k 50 hr. pjenježneho khłostanja abo k 5 dnjam jastwa sasudźił. Statne rěčnišćiwo běsche jastwowe khłostanje namjet. Ssud pak powołanje statneho rěčnišćiwa saczisny.

Hospodarski rozhlad.

Pjatk 11. meje 1928.

Wčerawše kurzy w Barlinje.

1 Dollar	4,176	100 pólsk. złotych	46,725
jendźelski punt	20,38	100 českosł. krónow	12,377
100 swajc. frankow	80,48	100 franc. frankow	16.43

Barlinska bursa swoje wikowanje wežera s wotdrjebjowanymi kursami efektow započa. Po nětčim sastupi wobrot. Kursy efektow s nowa poslupowachu.

Produktowe wiki běchu powischitkownje hłabe a bjes wulkeho wobrota. Pischeńcu porzjo hrjebi wo 5 pj. tuńšcho pschedawachu. Wowsa bě wo 5 pj. drohschi. Rožka a jeczmjeń pschi dotalnych płaćiwach sawostalschej. Jenotnaŕ płaćesche wežera

w Barlinje

pschenicy 13,25—13.40 hr., rožki 14.15 hr. hacź 14,25 hr., jeczmjenja najtšnjeho hr. 12,70—14,50 hr., wowsa 13,20—13,50 hr.

w Lubiju:

pschenicy 13,50—13,75 hr., rožki 13,75 hr. hacź 14,15 hr., jeczmjenja najtšnjeho 12,50 hacź 15,25 hr., wowsa 12,50—13 hr.

schtwórć w Kamjenzu

pschenicy 13,10—13,30 hr., rožki 13,50 hr. hacź 13.70 hr., jeczmjenja 14—14,50 hr. wowsa 12,80—13,20 hr. Seja 10 pj. a butra 2—2,10 hr

sandźenu hrjebi w Halschtrowje

pschenicy 13,25—13,50 hr., rožki 13,80 hacź 14,25 hr., wowsa 12,50—13 hr., bórny 4 hacź 4,50 hr., sjuno 2,50—2 hr., słoma maschinska 1,60—2 hr., wołmy 2,50—3 hr.

w termijnowym wikowanju

za mejo: pschenicy 12,92½—13,90 hr. a rožki 14,80—14,85 hr., wowsa 13,75 hr.

za julii: pschenicy 14,45—14,46¼ hr. a rožki 13.65—13,66¼ hr., wowsa 13,80 hriwnow,

za september: pschenicy 13.62½ hr. a rožki 12,55—12,56¼ hr., wowsa pak 11,32½ hr.

Wiki schtwórć w Komjenzu.

Krjšń 1,20 hr., kolcabi 20—30 pj., hydrowity kał 50 hacź 100 pj., rožowy 50—90 pj., jelony 45 pj., jódnu loboda 15 pj., morchej 35 pj., zybła 25 pj., běły kał 25 pj., cžerwjenu 50 pj., złoty kał 28—30 pj., bórny 6 pj., zybła k sandźenju 0,80—1,50 hr., hołotej keŕcžk 15—20 pj., rjenjeń 25 pj.

Wiki sandźenu zrjedu w Halschtrowje.

Butra 1,05—1,10 hr., jeja 10 pj., prošata 30, 15 hacź 20 hr., libjata 3 hr., běhaki 50 hr., jabłuka 15 hacź 30 pj., morchej 25 pj., běły kał 25 pj., hołbje 1 hr., cžerwjeny kał 40 pj., zybła 20 pj., trěn 1—1,20 hr., zybła k sandźenju 1,50 hr., mjed 1,30 hr., jódnja loboda 25 hacź 30 pj., hydrowity kał 20—60 pj., kolcabi 25 pj. a cžerwjena rěpa 20 pj., sandźeńi kownaje 50—100 pj. keŕcžk 15—25 pj., jabłučiny 2,50 3 hr., tuńschiwiny 2,50—3 hr., wischniny 2,50—3 hr., sjowčiny 4—5 hr., jahodi schtomili 2,50 hr., keŕcžki 0,75 hr., cžerńiki wohke 2 hr., nikle 75 pj.

Wiki schtwórć w Lubiju

Butra 1,10 hr., jeja 10—11 pj., tony wotlij 1,60 hr. twaroh 25 pj., tuńerjwa 10—12 pj., zybła 25 pj., hołotej keŕcžk 10—25 pj., rjerkej 30 pj., cžerwjena rěpa 20 pjenjeńkow, sellerij 50—60 pj., jabłuka 20—50 pj., trěn 1,20 hr., mjed 1,60 hr., słata puntpo 70—75 pj., šišały kał 12 pj., šwinjaze mjaso 0,90—1,10 hr., howjase mjaso 1 hr. hacź 1,30 hr., cželaze 1,20—1,30 hr. libjata 2,50—6,50 hr., łóńtaze 65—80 pj.

Wiki schtwórć w Khorzelniu.

Butra 1,90—2 hr. twaroh 30 pj., jeja 10 pj., tony wotlij 1,40 hr., howjase mjaso 1—1,40 hr., cželaze mjaso 0,80—1,30 hr., skopjaze 1,20—1,40 hr., šwinjaze 0,80 hacź 1,20 hr., turu 4 hr., łabje 0,70—0,80 hr., kapony 2,50—3,50 hr., schcžuki 1,30 hr., karpy 1,30 hr., morchej 30 pj., jódnja loboda 15 pj., hydrowity kał 65 pj., cžerwjeny 40 pj., běły 20 pj., zybła 20 pj., bórny zeutnaŕ 5,50 hr., hołotej keŕcžk 15 pj., libjata 2,10 hr., łóńtaze 70 pjenjeńkow.

Wiki wežera w Thorjelzu.

Butra 1—1,05 hr., jeja 10—11 pj., bórny 4—6 pj., běły kał 20 pj., cžerwjeny 40 pj., jódnja loboda 15 pj. morchej 25—30 pj., zybła 20 pj., hołotej keŕcžk 15—30 pjenjeńkow, radiški 15—25 pj., jabłuka 10—65 pj., wubžany mjed 1,60 hr., w złašach mjed 2,80 hr., skopjaze mjaso 1,20 hr., šwinjaze 0.80—1 hr., schmaly 1,70 hr., schcžuki 1,40 hr., karpy 1,20 hr., pjerški 50 pj., tiny 1,80 hriwnow.

Eswinjaze wiki wežera schtwórć w Khorzjebušu.

Na nje běchu pschihnali 856 prošatow a 120 běhakow. Wone płaćachu

prošata:

małe	8—12 hr.
strjednje	12—16 hr.
wulke	16—20 hr.

běhaki:

małe	20—40 hr.
strjednje	40—60 hr.
wulke	60—80 hr.

Wiki běchu strjednje.

Na stótne wiki wežera schtwórć w Khorzjebušu běchu pschihnali 150 (216) kruwow, 105 (146) prósdnikow, 32 (60) wołow, 16 (17) tykło a 28 (20) cželatow, 193 (370) koni, 1 (7) trěbza. Kruwy płaćachu 4—600 hr. a konje 500—850 hr. w pschedstu. Wiki běchu strjednje. Pornjo pošłednim wikam (tuch liežóły w swinkach) njeběchu teź telko skotu pschihnali, cžemuž hrosne wjedro wadźesche.

Pschistajicj pytaju.

Buczobnika krawskeho, Lindner w Běłej Wodźe na Schulskej haju 3.

Krawikeho, Lindner w Běłej Wodźe, Schulska haja 3.

Schwajzarja k 25 kruwam a 40 prósdnikam, knježi dwór w Lubhoscu.

Pschedawarku, Grundmann we Wojerezach.

Hońwju, Greischelka w Hródku, Sahrodnišća haja 3.

Kuchinsku, hoscenz „Miedowa strdženˮ na Lubijskej horje.

Na pschedań.

Kola, mloda bóśa, Lehmann w Běłej Wodźe, Jokorowa haja.

Pčoli w Jenkezach 44 h.

Kruwa wyšokohuščelna, rědźnik w Drětwje.

Jałowa rjana, wyšokohuščelna w Baczonju 14.

Běłej schwichel, sofa, worjechinowe, w Hródku, Dolha haja 241.

Libjata, Koitz we Wulkim Bukowje pola Hródka a 10 schtuk w Khelnje 31.

Kachli běłej hintanej a wotnischcze w Budyschinje na Dwórnischćowej haju 21.

Wopałowaze blido w Budyschinje, Fabriska haja 12 delka na prawo.

Kolo motorjke w Budyschinje, Schwierska haja 6 w zgarowanych klamach.

Wós ruczny rěblowany, Schmautz w Budyschinje, Kamjentna haja 18

Wós dźěłowy a lózko w Budyschinje. Lubijska dr. 17ń.

Dźěłowy wós na Zidowje. Fijałkowa hora 193.

Jeja k nasadźowanju, kacze, w Jenkezach 44 h. — Minorkaske a italske, Zurk w Budyschinje, Sadna bohata haja 16.

Na pschenajecy.

Kubło 50 jutrow, s dobrym inventarom. Poskicjenja pódlacź pod A 516. Spreemberger Anzeiger in Spremberg N. 2.

Ssudnišzy na pschehladowanje

hodotu 12 meje 1928

w **Bilkopizach** dop. w 9 hodź. na ludnistwje: lachje, hlinjane barby a loki, sofa, wós, kamorcžk, klamaŕska polza, pišańšći stroj, kóń;

w **Sprjetzach** w Lorenzez hoscenzu dop. w 10 hodź.: Wschahowanske blido, 3 kuchinske bidła, komoda, drasny kamor, 3 steki, kuchinske wuhotowanje;

we **Wjetkowach** w Forkerez hoscenzu pschip. w 12 hodź wobrocžazy pluh,

w **Hródku** pop. w 2 hodź. na Wojerowskej dróły 9: motorske koło, auto, pišańši strej, kolo, sofa, klawir, driewjanzowe driewo pschirjadowaza maschina, napitki, zbżele, pjerio, žonjaze a mužaze štumpje, palne driewo, zigary, mužaze a žonjaze wolmjane khabaty a dr.

Skrowe depeše.

Produktowe wiki w Barlinje hdenża dnja 3/11 hodź.: Wiki su jara hnadne, płaćižny so wodrjebnjeja. Pischenja je sahe 5—10 pj. tuńscha, rožk sterje na płaćižny dźerž.

Dop. 3/12 hodź.: Wiki su dale hlabe a płaćižny po puschčenju.

Płaćizny na Barlinskich produktowych wikach.

Žito a wolijowe symjo po tuni abo 1000 kg, hewak 100 kg Płaćizny po złotej hrivnje.

	10. 5.	9. 5.		10. 5.	9. 5.
Pšenica	265-268	266-269	buny	23-24,00	23-24,00
rožka	283-285	283-285	woka	24-26,00	24-26,00
nal. jeczmjeń	254-290	254-290	módre lupiny	14-14,75	14-14,75
naz. jeczmjeń	—	—	žołte lupiny	15-15,50	15-15,50
wows	264-270	263-269	zeradella	—	—
kukurica	234-237	234-237	raps. wosušk	19,00	19,00
pšeńć muka	33-37,00	33-37,00	lany wosušk	24,00	24,00
rěana muka	38-40,00	38-40,00	pocn. melasa		
pš. wotruby	18,00	18,00	běrnj. kruški	26-27,00	27-27,3
rěane „	19,00	19,00	syno, 50 kg	2,60-3,00	2,60-2,9
lane symjo			rěana słoma	0,95-1,15	0,95-1,15
raps	—	—	pšeńć „	0,95-1,10	0,95-1,15
hróch	36-39,00	36-39,00	wowsna „	0,80-1,05	0,80-1,00
pjeluški	24-24,50	24-24,50	jeczna „	0,80-1,05	0,80-1,00

Płaćizny rěznego skotu na Drježdźanskich skótnych wikach.

10. meje.

— woł, 16 byk, 7 kruw. a jałoje. 802 ćelat, 110 wowc., 794 swini.

Płaćizny za

ćelata: 1. 79—85, 2. 70—77, 3. 60—68;

swinje: (přez 300 pt.) 53—54, 2. (240—300) 53—54, 3. (200—240) 52—53, 4. (160—200) 51—52.

Rancy 44—47.

10. V. Wšo po złotej hrivnje	w Kamjencu za 1 centn.	w Lubiju za 1 centn.
Pšenica	13,10—13,30	13,30—13,75
Rožka	13,50—13,70	13,75—14,15
Jeczmjeń (nalět.)	14.00—14,50	12,50—15,25
Wows	12,80—13,20	12,50—13,00
Syno	2,50—2,80	2,50—3,50
Słoma z maš. młóc.	1,60—1,80	1,40—1,90
Słoma k zasłanju	1,80—2,00	
Słoma z rukn młócena	2,50—3,00	2,50—3,50
Běrny pola ratarja	3,50—3,80	3,25—4,00
„ hač na železnicu		—
Butra	2,00—2,10	1,05—1,10
Jeja	0,09—0,10	0,10—0,11
Pšeńčne wotruby	—	9.00—9,50
Rěane wotruby	—	9 20—9,50
Pšeńčna muka	—	21,00—21,75
Rěana muka	—	21,00—21,75
Prosata, wulke	—	—
„ „ strjednje	12—18	—
„ małe	—	—

SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

•S. N.• płaca měsačnje we wudawarni 80 zł. pj., na pósće a pola dowěrnikow 1,30 zł. hr. Do wukraja 16 Kč. Kóžde čo. płaci 10 zł. pj. Wudawa a dźěl Smolerjec knihiźišćernja, zap. dr. s o ruk. w Serbskim Domje w Budyšinje. Telefon 2687

Za nawěstki, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotedać, płaci so za mały rjadk 20 złot. pj. Wobdźěnje so stajace nawěstki a tabele so wyše wobličeja. Za reklamowy a u rjadk płaci so 60 złotych pj. Rabat po tarifje. n u

Čisło (Nr.) 111 | Budyšin — Sobotu, 12. meje 1928 — Bautzen | Lětnik 87

Železowe płačiny so powyša.

Swjazk němskich wurjowarjow je wojewjerk, so je dla powyšenja wuhlowych płačiznow nuzne, železowe płačiny powyšiće. Płačiny za formowe a stabowe železo so wo 4 hriwny po tunje, za bantojte železo wo 6 hriwnow po tunje, za walzowany grot a gropny blach wo 7 hriwnow po tunje powyšcha. Nowe płačiny hnydom do mozy stupja.

Pólska so na wobaranje přeciwo płunowym nadpadam přihotuje.

Pólska pšichoty k wobaranju pšeciwo płunowym nadpadam w pšichodnej wójnje čini. Po namołwjenju wójnskeho ministerstwa su so we wschelakich městach k powučenju wobydlerjow swučowanja k wobaranju pšeciwo wojowanju z płunami wotmeli, haj znamo we wotlětanych wjach so pšecheduchi a swučowanja wotmětwaju. Wohnjowe wobory, sanitetne kolony, žórste a turnowanje towarstwa atd. su so hižo powučile, kak maju so pšeciwo płunowemu wojowanju wobaraś a někto so teš na železnjach kursy sawjedu. Tajke swučowanja budża so dźěšći cyły wotmětwaś. Halle we lěcu 1930 so wotmysla. S tymile swučowanjemi dyrbi so, jeli so by wójna wudyrka, wobkhad na železnjach w wjele dźerżeć, a puczowarjo dyrbja so pšed jedojtymi płunami ochkovać. Železnička direkcija budże na wschěch železnišćach sastanišćach wobzetke schkitaze wotdźělenja pšeciwo płunowemu wojowanju organizowaś, kotrež su je železnišćeho personala sestrjelane a pod wodźenjom technitkich železnišćich sastojnikow kleja, też lěkarjo su jim pšidźělene.

Na wschěch sastanišćach dyrbja so wuhkowny naćiwanicj, kotrež su pšeciwo bombam a płunej wobtwjerdźene, a do kotrychž móża so pšeći nadpadach lětadłow puczowarjo a železniški personal wukhowaś. Železniški wobkhadny reglement pólskich železnjanow pódla teho wobzetke pšicinkami we tym dóstanje, kak maju so pšeći lětarskich nadpadach na sastanišcheža, dźěłaknje, jědzaze cźahi atd. fadźeraś. Sa wobaranja pšeciwo płunowym nadpadam su wobzetke instrukteurjo wuwucowali, kotśi budża potom na jenotliwych cźarach wuwucowanje personala pšichwjedowaś a pšichiprawy za twary k schkitanju pšeciwo płunowym nadpadam wobśeź. Sa pšichwjedźenje tehole wuczowanja a agitacijskeho dźěła, so wobzetke spezialne waggony pšichiprawja, kotrež su z trěbnym materialom wuhotowane a so do wšěch stron śelu, so by so systematiśe pšichwjedźenje wuwucowanja za schkitanje pšeciwo płunowym nadpadam na wšěch pólskich železniških cźarach smóžniło.

Pólska so přeciwo přeněmčenju pólskich dźěći wobara.

Po měrowym sprjećenju zjadnoća so wschudźe w pólskej Hornjej Schlesyskej němske schule załožiś. Starschi maju prawo, postajiś, hač maju jich dźěći do pólskeje abo němskeje schule chodźiś. Kaž je znate, su hižo dotal wjele dźěći do němskich schulow samolwite, kotrež němšcu rěcź njewobkhadźeja. Tohodla su pólske wyšnjosće taśe dźěći pólskich starschich pozlednje léta wobsebje pruhowaś dale, a te, kotrež njesu tole pruhowanje wobstale, pólskim schulam pschipokazale. Po postajenjach měroweho sprjećenja pak wyšnjosće nimaju prawo k tajkemu pruhowanju. So buchu pólske schule próžne njebyle, žebi někto Polaźy na druhe wašnje pomhaś pytaju. Pólskim dźěłaćerskim starschim so i letakami pschipowěda, so jich dźěći podpśisko žanoho dźěła njenadeńdu, jeli so njebudża do pólskeje schule chodźiś, a starschimaj so wrosy, so dźěło shubja, jeli so swoje dźěći do pólskeje schule njesamolwja. S tejle agitaziju su Polacy wuspěch měli. We jenej schulskej gmejnje i 241 schulskimi dźěćimi je so 222 za pólsku schulu samolwiło. Polacy z tym ličja, so na tajke waśnuje i najmjeńša 90 procentow wšěch pólskich dźěći za pólske schule dobudu.

Přjedawšcho běloruskeho zapósłanca pólskeho sejma w Stolpcach zajeli.

We pólskim namjesnym sajtanišću Stolpcach su přjedawšcheho běloruskeho zapósłanca Ssobolewskeho zajeli, kotryž je so z bolschewiskeje Ruskeje wrócił. Pólske wyšnjosće jeho pytachu, dokelž je njedyž cźinnosć běloruskeje „Gromady", pšeciwo pólskemu statej samérjemu, wodźił. Wón je pjerća wulke summy pjenjes z Moskwy dóstał, so by wobronjeny sbźeł w rańschich pólskich krajinach sbudźił. Jeho su do Wilna dowjesli.

W tym samym cźasu, w kotrymž su Ssobolewskeho zajeli, su pola Kołuszowa tśi muzoju, pólski uniformu wobleśeni, ruskopólsku mjenu sprytali pschekročiś. Hdyž so jich pólny namjeśnik strażnjy dobladachu, so do cźekanja dachu. Jeneho cźekarja satrělichu, dweju druheju sajachu. Wupokaja so, so běchtaj so z njeprawom pólsku uniformu wobleklo. Staj po śaću komunnistaj.

Aman Ullah w Ruskej.

Kral Aman Ullah je w Moskwje we wojerskej akademiji pschi pschednoschku wo tśoch **„jendźelsko-afganskich wójnach"** pschitomny był. Potom pólnemu swuczowanju we wjetšinu wobchadu pschihladowasche, pschi kotrymž so wschě družiny bróńjow, tanki a lětadła wobdźěłachu. Afghanski kral napohlad wojakow wobdźiwasche a jich wustojnosć pochwali. Schtwórtk staj kralowski mandźelkaj do Pětrohroda pschijěłoj, hdźež schtyri dny wostanjetaj.

Afghanszy pschekupzy w Moskwje kralej wutoru hosćinu wuhotowachu, na kotruž bě 70 wobzobom pischeroschenych. Wudawki za hosćinu 6000 rublow wuczinichu. Kral a kralowa po teppichach z cźerwjenych rózow krocźeschtaj. We zyłej Moskwje njebě žana jenička róża wjazy kupiś. Kóń, kotrež bě pschi wubdźěwanju sa njerowitwinowej Afghanistana dobył, je so kralej darił. Kralowa je kražny zoblowy kóšcik dostała.

Bolšewikojo druhich 29 inźenierow zajeli.

Kaž so z Moskwy powě, je knjeźerstwowy najwyšschi sud w Charkowje póslednje dny w Donezkim kraju sašo 29 wobzobow sajeł dał. Zyłe trustowe sarjadnistwo koksowego obenzola je sajate. Wono je pjerća z wukrajinskimi antirevolucionarnymi organizacijemi zwisk mělo. Organizaciju wšěch Wolmann nawjedowasche, kotrehož narodnosć hischcze njeje swěsćena. Sajeći dyrbja so bliže chcyć dny sudej pschevodaś. S jich komplotiom je so chemiska industrija we Wukrajinje sniźiś dyrbjała. Sajeći su pjerća też wobkhad z **franzowskim a pólskim pótlanjstwom we Moskwje** měli. Pólsknum generalnemu slabej a franzowskemu wójskemu ministerstwu su tajny material podawali.

Pódla Polowschitkowneho elektrizitetneho towarstwa we Barkinje a Knappez firmy w Poruhskej też Siemenez towarstwo unija w Barkinje winuja, so je systematiśy rukich sastojnikow a pschistajeńzow pschekłóła, so by mohła w Ruskej njehmane maschiny wotbyć.

Po posledních powěsćach, kotrež su z Moskwy dóschle, su hłowni wobstarjerjo w procesu inźenierow Bratanowski, Remo a Schadlin, so hižo wuznali, so su nij jenoj dźěło kedźbali, ale so su też na powroćenje bolschewikiskeho knjeźerstwa dźěłali. Wobstarjerjo su pjerća swizy z franzowskimi hospodarskimi kruhami, wobsebje z kruhami we wokolnosći senatora de Monzie měli. Proces nětko internazionalny wobsah w tym naslubowanju nabywa, so so też hischcze Jendźelska do njeho sćehnje. Jedyn z wobstarjernych, Platow, praji, so su so podkopki a dźěłanje Donezkeho kraja z rosbuchnjenjom sniźiśej dyrbjałe, jeli so by wójna wudyrkła.

Proces so najskerje halle 20. meje zapoćnje, dokelž sakitarjo dźěłchi cźas k pschekedowanju 250 stronow wopschijaceho wobstarjerjoweho pisma trjebaju. S němskeje strony su so někotre połoźaje namjeśnjy zapodale. Sa nowinarjow je sudnička wyšnosć 50 pschijimujuych kharikow, sa dźěłaćerjow wšelotre tyłazy kharikow wudała.

Siemenez unija w Barkinje so pschećiwo cźłam zalituje.

K powěsćam ruskich nowin, je je Siemenez towarstwa unija pjenjezy k pschekedźu ruskich sastojnikow a pschisłuchaceju pódla, so bychu maschiny a pschiprawjenja skepsali. Siemenez firma wosjewja, so su tele wobstarźby hyšće wschitko podrězła.

Prync Carol je w prawym cźasu schorił.

Rumunski prync Carol, kotrehož je jendźelske knjeźerstwo dla jeho politiskich dyrdomdejow z Jendźelskeje wupokazało, je njedawno na nałymnjenje stherit a dyrbi syniznu kasalo

ſku ſakroczita. Tale kroczeł je ſo 24. haprleje ſtaka, potajkim poſdźiſcho hacź bě Pekingſke kněžerſtwo, kotremuż mjenowanej generalaj podſtejitaj, hižo pſchecźiwo tomu protestowaſo, ſo ſo 5000 muži ſyłły japanſki expedizijſki korpš do Schantunga pójcźele. Mjenowanej generalaj ſtaj ſo tohodla ſwojemu hłownemu roskaſowarjej Czangkaiſchinej ſpjecźiłoj. Kaž je ſłyſchecź, ſtaj generałaj Japanſkej a Czangcźungczang wobrocziłoj, njeje jimaj žaneje nadžije cźinił, tola jeju namołwjenje do Tokia dale dał, hdyž pak offizialnje wo tymle poſtiecźenju mjelczachu. Mózno też je, ſo ſtaj dźitaj generalaj w pſchesjenoſcźi ſ Czangkaiſchinom Japanzow na pomoz' ſawołałoj. Tón wěſo hižo pſched ſwětom ſdacźe dawa, ſo pſchecźiwo ſakroczenju Japanzow protestuje, ſtuſka ſwoje wutroby pak ſo wjeſeli, ſo ſu połnóm Chinu połodnjſchemu wójſku wobróli.

Nankingſke kněžerſtwo
Zwjazk Ludow přeciwo Japanskej na pomoc wola.

Nankingſke kněžerſtwo je generalnemu ſekretarjej Swjazka Ludow telegram pósłał, w kotrymż w mjenje nazionalistiſkeho kněžerſtwa chineſkeje republiki na to pokazuje, ſo ſtej ſo je ſakroczenjom Japanſkeje we Schantungu terwjorialna njecźiwnoſcź a politiſka njewotwisnoſcź Chiny brutalnje ſkrućej a ſo je ſo mér njeſe ludami ſ nadpadom, kotryż je Japanſka cźinika, wohrožył. Swjazk Ludow by dyrbjał Japanſku nuſowacź, ſo by njepſchećelſkoſcź hnydom ſaſtajiła a ſwoje wójſko je Schantunga wróco wſała.

Strajk w Indiskej a nadpady na Europjanow.

W Kalkutcźe w ſendželſkej Indiſkej je pſchi ſtrajku żelezniſkich pſchiſłušnjkow k organiſowanym nadpadam pſchecźiwo Europjanam dojſło. Njemcźenu ſu hnydom ſkubnyli a rozmjerny nahyć. 50 wozkow je ſo ſkradło. Europjanow na dróhach ſadźerjachu a do nich ſ kamjenjemi mjetachu. Europjanow ſ wozow drohowoje żeleznizy, ſ motorniſch omnibusow a automobilow wuczahnychu, drohowu żeleznizu a automobile wuniſchichu. Policija je ſtrajkowych wjednika, jeneho Indu, ſajała. Policiſtoju ſtrajkowarjow, kotriż ſpytachu jeho wupiſowobſtejicź, wotrałychu. Jeden druhi wowjedowar je pjecza jendželſkich kommunistow.

Ze Serbow.

Dźensownicźka.

Sobotu, 12. rožownika.

Pankracija.

Zes zběrki „Serbow 365 a 1“.

† 1695 Kaſpor Zacharias Běrlng, farař w Poršecach, najſtarſi tehdomniſich ſerbſkich fararjow. Jeho nan Daniel Běrling běše diakon we Wojerecach a potom farař w Hućinje. Narodźi ſo 1619 we Wojerecach, ſkutkowaſe jako farař w Kózlach, Małeſecach a wot 1653 w Poršecach. Po 30ličnej wójnje prócowachu ſo ſerbſcy fararjo, zo bychu Serbja też čitać nawukli. Prěnju čitanku ſpisa Michał Frencl. Jeho přełoż ſcenjow Mateja a Marka ſo z njej we ſulach trjebaſe. — We nimaj Frencl dobry, bóle češki, ale ſerbſkej rěči jara ſo přihodźacy prawopis nałožowaſe. Bohužel ſpisa Běrling čitanku „Didascalia Vandalica“, w kotrejž němſke pismiki a němſki prawopis na ſerbſku rěč připrawi. Běrling je wšelake ſerbſke knihi ſpiſał, ale njejsu ſo čiſćałe a tohodla ſu ſo wšitke zhubiłe. Hiſće dźenſa pak ćerpja evangelſcy Serbja pod ſpatnym prawopiſom, kiž je wón zawinował, dokelž ſo jeho njemóża cyle wzdac. Njech ſo bórzy łaćanſki Frencłowy prawopis po cyłych Serbach nałožuje.

1868 wotpali ſo w Sulšecach 7 burſkich ſtatkow.

† 1868 w Budyšinje cyrkwiny a ſulſki radźićel D. theol. K. A. Wildenhahn, ſprawny přećel Serbow, kiž je na ſtare łěta zmjeńſa telko ſerbſcy nawukny, ſo móżeſe při ſwojich vizitacjach w ſerbſkich cyrkwjach „žołnowanje“ ſerbſcy ſpěwać. Toho ſo njehańbowaſe.

1722 założi ſo Ochranowſka wosada (Herrnhut).

† 1695 Zacharias Běrling.

Sto radoſć rjeńšu dawa
Hač dróhn pućować,
Hdyž z nowej drastu trawa
Chce zemju woblekać.

Na lucy kwětki ſteja,
A w połu wojacy,
Won wabi rjana moja
Přez doły, přez hory.

Hlej, ćaharjo, tu ptački
Mje hižom zetkuja,
Wšě mrowički a wački
Swój pućik wuzwola. H. Zejleŕ.

Přiſłowo: Hdyž ſo w moji deſćik dźe, ſypaju ſo tolerje

*

Njedźela, 13. rožownika.

Rogate, — 5. njedźela po jutrach.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1“.

1869 zemrě na krasnem mejſkem ranju Krystijan Kulman, wulki ſerbſki pěołaŕ, jedyn z najpilniſich ſpiſowaćelow za lud a z wutrobu Serb, kantor we Delnim Wujezdźe, kiž je ſo 14. auguſta 1805 w Małej Nydeji pola Wojerec narodźił, ſo na ſerbſkem wućeŕſkim ſeminarje kantora Suški w Delnim Wujezdźe za wućeŕſtwo přihotował a potom najprjedy w Lipinach ſydom lět a 37 lět wot 1831 ſem w Delnim Wujezdźe jako kantor ſkutkował. Wjacy hač 20 mjeńſich a wjetſich ſpiſow za lud je wón wudał, mjez nimi jara dobru pěołaŕſku knižku, a ſpěwańſke knihi za dźěći „Zahrodka kwětkojta“, do kotrejž je też ſam pěſnje podał, po ſtach liča wjetſe nastawki, kiž je do wšitkich ſerbſkich časopiſow porjadnje piſał. Što liči te hodźiny, kiž je wón ſedźał a — darmo! — dźěłał za ſwój lud! — Kantor Kulman běše wulki idealiſta, kajkichž je bohudźakowano, mjez naſimi wućeŕjemi wjele! — Swoje žiwjenjo mějoše za wopor, kiž ma přinjeſeš ſwojemu Bohu a ſwojemu ludej! — Při jeho pohrjebje rěčachu ſtyrjo ſerbſcy fararjo, Handrij Zejleŕ, Ryćeŕ, Bergan a Kroehna. — Handrij Zejleŕ mějeſe wotproſenje před ſulſkim domom a wuzběhowaſe zdobnje, kajki wulki dźak je ſobi Krystijan Kulman wo dźěći a doroſcenych ſwojeho luda dobył. — Štóž nimo jeho rowa dźe, njech tola pozaſtanje a na njeho ſpomina! — Njech ſebi tam ſwój kłobuk zejmuje před tajkim ſerbſkim wućeŕjom!

* 1795 Jozef Šafařik, ſławny rěčeſpytnik w Słowakſkej.

1523 přiwza ſo Mišnjanſki biſkop Beno přez bamža Hadriana VI. do ſwjatych.

† 1869 Křeſćijan Kulman.

Moja njedźela.

Swjata njedźela,
Budź mi khwalena!
Zwony klinča rjenje,
Wutroba ſo zbéhuje.
K tamnej wěcźnej dominzje.
Pósli Boži rěča
Wot toho krasnoh' byća.
Połnoh' měra, lubośće.
Swjata njedźela,
Budź mi khwalena.

Luba njedźela,
Budź mi ſtrowjena!
Mysl tam z ćicha ćehnje,
Hdźeż mje ſłowo prěnje
Wućeše ert maćerny.
Zwjeſeleny witam
Nowiny a ćitam
Powěść z lubej' Łužicy.
Luba njedźela,
Budź mi ſtrowjena. Jan Nyča.

*

— **Wo wjedrje.** Wčera wjeczor we 8 hodź. barometer 744, hygrometer 0, thermometer +13. Dźeńſa rano we 7 hodźinach barometer 744, hygrometer —1, thermometer w nozy +7. — Lodowi nuſoju ſo, po měnjenju wjedrarnjow, runje tak rucze wotſtaluja, kaž ſu pſchi Kadźeli. Jeli ſo wětr wot wjeczora wobroći, ſo najſterje do deſchćowanja da. Nad ranſchej Europu wiſchał wyſchiny leža a na naſche wjedro ſłuſtuja. Nižiny nad Sorjedźoſeriſkim morju leżaze, pſchiſćerja nam ſ wjetſcha ſyłne deſchcze. Tuthwilu tam ſaſo nižina leži. Wóh chwali ſvobrjcź, ſo nam damno požadany deſchćik pſchiniſche. Naſch wjedrawuſtojny ma ſa pſchichodny tydźeń ſćěhowaze wjedro ſa mózne: Njedźelu a póndźelu kruſiſkaj dnjaj, wutoru ſo wucźahuje, ſrjedu njewjedrojto a tuzno, ſchtwórtk ſamróčzene, mutno, kurjawoite, piatk, ſobotu njewobſtajne a ſamróčzene. — Jutſije niedźelu Rogate ſtónczko 4,10 hodźin ſkhadźa a ſo 7.43 hodźin khowa. Měſaczk na ranje 2,10 hodźin ſkhadźa a ſo dop. 11,21 hodźin khowa.

— **Dźensnjiſche wiſi.** Na ſwinjazych wikach njeběſche pornjo tydźeńſchemu wjetſchemu pſcheměnjenja ſpóznaź. Na butrowych wikach běſche wikowanje ſ cźaſowom ſtónczne. Butra ptaceſche 1.05 hacź 1.15 hr., jeia 9—10 pj., twaroh 25 pj. Punt łóſlecza ptaczeſche 70—75 pj. Za libjata ſadachu ſebi ſ wjetſcha 2,50 hr., ja huſy ſ prénim pjerjom 5—6 hr. Na ſeleninowych wikach ptaczeſche punt cźerwjeneho kała 40 pj., běłeho kała 20 pj., ſyble 25 pj., morcheje 25 pj., riewjenja 20 pj., jědźenje łobodu 15 pj., ſelcźk ſołotwje 20—30 pj., walcźk radiſkow 10 hacź 20 pj., hromaź 0,90—1,20 hr., róża ſydrowiteho kalu 0,50—1 hr., punt jabłukow 15—60 pj., běrnow 6 pj., zentnaŕ 5—5,50 hr., litr laneho wolija 1.60 hr.

— **Wupłacźenje podpjeru ſa ſozialnych rentnarjow** na měſaz meju budźe ſrjedu 16. meje 1928 **popołdnja** wot 8 hacź do 12 hodźin w Ssjemowni na Hrodowiſcu haſyn 10, delka we wupłacźeni. Podpjera wupłacźuje ſo jenoź **w poſtajenym cźaſu.**

— **Nowe cźaŕy autoweje pólty:** Duja 15. meje wotewrja ſo ſeźćhowazej cźaŕje autoweje pólty: S Drježdźan do Stolpna, Noweho Měſta a Sbnizy (cźara ſa khwatne jěſdu) a ſ Budyſchina do Minakała. Na ſamſnym bnju wotewrja ſo ſnowa wſchelake autowe cźaŕy w naraſnſchich Rubnych horach. Seſćhiwk ſ jědnymi plaſnami wſchitkich autowych cźaſow w Sakiſej je wot wóndele 14. t. m. na wſchitkich pólach, wſchitkich wobſtadnych mjedniſtwach a poſa wſchitkich wjednikow autobuſow dóſtaćź.

— **Se ſawjedźenjom łěćzneho jěſdneho plana** 15. meje 1928 wobſtadaſej njedźelu a ſwjate dny też pſchekhodnaj woſobowaj cźahaj do Schandawſkich kupjelow ſaho. Wonaj pojědźetaj k brěnjemu raſej 17. meje 1928 (Boże ſpjece) po ſeźćhowazym planje: Cźah 956 ſ Budyſchina 6.40 hodź. do Schandawſkich kupjelow 9,00 hodź., cźah 957 ſe Schandawſkich kupjelow 20.17 hodź. do Budyſchina 22,37 hodź.

Marica a Hanica.

Roman.

23] (Pokraczowanje.)

„Won, kaž ſo ſda, też tak bórzy jaſno njeſpichidźe. Syſnjobaŕ ſmi njewě, hdże teži. Lišaj a nowiny ſo ta nim hicźeſchi. To je zyle na njeho metane, tak je won to też priedy hiže cźinił.“

Jaſno ſo jej kotmi jwjeſcźichej, tiž běſche jenoź je wſchej mozu hromadu ſtłóčiła a mózna hrudź ſo jej cźeſtym dychanjom hibaſche. Mjenjeſche, po prawem trochu wjeſela, pſchetoż njemóžeſche wopraudźe wjazu ſ mejima: „Potom tola njetrjebam tam hakle horje hicź!“

A tola ſo rej jezmy: Schto dha potom dale budźe? Sdobrkel prozenty ja prénjej hypothezy łapiaceſ, tiž dyrbjeſchi tej ſo tola hnydom po Jindrichſkym kwaſu łapiaceſ. Pſchetoż potom hižo Hanicźenje rjana daŕ Jindrichſkima ſaße jej ſawcź. Swójba ſo jej pſched woczomaj pißanjeſche, wona ſaſhadźowa a ſtehmy ſo wróceja, nimale by pada. Tyła młody němiki kujes pſchiſłoſci a podyſzowanje ju. Tu ſebra ſwoju peſćeložu móz a ſtany ſ jeha pomaja. Won rjekny jara reſkudnje: „Snadna kujeni, ja njewoſtajm waß ſamotnu. Wy tola dowolicźe, ſo waß pſchewadźam.“

Pernjo ſebi kroczijchtaj po dróhy dele. Hdyž ſo ſtóża japoza, wobkyſny ſo cźeza Angiolina. Tu pokiſći won **jej** ruku, ſo bojo, ſo mohła tu tolſtu Boża ruczka ſajeeź, pſchetoż bě cźerwjena kaž rak.

Runje w tutom wokomiku pſchiſłuſchejchtej dwě ſónſkej nimo, ſtotiſc, kaž ſo ſda, ſtarſchej hižo, ale w běłej drjeſce ſ módrumaj ſtónczkomaj. Wonej ſtrowjeſchtej, a ja hnydom ſtaj Angiolinu tykmyſchtej hnydom hłowu hromadźe, jako by ſo pſchi pſchichodnem cźaſnym poſtrożenju wo nowej zébje k Virgilowej roſhladni hiežadowaź mělo.

Hižo daloko w Hornim Maiźu nutſka na Dołhej haſy wołta baronka Durazzi pſchi jenej billi ſtejo:

„Ja ſo wam pěkuje djakuju, wy ſeje jara luboſćiwy byl.“

A jeje italſkej wócźizy ſo wjerceſchichej kaž wohnjowej koleſay, ſ napinanjom poſłednich mozow, pſchetoż cźujeſche, ſo bě jej wſcha móz wuſchła. Tuchy, hdźež ſnaći hydlachu, mójeſche ſo trochu ſhrabaź a wnwotpoczowaź. Knjes dźiche hižo woteńcź, hdyž pak hiſchcze raz ſ njej pſchiſtupi, djeſche:

„Najhnadniſcha knjeni, pſchi pſchedſtajenju ſ domami ſenje njeno njeſhoniſch. Njeje-li pſchejara njeſkromne, hdyž ſo wopraſcham, ſ kim ſym cźeſcź mě?“

Wona trochu knitkyny: „Baronka Durazzi.“

S tym měnjeſche, ſo je něſchto wubrajiła, ſchtoż jeje poſtawjenje hnydom ſ błyſkom wobſwětli. Ale ſelwjerny Měnz njeběſche najſterſcho ſenje niczo wo tutej ſwójbje ſłyſchał, pſchetoż poruczi ſo ſ niczo njeprajazym „Ah, dajiſtuju ſo jara!“

Wot ſtarośće a roshorjenja, wot horzoty a napinanja doſta pola ſwojich ſnatych, kotriż běchu wopraudźe doma płoczite widliſcheja. Ju njecpuſchcźichu, byrnjeż ſa baronka Durazzi pýcheja ſaſo ſo wuprajі, ſo domoj ſchwata. Njemérne ſaczuje ju wobkruſejeſche. Schto budźa ſebi cźi druhi myſlicź? Sſnadź ſmeja wo nju ſtaroſcź, a pſchi wſchej ſłabośći ſo pohnuſkny, pſchetoż jeje wobſtarna wutroba jeſchcze też trochu ſa ſenſtrni dźělbrjacźom. Tuž wſchak tola wołta tak dołho, dóniż nad wot ſtónza parnym krajom ſmjerki njepadachu.

W Göllanije ſłyſchejche hižo wot daloka ſchum a ſmjech. Jindrichſka njebě ſo mohła pſchewinyć, Meinhardtowy dar, njewjeſeſnſku draſtu, ſo ſwobłekacź. Njewjedźomu wſcźijaſ ſa ſobu cźehnjo kroczeſche po ſtiwi horje a dele. Hanicza běhaſche ſa njej a hładkowaſche ſabihli. Mariza hedźeſche na ſoſje, brodu wo dóń ſeprewaja, tak do myſlnoh pomurjena, ſo ani njepytny, hdyž maćź ſaſtupi. Ta kleżny ſ rukomaj hromadźe: „Ale, to tola bo predża njepokaſuja! To pſchiſłuſeje tola njeſłožo!“

Te tſi na nju wudźerachu kaž na ſjewjenje. Wutroba ſo, ſo bě baron, hdyž běſche ſo něſchto krócź ſa ſwojej ſonu praſchał, wotjeź. Mandźelſkaj běſchtaj nimo běhe jeſoj. Haniza dóńdźe ſ Jindrichſku horje, ſo by njewjeſcźiniku dcaſtu wutźekaceź pomhała. Baronka Durazzi ſwjeſe ſo do ſtólcźka a rjekny na pał njemdra, na pał elegizy ſ Mariſy, kotraż pſchezo hiſchcze w rózku ſoſy hedźeſche: „Ja ſo dracźuju a cźiwiłuju, ſo bych mohła pjenjezy wobſtaraceź, a won jědźi po ſwécźe wokoło. Pſchezo wjeſele, moja kreſb cźece lohko kaž wětr, haj, haj!“

A nadobo da ſo tołſta żónſka do płakanja. Mariza ſtanu, majkaſche ſwoju maci. Starſchejcu pjenjezna nuża pſchińdże jej do myſlow: „Je dha woprawdźe tak ſłe? Mama, praj tola raſ!“

„Haj, haj, papa drje mění, ſo njedyrbjaſoj wannaj rjeź! Jeneniu cźłowiekej dyrbiſch ſo tola wuprajіć: ty ſy ta bóle roſumniſche, thutniſcha, moje lube, lube dźěco. Njebudźeſche-li nam jenoź tole naczinika, ſo ſy tohole lubeho dobreho cźłowieka — ach Bože, ach Bože!“

Pſchi tutym mjechkim roſjimanju pak njeſwoita: nad myślickami na ſwojeho kujesa a knježiczerja won, kiž ſawěſcze ſaſo něhdże ſe winarni ſedźi a ſchtó wě, w kotrem cźaſu ſo hakle domoj wróći, bu roshorjena a wſcha mjerſaza. Dokelž trjebaſche ſtajnje nekajetko błyſkowoda, roſrany ſo njewjedro na Marizynu hlowu. Cźemne běchu ſłowa, ale podłoſk jich dośeź jaſny: ſo je ſe ſapowědźu, tiž je wujowjej daka, wſchě nadźije ſwójby pohrjebaka, a jich do njeſboża ſtorcźiła. Mariza daſche njewjedrej dowuſkahaceź. Hdyž mikna hrajeſche a jenoź hiſchcze daloki hrmot bubotaſche, prajeſche bohu nóz.

Cźeta Angiolina dźeſche po ſtwódże horje, pódla, piſches wěcźnje wrjeſtotaze ſchpundowanje dźělena, běſche ſtareho baronowa lehnuſka jitwa. Wona wotewri — wopraudźe, ta bě próſdna. Kluczź trjeſche wot wonka. Dwójzy jón wotwjerthy a wja jón ſobu. Potom dźeſche napreći, wotewrjowje durje a ſo ſhubi.

(Pokraczowanje ſeźćhiſe.)

Marja Kirchschlagerowa †

Dźensa dostachmy trudnu powěsć, so je krjedu 9. meje po cężkej a dwulkej sćerpliwosću sinjeenej khorosći druha dźowka naschoho njesapomniteho pěsnjerja Handrija Sejlerja, mandźelska wyschicheho twarskeho tudy Moriza Kirchschlagera w Lublanju w Schtyrskej, w 73. lěcze swojeho žiwjenja swój ćeńki běh dokonjała. Smjerć wotrocże we Lasowskim farskim domje a je zmjeć posdźišo w dalokim słowjanskim kraju žiwa hyła, stajnje wostała zwěrna dźowka swojeho zherbskeho ruda, kotrehož wojowanje je stajnje s wulkim sajimom sćehowała. Psched lětom běsche jej spožčene, so mózesche swojim mandźelskim słoty kwaš zwjeźicź. Wona běše jenježka potomniza naschoho njesapomniteho basniła, kotraž běsche hischcze žiwa. Tamni fu pschitky prjedy zmrěli. Kak zwěrna smjerća swojemu zherbstwu nawšej běsche, dopokasuja jeje słowa, kotrež je lonì do swjeh pósłała a kotrež fu w lětuschim „Wschedźenaku“ sdobom na prěnim łopjeńku pod jeje wobrazom napiza: „Dołhich we luźiskej wieźy Łasowskej steit luby dom mojich lolebti. Tam znajeńka moja mje pětnowasche a mje bróńcźka mi rjenje spěwasche. „Holczatko moje“, so mamu rěcześche, „herbika tu wostań, to lubje cze prosu. A wona je so po tym měka a wotkanje muohim ruk a dobrym pschikładom. Njech jeje cźěło wotpoczuje we słowjanskej semi!

*

Zetitajeze wukhodźowanischcza. Mischezanski wobydler hamt je naš wo pschijeze sćehowanych rjadkow dnja wot 26. na 27. haperzeja 1928 fu šlězanskich wukhodźowanischczach pschi mischczanskich wobydlerjach, a pschi Zgheleńkim waka selkadźeli. Hódnostne rjenje fu swotarkali abo cźěłe wobschkodźili, słoja a kradnuli. Tele njekatlizomnoze fu nam i pschijeli je bratam wobydlerjam wotpowěli, je by wono naš njchich wrózowanych, nasche krasne wukhodźowanischczo mjano worcześćiwjenia hajicź a sdźerżeć, bóle dołot podpjeralo. Jenož hóšź powschitkownoźi we mischim rosnitce ja schkit wukhodźowanischczow wuzo, może so wocźakaci, so to taske błyzenjtwa njeschenja. Dyrbjało-li so to tola hischcze stacź, posłam ja hnjenuj nejstrje nujsowani, santskowne pucze wunschowanischczow w nowy a wobthod sawjeczź.

Wjerschnje-Budyška statna dróha je we Wojerowskim wjerschu dla nakppowanja mjes kamjenjonaj 4,9 a 5,9 (wcka Mandźowa) wot 15. hacź do 28. meje a mjes kamjenjonaj 11,2 hacź 13,0 (w Stróži) wot 28. meje hacź 15. junija za wschitkim wobthad z cźežitymi wosami a automi zawjeza.

Sch. Schtwórtk popoldnju palesche so w jenej je w pódlanskim twarjenju na lejowonoźi 7 samešinjena, jako wobsedźeź doma njeh wobschkodźi schpundowanje strašnisze mehle, kaž też wužitkowe drjewo a grat. Wogenju hischcze w prawym cźasu salecź. Kriminalna policija należnoźcj pschepytuje. Kak je wohenj nastjeze hischcze znate.

Njeszcze. Saidźenu nóz wokoło 2 hodźin storcźi rum koleśar, tiš mješesche k swojemu kolu pschiwóss kamjenu, na Sahrodnej haźy do cźežiteho auta. Jo bé tak zgalny, so so jedny kaj też hobu jedźazu z kola wuschikadźi. Kacźrunjeź hischcze tiecza wozboka w pschisedźenje, njeje ani jedun z nich cźežko njeschkodźił. Ale nad njeboźom fu motorowemu koleśarjej pschi.

Gdźe we schto? 28. haprl. 1928 staj dwaj njesnataj hergarten pola Lehnizy 61 lětn. muzikeho napadloj a jemu je seseru zabiloj. Tutaj njesnataj staj krótko z tym powědałoj, so staj psched krótkim w Saskej a wo wokolnej Budyschina dźełałoj. — Posdaćnu hodź je loństy dubowy tiš je sćehowazymi pschibitkami zawostajił: jedyn z słowu jelenja a napisćmom „Jerusalem“, jedyn „Budyschin“ a jedyn „50 lět hornczerstwa“ buda na Oblinje 1879—1926“; tohorunja běše schanto z pismikomaj P. K. Niesnataj, kotrejuž staroba njeje znata, ja wopisuja: słuchaś nětdźe 1.70 m., zylny, nekne podaihajte mjeswoczo, bjes brody, žwałke włosy. Drasta: módry wobłeć z cźežinni běłymi smužkami, thołowy je schérocźornymi smužkami. Tamny: nětdźe 1.68 m., thodźesche pisches palz, běsche schéru jaku wobleczeny, cźarne tholowy je schérymi smužkami, jelenu normalnu pschekoschku. Wobaj noscheschtaj schnórowanjek cźrije a cźežki. Schtóž nejchto wě, pschedź wschém wo prjedawschim wobsedźerju dubowcho kija, ja prošny, so by to Budyschemu kriminalnemu wotdźelenju abo blischjej zeźiwji zdźelił.

— Tudomna kriminalna policija je posledńje dny 5 pachołow, w tudomnym połodnischim pschedmjesću bydlazych, kotrejž so ja wot 1926 na wschelakich wótnach, do schulow, kontorow, twarschich budow a pisarskjow dobywali a z nich wschelake wózy, zgrobu, drasta, pišanisku potrjebu, mydło, palmin, margarinu atd. krodnuli. Margarinu fu po zwjech kóschcach kradnyli. Wona mójeschze so jim jażo wotewjaci. Też fu woni njeja wagonu na twarownym dwórnischczu wurubili.

— Kradźyli fu we wokolnje w nozy na 8. meju 1928 z nutsdobycźom z fabriki newe mutaje jězdne kola znamikow „Triumf“ cźo. 438 659 i cźerwjenej pschihatej błowu a Torpedoklim znamošchom, „Triumf“ muježdźowańšu maschinu cźo. 442 347 je jelenej pschihatej błowu a Torpedoklim znamošchom, „Triumf“ turowe kolo cźo. 381 514 cźerne emaljowane i Torpedoklim znamošchom, 2 „Brennaborskej“ kole, dale 4 farbidowe latarnje, pylak ka motorske kolo bjes njerjaka a 2 pilolizi za nastrójenje tśenje (bubonowaj revolwaj, kóždaj za 6 patronow). Wobkradnjenej je na wróżenje kradnjenych wózow mjto pschihibił. Wo wózowne dźelenje prošy kriminalne wotdźelenje w Budyschinje.

— Pothroma je wudwrita mjes schparatym jkotom zjawjejskja Hendricha Schkodyw we Wojtschezach a je hamtšy swójeżena. Sawjerańśi wokrjeż je dwór pokhromy, wobkedźbowańśi wokrjeż fu sdyltne Wostaschezy.

— Budyšle haptyki fu wschédne dny hacź do 7 hodź. wjeczor wotewrjene, njedźelu pak samknjene. Nózny słužbu a njedźelu wotewrjene na jenoż jena haptyka i mjeńšchinym wotmjenjenjom. W mejі je to Wettinska haptyka pschi Skudnistwowym twarjenju.

S Mitkez. W nozy na schtwórtk fu dźełaćerskej zwójbje sa samknjeneje kólnje 6 kur kradnyli, 3 cźorne, 2 běłej a jenu schérožołtku schepjerskatu kokoš. Dokelž buchu kury hnydom tam sarešane, je najikerje nětdźe na pschedaś połticza. Schtóž nješchto blišśe wo paduschtwje zhoni, njech jo žandarmej w Makym Wjelkowje abo blischjej Policiji wojšwi.

S Lomjśa pola Minakala. Sjawny puć i Lomjśa do Khrósta je dla nakppowanja na Lomjeżanskich honach wot 12. hacź do 19. t. m. sawrjeny. Fśódny wobkhad pokasuje ho na Adolfiku Hólu a Khróst.

S Rakez. W nozy i pjatkej wopytachu korczmu w Nowej Wśy pola Rakez thróbli paduschi. Wobhedźeź, knjes Wels, bé psched krótkim rěkał, a to fu paduschi wjedzeli. Stajichu žrebi rěbl a schkleńzu wutkoćichu. Potom puschćichu ho i pomozu powjasa do nětdźe 3 metry wuhoseje šikadownje, hdźeż jim pleza, žuschene mjaso a dr. we hódnoscji 80 hr. do rukow padny. Pakoscźeńki sašo i powjasom pośběhnychu a i woknom dele puschćichu. Popołdnju pschiwjedźechu policajstwo pśa, kiž pat deschcza dla žaneho śleda njenamaka. Wo paduchach hischcze niczo njewědźa.

S Měrjowa. W nozy wot 2. na 3. meju wotpačichu paduschi i namozu samk kónje swudowjenje hajnkowje Horuczerjowje a kradnychu kart. Woni je hnydom na mésnje sarźachu. Jenož cźerjena posościcho na polach namakachu. So jich njebycha tak ruze pschesćapicź móhli, bychu paduschi sahrodne durcźa i kalaczkatym grotom wotwirili. Nutsdobywańśi grat woni jeho wotstajichu. Sa paduchami hischcze śledźa.

S Nałojd. Jutśe njedźelu 13. meje wuhotuje naschа žokotika jednota swój nałetni žnjedźeń. Na nim budźe swojim zjamm meju mjetacź. Tutomu stawenu nakoźcj po pola naš bźo dźešchi cźaš wjazy hołdowalo njeje. Tuž ho jednota nadźija, so Sserbjo i bliša a dalska swjedźeń prawje bohace wopytaja. Sa cźełne wokschewjenje je derje postarane. Popołdnju w 2 hodź. sejtupa ho cźah a pocźehuje na swjedźeńske mésno, kótrež ho meja mjeta. Wot 4 hodź. je potom pyschne reje. Wšelakore bratrowske jednoty a wschitko druhi Sserbjo su wutrobnje pschepytowjeni.

S Khrósta. Sjawny puć i Khrósta do Wulkeje Dubrawy je dla nakppowanja na Khróstowskich honach wot 14. hacź do 21. t. m. sawrjeny. Jśódny wobkhad pokasuje ho na Adolfiku Hólu a Brěmje.

Z Rózanta. Knjez wučer Jan Rachela skutkuje jako wučeŕ w Rózeńce hižo pjećadwacyći lět a cyrkwinsku słužbu wukonja tu triadwacyći lět. Pśi tutej składnosći spožći najdost. knjez biskop dr. Schneiber jemu za jeho pśikładne skutkowanje w cyrkwi, dokelž je cyrkwinski spěw pśeco kowliwje hajił, ćesćomny titul kantor. Knjez probst Mańek poda so zaměnjeny srjedu z knjezom administratorom P. Romualdom, knjezom biskopskim notarom P. Ubaldom a z klóstrskimi šuleŕkami ke knjezej wučerjej Janej Rachelej a pśepoda jemu ćestne wopismo w pśitomnosći tu skutkowacźeja kk. wučerjow Glawśa a Kubaśa ćestne wopismo z wutrobnym zbožopśeśom. Pśitomni knjeza wupraji tu nowemu pomjenowanemu knjezej kantorej najwutrobnišе zbožopśeśa. Na to zaspěwachu šulerki wustawa krasny dwojohłosny spěw k ćesći naśerі Božej. Knjez kantor so wšitkim lubej podźakowa a wobkrući, zo won cyrkwinsku łudźbu z radosću pśestuje. Njech Bóh luby Knjez da jemu krutu starowotu, zo by prawje wjele lět mohł hišće zaměrjowaś a pśewodźeś tak krasne serbske kśerluše k ćesći Božej a ke ćesći maćeri Božej, swjatej Marіji, kótrejž je tuta łudźbna cyrkej poswjećena a kótraž swójeŕi tuto lětu swój jubilej.

Z Kulowa. Jutśe njedźelu 13. meje swjećiła ju kłamy wotewrjene dopołdnja wot 7—1/2 9 hodźin a wot dopołdnja 11/11 hodźin hač do 5 hodźin popołdnju.

S Jamneho. Tuchy wutoŕk 10. meje w cźełnej starobje nimaśe 82 lět nětdźešchi veteran franzowskeje wójny w Lětowaj 1870/71 a nójny frajnik Jan Bruk na hłabocźej starych lět. 10. oktobra 1925 błośche jomu 50 lětni mandźelśki jubilej jśiwjeźi.

S Wojerej. Pschi dyrbjeńśtkim pschepadowanju pschenje dźe tudomny Dwórnischczowy hotel do wobsedźeństwa privatkra Augusta Michlinga w Cźornym Kholmzu. Kupna płaćiina wuczinja 48 000 hriwnow. S dotalnym wobsedźerjom běsche hoscźenzar Klecmann we Wajerjecach.

S Khorzébuła. Ssobotu wjeczor wokoło 9 hodź. wudyri we Wětrnikowym ljudi ščežku w hwójnym domje cźo. 31/32 woheń. Wobhedźerja wótcźa tśśoho pschepadowacha w mjeńše posa znatych. Jako so ludźo wohnja dohladachu, dyrbjachu najwjetšy dźeśi wuthowaŕ, kiž w tśśichnich komorcźach spachu. Wojowanje pschećivo wohnjej, kiž běśche w jenej i tśśoho na łubi wuschoł, běsche jara wobcźežace, dokelž běsche woda i łaśchenju cźežka dóstaćź. Njedźiwajcy wschitkich wobcźežnoscźow pak wohnjowa wobora woheń na łubju samjeńowa. Schkoda je tśśi tysac wulka.

Ze Sakskeje a dalšich krajow.

* S Marienberga. (Sapokajanje hamtšeho hejtmana Bergera.) Wokrjeżny hejtman dr. Seyfarth sapokaja dotalneho krjeżerśiwowego radu pschi Budyšćim hamtśim hejtmanjowje Bergera do jeho nowoho sastupjenja.

* S Kamjenicz. (350 000 wobydlerjow.) Mjeto Kamjenicz je tónz hayrjeje i śiežku śiwojeho wobydlerstwa 350 000 pschekrocźiło.

* S Koburga. (Cźežke njeschožo i autom.) W nahłym sawinjenju pola wóhu Unterśiemawy pola Koburga sajedźe schtwórtk auto z wulkeŕ spěchnoscźu do schtoma a žo rosbi. Schtyri wosoby, tiš w nim jedźachu, jedyn pschekupz, jedyn śiŕeŕ, jedyn póstowy rjadowaŕ i Lauscha a jena pincźnina z Neuhausa pola Sonnebrga, cźežko ranjene do Koburgskeje krajneje khorownje dowjezechu.

Najnowiše z cyłeho swěta.

— Schtrowa powěsć wo wjedrje za julischu njedźelu: Saumrócźeno, milisko, schorjate. W Jendźelskej rjenje a cźopliśche.

Mjes tym so w Lipsku w zwarjenju němskokatholeje banki jedyn bankowy poślednik pjenjezy liceźeše, jemu we njewobkedźbowanym wokomiku paduch swojask 10 hriwnowskich bankowkow w hódnoscji 10 000 hriwnow kradny. Pschedy hač so bankowy poślednik paduschinu dohlada, bi paduch i banki cźekny a so mjes ludom na drózy zhubi. Potom je so wjace njeje wohła sahlapiła.

*

Pschi němskopólskej mjezy je so na němskej stronje w pokrjeżu Schönthalskeje wyschicheje hajnkownje i njewobkedźbowanju lětneho dźetaceja lěs zapalił. S wohnjom je so pśches 7000 jutrow i bźeła puschcźeneho drjewa zuriżło. S dobom je w podkrjeżu Oberteerhofsenskeje wyschicheje hajnkownje druhi lěśny woheń nastał, i kotrymž je so 500 jutrow lěśa sahubiło.

*

Se smjerśtom w schtwórtkowej nozy su wśniży we bayerskej Bałzy cźekło cźerpśe. Mjatlischcza su i wulkeho dźela smjerśte. Wśiniży tehdźe lěśa wunoścki njedadźa.

*

W Grünbergu młody muzyk do cźakanikarskich klamow fajnyzwjeśi prajі, so dyrbi cźajnik kupjeć. Mjes tym so je cźakaŕkat wobroześi, jeho młody cźełowjek i gumijowym klumpachom pśches hrcźow marśoŕ. Wohrożenemu pak je poradźi, pśches pódjensku śiwu na dróhu wubjeć. Rubjeźnik, kótrež sa nim cźerpśeśe, je na to do cźekanja da. To ludźi, kotrež je sa nim puschcźichu, wón z pśeć kulkow i revolwra świśeła, tola nikoho njetrjeśi. Skónčnje jeho policajski poš stajі, so mózachu jeho sajeć.

*

Do prezejinśkeje kapały na Wěnzowej horje pola Warnsdorfa je je paduch dobył a wopjelne tśśy rosparźił. W nich pak njeje žanych pjenjez namakał.

*

Pówětrowa łódź „Italia“ je pjatk rano w 7 hodźinach se Spitzbergenow k połnóznemu polej wuliećała. Dla nuriznje łubjeneho wjedra nad połnóznym łodowym morjom je je wona dyrbjała sawrośiś a je je popołdnju we 4 hodźinach do Kingsbaya na Spitzbergeńskich wróćźiła.

*

W Sakawskajej w połodnischej Ruskej je schtwórtk žylne jemjerjenje bźło. Murje tśśijow je je schéroko rozpuchu. Piatk je podśenśke storki wospjetowachu. Też w Tiflisu podśenśke storki sazjachu. Wobydlerja i domow na dróhu cźekachu.

Listowanje.

F. K. Dla dobrowólnoho pschedźiwanja wobrocźeje ho na bérza (Gerichtsvollzieher) abo na hamtśe žydowske, hdźež dóžnik žydli abo pschijśiejazerjojanska wěź je. Se Wosthcho naprazdowanja njeshodźi so wajchnje dobrowólneho pschedźiwanja wujtuśicź. — Dla sarunanja swěźenje wulkoźe lejowonoźe (ju dyrbjesche pschedawaŕ w najpomnjenej wulkoźi wurajnje swěźicź) dyrbjesche w běhu jeneho lěta (wot dnja pschejmjeśanja) zadanje stajeć. Khyba mózeze dopokasaci, so je pschedawaŕ wědźał, so lejowonoźeź tak wulka njeje, kótrejž to swěźiś (§§ 468, 477 stat. sak.). Je-li pak to njemózeze dopokasaci, dha G. R. 1. Mjeńšnarodne (internazionalne) wodźeńśe wopišmo sa jédźadła płacźi 15 hr. 2. Namjeńna karta, — tśi tripłyk abo pśiśichcznje wopišmo njemenowane — je liśćina (Urkunde), po kótrejž A.D.A.C. pśches jedyn wukrajny klub napśechcze złownej wyschnjoścі za zło abo thłostanja ju karnjeźi, je-li je pśches tripłyk sawjedzene jédźadło wjazy dopołnjacej nichodźi abo za pad, je-li je so mjeńšcel nanijesnje karty thłostajomny sejnik. Tripłyk dowoli wudźěłkrócźne bjeskłowne pschekroczenje mjety a to pschi złownych hamtach, hdźež je pschekroczenje dowolene. A to za cźaš tutej dowolenjcźu. Swójetska je to jene łeto wot dnja wukhańenja, i wukhańacjom nékotrych krajow, hdźež je cźaš na 6 abo 3 mézacy pośtajeny. Kbółtu ja tripłyk (nanijesna karta) ju w jenotlinych krajach wschelake. Tak płacźi do Nijsenskeje wschu hromadze 13 hr., do Cźěskoślowakskeje, Rumunskeje, Južnoślowjanskeje a Estonskeje wschu hromadze 47 hr.

Hamtske wozjewjenje z Budyšina.

Mješchczanski mjesej.

To by je po możnosći na pschecza Budyšćich wobydlerjow, kotrejž so za wumělstwo a starožitnosće zajimuja, dźiwalo, je ko dźiwanja na pschijśichodnej wopytowarjow muzeja, wobjasnjatkało, je maja je pschełožbne wotewrjeśe cźašu sawjeśeć, kajkeż wone bóžom pola nadwojazy nemšćich muzejow wobśteja. Wot krjedy 16. t. m. je mješchczanski muzej potajkim jeśchowace dny a hodźiny wotewrjeny:

Sóbotu a ssobotu 10—15 hodź.
njedźelu 10—14 hodź.

Hewak pak wostaje tarif žamšny kož dotal.

Swójbne powěsće.

Semrěł: August Schiman w Cźichońzach, 70 lět.

Jězdne kola

najlěpše lohkoběžne znamki mam stajnje na składze
Narunanske dźele, potrjeba, emaljowanje a niklowanje
Franz Nietscher w Sernianach pola Rózanta

Dowolimy sebi z tutym našim přećelam wozjewić, zo dnja 14. meje t. l. do bankowych rumnosćow w našim nowotwaru na Žandowskej drózy čo. 45 zaćehnjemy.

Prosymy, zo by so nam dotalna dowěra a přikhilnosć wobkhowała. Swědomićiwe posłužowanje zaručamy.

Serbska Ludowa Banka filiala w Khoćebuzu

Wšitke picowadła

Žitny dom w Kamjencu
wotnožka w Pančicach

Dla skhorjenja netúšeje holcy pytam hnydom cyle spušćomnu

holcu do domu

kiž móže samostatnje warić a so na wšě domjace dźěła wusteji. Wysoka mzda!

J. Pilopp
w Budyšinje
na Bórkinje 11
w firmje: A. KASPER NASL.

Derje zdźerżana

centrifuga

za žiwnosć z 3 kruwami je dla kunjenja wjetšeje na předań. Tohorunja 20 centn. pien. bérnow

Libš we Wuiežku
pola Pomore

Wšě druziny hnojidłow

ma stajnje na składze

Žitny dom w Kamjencu
wotnožka w Pančicach

Wšě nowosće

za rubišća a šórcuchi su došle

Najnowše mustry za jaki a pjelsć. poćehnjenja
Překwapjace nowosće wołmjaneho musselina
Tkaniny za zwjeršnje a spódnje suknje
Čorne a brune kašmirowe rubišća
Židźane wokołošijne rubišća
Čorna žida za pjezle
Francy, knetle, wobsadki

Tunja składnostna kup šóreuchow k firmowanju!

Alfons Schauseil

w Budyšinje
Wosebity dom za serbsku drastu

Jednota „Sokol" w Rakojdach
wuhotuje jutře njedźelu wulki swjedźeń

mejemjetanja

a přeprošuje wšěch Serbow a přećelow nanajwutrobniše. Započatk rejow pop. w 4 hodź.

Jednota „Sokol"

Wšč wobuća a wuporjedźenja wobućow spěšnje

derje a tunjo

wobućowy dom Mark w Kukow

K swjatkam!

čisći chemiscy

barbi

wobleki
suknje
mantle

a wšě druhe woblečenja

spěšnje, derje a tunjo.

Najlěpše zhotowjenje přez nazhonitych wěcywustojnych.

Samsne přiimarnje:

w Budyšinje na Kěžorskej drózy čo. 6 na Přisećanskej drózy 16 telef. 3628
w Khoćebuzu - telefon 1774 - na Hródkowskej drózy čo. 4
we Wojerecach na Cyrkwinskej drózy čo. 22
w Běłej Wodźe na Bismarckskej drózy čo. 26

Do Budyšina přišedši zetkujemy so stajnje

w Lehmanec kofejowni

na Serbskej hasy čo. 8 — telefon 3118

ff konditorske twory / najlěpše napoje
kofejowe pjećwa / jědźny lód
šo owe tykancy / šokoladu

Wosebitosć: Torty

z kóždym lubym napismom k wšěm składnosćam so hodźacy dar

Najkedźbliwišo zawalamy dla rozesłanja

We přećelnych rumnosćach kofejownje wšědnje popołdnju a wječor koncert

---

Wobućowy dom Mann

w Kamjeńcu, Wallstr. 25/27

rady kupjene, tunje kajkosće za normalne a annormalny nohi we wulkim wubjerku

Orthopediska džełarnja
Wuporjedźerńja

Naturska hojerka H. Freund

Magnetopatka, radźićelka za homöopathiju, biochemiju, Iris-wuspyty

na Jägerskej drózy 5I

3 mjeńšiny wot dwórniša

Rěčne hodźiny: štwórtk, pjatk a sobotu.

Němotre zběrki basnjow

Jakuba Ćišinskeho

su bórzy rozpředane! Njech sebi čitarjo „Serbskich Nowin" hišće zbytne eksemplary zwěsća!

Serbska knihařnja w Budyšinje

---

8 tunich dnjow zbytkow

Wotmjany muselin, tkaniny za płokajomne wobleki, indanthren-barbne tkaniny za šórcuchi, płat za košle, ložowe damasty, płat (Stangenleinen), běły barchent, podšiće atd.

HILGER na Lotzestr. 20 Žane klamy!

Kupuju

nowiny, akty, knihi po 4 pj.
papjerowy wotpadły po 3 pj.
lapy, bleše běłeho wina
bleše čefwjencho wina
soktowe bleše, wšě druhe bleše po powyšenych dnjowych płaćiznach, **železo a stare metale** jenož na wupokaz wyšnošće.

Popp na Hornčerśk. hasy 18 telefon 3427.

Syru wołmu kupuje

po najwyšších płaćiznach abo wumění na česan. tkaniny

Otto Osswald

džełarnja nohajcow w Budyšinje

Dnja 9. meje wumrě po ćežkej, z wulkej sćerpliwosću znjesenej khorości w 73. lěće swojeho žiwjenja a po 51 lětnym zbožownym manželstwje Bohu poddata moja lubowana manželska, naša přichodna mać a wowka

Marja Kirchšlagerowa rodź. Zejlerjec

W mjenje wšěch zawostajenych

Moric Kirchšlager,
Wyšši twarski rada n. wotp.

W Lublanju,
dnja 9. meje 1928

Welsec kupny dom w Kulowje

je tutu njedźelu wot 7—8½ hodź. a wot 10½—5 hodź. **wotewrjeny!**

Přiloha k číslu 11

SERBSKE NOWINY

Sobotu, 12. meje 1926

Dźeń maćerje.

Jutśišcha njedźela — njedźela spominanja na maćeršku, jeje luboscź, ſkutk a bědu žiwjenja. Prěnje ſwuki klazdže do erta mólčeźeje duſchi, witazej ſemju — poſledneje ſwuki ſchepnje w luboscźi, dyž jandźeſ ſmjerzene k niej ſo kloni. Zyłe naſche ſemſke bycze, wupłód luboscze ſ maſerſkeho klina. Je ſwěta knjeźičerka, njech bohata, njech chuda!

Ma cźer! połneje radoscze ſawſchakamy, maćer! we horju ſaplakamy. W ſtónzu jeje luboscze wotroſczachmy, ſo łupachmy, w chłódku muczek namakachmy.

Dźakuje ſtłóczimy ruku, dyž je nam ſpożeźence. Żelje ſpominamy, dyž je ſo k ſemi wróczíła, ſpróſna domoj ſchła. Koſchicź chźemy njeſpróſnej ruzu, ſyjazej ſbožo, darićź ſami ſo chźemy, dyž chłódna ſemja jeje hibat wuputa. Maćeri ſmy dźeńſa dźakowni a ſ morja luboscze k njej ſchepnjemy:

Maćer, o maćer, ty jeniczka
Wſmi lubje ſ ruki, ſchtož dźaknoſcź da.
Wotpocźń thwilku — njekthwataj,
Dźeńſ cźe kſchewi ſbože raj.

Mału kapku ſ thelucha dźata
Wſmi ſ ruki dźećiza, kiž tebi ſo klata.
K ſebi wſmi duſcha, ty nadobna
Dźak, radoſcź a ſbožo — pichíchoda!

Spinkaj, o maćerka, ſpinkaj,
Hdyž ſpróżna domoj ſo ichka,
Junu po dóńcze — dźelenja —
K ſebi maſ witaj, ſtoła o wutroba. -ć.

Dźeſcźa kaſnjow k dnjej maćerje.

1. Wotewſaj maćeri njedźelu wſchě dźěła, ſo by měła ſwjatu dźeń.
2. Swjeſel ju ſ kwěcźelom róžow.
3. Sej-li w zuſbje, poſcźel jej liſt abo dopiſnizu, pichipołoż něſtajku ledźbnoſcź.
4. Dźi na cźrkow, jeli tam twoja abo maćej wotpocźuje, kiž k twojemu pſcheceźelſtwu pſchiſłuſcha, a położ jej wěnz na row, kaž na ſmjertnej njedźeli, tak wupiſch row ſ kwětkami naležza.
5. Wobhoń ſo w ſtuſodſtwje, hacź je tam maćerje, kiž je w nuſy a ſtaroſcźach ſiwa, pokojej ju, budź jej ke pomozy a poſlicź jej hewak nětajku ledźbnoſcź.
6. Snajeſch-li maćer, kiž w chorowni, bědnizy abo dołhſlužetni pſchebywa, dopomń ſo na nju. Njepraſcźej ſo, hacź ſu druſy k tomu winowaći.
7. Wuhladaſch-li na hałzy ſtaru maćerku, dźi k njej a wopokaj jej nětajku luboſcź abo poſticź jej darjenku, —je-li potrěbna.
8. Podpjeraj tóždu macź, njech je ſtara abo młoda, pſchewodź ju a budź jej ſe ſepjeru, hdyž je to nuſne.
9. Staraj ſo na dnju maćerje ſa to, ſo hychu też druſy ſa nadobnu myſl ſkutkowali.
10. Pſchedewſaj ſebi krucze, ſo chźeſch twoju maćer a wſchě druhe ſerbſke maćerje w pſchichodźe ſtajnje kedźbu měcź, ju cźeſcźicź a podpjerać, pſchezo a ſtajnje — kaž na dnju maćerje. Staraj ſo ſa to, ſo by-chu to też druſy cźinili. Potom budźe maćerſki dźeń też ſe ſohnowanjom ſa zyłu ſerbſki lud!

Tak cyle njeprawje wšak nima.

(Wobraz ſe wſy.)

Je-li chźeſch ſtareho Kaleźeż Jakuba „do hězy pſchineſeſ“ a jeho ſwarjecź ſtłyſchećź, to trjebaſch jenoż takle kuſk w dźenſnišchim ſwěcze ſapoczinaćź. To ſo cźi roſſłobi a roſhněwa a ſa pot hodźimy njeſaſtanje. Hewak je zyłe měrny cźłowjek, njemóże — kaž ſo praji — wodźezći ſamuceźeź. Ale to na źadyn pad ſmjeſcź njemóże, ſchtož ſo dźenſnišchi dźeń wſcho ſtawa.

„Dźenſnišchi ſwět? Ow jej, woſtajcze mje ſ tym na pokoj! Nó, ſo dźakuju, dźicze mi tola ſ taſkim ſwětom! Hdyž wſchędnje widźiſch, kak ſo wſcho zoſa. Naſch ſtary kuſ ma też woczi we hłowje, ma ſiwój ſtrowy roſom a ſwoje ꝓecź ſmyſłow. Kołwrótmy je ſwět, na hłowje wſcho ſtawa. Zadyn cźłowjek njewě, ſchto tu po prawem dyše. Taſta bźehanza a hanjenza, nuſnota a cźerjenza, kaj bychu wſchitzy w nětajkej bludnizy tcźeli. Anta ſo honja, motoriſke kola ſo nimo ſuwaju kaž błyſk. Cźim ꝓeſchniſcho a kołwrótniſcho, cźim rjeniſcho. W ꝓredawſchich cźaſach ſu dźiwje ſwěrjata a rubcźeznizy ludźo na puczowanjach navadowali a morili, dźenſnišchi dźeń klamaja ſej na to waſchuje ſtawy a koſcze. Dźeń wote duja pſchinjeſu nam Sſerbſke Nowiny powěſcze wo żałoſtnych njeſbožach, kak ſu jěſdźadła do ſo ſrahyle, do hłubiny padle abo ſo pſcheczíſte. Telko a telko ludźi wo żiwjenje pſchiſchli. Prjedy ſu ludźo běhali. Mój dźěd hiſchcze ſ karu do Budyſchina jěſdźeſche a ſa ludźi to a tamne wobſtarasche. Wſchitzy dyrbjachmy ſ rukomaj dźěkaź a tola hiſchcze por hodźinkow cźaſa ſbywaſche, we měrje hiſchcźo ſej popowědaź. A dźenſa, hdyž ſo wſcho ſe maſchinami wobdźěła a ſ khwatkom błe, tź bě ſ cźaſu wo ſcźenu ſmoknył. nimaja nadobo wjazy cźaſa, byrnjeź hižo kruwy elektrizy ſo deja. To je ,tajka nuſnota a ſchuſtawoſcź, ſo ſkoro wjazy k roſomej njeſpſchiſdźeſcź. A maſch-li wotomik cźaſa, haj wohladane, to dyrbiſch cźitaź a ſtudowaćź, ſo wěſch, ſchto ſo w ſwěcze ſtała a ſ nim ſbožu mójeſch. Hewak ſo cźi tak dźe każ Cźibanez Khacźe, kiž wjazy Nowiny njeczita a ſej myſłeſche, ſo je afghaniſti kral Aman Ullah hiſchcze w Barlinje a ſo ſu jeho ſa ſkała Nemſkeje cźinili. „Nosſajnjeny“ dyrbi nětko ſchězdy byćź, nowiny a knihi cźitaćź a pſchednoſchki ſtłyſchećź a do tych a tamnych towaſtſtwow běhaćź. To cźi ſedym dujow tydzenja wjazy njedoſahaja. Niczo njeje wjazy prawje na ſwěcze, wſcho dyrbi ſo pſchemjetaćź. Kaž njebychu ludźo prjedy żiwi byćź móhli, kaž by nětko cźłowjek hakle cźłowjek był. Tak dyrbiſch cźinicź a żiwy byćź, to dyrbiſch na ſchędy pad widźećź a ſłyſchećź; to a tamne měcź, je-li chźeſch dopředka. Snajmjeńſcha wuprahowaćź. Druhi ſaſzy wola nawopak. Tak je prawje. Kždyž pſchinjeſe zyłiczku kopizu pſchikładow a dopokaſmow, wuſtrědcźenjow a dźakuych wopiſmow, ſtatiſtikow a ꝓrofyektow. Żadyn cźłowjek wjazy tak prawje ſtrowy njeje. Na ſmjerecź khori ſu a bórſy wotjedu, je-li to tabletu a pille a pułuru do ſo njeźeru a tón naſ njemaſajn. To bołtanjeſch cźiſchcźeriſkich wězow do domu, we nawěſchtkach cźitaſch, na brózniazych wrotach ſu pſchilěpjene ꝓrofyektu. Se wſchěch ſtron ſo wola a rejt a wčhędnje cźi do nopa bija: tak dyrbiſch cźinicź a niz hinak. A jedyn reji pſchemo druheho. A ſchtóž doſcź wótſtje njewola, pſchińdźe pod koła. A wobe cźłowjeſtwo dyrbi to wſcho pſchenjeſeź. Nó, moji ſuja, ſtónczne ſam wjazy njewěźeh, ſchto hiſte a hotte je. Rekord pſche rekordy, a ſchtóž najbóle woła, tomu ſo pſchihłoſuje. A ſchtóž może ſmjeſchmu maliczkoſcź tak prawje wuſchikńje pſchedſtajicź abo pſchebarbicź, je ſtawjeny muż. Skoro zyłe naſche żony widźiſch w dźiwadłach, w illuſtrowanych nowinach a druhdje. Hladajeże jenoż, kajke te nemſke holczki běhaja. Sću dha to ſuſtnje, hdyż hiſchcze ani do kolenjow njedoſahaja? A włoſy dadża ſej pſchitiſnyć każ muźiſy, tak ſo ſkoro njemóżeſch ſpłahaj wjazy rozeſnawaćź. Běhaja tola żónſke hižo we muźazej drażece, wobežbje te, kotreż jako łoźiuſ na motoriſim ſedźa. Do Bożeje ſtwórby hicź wjazy chwile nimaja. Njeźiſkiſcha rjany ſpěw ꝓtaczatow. Hacź na měſacźk chźeźdża lerjeceź, ſnadź hnydom do njebeſ, ſo tam potom wěſcze ſu.

Tónle ſwět! Wěra a ſwěro żana wjazy njeje. Też w naſchich Sſerbach jara klaja. Naſchi prjedowniży njenoſchachu żane pjerſcheźenje, też niż wěrowaniże. Ze je zuſk módu k nam pſchińjeſła. Prjedy hſchtoż ſej mandźelſkaj bjes pjerſcheźenja ſłuboŕnaj. Nětko tyrnje jón muż — to rěka, hdyż dyrbi być — do łazoweho łacźa a cźinja rjenje ſ měſtcźanſkimi dźowźicźkami pſchi winje a tekeje. Abo pſchińſtwoji ſej lubku, kotreż potom druhu ſwěrni ſłubi. Sſamo ſerbſke dźeći dyrbja po němſkim woſchaju ſchtyri, pjeć pſchedmjenow mećź. Nékam jenoż Jakub a ſym hordy na ſwoje mjeno. Starſchej ſamoj potom druhdy wjazy njeweźmaj, kak jeju ſym ſ pjecźimi mjenomi réka. A na wopiſmach dyrbi ſo mjeno, kak po prawem réka, nadſchmórnyć. Sſerbiki nochzedża najradſcho w ſchuli wjazy wuknyć. Naſch ſtary kujeſ kantor ſo njeprajdſcheſche, ſchtó dźe. Sſiwoju maćerſcźinu dyrbjeſche tóżdy nawuknyć. To bě ſche najwažniſche. Do němſkich towaſtſtwow ſej njeſkhodźachu. Nětko njemóże wſcho doſeć wobſ buć. Sſtudowna dźe runje tak ſdrałeźena być, kaž dowjoza ako ſnjeni. Żadyn cźłowjek wjazy je ſwój ſpotkojom njeje. Khěſtó khori tola, bójeźa dźe ſwět ſtónczinje won, ſajti tónz na tuta kellija wjaceź? Schtož ſo dźenſnišchi dźeń wſcho poſlicźa, kak dałeko ſwět hižom je, dha dyrbiał ſej myſlićź, je mamy njebjeſa na ſemi, bójeź jenoż pjeczene kawki do huby letaja. To njetrjebaſ po prawom ani porjeźita wjazy ſbibowaćź. A kajke je woprawdźitoſcź? Kóždy ma drazanja dołoź. Wěſo tamni niż, kotliż maja 300 000 hriwnow a wjazy ſetnych dołhodow a żeda połda jeho w dwanzatych dołſedowanſtwach, kotreż ſu hiſchcze nětkotre ſtatyſtyki pſchinjeſu. Schtóż je ſej w tym pſche wocźi hladał, temu ſo lźpje dże hacź mi wbohemu rawźej. Schtóż njeje tkerdy a raffinérowany, tón wſchak k niczemu njeſpſchiſdźe. A ja ſym a woſtanu ſtrój dźeń Kaleźeż Jakub. Lud dyrbi krawiź, ſo ſo druhimi derje dźe. Kaſ jeno nětróſi kraj wuzywaja a jón wo miljony ſbehaja. Nječakuje proſeźu nam to dopokaſachu. Dźicze mi ſ taſkim ſwětom! Njeznam ſo hakle pſchejara roſhněwaćź. Hewak ſo mi ſoźeź pſchelije. Wſchemnicźi tu niczo wjazy njemóżeźi. A wjernjeź ſo ja, Kaleźeż Jakub ſ Nětźicz, temu pſchecźiwjak. Taſſi ſtamowk, kaſſi ſ nětko na ſwěcze je, tón je bo cźiſta debry. A budu-li cźłowjekoju hiſchcze dalſche tyſacź let żiwi, to budźe dźeń a kołwrótniſcho. Ale wſcho budźe ſo też porom wo wjenjeſy a żony wjerceźeź. To je było a budźe tak w pſchichodźe. A wjernjeź dźenſa taſſe a himajſche problemy a ſiiimotenty namakali. Ludźo budu hiſchcze bóle njemérniſchi a nerwoſniſchi. A ſchtóż je hiſchcze hewak pſchi ſtrowem roſomje, teho ſawjercźa Bóh mě kak jara.

Pój ſtużebźe, ſtary Jakub namaj hiſchcze jutſiſe rano też prědnje, je-li na to pſchińdźe. Pſchińdźe ſ jenoho do druhehe. Ale hdyż takle ſej wěz pſchemyſłiſch, tak njeprawje wſchak nima.

Oskar Wilde:

Wěrny přećel.

(Stónczenje.)

„Ja na tym njedźeluju,“ wotmołwi młynk; „ale nětko, hdyż ſy tšěchu wuplatał, dźi radźcho hnydom domoj, ſo by wotpoczył, pſchetoż ſy chzu, ſo jutſiſe moje wowzy na hory wuhanjeſch.“

Wbohi Jank ſo bojeſche nětchto pſcheczíwe tomu rjec a naſajtra pſchihbna młynk ſwoje wowzy pſched thěžku a Jank poda ſo ſ nimi na hory. Zyły dźeń trjebaſche, ſo by je tam dobrał, a ſaſzy domoj cźerił; a jako doma bě ſche, bě tak muczny, ſo na ſtółzu ſedźo wuſzny a hakle wotpocźí, hdyż bě bely dźeń.

„Kaſ kraſne to dźenża w mojej ſahrodźe budźe,“ rjekny a hnydom ſapoczа dźelaćź.

Ale nětaſ k tomu njebóżdże, ſo mohł hladaćź ſwojich kwětkow, pſchetoż jeho pcheczeł, tón młynk. pospochi jeho wopytaſche a wón dyrbjeſche wſchelako ſa njeho wobſtaraćź a jemu pomhaćź w młynje. Ale ſo wopokojeſche ſ myhłicźki, ſo je młynk jeho najlubſchi pſchecźeł. „Stónczinje,“ ſebi prajeſche, „wón da też ſwojm karu, a to je tola wopakas cźiły nadobnoſcźe.“

Tak Jank dale dźěkaſche ſa młynka a młynk wſchelake rjane wězy powſedaſche wo pſcheceźeliwje, kiž Jank ſebi do ſapjiſnika ſapiſaſche a w nogy cźitaſche, pſchetoż bě jara bohaty ſchuleŕ.

Jónu wjecźor Jank pſchi wáhniſchcźu ſedźo wuſzny'cha buchanje na durjach. Bě to thětro njemdra nóz a wichor hotwriſche a wunjeſche tak ſtraſchnje wokolo khěže, ſo Jank najprjedy ſebi myſlešche, ſo je to njewjedro było. Ale to ſo druhi raz buchaſche a potom ſleczi wótſtiſcho dyżli pſched tym.

„Budźe khudy puczowaŕ,“ rjekny Jank pſchi ſebi a ke durjam pſchi'behny.

Tam młynk ſtojeſche ſ latarnju w ruzu a ſ tołſtym tiſom w druhej.

„Luby Janko,“ ſawola młynk, „mam wulke ſtaroſcźe. Mój hólcźe je ſ rěbla padnył a je ſo ſranił, to nětk ł lékarſej dyrbiu. Ale wón taſ daleko bydli a je dźenſa tajka hroſna nóz, to mi na myſł pſchińdźe, hacź njeby lépje bylo, hdyż ty místo mje tam pójdźeſch. Wſchak wéſch, dam cźi ſwoju karu a to mohł tohodla też nětchto ſa mnje cźiniczí.“

„Wěſo,“ ſawola Jank, „haj, mam to ſamo ſa wulku cźeſcź, ſo ke mni pſchińdźeſch a dźu ſo hnydom, na pucź podaćź. Ale dyrbiſch mi ſwoju latarnju pożicźć, pſchetoż nóz je tak cźmowa, ſo ſo boju, ſo bo pſcheroma padnu.“

„Je mi jara żel,“ wotmołwi młynk, „ale to je moja nowa latarnja, ja bych wulku ſchkodu měł, hdy by ſo jej nětchto ſtało.“

„Ow, niczo wo to, to też tak póndźe,“ ſawola Jank, wſa ſebi cźeſcźi łoźuch a cźopku cźerwjenu cźapku ſe ſeſmy, ſwjaſa ſej rubiſchcźo wokolo ſchije a woteńdźe.

Kajſi hroſny wichor wonka howriſeche! Nóz bě tak cźmowa, ſo Jank lěhdy widźećź możeſche, a wichor bě tak kyłny, ſo lěhdy ſtacź możeſche. Tola bě wſekoteje mýſłe a po cźſoch hodźinach dóńdże k lékarjowemu domej a ſaklepa.

„Schtó je tam?“ ſawola lékaŕ a wuſzny hłowu ſ wokna na lékarńu.

„Jank, knjes doktore!“

„Schto chześch, Janko?“

„Młynkej ſyn je ſ rébla padnył a je ſo ſranił; młynk by chzył, ſo byſcheze hnydom k njemu pſchiſchoł.“

„Wěſo!“ rjekny lékaŕ; ba ſej konja ſeſedłaćź, wobu ſo wulkej ſchórnyej, wſa ſebi latarnju a pſchińdźe dele. Potom wotjeżka k młynkezom a Jank ſa nim cźampaſche.

Ale wichor bu hroſniſchi, bęſcheź ſ cźurami ſo lijeſche a Jank njemóżeſche widźećź, hdyż hicź ani ſ konjom ſtup dźerżećź njemóżeſche. Stónczinje ſeidże ſ puczа a ſabłudźi ſo we tuzy, hdyż bě jara ſtraſchne měſtno. Pſchetoż bě tam polne hłubokich dźěrow a kónczinje ſo Jank w jenej latepi. Nasajtra namakachu lokaſo jeho cźeło pluwaze wulkej tuži a do jeho thěži donjeſechu.

Wſchitko jeho k rowu pſchewodźeſche, pſchetoż bě jara wobluboważany, a młynk najbóle żarowaſche.

„Dokelż běch jeho najlépſchi pſcheceźeł“, rjekny młynk, „dyrbju wěſo też najprjenſchi měſtno mećź.“ Tak krocźeſche na cźole zyłeho pſchewodźenja we dołhim cźornym roprje, a pospochi ſej woczi wutrě ſ wullim ſchantkom.

„Sſmjerecź Janka je ſa naſ wſchitkich wulke njeſboże,“ rjekny pódkowaŕ po pohrjebje, hdyż woni wſchitzy rjenje w korczmje ſedźo muſchetowe wino pijachu a błódki tykanz jédźechu.

„Na kóždy pad je to wulke njeſboże za mnje,“ wotmołwi młynk, „ſwoju karu běch jemu nimale darił a nětk wopraſdźe njewěm, ſchto ſ njej ſapoczećź. Wono je mi doma wſchudże na pucźu a nimo toho w tak hubjenym ſtawje, jo ſa njn ſajka niczo njedoſtanu, hdyż ju ſchedanu. Budu ſo wěſeje paſcź toho, ſo bych hiſchcze jónu nětchto wotedał. Cźłowjek ma ſtajnje jenoż ſchkodu, hdyż bywa ſchlachetny.“

„Nó a ſchto?“ woprascha ſo wódna wulkomyſch po dołhej pſchestawzy.

„Nó, to je tónz,“ rjekny cźwuncź.

„Ale, ſchto je ſo ſ młynkom ſtało?“ woprascha ſo wódna wukomyſch.

„Haj, to wopraſdźe njewěm,“ wotmołwi cźwuncź; „to mje też dale njeſajinna.“

„S tym pſcheraduje, ſo nimaze ſacźuecźa w ſwojim charakterje,“ rjekny wódna wulkomyſch.

„Boju ſo, ſo njerozumicze ſzyła wiecźbu toho powědańcźka,“ pſchiſpomni cźwuncź.

„Schto njerozumja?“ ſawola wódna wulkomyſch.

„Wuczbu.“

„Cźzecze ſ tym rjez, ſo ma powědańcźko nětajku wuczbu?“

„Wěſo,“ wotmołwi cźwuncź.

„Haj wopraſdźe,“ rjekny wódna wulkamyſch a ſo jara roſtłoſki, „to hyſcheze dyrbjał rjez, prjedy hacź ſcze ſapoczaćź. Pſchetoż potni wěſcze njebych Wam pſchipiſchuchała; abo bych nanajwiſche rjekła: „ſchto wo to, każ wo to“, tak wótſtje hacź możeſche, machotaſche ſ wopuſchu a ſhibi ſo ſaſzy we ſwojej dźerje.

„Macze wy ſnadź wódnu wulkomyſch rad?“ woprascha ſo kacźka, kiž po nětchto njeſchcźinach, pſchipiſtuwa. „Ma ſwoje dobre ſtrony, ale ja tola ſacźuwam każ macź, a ſenje njemóżu hladaćź na ſaźraneho njeżenjenza bjes toho, ſo mi ſyſły do wocźow ſtupja.“

„Boju ſo, ſo ſym ja ſranił,“ wotmołwi cźwuncź. „Powědach jej njeminyży powědańcźko ſ wucźbu.“

„Ow, tu bywa ſtajnje jara ſtraſchna wěz,“ rjekny kacźka.

A to mózeſch jej jenoż pſchihłoſowaćź.

Pſcheberbeŕſcźk Měrcźin Nowak-Njechorńſk.

(Kónz.)

Wubědźowanje we wumělskim lětanju w Budyšinje.

Jenotliwi konkurrentojo sa wubědźowanje we wumělskim lětanju w Budyšinje njedźelu, 13. meje 1928 poł. w 4 hodź. na Sčijanskim lětanišćeju pśihlejeja hižom žobotu do Budyšina, to hižom tuton dźeń lětadła k wobhladanju pśihpravjene stoja. Wubědźowanje leži w rukomaj Aero-Expreß, powětrowego wobchadneho towarstwa ſ wob. ruk., Satkeje lětatkeje schule w Lipšku.

S krótka hišćeše jónu na pśichodnem zjenjerstwje tuteho wubědźowanja pokazujemy, to bychmy wopytowarjam pśichodnego zjenjerstwja frohmilive sćinili. Wubědźowanje rozpadnje do dweju hłownoju dźełow, do winowatosćineho programa a do wólneho programa. We winowatosćinym programje prawny wubjerk pśichodpśigane figury, kiž buchu bjes poroka leczane, ſ dypkowymi liczbami pohódnośći. Dypkowe liczby rozdźela ſo we winowatosćinym programje takle:

a) ½ looping 1½ dypki
b) połny looping (ſo horje pśicheczišćujcy) 3 dypki
c) ½ róla (ſo na stronu pśicheczišćujcy) 1½ dypka
d) zwla róla (ſo na stronu pśicheczišćujcy) 3 dypki
e) Immelmann Turn (ſ wuſkokoſejehujuceho koła leczeńcu cźaru wo 180 gradow pśichemjenicy) 3 dypki
f) na stronu ſo ſkinucy 3 dypki
g) snak leczecy (najmjeńśicha 15 sekundow) 7 dypkow
h) trudlowanje (dolepad bjes wodźenja) 5 dypkow.

Po wotpołožanju tutych winowatosćinych śletow ſu konkurrentam 10 nejeśišćinow k wuwjedźenju wólnych śletow pśichewostajenych. Tu móže žebi wobdźelnik figury ſam wolicź. Pohódnośćenje stawa ſo po waſchnju a wobzeženosći wuwjedźenych wumělskich śletow.

W programje je pohódnoćenje hišćeše jónu dokładnje rozestajane, ſo móže žoby wopytowar wubědźowanjam we wšitkich jenotliwośćach ſcéhowaco. Jara cźežko budźe, pśichedźaceho dobrozežca postajeź, dokelž ſu jenotliwi konkurrentojo nimale jenak dobri, ſo krute wojowanje cźaka. Sónadź buchmy mógli inżenźrej Hempelej a dr. Gullmannej mału łśěchinu pśidźěwaco, dokelž staj žebi ſ dobrołětnym tłukowanjom pśichi pśichedstajeńśich śletach wjele techniki tejele družiny pśichźiwośtkoj.

Wólfakowarka ſ padanśtej płachtu Tauerez ſ Lipška ſ pśichiłopośću tuteho wubědźowanja w Budyšinje ſ druhemi rasej wotfkoći.

Sałunowe płaceńny ſu jara niśe, wucźinja jenož 2.—, 1.— a 0.50 br. Dźeći płacza pokoju.

Roman a woprawdźitosć.

W Pariſu knjeześe tele dny wulka rośhorjenoſć: ſe bydleja w Quartier Latin bě ſo **młoda pólska knjeżna ſhnéła**, po tym hacź bě tam dłeźiła cźaſ bydlika. Pod powſchitkownje ſnatemi wobſtejenoſćemi myſłachu žebi, ſo ſu ju chinſzo ſindencza wotwjedli, cźohodła pak, to njemóžachu žebi myſlicź. Bě teź móžno, ſo je ju nechtó ſamordował. Młoda knjeżna podawasche w Pariſu rěcźne hodźiny a wjedźeše porjadne žiwjenje; kóždy mjeſacz ſumu pjenjez a we ſhotnem cźaſu ſtudowasche pilnje. Wſchitke ſawostajene wěcy běchu dokładnje pśichepytane, tola njemóžachu žaneho śleda namakaś, tiž by na to pokazował, ſo je ſamomordarſke wotpohlady mełła abo ſ hewak nekajeke pſchicźiny cźekła.

Namakadnu pak knižku, do kotrejež bě wſche ważnjiſche podawki ſapiſowała, a poſledni ſapiſ w knižy rěkasche: **„Mam ſtrach pśiched Chińſami.** Boju ſo, ſo budu mje jenoho dnja morźeć.“

Tutón ſpodźiwny ſapiſ ſpodaſbna poliſaju cźim bóle, jako ſhoni, ſo je najwjaſy ſchulerjow knježny wopraſwdźe Chineſow było, kiž pśichi Parižſkej univerſiśe ſtudowachu. Tohodła pśichepytowachu należnoſć bliže. Jenoho dnja dźěli wěſta newina, ſo ſtaj dwaj Chineſaj ſtubjenu pólsku knježnu do epiumowe khowanki wabiłoj a ju tam wo žiwjenje pśichinjeſłoj. Roshorjenje nad tom bě wulke a powſchitkowne. Jako poſledni běſche na kritiſkim dnju pola njeje Chineſa Dietſchenq, ſyn bohateho wikowarja ſe Židu, rěcźnik bohžiwu měł a bě dozwla poſledni, kiž be pola njeje pśichełoweł. Wón běſche potajkim na prěnim měſtnje podśladnu a tak jeho ſajachu. Wón pśeſejche wſchu winu a wotruci jenož, ſo je ju wopraſwdźe na dnju jeje ſtubjenja widźał. Tola njemóžeſche ſwoju njewinu dopokaſaś.

Nadobo pśichiźe pſcheſkajvaja powěſć: Mordarſtwo njeje ſo ſtako, ſtubjena je hišćeše žiwa a pſchebywa cźila a ſtrowa — **w pſchepytowańſkej jatbje!** Pſchetož běchu ju na dnju jeje ſtubjenja ſajeli, dokelž bě we wulkim kupnem domje drohotny a nimo měrny rjany ſchał wuhladała a ſoboru bicź kajała: bě jón runje do rumneje toſchti tykła, jako jej detektiw tuku na ramjo położ a ju namołwi, ſo by jemu do pſchepytowańſkeje rumnoſće ſcéhowała. A woprawdźe namakachu pola njeje kradnjeny ſchał. Dokelž ſo njemóžeſche wupokaſaś, hdźe je jón kupiła, ju ſajachu. Wona ſpjerzowasche pak ſo mjena wuſnaś, a tak dyrbjachu ju fotografowaś. Pśiches tutu fotografiju bu zyła należnoſć hakle wuja ſnjeńa, hewak bychu žebi w Pariſu dźenża hłowu łamali, ſchto je ſo ſ młodej pólſkej knježnu ſtało a hdźe žnadź pśichebywa.

Što prajł lěkaŕ k margarinje?

Margarina, kiž je po ponuźnoſći Napoleona chemikuſ „ſhotowił“, je chemiſzy rěcźane, ſtwjerdnjeny tuk roſtlinow. Dokelž ſu tuki roſtlinow wo wjele tuńſche hacź ſtocźaze tuki, na pśich. butra, najſćěpſche a najwuſitniſche požiwadło, kiž dozwla wobſtejśiny, tak możeſche chemikuſ we ſwojim cźaſu Napoleonowu próſtwu lobko dopjelniś. Dyrbjeſche njenuſny ſtlěbowy mas ſhotowiś, kiž bo ſwonkownje wot butry njeroſeſnała, teź tak ſłodźi, tola ma tuńſchi być. Djenża bo bóle na to ważnoſć kładźe, ſo margarina teź woprawdźe ſłodźi kaž dobra butra. A dyrbimy pśichdaco ſo margarinowa induſtrija tuto žadanje bóle a bóle dopjelnja. Tohodła dźiwamy ſo cźim bóle, ſo ſo pola naſ we Němſkej pomérnje njenje margarimy pſchetrjeba hacź we druhich krajach, kiž ſo hoſpodarſcy wo wjele lépje ſteja. Hiſchcźe ſpodźiwniſche je, hdyž ſhonimy, ſo dźěłanje margarimy pola naſ pod krutem dohlědom ſteji, haj, ſo ſo pśichotowanje margarimy mjeſ wſchěmi poźiwadłami najkruciſcho kontroluje. Schtož ſłód, wóń, barbu atd. nastupa, wjacy njemóžemy žebi nimale žadacy; margarina je ſtrowa, zyrobny wuſk je runja kłocźazemu tukej, jenož jedyn ſmyſł ma, wona je khuda na vitaminach. W nowiſchim cźaſu je tohodła Hamburgſka firma margarimu na wiſi pśichinjeſła, kiž ma ſubſtanzu, kotraž ma khudobu na vitaminach narunacź. Je to pśches wobſhłóźenje, „aktivovanu“ ergoſterin. S tym wamy margarinu, kiž ſo potajkim jenož pśches płacźiſnu wot butry roſeſnała. Sa ſłędnoho pak dyrje ſmjeje teź tuta margarina hiſchcźe wſchelake brachi.

„Serbske Nowiny“ we wólbnym wojowanju!

W nastupanju pśichodnych wólbow zdažnja so Serbske Nowiny po sćěhowacych zasadach:

1. W pomérju k politiskim stronam wostanu Serbske Nowiny neutralne.
2. Hnydom zapłaćić dyrbja so pódla nawěštkow wšě wozjewjenja nastupace:
   a) wabjenja za strony kandidatow abo zhromadźiznow.
   b) wšě dopisy„ wopśijace program politiskeje strony abo toho dźěła.
   c) Wupady pśećiwo politiskim stronam, jeje wjednistwu, kandidatad abo jenotliwcam.
3. Wšě nawětki a wozjewjenja dyrbja so pśi zapodaću z hotowymi pjenjezami zapłaćić.
4. Wšě zapóslanja a wozjewjenja politiskeho wopśijeća wozjewimy jenož z mjenom zapóslarja abo zapóslarjow. Njedosaha powšitkowne podpisanje kaž: „W mjenje mnohich“, „Někotři wolerjo“ abo „Přiwisnik strony“ atd.
5. Zapóslane a nawěštki wopśijace wosobinske wohidne wupady a dwělomne powěśće wo privatnym žiwjenju politiskich wosobow so wotpokazuja.

Nakład Serbskich Nowin.

Što je so ze złotom stało?

Tak nětkotryžkuli žeđźi so za rjanem časom, jako hišće „złote putki“ w móšničcy klinčachu a wobsedźeństwo złotaka cyle hinaše zaćuće zbuđźi hač đźenšniši đźeń najrjeńši 20-hriwnowski papjerjany pjenjez. Tola tute „złote časy“ su nětko nimo, wone njebudu so teź tak bórzy zaso wrócić a jeničcy tuta mysl nas pokoja, hdyž wěmy, zo je to teź w najwjacy druhich krajach tak. Jenož Zjednoćene staty Ameriki a Indiska matej hišće złotaki we wobběhu, kaž dr. Flechtner w „Reclams Universum“ pišе. Mjez tym je wobstatk złota w swěće wot lěta 1913 přiběrał; wón wučini tehdy 41,3 a nětkle 44,9 milijardow hriwnow. Ale mjez tym zo so do wójny na 17 miljardow hriwnow jako złotaki we swobodnem wobkhodźe wužiwachu a jenož nehđže 24 miljardow hriwnow w pokładnjach bankow khowachu, su wobstatki w pokładnjach nětkle na 41,6 milijardow hriwnow zrostle, a jenož hišće złoto w hódnosći 3,3 miljardow hriwnow so we zjawnem wobkhodźe wužiwa. Zjednoćene Staty Ameriki dowola sebi luksus, swojim poddanam najwjetšu mnohosć złota k wužiwanju poskićeć, mjenujcy 1,8 milijardow hriwnow; w Britisko-Indiskej su nješto přez 800 milijónow hriwnow we wobběhu.

Pozyłej Europje pak mamy jenož hišće 235 milijónow hriwnow we swobodnem wobkhodźe, mjez tym zo bě jich lěta 1913 nehđže 10 miljardow hriwnow. Swica wobsedźi za 162 milijónow hriwnow złotakow, Hollandska 73,9 milijónow hriwnow a skónčnje njechamy na Albansku z jeje 100 000 hriwnami złotakow zabyć.

Europa ma swoju dobru přičinu, čohodla nětkole ze złotom hospodari, přetož swětowa wójna je wobstatki złota jenotliwych krajow přesunyła a to nic k lěpšemu Europy, kiž měješe při započatku wójny za 15,5 miljardow hriwnow złota a dźensa jenož hišće za 15,5 miljardow. W Zjednoćenych statach Ameriki pak je wobstatk złota wot 7,9 miljardow na 18,4 zrostł. Mócnje powyšił je so wobstatk złota też we Japanskej, mjenujcy wot 500 milijónow hriwnow we lěće 1913 na 2,7 miljardy hriwnow. W Europje je wobstatk pola wšěch wulkomocow woteběrał, w Jendźelskej wot 4,9 na 3,1 miljardy, w Francowskej wot 5,9 na 3,4 miljardy, w Němskej wot 4,2 na 1,9 miljardy. Při tom je Němska w poslednich štyrjoch létach wo wjele wjac złota nabyła, přetož kónc lěta 1923 měješe jenož 523 milijónow hriwnow. Wobstatk złota w Awstrisko-Wuherskej je so wot 1.2 miljardy na 195 milijónow hriwnow zniżił, dźensniša Češka ze 125 milijónami nic sobu liczena; Turkowska ma město 2.5 miljardy do wójny jenož hišće 64 milijónow, Ruska město 4,8 miljardy jenož 720 milijonow; při tom pak su staty, kiž přejedy k Ruskej słušachu, sobuliczene, mjez tym zo Sowjetske knježerstwo jenož hišće 407 milijonow hriwnow wobsedźi. Lěpšina neutralnych statow je też ze wobstatka nad złotom spóznać, tak je so wobstatk złota w Nižozemskej wot 285 na 675 milijónow powyšił, w Świcy wot 187 na 419 milijonow hriwnow, a najbóle wobohaćiła je so Španiska, kiž měješe do wójny 388 milijónow a nětkole 2,1 miljardy złota

Cyrkwinske powěśće.

S Budyšinca.

Njedźelu Rogate, 13. meje 1928:

W Pětrowskej zyrkwi ma rano ½7 hodź. farař Berg spowědź a ſwj. wotkasanje, ½8 hodź. farař Siegemund předowanje; dop. ½12 hodź. je wojerske kemšenje ſwobodnych też sa zwisnu wožadu: farař Berg (zyrkwinska hudźba wojerſka kapała).

W Marijnej zyrkwi ma dop. we 9 hodź farař Große a wjeczor we 6 hodź. farař Paul předowanje

Sběrka sa mišijónſtwo mjes pohanami.

Pónđźelu wjeczor we 8 hodź. ma farař Siegemund přihotowanje sa dźěcźace kemšenje na Hrodowskej haju 6

Wutoru pop. ¾3 hodź. je w Pětrowskej zyrkwi modlerska hodźina sa njedźelnicze.

Wutoru wjeczor we 8 hodź. ma farař Berg w ev. towarſchowni biblisku hodźinu.

Biblisti wjeczor ſuperintendenta Fröhlicha ſyđeđa w Tuchořskej zyrkwi wupadnje dla ſwjeđźenja Božeho ſtitka.

Sokołstwo, sport a hry.

Zhromadźizna jednoty „Sokoła“ w Budyšinje.

Jednota Sokoł w Budyšinje wotmě srjedu wječor we 8 hodź. w hosćencu „K woprawnemu“ swoju měsačnu zhromadźiznu. Bratr starosta Lorenc witaše radostnje wulku sylu bratrow a sotrow. Dnjowy porjad bě sćěhowacy: 1. Rozprawy wo zašłem nalětnem swjeđźenju. 2. Skutkownosć. 3. Wulět. 4. Wšelcźiny. Wosebje prěni dypk wuwabi žiwu debatu, wěsće też płódnu za přichod. Bratr starosta Zwjazka Šajba poda dobre pokiwy z wobkedźbowanja swjeđźenja ze swojeje strony. Dalše dypki so běžnje zrjadowachu a wulět do Radworja dnja 10. junija so wobzamkny. 17. junija poswjeći so prěnja sokołska khorhoj w Porśicach, přeje so cyłkowy wopyt. Mjez wšelcźinami wuprajichu so wšelake měnjenja, činichu so dobre namjety. Ze sokołskimi spěwami skónči so ći wa a zajimawa zhromadźizna. Jednota „Sokoł“ w Budyšinje skutkuje horliwje wědoma swojeho zamóra njech dale tak wostanje. Přejemy jej po krutym dźěle rad też rjane hodźinki, kajkež zpožči nam zašłu njedźelu z rjanym lěčnym swjeđźenjom. Zasłužiła by sobi wěsće, zo kóždy Serb, njech zdźělany abo njezdźělany, bohaty pak khudy, ju z wopytom při swjeđźenju počesći, pak k njej přistupi. Jenoć cyłkowne dźěło w ludźe zaruči wobstaće luda. Bóh jednotliwca je jenož kapka na horcy kamjeń, mnohosć skutka zatepi plomjo hrabaceje zahubnosće. Budyšino — wotuć! Je dawno na času! -ŕ.

Kolcsarstwo.

Zwjazk němskich kołoježdnych, skupina 36 (Budyska).

Skupina zrjadowa zańđzenu njeđźelu Ghođźinsku pruhowańsku jězbu wo 150 kilometrow. K tutej jězbje běše so 23 jeźđźerjow zamolwiło. Start běše z dypkom w 6 hođź. w Kamjencu a wjeđźiše wobđźělnikow při přijomnym wětře do Kinsbórka, potom přez Njeđźichow a Wojerecy do Budyšina, hđeež prěni šesće z naćelnymi dopołdnja 8.47 hođź. dojeđźechu. W krótkich přestawkach sćěhowachu đalši a đale đźěše jězba do Lubija. Dokelž so w Lubiju zawrócichu, móžachu kolesarjo z Lubija přijeđźo, město ¼11 hođź. zaso přejeć, zo bychu do Kamjenca dojeli. Stari jěźđni mějachu jenož 110 kilometrow přewinyć a móžachu so pola „Krónprynca“ w Budyšinje hnydom do Kamjenca podać. Wšitcy přikhađacy kolesarjo běchu pomérnje čerstwi a đokelž mějachu z Lubija do Kamjenca wětr do khribjeta, so trochu wočerstwichu. Dopołchu tohodla też 32 hač 33 kilometrow hođźinskeje spěšnosće. Jězba wotmě so bjez njezbožownych připađow.

Přilopk.

* **Stara žona so spalila.** Sobotu wječor w jenym domje w Barlinje-Steglitzy wó ſinje woheń wuhyri, při kotrymž so 81 lětna žona, kotraž bješe hižom đźěłoj cźaſ wotkromjena, tak cźěſko wopali, so bórzy na to wumrě. Wohnjowa wobora wobeſe 5-ſtr. ſala.

* **Schtyri wožoby při rejach ſatrělene.** Po powěſći ſe Newyorka bórđźe w Ligon Flowđje w Ameriźy w nogy na wutoru při rejwańſkich ſwjeſelenjach k ſatańſkej krwawnej tšeleńzy, při kotrejž ſchtyri wožoby ſatrělichu.

* **Indian a jeho žony.** Quanah Parker, niž wjazy młodu wodyk Comachiſkich Indianow, bě wšchelake naložbi běłych pśchewiał, tak powěda Kermit Roosevelt, ſyn prjedawſchego presidenta Sjednoćenych ſtatow. Tola w jenym woſta ſwojim wótcam ſwérny. Wosta poſyngamiſt (wjeleżónkaŕ). Wšche wulki wobdźiwać a pśchećel mjeſeho nana a hdyž president pśches Teras pućowaſche, wopyta też wodyka Comachiſkich Indianow. Hordźe tón pokaża, jo też w kamjentnym domiſkim bydli, kaž běli, jo ſwoje dźěći k nim do ſchule ſćele a ſo dorośća kaž běli. Na to dźerżeſche mój nan jenu pśchowanje: „Sćłyſch, wodyko,“ praješche, „cźehodła njedawajch ſwojim ludźom łśpichi pſchikład wo žiwjenju błoch, jo ſej jenoh jenu žonu dźerżiſch mješto pjeć? Schtyri wotbyte ſoby dyrbjeli wšo wudźerżeć, tola njeſmědźa wiazy ſobuſtawy ſwojeho doma być. Hakle potom ſtu žiwi taj běli.“ Wodyk ſej hluboko rozmyſłowaſche a na to wotmówi: „Ty ſy ſtawny běły wótcz a chzu cźiniċ, ſchtoż praješch — ale pat ſy jenym wumělenjenom.“ — „A to je?“ — „So mi tu wuſwolitſch, kotruż ſměm ſej ſdźerżeć, a potom k druhim bźeſch a jim to praji.ch.“

Hospodarski rozhlad.

Sobotu 12. mrje 1928.

Wčerawše kurzy w Barlinje.

. . .	4,1765	100 polsk. złotych .	46,726
punt .	20,382	100 čěskosl. krónow .	12,377
... frankow	80 435	100 franc. frankow .	16,43

Barlinska burja pokročowaše wčera w krutosći wuch kursow pschedkhadźaceho dnja. Krute bóchu też na wikach s dołhimi a rentowymi ćišćinami.

Produktowe witi chćechu dale sehlabjenu. Pschenica wo 5 pj. po zentnarju tuńscha, tehornuja nałtmi ći wo 10 pj. Wowoß pak wo 5 pj. w płaćišnje. Nošta swoju dotalnu płaćišnu sachowa. Witi jaca mérne a khłbowe žito na wikach nimale žadne. Haf płaćischce.

w Barlinje

pschenizy 13,20—13,35 hr., rožki 14,15 hr. hacz 14,25 hr., jećmjenica 12,60—14,50 hr. wowsa 13,25—13,75 hr.

w Sporjelcu:

pschenizy 13—13,80 hr., rožki 14—14,50 hr. jećmjenica 13—15 hr., wowsa 12—13 hr. hrjmy 2,70 hr.

w Drježdźanach (srjedźenj póndźelu)

pschenica 13,35—13,60 hr. (13,55 hr. hacz 13,80 hr.),
rožki 14,35—14,60 hriwnow (14,35 hacz 14,60 hriwnow),
jećmjenica nałtnicjeho 14,75—15,50 hriwnow (14,75—15,50 hr.),
jećmjenica nałgmšeho 11,75—13,50 hrivnow (11,75—13,50 hr.),
wowsa 13,35—13,60 hr. (13,35—13,60 hriwnow).

w termijowym witkowanju

w meji: pschenizy 13,85—13,90 hr., rožki 14,87½ hr., wowsa 13,47½—13,45 hriwnow,
w julij: pschenizy 14,37½ hr., rožki hr. 13,68½—13,70 hr.
w septembr: pschenizy 13,55 hr., rožki 12,55—12,57½ hr.

Wuwiśtkowcho tłoku wjeza pjatk w Barlinje.

Tam bě bóchu pschihnali 701 młodych bójkow, šmu s trawow a jałojow, 41 prósdnikow a 160 čełbkow a 5 wołow.

Wode dóšli a kuchelne trawy płaćechu 280—550 hr. kuchelne jałojy 250—460 hr.

Za prósdnikli, štót k wjaćanju a armjenju po zentnarju 44—47 hr.

Wotkazany rjany štót dozbě hišće wyšschje płaćišny. Bě bóchu mérne.

Kožowa awkcija w Deježdźanach.

Surowe kože: 30—39 ptw. 98 pj., 40—49 ptw. 92 pj. 50 ptw. 86—89 pj., 60—69 ptw. 84¼—94¼ pj., 70 ptw. 82¼—90¾ pj., 100 a wjacy ptw. 83½ pj. njeprodjeto.

Howjace kože 30—39 ptw. 106½—107¼ pj., 40 hacz 49 ptw. 104½—108¾ pj., 50—59 ptw. 93¼—98½ pj., 60 ptw. 84½—96¼ pj., 80 a wjacy ptw. 94 pj.

Cielace kože 30—39 ptw. 91¼—95 pj., 40—49 ptw. 86—92¾ pj., 50—59 ptw. 84—92¾ pj., 60 ptw. 83¼—90¼ pj., 80—99 ptw. 85—91½ pj.

Za druhim dnju awkzije bě wopyt dobry. Pschi žiwowanju šłubichu porno pohłedujej awkziji wo kože 6—10 proz., howjace a hrubjace kože 3—5 proz.

Pschihładujcej pytaju

Zamjerjam Lusja w Bilej Wodze, Arminowa promenada čisło 5. — Hoch u. Tiefbaugesellschaft w Hrodku.

Wjesna do domu, Cyrkla (Tschöpl) w Bilej Wodze, a Schultze, Delikatschowa haza 2.

Zamjer Matheßowa w Semjanch.

Za wšelkeho, Mnich w Budyschinje, Zitna haza 8.

Stanjowa a jałosowa awkzija

we 13. 5. pschihr. we 1 hodź. pschi starem puczu je wjelo Cyrila do Wunja: 20 łoßow stanja a nekotre hody halosow.

Na pschedań.

Pjeter w Bagenzu (Boja Hrodka.

Za ćeleckom w Sdmichej 8C.

Za ćeleckom, wloda a hyslna, we Wulkej Khojnzy čisło 14.

Wuzja a rjelusti, Herde w Hrodku, Portenstr.

Wobdadlli, Gnauck w Budyschinje, Hornjeserska haza čisło 51.

Za klasu w Budyschinje, Keiitsch, Schulska haza 5.

Wobdl. Schäfferowa haza 2. Na Zidowje, Kriegerdehlung 331 f.

Wina kobla, Hichak, w Czornom Khołmzu 34.

Wanki, konje, gratu, stara a domjaza nadoba, knjeschik w Radowiclu pola Hrodka.

Wjelowany, 20 metrow, Domenja w Kulowje.

Za schijaza w Budyschinje, Nowe Hrjebje 21.

Wje 3 a regulator, Paul, frijer w Budyschinje, Nowa haza 9.

Za wysokofuczelna, Liebig w Ruholzu.

Za we Wulkim Cyllku 55.

Za lode, 22, we Worlezach 1 D.

Za, w Lutrjezach 12.

Za Jäger w Rowej Luce.

Za nadewdowanju, Rockendorf w Nistej, Budyska dr. čisło 24.

Za Pechmgste, Tobiasjowa w Wjelym.

Za Hoffke kurjaze, Weber w Hrodku, Mlynska haza 12.

Za Bogatta w Bilej Horje 22.

Za motorke, 4 PS, Georgi we Wjesny pola Mužakowa.

Za na Mužakowskej dr. 55.

Koło w Budyschinje, Kantowa haza 17III na Liwo.

Koło w Sdzeri 21 6.

Kachle hinjane w Hrodku, Bjedrich-Ebertowa haza 39.

Wobłek w Budyschinje, Mjasjowe wiki 81.

Mądry wobłek a mantl we Wjelezach, Bismarkowa haza čło. 7II na Liwo.

Kabat s porčmonaj w Budyschinje, Wilhelmowa haza čisło 191.

Ssudalizy na pschedawanje

póndźelu 14. meje 1928

we Worklezach, kupaj sedlu so dop. w 10 hodź. w hoscenzu: komoda, schijaza mnoschina,

w Kulowje pop. w 2 hodź. w hoscenzu „K 3 krónam" bertiko,

w Kozinje pschih. w 1 hodź. w hoscenzu: 3 swinje a jałoza,

w Brinje rano we 8 hodź. w hoscenzu: plischowy sofa, wyschoti schpihel

Skrowe depeše.

Produktowe witi w Barlinje djensa dop. 3/11 hodź.: Płaćišny snowa skrućene, witi pak mérne.

Dop. 3/12 hodź.: Kaž psched hodźinu.

Płaćišny na Barlinskich produktowych wikach.

Žito a wolijowe symjo po tuni abo 1000 kg, howak 100 kg.
Płaćišny po złotej hriwnje.

	11. 5.	10. 5.
Pšenica	264-267	265-268
rožka	283-285	283-285
nal. jećmjeń	252-260	254-260
naz. jećmjeń	—	—
wows	265-271	264-270
kukurica	233-236	234-237
pšenź muka	36-37,00	33-37,00
rżana muka	38-40,00	38-40,00
pš. wotruby	17,50	18,00
rżane „	19,00	19,00
lane symjo	—	—
rapa	—	—
hróch	38-39,00	36-39,00
pjeluški	24-24,50	24-24,50

	11. 5.	10. 5.
buny	23-24,00	23-24,00
woka	24-26,00	24-26,00
módre lupiny	14-14,75	14-14,75
žołte lupiny	15-15,50	15-15,75
keradella	—	—
raps. wosusk	19,00	19,00
lany wosusk	24,00	24,00
poen. melasa	—	—
bórnj. kruški	26-27,00	27-27,30
syno, 50 kg	2,60-3,00	2,60-2,90
rżana słoma	0,95-1,15	0,95-1,15
pšenź. „	0,95-1,15	0,95-1,15
wowsna „	0,80-1,05	0,80-1,00
jećna „	0,80-1,05	0,80-1,00

Drježdźanska burza (11. 5.)

Pšenica	267-272	bórnjace kruški	28,50-29,00
rožka	287-292	pšenź. wotruby	17,00-17,20
nalětni jećmjeń	295-310	rżane wotruby	17,80-18,80
nazymsk. jećmjeń	235-270	pšenźna muka	46,50-48,00
wows	267-272	rżana muka	44,00-45,50
čerwjeny dźećel	170-185	woka	28,50-29,50
raps	340-350	pjeluški	30,50-31,50
kukurica (Mais)	242-244	hróch	31,00-38,00
suche truhańcki	16-16,80	cokrowe truh.	21,50-22,50

Drobnowikowanske płaćišny w Budyšinje.

12. meje 1928 po hamtskim postajenju.

Wšě płaćišny su po złotej hriwnje zrozymja.

Twora		najniš. płaćišny hr.	najwyš. płaćišny hr.
Howjace mjaso z kosćemi	1 kg	2,00	2,40
Ćelace mjaso	1 „	2,20	2,60
Skopjace mjaso	1 „	2,40	2,80
Swinjace mjaso	1 „	1,60	2,40
Tukrajny swinjacy šmalc	1 „	2,00	2,80
Pšenźna muka	1 „	0,52	0,60
Rżana muka	1 „	0,48	0,50
Khlěb	1 „	0,38	0,40
Jědźne běrny	1 „	0,10	0,12
Rajs	1 „	0,48	1,20
Hróch	1 „	0,70	1,00
Soki	1 „	0,60	1,20
Amerik. swinjacy šmalc	1 „	—	1,80
Sušany połl	1 „	2,40	2,80
Dobre mloko	1 lt.	—	0,28
Jědźna butra	1 kg	4,00	4,60
„ „ wukrajna	1 „	—	—
Jeja	štuka	0,09	0,11
Jědźne buny	1 kg	0,40	0,50
Cokor, drobny	1 „	0,60	0,64
Petrolej	1 „	—	0,40
Kamjenźne wuhlo (domj. tepj.)	1 ctr.	—	2,10
Brunicowe briketty	1 „	—	1,30

Wiéne płaćišny w Budyšinje.

13. meje 1928.

Wšě płaćišny su po złotej hriwnje zrozymja.

Předmjet		najniša płaćizna	najwyša płaćizna
Pšenica, nowa	50 kilo	13,00	13,50
Rožka, nowa	50 „	13,50	14,00
Jećmjeń,	50 „	14,00	15,00
„ nazymski	50 „	—	—
Wows	50 „	13,00	13,50
„ nowy	50 „	—	—
Raps	50 „	—	—
Běrny (we wjetš. dźělb.)	50 „	3,00	3,25
Butra	1 „	4,00	4,40
Syno, nowe	50 „	2,80	3,50
Słoma, z maš. młóć., pras.	50 „	1,30	1,50
„ „ „ k zask.	50 „	1,70	2,00
„ z cypami młóćena	50 „	2,50	2,80
Pšenźna muka, 60%	50 „	22,00	22,75
Rżana muka, 60%	50 „	21,50	22,50
Pšenźne wotruby	50 „	9,50	9,75
Rżane wotruby	50 „	9,50	10,00
Jeja	1 štk.	0,09	0,10
Prosata 895 štuk	1 štk.	10,00	22,00

Na wikach so prosata słabje kupowachu.

Najlěpše twory so hišće wyšše płaća.

Hamtske wozjewjenje z Budyšina.

Pschedstajenźe a wumělše litanje.

Njedźelu, 13. meje 1928

wolmeje žo na starym wojeńskim swućowanišćeju pola Sćežicy Pschedstajenźe a wumělše litanje. K swješćenju wobthada a zjednjenju porjada sa cjały wot 1/21 hacz do 5 hodź. pop. žo schihowaze postajiš: 1. **Sawrjena budźe**, balokoš pod ličbu 2 a 3 sa jědźadła pschihładowarjow a sa pschihładowarjow jamych wotwisacja njeńsu dowolene:

Sa wschitkich jědźenj a pěšich wobthad litańska krajina hrjbu s Budyško-Nowomělschćanskej dróhu wot Starcje Winizy hacz k wotschćelenju puća do Hornjeje Borschće, Sćežicansko-Hrubjelćanskeho puća, kiž wot Budyško-Nowomělschćanskeje dróhi do wagonowje fabriki wjedźe, jenož nij puć, kiž wot runje mjenowaneho puća do wagonowje fabriki pisches Bismarckowy haj pisches Schpriewinty dół (wyšoko) do Hrubjelćicy wjedźe, sawrjene žu też wschitke jědźenźe a pólne puće, kotrež do sawrjeneje krajiny abo pisches nju wjedu.

2. Sa jědźadła pschihładowarjow je, balokoš njeje móžno wunźiwować njesawrjenu krajinu, k pschijědźeć a wotjědźeć Budyško-Nowomělschćanska dróha hacz k „Mjenšej thěži".

3. Pschihładowarjo maju jenož na dźělu Budyško-Nowomělschćanskeje dróhi, kiž je sa jědźeny wobthod sawrjeny, a na mělnach, kiž je wjednistwo pschedewsacja sa to postajiło, pschebywacj.

Hewak pak njeńsmědźa sa cjały sawrjenja w krajinje, je sawrjenymi drohami wobdatej, pschebywacj.

Tehornuja je sakasane nasunycj krajinu z wjeczora cjary je Sćežicy do Hrubjelćicy hacz k cjarje s Dźěchorjej k blokowej staziji w Hrubjelćicy (pok puća do Hornjeje Borschće).

4. Sjawny jědźeny a pěšchi wobthad pokazuje žo na dróhi a puće swonka sawrjeneje krajiny.

5. Pschećerźiwjenje žo s pjenjesami hacz do 150 hriwnow abo s jatbu hacz do 14 dnjow khłosta.

W Budyschinje, 10. meje 1928.

Hamtske hejtmanstwo w Budyschinje.
Měschćanska rada w Budyschinje.

Jako namakane wojewjene a na namakańskim hamcje wotedate su wot januara 1928 sćěhowaze wězy:

10 mólchnjow s pjenjesami. Pjenjesy, 3 zonjace pschedschěrniki, aktowa mapa, por dźěrjazych kupnjow, 3 ručne wošy, muśrowy łósr, bhłsachnaj cžaßnikaj, 3 mudaze kola, 2 nawoscži, 2 špinakaj, 2 wćrowanišći pjerschćenjenej, naručniza, stólcžet, por niskich cžrjow, ručnej toschzy, dźěrjazy wóz, kožuchowy khornat, a autowa khapa.

Schkodowarjo chzyli žo w Kupnisy po dwěmaj schhodomaj wó schwi 3 samoslwicž.

W Budyschinjew meji 1928.

Měschćanska rada, policajski hamt.

Přesadźowanje wotrubow a čapora

Sobotu 19. meje dop. w 10 hodź. budźa so we wojerskim zastaranskim hamće w Budyšinje na Lubijskej drózy 48 wjetša dźělba rżanych wotrubow, rżaneje picowanskeje muki a zdobom dźělba stareho železa, stareho cynka a starych lumpow na přesadźowanje předawać.

Wojerski zastaranski hamt w Budyšinje

Towarstwowski powěstnik.

Budyšin. „Bjesada" skhadźuje so kóždu **póndźelu w Serb. kofejowni.**

Buyšin. „Nadźija" ma wutoru wječor 1/2 9 hodźin we Serbskim Domje spěwanje. Wo bohate wobdźělenje prosy **předsydstwo.**

Bukecy. „Jedn. Sokoł" zwučuje **kóždu sobotu** wječor we **8** hodź. Přińdźe tohodla wšitcy a to z časom! Sokolwanje je strowe! — **Też starši wotrjad zwučuje.**

Domowinje přizamknjenym towarstwam. Trjebamy za wósty zaměr wot kóždeho serbskeho towarstwa, kiž ma samsne towarstwowe znamjeńko, jene tajke, dale wobrazy towarstwow, hdyž tajke maja. Wšitko so njewobskodźene wróći. Zapósłać na podpisanneho hač do srjedy 15. meje. Prošu podpjerajóe wěc, ma słužić k lěpšomu Serbowstwa.

P. Krječmař, Budyšin, Serbski Dom.

Khelno. Serbske towarstwo „Domizna" ma přichodny štwórtk 17. meje hnydom po wólbnej zhromadźiznje, kiž so 1/8 hodźin w Mjenjec kórcmje započina, swoju měsačnu zhromadźiznu. Serbja, też z wokoliny, cyle wěsće wšitke sobustawy z dypkom přińdźe.

Předsyda.

Kulow. Serbske wosadne towarstwa zarjaduja njedźelu 13. meje hnydom po dopołdnišich kemšach zjawnu wólbnu zhromadźiznu w hosćencu k Němskemu khěžorej. Rěčeć budźe knjez wyšši wučeř Slodeńk z Pančic wo předstejacych wólbach. Wšitcy Serbja su lubje witani.

Lokalny wubjerk tow. ss. Cyrilla a Methoda.

Njeswačidło. Serbske towarstwo „Jutrnica" je přeprošenje do Budestec dostało. Sobustawy, kotrež chcedźa so wobdźělić, njech so hnć do wutory wječora pola předsydy zamołwja. Zwjeselace by bylo, hdy by so prawje bohata ličba wobdźěliła.

Předsydstwo.

Malešecy. Jednota „Sokoł". Dźěći maja njedźelu popołdnju w 1 hodź. na zwučowanišću zwučowanje. Budźe so prostne wučić, po tym hry. — Póndźelu wječor we 8 hodź. pola Zendźic serbske reje z hudźbu. Njech kóždy w prawym času přińdźe. — Wutoru **zwučowanje za** dorosćenych, po tym krótke posedźenje dla meje mjetanja. **Načolnik.**

Pančicy. „Lipa Serbska" ma póndźelu 14. meje ważnu zhromadźiznu we Wotrowje pola Šołćic. Započatk we 8 hodź. Njech kóždy přińdźe. Nowe sobustawy su nam stajnje witanc. **Předsyda.**

Poršicy. Serbske towarstwo „Swěra" wobdźěli so na Bože stpiće popołdniu na swjedźenju w Budestecach. Zrjadowanje jězby dla njech so wšitcy, kiž chcedźa sobu jěć, hnydom pola dowěrnikow zamołwja a ći njech hač do njedźele knjezej Subertej wozjewja, štó sobu jědźe. **Předsyda.**

Rakecy. Serbske towarstwo „Lipa" ma jutře njedźelu 13. meje pop. w 3 hodź. swoju zhromadźiznu. Wopyt a přednošk knjeza hudźb. direktora Krawca. Recitacije basnjow Ćišinskeho knjeżna M. Lešawic. Winowatosć kóždeho sobustawa je, zo zhromadźiznu wopyta. Hosćo su nam wutrobnje witani. Prosy so, měsačny přinošk a přinošk k posmjertnej pokladni zapłaćić. **Předsydstwo.**

Rakecy. Jednota „Sokol" změje jutře njedźelu 13. meje meju mjetanje. Wšitkich Serbow a bratrowske jednoty na njón přeprošuje. Započatk w 2 hodź. Reje wot 5 hodźin. **Předsydstwo.**

Spěwarska kupka „Lumir" zaso ze zwučowanjom započnje. Prěnje studije budźeja **srjedu, 16. meje,** popołd. w 4 hodź. w „Serbskim Domje". Štóž chce so wěcy přizamknyć, budźe lubje witany. Wšo dalše w pruzy ertnje. Bjarn. Krawc.

Tydźeńska skhadźowanka a wědomostna zabawa sobustawow **Maćicy Serbskeje** je kóždu **póndźelu** nawječor wot 6—9 h. w Serbskej kofejowni w „Serb. Domje" (w małej stwi).

Serbske towarstwo „Lubin" w Budestecach wotdźerži njedźelu 13. meje wječor w 6 hodź. pola Rösikec swoju zhromadźiznu. Rěčeć budźe knjez Krječmar z Budyšina. Dale budźe so wuradźować wo našich serbskich swjedźenjach. Kk. dowěrnicy budźa hišće junkróć prošeni, sobustawam to wozjewić (wječor z dypkom w 6 hodź). Dla ważnych wěcow (poswjećenje khorhoje) su sobustawy, stari a młodźi, kaž tež hosćo wutrobnje přeprošeni.. Wo prawje bohaty wopyt prosy **předsydstwo.**

Serbske towarstwo „Zahrodka" w Delnim Wujezdźe ma njedźelu 13. meje popołdniu w 4 hodź. měsačne posedźenje. Wšitke sobustawy so wočakuja. **Předsydstwo.**

Župa „J. E. Smoleŕ". Štóž sebi přeje fotografije našeho župneho swjedźenja w Hodźiju, njech sebi je pola knjeza Janaka skaza. Su rjane a tunje, tuž skazajće hnydom. -ŕ.

Župa Jan Arnošt Smoleŕ — župa Handrij Zejleŕ. Na dnju swjedź. Božcho stpića swjeći so w Budestecach wopomnjeće prěnjeho wudaća serbskeje biblije — Frencelowy swjedźeń. Zarjadnistwo přeje sebi wobdźělenje towarstwow bohaće, štóž ma ze khorhoju. My tuto přeće podpjeramy a nadźijamy so bohateho wólneho wobdźělenja. Porjad swjedźenja so w bliższich dnjach wozjewi.

Župne předsydstwo.

Hłowny redaktor a zamołwity za politiku: Marko Smoleŕ w Budyšinje. — Za lokalny dźeł a feuilleton: A. Dučman w Budyšinje. — Za hospodarski dźeł: Arnošt Bart w Brěžyncy — Za nawěški: O. Janak w Budyšinje. —

Zadanjamy nalutowańske pjenjezy
z 5—8½ procentami
po wučinjenju

Šckowe konto z 4 % bjez dalšich wudawkow
Dawamy kredity, wobstaramy hypothcki a hódnostne papjery kaž wšc druhe bankowske dźela

Přijimamy a wupłaćujemy tež pola filialkow we Wojerecach a w Khočebuzu a agenturow w Kulowje, Wjerbnje, Łazu, Rakecach, Nowem Měsće, Wulkich Zdźarach, Khróšćicach, Barće, Delnim Wujezdźe

Serbska Ludowa Banka w Budyšinje

Hotowe špundowanje
wobkromy pře zapluskanje
tružene łaty za płót
twarske dźěło a meble
podawa
Arnošt Schuster we Łazu
blidarski mištr **telefon 34**

Woschity wobkhod
za
nawočnicy, šciparje, (Klemmer)
dalekowidy atd.
Specialist
nowočasneje wočneje optiki
Ericha Lenz
w Budyšinje na Seminarskej drózy 5.

Tunje wupjerki
zaso dóšle
80 100 115 130 140 160 cm šěroke
210 260 290 330 360 410 pjenjeźk.
prawobarbne **pjerjo njepřepuščace**
Hilger w Budyšinje
jenož Seminarska hasa 2

Hdyž chceće
woprawdźe dobry wobraz
měć, dha dźiće do fotografiskeho ateljeja
Richard Hutha
mějićel Arno Lehnert
w Budyšinje
na Serbskej hasy čo. 13
Kóždu njedźelu wot ½11—3 hodź. wotewrjene

Wotewrjenje wobkhoda!
Cesćenym wobydlerjam Jenkec a wokoliny
wozjewjam, zo sym
wobkhod za twarjenje studnjow a wodowódow
wotewrił a wšě wuwjedźenja kaž twarjenje studnjow a bassinow, kóždeje wulkosće za privatnych a fabriki / potorhanje kamjentnych studnjow / puščenje studnjowych rołow / rjedźenje studnjow / wotwodźenje ležownosćow a kanalisacije / kładźenje żelezných a cementowych rołow / wuporjedźenje wšěch drewjanych a żelezných plumpow / wjerćenje drjewjanych rołow kóždeje wulkosće.
Wuwjedźenje automatiskich domjac. wodowódow kaž tež rozbuchnjenja. — Budu so stajnje pócować, česćenych wotběrarjow spěšnje, derje a tunjo posłužować.
Z poćesćowanjom
Maks Wünsche w Jenkecach
wobkhod za twarjenje studnjow a wodowódow
Telefon Budyšin 3343

Należnosće zapiska ležownosćow
należnosće zawostajeństwa
Wotnajeńske a kupne zrěčenja
wobstaranje hypothekow
zhotowjenja wšěch prostwow
Prawizniski bůro Jurij Krautwurst
w Budyšinje na Serbskich hrjebjach 2
Telefon 2815 Telefon 2815

Sokolski spěwnik
Njech sebi jón kóždy Serb kupi.
Płaći jenož 50 pj. Na předań
w Serbskej kniharni w Budyšinje

Kola we wulkim wuběrku
wšě narunanki, emalowanje a niklowanje, wuwjedźenje wšěch wuporjedźenjow, nowe šijace mašiny, butru dźěłace mašiny, centrifugi, trjebane mužace a žonjace kola
O. P. Richter w Kamjencu
Anger čo. 26 (blizko torhošća)

Młode, syne, wysokosćelne, rańšo-pruske
kruwy a jałowcy
ma na předań **Grems we Wukrańcicach**

Šwajcarska
Lactina
znamka „Anker"
hižom wot lěta 1882 najlěpše narunanje mloka k picowanju ćelatow a prosatow.

5 kg	4.50	hr. daju	80	Liter	Lactina-mloko		
10 „	8.50	„ „	160	„	„	„	
25 „	20.—	„ „	400	„	„	„	
50 „	40.—	„ „	800	„	„	„	

poručnje
Žitny dom w Kamjencu

Jězdne koła
Phänomen, Dürkopp a druhe specialn. znamki
centrifugi
butrowe mašiny
běrnjac. točeŕnje
decimalne wahi
Skład narunańskich dźěłow, wuporjedźefnja
Franc Rychtaŕ
zamkański mištr
w Pančicach
Wobhladanje je kóždy čas dowolene!

Divan-přikrywy
predłohi za łoža
běhače z tkanin
tkaniny za počehnjenje meblow
dekoraciske tkaniny
we wšěch płaćiznach
Otto König w Budyšinje
před Mjasowymi jětkami 3. telefon 3163

Zmorśćizny,
fałdy so zhubja. Rozprawa darmo, jenož wróće porto.
Erha-Haus Aktlg. 316 Berlin W. 30

Magnetny dom!
Dom hódnostnych tworow!
Schaaf
Nowejšer Kattunstyl
Serbow kupny dom
Wotmjane museliny a pisane židy za šórcuchi
zelene, čerwjene a módre sukno za suknje
čorne poćelinjenje za kónfuše
pisany barchant za kónfuše
čorne wobsadki za kónfuše
pisane wobsadki a banty wokoło žiwota
wotmjane tkaniny a židy za nahłowjace rubiśća s přihodźacymi židźanymi francami, chenillowe rubiśća
Wosebje tunjo:
satinowe šórcuchi, pisane a jenobarbne 3.50
hotowe kapy a banty za holcy . 0.95
čorne, běłe a rózobarbne Moiréjowe banty 2.50
Dobre čehnje k sebi!

Hospozu
nic młódšu hač 50 lět pyta wudowc na žiwnosć blizko Budyšina.
Poskićenja pod E 11 na wud. „Serbskich Nowin"

Barby
laky
barbiće
šablony
tunjo a dobre pola
Ericha Wintera
Bratr. Měršec nasl.
w Budyšinje
na Drjewowych wikach 30.

Młoda čehniwa kruwa
blizko čelenja
je na předań
w Kortnicy čo. 11

Rjany kundroz
2½ centn. čežki (módry šakaty) je na předań abo móže so na čelo k wjazanju, byka abo nepłe zamjenić **w Swinafni čisło 1.**

Rjane prosata
su na předań
w Přiwćicach 20

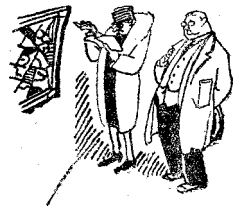
Vogłandske Wumělske Madrasowe Story, mull, etamina Vitražowe a zawěšk. tkaniny
gardiny
Kurt Erler
w Budyšinje na Žitnych wikach 11 znap. „Zlot. Kwěty"

Młoda wysokosć. podsobna
kruwa
młoda nowodójna čehniwakruwa
suche kruwy k rězu, rjane
běhaki
su na předań
Max Köhler w Nižej Wsy
pola Njeswačidła

2 płahowanskej rancy
stej na předań
w Sulšecach čo. 6 p. Přěc

Najkrasniši dar
za wšě příležnosće su nowe pyšne swjazki
H. Zejlerjowych spisow
Serbska kniharnja w Budyšinje w Serbskim Domje

Přikrywy na sofa na blido na diwan
we wulk. wuběrku a jara tunjo
Kurt Erler
w Budyšinje na Žitnych wikach 11 znap. „Zlot. Kwěty"

Nowoczažne molerstwo.

„Ty Pětrje, bych chcył tutón wobraz kupić, płaćiš jenož 1000 hr."

„Tole móžeš wjese tuńscho měć, wurěsaj ł pschikohi „Naš cźaš we wobrazach" puńuliku hru. Tu połož pod schkleńzu a powješ na śćěnu.

Nowa słužownа.

„Hnyhom pschińdźeše, Marjo, hdyž Waš jawokam!"

„Mój jejdyrko, miłoścźiwa knjeni, nimaće hischće žaneho nasłonjenja we słužbje!"

Pschi wólbach.

„Njewěm, koho mam wolić, tuž pónđu do tótreje shromadźišny, so bych słyschał, schó ma prawje."

„Tak cźiń, na dnju wólby budźeš potom kraty ja bludnizu!"

Wobstarna njewěsta, ale ja młodu so nadawaja: „Njewěm, ł cźim tych mojeho nałwożenja ł narodninam pschejźłapiła."

Towaršicha: „Pschedpołoł jemu swoje tschećeńnišće wopismo!"

Njedocźink: „Awjawjaw, hubu awjawjaw!"

Pschezjel młodźiny: „Cźiła žona, cźohodła tutoho hólcźka bijecźe?"

Klamarka: „Kóždźiczi ras hdyž njeknicźomne holcźišćo nimo dźe, plunje do jerjowego łudźika. Ja wschak měnju, so niczo njewědźi, ale cźohodła je tajki njedocźink?"

„Ale moj žynko, kak 'noj może so tajki wulki hólz tajkeho małeho pjexka bojecź. Ty tola wěsch, so jele schcźowkaze pjży njekuśaja!"

„Haj wschak, ja wschak to wěm, ale schtó wě hacź tole poš wě!"

Hdje je lěpna ponina (zónska).

Wuprajanje wobraza w tydźeńschim cźišćle: Stajeće wobraz na hłowu. Mjes prawej kromu a jaworzom namakaće postawu muzikeho.

Wuhódanie hódaneńka w tydźeńschim cźišćle: kofej.

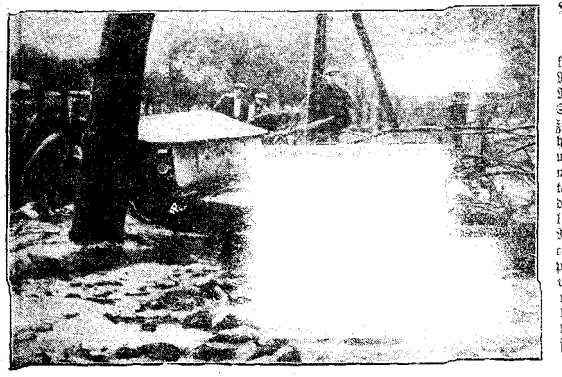

Čo. 19 W Budyšinje, 12. meje 1928 4. lětnik

Wojerstwo w Rusłej.

Nowocźažna Rusła swoju mło-
'ojeź, runje kaž faschistiska Ita-
ka, ja wojerstu hłužbu pschihotuje.
Ta je hižo, wošebje w městach do
rutych słupinow organisowana.
Holzy runje tak nadrobnje w trje-
anju bróńjow wuwucźuja a ros-
uczuja kaž hólzow. Na naschim
obrazu widźimy, kak wojak cźe-
ujeneje gardy hólzam a holzam
oskožuje, kak je tśelba hromadje
esłojena. Na śćěnje wiša plakat
amakwojaze strucźeć wojerstu móz
Rusłeje. W rusćina jazyku rěkaja
łowa: „Krjepi oboronu Sojusa
jozialistiskich sowjetow ruskich re-
publikow."

Wulke słiwki w Odenwaldskich horach.

Odenwald je horata a lěsata krajina mjes rěkomaj Mainom a Neckarom we wjeczornej Němskej Njebjelu, 29. haprleje, hdyž my Serbjo w Hodźiju měrnje swój župny swjedźeń wotměchmy, tam hrosme słiwki pabachu a cźežke njewjedra jathadźachu. Zołmy podnałechu domy, twarjenja a zyrkwje tak, so so saźypnychu. Wone wudrěchu puńe a dróhi. Pola a łuki sanjeńechu ł błótom a pěskom. Naschi wobraz wjedźe naž pschez ewto. Njewjedro jón po puću pscheńkapi. W nim hędźaźy ros-
ćěnaha. Jeno dě wodu wotběhaja, nadeńdźechu jón hacź wyšche kołeśow w błóćie tśežcy. Létusche léto nam sajo se wschelakimi katastrofami hrosy.

Pohrjeb generała Wrangela.

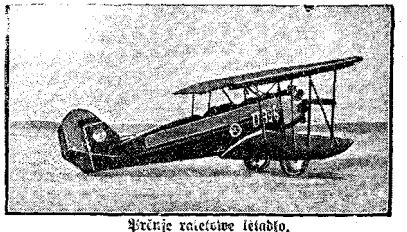
W Brüssela, hdeńž wón wjele lět bydleše a hdeńž je 25. hrjebanski wobrjad wukonjał, je generał Wrangel wjele lět a generała Wrangelowa wjele lět mjenowanych bělich gremjenjow pohrjebał. Wjele z nich je wón sam wuhotowanych. Pschi pogrjebanju njejwsche druhe wulke pschikhowanje wjeńžnego ludu njenamakachu, hač tuchle pomozy. Wjeńžny lud Ruskeje njeje tute tři bo sdenkliwe lěta zabył, ale wón na swoje wjelikich mjertwych njezabudnje. Tola na wšěch bolschewikow njejele prawicy nimoja. Dźiwaj je jeno na nještich wojnach mjelowano. Wjeńžny lud, kotryž je tuhla njemiernje wjele mjes sobu wobšěrił, ojii sy, jo wóhli sy stari knježa zaso wróćicz a jim pola a semju zebrarz.

„Wyoming", nowa amerikanska bitwisla lódź. Ta je tak twarjena, jo ju žane rosbuchadło podnóžeć njejamóže.

Monsignore Pizzardo,
nowy bamžowy nuncius w Berlinje jako nasljédnik Pacelli-a, kotrehož bamž za kardinala pomjenowa.

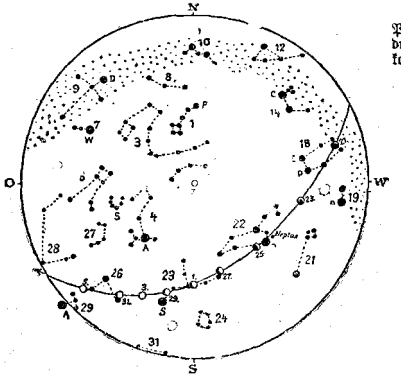

Prénje raketowe létadło.

Niz propeller, ale wubuchanje raketow ponježe létadło do powětra. Wono waži jenož 5 zentnarjow. Jeho twarz so nadžija, jo se 400kilometrisku spěschnosću wo cžas hodźiny poleczi na 10 000 mtr. wyšoko.

Pschedstejazy wobras nam praji, kak je w sandźenym stolitcže ratarstwo w naschim kraju pschibérało. Prěni rynczk nam praji, kelko je zaneho płoda wjazy płahujemy, druhi rynczk kelko na hektaru wjazy naptodźichmy a tśeźi rynczk nam praji, wo kelko sčyła wjazy naptodźomy.

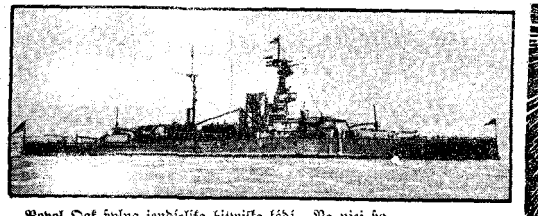

Hwězdne njedjo w meji.

Dopołate cžarki wjažaca hwězdne wobrazy. Te su cžišćowane. Pišmiki su pschikročeńki mjenowanych jaśnych hwězdow. Kóždy druhi dźeń je japisany, hdźe mježaczk stej. Schip pokazuje, da kotrehó kónza khodźi.

1. Mały mjedwjedź (Bär)
P = Polnóżna abo polarna hwězda.
2. Wulki mjedwjedź
3. Smij 4. Cžołmaj
A = Arktur.
5. Króna. 6. Herkules
7. Warnło
W = Wega
8. Cepheus
9. Koły (Schwan)
D = Deneb.
10. Cassiopeja
12. Perseus
14. Wójnik (Fuhrmann)
C = Capella
18. Dwójnikaj
C = Castor
P = Pollux
19. Mały poš
P = Prokyon
21. Wódny had
22. Law
R = Regulus
23. Knježna
S = Spica
24. Rapak
26. Waha
27. Had
28. Noschet hadow
29. Skorpion
A = Antares
31. Eridanus
Z = Zenit.

Planet abo khodźaza hwězda je Neptun.
Mježaczk je widźeć wot 1.—5. a wot 21.—31. meje.

Royal Oak žylna jendźelska bitwiska łódź. Na njej žo wyšoży ofizérowje spjeczichu pod komandom swojeho admirała na morjo wujěcź.

Kolumbowy majak abo žywětlak (Leuchtturm) na amerikanskej kupje San Domingo. K jeho natwarjenju su wschě pak šaso wuja k nam nješe!"

Pomnik spišowaczela najslépschich cžěrlich powědańczkow J. Erbena w Miletinach w Krkonošach.

„Wujo, hdźe masch khorta?" — „Cžehodla mój žynko?" „Ódyž pschedy k nam dźěsche, wrajesche mamuńka: Kaschi khort pak šaso wuja k nam nješe!"

SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

»B. N.« płaći měsačnje we wudawarni 80 zł. pj., na pósće a pola dowórnikow 1,30 zł. hr. Do wukraja 16 Kč. Kóžde čo. płaći 10 zł. pj. Wudawa a čłóći Smolerjec knihiśišerńja, zap. dr. r. w ruk. w Serbskim Domje w Budyšinje. Telefon 2867.

Za nawěstki, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotedać, płaći so za mały rjadk 20 złot. pj. Wobdełnje so stajace nawěstki a tabele so wyše wobličeja. Za reklamowy rjadk płaći so 60 złotych pj. Rabat po tarifje.

Čisło (Nr.) 112 — Budyšin — Póndźelu, 14. meje 1928 — Bautzen — Lětnik 57

200lětne wobstaće serbskeje biblije.

Podał: ſ. Domaščka w Budeśtezach.

K połnju ſerbſkeho kraja ſo módre hory ſkěhaju. Jena ſ najſerjeſńſich ſerbſkich horow je Lubin. Schěroki je jeje ſkhribjet. Cźěmny je jeje ſchumjazy łěs. Cźiſchina na knježi. Ptaćzkow wjele ma tu ſwój dom. Dalóki je ſ Lubina wuchlad do ſerbſkeho kraja. Sserbaun je tuta ſwora wołeźbje luba, ſkoro kaž ſwjata. Stare baje wjele wo njej powědaju. Strach hroźeſche Sserbam. Njeſpćheźeſke wójſko ſo Budyſchſkemu abo Miłeźanſkemu krajej bliźeſche. Na Lubinje ſo do wuradźowanja ſwdom ſerbſkich wjerchow ſeidźe. Wójniſke truby po kraju trubjachu. Mjeźe ſchcźerčachu. Sserbſko ſwoju domiſnu mózne ſchkitachu. Jako dobywarjo woni wſykachu. Pčhecziwnik ſe wotrazeny, ſkóty. Wyſkanje pak hóry woczichny, wojnjelkny. Padnyło bě ſwdom ſerbſkich kralow, padnyli bě ſwi wſchitzy. Rowny jim wurychu. Se ſtotej króńu na ſkłowje jich na Lubinje pohrjebachu. Snadne ſpěwy klinčachu pſches łěſ a ſarowanja polna ſtóržbo po ſerbſkim kraju. Hiſchcźe ſo na wjerſchku Lubina měſtno pokaſuje, hdźež pod mózným ſkaliſkanti ſerbſzy krakoj ſyja. —

Druhi kral pyłačhe ſerbſki lud. Wón nima ſtoteje króny. Jeho króna je ſ cźerńjom. Wón njeſwojuje ſ mjeźom abo nocźe ſnoſmjeńſcha tuto wojowanje. Wón njepyta ſkła a kraje. Wón pyta duſche. Jeho kraleſtwo njeje i tuteho ſwěta. Sserbſko jeho witali a lubowali njeſſm. Wcźeſo ſo ſwdom ſe k ſwojim pohanſkim woktariam wotcźěli. Zadyn dźiw! Wbohim Sserbam bu ſ pſchipowědanjom mjehiſkeho kraja ſ dobom jich ſwoboda wſata. Stónczneſpak doby a pſcheźiwiny ſe ſwojej potajnej mozu kral ſ wyſoka tola Sserbow duſchu. Sserbſko ſo k njemu wobroćichu. Jeho pytachu. Jemu ſo dowěrichu. K njemu ſo modlachu. Po nim ſadachu. Jemu ſwjeźichu dom a kraj, cźeſko a duſchu. Khudši běchu a tola bohaćſi ſe ſwojim kluboſkim ſaſpchčnunjenjom noweje wucźby, ſe ſwojej ſmujazej łboſcźu a ſyłnej dowěru a kaž ſkała wěſtej wěru. A tola běchu wbohi lud!

Cźi, kiž ſe Sserbami we Lužiſzomaj a wokolnych kraſach bydlachu, mějachu Boźe ſłowo w maczernej rěcźi, Sserbſko niz. Sserbow duchowna nuſa bě wulka. Prědarjo ſa lud tu ſ cźaſami běchu. Tak bu w létach 1540 hač 1546 we Wittenbergu ſchtyrzeczi Sserbow na evangeliſtich duchownych wuſmjeczenych, kiž ſo wſchitzy do ſerbſkich wokadow wróćichu. Tehdy ſo ſerbſzy předowaſche w zyłych krajinach, kiž ſu nětk dawno němiſke. Wotkaſo léta 1536 mějeſche teź Luther hiſchcźe wjele ſerbſkich pohſuchnarjow w ſwojich předowanjach we Wittenbergu. Wón ſam 24. meje 1536 pſiſche: Hdyž ja na kłetku ſtupju, hladam, kajſkich niam pośłuchnarjow.' Jim ja předuju, ſchtoż ſamoja ſroſyuńcź, pſchetož najwjazy njes nimi ſu thudši łajkoſo a jednori Sserbjo. Wěrno je, ſo bě hižo dwě léźe po Lutherowej ſmjerczi, potajkim 1548 a to 1. ſynjazja Mikławſch Jakubza pſchekóſt noweho jakonja dokonjał, ale dla khudoby Sserbow ſo tutón delnjoſerbſki pſchekóſt ženje cźſiſchcźak ujeje a leži hiſchcźe dźeiſa we kubłońu w nědźy kralowſkej ſwikowni w Barlinje. Prěſa cźſiſchcźana ſerbſka kniha, běchu „ſpěwarſke“, wudate 1597 wot duchownyho Albina Modleraja w Tſchuńzu. Tutej ſamſy ſo 1597 hornjoſerbſki katechiſmus Hodźiſkeho ſarara Waricha pſchiſamkny. W tuthym maſkym katechiſmje dr. Marczina Luthera ſo wichelake pſchelożli i biblije namakaju, ale to bě jara małe. Kóždy duchowny bě nuſowany, ſebi ſchcźeſći abo ſtatwy ſa předowanja wobſehje pſchi khowanjach a wěrowanjach, ale teź ſa Boże ſłužby ſam pſchelożowaſ. To pak bě tola nječhto njezyłe, njedoſpołne, wěſcze huſto ſamo njedoſtojne a wopaczne. Teź wažne ſłowa i Božeho ſłowa doſtachu po mozy a darach duchownych w kóždej wobſadze hinaſchi pſcheloźk.

Stónczneje ſo Bóh ſmili a późla ſerbſkemu ludu muſow, kiž ſo w lubozeſi ſa ſwój wbohi lud ſtarachu a jemu po kruchach Boże ſłowo w maczernej rěcźi podawaſ poſchachu. 1627 wuda Porſchiſti farar Martini Davidowe ſwdom pekarne pſałmy, 1670 Michał Frenzel ſcźenje ſwj. Matheja a Marka, 1690 wuſdźechu w Budyſchinje nje-ſdźełe ſwjate ſcźenja a epiſtole w ſerbſkej rěcźi, kiž ſo ſwjatkach a ſwjedźenjach ſpěwachu. 1690 wuda Hiſchcźe dźe w nčkotrej łapoſnje namakaja. 1700 wuda Frenzel łiſt na Romiſch a Galatiſch a 1703 hromadźe ſ druhimi zyły pſałtaſ. Hedomne ſwony ſwonjachu po ſtarym kraju a błdo ſo nakhemu ludej ſerbſcźe ſ dro-ſchi daramy ſ Božeho ſłowa. A tola běchu kóždy ſe ſwojeſ ſaſo jenoz ſrjódki a pſchcźo hiſchcźe niz zyły kſeſoſy ſerbſkim Lubinje łěſi ſrjedz rjanych łeſnoſych ſwojeſ Budeśtezy. Tam bě ſo pſches wjeſel ućaſ ſchanika 1676 fara wotpalilo Michał Frenzel, kiž bě tam 1663—1706 ſ fararjom, ſhudi ſ wóhnjom ſwojeju zyłu domjazu nadobu a ſdobom bohaty pokład ſwojich ſpſjerow a dźełow. Wón bě jara khudy, jenoż niz thudy na dźecźoch a tuž teź niz thudy na Božim ſohnowanju. Wjele woprowaſche wón cźaſ ſiwjenja w lubozeſi ſa ſwój ſerbſki lud. W horju ſiwjenja bě poſſyhnjaze ſłowo jemu nuſne.

W prěnich dnjach mulkeho rózka 1689 bóńdźe do Budeſchcźanſkeje ſerbſkeje fary liſt. Běſche ſ Drjeſdźan. Liſt bě ważny, poſſyhnjazy a wobſehje pohonjazy. Spiſacźel liſta bě tehdy a hiſchcźe dźeiſa dalóko a ſcźerčko wutwokany muž, bě ſnaty jakſi dwórſki predar D. Ph. Jakub Spener, Frenzelowy pſchecźel a ſpraſwny pſchecźel Sserbow. Schto Spener pſiſche? Nětkhe tak: Huſto ſym ſkórżbu ſtſchiſał, ſo je ſerbſki lud, kiž je wěrje ſ wutrobu pſchikhilený, jenož khudobnje duchownije ſaſtaraný. Mi je ſwěrneho ludaſel, kiž ani zyłeho Noweho ſakonja w ſwojej rěcźi nima. Tehdła je wuſne, ſo wo to ſtaraſ a wy budźeſce ſo ſ taſkim dźełom ſa Boże kraleſtwo a zyrkej mjes Sserbami jara ſaſtužyłomy ſcźinicź!

Frenzelej bě, kaž by ſ tutym liſtom jandźel Boži k njemu ſaſtupił a jemu nowu mózſa wjekoſu wutrobu ſa wuſne, ale tak cźeźke dźełko ſpodźejał. Sšwěrnu twarjeſ Božeho kraleſtwa twari ſa Budeśchcźan'tu wośadu nowu zyrkej, nowy wołtaſ, nowu kſětku, wobſtara nowu dupu, nowe ſiwjate ſudobje na wołtaſ, twari nowu ſaru a pſchekońuje ſa zyły ſerbſki lud nowy ſakoń. Wón dźěła a ſo ſtara a pſa a dźěła wo dnjo a w nogy. Hdyž wo wſy wſchitko ſpi, ſo tam w ſarje hiſchcźe błuka ſwěcźka ſwěcźi a ſwěrny dźełacźeſ pſiſche a ſhada nětk do greſkoho a potom ſaſo do Lutherowcho nčmſkeho a tu ſaſo do pólſkeho a cźeſkeho noweho teſtamenta a pyta ſa praſwym, najeſtſchim ſłowom a pyta a pſa a porjedźa a pſa ſaſo, dóniż ſłónczneje wócźko niczo wjazy njewidźi a ſpróznej wcźi ſo jemu ſamkniječej. To bě a taſſi bě Michał Frenzel! Naſch lud taſſich wótcźiſnzow hódny njeje, kaj wón bě, hdyž hdy Božemu ſłowu ſa w kucźe ſaproſchcźej ba a ſ njerodu a njewěru jo ſaſpyna!

Jako bě pſchekóſt noweho jakonja 1706 dokonjany, bě Frenzel nimale woſkłepił. Wón widźenje ſwojich wocźow woprowaſche, ſo by wbohemu ſerbſkemu ludu ſwětło Božeho evangelija kaž nowe ſłónco ſo w marſeſnej rěcźi ſaſwěcźiło. Jeho rojeńkoho jeho pſchiłporjerja wěry mjes Sserbami mjenowachu. Haj, to wón ſawźeže bě pſches ſwój dźe tola ſ wjele modlitwami dokonjany a ſjwjeceny ſkutk, a hdźežkuliž ſo w ſerbſkich ſzyrkwjach a ſchulach a domach Nowy teſtament ſ nutrnej duſchu cźita, tam tutón pſchiſtorjeſ wěry teź nětk hiſchcźe ſwoje dźeło mjes Sserbami dokonuje.

Jeho row ſakhowany njeje. Wón ſpi dnje blizo Budeſchcźanſkeje zyrkwje tam, hdźež nětk dróha wjedźe. Dźeń wote dnja wjele ſtow łoſkich kołow a cźeſkich wołow a łpcźichtych bróhomarjow wyſchiſche jeho procha dale khwata, ale jeho rowny kamjeń je ſatkowany a pſchi nim dhe, dali Bóh, w mjenje Sserbow, wośadje teź pruſſich Sserbow k. farař Mahling ſ Laſa na Boże ſtpěże horzy dźak naſchich wutrobow wupraſej.

Frenzel ze ſwój pſchekóſt hiſchcźe dociſchcźany wohladat. Wón jón pſchi ſwoje; khudobje teź njeby wudacź mółł, ale ſaſo je w prawym cźaſu Bóh Sserbam ſtwérneho dobrocźela ſhudźił w ſwobodnej knjenje ſ Gersdorf, kiž cźſiſchcź prěnjeho wudawka noweho ſerbſkeho teſtamenta zyłe ſamna na ſo wła a kóždej ſerbſkej zyrkwje Horneje a Delnje Lužiſzy jedyn wocźiſchcź darí. —

Frenzel bě mortwy, ale lubozeſ, wutrajnoſcź a ſahorjenje ſa wulke ſwjate, nuſne dźeło ſ nim pohrjebane njebě. Schtoż bě wón kraſnje ſapocźał, ſu druſy ſ Božim ſohnowanjom dokonjeli. Wot 14. juſrownika 1716 hač do 27. ſeptembra 1727 ſu ſchtyrjo ſerbſzy fararjo, mjenujzy Jan Langa ſ Minakała. Mathej Jotiſch ſ Hoſerſka, Jan Wěnet ſ Budeſtez a Jan Bauer ſ Budeſ na pſchechładanju noweho a pſchcźeſnu ſtareho ſakonja tak dźełali, ſo by, bóhla wobſcźerneho domjazeho dźeła w Budyſchinje 45 krócź na dwaj, ſcźerneho domjazeho dźeła w Budyſchinje 45 krócź na dwaj, ſwjeſcźiła na tſi dny ſerdźcźeh, ſchirmotwachu, porjedźaju a ſa cźiſchcź pſchihotowachu. Wſchitke je ſerbſka biblija 1728. Tak ſwjeſcźi ſo **ſtótja ſichchodny ſchtwórtk na Bože ſtpěże 200 létne wobſtaće ſerbſkeje biblije.**

Sswjedźeni njeje jenoż ſwjedźeſi Budeſchcźanſkeje wośady, ale ſwjedźeſi zyłeho ſerbſkeho evangeliſkeho ludu. S praſe ſwjedźeni zyłeho ſerbſkeho evangeliſkeho ludu. S praſe wom ſmě dnje ſo powſchitkowne a bohate wobdźełenje ſerbſkeho ludu wožałowaſ. Sserbſke evangeliſke towaſſtwa ſu wośadje na ſwjedźeni pſchepruſchene. Kóždy je wutrobnje witany.

Němſka Boża ſłužba je dopołdnja w 9 hodź. a je ſu. krajny biſkop dr. Ihmels předowanje pſchecźełnje ſam na ſo wſak. Popołdnju w 3 hodź. w ſerbſkej Božej ſłužbje dhe knjes farař Mjerwa ſ Bukeſ w ſwjedźeńſtim předowanju Sserbam rěcźeſ. Po ſwjatoczneſci pſchi rownym kamjeniu Frenzela a Wěmarja ſcźehuje dalſche krótke ſeńdźenje w domje ſa młodźinu, hdźež mjes druhimi dreje k. wyſchſchi muzeſ Hańcźka nam wo ważnoſci ſerbſkeje rěcźe a biblii ſa naſche dźěći poreći.

Hiſchcźe leži w tyſzaczach ſerbſkich domow biblija na wótku, abo poleźy abo błidže a nadźijomnje niz jenoż tam. Hdyž hiſchcźe ſwój ſohnowany chód pſches ſerbſki kraj dokonja, domy a wutrobu jej wotewrjeć, ſu cźi ſwěrni muſoju pouhali, kiž ſu nam Sserbam Boże ſłowo w maczernej rěcźi dariłi.

Tak Sserbjo pſchihódźeſce ſchtwórtk a ſwjeceſce a wjeſeſce ſo ſobu a wukmuły ſ nowa, ſchto na'chim wótzam tak ſiwjate a drohe kubło biblije teź nětk hiſchcźe ſa naſ je a wot naſ dhe.

Nowinska (dressuna) wustajeńca w Kólnje.

Sſobotu je ſo w Kólnje wulkotna wustajeńca nowin (preſſy) wotewrita. Po powitańſkej rěcźi Kólnſkeho wyſcheho měſchćanoſty **Adenauera** wustajeńcźnymy generalny dyrektor **dr. Eich** praji, ſo je ſebi wustajeńca jako ſamóſr pſchedo wſchěm ſtajiła, nowiny jako duchownu nuſu, **jako** kulturny faktor pſchedſtajeći. W dalſchim dyrkli ſo jich ſwjaſanje ſ techniku a hoſpodarſtwom a ſtóńcźenje jich ſwótkowy wojnam ſtajnje wjchenu ſwětej pokaſacź. Jenotlíwe woddźelenja „Preſſy“ roſtołožiwſchi, dr. Eich wuſchnu, ſo dobyczeńſka nóż wjchſe „Preſſy“ ſwoje najwyſchſche powjedźenje we wotbłoženej wukraja namakaje, dokelž je ſo 45 krajow ſemje ze Swjatſkom Lndow k tomule dźełu měra k tomule kulturnemu ſtuńcźej ſeſchło.

Pruſki miniſterſki preſident **Braun** praji, ſo pſchiſtank politiſkeho a kulturneho wróćoſtupanja „polizajſkeho a wojeńſkeho ſtata“, kotryż ma hiſchcźe dźeiſa nuſne Pruſeje we dźelu wukraja a nčmſkeho tukraja, dźeiſa na ſadnym pad njeje wjazy woprawnjeny, ſ cźimż ſu poměry Pruſeje k nowinam njemylne pruhowała. Nowa Pruſka nowiniſtu ſwobodu ſchkita. Tola hakle ſdružene nowiniſkeje ſwobody ſ nowinarſtwom a nakładniſtwom ſaczuczom ſamolwitoſce prawu měſćenjau podawa. Se ſbožom je, ſo nowiny ſ małym wuſpaćom w roſcźaſej měrje ſwój nadawk we tym widźi, ſo dyrbja wurunaja ſa wottwarjenje nazionalnych napſcheźiwnoſcźow a ſa dorozumjenje mjes ludami ſkutkowaſ.

Němſki dźełowy miniſter dr. **Brauns** jako ſaſtupjer němſkeho kanzlera a němſkeho knježeſtwa wobzarowanje němſkeho kanzlera dr. Marxa wupraji, ſo je tuttomu dla thoroſeje njemožno, pſchi wotewrjenju wuſtajeńcźnych pſchitomny być. Brauns na to pokaſa, ſo ma wuſtajeńca **wulku nazionalnu a niz mjenje internazionalnu ważnoſcź.** Němſke knježeſtwo je jej tohodła najcźopliſchi ſaſ'm wopokaſało. Wośkebitu notu pak wuſtajeńca ſ tym dołtawa, ſo nowiny jako ſwětowu nóż pokaſuje, kotraż ſwět wopſchinzaju organiſaziju internazionalneho nowinarſtwa wutworiło a ſwětowu ſwjaſanoſcź nowin dopokaſuje. Njech wona ſkutkuje ſa měr a ſeſbłukjenje měrneho ſmyſłenja ludow **we** ſłužbje wulkeje wiſcho wopinaſeje ideje cźłowjeſkoſcźe ſkutkuje.

Němſki dźełowy minister potom w mjenje němſkeho kanzlera internazionalnu nowinſku wustajeńcu w Kólnje wotewri.

Na wustajeńcźy je ſo teź **luźiſli ſerbſki lud** ze ſwójimi nowinami wot ſich ſpeźatka hacź do nowiſcheho cźaſa woddźeliſ.

Dźeſene wothłosowanje mužow a ženow w Barlinje.

Pſchi pſchedſtojacych wólbach do němſkeho a pruſkeho ſejma ſo prěni krócź ja zyły Barliniſti měſtowy wokrjeſ dźeſene liczenje błoſowy ja muzſkich a ženſke pſchewjedźe. Dźe wo dołhopſchihotowane, cźiſcźe techniſke pſchiprawjenje, kotreż na žane wa'chnje wólbne potajuſtwo njeſrani abo wotedaze błoſowu njepoſcźcźuje. S tym ma ſo ſwjeſcźicź, kak wulke je po prozentach woddźelenje ſónſkich a muzſkich pſchi wólbje było. Pſchi wulkoſeſi Wulkowarſtiſkich wólbnych podkrjeſenjow je kóždej wuſwoleńi uběžło 1500 k wólbje woprawnjenych pſchidźěliło. Tohodła je pſchi dźeſenju wotedatych błoſow njemožno, jenotliwe wólbne zeſle wo-ſnamicź.

Wólbna slaroda.

Mjes wuswolerjeni hišcheže postajenja wo starobje wolerjow njejsu doseź suate. W sakonju wo wólsje do němšcheho žejma rěka: **Wuswolež sa němšti žejm je, kotryž je wólbny dźeń pšichžuchnik němšcheho stata a 20 lět starý.** W sakonju sa wólbu do němšcheho žejma je žada sa nékotrehožkuli njesrosumliwa, kotraž rěka: „Schtóž wólbny dźeń do 21. kita žiwjenja sastupi, tónle dźeń potajkim swoje 21. narodniny [illegible], ma wólbne prawo." Njesrosumliwa pak je žada jenoź za tych, kotříž dźeń narodźenja swoju njeličeže. Hólz, kotryž je so 21. meje 1908 narodźił, 21. meje 1909 swoje druhe narodniny a 21. meje 1928 swoje 21. narodniny žiwjeźi. Wón pak je tónle dźeń 20 lět starý.

Jednanje z Pólskej so zastajiło.

Němsko-pólske jednanje wo wótwowaśišim śrjeźenju je so někto po dołoim zyle sastajiło. Minšti protokoll, kotryž staj pólski sastupjeŕ Twardowski a němski sastupjeŕ dr. Hermes podpisałoj, nima wjazy žaneje ważnosće. S tymle protokollom dorbiadu so wołoebje sadźenki pšicheźiwo sastupjenju Němcow w pólskim nanjeźnym krajn wotstronjeć. Hižo bźehu ternuje za wobnowjenje jednanjow kommišijow postajene. Němske knježerstwo bé protokoll 25. haprileje pšijšało, njes tym so mjeńsche pólske knježerstwo najprjedy za nutne, so w Barlinje napraweje. Wotmolwa jo njeje po doźasu spokojiła. Wono wšoźe njeje protokoll pšijšało, a tohodla njeje mózno dale jednaź.

Nowa njehoda „Italie".

S Kingsbaye na Spitzbergenach so wo bjeswusposchnym leźenju powětroweje kóźe „Italie" powe, so je so wona dyrbjała sawróźeź, doklež je do husteje mhły jałeźała. Wona je spytała, we wyšokosći 100 hač 1000 metrow leźeź, tola wschudźe je mhła jenak husta a njepschewidźna była. Pjatk pschipołdnja „Italia" do Kingsbaye schćerkowym powěźeŕa pósła, so chće spytaź, do Selenskeje leźeź. Tola teź tónle pospyt so njeporadźi, doklež źyłny źiwołowy mjeźeŕ pschiźeźe. Tohodła niczo druheho njewubi, dyźi so do Kingsbaye wróźeź. Hdyž so tam powětrowa łódź k jemi staji, motorowy cyłownik do jenoje krafy a so cźekko wobschkodźi. Doklež budźe wobschěrne porjedowanje trěbne, někotre dny sandu, pryedy hač budźe „Italia" znowa k połnoźinowemu polej wuleźeź móź.

Po dalšich powěźcach njeje mhła, kotruž je „Italia" nadeschła, powschitkowna, ale jenoź mjetna była. Wězywustojni mjenźo, je general Nobile sejźeła lěpše wjedro ja źiwoje leźenje nadeźdźe. W Kingsbayi so njemało dźiwadu, hdyž so njenadźijuc wróźi. Mjetne mhły so wschudźe tworja, hdźeź njepschikrjte morjo a polarny łód so setkataj a tuuje tak nad wulkimi wotewrjenjezami w łodowym pschikrywanje. Tele mhły swjetscha z wyšokim cźišćezom a rjaunym wjedrom nad polarnymi stronami swihuja, a wězywustojni pruja, so je tež Amundsen k połnozy wot Spitzbergeneje tajke mjetne mhły nadeschoł, so pak je so wjedro posdźišo jaźo wujaśniło.

Proces přećiwo elsaskim autonomistam.

W prozeju pschećiwo elsaśim autonomistam su pjatk najprjedy zapóčatk Rosje pschestłuschesche. Rosje prěješche, so je hdy ja „Zukunft" a ja jejnu literarisku wschikohu „Die Brücke" naštawli pjśat a „Zukunft" žoobu sakoźił. S niczim žu njeje sabérał, schtož by ja separatiśmus podobne było.

Hdyž wobšikorzeneho Heila pschešłuschachu, so list 13. oktobra 1926 cźitasche, kotryž bé Heil z Barlina dostał. Njesnaty listowy pjśat dokładnje plan za sałoženje nowych elsaśkich nowin rospsituje. W liśce praji: dźe wo to, jenotnu frontu wschěch autonomistow stworiśeź. Dale so w liśce wo tym rěcźi, so su so rozbudźaseje strony prawidła postajiće, tak maju so nowiny wudaź. Elsaśay pjenjeźnizy dźeźa w prěnim sbéranišim cźažu powěsćeśtu słužbu darmo podawaź. Soudowy pschedźeda praji, so wo pjśmo najwěstischeje ważnosće dźe. **Pjśmo dyrbi so jako wojowański wutas je Němskeje wobkładaź.** Generalny statny rěcźnik pschispomni, so hišcheže zyle druhe pjśma wosjewi. Potom so hišcheže njeskónčk dołgy listowy nacźišk cźitasche, kotryž bé Heil z tej hischcheže njesłnatej wošobje napisał. Wón so z myślickami, w hižo cźasanym liśce wuprajenymi, sabéra. Soudowy pschedźeda w tym dopołoźmo widźesche, so je Heil z wěźnymi wodźazymi Barlinskimi městami wobkhadźał, tola so Heilej poradźi dopokazaź, so je list profesorej Wilhelmej pschi wucześim seminarje w Eźlingenach napisał.

Wutoru budźa so druhi poćeźowazy świedźy śtyschećź, mjes nimi cźuschlak Hendrich Riehl a senator Baurgrois, kotryž je njedawno z elsaśeje ludoweje strony wustupił.

Konferenca Maleje ententy.

Swonkowni ministrojo Maleje ententy su so śeźeli, so so 20. junija na konferencu seńdu, kotraž smeje so tón króć w jenym rumnišim měśe.

Nowy konflikt mjez pólskim knježerstwom a sejmom.

W źrobotnischim pobeźenju žezmoweho finanznego wuboŕka je so po namjece opposizitiskich stronow zyły dispozizišk fond šmutkowneho ministra we wyšokosći 3 śeśe 10 złoźam wušmórnyło. Hdyž so wo wudawkach ministerstwa wothłosowaše, so teharunja někotre šumny wušmórnyłych. Dźiwazo na to je finanzny ministerstwowy referent za wojerstwo, Polakiewicź, hobustaw njestronitkeho bloka za hromadźedźełanje z knježerstwom, so podawanja rospsrawow wsdał, kotreź je někto sozialistiskich sapósłanc Prager pschewsał.

Parada ruskeho wójnskeho łódźiwa psched Umanom Ullahu.

Kaž so z Leningrada powe, je afghanski kral pjatk w pschewodźe wójnskeho ludoweho kommišara Woroschilowa a Karachana psched Kronštadtom paradźe baltiskeho wójnskeho łódźiwa pschihladował.

Prozeź pschećiwo inźenieram z Donezkeje krajiny žo 18. meje sapoćnje.

Ruske nowiny wobšikorźmy material w Donezkim prozeźu dale wosjewuja a wudawaju, so je so z 53 wobšikorjenych 19 jako winowatych wuznało. 24, mjes nimi monteur Ota Meyer, prěja, so su winowaći. Badstieber je so pjeźa wusnał, so staj wón a inźenieur Seebold pschekašiske pjenjezy Knappez firmy wuplaćiłoj. Proletariat je pjeźa wo 40 000 rublow skhodował, doklež je Knappez firma njepłmane maschiny podawała. Dale Kasarino praji, so je wot Eickhoffez firmy 13 000, wot Wolffez firmy 6000 a wot Weiźez firmy 4000 rublow dostał. Monteur Badstieber je so pjeźa wusnał, so je [illegible]inźenieurej Kesterej z pschekłóčom mózno było dozpjeć, so je so nowa pschijimanska kommišija pomjenowała, kotraž je njepłmane maschiny bes wumóźenja wotebérała. Pschedźeda kommišije je 92 500 rublow dostał. Pódła teho je Seebold Badstiebera nusował, z inspektorom Nikischinom wobkhadźeź. Wón je pjenjezy wuhotował a jemu 400 rublow dał.

Carol w zwjazku z kommunistami.

Franzowiski dopisowaŕ „Daily Telegrapha" z Parija pišche, so je franzowski šmutkowny minister pjeźa powěźeź dostał, so je Carol někotry cźas z rumunskimi kommunistami wusko wobkhadźał, kotříž su w Parišu agitazišku pišarnju wotewrili, a so je dale leź z Nakowskim, hdyž je tón z rušim pósłanzom w Parišu był, jednał. Carol je pjeźa měnił, so móże po president kommunistiske rumunskeje republiki jeźiniź.

Někotre Londonske nowiny su nadrobnosće wo wobstejnosćach pschinjeśe, pschi kotrychž je so nědźenski kronprynz strašchnje nasymnił. Wón chyšeše w symnej nozy we villi blisko lěźa na śehowanje žołobikow posłuchaź, je kotrymž je zyła Surrayske hrabinstwo sšawnje suate.

Japanska pozrědnistwo Swjasta Ludow Sjednoćenych statow wotpokasuje.

Statny sekretar Sjednoćenych statow Kellog je ameritankemu konsulej w Tjinaufu polnomoź dał, so bu spytał, mjes chinešim połodnischim wójskom a Japanskej a pozrědnikom byćź. Kellog je konsulej poruźił, so dyrbi wšcho spytaź, so by so konflikt na mérne waschnje wurunał. Amerikanske knježerstwo pak je sdobom nowinam sdźeliło, so amerikanske knježerstwo njebudźe ani z Japanskej ani z połodnischej Chinu direktnje jednaź.

Japanski ministerski president Tanaka je sposrědkowaŕ ameritankemu pópłanzej sdźelił, so su japanscy wojerscy pschestali, pschećiwo chineskemu wójsku njepschećelsku wustupowaź. Hdy by so Amerika do chinesko-japanskeje swady měschała, bychu so z tym sréźenja mjes Chinu a Japanskej na jenej stronje a mjes Japanskej a Ameriku na druhej stronje powróźiłe. Chinesko-japanska swada by so jenoź potom mohła wurunaź, hdy by China wšche žadanja Japanskeje dopjelnika.

Po roskasu japaskeho wójnskeho ministra so japanska offensiwa w Chinje z wobkhadźenjom żelesnizy mjes Tinanfuom a Tsingtawom nakhwilnje sastaji. Sdobom so Nangkingskemu knježerstwu źlźowaze žadanja pschedpokoja: Kóžda materialna schkoda so jaruna, a wschitcy chinešzy wojazy a offizéroje, kotříž su so pschi tymle wupuseźenju wobdźełiłi, so potkhostaju. Jeli to bychu so tele žadanja dopjelniłe, by so Japanska z wobkhadźenjom nětcźišcheho kraja w Schantunou jako wěstoś sdobyła. Pośrědnistwo Swjasta Ludow, kotreź China poruźa, so wotpokasuje.

Japanska je wjazy wójniskich pozńuljenjow do Schantunga pósłała. Mona so nochze do wojewanja mjes chineskim połodnischim a połnoźnym wójskom měschaź.

Ze Serbow.

Dnjownica.

Póndźela, 14. róžownika.

Křesćijana — Bonifacija.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1".

* 1727 Jurij Mjeń jako burski syn we Hrubońcach, kiž 22. augusta 1785 jako faraŕ w Njeswačidle zemrě. Wukubła so wot znateho fararja Kühna we Kluksu, kiž jeho na syrotownju do Halle pósła, hdźeź Mjeń sebi zrałosć za universitnu studije doły. Studowaše w Lipsku, hdźeź běše horliwy sobustaw serbskeho towaŕstwa. Mjeń běše bjez dwěla najwustojniši znaješ serbskeje rěče we swojim času a wědomy swojeho serbskeho naroda. Běše teź wubjerny pěsnjeŕ. Zo by pokazał, što serbska rěč zamóże, je dźeł Messiady wot Klopstocka přełožił. Přełožk je jeho syn Rudolf — kiž běše teź dobry pěsnjeŕ, po jeho smjerći wudał. A to zdobom z basnju „Ryćerski kerluš", w kotremž Jurij Mjeń tych mužow wosławuje, kiž su so z nim wo pěstowanje serbskeje rěče starali. Nimo toho je Jurij Mjeń najwjetši dźěł předowanjow we Lutherowej Postilli přełožił a dwě woprawdźe wubjernej předowani čišćeć dał: „Palaty šćěpowe" a „Tón modlitwy dostojny Bóh w přihotowanju žnjow". Stej drje najmócnišej předowani, kiž stej so hdy we Serbach mělej.

„Haj naša rěč njeje wutła, njej' tkoprowa, njeje teź železnoh' zynka: ale je hładka a šwižna — kaž čiste źorłace rěčki. Rjenje přez hajki a kwětkojte łuki puzolo šwórča, runja tak běži jej lubozne hrónčko. Juda nam Jehovah". (Z ryćeŕskeho kěrluša.)

* 1845 Bjarnat Krušwica w Boršći, zemrě jako zasłužbny faraŕ we Wjerbnje.

* 1540 w Zhorjelcu Bartrom Skultelus, zasłužbny hwězdaŕ a stawiznaŕ.

* 1727 Jurij Mjeń w Hrubońcach.

Tři łopješkaty dźećel.

Dom swjaty Pětr přez pola
Po šćežcy nětdy dźěše,
Tuž ducy zetka burika,
Kiž sykł tam dźećel běše.

„Kak dźiwnje", burik zawoła,
A Pětra hładać prosy.
„Kak dźiwnje, zo tři łopješka
Wšón dźećel w polu nosy!"

Zo dobrych wěcow wšěch su tři,
So Pětr słyšeć daše,
To předuje a wuznami
Teź tale dźiwna trawa.

Tu wotewri so wokno. Postawa so nakłoni, hłóź so praschesche: „Sšy to ty, papa? To pschińdź tola nuts! Pój wschak! Ty so hischcheže nasymnił!"

Hamiza, njerěcź taźe hłupoście!"

„Hamiza śpi. Ja to sym, Mariza. Woprawdźe, papa, budź rołumny, schto dha budźe nama wjes!"

Stary kijes so rošněwa: „Ża je mje tola wusamkła!"

A źiwoje hłowy, tłi alkohol temu połěkuje, wón bórzejeschе: „Nětko wuźamu zyle wonka. Nětko dyrbi ras widźeź!"

Wokno tam horjeka so jaźiuś. Baron poźa sywaź — trochu sprózny wjchak wón běžeše — a wobtyđny so bóle pohódnischo. Khwilu bé takle pośeźał, tu wušćipicha hłoś. A hdyž sasparuej woźi wotewri, stoješe Mariza sholowana psched nim. Wona wša jeho za rukł: „Pój wschak, papa, pój jenoź bohu unts, so by so njenasymnił! Ludu, dobry papa, pój!"

Nětko wón łakrjeź ruješe, namała wothłóź pola druhich, sahori so pschi tom k hischcheže wjetšej wjeśełosći, a kónećnje ktinćeše zyła thódba z wothłosom wot wschěch tych wyšokich, hłubokich, wótrych a podusčenych smukow.

Tola nadobo pokasowaše Hamiza kaž sprostnjena ke sthodam a se schkrěčzerjom rosběgachu po tři hołzy do źiwich sitnow. Nad hornischim sthodźenkom bé so łukoste te wotruhane, spodźiwuje wobliczo słužbnika wumrił, tiž bźerješche śwěrčzki wyšoko nad hłowu. Baron Durazzi hładaše na njeho: „Wschak so nam derje wjedźe! Dobre ranje!"

(Pokračowanje ješchuje.)

Marica a Hanica.

Roman.

24] (Pokračowanje.)

Měr łuśejesche we wulkej nadpschedhšei w cźerjojenem śwětle wěcznje lampy i kucźika, hdźeź wiśaśche Boża matica, a śwěca wotražowaśe so wot stareho cźekkeho hrjadoweho wjerka, kiž bé zyły wobšćany. Pśches schtlenźy i wokojom wukładźene, z jich sdźerym jednorym dźejowjanym wobkłukom, wot śtónza wuśuśischenym, běchu wonka w zahrodźe jeźiny cźešćnych schtomow widźeźi.

Hodźiny so mimoźichu. Wšcho wośta cźicho. Tu teptasche nichtó po śtbodźe horje. Na hornim śthodźenku nakhili so baron Durazzi a wuśu so cźrije, pryedy hač kanuśeńny śthodźenk wopschećźi, jako by so wot brjoha cźi k druhemu pschebrodźeź měł. Po nahajzach [illegible]asche so k durjam a pjerhasche ja ruckim. Durje [illegible]ujesche. Saźo torhasche je ruckim, śtaji cźrije, tłocźeśche źwoběnaj rukomaj, rosnjembri so a na jene dobo sahoła, sabłyšchi wšcheje wobkładniwosće. „Cźert wźaj, hłupośej śatrachna!"

Nětko wjerhasche i tajtim gwałtom, so pśches thódbu a śthodły po zykem domje cźesche. Sśotśe bźehej wotmcźlej. We łożownaj so pospjędrywschi, hładaśchej i wustrožanym wobliczom na źo. Hdyž pak je wonka źuowa hołk sapocźa, jako bychu so durje měśe pschekamacź a klinki swotrorhacź, sežeżeschtej płachty, i kotrejž bźehej so w tajkej horjoźe jenoź pschikryłej, haćź do brody na źo.

Tu pschibźeźa i pódłaníeje jśiwy Rindrićka k ninnaj nuts, w nózuem wodźewoje, beźy nohi, rubiśchejo wokoło hłowy świte, kaž bźešče śnuźena śparź, so njebohu so jeje wulke włosy sažmyke: „Schto dha je źo stało? Schto dha je źo stało?"

Hołzy źebi narěcźachu, so źu nutsdobywarjo pschijźichli a njeźwěrichu źebi won. Tola bórzy śmuźi so Jindrićka a tuńny wobkładniwje i powocźinjenymi durjemi.

Kónćek porstow palmowych łopjenow, kiž hewak pschi kóźdem wětśiku źwaha satschepotaju, wupschejeźerachu so do nózneho wjeźa. Kaž kosćowy śtojeśche kalata wótra aroncarja (blahočej) tam na schtikanem měśtuje. Róże wonjachu wopojazy. Kaž mózne kule wotrażowachu so wlóśke jałworźy wot błędeho njebja, na kotremž hwězdy haschachu. Śwětłe źonki worjeschinow śwěcźachu so je źwitanja. Nětčko jałkoźi w kćkach, hibaśche so w hałoźach. Pluśkotasche w makem hatku, bambuśniza a pampoźowa trawa schumjesche. Potom błódki, śwóźny mér.

Stary baron dundasche, ruzy w dybłakomaj, po hustych śiwjelazdy trawnika, trochu pozoltnjeneho, spaleneho wot błónćeneho źara, pschetoź nichtó njestarasche so wo nazbjkanje i wodu. Nětko pschińdźe won pśches luku. Nośy so jemu samoćeschtej. Haj, haj, Seppl derje powodźesche! To bé burške bźeło, to won derje rosumjesche, jenoź śkalwilly (cźapki) njechasche won cźiśeź. Tak dźeśche won pomalku dale, wón bé tak ćni, tak śprózny. Runje pśched cźołom łydliścheźa, śnapscheźa śpanśkeje śtwy śwojeju dźonkow tam horjeka źydźe so won na kanjeśtnu lawku. Khłodnosć łydła jemu derje cźinjesche. Won ślehnu so wróćo a śmješeśche po starem śnuźenym pěśnicźku.

Tu wotewri so wokno. Postawa so nakłoni, hłóź so praschesche: „Sšy to ty, papa? To pschińdź tola nuts! Pój wschak! Ty so hischcheže nasymnił!"

Hamiza, njerěcź taźe hłupoście!"

„Hamiza śpi. Ja to sym, Mariza. Woprawdźe, papa, budź rołumny, schto dha budźe nama wjes!"

Stary kijes so rošněwa: „Ża je mje tola wusamkła!"

A źiwoje hłowy, tłi alkohol temu połěkuje, wón bórzejeschе: „Nětko wuźamu zyle wonka. Nětko dyrbi ras widźeź!"

Wokno tam horjeka so jaźiuś. Baron poźa sywaź — trochu sprózny wjchak wón běžeše — a wobtyđny so bóle pohódnischo. Khwilu bé takle pośeźał, tu wušćipicha hłoś. A hdyž sasparuej woźi wotewri, stoješe Mariza sholowana psched nim. Wona wša jeho za rukł: „Pój wschak, papa, pój jenoź bohu unts, so by so njenasymnił! Ludu, dobry papa, pój!"

Nětko wón łakrjeź ruješe, namała wothłóź pola druhich, sahori so pschi tom k hischcheže wjetšej wjeśełosći, a kónećnje ktinćeše zyła thódba z wothłosom wot wschěch tych wyšokich, hłubokich, wótrych a podusčenych smukow.

Tola nadobo pokasowaše Hamiza kaž sprostnjena ke sthodam a se schkrěčzerjom rosběgachu po tři hołzy do źiwich sitnow. Nad hornischim sthodźenkom bé so łukoste te wotruhane, spodźiwuje wobliczo słužbnika wumrił, tiž bźerješche śwěrčzki wyšoko nad hłowu. Baron Durazzi hładaše na njeho: „Wschak so nam derje wjedźe! Dobre ranje!"

(Pokračowanje ješchuje.)

Bur wuznać dyrbi dźakowny:
„Hdyž to mam, to je hnada,
„A kajke to?“ bur wurazy
A do rěče jom' pada.

So naspać, najěść, nadźělać,
To troje dźěćel měni,
Tu hnadu daj sej spodobać,
K tom' třećom njebudź lěni.

H. Zejleŕ.

*

— **Wo njedrje.** Wčera wotmjerjeny termometer wo dnjo +9. Zrana rano we 8 hodź. barometer 745, hygrometer +3, termometer wo nozy +2. Wuhladny za cyłpliwe wjedro. Wětr, kiž je jako jara na rjane, nimale na wobstajne postupowaše. To njeje dwěsełace. Ratař prošy wo dešć a mile wjedro, so bychu trawy a dźěćerske rołle. Tež wo nozy bě jako hrozny mrós a je wšitko wjazy hač pschedhladženy, dokelž bě młóznischi a mjenje. Dešćniški mokše jako wjele wariowachu. — Jutrje schadza klukačko 4,07 hodź. a khowa so 7,46 hodź. Zhe schadza rano 2,49 hodź. a khowa so popołdnju 9 hodź.

Dohrjewólna wohnjowa wobora w Budyšchinje. Wobmyslowa so pschi poslednim zmuwowanju po znatem wašnje wjerzor 7/8 hodź. na žitnym wikach a to pod nadwohlom knjeza wopalneho inspektora Krumbholza, w pschitomnosći měšczańskeho wopalneho direktora knjeza Görlinga, so by w pschedpisanem czasu we 8 hodź. se pschewodom hudźby k 2. powschitkownemu zmuwowanju na Tšelnitz wuczahnyła. Awtowa fyzkawa wotjědze k wobebitkam fabriki. Mjes tym so wobora na Tšelnitzku dróhu pola Ekelez swola komandant wšednikow k pohladnjenju do hoseńcza na Tšelnitzu, hdyž so po wusledowanju we wschelakich nutrnych wotlěžowanych pschepytowanjach a swjasowym dźesu, 2. a 3. junija, a wokrjesnym dźesu w Wětschezach, dnja 9. a 10. junija wojerwi. Do Njeswačidła wotpósłachu so nimo dobrustawow a pschedbudźiwa knjeza wopalny direktor Görling, wopalny inspektor Krumbholz a wopalny mišchtr Eckardt, knjeza wopalni mišchtrowje Bóčka, hejtman Sittner, wjedn. Großmann, Lorenz, Teichert a Bretscher. Pschichodne zmuwowanje budźe pschichodny pjatk, 18. meje.

— **Sjednorjenstwo žerbskich wuczerjow** chce so pschi wobzamknjenju Branzlowych norodninow w Budyšchezach schtwórtk, 17. V. (Boże pjelce) pop. w 3 hodź. korporatiwnje wobhšeli, dokelž so tu jedna wo cześcenje sajneho, wunamneho spěchowarja žerbskeje kultury a so tu shromadne wobhšeńcenje sterje hodźi, hač pschi narodnych sćěach, hdyž temu swjetscha słužba dobrustawow pola narodnych towarstwow sadźenja. Sdobustawy so tehodla lubje prošcha, so wokoło swojeho pschedhšadźiwa shromadźichu. — Cźah 1410 hodź., auto 1414 hodź. ł Budyšchina (dwórnischcźo 1410 hodź., Zitne wiki).

Hospodarski rozhlad.

Póndźelu 14. meje 1928.

Zastupiła burza zhónčí jasnjeny tydźeń je skruczenymi efektow. Tež na wikach ł dołżnymi a rentowymi wobsahami bźahu kurjo skruczene.

Na produktowych wikach jastwri jasdźenu hobotu jasno wobrot. Placźiny hlóbowego žita postupowachu wo 6? wo 10 pj. a pschenza wo 5 pj. wo zentnarju drózy. Wobej družini stej na wikach nimale žadnej. Jeczjowe pschi dotalnych placźinach jawoňaschcźej. Sobotu pschi wikach w Barlinje zeutnar

pschenicy 13.25—13.40 hr., rozki 14,25 hr.
saca 14,35 hr., lećerjenja nejtšnjeho 12,10
saca 14,50 hr., owsa 13,25—13,55 hr.

W terminowym wikowanju

za meje: pschenicy 4 hr., rozki 15 hr.
za julij: pschenicy 14,17½ hr., rozki 13,75
krinowu, owsa 13,89½ hr.,
za september: pschenicy 13,65 hr. a
rozki 12,62½—12,35 hr.

Pschichodźacej pytaju

w Motrdle 33.
w Wilkowicach, Dojeżdźanska haša 19, deska na
Schmiedeberg: Schmidt w Kitzen wosa Mužakowa.
wo domu, Lipška w Lubiju, Rycźerska haša 3.
Ulrich, pjekaŕ we Wjelećanju.
Hertelta w Lubiju, Dwórnischcźowa haša 341.
Schmitzowa w Lubiju, Jabłowe haša 11.
Wagnerowa, mandźelska prawidnika we Wojerzach.
Kunzerjom, Kuśa w Wóšej Wodźe, Arnimowa haša 5.
Fischer na Schmjie, Schmo-Borschcźańska dr. cyła 126.
Bronicka w Budyskych 17.

Na pschedań.

Hata we Wulkim Wošporku.
Herbita gnjedne w Dažinje.
Potolich we Wulkich Dobrjezach.
50 zentnarjow. w Gornim Pazlidle 9.
dźerane, w Budyskich, Kantowa haša 171.
Kuschi a młódschi, w Wuschich Paslizach 16.
Pech w Hodźiju.
bla, i gratom a wojom, w Barjonju 6.
Hlisnane, Eichertowa w Budyschinje, Sahrodnja haša 9.
Kandowa w Budyschinje, Wulka Bratrowska haša 22.
Wóz derjany w Kamjenzu, Dumjska dr. 790.
Hwiżdli w Kamjenzu, Pohrowa haša 1211 n. l.
Dźerjany w Wóšej Wodźe, Klowna haša 67.
Hobodaki w Radworju 66.
Kiwy w Budyschinje, Mnichska haša 7 deska
11, na horje 14.
Hejtnar w Dažinje 56.

Kupuje pyta

8—10 kinjeho, Meißner w Pschichcźerach.
nahdobowanju, pjerinowanja na Schkowronšcźej Hoe Wolešchinju pola Lubija.
20—30 zentnarow, Hóšćan w Njeswačidle.
35—20 zentnarow, Matschner w Lejnje p. Budeschz.
motorske, kajeż dwój w Milkezach.
nahaze w Budyschinje, Jägerowa haša 2711 n. pr.
motorske, Polenk w Kolwajn.
motorske, w Kamjenzi 16 pola Rakez.
motorske, Fritzcha w Jezjanku.
młoda wysokofmjezetna w Lichanju 18.
ł cjelećcom we Wadźezach cźo. 1.
ł cjelećcom we Wulkej Chójnju 14.
wyhotowanje, podjobna, w Hrodźiščanskej 14
w Kortnizy 12.
w Klukschu 13.
w Bukowje 40 pola Bezka.
w Minakale 26.
ł 8 kurjatkami w Delnjej Kaly 25b.
14 kurjatkami, kaćata a pałcźatke kurjatka, Rjenca we Wuježku pola Pomory.
pčelow 5 a wobstarske pschiprawy we Wbohowje 9.

Ssudnizy na pschezkadźowanje

wotcrn 15. meje 1928
Kamjenz pola Kamjenza wop. w 9 hodź. w hojerjanu „Schinje“ 50 centnarjow hyna,
w Kamjenzu w kasarnach, komorny dom maschinistich tšelbow, dop. w 9 hodź.: 15 wolmjanych khabatow, khowa pschiprawa, kowanski aparat, wał bruneho hnikna, 9 porow mužazych hłow, 10 hłobowych rubow, nohazy, wolna, wolmjane pschedsćeno, žida, ścilki, jeschk, schicźowe kachcźelki a wschelaka pschipprowa, diwojne koso, bźe wuhotowanje, Lhajnja, drasčala, 3 angorske koze, kolo, kuchinske wuhotowanje.

Swobodne pschedkadowanje lejowniscej.

Hoscźenz, Pótrej Nowake w Lejnje wosa Kamjenza hluschazy, i domstkim, hospodarskim twarjenjom ł pschittwarkom, hródu, dworom, sahrodu a pokom. Na staroku wotwocźuje korczmarske, winowarske, palenzwarske, kwnifte a kowarske prawo. Gmejaska wyschnoscź je hdinotu na 18200 hr. postajła. Do wopatrnje pokładnje pa twarjenja ł 20350 hr. sapisane. Na pschedkadowanje pschindże wutorn 26. 6. 28 dop. w 10 hodź. na hudnistwje w Kamjenzu.

Skrowe deneże.

Produktowe wiki w Barlinje dźenja dop. 3/11 hodź.: Wiki jara mérne, placźiny wo 5—10 pj. snižene.

Dop. 3/12 hodź.: Kaž psched hodźinu.

Placźiny na Barlinskich produktowych wikach.
Zito a wolijowe symjo po tuni abo 1000 kg, hewak 100 kg.
Placźiny po złotej hriwnje.

	12. 5.	11. 5.		12. 5.	11. 5.
Pšenca	265-268	264-267	buny	23-24,00	23-24,00
rožka	285-287	283-285	woka	24-26,00	24-26,00
nal. jačmjeń	252-290	252-290	módre lupiny	14-14,75	14-14,75
naz. ječmjeń	—	—	žołte lupiny	15-15,50	15-15,75
wowsa	265-271	265-271	zerdella	—	—
kukurica	233-236	233-236	raps. wosušk	19,00	19,00
pšenc muka	36-37,00	33-37,00	lany wosušk	24,00	24,50
rožna muka	37-40,00	38-40,00	poen. melasa	—	—
pš. wotruby	17,75	18,00	běrnj. kruški	26-27,00	27-27,30
rožne „	19,00	19,00	syno, 50 kg	2,60-3,00	2,60-2,90
lane symjo	—	—	rožna stoma	0,95-1,15	0,95-1,15
raps	—	—	pšenc. „	0,95-1,15	0,95-1,15
hróch	36-39,00	36-39,00	wowsna „	0,80-1,05	0,80-1,00
pjeluški	24-24,50	24-24,50	jesna „	0,80-1,05	0,80-1,00

Placźiny ręcznoho skotu na Barlinskich skótnych wikach.

12. meje 1928. Placźiny po centn. a zl. hriwnach.

Skótne družiny a woznamjenjenje.

Woły: 623.

Polnomjasne, wukormjene, najwjetšeje ręzneje hódnosće hač do 6 lět.	60—62
Młode mjasne, njewukormjene, starše wukormjene	54—58
Mjenje wukormjene młode, derjo piecowane starše	48—51
Mjenje piecowane wšěch starobow	45—46

Byki 713.

Polnomjasne, wurosćene, najwjetšeje ręzneje hódnosće	55—56
Polnomjasne, młódše	51—53
Mjenje wukormjene młódše a derje piecowane starše	48—50
Spatne	44—46

Jałojcy a kruwy: 1324.

Polnomjasne, wukormjene kruwy najwjetšeje ręzneje hódnosće	46—47
Polnomjasne, wukormjene jałojcy najwjetšeje ręzneje hódnosće hač do 7 lět	34—42
Starše wukormjene kruwy a derje wuwite młódše kruwy a jałojcy	26—30
Derje piecowane kruwy a mjenje piecowane jałojcy	20—22
Mjenje a špatnje piecowane	—

Cźelata: 2400.

Najlepše wukormjene (2. druž.)	73—83
Mjenje wukormjena a tajke wot cyca (3.)	58—70
Spatne (4.)	40—53

Wowcy: 4737.

Młódše a starše wukormjene (1. družina)	62—66
Starše wukormjene (2.)	55—60
Mjenje wukormjene (Märzschafe) (3.)	50—55

Swinje: 12516.

Polnomjasne, wosebitych rosow a jich křižencjow, hač do 1½ lět stare	54—55
Wukormjene	54—55
Mjasne	53—54
Spatne	52—53
Raney a kandrosy	48—51

Swjedźeński porjad za Michał Frenclowy swjedźeń w Budestecach

na dniu „Božeho spicźa“.

Dźo tydźenje, haj mnohi dołho cźinja Budeščenjo pschihoty k pschiwuznemu wopomnjeću wudaca prenjeje evangelskeje serbskeje biblije psched 200 lětami. Njeboh farar Frenzel bě preni pschekoješ, cźehožda je tuton swjedźeń też Frenzlowy swjedźeń mjenuje. Pschichodny schtwórtk, na dniu Božeho spicźa, je tuta swjatoczne wopomnjesce. Serbja z błiska a zdala, so wobdźeli trom fin hdże na njon pschepytowcni. Towarstwa, Domowinje pschisamknjene, hač mjenuja so „Lužica“, „Stwórer“, „Nadosć“, „Jmjich“ abo kajke hewak hišcźe cźesne mjeno nosćna, wozcźakuja so w bohatej liczbje. Michał Frenzlowy swjedźeń na sdobom też być dźakny swjedźeń Serbskow nadobnej duschi. Ze Serbam serbšcźe biblisku spodźi. Wšěcze žadym Serb (hdyž tež towarstwam njepschisłuschcźa — tóžby je lubje witany), doma njeswesćuje, ale kedźbuje, kedźjewědomje jako Serb wopomnjesći tutón wopomnjesćiły dźeń je swojimi wérnbratram a sotram.

Serbskim towarstwam ujech je i tutym jesćěhoważy porjad za popołdnišchi swjatoczność wusčewjeny:

Kenzlija w Nóšicy k hospeschenju. Tam ma so kóžde towarstwo hyndom po pschichodze samolwicź.

Cźah, sestupanje pschi młodostnym domje pop. 3/4 hodź.

Serbska Boża słužba pop. w 3 hodź. w Božim domje je swjedźenstim předowanjom.

Swjatoczność pź. ł **pomniku njeboh fararja Frenzla,** pschisamknuje ko hyndom Božej słužbje.

Wopomnjesćiła swjatoczność w Młodostnym domje pop. 1/26 hodź. Narěcź.

Serbske towarstwa pschindźeje ł khorhojemi. Pschi Božej słužbje maju w pokkole wokoło wołtarja stacź Cześcźeny swojich zwérnych przedwolnikow! Jednocź nas na tutym dnju nabožna myšl.

Sarjadowanšli wubjerk.

*

S **Malšez.** Sjawny puć ł Cźichońz do Dalja je dla nałożowanja na Malšezańskich honach wot 14. hač do 26. t. m. sawrjeny. Jsdny wobchad pokajuje so na Wowsinjow abo na Hućiwjezu.

S **Kubšchiz.** Sjawny puć ł Kubšchiz do Porschiz a Boschez je dla nałożowanja na Kubšchiskich honach wot 18. hač do 24. t. m. sawrjeny. Jsdny wobchad pokajuje so na Wadezu abo Jeńkezu.

Se **Schkecz.** Sjawny puć do Kubšchiz je dla nałożowanja na Schkeczańskich honach wot 16. hač do 23. t. m. sawrjeny. Jsdny wobchad pokajuje so na Wršow.

S **Milkez.** Sjawny puć ł Milkez do Lahowa a je Milkez do Strózischcza tak dla nałożowanja na Milkezańskich honach wot 14. hač do 23. t. m. sawrjenej. Jsdny wobchad pokajuje so na Lahow a Smochcźizy.

S **Kortnizu.** Sjawny puć ł Kortnizy do Suborniz je dla nałożowanja na Kortnizańskich honach wot 14. hač do 22. t. m. sawrjeny. Jsdny wobchad pokajuje so na Worschitz abo na Bark.

S **Hrodźischcza.** Sjawny puć ł Wrósez do Delnjeho Hbjelca je dla nałożowanja na Hrodźischczańskich honach wot 14. hač do 19. t. m. sawrjeny. Jsdny wobchad pokajuje so na Kortnizu.

S **Zokowa.** Sjawny puć ł Zokowa do Cźichońz Nošiza a Spitez je dla nałożowanja na Zokowiskich honach wot 14. hač do 31. t. m. sawrjeny. Jsdny wobchad pokajuje so na Wršu a Miedźoju.

S **Pašowa.** Sjawny puć je Stadowa do Pašowa je ł swischczenju nałożowanja na Pašowiskich honach wot 14 t. m. na schtyri njedźele ta wobchad je hamokhodami za sawjeny. Wobchad je hamokhodami pokajuje so na Lodźborezu.

S **Lipcza.** Naschi wjesny pschedstejicźerjo dyrbjesche tele dny wjerzajcu nałożnicź. Dokelž dyrbjesche typoldnju na pola, wsa libjata hobu a pschiprawi jim cźopły jehow. Starku pak puschcźi do wschoho hate. Schto pak dyrbje iche wohladacź, jako so wjecźor ł pola wróćił? Starke pschicźamwa hanta domoj — naša a wotikubana, ani mošcha njeběchu wobej wostajili. Podawk bydźi wulke spodźiwanje, cźim bóle, dokelž je nasch pschedstejicźer wschudu wobtuhowany a rad widźany. Njedocźink by bech sastupił, hdy bychu jemu abo jej lekownja wlóšku po wótry ł hlowy wutorhali. Nasch wjesny starosta pak na hischcźe gamjera a hušnjan. Deli njepschi tak mušnje pjerje trjeba, potom jemu starosta radźibu tajke pschedu.

Z **Radworja.** Wot wutory (15. meje) budźe naša pósta wo tydźenju wotewrjena dopołnja wot poł na 10 hač do poł na 12 a popołdnju wot 2 hač do 4 hodź. Posyłki njebudźeja so wjacy k cźahej nosyć, kiž wjecźor w 7 z Wósporka přikhadźa, ale hižo po 5 k cźahej, kiž do poł na 6 wjecźor z Radworja jězdźi.

Wubědźowanje we wumělskim lětanju wo mylo města Budyšina.

Schtož jsebi wjcźerawsche wumělske lětanje nad Sejizanskim lětanischczom wobhladaš njeje, tón je njěchto zakomdźił. Nasche měšćanźo je hewak cźiche měšćanźo, tohodla jimu witali pschedewšcze, tšo njebě jenoż njewidźeńcne, ale też zajimawe a wulkotne. Jako so njebo dopołdnja wschelake wuja ńcej, bojachmy so hižo, je jimy so podarnje wjeselili. Toka popołdnju so wětřik hołzy troschku zmjerkowadu a złónczne pruhi nad mrócźelemi dobuchu. Te pohnu tysacy a sašo tysacy, so na puć ł Sejizanskemu lětnischczu nastajicź, cźim bóle, hdyž wurjadni lětarjo kaž dr. Gullmann, inżenier Hempel, Fryza Reim a K. Rothe dobre pschedstajenje sarucźichu.

K połrowcejuju połpołdnjucu so krótko po 4 hodź. popołdnju lětarjo je swojim lětadłom ł wobletej lětanischcza, pschi cźimż ł dźela jhromadne figury wuwjedźechu, so bychu so na to ł rańischcze strony lětanischcza porjadu k temi pschihlajili. Hindom na to sapoca jo wiotowatostny program. Pschi tym wodźeschce inżenier Hempel módre lětadło „Lipšczańskich Najnowšich Nowin“ D 771, dr. Gullmann Udejsce Flaminga D 1324. K. Rothe je

tadło „Lipjeńjanska maša“ D 868, kiž bě žołto-módre barbjene a Fr. Reim Udetfke-Flamingo D 1323. Minowaćolstne ljenje mějachu žo we wyšokosći 200 metrow wuwijeć, pohódnosćicžu ju po dypkach a běchu ześěhowaze: a) ½ looping (1½ dypka), b) połny looping (ko horje pšcheczišnyć) (3 dypki), c) ½ róla (ko na stronu pšcheczišnyć) 1½ dypka; d) zyła róla (ko na stronu pšcheczišnyć) 3 dypki; e) Immelmann-Turn (ś wyšokosehnjeneho kola leceńšku ezaru we 180 gradow pšchemeńšeć) 3 dypki; f) na stronu ko šumjeć (3 dypki); g) šnak leceć (šnajmjeńšcha 15 sekundow) 7 dypkow; h) trudkowanje (delepad bjez wodženja) 5 dypkow. Jako prěni startowaše K. Rothe, potom inž. Hempel, Fr. Reim a škónčnje dr. Gullmann. So by prawny wubjerk pšchedstajenja lěpje pohódnoseć mohł, wotpołožichu lětarjo winowatostne ślěty po rjadu. Pšchi tom šmy widseli něktrehožkuli hubu rozdajeć, wuwjedženu dźeń po figury też woprawdźe prěnjotnje. Žadaja žebi niž jenož wot wjednika, ale też wot lětadła to najwyšše. K tomu šlušcha je stronu wjednika najwyšše. K tomu šlušcha je stronu wjednika najwyšše. K tomu šlušcha je stronu wjednika

SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

Wot 1. meje płaći mjesačnje we wudawarni 80 zł. pj., na pósća a pola dowěrnikow 1,30 zł. br. Za wukrjaja 16 Kč. Kóžde čo. płaći 10 zł. pj. Wudawa a dźěi z motorjeje knihtišćernje, zap. dr. s. o. rukl. w Serbskim Domu w Budyšinje. Telefon 2587.

Za nawěstki, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotedać, płaći so za mały rjadk 20 groš. pj. Wobdźěłanje so stajace nawěstki a tabele so wyše wobilěcuje. Za reklamowy rjadk płaći so 60 groš. pj. Rabat po tarifje.

Čisło (Nr.) 113 — Dwórnik, 15. meje 1928 — Bautzen — Lětnik 87

Zdwórliwostny wopyt dr. Beneša w Barlinje.

Czěchoslowakiski zwonkowny minister dr. Benesch je něhdźe njedźele w Franzowskej a Jendźelskej na dowolenym pschebywak. Wot tam je domoj wróćejo w Kölnje nowinskich wustajeńcow a na to po 20. meji němskeho zwonkowneho ministra dr. Stresemanna w Barlinje wopyta. Czěske knježerstwowe nowiny su powěsć potwjerdźile, zo je dr. Benesch s dr. Stresemannom sekta. Jeho puczowanje do Barlina pak směje czisto privatny charakter, kotryž wono wšo tež w Pariśu a Londonje njeje ihnidom. Dokelž dr. Benesch jako privatny muž puczuje, jeho pschejimk w Barlinje nima wažnosć statneho wopyta, wón ma so jenož jako wopyt dźiwórliwosće wobhladacź. Tohodla nimaju rozmnominja wschelakich němskich nowin wo dr. Beneschowym pschikhadźe do Barlina žaneho realneho podłoża.

Tale zdźelenka czěskich knježerstwowych nowin je malo wěry namakała. Někotre Barlinske nowiny chcedźa wědźeć, zo dr. Benesch do Barlina pschindźe, zo by plan Dunajskeje federazije pschedpołožił a za to Němsku dobył, dokelž so Czěchoslowakska z Mussolinowej politiku, kotryž so we nadchadźejtym Italskeje w rańšej a jendźelnej Europje pózuje, w jowojej nahladnosći a w swojich hospodarskich zajimach wohrožena czuje. S hospodarskim sjednoczenjom nasledźenych statow pschedwsche alwstrisko-wuherskeje monarchije z Rumunskej a Južnosłowjanskej chce Czěchoslowakska tymle prózowanjam Italskeje napischeźiwo dźěłacź. S Wina so k tomu pische, zo Awstriska do žaneho ani politiskeho ani hospodarskeho njeswoli, pschi kotrymž so Němska njeswobdźěli.

*

Powěsć wo pschedstejazym wopyce czěskoslowakskeho zwonkowneho ministra dr. Beneschа je tež w Londonje a Pariśu najwjetšich kedźbliwosć nadeschła. Tónle wopyt „Daily Telegraph“ měni, je s dopokajmom za ważne pschenjenjenje, kotrež je ho w němsko-czěchoslowakskich poměrach stało wot teho czasa, zo su sakmarjerjo sudetiskich Němcow do Prazskeho knježerstwa sakmarjili. Najkěpicha kroczel k mantskownemu stejdnanju Němcow s czěchoslowakskej republiku je politiske zbližanje mjes Prahu a Barlinom z jeneje strony a mjes Prahu a Winom z druheje strony. Kak je so tole zbližanje hižo woprawdźitosći zesinilo, je ho hižo pschi němsko-italskim pschećiwnistwje wo południschej Tirolskej pokazało, hdyž je zjawne mjenjenje w Czěchoslowakskej němske a awstriske stejsćišćo podyjerało.

Londonski dopisowar „Echo de Paris“ pische, so pschedstejazemu wopytej dr. Beneschа pola dr. Stresemanna we politiskich kruhach wurjadnu ważnosć pschipisuja, wobzwje na wschelakorunny sprjedźiwy ministra Lorda Birckenheada w Barlinje. Benesch je ho jara spokojny wo zjawjitym rozsčerjenju s Chamberlainom wuprajił. Beneschowe letkanje se Stresemannom po mjenjenju franzowsk. dopisowarja dalšeho etappu na puczu mjes Barlinom a Prahu wobnamjenja. Czěske knježerstwo ho bjes dwěla musowane widźi, na kótaru němsku mjeniščinu dźiwacź. Benesch je ho wschelake plany pschipisuja, na pschikład bliženje k Madźarskej, schtož njebychu sawěsće w Londonje njerad widźeli. Prascha ho jenož, hač Rom tomu pschihłosuje.

Dr. Stresemannowe skhorjenje.

Wo thorosći němskeho zwonkowneho ministra dr. Stresemanna je ho zjawnosći zdźěliło, so je němski zwonkowny minister s wuzwjenjanom skazenego mjaska na jahorjenje žołdka a czrjewow thorił. Posłedźicho je ho hišće zahorjenje jerchenjow pschidało. Wšcho hromadźe je to na wutrobu schtóbnje skutkowało. Temperatura zhorjeneho ministra je póndźelu někotre psches 38 stopnjow wuczinika. Hdyž może je tež pschi tychle wobstejnosćach rjec, so je dr. Stresemann bjes dwěla thutrje zhorił, je tola lekarjej, profesor dr. Zondek a jeho domjazy lekař, dr. Schulemann, nadźijetaj, zo je poradźił, za pomérnje krótki czaš thorosći pschewinycź. Liczi pak je ho i tym, so budże thory hišće znajmjenscha dwě njedźeli dyrbjeć we łožu leżeć. Tohodla je dyrbjał swoje wobdźělenje pschi wótrowych zhromadźiznach wotrjec.

Wliw němskich krajow na zwonkownu politiku.

We wólbnej zhromadźizne w Regensburgu bayerski ministerski president Held też k praschenju dóńdże, hač na Bayerska jako dźěl Němskeje prawo, zo pschi zwonkowno-politiskich praschenjach Němskeje wobdźěliła. Wón stejsćišćeho zastupuje, so na Bayerska jako dźěl Němskeje niz jenoż prawo, ale też winowatosć, na zwonkownej politizy zobu dźěłacź. S **najwuhladnischim zakonjom w politizy a statze je zjawne spomnjenje a tón minister swoju winowatosć rani, kotryž zo wo rozwicje němskeje zwonkowneje politiki njestara.** Se wschej wótrosću zo dr. Held pischeczíwo prózowanju wutpraji, zenotliwym němskim zamołstatnym krajam do wulkeje Němskeje rozsłunjeć dać a zyle zarjadnistwo Němskeje w Barlinje sekrjedźiść. Saskupowasche mjenjenje, so kóždy stat w Němskej kulturne sprjedźijischo pschedstaja.

Zakhowstwo na należnosći psched němske justizne ministerstwo pschindże.

Tjoch dźěłacerjow Kreutzfelda, Rogensa a Blökera, je wobhladom zajatych, so su makeho Gwalda Rogensa stónzowali, su po poruczenju hamtskeho sudnika w Schönbergu (w Mecklenburgskej) s jastwa puschczili. Blöker a Rogenes, potrajż běschtaj zo psched polizju mordarstwa wustajeni, zjaj zjwoje wustnarje wrócso wsałoj.

Po konferenzy statneho ministra j Reibnitza s wodźerjom krajneje kriminalneje polizije, knježerstwowym radźićelom Stendingom je so wobkanko, dalsche pschepytanje wot dobrosdaca němskeho justizneho ministerstwa wotpinje činiłc. Kaž je znate, su nehdyschcheho rukeho wójnskeho jatcho Jakubowskeho i njeprawom dla stónzowanja makeho Rogensa k smjerći zasudźili a wotprawiłc dali.

Wšelake podawki z wólbneho hibanja.

W Barlinje su njedźelu pschiwiskowarjo někotrych politiskich stronow po dwóch czahali. Pschi tym su na wschelakich městnach **stahlhelmarjo, kommunistojo, socialdemokratojo, zobustawy němskostatnje thorhoje a nazionalni socialistojo do so trahyli.** Hač do wječora 8 hodźin je policija 36 wobsobow zajała. Na Kurfürscherowskej dróhy, na kotrejž je wobjet k pukam mjes demonstrantami dóschło, su **policajscy zastorčnika, kotryž czyrješe kommunistow a zastrělmarjow** rozbrojowali, **a nozom do prawego ramjenja tłóli.** W Lichtenrodże nazionalni socialistojo do sobustawow zwjazka němskostatnje thorhoje sraženi. Barlinska zdobitańska policija zyły dźeń z automobilemi po měsće sydźesche a pukam mjes pschiwiskowarjemi wschelakich stronow wobaraschе.

Sobustawy zwjazka němskostatnje thorhoje we wschelakich Barlinskich pschedměstach wokoło czahachu. Pschi tym njeje k njeméram dóschło. **Nazionalni socialistojo** běchu automobile z pachołami — w drasće Hitlerskich ludźi — wobhadźili. Kommunistojo a nazionalni socialistojo potrjoh czahcjo swóje rozwučerjenyh rjekzikow wuzkhan, letkiž njejschcheławajo hełła swojeje strony do ludźi wosłachu. Kommunistojo wotzebje žiwje na wjach agitowachu a w nich lětali rozdźělachu. Sche rano běchu hižo lětjerske kolonny po puczu, kotrež płoty a khěže polěpjachu.

11. augusta němski nazionalny zjwjaty dźeń.

Pruske knježerstwo je z podpjeranjom někotrych druhich němskich krajow w němskostatnej radźe nanjet zapodało, zo by so 11. dźeń augusta, jako dźeń, na kotrymž je so nowa němska wustawa w narodnej zhromadźiznje we Weimarje dowuradźiła a pschijała, za narodny zjwjaty dźeń postajił. Tónle nanjet najšerje hischcze tón tydźeń do wuradźenja pschindże.

Němscy oficěrojo w Kownje.

Na pschepytschenje litewjskeho offizjerskeho kluba, prjedawschim hohnowojowarjam, k wobdźělenju pschi zjwjedźenju njewotwisnjosće pósłane, je pónd̄zelu dopołdnja němskich offizjerow do Kowna pschijěła. Němskich offizjerow na dwórnischczu general Tomaschauskas powita. K powitanju bě tež němski pósłanc pschijschol. Offizjerjo so popołdnju pschi zjwjedźenju litewskeho wuswobodźenskeho pomnika wobdźělichu. Przedy tole běchu pschi pomnju litewskich padajenych wěnz położili. Srjedu dopołdnja němscy offizjerjo na němskim wojerskim pohrjebnischczu pschi pomniku němskich wojakow, w zjwótowej wójnje padajenych, wěnz położa. Pschi tejle składnosći chce tež jedyn litewski offizjer w mjenje litewskeho wójska wěnz położić.

W Pólskej znadź pschihtad depytazije němskich offizjerow do Kowna, hdyž je so runje herjelkanja pschećiwo zastupjerjam pólskeho knježerstwa staka, jako nowu demonstraziju pschećiwo Pólskej wuhłosa.

Strach za němskich inżenjerow.

Po powěsćach hollandiskich dopisarjow z Moskwy njeje pjeza s tym liczicź, so ruske knježerstwo zwonkownych pschećelnow dla wobstorbu w Donezkim prozesu pschećiwo sedmim tijom Němcam zmjerkuje. Hollandiscy dopisarjo do pschdła praja, so je ruske knježerstwo njeda wotdźerżeć, wobstorčenych Němcow k smjerći zasudźić, a to bjez toho, so by politiske mocne pschećiwo Němskej měła.

Wyšinski z předsydu w Dunajskim procesu.

Statny wobstorżeni Wyschinski w Dunajskim prozesu bě pryedy revolucije mlody njesmaty rěčnik w Moskwje. Jomu je bórzy poradźi, zebi dowěrjenje nowego knježerstwa dobyć. Pola bolschewikow zebi wón dobre mjeno w lěcze 1923 w prozesu pschećiwo Gostorgej dobył, hdyż je někotry z jeho prjedawschich kollegow, mjes nimi wěsty Kogurt, na wobstorżbnej lawzu sedźesche. Wón Kogona k smjerći zasudźi. Tón zebi teho w jastwje zjmł a jedom zawdaćz. Po Wyschinskiego zadanju Kogana wulěkowachu. Wyschinskiego jemu jenu k wulkkowanju zbožo pschejesche, a jeho potom dwě hodźinje posłuschcha k wotprawnju dowjeréł da. Wyschinski njeje wot teho czasa žaneho wobstorżenego wuwinował.

Němski pósłanc w Moskwje němskich jatych wopytał.

Němski pósłanc w Moskwje je němskich jatych w jastwje wopytał a je pak hodźiny wschi nich pschebywał. Sajeći su jemu rjekli, je su bjez winy.

Carol je dowěrjenje Jendźelskeje wobdźěłał.

Rumunski prync Carol je dowěrjenje kaž do wjelcze Jendźelskeje wopuschczeł, hewak bychu jeho wurpeka'li. Prynz Carol bě so pschedtym dny na ymnik, hobotu pak jeho jendźelski lékař pósłna, so je ho jako dospołne zhroadał.

Ani Belgiska ani Schwajzarska nochcetej Carola trajnje bo'podewacź. Franzowske knježerstwo je šwólnjene, Carolej pschebywk dowolić, jeli so po politiske dźěławosće wotzaji a ho na to swjata, so budże we wěstym wokrjeżu bydlić, kotryż njeznjě bjez dowolnosće wopuschczeć.

Pólska a Francowska protestujetej.

Pólski a franzowski pósłanc w Moskwje, korrejuż su winowali, je staj inżenjerow w Donezkim kraju kedźbanje w'ókle nadźerżeć a jim pólěkowarki, kiž je poruczniczej swojeho knježerstwa pschećiwo tejle wobstorżbje w Moskowskim zwonkownym komisariatu rasnje protestowałoj.

Litwa pólske namjetu bjezstrašnosće wotnokazuje.

Po powěsćach Barlinskich nowin z Kowna je pólsko-litewska podkommisija za wotschłodźenske praschenja sobotu popołdnju zjwoje posłedne posjedźenje měła. Kommisija bjeskrajschnjosće je swoje dźěła tohorunja skónczyła. Wo pschedpołożenych pólskich nanjetach bjeskrajschnosće je fijschcherej, so je litewska komisija je wotprokasała. Pólscy sostupjerjo su so njedźelu do Warschawy wrócźili.

Hdyž je so w Kownje powěsć rozschěrila, so je so pólsko-litewske jednanje wo paktu bjeskrajschnosće jako bjeswuspěšne pschetorhło, **je k herjelańkej demonstraziji psched hotelom pólskich sastupjerjow dóschło. Pólscy a wojazy dyrbjachu so jawotacź,** jo hyrdy luđ rozschuali. Nětdźe schtyrjeczi demonstrantow sajachu. Pólscy sastupjerjo běchu hač do swojeho wotjěda wobzebitu schitaru straži dostali.

Muradźenja so pjeza ja krótki czaš w Kownje wobnowja.

Wójna w Chinje.

Marschall Czangtsolin, roskazowar połnonzeho wójska, je roskakał, so dyrbi so jeho wójsko do Mandźurskeje wrócźo sejehnyć. Potodnische wójsko tohodła bjes zadźerkowo k Tientsinej czehnje. W Franzowskej a Jendźelskej na nowische roswicje wójnskich podawkow w Chinje je starosćzu hladajn. Nimaju ja njemóżne, so w Mandźurskej zbožo pschećiwo Czangtsolinej wudwri. Japanska so hischcze pschezo nadźija, so dla nowych zwadow mjes połodnischej a

połnócnej Chinu k dojednanju njedórěže, a so ho lohodla konflikt dla podawkow w Tsinanfuu hischeže pschego diplomatiſzy rozrjadacy hodži. „Newyork Herald“ pische, so Japanſka tóžde sakrocenje druhich ſtatow wotpokaze.

S **Londona** ho 14. meje powěſ: Kaž ho je Shanghaio powěſ, ho chinejſke połodniſke wójſko nadžija, so połóželu 14. meje k Tientſinej dozchnje.

W Tientſinje je nětkle 8600 muži wukrajnych wojakow, mjez nimi 4000 Amerićanow ſ 20 letadłami, 5 tankami a 5 połnymi kanonami, 1000 Jendželećanow, 3000 Francozow ſow a nětkle 600 Japanzow. Wjetſchi dźěl prjedy naſpłatiſchcje japanſkeje wobſadki je ho do Tſinanfuu póſłał. Wjedniſy wukrajnych wojakow ſu wobſamkli, nětkle 12 kilometrow koło wokoło Tientſina ſe ſtražnikami wobſadžeć. Japanſke wójſko ma nadawk, najwažniſche městna wukrajanſkich hydleſchezow w Tientſinu, ſaſtanjſchcho raiſcheje żelezniy w Tientſinu a żeleſnjſke iſchćanſkeho Tientſinſko-Pukowſkeje a Pekingſko-Mukdenſkeje żelezniy ſchikaeć.

Chinejſke połodniſke wójſko ſkoki k Pekinej poſtupuje.

Po ſtóžkownju japanſko-chineſkeho wojowanja, połodniſche wójſko ſ pschełapjajez ſpěſchnoſcu k Pekingej poſtupuje. Mongolſka kawalerija je ho k połodnju wot Tientſina pokajale. Hłowny dźěl połodniſkeho wójſka je w dalokim kole Tſinanfu, ſ Japanzami wobkładeny, wobeſchło. Czangkaiſkowe wójſko je ho na wſchelakich napſchećiwo kajalo. Nowcho konflikta ho boja, jeli ſo by Japanſka wójſko k ſalitanju Pekinga pózłała.

S **Londona** ho 13. meje powě: Woczakuje ho, ſo połodniſche wójſko jutſje do Tientſina pſchiſchełnje. Juſe wójſke mozy w Tientſinu ſe 4000 Amerićanow, ſ 20 letadłami, tankami, 1000 Jendželećanow, 3000 Francozow a 500 Japanzow wobſteja.

Fengjushiang Pekingej hrozy.

Wójſko generała Fengjuhſianga, ſwojaſtarja połodniſkeho wójſka, ho Pekingej bliži. Fengjuſchiangowe pſchedwójſko je hižo bliſko Pekinga pſchiſchałho. W Charbinje je ho wójnſti ſtaw pſchipowědžił. Japanſti miniſterſki preſident Tanaka ſa to wuſtupuje, **ſo by dla ſpěſchneho poſtupanja Fengjuſchiangowcho wójſka japanſke wójſko Peking wobkładžiło, a ſo by ho ſ tym ſchikitanje wukrajanow a diplomatiſkeho korpſa ſaruczilo.**

Se Schanſungſkeje a Czitiſkeje provinzy ſu do Tokia pſchełapjajze powěcze doſchle. Czangtſolinowemu wójſku, kotrež w ſuttymaj provinzomaj ſtoji, je nawročiny ruež ſaſchnyty. Połodniſke wójſko ſpěſchnje poſtupuje. Sa krótki czaſ ho potrěbuje wotzakuje, ſo je wono Tientſin wobkładło. Potom budże połodniſke wójſko jenož 130 kilometrow wot Pekinga ſdalene. Amerikanſki pózłanz w Pekinga je ſdžěł, ſo je Czangtſolin wſche pſchihoty k ſpěſchnemu zeſanju do Mandžurſkeje czini.

Tute new-zyte wobroczenje wojerſkeho połoženja ma ho njewoczakowanemu ſaſchimnjenju gouverneura Schanſiſkeje provinzy pſchipiſaſ, kotryż je ho dotal kruce neutralny dźerżał. Wón je ho nadobo pſchećiwo Czangtſolinej wobrocził a jeho wójſku ſe ſpěſchnym wupadom dowolne dróhi ſalehnył.

Dr. Wang wo położenju w Chinje.

Prjedawſchi chineſki miniſterſki preſident a nětkſiſchi ſaſtupjer w internaſionalnym ſudże w Haagu, dr. Wang, kotryż dźěło ſwonkowneho miniſtra Nankingſkeho kujeſeſtwa wjedže, w tu chwilu w Jendželeſkej pschebywa. Wang praji, ſo połodniſke kujeſeſtwo nětkle 17 ſ 18 Chineſiſkich provinzow kontroluje. Ruſne je, ſo połodniſke wójſko Peking wobkładži. To ho wjele prjedy ſtanje hacz ho woczakuje.

Japanska a Madžurska.

W Japaniſej, kotraż ma najwjetſche ſajimy w Chinje, ho politiſke kruhi hižo dawno ſ možnymi ſcježiwkami wójniſkich podawkow ſabkraju, kajkeż ſu ho nětko roſwile. Boja ho, ſo potwiſchitkowny rjěd w Mandžurſkej wuhyrt, hdyż ſu poſlednje tři lěta mitſiny chineſtich wuczahariow ſaſchłoſeni, kotrychż ſympathije ſu na ſtronje połodniſchich Chineſow. S tajkim rjěſkom by Japanſka, kotraż je wulke ſummy w Mandžurſkej ſakožiła, cżežko ſkłodowała. W Japaniſkej je powěda, ſo japanſke wójſko Mandžurſku wobſadži, a ſo je japanſki generalny ſtab hižo dokładny plan wudžełał, ſo pak ho japanſke kujeſeſtwo cżežko waſaženych pſchicżinow dla kondżi, ſ wójſkom w Mandžurſkej ſakročeż.

Japanſka ſwojich ſtacżanow w połodniſchej Chinje ſchtita.

W **Nankingu** ſu ho japanſky namóřniſky wojazy na kraj wuſadžili, kotříż na ſtrategiſkich nětnach wukrajan. ſkeho ſydleſcheża barrikady ſ pěſkowych měchow wutarja. W **Hankawje** je ho njepſcheſcelſke bojkotiſke hibanje pſcheciwo Japanzam ſapoczało. Japanzy, kotříż ſwonka wukrajanſkich ſydleſchezow bydla, ſwoje domy wopuſchczeja, ſo bychu ho do ſydleſchezow podali.

Ze Serbow.

Dnjownica.

Wutora, 15. rožownika.

Sofije.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1“.

* 1811 w Ketlicach Korla Božidar Wjacka, jako najſtarſi ſyn Ketličanſkeho kantora, kiž wot 1854 hač do 1882 jako farař při Michalſkej cyrkwi w Budyšinje ſkutkowaše, naſlědnik wótčinca Jana Arnošta Bohuwěra a Jakuba. — Kak jara běše česćowany a lubowany, widźimy z kěrluša, kotryż jemu Jan Radyserb při ſkładnoſci jeho 25. zastojńſkeho jubileja 21. měrca 1860 přepoda.

Wšak sće tón pastyř, kiž nam nosy
Też we wutrobje naſe jehnjata,
Je hładać pomha, za nje prosy
A radość na jich přibywanju ma,
Jim wotwobroća ſkódne ponjedże,
A ſtrowu pastwu za nje hotuje.

Tón napominać khutny, ſwěrny,
Tón ćichi wabjeř, modleř horliwy,
Tón pokojnik a jednař změrny,
Tón ſpokojećeł ſkórżby. zrudoby,
Tón ſobuzeleř w horju, ćěſnoſci,
Tón zradomnik při naſej radoſći.

* 1872 w Klukšu Marćin Kral, předsyda wučerſkeje konferency, ſerbſki ſtawiznař a ſpiſowaćel čitankow.

1864 Korla Aug. Fiedler zeńdże ſo w Prazy ze ſławnym komponiſtu Smetanu.

Strach a njeſtrach.

Mać liſka wjedźeše dźowčičku prěni raz do ſwěta, zo by ju to a druhe nawučiła. Dołoko njeboſtej přiſłoj, duž widźeſtaj nazdala wulkeho rězniſkeho pſa běžo. Njedyrbjimoj před tym cžkać? praſeše ſo ſcžtajo dźowčička? „Ně, před tym nic!“ rjekny mać. — Hiſće njeboſtaj poł hodźinki dale, a wuhladaſtej kołſypyčka nazdala běžo. „Maći, njedyrbimoj před tym ſo minyć?“ praji zaſo młoda pućowarka. „Ně, wotmołwi mać, před tym też nic“. — „Ale maći“, dźeſe młoda liſka, „njejſy mi ty wſoſebje připomnjeła, ſo pſow hladać?“ — „To dźe wěm,“ praji ſtara, „ale hlaj, wulki pos ujeje nam ženje ſtrašny wſojeje njeſpěſnoſce a mały wſojeje ſlaboſce dla: te ſrěnje pak, te ſu naſi morderjo, z tymi ujejſu žane žorty.

Handrij Zejleŕ.

— **Wo wjedrje.** Wežera wječor w 7 hodź. barometer 743, hygrometer 0, thermometer wo dnjo +15. Dźenja rano we 8 hodź. barometer 740, hygrometer 0, thermometer w nozy +6 Wuhladny na pſchemjenjate wjedro. Pomalku ſo wječorjuje. Po mjenjenju wjedrarſkeje ſtu nětko njewjedra možne. Tuchi ſnježeny naſtrěſe w druhej połojzy tutoho mjeſaca wjazy. W połnocy nižſich wam ezahaja. Nowa pſches Schpanſku a Francozſku pſchiſchadža. Wyſchina ſ wječora Europy nad Atlantiſkim ozeanom leżaza ho hiſchcże wjele k nam hnuła njeje. Jutſje ſrjedu ſkhadża ſtłoučko 4,05 hodź. a ſnowa ho 4.48 h. Mjezyſ ſkhadża rano 3,06 hodź. a ſnowa ho pop. 3,27 hodź.

— **Dźeńſa wutoru ſpěwna** hodżina ſerbſkeho towarſtwa „Nadžije“ w Sserbskim Domje wječor ½9 hodź. Towarſtwo wita lubje kóždeho do ſwojeje hriedźiny, ſo chże hyšći ſpěw a Sserbſtwo.

— **Powyſchenje.** Knjes knjeſerſtwowy ſekretar Winter pſchi wotbłóčenju ja ſaſtaranje wójniſkich cżeſkowobchodźenych na wokrejſnym heſtmanſtwje w Budyſchinje je ſ wlaſchiwoſcu wet 1. meje ja inſpekſkeho knjeſerſtwoweho ſekretara powyſchenj.

— Kradnyſ je nětſtó 11. meje ſ makeho wojeńſka na nameſtnje pſched dwórnjſchcżom karton ſ nejwiſmom „Adler Emmentaler“, w kotrymż běſche 20 kuſow Emmentaleſkeho twarożka bjes bóſtnjy w ½ puntowſkich ſawalkach a 8 kuſow ſakłowcho twarożka. — Dale je nětſtó kradnyl 12. meje w nozy ſady wocżeſtrowjenje pſchi Industrijowej a pſchemyſłowej ſchuli dźěl jenoho woła ſ połſkuloſtymaj pjerowmaj bjes woja; ha'e ſ jenoh klamow na Bohatej haſy ſonjazy pſchedeſchežnik ſ cżmnomódrym kantowym poczeſnjcżkom a ſtołożatej kromku, zhibnjenym pſchimadłom a rohożanym wuſebjenjom na kóncżu. — We wokolniſe ſu 6. meje ſtaršcże muſaze ſtóne koło ſnamja „Janko“ kradnyli, kiž mjeſeſke cżorny wobluk, ſwjenu a błótowaj ſchkitakaj, prózni ſchkitak běſche nowy, wodżidło ſ cżerwjenymaj gumiſowymaj pſchimadłomaj, ſchćeŕ Continentalſkej gumiſowej wobraczi Torpedoſki ſamobój, mjenowan taſſiczku ſ napiſſnom „Schibad“, Bautzen.“ — Wo wyſowne ſpóſčenja proſy kriminalne wotdźělenje we Budyſchinje.

— **Njeſbože.** Ssobotu popołdnju padny 5 letny hólcżej pſchi hrajkanju w měſtowem dźeſe Pod Hrodom do Sprjewje a bu wot poměrnje hłubokeje wody wotnjeſeny. Młody, ſmužity muſkli ſtoczi hnydom ja hólczejom a wumoži jeho pod ſamknjenym ſtrachom žiwjenja. Po ſpytanem wożiwjenju wróczi ſo hólczej wědomje a wón mójeſce ſo cżiły ſtarſchimaj wróczeć. Smužity muſkli wumožeſ je žebi pſchi ſtoczenju do wody žiłku noh pſchehnuł, ſchtož ho nadžijomnje bórzy ſaſzo da. — Pſched krótkim wotmeta kontrola dla ijeſchnoſcje automobilow w ſnutkowanem meſcże je ſwjeżiła, jo nětkle położa automobiliſtow a motorſtich koleſarjow pſchjeſpěſchnje jeźdži. Naſtupaży **wjednicy** ho połicżiſi wojſwenicy.

— **Wobydleſtwo města Budyſchinaa.** Statiſtiſke wotdźělenje měſchczańſkeho policajſkeho hamta nam ſdźěli: Dale. pżiana liczba wobydleſtwa města Budyſchina wuczinjeſche kóncz hapriele t. l. 40 926.

S **Delnjeje Hórki.** Duja 15. meje ſchpicżrawi ſo je pſchileżnoſczin wotewrjenja autowoje póſty ſ Budyſchina do Wulkeje Dubrawy a Minakała w Delnjej Hórzu połowa pomoznja mjeſnoſcj. Sarjadniſtwo tutoho pomoznoho městna pſchewoſmje tujeni hoſcżenzarja Wagnerowa.

S **Měrkowa.** S dnjom 15. meje ho Měrkow a Lutobczańſke dwórniſchcże wot wjeſ. neho póſtowoho wunoſowańſcheho dwórkjeſa Wulko-Dubrawſkeje póſtoweje agentury wotſchcżi'pi a ſo Radworſkej póſtowej agenturje pſchidżeli.

S **Hodżija.** Darmotne radnyodawańſke hodżiny ſa maczerje wotmeſowanje ho kóždu ſrjedu pjatk w nowym hosu we měſtnym w ſtarej ſchuli popołdnju wot 3—4 hodź. Je nawjedowje knjes dr. med. Wiaſka.

Marica a Hanica.

Roman.

25] (Pokračowanje.)

„Dobre podobanje, knjes baron.“

Wón ſo ſhubi a ſtary knjes cżakaſche, doniż njeſtó nicżo wjacy ſłyſchesi. Potom ſpyta ſwojin ſiwon wozamknuwſ, ale wón njemóżeſche kluczkom dźerku namakaeć. Wón ho ezapiu hydże, mérjeſche ho — durje ho woczinichu. Wón wotwjertny ſwoju. Dokelž ho jemu njejſnježnje horzo a tužno być ſeda, wotewori wokno, a nakłoni ho won. Kak derje to cżiniſeſche, tale błidomnoſcj nozy! Tu wón hromadże ſydże: tam pſchi ſeſnje ſtojeſche ſeſen. Wón ſo potuli, druzi ſej. Wón ho ſnuna wyżeko — tón khrobołak tam beleła też tak. Stónczinje poczа jemu ſwitacż, a wón ho wukraſchnyſy poſkoni pſched ſwojimi ſcżinom: „Serbus!“

Ale mjeſeſche ſtrach pſched ſwojim ſcżom, wja ſwoji klobuk ſ hołdża a hwiſdaje, nimale wótſje, burtuje ſej mjeſnjeſche, jo je to ſyte mjeſeżo, dżeſeſe po ſkhodże dele. Po ſtołpowej ſkhodże ſtupaſche wón ſtražni dele, nimo ſaſpaſcheho kuchinſkeho wokna. Tam ſamotnje tikotaſche cżaſnik Pſches poſkżeżu pſchińdże do ſahrody. Wón wuhorny ſebi rukawaj, ſo by ſkłódny powětr jeho horze ſtarý wobwdł, a roſcżahowaſche ſo w njeſkónczнym ſcżinczu ſtrowoty. Wſchi ſkita łětnjeje nozy ſuha ſnoſchowachu ſo nad ſahrodu. Cżornje ſbehachu ſo nahe ſuprjeſu, hubrika pyramida: wulkotna wellingtonia; pjerjaſte ſ wihatymi wjerſchkami: zedry: hutny łaubrjeż, a kuloſte kerczimy hujow (zerowzew) won. Haydom prężny wrżeżo: „Mój jedeko, wuj!“

Nětko pſchihładżeſchtej też ſtorje, do pſachłow ſawalerej. Jndrijſchka dołoczi do ſtuwy a ſajedże do ſupana. Potom dżeſhu wſchitke ſe na łóżdżu won. Skeż dżiwi ſcherſchen kłaſch: para tu a tam. A nětko hałle ſo dohładachu, ſo běżaſche po nohajach. Haniża ſo ſmějeſche: „Papa, ſchto dha maſcha? Sakło je cżi?“

Wón [illegible] wjeſnym waſ dżył wubudżeć.“

Jindrijſchka kichotaſche ſo njebańdżeże: „Dżeż pak je dobre!“

Nětko pſchihładżechu na to, mamu ſawołacż. Mariza ſkapaſche, durje ſo potwoczinichu, rika w łehańſkim pjeſku poda kluczż won: „Tu je!“

Holzy běchu khwilku każ ſproſtnjene, potom ſapſchijachu a poczахu ſo ſmjeczż. Jindrijſchka ho ſoſcha ſchibowaſche a dyrjeſche ho wo ſeſenu ſepreċż. Haniża ſo ſchibowaſche, jo jenož ſeſcża ſahibli ſwojeje ptachy hromadu dżerżeſche. Jenoż Mariza ho wobſtrożeſi. Stary baron pak wali ſo na ruku ſ kluczom. Snydom ſé nehu mieſ durje ſtajił: „Nětko pak dyrbiſch mje pósmacż! Naſwarila mje ſy a nadawała teje hypothezi dla, jako bych ſebi tak doſcż nohi njeworbał. Ody by ho tola ty wo to poſtarała! Ale ſchtó wé, hdże ty wſchudże khodżiſch, hdżeż njetrjebaſch, na cżajowe bjeſadły ald. To dże je twoje dżeło! Tſchepotaċż dyrbiſch pſchede nun! Ja ſym w tholowach! Ja żebi taſte hluboſeſce ſakaju —“

Wón ſe ſtokami tſchepotaſche, ale wot cżeſty Angliſkimy njebě nicżo widżeċ: ruka bě ho wroċża ſejahnyła, durje ho ſacżinichu. Snowa ho wón rosnjendri: „S ſyła tudy wenka pſched durjemi ja ſ tobu njeréżu, wocżiſi!“

Hrożo pjerjeſche ſ kluczom wo durje, nicżo ho njeryppny. Tu ſe wón wobwroċi a wuhlada hołzy hoże. Jindrijſchka ſtikena ſaż ſacżinaty nóż, wot wojeſchcżanja ſhora, pſchi ſeſcżoje ſtoja, druzej dwě we ſwojich fantaſtiſkich uniformach wodżeżach. A nadobo też jeho hrabny. Wón ho ſmějeſche, ſmějeſche, ſo ho jemu ſłyſły po ſijomaj kulachu. A hdyż poċża ho Jindrijſchka hriſchcże bóle wiecż, ſ turbanom na hłowje, pokaſowaſche ſtary knjes kluczom na nju, totruż njebě hriſchcże jenże tajka ſa nóż naſtrojenu widżaſ: „Pżej ſkopaneju, hurka!“

Wona jeho wokoſchi, wotwobroċi pak ho, pſchetoż wiſnowy dyn běſche jej napſchecżo ſapnył. Wón ſtłoċi jeje ruku: „Słej, Mariza, ty ſy dobra, ty njebudżeſche mje wuſamka.“

Wón bu pſchezo ſtruchtliſchi: „Haj, haj, mi ſo wjazy derje njewjedże! Se mnu ſchpatnje wobſtadżuja! Na, to wſchak je hižo wicho jene — ſnadź dyrbimy tola bórzy wotſud preċż, pſchetoż ſ pjenjeſami ſmy dohoſpodarili.“

A wón poċża wo ſałoſtnej bżeże fikoſowaċ:

„Że je běż ſwěta! Wicho na jónu ſwój ſónz! Njeje běżeże, ale nětko je wſchitko ſuċż. Haj, haj, moje lube dżeċża, jenož tebje je mi żel. . . . . Ty dże niczo njeréżiſch? Néż, wéż! Diw, każ cżaſto, moja Mariza, ſym ho wjeſelił, ſo ſy tajſi ſcżicha duch w demje, a mje njeroſwarjeſch każ mama. Haj, haj, twojemu nanej ſo hubjenje wjedże, jara hubjenje! Lżeże hy było, hdy budżeſch wumreł. Jeſcż tak niczo wjazy nimamy, mama potom pójdże tola do klóſchtra, a wy — namjeſcż tak niczo njemóżeże. Ty, moje lube dżeċżo, wojmjeſch żebi potom ſnadź tola mojeho naſtkżeńſcheho, mojeho jeniczkeho pſchecżeċża, ja wſchak nimam druheho na ſwěże hacż Meinhardta.“

Mariza widżeſche, jo nama k nětmu njedoſtaneże; tuż wjeſcżeſche jeho ſnajmjeńſcha kónz po ſahrodże hore, hewak by mama hiſcżeże wotuczika a potom bé ho ſitże ſa ho hara ſapoczała. Stary knjes ſałoſcżeſche dale na hubjenſtwo, do kotreħoż nětko pſchińdżu. Wón mjeſeſche nimale njeſcżeło na tom, ſo do toho ſakuſnyċż, — wopiſnje tak poczeſcża ſwojżnu Durazzi ſ donnu a ſ dwora, Durazzi, kotříż ſtotki lét w Göllanje ſydlachu. Pſchi hatke wonaj ſaſtaſchtaj, Mariza ſtóczeſche nanowu ruku: „Papa, proſi mi ſ prawdu. Stoji to wopraſawdże tak hubjenje ſ nami?“

Jeje hłóż běżeſche tak khutny, ſo wón ſwojeho winowatoho ducha popuſcheċ a poċża mſche podrobnjeje roſpowědaċ. K prenjemu rafej wona naſſoni — pſchi cżimż ſtary knjes ſe ſwojej lohkomyſlnoſcżi ſnajmjeńſcha wóżko ſaczini —, każ a cżehodła je Jindrijſchka tehdy ſ Rochuſſowſkeho hroda k nim pſchijċżka. Shoni, jo ſu takrjez wot jeje danje hydom lét ſo żiwili. Hordeje hołczżnej lizy ho mjelcżo ſaczerwjenjeſchcej. Potajkim woni bjerjechu pjenjeży Aiſchej ſwójżch, kotrejež hłowje bé wona k tomu hiſcżeże naczinita, ſo ſapowědżeċ!

(Pokračowanje ſcżěhuje.)

* **Njeswačidła.** W ludomnej wjesnej chorobnej pokładnosći dotalny pschódźidła swoje faktorjstwo dobrowólnje spożił. Tak buchu nowowóźth mjane. Sa 1. pschódźidła knjesa paleńskeho michitra Golza w Radwi a sa 2. pschódźidła knjesa bjerja Scholtu we Wi-

* **Lubija.** Sandźenu njedźelu wotmućhu so tu wólby do wuchilišcze rady. Na wólbach wobdźěli so nadźeje 70 wobydlerjow wschitkich wólbohmanych. Na lisćinu pschedstajenych pschichodnych padnyu 10 (detal 9) hydłow. Lisćina pschedstajenych pospinja dosta jenoż pjeć hydłow (10). Tak su pschedsyhanjach tu hižom wjacy hač dwanaće pschidobyli.

* **Lubija.** W ludomnej Försterez pławnej fabrizy, kotraż sydłom wjetscha liczba dźěłowych tuhilarow dźěła, ma so tuchu so hižo schesćoze hlidarjo, tuhiż 25 lět wola firmy a wuswanjenich. Jim so noschomne bronzowe cześne pschesće kowany pschepodn. Jubilarjo su hlidarjo Robert Habrachezik pola Lubija, Bruno Helbig se Starego Pawoł Jenka ſ Wowalnje, Erich Neumann ſ Lubija, Sasmank ſ Kotlig a Emil Schäna ſ Berthelsdorfa. Cześnjenja pschewoda jim w pschitomnosći šobumejzieła Gerharda Försterja Bohuslaw Zitawskeje witkowáńskeje pschejbuda Gustav Jachne ſ Lubija.

* **Proschkowe pola Kichitschowa.** W nozy na pjatk su hi se samknjenemu kurjatza rentarja Korle Hermanowe kradnyli a je hnydom na blizkim polu sarschali. Sadzkami nimaju Zuncho Kilka.

* **Kamjenza.** Dnjon tydźenja wotmeja so Kamjenske jarmarki julije pjećdn. dokelż na schtwórtk pjećdnja Božeho padnje.

* **Rósbórta.** W tydźenju wot 3. do 9. meje je so we wotrjesku Rósbórskeho džćkowneho hanta liczba džćkowitarjow na džćkownu hamuze pschisjewjenje, sniži so wot 151 na 96 a liczba dostawarjow podpjery wot 228 na 196.

Z Łužicy

* S **Hornjseho Kamnwalda.** W nozy na hobotu nastrója wohnjowy alarm tudomne wobydlerstwo. Wokolo 2 hodź. pschje w hdźi lodowe pinzy wohenj wudyril. Tuta schcze drjewjana a je hlomu kryta a k nehdyschej piwarni pschiwarjena. Wobmjerowa wobora pak bórzy pschijitkowata a ſ metorskej hykawu wohenj jala. Tu jedn so po zdaczu wo japalerstwo je sfeze wole.

* Se Schleichowa. Sandźenu niedźelu wumrje po dźesćej chorosći najeńt tudomneho hajskeho dwora, k. Emil Wenrich, 62 lět stary. Zarowanjske hnjatozknjesa sa semjetelho wotmeje so hrjedu popoldnja 1/4 hodź. na tudomnym knjezim dworje.

Ze Sakskeje a dalších krajow.

* S **Lipska.** (Wabuschstwo.) Pjatk dopołdnja krótko po 10. hodź. su jenemu tudomnemu pożelnikej na němskostatnej banzy 10000 hriwnow hradnyli. Pożelnik dyrbjesche sa swojeho džćkodawarja, jenu druhu banku, pola němskostatneje banki wjetschu sumu wjenjes sapołożić. K tutemu samkrej bě pjenjezy na dežy pschihotowak. We wokowniku, jako pjećo na to kedźbował njeje, fu so jemu ſ tuthych 10000 hr. pokradle, tuż je mět we wobjebitem pałcźiku. Dwě njesnałej žonje stej, kaž praji, mkodebo muzikeho wobkedźbowałoj, ki je padnschtwo słuchił. Žonje pak njejstu, hacj do leho cżaże wjaz widżeli. Tehorunja njeje so policiji poradźiło paduchi wuslědźić.

* S **Meerany.** (Druhi hižbornu kwaſ.) Tele dny swjeżeschе 83-letny blidarski mischtr Herman Schmidt, kiż je we wójnje 1866 a 1870 kobu wojowak ſ druhemu rasu we swojim žiwjenju hižbornu hrjeb. Pschija Jona wumrł jenu po 30-letnym wandźelstwje.

* S **Wuscża.** (Schtwórk hjarcho schofera.) Tu hajdźi pjany schofer ſ cżežkim automobilom kišałowje fabrik z Litowrizy do wukładneho wokna porzelnowych wotrjehoda. Storcżi automobil prjedź a łaſdże wojwjet je hižcże wjetschej wjeschy mozu do tłamow. Schofer je wulka

* S **Warnotcżiz.** (Sadobywanje) W nozy k hrjedźi sadobywachu so hnadowneje kapale w St. Georgenthalu pola Warnotcżiz. Sadobywać bě pschez wokno do kapale sa-łeſ a chżnjche wopome kaschcżiki wunjebcż, njenamaka pak tam nicżo. W běhu cżta je to rećko k schtwórtomu rasej, je so hnadowneje kapale so hižo so kapały sadobywali, pschi cżimż so ſ nimale wulkej wjeſkeju prajicż hodźi, so hu pola sadobywarja wo jenu a fu žonu wołoju jedna.

Cyrkwinske powěsće.

Boże słužby, schtwórtk 17. meje 1928:

S Budyschina.

W Michalskej zyrkwi.

Boże służbe rano 1/8 hodź. Boże wotkasanje němske dop. 1/9 hodź. němska a w 10 hodź. serbska Boża słužba (farar Klawer).

W Pětrowskej zyrkwi na rano 1/8 hodź. superintendent Fröhlich předowanje (zyrk. hudźba a) hud. dyrigentowy koncert w Domowje, 3. hadźba. b) Khór: „Požehń swojej woczi,“ (tśihłosny žonski chór z Elijasa wot Mendelssohna); pschipołdnju w 12 hodź. ma farar Schneider předowanje.

W Marijnej a Marcźinej zyrkwi ma rano we 8 hodź. farar Groše spowědź a jutr. skitkasanje, dop. w 9 hodź. farar Schneider předowanje (zyrkwinska hudźba: chór kaj w Pětrowskej zyrkwi).

Sbórka za naschu wožadnu diakoniju.

Pjatk wjecżor we 8 hodź. ma farar Siegemund we ev. towarschowni biblijeh hodźinu.

Tydźenjsku słužbu ma w Pětrowskej zyrkwi farar Groše, w Marijnej a Marcźinej zyrkwi farar Berg.

S Budyšez.

Na Boże służbe ſwjećeńcu 200ćenemu wobstacża **serbske biblije,** dop. w 9 hodź. **němska** Boża słužba. Předowanje **hnježe** nasch wožakodostajny knjez **krajny biskop D. Ihmels** ſ Drježdżan. Zyrkwinski chór spéwa: „Dżeń krasny dżeń nam sejthadża“ O. Wermann. „Zancłus“ (Swjaty) wot Franza Schuberta. Wječ. knjeza superintendenta Fröhlicha ſ Budyschina. — Sbórka za fałsche błowne biblijske towarstwo a za wosabjerjenje schesćesejskich spisow. Popoldnju **hrabi** ſ wosebje **Bog** we 3 hodź. **hnježe** knjez farar Mirtwa ſ Butez **hjordejske** předowanje. — Sbórka. — **Pa Boże** służbe pschi cżornym kamjenju Frenzela a Wimarja dźitka a nowonarodźenka rěcź knjeza farara Waschlinga ſ Lasa. — Dalsche **hjordejskeje we** donje za nłodźinu. Wječnju: knjez wyschi schi mježeł Hanczka ſ Pěrcźic a druhi.

S Budyschinka.

Boże służbe pop. w 2 hodź. serbska Boża służba (farar Haudrik Porschchitz. — Sbórka za Lipscżanske misijonstwo.

S Butez.

Boże służbe rano 1/7 hodź. němska spowědź, we 8 hodź. němska a 1/10 hodź. serbska Boża służba. Pojawnyschi chór spéwa: „O Jesu, dżeło twoje je“.

S Cżelnego.

Boże służbe dop. w 9 hodź. němska a w 10 hodź. serbska Boża służba. Wjecżor 1/2 hodź. serbska biblijska hodź. na farje we Wodwojach.

Z Hrodźischcża.

Boże służbe rano w 7 hodź. němski hamt, we 8 hodź. němske Boża służba, farar Kenik-Wósborski, dop. 1/10 hodź. serbska Boża służba, pop w 2 hodź. rostrěcźowanje ſ konfirmowanej młodźinu, wožadny farar.

S Hodźija.

Boże służbe ma farar Voigt rano we 7 hodź. serbska spowědź, farar Wjesat we 8 hodź. serbske a 1/10 hodź. němske kemschenje.

S Klukscha.

Na Boże służbe rano we 8 hodź. serbske a dop. 1/11 hodź. němske kemschenje.

S Kotez.

Boże służbe budźe rano w 7 hodź. serbska spowědź, we 8 hodź. serbske předowanje (farar Kranz ſ Hrodźischcża, hdźež budźe wožadny farar němski be-

S Lupoje.

Boże służbe rano we 8 hodź. serbska a dop. 1/10 hodź. němska Boża służba.

S Mazejschez.

Boże służbe rano we 8 hodź. serbske a dop. 1/10 hodź. němske kemschenje.

S Minakala.

Boże służbe rano we 8 hodź. serbska a dop. 1/10 hodź. němska Boża służba, knjez farar Fischer ſ mjsta

S Njeswačidła.

Boże służbe rano w 7 hodź. serbska spowědź, we 8 hodź. serbska a dop 1/10 hodź. němska Boża służba.

S Nošacżiz.

Boże służbe rano we 8 hodź. serbska Boża służba, dop. 1/10 hodź. němska. Sbórka za swonkowne misijonstwo.

S Porschiz.

Boże służbe rano we 8 hodź. serbska a dop. 1/10 hodź. němska Boża służba.

Hospodarski rozhlad.

Wutorn 15. meje 1928:

Wčerawše kurzy w Barlinje.

1 dollar	4,1775	100 pólsk. złotych	46,75
1 holanski punt	20,379	100 českosł. krónow	12,374
1 wałe frankow	80.47	100 franc. frankow	16,435

Na Barlinskej bursy bě wczera **pondźelu powschitkowne** kschiłowany wobkhed. Kurzy **efektow** běchu wjchelake a ſ wuskicha so wodrjebjowace. Na wikach ſ dołżnymi a cżahowanymi liczjanemi njebě hižot pschewutki.

Produktowe wiki běchu wczera powschitkownje **hlabe,** nabrě hnadnu. Wschenżu pschedowachu 5 pj. we **zentnarju** wikha. Druhe **druźiny žita** wobstawachu na **swojich** hotowitschich placźiznach. Powschitkownje běchu pospožischowace **hesłabjene.** Wažera **hlaczesche zentnar**

w Barlinje

pschenicy 13.20—13,37 hr., rożi 14,25 hr. hacj 14,35 hr., jećmjenja nałtn. 12,60 hr. hacj 14,50 hr, wowsa 13,25—13,55 hr.

w Drježdżanach (pjatk)

pschenicy 13,20 hacj 13 45 hr. (13,35 hacj 13 60 hriwnow), rożi 14,35—14,60 hriwnow (14,35 hacj 14,60 hriwnow), jećmjenja nałtnicha 14,75—15,50 hriwnow (14,75—15,50 hriwnow), jećmjenja najmużitego 11,75—13,50 hriwnow (11,75—13,50 hriwnow), wowsa 13,35—13,60 hr. (13,35—13,60 hriwnow).

w termijnowym wikowanju

za meja: pschenicy 13,95 hr., rożi 13,85 hr. hacj 14,90 hr.,

za julij: pschenicy 14,40—14,35 hr., rożi 13,65 hr., wowsa 13,87½ hr.

za september: pschenicy 13,57½—13,60 hr. rożi 13,05 hriwnow,

Wiki **w Lubiju** su dla wjchelkeje **Božeje k njebju** hižo jutrje hrjedu.

Wiki **w Kamjenzu** su jutrje hrjedu.

Pschijtajicej pytaju

Wozy **do domu.** Kaschka w Dubrju. Mathildźina hoża.

„ Gottfried-Kämpfer-Haus w Rikezy.

„ pschat Jurk we Sslonjanskim polu Hrodźka.

„ Lauterbachowa w Hrodźku schi torhoschczu 20.

„ do Budyschina na Seminarsku hażu 9 delka.

„ dr. Mauwwa we Wojerezach.

„ Klenez konditorinja we Wojerezach.

„ Jinapinkowa na Bernjanskej dróhi we Wojerezach.

„ hoscżenz „K slotej hwězdźe“ we Wojerezach.

Kolo **k wotkładanju** starschich Jonisze do Nakez 44.

Pschatarjeka, Andre w Mužakowje. Schmeltowa hoża 36.

Swarnika elektrotechnikarja, Zapka w Nećjach.

Schterc abo kuchařka, Radna pinza w Lubiju.

Bajmarskeho, Hanczka w Kulowje Hornecżiſej hoże 15.

Krawskeho, Langnickel we Wojerezach.

Na pschedaj.

Wos ſ pschinjasnjescżenju w Narcże 35.

Kobla 5-ćina w Cżornym Kholmcu 24.

Wowsoż, 15 jutrowo, ſ kowarnju a też bjes njeje we Wulkim Cżiſku. Dalsche wotkasuje Wirtſ tam.

Wos cżerjny a bróny, Tannert we Wojerezach, Zyrkwinska hoża 13.

Wjelata Petzingske, Nowak w Lejnje pola Bukez.

Wos 15, ſ wjetsche cżorne Minorstke, wjelaż Mjerkin we Wulkich Zarach.

Kanapka wuhotowanje a druhe meble w Pitkopizach na Małej Hornecżiſej hoży 21.

Bus dźesiżany w Wilkowicach, Nowosmjescżańska dróha 44 delka.

„ Nowak, Thum w Budyschinje, Sserbska hoża 161.

„ Nowak, w Budyschinje, Kantowa hoża 13ſ na pr.

„ Nowak, w Budyschinje, Mjlasta hoża 19.

„ Nowak, we Smjerkli 13.

Kiwnoſej, Klamaſ w Pumpje pola Hrodka.

Wohnitschcżo (Herd) Jetzsine w Budyschinje, Sonkenska hoża 16.

Blido klamatske w Budyschinje, Kjorka dróha 22IV na prawo.

Zalożza wuhotowanje na Barzonju 14.

Proħata, Schfrich w Jenkezach.

Sondnijsy na pschedawanje

hrjedu 16. meje 1928

w Lubiju na hudnistwje dop w 10 hodź.: meble, twarowy khantor, wuhotowanje sa frizera, gramofon ſ blidkom a 6 platami, draschala, piwo wotwożowański stoly, hobanka ſ tocżnikom, konditarske potrjeby,

w Porchowje we Wetschlicżez hoscżenju pschip, w 1 hodź. liwowe desti a taflojim wóz,

we Wuslim Cżiſku dop. w 9 hodź. w Nikolajez hoscżenju 70 kartonow wonjateho mydła a 7 kaschczikow mydłowego pschenja,

we Wojerezach w hoscżenju „K slotemu kwjeći“: meble a wyschi schpihel, tworowy kanor, schijaza maschina a klamarska pokładnja, klawir, pisarski strojcż, klamarske pożzy, klamarske blido, cżorny kóń, dwoje saniki, dwaj kart, desfowanej wozaj, taflatk wóz, dezimalowe wagy, barbicże, schesćesce, barby a zkładowy kaschcż.

Skrowe depeše.

Produktowe wiki w Barlinje dźensa dop. 3/11 hodź.: Skoro bjes wobrotka pschi ho wotdrjebjowazych placźiznach.

Dop. 3/12 hodź.: Każ psched hodźinu.

Placźizny na Barlinskich produktowych wikach.

Żito a wolijowe symje po tunach abo 1000 kg, hewak 100 kg.

Placźizny po złotej hriwnje.

	14. 5.	12. 5.		14. 5.	12. 5.
Pšenica	264-267	265-268	bunty	23-24,00	23-24,00
rožka	285-287	285-287	woka	24-26,00	24-26,00
nal. jećmjeń	252-290	252-290	módre łupiny	14-15,00	14-14,75
naz. jećmjeń	—	—	žołte łupiny	15-16,00	15-15,80
wows	265-271	265-271	zeradełła	—	—
kukurica	233-235	235-236	raps. wosuſk	19,00	19,00
pšenć muka	33-36,50	36-37,00	lany wosuſk	23,80	24,00
rżana muka	37-39,50	37-40,00	poen. melasa	—	—
pš. wotruby	17,75	17,75	bżnj. kruški	26-26,60	26-27,00
rżane „	19,00	19,00	syno, 50 kg	2,50-3,00	2,60-2,80
lane symjo	—	—	rżana sloma	0,95-1,15	0,95-1,15
rapa			pšenć, „	0,95-1,15	0,95-1,15
hróch	36-38,50	36-39,00	wowsa „	0,80-1,05	0,80-1,00
pjeluški	24-24,50	24-24,50	jećma „	0,80-1,05	0,80-1,00

Drježdżańska burza (14. 5.)

Pšenica	264-269	bżnjace kruški	28,00-28,50
rožka	287-292	pšenć. wotruby	16,60-17,00
nałetni jećmjeń	295-310	rżane wotruby	17,80-18,80
nazymsk. jećmjeń	235-270	pšońcna muka	46,00-47,50
wows	267-272	rżana muka	44,00-45,50
češwjeny dźećel	170-185	woka	28,50-29,50
raps	340-350	pjeluški	30,50-31,50
kukurica (Mais)	242-244	hróch	31,00-38,00
suche trubančki	16-16,80	cokrowe trub.	21,50-22,50

Placźizny rżeznoho skotu na Drježdżańskich skótnych wikach.

10. meje.

125 woł., 328 byk., 346 kruw. a jałoje., 882 ćelat., 440 wowc., 3546 swini.

Placźizny za

woły: 1. 55—60, 2. 47—51, 3. 37—44, 4. 33—36;

byki: 1. 54—58, 2. 49—52, 3. 45—47;

kruwy: 1. 50—53, 2. 42—46, 3. 33—39, 4. 27—32;

jałojcy: 1. 55—59, 2. 45—52 48—50;

wowcy: 1. 64—70, 2. 55—62, 3. 44—50;

ćelata: 1. 80—86, 2. 73—79, 3. 60—68;

swinje: (přez 300 pt.) 54—55, 2. (240—300) 54—55, 3. (200—240) 52—53, 4. (160—200) 51—52.

Rancy 46—50.

S Rychwałda.

Boże słužbu dop. w 9 hodź. němsce a ¼11 hodź. serbske kemšowanje.

S Mósporta.

Boże słužbu serbsce wosadny duchowny dop. w 10 hodź. předowanje a ¼12 hodź. kemšowanje za dźěći.

S Wóšlinka.

Boże słužbu zaso we 8 hodź. serbsce, ½10 hodź. němske kemšowanje. — Sćerka. — W 11 hodź. kemšowanje za dźěći.

Najnowiše z cyłeho swěta.

— **Schkrowa powěsć wo wjedrje** ja jutřišchi źeń: Samróčeno, chłódnišcho, scherjate. W Jendźelskej chłódnišcho a deschćowanje.

Operniku Špěwarku Oeschwigowu, kotraj se źiwojim žywnom w jenym Drježdźanskim hotelu nozowasche, je w nozy zababjeny muršti wurubić spytał. Mjes tym so nadpadnik špěwarku dajesche, žebi wot njeje pjenjezy žadajo, jejny žywk je štyri wuběža a wo pomoz kschičejesche. Na to nadpadnik cźekny a so bjes śledu šmudi. Jako winika su posdźišcho jeneho hotelowego słužobnika wupšědźili.

W Barlinje su so paduschi do składowanje pschedawarnje drasty firmy Oftena a Co. dobyli a su njeje sa 50 000 hriwnow tworow kradnyli. Wulki železny khamor, we kotrymž so droha franzowska žida khowasche, paduschi rospačźichu.

*

Statne ręčnistwo w Morenje w Pruskej je kublerja barona Le Forta sajeć dało, dokelž je ludźi namolwjał, so njebychu dawki płacźili. Jeho pschestłyschewschi jeho hamtski šudnik na žiwobudu puschćił. Baron Le Fort je hižo raz kedźbliwosć na sebje wobwućił. Pschi Kappowym puću won z kanonu pschećiwo městu Morenej cźahnjesche. Nětkle ludźo so morichu a druhi so sranichu. Le Forta pak njejsu tehodla psched sud stajili.

*

W Castrop w Porurhrskej su so paduschi do pokladnje tworoweho dwórnischcza dobyli. Pjenježny khamor powróćichu, so buchu jón rospačźili. Na to wobeń saložichu. Zyła tworowa kólnja so do cźista wotpali.

*

Kaž so z Kaunasa powě, je litewski ministerski pschedsyda Woldemaras psched wotjědom polskich sastupjerjow se Kaunasa sastupjerja polskich nowin pschijał. Tomu je sdźělił, so je litewske knjeježstwo pólski pak njenadpadnjenja wotpołožał, dokelž by so po nim Litwa na pschejo dyrbjała Wilny wotrjec. Litwa [illegible] polsko-litewsku mjezu njepschipóznje. Sa nětkle nje[illegible]le Litwa žana namjetpaka njenadpadnjenja poda. K tomu ma so pschipomnjeć, so we Wilnu Litwjenjo jenož jedyn prozent wobydlerstwa wučinjeja.

*

Cźežke rosbuchnjenje je so w Lüttichskej patronowej fabrizy stało. Dwarjenje, w kotrymž 120 dźěłacjerjow dźěłasche, je so sapyłło. Wjele dźěłacjerjow je so pod rosbadankami pohrjebało. Wjetschina pak je so mokta wuchowacź. Hacź dotal su jeneho morweho a pjeć cźežko ranjenych z rospadankow wuczahnyli.

*

W Rjasanskej guberniji we Ruskej su so w měsće Sasowje nětkle 600 domow, jena fabrika, khorownja a schulske dwarjenje wotpalile. Nětkle 2500 wobydlerjow je bydło zhubiło.

*

W Erie, w Pennsylvanskej, so awtaj, kotraj po sdaću na pschemo jědźeschtaj, so na železnišchim pschekhodźe je železnischim cźahom na bok wjerchnyschtaj. S wosobow, kotrej w automobilomaj jědźachu, je so wošom žmjerjinje a pjeć cźežko ranilo.

Wosebje dobra margarina „Goldina", punt jenož 95 pj.

Přiwabjacy tydźeń margariny

Jena z najwjetšich fabrikow margariny přiwjeze **wosebje dobru margarinu** na wiki, kotraž w nastupanju **kajkosće** a **tunjosće** dołho požadane přeće **kóždeje zlutniweje hospozy** dopjelni. Tuta **wosebje dobra margarina „Goldina"** w puntowskich pakćikach płaći

punt jenož 95 pj.

K zeznaću dawamy wot 16. hač do 23. meje 1928

na pt. „Goldina" **kolierowy pakć. pralinejow** abo punt **pšenč. kruwicy** na 2 puntaj „Goldina" **1 šalku ze złotym kołkom** . . . . . **darmo**

Nimo toho naše hódnostne wotrěžki!

Tuta wosebje dobra margarina předawa so jenož we

Hamburgsk. kofejowym składže

w Budyšinje, na hłownym torhošću **w Kamjencu** rózk Kněžkeje a Cyrkwinskeje hasy

Wosebje dobra margarina „Goldina", punt jenož 95 pj.

Wosebje dobra margarina „Goldina", punt jenož 95 pj.

Smolerjec knihićišćerńia a knihańja

zap. družstwo z wobm. ruk. w Budyšinje.

Sobustawy zap. družstwa z wobmj. ruk. „Smolerjec knihićišćerńja a knihańja" w Budyšinje z tutym po §§ 24 a 25 družstwowych wustawkow na

štwórtk, 24. meje t. l., w 16 hodź.

do žurle **„Serbskeho Domu"** w Budyšinje, na Lawskich hrjebjach čo. 2, na

porjadnu hłownu zhromadźiznu

přeprošujemy.

Dźeński porjad:

1. Lětna rozprawa předsydstwa a dohladowarstwa a rozprawa wo pruhowanju knihow
2. Wobzamknjenje wo bilancy abo wobličenju dobytka a wotbytka
3. Wuswobodźenje předsydstwa a dohladowarstwa
4. Wólba sobustawow předsydstwa a dohladowarstwa po §§ 23 a 29 2 a 30 wustawkow
5. Namjety a naprašowanja.

Bilanca na 1927 budźe wot 16. meje t. l. w našej „Serbskej knihańi" na Lawskich hrjebjach čo. 4 k dowidźenju a přehladanju za sobustawy družstwa zjawnje wupołožena

Sobustawy maju so na hłownej zhromadźiznje z předpołoženjom sobustawskeje knižki abo na hewak wěryhódne wašnje wo swojej wosobje wupokazać. Zastupjenje přez druhich njeje přípušćomne.

Dohladowarstwo družstwa „Smolerjec knihićišćerńja a knihańja"
Arnošt Holan, předsyda.

Wšě wobuća a wuporjedźenja wobućow spěšnje

derje a tunjo

wobućowy dom Mark w Kukowje

Len wšěch družin po małych a wjelkich dźělbach so kupić pyta. Poskićenja na

Robert Schöne Steinigtwolmsdorf 158

Płatowe stupnje płatowe črije sok. stupnje sandale sandalety

we wulkim wubjerku po najtuńšich płaćiznach

Heinrich Mohr

w Budyšinje, na Žitn. wikach

Taflowe a hibdowe **přikrywy**

Twjelki, trjenja, kup. rubiška, tkaniny za košle, kopřiwina

Wulki wubjerk! — jara tunjo!

Kurt Erler w Budyšinje na Žitnych wikach 11 znap. „Złot. Hwězdy"

Hospoza

nic niže 25 lět stara, kiž ma lubosć k dźěćom so hnydom abo k 1. junijej do domjacnosće bjez žony pyta.

Bliše je zhonić w „Serb. Now.".

HOSPOZU

nic młódšu hač 50 lět pyta wudowc na žiwnosć blizko Budyšina.

Poskićenja pod E 11 na wud. „Serbskich Nowin"

Wšč šulske knihi

dostanjeće w Serbskej knihańi w Budyšinje

Pytam k 1. junijej do lěkarskeho domu na wsy nic niže 20 lět staru

holcu,

kiž ma lubosć k dźěćom a so na warjenje wustoj. Druhu holcu mamy. — Poskićenja pod „E 12" w wudawarni „Serbskich Nowin".

Wčera wječor wumrě po dołhej z sćerpnosću znjesenej khorosći, wjacy króć ze swjatymi sakramentami doma wobstarana, w 16. lěće swojeho žiwjenja naša horcolubowana dźowka a sotra

Hańža Cyžec z Wotrowa

Hłubokozrudź. swójba Cyžec

We Wotrowje, 15. meje 1928.

Pohrjeb budźe pjatk w 9 hodź. we Wotrowje.

Serbja wola

njedźelu 20. meje

Serbsku Ludowu Stronu

do statneho a w pruskej tež do pruskeho sejma.

Městopředsyda wuběrka. Serbskeje Ludoweje Stron

Příloha k číslu 113

SERBSKE NOWINY

wutoru, 15. meje 1928

Katolska młodźina w Róžeńce.

Dźeń Serbowstwa a nadźije.

Na hnadownem městnje 13. meje 1928.

Njedźelu rano, hdyž zwony wjesele do kraja klinčachu, wisaše njebjo połne šěrych mróčelow. Njebjo so swjedźeński kabat wobleklo. Hdys a hdys pósła w dopołnišich hodźinach hišće dešče a zarjadowarjo zyźdła młodźiny čakachu starosćiwje na wokomik, hdźež Bože słónčko so předrěje přez tołsty šlewjer, kiž jo wot zemje dźeleše. A hlej! Blizko připołdnišich hodźin sćeleše z časami swoje čopte pruhi a nanjelni wutrohy z wjetšej nadźiju na rjeńše wjedro. Čim hóle so čas swjedźenjow w Božej stwórbje bliježe, čim wjeselše słónčnite mjezwoče jewješe njebjo. Tak njeběchu horce próstwy wo rjane wjedro podarmo byle a běše zdobom dobre znamjo za běh cyłeho rjaneho swjedźenja. Swětłosć předoby so přez šerosć swětłoum kaž symbol dźěła, na kotrež dźeń młodźiny čakaše.

We wulkich čŕjódach hač hłuboko do pjatcho sta přikhwataše naša mužska młodźina tak daloko hač je w towarstwach młodźencow, w Sokole a druhich organizacijach zjednoćena. Při Janu swjećatku, kiž je hižo historiskeje ważnosće při tajkich a podobnych podobdźenjach docpěło, zhromadźichu so tuči česćebłódni młodźencojo, přikhwatawši wot Radworja hač do Njebjelčic, wot Kulowa hač do Wotrowa, zo bychu zjawnje k swojemu Bohu, k swojej wěrje so wuznali. Na čole cyrkwinske khorhoje z duchownymi a w njeskóńcnje dołhim čahu towarstwowe — ličachmy jich přeco. Zwony, hud. naměstny kniez witachu tute čŕjódy wobchodźacych pućowarjow na hnadowne městno, kotrež dyrbješe jim woprawdże być z wulkej hnadu na tutym dnju. Wosrjedź Božeje mšě stupichu zwjetša wšitcy k hłowu Božemu a swjedźeński přědar, knjez P. Ralbičanski, kotrehož wutroba tak horco [illegible] młodźinu, rěčeše złote słowa nabožnstantam wo 1000stnym jubileju hnadowy[illegible]. Kak pozběhacy je tutón skutk za kóžde katolskeho Serba! Na 1000 lět česćiła [illegible] wěsćiwsku mać Božu, kiž je so znižiła ke [illegible] přebywanju mjez małym wjudže teptawem. Młodźina je přecy k njej khwatała a [illegible] je jich z luboscu wotjimała. Sto je Rótutych stow lět wšo widźał? Wšelake [illegible] we a nabožne, je přetrał, ale Serbja su [illegible] wěrje detrali. Kaž nětdy ryćeř Lucian [illegible] luboscí k niebjeskej maćeri, tak budźe teź [illegible] sey młodźencojo, rjekoju luboscje, wěry a [illegible] žónskim. W swojich a hinajšich zahoričkach rěčeše k młodźinje, kiž pilnješe doma dom Boži.

Přeni khwatachu do hospodliwych domow a po wsach k zeńčechu so k zhromadnemu křižownemu [illegible] Bórzy po nim čehnjechu čŕjódy won do [illegible], hdźež khóiny tworja módročorne pasmo [illegible] a na kotrež je zwjetša fiskus swoju ruku [illegible]. A Bože słónčko směješe so wjesele na swětłe dźěła, hdźeluwace wěrje a narodej. A idyllisko městnišćo sej skoro wumyslić njemóžeše. Čorne khóiny a lubezne mejki w nalětnej pyše, wobkrućachu městnosć, na kotrejž běchu pilne rucy małe dźiwiśko natwarili, z kotrehož nam w serbskich barbach heslo „Hdźež Serbstwo spadnje, tež pobožnosć spadnje“ napřećo so błyšeše.

Hnydom wotwiwaše so tu bohaty porjad. Knjez wyšši wučer Hajna-Konječanski wustupi z małym muzikim khórom, za tutón swjedźeń wosebiće wuwučenym a zaspěwa nam štyrihłósnu narodnu přisahu „My swéru Serbja chcemy wostać“. W dalšim běhu bu tež „Prawa serbskosć“ a „Swérna myslička“. Knjez arcypósnik Žur, wosadny farař, daše so přez jenoho rěčnika zamołwić. By rad na swjedźeń přikwatał, njeby-li přez zastojnske dźěła wotdźerżowany był. Potom přednjese naš serbski dekłamator, Jurij Kapitank ze Jejic, k dajej jara přiměrjenu pěsń [illegible] Dźišinskeho: „O Marija, zastup nas!“ Z wołmitym [illegible] rěčeše na to knjez kaplan Nowak-Budyšski, doktor Kat. Posoła, njezapřahnite słowa k serbskej młodźinje, zo tysacery wothłós w cmowym lěsu [illegible] makachu. Serbska młodźina je dźensa mobilizowała cyłeho katolskeho Serbowstwa. Wy sće naša nadźija, budźeće nětdy nošerjo serbskeje mysle a [illegible] zastupowak. Ale dyrbiće wědźeć, što chceće. [illegible] wy po swěcu běhaja a njewědźa, k čemu tu su. [illegible] je zrudnje. Tajki njesmě serbski młodźenc być. [illegible] myšły muž, kajkiž w našim času trjebamy. Dyrbi [illegible] być krući w našich nabožnych a narodnych zasadach, dyrbymy měć njekhabłaću wolu a za wšo dobre [illegible] horjacu wutrobu. Smy drje mała horstka, ale [illegible] chcemy so tohodla do rowa lehnyć k narodnemu [illegible]. Jeho słowa namakachu puć do młodostnych [illegible] wutrobow a mócny přiklesk bě z najlěpšim dopokazan, zo bě rěčnik na prawu trunu zahrał a ju njepřerinał.

Nětko słyšachmy něšto nowe w našim kulturnym [illegible] wanju, mjenujcy rěčny khór, Ralbičanske towarstwo młodźencow, kiž pod nawjedowanjom swojeho prezesa, knjeza kaplana Cyža, Nowakowy prolog „Powitanje Różanta“ zhromadnje přednošowaše [illegible] to z rjanym wurazom a dorazom. To wašnje předwjedowanja mało so wšudże pěstować. Tak nawuknje [illegible] młodźina zhromadnje deklamować a zdobom też [illegible]

„Serbske Nowiny“ we wólbnym wojowanju!

W nastupanju předstejacych wólbow složija so Serbske Nowiny po sćěhowacych zasadach:

1. W pomērje k politiskim stronam wostanu Serbske Nowiny neutralne.
2. Hnydom zapłaćić dyrbja so pódla nawěštkow wšě wozjewjenja nastupace:
   a) wabjenja za strony kandidatow abo zhromadźiznow.
   b) wšě dopisy,, wopřijace program politiskeje strony abo tcho dźěle.
   c) Wupady přećiwo politiskim stronam, jeje wjednistwu, kandidatam abo jenotliwcam.
3. Wšě nawěštki a wozjewjenja dyrbja so při zapodaću z kotowymi pjenjezami zapłaćić.
4. Wšě zapósłanja a wozjewjenja politiskeho wopřijeća wozjewimy jenož z mjenom zapósłarja abo zapósłarjow. Njedosaha powšitkowne podpisanje kaž: „W mjenje mnohich“, „Někotři wolerje“ abo „Přiwisnik strony“ atd.
5. Zapósłane a nawěštki wopřijace wosobinske wohidne wupady a dwělomne powěsće wo privatnym žiwjenju politiskich wosobow so wotpokazuja.

Nakład Serbskich Nowin.

wšelake pěsnje, kiž hewak w khamorach a kŕinjach wo mērje spja. Potom witaše předsyda Różenčanskeho towarstwa młodźencow, knjez Mikławš Kokla ze Sernjan, swojich towaršow a wšu hud a wotpołoži w jich mjenje přisahu, zo chcedźa być dobri a přeswědčeni wojowarjo za Boha, lud a kraj — słowa, kotrež rad słyšiš z erta našeje młodźiny, kiž so tež po nich ma. To mohł sej nječhtóžkuli kruće do wutroby zapisać. Nawjazujo na tute słowa wuprajі duchowny nawjednik towarstwa, knjez P. Romuald Domaška, hłowny zarjadowar cyłeho zjězda, swoje wjesele nad bohatym wopytom. Mjenješe, zo su zjězd trósku hinak zarjadowali, hač je to hewak wašnje. Dyrbimy so bóle z duchownej zabawu wobdawać, nic ju přeco w próznym wjeselu pytać. Dyrbimy spěwać, zo nam naše lube Serbstwo njezahinje. Džakowaše so wšěm, kotriž su na kajkežkuli wašnje tutón swjedźeń porjeńšić pomhali. Chcemy dale lubej wótčinje słužić, kotruž su nam naši prjedowniccy zawostajili. Ze zhromadnym spěwom „Hdźe statok mój“ skónči so jednora, ale pozběhowaca swjatočnosć we lěsnej swjatnicy a wothłós serbskeho spěwa stupaše kaž narodna přisaha k njebjesam, z kotrychž zawěsće Bóh luby Knjez ze spokojnosću na swój serbski ludźik zhladowaše. Wot 5—6 hodźin wobzamkny so zjězd ze swjedźeńskim nyšporom.

Hdyž počinachu wječorne směrki na łužiske hona so połčhować, khwatachu wšitcy do Sernjan, hdźež měješe dźěn so najnowiši serbski kruch „Namakanje hnadowneje postawy w Różeńce“ k prěnjemu razej před serbskej zjawnosću předwjesć. A to bě jara zbožowna myslička, hač won do Božeje stwórby, hdźež njejsu hrajerjo a přeposłucharjo putani do wuzkich murjow. Hdźe by so też žurla na serbskich wsach namakała, kotraž mohła tute sta hosći — liče bjerje so na 6—700 — wopřijeć. Knjez mištr Rocho, kiž ma też wulki podźeł na ponowjenju Różenčanskeje cyrkwje, bě přijomne jewišćo připrawił a wšě swoje dalše rumnosće k přewjedźenju hry přewostajił. Też Rochec hospodliwe domske bě přećelam a znatym šěroko wotewrjene a tak běchu wšě přihoty tajke, zo dyrbješe so hra derje poradźić. Do předstajenja witaše knjez P. Romuald njeličomne sywy ludu a rozłoži skrótka čin noweje hry. Předstaja nam w 4 jednanjach tamne krasne ale też duchowne wojowanje mjez křesćanstwom a pohanstwom, při kotrymž posledneje skónčnje podleja. Njeje tu městnosće, ju nadrobnje rozłožić. Tu dyrbiš widźeć a na so skutkować dać. Słowo njedokonja to wopisać. Nimamy w našej literatrije něštoho podobneho a tuž słuša wulki dźak knjezej spisowaćelej, zo je naše pismowstwo wo tak rjanu hru wobohaćił. Wěmy, zo je někotru nóc na nju woprował. Wšo je so stało z luboscu k Serbstwu. Też ze strony hrajerjow. Hižo prěnje jednanje nas powuči, zo su róle w najlěpšich rukach, zo je wšo derje přestudowane, hdyž Swětlik (Mikławš Kokla ze Sernjan), Hana, jeho mandźelska (Hańža Wićazec ze Konjec), Marka, jeho dźowka (Marja Šewčikec z Ralbic) a Bogusława, pohanska měšnica (Marja Bŕauccrec z Ralbic) so najez sobu wo křesćanskej wěrje a přibowstwu rozmołwjachu. Daloko přez 20 hrajerjow dźělachu so do rólow a tworjachu hnujace sceny, kotrež skoro k sylzam wabjachu. Wšěch dźěławosć we tutej rozprawje nadrobnje rozpominać, njeje možno a tuž njech so ze sumariskim připóznaćom spokoja. Snadź móže so to w druhej rozprawje, kiž jenož wo hrě jedna, dočinić. Chcemy jenož hišće spěwarja (Michał Kokla ze Sernjan) wuzběhnyć, kiž měješe runje spěwanja dla čežeje róle a je k dospołnej spokojnosći přewjedł, jenož přichodny raz ton abo dwaj wyše zaspěwać. Zo z pomocu Dobroćěanskeho husleria wušiknje na swojim waryto hraješe, to jenož připódla. Naspomnić pak tola też chcemy, zo bě sej Hanskee Marja swoje jandźelki tak rjenje wupikała, kaž by je nowonjećene z njebjes přiwjedła. Tuta scena skutkowaše wosebiće, hdźež so swjata Marija slepej Marcy zjewi, kiž je też swěrnje swoja wóčo derje přewjedła. Někotre wustajomne maličkosće, kotrež pak na hrajerjach njezałožachu, budu so w přichodze wotstronić, a tak wurosće hra k docyłnemu cyłkej, na kotryž budźe kóždy rad pohladać. Stwórtk a njedźelu budźe tomu přiležnosće. Na Boże spěće hižo ½2 hodźinomaj, wosebje za dźěći, ke kotremuž maja wězo też dorosćeny kóždy čas přistupa. Hra je dla swojeho nabožno-historiskeho raza tak powučaca, zo měł sej ju kóždy wobhladać, tež naši evangelscy bratřa. Dźiće do Sernjan, hdźež so na historiskim městnišću kruch serbskich stawiznow předstaja. Wšitcy móža z nich wjele nawuknyć a kóždy sej nješto sobu domoj wzać. Wězo njeby hra w zawrjenych murjach tak wulkotnje skutkowało kaž wonka w Bożej stwórbje. Temu přinošowachu też swětłowe effekty, kotrež so na žurli tak přewjesć njehodźa, tež nic woporne wopalniščo. Městnosć je z elektriku wobswětlena, štož je wjesny elektriker, k. Pointner, připrawił. Tak su tu wšě wumĕnjenja, kotrež wuspěch zwěsća. A tón je prěnje předstajenje w połnej mērje měł. To pohnu k. wyššeho wučerja Stodeńka, spisowaćelej a hrajerjam w mjenje hohatoho připosłuchařstwa so podźakować a přitomni wunjesechu jim tŕoju hrimotacu slawu. A nětko witamy na sćěhowace předstajenja. Bohaty wopyt je najlěpši dźak za wulku naloženu prócu.

Najwjetši pomnik cyłeho swěta.

W Ameriźy poswjećichu tapočatk meje najwjetšich pomnik cyłeho swěta, kiž pak hišće je dźiwjace dźe dotwarjenj njeje. Pomnik pschetrjechi na wulkosći a wyskotnosći tyscha, jehtoj je cuta wumĕtża hdy na ponuttach tworiła. S hobrjej wulkosću pschihodźi jo wulkotnje do wobłuka tuteho kreja, kiž ma najwyschsche mróčelestchrabati, najwjetšie łódje, najdlějsche mosty a najwyży bohacktow.

Pomnik jiwobohu psched New-Yorkom placzesche hacj dotal jako jedyn z najwjetschich dozyla, hacżrunjez tu wot teho abo tamneho jiwojeho raju wo nĕschto pschetrjechemy. Tak pschedewschem wot egyptowskich pyramidow, na prĕnim městnje wot pyramidy Cheopha, kiż njemĕjesche jenoż czestne městno najstarschcho, ale też dobom najwažnischcho pomnika. Najmłodschi americanski pomnik staji pak też hobrjtł rownż pomnik Pharaona do khłoda. Sto dźesaczerjow dyrdża na tom wo stacze Georgia, hdżež jo nad niżinu nimale tschi sta metrow wyżoko pozběhuje. S tym je jamo Eiffelowa wjeża w Parizu wo nĕkotre metry pschetrjechena, hacżrunjez tute wobsebite jmamidło hacż do dżensnischcho czasa jako najwyschschi twar zyłeho swěta wobhladowachu. Pomnik je wĕnowany dopomnjeczu generała Roberta Leeja, kiż je w americanskich stawiznach, wobsebje we wójnach wo jiwobodu wulku rólu hrał. Lee je ſ hlownej postawu skupinowcho pomnika, kiż znjeże nimo tehu 1200 pódlanskich postawow, tak wschitkich sabtłuczonych jiwobowojowarjow generała Leeja, dale znamjenja wschech americanskich statow a stónczenje wotrjad wojatow generała w tehdyschej brasece. Pomnik jo, każ to tej hinak mużno njeje, jo horh dypa. Tśi sta metrow wyżoka hora, kiż jo nad niżinu posběhuje a kotrejež skłonina je nimale geometrisky runa, njeje na żanem městnje wobroscjena. Też kamjeń pschihodźi jo wulkotnje ſ wudypanju hobrjeho pomnika.

Hlowna postawa pomnika je hotowa a je jo psched dwĕmaj njedżelomaj poswjeczyła. Wona poskicża żiwy wobras wo fantastiskich rozmĕrach pomnika. Tak je hlowa generała Leeja wulka dosć, jo by mohła dwaj postchodaj wyschoka tchżu w sebi khowaċ. S nĕkajkej prózu by tam hamo egyptowska Sphinx ruma namakała. Wóczko postawy je nimale 70 zentimetrow schćeroke. Do ruki generała by jo mohła mjeńscha dilla postajiċ. Hobrjł general dżerży we jiwojej ruzy tesak. Teżak waży runje 50 tunow; by-li tesak potajkim generałej z ruki wupadł, by ſ jeho twotwjesenju pjeć waggonow trĕbnych bjło. Wojowar wo jiwobodu jehji na wyżokim konju, pschećiwo kotremuż je Trojanski kóń jamo hrajka. Każ rożmĕry pomnika, tak su też wudawli ſa njón americanske. 270 000 dollarow ſu w statnych wudawkach namjetnjene, wjetschi dźĕł je jo psches loterlu sjudeċ. Po naschonjenjach, kiż ſu hacż dotal ſe hlownej wobłobu pomnika cżinili, budże dże jebi dokonċe ſhotwórjenje pomnika wjele wjetschich sumu żadaċ, hacż je won do dżensnischcho dnja hižo ptaczik. Namjety hłowicje postawy a njeliczomnych pódlanskich postawow ſu wośom dżesacz mumĕkow zhotowili. Wjednik pschi twórjenju mumĕtżenja a techniskeho dżĕła, naſupajo dopanje postawow je skalista, je New-Yorkti rĕżbar A. Lukeman, kotrenuż wĕso zyła czĕrjódka asſistentow podsteji.

Tuthwilnje dżiwa jich dwĕ sczi a schtyrzeczi kamjenjetubarjow pschi twórjenju pomnika. Hrube postawy wudypaja elektrike dypaki a jenoż mały dżĕł wukonja ſo ſ ruku. Myślża żebi, jo hobrschi pomnik w bĕhu dweju lĕtow dotwórja.

Přilopk.

* **Jednanje pschećiwo 17lĕtnemu mordarsej.** Psched wulkim hudnitstwom ſa młodostnych w Marburgu wotnje ſo hlowne jednanje pschećiwo 17lĕtnemu Józefej Weilej kiż je dnja 8. hapreje 1928 67lĕtnu jónu Hilju Krámerowu po haŭbnem pschećżenju ſarafoj. Wón mĕjesche ſo nĕtkole dla wumożowanja, mordarstwa a paduschtwa psched hudnikom ſamołwiċ. Jednanje bĕ po pschedpschipnje hud-

nišiwa so młodostnych tajne. Weila sahudšichu k 10 kłom khódy. Donij wuńsud prowomózny njebudże, wostanje Weil w pschepytowańskej jatbje.

* **Wučenz, kiž ženje telefonował abo ſ awtom jel njeje.** W Hamburgskich kupjelach pohrjebachu tele duy snateho wučenza Hendricha Seifferta, kotrehoż bě w Frankobrodže nad Mohanom awto pschejeł a marił. S nim je ho žiwunischti muzik pominył, kiž bě jara wučeny. Na sjawnosć njeje žo ženje swojił, ale mjes wučenymi cježischu jeho nimo měry jako wuspěchneho starožitnika. Wučenz njebě hischeże ženje telefonował a to ſ awtom wjezł a jenicżli raz, jako bo ſ awtom sehna, dyrbjesche to je žiwjenjom sahłacżić.

* **Pósłowna łahej (Flaschenpost) pranzeńny Löwenstein.** Kaž žo ſ Londona pische, namakachu w blischcżi Watch Hill pola Rhode Island pósłownu łahej, kiž bě wot pranzeńny Löwenstein podpisana a hdżež rjałasche: „Hamilton a Mirchin wo pucża wadźitoj, na wodu prajti, nórimy so spěšnje. Widźu w dalokosći šwjku, mysłu Black Island. Nješe wjazy wjchitko w porjadku. Łodź dżerži so jenoż hischeże někotre wokomiki nad wodu." Pišmo w pósłownej łahej ma so ſ runcżnem pismom pranzeńny Löwenstein-Wertheimskeje pschirunać, kiž je ho we kónzkem Lěcze ſ pisatwom Kawalierom a Mirchinom ſ) 14 dnjemi pschez ozean swjazła a wot toho czaża zhubiła.

* **Cżežše wjesne wobnje w Ruskej.** We Wilnoskim wokrjesu su poslednje dny we wschelakich wsach hrózne wohnje zychnowałe. Sa pschicżinu tutych cżežkich wohnjowy maja šahotażu. Tak wotpali so w Trokiskach 21 statokow, w Derasnach 30 a w Swieczanach 20 statokow. Schwórtk so wješ Niemenczyn nimale zyła wotpali. Pschepytowanje je so zapoczało.

* **Zyrkej a dźiwcej twarjenjow so wotpalile.** We Sobesie (Wbrjiżli wokrjeh) nasta wulki woheń, kiž bě we jenej brózni wudyrił. Płomjo snieži dwě domiscej, pjecz brózjnow, dwě žitnej žurli a wjesnu zyrkej dospołnje. Wjele stotu a žita je so ſwohu spalilo.

* **Kak wjele motorskich kolesow je na žiwcże?** Po amerikanskej statistiży je jich w nikliwitu na zyłem świcże 29,6 miljonow motorskich kolesow. Wschi tym su Sjedn. nocżene staty Ameriki najsylnischo wobdźelene a to je 23,2 miljonami, na druhim mjesnje steji Zendżelska je 1,2 miljonom.

* **Dwanaeże wožobow ſ lodowej schkrutu wotpłuwało.** Kaž žo ſ Noui St. Johna w Ameriży powě, je tam schkrutu ſ dwa nocżimi wožobami do morja wotpłuwała. Wo jich dóńcże nimaju wěstych powěsćow.

Wusudźenja.

§ Psched ławnikim sudom w Budyschinje mě'elcke so tutón tydźeń kommunistiska strona Budnikeho sastupjerstwa dla škhódowanja hamtskohudnikeho rady Austera w Budyschinje samolwicź. Tutón běsche jako jednotliwy sudnik njedawno jenoho kommunistiskeho měschczanskeho sastupjerja k 4 njedźelom jastwa a druheho k 100 hriwnam pjenježneho khłostanja sahnażił, dokelż běschtaj měschczanostu stschódźałoj. Na to běchu kommunistojo w jenym pożedženju měschczanskich sastupjerstwow hamtskohudnikeho radu Austera swólniweho sudnika sa wěste worschtko mjenowali. Dwaj wobstorżenaj dostaschtaj 120 hriwnow, jedyn 100 a schtwórty pschi sdźělenim wupruhowanju 80 hriwnow pjenježneho khłostanja.

Směški.

** **Cżasnik.** Kulik bě žedi cżasnik kupił. Sa dwaceći hriwnow. Rjany błěborny kapzuu cżasnik pola cżasownikarja. Jako jón bo kapzu tykny, dźesche. Ale hdyż jón sażo wuczahny, njeńdźesche. Kulik tschahesche. Cżasnik dźesche tři mjeńschiny. Potom sasta.

Kulik dóńdże po schrubowadło, wuczini wiko, wja žedi drobnowid, dujesche do cżasnika. Cżasnik dźesche dwě mjeńschiny. Potom sasta.

Kulik dóńdże po wolij sa maschiny, rjany, cżisty wolij. Cżasnik dźesche połdra mjeńschiny. Potom sasta.

Kulik zychnowasche. Potom pscheda cżasnik pschecżelej Kóczkowi. Sa dźesać hriwnowow.

„Kak by ſ cżasnikom spokojom?" wopraschа so Kulik, jako pschecżela Kóczka sejka.

„Haj," wotmołwi wón, „najprjedy njechasche hicż, potom žym cżasnik naczahnył."

„A nětko?" wopraschа so Kulik.

„Nětko dźe."

Kulik njemjesche žanych klowow.

** **Króna a zlowna pschehładka.** Leo Schlesiak, sławjanski hnaty Winski spěwar, powěda wo swojich doponnjeńcach: Jako chżyche hósinu, hru do wukraja naſupicż, pschepoda jemu na dwórnischczu, krótko do wotjeżda cżaża, drasejcż sawalk w nowinowej papjerje, ſ bórnizu sadżerjenej — „krónu profety", kiž w kofru wjazy ruma njeńdźesche. Wumjetz bě wufróżany. Riana nowa króna ſ mnohimi kamuschkami a ſ hermelinom wobšedżana — kak lohko móże so nječhto kschiwicż seshiwowacż!

„Dnydom bu jena ſ mnohich klobukowych tysow moje žony wuprošonjena a króna do tyły położena . . . . nóż, hranizy, zlowna pschehładka. „Rimacże sa niczo žo płaczicż?

„Nč, dozdła ja niczo, proschu!"

„Wocżinje tammu tyłu."

Wschi žedi ſwarjo, tola ſ pschecżelnym wobliczom, wotſukam sawalk w nowinowej papjerje, mołkotam na drasejerja, — tak wjele ſukow je naczinił — sastupnik wobšedżuje tóżdy ſ mojich pob'bow. Jako ſ hermelinom wobšadżenu krónu wohlada, sastróży so widżomnje a praji podaty:

„Dżakuju žo najpodwolniischo; Wascha Kralowska Wysokosć tutu mulenju hižo wodo."

** **Dźěło ſ hłowu.** (K burikej). „Bomhaj Bóh, knjes Kruschwiczko! Nó, kak dha by hyło, njemóżeże mi tež jómu sajku fórm drjewa pschiwjesesć?"

„Sčym ſ Waschim słužbam, knjes hamtski hejtmano, jeli žedi to pschejeże."

„A schto budżeże žedi takle sa to žadacż?"

„Pjecz hriwnow, knjes hamtski hejtmano!"

„Pjecz hriwnow? Sdźiwjcże, to mam ſa khětro drohe!"

„Haj, ale knjes hamtski hejtman da žedi ſwoje pišanje też derje saplacżicż."

„Haj, to je też dźěło ſ hłowu, knjes Kruschwiczka!"

„Tole też, knjes hamtski hejtmano . . . . abo měnicże šnadź, so mojej wolaj ſa wopuscż cżehnicżaj?"

Towaŕstwowski powěstnik.

Buyšin. „Nadźija" ma watorn wječor 1/2 9 hodźin we Serbskim Domje spěwanje. Wo bohate wobdźělenje prosy **předsydstwo.**

Budyšin. Naša „Jednota Sokol" ma swoje zwučowanja kóždu sjedu wječor we 8 hodź. w towaŕstwowni na Hornčeńskej hasy (Christl. Vereinshaus)

Rukecy. Bukečanske serbske towaŕstwo a spěwne towaŕstwo „Radosć" wobdźělitej so na bibliskim jubileju a woslawjenju Michała Frencela w Budestecach z khorhowju. Wotjědżemy na dnju Božeho spóźa połodnjo w 12 hodźinach wot Pomore. Wo bohate wobdźělenje prosytej předsydstwje.

Budestecy. Serbske tow. „Lubin". Naše sobustawy zeńdu so połnoćnje přichodny štwórtk pop. w 2 hodź. pola Rózikec, k sobuswjećenju „Michał Frencelowho swjedżenja". Čestnje a hołace hudźimy zastupjeni. Předsydstwo.

Hornja Hórka. Tow. „Lužica" wobdźěli so na Frencelowym swjedżenju w Budestecach 17. meje 1928. Temu so Tow. 1/2 hodź. pop. w Mišonskej Piwarni zhromadźuje. Knjeża dowórniecy so prošu, wšěm sobustawam to wozjewić. Wo bohate wobdźělenje so prosy. Předsydstwo.

Hodźij. Serbske tow. „Jaroměr Imiš" wobdźěli so na swjedżenju 200lětneho jubileja serbskeje biblije w Budestecach. Wotjědżemy z čahom 1,55 hodź. ze Zićenja, z Budyšina 2,14 hodź. abo z kolom, je to kóždemu k woli přewostajene. Zetkamy so we hosćenu „zum Forsthaus" w Budestecach". — Měsačna zhromadźizna je 20. 5. popołdnju w 5 hodź. pola Mrózec. Přeje so, zo by so kóžły sobustaw wobdźělił.

Hrodźišćo. Naše tow. „Zerja" je přeprošene na Frencelowy swjedżeń w Budestecach. Je to swjedżeń 200lětneho wobstaća serbskeje biblije. Sobustawy našeho towaŕstwa so proša, zo bychu so we prawje bohatej ličbje wobdźělili. Zhromadźe tam njepojědżemy. Popołdnju w 3 hodź. je serbske kemjenje. Předsydstwo.

Kheino. Serbske towaŕstwo „Domizna" ma přichodny štwórtk 17. meje hnydom po wólbnej zhromadźiznje, kiž so 1/8 hodźin w Mjenjec korčmje započina, swoju měsačnu zhromadźiznu. Serbja, też z wokoliny, cyle wšěšce wšitke sobustawy z dypkom přińdźe.

Z Khrósćic. „Serbosław" přeprošuje wšitkich wutrobnje na zjawnu zhromadźiznu na Božе stpiće wječor we 8 hodź. pola Natušec. Rěčeć budże so wo předstejacych wólbach.

Liebań. Sernička spěwa srjedu wječor 1/2 9 hodź. ze dypkom pola Rudolfec. Wšitcy dyrbja cyle wěsće přiść, dokelž so nowe spěwy wuknieja.

Spěwańska kupka „Lumir" zasо ze zwučowanjom započnje. Prěnje studije budźeja srjedu, 16. meje, popołd. w 4 hodź. w „Serbskim Domje". Štóž chce so wčey přizamknyć, budże lubje witany. *Wšo dalše w prazy ertnje.* *Biarn. Krawc.*

Zjednoćeństwo serbskich wučerjow chce so při woswjećenju Frencelowych narodninow w Budestecach štwórtk, 17. meje (Boże stpiće) popołdnju we 3 hodź. korporativnje wobdźělić, dokelž so tu jedna wo česćenje zasłužneho, wuznamneho spěchowarja serbskeje kultury a so tu zhromadne wobdźělenje skerje hodźi, hač při narodnych zlětach. Wšěm temu zwjetša słužba sobustawam pola narodnych towaŕstwow zadźěwa. Sobustawy so tohodla lubje proša, so wokoło swojeho předsydstwa zhromadźić. Čah: 14.10 h., auto 14.14 h. z Budyšina a (dwórnišćo, 14.10 žitne wikl).

Hłowny redaktor a zamołwity za politiku Marko Smolerʼ w Budyšinje. — Za lokalny dźěl a feuilleton: A. Dučman w Budyšinje. — Za hospodarski dźěl: Arnošt Bart w Běrnycy. — Za nawěršk: G. Janak w Budyšinje.

Jězdny plan za autowu čaru z Budyšina do Worcyna-Wysoka

wot 15. meje 1928

						* jenož sobotu a njedźelu			
					Železniske přizamknjenja				
535	D1122	1658	2106		z Drježdżan (hłowne dwórn.) . . . do	821	1406	—	2100
709	D1226	1856	2256		do Budyšina . . . . . z	634	1226	—	2223
W557	1135	1813	S2210		z Wjelećina . . . . . do	741	—	2015	*2343
W623	1201	1841	S2237		do Budyšina . . . . . z	714	—	1948	*2320
525	—	W1744	S2045		z Kumwałda . . . . . do	728	W1413	W2239	S 004
606	—	W1801	S2127		do Budyšina . . . . . z	643	W1345	W2145	S 320

2	4	6	6a	Tarif km	číslo woza	1	3	5	5a
		W	S					W	
715	1310	2000	2300	—	z Budyšina, dwórnišća . . . . do	626	1215	1940	2100
718	1313	2003	2303	—	„ pósty . . . . . ▲	623	1212	1937	2157
721	1316	2006	2306	1	„ Drjewowych wikow . . .	620	1209	1934	2154
724	1319	2009	2309	2	„ Hausenskeje dróhi . . .	617	1206	1931	2151
727	1322	2012	2312	3	„ Karolineje zahrody . . .	614	1203	1928	2148
731	1326	2016	2316	5	puća z Delnjeje Kiny do Bošec † .	610	1159	1924	2144
733	1328	2018	2318	6	puća do Krakec †	608	1157	1922	2142
737	1332	2022	2322	8	Nowych Poršic (hosćenca) . . .	604	1153	1918	2134
745	1340	2030	2330	11	puća z Běleje Hory do Droždżija † .	556	1145	1910	2131
748	1343	2033	2333	13	Worcyna (hosćenca)	553	1142	1907	2128
751	1346	2036	2336	14	Njechornja	550	1139	1904	125
754	1249	2039	2339	16	Kotec (Baješec hosćenca)	547	1136	1901	2122
757	1352	2042	2342	17	Delnich Kotec (hosćenca)	544	1133	1858	2118
801	1356	2046	2346	19	▼ Wósporka, pósty . . . . . ▼	540	1129	1854	2114
805	1400	2050	2350	19	do „ radnicy . . . . . z	536	1125	1850	2110
					Železniske přizamknjenje				
W 902	—	—	—		z Wósporka . . . . . do	—	910	1600	2048
W1004	—	—	—		do Lubija . . . . . z	—	832	1722	2010

Wobkhodne wjednistwo: postowy hamt w Budyšinje.

Přemjenjenja sebi wumjenja. — Železniske přizamknjenja bjez rukowanja — Kupujće přihódne jězdne lisćiki za dźesać jězdow! — Wužiwajće wobkhad tworowych kruchow. † = zastawa po potrjebje. D = spěšny čah. W = jězdźi dźěławy dźeń. S = jězdźi njedźelu a swjate dny.

Jězdny plan autowcje pósty z Budyšina do Zubornički.

Płaći wot 15. meje 1928.

					* jenož kóždu sobotu a njedźelu			
					Železniske přizamknjenja			
300		1122	1658		z Drježdżan . . . . . do	1100	1737	2240
428		1226	1856		do Budyšina . . . . . z	903	1566	2141
419		1112	1813		ze Zhorjelca . . . . . do	1109	1742	2204
534		1222	1858		do Budyšina . . . . . z	1021	1631	2120
—		1135	1813		z Wjelećina . . . . . do	1105	1719	*2348
—		1201	1841		do Budyšina . . . . . z	1035	1650	*2320

1	1a	3	5	Tarif km	číslo woza	2	2a	4	6
W600	S645	1305	1915	0	z Budyšina, dwórnišća . . . do	W810	S850	1500	2115
604	649	1309	1919	1	Budyšina, pósty . . . . . ▲	806	846	1456	2111
606	652	1311	1921	1	Budyšina, Drjewowych wikow	804	844	1454	2109
612	657	1317	1927	4	Bórka, hosćenca	758	838	1448	2103
618	703	1323	1933	6	rozpuća do Delnjeje Hórki †	752	832	1442	2057
620	705	1325	1935	7	puć Delnja Hórka—Krakecy †	749	829	1439	2054
624	709	1329	1939	8	Dobrošec, hosćenca	746	826	1436	2051
627	712	1332	1942	9	Plusnikec, gmjenskeho hamta	743	823	1433	2048
635	720	1338	1948	11	Malešec, hosćenca	739	819	1429	2044
641	726	1344	1954	12	Hućiny, dwórnišća †	731	811	1421	2036
642	727	1345	1955	13	křižneje dróhi do Klukša †	730	810	1420	2035
643	728	1346	1956	14	puća do Brězyny †	728	808	1418	2033
650	735	1350	2000	14	Hućiny, hosćenca	726	806	1416	2031
658	742	1358	2008	17	▼ Zubornički, Herbsk. grychty † ▼	717	757	1407	2022
700	745	1400	2010	17	do Zubornički, Hórskeje pincy zc	715	755	1405	2020

† Zastanje při potrěbnosći. — : = Spěšne čahi. — W = wšědne dny. — S = njedźelu a swjate dny.

SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

„S. N.“ płaca měsačnje we wudawarni 90 zł. pj., na pósće a pola dowěrnikow 1,30 zł. pr. Do wukraja 16 Kč. Kóžde čo. pódź 10 zł. pj. Wudawa a čišći Smolerjec knihitišćernja, zap. dr. z o. ruk. w Serbskim Domje w Budyšinje. Telefon 2687.

Za nawěstki, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotedać, płaći so za mały rjadk 16 złot. pj. Wobčežnje so stajace nawěstki a tabele so wyše wobličeja. Za reklamowy w r rjadk płaći so 60 złotych pj. Rabat po tarifie. w r

Číslo (Nr.) 114 | Budyšin — Srjedu, 16. meje 1928 — Bautzen | Lětnik 67

Dla swjedźenja Božeho stpića wuńdźe bliže čisło „Serbskich Nowin“ pjatk připołdnju.

Stresemannowa khorosć.

Lěkarje, kotřiž dr. Stresemanna kěkuja, su wosjewili, jo ho wěste pśicyźiny za nastaśe jeho khorosśe njehodźa zwěsćeć, móžno je, jo su pśehewalke napinanja połledniego cźasa nastaśu khorosśe polěkowale. Sajedźowanje je kłazenym mjasom njeje ho dako dopokazaś. Dr. Stresemann njeje wot tśoch dnjow nicźo jěsć mógł, z cźimž je jeho gódy organizmuš wobśažył. Wot pónd̄ele wjeczora je khorosć trochu popušćeźila. Dr. Stresemann je pśeni dwóź mógł saho nješto jěźe snjeś. W tu khwilu je saho-rjenje jerćenjow wjazy starośćow cźini dyźli žołdkowe a cźrjewowe cźerpjenje. Lěkarjej ho nadźijetaj, jo jeho cźiła sajźeratowaśći teź tón króć nětcźišchu khorosć kaž pśed mjezagami runje tak wěsće a bórzy pśeciwuje.

Jeho lěkarjej staj pśedowazu sdźeliłoj wosjewisoj: Němšći sprawkowny minister dr. Stresemann je na sprawnjejšu karatyhkej, podobny žołdkowy a cźrjewowy katarch zhorił. W běhu khorosće je ho sahorjenje jerćenjow pśichódało, kótrejž najkrucźišche hładanje a leźenje we łožu nanuśiśe jadło.

*

W khorości dr. Stresemanna ho wjeźera popołdnju njeje žaneho pśemjenjenja stako. Dr. Stresemann hišće pśecyo pod bolostnym sahorjenjom jerćenjow cźerpi. Temperatura bě normalna.

Benešowy wopyt ho wotstorcźi.

Dla sthorjenja němskeho sprawkowneho ministra dr. Stresemanna njebudźe snadź jemu móžno, pśichipowědźany wopyt cźeskosłowakskeho sprawkowneho ministra dr. Benešo pśichcźeć. Móžno je, jo dr. Beneš němskeho sprawkowneho ministra wopyta, kaž bórzy wotthori.

Wopomnjeńske pismo towarstwa němskeje żeleznicy.

Towarstwo němskeje żeleznicy je ho skónźiśe rozhinuło, wjele rospominane **wopomnjeńske pismo wo powyšenju tarifow** sprawnosći pśichipodaco. We wopomnjeńskim pismje towarstwo nasprotśiwo pśehlad wo rozwiśu němskeje żeleznicy podawa. Mjez tym so běchu pśeniše léta dobre bilanźy pokazowałe, kótrejž ho z nikimi napołożenymi bankami sa Dawesowy plan a z pśichěrazym wobłahanom rozsahnjeja, ha ho wot pośledniego wobłahaneho léta **wobstejnośe sakładnje k hubjeńschemu pśemjeńśe.** Tole pobrachowańschenje ma zwóju pśicyźinu wobźeže w powjetśenju reparazijskich cźełow a w powyšenju mjezy sostojnikow. Wětśiše wudawki wot spočatka wobłhadneho léta 1927 wušłe hromadźe 651 milijonow mužinjeja. Sarjadowańschwo němskeje żeleznicy wjeźeri, jo ho żeniźny i dalšnim pśichodowym rozwiśom wobłhada a j frótkołhwilownym pożeźonam tele wjetśe wudawki hodźa wurunacź. Wono móni, jo móże hjeśtrachownosć wobłhada jenož pśechewjeśeć, hdyž ho trěbne srědki z powyšenjom tarifow snjedu.

Tole powyšenje dyrbi dokhody j wozjer'a tworow a wobchodowy wo pjeć prezentow, to réka wo 250 milijonow hriwnow powjetśicź.

Powyšenje pak njedyrbi ho, kaž wopomnjeńske pismo pokom nadrobnje roskładuje, mechanišy pśechewjeśeć. Kaž je znate, tworowy wobłhad němskeje żeleznicy khětre wjetśiše dokhody wunoschuje dyźli wozbowy wobłhad, mjenujcy 70 prezentow. **Tohodla dyrbi tworowy wobłhad wjetśi dźeł trěbnych dokhodow, mjenujcy dwě tśeśiźe, wunjeśeć.**

K pśedchadnemu sajadźe ha ho wróśiśi, wšitke tworowe tarify jenak powyšyśi, jenož pśichi tak mjenowanych kontrenezných tarifach ho wunjacźe cźini. Teź lěpšichu, kótrejž je hač dotal wowos żeleza a wuhla wuźiwał, pśichodowanje wotpadnu. So dy ho schładowanje, na 150 milijonow hriwnow wobśiśene, kótrejž i powyšenjom tarifow nastanje, wunrunało a to dyrbi ho wo 55 milijonow hriwnow wjetśiše dokhody i wozbowneho wobłhada dobyte, by ho żeleznicy sawołtazy wobłhad dyrbył po wobličenjach jadnaśiśiwa wo 15 prezentow podrožiś.

Tomu dyrbi ho i dwójoraźnym zhitsenom zadźewaś, kótrejož sawjedźenje němske żeleznicy namjetuje. Po nim by pśichodnje śeća tśeśa wotpadła, njeś tym to bychu by pśecźišćowe pśeća tśeśa wotpadła, njeś tym to bychu by pśecźišćowe polstrowanje kłažby wo nalicźitujcy hmjeńśiśa. **Sa to dyrbja ho jedne płaćiny schtwórteje kłažby wo 12 prezentow powyšyśi.** Płaćiny natśiwitych thartow dyrbjeli wobchowaś. We wobłhadze pśechowanje kłažby dyrbja ho wobkh

Japanska chce Peking wobsadźić.

Rozwicze wojeńskich podawkow w Chinje po wschěm dacu k nowemu konfliktej dowjedże, dokelž je Japanska pśeco prašenje stajena, hacž dyrkoł „k schśitanju Pekinga“ wójska wotpósłać. Po dowěrjenja hódnych powěsćach na japanski ministerski pśedsydstwa Tanaka sa mjne, so by **so Peking dla pśeśiwneho postupanja Fengjuśśiangowego wójska z japanskim wójskom wobsadźił.**

Tomu napśećiwo Francozowsko praja, so tu so wusće trěbne pśichoty za bjesstrach a schśitanje wukrajnych wobydlerjow a zajimow w Pekingu stale. Pśeśiwo kroćel, kotrejž wulkomocny Jejinja, budże, so so pódjanzowa a wukrajanow z Pekinga do Tientsina pśeśeńdu. Pśechojara swałliwa wójna by była, pódjanzowa w Pekingu jakitaj.

Hroza w Mandźurskej.

Japanske nowiny pišchu, so je so wohlydleśtwo we Mandźurskej dla trajuceho zofanja Cjangtsolinowego wójska pśed południschim wójskom do hrozy dało. Dołhe jelezniske cesći z Cjangtsolinowym wobsedźeństwom su hižo do Charbina pśichwjesće. Charbinska wobkładna je so pozwólniła. Cjangtsolin chce pjeza powschitkownu wojesku winowatosć zawjesć. Japanska nocnje pjeza směrom pśichladowaś, jeli je by so wojowanje na Mandźursku rozšćeriło

Cjangtsolin z Pekinga cekny.

S pśehowedom kiwoceho kuna a jeneho podgenerala je Cjangtsolin pódjelu Peking wopuścił. Teź jeho wójska z města cehnje. Internazionalna policija pod schwedskim generalom Knutsrom perjod dźerji. Japanske póstajnstwo je swoje sydło do Tientsina pśeńdnyło.

Ze Serbow.

Dnjownica.

Srjeda 16. rožownika.

Peregrina — J. Nepomuka.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1“.

1817 zemrě Korla Aug. Fiedler we wulkej bědnosći w Budyšinje, kiž ma wo Serbstwo najwjelše zasłužbow jako pěsnjer, zarjadowaŕ spěwanskich swjedźenjow, knihownik Maćicy Serbskeje a dołholetny redaktor Łužiskich Serbskich Nowinow. Jako basnik wobsedźeše wulke dary, kotrež su wuznamanjenja pśez swoju ćuśiwu wutšobu a pśez swóje rěcne. Wosebje rjane su jogo pěsnje wobwěncował swoju njewjestu a Matilda rodźenu Stangee ze Cernjowic, wójerny serbsku spěwarku. Wjele z nich sam pisał „Pombaj Bóh“, nabožne pěsnje „Serbskich Serbow“, pod redaktorstwom Fiedlca w *Rakecach*. Tehdy nastawaše nowy kiž su cyle swojeho raza a so wuznamjenjachu nad druhimi nabožnymi pěsnjemi swójeho ćasa. Korla August Fiedler njehodźeše so tak prawje za cełko bźdźenja žiwjenja, dokelž měješe tu wón pśewahu pśemócne ćuśa. Tohodla je w jeho žiwjenju tež wjele znamtkowneje holosce a trasiki, kaž w kóždym woprawdźitym basniku.

1906 pśinjesena Matilda Saksonska wopyta Drožźijsku šulu za małe źśiśi a rěči z nimi serbscy.

1868 połoži so w Prazy zakładny kamjeń „Narodnelo dźiwadła“.

* 1821 Jan Bartko w Drobach, swěrny serbski wučeŕ.

† 1917 Korla August Fiedler.

Kšwalba Rudźanskich kolcow.

Do Kukce na piwo njepóńdźemy,
Kukćanske holcy hólcow lija.
Do Rudeje póńdźemy na piwo,
Rudźan holcy pěkne su a rjane.
Hólcy, wuzwolće sej Rudźan holcy,
Rudźan holcy te su měrne, swěrne.
Hólcy, dźiśe do Rudej na sluby,
Rudźan holcy česne su a lesne.
Hólcy, do Rudej na kwasy dźiśe,
Rudźan holcy hospozy su prawe.
Hdyž ja nětdy na ćeńtwu b'du khodźiś,
Nihdźe druhdźe nic, hač do Rudeje.
Rudźan holcu wuzwolić chcu sebi,
Kiž je pilna, ródna, měrna, swěrna.
A hdyž mózu tajku pěknu dostaś,
Chcu pśeco pśi njej doma wostaś.

1865. S. N.

*

Stwórtk 17. rožownika.

Božo stpiće.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1“.

1905 zemrě dołholětny wučeŕ na Sokoley Michał August Kral, kiž z dźěćimi z woprawdźe nanowskej lubosću wobkhadźeše. Tuješe so jenož zbožowny, hdyž wučeše. Tak je teź hišće na poslednim dnju swojeho žiwjenja do šule šoł a wučił wo Božim kralestwje. Potom je do swojeje jstwički šoł a so lehnył, zo by do wěcneho Božeho kralestwa zasoł. Zo zwonkownym běše jednory kaž Pestalozzi — ale podobna lubosć ze wšitkim słabym a małym a nizkim so we nim płomjeneše. Běše cyle pokornje žiwy, njetrjebaše ničo za sebje. Za to so z wulkej horliwosću z wědomosćemi zaběraše. Pódła stawiznow studowaše wosebje pśirodu, kotruž wubjernje znaješe. Teź jako drjewoŕezaŕ je so z wuspěchom pospytował a wobrazy ze Předźenak rězał. Je wjacore serbske knižki za ratarstwo a zahrodnistwo pisał. Za 41 lět njeje ani jónkróć khorosće dla šulu wupadnyć dał. Wšitcy jeho ćesćowarchu! Teź wo nim płaći hesło Pestalozzija: Wšitko za druhich, za sebje ničo!

1769 hołduja Serbja w Budyšinje kurwjeršcej Bjedrichej Augustej pśed hosćencom k „Trom Lipam“.

* 1731 w Radworju Jan Jurij Prokop Hanćka, serbski Gottsched, spisa mjez druhim „Duchownu brój“, němsko-serbski słownik a druhe spisy.

† 1860 Jan Pjele jako sobustaw dźiwadła w Hamburku, rodźeny z Wjelećina a nětdy sobustaw Lipsćanskeho serbskeho towaŕstwa.

Na Boże stpiće.

My ćesć ći zaspěwamy,
O Knježe krasnosće,
Će pśećela nětk mamy
We njebju za duše.

Ty sy naš srědnik swjaty
Na Božej prawicy,
Do smjerće za nas daty,
Teź žiwy za nas sy.

Ty knjeźiš po wšěm swěće,
Ći data móc je wša,
Tuž twojoh' Ducha dźěći
So tebi dowěrja.

Tuž ćehń nas, Knježe, k sebi
Po twojim slubjenju.
Zo byli žiwi tebi,
Hač dźemy za tobu.

Jan Kilian.

*

— **Wo wjedrje.** Wječera wjeczor w 7 hodź. barometer 738, hygrometer 0, thermometer we dnjo +20. Dźenja rano we 8 hodź. barometer 734, hygrometer +4, thermometer w nozy +7 Wuhladny na dešćecźowanje a wjetšajuce wjedro. — „Dźakowano Bohu“ za wotśichowjace dešćecźe, kśiśiśimy nětko wóśandże naśich pobožnych ratarjow jedyn k tomu druheemu pśichwalcy. Khłódno dnje, ale stare durske prawidło khwali khłódnu a wlóžnu meju. Chcemy so nadźeć, so bróžda dokładuje pśez macka. Wyschina z wjeczora Europy njeje swoje dotalne městno pśeměniła. Nad srjedźnej Europje je so wóžina sesunyła. Jutśe, Boże k njebju śpicy“ sćehadża klóńcko 4,07 hodź. a khowa so 7,49 hodź. Mjezakt sćehadża rano 3,24 hodź. a khowa so wop. 4,55 hodź.

— **Sćežba na pósće na daju Božeho śpicza.** Pólicajowaśske wokna su wotewrjene kaž njedźelu. W Budyšinje je dopołdnja pożyłki wuntrichuja. Na wšěm je njewuroschuja; khwatne pożyłki pak so wuroschuja.

— **Wólby do němskeho ześa.** Po wojserwenju Budyšeje měšćańskeje rady je cźas za wotdaśe khłosowaśskich papjerkow pśichi wólbach do němskeho ześa mjedźelu 20. meje wot 8 hodź. dopołdnja hacź do 5 hodź. popołdnju postajeny.

— **Sakska krajna lotterija.** Pśichi pódjelnischim cźahnjenju 1. rjadowanje 193. sakskeje krajneje lotterije padźe dobyće we 10 000 hr. na cźišło 31 155; dobyće we 5000 hr. na cźišła 58 069 a 69724; dobyće we 3000 hr. na cźišła 31 965, 48 238, 90 541; dobyće we 2000 hr. na cźišła 38 023, 53 853, 107 577, 113 247, 124 841, 139 825, 146 390; dobyće we 1000 hr. na cźišła 2281, 3291 a 37 940, 56 564, 57662, 82 505, 99 794, 124 920 a 147 373.

— **Pśichiprawjenje powołaśiśeje wohnjowoje wobory** w Budyšchinje. S pśichcźinu twórjenja druheje awtomobilowoje hyłkawy sabrachu je rada a měšćańskaŕ sakstwjerjo z praśenjom wšchipraw'enja stajnje powołaśiśeje wohnjowoje wobory. Wudawši, kotrež z tutym za wuhotowjenje depota wohnjowoje wobory nakazu, wuczinja na 145 000 hriwnow. Wšitke wudawki wobśicźeja so z 59000 hriwnami.

— **Pożedźenje wolrjeśneho wubjerka Budyšeho hamtiskeho hejmanstwa budże pódjelu** 21. meje 1928, dopołdnja we 10 hodź. w pożedźeńskej jali Budyšeho hamtiskeho hejtmanstwa na Bismarckowej bróhi 21. Sjawny bjezpołny porjad wopśiśija 23 bupkow.

— **Sserbśe blido w Lipsku.** Sašo fiuny so 100 ty kśeć pśichi „Sserbśim blidze“ sejchli. S małej ale krajnej fijatočnosću tónle podawk wobznjejźiwamy. Knjez Bjedrich lubje wšchitkich powita, wjeselesche so, so su tak mnohi pśichitowatali (bźhmy 17). Potom nam powědaśe, kak je pśed nješchto dnjemi se šwojimi schulskimi dźěśimi w krajnjej meji we wokolinje Lipska puśował. W krajnosći pśichrody, hladajo na kśiwo a pośluchajo na wjesele jusśanje ptaćkow, pśichiźe jemu mysl, so bź tónle zyły kraj nětdy serbiśi. Hischcze w 14. lětstotku klinezachu tu „Slěborklinczne serbske słowa“ a palaza bół, wótre jsyt po rjanej krajnej Łužicy jemu we wutrobu klo. Hdy by wědźał, kak bo jemu zyłe swoje žiwjenje po mnohych horach, po selenej holi, po śichich hatach, po njezmych serbskich wjeskach se serbskimi spěwami, z małymi klomjanymi thźłami słuźacz budże, nihdy na nihdy wšchy do zuby schoł. Nětk je pśechopośće, jedyn kroćel ma, so móże jónu pod konjazkimi śapami małeho serbskeho Pachowa wotpoczinyć. — Potom pak po thulnych kłowach namołwija naš k nadźiji za serbšći lud, namołwija naš k wilnemu dźełu za naśch serbšći lud, so ma pśiw: „Hischcze Sserbstwo njeschubjene“ swoje prawo wobthowaćz. S mozu sajpźwachmy na knjesa Bjedrichowy namjet: Hischcze Sserbstwo njeschubjene. — Knjes Bjedrich mam potom nješćto se stawiśnow serbskeho naroda a jedyn jowet sławneho Cźišchinskeho pscheczita. Spěw: Naśche Serbšiwo se wrocha stawa, skónczi khutniśich dźěł naścheho wjeczora. Potom pak pśichińdże žort a wjesele k šwojemu prawu. Zortne serbśke spěwy sakkliczachu. Wjesełe studentske spěwy a konjoze lubosćźiniske synki žołmiachu wcheś jśtwicźku. Teź wjesele a nadźija na rjźdow cźaš šwj. Jana namaka wurras. Nětkotre sołca naš jawjesełichu. Tak nam pólśkej hościej nješćto pólśkich „pěkow“ zaśpěwaschtaj. Knjes wuczeŕ Kranz a student Mirtk śpěwaschtaj serbśke spěwy. Pśeherucze witam ko cźaš. Dokeż pak ko nam tak lara

Marica a Hanica.

Roman.

26] (Pokracźowanje.)

Sewěrowjelsłaty wutli muž jśojeśke pśed njej a pódła njeho pośiwa tamneho denjcho, tśi bź jómu tamle, kaj runje tamle we śwětlinje njeseźowjeśi so śhubił, tamneho nětdy hubcowaneho muža z tym šmjećazym, lohkomyślnym wobliczom, błyšcźatymi jabami, kiž jedźeśche k Virginowej wóskladni, tśi je śwětlowołosatej źónjej japanskowa, kotrejmuž bźśe pośledźe trale Bożenje dała, dokeż bź jej tola to najbźśiśe nacźiniś we jeje njenawjedźitosći a slabosći. A w dwójnej tamnje śnpi dwójna cźežnjen do jeju lizow: jadow, hańba, pjerjeńcnje. Wona myślesche na njeho, jako by dyrbjała jemu do wocźow płuwnyć, a njemožesche jeho tola se šwojeho žiwjenja wumaśiwyć. Ale hdyž se

...ćele, šlubowachmy Bet, jo kóžde štyrich njedźele tajki ...wjeršor pschi šerbskim blidže sarjadnjemy. Sa ...hodny raz je nam knjes Roeßler pschedwowschi pschi...Rehmu šwjeczimy kermuschi, se šerbskej krupnej kol...

...Delnjeje Kiny. Sjawny buez wot Delnjo-Kinjan... ...howanje na Budyško-Wósporšku statnu drohu je dla ...ejna drohi na Radworsko-Kinjanškich honach wot 18. t. ...nowiznu, dźniž dźela njebudźa dokonjane. Jsedny wobs... ...dźinje šo na Wowježu horu abo na wojeńke šwu...mišchece.

...Hušnjez. Kaž we mnohich šerbšćich wšach ma tež ...je młodźina Cisa swoju mezu. Pschezo wjesela młoc... ...a Hušnjez, Małšez, Wowwjowa a dźěla Dalša, čij ...dowolenje w japšanemu towarschtwje „Schprjewiny Dor... ...je njedźelu 20. meje šwoje „mejumjetanje“. Wjeršny ...mak knjes Rotha je swojich korzmu ponowił a ji ...je šaršiti nas dak. Wjesele hodźinki šu hoscham wo... ...ebaty na korczmaŕ dobru kuchoń a pinzu.

...Khwaczig. Kaž je znate, bo omnibusowy wobkhad ...pschina do Minakoka 15. meje wotewri. Sa Khwaczigu ...we wuy dwór“ sa šasianschkego postajeny. W Jeschigach ...ma šrjedź wšej šaštawo.

...Khwaczig. Kaž thonimy, budźa šo šrjedu 16. meje ...ugim w 2 hodź. pola Nowakez dźěćom jětra schczěpicz. ...Schczěpjene dyrbja wšitke dźěći, kotrejž hu šo w lě... ...27 narodźile. Schczěpjenje wukonja knjes dr. Stöckel ...Khwaczigka.

...Barta. Wot 15. meje je šo w tudomnym pschiwoza... ...pšny šwjeršeje pschemjenjenje ſtako. Wóšta njepschi... ...je šo wjacy ſ Budyško-Wósporškim cząhom, ale po... ...kotrej hu ja tudomne póštowe agentury postajene, ...wotkaja šo bjezo rano w šedmich ſ póštowym autom, ...kotrehožkuli do Suborneich jěžđi. Tak pschijidże póšta ...we 2 hodźinje pschedy do rukow dostawarjow.

...Njeswačidła. Sobotu 12. a njedźelu 13. meje ...ma jubilejowu njerjadu šerbšku towarschwa ...„P“ je šwojimi mandželskimi a pschiwuznymi do ...Barta podo, je khodu tamnišche hławne šerbske towarš... ...„Lipnjanki“ wopytali. Na hłownym dwórnišczu ...njedźelskeje drohi Drjedźanjo-šerbšeje bratrja wje... ...witachu a jich do jowjeho khadźowańskeho domu ...pschewodźachu. Tu rospominachu khrótka šwjedźenišči porjad, ...wupišenische najbjedy wopytanje šwérnišče jahody. ...Wot pschijatnyny bo wopyt wjeczornje Božeje šlužby ...we Khelnicz Lipnimi. Na to šeđzechu šo w „Wěnc... ...wišche“ w mješe, hdjež běšche powitanje a šabawa. ...Na 13. meje rano wobhladachu šebi krajnu radnizu, ...wotewiłši muzej w Zwingeru. Potom běšche šwje... ...wobjed pola towarschta knjeza Hempela. Popoł... ...mjeżdżachu šebi we wjeselnym towarschtwje na Loschwitz ...a na „Bily Jelen.“ Na to wjeczerju šo šaso ...šabawarschego dnjom ſ šabawje a roszahnowanju. ...Wšěm tu pschejmjene hodźinki ſ rjaśnimi lubymi ...wjerami a bratrami, kiž běchu pósłi šahorjenja ...a krótke rěče, luborjecznu a pschecjelniwu a ſa wjele ...a pschecjelniwu, nam wopokazane, wutrajnu lubosć ...we wšěch šwojich najnutrownischich dźěłach. Drohi ...muži bratrja a sotry, Bóh šaplaczej wšem wjelikich ...dobrich! Wutrajnu hišche jene: „Na šajtowidzenje!“

...Jamjenza. Tudomnemu natřinjanu hermanskeł jan... ...pschejdu běšche rjane wjedro zpożdżene, kotrež wjchak ...jene wopta. Wopyt hermanka pak běšche dobry. ...Wšitcy wjeršy družiny běchu w hołsatym wobjerku na ...sal.

...Kulowa. Njedźiwajo na wólbnu mučnosć běše ...w njedźelu po kenišach rjana čłódka serbskich ...hłow zesła, zo by na přednošk knjeza wyššeho ...radnika Słodeńka z Panče słuchała. Rěčnik roz... ...mišlu tuklwilne politiske położenje a rozrisa ...wašne naše narodne prašenje a čehodla ...ludowa strona wospjet do wólbneho hibanja ...nuje a samostatnje wustupuje. Rad so ji po... ...je rozdwójna strona (Splitterpartei). ...so ženje wo narodnej stronje rjec njemóże. ...ha na pr. Němcy w Estonskej a Italskej přecy ...u stronu, ta doepě dwaju zapósłancow, ...wobeh. Chcedźa při wólbje někajki wuspěch ...mjeć, dyrbja so z druhimi stronami zjednoćić. Tak ...z Narodnymi mjeńšinami zwjazani (ze ...Danami, Feizami a Litwinami) a zmjeje... ...ruz dźe wšěty wuspěch. Pjedawše přiňny ...nje w tej měrje wjacy njewobsteja kaž 1924, ...kedy wobkedźowańskego a centrum 4½milliona hriw... ...stawnje kasy, potajkim też z našich dawkow, ...a Polakow w Slezyskej dóstachu. Też orga... ...je tam wo wjele lepje a kruče přewjadźena, ...a nimale wšitke jedyn mandat (60 000 hłosow) ...mamy a z tym druhi na statnej lisćinje (Reichs... ...na, kotruž Serbja a druzy pod mjenom „Natio... ...nderheiten Deutschlands“ wola, wězo jenož ...hdyž so při wólbach k swojemu Serbstwu wuzna... ...je jenož na jazyku njeneša. Tu so wo... ...kaza, što je Serb. Muchim wšak dźe jeno wo ...swoje interesy. Sto staroźa jich nabožina, narod, ...wobkedźowe wěry; materialne kubła staja wyše hač ...pjenjezy. Tohodla je jim wšo jene, hač Serbstwo wobh... ...ma abo nic. Su zwjesna wšě čuće za narodnosć zbu... ...Tohodla wšitcy so na porjadne druhich stron, ko... ...jim Bóh wě, što hłuja, ale nicžo dopjelnjaje njeju ...na pó- wónskowarodni 50procentowske pohódnoščenje, ...wobjesmjenje katarskeho połoženja atd. Z našim bur... ...stej hubjeńko hač lady pjedy, hyrnjej tamni ...dołho knježeńsko-wólczki w rukomaj měli. Jim ...wo nabožinu njeźdże, ale jenož wo moc. Rěčnik ...zamołwješe, zo bychu wšitcy Serbja swoju stronu ...a pruscy su temu winowaći, hdyž maja hižo ...dwaju zastupjerjow w swojim sejmje. — W rozmoł... ...wo wuwiću serbskeje rěče w šulach. A ...wobhonjowaše. Naši zastupjerjo w sejmje dyrbja

Sapóšłane.

Serbjo, wuswoleje w Sakšej a Pruskej sa němšku ſejm (Reichstag) pod cżišłom 18, a sa pruski ſejm (Landtag) pod cżišło 8a Serbšku ludowu stronu!

Mjeńšopschedbyda Serbskeje ludoweje strony.

so postarać, zo je serbska wučba w ludowych šulach obligatna (dyrbjenska), zo ma wosrjedź šulskeho plana so wotmětwać a zo trěbne wudawki stat njese. Zo by so šulskim dźěćom serbska wučba wograwowała, połoži so na kónc šulskich hodźin, hdyž su dźěći dźiny hišćo raz wosebiće do šule přiňć. Wězo njejsu žanych serbskich hodźinow na seminarach měli, tež nětko je nimaja na wučerskich wukubłaniščach. Dokelž Pruskej na tym zaleži, **Serbow skerje a lěpje zničić**, tehodla so tajke sredki naložuja, na př. wosebite płačenja serbskich hodźin přez staršich. Tajke postajenja w žanym europiskim stačo za narodne mjeńšiny ujewobsteja, jenož Pruska ma dwělomnu cesć, tajke ludmorjace zakonje naložować. Žana jenička strona přećiwo tomu njewustupuje, samo nic centrum, kotraž so hewak rad jako křesćanska wudawa, ale přećiwo tajkemu njekřesćanskemu činjenju napřećo serbskemu ludej ani porsta zhibnyć njeje. Pruske wobstejnosće su za serbski lud jara hubjene. Na wustawu so w tym padze njedźiwa. Tu ma so mnoho přeměnić.

S **Wojerej**. W nedźelu wot njedźele na púndźelu sniesoźi na Budyšej drohi motorowy kolesař. Nadobo pschekasijšćej šornje psched nim drohu. S tym bu motorowy kolesař njewěsty a sajdźe zyle blišo nimo šćitoma do drohowego pschěrowa. Pschi padnjenju dyrj kolesař ſ broda wo lampu a go wo wobličzu cżežko skaji.

S **Wjelcze**. Pschi kalanju w nedźelu wot soboty na njedźelu psched Richterez hospodarjom na Hrodźowskej drohi tudomnemu tocżerja N. ſ nožom tak skraschnje do ruki, so dyrbjachu jeho do Khocżebuskeje khorownje dowjesć. Kalač běšche pschi swadźe hišćeze dwaju dalšich lóšcho skanił.

Swjedeńšći porjad za Michał Frenclowy swjedeń w Budestecach.

na dnju „Božeho spića“.

Serbskim towarschtwam z tutym sćěhowacy porjad za popołdnišu swjatočnosć wozjewjamy:

Kenelija w Rösikee hošćencu. Tam ma so kóžde towarschwo hnydom po pschikhadźe zamołwić.

Cah, zostajanje při młodostnym domje popołdnju 3/4 3 hodźin.

Serbska Boża služba pop. w 3 hodź. w Božim domje ze swjedeńskim předowanjom.

Swjatočnosć při pomniku njeboh fararja Frencla, přizamknjo so hnydom k Božej službje.

Wopomnjeńska swjatočnosć w Młodosinym domje popołdnju 1/4 6 hodź. Narěčje.

Zarjadowański wubjerk.

Sapóšłane.

Narodnosćne mjeńšiny Němskeje!

My hnydy stacżenje Němšteje republiki, napischeje kotrejž mamy a je tež dopjelnjamy.

My pak hnydy tež pschihlušnicy w druhej haž němšteje narodnoscże a mamy tohodla samsnu winowatosć, sa jdźerjenje a schčit nascheje kultury wojować.

My wotpokazujemy kóžde njesakonske nabrańe a słužjemy nasche politiske dźěło jenicżky na sastupjerstwo we sakonjedawajcych sejmach.

Tele psche wšo nasze sastupjerstwo dyrbimy my ſ naschim wobdźělenjom pschi pschichodźejcych wólbach do němskostatneho a pruskeho sejma dostać.

Naš knježerstwo a naš parlamenty w Němskej bźchu dotal swólniwe, nam najnjeńšeho, naschim wobnarodnym narodnym sajmam wotpowědowacego prawa pschisłuschicz.

Wjespravnistwo w nastupanju schule.

Schkodowanje na polu hospodarstwa, sarjadnistwa a sjawneho prawa.

Wróżozstajenje pschi sozialnej politiki a pschi pomocerstwu napołoża pschihłuschnikam narodnostnych mjeńšchinow šwjatu winowatosć, 20. meje šwój hłós wotedaċ za dozpěcze sastupjerstwa w sakonjedawajcych sejmach.

Prašenje narodnostnych mjeńšchinow je šo ſ należnosću zyleje Europy stało. Kak je tak należnosć srjadnje, wot toho wotwisnje dóst zyleje Europy.

Jenož naschonicži, ſ nalschich kruhow wuthadźany politikarjo rozumja wozrjanje tutoho problema tak schiroprawjecz a pschewjesnjecz, šo by pschi tym sajimam kraja a sajimam narodnostnych mjeńšchinow połsłuje.

Tohodla apelujemy na waš a waše narodne šwědomje:

Budźcże šebi wědomni samołwjenja
za idźerjenje waschoho narodnoscże,
za sbrjenje waschoho hospodarskeje existency,
za měrne wuwicże Němskeje kaž też zyleje Europy

a wuznajcże šo ſ wotedaċym waschoho hłoša 20. meje ſ waschej narodnosći a ſ jednoczeństwu narodnostnych mjeńšchinow, kotrejž žamžny dóst a wozrud stejisnje.

Wólbny wubjerk
Swjazka narodnych mjeńšchinow Němskeje.

Najnowiše z cyleho swěta.

— **Schkrowa powješć wo wójnje za jutšiſchi schiwork.** Mróčzsko je pschecżachuja, hłuboko, schercjato. W Jendźelskej šyncho ole hłsdno.

Kaž šo ſ Moskwy powě, w diplomatiſchich kruhach džiwanje šbudźuje, šo je afghanſki kral do Krima wotjěł, žaneho srěczenja ſ Ruskej njepodpiſchowaſchi. Ruske knježerstwo bě nekotre srěczenje pschihotowało, kotrejž tekst bě šo kralej pschedpołožił. Kral je wšcże namjeły wotpokazał, šo na to powolajo, šo je jeho politika dale na njewotwisnosć Afghanſtana srjelena.

*

W Smolenſchu w Ruskej je najwyſchiſchi šud 29 sastojnikow kriminalnje polizije sajał. Woni šu pjecza nekotre milijony rublow pschelſchiwili.

*

Ruske nowiny nastawki wozjiſchczenja, w kotrychž šo pschecżimo tomu protestuje, šo by angliſke knježerstwo Bela Khuna madźarskemu knježerstwu wudało. W sbromadźiznach w Moskwje, Leningradu a druhich městach šu šo protestowanske resolucije pschijate.

*

Rumunſkemu pschejdże je belgiſke knježerstwo dowolilo, w Belgiſkej bydlicz.

*

W Ploeschti w Rumunſkej je woheń w jenej petrolejowej zisternje nastaloschi šo na wulku liczbu petrolejowych zisternow roschěrił. Woheń je na dalokosć 40 kilometrow widżeć a pschezo wjeſchich rosmérow nahywa. Pschi hašenju je 5 wokołow šmjerć poczerpiło. Zyła krajina je ſ wohnjom wohrożena.

Naturska hojerka H. Freund

Magnetopatka, radźićelka za homöopathiju, biochemiju, Iris-wuspyty

na Jägerskej drózy 5I

3 mjeńšiny wot dwórnišča

Tón tydźeń rěčne hodźiny jenož **pjatk a sobotu!**

Přesadźowanje

Pjatk, 18. 5. 1928, popołdnja w 9 hodź. budu na dworje hoscenca „z Markgrafu“ w Budyšinje za Drjewowymi wikami

5ličnho walacha, lčšaka

(zwadna wěc)

na přesadźowanje předować. Zjawne wobhladanje do časa.

Arno Wuschick,
přisah. a zjawnje přist. přesadźowař.

Sylna holca do kuchnje

so k 1. 6. pyta. **Hermann w Drjezdźanach**
Wilsdruffer Str. 24, I.

Poručuja
howjaze, čelace a swinjace mjaso
po najnišich dnjowy, płačiznach
kaž też
wšě družin. kolbasow
punt po 70 pf.,
najl. sušene twory, połć a loj,
po 5 puntach tuńo.
Wšědne čopte kolbaski a kobulkowe kolbasy
R. Pěčka, rězniski mištr
w Budyšinje
na Žitnej hasy.

12 sylnych hus
blizko ke skobuntu na předań
w Brězyncy čo. 26.

Hospodzu
hic staršu hač 50 lět
pyta wudowc na žiwnosć blizko Budyšina.
Poskićenja pod E 11 na wud. „Serbskich Nowin“

Handrij Strympa
w Budyšinje
na Rózowej hasy 15
poruča
meble
a pólstrowane twory
Sym Serb!

27.
meje
swjatki

Kupujće štoržku-li trjebaće!
Wy kupujeće po tunich płaćiznach
we wubjernje wulkim wubjerku

Nowocasna strykow. drasta
dźěćaca lěčna drasta
trikotowe spódnje šaty
nohajcy, zoki, małe zoki
krawaty, samowjazaki,
rukajcy, slé

Njedźelu, 20. meje, wotewrjene!

Wilhelm Rudolph
ZBOŻOWE HALLE
FORM. HEINR. MÖLLER * BAUTZEN * KAISERSTR. 6
Aeltestes Strumpf-Woll-u. Tricotagenhaus.
Grösstes Spezialhaus für Mädchen- u. Knabenbekleidung a Platz.

Ratarskeho pomocnika
wot 15—17 lět starseho, kotryž ma lubosć ke konjej, so hnydom ze swjejbnym přizamknjenjom pyta.
Arnošt Paleř, hosćenc
w Sowrjecach pola Kubšic

Vogtl. gardiny
kupujeće jara tunjo pola firmy
Kurt Erler w Budyšinje na Žitnych wikach 11 znap. „Hot. Hwězdy“.

Nazwěsćki přinjesa wuzlik?

Serbja wola

njedźelu 20. meje

Serbsku Ludowu Stronu

do statneho a w pruskej tež do pruskeho sejma.

Městopředsyda wuběrka Serbskeje Ludoweje Strony

Wšě nowosće

za rubišća a šórcuchi su došłe

Najnowše mustry za jaki a pjelsć. poćehnjenja
Překwapjace nowosće wołmjaneho musselina
Tkaniny za zwjeršnje a spódnje suknje
Čorne a brune kašmirowe rubišća
Židźane wokołošijne rubišća
Čorna žida za pjezle
Francy, knetle, wobsadki

Tunja składnostna kup šórenchow k firmowanju!

Alfons Schauseil

w Budyšinje

Wosebity dom za serbsku drastu

Pětr Hančka

Wosebity wobkhod za nowočas. drastu za mužow a hólcow

w Kulowje

na Budyskej drózy 4. Telefon 64

Sakko-wobleki, wulkotne nowosće, z nowočasnych česanych tkaninow
Sakko-wobleki, módre, ševijotowe a z česan. tkanin., z 1 a 2 rynkomaj
Sportske wobleki z 2 kholowamaj, 1 dołhe a 1 Breeches-kholowy, we wšěch družinach tkaninow
Sportske wobleki z 1 dołhimi a 1 Knickerbocker-kholowy we wšěch družinach tkaninow
Čorne wobleki, tkaninowe a drapejowe, ze židu a bjez njeje
Gabardinowe mantle w najnowšich mustrach a nowočasnej formje z pasom a bjez njeho
Njepřemokawe kabaty w jednorych barbach a też w cyle wosebu. kašćikatych mustrach
Njepřemokawe kabaty z dobr. kože, z wumělsk. kože a z „Lederol"
Lěčne kosmičkate a cwjernowe jaki, jupy a kholowy we wulkim wuběrku
Lüsterowe jaki, čorne, módre a smuhate, jara derje sedźace
Wobleki za hólcow a dźěći, najwjetši wuběrk we wšěch mustrach
Tirolske wobleki za dźěći, tirolske jaki a kholowy, jara pyšne
Zamkařske wobleki, jaki a kholowy, woprawdźe indanthrenbarbne, najl. Köperdrell
Dźěłańske kholowy w jenož dobrych njeroztorhacych kajkosćach
Klobuki a čapki w rjanych barbach a we wulkim wuběrku
Zwjeršne košle, samowjazaki kaž też wšě wěcy za mužow we wulkim wuběrku

Moje płaćizny su tak nizke kaž móžno.
Prošu, wopytajće mje, namakače pola mje přecy to prawe a budźeće cyle wěsće spokojom

Tworykupow. towarstwo w Budyšinje

zap. dr. z wob. ruk.

Wot 18. hač do 26. meje 1928 předamy našim sobustawam wjetšu dźělbu
dźěćacych a žonjacych košlow a domjac. wobleckow a reformskich kholowow

wo wjele tuńšo hač smy nakupowali.

Košle za dźěći a žony wot 0.60 hač do 1.50 hr.
sportske košle, wulkosć 90/95 . . . . 1.60 hr.
sportske košle, wulkosć 100 . . . . . 1.70 hr.
reformske kholowy, módre frikot. 40/75 0.45 hr.
reformske kholowy, módre satin. 40/75 0.45 hr.
domjace wobleki, wulkosć 100/120 . . 1.20 hr.

Hišće ženje poskićene! Dobra twora!
Wosebite płaćizny! Wosebite płaćizny!

Předawamy jenož na sobustawy!

Sobustawsku kartku předpołožić!

*

Konservowy tydźeń so dla wuzamknjenja metallow. dźěłaćerjow z dźěła
hač do 26. meje podleši!

*

Njedźelu **20. meje 1928** je naš wosebity wobkhod manufakturskich tworow, wobućow a hospodařsk. wěcow na Serb. hasy w zakońcy dowolenym času **wotewrjeny!**

Cyrkwinske pohrjebow. zawěsćenje

za Saksku

(Spomožerske zarjadnistwo ludocyrkwinskeho zwjazka lajkow za Saksku)

w Drježdźanach-A

Albrechtowa dróha 91

Přijimanska staroba wot 15—90 lět / tunje wobstajne premije / bjez lěkařskeho přepytowanja / Wupłaćenje zawěsćeńskeje sumy w hotowych pjenjezach
Žadajće sebi hnydom naše prospekty. — Přijimarnja w Budyšinje:
W. H. Conrad, na Bohatej hasy 13

We Budyšinje **W. Häcker** na Žitnej hasy 7

mějićel O. Hartmann

poručuje wšě nowosće k swjatkam

Wobleki za žony a dźěći · mantle · kostumy · dołhańske bluzy · plisciowe suknje · štrikowane nowosće wšěch družin

Tunje płaćizny — dobre twory
Njedźelu 20. meje wotewrjene

Koła

znamki „Lanz"
z rukowanjom. — Napłaćenje 10 hr. — Tydźeńske wotpłaćenje 3 hr.

Joh. Klemm
na Serbskej hasy 1
Wobruče a narunanki najtuńšo!

Kože wšěch družin
kupuja po najw. płaćiznach a
črjewa
předawataj
Kießling & Erdenberger
na Zwonkn. Lawsk. hasy 54 III.
Sobotu w „Pod měsacu"

Barby · laky · barbiće · šablony
tunjo a dobre pola
Ericha Wintera
Brair. Měršec nasl.
w Budyšinje
na Drjewowych wikach 30.

Mužace a žonjace šaty, přešiwakiza łoža, dźěći a klanki
W. Köhler w Budyšinje
na Hłowneni torhošću čo. 9.

Přich. sobotu a njedźelu dawam

5% rabata

na wšě twory a Wy dyrbjeli tutu składnosć wužić.

A. Kasper ◆ Burglehn 11

Dźak.

Hdyž smy nětk našu lubowanu mać

Marju zwud. Dučmanowu

k poslednjemu wotpočinkej přewodźeli, čujemy so nuceni, zo bychmy so najwutrobniše podźakowali wšitkim, kotřiž su nam ertnje, pisomnje abo z rjanej wěncowej pychu swoju lubosć a dźělbraće wopokazali a našu lubu zemrětu k rowu přewodźeli.

W mjenje wšitkich žarowacych
Arnošt Dučman.

W Budyšinje, 16. meje 1928.

přiloha k číslu 114

SERBSKE NOWINY

Srjedu, 16. meje 1928

Elektriske wobswětlenje.

W Drježdźanskej wustajeńcy 1928 „Technische město", kotruž 16. meje wotewrja, budźe wulka mnohosć příkładnych a wubjernych wobswětładłow za bydlenske a wonkowne wobswětlenje wustajena, na kotrychž móže wopytowar khmanosć dobreho a rjaneho wobswětlenja dowidźeć.

Hačle w poslednich lětach su spóznali, kak wulki wuliw wšelakore wobswětlenje na dźěławosć a čłowjeku strowotu wukonja. Dale žadaše hobrscy rosćacy wukhod, zo dróhu a hasu přeco lěpje wobswětlichu a zakónčenje spóznachu w najnowišim času też sylnu wabjacu móc swětła. Znate słowo „swětło wabi ludźi", we wulkim měsće dźensa swoju wěrnosć jasnje dopokazuje. W połnym morju swětła błyšća so dźensa wutkane wokna, cyle twarjenja, hač cyłe dźěłe hasow sahuja w swětłowym kuzle mócnych pruhow a tak wuzběhnjene z wječorneje ćmy a wětrom zabłyskuja so mjenje abo bóle rjana swětłowa reklama. Za wobswětlenje trjebamy dźensa nimale bjez wuwzaća elektriske žehlawki we wšelakej sylnosći wot najsłabšeje hač do hobrskich swětłomjetakow.

Kajka ma *nětko dobra* wobswětleńska připrawa być? Přede wšěm ma wobswětlenje dosć sylne a wobstejnosćam přimjerjene być. Mamy tu zaso rozeznawać powšitkowne a městne rozswětlenje. Na žadyn zaso njesmě swěca do wočow kałać, dokelž přesylne swětło přepina wóčko a nakhwilnje widźenje samo pohima. Jako zasada ma płaćić: **Jenje žanu nahu**. Hawka wužiwarjow Žehlawka dyrbi přeco we wobswětlacho (armaturje) tak zawjerćana a připrawjena być, zo žane na žehliwe nitki lampy hladać njemóžeš, hdyž to woči slepi.

Wažnosć dyrbi wobswětlenje stajne być a njeměnjacych kontrastow mjez jasnym a ćěmnym měć, zo by swětło dostawamy, hdyž zakryte žehlawki wotkryte pruhi do wjercha mjetaja a z njeho potom dele padaja, mjenujemy to indirektne wobswětlenje. Dokelž tak při ni mjanego wuraznego słónca nimamy, poćuja so wšo žara njeplastiske. Wuživamy tuž najwjetši delu indirektne wobswětlenje, kotrež je też stajnje tola direktne pruhi wusywa. We wěstych přirjadach kóžde z njeju derje skutkuje.

We wustajeńcy „Technische město" namakamy we wotdźělu elektriki wšelakore dobre wobswětlenje na rjanych příkładach. „Dobre" a „spatne" budźemy přece porno sebi widźeć a potom móžemy sami posudźować a jasny rozdźěl pruhować a poznawać.

W nowočasnych wobydlenjach budźemy widźeć, kak wšelakoro je možno, bydleńsku a sparnu jastwu, kuchiniu, jědźelnju abo kupjel wobswětlić. Budźe też pokazowane, kak móžemy swěcy z wuživanjom špihlow natožować.

Klamowa wulica budźe swětłopruwace wukładne wobla pokazować! A tu budźe wšě možne wobswětlenje po rjadu zaswěćene a też wuraza a dobra swětłowa reklama widźeć. Wopytowarjo budźa so potom sami přeswědčić, kak wjele rjane wukładne wobla wonka wjele kuzło swětła dobywaja.

Też w dźěłarnjach, pisarnjach a wšěch přemysłowych a wobkhodnych městnosćach budźemy wubjerne wobswětleńske připrawy widźeć. Při pućach, dróhach a hasach cyleho wustajeńšća budźa samo nowe wuhlowe postajene a wulke swjedźeńske městne mjez wulkotne wobswětładła najnowišeje konstrukcije wobswětlene kaž wodnjo w słónčnym bliskanju.

Wjele wopyt Drježdźanskeje wustajeńcy „Technische město" zmóže bjez dwěla cyle wosebite wuznaće.

P. D.

Katastrofalne wohnje w holandskich lisćencšćach.

Wjaza wjeow z wobnjom wobdatych. — Cžłanja wobydlerjow.

W njejsewjetej prowinzy Drenthe, we wokolinje Emmena, pšiła pšichi němsko-nijosewišich njescach, jedźeła šijo wjazy dnjow **wulki woheń w tymjenišchejach**, kšy je jo katastrofalnje wošćerił. Njeznamerne krajiny tymjenišćeja a wjra steja w płomjenjach. Wjele wjeow je z wobnjom wobdatych, wobydlerjam poradźi jo hišće w posledním wokomiku straschnu wokolinu w najwjetšich nuzach wopuschćeć. We wjazach Plazjendaveen, Esschedorween a Daredoorn stej w cišchi dźeł chěžow w płomjenjach. Stajny wětr pschenoschuje wohenj dale a dale.

Hnb cuje organizowana wobnjowa wobora je, kaj jena **katastrofa nowina pšiche, pschecžewo katastrofje** dopołnje krosmožna a prózuje so, na najsedmorišche wałcnje, wohenj jenož nětkaj kamjeschować. Nětko dźeła wojakow do demapytanje krajiny wotpósłaćeć. Tola tej tuczi njebudźe wjele wušmatkować móz, **dokelž so wohenj hłubje a hłubje** do semje žarje. So wohenj nicoby jich cžołmy šnicjit, wumjeršćachu dźěry do jich dna a ponórichu je, so bychu je połnišcho jako pschacz mółli. We wjazach, kiž su wot wobnja wobdate, je jich psches 1000 twarjenjow wobrożenych. We wjacych nižosewišich městach sběraju so frědri k pomozy z wobnjom schkodowanych.

Cžłanja wobydlerjow i wobrożenych fónčin bě nusna. Wjele a druhu nadobu, kiž wjaz jsobu wjacy njemóžachu, **sajscžehachu do pčka**, dokelž je pšit pschi tymjenišchejowych wobnjach i wšěm schkitom. S wulkej nusnosću wurunowachu fóždy swoje domnke a snošyu najnuzniše nadobu na wozy a cžołmy. Cžłanja na cžołmach wotdźěa pomérnje derje.

Nakładźene kary a wozy pak dyrbjachu wopraudźe trascžaju jěšću pschetrjacž. Podźimy dołho wjedźeschе pucž psches hnsty kur, kiž do wocžow palesche a na duch jo lěkaschče. Sso palaza krajina nocžnyschе kónza wsjacz. Na lěwo a na prawo, prědu a sady płomjenja a mróčele kura.

Sso palaze tymjenišchcža a kur poliščežchu hišćny napohlad. S hobrschego wohnjowego morja japachu płomjenjowšoko k njebju. Stajny wětřik cžerjesche schkrč jako wohnjowe wobrazy. Tołsty kur lčža jo nad palazej krajinu, ja, cžuli ftónzo a pschewobroca dźeń do nozy, jenož płomjo palazeho jo tymjenišćeja wobswětła wokolinu. Wo nahładze cžłakanjow na jo i tym liščicz, so jo wohenj w pschichodnych hujach, haj hamo w pschichodnych tydźenjach njebudźe kónca. Bjeschowni namakaju w zyrjwjach, schulach a druhich sjawnych twarjenjach pschekutowaneho kraja swój sthow.

Dźełacžeć, kiž je ś pjecz shubjenymi w tymnischcžach dźłat, powědasche, kak je shromadnje ś nimi hacž do posledźnjeho wotkmika w tymjenischcžach wutrał. Jako pak wichor njenadźišu ś njewerjonnej pschschnosću njeliczenne schkrče pschecžewo nim njetałche, dyrbjachu tak khětše kaj móžno cžakmyć. Dokelž zyłneho kura da niczo prawe widźeć njemóžachu, jakopowdachu so nastajnje a sabłachu jo helwak nětkaj. Wón słónczne niczo wjaz wot swojich pjecžich towarischow njewuhlada. Hačzrunješ ja nimi wołasche, njedosta zaneč wotmołwy a tuš je dale a dale běžał, pschezo pschescžkany wot hustscho kura a horzeho płomjenja. Słónczne je pschepołcony a wujachlany dalschemu njesłoju wotcžekmył. Myšli sebi, so ju žo tamni w **kurje sabuchli** a w płomjenjach spalili.

Sapóšłane.

Wólby.

Njedźelu, 20. meje, maja so nowi sapóšłanzy wolicz do němskeho sejma (Reichstag) a w Pruskej sbohom też do krajneho sejma, (Landtag). Kóždy, kiž je němski statžan a 20 lět stary, ma prawo a też winowatosć wolicz. Też žony a holzy. Też my Sserbja. Haj, runje my Sserbja njeżnemy kni tyež, ale dyrbimy wolicz. My Sserbja smy stajnje a wschudże nasche wótczinske, naschе statžanske winowatosće dopjelnili, smy stajnje najswěrnischi statžencu byli. To dyrbmy a budźemy też w nětčišchim nowym a cžežšim ciasu cžinicz. Tohodla póndźemy też my a póndźemy wschitzy njedźelu k wólbje. A to dyrbimy a budźemy cžinicz cžim bóle, dokelž su wólby skoro jenicžka składnosć, so kóždonosći knježeństwa a sjawnosće, haj swětowemu swědomja no naš słožimy; so njemohł nichtón rjez: Sserbja jo bo pominuli; Sserbjo žani wjazy njejsu! Nć, my tu hischcže smy a dyżemy dale žiwi tyež po Bożej wólji. Tohodla budźemy njedźelu pschi wólbje wotedacž swoje šerbske błoży za naschu šerbsku stronu. Swój ke swojemu. Kaj Němc a kóždy druhi narod wschudże tomu, kótrež wón zaho narodna mjeńšchina w zusym kraju bydli, staitje a jenož swoju němsku, swoju narodnu stronu woli a dyrbnješ žaneho wubładuą njemóc, so koho se swojich wuzwoli, tak dyrbimy tola tež my, kiž njejsmy w zusym kraju, ale bydlimy na **naschej semi**, też staitnje je jako Sserbja wuznaczi pschi naschich wólbach. Njech je naš też mało cžłodka. To sa naš žana hańba njeje. Sšerje sa tych, kiž žu na tym wina, so je naschi šerbski lud tak turowje po tupił a pocžišchczował, so je nčił tak mólczki! A byrnjež je naschich šerbskich kandidatow žanoho wuzwolicz njemóhli, schto to wo to? My cžinimy, schtož nam cžesćej a žwědomje kaže. A podarmo tola žadyn naschi błóh sa šerbski ludowm stronu wotedaty njebudźe! Wschitzke naschе błoży budźa liczene a ważene!

A njeje traschi naschi program dobry? Njeje taschi, so móże jón kóždy spravowny a dobry Sserb podpisacž? Cžitajeże jón a rosponimajeże!

A dale. Naschе błoży pak maja hischcže dalschu ważnosć. My Sserbjo smy jeżi ruku faiwali s druhimi narodnymi mjeńschinami Němskeje, s Polakami, Danami, Frisami a Litwinami. Cži tej wschitzy wola 20. meje swoju narodnu stronu. Ale my wschitzy smy ś nimi na krajnej liščinje narodnych mjeńschinow Němskeje sjednoczeni a dostanemy sawdcže w nitrym sjednoczenju naschich sapóšłanzow do sejma.

Tuž mnjinje do boja pod šerbskej chorhoju sa sprawnosć a khcheschanku luboscž pod **cžišłom 18** sa

Serbšku ludowu stronu.

Nicwupučujće do Kanady!

We měšcžanišku, kiž jo ś praschenjemi wukaja šabera, cžitamy leschkowoge: „Psched krótkim je so wjele dźiwopytanczej ś Němskeje do Kanady natwalilo, schtož so ś hospodarskimi wobstejnoschcžemi a pschijimliwoschu tuteho kraja njehodźi sjednoczicž.

Jendželske a kanadiske łódźne towarischa psches jich pschemérne khwalenje Kanady maju winu na wopacžnem pschedstajenju, kiž powschitkownje wo tamnich wobstejnoschcžach knježi. Nodcžemy wčeż, so ma kraj wulki pschichód, dokelž pak je jenož pomalu wuwiwa, njeje móžno, zuljch pschipuczowarjow bjes kriży pschiwabicž. Dokle na pschipuczowazych poruno pschijimliwoschi kraja je hišće tak wulki, so žu hamo ludźo i maczerschego kraja. Jendželskeje bjes dźěła. Hačzrunješ maju turźi, pschipuczowarjo, dokelž jendželscu rěcž wobkniczu, pschezo možnosć, jo pospčežace składnotne dźěła pschewinacz, dha zuli pschipuczowarjo tajkeje lepschiny nimaju. Schtož je žo w schuli cžowanji tajkeje lepschiny nimaju. Schtož je žo w schuli nawukłu, to w praktiskim žiwjenju njedožaha. Jenož nekotrzi maju žbožo, so jich němske firmy pschistaja a so žo jim ś tym podkoł k nawukłanjeniu zuleje rěcže poskicz.

Němske towarischtwo w Montrealu, kiž je žo k podpjerje potrěbnych krajanow sałožiło, je hižo sta Němcow łóžeje starobny a powołanja jako dołoptyczny sapijałko.

Najhubjeńše žu wukłady ja němskeho pschekupza, njeż tym so tatarjo w najwjeczornem kraju ś twowsaczom synny derje sałuża.

Schtóż jebi potałkim myšli, so je Kanada wuswołeny kraj, tón jebi swoju kroczel derje a ś cžałom rosmyšli.

Wo njedźelskich jězdnych łśikach na železnicy.

Wot łrjedy 16. meje 1928 wudawaju so na Budyšinskim dwórnischczu też njedźelske nawróčne jězdne liščki do **Khocjebuza**. Jězbna płacžizna 3. rjadownje wuczinja 5.60 hr., 4. rjadownja 3.60 hrivnow.

Wot 15. meje 1928 hnědża so ś njedźelskimi nawróčkami nyni jězdnymi liščkami jenož łśicžki z Khocjebuza do:

D 129 ś Budyšcina 12,28 mjes Drježdźanami a Shorjelzom.
D 117 ś Budyšcina 21,20 mjes Reichenbachom we Vogtl. a Shorjelzom.
D 113 ś Budyšcina 9,28 mjes Shorjelzom a Reichenbachom we Vogtl.;

nimo tčho we wokrjesu Drježdźanskeje direkzije němskołatnieje železnizy:

D 221 mjes Drježdźanami a Žitawu
D 220 mjes Žitawu a Drježdźanami
D 115 mjes Hosom a Drježdźanami
D 116 mjes Drježdźanami a Hosom
D 111 mjes Lipškom a Drježdźanami
D 141 mjes Lipškom a Drježdźanami
D 114 mjes Drježdźanami a Lipškom
D 178 mjes (Khocjebuzom) Wulkim Hajnom a Drježdźanami
D 179 mjes Drježdźanami a Wulkim Hajnom (Khocjebuzom)
D 63 mjes Bodenbachom a Röderauu-Barlinom
D 64 mjes Barlinom-Elsterwerdu a Bodenbachom
D 75 mjes Kamjenicu-Röderauu a Barlinom
D 76 mjes Barlinom-Elsterwerdu a Kamjenicu.

Sšiwobodne daty špěchne cžahi šmědża so, dokołkoš na cžarach Drježdźanskeje direkzije němskołatnieje železnizy wobłhadźeja, tej šwjatki ś njedźelskimi nawróčnymi liščkami wužiwaj.

Ale špěchne cžahi
D 63 a 75 mjes Röderauu a Barlinom,
D 64 a 76 mjes Barlinom a Elsterwerdu a
D 178 a 179 mjes Wulkim Hajnom a Khocjebuzom

njeješmědża so šwjatki (wot 25. hacž do 29. meje) ś njedźelskimi nawróčnymi liščkami wužiwacž.

Cyrkwinske powěsće.

S Ratej.

Boże špitze budże rano we 8 hodź. šerbska špowědź a šwjate wotkasanje, dop. w 9 hodź. šerbske a ½11 hodź. němske kemicheńe.

Wusudźenja.

Lawiński žud w Kamjenicu jednaschе pschecžiwo wopschet khłostanemu škakarej Mikławschej Kindermannej ś Khróšćic. Wón měješeche jo samolwicz dla spytaneho cžežkeho paduschstwa, dla dokonjaneho paduschstwa a dla jebanstwa. My nozy wot 5. k 6. abo wot 6. k 7. januarej 1928 dobu je do kontora Kamjeništeho žitneho domu w Kaneczjach yo tym hacž bě wokno mutiózkář a samk rospačžił. S cžežkim jolesom spyta je do tam stejazeho pjenjezneho khamora dobyć, dokelž wěrjesche, so je tam wjele pjenjez. To pak je jemu poradźiło wjeze. Hačzrunješ wobskorjenu prjesche, mózachu jeho wo njesłutku pschepokałacz, džiwaju na indizije. Kindermanna tohodla špytanemo šapschekamanja k 3 mězagam jastwa sasudźichu. — Wón běsche dale wobskorjenu, so je wukładny kaschčik pschi klamach Pawoła Langi w Kukowje w nozy wot 30. k 31. dezembrej 1927 ś mozu rospačžił a tam wupołożene wotmjane twory žebi pschijiwoził. Hačzrunješ bě jara podhladny, njemóžachu jemu dožałowaje winy dopokazacž. Tohorunja dyrbjachu jeho wuwinowacz dla jebanja wo worcežinu pola korežmarja Běrka w Jěžowje, dokelž jemu njemóžachu dopokazacž, so worcežinu wot wscheho špožałka šapłaczeż njeje chcył.

Sahrodnik Pětr Nowak je Sousčanez pschedawasche 5. a 19. januara 1928 na tudomnej, tydźenšćich wikach jutru, kiž je była złażena. Hačzrunješ porjesche, so w běhu 40 lět ani jónu hubjeneje butry na wiki pschijenjeł njeje, mózachu jemu nawopak dopokazacž a ja winowateho špóznacž. Wón dóšła 30 hrivnow pjenjezneho khłostanja.

Přilopk.

* **Ssamomordarstwo pšched shromadzeni pschistajenemi.** 25lětny wobhdźeł mebłoweje fabriki we Wróćišławju swoła pjatk dopoldnja w 10 hodźinach wschitzkich swojich pschistajenych do kontora. Jako běchu so wschitzy shromadźili, wuprajcha so jich, kak na cžasu je. Lódy běchu pschistani je špodźiwanjom wotmołwili, prajt wón, so je runje pšched lětom tej swój nan w šamknem wokomiku wumrěł, wuczahny revolwer je saka a tšeli je do spanja. Pschicžina k tutej krocželi ma je pjecza pytacz w hubjenym połoženju wobkhoda.

* **S motorsteho kola padnyła a ś cžałom pschejedżena.** Pola Merseburga cžahnyše motorowy kolesaŕ, kiž mjerzeše na sozjuliym šedle swoju njewjestu šedżo, pšched pschikhadzajym cžahom hischcze ruce pšches kolije jaźdź. Pschi tym pak šhubi je na kolijach. Lokomotiva mlodu holzu šhrabny a ju połowinje rosmjerje

*** S automobilam do cžrjódy dżeżi.** Pola Contonella njedaloko Trieste w połnócnej Italskej sosedze automobil, kotremuż bésche so wodźidko sarjetnyło, do cžrjódki schulskich dżeżi. Dwě dżeżi wostaschtej na městnje morwej leżo, pjerj bu cžežko sranjenych.

*** Bilanza wo puczowanju wokoło semje.** S Ameriki so wo rekordze we żenjenju na ozeanskim parniku powě. „Empreß of Australija" wróći so ſ puczowanja wokoło semje, kiż pisches Europu, Indiju, Chinu a Japansku wjedżesche, ſ nim mjenje hacž 12 porami! Tuczi salubowani ludzo njebéchu so ze sławom spokojili, ale so hnydom wot kapitana swérowac dali.

*** Malaria w Transvaalskej.** W połodnjoskej Afrizy, w Transvaalskej satkadża malaria, kotraż je po powješenych ſ Johannesburga najcežschа ja wjele lět. W běhu poslednich 6 njedżel je tam 200 wobydowoh na tute straschnu chorosć wumrěło. Liczba żmjerznych woporow bywa tydżeń a wjetscha. Wyschnoscże maju so ſ wulkimi wobcežnjosczemi bedżicz, so buchu nusne lekarstwa wobstarale.

*** Wojowanje pischeżiwo słoczkam w Arabskej.** W Kowejcie sceła lětadła za wojowanja pschcciwo Wahabitam pschihotowane a dyrbża mesto pscheh nadpadom tuteho njepschecżela zakitowacz. Tute lětadła wojuja pak nětkole pschecżiwo druhemu njepschecżelej, pschecżiwo bobrikim rojam słoczkow, kotrez po zymym kraju wulku schkodu cżinja. Lětadła zbehnychu so do powětra, so buchu roje słoczkow rozchnale. Někotre lětadła pak běchu nuzowane so sasso delcznyschcżicz, dokelż běchu so słoczki na khodżaki sesydale, kotrez so tehdła njemóżachu trichacz. Też w połodnischim Iraku su słoczki sakhadżene, njejsu pak tam telko schkody nacżinile.

Sapóślone.

Scerbjo, wuhwolcże w Sakskej a Pruskej sa nemski sejm (Reichstag) pod cžišlom 18, a sa pruski sejm (Landtag) pod cžišlo 4a Scerbsku ludowu stronu!

Mésterjschedżyda Scerbskeje ludoweje strony.

Z Łužicy

* S Gozdbacha. Sandżeny pjatk su ſo swojoje dżéwcerja Otty Hohnana trójnjeli narodżile. Schwójba, kotraż ma dotal hižom 7 dżéci, jeje w thudujschich wosczesnjoschach żiwa a někto bu żohnowanje na dżéczach hodom tak wulke.

* S Połcznicy. Pjatk popołdnju w 5 hodź. je 16tny mlody cžłowjek na jenym twarschkim muschu na hubomletnym schulskim hótzu cžežke njeschczesczo skutkił. Jako ſo twarschkaj dżiwadżerjej bliżschetaj, cžekaju niedobżink. Tola na hanschnym wjecžoru icho policija hischcze wuhladaj.

Hamtske wozlewanje: z Budyšina.

Přesadźowanje wotrubow a čaobra

Sobotu 19. meje dop. w 10 hodź. budża so we wojerskim zastaranskim hamże w Budyšinje na Lubijskej drózy 48 wjetša dźělba rżanych wotrubow, rżaneje pjecowanskeje muki a zdobom dźělba stareho żeleza, stareho cynka a starych lampow na přesadźowanje přodawać.

Wojerski zastaranski hamt w Budyšinje

Hospodarski rozhlad.

Sériedu 16. meje 1928

Wčerawše kurzy w Barlinje.

1 Dollar . . .	4,1755	100 pólsk. złotych .	46,75
jendželski punt .	20,379	100 čěskosł. krónow .	12,374
100 swajc. frankow	80,47	100 franc. frankow .	16,435

Na Barlinskej burzy wjeżera kurzy efektow hrosnje kleßnychu. Wschelake akcije hacž do 20 proz. pschihódżichu. Na tónzu burzy jewi so snadne sfrjeżenje. Kurzy dołżnych a renteiwych lisżeinow běchu słabe.

Na produktowych wikach w Barlinje jetnjotsche so wjeżera dalsche sełabjenje. Pschenża 10 pj. pschihódżi, wowsa 5 pjenjezkow. Rożla na swojej dotalnej płacżisnje wobsta a je nikto wo 1 hr. 15 pj. trózicha pschenży. Wjeżera płacżesche zentnar

w Barlinje

pschenży 13,10—13,25 r, rożki 14,25 hr.
hacž 14,35 hr., jeczmjenja najlepschego 12,60
hacž 14,50 hr., wowsa 13,20—13,50 hr.

w termijowym wikowanju

ja meju: pschenży 13,77½ hr., rożki pak 14,80—14,75 hr., wowsa 13,70 hr.
ja julij: pschenży 14,32½—14,30 hr., a rożki 13,60—13,58½ hr., wowsa pak 13,87½ hr.
ja september: pschenży 13,55 hr. a rożki 12,52½—12,55 hr.

Pschihladajcej pytaju

Lepjerja ja powoldnju, Woto Tuchpapier A. G. w Hrodku.
Pjekarskeho, Müller w Bróżnje pola Kamjenza.
„ Pluschka w Kiju pola Mużakowa.
„ Knappe w Borschczi pola Mikowa.
Dżowku, Biesold w Tżelanach.
Kłampnarskeho, Nikolaj w Rużakowje.
Rězniskeho, Köhler w Niedźwaczidle.
Muczobnika pjekarskeho, Knappa w Borschczi p. Mikowa.

Na pschedań.

Kruwa bylna podhobna we Wujezu 8, we Zurizach 22. Wóz dżéczaży w Budyschinje, Rużowa hasa III n. l.

Kobla 3 Ltna, we Sslowjenzu, Wuzica 18.
Kóń rusti, Glan w Hornim Wujezdże.
Sćipno we Kulowje, Wojerowska dróha 20.
Wuzżti chójnowe, Wach, bótzkich mischtr w Sdorfe, Zyrkwinska hasa 18.
Kolo motorske w Malem Wjelkowje 8.
Sćhód, buda bróny a pluh, mésczanska pjwarnja we Kulowje.
Wohnischczo a dżéżan wóz w Kamjenzu, Budyska dr. 33.
Prohata, Rużża we Wutkim Wodole.

Pschepodżiwanje

Kóń 5-létny, wałach, lischak, pjatk 18. meje dop. w 9h. hodź. w hoscenzu „K markhrabe" w Budyschinje na Drjewowych wikach.

Škrowe denješe.

Produktowe wiki w Barlinje dnjesa dop. 3/11 hodź.: **Sšnadny wobrot, ale płacżiny ja połdżischze termije sterje sfrjeżene.**

Dop. 3/12 hodź.: Każ psched hodżinu.

Płacżiny na Barlinskich produktowych wikach.
Żito a wollowe symjo po tuni abo 1000 kg, hewak 100 kg.
Płacżiny po złotej hriwnje.

	15. 5.	14. 5.		15. 5.	14. 5.
Pšeńca	262-265	264-267	buny	23-24,00	23-24,0
rožka	285-287	285-287	woka	24-26,00	24-26,0
nal. jeczmjeń	252-299	252-290	módre lupiny	14-15,00	14-15,00
naz. jeczmjeń	—	—	žołte lupiny	15-16,00	15-16,00
wows	264-270	265-271	zeradella	—	—
kukurica	232-235	232 235	raps. wosusk	19,0	19,00
pšeńc muka	33-36,50	33-36,50	lany wosusk	23,80	23,80
rżana muka	37-39,50	37-39,50	pocn. melasa	—	—
pš. wotruby	17,00	17,75	bórnj. kruški	26-26,50	26-26,50
rżano „	19,00	19,00	syno, 50 kg	2,60-3,00	2,60-3,00
lane symjo	—	—	rżana słoma	0,90-1,05	0,95-1,15
raps	—	—	pšeńc. „	0,90-1,0	0,95-1,15
hróch	35-38,00	36-38,00	wowsna „	0,80-1,00	0,80-1,0
pjeluški	24-24,50	24-24,50	jeczna „	0,80-1,00	0,80-1,05

Jèzdny plan automobila mjez Budyšinom a Kamjencom

płacący wot 15. meje 1928.

	6,35	6,48	—	12,20	14,04	14,04	—	z Bud., z autow. haty přijedże	7,43	—	13,32	13,54	—	—	22,35
	6,36	6,44	—	12 22	14,05	14,05	—	do Bud., na dwórnišco wotjedże	7,48	—	13,31	13,53	—	—	22,33
								Zwizki k čahanm:							
wot Bukecy	W 5,44	Nur pondl.	: 9,06	11,22	12,20	16,53	16,53	z Drježdź., hl. dwórn. přijedże	11,00		*15,54		20,01	22,17	24,00
	W6,12		: 10,19	12,26	14,05	18,47	18,56	do Budyšina - - wotjedże	9,01		*14,18		19,00	20,42	22,33
	4,19		: 8,42	11,12	11,12	16,13:	18,13	ze Zhorjelca - - přijedże	11,09		15,25		19,12	22,04	0,15
	b,34		: 9,27	12,22	12,22	18,58:	18,58	do Budyšina - - wotjedże	10,21		14,10		18,36	21,20	23,50
	W5,57		8,27	11,35	11,35	18,13	18,13	z Wjelećina - - přijedże	11,05		14,43		—	20,16	**23,38
km	W6,23		8,54	12,01	12,01	18,41	18,41	do Budyšina - - wotjedże	10,35		14,14		19,00	19,48	**23,10

	Auto wotjedże z Budyšina do Kamjenca							: = spěšne čahi.	Auto wotjedże z Kamjenca do Budyšina						
1	6,36	6,45	10,25	12,31	14,10	19,00	19 56	z Budyšina, dwórniša - -	7,47	8,55	13,39	13,52	18,25	19,39	22,12
1	6,38	6,47	10,27	12,33	14,12	19 01	19,57	Budyšina, pósta - - - -	7,45	8,53	13,28	13,50	18,23	19,38	22,10
2	6,39	6,50	10,30	12,36	14,15	19,03	20,00	Budyšina, „Serbskeho Doma"	7,42	8,51	13,25	13,47	18,20	19,36	22,08
3	6,41	6,52	10,32	12,39	14,17	19,05	20,03	† Budyšina „Hosć. Kronpryncа"	7,39	8,50	13,23	13,44	18,18	19,34	22,07
4	6,45	6,55	10,35	12,43	14,20	19,08	20,05	† Ratarjec - - - - - -	7,35	8,46	13,20	13,40	18,15	19,32	22,05
6	6,49	6,58	10,38	12,47	14,23	19,12	20,0	† Třjoch Hwězdow - - -	7,31	8,45	13,17	13,36	18,12	19,27	22,03
8	6,53	7,03	10,41	|	14,26	—	20,12	† Bóšerjcy - - - - -	|	8,41	13,14	|	18,09	|	21,59
8	|	|	|	12,50	|	19,15	|	† Nowe Hrochašcy - - -	7 27	|	|	13,32	|	19,24	|
10	|	|	|	12,54	|	19,19	|	Hodźij - - - - - - -	7,23	—	|	13,28	|	19,20	|
10	|	|	|	12,58	|	|	Bóšerjcy, Janecy - - -	7,20	—	|	13,25	|	|	|
10	6,57	7,08	10,43	13,02	14,28	|	20,16	† Debišćanskeho puća - -	7,18	8,33	13,12	13 23	18,07	|	21,56
11	7,00	7,06	10,46	13,05	14,31	|	20,19	Prócec - - - - - - -	7,15	8,35	13,09	13,20	18,04	|	21,53
13	—	7,10	10,5	—	14,35	|	20 23	† Libonja-Čornecy - - -	|	8,32	13,05	|	18,00	|	21,50
14	—	7,12	10,52	—	14,37	|	20,25	† Puć do Pozdec - - - -	|	8,30	13,03	|	17,58	|	21,48
15	—	7,14	10,54	|	14,39	|	20,27	† Lejna - - - - - - -	|	8,29	13,01	|	17,56	|	21,47
16	—	7,16	10,56	|	14,41	|	20,29	Lejna, hoscenc - - - -	|	8,27	12,59	|	17,54	|	21,45
17	—	7,19	10,59	|	14,44	|	20,32	Zywic, hoscenc - - - -	|	8,25	12,56	|	17,51	|	21,43
18	—	7,2	11, 2	|	14,47	|	20,35	† Swinańje - - - - - -	|	8,22	12,53	|	17,48	|	21,40
20	jèzdźi jenoż wšědne day	7,25	11,05	|	14,50	|	20,38	Klóštra Marijenje Hwězdy -	|	8,19	12,50	|	17,45	|	21,37
11	—	7,28	11,08	|	14,53	|	20,41	† Knižny puć Jawor-Miłočicy -	|	8,17	12,47	|	17,42	|	21,35
12	—	7,30	11,10	|	14,55	|	20,43	† Miłoćic (puć do Halkirowa) -	|	8,14	12,45	|	17,40	|	21,34
14	—	7,35	11,15	|	15, 0	|	20 48	† Thonberga, hoscenca - -	|	8,12	12,40	|	17,35	|	21,30
16	—	7,38	11,18	|	15,03	|	20,52	† Brěznje (puć k dwórnišću) -	|	8,09	12,37	|	17,32	|	21,27
17	—	7,40	11,20	|	15,05	|	20,54	† Brěznje (hosć. „Krónpryne" -	|	8,07	12,35	|	17,30	|	21,25
18	—	7,44	11,24	|	15 09	|	20,58	Kamjenca, „Stónca" - - -	|	8,04	12,31	|	17,26	|	21,22
19	—	7,47	11,27	|	15,12	|	21,02	† Kamjenca, plunsafnje - -	|	8,02	12,28	|	17,23	|	21,20
19	—	|	11,30	|	15 15	|	21,05	Kamjenca, dwórniša - - -	|	8,00	12,26	|	17,20	|	21,18
								Zwizki ze żeleznicu:							
	—	8,06	12,24	—	15,30	—	22,30	z Kamjenca - - - - přijedże	—	7,36	11,25	—	17,00	—	21,15
	—	9,45	14,00	—	17 08	—	24,00	do Drježdź., hl. dwórn. wotjedże	—	6,03	12,17	—	15,14	—	19,30
	—	—	—	—	17 07	—	21,20	z Kamjenca - - - - přijedże	—	7,55	—	—	14,46	—	19,44
	—	—	—	—	18,20	—	22,26	do Biskepic - - - - wotjedże	—	6,50	—	—	13,42	—	18,40
	—	8,16	13 10	—	17,57	—	21,27	z Kamjenca - - - - přijedże	—	7,49	9,34	—	15,18	—	19,03
	—	9,06	14,06	—	18,45	—	22,31	do Zleho Komorowa wotjedże	—	7,01	11,06	—	14,30	—	18,17

Dalše wukazuje zarjadnistwo za awty, wobkhad w Budyšinje na Tżelanskej drózy 45, dalokorčžak 2561.
Za krótke jězby hač do 2 km płaci 15 pj. † = Tu zastawa jenoż pe potrjebnosći. * Jenoż sobotu. ** Sobotu a niedźelu.

Towaršwowski powěstnik.

Bukecy. Bukečanske serbske towaršwo a spěwne towaršwo „Radosć" wobdźěłitej so na bibliskim jubileju a wosławjenju Michała Frencela w Budestecach z khorhowju. Wotjědźemy na dnju Božeho stpića połodnjo w 12 hodźinach wot Pomore. We bohate wobdźělenje prosytej předsydstwo.

Budestecy. Serbske tow. „Lubin". Naše sobustawy zeńdu so połnoličbnje jutře stwórtk pon. w 2 hodź. pola Rózikec, k sobuswjećenju „Michał Frencelowcho swjedźenja". Čestnje a bohaće budźimy zastupjeni. Předsydstwo.

Hornja Hórka. Tow. „Lužica" wobdźěli so na Frencelowym swjedźenju w Budestecach 17. meje 1928. Temu so Tow. ½2 hodź. pop. w Mišonskej Piwarni zhromadźujo. Knjeża dowórnicy so proša, wšém sobustawam to wozjewić. Wo bohate wobdźělenje so prosy. Předsydstwo.

Hodźij. Serbske tow. „Jaroměr Imiš" wobdźěli so na swjedźenju 200lětneho jubileja serbskeje biblije w Budestecach. Wotjědźemy z cahom 1.55 hodź. ze Žičenja, z Budyšina 2,14 hodź. abo z kolom, je to kóždemu k woli přewostajene. Zetkamy so we hosćencu „zum Forsthaus" w Budestecach". — Měsačna zhromadźizna je 20. 5. popołdnju w 5 hodź. pola Mrózce. Přeje so, zo by so kóždy sobustaw wobdźělił.

Z Khrósćic. „Serbsoław" přeprošuje wšitkich wutrobnje na zjawnu zhromadźiznu na Bože stpiće wječor we 8 hodź. pola Natušec. Rěčeć budże so wo předstejacych wólbach.

Porśicy. Jednota Sokoł ma tutón tydźeń sobotu wječor w 8 hodź. zwučowanje. Kóždy ma cyle wěste přiňć, zo bychmy hišće k našemu powjećenju khorhoje wuknyli. Načolnik.

Pančicy. Jednota Sokoł ma pjatk (18. V.) zwučowanje wječor w Pančicach. Njech wšitcy přiňdu. Načolnik.

Zjednoćeństwo serbskich wučerjow chce so při woswjećenju Frencelowych narodninow w Budestecach stwórtk, 17. meje (Bože stpiće) popołdnju we 3 hodź. korporativnje wobdźělić, dokelž so tu jedna wo česćenje zažnoho, wuznamneho spěchowarja serbskeje kultury a so tu zhromadne wobdźělenje skerje hodźi, hač při narodnych zlětach, hdyž tomu zwjetša służba sobustawow pola narodnych towaršwstwow zadźěwa. Sobustawy so tohodla lubje proša, so wokoło swojeho předsydstwa zhromadźić. Čaly: 14,16 h., auto 14,14 h. z Budyšina a dwórniśco, 14,10 žitne wiki).

Hłowny redaktor a zamołwity za politiku: Marko Smolerj w Budyšinje. — Za lokalny dźěl a feuilleton: A. Dučman w Budyšinje. — Za hospodarski dźěl: Arnošt Bart w Běrnje/Wjelkowje. — Za nawěstki: G. Janak w Budyšinje.

„Serbske Nowiny" we wólbnym wotmołwanju!

W nastupanju předstejacych wólbow złožuja so Serbske Nowiny po sćěhowacych zasadach:

1. W poměrje k politiskim stronam wostanu Serbske Nowiny neutralne.
2. Hnydom zapłaćić dyrbja so pódla nawěšstkow wšě wozjewjenja nastupace:
   a) wabjenja za strony kandidatow abo zhromadźiznow.
   b) wšě dopisy, wopřijace program politiskeje strony abo toho dźěle.
   c) Wupady přećiwo politiskim stronam, jeje wjednistwu, kandidatad abo jenotliwcam.
3. Wšě nawětki a wozjewjenja dyrbja so při zapodaću z hotowymi pjenjezami zapłaćić.
4. Wšě zapósłanja a wozjewjenja politiskeho wopřijeća wozjewimy jenoż z mjenom zapósłarja abo zapósłarjow. Njedosaha powšitkowne podpisowanje kaž: „W mjenje mnohich", „Někotři wolerjo" abo „Přiwisnik strony" atd.
5. Zapósłane a nawěstki wopřijace wosobinske wohidne wupady a dwělomne powšesće wo privatnym žiwjenju politiskich wosobow so wotpokazuja.

Nakład Serbskich Nowin.

SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

«S. N.» płaca měsačnje we wudawarni 90 zł. pj., na pósće a pola dowórnikow 1,30 zł. hr. Do wukraja 16 Kč. Kóžde čo. płaći 10 sr. pj. Wudawa a dźiśi Smolerjec knihičišćernja, zap. dr. t. w. ruk. w Serbskim Domje w Budyšinje. Telefon 2537.

Za nawóźtki, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotedać, płaći so za mały rjadk 20 złot. pj. Wobčežnje so stajace nawóźtki a tabele so wyše wobmišluja. Za reklamowy w n rjadk płaći so 60 złotych pj. Rabat po tarifje w n

Čisło (Nr.) 115 — Budyšin — Pjatk, 18. meje 1928 — Bautzen — Lětnik 31

Dr. Stresemannowa khorosć.

Se stawa wo němskeho zwonkowneho ministra, že by wutoru trochu połěpšiło, dokelž by jeho jerchenje počałe zaso dźěłać. Dr. Stresemann je wón poměrnje derje pschebył, na žiwe khowanbolenje wjchak je cźerpił. Sdźěbu by strowjschi cźujesche. Zadasche zanto za nowinami, tola lekarjo na to cźišcheja, so dyrbi by tež wschcho duchownemu napinanja wustajcź. Sdźeu bě so zmiza zhubika. Też nječhto wjacy jdźe je wužił.

Lekar profesor dr. Zondek, hlawny spezialist za wuhojenje jerchenjow, na ministrowu khorosć hischcze pschezo za strachom. Wón jerchenjowe zkhorjenje sajdobjcźewa pschipinje, kotrež je dr. Stresemann w Heidelbergu po wustawanju hribow poczerpił. Hacź dotal ko njeporjadnje wutrobły njeje pokasał. Kak khorosć wotběhnje, wo tym mohł lekarjo cźežko nječhto rjec. Nimaju za njemožne, so by zkhorjenje runje tak ruče pominje, kaž je naštał, i cźimż by hlowny strach wotstronjeny był. Hewak by so dyrbjało i tym liczjeć, so budże khorosć dołho trać.

*

Póslednja zdźelenka wo dr. Stresemannu praji: Se strowjeju němskeho zwonkowneho ministra so dale połěpschuje. Jerchenje dale zhubnjcho dźěłaju. Lekarjo so nadźijeja, so so khorosć njewróći. Temperatura: 36,9, sćit 84. Podpisali: Profesor dr. H. Zondek, sanitetny radźicźel dr. Gäsevius, dr. Schulmann.

11. augusta — němski nacionalny swjedźeń.

W němskostatnym sejmje je so namjet Prušeje, dźeń wobjamknjenja němskeje wustawy we Weimarje jako narodny swjaty dźeń postajcź, se 46 pschećiwo 19 hłosami pschijał. Namjet Prušeje jenož dwaj paragrafaj wopschija. Po nim maja so wustawiny dźeń se wschěch sjawnych twarjensow cźorno-cźerwjeno-złote khorhoje wupowěsować a so zhubjene zwjedźenje wotměcź. S dźiwnaj tśeśinmaj hłosow je so wobjamknło, namjet bjes pschejdawscheho wuwrašenja we wobjerku rozpominacź. Pschećiwo namjetej Bayerska, Württembergska, Durinska, Oldenburg a Braunschorska prowinca hłosowachu, mjes tym so je so Bremen wothłosowanja wostaji.

Swój k swojemu.

Sso se źwětowej wójnu j zuseho kněježstwa wušwobodźichi fu zlowjanske ludy skónčnje spósnale, so dyrbja se mjes sobu zbliżeć a se zhromadnje pschećiwo swojim pschećiwnikam wobaracź. Cźežkoslowakska je so hižo dawno z Južnoslowjanskej pschećiwo Madźerskej wjedała. Pólska, po Ruskej najzhubnischi zlowjanski stat, fu hacź dotal kždemu swjasanju z druhimi Sskowjanami z pucza schli. W tym je so někto pschemjenjenje stało. Po něcźim je so w pólskim ludu pschećiwedźenje pschedobyło, so je jich pschejdawscha politika wopacźna była, hdyž w Austriskej hrodaše z Němcami a Madźarami sa jednym pcstronkom cźahnyła a Cźechow, Sskowakow a Khorwatow potłoczowaše z Cźechow, Sskowakow a Khorwatow potłoczowaše. Dźenża Polazy wjedźa, so je jich město pola Sskowjanow, so maju wschitcy Sskowjenje jenake zajimy, so fu zlowjanske ludy njebudża trjebacź zadanjzam druhich ludow podźěljnycź, hdyž so jowjko do jeneho zylka swjasaju. Sdźeu stej w Beogradu w zwonkownym ministerstwje pólski diplomatiski sastupjeř a južnoslowjanski zwonkowny minister dr. Marinkowicź potwjerdźeju lisćinu połsko-južnoslowjanskeho swjatka pschećerstwa podpisałoj. S tym so njewěrnemu powědanju tónz cźini, so je so Pólska někak z Italiju swjasała. Beogradske nowiny na to pokasuja, so fu po wotpuczowanju pólskeho zwonkowneho ministra Salesteho z Roma pólske nowiny wudawale, so je so Mussolini poradźiło, Pólsku wot Makeje ententy wotcźahnycź. So by so tejle njewěrnej powěsći napschećiwo stupiło, je někto zwonkowny minister Saleski južnoslowjanske kněježerstwo namolwił, so by so swjatk pschećerstwa po wóźnosći bórzy potwjerdźił, kotrejž je so hižo w lěcze 1925 w Genfu wobjamknył.

Sa dorozumjenje Južnoslowjanskeje z Bołharskej.

Bołharski minister Molow, kotrjž je na swojim puczowanju w Beogradze sastał, je redaktorej „Nowoscźow“ rozdźelenje posticźił, w kotrymž so sa dorozumjenje z Južnoslowjanskej wupraji, i kotrejž chże Bołharska w pschećerstwje žiwa być.

Bołharski metropolit Scheżpan w nowinach „Wreme“ Južnoslowjanskej dźak sa pomoc Bołharskej pschi pożledním jemjerjenju wopokasanu, praji. Dopominajo na sazadu, na Sofijskim wschoslowjanskim kjeńdże w lěcze 1910 pschipowědźenu, po kotrejž žadyn Sslowjan njeźmje druheho Sslowjana potłoczeć, so nadźija, so so dospołna pschezjednosć wschěch balkanskich Sslowjanow wutwori.

Italsko-turkowski pakt so wotstorčił.

Italski pósłanz Arlotta w Athenje je wutoru wječor znowa dźiwadźiniske rozrěčenje z grichiskim zwonkownym ministrom Michalakopulom měł. Po tym so pósłanz pola politiskeho direktora ministerstwa zwonkownych należnosćow wobhoni, kak daloko je jednanje wo grichisko-turkowskim dorozumjenju doschło. Po Musolinowej vorucźnosći Arlotta na to pokasa, so by italske kněježerstwo rad widźało, so by schtaj so turkowsko-grichiski a italisko-turkowski pakt zbasnył wobjamkloj a tuž prošy, so by chcu so diferencje mjes Turkowskej a Grichiskej bórzy wurunale. Michalakopulos je k tomu prajił, so ma grichiske kněježerstwo najskerschi wotu k tomu, so pak turkowske kněježerstwo sadźerki cźini. Na to je Italski pósłanz rjekł, so je jeho kněježerstwo zwólniwe, podpěrajnje italsko-turkowskeho pakta na połbóžschi cźas wotstorčeć, haježnjnje je sa tónle tydźeń wotmyślene było.

Italia k połnóžnemu polej leži.

„Italia“, kotrejž je wutoru znowa k połnóžnemu polej wuleczała, je po schkrowych telegramach generala Nobila nad krajom Franza Josefa pschelećała, hdyž je so Benedigtka khorhoj k dopomnjeću na Franza Querinta, kotryž je žanr w lěcze 1909 z Baguisowej expediziju zmjercź namakał, wotcźišła. „Italia“ je so na to krajej Mikkawscha II. samerika. Tam chjedża tódy sakótwicź a tśjom wuczenzam i ldźe stupicź dacź, so bychu se žiwotnimi instrumentami 6 hodźin dołho pschirodu wobkedźbowali.

Żeleźniska spionaża w Polskej.

Kaž pólske nowiny pischu, je so wulka spionažna należnosć w pólskim żeleźnistwje wotkryła. Hłowneho winika, jasnjonika w Krakowje su jasli. Spionažna organizacija po poruczeństwi sobustawa pósłanzstwa jeneho žuželnego stata Pólskeje dźěłasche, z cźimż je bjes dwěla bolschewikska Ruska měnjena. Tónle tajny diplomat, Winogradow rěkaży, je zyle spionažne dźeło wodźił, i kotrymż fu so dyrbjałe pólske żeleźnistke mobilisazijske plany wotkryć.

Aman Ullah na Krymu.

Kral Aman Ullah je i pschewodom turkowskeho pósłanza w Moskwje, Temfika Ruždia pasche a Karachana, sobustawa kollegija zwonkowneho komunikanta na Krymu pschijał. Kaž je Tewfik k Ruždi bey rjekł, budże kral dźeń w Konstantinoplu, hdyž so swjedźenske powitanje pschinjmi.

Ruzy bolschewikow Fengjuihjangowe wójsko wuwuczeja.

Ruzy offizjerzo Fengjuihjangowe wójsko wuwuczeja. Wono je někotre 200 000 muži žiwne, mjes tym so Cźangkaihekowe wójsko jenož 100 000 muži liczi. W Toku wobhadźa. Marschall Cźangtsolin praji, so je swoje stejschego wokolo Pekinga lakitał, so pak je jeho wójsko tak wschabło, so je nusowane, do Mandźurskeje zetacź. Dźiwajo na tele wobstejnosće, žebi japanske kněježerstwo na to myšli, wjazy wojakow do Chinu połacź.

Zemjerjenje teź w Japanskej.

Do Ameriki je z **Japanskeje** powěsći pschichła, so je tam se jemjerjenjom nětdźe 100 cźłowjekow žiwjenje zhubiło.

Wobeibłuwaza hora **Krakatao** w holandiskej Indiskej pobrjedawschej 24 hodźin sašo žiwne pucha. Po kótrej pschepołednje so nowych podjemiskich storkow boja, w najwjetschim stracze budże Schpaniska pschi brjedźoseńskim morju, Mała Asiska, amerikanske hory Andy, Mexiko, China a hrodź Japanska. Najžiwlnische storii bo sa pschichodnim njedźelu pschipowědźeju.

Semjerjenje w Tiflisu.

W Tiflisu, we hłownym měsće zakawkajskeje Ruskeje fu žiwjenje někotre podjemiske storki tkěrku schkodu nacźinile. Sso do hrozy dawschi wobydlerjo z domow na drohu cźekachu. Dźeł z nich je w nozy pod holym njebjom pschenocźowało. Kaž so sda, njeje nichtó do jchkodny pschischeł.

Cźežke zemjerjenje w połdnjiskej Americy.

S Limy w Peru so 10. meje powě: Sskutne jemjerjenje je wječera powodnju wješ Cachapojas w Amazonskej prowinzy do cźista wupusćiło. Wobydlerstwo je w dźiwjej hrozy roscźekało a we wokolnosći pod holym njebjom kha. W tu thwilu njeje znate, hacź je katastrofa cźłowiske worory zadała.

S Chachapojas so dale powě: Hłowne město Amazonskeho wokrjeża je so i dźěła se jemjerjenjom wupuscźiło, ja kotrymž je sluk sledował. Tśi wobsoby fu so morile. Wěsi jeneje zyrkwje stej so sapadkej. Wobydlerjo su do wokolnosće cźekachu.

S Guayaquila w Ecuadoru 16 meje. Nowa zolma jemjerjenja je dołhewjacźernu połodnisku Ameriku pobrjedźała. Pódla hižo zdźełeneho cźežkeho jemjerjenja w Cachapoas su podjemiske storki w měsće Guayaquilli wulku schkodu nacźinile. Semjerjenje dwě mjesnischcinje traješche wuhroženi wobydlerjo i domow na drózi cźekanchu. Mnohe starsche twarjenja su so sapadnje a wodźkad dołhsiny dołho pschetrjechnjenym. Hacź maja so cźłowiske žiwjenja wobžarowacź, njeje hischcze znate. W tu thwilu rozsadanki wotnoschcja a so sapadnjenymi pytaju. Też na druhich městnach dalekeje wokolnosće su jemjerjenje zaznjli. Wobžehje je Pagnahi cźerpiło, hdyž je so zyrkej cźekto wobschkodźiło.

Nowische powěsće z Amazonskeje prowinzy praja, so fu w Chachapoyi hacź dotal dwaju morwaju i rozsadanow wuzwoli. Pódla tebo je so 11 wobydlerjow cźežko ranilo. Skoro wschi twarjenja w měsće su so wobschkodźili. Wobydlerstwo je sdźela na pola blischeje wokolnosće cźekło, njeje tym so sta na městowych wulkich namjetach lehaju.

Policija je z pomocu wójska pomjenu službu pschiwzała a bjesdomnych se žiwnosćemi sastaruje, a hdyž je nuzne, też i lekarskej pomocu. Sdźerdźichcźo jemjerjenja je po sdźeju blisko Chachapoye a w St. Martinisku a Loretowskim wokrjeżu było. Też ecuadorske wokrjeży pschi Cźichim ozcanje fu cźekpike.

Druhe zemjerjenja w dnjeschim cźasu.

Snaty sledźeł za jemjerjenjemi Benandi je za blischi cźas nowe jemjerjenja do predka prajił. Po jemjerjenjach, kotrež su so po jeho doprědkapraji w Malej Asiji, Grichiskej, Bołharskej a w někotrych stronach Italiskeje pokasałe, je měrnischa periode sledowała, kotraž nětko k tónjej dźe. Prěnje katschadowanje jemje so sjedźe 16. meje wocźakowałsche. W bołhowjeczernej Americy fu tón dźeń wopraldołe žiwniske jemjerjenja měli.) Schwórit budźo hłasiske storki sledowacź. Najžiwlnische jemjerjenje so 20. meje stanje. Cźekto je rjez, w kotrych stronach so wono pokaże. Mózno je, so budże jeho krjedźišćedźo w Sdźerdźojemskim morju. Skabłake storki budźa so jaunym dźeń we Italskej a w połodniskej Americy sacźuwacź.

Wójna w Chinje.

Fengjuihjang psched Tiensinom.

Pschedwójsko generala Fengjuihjanga je po pósledních powěsćach hacź 50 kilometrow k połodniu wot Tiensinje dośchło. Wono sadnje prece Schantungskeho wójska a Tiensinsko-Pekingski wokrjeża wohroża. K połnocy wot Mechanga so pjeża hižo wójnje. Cźangtsolin je żelezniskimaj sorjadnikomaj Tiensin-Mukden a Tiensin-Pukau powrucził, so dyrbitej wurownu wobłhad sajimacź a 15 cźłowjekow do Petinga za wotwjesenju wójska póstacź. Połnócne wójsko je na žiwoje pschihotowane stejschego dotal bjes zadźiwka wrócźo cźahnyło. Pódla powědowanja wójnskeho materiala do Mandźurskeje, bo hischcze pschejo wulke hromady worowu do Petinga woza.

*

Cźangkaischek chce wrócźo stupicź.

S Nangkinga so powě, so je marschall Cźangkaischek kněježerstwu dźělił, so sastupnstwo pschedsydy kuomintanga a też hłowne rostajowarstwo połodniskeho wójska słoji. Jako pschicźiny swojeho wrócźostupnjenja mjenuje, so mjesnim a generalam Fengjuihjangam rozdźele mjenjenja wobsteja, pschi cźimż je bo kněježerstwo na stronu generala Fenga stajiło. Marschall Cźangkaischek je wo to prošył, so by so jemu možnosć dała, do Europy puczowacź. Kněježerstwo njeje hischcze do jeho próstwy involilo.

*

Generał Fengjusziang pschećiwo Czangkaischekej.

Generał Feng je w jenym rozwćerjenju wjeki, so by Czangkaischekowe wurjeńostupjenje ſ wulkim wuſikkom ſa chineske narodne hibanje było, dokelž je Czangkaischek konflikt mjes Japanſkej a Chinu ſawinował. China bydźi dorosmjenje ſ Japanſkej namałacź, ſo by ſo wójna pschećiwo Czangkaiſkolinej mohła pschewjesć.

*

Japanska wójſko do Tientſina ſećele.

Dla pschiběracych njemćerow w Tientſinje a Pekingu je ſo Negowjaſkej diwiſiji poruczilo, ſo by pschi regiment a batterija artillerije ſ Tſinglawa do Tientſina pójſkała. S Japanſkeje je ſo cſadra lětadłow do Tientſina pójſłała, ſo by wobydlerjow ſchkitała. Sdobom je ſo pěſcha brigada, 4. mejc ſ Dairena do Schantunga pójſłała, do Dairena wróćo wſała, dokelž ſo boja, ſo bychu ſo njemćery mohle do Mandſurſkeje wutſchesnyć. W Schantungu ſtejace japanſke wójſko je ſo ſ tym wo 5500 muzi ſmjenſchiło.

*

Rubježnjiſtwo w Tſinanfun.

Pu. nowićejſchi, kotrejž ſu do Tſinanfun doſchle, je we Tſinanfun k nałyknjenjam doſchło, pschi kotrychž je ſo wjele ſto wſchednawarjow wurubiło. Japanſke a chineſke wujſchnjenſke hromadźe dźełaju, ſo bychu njemćery połoźźile.

Sapóſłane.

Poſlednje ſłowo našim ſerbskim wolerjam.

Serbſka ludowa ſtrona namołwja k tſeſcemu raſej zyły ſerbſki lud do wólbow. Wona je jenicźka **Serbſka** ſtrona a tak ſa ſwobodnitych Sserbow ſamych rozumyſlenjow a dwójcow być njemóże, komu maja ſwój wót błóſ dacź. Hdyž budźa tak cźiniez, kaž jim jich ſwedomje kaſa a budźa ſerbſkich kandidatow wolicź, budźa wo ſebi wjaſicź ſmćeć: Ja ſym ſwoju winowatoſć cźinił jako **dobry khſeſcźijan, jako Prawy Serb a narodnez**, a cźi jako **ſchkitar ſwojich cźaſtnych ludzi**.

Kóždy błóſ, ja Sserbſku ludowu ſtronu wotedaty, waźi ſo raty tak wjele, kaž ja ſóźdu druhu ſtronu. **Wón płaci khſeſcźe wjele wjazy, dokelž in dźe wo naſchu narodnu khſeſcź.**

Naſcha pschiſłuſnoſcź je, ſo ſłónczne jónu dopołakaſam, ſo tón cźi, kotryž praji, ſo je ſerbſki lud narodnje degenerowany, ſłazem.

Sserbja cźiju tak niepradwu ludźi a jako narod tak [illegible] woni to wo ſebi mudła. Sserbjo roſtu je [illegible] khſeſcźanſko-khſeſcźe a khſeſcźanſke ſnjeſſtwo [illegible] ſtwinu ludzam a woni wuſtawjenjeja [illegible] wo ſebi **prawe** a we **khſchiwdze**, kotrejž je [illegible] khſchiwdze drje ſo njeſtrźi, ale [illegible] ſnjeſ ja ſnjeſ ja ſaćjuwo. Sserbja dyrbja [illegible] ſa tym, ſo ja ſwoju wjeſ wojuja hacź do [illegible] ſo ſwérjez pokazaja, ſo wédźa jako [illegible] lud wumaćeź, jeli ſo ſo ſim ſiwjenje [illegible] ſa ſwój khſcźanſki wjeſ. Njedajmy a [illegible] khſcźanſkim ſiwjenjom k pschedſtejanym wólbam, ale [illegible] ſamjeſlecź, ſo naſche wjeſy tón raſ lépje [illegible] pschedy.

Nam [illegible] we wólbnych wokrjeſach naſchich kandidatow [illegible] ſnjeſenju. Wjeſo na tym je, ſo ſmy do cźiſch [illegible] ſnjeſom dźeli. Ti nam teſ lépſchi na wólbach [illegible] ſo, móſenja je wjeſich wólbnych wokrjeſkow [illegible] ſwjedomjeſi, niſo njeſpomnka. S toho waja [illegible] ſwom wujſił, kotrejž mója we jedinotliwym wokrjeſu [illegible] ſo kandidatu ſ pschedſtejanej liſtu khſcźanſkich [illegible] Dele ſwerny dośtanu potom na ſamnym liſtu [illegible], ſe wſchitkich druhich wokrjeſow pokhdźaja [illegible] ſo dalſcheje ſapóſłanja ſ krajneje liſtiny. We [illegible] ſam ſo nicźo ſ narodnoſtnymi njeſtſchinami

ſwjaſali a ſ nimi hromadźe teſ naſchich kandidatow na krajnu liſtiny ſtajili.

Najbyſtniſcha ſtrona pſchi narodnoſtnych njeſtſchinach je pólſka ſtrona. Wona je we hornjej Schleſiſkej tak mózna, ſo móże tam ſwojich kandidatow pſchećeſtſchećeź a to niz jenoź do pruſkeho ſnjema, hdyž 40 000 khłoſow doſaha, ale teſ do nimſkeho ſnjema, hdyž je 60 000 khłoſow trébnych. Pſchi meſſkich wólbach 1924 je tam pólſka ſtrona 57 000, pſchi dezembertſkich pak 53 000 khłoſow ſwjedła. Mjes tym je pólſka ſtrona ſwoju organiſaſiju tak roſſchérźiła, ſo liczba jeje ſapſchijatych ſobuſtawow wjazy dałeko ſa tutym wuſwoleźiſkimi liczbami njeſteji.

Narodnoſtne njeſtſchiny twarja ſwoje wólby na tutón wokrjeſ w Hornjej Schleſiſkej. Hdyž tam Polacy do kóždeho ſnjema ſwojeho kandidatu pſchećeſtſchećeſa, potom ſu khſcźeſe ſaſo tak wjele khłoſow ſ druhich wokrjeſkow trébnych, ſo bychmy teſ teho druheho ſapóſłanza na krajneſ liſtiny dośtali. A tele khłoſy dyrbimy my Sserbjo pomhacź ſwjeſcź. So ſo wone ſwjedu, na tom njewobſteja ſane dźeła. Wone ſo traſchi teſ ſwjedu bjes naſ Sserbow. Ale haniba by ja naſ była, hdy bychmy ſo germaniſſimaj ludomaj Danam a Friſam we ſwérnoſeſi k ſchlachotnemu pólſkemu narodeſ a k wſchitkej narodnoſtnych njeſtſchinow pſchetrjechicź dali. Schtóž ſebi ſwojich dobrych pſchećelſow njewaźi a ſa zuſtymi fantomami hanja, tomu móże ſo ſtaeź, ſo na ſuchim bróžku ſahinje, a ſo wo njeho nichtón płakaeź njebudźe.

Hdyž ſo wólba w Hornjej Schleſiſkej poradźi, ſmějemy my Sserbjo ſwojeho ſamſkneho ſapóſłanza ſa pruſki ſnjem. Budźemy ſo ſ Danami do jeneho mandata dźeſcź, dwé łéeze Danoſo a dwé łéeze my Sserbjo. Naſch ſerbſki ſapóſłanz w pruſkim ſnjemje budźe wo tym padźe Jakub Lorenz, wobſedźer rěſaka we Sslepem.

Naſchi kandidatoſo ſu na naſch program ſwjaſani. Woni budźa jón ſyrěm wobhoſpodźowaeź a po jeho ſahadach ſa prawa a ſwobodu ſerbſkeho ludu w ſchuli a zyrkwi a we ſtawnym ſiwjenju wojowaeź ſe wſchej raſnoſeźu a dołhadnoſeźu.

W ſamkownym duchu budźa teſ ſapóſłanzy narodnoſtnych njeſtſchinow, Polazy a Danoſo ſa naſ ſtutkowaeź. Teſ woni wojuja w prěnim rjedźe ſa ſwoju a ſ tym teſ ſa naſchu narodnu kulturnu ſwobodnoſeź, ſa ſiwje ſchule a ſa ſwoje zyrkwje. Hacź evangeliſki hacź katoliſi, to nima niczo proſiez. Wſchitzy ſmy khſcźeſcźenjo a ſtojimy jako twarſtwo ſamjo pschi ranjenju w horjkim boju ſa naſche pschepiſwédcźenje, ſa naſchu wéru a naſche khſcźeſcźanſtwo pschećiwo njewéreju a pohanſtwu a ſ tym teſ ſa ſtrućenje naſcheje hoſpodarſkeje eksiſtenzy, jo bychmy w nadźi a pokoju dale ſiwi być mohli na ſwojej ſemi. Saleſki.

Sapóſłane.

Sserbjo, wuſwolcze w Saſkej a Pruſkej ſa nimſki ſnjem (Reichstag) pod cźiſłom 18, a ſa pruſki ſnjem (Landtag) pod cźiſłom 18a Sserbſku ludowu ſtronu!

Mjeſtopſchedsydſtwo Sserbſkeje ludowje ſtrony.

Ze Serbow.

Dujownica.

Pjatk 18. rožownika.

Ericha — Venancija.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1“.

† 1900 Jan Bartko, bywši cyrkwiny wućeř we Nosaćicach. Jeho ſiwjenje běše ſame dźeło za ſerbski lud. Přez 60 lět je jemu wſitke ſwoje duchowne a cźełne mocy woprował. W młodych létach je njebojaznije wſtupił za demokratiſku myſl, z dobom pisaŋ nabožne nastawki a knihi. Tak je přełožił ſławne knihi Domaſa Kempenſkeho „Kročenje za Khrystusom“ a Arndtowu „Paradiz-zahrodku“. Běš jedyn z najwuſtojniſich wućerjow a je wjele česće dostał wot wſe. Je ſam wudał dwě ſerbſkej cźitancy a dwě [illegible] bliske ſtawizny. Prěni wudawk běše přełožk, [illegible] pak wubjerne ſamoſtatne dźełko. Też knižku za [illegible] ſkich wućencow naſeje rěče je ſpiſał. Razuje je [illegible] ſiwjenja wuſtupił za zakońſke prawa ſerbſkeje ſ[illegible] a njeje ſo ženje bojał před tymi, kiž cheedźa ſerbſke dźěćatkam jich maćeřnu rěč bjezbóžnje rubić. [illegible] běše ſtary a mučn ypo ćžkich prócach ſwojeho [illegible] ſtojnſtwa, je hiſće wobćežne zaſtojnſtwo pokład[illegible] ſerb. barſk. tow. w Małym Wjelkowje na ſo wza[illegible] ſobi najwjetſe zaſłuźby dobył jako zarjadnik Mać[illegible] neho Domu a ſobuſtaw twarſkeho wubjerka. [illegible] na ſmjertnym łožu dźěłaše na poſledniem wudaw[illegible] ſwojich bibliſkich ſtawiznow. Wjele je we ſwojim ſ[illegible] wjenju pisał do wſitkich ſerbſkich časopiſow a we młodych létach někotru rjanu ſerbſku pěſeń ſpiſał. Wón běše cyle pokorny muż. Njećinješe ničo za ſebje. Heſło jeho ſiwjenja běše — dźeło!

† 1873 ſeminarſki direktor Jan Bohumił Dreßler, rodźeny z Wjazońcy 1799, ſławny paedagog, wot ſerbſkich wućerjow wyſoce ćeſćowany.

1863 přebywa ſtawizнar Palacky w Budyšinje.

1862 wulkotny ſpěwanſki ſwjedźeń w Prazy, při kotrymž je Jan Arnošt Smoleř jako hóſć přitomny.

1815 ſtorhnje Pruska přez Winſke zrěčenje cyłu Delnju Łužicu na ſo.

† 1900 Jan Bartko.

Khwalba żony.

Kak pusty, ſtruchły, wohidny
je dom wſak wſudeź bjez żony!
Hdyž wona pak tam přebywa,
Dha wſitko pychu wobkhowa.

Hdyž rano khapon zaſpěwa
A Bohu Knjezej khwalbu da,
Dha wona hižo poſtanje
A ruče dźeło doſalnje.

Najprjedy w kuchlach zatepja
A kofej mużej nawarja,
Khléb ručo jemu namaże,
Nětk rjenje jeho budźić dże.

Wón żałoſtnje pak ſantruje
A zatrańje ſo bubuje,
Zo dyrbi jemu měra dać,
Zo wón chce hiſće khwilku ſpać.

Njej hiſće woči wočinił,
A żadyn małuſk zekřiwił:
„Hdźe“, z łoża woła, „khołowa?“
O běda, by tu njebyła!

Z wobſěrneho ſpěwa z lěta 1877.

*

— Wo wjedrje. Wječera wo dźiwjatej thermometer +13. Dźeńa rano we 8 hodź. barometer 738, hygrometer —3, thermometer we nozy +7 Wukſtedy na wſchednjuſe ſuche wjedro. Njewobſtajne, ſchcźaſte a khłódne wjedro drje hiſćeźe dale wobthowaeź. Schkleńza wſchak pomałku na rjeńſke wjedro ſpuſcźa. Nad ſyrjedźnej Europu leži nižina, nad połnjowzej Europu wyſchina. Wot tam pſchiſtupadźaze łodźe wětru ſraźa w naſchich ſtronach do mróźelow. Te roſpuſchcźa ſo druhdy w deſchcźach a pſchi tom je nimale khłódno. Se ſnjerſtami poſlednich nozow je we winowych kraſinach Němſkeje wjele winowateho wina ſmjerſło. S měſtnami ſu pſchiſchodne nowe žně nimale ſwjećene. — Jutſe ſobotu ſtkadźa ſłónczko 4,01 hodź. a khowa ſo 7,52 hodź. Měſaczk ſtkadźa rano 4,07 hodź. a khowa ſo wječor 7,57 hodź. Jutſe je młody měſaczk. Pſchedźenak ſtaja wětr a też deſchcź.

Marica a Hanica.

Roman.

27] (Pokrućowanje.)

VII

Najſajra popołdnju leſcźeſe ſa barona Durazzijo dajiniza ſe Sulden na bliſe. Meinhardt piſaſche nješto, ſchtož bě ſedy na njeho motane: Wón ſo wuſkeźinje ſabawja, je „wobjaſu towaſchnjej namaſał. Spodź ſtejeſche: „Wuſchu. poſtrow cźeſu Angeliku, Jindrjiſchu a Haniju.“ Marija njebě njeroznawała.

„Wón je hudźbny!“ rjekny ſtuduje ſtary baron. Ale [illegible] wojaſnjichu je jeho ryſu. Ti hołzy, ſaj też hrabja [illegible], ti bě pſchiſchot, ſwoju njewjeſtu wopytaeź, [illegible] kamuſh a dowjeźe cźeſu Angeliku ſa ruku do [illegible] ſiwy. Wona pſchi ja radułuje tajku njeſwaćenu [illegible] wjeſeſ: nichdyſche ſłoźowne lěta mandźeſtiwa, ſa ko[illegible] ſche ſ toho cźaſa, ſo běchu ſo pontimje, ſpytała je [illegible] ſebi narunaeź, ſnowa, kaž ſo ſda, wotnućaſnh. [illegible] by wona ſ łohſchej wójzu połeźała, jako by ſo jeje [illegible], kiž ſo po waſchuju leſe raſny do cźaſa ſeſtarile, ſtrjebaſche ſo wonej cźerſtwoſcźi. Stary baron dźeli jej ſwojm rozmolwu ſ Marizu. Wón měnješche, ſo dyrbi ſo jej jenoź cźaſ woitajicź, ſo to njſchitko hiſcheſe budźe, tajka holcźaza wutroba je dźiwna. Pſchi tom ſo wón ſam ſa ſo ſmjeſkolaſche. Cźety Angiolinine wobliczo ſo pokhmuri: „Schto dha ty wo tom roſumiſchcź?“

Wón hladźeſche ſebi bredu a ſchére woczi ſo błyſkotachu: „Sſadź wjaſy hacź ty myſliſch. Ja mohł cźi ſtawiſtriczkow nawjedaeź, ja wſchak je łiže lépje, hdyž cźi je njejowedam. Ale parcelapapp! Nětko cźi to jene praji: ja ſym dnjuſ dźeńa herje hicź ſ Meinhardźej, hdyž pak ſym hałe powedźiu ſtanył — ſnérwot, proſchu, ja wſchak hižo wém, ſchto chcźeſch rjec — njerěčmoj we tom — potajkim hdyž ſym hałe dźeńa powedźiu ſtanył, to ſym jutſe hicź cźuzył. Nětko pak mam wjele lépſchu myſliczku. Meinhardt je w Suldenje, potajkim pojźeźeny do Suldena!“

Cźety Angiolina by drje helwak ſaiwěſcźe jěſdnu karthu ſaluterwała, tola nětko njeběſcźe jenoź ja to, ale mużraji ſo hamo hiſcheſe, ſo, hdyž woni tſjo hromadźe pojźeu, njemóźeſtaj to wſchak Hanija a Jindrjiſchka doma woſtaeź! Pſchi tom pak mějeſche pódlanſku myſliczku: hdy ſchchtaj Marija a Meinhardt pſchećeźedne njepſchijaſnoſći, to by wona ſnejmjeńſcha tych njeſtaſ dla ſ nim poreźała.

Stary kujeſ, ſwjchón ſłóżany pyſche tajku njeſnatu łohſkoſć ſiwjenja, wobja nadobo ſwojeho ſyna: „Hlej, hdy budźeſche ty pſchego tajka hyła!“

Wona ſ cźicha rjekny: „Potom bychmoj wot dźeſaez lět ſnem po proſchenju thodźicz mohlej.“

Wón na nju dychny: Pappertapapp! Ty dyrbiſch mi tola hnydom nješchto na hubu daeź?

Cźeeſe Angiolinje wuprażnjachu ſłuſhy ſ wječow: „Ja ſym derje měniła, tak dołho hacź běchmoj wożenjenaj!“

Wón ſaćja ſwoju njeprawdu a da jej ſwjatoźnym hubiczku. Tu ſaſnoſeźichu ſo tołſtej ſonje mukej cźornej woczi. Won ſłóżeźi ju ſnowa ſebi: „K druhemu — —.“ Wona ſaćjini wokrjeſka a ruzy ſo jej ſwjeſeſchtej. „A k tſeſcemu —“

Jako jeho njeſwnaczenej hubje na ſwojim ereze ſaćjuſ, ſłehnu ſo wo jeho ranjo. Tu płaczny ju wón na mjekku ruku: „Moja ſtara, luba Angiolina, Bóh daj cźi wjeſołu łuntrobu wrućzo. Budźeſcheſ-li ju pſchego měła, by hyła wſchędnje hubiczku doſtawała. Tſi króez. Nano, pſchipoldnju, wjeczor.

Potom pſchinmy ju ſe wojpjetnym ſorłowanjom ſa njaſchſo, a mjes tym ſo wona ſłóżnje wóczy ſaidźeli, ſchepatſche wón leſnje: „To rěka, wjeczor dwé Dulje!“

A ſapěwe ſebi po tiroſku, ſo ſebi wona ſnużo wuſchi ſadźerża. — Deleka tu potom wulki pedawk wojſewjeny. Kaž zyle pſchipadaje poeza cźeta Angiolina wo Meinhardtu. Nichu rěčeźi, trochu mjelcźa, ale ſcźahowaſche wobliczo

kaž diplomat, tiž ma najeeźeſche wězy roſtrjehowaeź. Po rjadu pruſcheſche ſo hołzy a hrabju Bernburga, hacź Meinhardt njeje najleſpſchi cźłowjek w hrodowſkem hrabinſtwje. Tak nimodnjy najpomni też Rochuſowy hród jako jedyne ſ tych mało jara derjeſdźerjanych hrodow ſukeho kraja, tiž je hiſćeźe w prěnjotnem wobſtajnſtwje. Potom pleczeſche ſo jeje rěcź wokolo Nonſtala, Uberetſcha, Terlana, hdźeſ mějachu Achez wobſydſtwa. Na poſledku da cźeta Angiolina hiſćeźe k lépſchemu, ſo je jej taraf Riedenwiczer powedał, ſo je Meinhardt jako mały pachołk kajke kraſne ſłote wſóſki měł, niz hinaſche hacź Jězuſowſkeho w Zlobiku.

Nětko bě nějchto ſa dźeło. Baron Durazzi pſchinjeſe proſtareho Bädekera, w kotremž njeběſche ſanicje żeleznich puches Winſchgau, a poeza hołza, kotrejž tak derje kaž żenje njeběchu ſ hrodowſkeho hrabinſtwa pſchiſchłe, pokaſowaeź, jako by ſo měła wunamakanſka jězba do łodowych ſtron cźiniez, pak pod ſkalnym nawiſom abo w łodowej roſpuklinje pſchenozowaeź.

Najſajtra rano ſtawachu ſaje, ſo bychu w Maulingu Winſchgawſki cźah dospěli. Hanija a Marija dźeſchtej dopředka, potom baron a baronka Durazzi a ſa nimaj Sepp, cźeladnik, tiž mějeſche pſchego khwile doſeź, ſenje njemóżeſche jeho nichtó ſnjepokojiez, hſchbe ſo kiwaſche ſ khwatkom ſchiwórka cźeſwjeneho. Wón njeſeſche puczowanſki wacźok, roſpſchehſtrěna domjaza nadoba, kotruż ſkužobnizy njeroſtowachu „dźeźaſy kaſchez.“ Hdyž běſche w Meranje rejwanſka ſabawa, a hołzy mójachu pola pſchiwuſnych abo ſnatych pſchenozowaeź, wſachu w nimi ſywoje drašty ſa dal ſobu.

Sſłónzo poleſche hižo nad dolinu. Ale rjenje běſche hiſchcźe pod njerjatnymi holoſami włóſchkeho ſaſwarza, na kotrychž ſedźachu w cźeſcach ſelene, kaſcźikoſte kułki. Hižo bě na kolinje pola Borſta parna mróźel ſachcźeſo cźoha widźeeź. Mjes tym ſo Marija ſ pokhbnej hłowu dale krećeſche k ſaſtatowy, pſchiběża Hanija wrócźo: „Papa, jeſt wój nětko ſobuniepſchihódźechtaj, woſtanjeſmy tu hedźo!“

(Pokrućowanje jeźbnje.)

— **Swobodne mjasowe jatki (Freibank)** w Budyšinje. Sobotu 19. meje dop. wot 7—9 hodź. wotedawa so žyrne howjače mjaso, punt po 40 pj. a žyrne šwinjace mjaso, punt po 50 pj.

— **S wokrjesnjeneho zyrkwinskeho hamta.** Kenzlijuny pjećdesatich hamtskich mjeńtnosćo Kuhn je sa zyrkwinskeho inspektora pomjenowany. Druhi sastojnik kuteje hamtskeje mjeńtnosćo Herold pak je sa zyrkwinskeho hamtskeho sekretara powyšeny.

— **Dowol Budyšskeho wokrjesneho lekarja.** Budyške wokrjesne hejtmanstwo wojerja, so Budyšskeho wokrjesneho lekarja wot 18. meje hač do 30. junija Kamjenskim wokrjesnym lekarjam zastupuje (telefon 275).

— **Sakska krajna lotterija.** Pischi wutorniskim czehnjenju 1. rjadownje 193. Sakskeje krajneho lotterije padźe dobyće wo 30 000 hr. na czišlo 93 264; dobyće wo 20 000 hr. na czišlo 144 459; dobyće wo 15 000 hr. na czišlo 29 257; dobyće wo 5000 hr. na czišla 2908, 149 546; dobyće wo 3000 hr. na czišla 34 095, 44 887, 53 481; dobyće wo 2000 hr. na czišla 9939, 56 875, 80 127, 81 999, 132 907; dobyće wo 1000 hr. na czišla 45 283, 46 168, 89 186, 131 792, 142 951, 144 048.

— **Czeše wotkhadne njelbože** sta so hyšeny popoldnju (pólko po 1 hodź. na Nowosalskej drózy hnydom pischi Zahrobskej korczmy. Nakładowy czežity automobil pischeše wjele mjelcze Aldera se Serbskich hjelbow 3 tak czežo, so wjehi sa krótki czaš w mešćańskej thorowini wuwrče. Policajske pischepytowanja wustejdźichu, so je Adler, jako je mjenowany dźensa czežiceju automobilow jěł, je swojim kolom pod czežki automobil pischichol. Lěwe prědnje [illegible] njeho sajedze a jeho šmjertnje skani.

— **Wojna.** W derje wobstajanej wólnej shromadźiznje [illegible]-ho wubjerk hajnika narodnych mjeńšinskiwow we [illegible]-narjadował, pischedwołowajuce wožera wjesora [illegible]-nerja Nawka w tuteunej Mjenicej korczmje. Serbja su buli nutrnowani, so hebi swoju herbstku linu [illegible] stronu wutworichu. Strony, kiž smy pischi posledn. [illegible] wólbach wobili, su nam stajnje hore hory hubile, nicko pak, což niz to najmjeńšeje dźerżale. Njech je to zmužnu, mjeńša ludowa strona abo nimsko-narodna strona bola. Nowowzat, pischeciwo nam su wojowale, jako [illegible] milijona hriwnow je Nimcje pokładnje, potajtim tež [illegible] mischich dawkow, ja potłóčenje Polakow w Šleskej pischipłokich. To jim my njedarjebudemy. Pischi wólbach pak su so khętše jasno na Serbsku dopomnili. Wu pak smy jich dźiwajsce dopuścili a damy jim njeńtu jenerju prawu wotmołwu, kaž serbšku ludowu stronu wosmu. Dyrbimy pokazać, so tu hischcze smy a šćo chcemy. Zmy hacź, je jakoš pischirod. Nadejsce [illegible] abo jako morduć, kiž so boji zjawjelišći bol na [illegible] Monstrowanje wustupuja w nejšćišim wólbowym [illegible] z hesłom: Mu derżimy k Bohu! Serbšcej ludowej stronje njesłuži pak tuto hesło jenoż jako zapisowe pischi wólbach, wona šeroe tež po wólbach we [illegible] šurkowarja. Tež Zentrum chce bycz hischcze [illegible] stronu, štoržkuwaja bóh pischcze tu njeje. Widźimy, so [illegible] druhe strony dyrbi nasche nabożne fajmy tež [illegible] wowale, mjeńšy pak nasche narodne. Hdyž hebi krući a mali rataraj mysla, jo jenoż nimšorowanski abo nje [illegible] druha rotatiska strona jich fajmy sastupuje, dha [illegible] so trošku. Rataršich stronow je jich wjacy, hraja [illegible] jenoż lektiku. Po wólbach pjenbi wschitke rotatiske [illegible] stejo hromadze, mjelke jenoż hladajo, kak bychu [illegible] hłoju lójcej. A wuškowabjecoh njebudże fajmy [illegible] ho a hrjenjeho rataraja sastupowacj. Wón njemoże [illegible] u malcho dojeć, dokelż ham rady njecjerpi. Hdyž [illegible] rataršeho nicko njewumjeńe, dha mów hischcze druhi [illegible] žorłow šmoje. Druhim k wocam šwari na indu [illegible] ja, šmo pak je w tajkich pischepadajcych fajmje wobsedzeny. A je mały rataj žo jónu kredit dostał? Ně, tón [illegible] wja jenoż wulkowobsedzerjo. Kždy ham je naj [illegible] nalljonst, hdyž jenoż w Budyšinje abo Kamjenz [illegible] haj, hdyž Wy wjac žórzom wola nimacje, dha [illegible] nicžo dóstacj. Potajtim wolmy to, ichtož [illegible] nam najbliše. Serbšća ludowa strona je sa małych, [illegible] žanych bohačkow a nich-khlebow wimamy. Ma [illegible] krute wuhlady, jo bohudźenk. Dokelż niczimy šanj. [illegible] mamy to, ja cžoż je naš Bóh šwori. Staž w špi [illegible] we „Ja Sstowjan šym a Sstowjan buch“, tak płaci [illegible] nam też pischichodnu nadeju. Njech dyrbiže po [illegible] dowu, ja hladam jeno Sstowjanu. A ja je na [illegible] šlicjenje cžišło 18!

— **Wojerja** pola Wóšporka. Sjawny puć z Wujerja do Wuchorow je dla najpospowanja na Wujejczanskich [illegible] nach wot 16. hač do 25. t. m. sawrjeny. Jězdny wob [illegible] pokazuje so na Wóšpork.

— **Wulkeje Dubrawy.** Němšti statny swjatk wójn [illegible] wobšikodženych, wójnišich wobdźelnikow a wojer [illegible] sawostajenych, Wulko-Dubrawška wolnoška smje [illegible] tón 19. 5. wjecžor w 7 hodź. we Brěmenju žwoju [illegible] nježnu shromadźiznu. Dokelż ma žo wo ważnych we [illegible] jednać, žu wschitke žobustawy winowate, jo [illegible] hudu.

— **Kulowa.** W tudomnym Schejčpanej hojcženzu [illegible] wuschcženju, jako so poliajšta hodźina pischibliži, ha [illegible] hacj na zuscho. Jako jeho hojcženzar napomina [illegible] je, so mět toborunja wotešcj, zusy poškodzi a pjerje [illegible] z piwowym karanczkom do Schejčpana. Mjes wo [illegible] nuaj dóndże k sajatkemu wojowanju. Hojcženzačka, tři [illegible] bjesche pischihwatała, bjezeše na hašu a wołałche wo [illegible] pomoc. Ludźo pischibježachu a wotwjedźichu zuscho do [illegible] policajskeho jastwa. W nim spóšnachu hóry molerja [illegible] Krautmannsbergera z Laubegasta, kotrehoż sud w Freiberju słóžnistwa dla z lojerskim liškom pytasche.

— **Wojerja**, Pischerwacj, a potom schčerj bydleše w Angorje wo [illegible] nje. Potom budże Anton Ullah z turkowskej parnej [illegible] do Baluma a dale do Bakua a Teheraua puczowacj.

Z Łužicy

* Se **Salomja** (Sohlanda) nad Schprewju. Wónđzišim mjesiacu we wošmej hodźinje je so tu na Budyšskej drózy njedaloko městna, hdyž Dwórwiššczowa dróha do njeje wubehnje, cžežke njeboże stako. Tudomny muršer August Kuchler sajedze z motorskim kolom do nakładneho auta Hołbinskeho knjezeho dwora. Nakładny auto Kuchlera pischejedże. Knjez dr. Krjeczmar poskicži sajatbožencnnu prenju pomoz. Kuchler je žo po šdacju šmitskach cžežko wobschkodźił. Schtó je na njeboži wina, njeje hischcze wujasnjene.

* S **Bišlopiz.** W šuždownym Schumbornje žebi tele dny wojnar Berg, jako dybłajcžny mój woczini, j njekedźi bliwšcju hibił pischerženy. Ani Porchowjkemu ani Semiczanskemu lekarjej žo njeporadzi kreb sastajicj. Pischipoldnju cžežkoraujeneho je janitelnym autom do Budyšskeje thorowinje dowjesechu, hdyž jemu kreb sastajichu.

Ze Sakskeje a dalšich krajow.

* S **Drježdżan.** (Njebježny nadpad w Löbtawje je wujasnjeny.) Wutoru jheni Drježdżanska kriminalna policija, so je so 21letny wojnarski pomocnik Herbert Kraus z Drježdżan w swojim bydleniu na Dubinskej drózy je plunom sajedzecžił a žebi na tute waschnje žiwjenje wsał. Dokelž běchu padlanske wobstejnosće pischi šamomordarstwje jara cžemne, nasta tukanje, so mohł šamomordar być njeboženy nadpadnik z Löbtawy, dokelž je hižom dla kradnjenja w klamach thkotany. S pischepytowanjenti so wupokasa, so bě tukanje prawe. Krausowa hospoza spóšna šmydom hamor sa šwój, z kotrymž běsche Kraus klamarku w Löbtawje na hrowu bił. Kraus běsche potajtim hamor najprjedy swojej hospozy kradnył. Wopitowanje nadpadnikowje wobzoby pischihodźesche so zyle na Kausa. Hižom pónđelu běsche Kraus sylał žebi žiwjenje wsacj. Wón špita žebi bibiti pischerčerjacj.

* S **Annaberga.** (Swinalne wothromjenje dźecži.) We Crottendorfje pola Annaberga su w pušlednim cžasu tři dźeci na špinalne wothromjenje sthorile. Jene z nich je wumrjelo. S tammnymaj dźecjcomaj so polepschnje.

Sapółłane.

Sserbjo, wuživolcje w Sakiskej a Pruskej sa němšti šejm (Reichstag) pod cžišłom 18, a sa prušti šejm (Landtag) pod cžišłom 18a Sserbšku ludowu stronu!

Mjeńšohospodarska Sserbšceje ludowje strony.

Swójbne powěsće.

Semrěli: Richard j Büttner w Budyšchinje, 73 lět. — Madlena hwud. Schwibußowa rodź. Butzanlez w Budyšchinje. — Lina Eichbaumowa rodź. Dornwaldez w Budyšchinje. — Marja hwud. Richterowa rodź. Kraliz w Małej Hušzu, 73 lět. — Emil Wegrich, najemk knjezeho dwora w Schescheho wje, 62 lět. — Hermann Hartmann w Brěšni pola Kamjenza, 79 lět. — Anton Loł, schewsti mischtr w Hornjej Wjasorzy, 64 lět. — Ernschet Druška, pjekarski mischtr we Wojerezach, 76lět. — Hilža Leschowa rodź. Göbez w Wojerezach 54 lět. — Ota Nic w Wojerezach, 17 lět. — Mak Bernard w Niske, 48 lět.

Najnowiše z cyleho swěta.

— **Schkrowa powěsć wo wjedrje sa jutjischu jobotu:** Dale thłódno a mróczelate. S cžasami žo podeschcžuje.

W Drježdżanach je so wuzjawjenja „Technische Nöte“ fjezdu wotewrila.

*

Sobotu wjecžor je nětkanschi němski minister dr. Rudolf Heinze wumrjel. W lěcze 1923 jeho němske knjezerstwo jako „němskostatneho komisara“ do Sakskeje póšla, so by z pomocu němskostatneje woboty sozialdemokratisko-kommunistiske knjezerstwo wotstajdźił a kommunistiske hibanje potłóčił.

*

Sobotu pschipoldnju je tworynoschaze lětadło „D 200“ nad Tempelhofskim polom pschelećowanschi dha sapoczeja motora do kolonje lětadźiwow padnyło. Lětadło je so cžežko wobschkodźiło. Pilot je žebi hornje a delnje cželesno rosbił.

*

W Bialystoskim wokrjesu w Pólšcej je so 2000 jutrow lěsa wotpalilo. So by so wuheń samerschował, su dyrbjeli wulke kruchi lěsa spuschczecj. Nastata schkoda wjele milijonow hriwnow schkody wuczinja.

*

W Nantes w Francozowšej su so wutoru antimilitaristiske demonstracije wotmełe. Cyrkoda pacholow je rekrutow internacionalu spěwajo hacj k wrotam garnisony pschewodźała. Tu k srażenju dóndże, pschi kotrymž jenoho hejtmana a jenoho podoficera schkodźichu. Dweju pacholow sajachu. Jeju dla schkodźenja wójska wobschkorja.

*

Se sjewjerjenjom cžežko potrjechena Bolharska njemože dale wójske wotschkodźenje Grichiskej, Rumunskej a Južnoslowjanskej płacžiž. Bolharski finanzny minister je tohodla reparazijin kommisiju prošył, so by so Bolharskej pschichodne schčerj lět płacženje wójskeho wotschkodźenja spuschczeło.

*

W Bombaju w jendželskej Indiskej je so z wohnjom 3000 walow kawlmy znicžiło. Schkoda 1 milijon hriwnow wuczinja. Mjeno je, so su indiscy revolucionarojo woheń saložili.

Sokolski spěwnik

Njech sebi jón kóždy Serb kupi.
Płaci jenoż 50 pj. Na předań
w Serbskej knihařni w Budyšinje

Hotel „Běły Kóń“

mějićel: Curt Lange

telefon čo. 3413

Najwjetša a najrjeńša jědźerńja w Budyšinje

Tunje małe a wulke wobjedy
Najwobšerniši wubjerk za wječerje

Wšědnje wumčiski koncert

Njedźelu wot 3/412 hodźin dopołdnja
snědański koncert

Točenje Budyšskeho wosebiteho piwa, Radebergskeho a St. Beno-piwa

Wupřahowanje / garaže za awta / rumnosće za zhromadźizny / swjedźeńska sala

Wočinjejće woči hdyž sebi

koło

kupiće. Nic wulka reklama ale daloseporučenje spokojeneho wotběrařstwa zmóžnjuja tajki wulki wobrot. Žadyn fabrikski abo komisionowy skład ale **hobrs-e nakupowanje za hotowe pjenjezy** zmóžnjeja nam, mjl. **znamkowe kola** kaž **Onel, Brennabor, Excelsior** po najnižšich płaćiznach předać. Nimam žane klamy, tohodla wobhladajće sebi bjez toho, so Was ke kupje nuću, mój wokolo **250 kolow** wopřijacy skład. Narunanske dźele za pola mje kupujene kola mam přeco na składze.

Jan Schieback, na Mužakowskej drósy 4

Najwetša kolesarnja na městnje.

Poskićam:

čelace mjaso	punt	**1.20—1.30** hr.
swinjace mjaso	punt	**85—1.10** hr.
zmjerzle mjaso	punt	**0.80** hr.
howjaze mjaso	punt	**80—1.10** hr.
mjasowu jušku		**10** pj.
hejdušnu a jatrowu kolbasu		**10** pj.
čople kolbaski		**10—20** pj.
wšelaku-kolbasu		**0.80—1.60** hr.

Ernst Polter w Budyšinje

rožniski mištr, na Šuleńskej hasy čo. 1 (Schülerstr. 1)

Wikowarńja z jězdnymi kołami Fuhrmann

w Budyšinje na Hornčerskej hasy 10

jězdne kola
šijac. mašiny
žim. mašiny
gramofony
z plafami

Wěcy wustojna wuporjedźerja

Jurij Hänsel w Budyšinje

na Sukelnskej hasy 34 :: Telefon čo. 2786

Hlowna předawarńja Rudolfa Sacka z Lipska
= w Budyšskim hamtskim hejtmanstwje =

Skład rotarskich mašinow a gratu wšěch družin

K naleću

słuša na kóždy pad

rjany a pyšny stupjeń

Jara wulki wuběrk krasnych stupnjow po woprawdźe přihódnych płaćiznach poskićuje Wam

Martin Jähne w Budyšinje

Schülerstraße 9 :: Telefon 2705

Konjace hrabje
walcy * centrifugi * butrobasy

předawa dla pobrachowac. městna **za pol płaćizny**

Carl Gast w Budyšinje

na Drjewowych wikach

Wosebite tunje předawanje k swjatkam

Drasta za žony, mužow a dźěći

Někotre přikłady:

Za žony

Suknje do doma a do dźěła	wot	1.95
Bolharske bluzy	„	6.75
Wobleki z płóčliweje muselina	„	1.95
Wobleki za sylne žony	„	4.50
Wobleki z płóčliweje židy, wumóžka žida pyšne mustry	„	3.75
Voilowe wobleki w nowočasnych barbach	„	7.50
Bordürowe wobleki z voile	„	10.50
Mantle za přechódny čas, covercoatowe	„	9.50
Suknowe mantle we wšelakich barbach	„	12.50
Mantle z mužac. tkaninow, kašćikate	„	10.50
Ripsowe mantle, cyle z crepe de Chine podšite	„	29.50
Gumijowe mantle w nowočasnych barbach	„	22.50
Kostumy, cyle podšite	„	19.50
Nicepřemokawe kabaty za žony	„	8.75
Indanthrenowe wobleki	„	4.75

Wobleki a mantle za dźěći
we wulkim wuběrku a jara tunjo

Kaša-wobleki wot 5.50

Čistowołmi. mantle cyle ze žídu podšite 29.50

Za mužow

Hobrske potuńšenje woznamjenja naše

jenotne płaćizny (Einheitspreise)

Smy tohodla

wokoło 300 woblekow

wšě w nowočasnych fasonach a barbach, runje kaž po měrje, do sćěhowacych serijow dźělili.

1. serija	2. serija	3. serija	4. serija	5. serija
38.00	48.00	58.00	68.00	78.00

Wopytajće nas hnydom, wuběrk je hobrski a kóžde přeće dopjelnjamy.

Pyšne Swedske mantle za młodźencow	wot	29.50
Pyšne Swedske mantle za mužow we wšěch wulkosćach	„	36.50
Covercoatowe paletoty, cyle podšite	„	39.50
Lěčne juny z dobrych tkaninow	„	4.95
Nicepřemok. kabaty, dwójny khribjet a ramjenja	„	9.50
Lacy z dobrych tkaninow	„	3.75
Kholowy ze wšelakimi smuhami	„	3.75
Płóčliwe wobleki za hólcow	„	2.25
Kielske wobleki, ševiotowe	„	8.50
Seppiske kholowy wot 3.75 **jaki do horow** wot		4.50

Wobleki za šulerjow, kholowy z lackom, krótke kholowy nicepřemokawe kabaty za hólcow najtuńšo.

Při Mjasow. jětkach 5

Drastowy dom w Budyšinje

Leo Häufler — **Při Mjasowych jětkach 5**

Njedźelu 20. meje je naš wobkhod wotewrjeny!

Tunje tofle

dźěćace — 90, mužace 1.20, **žonjace 95 pj.**

Heinrich Mohr
w Budyšinje na Žitnym wikach

Žonu! + Žony!

Wupłókowace aparaty irigatory, životowe wobwjazki, měsačne wobwjazki a tajke přez wustupowanje, pjeluškowe kholowčki podłožki, štaćiki za prědki, štaćiki za pažemi, też wulki wubjerk wšelakich

gumijowych tworow.

Wobroćće so dowěrliwje na

K. Wagnerowa
w Budyšinje
před Šulerskimi wrotami čo. 9

Dobre wupjerki pjerja, wolm ane **Reform-spódnje poslešća, přešiwanki** (Stenpdecken) poručataj

A. Rätze a syn
w Budyšinje na Kěžorsk. dróze 4

Makulaturu

ma na předań

Smolerjec knihićišćernja
w Budyšinje

Wjesołe swjatki

maće, hdyž sebi stupnje kupiće, kotrež k Wašej drasće so hodźa!

Elegantny a rjany stnjeń

we wšěch barbach a po přijomnych płaćiznach - namakaće w mojim wulkim wobućowym składźe, dokelž dostanu kóždy dźeń najnowše wěcy, tuž maće najwjetši wuběrk!

Martin Jähne w Budyšinje na Šulerskej hasy 9
Telefon 2705.

Wulku dźělbu trjebanych

kołow za žony a mužow

kiž sym při kupjenju nowych kołow zaměnił, někotre kaž nowe, mam na předań.

Jan Schieback, na Mužakowskej dróze 4.

Wot soboty 19. meje hač do soboty 26. meje dawam

5% rabata

na wšě twory a Wy dyrbjeli tutu składnosć wužić.

A. Kasper ◆ Burgichu 11

Hosćenc w Zejicach

pola Khrósćic so wot 1. junija 1928 na 6 lět dale přenaja

Bliže je zhonić **w Zejicach čo. 6**

Należnosće zaniska ležownosćow
należnosće za wostajeństwa
Wotnajeńske a kupne zrěčenja
wobstaranje hypothekow
zhotowjenja wšěch próstwow

Prawizniski büro Jurij Krautwurst
w Budyšinje na Serbskich hrjebjach 2
Telefon 2815 Telefon 2815.

Posyln. žołdkowych čuwow
docpěja ludźo
z hubjenym požiwanjom ze

Leidlerec Carnovinom

Schloss Apotheke Bautzen.

K swjatkownym pječwam:

Najlěpša pšeńčna muka punt jenož 25 pj.
Wosebje dobra muka w měškach punt jenož 27 pj.
„Kaiser-Auszug" w měšk. punt jenož 29 pj.

Cokor . . . punt jenož **30** pj.
Sultaniny . punt jenož 1.20, 1.—, 80 pj.
Kokosowy tuk w tafłach punt jenož 65 pj.

Najlěpše mandle . . . 1/4 punta 55 pj.
Wulke mandle . . . . 1/4 punta 60 pj.
Kokosowe worjechi . . punt jenož 75 pj.

Wosebje dobra margarina „Goldina", punt jenož 95 pj.

Přiwabjacy tydźeń margariny

Jena z najwjetšich fabrikow margariny přiwjeze **wosebje dobru margarinu** na wiki, kotraž w nastupanju **kajkosće** a **tunjosće** dołho požadane přeće **kóždeje zluinjeje hospozy** dopjelni. Tuta **wosebje dobra margarina „Goldina"** w puniowskich pakćikach płaći

punt jenož 95 pj.

K zeznaću dawamy wot 16. hač do 23. meje 1928

na pł. „Goldina" **kofferowy pakć. pralinejow** abo punt **pšeńč. krupicy**
na 2 puntaj „Goldina" **I šalku ze złotym kołkom** . . . . . **darmo**

Nimo toho naše hódnostne wotrězki!

Tuta wosebje dobra margarina předawa so jenož we

Hamburgsk. kofejowym składźe

w Budyšinje, na Hłownym torhošću **w Kamjencu** rózk Knježkeje a Cyrkwinskeje hasy

Wosej je dobra margarina „Goldina", punt jenož 95 pj.

Njedźelu wotewrjene — Wosebje dobra margarina „Goldina", punt jenož 95 pj. — **Njedźelu wotewrjene**

Priloha k čislu 115 **SERBSKE NOWINY** Pjatk, 18. meje 1928

200lětny jubilej serbskeje bibije w Budestecach.

Wulke serbske swjedženje swjeczachu tuhi drje we dźensnišim czasu swuczeni. Kóžde léto shromadźa so serbske towarstwa k swojemu wschotowarstwowskemu sćelej, so bychu wobnowjale swjast bratrowstwa a lubosće, tiž je wobjima. Wczerawschi Frenzlowy swjedźeń pak, na kotrymž evangelisyn Sserbjo 200lětny jubilej swojeje serbskeje biblije swjeczachu, bésche dźeń wobsebiteho raja. Wobsebity wusnam swjedźenja tež bésche, so so na nim němizgy wérybratrja w bohatej liczbje wobdźělichu. Ssamo tnjes krajny biskop bésche pschitwatal, so by na dopoldnischim némskim swjedźenišim kemschenju sam k swjedźenskej wobsadze słowo Boże na wutrobu kładł.

Swjedźeń sam žadasche sebi wulke pschihoty, so by so derje poradźił. Jeho poradźenje je wobsebje na wutrobje ležało tnjesej wyschschemu fararjej Domaschy. Mon pak bohužel pschi swjatoczinoschczach njemóžesche sam pschitomny być, dokelž jeho chorosć na ložo putasche.

Lubosne ranje swjedźenja Bożeho stpicza sesthadza. Boje klónczło pschedoby so piches mróczele a rosliwasche swoje swětło na Budestezu je swojej majestatnej zyrkwinej wěžu a na rjanu wokolinu se žerbstkimi horami wobdatu. S wéze Bożeho domu smahowachu so chorhoje, mjes nimi strowsesche wobsebje zyrkwinska chorhoj syty k Bożemu domu khwatazych kemscherjow. Dołżony Budestečanski Bożi dom bésche bohatu swjedźenišu pychu wobleczeny. Kóżdy stolp a nimale kóżde wokno, zyrkwine ławki, sakhody, wokiarnischcho debjachu wlode dréty w mejsskej pysche. Sda so, jako bychu kemscherjo w zamym młódnozlecnym haju pschebywali. Wo tuto wupyschenje maju wobsebje zyrkwinsky prjódkstejerjo wulke zasłużby, kotrejž su so tež hewak z luboscju za porjedschenje swjedźenja na dźakahódne waschnje wosprowali. Njane selene pletwy, tiž pyschachu wokiarz, klétku, dupu a tež stołpy wonkach psched hlownym sakhodom do Bożeho domu, bésche wobsadna młodźina z pilnej rutu nawila. Tež pschesćanske towarstwo młodych holzow ma tu swój chwalobny podźel. Tak bésche swjedźeń jwonknje najlépje pschipramowany a wésche su nutrni kemscherjo wobdaczi z tutej młódnej naletnej pychu pod hłowami mózných swjedźenskich prédarjow na snutkownej pysche dobyli, z kotrejž nasch Knjes swojich wérjazych pyschi.

Pschi młodowni bésche so do 9 hodź. dołhi

swjedźenski czah wobzadnych towarstwow

je swojimi chorhojemi sestupak. Pod swukami swonow, kotrejž maju w swojim hłosu wobsebity podsynk, tiž tójdeho we wutrobje wabi, hibasche so dołhi czah do zyrkwje. Na czole kroczesche Jeho magnifizenza knjes krajny biskop D. Jhmels, knjes superintendent Fröhlich z Budyschkna, knjes farar Bójz a knjes farar na woty. Matek. K duchownym knjezim pschisłamknychu so zyrkwinsky prjódkstejerjo a wobadne towarstwa. Khorhoje postajichu so z wobeju stronow woltarja, hdyž běchu so duchowni knjeza sesydali.

Němske swjedźenske kemschenje

so sapocza. Mózneje zaklinczachu byrgle a z nutrnosczu salpéwa wobada, kotraž wulki Budestečanski Bóži dom bacz drje na poslednje městacko pjelnjesche: „O pój Ducho wérnoscje“. Woltarnu Bożu służbu mjesesche knjes farar Bójz. Pschedcżita epistola a sczenje sa swjedźeń Bożeho stpicza z Ef. 1, 20—23 a Mark. 16, 14—20. Zyrkwiny khór pod nawjedowanjom knjesa wyschscheho wuczerja a kantora Ssmoły pschednjese „Ty droze słowo Boże“ wot Moriza Hauptmanna. Jara derje a czuczijwe pschednjesseny spéw bésche z wosthewnjonom sa kóżdeho pschecżela zyrkwinskeje hudźby. Po hlownym khérluchu „O žórko žiwjenja“ stupi wyschokodostojny knjes krajny biskop D. Jhmels na klétku a dźerżesche wobsadze krabne

swjedźenske prédowanje,

so salożujo na słowo, kotrejž nasch Sbóžnik z swojim wuczobnikam réczesche, prjedy hacz bu do njebjes wsaty: „Hlaj za tym pola waż wschitke dny hacz do stónczenja swěta“. Knjes krajny biskop strowsesche wobsadu na jeje swjedźeńskim dnju, strowsesche w tak bohacze wupyschenym Bożim domje wschitke wobsadne stawy, towarstwa, kotrejž dźensku tutón ważny dźeń bohu swjeczachu, bohužtawy zyrkwinsko prjódkstejerstwa a wobadnych sastupjerjow, sastupjerjow schule a duchownstwa. Won wobzarowasche z wobsadu, so tu dźensa fararja tutej wobsady njemóże postrowicz. Wobsada swě pak kóżdeje wésta bycz, so tu jeho myśle pschi njej. A tej won swě bycz sebi tehorunja wésty, so wobsada na njeho spomina. Knjes krainy biskop strowsesche wobsadu na dwójnym swjedźeńskim dnju, na kotrymž zyrkej do njebjeskiczke z Knjesa swjeczi a z kotrymž so tu siednosca jubilej żerbskeje biblije. Je 200 lét, so bu naschim żerbskim bratram biblija w. jich maczerenej réczi darjena. Tuta wobada dianka so tehodla dźensa Bohu wobsebje za to modlicz. Wémy wschak, so staj wobsebje farararjej tuteje wobady bvloj, kotraż mate: wo pschekład biblije do żerbskeje réczo wulke zasłużby a staj wulke woporv za nión pschinjeskoj. S wosbadu a se żerbskimi bratrami tam a sem wiekeli so tej dźensa naschca krajna zyrkej. So bu to pokalała, je prédarj sam pschischol a popoldnju ma so to hischcze z wobsebitnmi słowami wupraczicz. Naschi żerbzjy bratija a nascha luba wobada dyrbja jo wobdzeczz, so je jeje wjesele wjesele krajnete zyrkwje, tohorunja jeje dżak a modlitwa. Bóh spożej wam, so bychmy so jemu woprawdze dżakowali, so je we wobsadze pschitomny był a hischcze pschitomny je, dźensa a wschitke dny hacz do stónczenja swěta. Stowo nascheho telsta je słowo do njebjez stpicza we wobsebitym smyślu, kotrejž ma być jeho wobsadze z rukowanjom, so wón je pola njeje. Schtóż nam Boże stpicze próduje, to wobkrucza nam stawisnu biblije we tutej wobsadze a we wokolnych wobsadach. Jako Sbóżnik po swojim seńśtim słutkowanju swojich wuczobnikow wopuschczi, sda so za nich wschitko bjestrosczne być. Won pak zawoitaji jim tuto krajne słowo: Hlaj, za tym pola waż wschitke dny hacz do stónczenja swěta! Luba wobżada, schto wosmamjenja Jesuśowe k njebju stpicze? Sa njeho je wono powpschenje k prawizu Wótza abo sastup do krażnosce. Sa jeho zwérnych pak je wono z wěstosczu, so jim wón w njebjesach méto pschihotuje. Wot jeho do njebjez stpicza wémy, so je we Wótza domje wjele wobydlenjow a kóżdy wérjazy smě wobzecz, so tam jónu domoj pschińdże. Pschi swojim wotthadze se swěta je Jesuś swojim wuczobnikam pschikasał, so maju do swěta hicz a wschitkich ludźi kschcżicz a wuczicz. To je i dopokasom, so wón sam sa kóżdej kschcżenizu dźesca stejí a je we swojim słowje hischcze dźensa pola naš. Nimamy Knjesa, tiž je daloko wot naš, ale tiž je w swojim słowje a sakramencze mjes swojej wobsadu. Na dnju Bożeho stpicza mamy snowa sa tym myślicz. A na dźensnišnim bibliśim swjedźenju dajcze mi wobsebje wusbehnycz, so je Knjes mjes swojimi, kóżdu njedźelu. W Khrystuśu żmy bohaczi, ale żiwjenje bjes Boha je stónczenje bjesnadżite mrócze wot jenoho dnja k druhemu. — Jubilejske stawiny biblije wobkrucze nam, so je Khrystuś mjes swojimi. Wschitzy wésce, kelko prózy je było trébne, so by żerbstkim bratram mohła biblija w jich staroj réczi być data. Njesapomnimy drochich mużow, kotrejž su so bedżeli hacz do stónza swojich mozow, so bychu żerbskim wobsadam żerbsku bibliju darili. S wotkel pak czerpachu tuczi mużojo swoju mózi? Njestejesche sady nich tón Knjes? Njeje to zyle sjawne a jasne, jo je Jesuś Khrystuś woprawdze we swojej wobsadze, tiż żebi w prawej hodźinje swoje gratu wuiwoli. Potom stai tej minjenej létstotettaj se dopokasom, so je wón pola swojich. Cłowjekojo ju pschischli, su tu pschehnwali a su sajchli, ale Knjes je pschi swojej wobsadze wostał. Bychmy-li w czasu pshed 200 létami wotuczili, bychmy jón ledma srosumili. Wschu-li tehdomnischi wótzojo dźensa stanyli, kak zuiy by so jim zwét dał. Wschitko je so pschemėniło, Jesuś Khrystuś pak je wostał. W tutej wobadze njeje so zane dźécze narodżiło, na kotrej wón njeby w kschcżenizy czakał, nikomu njeje hodźina zmjerce pschischła, bjes teho, so Jesuś njeby chżył pschi nim być. Kóżdu njedźelu je wam swój dom wotewrił, so by waż zohnował. Schto je i teho wscheho nétko nastało? Je wjele zohnowanja pschinjeskło, ale wjele pokutnych mużłow dyrbi pschi tutym praschenju tež psches wutrobu czahnycz, kotrejž móża stónczinje k żwjatemu służbyzeju dowjesc. Chżemy być cłowjekoho, kotiż wédża, so żu w njebjesach doma. Pschiroda Boża w swojej naletnej pysche niech nas pokasuje na wjele wjesthu wéczną krażnosc. Njech je tutón dżeń dżeń, na kotrymż so na żebje żamych dopomnimy. Knjes krajny biskop wupraji na tónzu swojeho prédowanja swoje wjesele nad bohatej swjedźenšiej wobsadu a napominasche ju k dalschemu swérnemu wopytej Bożeho domu a k swérje pschecżiwo Bożemu słowu. Ntób bibliskeho jubileja njech je, so smeje wobsada prawje wjele bibliskich schcesczanow.

Po hnujazym prédowanju knjesa krajneho biskopa pschednjese zyrkwiny khór sanktus „Swjaty, swjaty, swjaty!“ Zunje, cżiste hłosy wutrobam derje cżinjachu. —

Do stónczenja Bożeje służby porcża knjes superintendent Fröhlich z Budyschcina. S jadrikwymi a wutrobnymi słowami wobrocżi so na swjedźenšku wobadu: „Cłowjesiwa drohotnosćka je Boże słowo a nascha biblija je kruty sakład zyrkwje. Tehodła derje wam, wy lubi żerbzjy bratrja, so macże nétko 200 lét tutu drohotnosćku! Budyšći zyrkwinšći wotrjeli wjeseli so z wami, haj cżinimy hischcze wjazy, dźakujemy so Bohu sa żerbsku bibliju. Ssmy tón wotrjeł we zylej Sakšei, tiż drje żmě so żerbski mjenowacz. Jeho słowo we maczeńej réczi! Srosumimy wschak jo tej hewak. Je pak zyle hinasche sacżucze, hdyż so nam Boże słowo w maczeńej réczi do wutrobow réczi. Na Warthurku we swojej stwiczyw je dr. Luther bibliju němšemu ludej darił a tu pódla stejesche tamny dom, hdżej Michal Frenzel bibliju żerbskemu ludej pschełożowaschc. A to wschitko z wulkimi woporami. Storo hacz k wobzlepjenju je nad tutym dżełom sedżał. W tehdomnischich cżeżkich cżasach je tež w tutym drohim słowje Bożim żwoju móz namakał. To pak ma nam prajicz: Dżerj, żwoju móz namakaj. To je hischcze dżensa pola naš. Njemamy Knjesa, tiż je daloko wot naš, ale tiż je w swojim słowje a sakramencze mjes swojej wobadu. Na dnju Bożeho stpicza mamy snowa sa tym myślicz. A na dźensnišnim bibliśim swjedźenju dajcze mi wobsebje wusbehnycz, so je Knjes mjes swojimi, kóżdu njedźelu. W Khrystuśu żmy bohaczi, ale żiwjenje bjes Boha je stónczenje bjesnadżite mrócze wot jenoho dnja k druhemu. — Jubilejske stawiny biblije wobkrucze nam, so je Khrystuś mjes swojimi. Wschitzy wésce, kelko prózy je było trébne, so by żerbstkim bratram mohła biblija w jich staroj réczi być data. Njesapomnimy drochich mużow, kotiż su so bedżeli hacz do stónza swojich mozow, so bychu żerbskim wobsadam żerbsku bibliju darili. S wotkel pak czerpachu tuczi mużojo swoju móz? Njestejesche sady nich tón Knjes? Njeje to zyle sjawne a jasne, jo je Jesuś Khrystuś woprawdze we swojej wobsadze, tiż żebi w prawej hodźinje swoje gratu wuiwoli. Potom stai tej minjenej létstotettaj se dopokasom, so je wón pola swojich. Cłowjekojo ju pschischli, su tu pschehnwali a su sajchli, ale Knjes je pschi swojej wobsadze wostał. Bychmy-li w czasu pshed 200 létami wotuczili, bychmy jón ledma srosumili. Wschu-li tehdomnischi wótzojo dźensa stanyli, kak zuiy by so jim zwét dał. Wschitko je so pschemėniło, Jesuś Khrystuś pak je wostał. W tutej wobadze njeje so zane dźécze narodżiło, na kotrej wón njeby w kschcżenizy czakał, nikomu njeje hodźina zmjerce pschischła, bjes teho, so Jesuś njeby chżył pschi nim być. Kóżdu njedźelu je wam swój dom wotewrił, so by waż zohnował. Schto je i teho wscheho nétko nastało? Je wjele zohnowanja pschinjeskło, ale wjele pokutnych mużłow dyrbi pschi tutym praschenju tež psches wutrobu czahnycz, kotrejž móża stónczinje k żwjatemu służbyzeju dowjesc. Chżemy być cłowjekoho, kotiż wédża, so żu w njebjesach doma. Pschiroda Boża w swojej naletnej pysche niech nas pokasuje na wjele wjesthu wéczną krażnosc. Njech je tutón dżeń dżeń, na kotrymż so na żebje żamych dopomnimy. Knjes krajny biskop wupraji na tónzu swojeho prédowanja swoje wjesele nad bohatej swjedźenšiej wob

rjane waschnja, so so kóžde lěto jónu shromadźujemy we jenej s naschich rjanych serbskich wósow a potajamy s tym, so tu hischcze zmy. Sawdawamy pat hebi też ruzy te nowemu dźěłu. Dźenża swjeczimy też serbski swjedzen w Budestezach, kaž sa někotre tydzenje. Abo je drje tutón swjedzeń tola hinajschi? Dotal mamy khwalbu, so zmy bohabojazny lud. Kak so zmy a hdyž so zmy, komu mamy so sa to dźakowacź? Knjes farař powědasche tu wo rjanym pschikładze Bukeczanskich schulskich dźěći, kotrež su tele dny row jenoho swérneho serbskeho pischelożerja biblije, kiž w Bukezach wotpocznje, pyschili. Ale mamy dha jenoż swonknu pychu. Janu druhu? Wjazy niż? Sserbjo maju znate heslo: „Sserbjo, sathowajcze swéru swojich wótzow réch a wéru". Ale wobtedźbuja woni tuto heslo? Bratsja a sotry we Knjesu, schto je nam nascha biblija? K dźensnischemu swjedzenjej wam pschiwołam: „Drohi serbski ludo, waz hebi swoju serbsku biblju! Dwoje praschenje ći pschedpołoza: 1. Chazu tu s njedźakom sabnć, schto su twoji wótzojo dźiłali sa swój narod? 2. Chazu tu wuschkóći, schtož runje dźenża narod nusuje trjeba? — Wschedalako ku wjedze, chazu tu rohowacź, kat su wucjohnuli Knjesowu pschikazanju wuwjedli, kotruż jim wschi swojim rosczohnowanju da. W lecze 1934 swjeczja Němzy 400létny jubilej swojeje biblije. Njechamy dźensa storiću, ju biblizu pridy njemčiachmy. Nochcemy sledźicź sa wschizinami, cżehodża ju pridy njedostachu. S tym njech so druzy sabéraja. Chcemy so dźakowacź, so je Bóh tuhamjenitym mużam, wutrobu, mysle a wocźi wotewrił sa khudobu swojeho ludu. Hižom 100 lét pridy hacź so serbska biblija wuda, wobsteżesche żadanje sa cżischczom serbskeje biblije. Potom pschiwdźechu Frenzl a jeho sobudźełaczerjo a weprowachu swój cżasź, swoje pienjesy. W helwodarskim naktuwaniu cżasź tehdy też lójschi njehdyż hacź dźenżnischi dźeń. A te woporu dyrbjeli my sabycź? Lubi Sserbjo, khadajmy do swojeje biblije! Tam wójemy serbski nawukwcź. Němski-li nasch lud swoju serbsku bibliju, kotruż běsche lětstotnjak dołho sa swoju cżitanku, niemohł dźensa dozrała wjazy serbiti. Schtož hischcze może, to jma ji biblije. A to dyrbjeli mu i njedźakom sapomnicź? — Mózesch lohkomyślnje pschecżel, schtož naich narod dźensa nusuje trjeba? Se sórka pschi Chornobohy zórli so wodna tak rjec i wótrowjace blubina. Bóh da nam tej sórka. Każ hebi stari, tehdom wo sórke powdachu, tak swédczimy dźensa wo sórje Bożim a khwalitmy. Bóh njeje jenoż cżłowjeka swarił, ale je jemu tej duschu dał a so ja nju starał. Nasch dźensnischi swjedzeń ma być nješto ja dwéru a ći pómóc dacź. Mlodźi nochzedża wjele wjazy wédzecź wo tutym sórje. Tehodła njesmuschcimy lohkomyślnje schtoś nasch lud dźensa trjeba. Dźenża so khuło praji, so wa so nam najprjedy hospodarsky pomhacź, potom kuždże lépje. Mam pak druhe ménjenje. Hdyż dwéru naschego ludu njehajimy, jemu njemózemy pombacź. Tu réka wuthowacź duschu naschego ludu a wo nju so starcź. W naschej biblii steji słowo: „Dokraja, kraja, hlejch słowo teho Knjesa!" Luby serbski ludo, cżiń to, schtoż cżi Bóh praji a niz to schtoż cżi ludźo powdawaja. Njech je cżi biblija lubscha hacź druhe knihi. Bóh sahnuj wschitkich, kotrіi hebi jeho słowo waża, wósebnje starschich. Schejcianske schule, dawaj khcześcjanskich wuczerjow. Wón sahnuj dale naschе zyrkwje, so hdyż wotsche mésnu, khdeż so Sserbjo a Němzy slaja rad Bože słowo. Nech pokoji Bóh swoje sahnowanje na dźensnischi swjedzeń, kiž wostanje!

Po pschedwanju pschednjezy zyrkwinski chór runje każ na dowopschitnich kemschach, nětko pak serbski, santus: „Sswjaty, swjaty, swjaty je naich Knjes!"

Na to wobroczi so knjes superintendent Frühlich se napominazymi słowami na shromadźenych Sserbow a réczesche k nim nimale hamżne słowa każ na dopołdnischim kemschenju, jenoż hischcze trochu naležnischo a je wjetschej thutnosczu.

K swjedźenskemu kemschenju pschijamkny so psched zyrkwju

swjatoczerjej pschi pomnikomaj Frenzela a Wanara,

pschi kotrejż knjes farař Malink-Lažowski wopomnjenjske słowa porcza. Wón réczesche w mjenje pruskich Sserbow. Spominasche s dźakom na mużow, kotrіi su nam Sswjate Pismo dali, kotrež hakle w maczernej reczi k wutrobje dże. Kak wulki dźak smy jim sa to dołżni. Ssmy hódni tajkeho Bozjaho dara.

Kedźżmy na to, so zmy maly lud s wjele mjesami dźełenn. Pisches Bože słowo pat cżuicmy, so zmy jedyn lud. Srudne je, so we wjele serbskich wosadach serbscy kemscherjo wotesbéraju. Cserbske schulske dźeći njesłyschа żanoho serbskeho Bożeho słowa. Sserbski ludo, wotewrj swoje wutroby sa to, schtoż chze cżi nasch Bóh na tutym krażnym swjedzenju dacź. Spuschczischi-li serbsku bibliju, zhubischi też podkost pod nohomaj. Wostań swérny hacź do smjerce, njedźiwaj wulkeho wotpada naschego cżasa. Do pschichoda hladamy, hdyż też je staroczesemi, dha też na to s wutrobnej prósbu: „Knjeże wostań pola nas, nětk k wjecżoru bo bliži cżasż atd."

Po słowach knjeza farara Malinka wuspéwa hischcze knjes Pětschka, sastupjeł Drjezdźanskich Sserbow serbski Wótczenasch.

Sserbska shromadźizna w młodowni

bo hnydom pschijamkny. Knjes farař Bójz strowjesche wschitkich, wosebje serbske a wósadne towarstwa a druhe sjednoczeństwa. Lubosnje pschedujeże na to zyrkwinny chór spéw schtyrihłósnje „Najrjeschi Jesu" a druhi „Tón Knjes mój swérny pastyr je", żonjeli thór sa klawér a hušle. Sa hušle je njeboh Mílk knjesej kantorej Ssmole sa hušle wosebje kompozitziju sestajal, kotruż knjes Klampfel wulkotnje pschednjeże.

Naschi serbski synodal, knjes wyschischi wucżeł a kantor Hančka-Porschisti jimasche so słowa a réczesche w ludowej srosumliwej réczi wo rjanosczi naschеje macżerneje réče. Wón lwominaische, kat je lětsa 301 lét, so jedyn Porschiski farař 7 polutne psalmy cżitschczeczej da. A hakle 100 lét posdźischo so zyła biblija wuda. Njedźelu swjeczachmy dźeń macżerjow. Hdyż dyrbi so bójźka luboscej tak prawje pyched woczi stajicź, dha pschirunа so s macżernej luboscju. Kak je so nascha wschitkich macż pyched 200 létami sradowała, so ma Boże słowo w serbskej réczi. Ale potomniży so dźensa swojeje macżerscheżiny wotrjekuja. Je jim snadna, schpatna, khuda. Ale s tajkimi wumjetowanjemi so naschej réczi schiwda stanje. Khuda macż swoje dźeczatka huło bóle lubuje hacź bohata. Bóh porucża we schtwórtej kasni, so ma serbske dźecżo runje tak macżerc cżeścżicź, każ jendżelske abo druhe. Sserbsta réc je jednora, njeczim módu zobu każ zónsta drasta. Cżehodła dźecżom njedawaju w schuli serbski wukmcź. Dźeći su mudrische hacź druhe, kiž jenoż jenu récż namukhu. Se serbskej réczu pschindźemy dalako do swéta, wosebje w pschichodże budźemy ju derje triebacź móc. Po jakonju zmé kózde dźecżo serbski wukmcź. Starschi malu zobu serbsku wucżbu zodacź. Njesrosumlime je, hdyż to njeczinja. Nócżnik stonczi swój pschednoschk s timazymaj wobrasomaj. W vrénim wobrasu ryżowasche, kak so serbska macżerc se swojimi dźećimi pyched trónom Jehujesa sjewi a kak so do wyslanja też serbski słowk zobu klinczi. Srudnie bé wéso wobras, kak nascha macżerka Sserbika wo swoje dźeći na Lubinje żedżo płaka, kotrež buchu jej njeswérne.

Knjes farař Sarjeńk-Khwaczanski pschinjese postrowy wot Sserbskeho luth. knihownoho towarstwa a Macżicy Sserbskeje a réczesche wo dobrym pschekoržku naschеje serbskeje biblije a też wo pschekoržkach smylach, kotrež su po naschim dźensnischim réczenju nowaczne. So méka so biblija snowa pschekładacź a wudacź, je zyle nusne, njehodzi pak so w pschedwidźiwym cżasu pschewjesecź, dokelż k temu njeje dosć dźłaczerjow.

Na końzu dźakowasche so knjes farař Bójz wschitkim, kotrіi maju podżel na poradżenju swjedzenja. Najprjedy dźakowasche so Bohu, so běsche tak rjane wjedro swożcżił, dalschi dźak wupraji knjesej swjedżeńskemu predarjej fararjej Mjerwe, kiž je niedźiwajuc swojeho wulkeho sastojnstwa smóżnił, do Budestez pschińcź. Wutrobny dźak praji dale k. fararjej Malinkej sa womnuwenjušku récż pschi womnikomaj, knjesej wyschischemu wucżerjej a kantorej Hančży sa rjany pschednoschk. Wożebity dźak wénowasche knjes farař knjesej kantorej Ssmole a jeho spéwarjam, kiž su Boże słowo tak rjenje do wutrobow spéwali, zyrkwinskim pródbkeżerjam, kiž su nałetni lěs do Bożeho domu pschenjesli. Skónczuje dźakowasche so wschitkim, kotrіi su s blіska a dalóka na swjedżeń pschijschli a su Sserbja Sserbam służili, wutrobny dźak też Macżicy Sserbskej a Swednoczeństwu Sserbskich wucżerjow, superintendentstwu we Wobjerezach sa postrow, tehorunja serbskim duchownym we Wobjerezach, knjesej fararjej Sarjeńkej sa sajimawe słowa. Knjes farař Bójz słónczi shromadźiznu napominajo k swérnje k serbskim wożadam a duchownym we służbje Knjesa.

Cyrkwinske powěsće.

S Budyschina.

W Michalskej zyrkwi.

Njedźelu Exaudi w Michalskej zyrkwi rano ½8 hod. Boże wotkasanje serbske (farař Tischer), dop. ½9 hodź. serbska Boża służba a w 10 hodź. rozrěczowanje s młodźimu (farař Kaplee).

Semrěli: 12. 5. Franz Adolf, bludarski mischtr w Sesijezach, 62 l. — 13. 5. Madlena swudowjena Schilbußowa rodź. Buzanke, tuzy, 80 l., pohrjeb na na Hrodźischczo.

S Budestez.

Njedźelu Exaudi rano w 7 hodź. smeje wyschischi farař Domaschka němsku zwjatu spowědź, dopołdnja we 8 hodź. farař Bójz němske a ½10 hodź. serbske predowanje.

Popołdnju w 2 hodź. je wucżba se serbskej mużskej a żónskej młodźimu.

S Budyschinka.

Njedźelu Exaudi budże rano w 7 hodź. serbska spowědź, we 8 hodź. serbska a dop. ½10 hodź. němska Boża służba (farař Handrik-Porschisti).

S Hodźija.

Njedźelu Exaudi smje farar Wjesar rano w 7 hodź. němsku spowědź, we 8 hodź. němske a dop. ½10 hodź. serbske kemschenje. (Farař Voigt je w Hušzy.) Dop. we 11 hodź. je kemschenje sa dźeći a pop. w Rhodź. zyrkwinske rozrěczowanje s mużskej młodźimu, kotraż je so w posledních tśjoch lětach konfirmérowała.

S Hrodźischczo.

Njedźelu Exaudi rano w 7 hodź. serbski hamt, we 8 hodź. serbska, ½10 hodź. němska Boża służba, 3/11 hodź. dźećiskemschenje.

Pokhowane: Waclaw Radawicej, mandźelski syn dźełaczerja Jurja Radewicza we Worzynje, 1 lěto a 1 dźeń stary.

S Khwaczicz.

Njedźelu Exaudi rano we 8 hodź. němske a dop. ½10 hodź. serbske kemschenje, we 11 hodź. dźećiskemschenje. Pop. w 2 hodź. zyrkw. rozrěczowanje s konfirmérowanej młodźimu.

Wumrěła 11. meje Hana Marja Kocheżiz, hospodarska pomozniza w Kschiwej Borschczi, 35 l. 3 m. 19 dn. stara.

S Klukscha.

Njedźelu Exaudi rano w 7 hodź. serbska spowědź s Božim wotkasanjom, we 8 hodź. serbske a dop. ½10 hodź. němske kemschenje. Pop. w 2 hodź. zyrkwinske rozrěczowanje s konfirmérowanej młodźimu. Pop. w 3 hodź towarstwo młodych holzow na farje.

Semrěli: Marja rodź. Mecke, mandźelska Arnoscha Bukana, Bschekuzа w Lichanju. 52 l. 2 d. stara. — Hana rodź. Mitrachez, mandźelska Handrija Hamuscha, dźłaczerja w Nowej Wsy, 69 l. 9 m. stara.

S Kotez.

Njedźelu Exaudi je dop. ½10 hodź. němske predowanje, na to rozrěczowanje s konfirmérowanej młodźimu pośledních tśjoch lét (wosabny farař); pop. w 2 hodź. schczenje.

S Lupoje.

Njedźelu Exaudi dop. we 8 hodź. serbska, ½10 hodź. němska Boża służba a ½11 hodź. dźećiskemschenje.

S Minakała.

Njedźelu Exaudi pop. ½9 hodź. so serbske predowanje cżita.

S Njeswacżidła.

Njedźelu Exaudi rano w 7 hodź. serbska spowědź, we 8 hodź. serbska a dop. ½10 hodź. němska Boża służba. — W 3 hodź. němske a w 4 hodź. serbske kemschenje w Sarcżu.

S Nožaczicz.

Njedźelu Exaudi dop. w 7 hodź. němska spowědź, we 8 hodź. němska a ½10 hodź. serbska Boża służba. Pop. ¼3 hodź. rozrěczowanje s konfirmérowanej młodźimu, pop. w 3 hodź. towarstwo młodych holzow, pop. w 7 hodź. towarstwo młodych hólzow.

Witoru, 22. meje wjecżor ⅛8 hodź. towarstwo žonow: shromadźizna s kujenju s Tschammer a Osten.

Kschczena: Irmgard Johanna, dź. dźłaczerja Gnatka w Truśzyzach.

S Porschizi.

Njedźelu Exaudi budże so rano we 8 hodź. serbske predowanje cżitacź, pop. ½2 hodź. rozrěczowanje s młodźimu; dźećiskemschenje w Boschczach dop. ½2 hodź. sa młodźiche, ⅓3 hodź. pop. sa starsche dźeći; wjecżor spéwanje młodych holzow pola wesbadnje żotry; wutoru wjecżor ½5 hodź. posedźenje zyrkwinskeho pródbkejetstwa na farі; rozswuczowanišk. tydzen ja posaunistow: wot póndźele tsem kóżdy wjecżor sendżenje; srjedu we 8 hodź. posaunistі wjecżor w Hanowskej hoscżenzu we Porschizach.

Semrěli: Gustav Johnwer Krawz, hospodarski pomoznik w Konjezach, 22 l. 7 mšz. a 14 dnjow; Paul Erwin Janetz, mandź. hynk Paula Johwandra Janetza, sastojnika pschi żelesnizy w Dschczach, 3 m. 15 dnjow.

S Nakez.

Njedźelu Exaudi je rano we 8 hodź. serbska spowědź a swj. wotkasanje, dop. w 9 hodź. serbske a ½11 hodź. němske kemschenje. Pop. w 3 hodź. je serbske kemschenje je spowědan a Boża służba sa dźeći w schuli w Schczeżizy.

Póndźelu rano w 7 hodź. je pikanje na wéżi a rańscha mitrnosć.

S Nychwalda.

Njedźelu Exaudi je dop. w 9 hodź. němske a ½11 hodź. serbske kemschenje.

S Wósporka.

Njedźelu Exaudi je rano we 8 hodź. predowanje, wjecżor we 8 hodź. serdźe so ev. towarstwo młodżenzow na farje.

Póndźelu je biblіska hodźina (bratr Kschiżan s Běleje Hory), wutoru swjeczuje so dobrowólny zyrkwinski chór (kantor Seibt), srjedu serdźe so ev. towarstwo młodych holzow (pschezo wjecżor we 8 hodź. na farje).

S Wochoš.

Njedźelu Exaudi dop. w 9 hodź. němska a ½11 hodź. serbska Boża służba.

S Wóślinka.

Njedźelu Exaudi rano w 7 hodź. serbska spowědź, we 8 hodź. serbska, ½10 hodź. němska Boża służba. Kollekta. Pop. w 2 hodź. rozrěczowanje s konfirmérowanej młodźicu.

Nowa zolma zemjerżenjow.

Póndźelu wjecżor bu mnohe wobsedźowarstwo zemjerżenja na žitkowe cżežke zemjerżenja zapisane. Zemjerżenja same su potrjechiłe Japanzku, Ecuadorsku republiku we pokodnischej Ameriji, Georgiju a Małej Asiji, Batariju a hischcze někotre druhe krajiny. Hischcze njewobkrucżena powěcź s Japanskeje wojsewja, so je tam 100 ludźi we żiwjenje pschischło. S potrjechenej krajinu su wschitke swiski pschetorhnjene. Knjeżeństwo je pomogne napraniy pschibotowało. S Ecuadorskej provinzu je zemjerżenje cżeku schkoda naczinikо. Też w Tiflisu w Georgiskej su podzemske storki nacżuli. Wone su khętro wulku schkodu nacżinile. Vulkanska kupa Krakatau w hollandskej Indiskej je w lěhu 24 hodźin wulku dźełarowsej pokasala.

Wężywustojni po krótkej pschestanzy s nowymi cżežkimi zemjerżenjemi licza a ménja, so su najbóle wohrożene kraje pschi Sserjedsemskim morju wot Schpanistkeje hacź do Małeje Asijeje wohrożene. Strach hrozy też amerikanskim horam Andam, Mexikanskej a Chinskej, znadź też Japanskej. Najżywischе zemjerżenje wocżakuja sa tule wjedżelu.

Přilopk.

* **Schežnacżelětny żyta pjatnacżelětny słonzowack.** 16létny pohonc Artur Bauch, kiž pola jeneho kublerja we Plottendorfje pola Altenburga žiwi, pschejeżdżasche 15letnju dźećzaju holzu Elsbethu Fiedlerjez, kiž běsche pola zamżnjeho kublerja pschijatajena, s lubościnskimi pośmiechnjeni. Dokelż pak holza jeho pschezo wotpokasowasche, wotkaka ju wón ras wjecżor, każ wona domoj dźesche, nadpadże ju a kló ju nětkore raty cżežko do schije. Cżežkotrapjenemu holzu dyrbjachu do Altenburgskeje khorownje dowjesez. Wo nju zo boja.

* **Njeżmérne hromady mejskich brukow.** Se wschelakich stron Hannoverskeje pschikhadżeja powěcże, so maja tam lětża njeżmérne hromady mejskich brukow. S tanjenju żedża bruki w tak hustych cżeczach na żołądku, so ma-

je tute napohlad, jko bychu polne płodow wiśłake. Wobhladowanje hromadźa bruki a bowanki a kaščerjenki a woza je ke zwěrjacemu kurjatu jako piju za kury. Wobhladźerjo su so pohromadźili k zhromadnemu niczerjuu njewitanych schadnikow.

* **Polska cyłaz hriwnowu za lětarjow „Bremen“.** Se Stuttgarta zhonichu: Lětarjam „Bremeny“ pschepoda so pschi hladanosći cyłeho dnja w Ritz-Carltonowem hotelu wjace na polsko cyłaz hriwnowu wupisany, kiž bě němske Zetkin-Bug-družstwo za twarjenja prěnjeho lětadła po-wołało, kotrejž pschekěr wot Europy do Ameriki znoži. Zmjerjes wobohinjcy je tuto mjto wotpokasał a je lětarjam pschispěł. Tuchi wotpokasachu mjto tohorunja a pschepodachu je Junkerowemu institutej za lětarstwo w Dessawje.

* **Kumpana pótowoho rubježnika łapi.** Po dołhim wuczerpanju je so Jenaskej policiji poradźiło swobodźicej, so je na pótowym rubježnistwje 4. decembra 1927 w Klosterwitzu nimo Hejna a Jarma, kotrejž stai łapataj, bjischcze wobdźělił. Temu je policija někko jeho łapała. Wón je so sej na nadusčitkowje z nutřkowbuwanjom wobdźělił

Wostrózbnjeński hotel při mjezach.

Pola San Diego.

Pischi kalifornisko-mexikanskich mjesach je so statna „wostrózbnjeńska stajnja“ pschipiraiła.

Tuta pschipiraiwa je so dla wobhodneje wěstosće jako nimo měrу mušna wopokasała. Wschednje jěchja alkohola łaczni Amerikjenjo i cyrjodami pisches mjezu, so bychu po tom wěso fojetschka tak skurjeni, so je swojimi automobilemi hich. Někotre maju stajiznje sastojnjay smitnosće i tajrjenjeje thěje, hdyž móža jich wopiju wotbyć. Tutón „wostrózbnjeństi hotel“ je jara rumnosinje wutwarjeny: ma pisches dwě sćě sjiwoon a je s nowoczasnymi wudobyczemi wuhotowany. Pschedewschém su kupjele nanajlepje zjeěsćiwjazeje kupjele mjnje potrjebaju.

Płaczijny sjiwon zu, tunjej so jena druhej runa, toka dospołnje wschelake, hacz k 10 dollaram za wosobu. Wobhościcz płaczijny słoju so samerej hotela pschimérjena, „po měrje wopiju jenotliweho hosća.“ S druhimi słowami: dźensnjej dźesatkow i furjenych, kiž znadź schtyri a dwanaczi hodźinow měra potrjebaju, pschedy hacz móża z autom jako normalnje jěcz, dyrbja wjaz płaczeć hacz hosćo, katrymž su wocześiwjaze kupjele trěbnu strózbnosć saz wrócźe.

Tutón „wostrózbnjeństi hotel“ je, kaž jena nowina we San Dieo pische, z zwłom mnohich wulketowarjow, kiž maju swoje wjeśele nad sjenami, kajkeż so pischi pschedpodaczu kandidatow do „wostrózbnjenjeho hotela“ poskicuja. Wěso njepobrachuja też tamni ludźo, kiž z Mexika pschikhadźazem něschto palenza wunjeczeć so prózuja, pschetož bjes tcho njeje, so lón abo tamny njschto alkohola pschećiwnych njebu, hacz runjez so automobile dokładnje pschepytuja.

Dokelž je najwjazy hosći swoje pjenjezy za alkohol pschetrjebało, njemóża slicźbowanku w hotelu zapłaczicź. Wjaschich podach wostanje automobil hosća tak dołho we rukomaj hoścjenzarja, doniž so dołh njeje złapcził. Kaž San Diegoska nowina pische, njewě wostrózbnjeństa stajnja druhdy, schto ma i kak wjele automobilemi zapoczeć. Dacz dotal je wobstoh w hotelu najlepschi, kak so ma stat pischi tom dołhon warbu. Cźiły dobyć ma so za wojowanje pischeziwo pschećiwnikarstwu alkohola nałożowacz.

Strowotnistwo.

Sćuchoczina.

Dacźrunjez so wuczenym njeje hischcze bespołnje poradźiło, brźdk pischeziwo suchoczinje namakacź, dha pak mózenym bo tola z tym trochstrowacź, so tajki, kotryż je na suchoczinu skhorjeł, njeje hischcze je sapokatka za nadź słuhowny. Schtóż priedy na suchoczinu skhorje, bě kaž k smjerczi wotsudźeny. Tutón czaś je dawno za nami. Najprjedy dyrbimy so wjeso lětarja wo radu woprascheczi, pytnjemy-li so so pola nadź wo suchoczinu jedna. Tajzy ludźo maju prawje tuczne jedze wuzimacź, wjele mloka a kakawa picź a z zyła zyłujazu pojedź wuzimacź. Schtóż je na płuza thory, njech łóždy dźeń 100 gr. bjelkowin (Eiweis) 130 gr. tuka a 330 gr. wuhlotowodźicznatonow (Kohlehydrate) we jedźi sće. To je w jedźach potajsim 500 gr. mloka, 2 jejt, 80 gr. butry, 250 gr. khleba, 100 gr. zaltky a nimo toho k wobjedu cjastka mjasa. K wjeczeri zjulicha krupjowa polinka (Griesjuppe.) Nimo toho njesmé tajki na płuza thory mjaso, jeja, wino, piwo a palenz njepomérnje wuzimacź. Kóždy dźeń kusk polcza abo tuczneho tajkonu wobjebje tyje.

Zokorowa thorosć.

Na zokorowu thorosć cjerpja tajzy ludźo, kotriż z mozu zokor bobu pischischczeju, mésto toho, so by jim wschón zokor abo zokorowe macźiny do freje pschechli. We wschelakich drogowinach cjerpjazemu ludźej jenoż kapku prószuja. Wěsu mamy też tudy na prěnim mésnje lětarja poslucháez. Tym, kotriż na zokorowu thorosć cjerpja, sczěhowaje jedze radźimy: Mjasowu juschku, tuk, cjerstwe mjaso, suschene mjaso, kobasy, pleza, dźiwinu, pjerstwu, rybu wustry (Austern), butru, jeja, twarożk, kwětkojty kał, jedźnu kobodu, (Spinat), selene boby, chromaz, (Spargel), wuhliczniate wody (Kohlensäurehaltige Wasser), czaj, kofej a kakao bjes zokora. Parowacz dyrbja na zokorowu thorosć cjerpjazych, chłeb, mukowe pojedze, jago, jeczmy a wowsowy wukmusch, běrny, korjenate jedze, jako morchej, mérnik, radišku atd., dale zbožu, nakładowane płody, schokolodu, champanske wino, wschelake limonady, piwo, palenz a je zyła duchowne napoje.

Hospodarski rozhlad.

Pjatk 13. meje 1928.

Barlinska bursa bě sandźenu sjedźu po khabym spodźiwanju lahko strudzena. Wschelakich ejektow kursy i nowa wuwiwachu. Na wikach i dołżnymi a rentowymi listami njebě pornjo wutorje sioro zareho pschemjenjenja.

Produktowe wiki w Barlinie khětu, so po wukrajnych wikach słoju, jako strużene, ale wostachu pschezo hischcze jara mjene. Pschejcza a rožta swoje płaczijny wo 5 pj. wotschischtej. Sčerstu płaczeschcze zertnać

w Barlinje

pschenicy 13,15—13,30 hr., rožki 14,30 hacź 14,40 hr., jeczmjenja nałstnischo 12,60 hacź 14,50 hr., wowsa 13,20—13,50 hriwnami,

w Lubiju:

pschenicy 13,15—13,00 hr., rožki 13,75 hr. hacź 14,15 hr., jeczmjenja nałstnischo hr. 12,50—15 hr., wowsa 12,50—13 hr.

w Stowjerju

pschenicy 13—13,80 hr., rožki 14—14,50 hr., jeczmjenja 13—15 hr., wowsa 12 hacź 13,20 hr., běrny 2,70 hr.

hrjedu w Kamjenzu

pschenicy 12,70—13 hr., rožki 13,50—14 hr., jeczmjenja 14—14,50 hr., wowsa 12,80—13,20 hr., běrny 3,50—3,80 hriwnow, prošata 12—20 hr., libjata 2,50—3,50 hr

w termińowym witowanju

za mejn: pschenicy 13,85—13,90 hr. a rožki 14,87½—14,95 hr.,

za julij: pschenicy 14,12½, rožki 13,65 hr. hacź 13,72½ hr.

za septembr: pschenicy 12,60 hr., rožki 12,60 hr.

Wiki hrjedu w Kamjenzu.

Khěži 1,20 hr., kotrehi 15 pj., hudrojty kał 50 pj. hacź 1 hr., rožowy 50—90 pj., jeczmj 45 pj., jódźnakobola 25—30 pj., morchej 25 pj., zubła 25 pj., běły kał 20 pjnjestów, cjerwjeny kał 35 pj., wlóski kał 28—30 pj., běrny 6 pj., zubła k hadźenju 0,80—1,50 hr. Libjata 3 hriwnje.

Wiki hrjedu w Lubiju.

Butra 1,05—1,10 hriwnow, jeja 10—11 pj., njewjeń 15 pj., łany wolij 1,60 hr., kuleršpa 8 pj., zubła 15—20 pj. kolatej kerěžk 16—25 pj., rjelej 20 pj., cjeřiwjena rěpa 20 pj., sellerij 50—60 pj., jabłuka 10—60 pj., khrěn 1,20 hriwnow, mšd 1,60 hr., kóštata punt 65 pj., khały kał 12 pj., bwinjasze mjaso 0,90—1,10 hr., howjasze mjaso 1—1,30 hr., cjelace 1,20—1,30 hr. Libjata 2,50—3 hr.

Wiki hrjedu w Khorzebuzu.

Butra 2—2,10 hr., twaroh 30 pj., jeja 10—11 pj. a wjac wolij 1,40 hr., howjasze mjaso 1—1,40 hr., cjelace mjaso 0,80—1,30 hr., skopjace 1,20—1,40 hr., bwinjace 0,80—1,20 hr., łuny 4 hr., horbje 0,70—1,00 hr., łakawy 2,50—3,50 hr., schcźuki 1,30 hr. a karpy 1,30 hr. morchej 30 pj., jódźna koboda 15 pj., hudrojty kał 65 hacź 90 pj., cjeřiwjeny 40 pj., běły 25 pj., zubła 25 pj., běrny zentnar 5,50 hr., kolatej kerěžk 15—20 pj. a khrjenjeń 20 pj.

Wiki hrjedu w Skorzerju.

Butra 1—1,05 pj., jeja 9—10 pj., běrny 4—6 pj. a wjac kał 20 pj., cjeřiwjeny 40 pj., jódźna koboda 20 pj. hacź 25 pj., morchej 20—30 pj., zubła 23—25 pj., kolatej kerěžk 10—20 pj., hudrojty kał 40—90 pj., radiški 15—20 pj., jabłuka 10—25 pj., schcźuki 1,40 hr., karpy 1,20 hr., pjerśti 40—60 pj., łuny 1,80 hr., wubžany mšd 1,60 hr., w płatach mšd 2,80 hr., skopjace mjaso 1,20 hr., cjelace 1,10—1,20 hr., howjasze 1,20—1,30 hriwnow, bwinjasze 0,80—1 hr., schmatz 1,70 hr.

Swinjasze wiki wozera hrjedu w Khorzebuzu.

Na nje běchu pschihnali 757 prošetow a 82 běhałkow. Wone płaczachu

prošata:

małe	8—12 hr.
brěnje	12—16 hr.
wulke	16—20 hr.

běhałki

małe	20—40 hr.
brěnje	40—60 hr.
wulke	60—80 hr.

Pschihladajej pytaju

Dźěłaćerjo, Kossak w Hróbku, Horncźesina hasa 16.
Holzu do domu, Wurchowa w Hródku Biedrich-Ebertowa hasa 4.
Pschekupjesko. Blücherez jchcźekańca w Hródku.
Molerišeho, Kohl a Jhn w Nowej Wodźi.

Selanjowa owzija

njedźelu 20. meje pop. w 3 hodź. 50 łošow, hnydom pschi Werminghoffje.

Na pschedań.

Rěsak seleneho w Serbskich Pastjzach 7.
Pjerjo njedrjeene w Čornowie 3 pola Pomorja.
Synno, Kraet w Lubiju, Neubarkska dróha.
Kóń we Wojerezach, Elsterstr. 22.
Krowa 3 do cźahanja w Kalkwitzu 15.
Kamjentne stołpy 4, we Wojerezach, Grošchowa hasa 17.
Kłowěr, Süßmilchowa hasa 41 w Bilskojzach.
Zyhełe ličschne we Wojerezach, Grošchowa hasa 16.

Skarowe depeše.

Barlinske produktowe witi dźensa dop. 3/11 hodź.: Po powěsćach wo nijschich wukrajnych płaczijnach siej rožka a pschenża w płaczijnje popuschćilej.

Dop. 3/12 hodź.: Płaczijny wostachu na samjenej wyschinje.

Płaczizny na Barlinskich produktowych wikach.

Zito a wolijowe symjo po tunach abo 1000 kg, hewak 100 kg. Płaczizny po złotej hriwnje.

	16. 5.	15. 5.		16. 5.	15. 5.
Pšenica	263-266	262-265	bony	23-24,00	23-24,00
rožka	286-288	285-287	woka	24-26,00	24-26,00
nal. jačmjeń	252-290	252-290	mórske lupiny	14-15,00	14-15,00
nal. jačmjeń wows	264-270	264-270	žołte lupiny	15-16,00	15-16,00
kukurica	232-235	232-235	zeradella	—	—
pšenš muka	33-36,50	33-36,50	rapa. wosusk	19,00	19,00
ržana muka	37-39,50	37-39,50	lany wosusk	23,80	23,80
pš. wotruby	17,50	17,00	pocn. melasa	—	—
ržane „	19,00	19,00	běrnj. kruški	26-26,30	26-26,50
lane symjo	—	—	syno, 50 kg	2,60-3,00	2,60-3,00
rapa	—	—	ržana stoma	0,90-1,05	0,95-1,05
hróch	35-38,00	36-38,00	pšeńš. „	0,90-1,00	0,95-1,05
pšeńški	24-24,50	24-24,50	wowsna „	0,80-1,00	0,80-1,00
			jačna „	0,80-1,00	0,80-1,00

Wólne płaczizny Stwórtk 16. V. Wšo po złotej hriwnje	w Kamjencu za 1 centn.	w Lubiju za 1 centn.
Pšenica	12,70—13,00	13,15—13,60
Rožka	13,50—14,00	13,75—14,15
Jačmjeń (nalět.)	14,00—14,50	12,50—15,00
Wows	12,80—13,20	12,50—13,00
Syno	2,50—2,80	2,50—3,00
Słoma z maš. młóc.	1,60—1,80	1,40—1,90
Słoma k zaslanju	1,80—2,00	
Słoma z ruku młócena	2,50—3,00	2,50—3,00
Běrny pola ratarja	3,50—3,80	3,25—4,00
„ hač na železnicu	—	—
Butra	2,00—2,10	1,05—1,10
Joja	0,09—0,10	0,10—0,11
Pšeńčne wotruby	—	9,00—9,30
Ržane wotruby	—	9,20—9,50
Pšeńčna muka	—	21,00—21,75
Ržana muka	—	21,00—21,75
Prosata, wulke	12—20	—
„ „ srenje	—	—
„ „ małe	—	—

Płaczizny ręznego skotu na Drježdźanskich skótnych wikach.

10. meje.

— wol, 9 byk., 9 kruw. a jałojc., 942 čelat, 20 wowc., 479 swini.

Płaczizny za
čelata: 1. 82—88, 2. 74—80, 3. 60—70;
swinje: (přez 300 pt.) 57—58, 2. (240—300) 57—58, 3. (200—240) 56—57, 4. (160—200) 54—55.
Rancy 46—50.

„Serbske Nowiny“ we wólbnym wojowanju!

W nastupanju předstejacych wólbow złożuja so Serbske Nowiny po sćěhowacych zasadach:

1. W pomérje k politiskim stronam wostanu Serbske Nowiny neutralne.
2. Hnydom zapłaći dyrbja so pódla nawěstkow wšo wozwjenjenja nastupace:
   a) wabjenja za strony kandidatow abo zhromadźiznow.
   b) wšo dopisy, wopřijace program politiskeje strony abo toho dźěle.
   c) Wupady přećiwo politiskim stronam, jeje wjednistwu, kandidatam abo jenotliwcam.
3. Wšě nawětki a wozjewjenja dyrbja so při zapodaću z hotowymi pjenjezami zapłaćić.
4. Wšě zapósłanja a wozjewjenja politiskeho wopřijeća wozjewiny jenoż z nejmjenša zapósłarja abo zapósłarjow. Njedosaha powšitkowne podpisanje kaž: „W mjenje mnohich“, „Někotři wolerjo“ abo „Přiwisnik strony“ atd.
5. Zapósłane a nawětki wopřijace wosobinske wohidne wupady a dwělomne powěšće wo privatnym žiwjenju politiskich wosobow so wotpokazuja.

Nakład Serbskich Nowin.

Towarstwowski powěstnik.

Bukecy. „Jedn. Sokol“ zwuźuje **kóždu sobotu** wječor we **8** hodź. Přińdźe tohodla wšitcy a to z časom! Sokolwanje je strowe!

Poršicy. Jednota Sokol ma tutón tydźeń sobotu wječor w 8 hodź. zwučowanje. Kóždy ma cyle wěsće přińć, zo bychmy hišće k našemu poswjećenju khorhoje wuknyli. Načolnik.

Spěwarska kupka „Lumir“ ma srjedu, 23. meje pop 4 hodź. w Serbskim Domje pruhu za koncert. Po njej **serbske reje.** Spěwamy slědowace khory: „Zorja“ čo. 1, 5, 13, 14, „Wulka lubosć“ čo. 6, 15, 17, 29, „Tow. spěwnik“ Krasna družka a Idylka ze „Skowronćka“. Njezapomńće spěwniki.

Bjarnat Krawc.

Tydźeńska skhadźowanka a wědomostna zabawa sobustawow **Maćicy Serbskeje** je kóždu **póndźelu** nawječor wot 6—9 h. w Serbskej kofejowni w „Serb. Domje“ (w małej stwi).

Hłowny redaktor a zamołwity za politiku: Marko Smoleć w Budyšinje. — Za lokalny dźěl a feuilleton: A. Dučman w Budyšinje. — Za hospodarski dźěl: Arnošt Bart w Brěžnycy — Za nawětki: G. Janak w Budyšinje. —

Serbja wola

njedźelu zu. meje

Serbsku Ludowu Stronu

do statneho a w pruskej tež do pruskeho sejma.

Městopředsyda wuběrka Serbskeje Ludoweje Strony

Koła

Marki „Lanz"
z rukowanjom. — Naplačenje 10 hr. — Jedźenske wotplacenje 3 hr.

Joh. Klemm
na Serbskej hasy 1
Wobruče a narunanki najtuńšo!

Zwjer-ne gardiny

story, vitrage, zapowěšaki k cuhanju, kromki, wšě připrawy za nutřkownu dekoraciju

Kurt Erler w Budyšinje
na Žitnu, wikach 11
(pódla „Złote Hwězdy").

Hospozu

nic staršu hač 50 lět pyta wudowe na žiwnosć blizko Budyšina.

Poskićenja pod E 11 na wud. „Serbskich Nowin"

Najkrasniši dar

za wšě přileżnosće su nowe pyšne zwjazki

H. Zejlerjowych spisow

Serbska knihafnja w Budyšinje w Serbskim Domje

Jara wulki wubjerk a najtuńše płaćizny!

Gabardinowe wobleki, wobleki z česanych tkaninow, sportske wobleki, chevlotowe wobleki, najl. sportske wobleki z wolmjaneho korda a Manchestra, wobleki za młodźencow, pacholow, hólcow a dźěći, najl. Manchestrske kholowy, dobre wudźeržive kholowy z kožanych tkaninow, dźěłanske kholowy, Breeches-kholowy, módre kúperowe jaki a kholowy, jaki z černych kožan. tkaninow, kalmukowe jaki, lěčne jupy, jenotliwe tkaninowe jupy, Lüsterowe jupy, kholowy za młodźencow, kholowy za pacholow a hólcow, krótke kholowy a tajke z lackom, pisane a smuhate tkaninowe kholowy, lacy, dobre njepřemokawe kabaty za mužow, pacholow a hólcow, njepřemok. kabaty z wolij. kože, kosmičkate mantle, gumijowe mantle, Swedske mantle atd.

Woldemar Menger w Budyšinje

na Serb. hrjebjach 6 **na Serb. hrjebjach 6**

Staroznaty a sprawny wosebity drastowy wobkhod za ratarjow, dźěłaćerjow a srěni staw.

Wulka dźělba wobleko za mužow, pacholow a hólcow **wo wjele tuńšo!**

Prošu čisło

2687

jeli maće mały nawěšk do „Serbskich Nowin".

Strowe prosata

kiž so derje kormja (veredeltes deutsch. Landschw.) ma na před.

Ryćerkubło
w Delnim Wujezdźe
we Wojerowskim wokrjesu.

Pohonč

so hnydom pyta, kiž znaje wšě ratarske mašiny

w Konjecach čo. 15
pola Kubšic.

Ručne dźěła

předkreslene tunjo pola

W. Köhler w Budyšinje
na Hłownem torhošću číslo 9

Wšitcy, kotiž su přez inflaciju

swoje pjenjezy zhubili

dyrbja **čo. 16** wolić „Strona za ludowe prawo" (Nahódnoćenje)

Wšě šulske knihi

dostanjeće
w Serbskej knihafni w Budyšinje

Nekotre poražaki k njedźeli

Kožane domjace stupnje składnosć **3.95**		Žonjace nizke stupnje běłe **2.95**
Pyšne žonj. nizke stupnje **13.95**	Dźěćace nohajcy we wšěch wulk. Kóždy so dźiwa **0.39**	Pyšne žonj. nizke stupnje **13.95**
Žonjace nohajcy z płóčl. židy składnosć **0.95**		Nohajcy ze Bembergskeje židy poražak **2.95**
Žonjace brokatowe *stupnje* **5.95**	Mužace nohajcy za *połne noh*i składnosć **0.39**	Dźěćace słomjane *klobuki* **1.75**
Dźěćace šlypfry wot **0.49**		Žonjace šlypfry wot **0.75**
Žonjace nizke stupnje šěre **4.95**	Makowe nohajcy, čorne a pisane jenoż **0.95**	Mužace słomjane klobuki **1.95**

Bluzy, popelinow. pulovry štuka **5.95**

Šórcuchi za holcy we wšěch wulkosć. **1.35**

Njedźelu wotewrjeny!

Kupny dom Max

HERDE

w Budyšinje
na Kamjentnej hasy 12

Njedźelu wotewrjeny!

— Serbske posłužowanje —

Kožće „Panther"-stupnje

na wobłuk šite/pyšne formy wuwjedźenje z čistej kože připózn. tunjo

Předawarnja za Budyšin

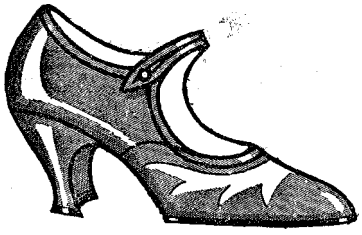
Fahle Schuhwarenhaus Bautzen Aussere Lauengasse 5.

Koła we wulkim wuběrku

wšě narunanki, emalowanje a niklowanje, wuwjedźenje wšěch wuporjedźenjow, nowe šijace mašiny, butru dźěłace mašiny, centrifugi, trjebane mužace a žonjace koła

O. P. Richter w Kamjencu
Anger čo. 26 (blizko torhošća)

K swjatkam nowe stupnje!

dobre eleganne tunje

so wě jenoż wot

Krisseller

w Budyšinje na Bohatej hasy 29

Njedźelu wotewrjene!

Tunje poskićenje

k swjatkam!

Mužacy lěčni wobleki	28.-, 21.-,	**16**[50]
Pyšne wobleki za mužow	68.-, 58.-, 48.-,	**39**[-]
Lěčne mantle z pasom	69.-, 55.-,	**49**[-]
Sportske wobleki za mužow	68.-, 58.-, 48.,	**39**[-]
Wudźerživ. kosmičk. mantle	36.-, 30.-, 25.-,	**16**[-]
Gumijowe mantle, najl. kajkosć	31.-, 25.-,	**19**[-]
Kožane jaki (Nappa), najlěpše předźěłanje		
Sportske kholowy	16.50, 13.50, 10.50, 9.50,	**6**[50]
Dźěłanske kholowy	7.75, 6.75, 5.90, 4.50,	**2**[75]

Klobuki / čapki / zwjeršne košle samowjazaki w najwjetšim wuběrku a po znatych tunich płaćiznach

Hugo Pachaly

Před Šulefskimi wrotami
Staroznaty a sprawny wobkhod!

Njedźelu wotewrjene!

wobhdanje wo tśeśimu tuńiśe hacź běrny prénjeje śadowuśe a jich fumrśelowna hódnosć je tahama.

Świnje pak ſo njeprajśeja kak mułke ſu běrny byłe. Wone wjśe śeſeru, jenož hdyž njeſu ſhnite a ſu derje pśichowowane. Nimo toho mózeny ſo wośebje ja pizowanſkini běrnami prajśeć. Te ſu druhdy khmańśe hacź jédjne běrny a maju wjazy ſchkrobu, ſchtoż je tola tśi: formienju hłowna wěc.

Mjes běrnami mamy też tajśe druźiny, kotreż ſo jenož k pizowanju hodża, jako: Haſſia, Pirola a podobne. Te ſu wjchédnje tuńiśe, dokelž je w běrnowy pśichemyſł njeſupnje. To płaći runje ja tajśi ezaß, hdyž ſu běrny drobe.

Cźaſto ſpśichinny nékotrehu hoſpodarja prajiś: Njemózu ſebi ſwinje djerźeć, dokelž ſu běrny pśichedrobe. Pod tym pak hoſpodar ſam a zyle wobydleŕſtwo cźerpi, dokelž bórzy pekaje ſo njedoſtatk mjaza. Kelko tyßaz hrimow ſo fódelokinje ja zyſe mjaſo a tiki wuda. W Němſkej ſo běrnow dosć płahuje, jo bychmy dosć ſwini dźerźeć mógli. My njemózemy w naſchim kraju ſwinjom połne korta wotrubow abo kuhuizowcho ſchrótu nadaś. Tohodla dyrbimy ſo na běrny wobmjeſowaś. Wěſo njeſmémy tute běrny ſwinjom dawaś. Dawamy-li ſwinjom tute běrny abo malo wotrubow a mloka k tomu, dha to też na zane waſchnje ſwinjom njeſhodi. Běrny ſu cźeſko pośtwne a dóſtanje-li ſwinjo ſame běrny, pśchendźe pośtja njepoźiwanych pśches ſkoźo. Tohodla mamy běrny wotrubami a ſ mlokom ſmeſchaś. Njedawajmy ſwinjom jenje pśheźibłu piźu. Nimamy-li dosć běrnow, ſmeſchajmy k tomu pluwy. Najkhmańśe ſu pśheńeźne pluwy. To płaći pak wośebje wo tajśich ſwinjoch, kotreż hiśchcze njeſkormimy.

Piza njech je dale liwka, niż pśheſymna, ani pśheźopła. Pśchipomnimy hiśchcze, ſo ſwinjo wjele ſerje. Tuż njedamy jemu hłedu tradaś. Chcemy-li, ſo by nam ſwinjo poſpśichu prawje wjele ſrało, dawajmy jemu doniź je młode, tajku piźu, kotraž prawje tyka. Tak ſo ſkoźe reſtyka a poſpśichu ſo lépje kormi. Świnje ſe ſaczekniennymi cźerjewami ſo hubjenje kormja.

Picna hódnosć kopśiwow.

Nałéto léku néhdźekuliż kopśichiwy je jemje, kotreż ſu nam cźaſto dosć k wobcźežnoſći. Te pak maju dosć wulku piźnu hódnoſć, dokelž wopśichiſeja w ſebi wjele bélkowin. Kopśichiwy na ſtónzu ſuśichene wopśichiſeja 88,6 proz. ſuśichiny, w kotreźž je 18,3 proz. bélkowin, 7,7 tuku, 38 proz. bjesdušikowych maćśinow, 10 proz. drjewowiny, 14 proz. popjelowin. Kruwom dawamy najcźaſśiſcho napṙarjene kopśichiwy. S tym śniczimy jich jérkoſći, ſo njepala. Sa połérźo możemy kopśichiwy ſ wotrubami abo ſe ſchrótom pohypaś. Też béhakam abo młodym ſwinjom możemy na ſamžne waſchnje kopśichiwy dawaś. Dawamy-li naléto ſonjom naparjene kopśichiwy, linaju derje a ſu rjane hładke. Też ja pjerišnu ſu kopśichiwy jara ſtrowe, wośebje młodym huśom. Kurom méſchamy je do warjenych bérnow. S zyła możemy naſymu ſtare kopśichiwy poſuź, do małych ſnópkow ſmjaſaś a w ſymje kurom dawaś. Praja, ſo kury po nich ſaße njeju. To je możno, dokelž kury tola k njeźenju też néſchto ſeleneje piźi trjebaju. Kopśichiwy ſu jim w ſymje méſto ſeleneje piźy.

Huśom możemy dalko kopśichiwy pizowaś, tak dalko, doniź je k pśenjomu raſej njeſtrubamy. To ſu ſtrowſche a lépje pśhibywaju.

Tola pak dyrbimy ſo ſ kopśchiwami w lésze wośebje pśchi pizowanju huź na ledźhu braś. Na ſtarych ſdonkach kopśichiwoch, widźimy cźaſto jejka wſchelakich huśaźowc a druhich pśchekaſanzow nanjeſene. Seźeru-li huźy tajśe kopśichiwy, ſthorja ſwjetśicha na cźerjewowe khorośeje, khrizpu a druhdy ſabim. To płaći ſwośebje wo późnich lyſach, to je druhe lehnidło. Druhemu ſkótej tajśe kopśchiźa. Swjetśicha ſetkamy ſo ſ nimi cźaſtéjśicho w mokrych Sowak móżemy jónu waſchu ſwažlivoſć drohu zaplaczić a mamy wjazy ſchkody hacź ſu kopśchiwy hódne.

Praśenja a wotmołwjenja.

P r a ſ ch e n j e: Naſcha ranza mějeſche 10 proßatow. Dwě njedźeli běchu wſtśe ſtrowe. Nětko pak njemóże jene najžyłniſche ſ nich ſtaniś a ſpka ſo na ſadnich nohach njeſdźerži.

W o t m o ł w a: Wajſche proßata hinu na njedoſtatk vitaminow w pizy. Pſchidawajśe waſchim proßatam „Rukheon".

P r a ſ ch e n j e: Mam ſlětnu krutvu, kotreż mějeſche loni w oktobru cźelo. Hačzrunjeż ju dosć derje pizeju, ma cźaſto źidkawu. Deſi jenož 3 litry mloka ſa dźeń. Schto mam cźiniéć?

W o t m o ł w a: Waſcha krutwa ma kutkowu khripu. Njedawajśe ji ſpyno a pśne wapno. Pſchidajśe ji, je-li móżno néſchto wotpadkoweho chinela do ſpkanja. Tón doſtanjeśe je w piwarnjach. Njeſpomha-li abo njewéjśe dwu heje rady, ſawołajśe ſtótneho lékarja.

P r a ſ ch e n j e: Mam 5 lét ſtaru kobłu, kotraž je ſtuboźna. Loni mějeſche ſrědźa ale njemějeſche mloko. *Kak mam lětha k tomu wobaraéć, jo by ſo mi ſako tak njeſtało?*

W o t m o ł w a: Mnjeze wumjo kobły dwě njedźeli pſched wośrébjenjom ſ liwkej wodu. Potom wumjo derje wotrśéjśe a to ſ njehéj wolmjanej łapu a pſchi tym cźahajśe ja ſchtyri jako byſchcze dejili. Nimo toho móżeśe kobłe pſched wośrébjenjom wotrubjane pścze dawaś. To na mloko cźéri.

P r a ſ ch e n j e: Sańdźene dny ſpadny ſ moje tśéch zyhel na nimójéſdneho. Tón żada, ſo bych jemu néſko lékarja a bolośny pjenjeſ ſaplacził. Mam to płaćiéć? Tśéchu hałle ſym lédom pſched dwéma létoma dał pſchehładaéć a jnowa ſnuporjedźeć. Schto praji k tomu ſakoń.

W o t m o ł w a: Rukowaéć maśe jenož ſa ſchkodu, kotruż śeje bliźſchemu ſtomyślnje nacźinił a ſe ſwojej winu. To pak tudy žane wěcze wo tom njeju, dokelž ſo tudy wo njeſbożowny pſchipad jedna. Wjchak ſeje dał tśéchu pſched króttkim ſnuporjedźeć. Tu njeſcze ſ zyła ſamołwity.

P r a ſ ch e n j e: Mój poſedna léta ſtary ſrěbu dośta na ſadnjej noſy ſaćelliſnu. Kak mam ju ſahnaéć?

W o t m o ł w a: Kupcze ſebi w lékarni ſyrinu ſakbu a potom ſaćelliſnu ſa dźeń jónu namaſajśe. Wěz móżeśe najprjedy ſtórnemu lékarjej pokéźéć. Takle ſaćelliſnu wſchak ſo druhdy ſame wot ſo ſhubja.

P r a ſ ch e n j e: Schto mam ranzu pizowaéć, ſo bych jejne proßata w tśeśim tydźenju dniſtawu njedoſtałe. Dale, ſchto mam proßatam pſchidawaéć, poźnu-li ſrać?

W o t m o ł w a: Maja-li waſche proßata hižo źidkawu, dha je ſ winu, ſo ma ranza ſnadź malo mloka. Tohodla proßata ſamo ſ ranzu jejnu piźu jeru, dokelž ju hłóbu. Podawajśe proßatam hnydom w tśeśim tydźenju ſ ⅓ mloka a ⅔ wody. Woboje ſwarcze a poſpśichu mloko pſchidawajśe. Ranzy pak derje korto njedźeze.

P r a ſ ch e n j e: Mam rjanu jakoźu, kotruż bych rady dźerźał. Jakoźa pak ma na ſchiji wſchi, ſchtoż na wikach, jako ju kuyich, njepytnych. Kak bych moł wſchi ſniczéć?

W o t m o ł w a: Najlépje ſcźiniéźe, hdyž wſchowe méſtno na ſchiji wotſihaźe. Na to ſmeſchajśeje ¼ punta mjeſ keho mydła, pok makeje ſchkleńcźki benzina a łžicźku krejolinu. S tym ſchiju namaſajśe. Sa tydźeń ſchiju ſ cźeplej mydlińanej wodu wumyjśe a derje wutrśéjśe a na to ſaßo je ſamžnym hrébłom namaſajśe. Potom hnó; wutkidajśe a hdyž je jakoźa ſtata, dno ſ horjej wodu wumyjśe. Sewak ſebi zyłu hródź ſanjeſchwarnicze.

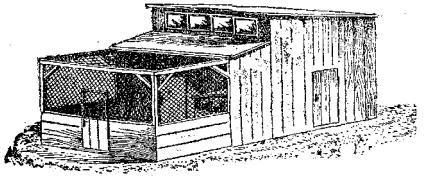
Časopis za Serbskich ratarjow

Čisło 20 Budyšin, 18. meje 1928 Lětnik 35

Plahowanje bažantow.

(S 3 wobrazami.)

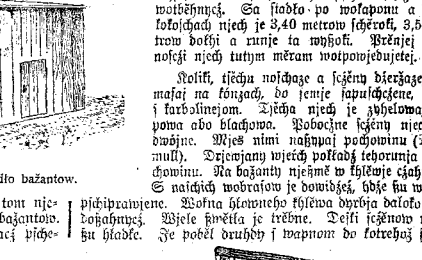
Po prawom bažanty (Fasanen) jenož k swojemu wjeſelu plahuja, ſanoho wužitka njehladajo. Tola je możno, tute plahowanje wunoſchne wutworiéć a ſ njeho dobytk braś.

1. wobraz. Zwonkny nahlad khlěwa za ſtadło bažantow.

Se wſcheho najważnijſche ſu khlěwy. Pſchi tom njeſmy na khlěwy dźiwich a na pok dźiwich bažantow. *Sliudnym bažantam* prawe khlěwy pſchihotowaéć pſcheſzło njeje. Bažanty ſu kruteje ſtrowoſcze a kruczijſche naſchich domjazych tur. Sſo wě, pośkéć jim wuczeſć, ſo mohłe ſo pſched jérkymi a ſurowymi wětrami wulhowaéć. Tehodła je radno, ſich khlěwy nékajſemu murjowanemu twarjenju pſchitwariéć.

Naſch 1. wobraz je takſemu khlěwej ſ pſchiſłuſnym pſchiſładom. Hłownje ma tśi wjchelofte dźele. Pśrěni ſ nich je wopratowny khlěw, kaž je pśihotowam, ſo bažantam žane wjedro ſwadźéć njeſmóże. Na naſchim dreuhim wobrazu je ſ pśiſmikomaj S. R wopramjenjeny. Pſched nim leži pſchedkhlěw B S. Tón je jenož prédku wotewrjeny, ma pak dobru tśéchu a po bokomaj delkowane ſabiće. Tśerza méſtnoſć RO je ſe tśiſch ſtron wotewrjena a ſ grocźanom plecźadkom tak ſabite, ſo bažanty cźekuyeć njemóża. Wśiché dźele khlěwa njech pſchemaſe njeju. Kadźcho njech ſu néſchto wjetśiche hacź pśchemake. Druźiny ſ bočnymi wopuſchćemi trjebaja ſo ſwoje bibanje wośebſchernjſche méſtnoſće. Pśredy hacź ſ twarom ta ſeho khlěwa japocźinajach, wukhopaj pjerſchel 50 cm hłuboko. Dno pokładź 10 cm. wyſoke ſ cźerjopami. Na nje poſeź derje ſajunkowane grotowe plecźadła. Weſka njech wjetſche 1½—2 cm njeſłuſ. Na kromach njech ſ jamki 30 cm wyſoko ſaho, ſo by ſo móhłe k delkam ſcźenow pſchikleſpaś. Plecźadło na wulkim myſchcham a druhej rubjeznej ſwérinje ſadźéwaś, ſo ſo do khlěwa dokubu. Dno khlěwa hodźi ſo też zementowaś. Tak móżeſch jo druhdy ſ roſpuſchćejśu zellokreſola (Cellokreſollöſung) maćźeś. Na zement ſaho nałożypaj pjerſchćej najradſcho ſ hoſe abo ſ léha. Dno njech je nakhilene a wyſche wokolinu, ſo moyła pſchi dešcźu woda wotběhnyć. Sa ſtadło po wokapomu a 2—3 kokoſchach njech je 3,40 metrow ſchéroki, 3,50 metrow dołhi a runje ta wyſoki. Pśrěnjej rumnoſći njech tutym méram wotpowjedujetej.

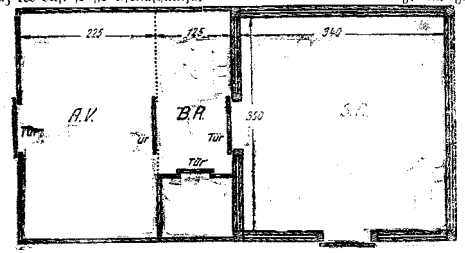
2. wobraz. Bažantowy khlěw w pśerézku.

Koliki, tśéchu noſchaze a ſcźeny dźerźaze, pomałaj na kónzach, do jenje ſapuſchćene, derje ſ karbolinejom. Tśécha njech je zwhelowa, popowa abo blachowa. Poboczne ſcźeny njech ſu dwójne. Mjes nimi naßypaj pochowinu (Torfmull). Drjewjany wjerch pokładź tehorunja ſ pochowinu. Na bažanty njeſmé w khlěwje cźahnyć. S naſchich wobrazow je dowidźeć, hdźe ſu wokna pchipraſwjene. Wokna hłownemu khlěwa dyrbja daloko dele bažahnyć. Wjele źiwétka je trébne. Deſi ſcźenow njech ſu hładke. Je pobél druhdy ſ wapnom do kotreho ſu 2 proz. roſpuſchćenku zellokreſola tidnyć. Woka grocźaneho plecźadła njech ſu 1½—2 cm. wulke, ſo buchu wulke mhe ſche a wſchu rubjeznu dźiwinu wotdźerźowake. Swonkowy khlěwa wośej iraw a naßadźej kerćźiſnu.

Dorośćene bažanty pſchewjele piźy njepotrjebaju.

Wšchako schćejedźiwje jeja njenjeßu. Spokojom žu je wschěm schtoß kury boßtawjaja, kaj ſ drobnej żoltej kukurizu (majß) jeczmjenjom, wowßom, hejduschku, pódla toho jabłk, konopej a mak. Konopej dawaj jim tehdom, hdyž žo wodża. Wóßeſch ſ'm tež wohimtok do mjechkeje pizy pschidawacź. Schćera tabletka do pizy rozdrjebjena, dožahuje na 10—12 ſwórjatow. K mjehkej pizy hćeŕ warjene běrny a kopschiny. Schćejedźiwje podawaj jim ſelene a wschо to, schtoż kury rady żeru. Jeja nažadźuja pod bažantowe pary abo naschо krajne. Wo 3—4 njedźelach žo bažantki dypaja, ja tym kaſku družinu žu nažadźił.

Młodym bažantam dawaj mjaßo a wacźki, mrowjaze a muchaze jejka. Młode bažantki trjebaja wjele cźopkoty, tuž kedźbuj, ja so wjenajmjnja.

3. wobraz. Zakładny rys bažantoweho khlěwa.

Nčšto wo plahowanju kačkow.

Mjes najchimi wjeßnjanami je hišćcże plahowanje kačkow mało ſ domom. Schto je tudy ſ winu? Sšnadź to, so ſ plahowanjom kačkow telko pjerja nimamy. Kačze pjerjo też tak njekupuja. Hewak je kacza pjeczeń lépscha hacź huβaza. Kačźi też ſpěchnišcho roßtu a njeżadaju telko wothladanja. Kačźi móżemy tam derje plahowacź, hdyž mamy blisko tuźu. Kačźi žo radu zyły dźeń w njej panzaju, dokelź tam dóſcź pizy nadeńdu. Kačźkam je radno też wjele pizy pschidawacź, dokelź kačźi wjele sjedża.

Kačźi njeżadaju žebi runje rěčźmu a bźażu wodu. Zyłe jednora kuża na zahrodźe jim doßaha. Wjecźor hdyž kačźi do khlěwa ſawrjemy, mamy je wschędnje hišćcże jumu derje napizowacź. Mnoha hoſpoża ſtorźi, so njemóże wjecźor żenje kačźi domoj ſehnacź. Dawajcże jim wjecźor tajku pizu, kotruż lubuja a bórzy ſo harv ſminjecże. Kačźi wam ſame domoj pschińdu. Kačźi wjecźor ſahe njeſaměrasźcże. Wone rady ſahe ſpacź njekhodża kaž powschitkownje druha pjerjina.

K plahowanju wośtajimy žebi rjane kačźi a kačory. K dźeſacźom kačźkam jedyn kačor doßaha. Wo dwěmaj abo tśjoch lětach wobſtkaramy žebi druzheho kačora, žnadź je ſuβodneho dwora abo ſuβodneje wβy. S tym žo mjes kačźkami krej pschemčni a wocźerśiwi. Kačźi wjele jeji njeju. Nětotre mjes nimi wjaza hacź 30 njejnjeżu. Sa to pak nětotre, jako na pśch. indiſka kačźka na 100—120 jeji za lěto ſnjeże. Poczinu-li kačźi njejcź, njepuſchcźimy je prjedy won hacź njeſču ſnjeſte. Hewak jeja broja. Kačźi njemuſiju rady w kěſkach njeju. Kacźe jeja njeſču wěſo tajke kaž kurjaze. Tola pak móżemy je zyłe derje město kurjazych w domjaznoſći trjebacź.

Kacźa jeja najradſcho pod patu naβadźimy. Kacźka ſama by nam ſ cźeſka kacźata wuβydała, dokelź jara njeſtajnje žyła. Pod patu damy na 16 jeji.

Kacźata laźnu žo ſa 26—30 dnjow. Prěni dźeń jim nicźo k jědźi njedawamy, runje jako kurjatkam abo druhej pjerińnje. Na druhi dźeń ſmědźamy jim khlěbowe krźódki ſ rozdrjebjenym jejom a něcźim ſelerym, kopschiny abo podobnje. Też młody dźeźel žo k tomu hodźi. Wěſo mamy žo wożebje derje wo dóſtatk pśeźneje wody ſtaracź. Też mlúko móżemy jim k piću dacź, niż pak kißake. Kißała pśża abo pśeże wuhlanjenej pjerińnje jara wadźi. Posdźiſcho pschidamy pschećcźne wotruchu, kukurizowu mucźku, twaroh abo žydr a też mjaßowu abo koſcźowu mucźku. Wożebje płacźi koſcźowa mucźka jako kylnjaze pśża ſa kacźki, a dyrbjaka žo bóle k pizy pschidawacź. Jenże pak njeſměmy na pschidawanje ſeleneje pizy ſabyć. To kacźki jara rady żeru, a wona jim też howi. Pschi ſapoczatku pizujemy kacźki žydom krócź ſa dźeń, posdźiſcho pjecź.

Pata ſ makyni kacźkami khodźi. Tola pak móżemy je też zyłe žebi ſamym pschewoſtajicź. Wone bjes njeje wotrońu. Prěnje dźeſacź dnjow njepuſchcźimy je do ſymneje wody, dokelź jim to njehowi. Wożebje jim howi, móża-li žo na ſtónczko wohrěwacź. Tohodła puſchcźejcźe je no ſłónczne měſtna. Kedźbujcźe, so prěni cźaſ njeſmokmu. Sšu-li ſmokmyte, hladajcźe, so bórſy ſažo wuſchnu. Khłéw też prawje dźerźcźe a wożebje jim derje ſaſcźěkcźe.

Sšu-li kacźata jónu wotrońte, nimacźe ſ nim wjazy wjele dźěła. Sšu zyły dźeń wonka w tuźi a hrjebjach a bywaju jenaž ſi trócź wot dźeri pizowane. Dawajcźe jim warjene běrny ſ tołczenej kukrizu (Maisschrot) abo wowßom Kormicźe-li je, pschidajcźe jim też nješchto ječmjenja. Selenu pizu też nětkole hišćcźe pschidawajcźe. Kacźi wjele jědża. Tohodła nam też po bohatym pschidawanju derje na waſy pschibywaju. Sa kacźki měli hoſpodarjo wjazy ſroſumjenja měcź haeź dotal. Wone njeżadaju žebi telko wothladanja kaž huβy a žo nam derjwupkacja.

Přirodne hnoje.

Pschirodne hnoje žu tajke, kotreż ſ roſtlinow abo ſwěrjatow abo ludźi pokhadźeju. Je to pschedewšchěm hródźiny hnój, jucha, hnój ſ wuſuwa, kompoſt a seleny hnój.

Kak mamy ſ wuſpěchom hnojicź, to žnmy hižo cźaſto pižali. To też hižo na tym ſaležì, kajka je roſtlina. Kóżda roſtlina wěſo na druhe waſchnje pódu wucźerpi. Sc hrótka dźeemy najpomnicź, kelko žiwin jenotliwe roſtliny ſ 1 hektara pódy wucźerpaju:

	dušyk kg	koſcźowki (Phosphorſäure) kg	draßla kg	wapna kg
pšchenża	43	20	25	9
žito	37	20	39	13
jeczmjeń	25	11	17	5
wowß	31	10	23	9
repa	90	35	174	35
běrny	49	24	74	10

Tola też hródźiny hnój njewobſtoji ze ſtajnych žiwin. Měrnje ſahnuje hródźiny hnój wopſchija w 100 dwójzych zentnarjach wokoło 25 kg. koſcźowki, 50 kg. dušyka a 60 kg. draßla. To ſu tśi najwažnjſche žiwiny, ſkoro w tym poměru, kaž je roſtlina trjeba. Hódnoſcź hnoja, abo lépje prajene, jeho wschelakorojeſ ſaleži na prěnim měſtnje na pizy. Lépschi hnój mamy po zadrnjschej pizy. Też ſtaniſ měni jeho kaſkoſcź. Pschi normalnych poměrach je ſtajnje najlépscha ſtanje. Niż jenoż dla pohódnoſcźe a cźiſtoſcźe. Wona žo też w pódźe lépje roſtwji jako na pśch. réś ab pochowina (Torfmull). S bóle ſkomjanym hnojom pódźimy ſtrukturu, to je jejny ſtaw, ſlépſchimy.

Dyrbimy pak wěſo na to dźiwacź, ſo do cźeſcźicheje pódy bóle pschelećeany hnój ſaworamy hacź do lahſeje pódy a tehdoła, dokelź cźeſcźe pódy njejſu tak cźinne jako lóhke bóle pśikrjte pódy. Njeßmělmy wſchak zabyć, ſo njeßmělmy k žitam (Getreidearten) ſenje dźeltnje hnojicź. Se tym žebi polo ſanjerodźiny. Też ſnéć žo nam po tajkim hnojenju pschiſporja, žnmy-li ſnéćźinu pschenżu měli a polhadźeli złoma wot tajkeje pschenży.

Hnój ſtuknje w pódźe 2—3—4 a wjazy lét. To na pódźe ſamej ſaleži. Mokry hnój nimamy ſawaracź. Też roſtkidowacź ma žo derje. Hubjenje ſoſtkidowany a mokry ſawaramy hnój w pódźe ſpléſnjwi. Na druhe lěto potom taſſi hnój wuvoramy a myßlimy žebi, ſo žnmy pschenżele hnojili. Hnój ma pschi ſaworanju trochu poſthmyty być, ſo by žo ſ pódu dokkadnje pscheměſchał. Na žnuchach (Kleebrache) móżemy hnój žnadź dwě njedźeli prjedy ſroſtkidowacź, je-li to móżno. Tak jón trochu dźeſcźel pschenżeje. Tajki hnój je potom najlépschi k ſaworanju.

Hródźiny hnój w pódźe na wschelake waſchnje ſtuknje. Humuß, kotryż je je ſhniczom hnoja naſtał, wudźerži we pódźe włóżnoſcź, cźini pódu mjelnišchu a cźěnuniſchu, cźopliſchu, pschewětrowanu. Hłowna wěc pschi tym pak je, je humuß pódźe nakaźliwiny podawa, kotreż k roſtlinam žiwiny pschihotuja. To je pola pschikitnych hnojow njeeźiśne.

Kompoſt njeunijemy hoſpodarjowu nalutowaźiju. Do kompoſta žo nimale wſcho hodźi, ſhrabki a drobki, běliju a ſchkorpiny, hnój ſ wuſuwa a ſmjeeźe a hišćcźe wjele druhich. Je to najlépſchi hnój na ſuti. So pak hychu žo wschelake twerde macźiny w lépje, w kompoſcźe roſkozile, pschidawamy hišćcźe wapno. Wapno dyrbimy na ſódźy pad tehdom pschidacź, je-li kompoſt ſ bahnja abo ſ nékajeje ſakiſnjeneje pódy. Do hródźneho hnoja pak wapno dawacź nimamy., dokelź žo ſ tym ſchtapik (Ammoniak) ſ hnoja ſhubi. To je ſa roſtliny jara wažna duſyſkowa macźiſna. Pschi kompoſtowanju žo macźiny prjedy roſkoźe, hacź tehdom, hdyž mamy-li je hnydom ſawarali. To też na tym ſaleži, hdyž kompoſt cźaſcźiſcho pschemjetamy. Tak ma powětr pschiſtupu. Kompoſt ſakkadowacź njeje runje khmane wjeſnjwe.

Hnójniza je w žiwojim ſłożenju jara wschelakora, dokelź ſ njeje duſyk cźéko. Wożebje pak njeßmělmy hnójnizu ženje na hnojownu hromadu łecź. S tym žo wjele duſyka ſ hnoja ſhubi. Radicho mamy hnój ſ wodu poleć, je-li ſuchi. Suchu mamy pschi ſamrocźejmym wjedrje na luki wowjeź, niż pak, hdyž mjerńje abo je-li wětřik. Też k rěpje móżemy ju pschilíwacź.

Hnójniza, jeje trjeblíwoſcź a wuſnam w hoſpodarſtwje.

Hnójniza wobſkładujemy ſa najlépſchi hnój po hródźnym hnoju w hoſpodarſtwje. Muſiy hoſpodarje ju cźaſto doſcź derje njerozumjeja, dokelź njeſrośenja, kelko ſchkody je tym maju. Njedźiwamy ani na to, kajſe ſchkody mamy hižo ſ tym, hdyž nam hnójniza ſ hnoja abo ſ jamy pyches dwóch tśjoch. Wschelaczy wucźeni žu ſ chemiſkim roſtrebranjom ſmějcźiſi, kelko žiwin je w hnójnizy wopſchijatych.

Cźerſtwa moczˌ potajkim wopſchija:

moczˌ howj. ſkotu	1%	duſyka	1,55%	draßla	0,15% koſcźowki
„ koni	1,52%	„	1,65%	„	0,15% „
„ ſwinje	0,64%	„	0,80%	„	0,16% „
„ wowzow	1,58%	„	1,85%	„	0,13% „

Pschi tym njeßmělmy žebi myßlicź, ſo žu tele liczby powſchitkownje směrdźowacze. Kelko je w hnójnizy žiwin, ſaleži dale na tym, kajku pizu ſkót dóſtanje. Dute cźiſta placza jaſy pſcherěſk.

Powſchitkowje liczą, ſo mamy wot doroſcźeneho ſkotu 10 lt. moczˌ na dźeń. To wucźini ſa lěto 30 hł. Dokelź mamy wſchelaki howjazy ſkót w hródźi, maly a wulki liczimy, ſo mamy wot 10 turjow ſkotu na 200 hektolitrow moczˌ ſa lěto. To je 200 k. duſyka, 310 fg. draßla, a 30 q. koſcźowki. To móżemy na pschiſtupny hnój pschelićicź. To je runje 1200 fg., abo 25 zentnarjow a 80 puntow ſilíſcheho ſodźika (Chilíſalpeter), w kotrymż je 13,50 proz. duſyka, 775 fg. abo 15 a pół zentnarja draßlowreje ſele a 160 fg. abo 3 zentnarje a 32 puntow ſuperfoſfatu, we kotrymż je 18 proz. koſcźowki.

Hdyž płacźimy ſa tajſi pschitupny hnój wobliczimy, pjońajcemy, je žnmy ſ hnójniza na 500 hr. wulutowali. Pschiſtadźimy-li nětko na mjeńſchich žiwnoſcźach telko pjeńez, dha je hnydom bełoſtnje cźinjemy. Maly hoſpodar dyrbi ſe wschěm liczicź. Kak pak najlépje tajſomu pschihadźenju ſadźěwamy?

Najwjazy žiwin je w cźerſtwej mocźi. Tute roſtlinny też najlépje pschijimaju. Dyrbimy tohodła hladacź, ſo je w hródźach dobre ſpad, tak ſo mócź hnydom do jamy wotběhnje. Jama njech je njepschemitſcheźina. Dejcźowa woda njech do jamy njeſcźeje. Jamu derje ſawodſcźejcźe. Jama njech je wunmurjowana a ſ zementom ſwobmjetowana. Khmańſcha hłuboka a wuſka jama hacź wschěraka a nikka. Wudawki, kotreż žnmy na pschiprawjenje juchoweje jamy wudali, ſo nam druhdy hižo ſa jene lěto zarunaju. Kak pak nětko hnójnizu najlépje a najpschikódnišcho wuzijemy. S hnójnizu móżemy nimale lěto hnojicź, niż pak w ſymſkich měſacach, hdyž njerſmje. Hnojicź móżemy je ujej k naléwnim ſywam, k wobkopowanjam, k ſelenizje, k zchtoniam, na łuki a na pajwſchcźa. Też hižo k ſelenej rěpje móżemy ſ njej hnojicź a na ſcźerśniſcheźa k naſmjekim pizam.

Hnójniza najlépje tym płodam na wlóżnej pódźe howi a to wożeże psched dejcźcźom. Wojſtawy-li psched dejcźom woſtajiſchi wſcheho hnójniza, to žo nam derje ſaruna.

Na ſuche pola abo luki njeßmělmy ženje pschi ſuchim wjedrje, pschi wótrym ſjónzu, abo hdyž njerinje hnójniza wołeſ. S tym žo nam k prěnjomu wjele wutka ſhubi a k druhemu płodam ſwadźimy. Mjes naſchimi hoſpodarjemi ſu nékotśi tajſi, kotřiż jenoż na jenu a tuźanu luku hnójnizu wežа. To pak je wulki njerozum, dokelź na tajſich łukach, hdyž je pschewjele hnójnizy, roſcźe rěſta a wótra trawa, abo wulka łopjenſata a mjchkroła bantata. Tajſa trawa roſcźe po pschebohatym hnojenju ſ dušykom. Kak cźeſko potom tajſa trawa ſhnuje. Swojmi hoſpodar na jenu luku wſchu hnójnizu, dha potom na druhe njedóſtaba. To je ſchkoda drobich žiwin a hrozenje pjenjes.

W njeſſichimi cźeſcu nima nicźo pjenjeſy k njetrjebawſchemu hrozenju ſa pschihotowy hnój a pobedne. Tohodła łutujmy je ſwojimi domjazymi wupłodami a macźiſnami.

Kak korminy swinje łuſo z běrnami.

Sswinje a běrny žu ſtari pschećeſcźe. Bjes běrnow njeje plahowanje ſwini ſkoro możne. S zyła žebi wſchitzy běrny jara waźimy, wobzjeże hdyž je nam njeradźicźin abo je-li žito drobe a mjaßo žadne. Radźi-li ſo nam běrny, tak derje kaž loni, ſu tuńje. Tu wěmy žebi pomhacź a dźerźimy wjazy ſwini. Płacźimy progotowu mapu ſe ſwjeſcha po tym, kajſe běchu běrny. Sšu-li ſo nam běrny tadźe, ſu drobe proſnata, dokelź ſo mnohy ja nimi napraſchuja, wożeże w běrnjazych kraſinach. Nawopak jaſo, njeradźi-li ſo běrny, dha ſo mało ja proſnatami praſchejcźu a tak ſu tuńje.

Pola naſ njemóżemy ſ tuńſchej pizu hacź ſ běrnami ſwinje wutworniéź. W najnowſchim cźaſu ſu ſpodźejſli, ja ſo ſwinje po běrnach też najſpěſchnišcho wukormi.

Kak ſo nam běrny radźa, to ſaleži wożebje na wjedrje, kotreż w tutym łéſe mamy. Druhdy mamy jara hubjene běrny, kotreż ſu ſ wiſm nałetnich ſmjerſłem ſchłedowarke. Druhdy je ſim jaſo ſuchota ſwadźiła a druhdy mokrota. Też wſchelake khoroſcze ſu ſ pschićejcźmi, ja ſo nam běrny njeradźa.

Njeradźe-li ſo nam běrny, ſu drobe. Ma-li pak žebi plahowar ſwini drobe běrny ſupicź, dha radźcho ſwinje pschedа, dokelź perom ſ kormjenjom ſwini wjele njedocźpje. Cźaſcźmy-li žebi wopraſowdźe běrny ſe kormjenju ſwini ſupicź ſupimy žebi mnóſke běrny. Wóſo kóżdy plahowar khmańſke běrny dróźſcho pscheda. Sdytne, ſnadź hubjeńſche žebi dźerźi. Sa tajſimi mamy ſo praſchecź, nima-li plahowar běrnow ſam ſtót, kotryż by ſ nimi pizował. Sšu to drobne abo wobſchkodźene běrny, kotreż ſe ke kormjenju ſwini derje hodźa. Tute běrny ſu

SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

•S. N.• płaca měsačnje we wudawarni 90 zł. pj., na póscé a pola dowěrnikow 1,80 zł. hr. Do wukraja 16 Kč. Kóžde čo. płaci 10 zł. pj. Wudawa a čišći Smolerjec knihiščernja, sap. dr. s w ruk. w Serbskim Domje w Budyšinje. Telefon 2687.

Za nawěški, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotedać, płaci so za mały rjadk 20 złot. pj. Wobčežnje so stajace nawěški a tabele so wyše wobličeja. Za reklamowy s s rjadk płaci so 60 złotych pj. Rabat po tarifje. s s

Čisło (Nr.) 116 — Budyšin — Sobotu, 19. meje 1928 — Bautzen — Lětnik 67

Farmer Langkopp zancho zarunanja njedostanje.

Farmer Langkopp, kotryž dla attentata z helikej maschinu na městopschedsyhdu němskeje wotschkodźenskeje komisije Bacha w pschepytowanskej jatbje sydźi, je wot němskeje wotschkodźenskeje wyschnosće wjetsche zarunanje za schkodowanje žadał, kotrež je jako farmaŕ w němskej rassisko-afrikej koloniji poczełpił. W nowischim czasu je two to prošył, so by so tale wotschkodźenska suma pschipóstała, so by so justizneniu fiskej wotstupika a so mohła jako wěstosć sa możne puschczenje z jatby złuczić. Němska wotschkodźenska wyschnosć je jenu dźełnika, so nima wjazy zancho prawa na nětkajku wotschkodźensku sumu.

Wyschnosć so na sakoń wo wójnisku wotschkodźenju zatsehuje, po kotrymž so wotschkodźenje potom njemóże žadać, hdyž je so two njo z njespratwnymi srědkami, wosebje z jebanstwom abo nuzowanjom pózowało. Němska wotschkodźenska wyschnosć w Langkoppowym wustupowanju pschećiwo presidentej Bachej taki njespratwny srědk widźi a je tohodla wotschkodźenje wotpokasała. Sdobom je na to ležbliwe czinila, so móże so na hižo wuplaczene summy to same postajenje natoćić. Langkopp dyrbi tohodla na to pschihotowany być, so budża wot njeho 9700 hriwnow, kotrež je do prędka jako wotschkodźenje dostał, wróćo žadać. Zyrke wotschkodźenje, kotrehoż wuplaczenje je so někto wotpokasało, bě so pschedběžnje na 43 000 hriwnow posajsko

Krwawne wólbne sražene w Hamburgu.

Schtwórtk wječor je w Hamburgu k cześenemu srażenju mjes zobustawami němskostatneje khorhoje a kommunistami dóchło. Hdyž někotre zobustawy němskostatneje khorhoje w korczmje „Skalneje pinzy" žedźachu, někotre agitatorske wosy kommunistiskeje strony pschijědźechu. Snadno tšelenja nasta, kotraž zebi někotre woporty zabasche. W korczmje žedźaceho Hendricha Tiedmanna z kulku do hłowy zastrělichu. Někotre druhe wobzoby w korczmje so je wutrělemi cześko sranichu. Pschi srażenju so też korczmine wokna rozbichu. Kriminalna policija so prózuje, so by nadrobnosće podawka swěźeła. Muzitwa schkitańske policije su w nozy pschihotowane.

Hišće jedyn wopor wólbneho wojowanja.

W Hamburgu su w nozy k pjatkej wokoło 1/2 hodźin pschi rózku Swjatoľoweje dróhi a Wyšokeje wjerby, dwaju muzow, jenoho telegrafisteho dźełaceŕerja a samkarja z cześkim wutrělom do wuhi a z cześkim wutrělom do hłowy na dróhi leżo namakali. Jedyn z njeju je mjes tym w khowanni wumrjeł. Kaž „Hamburger Fremdenblatt" powě, so po dotalnym swěźenju wo nazionalnych socjalistowo jedna, kotříž w nozy na tamnym městnje plakaty pschilěpowachu, schtož je so jim najskerje wobarało.

Němske kujeżerstwo klubjenu stomilijonsku pożczonku sa Pruzku znjemóżniło.

Wuradżowanja sa wukrajne pożczonki je pod wšitkom němskeho finanzneho ministerstwa stomilijonsku pożczonku za Pruzku wotpokasała.

„Italia" so do Kingsbaya wróćila.

„Italia" je so je swojeho sledźerskeho lećenja nad polarnym morjom do Kingsbaya wróćila. Wona njeje jedna nowy kraj wusledźiła.

Zjězd čěskosłowakskich ratarjow w Prazy.

Tele dny je so w Prahy sjeł cześkosłowakskich ratarjow wotměł, kotryž bě można cześkosłowakska ratarska strona k wožiwjenjenju dźesaćlěteho wobstaća cześkosłowakskeje republiki słowakla. Pschi zjednjedźenskim czasu je so nětkaje 250 000 wobzobow je wschěch stron republiki wobdźelilo. Wot ranja hač do pschipołdnja cztyrjoch ratarjow, stari a młodźi, muzy a žonje w zjednjedźenej pschinej drasce wschelakich krajinow z njeličenomnymi khorhojemi, standartami a taflemi z napisami po Prazskich dróhach czahnychu. Tajti wulkotny czah Praha njeje widźała, kaž dołho wobsteji.

Swjatk ratarjow móz pokasuje, na kotruž może so wjednik a sakožer strony, ministerski president Antonin Schwehla, kotryž je w tu khwilu khory, jepjeraca. Na czole czaha so tatle njeběchu, na kotrychž bě czitacz „Budź sajo strowy, Antonino Schwehla, wulki wjedniko ludu."

Po słónczenju zjednjedźeneho czaha so zakładny kamjeń k Pschemyslowemu pomnikej na Hradschinje położi. Pschemyslej nětdy powěsć pschinjesechu, so by jeho sa krala pomjenowali, hdyž swoje polo worasche. Minister Hodża mějesche zjednjedźenjim rěcz, kotraž bě z dźela też němska a madźarska, dźiwajo na to, so cześkosłowakskej ratarskej stronje też němszy a madźarscy ratarjo pschiskuschcja. President Maŕaryk ratarsku deputaziju pschija. Druha deputazija ratarjow je k khorjenenmu ministerskemu presidentej Schwehli poda a pschiesche, so by skerje lěpje wotthorił. Na kónzu sjeda ratarjo republiky žiwéru pschiśaschachu.

Zwonkowna politika Pólskeje.

Pólski zwonkowny minister Salejski je pjatk w zejmowym wukrajnym wubjerku internazionalnu politiku nětcźiskeho kujeżerstwa roskłožił. Pólska ma sa zwój hłowny nadawk, so to dźełacz, so by so **žiwětowy měr sakhował**, kotryž Pólska sa zwoje jmutkowne rozwicze trjeba.

Minister so potom nadrobnje wo amerikanskim wójnu tamazym namiece wupraji. Pólska ma tśi hłowne žadanja sa amerikanski namjet: **Nowy pakt njeńmě pokaz Swjatła Ludow nabschcziwo rěcz, ale jón wudospołnicz. Wón njeńmě zanemu statej jnjemóżnicz, so pschećiwo możnemu nadpadej schkitaz. Stónczne dyrbjale, hdyž jedyn se statow, kotryž je pakt podpisał, druhi stat nadpaduje, so wschě druhe staty z paktowych winowatosćejow puschczeju.**

Saleski potom wo wobdźelenju Pólskeje pschi dźełach Swjatła Ludow rěcześe. S rozpisanym wukrudom Haagskeho ćuda w praschenju hornjoschlesyskich mjeńschinowych schulow je so pólski nahlad jako prawy pschipóstał, so pschiśtuschenje dźěći k narodnej mjeńschinje wot objektiwnych finanzjenjow a niz jenički wot subjektiwneho rozsudzenja starschenju abo jeju sastupjerjow wotwisuje. Praschenje, hacź ma so prubowanje dźěći dale wjeść, bydźe so w Swjatku Ludow prubowacz, dokelž so Haagski ćud njeje z zyła z tym saderak.

S pomérow k njespohódnym hubodnym statam Pólskeje so najwjetschi sajim k poméram z Litwje pschiwobroczo. Po wotkazanju pólskeho namjeta sa pakt bjesstracha pólske kujeżerstwo nětko litewski napschećiwny namjet wozjakuje, so by jón wěznje pruhowało. Praschenje, kotrenm statej Wilenski kraj ślusche, je so hižo dawno z rosćudzenjom rady swjatskich pókazanow rosćudźiło. W tymle dypdu budże pak so na kitewsku njedóstkliwosć dźiwacz.

S Němskej je so w Swjatku Ludow wěste hromadźedźełanje pokasało. Też z direktnym jednanjom su so někotre prawne a hospodarske praschenja z wosebitym doreczenjom wo nahódnoscźenju, wobkhadźenju z puczowanskimi dźěłaczerjemi, drjewowym wikowanju atd. wuprawiše. Jednanje wo wikowanskim srěczenju chce pólske kujeżerstwo pospěschicz. Samożne němske kruhi pak tomu jadźiwaju. Wulkas pólskeho kujeżerstwa wo schkitanju njeby prjedawschim dojednanjam wo wuprawjenju sabydleńskeho prawa napschećiwo njeteji.

Wobskorżeni inżenierowje w Ruskej so k smjerći zasudża.

Wobskorżeny Bratanowski, kotryž praji, so je jena němska firma pjenjesy k pschekankanju dawała, z czimž so Knappez firma w Porubrjesej poczełpi, a wobskorżeny Matow, kotryž je zyke spschihajanstwo wotkryl, staj wo to prožbykoj, so by so jimaj pschidźeleny kujeżerstwowy sakitaŕ Muratowjew i jenym druhim narunał, dokelž je jimaj rjekł, „so jimaj tola žurjertne thkostanje hrohy" a dokelž so za jeju sakitanje mało sajimuje.

Sšud je žadanje dopjelnił a nowemu sakitarja postajił. Skatny rěčnik je hač dotal 56 žwědkow ikasał, mjes nimi 50 hórnikow je Schachtow w Donezkim kraju a schěsć pschistajenzow hórnistwowego sarjadnistwa. Prozeż so najwažnischi jurisditi podawk w stawiznach bolschewikiskeje republiki sčini. 50 ruskich a tśoch němskich wobskorżenych w pschitomnosći někhdże sto wukrajnych a ruskich nowinarjow a wjele wobkedźbowarjow němskeho, pólskeho a franzojskeho kujeżerstwa jich hudźikam pschisłuchaja. Nojwažnjejše wuprajenja žwědkow dyrbja so z schkiećowańskej telegrafiju rosćerićz, a batterija filmowych apparatow, budże hotowa, so by najsajimawische momenty wobrasowała. Wjazy dyžli 45 000 dźełaczerjam a ratarjam so ikkadnosć poskeći, so bychu wotmjenjejo jako pschikładowarjo pschi prozeżu pschitomni byli, dokelž je so postajiło, so by wschědnje 1500 pschikładowarjow pschijimnischi, kotříž so dźeń wote dnja wotmieńe, so by sud wo podawkach słyšił. S cźitanjom wobskorżeneho pismja, někhdże milijon słowow wopschijażeho, so prozeż wotewri; ja cźitanje budże sčasch dujow trjeba.

Statne rěčnistwo w Moskwje so do swěźła stajiło.

Kaž so z Moskwy powě, je wotwołanje Murawjewa we Donezkim prozeżu kedźbliwosć sjawnosće na so wobroczyło. Statne rěčnistwo je so w sjawnosći z wotwołanjom do swěźła stajiło. Murawjew praji, so by so wuprawjenja Boatanowskeho we wobdźelenju němskich firmow pschi antirewolucionarnym hibanju wumyślene. Runje tak su worschorżby pschećiwo Knappez firmje njewěrne. Murawjewowe wotsenjenje je sa najwobschérni sud jara trapne. Pschećiwo Murawjewej dyzedża pjecza nuczaze naprawy czinicz.

Puki w egiptowskim parlamentu.

W jendźelskim delnim sjenje bě so rosprawa jendźelskeho wysschego kommisara podała, w kotrejž so praji, so je egiptowski ministerski pschedsyda Nahas pascha pschećiwo sadsenje jendźelskeje politiki pschipóstał. Hdyž so tale rosprawa w egiptowskim parlamenje cźitasche, wulka hara nasta. Hamid Said Nahaja paschu winowasche, so je połtóżowarjej Egiptowskeje dźakowak a cześcź egiptowskeho ludu sčichiwdóstł.

Cangisolinowa nowa offensiva.

Kaž so z Pekinga powě, je marschall Czangtsolin roskas wudał, so dyrbi so na wobemaj stronomaj Pekingsko-Hankawskeje a Tientsinsko-Pekingskeje żelesnizy pschećiwo njepschećelskej postupowacz. Czangtsolin je zońanje załatał a so k offenziwje rosćudźił, dokelž so wjedniczy połodnischi wójskow jeho měr postrjeżaze namjetu wotpokalali. Połnożne wójsko je w tu khwilu w žylnischim stejischu, dokelž so postupowaze połodnische wójska wo liczbje žlabe a su na to złożene, so połnożne wójsko dale zoła.

Kóždy Serb woli

Serbsku Ludowu stronu!

naše narodne zajimy su w njej najlépje zaručene, wona zastupuje naše hospodarske należnosće runje tak derje kaž druhe strony.

W Sakskej a Pruskej **za němski sejm čo. 18**

w Pruskej za pruski sejm čisło 18

Pekingski dopisowaŕ Londonskich „Times“ telegrafuje, so je dwójna sakitańska cźara połnóżneho wójska k południu Tientsina hnaś dotal wšykne nadobźi południchich wójskow wudźerźała, a so je město Tientsin ani tak lohko dopowĕź ani wobeńcź njeda, taź běchu so wjednuź południchich wójskow nadźijeli, kotśiź dźiwnu hižo pśichedwjeźerańchim we Tientsinje byeź. S tym pak hišćeze njeje prajene, so we běhu bliźšich njedźeł południche wójsko tola do Pekinga njepśiśibjehnje. Japanźy i tejle możnosću tak łutnje ličźo, so je so wšichnim nawjedowazym japanskim generalam źiwalo, so Japanska njebudźe cźerpiś, so by so wójska na Mandźursku wupschestrĕła. Japanska so njeda wodźerźeś, z wójskom w Mandźurskej zakrocźiś. Wona je so hamo rošsudźiła, wšykne południche a połnóżne chineske wójska wotbronś, hdy by to nuśne było.

Japanska wójna w Mandźurskej njecźerpi.

Namĕśny japanski wójnski minister je w Tokiu jatnjerjej „United Preß“ rozrĕčenje pśichilowolik. W nim so nadrobnje wo powĕźeńcach z Chiny wupraji, po kotrychž je móžno, so so z dobrozdźinym postupanjom południchego wójska dźeł Mandźurskeje wojerownišćo ježnu. Minister z wulkej wustojnosću powĕźi potwjerdźi, so Japanska pśichi žanych wobstejnosćach njepśichipuśćeźi, so by so njeje połnóżnym a południchim wójskom w Mandźurskej wojerowało. Japanska je pśichitelowana, so **najkrótśi cźas žadne wójsko do Mandźurskeje pśichiwjeźej**, so by so tam nĕź zaśhował. Po wuceńnjenju ma japanske knježeństwo prawo, 15000 muźi w południchej Mandźurskej a pódla mandźurskeje żeleznjy wudźerźeś. Japanska pak so njebudźe kompdźeź, tule śichu powźeśiśiź, a **hdy by so nuśne byeź zdało, by zaku Mandźuriku z wójskom wobkładźiła.** Sylne japanske wudźelenja buchu teź město Schanheikwan w Cźiliskej provinzy, hdyź Tientsinsko-Mukdenska żeleznja njeby pśichestrowała, wobkładźiśe, a żeleznju za transporty południchego chinesko wójska zawrjeźe.

Po południch powĕźeńach je so marschall **Cźangtsolin z Pekinga nicnadejźe do Tientsina podał.** Wšicźiźiny tehole njewocźakanche pucźowanja njeju znate; we wobhonitwych kruhach pak mĕnja, **so dźe marschall kakitanje města sam do ruki wzaś.** Japanska garnizona w Tientsinje so pśetrjo pohybni. Kótaraž je pomjeśl, so ma so hnydom hišćeze jedyn pĕśi regiment, bataillon twjerdźiznistwje artillerije a eskadra kitadłow do Tientsina pósłaś.

Attentat na Newyorkskeho kata.

Schwórśił rano su do doma kata Roberta Elliotta, kotryž samotny na Long Islandźe leźi, śiśli. Na to su ju nawalnicy do domu dobyli a Elliotha, jeho žonu a dwě dźeśći z łožow cźisnuli. Nichtó so njeje hnaś. Elliott je anarchistam Sacco a Vanzetta, morduarjam Ruth Snyderez a wjele druhich „klowanych“ hłostnikow wotpravił.

Ze Serbow.

Dušownica.

Sobotu 19. rožownika.

Potentiany. — Pětra Celestina.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1“.

† 1824 Abraham Krygaŕ, faraŕ w Hrodźišću. Studowaše w Halli a w Lipsku. Bĕše najprjedy z poncenym předarjom pola swojeho wuja, fararja we Wojerowcach, potom powoła so do Bukowa pola Hródka. Jako tuhy skutkowaše, poskići so jemu wupróznjene kaplanstwo w Klukšu. Klukš bĕše tehdy mały serbski Zion. Tu knježeše wurjadne kśesćijanske žiwjenje. Pśez serbskich bratrow bĕ so tu łajka žiwa pobožnosć zbudźiła. Haćrunjeź mjeńsze Abr. Krygaŕ w Klukšu mjenje dokhodow dostaś a dyrbješe hišće hornjoserbsku rĕć nawukowyś. pśija tola zastojnstwo, dokelž spózna w powołanju wolu Božu. Jene lĕto jenoź zwosta Krygaŕ w Klukšu, potom powoła so zaso ljez zamolwjenja do Barta a nĕšto pozdźišo do Hródźišća. Tu je skutkował hač do swojeje smjerśe z najwjetšim žołnowanjom. Bĕše mócny modleŕ. A wjacy króć so jemu poradźi khorych ze swojim modlenjom wustrowiś. Pśi tym so zabĕraše ze sadafstwom. Pśez zemjanske swójby swojeje wosady wobstara sebi drohe śćĕpki ze Swicy a Rhynskeje. Założi sebi wulku śćĕparnju, kotraž bĕše daloko a śeroko wuwołana a je so teź wopisała. Samo z Ruskeje skazachu so z njeje stomiki. Najśćedriwišo je so teź wo to starał, zo jeho wosadni sad plahowachu. Hišće dźensa so to stawa. To je jeho zasłužba.

* 1860 Jan Symank we Wotrowje, kantor a wyšši wučeŕ, předsyda katolskeje wučeŕskeje konferency, redaktor Łužicy, swĕrny serbski spisowaćel a wótčinc, kotremuž wuprajimy najnutrniše zbožopśeća, zo by nam jeho Bóh Knjez hišće wjele lĕt zakhował.

1813 bitwička ź. Rakec wjez Rusami a Francowzami.

† 1904 Korla August Kocor.

† 1866 hrabinka Amalija Kanig. Adelhaid z Riesch, spĕchowaŕka Handrija Zejlerja, kotraž je sama Thorusorowe pĕsnje z Jendźelšćiny pśełožiła do serbskeje rĕče a druhe serbske knihi spisała.

1847 założi so evang. serbske kandidatne towaŕstwo pśez fararja Bohuwĕra Jakuba w Budyšinje.

1860 wróći so Jan Arnošt Smoleŕ z Ruskeje.

† 1902 Jan Hermann Mrózak, faraŕ w Budestecach.

† 1870 senior a kapitular Jakub Pjech w Budyšinje.

1856 pśenja wustajenica skotu w Hućinje, zarjadowana wot fararja Rjedy.

Korli Augustej Kocorej.

Wy zwony, zwońće po wšĕm serbskem kraju,
So k zemi kłonej, khorhoj wótčinska.
Sat čorny wobleknj so. Łužica,
Njech wutroby wšě žeľuje zapłakaju.

Ach, dźensa Kocorej so mary staju!
Nětk jeho sławna harfa wukliča,
Kiž Serbow wutroby je kśewiła,
Kaž po wšĕch Serbach z dźakom póznawaju.

O škoda, zo su truny rozprasnyłe,
Do kotrychž jeho ruce přimaštej
A kiž su radość do wšĕch dušow syle.

Ach, zo su pśez smjerś spěwy zapralnyłe,
Kiž wón je spěwał z dušu horliwej
A kiž su Serbstwu k žołnowanju byłe.

Korla Fiedleŕ.

*

Njedźelu 20. rožownika.

Exaudi. — 6. njedźela po jutrach.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1“.

1861 pisa Jurij Dejka wučerjej Pohončej w Nowej Wsy serbski list z Australije, w kotrymž mjez druhim steji: „Bóch w mojim lišće teź wo małe byrgle abo harmoniku prosył a prošu hišće junkrótc, zo bysće mi pak byrgle pak harmoniku pósłał, štož za lĕpše spóznajaće. Dale Was prošu, pśipóseélće mi khoralne knihi, zo bych druhdy kĕrluš hrać mohł. Teź njezapomńće Serbske Nowiny a Misionski Posoł, pśetož ja hišće jara rady powĕsće ze swojeje serbskeje domizny cźitam, hdyž sym 37 lĕt pśebywał. Hasto dopomnju so na lubych a znatych, z kotrymiž so juuu w niebjesach zasy wobladam. Ja sćelu za Felkinu ze Łazka 10 toleŕ, za Michałkowu 10 toleŕ, za Handrija Funku 4 tolerjow, za Jurja Pětŕka w Brĕzecach 1 toleŕ.“ — A z jeho wotmołwy z 20. julija 1862: „Serbsko Nowiny a druhe wĕcy sym dostał. My so Wam za Waśu prócu jara dźakujemy. Moje dźĕći chcychu we Mots Tuncy a Hans Depli cźitać a moja žona Misionski Posoł. Susodźa chcechźa teź wšo pśecitane mĕć. Mój bratr chcerše jenoź to serbske pismo cźitać a njerozumješe wo te němske, kiž sće sobu pósłali.“

† 1885 dołholětny Bukećanski kantor Jakub Šĕca, 77 lĕt stary.

† 1891 we Winjo slawny serbski wótčine Pětr Jordan, rojeńk J. A. Smolerja.

K narodninam dźowćičcy Bohumile.

Bohate bĕ žołnowanje
Z Tobu pśišło do domu
A so kóždo lube ranje
Powjetšeše z nadźiju.

Husto je smjerć chcyła skazyć
A nam naše wóčko wzaś.
Sylzne próstwy ju pak zrazyć
Móžachu a wotolnaś. —

Mile njebjo dźens so smĕwa,
Witamy dźeń k druhom' kŏšwa
A jich wjacy polubi.

Lana włóska, Bohumila!
Zbožo Ći najkrasniše!
Njech Će nihdy njepokhila
Žane horjo pśichodne.

Kř. Kulmana.

*

— **Wa tujedrje.** Wĕćera sjeźor we 7 hodź. barometer 737, hygrometer 0, thermometer wo dnjo +19. — Dźensa rano we 8 hodź. barometer 738, hygrometer 0, thermometer wo dnjo +9. Buhładź na pśichmjelnje wjedro. — Nimska leži pad nižinu, kotraž ju wot Francowskeje hač do Pólskeje wupschestrjewa. Dokelž pak je schłeńsza saho trochu na wšane pośinyła, je nižina na mozy poshubiła. Pola Francowskeje je ju pak nowa fyntnišća nižina wutworiła, kotraž pak po sdatku na našše wjedro shubjeńschazym wliw njeshubje. Je trochu khłodnišćo. W Francowskej je ju hamo nowa fyma nawalniła. S mšinami je ju jasno šneh ł hol. Jutśe njedźeju Crandi sthadza ślĕnjeńe wo 4 hodź. a khowa so 7,54 hodź. Mĕśaćk khadza jutśe na ranje 4,27 hodź. a khowa so wjeśor 9,27 hodź.

— **Jutśe njedźelu žu w Budyšinje klamy wotewrjene.** Njedźelu do Hrojatkow je w Budyšinje wobkhodna njedźela. Klamy žu wotewrjene dopołdnja wot 11 hać do 12 hodź. a popołdnja wot 2—6 hodź. Wjeśe teź wjele wjeśinjanow pśihlĕdnu kupowańsku sklanosć wuźiśe.

— **Demonstrazija hoźeńcarjow w Budyšinje.** Pśiheš tudomnym hamtiskim heftmanstwom dóńdźe źiśedu k demonstraziji hoźeńcarjow Budyšinskeho hamtiskeho heftmanstwa, a wuprajeńchi swoje pśihłosowanje pśihłosowanju namołwjenjam, kiž dóńdu na wapoje nałuzais a pśicźiśiwo hrożenjam dawkowego zwostanja. Kujes knježeństwowy rada dr. Vater hoźeńcarjow pśichija a pśihłubi, so dźe wam, na kótaraž so hoźeńcarjo wobcźežowachu, pśihlĕdnowaś. Njewótśeśeńe pak so na njeje wuźasaś, dokelž ma so hakle wokrjeźny wubjeŕ k tomu wuprajeś.

— **Budyške hapteki** žu wjelikonne dny hać do 7 hodź. wotewrjene, njedźelu pak zamknjene. Nózny słužbu a njedźelu wotewrjene ma jenoź jena hapteka ź mĕnjaćym wotwuźiwanjom. We mĕśi je to Wettinska hapteka pśi Serbskich wowarnjach.

— **Wobkedźbuj aufal do so sprajwoj.** Sćerjedu popołdnju wokoło 5 hodź. sajedźeschtaj na kśiżnišćeńskem Wettin-

Marica a Hanica.

Roman.

28] (Pokrjacźowanje.)

Wón khwatajśe do pśedka, jo by jĕśdne kharitki łapił. Hrabja Bernburg khwaśe hišo ł nadała, ale wone wostachu pśiśed wodźełom stojo, pśeśetuj njewĕźeńchu žebi bjes pjenjez nuts sakeśeś. Stationski chef bĕśe wotśeźi po możnosći sadźerźał, kónźnje pak dyrbješe jo tola znamjo daś. Nĕśo skoczichu hołzy do cźaha a papa jeźbowaśe za nimi. Ale Jindrišćka satśichiwy: „Tu tośom, tu tośom!“

Nĕśo hatle wuhladachu cźeladnika, kiž ledy trochu pahwała ł dźeźazym kałcheźom na thribjeźe. Hołcźaze hłoby klinezachu jedyn pśeśiwo druhemu stationskemu dźeśeŕ a Seppej napiśeźe: „Dožałacź! Dožałacź! Ta toścha! Ta toścha!“

W poślednim wokomiku, hdyž cźah hižo jĕź zapoźa, łunu Sepp hišće pohódnje dźeźazy kałcheź kaž łatku wobrjeńowańku bleśku na schpundowanje do wodśała. Mjes tym so jo durje zapraśnych a cźah wotjeźe, wosta wośuhaźe stojo, łunźejśe jo za nimi a rjelnu, cźoło žebi trĕźo: „Je najwjerśichi cźah!

We Nowem Spondinźu wustupichu. Potom dojdźechu ł pósłednym jatśichebom je jichtyrjomi pśhes schirokł Winśchgau, wet łtónza wobkwitleny, k Trafośiśej dolnej wunźinje. S najdała bu widźeś Mals a dale jadły Schinderus, nad kotrymž hahaśe mózny, staŕy Chnrśi hród. Baron łtajeśe wschitko tole je swojeje młodosće a pokjakowaśe jo druthim. Młodaj łtubjenaj a Hanica hejdźechu na bankecje, Mariza pola staršeje we wośu. Rudi, kaž hrabja Bernburga nĕśto jenoź hišće njewuraduchu, a Jindrišćka khohotajśhaj a łmjejśchtaj se kaj dźeśi. Kóżdy cźłowjek bu jimaj łmjerć tomiśi. Rad kóždym autom, kiž so nimo łunu, łplazujśhaj ł rukomaj hromadu.

Dróha pośuhowaśe wośe, łmĕhowaśe so jinadała jewjachu, pśhesze wóle pśhibliźowachu so wjerśichtaju, kiž we wujśi dolnej wunźinje so wuwinachu. Nĕśo zagaczachu cźłowke murje łojerdźijnow dróhu: fort Gonadoł. Pośt łtoła, łonjom wotewjachu kontory a napojichu łpróżne łtoczata. Mjes tym bĕ baron Durazzi wukĕł. Wón dyrbješe wschitko widźeś a łwoje dobrodźaśe wuprajeś. Dniu łu wołtachu hędźo, a cźi tjo wobhładowachu žebi ł wyšśeho bankstta dele, śhto so tu wotole nich njerwi, ludźi, kiž jedyn pśhemo druhemu pśhećeśhowachu, mĕśchenja pśhihładowanych wojow ł Trofoi, še Suldena abo ł Jinśhgawa, zyke bĕśe, kaž ł mutku pytpane.

Tu wuhlada staŕy kujes ołtzĕŕ stojo: Wyśhicheho poručnika Königa, kiž bĕ na kinje mĕnjaz ł kontaudantom inzerdźijnj Gomagoi. Młody ołtzĕŕ postrowi žunźe. Hdyž wo łlubje wuśłyśha, pśhiłoži jenoź ruku k nahłowničkej a połoni ju. Potom łpohładny dźiwnje na Jindrišćku a porja ju naležnje ł cźetu Angiolinu a Mariju rośnołwjeśej:

„Hdźe dha tola jedźeśe, baronka?“

„Do Suldena.“

„Ah, Grabja Aich je tola teź w Suldenje.“

Mariza łpuśeśej łwój płónźnik, so by jeje wobliczo łakrył. Wyśhichi poručnik ł Kremsmünstera łtojeśhe tu na płónźu, wułto do uniformy wulpinany, śhoro łaj jena łmuha, ł rjanym, łuchim, bruńym, intelligentnym wobliczom, dwójny tak wułki, tak murdey, tak łtuhny łaj maly hrabja tam horjeśa, we łwojim nowym pucźowanjskim wobleku, łij hišćeze widźeli njebĕchu. Kĕžoŕśi hajnik śpŕe wobe ruży do bokow, so manśheśhi ł uniformy wuhładowachu, a łpołdadny na Jindrišćhu tak, jako by tole pohładnjenje praźieź mĕło: „Nó haj, tu majśh tola łwojeho hrabju, kotrehož tyjeśaśh, hdyž je w Kremsmünstera jenoź wyśhichi poručnik König narośtł.“

Potom pośt wotjeźe. Ołtzĕŕ łtrowjeśhe, Hanica a jeje nan jenn pśhihłuchowjehtaj, a teź Jindrišćka łe ła nim łmĕjśhe, jako by łe nicźo njeśtałko. Mariza łe njeśhiłuny. Wona myślśheśhe: ła krótki cźaś wuhładamy Meinharda Aicha.

Pśiśhes łĕź dźeśhe w Kehrenje do hór. Na rózku, hdyž ł trĕnjenym raśeź trała naraniśkich Alpow wuhładachu, bĕ wułte rozhorjenje: „Ortler! Ortler!“

Hołzy łtwachu je łłónźnikami a Jindrišćka wojewjeśhe do pośtwy wrĕźe: „Sawĕśće łtoji tam horjeka jedyn!“ A mjeślaśhe hubiczki ł rukomaj horje. Potom cźinchu łe kdźiłkiwi na łkalnu rótk, kiž nałeźeśhe wobliczi podobnyj byeź, łmĕjachu je žónśkej w kóżninczkatem płaśhczu pśhej puću, a pśhi dźeśhinej łabawje a żortach łabychu na zdyh hórśhu kraźnoścź.

Pśhihlĕdnychu bliže ł Suldenej. Nowe łnĕżniki bu je widhu, dwory rozbrojene po hórśhej delinje, rĕdke łeśhy, hórśhe turki, do tuho łchumnje rĕźi, kiž nĕźko popoldnju pśhes tacźe łnĕha w ludowizowych łtronach napjecze cźerwjeśhe Pola Eltera wobhonjeśhe je baron Durazzi, haž je hrabja Aich tudy. Nichtó wo nim njewĕdźeśhe, kaž jedźechu dale ł Suldenjśkemu hotelej. Tu wuhładachu Königspitze je łwojej woitud, kaž je jda, runopadnej łodowej a łnĕżnej śeśhu, łakhrućenje dołiny, a wschitke woczi łlożichu je ł hotelej, kiž kotremuž dożdźeśhu łlónźnje pśhes łaiwót. Ale nicźo njeběź wo hrabju Aichu widźeś. Cźeta Anglikina mĕśeśhe pśhećeśkapnjeny wuras wobliczа, jako by won dyrbjał jich pśhihład pśhećehnuś a na nich cźakaś. Wrótnik mĕnjeśhe, je łnadź je najśhćicźeho ło pśhećehodźowaŕ wośeśhoł. Durazzijej łwójbu hišćeze runje nĕźak powjeśhćichu, hołzy tykanychu hromadźe. Rudi dyrbješe pśhi pśhepjelnjenju hotela ł łupjeńanikej jtwu ła lubo wjaceź.

Dźechu bo khłóbu, hdźeź pśhes śćerśke śhćeśkańane wokna łnĕhowe hlowy Ortlera a Königspitze pśhed łobu wuhładachu. Tenle w rózku łedźachu łnaźi ł Merana: Rólny marśhałśki poručnik łw. ł. Raintaler wjeśeŕ ł Raintala łe żonu, łwójmaj dźowkomaj a łynom, młodym artilleriśtom ołtzĕŕom, kiž łwoju dowołenju jako khory po łpadnjenju ł konja pola łtaŕśheju pśhećehi. Hdyž nadeńdźechu Durazzijej, pśhihlĕdne poručnik, trochu hišćeze śhrowny, ła nim. Staŕy kujes tak kułojty a tołsty taž bĕśhe, łyn łuchi, jeźbowaśhe ła nim. Nĕźko łapjeza po wułke pośtrowjeśhenje a wupraśhowanje, kaž je ličźo pśhećeśhili. Tu pśhećetorhuny jich dołujazy łłużobnik — woni łnajachu jeho ł Merana — dźeźazy kałcheź w rukomaj:

„Knjeź baron, je hišćeze wjazy waćiłkow?“

„Nĕ, jenoź tułon!“

(Pokrjacźowanje ležo.)

...e Palisiseje dróhi wošobowaj autom ſ tajkej mozu do ...ho ſo jedyn ſinjeu potrócźi. Wožoby njejschiidżechu ...ſtodły. Też na wżach nastata schkoda njeje pschemóc. ... Jedyn ſ wošowejn wjednikow je njeſboże zawinowa... dokeľ pjeża njeje warnowaŋy ſignał ſkyſchecź dak a ...eje prawo pschejdżeżenja wobkedżowak.

— **Wokerjo do němſcheho ſjezma, kedżku!** So bycha ...wolerjo wošebje w měſeje njetrjebawſche puże ſalu... nali, njech ſo ſ cźaſom pſcheſwědcźa, hóże maju ſwój ...ſoh woleđacź.

— **Kradnyli je něchtó** w cźaſu wot 10. hacź do 15. ...ie 1928 ſ tudomneje artilleriſkeje kaſarny muźaze kolo ...amti „National“ cźo. 162 385, kiž měſejeche cźorne kroſ... ...cźernej blótowaj ſchiikaj, żołte ſiwjena ſ cźornymi ...ſami, horjeſchibujene wodźidło ſ cźornymaj pschima... ...ſwónceſ ſ Hindenburgowym wobrafom, błokſchć... ...gumijowej wobneczi, Torbedoſki ſamoděh, ſapimaſki ...ſ pola wodźidła bźiſche wotkemjeny a ſamytowany. — ...ſe je něchtó kradnył 16. mejer 1928 dopoldnja w 11 ho... ...ſ jeneje wołbſe pſched Schulerjeſtwu wrotami ſo ...jedne koło, kiž měſejeche cźorne kroſna, cźornaj blóto... ...ſchiikaj, żołte ſiwjena ſ dwěmaj cźerwjenymaj ſamuź... ...ſami, trećim horjeſchibjene wodźidło ſ pſchamymaj pſchi... ...ſomaj ſ nopſchimom „Georg Fuhrmann, Bautzen“, muź... ...rmadło, Notaxmy ſamoděh, ſchérej gumijowej wobrn... — Wo wjeżowe ſoſkerje proſby kriminalne woldźe... ...je w Budyſchinje.

— **Wółbne wunoſchki jenoſtliwych wjow cźaſ...** ...ſu něſchi **pſchecźelżo jutſje njedźelu wjecźor telefo...**
Hacź do ½8 hodź. njech naš pod naſchim ...ſtawom ſewokażu; po ½8 hodź. pak ſtaŋ... pod cźiſłowaj 3506 a 3507. Wot tu... ...ja wot naš też wółbne wunoſchki ſ zy... ...ſhonicź, dalokoż je ſ radijom dóſtawamy.

...ſ Wjelkowa Wjetkowa. Jutſje njedźelu ſwjećeſi ſo ...ſ ſwjedźenſkowu ſwjedźacź. Dotal wotměwaſche ſo tuton ...ſaſk na dnju ſwjatele Trojizy. S praktiſkich pſchi... ...ſu pak ſu jón na wjedźeli Erandi pſchepołożili.

S **Khejna.** Njedźeli wjecźor, hnydom po wółbnej ſkromadźiſnje, wotmě „Domiſna“ ſwoju měſacźnu ſkro... ...madźiznu. K jawodej ſaſpěchachmy ſebi „Hdźe ſtatok ...woj?“ Po ſwěſcźenju ſobuſtawow wołſewi pſchecźiwa... ...porjad wjecźora. Wón namakwjeſche, ſo bychmy ſerb... ...ſi ſpěw a ſerbſki poſtrow hajili. Kak rjenje klinczi tola ...naſche „Dobre ranjo!“ porunu němſkemu „Mojn!“, hórje ...poſłucha ſo hiſchcźe na „Nomt!“ Njechamy hyšcź jenoź ...w towarſtwje Serbjo, ale wuſnawajmy ſo jako tajzy ...cź w ſjawnoſcźi. Towarſtwu pſchiſłuſpichu ſchtyri nowe ...ſchinawy. Nětko ſmy hižo 22! To je rjany wuſpěch. ...Kóždy ſobuſtaw njech ſo próżuje ſnajmjeńſcha jenoho ...nowoho dobyć. Potom móżemy ſo widźeć dacź też ...ſ wjetſej ſjawnoſcźu. Wulke ſpodźiwanje ſbudźi ...cźo Jana Panacha ſ Wichorow. Wot nje... ...ſo je ſched dołhimi, dołhimi lětami ſe ...jeje wuczahnyk. Wón ſo bał pjecźa ſ to... ...dokeľ je jemu kraſchne njewjedro na... Wichorow ſapuſcźiſe. Tak je wſchón ſtud... ...ſo jeſby. Tola też tam ſane ſtote hrody ...e a hdyž je jako źwěrny cźitał „Sserbſkich ...nowinkow“, ſo ſu w Khelnje narodne towarſtwo ...ſe, ſo ſebi kokr pod jene a kij pod druhe ramjo ...ſpěchał dźeń a nóż, ſo by Hiſchcźe w prawym cźaſu ...ſiwo ſkromadźene nadeſchoł. A wón bě woprawdźe ...ſtał, niebě ſo ſapoźdźił. Panachez wuj měnſeſche, ...ſemu Khelko derje ſnate, je dźe Wichorow mjes ...owcźmi a Sſmochcźiſanmi ſtał. My witachmy wuja ...ja wſo radoſtnje do naſcheje ſrjedźiny. Knjes ...Nawka bě naš je ſwojim wopytom poczeſcźił a ...ſi ſwoje wjeſele nad tom, ſo ſmy ſebi ſerbſke to... ...ow w Khelnje ſałożili. Pſchedſyda Hjaka rospo... ...ke, ſo mniu Sserbjo lětſa ſrudny jubilej. Tyšaz ...ſo minuſe, ſo ſu Sserbjo ſwoju ſamoſtatnoſcź ...i. Tehdyla ſapoda towarſtwo na „Domowinu“ ...t, ſo by wona w tutom ſmyſle wopomnjeńſki ſwie... ...arjadowała, kiž ma Sserbam pokaſacź, ſchto jónu ...a ſchto hiſchcźe ſu, ſchto maju w pſchichodźe paro... ...a wo cźo wojowacź. Na kónzu ſtſchcźicha ſobu... ...Schérjowyn pſchedſeduſchi „Kjſtne ſkartki ſwěrjatow“, ...ara lubjeſche. S narodnej hymnu ſtónczi ſo ...ſchinu.

S **Dobjija.** Boże ſtnicze powołdnju wokoło ¾5 hodź. ...ſo na Kamej dróhi, hdźež ſu Khejnanſko-Kamejańſki ...ſki pſchecźinje, cźelke nječiſło ſe ſkała. Se Khejnanſkeho ...ſerſkeho pſchijědże mały automobil. Hanowag, a cźły... ...che ho na dróhu do Semjz wjnjeſe. W hamtſkim wo... ...ſtnjſchże ratał Wětſch ſe Semjz ſe ſwojim motorſkim ...ſołom a hejdże do pſawo błótowego ſchiikaku automo... ...bila. Sroźenje bźiſche tak hyſne, ſo ſo Pětſch nětſtore ...ſtny pſchecźinjany a 18 kroczejow daleko na dróhu ſlećał. ...Wón je ſebi prawu wohu ſtarał a ſo cźełko wobdźěł. Jeho ...domjeſchenu do hydlenja horaceźiſkeho miſchtra Gapela. ...Tam jemu lińes dr. Kubiſa ſe Semjz prěnju pomoz yo... ...ſcźi. S chorobnym autom ſ Budyſchina dowjeſechu ...ſnſpektorjeſo do Klotſchiſkeho dowa w Semjzach.

S **Brěſk pola Hodźija.** Sjawny puć ſ Brěſk do No... ...ych Spytez je dla pleſtrowanja na Brěſowſkich honach wot 21. hacź hacź do 2. junija t. l. ſawrjeny. Jědny wobkład ...olaſkje ſo na Stare Spytze abo na Zolow.

Sr **Sdźerje.** Boże ſtnicze a wjecźor wokoło ¾7 h. ...w domje wdowy Hanſy Kubeſchowje wohoń wudyri a ...ón do popjela pſchewobroći. Twarjenje bźiſche ſtare ſtnjer... ...owe a ſe ſlonu krute a dyrbjeſche ho hižom pſched A ...ſtnjuſ pſchecźerwjcź. We wotſwalenym domje bydleſche 5... ...ſtnja wdowa ſe ſwojim 20-lětnym ſynom. Wobaj je ...njeſcźa ſe wobſchłodźenym wuhrjanym wuſchof. Wdowa ...wohnjowe njeſboże cźim cźeſcźo potrjechi, dokeľ nima ...ſaſkjſcźene. Wot domjazeje nadobu njeſtu wjećo wuſtha... ...wacź móhli, jenoź ſkot ſu ſtſchcźeſe ſ wulkej próſu wo... ...ſej wuſtorhnyli. K wohnjej ſeſcźu 4 ſyſkawy pſchiſtnjeſa... ...ſe. Prěnje wuto doſta Brěſcźanſke, druhe Klinſchan... ...ſta je Salkowom. Wobory dyrjachu ſo jenoź na ſobſit ...ſuſkodnicź kěſowniſcźow wohnjewjeſowacź.

S **Kolwaſy.** Boże ſtnicze dwrbjeſche ſo ſozjalnemo... ...kratiſka ſkromadźizna pod hołym njebjom wotmjeſ, ho... ...ju w korcźmje wotmješ dak. S cźeſcźinom na ſkromadźi... ...ne bźiſche kujeſ jejniſki ſapołſanź Wjela ſ Hornjeje Hórki. ...Wón wjeſeſche pſched nětko 50 wołoſbami. Po ſkroma... ...dźiznje podachu ſo pſchipoſtuchanjo ze korcźmy a tam ...wſchelake wżki rozpomnicźu.

S **Lubija.** Najſtarſcha wobydlerka naſcheho nježka ...Khyſła ſwud. Hummelowa je na dnju Bożeho ſtnicza ...97 l. a 2 měſazaj ſtara wumrěła. Hummelowa, kotraž ...cźerjepjeſche, je hiſchcźe mnoho Lubiežanam jako plokarſ... ...nicźa ſnata.

Z **Worklec.** Jara derje wopytanu wólbnu ſkromadź... ...dźiznu měješe Serbſka ludowa ſtrona ſrjedu we ...wjeſnej korćmje. Po powitanſkich ſłowach knjeza ...źiwnoſcźerja **Kóſka** rozłoži k. wyšſi wućeř Stodeńk we ...dłóſſej rěći prašenje: Cehodła dźemy wospjet za ſwo... ...ju ſtronu? To wšě ludy w krajach cźinja, hdźež ſu ze ...narodnej mjeńſinu. Žadyn lud njepřewoſtaji přewjed... ...ženje ſwojich narodnych žadanjow druhich ſtronow. ...Tući nimaja zwjetſa žanecho zajima za nas, ſnadź je... ...noź tak daloko, hač maja materialneho wužitka z te... ...ho. Wjetſe politiſke ſtrony w němſkim a pruſkim ...ſejmje wjedźa, kak wo Serbow dźe. Ale njejſu ani ...porſćika za nas zhibnyli, wuſmješuja ſkerje narodne ...mjeńſiny. Tuž dyrbja ſej tući na zakładže zakonja a ...wuſtawy ſami pomhać. Tak du ſami do wólbneho ...boja a nadźija ſo wěſce wuſpěcha. Rěčnik dótkny ...ſo tež nabožnych a hoſpodarſkich prašenjow, wosobje ...němſkeho ſulſkeho zakonja, kotryž je ſtary ſejm ...ſwjatočnje pohrjebał. Wězo drje zasy přińdże, ale ...wobraz zapołſancow drje ſo khětro přeměni, pojedże ...z wulkeho dźela na lěwicu a z tym je dalši dóſt ſul... ...ſkeho zakonja wobkrućeny. Při rozłoženju Dawes... ...weho plana rozjaſni nam tukhwilne hoſpodarſke po... ...łoženje Němſkeje, kiž rózjože njeje. Tuž ma ſo jeho ...revizija žadać a materialna cźeża wołóźić. Wot 1. ...ſeptembra 1928 ma Němſka létnje 2,5 miljardow pla... ...cźić. Hdźe móže to znjeſć při nětcźiſim hoſpodarſkim ...luhjeńſtwje. A wjetſa hiſče by wójnſka cźeża była, ...njebychmy-li naſpomnjeny plan měli. — W rozmoł... ...wje přejeſe ſej k. Kósk raznje, zo by ſo ſerbſke nowi... ...narſtwo bóle podpjeralo. Te ſteji nam najbliže. Smy ...dha hiſče potom ſerbſki lud w tutej wulkej rozdwo... ...jenej? Na 50 miljonow hriwnow je ſo přećiwo na... ...rodnym mjeńſinam w ſejmje přizwoliło, dźěl też přć... ...ćiwo Serbam. To dopokaza na wjacorych přikładach. ...Knjez Bejmak žadaše ſej raznje poſtajenje wěry a ...wuznawarſkeje ſule. K. Biesold narěžny hiſče někotre ...hoſpodarſko prašenja.

Sapółłane.

Kak ma ſo jutſe wolić.

Schtó ſmě wolicź?

Kóždy wuſwoleć a kóżda wuſwolećka kiž je dwajezeći ...lět ſtara. Też ſchtóż ma jutſje narodninu, ma prawo ...wolicź.

Hdźe ho woli?

Djenża a jutſje może hiſchcźe kóždy ſhonicź, w kajkim ...lokalu ma wolicź. Schtóż ma wot gmejniſkeho pſchede... ...ſtejiceřja wólſne wopiſmo, może w kóżdym lokalu wo... ...licź. To płaci wošebje ſa katolſke knjeżny, kiž do Ró... ...żanta du.

Kak ma ſo wolicź?

Jenoź ſ hamtſkej wólbnej zeddlu, kiž we wólbnym ...lokalu dóſtanjeſch. Na tutych wólbnych zeddlach ſu wſchě ...ſtrony naſpomnjene. Na kóżdej zedli ſteji Sserbſka lu... ...dowa ſtrona na 18. měſtnje.

Kak wolu?

Ty wolíſch Sserbſku Ludowu Stronu ſ tym, ſo do 18. ...koleſka wulki jaŋny kſchiż ſcźiniſch. Jenoź tſchiż, ...dale nicźo! Hewak wólbna zedla nima płacźiwoſcźe. ...Hłoſy Ss. l. Str. njejſu ſhubjene, dokeľ ſo ſ hłoſami ...druhich narodnych mjeńſchinow ſjednocża.

Jenoź hač do 5 hodź. pop. ſo jutſe njedźelu woli.

Schtóż poſdźiſcho pſchińdże, njeſmě wjacy wolicź.

Wolće liſcinu 18!

Mějće ſchedźbyda ſerbſkeje ludoweje ſtrony.

Z **Konjec.** Zo je cźłowjek ſrjedź źiwjenja wot ſmjerće wobdaty, nazhonichmy zaſo junu dźenſa pjatk popołdnju. Naš wjesnjan źiwnoſcźer Jakub Brězan wotcźuđże po zdaću ſtrowy ze ſwojeho ſtatoka a hnydom za wſu na puću duey na polo ſo nałobo k zemi zwjezy. Mandźelſka a druzy wjesnjenjo bě... ...chu blizko a ſpěſnje při nim, tola hórzy ſo přeſwěd... ...cźichu, zo je Bóh jeho njejapcy ze źiwjenja wotwołał. ...Zemrěty běše daloko znaty po naſej wokolinje, dokeľ ...je w młódſich létach piwo přejedawſeje Sunowskeje ...piwarnje rozwożował, běše pilny, wobkładniwy a ...přikładny ratał, ſprawny a ryzy dobry Serb a pod... ...pjerjaſe ſtajnje wſě naſe próceowanja, też ze ſkutkom ...a běše ſwěrny cźitał S. N. Kóždy wjecźor ju cźitaſe.

Hdyž k njemu na bjesadu přińdźechmy. Mějeſe za... ...jim za wſo, ſtož ſo w dominzje a w ſwěcźe ſtawaſe.

S **Kamjenza.** Dołeć ſo mjeſ Njepſelećjanami a Sserb... ...ſkimi Paſtjanami dróha porjeſka, ſ dóſt nóſowym auto Ka... ...mjenſko-Khrósćanſkeje cźarty wot ſobotu 19. meje na ...Jźow, Mnuſe Paſtjay, Pěſtecy a Janſte kupjele.

Najnowiše z cyłeho ſwěta.

— **Schkoda powješć wo wjedrje ſa jutſchnjo njedźelu:** ...Wotſtanje dale khłódno, ſ khwilemi ſo podeſchcźiże. Swje... ...tſcha njewobſtajne.

Schtwórtk porokonju je pola Bärenſteina w Rudnych horach pólſki wożowowy automobilny omnibuſ do Wuglitziſcheho dola dele jaſeł. Tſcźeźi wożobow je ſ dźe... ...la cźeſko do njeſboża pichiſchło. Pionérſki cźah wohnjo... ...weje wobory, dwaj thorohnaj woſaj a polizajſki ...automobil ſu ſnjeſwożenym na pomoz wotjeże.

*

W Zehlendorfu pola Barlina je ſo polizajſki auto... mobil, kotryž kommunijtiſki demonſtrazijſki cźah pſchewo... dźeſche, ſwrócźił. Tſjo polizajzy ſaſtojnizy ſo cźeſko ...ſranjeni do thorcźowje dowjeſechu. Schtyrjo lohko ſra... njeni ſo ſwobalachu a ſo potom do ſwojich pſchebyttkow podachu.

*

Boże ſtnicze turnarjo ſ Treiſa pola Giełena ſ dwě... maj omnibuſowaj wulét cźinjachu. Na nahłej dróhi ſwobalo jeneho woſa ſaprajı. Mós dele jédżo dwaj ...telſtaj ſchtowaj potorje a ſo ſwrócźi. Tſjeczi wożobow ſo ſrani, najcźeżo ho wjednik automobila ſrani, kotre... muż ho wutrobno ſaſłócźi.

*

Na Schwerinſtim jězoru je ſo płachtaty cźołm ſ pje... cźimi młodymi ludźimi powrócźił. Dwjeſo ſ nich k brzo... hej dopłuwaſchtaj, dwjeſo ho ſa cźołm dźerjeſchtej. Jedyn ...lětſetny moleſći wucźobnik je we wodźe podnórſ a ho ...tepi.

*

Prjedawſchi awſtrijſti wójnſki minister general in... fanterije Moritz ſwobodny knjes ſ Auffenberg je ſtatk we Winje 76 lět ſtary wumrjeł. Prěnje léta ſwětowe... wójny bě wón ſ korpſowym kommandantom.

*

W Tunisu je franzowſke wojeſke lětadło k ſemi ...padło. Wſchěch pjeć wożobow, kotreż w nim jedźachu, ho ſaraſy.

*

Japanſke knjeżerſtwo je marſchallej Cźangkſolinej a Nanklingſkemu knjeżerſtwu jdźeliło, ſo je ho Japanſka roſkubźiła, měr a porjad w Mandźurſkej ſe wſchěmi ...ſrjedkami ſaſtjewacź. Japanſka wojeſka ſtrona žada, ſo ...bychtej ſo Mandźurſka a Mongolſka jako neutralnej ...wuprajiłej. W Japanſkej je wocźakuje, ſo ſo blížſche ...dny ſylne japanſke wójſko mobiliſuje.

*

W Nikaragui ſu amerikanſku namórſku wojazy ſnowa pola Puja Reala je ſběſkarjemi wojewali. Jedyn ...amerikanſki wojak je padnył, jedyn offizjer ho ſranił.

Towarſtwowski powěſtnik.

Budyſin. „Bjesada“ ſchadźuje ſo kóždu pónđżelu w Serb. kofejowni.

Budyſin. Sokolſki a předsydſtwo maja jutſe njedźelu připoldnja w 1 hodź. wažnu zhromadźiznu w Serb... ſkej kofejowni.

Bukecy. „Jedn. Sokol“ zwučuje kóżdu ſobotu wječor we **8** hodź. Přińdźće tohodła wšitcy a to z cźaſom! Sokolwanje je ſtrowe!

Domowina. Doniž ſo zaſo porjadne rěcźne hodźiny nje... wozjewja, njech ſo wšě dopiſy, poſylki a napraše... nja ſcźelu na: Domowina in Crostwitz, Amtsh. Ka... menz. Přiňoſki pak njech ſo płaća na naš konto do Serbſkeje banki. — Też wšě přizjewjenja k p... ſmjertnej a pomocnej pokładni Domowiny njech ſo ſcźelu do Khrośće.

Kurzus ſerb. rejow přichodnu ſrjedu wječor ½8 h. w Serb. Domje. Dobry wopyt ſo přeje.

Liehań. Tow. „Zernička“ zhromadźi ſo njedźelu 20. t. m. připoldnja w 1 hodź. (nie 1½2 hodź.), pola Bu... kance.

Pančicy. Jednota Sokol ma pónđżelu wječor we Wudworju w Herbſkej gryčhće ważnu zhroma... đźiznu. Njech kóżdy přińdże. Nowe ſobuſtawy ſu nam witane. Starosta.

Porſicy. Jednota Sokol ma tutón tydźeń ſobotu wje... cźer w 8 hodź. zwučowanje. Kóżdy ma cyle wěſce přińć, zo bychmy hišće k naſemu poſwjećenju khorhoje wuknyli. Načolnik.

Spěwarſka kupka „Lumir“ ma ſrjedu, 23. meje pop. 4 hodź. w Serbſkim Domje pruhu za koncert. Po njej ſerbſke reje. Spěwamy ſlědowace khory: „Zerja“ čo. 1, 5, 13, 14, „Wulka lubosć“ čo. 6, 15, 17, 29, „Tow. ſpěwnik“ Krasna družka a Idylka ze „Skowronćka“. Njezapomńće ſpěwnikl.

Bjarnat Krawc.

Tydźeńſka ſkhadźowanka a wědomoſtna zabawa ſobuſtawow **Maćicy Serbſkeje** je kóżdu **pónđżelu** nawječor wot 6—9 h. w Serb... ſkej kofejowni w „Serb. Domje“ (w małej ſtwi).

Łužiſko-Serbſki Sokolſki Zwjazk. Njedźelu popołdnju ½3 hodź. je po zhromadźiznje zwučowanje za na... ſołnikow wšěch jednotow. Kóżda dyrbi jeneho za... ſtupjerja ſłać. Wěc je jara ważna, dokeľ ſo zlěty ...bliža. Wolić móża dopołdnja.

Hłowny redaktor a zamołwity za politiku: Marko Smoler w Budyſinje. — Za lokalny dźěl a feuilleton: A. Dučman w Budyſinje. — Za hoſpodarſki dźěl: Arnošt Bart w Brěcync. — Za nawěſtki: G. Janak w Budyſinje.

Tunje swjatkowne płaćizny

Tunje wobleki * Tunje mantle * Tunje kostumy * Tunje bluzy a suknje

Najnižše płaćizny! Wobhladajće sebi moje wokna! Najwjetši wuběrk!

Jan Jurij Pahn w Budyšinje

Na Hłownym torhošću — rózk Žitneje hasy

Njedźelu 20. meje 1928 je mój wobkhod wotewrjeny wot 1/2 11—12 hodź. a wot 2—6 hodź.

Pola mje so serbski rěči

Rjadna hłowna zhromadźizna towarstwa pomocy za studow. Serbow budźe srjedu po swjatkach, 30. meje, popołd. w 3 hodź. w Serbskim Domje w Budyšinje.

Dnjowy porjad: Rozprawa. Zličbowanje. Wólby. Druhe naležnosće towarstwa.

---

8 tunich dnjow zbytkow

Wołmjany muselin, tkaniny za płokajomne wobleki, indanthren-barbne tkaniny za šórcuchi, płat za košle, łožowe damasty, płat (Stangenleinen), běły barchent, podšiće atd.

HILGER na Lotzestr. 20 Žane klamy!

Hotowe špundowanje

wobkromy pře zapluskanje
tružene łaty za płót
twarske dźěło a meble
podawa

Arnošt Schuster we Łazu

blidarski mištr **telefon 34**

Młode, sylne, wysokosućelne rańšopruske

kruwy a jałojcy

tež tajke z čelatami ma na předań

Grems we Wukrańcicach

Pětr Hančka

Wosebity wobkhod za nowočas. drastu za mužow a hólcow

w Kulowje

na Budyskej dróze 4. Telefon 64

Sakko-wobleki, wulkotne nowosće, z nowočasnych česanych tkaninow

Sakko-wobleki, módre, ševijotowe a z česan. tkanin., z 1 a 2 rynkomaj

Sportske wobleki z 2 kholowamaj, 1 dołhe a 1 Breeches-kholowy, we wšěch družinach tkaninow

Sportske wobleki z 1 dołhimi a 1 Knickerbocker-kholowy we wšěch družinach tkaninow

Corne wobleki, tkaninowe a drapejowe, ze židu a bjez njeje

Gabardinowe mantle w najnowšich mustrach a nowočasnej formje z pasom a bjez njeho

Njepřemokawe kabaty w jednorych barbach a też w cyle wosebn. kašćikatych mustrach

Njepřemokawe kabaty z dobr. kože, z wumělsk. kože a z „Lederol"

Lěčne kosmičkate a cwjernowe jaki, jupy a kholowy we wulkim wuběrku

Lüsterowe jaki, čorne, módre a smuhate, jara derje sedźace

Wobleki za hólcow a dźěći, najwjetši wuběrk we wšěch mustrach

Tirolske wobleki za dźěći, tirolske jaki a kholowy, jara pyšne

Zamkańske wobleki, jaki a kholowy, woprawdźe indanthrenbarbne, najl. Köperdrell

Dźełańske kholowy w jenož dobrych njeroztorhacych kajkosćach

Kłobuki a čapki w rjanych barbach a we wulkim wuběrku

Zwjeršne košle, samowjazaki kaž też wše wěcy za mužow we wulkim wuběrku

Moje płaćizny su tak nizke kaž móžno.

Prošu, wopytajće mje, namakaće pola mje přecy to prawe a budźeće cyle wěsće spokojom

---

Plěchatosć,

zahe zeššěživjenje, włosopad, so z rukowanjom za krótki čas poćerajelndiskej wědomości hojł Je-li njepomha, dostanjeśo pjenjezy wróćo. Za jonoż 2 hr. čoprědkapłaćenja abo z 2.40 hr. doběrki (Nachnahme) pošelu Wam moju bjezkonkurencnu methodu, z kotrejž za krótki čas zaso swoje włosy dostanjeće.

Oskar Feeth, Hamburg 36 Schließfach 46. Reformski wustaw za wothładanje włosow. Postowy šekowy konto 4309.

Sylnu, wysokosućelnu, jara dobru plahowansku a podsobnu

kruwu,

srjedźnu, nowodójnu, čehniwu

kruwu po 2. čelcu, rjanu, sylnu, wysokosućelnu

jałojcu a **sućeln. raucu** (prěnički) mataj jara tunjo na předań abo k zamjenjenju

Max a Pawoł Köhler
w Nieswačidle a Niže Wsy

Přikrywy na sofa na bidło na divan

we wulk. wuběrku a jara tunjo

K. Erler w Budyšinje
na Žitnych wikach 11
znapřeća hosćenca „Hwězdy"

Młoda wysokosućelna

čehniwa kruwa

bliska k čelcu je na předań

w Kortnicy čo. 12

Najl. Elderski tučny twarožk 20%

9 puntow = 6.30 hr. franko

Dam ... burg

Wuprózdnjeńske wupředawanje

dźećacych wozow
klankacych wozow
plećenych tworow
plećenych meblow

Pawoł Böger

w Budyšinje, na Sulskej hasy 5

Len wšěch družin po małych a wjetšich dźělbach so kupi abo pyta. Poskićenja na

Robert Schöne
Steinigtwolmsdorf 158

Šěre włosy

dostanjeja zaso naturnsku barbu a młodnosć bjez barbjenja. Wulkotnje wupruhow. Bliže darmo. Wróćo-porto připołožić.

Erha-Haus Abtlg. 316 Berlin W. 30

Młoda kruwa

blizko k čelcu, je na předań w Pančicach čo. 38

Rjana sućelna kruwa

je na předań w Łusću čo. 8 pola Njeswačidła

Pytam wotročkow a srěnkow, dźowki a srěncy, dźěłaćerske swójby

Přisłužerja
Joh. Brüsche w Klukšu.

Dla woženjenja nětčišeho pytam spušćomneho

pohonca

za kamjenjewoženje

w Serbskich Paslicach čo. 7

Wšě nowosće

za rubišća a šórcuchi su došle

Najnowše mustry za jaki a pjelsć. počehnjenja
Překwapjace nowosće wołmjaneho musselina
Tkaniny za zwjeršnje a spódnje suknje
Čorne a brune kašmirowe rubišća
Židźane wokołošijne rubišća
Čorna žida za pjezle
Francy, knetle, wobsadki

Tunja składnostna kup šórcuchow k firmowanju!

Alfons Schauseil

w Budyšinje

Wosebity dom za serbsku drastu

Młoda, wysokosućelna kruwa

je na předań w **Trupinje 2b**

Pytam

serbsku swójbu

bjez dźěći abo **staršu ženu,** 10 mjeńš. wot cyrkwin. way, kiž chcedźa so na wotpočink podać a kotrejž móhli mi **1—2000 hr.** k dotwarjenju na 1. hypotheku požčić. Dalše zhonić w S. Now.

HOSPOZU

nic staršu hač 50 lět pyta wudowc na žiwnosć blizko Budyšina.

Poskićenja pod E 11 na wud. „Serbskich Nowin"

Auto k wotnajenju

elegantny wóz, nowy z fabriki, přikryty, też za kwasy a křćizna, jara tunjo, w kóždym času

Rudolf Rafelt w Sunowje

Telefon Wóslink 26.

Dźensa pjatk popołdnju wumrě nahle z Božej ručku zajaty w 67. lěće žiwjenja naš luby drohi manželski a nan

Jakub Brězan

žiwnosćer w Konjecach

a budźe póndźelu 21. t. m. rano 1/2 8 hodź. w Ralbicach pokhowany. To wozjewja znatym a přećelam we hłubokej zrudobje

Hańža zwud. Brězanowa
rodź. Kórjeńkec
a dźěći Jurij, Marja a Hańža.

Příloha k číslu 116

SERBSKE NOWINY

Sobotu, 19. meje 1928

Sygnace paduchow a tajićelow na lawcy za wobskorżenych.

Psched chromadnem lawnistwom hudom w Lipsku mo ju w tydle dnjach zwólba paduchow a tajićelow samolwićej, tź je we wjazorych wobthodach a kupnych domach wobsche paduschtwo sćuśiła. Wobskorżenych je 14 wobsebow, pschedewschem pschedawarki.

Wobskorżenych winuja dla paduschtwa, jednoreho tajenstwa a tajenstwa po pschemyślowstu. Wobskorżena Remmeisterez sasmuji z 1. oktobrej 1926 pola firmy Buhlmann a pokradny tam hacź bo kónz śeta po nećtym sa nehdże 10 000 hr. Kristalla, schlenćanych tworow a bronzow. Kak wele je so w śerze 1927 pokradło, njeje so hacź dotal wobśićej hodźało, tola namakachu jenoź pola Wiegandez mandźelskeju sa 11 000 hr. tworow. Po śdaću je wobśerżena Schwanzowa pschi wschem z hlownej cźerjazej mosy fabrika. W Brühlez kupnem domie, hdźež je Rewmeisterez, su pschistajene byli, ze je tam tyż. Wiegandowa namolwjała, so by jej tworh sawalila, bjes teho so by je trjebała płaśićź. Wiegandowa saplaśi jenoź nehdże dźesaty dźel, schtoż su tworh winojte byle. Tak je to tež pola Buhlmanez firmy cźiniła. Tež mandźelski Wiegandowoje je tworh na tajke waschnje wotebéral. To je tak schto tydzeń wot tydzenja, haj dźeń wote dnja. To teho pak je tež druhe pschedawarki a wotebérarjo saplaśeni, pschi cźimż tóżdy na swój wuźitk hladaśe. Schwanzowa je pjeca njespravne pschedawarki jenoź k tomu wuźiwała, so by źebi rjane źiwjenje pschihotowaś mohła. Pschesłyschowanje śwedkow budże tśi dny trać.

Meja — wjedrowa kunka!

(Wobras je wćip.)

Haj wschak, hapreja je powschitkownje grawocźiwa. Wobhladajmy śej meju. To je sćerje cźesćejowna knjeżniśka, na kotruż mózemy hewak hordźi być. „K nam meja pschischła kraśuja.“ Schto bé hapreja napschećo njej!

Ale hdyż śej wćżku tróschku bliże wobhladaśch, hapreja je śej najwjetschu prózu dawała. Wschu schtoż je prawje. Wobejbje tehdom, hdyż béchu naschi śpéwarjo w Prahu. Je ju wot swojeho naiśpschichcho bola pokasała. Ale tak prawje w njej njetejesche. Każ je to pola wschelakich ludźi. Nekotrymżkuli cźowjek draśuje so zyliśke źiwjenje, a tola tak prawje dopredka hicź nochze. Dokelź bojasnje a strachocźiwje wschitko spschimnje. To pschinóże brunbi, śi ma wjazu ducha a zhroblosće. A wschu bé kaź na „schtrykaźu.“

„Haj, na to waschnje bych tež dokonjała,“ schcźała a juka hapreja, hdyż widźi, kak knjeze a zhroble jeje nahlédnik spschimnjesche. „Bych-li tak cźiniła chyża, by mi nésćto lohke było. Ale nochcyła wobśerć a zhyśeć, kak by so zyły źiwe na mnje reshorić. Sa kolwótnu bychu mje wuprajili. Nétko nekotre cźopliśke dny, hdyż je hewak symna dosć. Nadobo wschu kśéjeśche a wonjesche. Każ by źiwe polny pryślow a wjesela był. Bych-li takle cźiniła, kak budu śej ludźo hubu torhali. To je pschesahe, budże wschitko śwjerśnyć, kajke budu to źiś a tak dale. Ale tuta młoda knjeżniśka ſ mjenom meja źiwe śej wschu dowolićej. Méże zyły źiwe na hłowu stajiś. To je wschu prawe, bohe.

Nó, moje dla. Póndu a radźcho k létu saśu pschiźidu. Wém, kelko je bilo. A druhe méżazy dadźa mi prawje. Je to waschnje, so runje tutej dźiwej knjeżniśzy tak pschijuslosće. Kóżdy cźini drje swoju winowatosć, chóts dracź tola!“ —

„Haj, wy méżazy, tóżdy cźini, schtoż nékak wukonja. Ale, niech je kaź che, ſ rjanej meju njemóże źadyn so runaś.

To je walcha schkoda, so teje pschetyhutni a ponižni, njemóże śe źebje won, thwaśe śwoje talenty. Meja pak ſo śmeje, śpéwa a jutka a ludźo ji pschihłoźuja: Meja, kak lubosna, kak rjana ty ſy! Nóseméwuje ſo na wschéch a se pschémi rjenje cźini, hukuje. Dyrbśich ji dobry być, pyrnjeź nochzył. Je drje dźiwi rakt, ale źenij.“

To réka, wjedrowa kunka pak je. Wéjo, hapreja hizom naléćo prensentowaśe. Tak prawje naléćny temparament nébé w njej. Sśebjeśche, mohł rjez, so wulkim notnazym lopjenom a méjesche śwoju nusu, jo bu knjes nad tajkimi tlefkami. Ale meja! Na wyśokim jewiśeźu stejiśeźo. „Duńle, kotoł, méchowa dźéwja tam kraśuje, a w śpéśnym kole holiśa śpéwaja tam śapnje.“

Wschitko bjes notow, kaź źylobit w haju abo źednota w Radiworju. A śalubowane wocźi wuwala. Wschitko śpéwaja źobu — pacholo a holiśa, hajniśśeźa a tonidła. Haj, to je wjeśele, njebjeśa tu na śwéźe!

Hapreja je kaź rjadna źhożowna, jara korrektna a śpschećejomna. Wobthowna źiwój karakter. Meja dźe na zyle. Woprawdźiły wumélź. Wożiwi tvórći a źiwy, trawiśći a kśaśchći. Pschećo horje, wyśe! Wscho dyrbi ſo wjerśeć a ichcierśeć. Zyły śwét ma być jenički tvórśeć kwétkow. S khéźi dyrbja ludźo ſ wjeśelosću wujéć. Bóś a bréh staja do statokow a śitwow. Ssamo do konnśki hajniśśeźo pomoznika pod tśém. Ludźo śpja pschi wocźinjenych wokenźach a meja napjewuja lébaśiże ſ tvórśkowej wónju. Ssamo nózny straźnik śastawa w khwilkach, hdyż śwoju nózu turu cźini, wobwdyhuje hłuboko, kaź by jemu lékaŕ khribjet pschehladował. Widźi pak teź, kak posdże hólćeli a holći ſ mjenitejstwa śkradu domoj śhwataja, so njebyśchtaj hospodaŕ abo maćej pytnyloj, kak dolho ju w Nébjészych wutrali. Nétko śhodźuje ſo młodźina na wjeśerach śpéwa śej pschi śtudni wo meji a lubosći. Ssamo stari cźuja ſo womłodźeni a ſonja ſo do cźasow młodosće, do raja dźécźatstwa. A tak du jim mysle pschićo na lubosće. Zaby rjechtaja we wjeśnym hacźe po bokach. Swuhonje śej łoschlu a śadja ſolotéź. S mili-jónami śwécźkami wupyśkuje ſo kśé a pékaśch a ſ bilijónami hwézdami posnje luti a hona. Dźécźatka dyrbja pomhaćź bérny śadźećź. Ale meja, tuta kunka, wabi jich radśeho na mjeśy, hdyż ſo cźi ludśiśka ſ radosću pschez hłowu njetaja a śykaja nahe nóźi wuzkoo do powétra. Mysłichi dyrbi mizka kusieć, ale we sahrodźy wsche śchwórći a bórći a ſ wjeśelosću śkoći śej na kruschwinu a pschimnje śloru ſ pajorami. Jednory tuśk śchleśnyh dyrbjat tśećne wokwjeśchko bycź! Kak błyśchći ſo w śtoźe, hdyż wjećorne hłónczko na nje śwéći. Nadbale widźićh je ſo bokonjaći. Lépnym drjewarjam da meja lube praćaśa do wuschow śpéwaź, so na khwilku ſ dźéłom śastanu a śej khribjet trunaja. S wotewrjenej wutrobu śludaju na tutón koncźert. Naśchemu schemźej źmeje ſo tak dolho pschez wokno, doniż schidleschto na dor njepołoji a do meje śej njewutschoći. A tomule puczowarjej wośmje lóchć, dale hicź. Stojinje ſo na śmój kokrik a śedźi hodźiny dolho, ſonjo wo lubej meji. Wschitcy puczowarjo na żeleźnicach a w awtach śłuja ſo ſ wokwam a śrébaja śłódki dym Bożeje śtwórby, pija pschemółożu w,ń do ſo. A hischcze wjazy kraźnośćow śćele meja do śwéta, so wschón wonja a kśéje. Doniż śaźkanenu śléźpjeł jeho pokmurjenosć wośmje, doniż dźeń kónćnje ſa cźahaju harmoniku njepschimnje a śej por śerbśich śapiśa, doniż ſo womka śłónczo psched hladadło njestupi a pohudźuje, hacź je meja ju womłodźiła a śaldy na cźole trunała.

Schto dyrcźe wy druhe méżazy. S meju ſo na źadyn pad trunaś njemóżeśe. Ta ma ſa wuschomaj. Je kunka a źenij nadobo a śaluborana hacź do wuschow. Njeje tak?

Wosebity cah na dnju Božeho śipica (17. meje) do Budyšina.

Wobhladnu hanit nźwkostatneje żeleźnicy w Torgawje bésche psched krótkim cźasom do „Sserbskich Nowin“ nawésćich śtajiśź dał, so teź léśza, kaź hódże druhe léto sasu jedyn wobśebity cźah sarjadowany, kotryż mója wulétnicy wusićej, so bychu śebi wobśebite krajiny wobhladali, kotreż su wobhladawa hódne. Tak bésche na dnju Božeho śipica wobśebity cźah na Budyšin sarjadowany. Rano saje hižom je wotjéł, tak so bésche hižom w 9 hodź. na Budyšinje. Teź wulétnicy je śerbśich śtron, kotśiż pschi żeleźnitej cźari ſ Wojerez do Shorjelza hydła, béchu bohaśe sasunjeni. Tak na pschikład ſ Wulkich Sdarowu zyle towaŕśtwo młodźiny ſ wokoło 40 hobustawani. Teź ſ Delnj-Wujeźdźiśkich śtron bésche wjele wulétnikow. Wobśebje Luśi a Schéschezy béchu bohaśe sasunjeni. Tute méjachu śwojeho kujsla kantora jako wodźerja hobu. Tak itworjachu ſ Luśza a wokolinh wobźebiu kolonu a nékotri druźy béchu ſo jei hischcze pschisamkny-li. Jich knjeni kantorej śłuścha sa jeho wodźerśtwo wobśebiu dźak. Tak bé dźeń Božeho śpéśża wobdźélnikam wobśebitego cźaha dźeń wotśkeńenja a radośće a wośtaj jim dolho w pomjatku, dokelź je sa wschitkim jara podobało a wjedro je teź wulétej hośiło. Wobdźélenje bésche jara bohate, schtoż bé śwjeźelaze. Wobdźélnikam je śerbśich stron bé ſo teź jara śwobodało, hdyż nóźachu nékdo widźeź, kaź hewak hnuźeni njeśchu. Tuj njeh dyrbu rasy ſo Sserbja sasu bohaśe na tajich wulétach wobdźéla, so woni śe krajiny znaś wuźnu, kotreż su wobśebitego wobhladarna hódny. Mačiśiny na żeleźnicy we wokebitym cźahu ju we śpeźinu tuśśe a sarjadowanje je bohe. tak może źebi śójzo nékdo wobhladaś.

Trėne niezbože pola Kaćeje Korćmy pred powołanskim sudom

Shromadny lawnistwo Budyšin bésche hrjedy dezembra sarjadżeneho léta wotśkadaża hatow D o ſ n i Kaśez dla njewobhladnoweho cźełneho śranjenja a śpodom dla njedowoleneho naschenja bronje k jasnu na 1 méjaz a k njeźenju wndawkow sajadźił, dokelź bé 1. nowembra 1927 do wobhedźerja B j e n a d y ſ Kaćeje korćmy śtéł, a to ſ cźełnu, kiż njemécźejeśche prawo nośyć. Doża a Bjenada bésćtaj powołanśka komora ſ tutej naléżnoścu. Dosu jakitowaśche dr. Wünśche ſ Budyšinu a śranjeneho Bjenada du jaśtupowaśche dr. Schuster.

Wobśerkożeny Doża je wot 26. méŕza 1927 ſ rybaŕśtwa mischtrom w Kaśezach był. Wón je méł jako tajśi dohlad nad tamnišchimi rybaŕśtwami. W tutej śłuśchesche tež wobśtaraźowanje hatow. Tak je ſ pschewodnom djełaczerju Kupk 1. nowembra wjećor hat pschi Kaćej Korćmje wobesćej dyhał, so by sa paduchami hladał. Pschi tom je mél cźełnu pschi sebi, kotruż źane prawo nośyć njemécźejeśche. Wón drje je so pjeca hižo schésć njedźel wo brónjowe wopiśmo prózowal a namjet w tutom nasćupanju sapodał, njeje pak hischcze źanebo wotźwédźenja w rukowaj mél. Cźełbu je wot wjednišmo kubła dośtał. Śebo pschewodnik je mél pistolu sa wobźwédźenje rakety pschi śebi. Nébdże 1/8 hodź śtaj wobśerkożeny a Kupk po Komorowskim puczu pschi śćéhowej a koleśu do kehelekeluérje Kaćeje korćmy stajiłoj, dokelź ho hat njehodźi ſ kolesom wobśéć. Jako béschtaj nébdże 25 krocźel wot Kaćeje korćmy śdalenaj byłoj, je wobśerżeny krocźel wuźitschał a ſo ſ Kupku na to na śemju leźnył. Pschi cźakanju je tam pluśtośanje śłyschał a je sa méł, so tam nécźto rybu łóji. Nacźrunjeź je méźacźk śwécźił, njeje nicźo wuhladacź móhł. Tehodła je po dśéschi khwilźu stanył a do prédka śpacźił. Pschi tom je cźakowjeśeźen wobkedźował a cźakowjeśku wośobu wótźo hicź wédźał, kiż je néhdże 4 metry wot njeho śdalena była. Wobśerkożeny praji, so je nécźto śmécźate na śemi leźo widźał a to sa ryby méł. Tehodła je śawołał: „Ruźy horje, hewe wutśelu!“ Wobśerkożeny wjazy ſ wéśtoscu praśićej njemóżeśche, hacź je warnowanje dwójzy abo tśi króć wuśtorcźił. Dokelź je naśtrażany był a źebi myślił, so to tu wo wjaź paduchow jedna, cźim bóle, jako je pola wośobu pjeć. nécźto śwécźate wuhladał, je wutśelił. Dosa praji, so njeje Bjenadowu leżownoścź śnał, njeje teź wédźał, so ma Bjenada na śwojej śahrodźe rybowny kotoł. Po tśélenju je wobśerkożeny Kupzy praji: „Nétko pjeć!“ Na to śa źebi koleśa ſ kehelekeluérje Kaćeje korćmy wśaloj a wot. śéloj. Podawk je direktorej Bormanez wojśewiś. Wobśerkożeny praji, so je njeje wokolinu hischcze śnał a teź Bjenadu njeje śnał.

Nétko pschećiwśchujne je 33létnu korćmaŕ B j e n a d a ſ Kaćeje korćmy. Wón méjesche na śwojej leżownoścźi rybowny kotoł, w kotrymż méjesche huśćiśko karpu a linu. Na dnju njeźoża je jemu bratr, kiż ma pola Laśa mlyn, nékotre karpy a linu pschinjeść, dokelź je źebi je dźeń pjeć. dy pola njeho te kermuśchi śkafak. Tute je do rybowcźa, kotoła śadźił. Tola teź kupował je źebi Bjenada tam a śem karpy, śamo wot wobśerkożeneho. Dokelź pak Bjenada njechaśche, so bychu ſo jemu rybu pokradle, je źebi je wjećor śaśo w kotle śtośił. Dokelź śaj do teho palenzowy wikowaŕ a hischcze dalścha wośoba w korćmje pschebywałoj, njeśe ſo wot njeju pjeć dźéłił. Wot palenzowehy wikowaŕja je dośtał źigaru, kiż je pschi rybu łojeniu w kotoł hischcze turił. Bjenada njeje nikoho widźał a ſo śmjerć wuśtrółał, jako je ſo zyle blisko psched nim śawołało: „Ruź horje!“ Jako je Bjenada, kiż bé pschi śwojim dźéle tła cźał, poślany, je ſo hižo cźuł trjechemu. Na to je śwoju żonu wo pomoź wołał. Jeho nóhy njcźiśej hischcze dźeńcy muhojenej. Po wuśwédźenju lékarja wośtanje śnjeśbożeny na cźoś źiwjenja khromy. Bjenada je wobśerkożeneho na jeho hłośu śpóznał, dokelź bésche tutón jenoź krótki cźas śdaleny. Wuźitél je Bjenada je boka do nohow trjechił.

W Drježdźanach wotewrja „Techniske męsto“.

WDrježdźanach, 16. meje.

„Ha wyše mi Hornjeho Wujźeda, hdźež stoji lipa zelena“, tam wćera na wjećor ze swojeho worelowego konika skočich, ćežko wodychujo, dokelž njejsym bórkow zwućeny, tajki překisany stary holan a późnu wšak też stary być. Krótku khwilku so wóćcy pasyšćej po rozleźanej krajinje, wobrubjenej z wěncom módrych Łužiskich horow wot wjećora hač k ranju a z dalokej cźmnej holu k sewjeru, wjeski tam po njej ležachu „kaž rozsyte hrajki na blidźe“. Njebjo bése so runje wot wjećora trósku zakryło ze šěrymi mróčelemi a poća sylzy ronić.

Myslu, sonju!....

Snadź płaka, żeli?...

Drje wupina so tu hišće daloko a šěroko serbska zemja našich wótcow stara swjata, ale cuzezyznki klinča dźensa po tak mnohich statokach, po cyłych wsach, hdźež hišće w njedawnym času słyšachu jenož serbski postrow, serbsku rozmołwu, serbske Boże słowo, wjele.... Tola nimam dźensa čas k sonjenju a njecham so z čornymi myslemi zaběrać.

Po krótkim wodychnjenju khwatach dale k Biskopicam, dyrbješe dźe mje tam čah z našeho serbskeho Budyšina přikhadźacy do našeje Sakskeje stolicy sobu wzać, hdźež mam ważne wobstaranja a chcu dźensa přiležnje — abo mojedla też wosebje — wotewrjene 7. łětneho rozhladu „Techniske męsto“ sobu přeživić; sym dźe też přeprošeny a tuž njebudu tam njewitany hóść.

Rano wotućich w zwućenej hodźinje, běch dźe wćera wječor pobywši w dźiwadle w prawym času we ložu. Z njebja so krjepješe, zo bě zlě hladać přez wokno. Ale nadobo, sedźach hišće pře kofeju, zaswěći lube słónčko a ześełeše swoje złote pruhi hač do mojeho brunoho napoja.

Khwatam tuž do wustajeńšča, zo bych tam někotre hodźinki do wotewrjenja wšo přehladał a překhodźił, doniž so tam hišće z ludom njeměrwi. Stary straźnik při hłownych wrotach mje lubje strowja, znaje mje hišće wot lońšeho łěta. Spěšnje zastupju.

Ale što to? Sta a sta ludźi tu běhaja, khwataja, hrabaja, sypaja, karkuja, jězdza z wózyčkami a awtami, molerjo z bowkami a šóčtkami w horšći hišće barbja, montěrojo a dźělaćerjo hišće wjerća a klepaja, ze wšech stron sem a tam, tu a tam, zwjerća a mjetu a stupam přez same směće, papjery, drjewjane bělizny, žerdki, ladki, deski, mjetła, łopaće, hrabje, wšudźom so wšě lampy swěća, hačrunjeź je słónco na njebju, dokelž spytuja, hač je wšo w rjedźe a wumjenja hišće žehlawki, kotrež zahraja swoju słužbu. Mašiny a motory hižom šwórća a brunča a wšo so hiba a žórli a kaž so nježne kurjatko luboznje z rozlamaneje skorpizny wuwinje, tak hižom widźiš wšě dźiwy nowodasnej techniki na wšelakorych polach najebać wšě mjerwjeńcy w prěnich stadijach jich wulkotneho skutkowanja.

Swjedźeńska hodźina je so přibliźiła. Crjódy přeprošenych hosći khwataja 1/2 12 hodźin do wulkeje wustajeńskeje žurle ze wšěch knježeńskich, parlamentariskich, wědomostnych, industrialnych, wobkhodnych, diplomatiskich, nowinarskich a kajkichžkuli kruhow a před nimale poldra tysac hosćemi wotewrichu sedmy rozhlad Němskeho dźěła w Drježdźanach. We sydomlětnej tradiciji je wustajeńca rozumiła, we kraju a wukraju sobi připóznaće dobyć. Městno přenjeje wustajeńcy 1923 hišće na 1/2 hektara wobsahowaše a lětuša na 25 hektarow. K wopomnjeću stoletneho wobstaća Sakskeje techniskeje wyšeje šule w Drježdźanach ma titul „Techniske męsto“.

(Přichodnje dale.)

W jenej nozy ma 120, w druhej 10 schrótowych sornjatkow.

Sswódk Kupka z Koßlowa, kiž je Dosu pschewodźał, twrješe, so je tehorunja plusket wuzhyschał a někaju czornu postajow widźał. Dosa je psched nim kročił a Kupka je Dosu na tutu wosobu sawołacej słyschał. Hacj pak je wobschorzeny namołwjenje wospjetowak, to źiwdk njeje mohł zhyschcež. Jako je wuzhił wrjeschnyk, je wobschorzeny Kupzy prajił: „Nětko pak prjecz!“ Potom staj wotšeloj.

Sswódk Safker, kiž je buh hacj do pschistajenja Dosy z dolholetnym hatunym strażnikom, twrješe, so Dosa wokoło Kaczeje korczmy njeje wjaz zyle njesnaty byczej mohł. Jenu je źiwdk Kupka na pschichodnem dniu wo podawku powédał.

Mandżelska Kubizowa, kiž w zuzbodźiwje bydli, wobźiwdżeži, so je na mjenowanem wjeczoru mężacy źiwdżeł a so je cźichi wjeczor byl. Wona je jenoż jónkróczu warnowanje słyschała a to zyle jaßnje.

Hajnik Mjerka, kiž je runja wobschorzenemu Rakezanskemu knjeżstwu podstajeny, je khwilu do njeźiwoženeho podawka hischcze w Kaczej korczmje pobył. Jako je ßo na kosęo źudnył, je dwě postawje po haczenjach hicź widźał a źebi mużelił, so staj to paduchaj. Tohodla je nětkoże 200 metrow wot korczmy sdaleny na wjeju łakał. Pschischół pak nichtó njeje. Sa to pak je sawołacej słyschał: „Ruzy horje, stejo wostaćej!“ a hnydom za tym hischcze nětchto njerozkumlisme. Sa zyle krótku khwilu je wutjeł hižom wrjeschnyk. Potom je ßo wrócził a wot rybarskeho mischtra ihonił, schto je ßo podało. Wón je chzył sa źiwdżeženym hladacz, jako pak je ke Kaczej korczmje pschijeł, je tam sanitetny awto wuhladał a tohodla je ßo wón saßo wrócził.

Hłowny strażnischtr Heim z Rakez wobkruczi, so ßo w Rakezanskich hatach wjele kradnje, paduchow je też ßamo słeżej słyschał. Rybowi paduchi swjetscha nětkoli hromadźe na kradnjenje łódźa a to wobrěnjenj z hońtraßnimi stólbow.

Direktor Bormann je Rakezanskeho knjeżeho dwora zmitarj wobźiwjenemu dobre wuźiwdżenje. Schtóž kradnjenje rubow nahonja, je ßo wono w poßlednim czaßu pjecza jara rozsmožło. Do tuteho podawka ßu nimale kóżdy dźeń paduchi w rybach pobyli. Na prafschenje pschedźydy hacz je Dosa dewołnoczej k noschenju brónje měł, wotmołwi źiwdk, so je namjet hižom psched někotrymi njeźelemi na hamtske hejtmanstwo sapodaty byl, so pak dowołnoczej hacz do mjenowanego 1. novembra hischcze njebudźe.

Dokelž pak je strażowanje hatow w czaßu łojenja jara straschne, je wjedniwo kubła Dosy tśelbu ßobudało. Po wupraśenju źiwdka wobstoji pjecza woprawdźita organizacija rybowych haduchow, kiž ma ßwojich wotkhěrarjow w městach.

Mandżelska Bjenady wobźiwdżeži, so je jeje źiwak na mjenowanem dniu rudy pschinjeßł. Jako je wjeczor ße ßtużobnej holzu w kuchinje była, je tuta wokanje saßtyschała. Na to je Benadowa jeje mużej na pomoz khwataka a ßo nimo měry wustrožała, jako je shonika, schto je ßo stało. Na prafschenje pschedźydy wobkruczi źiwdk, so khołowny mandżelski ko njeźiw mekre ryże, jenoż krwawe. To wobźiwdżeži też kbowny strażnischtr Heim.

Jako pschichodneho pschepßychowachu tatarja Arnoschta Bjenadu, bratra ßnjeßożeneho. Wón wobkruczi, so je ßwojemu bratrej do Kaczeje korczmy na mjenowanem dniu požadane karpy a liny ßam dowjeł. Sswódk sabéra ßo z rybarźiwom a tohodla je bratrej wospjet rybu podawał, też tohodla, dokelž ßam tak wjele njepschechtrjeba a pschedawacz žane njeßmě.

Sstužobnej Krawczeza Kschižanez njemóżeschtej psched ßudom wobźiwdżeżicej, schtož běschtej we ßwojim czaßu kriminalnemu komißarej wundawałej. Wobě ßtej do ßrudneho podawka pola Bjenady ßtużobnej. Kschižanez je pschi prénim a druhim pschepßychowanju prajiła, so ßu pola Bjenadej bułło rybu k jédźi mělí a so bratr korczmarja Bjenady na mjenowanem dniu žane rudy pschinjeßł njeje, hač, so do zyła w Kaczej korczmje hyr njeje. Jako pak ju pschedźyduła kruże namołwjesche, so by jenoż wěrnotej rěczała, mowjelkmy a bu bjeßnóżna, tak so dyrbjesche ßalu wopuschczicej a pschedźyduła jednanje pschetorhnuła.

Krimalny kommißar Huschmann z Budyschina běsche w mjenje ßtatneho rěczniſtwa pschepßychowanja wjedł a rozprawjesche wo tom. Sstużobna Krawczez je Bjenadu wobßkorżowała, so je z kotoła hußto rybu won brał, ale so je tam žane nuts ßadźał, to njeje pjecza żenje wědźała. Je ßwědčej też prajiła, so Bjenadže to pscheje, hdyż ßu jeho tśelili. Podobneho je Zyżankez twdawała. Wobě pak njemóżeschtej wczera psched ßudom pschi ßwojim wostacz. Hdyż je ßudnik Arnoschta Bjenadu pschepßychował, je tutón był jara rosbrojeny a je njewěźte wotmołwy dawał. Sstużobna Bjenadoweje je ßwědčej prajiła, so je Bjenadowu po njeßożu widźała rybu ßaßo do kotoła mjetacz, kiž je jeje mandżelski do podawka itóżene měł.

Jako dalschi pschepßychowachu ßo hischcze ratał Hofman z Jitka, dźełacźer Stiebitz z Rakez a hatowy strażnik Leinert z Rakez.

Sa wězywustojneho bě ßudnistwo wyschcheho hajnika Mawku z Minakala pschepročyło. Wón prajł, so je ßo wobschorzeny wohrożeny cźuł, cźim bóle, hdyż je był wjeczor a wón něchto źiwézaze wuhladał a źebi mużelicź mohł, so je to někajka tśelba. Pod tajimi wobßtejnoßcemi by też wón, wězwinstojny, hnydom po prénim warnowanju wutjelił. W tutym padże pak ßo njehodźi rjec, so je wobschorzeny w ßtrasche był, hdyż ße podawk tola zyle blisko pschi Kaczej korczmje. Wobschorzeny je ßo wustrózał a bjes pschemphlenja jednał.

Po tym hacz bě ßastupjeł franjeneho Bjenady połwołanje wrócżo wak, jimajcze ßo jakitować wobschorzeneho źłowa. Wón pschimaße Bjenadu ź jara kutymi źłowami a chzyße jemu padußchiwo rybow dopokaßacź. Jemu bě nadpadne, cźehodła je Bjenada runje na tutym wjeczoru, potajkim hižo widżeł do kermußche, rybu ź kotoła brał, so by je rěkał. Wón też njewěri, so je na mjenowanem dniu wot bratra rybu dostał. Bjenadowej wumjetuje, so je ßo prózowała, rybu, pschi kotole leżaze, wotkhroniczi. Satitować rěczi ßa to, so je wobschorzeny w nuhy jednał.

Statny rěčznik ma wupraśenja franjeneho Bjenady za dospołnje iwěrhódne. Wot nadpadnjenja wobschorzeneho njemóże żana rěcź byczi. So je warnowanje wustorżił, je psches źiwdkow dopokafane, tola to je jenoż jónu cźinił, mjes tym so bě winowaty tři krócź saßwołacź. Powołanje wobschorzeneho ma ßo potajkim saczißnjeczi. Statny rěčznik namjetuje, so měł ßo Dosa dla njewobhladniweho cźełneho franjenja a njedowoleneho noschenja brónje k 1 měßazej jaßtwa a k njeßenju wudawkow saßudźicź.

Nětko jimasche ßo Bjenadowy ßastupjeł dr. Schuster ßłowa a wobżarowaße, so je ßakitał wobschorzeneho z tak ranjazymi ßłowami źiwojeho ßnjeßożeneho klientu pschimał. Wón ma winowatoscź, njeßthschanje wudawanja z zyłej raßnoscźu wotpokafacź. Bjenadże njehodźi ßo to najmjenische dopokafacź, schtož by jeho podhladneho ześiniło. So je rybu hischcze na ßamßnem wjeczoru z kotoła bracź chzył, je jenoż frowmliwe, dokelž je we wżu powschikowanje znate, so ma Bjenada ßajku pschiprawu za rybu. A do kermußche ßu tkětro za rybami schli. Dźiwacź ma ßo na ßpodźiwne ßadżerżenje wobschorzeneho, kiž je po wutjelu ßo jako schpatnik z procha měł, njeßtarajo ßo wo cźełeneho. Bjenada je cźaß źiwjenja bity. Dr. Schuster wuźdźehuje ź wożebitym wuraßom, so Bjenadże nicżo na nětajkum cźełnem tkhotańu wobschorzeneho njeßadźi, njemóże pak wudawki ßam njeczi, kiž do tyhażow dźeja. Dosa pak w tutom naßtupanju hacz dotal ani porcźika winowaty njeje, też je strony Rakezanskeho knjeżstwa ßo niczo ßtało njeje.

We ßwojim doßkónczným ßłowje praji wobschorzeny, so njeje pschi podawku hinak jednacz mohł.

Po pokhodźinßkim wuradżowanju saczißny ßud połwołanje wobschorzeneho, dokelž je jeho wina dopoßana a ßa ßudźi Dosu dla njewobhladniweho cźełneho franjenja a njedowoleneho noschenja brónje k jaßtwu na 1 měßaz a k njeßenju wudawkow. Ssud pschijiwoli pak ßażudźenemu tśełetnu wuprukowańßku dobu.

Němčakam.

Serbja sće? Haj zawěsće!
Što pak nǒmski pisaće?
Mysliće, zo lěpši sće,
Hdyž sej němski pisaće?
To so jara mylićе!
Kajkichž Bóh nas stworił je,
Tajcy mudrje wostańće! M. N.

Cyrkwinske powěsće.

Njedźelu Exaudi, 20. meje 1928;

S Budyschina.

W Pětrowskej cyrkwi ma rano ¼7 hodź. farař Siegemund ßpowědź a ßwj. wotkazanje, dop. ½8 hodź. farař Berg předowanje, dop. ¼12 hodź. farař Siegemund kemschenje za dźěći.

W Marijnej a Marcźinej zyrkwi ma dop. w 9 hodź. farař Paul předowanje, w 11 hodź. farař Große kemschenje za dźěći, wjeczor w 6 hodź. farař Siegemund mißijońske kemschenje.

W Tuchořßej zyrkwi je pop. ½3 hodź. kemschenje za khuchonémnych: farař Steuda z Wulkich Trjebeńcz.

Sbérka za naßch wobadnły dom.

Wutoru pop. ¾3 hodź. je w Pětrowßej zyrkwi modlerßka hodźina za njedźelnicźe.

Wutoru wjeczor we 8 hodź. je w Pětrowßej zyrkwi duchowna wjeczorna hudźba. Dźeła wot Franza Schuberta. Ssobuskutkowazy: Operny ßpěwaŕ Albert Gräfa (baß) kantor Emil Petzold (pschewod thóra), Heringowe ßpěwne towarßtwo, ßolo-hußle, donßki organißt Horst Schneider (thrygle a wjednißtwo). Programy ßo za 30 pf. dostacź. Też ßo naležite wo dobrowólne dary proßny k ßapłacźenju wudawkow.

Wutoru wjeczor we 8 hodź. ma farař Berg w ev. towarßchowni Wórtka hodźinu.

SSrjedu wjeczor we 8 hodź. ma ßuperintendent Früh-lich w Tuchořßej zyrkwi bibliſki wjeczor.

Schtwórtk wjeczor we 8 hodź. ma farař Paul ßhromadźina „Módreho khcźiża“ w ev. młodowni na Hrodowßej haży 6.

Pjatk wjeczor we 8 hodź. ma farař Siegemund w ev. towarßchowni bibliſku hodźinu.

Tydźeńßku ßłużbu ma w Pětrowßej zyrkwi farař Siegemund, w Marijnej a Marcźinej zyrkwi farař Schneider.

*

Krajnozyrkwinske ßjednoczeńßtwo w Budyschinje pschi Pólnym hrodźiku 6.

Njedźelu dop. ½11 hodź. je njedźelßka schula. Pop. w 3 hodź. wobdźělenje na ßjednoczeńßtwowym ßwjedźenju Bratrowßkeje gmejny w Małym Wjelkowje. Wjeczor we 8 hodź. evangeliſaŕja w Budyschinje. Wutoru wjeczor we 8 hodź. pschednoßki ße ßwětłowobrazami „Sa jaßtwowymi murjemi“. (Zimeze wobrazy ź wukonjenja khołotańa wot ßtarych cźaßow hacź do dźeńßnißcheho cźaßa.) Jón ßrjaduje ßpomożeßka ßłużba ßtuttßkowneho mißijonßtwa. Saßtup je darmo. Schtwórtk wjeczor we 8 hodź. je bibliſka hodźina (ßjednocź. wothladaŕ Kschižan). Pjatk wjeczor we 8 hodź. je rozrěczowanje wo bibliji ża mużow.

SSjednoczeńßtwowy wothladaŕ Zimmermann ßměje bibliſku hodźinu njedźelu popołdnju w Roßwodźezach, pónd źelu wjeczor w Dobruschi, ßrjedu w Korßynju, ßchtwórtk we Wjeleczinje a pjatk w Budyschinje.

SSwjatk młodźiny ßa roßßudź. ßchcheßcanßtwo w Budyschinje pschi Pólnym hrodźiku 6.

Wutoru wjeczor we 8 hodź. wobdźělenje na pschednoßchu ße ßwětłowobrazami ßpomożeńßteje ßłużby za ßmutkownje mißijonßtwo. SSrjedu wjeczor we 8 hodź. je ßhromadźina za młode holzu

Krajnozyrkwinske ßjednoczeńßtwo w Bělej Horje.

Njedźelu pop. ½2 hodź. je njedźelßka schula a w 3 hodź. bibliſka hodźina.

SSjednoczeńßtwowy wothladaŕ Kschižan ßměje bibliſke hodźiny njedźelu wjeczor w Hlinje, pónd źelu we Wóßporku, wutoru w Suborniczy, ßrjedu w Semjazach a ßchtwórtk we Budyschinje.

S Budeßez.

Njedźelu Exaudi ßměje farař Bóiz rano w 7 hodź. ßerbßka ßpowědź, we 8 hodź. ßerbßke a dop. ½10 hodź. nimße kemschenje. Pop. w 4 hodź. ßhromadźina kchcheßcanskich tow. młodźenzow. SSrjedu wjeczor ßhromadźina tow. młodych holzow.

S Bukez.

Njedźelu Exaudi rano ½7 hodź. ßerbßka ßpowědź, we 8 hodź. ßerbßka, ½10 hodź. nimßka ßerbßka ßłużba. Pop. w 2 hodź. rozrěczowanje z konfirmowanej młodźinu.

Wumrěł: Wjedrich Wilhelm Měrcźin, wobhdleł we Bukezach, 24 lět, 8 měz. 10 dnj. ßtary.

S Maleschez.

Njedźelu Exaudi rano w 7 hodź. ßerbßke kemschenje, we 8 hodź. ßerbßke a dop. ½10 hodź. nimßke kemschenje. Popołdnju w 2 hodź. zyckwinßke rozrěczowanje.

Přilopk.

* **Pola Negri twari ßebi hotel.** Kaž ßo z Ameriki powź, chze Pola Negri (znata filmowa wumělka) w Los Angelos luxußowy hotel twaricź, kiž ßměje jako prěni hotel zyłeho świeta pschińßtaw ßa khtedła. Twarjenje budźe ßchěßcź poßthow wyßoke a ßměje 210 ßtrow. S twarjenjom ma ßo bórzy ßapoczeć.

* **Dźełaczer, kiž chzyße 50 kollegow z kosejom ßajedojcźicź.** W Rhynßkich żelezowych twórnjach Faberez bratrow w Dürenje je ßo 27. haprleje ßtraschny njeßkutk ßpytał. S 50 dźełaczerjow ßajedojcźicź. Kaž tamniße kriminalna polizija wozcźowja, ßu jenemu z dźełaczerjow njeßkutk dopokaßacź móhli. Ssudnißtwo ßabéra ßo hižo ź naležnoßcźu.

Skrowotnißtwo.

Howjaße ßela a roßtliny.

Kopßchiwy. Kopßchiwy nětdźežkuliż pschi murjach roßtu a ßu nam k wobcźežnoßcźi. Tola njedźiwajcy toho maja kopßchiwy hojazu mózź. W nich je mrómjaza kißalina. Sczahamy-li ßo z kopßchiwami, dostanje ßo nětchto tuteje kißaliny do krewje, — schtož potom njepschijomnje pali. Kopßchiwy mózemy ßuschcź, je w ßymje abo **nalěcze wotwaricź** a potom jako cźaj picź. Wone rjedża krej a ßu dobry ßrědk pschecźiwo ßidlawje, wódnizu a wschelakim wutrobnym a hrudźażym chorowßcam, pschecźiwo krewej pluwanju, żołtnizu a hischcze wschelakim druhim chorowßcam.

Mak.

Kcźeje w juniju, juliju a auguscźe. W julju wobźiwdżenemu njeßrale hłowcźki. Też mózemy makowju narěßnych, chzemy-li opijum dobycź. Wußuschcene makowe mloko, schtož opijum njemenujemy, je ßylny pohłuschazy ßrědk. Njeßrale makowcźki wußuschimy, ßymjo ź nich wuźhpnjemy a je na dróhne roßtkajemy. Też tute hłowcźki ßu dobry pohłuschazy ßrědk, tola pak nij tak ßylny. Wone bolośce ßmjercźuja. Opijum ßměmy pak jenoż na lěkarßke wukazanje trjebacź. Je to dobry ßrědk pschecźiwo brjuchbolenju, kolice, ßidlawje, widliſchcźam (Krämpfe) a womorje.

Lipowe kcźenje.

Lipowe kcźenje pijemy jako cźaj, wożebje ßnty-li ßo nahymnili, ßo bychmy ßo prawje wupocźili. Dale rosprußchcźi lipowe kcźenje wßchelake ßchlingory (Schleim) na płucach, w duchlawje (Luftröhre) a na jérjenach. Symjka lipa kcźeje dwě niedźeli pohdźicźo hacź cźetża liya. Wobě ßtej jenak wjele hódnej.

Anis.

Anis jednołétny kcźeje w juliju a w auguscźe. Nětkoli ßmano jón ßnaja, tola pak jón wßchudże njenadeńdźemy. Podoba ßo kośmoru ale wonja ßtużaz. Tutón wužiwamy pschecźiwo wßchelakim żołdkowym chorowßcam. Też pschecźiwo widliſchcźam mózemy jón wužicź. Wożebje pak je anis ża njedźelnicźe a cźeßchaze macźerje ź dobrym ßrědkom. Anis mózemy też jako żałbu pschecźiwo hłowjaßtym wßchem nałożowacź. S wolijom a ź winom ßměßchamy je dobry ßrědk pschecźiwo drapje.

Łóboda.

Kcźeje w měrzu a haprylu. Jejne kcźenja hromadźimy w meji a na ßapoczatku junija. Też łopjeßchka hromadźimy na ßapoczatku junija. Jejne łopjeßchka a kcźenja ßu jako cźaj dobry ßrědk psche kaschel a thrihu. S łobodowym, wotwarom mózemy też ranu abo wopalene ßtajiwy mycź.

Wowcźja rjetwicźka (Schafgarbe).

Wowcźja rjetwicźka roßcźe na puczikach a na njeßach a kcźeje wot ßapoczatka junija hacź do nahymy. Kcźeje módra abo na cźerwjeń. Kcźenja hromadźimy w lićźe, ßelo ßamo pak w meji abo junija, pryedy hacź wutkcźe. Se zyła mózemy ßela ź kcźenjom hromadźicź. Wowcźeje rjetwicźkowy cźaj abo wotwar je dobry ßrědk ßaßtajenja krewje. Też rany mózemy ź wotwarom wopßkolwacź. Też je tónle cźaj tym ßtrowy, kotśiż maja ßuchocźinu.

Hermanczik (Kamille).

Jeho kcźeńcka ßchcźipamy w juniju a juliju. Jako cźaj je hermanczik dobry ßrědk pschecźiwo wßchelakim żołdkowym chorowcźam, pschecźiwo ßatykanju, widliſchcźam atd. Też ßeßkabi bolośce, hdyż rany ź nim myjemy abo ßebi wobkładki kładjemy.

Polom.

Polom kjeje we juliju a auguseje. Muoh maja jón w lubowdu. Lopjeschka a kjenja w juliju a auguseje hromadźnu a fajchimu. Polom je pschecjiwo zolotkowym tchorchkam, pschecjiwo lymizy (Fiebel), abo kmy-li khudokrejni, dobry hrědk. Też możemy jón pjeć, mamy-li waki. Saamo Polei je strowy, wobjebje pschecjiwo kolikej.

Giftowinistwo!

Sela.

W Bożej pschirodźe mamy nimo měry wjele selow, kotrej w jebi hojenišu muóz khowaju. Chcemy tu nětotre wupisać, z kotrymiž możemy hobi nětokrejkuliž musy wotpomhać.

Ssmjetanowe selo

Ssmjetanowe selo, smjetanka abo ssmjetanka (Anserina L.), Spiraea almaria), roseje najradscho na puczikach a wokoło murjow. Ssmjetanowe selo je dobry hrědk pschewidlischczam a tohodla njesmuja je Němcy też smjetanki „Krampfkraut.“ Możemy jo w mlozy wotwarjeć, kola kotrejž wodu wotwarjene wěschcje pomha. Słowna wěz je, ssmjetanowe selo prawje horze pijemy.

Kopschiwki

Schtó by prajił, so maju tej kopschiwy wustrowjaju muóz w jebi. Cjoł i cjerstwych kopschiwow je wobjebje strowy a rospuschcži žiwy. Sdyhnjesche žu pat hischcze kopschiwowe korjenje. Korjenje dyrbimy w lěcje wuryć a wuksuschcić. Sapuklimy abo wódnizu (Wasserfucht) możemy je sapoczatka kopschiwowymi korjenjemi zahnać. Sduschene kopschiwki jako cjaj derje krej cjišeja. Też kopschiwowe kopjenja jako žołotej pschiprawjene žu jara strowe a cjerja do nowoje krewje. Dale możemy wicj je sapoczatka z kopschiwami zahnać a to i tym, hdyž je wschédnje i kopschiwami na khore městno schwikamy.

Nunjaze selo.

Nunjaze selo (Arnika) roseje na hórskich abo lěsnych mokrych kukach. Tute selo ma wokoło 5 cm. dołhe brune korjenje a 4—6 podelhojtych kopjeschkow a nimale wyšoke stwjelžo se žołtym kcjenjom. Nunjaze selo kcjeje wot junija hacž do julija a pkaczi jako jara wustrowjaze selo. Jich a wuśuschenky je na hornjej łuh, abo na kachlach. Na to pschiprawimy blescha žitneho palenza a linjemy palenz do druheje blesche, do kotrejž žmy pjedy kcjenja natykali. Tajke arnikowe lěkarstwo możemy hižo na dwaj dnjej triebać. Dżerži pat žo nam też lěta dołho. S nim możemy rany wopkolowaci. Linjemy ži wulke žijzy do jenoho litra wody. Arnikowe lěkarstwo je też pschi rosmjeczenjach abo pschitlušnjenych dobre lekarstwo. Smčschamy je do wody a do kipala a maczamy je na ranu. Tajke wobkladu mamy kóžde dwě hodźinje wobnowiwcj. Wotwar arnikowych korjenjow je dobry hrědk pschecjiwo kolikej a pschecjiwo wichcakam bolescjam w žiwocje. Możemy jebi arnikowe wobkladu na žiwot klacj. Też pschecjiwo dobywosczi możemy je nałožowaci. Nakapamy 40 krjepkow do 5 litrow wody a wopkokujemy jebi s tym kóžde 10 minjeschinow schiju.

Lěkarska ropucha.

Lěkarska ropucha abo žabjaza žerdej (Brunnenkresse) bot. Sisisimbrium nasturcium roseje pschi rěczkach abo kupjelach. Kcjenja žo kicjam podobne a bke. Hdyž selo nałeto jako žołotej jémy, jwostanjemy pschcjo strowi na žołdk a slepschinty bohi krej. Na pinza khorym ludżom wona wobjebje derje howi.

Hohenz.

Hohenz derje kóždy znaje. Schtó pak by jebi myślił, *so mócjemy hohenzer też wustrowowaju muóz pschirodźowacz.* Hdyž nałeto hlohonzowe kcjenja wuhnschimy, mamy pofdźischo dobry cjaj, kotryž możemy pjeć, hdyž žmy jebi žołdk skażyli. Też dornczjawki, płody hlohonzowego kerczka, możemy swarcić a wetzydźicz. Žuschka i nich pkaczi jako žamjne dobre lěkarstwo. Dornczejawki możemy też njewarjene do blesche natykacz (nětkóže pok blesche) a na to tamne pok blesche s cjišym palenzom dobycz. Sa dwě njedźeli możemy hižo taste lěkarstwo nałožowaci. Njeschmekny pak żenje pschemyele nadobo bracj.

Hospodarski rozhlad.

Ssobotu 19. meje 1928.

Wčerawše kurzy w Barlinje.

1 Dollar	4,1775	100 pólsk. złotych	46,775
1 holländ. punt	20,378	100 českosł. krónow	12,374
1 swjc. frankow	80,465	100 franc. frankow	16,43

Sawitka burja wobkhowa wežera swoju krutosć swjatych kuriach. Male khablanja tam njemóžachu cjerpjeć. Na wikach dołżnych a rentowych liścjinow wobjerje žamjne kcj brjedu.

Pschenkowe wiki w Barlinje. Pschenjy pofticjeschcje wuhlo, ja to pak wjazu rožki. Pschenka a rožka [illegible] jako wo nětkóže 5 pj. ja zent. tunjschej. Jeczmjeń a wowsa wobkhowadchtaj pak swoju placzijnu. Rentnar pschenkowe wežera

w Barlinje

pi[illegible]0—13,25 hr., rožki 14,25 hr.

[illegible]35 hr., jeczmjenja nałetnjeho 14,50 hr., wowsa 13,20—13,50

[illegible]ow),

Drježdżanach (Sakšcjanu pónoždelu):

[illegible]uza 13,15—13,40 hr. (13,20—13,45 hriwnow),

[illegible]ki 14,35—14,60 hr. (14,35—14,60 hr.),

jeczmjenja nałetnjeho 11,95—15,05 hriwnow (14,95—15,05 hr.),

jeczmjenja nasymkeho 11,75—13,50 hriwnow (11,75—13,50 hr.);

wowsa 13,25—13,50 hr. (13,35—13,60 hriwnow),

w termijowym wikowanju

je meji: pschenzy 13,85—13,92½ hr. a rožki 14,87½—14,95 hr.

ja julij: pschenzy 14,35 hr., rožki 13,65 hacž 13,67½ hr., wowsa 13,80 hr.

ja september: pschenzy 13,52½ hr. a rožki 12,52½—12,55 hr.

Pschihladajcj pytaju.

Krawitschko, Wóbuš w Budyschinje na Hornjerčerskej haji 28.

Kérmitschko, Korla Wagner we Wjelecjinje.

Hospodarskeho pomocznika, 17- hacž 18lětnjeho, Pawoł Móla w Kulowje.

Hólza ja dom, Kittnerowy nažl. w Budyschinje na Sserbskej haji.

Dołar do kuchnje a ratarstwa, Oskar Müller w Protezach.

Hólza, Uhligez konditarnja w Kulowje.

Hólza, Ebertez hospežnz w Bilej Wodże.

Na pschedań.

Prohata, sylne, w Darinje cjo. 8. pola Hodźija.

Prohata, knježi dwór w Delnim Wujkowje.

Kóń dojnej w Spytezach cjo. 20.

Krowa Lubrich w Schprjejzach.

Cjelnjny byk w Kromlowje cjo. 12.

Ssudnijzy na pschežadżowanje

pónježu 21. meje 1928

w Korzinje pop. w 1 hodź. 3 jakojzy, kupzy ssidku ho we hoscjenzu,

w Kulowje pop. w 4 hodź. pišańske blido, sofa, wobžina garderoba, klamaršej kamoraj, klamaršte blido i paltom a prochowškak; kupzy ssidku ho w „Tjsoch krónach“,

w Wjunju pop. w 1 hodź. schatowa róla, kupzy ssidku ho we Säuberlichez hoscjenzu

w Wuježzach pop. w 3 hodź. pišańske blido, kupzy ssidku ho w Schlentrichez hoscjenzu,

wutoru, 22. meje 1928

w Kóšlach p. Budestez dop. w 11 hodź. 6 hromadowych 60 tunow plestrnakowy I. druzinu a 2 tunje II. druzinu; kupzy ssidku ho w hoscjenzu,

we Ssokolczy dop. w 10 hodź. pišane kolo, kupzy ssidku ho w domje cjo. 8.

Skrowe depeše.

Produktowe wiki w Barlinje dżenża dop. ¾11 hodź.: Wiki žu hischcze malo wuwite, pocjicjenja žu znadne. Termijnowe placzijny žu ho sa tunu wo ½ hacž do 1 hr. powyschile.

Płaczizny na Barlinskich produktowych wikach.

Žito a woljowe symjo po tuni abo 1000 kg, hewak 100 kg.
Płaczizny po złotej hriwnje.

	13. 5.	16. 5.		18. 5.	16. 5.
Pšenica	262-266	262-266	buny	23-24,00	23-24,00
rožka	285-287	286-288	woka	24-26,00	24-26,00
nal. jeczmjeń	252-290	252-290	módre lupiny	14-15,00	14-15,00
naz. jeczmjeń	—	—	žołte lupiny	15-16,00	15-16,00
wows	264-270	264-270	zeradella	—	—
kukurica	232-235	232-235	raps. wosušk	19,70	19,00
pšenó muka	33-36,50	33-36,50	lany wosušk	23,80	23,80
rżana muka	37-39,50	37-39,50	nocn. melasa	—	—
pš. wotruby	17,50	17,50	bórnj. kruški	26-26,50	26-26,30
rżane „	19,00	19,00	syno, 50 kg	2,50-3,00	2,60-3,00
lane symjo	—	—	rżana słoma	0,90-1,05	0,95-1,05
raps	—	—	pšenź. „	1,00-1,0	0,95-1,05
hróch	35-38,00	35-38,00	wowsna „	0,80-1,00	0,80-1,00
pjeluški	24-24,50	24-24,50	jeczna „	0,80-1,00	0,80-1,00

Drježdżanska burza (18. 5.)

Pšenica	263-268	bórnjace kruški	27,50-28,00
rožka	287-292	pšenź. wotruby	16,60-17,00
nałetni jeczmjeń	295-310	rżane wotruby	17,60-18,60
nazymsk. jeczmjeń	235-270	pšenična muka	46,00-47,50
wows	265-270	rżana muka	44,00-45,50
čefwjeu dżeceł	170-185	woka	28,50-29,50
raps	340-350	pjeluški	30,50-31,00
kukurica (Mais)	242-244	hróch	31,00-38,00
suche truhančki	16-16,60	cokrowe truh.	21,50-22,50

Wične płaczizny w Budyšinje.

19. meje 1928.

Wše płaczizny so po złotej hriwnje zrozymja.

Předmjet		najniža płaczizna	najwyša płaczizna
Pšenica, nowa	50 kilo	13,00	13,30
Rožka, nowa	50 „	13,50	14,00
Jeczmjeń,	50 „	14,00	15,00
„ nazymski	50 „	—	—
Wows	50 „	13,00	13,50
„ nowy	50 „	—	—
Raps	50 „	—	—
Běrny (we wjetš. dźělb.)	50 „	2,80	3,25
Butra	1 „	4,00	4,40
Syno, nowe	50 „	3,00	3,25
Słoma, z maš. młóć., pras.	50 „	1,30	1,50
„ „ „ k zast.	50 „	1,70	2,00
„ z cypami młóćena	50 „	2,70	3,00
Pšenična muka, 60%	50 „	22,00	22,75
Rżana muka, 60%	50 „	21,50	22,50
Pšenične wotruby	50 „	9,50	9,75
Rżane wotruby	50 „	9,75	10,00
Jeja	*1 šk.*	*0,09*	*0,10*
Prosata 947 štuk	1 šk.	9,00	21,00

Na wikach so prosata słabje kupowachu.
Najlěpše twory so hišće wyše płaca.

Drobnowikowanske płaczizny w Budyšinje.

19. meje 1928 po hamtskim postajenju.

Wše płaczizny so po złotej hriwnje zrozymja.

Twora		najniž. płaczizny hr	najwyš. płaczizny hr
Howjaze mjaso z kosćemi	1 kg	2,00	2,40
Ćelace mjaso	1 „	2,40	2,80
Skopjace mjaso	1 „	2,40	2,80
Swinjace mjaso	1 „	1,60	2,40
Tukrajny swinjacy šmałc	1 „	2,00	2,80
Pšenična muka	1 „	0,52	0,60
Rżana muka	1 „	0,52	0,56
Khlěb	1 „	0,40	0,45
Jédźne běrny	1 „	0,10	0,13
Rajs	1 „	0,48	1,20
Hróch	1 „	0,70	1,00
Soki	1 „	0,60	1,20
Amerik. swinjacy šmałc	1 „	—	1,80
Sušeny potó	1 „	2,00	2,40
Dobre mloko	1 lt.	—	0,28
Jédźna butra	1 kg	4,00	4,60
„ „ wukrajna	1 „	—	—
Jeja	štuka	0,09	0,11
Jédźne buny	1 kg	0,40	0,50
Cokor, drobny	1 „	0,60	0,64
Petrolej	1 „	—	0,40
Kamjeńtne wuhlo (domj. tepj.)	1 ctr.	—	2,10
Brunicowe briketty	1 „	—	1,30

Nahłowna wos.

S nastawkowej knihi makeje Hanki.

Sću nahłowne wichi a druhe wichi. Mamy w naschej schuli nahłowne wichi. Nahłowne wichi žu swérjatka bruneje barby; žiwja jo mjes błoßanmi hkowy a to wobjebje tam, hdyž je nailepschcho a hkoży nosluschcjische. na sadnej hlowje a schiji. Hdyž nahłowne wichi kuśaja, potom hlowa žwjerbi, žwjerbjenje wabi k drapanju a pśches drapanje nastanu małe rany; pśches womołane porstn pschihdże njeriad do ranow, tak so jo saharja. Hdyž ma dźěcjo tehodla dleschi cjaš nahłowne wichi, potom ma zule rosdrawanu hlowu, poknu trupilow a łubow. Někotri ludźo wérja, so wichi jenož pśches masanoch nastanu. To njeje wérno. Wichi so staznje wot sawschowjeneho dźěcjo na druhe pschenjeju, wone pschekřiu i jeneje hlowy na druhu, pschihdu dwě blěcji hromadże abo kłobuk a cjesak samknitaj. Wichi rosmnoža so pśches jejka, kotrymž hnidu rěkaju. Hnidy hedża jako parkowinojta, drobna pjerchina na hłowach, njehdża pat ko jenož potom, hdyž jich pśche wjele wichow njeje. Hdyž je hkowa wichowa, potom durbi so hrědk nałožicj, kij njewutrikroni jenož wichi, kaž cjesanje, ale tej hdobom wichi a jich lehnidło śnicji. To hodźi so tak, so mać hobotu wjecjor zuku hlowu, hkoży a koku na hkowje docjišta se Sabadllikakom abo druhimi grěbkom sa wumschkonjenje namaja a potom hlowu i rubischkom abo twjelku wobwjasa. Tajka ma wostacz hacž do niedźelnischeho rana. Potom może mać morwe wichi a śnicjenu hnidu wucjesacz. Wostanje-li po tym hischcze někaka wosch pichi žiwjenju, dha wospjetuje mać tutu kuru pschihdobnu hobotu sašo. Tak poradźi so spěschnje a lohko, kóždu hlowu wurjedźicz.

Damiske wozjewjenje z Budyšina.

Wot pónježe 21. meje 1928 budże **Wjelecjanska dróha** mjes Fabrikskej a Humboldskej dróhu plestrowanja dla za pschekhodny wobkhad zawjena. Pěšemy wobkhad pokasuje žo na Fabrikskej dróhu, na Pschichodnej pucj a na Humboldowu dróhu.

W Budyschinje, 18. 5.

Ev.-luth. zyrkwinski dawk 1928.

Za hnijzy a jo wobnowy zyrkwinski dawk na lisćejše lěto 1928 je žo

15. meje 1928 jako 1. termija,
15. julija 1928 jako 2. termija,
15. oktobra 1928 jako 3. termija,
15. februara 1929 jako 4. termija

postajka. Napokoženje zyrkwinskeho dawka może pak ža hakle stacz, hdyž budże napokoženje dotkhodneho dawka za 1927 pschewjedjene. Tehodla žu pschihlušnicjo zyrkwje winowaczi nakhmitaje za kóždu termiju 25 prozentow žiwjeho zyleho zyrkwinskeho dawka za 1927 za kóždu termiju **dopołnka** sapłaczicj. Dawkarjo žo namołwjeja, so bychu tute wupłaczenja **z pschedpołożenjom namołwjenja za zyrkwinski dawk na lěto 1927** (abo pschi pschepokazanju z napsownjenjom tam wosnamjenjeho cjišla) **w běhu dweju tydźenjow za 1. termiju** a 15. julija 1928 za 2. termiju na mješchczańsku dawkownju na Lessingowej **dr. 10**, wotwjedli.

W Budyschinje, 15. meje 1928.

Ev.-luth. zyrkwinstwo pschedsteji[illegible]rje Swój. Pětra a Swój. Michała. — Mješchczańska rada — dawkowy hamt — w Budyschinje jako pomozna mješnosć finanzneho hamta.

Wozjewjenje.

Pokładnja finanzneho hamta w Budyschinje je **wot 1. junija 1928** za płaczeńki wobkhad jenož hischcze pónježu, wutoru, schtwórtk, piatk a sobotu wot 8—12 hodź. wotewrjena.

Srjedu hóždeho tydźenja wostanje pokładnja za wschitkón płaczeńki wobkhad zamknjena.

Na dnjach psched wróceznymi cłapami — juriy, hwjatki, hody a Nowe lěto — je pokładnja wot 8—10 hodź. wotewrjena.

W Budyschinje, 15. meje 1928.

Finanzny hamt.

Zadanjamy nalutowańske pjenjezy
z 5–8½ procentami
po wučinjenju

Šekowe konto z 4 % bjez dalšich wudawkow
Dawamy kredity, wobstaramy hypothcki a hódnostne papjery kaž wše druhe bankowske dźěła

Přijimamy a wupłaćujemy tež pola filialkow we Wojerecach a w Khoćebuzu a agenturow w Kulowje, Wjerbnje, Łazu, Rakecach, Nowem Měsće, Wulkich Zdźarach, Khrósćicach, Barće, Delnim Wujezdźe

Serbska Ludowa Banka w Budyšinje

Klinkerwerk
Paul Arnold
Dreistern
bei Bautzen

Zementmörtel
aus erstklassigem Quarzsand
Werkstücke-
Kunststeinarbeiten
fernruf: Bautzen 3971

Wše wobuća a wuporjedźenja wobućow spěšnje
derje a tunjo
wobućowy dom Mark w Kukowje

Należnosće zapiska ležownosćow
należnosće zawostajeństwa
Wotnajeńske a kupne zrěčenja
wobstaranje hypothekow
zhotowjenja wšěch próstwow

Prawizniski büro Jurij Krautwurst
w Budyšinje na Serbskich hrjebjach 2
Telefon 2815 Telefon 2815.

Tunje wupjerki
zaso dóšłe
80 100 115 130 140 160 cm šěroke
210 260 290 330 360 410 pjenjeźk.
prawobarbne **pjerio njepřepuščace**

Hilger w Budyšinje
jenož Seminarska hasa 2

I. hypothcki
za ratarstwo a za rjomjesl-nikow — tež na wsy —
wobstara spěšnje a bjez kóždeho doprědka płaćenja
hypothekowy bürow Hermann Rostock
w Budyšinje, na Seminarskej hasy 1
— Telefon 2302 —
Najlěpše poručenja

Magnetny dom!
Dom hódnostnych tworow!

Serbow kupny dom

GÖRLITZER & JOHANNES
Kunath Nachfolger Schmidt
BAUTZEN

Serbow kupny dom

Wolmjane muselliny a pisane židy za šórcuchi
zelene, čerwjene a módre sukno za suknje
čorne počehnjenje za kóntuše
pisany barchent za kóntuše
čorne wobsadki za kóntuše
pisane wobsadki a banty wokoło žiwota
wolmjane tkaniny a židy za nahłowjace rubišća s přihodźacymi židźanymi francami, chenillowe rubišća

Wosebje tunjo:

satinowe šórcuchi, pisane a jenobarbne	3.50
hotowe kapy a banty za holcy	0.95
čorne, běłe a różobarbne Moiréjowe banty	2.50

Dobre čehnje k sebi!

Polstrowane meble
nakładne matrace
klubowe meble
kožane meble
kotrež sam zhotowjam, port

Otto König w Budyšinje
před Mjasowymi jětkami 3.

Poskićam po přihódnym płaćenskim połóženju

D-motorowe kola, dobre znamki, a druhe jězdne kola, šijace mašiny, centrifugi, buttowe mašiny, žimace mašiny, pisace mašiny, rězała, swikowe płaty, připrawa a narunanje wunorjedźenja najtuńšo

H. Paul Gräfe
wunorjedźernja
w Kamjencu
blizko kat. cyrkwje Tel. 470.

Strowe prosata
kiž so derje kormja (veredeltes deutsch. Landschw.) ma na pred.
Ryćerkubło
w Delnim Wujezdźe
we Wojerowskim wokrjesu.

Wosebity wobkhod
za
nawočnicy, šćiparje, (Klemmer)
dalokowidy atd.
Specialist
nowočasneje wočneje optiki
Erich Lenz
w Budyšinje na Seminarskej drózy 5.

Parny vulkanisěrowanski wustaw
M. A. Fuhrman w Budyšinje
při Mjasowych jětkach 8 Telefon čo. 3053.

Wěcywustojnje zarjadowana z nowočasnymi naprawami wnhotowana, wuporjedźernja za awtowowe mantle, za mantle motorskich, jězdnych kołow kaž też za šlawchi.

Hódnostna metoda — spěšne a tunje podawanje.
Žane čakanje! Žane čakanje!

Transport mebłow — Zaměnjenja bydlenjow

Konje k rězu
kupuje kóždy čas po najwyšších płaćizn.
Kurt Kaiser w Budyšinje,
na Humboldskej hasy a při Mjas. jětkach. Tel. 2403

Do Budyšina přišedši zetkajemy so stajnje
W Lchmanec kofejowni
na Serbskej hasy čo. 8 — telefon 3118
ff konditorske twory / najlěpše napoje
kofejowe pječwa / jědźny lód
šomowe tykancy / šokoladu
Wosebitosć: Torty
z kóždym lubym napismom k wšěm składnosćam so hodźacy dar
Najkedźbliwišo zawalamy dla rozesłanja

We přećelnych **rumnosćach kofejownje** wšědnje popołdnju a wječor **koncert**

Fotowe projekcijowe powjeršenske domj. kinowe } **aparaty**
a wšě wěcy za amatěrske fotografowanje. ◆ **Fotowy dom**
Richard Hutha
mějičel Arno Lehnert
w Budyšinje
na Serbskej hasy čo. 13
Wuwiwanje filmow a platow kaž też wotčahi wěcy wustojnje a najspěšniše.

Šwajcarska Lactina
znamka „Anker"
hižom wot lěta 1882 najlěpše narunanje mloka k picowanju čelatow a prosatow.

5 kg	4.50	hr. daju	80	Liter	Lactina-mloko
10 „	8.50	„ „	160	„	„
25 „	20.—	„ „	400	„	„
50 „	40.—	„ „	800	„	„

poručenje
Žitny dom w Kamjencu

Dołhe a krótke škórnje
ručne dźěło, ma jenož na składze
wobućowy dom Mark w Kukowje.

Fotografowy Meister
atelier w Budyšinje na Nježorsk. dr. 15
kóždu njedźelu wotewrjene

Zhotowjenje portrétow, wobrazow do pućowańsk. pasow, wobrazow za industriju, kwasnych a niewiesinskich wobrazow, też na wsach. Tel. čo. 2438.

Wot Kühnbergoweho konkursa
budźeja so **póndźelu, 21. meje,** wot pop. 2 hodź., **srjedu, 23. meje,** wot pop. 2 hodź. a **pjatk, 25. meje,** wot pop. 2 hodź. zbytki, kaž

žonjace a mužace stupnje, sportske črije, dźěćace stupnje, sandale, domjace stupnje, gumijowe stupnje, płatowe stupnje, gamaše, dźěćace nizke stupnje, sokolske stupnje atd. :: ::

w Budyšinje na Jerjowej hasy po 1 poskh.
na přesadźowanje předawaja.
Kurt Fischer, konkursowy zarjadnik

Wšitke picowadła
Žitny dom w Kamjencu
wotnožka w Pančicach

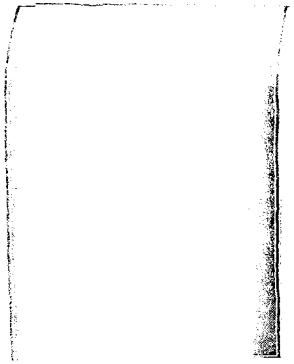
Syru wołmu kupuje
po najwyšších płaćiznach abo wumění na česan. tkaniny
Otto Osswald
dźěłafnja nohajcow w Budyšinje

Barby
loki
barbiće
šablony
tunjo a dobre pola
Ericha Wintera
Bratr. Měrśoc nasl.
w Budyšinje
na Drjewowych wikach 30

Kupuju
nowiny, akty, knihi po 4 pf. **papjerowy wotpady** po 3 pf. **lapy, bleše běłeho wina bleše čerwjeneho wina**
sektowe bleše, wše druhe bleše po powyšenych dnjowych płaćiznach, **želozo a stare metale** jenož na wupokaz wyšnoše.
Popp na Hornjersk. hasy 18 telefon 3427.

Vogtlandske Wumělske Madrasowe
gardiny
Story, mull, etamina
Vitražowe a zawěškowe tkaniny
Kurt Erler w Budyšinje
na Žitn. wikach 11 znapřeća „Złoteje Hwězdy".

Wše družiny
hnojidłow
ma stajnje na składze
Žitny dom w Kamjencu
wotnožka w Pančicach

Wo[illegible] pšched žudom w Insterburgu. Ju běchu dla jebanstwa wobškorżili. Pšched žudom pšeńłapi žudnikow a pšchipoštucharjow se žwojimi woßebitymi wješčeršćimi darami. Tuž ju wuwinowachu a na statnu pokładnju wšchě wudawki pšchewšachu.

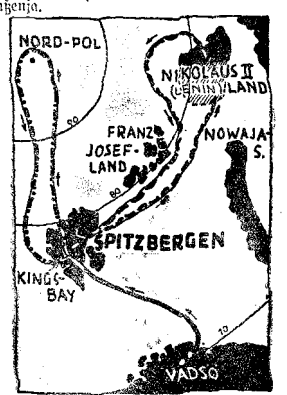
W bliskosći Parisu běchu žylne jśiwti wulke powodźenja sawinowałe. Hač do kolen we wodźe kročo, pomhachu wojazy dźěći wukhowaś.

„Njeće̍r tola kaž zhłajeuy, Cu[illegible]o, njemóžu ßobu!"
„Njemóžu ći pomhaś, dyrbju hnaś, jo mi trubka ßaßła njeby!"

Nowocźaßna Rumunska. Rumunska je se śwětoweje wójny jara powjetśchena wuschła. Schtož je śwonknje dobyła, je śmutśownje dźe śhubiła. Njeje rozumiła, śwoje drohne burstwo spokojiś, kaž śnano Cześkoßłowakska abo Pólska. Rumunskej hroźa cężke śmutskowne sańchaßenja.

Italski powětren „Italija" potowasche śo 11. meje na wobhonjerski lět i połnóznemu cźopej. Ssylne śněhowe njeczele tutón wotpohlad pšchekajpšchu.

Hdźe jenuž Jank, tón dźiwi pachoł teźi?
Wuhladanje wobrasa w tydźenschim cźišle:
Wobroczeńe wobras na pratwy bok. Sšo śmahowaze ßónska postawa dźika śo i nohomaj śamotneje khójny.

Hódaneźko:
Odyž je cźily, wón ju we śebi dźerźi;
Odyž jom' śchto śwadźi, wona jom' cźeka,
A praja: „Wón běźi!" byrnjez by njeśmuły śtak.

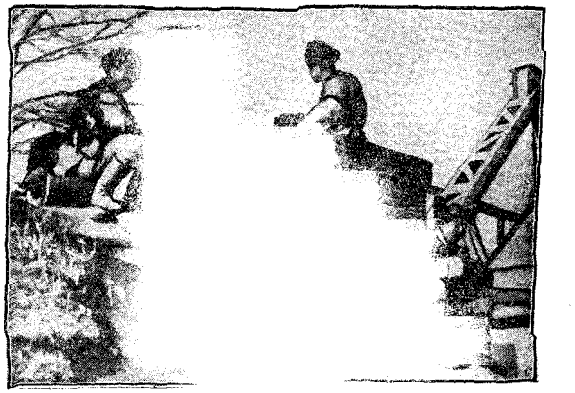

Co. 20 W Budyšinje. 19. meje 1938 4. lětnik

Wójnske hibanje w Asiskej.

Wójna w Asiskej.

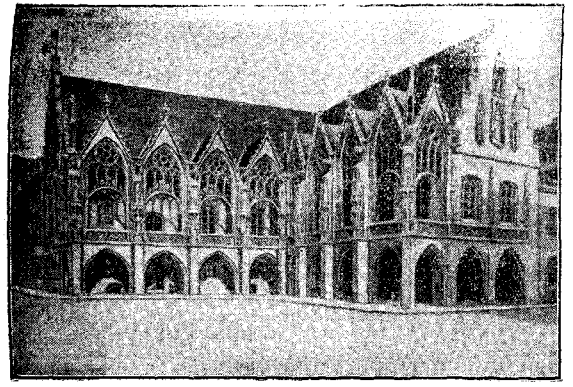
W najwjetšchim kraju Asiskeje, w Chinje, šokhadźo hižo lětka dołho krwawna wójna. Wobhdlerjo połnóznych krajinow bija śo i wobhdlerjemi pokonschich. Hač dotal cź wójna jenoź na tónle kraj samjesowana. Nětko śo śda, kaž by chcyła śo Japansca do njeje wtłačeź. Sa pschiczinu je pytała a ju też namałała. Schipy i pokazuja pośmupowanje połnóżneje armeje, te i pokonja powonschcheje. Mjes nimoj śuwaja śo japanske wójska kaž klin, seßołnjene ze śwojim wójnskim śódźśiwom. Japanske wójska wotnamjenjuja cźorne dypki. Japanam nochze połnózna Amerika khłuśiśe śapschimnjenje dowoliś. W kraju žamom hroźa revoluzionarne hibanja.

Chinešzy wojazy.

S nascheho wobrasa spóźnawamy hižo, so chinešcich wojakow njemóžemy pschirunaś i wojakami europaišcich abo japanskich wójskow. Nimaja teź bróńje a wójnšći grat tutych krajow. Hdyž Chinezojo mjes śobu wojuju, źebi w kajkosći bróńjow wuhotowanja a wuwuczenja ruwaja. S wojakami hižo nascheńjenych krajow śo měniś njemóža. Japanskej by tehdła jara lohko możno było, so Chinešeje śmozowaś. S tym wschak by śo wě zyłej Europje a wschěm běłym rasam na śemi wulki strach hrožył. Tehdła Amerika nochze dowoliś, so by śo Japanska w Chinje sahnědźiła.

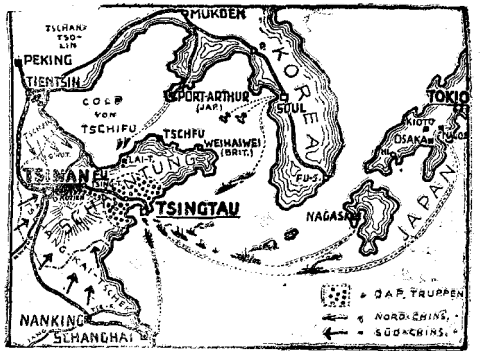

w Brunswiku.

Brunswik je ſ hłownym městom krajika w połnócnej Nemſkej ſomcho mjena. Jeho lakoženje ſaha wróčo do ſčěreje ſtarodawnoſče, jako w tutych ſtronach hiſchče Słowjenjo ſydlachu. Město běſche ſa ſtarſku jara mózne, vſchiſchkuſcheſche tola wilowań kemu ſwjatej nam pod mjenom „Hanſa“ ſnatym. Pſches tuto město cžahachu karawany pſchekupzow do połnóčnych krajow, rosnoſchuja do nich ſamórſke twory a wupłodu. Město ma wjele ſtarſtich ſojimawych tworow ſtarych cžaſow. Do tutych ſłuſcha tež ſtara měſchčańſka rodniza, pſched kotruž naſchich cžitarjow wjedžemy. Ju natwarichu w 14. a 15. ſtołěcže.

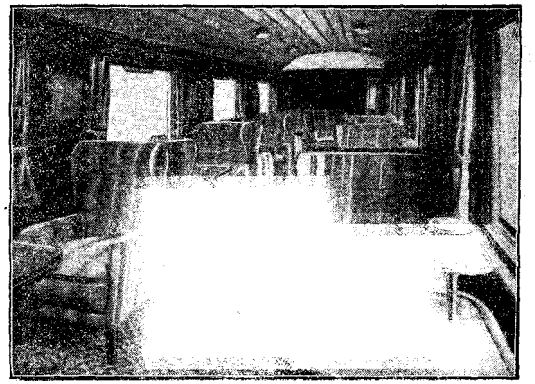
Wójna w Chinje.

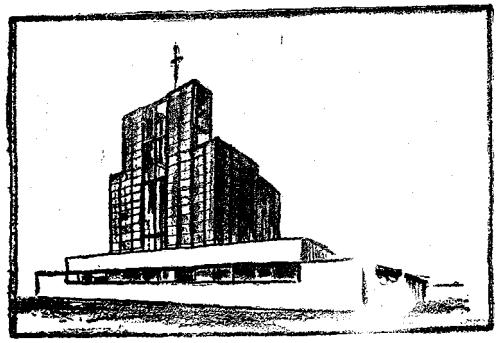
Japonſka kotuje ſo ſnowa, ſo na Chinu walič. To je chineſki lud žadkuje roſhoriko. Chineſojo, hačrunjež ju tež žołtoje ko'e, Japanzow hidža. Bidža jich runje tak kaž Japanzow tež Koreaniſzy wučuču njemóža. Chineſojo derje wjedža, ſo jim ſe ſtrony Japanzow ničo dobreho njeſkiwa. Japanſka je tak pſcheludnjena, ſo ſo tam lud wjazy ſeživič njemóže. Tehodla wuča hnja kóždoletnje po ſta tyſkozach ſ troja. Najbóle měrja ſo na Chinu. Chineſojo hotuja ſo, krwawnje ſo pſcheciwo nim wobaraš. Na nachim wobrazu widžimy pſched ſtrazu ſ mačinſkej tſělbje pſcheciwo Japanzam.

Wožobnje wuhotowane żelezniſke wozy.

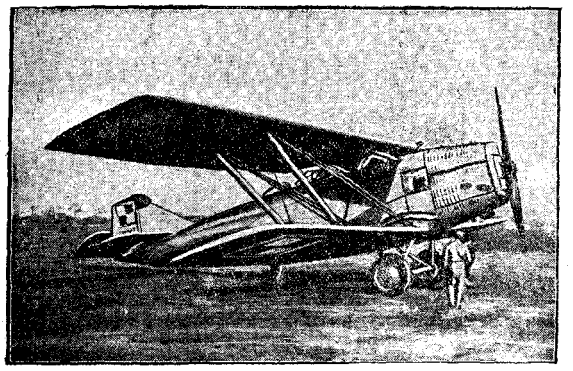
W Rheinlandſkej krajinje jěchži wot 15. meje wožebity ſpěſchnik. Jěchži wot Hollandſkeje hač do Schwajzarſkeje. Wozy ſu po amerikanſkim waſchnju ſenož ſ worzla twarjene. Pſchi ſmjeſbożenjach ſo njerozbija. Puczowarjo dže ſo mjenje abo bóle wobodrěja, ale ſ rědka hdy ſo laraža. Tutón cžah jědže ſe 100 km. ſpěſchnoſcžu wob hodžinu. S Drježdžan do Budyſchina by něhdže 35 mjenſchinow jěł. Snutſkownje ſu wozy hač na najwožebniſcho wuhotowane. Naſch wobraz wjedže naš do woſa prěnjeje rjadownje. Stupimy po ſdacžu niz do ſtiwy, ale wožobneho ſalona. Mjehke, ſe ſomotom poſchikte ſtoły ſteja pſchi blidach. Jeli puczowarjo požadaja, poſkužuja ſo ſ jědžu a picžom.

Zyrkej ſ worzla a żeleza.

Tajku zyrkej hiſchče nihdže natwarili njejsu. Ale profeſſor Bartning pſchi wyſokej ſtatnej ſchuli twarzow we Weimaru je tajſi nacžiſk ſhotowił. Po nim ſu tež model ſhotowili, to rěka tajku zyrkwicžku natwarili. Ju ſu wuſtajili na wuſtajenſku nowinarſtwa „Preſja“ w Kölnje nad Rheinom. Kaž piſaja, tónle model jara wobdžiwaja, dokelž pokaſuje nowocžaſne puczе w twarjenju Božich domow, puczе pſchimérjene zyle po nakožku naſcheho cžaſa twaricž. Ma tola kóžda doba ſwoje wuſnamne woſebitoſcže.

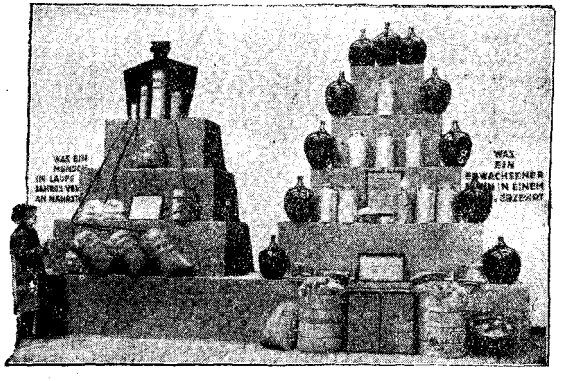

Pólſke lětadło.

S nim chcetaj major Kubalo a maior Jzikowſky wot Pariſa ſem pſches morjo do Amerki leczeč. Někto pſchehwataj na franzowſkim lětaniſchču „Le Bourget“ njedaloko Pariſa. Se ſwojim lětadłom wſchědnje dołhe cžaſy lětataj, ſo byſchtaj jo wuruhowałoj. Kaž nowiny piſaja, ſtaj ſ nim jara ſpokojnaj a nadžijetaj ſo, ſ nim ſchěroki ozean pſchelecžiča.

Wotewrjenje ſežiwjeńſkeje wuſtajenży w Barlinje.

Tele dny ſu w Barlinje ſežiwjeńſku wuſtajenżu wotewrili. S naſcheho pódła ſtejazeho wobraſa je dowidžeč, ſchto doſcžeńy pſchi normalnym ſežiwjenju pſches lěto trjeba, mjenujž: 36 puntow mjaſa a ryb bow, 180 jeji, 8 puntow twarožża, 36 puntow butry a tuka, 4 zent. žita, 220 puntow běrnow, 11 puntow ſuſchcžinow, 462 puntow ſeleniny, 200 puntow ſada, 51 puntow zokora, 5 puntow ſele, 135 ltr. mloka, 700 ltr. wody a druhich žiwoſczow.

SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

»S. N.« płaća měsačnje we wudawarni 80 zł. pj., na pósće a pola dowěrnikow 1,30 zł. hr. Do wukraja 18 Kč. Kóžde so. płaći 10 zł. pj. Wudawa a dźěri Smolerjec knihtišćernja, sup. dr. t. w. ruk. w Serbskim Domje w Budyšinje, Telefon 2587.

Za nawěstki, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotedać, płaći so za mały rjadk 20 złot. pj. Wobědźanje so stejace nawěstki a tabele so wyše wobličeja. Za reklamowy rjadk płaći so 60 złotych pj. Rabat po tarifje. tr tr

Čisło (Nr.) 117 | Budyšin — Pónjelu, 21. meje 1928 — Bautzen | Lětnik 67

Dotalny wunošk wólbow do němskeho sejma.

Hač do 1/41 hodźiny pónjelu rano je Wolffej telegrafowaja powěsćenja wjeho hromadźe 969 069 hłosow naličila. S nich su dóstali sozialdemokratojo 3 012 532 hłosow (mandatow 50), němskonazionalni 1 119 224 (mandatow 19), zentrum 688 770 (11 mandatow), němska ludowa strona 1 037 673 (17 mandatow), kommunistojo 1 093 733 (18 mandatow), demokratojo 550 933 (9 mandatow), bayerska ludowa strona 137 024 (2 mandataj), šěri kommunistojo 25 266, hospodarska strona 497 473 (8 mandatow), nazionalni sozialistojo 286 297, druhi 621 141 hłosow.

*

Po powěsćach, kotrejž su pónjelu rano w 7 hodźinach dóšłe, su žeby wubědźili sozialdemokratojo 152 mandatow pornjo 134 w lěcu 1924, němskonazionalni 73, zentrum 62, němska ludowa strona 44, kommunistojo 54, demokratojo 25, bayerska ludowa strona 16, hospodarska strona 23, nazionalni sozialistojo (Hitlerjo) 12, Němska ratarska strona 8, Landbund 3, tschechojiska narodny ratarski zwjask 13.

Na 2 400 000 hłosow žadyn mandat njewotpadnje.

*

We Würtembergskej je so sdobom do krajneho sejma wolilo. Sozialdemokratojo dobuchu 22 mandatow (pornjo 13 w lěcu 1924, němskonazionalni 22 (pornjo 26 w lěcu 1924), zentrum 17 (17), němska ludowa strona 4 (3), kommunistojo 6 (8), demokratojo 8 (9), tschechojiska ludowa strona 9.

*

Mandatow njedźelu pschi wólbach do němskeho sejma su dóstali:

Sozialdemokratow	**152 (134)**
němskonazionalni	**72 103)**
zentrum	**62 (68)**
němska ludowa strona	**44 (50)**
kommunistojo	**45)**
demokratojo	**25 (32)**
bayerska ludowa strona	**16**
hospodarska strona	**22**
nazionalni sozialistojo	**12**

*

W Hessensko-Darmstadtiskim wokrjesu su dóstali sozialdemokratojo 189 614 hłosow, němskonazionalni 20 642, zentrum 95 315, němska ludowa strona 67 128, kommunistojo 52 010, demokratojo 37508, šěri kommunistojo 3904, hospodarska strona 7821, nazionalni sozialistojo 11 219, tschechojisko-nazionalna tschechojiska strona 79 878, ludowa prawna strona 14 004, evangelska ludowa strona 11 846, stari sozialistojo 2283 hłosow.

Kóž daloko so dotal pschewidźeć hodźi, su němskonazionalni w Sakskej pschi njedźelskich wólbach cežke porażenje poćerpili. S dźěla su pornjo wólbam do němskeho sejma 1924 schwórcźinu hač samo dwě tśeśinje hłosow sćubili. Najwjetschi dźěl z nich je k stronje wjeźnego luda, k hospodarskej abo k sozialdemokratiskej stronje pschešoł. Sozialdemokratiska strona je tohodla pospjerjena z wólcow wuschła, hačrunje je dźěl swojich pschiwobjewarjow na kommunistow a nětkle 40 000 na tśich sozialistow sćubiła. Kommunistojo su napschećiwo wšitkemu wočakanju tśěrn liczbu hłosow pschidobyli. Serbska ludowa strona je, hačrunje su nětkle Serbjo do jara wjele wjele stronow rozschěrjenych, tola hischcze po dotalnych wólbnych powěsćach w Drježdźansko-Budyšinskim wokrjesu 2733 hłosow swjedła. To je hischcze pschezo njewočakano wulka liczba, hdyž pomyślimy, so je wo evangelskich stronach njeje žana jenička wólbna schromadźizna wotmólła. Też lětakow njeje so w evangelskich stronach zazdy rozsdawało, njeje ani spomnjenja hódno. Dosahowanje hłosow pak je wjele wjetše hač pschi wólbach Sejma. Dwě maja so „Serbske Nowiny“ pschi wólbach Sejma dźerżeć, bě wólbna agitacija we nich wobmjezowana. So je so njedźiwajcy tutkle wobcežejosćow a žadźiwkow hischcze telko hłosow za Serbsku ludowu stronu wotedała, dowěru do dobreho jadra serbskeho luda wobtwjerdźa. Serbscy wótcźinjo móža z teho móz za dalsche wojowanje na narodnym bitwiscu čerpać. Schtóž je tón króć swój hłós za Serbsku ludowu stronu wotedał, móže na tele wólby je spokojenjom spominać, jo je jako Serb swoju winowatosć dopjelnił.

Wólbne wunoški w němskim kraju.

1 = sozialdemokratojo, 2 = němskonarodni, = zentrum, 4 = němska ludowa strona, 5 = kommunistojo, 6 = demokratojo, 9 = hospodarska strona, 10 = nazionalni sozialistojo, 11 = němska burska strona, 12 = němšćy ludowzy (Völkisch), 15 = tschechojisko-nazionalna burska strona, 16 = nahodnoscerjo, 17 = stari sozialdemokratojo, 18 = Serbska ludowa strona, 19 = tschechojisko-sozialna strona, 20 = tschechojisko-sozialna strona, 21 = jadźiw burjo (Sächs. Landvolk), 22 = njewotwišni sozialdemokratojo. 23 = wobsedźerjo chěžow a leźownoscejow, 24 = pólska ludowa strona, 25 = ludowy blok z injazyku schkodowanych.

Liczby w klamorach su wólbny wunoschk wot 7. dez. 1924.

Rauschoprusti wólbny wokrjesk:

1: 277 838 (208 415); 2: 313 279 (392 369); 3: 75 192 (80 373); 4: 97 917 (89 755); 5: 94798 (80663); 6: 38 324 (39 891); 7: 20 372; 10: 8071; 12: 40 313; 16: 16 451;

Barlinski wólbny wokrjesk:

1: 395 000 (368 364); 2: 175 000 (249 260); 3: 39-000 (46 589); 4: 49 000 (55 730); 5: 345 000 (217231); 6: 75 000 (115 127); 10: 15 000; 12: 7000; 16: 2300;

Frankfurtski (n. W.) wólbny wokrjesk:

1: 271 338 (233 797); 2: 242 264 (320 495); 3: 49-442 (52 862); 4: 68 615 (90 948); 5: 49 027 (36 720); 6: 35 600 (39 356); 7: 31 914; 10: 8162; 12: 11 593; 15: 18 148; 16: 11 730; 24: 4782;

Pomorski wólbny wokrjesk:

1: 271 400 (223 309); 2: 372 000 (445 898); 3: 10-500 (8687); 4: 50 300 (59 050); 5: 55 000 (52 858); 6: 36 100 (34 096); 7: 34 500; 10: 13 500; 16: 13 500;

Wróćiławski wólbny wokrjesk:

1: 361 400 ((306 991); 215 000 (277 154); 3: 150-000 (183 485); 4: 57 000 (74 384); 5: 43 591 (29 368); 6: 27 000 ((43 955); 7: 34 791); 10: 9000;

Lěhnicki wólbny wokrjesk:

1: 228 104 (201 694); 2: 147 781 (177 823); 3: 48-000 (54 815); 4: 39 782 (50 854); 5: 25 499 ((20 165); 6: 38 174 (49 194); 7: 42 498;

Opelski wólbny wokrjesk:

1: 70 383 (30 530); 2: 96 320 (117 920); 3: 224-184 (221 550); 4: 15 078 (15 294); 5: 71 734 (66 096); 6: 9202 (12 086); 24: 30 082;

Magdeburgski wólbny wokrjesk:

1: 390 779 (351 776); 2: 147 166 (280 920); 3: 15-056 (17 024); 4: 128 059 (139 348); 5: 65817 (46330); 6: 44 489 (62 264); 7: 44 820; 10: 15 811; 12: 21 742; 16: 12 730;

Merseburgski wólbny wokrjesk:

1: 162 359 (135 078); 2: 148 272 (214727); 3: 9303 (10 024); 78 124 (87 451); 5: 162 332 (163 617); 6: 31 609 (49 700); 7: 36 593; 10: 19 159; 12: 11 000; 16: 9000;

Duringski wólbny wokrjesk:

1: 364 431 (316 078); 2: 89 618 (138 020); 3: 45-842 (51 198); 4: 122 852 (153 431); 5: 136 218 (147-938); 6: 42 641 (58 826); 7: 84 205; 10: 40 505; 15: 126 509; 16: 18 272;

Schleswigsko-Holsteinski wólbny wokrjesk:

1: 287 892 (232 382); 181 465 (253 395); 3: 8563 (8186); 4: 107 900 (112 326); 5: 62 078 (51 643); 6: 44 711 (66 561); 7: 41 959; 10: 31 776;

Weser-Emski wólbny wokrjesk:

1: 206058 (173 590); 2: 60 060 (109 354); 3: 120-508 (137 604); 4: 87 334 (107 604); 5: 35036 (31107); 6: 49 502 (67 527); 7: 29 204 8: 36 932; 10: 36 932; 15: 22 383;

Hannoverski wólbny wokrjesk:

1: 169 000 (141 745): 2: 45 000 (104 971); 3: 5600 (6747); 4: 50 000 (57 643); 5: 30 000 (22 425); 6: 18 600 (20 570); 7: 18 000; 10: 13 000 15: 32 000;

Hannoversko-Braunschweigski wólbny wokrjesk:

1: 447 000 (360 764); 2: 93 000 (178 860); 3: 40-000 (53 048); 4: 136 000 (159 811); 5: 36 000 (46857); 6: 39 000 (49 734); 7: 32 000; 10: 45 000; 15: 24 000 16: 13 500;

Westfalski (zewjerny) wólbny wokrjesk:

1: 293 230 (237 572); 2: 111 174 (175 764); 3: 379-472 (412 208); 4: 100 020 (104 661); 5: 106 995 (68-888); 6: 30 337 (37 633); 7: 68 668; 10: 12 162; 15: 40 426; 16: 20 025; 20: 11 771;

Westfalski (połodnjoschi) wólbny wokrjesk:

1: 364 254 (316 864); 2: 105 716 (161 365); 3: 285-368 (351 052); 4: 131 271 (155 266); 5: 145 800 (156-050); 6: 51 380 (76 571); 7: 57 321; 10: 12 517;

Kölnsko-Aachenski wólbny wokrjesk:

1: 172 403 (140 048); 2: 67 250 (64 743); 3: 392-315 (464 462); 4: 79 077 (72 782); 5: 97 149 (79 616); 6: 29 657 (32 284); 7: 40 898; 10: 10 494; 16: 10 015; 20: 17 606;

Koblenzsko-Trierski wólbny wokrjesk:

1: 68 867 (59 588); 2: 37 833 (45 417); 3: 279 729 (310 807); 4: 34 581 (43 568); 5: 27 475 (22 887); 6: 11 374 (17 451); 7: 25 202;

Düsseldorfski rajski wólbny wokrjesk:

1: 202 717 (155 012); 2: 125 925 (154 485); 3: 295-172 (246 900); 4: 95 968 (117 358); 5: 238 692 (219-361); 6: 35 023 (45 953); 7: 67 996;

Düsseldorfski wjeźorny wólbny wokrjesk:

1: 143 326 (107 148); 2: 89 492 (86 898; 3: 295-588 (332 178); 4: 70 692 (73 830); 5: 121 794 (95877); 6: 20 918 (26 898); 7: 48 154;

(Dalsche wólbne wunoschki w jutrjšchim čźišle.)

*

Krwawne srażenje na pschedwjeźorje wólbow w Glawchawje.

Pschi žmólnjatym čźasu, kotryž bě žobotu sozialdemokratiska strona w Glawchawje wuhotowała, je k krawnemu srażenju doschło. Ssmólnjatym čźasu so pschi Mynstich hjebjach z cźišću kommunistowu setka. Pschi wutrjebźowanju jedun z kommunistow kałacź wuczahnywschi do pschedsłyšby sozialdemokratiskeje strony w Glawchawje, měšćerskeho sastupjerja Parisa, k wutrobje tšó. Tón hnydom na žurjerc srażeny na senju padźe. Nadpadnika su zajeli.

Beneš w Barlinie.

Cźěchoslowakiski jwonkowny minister dr. Beneš je žobotu na sfidnjowny wopat do Barlina pschijěł. Němski jwonkowny minister dr. Stresemann jeho swoje cźěcźele khorosće dla njemóže pschijěć. Tohodla sunde dr. Beneš se Stresemannowym namólnikom, statnym sekretarom Schubertom politiike rozrěcźenja. Wěšty program ja tele rozrěcźenja njeje žo postajił, najsterje pak budźe žo wo wschěch praschenjach, mjez Němskej a Cźěchoslowakiskej njewotbutych, jednacź, po taksim wo praschenjach namjezneho wobkhada, hospodarskeho wobkhada atd. Pódla teho budźe žo też wo pschichodnym pożydanju Rady Swjatła Ludowy w junniju rěcźeć, wosebje dokeł statny sekretar Schubert dla Stresemannowho ifharjenja tón króć jako jastupjer Němskeje do Genfa póńdźe.

Po Prazskich nowinach je Beneschowe pucźowanje, hačrunje dyrbjesche pucźowanje k wobchcźenju być, tola też samyšk mjeko, wěsće njeměšłosće wo cźěchoslowakiskim jtatiscźu k praschenju sriedneje Europy wottronicź, wosebje w praschenjach, kotrejž so na agitaziju Fendjesćzana Rothermera sa powjetschenje Madjarskeje na schkodu Cźěchoslowakiskeje, Rumunskeje a Južnoslowjanskeje pocźahuja.

Mjenjenje, to dhe Beneš swoje srjedźowuropiske plany z wosebujenjom kraja w nětkajsej formje na Madjarsku jnnóżnicź, je zyle mylne. Sastupjerjo wschěch cźěchiskich a słowakiskich stronow su žo wschěm taksim planam napschećiwo stajiłe. Ani pjedźe kraja njeměrje go Madjarskej wottsupicź.

Pschezo jnowa so pschipowědaze plany wo jwjazku Dunajskich statow go jenož na to měrja, Italsku pschećiwo Cźěchoslowakiskej nasdźiwacź. Italska žo boji, so bu so město nětkajschoje Awstriiko-Wuherskeje podobny swjazkaski stat wutworił. Cźěchoslowakiski pósłanz w Romje je w wobpjece awstriiskeho swjazkowho kanzlera Seipela we Prazy, joko fo taike powěsće wosebje hjnje w nowinach rospominachu, dosej prózy mět, jo by jich njewěrnosć dopokasał.

Italska je ja to zyle sjawnje w Prasy prajicy daka, so na zane waschnje Rothermerowe prózowanja wo revisiju Trianonskeho mérowcho sréczenja njepodpera, hizo tehodla niz, dokelz by ty tym zanu schkodowala.

Dr. Benesch je do Barlina w pokuzi pschesijenosczi se franzowskim a jendzelskim knjezerstwom puczowal. We Barlinje budze se statnym sekretarom Schubertom bjes dwela wo praschenjach Slowjaka Ludowa a wo amerikanskim antiwójnskim pakcie réczecz. Schtoz tutón nastupa, je jón Amerika jenoz wulkomocnym politiciku. Franzowska pak je swoje swjazkarki, Czéskoslowakiku, Rumuniku, Pólsku, Jnzuczkowjanju a Belgiku namolwjala, so bychu po nim swoje ménjenje wupraile. Sa Benescha budze jesz fajimawe, némske ménjenje slyschecz.

Gmejnske dawki dyrbja so lahodnje schnatwacz.

Hizo w nékotrych starschich wokolnych wukasach z létow 1924 a 1924 je so porucziło, so dyrbja so statne dawki sta waschnje schnatwacz, so z tym hospodarstka samoznosczi bankidawarja njeschkodnje. Wokolne wukasy su so gmejnskim wyschnosczam i porucznjenym pókalke, so bychu so po tychle zasadach tez pschi schnatwanju gmejnskeho pschemyslowego a lecznowarskeho dawka skerjowale. Nowa knjezerstwowa prawa nowinska sluzba sdzelnje, je wobezjenje pokozenje, we kotrymz je w tu tymilu wobezje ratarstwo w najwizszy stronach, pruskeho finanzneho a santskowneho ministra pohnuło, wyschschich a knjezerstwowych presidentow, wokreizne wuczerki a gmejnske wyschnosczje na tele wokolne wukasy hischcze zas wurasnje pokasacz.

Nowe hobriske létadło z 12 motorami.

Najwjetsche létadło swéta z dwanacze motorami so we Dornerskich dzélarnjach w Schwajzarskej twari. Zyła nizy jeho motorow nékhdze 5000 konjazych mozow wuczinja. Létadło je za sluzbu nad ozeanom postajene. S nim budze so na dobo 25 hacz 30 wobsobow a wulka bromada wójow wozej mós.

Jendzelska amerikanskemu namjetej na tamanje wójny přihłosuje.

Jendzelski swonkowny minister Chamberlain je bo botu amerikanskemu pósłanjej w Londonje tekst jendzelskje wotmolwu na Kellogowy namjet na tamanje wójny pschepodal. W jendzelskej wotmolwje so praji, so je jendzelske knjezerstwo amerikanski namjet a franzowski napscheczinny namjet sjednowało, a swésczi, so mjes wobema namjetoma njeje wulkeho rozdzela. Dotle sacznjenej ko pschaja z wopschczenzom récze, kotruz je amerikanski statny sekretar Kellog mél.

Samnyst Kellogowcho namjeta so w tym widzi, hdyz je so prawe frojmnik, so so wójna jako politiski instrument njesmé nalozicz. Tomule samyslej jendzelske knjezerstwo pschihłosuje.

Franzowste namjety, kotrez maju tón samy samyst, jenoz na wéste wurjadne wobstejnosce pokasuja, w kotrych mohle so, hdyz jedyn kraj tule sasadu frani, druhe kraje k czinam nuzowacz, kotrez bychu po sdaczu sasadnemu wotrjekanjeju wójny napschecziwne stale.

Jendzelske knjezerstwo zebi wobmuslenja waži, z kotrychz franzowste namjety wuthadzeja. Nadrobne dopicznjenje sréczenjowych winowatosczow je naleznosczi, kotrez narodnu czesczi nastupa. Tohodla je wazne, so so tele winowatosczje nadrobnje wopituja. Jendzelske knjezerstwo je tohodla i tchole stejischcza tózde pschisponmnjenje franzowskeho knjezerstwa slarosliwje pruhowało.

Sskowa prenjeho stawa jendzelskeho namjeta pruhowanych, jendzelske knjezerstwo je w tym zmyslu wukazuje, so tehi czinу, kotrez so w nuznym wobaranju stawaju, njewusamknje. Statny sekretar je njedawno w zwojej réczi rosklozi, so so prawe k satkanju nikomu njebjeri. We tymle nastupanju po takim njeje tajeda, amerikanski ceski wudospolnicz. We nastupanju druheho stawa njeje so zadyn wazny rozdzel mjes franzowskim a amerikanskim nastajenju namakał. Jendzelske knjezerstwo je hotowe, amerikanske nastajenje pschijecz, dokelz zlowa „swada mjes krajemi, kotrez su sréczenje podpisałe“ dojcz dalako, dohadaju, so by so swada mjes dwémaj krajomaj wusamtka.

Franzowska nota dale namjetuje, so by so staw pschijał, kotrez praji, so so, hdyz jedyn podpisar sréczenje frani, wschitzky druhy podpisarjo wot swojich winowatosczow wuzwoboda, sréczenjowych wumenjenjow k tomule krajej so dzerzecz. W amerikanskim tekscie drje tole wutwarjace njeje wuprajene, tola poslednja récz statneho sekretara Kelloga dopokazuje, so je swój pakt namjetnyk z pschedwumenjenjom, so bychu so, hdy by jedyn kraj sréczenje franił, druhe kraje wot winowatosczje wuzwobodzike, so dale sréczenja dzerzecz.

Hdy by so pschesijenosczi wo tym dozpika, so by so franjenje sréczenja w tymle zmyśle zrosumiło, njeby jendzelske knjezerstwo na tym wobstało, so by so pschijatkot pschijał, dokelz bychu so bjes dwéla puesc a sredki za to namakale, so by so pschesijenosczi wo wukozenju w jenakhodnej formje je sréczenjom sjednesczila.

Krwawe wojowanje mjes kamitaczami a żandarmami.

Kaz Beogradske nowiny powédza, je żandarmerija we Ochridze w pokodnischej Sserbiji zhonile, so so we wokolnosczi Ochridy zyła banda komitaczow wokolo bruczi. So bychu bandu zasjeli, so wotdzelenja żandarmow wupósłachu. Mjes żandarmami a rubjeznikami je k krutemu wojowanju doschło. Hacz dotal so pjecz morlwych a wjele franjenych pschipowedzili. Żandarmoju su z wokolnych wsow posylnjenja dostali.

Japanska mandżarsku mjezu zawrjewa.

Wojsewjenje japanjeho knjezerstwa, so mandżursku mjezu se sylnjenymi wójskowymi wotdzelenjemi wobsadzi, njeje pola wschech politiskich stronow pschihłosowanje namakało. Nowiny ratarskeje a dzélaczerskeje strony opposiziju pschecziwo knjezerstwowej politiży w Prasy organizuja a wokaju: „Ruzy prjecz wot Chiny!“ Japanske knjezerstwo je dla pschiberazeje opposizije hizo nékotre wobsoby sajako.

W Pekingu hischcze mér knjezi. Nazionalistiska agitazija mjes studentami a wobydlerstwom zyluje pschibera. Pjatk je Czangtsolinowa policija 13 studentow, kotrez su w zalownych shromadzisnach za pokodnischu Chinu réczeli, sjastrelała. Wobzebity dopisowar „Morning Posty“ se Tientsina powé, so wójszy Czangczungczanga a Sunczuanfanga k Pekingej zofatej a so so z tym liczi, so so Fengjuschiangowe wójsko blischze dmy Pekinga smozuje. Kaz so je Tokia powé, je diplomatiski zastupjer Japanskeje, Joschizawa, marschallej Czangtsolinej radzik, so by so do Mandżurskeje wrocził, so by so porazenja smiwił. Czangtsolin je pjerja tule radu wotpokasał.

W nocze, kotruz je japanske knjezerstwo w Pekingu a Nankingu pschepodało, je wobydlerstwo Chiny se stajnej wójnu, hizo wjele lét trajazej, cejcko czerpi. Wutkanjo njemoża so na zane rukowanje sa swoje wobzobusike schkitanje a sa swoje dzéla sepjeracz. Wschitzky Chinesojo a wutkanjo zebi pscheja, so bychu wójnske njemérny bóry pschestale, a so by so mérna Chjna wutworika. Wobzebje Japanika, kotrejez zajimy su w Chinje wobsebje wulke, so teho nadzija. Njemérny hroza, nékto so też na Tientsin a Peking wupschestrécz a so wot tam na Mandżursku pschenjesz. Japanske knjezerstwo so wo kakhowanje méra a porjada w Mandżurskej zajimuje. Wono je hotowe, wschitzko czinicz, schtoz samoze, so by so pokojenjun fadżkowalo, kotrez by mér a porjad w Chinje wobnowiło. Jeli so by so polozenje w Tientsinje a Pekingu tak sdurschiło, so by wobnowenje Mandżurskeje nastało, by Japanska trébne krocjele krocjele czinita, so by so mér w Mandżurskej sanczil. Wopomnjenjese pismo potom praji, so Japanska k wobémaj wojowazymaj stronomaj neutralna wostanje. Jeli so by Japanska nusowana była, z wójskom sakrocziz, budze tak postupowacz, so zana z wojowajeju stronow njebudze schkodowacz.

Czangtsolinowe wójsko hischcze mésto Tiangczaw dzerzi.

„Times“ z Tientsina powé, so je powéczz, po kotrejz je general Fengjuschiang mésto Czangczaw dobył, wumyslene. Mischjonarosjo, kotrez su schtworik mésto wopuschczili, praja, so je Tsangczaw hischcze pschecze w ruzy 50 000 muzi połnego chinescheho wójska.

Ze Serbow.

Dnjownica.

Póndzela 21. rózownika.

Prudenca — Feliksa.

Ze zbérki „Serbow 365 a 1“.

† 1914 Jan Haješ, prekupc we Wulkich Zdzarach, jedyn z najhorliwischich Serbow, zalozeł a zapisował serbskeho towarstwa. Beše muż, w kotrymz falša njebé. Jenoż 35 lét stary zemré přezalbe za swoje drobnuske dzéći a swoju młodu mandżelsku. Jan Haješ njebojese so casnej skody, kotraż husto toho docaka, kiż zjawnje za Serbstwo skuduje. Jeho narodna dzéławosć njewosta też wyschnosći potajena. Ale jeho njebojazne wustupowanje za prawo Serbow a jeho preswédczace dopokazy, zo Serbja druheho nochcedża, hač swoju wolnoženu narodnosć a réć hajić a zdzerzeć, wunuzowa samo pruskej wyschnosći přiznaće a khwalbu. Béše 3 lěta Budysku překupsku šulu wopytał a potom w Hamburku a w Prazy jako překupc skutkowal, doniž so do swojeje domizny wróći. We Wulkich Zdzarach założi serbsko towarstwo a béše z jeho wutrobu a dušu. — Hdy bychmy tola wjele tajkich mužow měli!

* 1873 Arnošt Lodny w Jatřobju, nětko z wyššim wučerjom w Rakojdach. — Wjele zboža, luby přećelo, k 55. narodninam!

1879 wotpali so w Ptačecach 23 serbskich statokow.

1813 wotpali so Bart z cyrkwju.

1813 bitwa pola Worcyna a Budyšina, w kotrejž Napoleon dobywa.

† 1914 Jan Haješ.

Serbske dźěćo přeje zbožo.

Prózstwy scelu do njebjes,
Rad je wuslyš, Bóhlbyknjez.
Na céle a na duši
Njech Wam zbozo wobradźi.

Kaž so kwětki zybola,
Njech Wam kóčja wjesela,
Kaž te hwězki jasne su,
Jasnu mějće wutrobu.

A kaž són so pominje,
W skok njech horjo nimo dźe,
Njech so na Was miholi
Boži pokoj njebjeski.

Hdźež Wy sće a budźeće,
Tam njech jandźel z Wami je! —
Bóhlbyknjez b'dźe pomhać mi,
Zo Wam budu k radości.

*

— **We wjedrje.** Wječera wjeczor w 7 hodź. barometer 738, hygrometer +1, thermometer we dnjo +19. Dźensa rano we 8 hodź. barometer 740, hygrometer +3, thermometer w nozy +9. Wuhladny na pschemjenjanje a hacze wjedro. — Hdyž tute rynczki nihdy, so Boži dešcžik kaž by samórki czahnył, z njebjes haje a powi wsche pschjcze hischcze lacjne hona. Dźakowano Bohu. Trébne je dżeczelam, lukam, wobzebje nałtunym sywam a bérnam. Wéjcze nam Bóh luby knjez pósłele hischcze czopje wjedro, a nadźija ratarja na schczedriwe žně podarno njebudze. Wczera wokolo pschipołdnja pschinjeseše sylne njewjedro krajinje wokolo Mladeje Boleslawy, w šusobnej

Marica a Hanica.

Roman.

20] (Pokračowanje.)

Se sprostnjenym spohladnjenjom hladachu Rantalerjezy na tajle straschidło, w kotremž khowasche so potrjeba zyleje žiwósby.

Nětko hakle pytnychu Rudijowe poczinanje i Jindrischku. Czeta Angiolina wosswei jeju slub.

Hdyž Hanica po hischcze ras sa hrabju Meinhardtom woprascha, rékasche, so je so runje wrócził, kajeni i Raintalerjez so wjeselejesche, so może na tele waschnje znajomstwo hrabja Richa czinicz, pschetož kleski wo Meinhardtu a Marizy sc dawno sthyschałka.

Tu stojesche wón psched nimi. Stary baron wobja jeho kaž žyna Jindrischka, wokolchi bratra po tamnem instruktiwnem waschnju žónkłoscze, druhemu sthahej wopraznjenym nézmjesej wopokasacz, runje jako by dzyka druhich i tym wabiez. Holzy podaschtej jena kaž druha hrabjej rutu. Wón wokolchi nu ekzzelenzy, potom hatle wobroczi so k Marizy. Ta wupischestrè jemu, njehladajo na njeho, néschto porstow napischeze.. W zamjenym wokmisu wumenjenschej wobé derjeworczehnjenej Raintalerjez dżowzy tamne krótke spohladnjenje frojmnjenja, kiż je jenoż mikznjenje woka. Hdyž nétko Meinhardt na nju sarécza, wotmotwischtej zule i krótka, jako by korpżewny duch nésowych žónikich zakasał, w hołtwischczu druheje hontwyerież.

Po zwaczini dachu so na puez. Chzchu hischcze so pschekhodowacz, so bychu trochu teje wokolmy sawohkapali, pschetož nasajtra pschipokonju mézjachu po Göllana hizo sako wroczicz. Czeta Angiolina wosta pola Rantalerjez. Bésche mucżna. Druzy pak nastajichu so pod Meinhardtowym wjedniftwem k Schambachskej jeze. Ale młody pork cżerjeschе tak khwatajcy do préda, so ja wózkom hizo wjazu widżjecz njebé. Baron Durazzi so prózowaschе Meinhardta i Marizu hromadu swjesez, tón pak ja Hanizu pod ruku, a na skalnem wustupje poeza jej žanez, jako by druhich njewidżał, hórsku wudolinu pokasowacz. Wona bésche, każ so zda, na rosmolwu w Klepotakowej wudolinje zabyła, jenoż jenicżka muzikicżka bé w njej zliwa. Mariza bésche dże so jemu sapowédżila. Hdyż wón nékajki nahlad wuprajі, wona pschihłobowaschе, hdyż bé wona néschto rzekła, schtoż po zdaczu wón sa prawe njemjeschcze, to wobkrucżeschе wona hnydom to natwopaczne, jenoż so by jemu dopokazała, kak jara stej jeju duschi po prawom pschestejdnu.

Baron Durazzi seschowaschе jimaj pomałku ze swojej młódschej dżowku. Wón rzekny tichle: „Mariza, wón na tebje njehlada! Wón je hnéwny!“

„Ja njemóżu to pschemenicz.“

Tu wón jej hrozesche: „Schto dha sy mi žlubika?“

„Ja dżerżu swoje słowo, papa, ja stajnje dżerżu zwaje słowo, hnadj je to moje njezbože!“

Wón hladasche bjes frosumjenja na nju, tu wona jemu wuzasni: „Ja jenoż mémju — ja jenoż mémju — na maje mózejch so spuschczecz!“

„A budżesch-li so dobra i nim cżinicz?

„Haj budu.“

„Jara dobra.“

„Jara dobra, pschetož mam jeho lubo, haj, jara lubo!“

Hacz do Schaubachskeje jétli woni zyle njedóódżechu, ale widżachu tola lodowzowu kraznosć psched sobu lezo a słónczne zwdelenje na lodowych wéżach a lodowych palach. Hory béchu so pschestrunyle, sadni wjesich Ortlera bé so wunmerił, Sebru bé so pokasał, Königsspitze bésche swoju puchotnu podobu do pyramidy pschemenika. Woni dosczahnychu nawoczenjn a njewésu. Wonaj žeželenjeaj a rospalenaj na pleczżyp.

Meinhardt bésche sam po puczu dale schok. Hdyż hischcze tónz stupachu, by Schaubachska jétka widżecz była. Pomałku, hlowu i cżežkej rzanoseju jeje lokoschow pokhilena, krocżeschе Marizu za nim. Hizo bészchaj tak dalako dopredka, so druzy jeju widżecz njemożachu, hdyż Meinhardt za tym pschinidże, so je do toho méstna, kiż bésche dżyk dozpecz hischcze pschedakało. Wón so wulzy spodziwasche, hdyż widżesche, kak holza žanna za nim sczéżnuje, a wosta stejo. Trochu wot njeho sdalena tez wona posasta, zhladujo tam na žnéh, lód, lodowe a nahe wótre kromy zkałow.

Meinhardt so wopraschа: „Ty tu sy?“

„Réczisch ty sako jemun?“

„Mariza!“

„Haj, ty sy so nasz tola zdalowak!“

„Po tom, schtoż je so stako?“

„Schto dha je so stako? Schto dha sym cżinita? Ja sym cżi tola prajika, kak tebje cżejcżinju, kak mam cże radu, wschto sym tebi rzekła, a jenoż, so njemóżu twoja žona bycz?“

„A cżehodża dha niz?“

„Dokelz — ach — tak cżejcko so mi to rzeknje —“

Wonaj krocżejchtaj kónz puteza dale. Kdżeż bé hischcze zwobodnisch widżecz na hórzku dalokosć nad bobrisnimi lodowymi rozwalinami, stojeschtaj zamaj, zyle zamaj.

„Haj, Mariza, ja sym cżejchtył. Ja wschak hižo wjazy tam horeka njewidżerżach na Rochuzowym hrodże, dokelz mam nastajnosczi Göllan psched wocżemaj leżo. Ja mushu, so wosmim radsicho zarjadnika a pójdu zyle ... Ja zastupju sako do diplomatiskeje służby.

„To njesmjesch cżinicz.“

„Cżehodża dha niz?“

„Ja cżi to rzeż njemóżu, ja njewém — i toho cżaha, so sy tu, je mi, jako by ja lubje rozumnischa, wjele thmaisch dha była, mam sepjeru, Meinhardto, mi je tajka trébna Runje nétkole!“

„Cżehodża runje nétko?“

Nadobo so wona laskroża, hdyż jej wón wuspytałasy do wocżow pohlada: „Ach, ja jenoż tak mémju. Snadź dokelz Jindrischka wotcidże. . . . .“

„A schto mi to pomha?“

(Pokračowanje sczéżnje.)

čtyřsť, klikolity deschcź. Hacź dotal bź tam rnuje tak šuchu, kaj pola naš. — Jutje wotoru šťhadźa klóncźko 3,57 hodź. a howa šo o 7,57 hodź. Mźhacźk šťhadźa rano 6,09 hodź. a howa šo do polnoch 11,47 hodź.

— S ratarskeje wustajeńcze w Prahi sašo domoj. Naši mlodźi a stari ratarjo, kiž wopytachu wulkotnu ratarsku wustajeńcu w Prahi, wróćichu šo sašchu hobotu nowp. 145 hodź. sašo do domizny, do Lubeje Łužicy. Njemóžachu dowupowdaćź, kak krašnje je tu Prahi było a tak lubje šu jich klowjańszy Cratija pśihiimali a hojowowali. W najbliśchim cźasu pśichińešenu nadrobnu wótrowu wo tutom sajeźdźe.

— Sakśa krajna lotterija. Pśihi hrźedźiśchim cźehnjenju w pjatowny 193. Sakśeje krajneje lotterije padźe dobrycze wo 5000 hr. na cźišło 8190; dobrycze wo 3000 hr. na cźišła 40806, 100504 a 143199; dobrycze wo 2000 hr. na cźišła 1406, 78089, a 86822; dobrycze wo 1000 hr. na cźišła 45968, 56289, 60742, 99430, 115170, 123048, 141723 a 148431.

— Sswjatkowne pakety. Mnoholstatne pósta prošy, so by hóźdy, kiž chze k śwjatkam na źwojich pśichiwinjonych paket pósłaćź, to po możnosći ź cźasom wobstarał, ko by nośpiešenje dny do śwjatych dnjow wśichitko wahrowadźiło cźehy a šo sapośdźenja njeśtałe.

S Detnjeje Kiny. Sjawny puć ź Porśchcź do Delnjeje Kiny pśiches Łśtoń je dla nałpupowanja na Delnjo-Kinjanśkich honach wot 22. meje hacź do 26. meje 1928 sawrjeny. Jśdny wobśhod šo na Budyšku-Wósporšku statnu dróhu pokasuje.

S Khelna. Za kupjerješchtaj sandźenu hobotu knjes Jurij Schneider ze źwojej mandźelskej źiwój gléborny kwaš. S teje pśicźiny hromadźicźni šo pśichiwuśni k wjelkokem wjeczorku. Wot wśhelakich druhich stronow buchu jimaj dary a porjeśeńcowanja wopokazane.

S Małeśchcź. Se śrudnej nahlej śmjerću je sandźenu hobotu tudomny dźěłaćeź Wukašch wotejchoł. Wón khodźeśche hižo kla dołho twóšeńe pśichi do Margarećźineje Kity na dźěło. Sobotu powołowaja w duzy ź dźěła dóšeł hebi lóncźko šuchich pruźikow naśtrał. Jako je na Małeśchanśkich haćeńcach chzył hebi lóncźko sašóbrnuć, je jeśo, kaž cźłak praji, boża ruća sajała. Wón padny šmak do hata pśichi kemšchacej śchcźeźaju. Bórzy po tym pśichijźe jeho šobudźěłaćeź Brauer, ź naśćeje wóły, na kole. Tón wuhlada Wukašcha w hrěźe leźo, ź nohomaj na haćeńcach. Lóncźko drjewa pódła njeho śeśeśe. Wukašch sawośtaji wudowu ź 5 malowni dźěśeńkami.

S Boranez. Sbožowny popad mějachu tu njedźelu rano, morićhi tu zyłu lisćkaz prózbu, macź je śchcźešimi dźěćimi. Wopraudźe śwjećelaze a to wołbeje ja naśche hośpody, dokeź jo jim *łojinje łukśeje kudowiju*. Hižo loni śwotnogh tu jenej śwójśeje 14 kur, druhim nećchto mjeneje a lićha je tu hižo šapoćźinachu tśiśi. To pak nadźiwchu śebi naśchi nuzjo dźěje wjazy porokowaź daćź, šo jomy njemóža śkoro še jamym jejkom šo na wiki śtupiśź a tohodła ma jich pjenjeźna łapka naśtajnje śuchcźotinu. Te por jejtow dźěn zu jenoź jonina mśda, kotruź ź hospodarśtwa doślawa. Tohodła podachu šo woni hižo rano śaše na łakańzu a to ź dobrym wuśpěchom. Nadźijomnje śaśtanu žony nětko moskotaćź.

S Milkez. Sjawny puć ź Milkez do Pśchesedźnja a Ssmuchcźéźiz je dla nałpupowanja na Milkecźanśkich honach wot 21. hacź do 26. t. m. šawrjeny. Jśdny wobśhod pokasuje šo na Strózśchcźego ab Wuśki Wiśkowi.

Se Sózerje. Na Boże śtwiće powołonju 127 hodź. wotpołi šo w naśchej wjeśy Kubašhcej wobsćeknéli śtaśk. Wśhe to ź njedźow hromadźe śchłajana śpźka, pśched wjeśu klanu ź Mźrzdorfśkeje hole pśichwarjeńa, hdźeź nehdy jako hamkowniśa wóśenu ryćeźerkubarśej ź Hunt pśchiśluśchejśche. Khźźka mźśejśche zajimawy napohlad, wobźebje napadna zusemn pućowarjeć, toźo ja wobdźelanje niedośpołna a dośpołnje pśchedźerźanje, Śchśe tu wótśitke desetkne; tak śo hižo dawno wupśichnośćź wo tom wjedźeśche, ale pomoź ź kwarjenju wot jaźudźelśkeje komiśije šo hišcźe wocźakuje. Pśchećoź mała źiwnośćź njechódźi šo hišcźe kupcź, jeli tuśche pjenjeźy dóśłaćź njeśu, hacź na wśhdnu dań. Wśohjo wotpałem nimaju wjeźo śawośtśeńe a wotpałeńśka kaśa wuzśitnź jenoź ź śtotre źa hrimnow. S wottorhanjom 63 hišcźe źnajmjeńścźa njećchto *nałnehy materiała a hołpodaźtwa nałoba śwójźena była*. Wohenj je pśches defektny wuhenj wudhnił a śa nźkotre wotkomiki 63 zhłu dom w płomjenjach. Ani pośleścźa šo wutkowałe njeśłu a źona a śyn śtaj w hanej drašće, kotruź mźśejśchtaj runje wobleczeju, šo wukhowałoś. Samóśće tu Łužośći blížśchego śwoje pśeby pola Bohuśaćźuwaźnych Klowjekow śjewi. Wudowa Kubašhcej, kotrezź je njedawno manźelśki zemźeć, a śyn, kotruź je pilnu a dobru wujeńźan, kotryź je pśchi khorośći śwojeho nana śwoju zyłu mśdu na Ekowanje na śmjerćź khoreho śezałeho woprował, śtaj wogrowdźe ź wobźarowanźu pśchi tak elementarnym njeśhoźu.

S Kuchcź. Sjawny puć ź Kumśchźi do Stanez je dla nałpupowanja na Kumśchźiśkich honach wot 21. hacź do 26. t. m. šawrjeny. Jśdny wobśhod pokasuje šo na Nowe Porśchcź abo Drožźi.

Se Subornicźi. Dokeź je šaśeraśki śkat na bowołu šo radupodawańśka hodźina za terberkulośnje khorych, kotraź bźśche na śchtwórk 24. meje t. l. w Subornicźe postajena, njemóže wotuśeź a dyrbi tehodła w mejach wupadnuć.

S Lubija. Towaršwo šahrodnikow za Lubij a wokolnu. śrjaduje letśa wubédźowanje we wupyšchenju balkonow a wokow wobras zpźeho mésta porjeśiśki, pścheje šo prózowarjam połny wušpéch.

S Lubija. Wotrjeźny wubjerk Lubijśkeho kanuśkeho hejtmanśtwa śmźe śrjedu 23. meje dop. 149 hodź. śjawon pohjedźenje.

S Kichcźowa. Śsyn indonnego duchownego Wolfa bźśche źebi śwoje motorśke koło w Lubiju śwuporjedźeć dał. Jako dyžśche je nim domoj jéź, trjechi w Lubiju śwojeho śchulśkeho towaršha, 15létnjeho Samana. Se by tón mźśiśko domoj pśichićhol, wja śeho 17létny Wośi hobu na śwoje koło. Na domojśćźo śajźe pak Wośi do śchtowa. Wobaj šo cźitnyśchtaj ź koła a Haman wośta bjes wédomja leźo. Motorśke koło bźśche šo zyle śtónźewako. Lékaŕ śpójna, so bźśche źebi Haman nahu śłamak a šo śmutśkach cźejźo wobśichtódźit a dowjeźe śujeśoźenehe hnydom do Ruchkachśkeje khorownje.

S Kamjenza. Śsrjedu pomy wikowaś Horn, kotrehoź konjej bźśchtaj šo pśched automobilom śpśśchkej, pśched źwój wóś a pśchiśłóźe pod auto. Horna dowjejechu cźejźo śranjenehe do Kamjeńśkeje khorownje, hdźeź bźśhy na to wumrjeć.

S Kamjenza. Śsrjedu rano je źebi śtaršchi kraŕśki pomocnik, kiž w autonumym pokńožnym pśchedmjeśźe bydleśche, ź wobźwěźnjenjom źiwjenje wźał. Wón je pjeća ruku na žo śłožk, dokeź šo na cźejźi ranjeny cźujeśche.

S Wojerez. Boże śpźśe w nozy wokoło 1 hodź. śe šo na Drježdźańśkej dróhy pola Mateje Nudeje ź winu motoroweho kolesarja, kiž ź Wojerez pśchijédźe, cźejźe njeśtoje. Motorowy polesaŕ pśchijédźe bjes śwójźy a ź wulkej śpéchowośću a śajźe na dróhy, na kotrejź bźśche śtóśće wulki wobkhad do mlodeje holzy a ju nébdźe 20 metrow *dołoh wobmuśeźeśche. Holza cźejźo franjena leźo wušto.* Automobil, kiž nima pśchijédźe, holzu hnydom do wotkrjeńeje khorownje dowjeźy. Motorowy kolesaŕ bźśche śkótro pjany a budźe dźe šo dyrbjeć pśched śudom zamołwiś.

S Jauneho. Tudomny ratař Wódnaŕ je śwoju nédźe 18 jutrow wulku źiwnośćź na kranizowe towaršwo „Eintracht“ we Wjelśeji pśchedaŕ. Wódnaŕ je pak śebi nédźe 24 jutrow wulku źiwnośćź wot Loki w Radśchowje kupił a je ju 15. meje pśchewiźaŕ. Jako rumy pjenjes mjenuje šo 20 000 hrivnow.

S Rósbórka. We pośledńjej radnej śhromadźiźnje bźchu ź 13 hobuśtajowoh jenoź 12 pśchitomni. Pśchi wólbje mźśejśchanoth wotedachu šo 8 hłoźow ša wośchćeśchego mźśejśchanśkeho śekretara Knorrna (Jarowa). Ź wótśme popjeśli niebéźeh wupjeśnjenje, jena bź njepłaćźiwa. Trébnej dwóź tśeźźinje, kiž śtej ź wobkruśenju mźśejśchanoth nuźnej, njejtej pa połajźim śajźo dozpéłoj. Jenoźłóźnje šo pśchtja, so ma šo druha wót śtkawnje hacź ź łeźowośći blódaŕśkeho mśśchtra Henki wutwaŕiś.

S Khcźebuśa. Na Khcźebuśke-Sborjeśtkej jeźeźnjej namaka pjatk rano cźarowny wotkhladaŕ niedaloko źeźeźnjeho mosta pśchi ludowym parku zyle rośtuśkowane mnożje cźéło. S papjerow, kiž pśchi nim namaka, śpójna, so šo w morjenym we 2Mśtnjeho kravza Wilhelma Sommera ź Goldenśtädta w Mecklenburgśkej jedna. Wón je najśterje na pućowanju był a je źiwjenja łuty byk, dokeź je teź dléśchi cźaš bjes dźéła był.

Hospodarski rozhlad.

Póndźelu 21. meje 1928.

Barlinska burśa šawośta dale teź śandźenu hobotu świra. Efektowe kurły pośnuwachu. Najlépše dźenśa śeśandźenje śaśtapi. Śśuły pśchićeśtk ślojow wośtebje nadźiwnych kwicźnych śtrow na burśu wéźeše bjes śacźišcźa pśchwótanje. Wiki ź dołźinjeni a rentowymi tśeźinami wośtaju mźśne.

Produktowe wiki bźchu śandźenu hobotu dźe mźśne ale na dołatnych płacźinach wośtawachu. Źito wuchaŕ je zmałe žadne a potrjebarjo dyrbia prjedy abo pośdźišcźo šo jośtaraćź. Śandźenu hobotu płacźeśche zentnaŕ

w Barlinje

pšcheńcź 13,10—13,25 hr., rožki 14,25 hr. hacź 14,35 hr., jećmjenźu naśtajneho pak 12,60—14,50 hr., wowśa 13,20 hacź 13,50 hrivnow,

w tśerwijowym wikowanju

ja meju: pšcheńcź 13,92½—13,90 hr. a rožki 14,90—14,87½ hr., wowśa 13,80 hrivnow,

ja julij: pšcheńcź 14,35 hr., rožki pak 13,70 hr.

ja śeptember: pšcheńcź 13,55 hrivnow, rožki 12,57½—12,58½ hr.

Śswinjaze wiki w Hródku

bu pśichihodnu śrjedu 23. meje a śapožnu šo rano 947 hódź.

Pśchisłajicź pytaju

Źiwoth w Jenzach cźo. 5.

Šoźu do domu do Budyšchina Mśmarkowa haśa 8 delka.

„ dwórniśćeźowy hojeńcź w Lubiju.

„ Gertśchelka. Sahrodnika haśa 3 w Hródku.

„ Mźnćenka w Wiśkopizach. Budyśka dróha 24—28.

„ twójej dwór w Dažinku.

Pśchkaśćeka. Mźller w Bažinje pola Kamjenza.

„ Fichta w Wiśkopizach na Torhoschcźu.

Pśchanzerjow, Blźcherez schcźétkaŕka w Hródku.

Pśchkaśćeka. Metźger w Semoličach.

Pśchmaja Pśchcźeja, mlokaŕka w Bścźi Bodźe.

„ Schneider w Lohźi, Nowosatzśka dr.

Pśchrśćeho. Hanćźka we Szczepom.

Na pśchedań.

Pśchihotowanje do pjekańnje, we Wuśkich Debjezach 29.

Wos w Wiśkopizach, Waśdeć 20.

Wós pśchcźaju a śportny w Budyšchinje, Rybaśka haśa 11 śadni dom.

„ w Budyšchinje, Moritzowa haśa 10.

„ w Budyšchinje, na Tśišnika 3.

„ w Budyšchinje, Seminaŕśka 3 na Ewo.

„ w Budyšchinje, Sźukenśka haśa 1011 na Ewo.

„ w Budyšchinje, Cźornućhśka haśa 25 pola Kśyżerez.

„ w Kamjenzu, Haśchtrowśka dróha 12.

Pśchi ja puczowanje, w Budyšchinje, Moritzowa haśa 11 na Ewo.

Wuk ł pśchipnjeśchcźowanju w Kromśowje 12.

Jeja ł nałpadźowanju, Mźrcźin w Bukowje pola Barth.

Jeja, kurjatko a paty w Budyšcźanach 35.

Jeja, w Hródku, Mlynśka haśa 12.

Kóń we Wósporku, Dwórniśćeźowa haśa 41.

Khpan. 8 kokoschow a bźrny w Kubjchizach 28.

Khśata. Teschnizki młyn pola Hródka.

Śdźanu cźanu, pśchećźanu a wowśnu, kupcźi dwór we Wśćeźach.

Śtwu. Zimmer na Źidowje cźo. 202.

„ Mitag w Hródku, Lipcźanśka dróha 8.

Rośe bjes rohow w Wiśkopizach, Wuśka Kornećźeśka haśa cźišło 13.

Krowa, mjes 2 na wuhórk, w Kcźinje 46.

Cźejźnik w Hošku 10 pola Minakola.

Kóń, mlodej bóźy w Bścźi Rośtinach 16.

Kóń, mloda bójka, w Wiśkopizach 32.

Mśśo w Hródku, Drježdźańśke dróha 25.

Mźśe a koń, mlodej bójzn, Kośtkowa w Dubrawje.

Krowy wušokoćźuśelna podšobna w Kluśchu 48.

„ wušokoćźuśelna ź 3. cźeleźom w Bolborzach 4.

„ wušokoćźuśelna w Dorśchcźach 28.

„ wušokoćźuśelna na Źibowje 118.

„ wušokoćźuśelna w Kuncźerjach 12.

„ wušokoćźuśelna w Traubnje 26.

„ wušokoćźuśelna w Khrśćźeje 5.

„ wušokoćźuśelna, Schäfec we Honowje p. Hródka.

„ mloda bójka we Lojowje pola Hródka.

„ mloda w Dažinje 100.

Prošata w Darinje 8.

Śoudniśtwo na pśchešadźowanje

w Kamjenzu w kasarnach, kamorny dom maśchinśkich śtśelbow, twukoru 22. meje 1928 dop. w 9 hodź.: Schijaza maśchina, drastne powjeśchadło, bźśći, auto, žonjaze koło, śiejaźy cźahnik, kulach śławcha, 4,20 mtr. tkaninow na wobłek, elektr. lampje, bźśej, kredensy, 5000 cźigarow, niebéźśći wós, śujaśva, wušotowanje khśanje, pišaśke błido, khnowy śtoł, śudobjowy kamor a kobźa.

Škrowe depeše.

Produktowe wiki w Barlinje dźenśa dop. 3/11 hodź.: Wiki pśchićeśe malo twrświte.

Dop. 3/12 hodź.: Sśnadny wobrot, ale płacźiny žu śkrucźene.

Płacźiny na Barlinskich produktowych wikach.

Źito a wośiljowe symjo po tunt abo 1000 kg, hewak 100 kg.
Płacźiny po złotej hrivnje.

	19. 5.	18. 5.		19. 5.	18. 5.
Pšeńca	262-265	262-265	buny	23-24,00	23-24,00
rožka	285-287	286-287	woka	24-26,00	24-26,00
nal. jećmjeń	252-290	252-290	módre łupiny	14-15,00	14-15,00
naz. jećmjeń	—	—	žołte łupiny	15-16,00	15-16,00
wows	264-270	264-270	zerwdella	—	—
kukurica	234-237	232-235	repa. wosnźk	19,00	19,00
pšeńź muka	33-36,50	33-36,50	lany wosnźk	23,80	23,80
rźana muka	37-39,50	37-39,50	poen. mclasa	—	—
pš. wotruby	17,50	17,50	bźrnj. kruśki	25-26,00	26-26,50
rźane „	19,00	19,00	syno, 50 kg	2,00-3,00	2,00-3,00
lane symjo	—	—	rźana słoma	0,90-1,05	0,95-1,05
raps	—	—	pšeńź. „	0,90-1,05	0,95-1,05
hrśch	33-38,00	31-36,00	wowsna „	0,93-1,00	0,93-1,00
pjeluśki	24-24,50	24-24,50	jeźna. „	0,90-1,00	0,80-1,00

Płacźiny rźnecho skotu na Barlinskich skótnych wikach.

19. meje 1928. Płacźiny po centn. a zł. hriwnach.

Skótne druźiny a wozmamjenjenje.

Woły: 385.

Polnomjasne, wukormjene, najwjetśeje rźneje łódnośće hač do 6 lét	61—63
Młode mjasne, njewukormjene, starśe wukormjene	56—60
Mjenje wukormjene młode, derje picowane starśe	50—53
Mjenje picowane wśćeh starobow	44—48

Byki 503.

Polnomjasne, wurośćene, najwjetśeje rźneje łódnośćo	56—58
Polnomjasne, młódśe	53—55
Mjenje wukormjene młódśe a derje picowane starśe	50—52
Spatne	46—48

Jałojcy a kruwy: 846.

Polnomjasne, wukormjene kruwy najwjetśeje rźneje łódnośćo	49—50
Polnomjasne, wukormjene jałojcy najwjetśeje rźneje łódnośće hač do 7 lét	38—45
Starśe wukormjene kruwy a derje wuwite młódśe kruwy a jałojcy	38—32
Derje picowane kruwy a mjenje picowane jałojcy	21—24
Mjenje a spatnje picowane	—

Célata: 2360.

Najlépše wukormjene (2. druź.)	78—85
Mjenje wukormjene a tajke wot cyca (3.)	65—75
Spatne (4.)	50—60

Wowcy: 6312.

Młódśe a starśe wukormjene (1 druźina)	66—64
Starśe wukormjene (2.)	52—58
Mjenje wukormjene (Märzschafe) (3.)	50—55

Swinje: 13112.

Polnomjasne, wosebitych rasow a jich kśiżenjow, hač do 1½ lét stare	60—61
Wukormjene	59—61
Mjasne	56—59
Spatne	53—56
Rancy a kundrecy	53—55

Z Łužicy

S Wulkeho Schmonowa. Wumrét je na śajedźejenje je płumom śchtwórtk wjeczor 88 létny dośtawaŕ remiy a prjedawśki barbjeŕśki miśchtr Khorła Sperling. Sperlingowe dźiśche źebi wodu śwariś. Najśterje je płunowy honac, wotwjeŕił, potom pak płomjo śapałiś njeźe. Teź horuź njeźe na wjerjat śtajił. Dokeź je jara śtaryź, je šo na śoźo śydowy a wuźujny. Tak njeźe pytnył, so ja płumom śujerdśi a šo na taźe waśchnje śajédźejśi.

S Dźibrachecźiż pola Biskopiż. Tu chżyjsche motorowy kolesaŕ sapschahej a kokojeldnemu, kiž jemu napschecžo pschijedże a na lewej stronje jedsesche, wujeźe. Nadobo winy so kolesaŕ na prawo, bu ſ koka cźišnjeny a skama žebi nohu.

Ze Sakskeje a dalšich krajow.

* S **Wulkeje Hartawy.** Sčrjedu popołdnju wokoło 2 hodź. pschicźahny nad nasčit wjeź a wokolinu jewjedzo se žołtym deschczom. Błysk dyri do diweju zementoweju stołpow jeneje villoweje leżowmoteje znapschecża dwórnitschcża a wobschkodźi powodowy grót nad stołpomaj. Krótko po dyrjenju wulwosta elektriski prud. Wšesche tak cźima, so dyrbjachu žebi ludźo we wschelakich bydlenjach žwežu sažwjećeć.

* S **Plawna.** (Schtyri porsty zhubił.) W jenej tudomnej schatowej fabrizy pschiźe 24letny krawčik ſ prawet ruku do maschiny, kiž jemu schtyri porsty dospołnje wotrěsny.

* S **Löwenberga** w Schlesyskej. (Ssamomordarstwo 14 letnjeho hólza.) Jako na dnju Božeho spitcza rěsništ mišchtr Koinka do konjenza sastupi, namaka tam swojeho schtyrnaczełetnjeho žnua sa dybałaczne rubischko wobwěžowaneho. Nieje snate, schto je hólza, kiž wot jutrowa pola swojeho nana rěsnistwo wukuje, do žnjerce hnało. Koinkowa mandželska leži hižom dźeschi cźaš chora a dyrbjesche

Strowotnistwo.

Koschaty rosrask.

Koschaty rosrask (Ehrenpreis) kacź. Veronika spizata, roseje w lěsach a kčeje wot junija hacź do augusta. Tute želo je hižo dawno jako jara snate. Ma podobnjte kopjeschka a módre kitkate kčenja. Koschatoho rosraskowy cźaj nam w hubje lóhko ſlimy rospuschcźi a wutżiwa žo pschecźiwo žuchocźinje a wicźi.

Praschiwy.

Prajschiwy rosceje w lěsu dźiwi a w sahrodach płahowany. Jeho kopjena mózeny wutżistchene jako cźaj picź, schtóž je wołsebje dobry žrědk pschecźiwo wschelakim puchorjowym khorosćam. Kopjeschka maju so dróbne rosckacź a někotre mjeńšchiny powarićź. Na to mózeny cźaj nacź wutroby rano wupicź.

Truskalzy.

Schtó by žebi myślił, so truskalzowe kopjeschka też wustrowjazu móz w žebi khowaju. Truskalzowe kopjena, wšo jenoż lěsne mamy w mezi hromadźicź. Jich cźaj je wołsebje žkałym dźěćom jara ſtrowy. Mózeny też kopjeschka ſ mlokom warićź. Płody žame žu jara ſtrowe a cźišcza krej. Truskalzy žame ſ mlokom warjene placza jako dobry žrědk pschecźiwo ſoldkowemu kamjenjej a jatrownym khorosćam, kotrež žu ſcźełkowki hubjeneje krewje. Też mózeny truskalzy ſ winom měšchane wutżiwacź.

mjeńšnych městnach, puczišcach abo brjóhach. Kampowe

Kampowe ſelo.

Kampowe ſelo (Königskerze) rosceje na skałach abo kaželo kčeje wot julija hacź do augusta. Lěsna khampa (Waldkönigskerze) je jenu podobna ale je wo něschto mjeńšcha. Jako wustrowjazu žrědk žu kčenja a nałožujeny je jako cźaj pschecźiwo kaschelej, schijibolenju, kataram, ſaſlizenju wutrobna a hdyž nam duch pobrachuje. S wotwarom khampy mózeny žebi cźežke rany wopłokowacź abo dła wulkich ranow ſprotnjene ſtawy myć. S wobſtajnym myćzam a kupanjom w khampowym wotwaru žo bórſy wustrowimy.

Lipowe kčenja.

Lipje mamy dwě, wulkolisčatu abo drobnolisčatu, tak njenowanu lěcźnu lipu. Wulka kopjenjata lipa kčeje wokoło dwě njedźeli prjedy hacź makokopjenjata lěcźna lipa. Wobě mateř žamžnu hódnotu. Kčežnja, kotrež naschcźipamy, dyrbimy w chłódku žuschicź. Lipowokčenjowy wotwar pijemy tehdom, hdyž žmy ſynu pschentrěli a chcemy-li žo prawje wupocźicź. Mała schalka ſ jenomu raſej dožaha. Žo žrjedu ſ pjatemu raſej do operazije podacź.

Mlócź.

Mlócza drje na naschich kuſach a ſahrodach wschudże dožaha. Tola schtó by žebi myślił, so wón też do lekarſkich roſtelinow žkuſcha. Mlócze mózeny wuſuſchcźeć a jako cźaj warićź. Tajki cźaj cźišcźi krej a dapomha k tomu, so nam jědź lepje ſłodźi. Cźaj ſ mlocza, cźišcźi žołdk, pluza a žiwotne ſmutskowne organy. Tola też mózeny mlócźne kopjenja nałéto jako ſołotej jěſcź, chcemy-li žebi krej wucźišcźeć.

Přilopk.

* **Žonſka leci ſ Londona do Kapſtadta a wróco.** Snata jendźelſka lětarka Lady Heath je ſchtwórtk na Croydonſkim lětanišcźu po'a Londona ſe žiwojim lětadłom pschišłajiła a ſ tym žiwój 10 000 mil dałoki lět ſ Jendźelſkeje do Południſcheje Afriki a wróco wobſamknyła. Lětarku ſ wulkim holdowanjom witachu.

* **Wikowarjow ſ holzami pschi němſko-pólſkich mjezach ſajeli.** Wólſka namjelna polizija ſaja w Benczenje Warſchawſkim zwólhu wikowarjow ſ holzami, kotraž chcyschе runje schtyri 17-18lětnje holzy pſches Němſku do Antwerpena dowjeſć.

* **Kaſchcźe cźeſkich kralow.** S Prahi žo pisče. We kralowſtim rownišcźu ſ Swi. Witoweje zurkwje je pſched krótkim wotſebita wědomoſtna kommiſija kaſchcźe cźeſkich kralow pſchepytowała. Pschi tom je žo ſwjeſźiło, ſo žu nopy Korle IV., Jurja Podjebradſkeho a krala Ladiſława jara derje ſchćerjane. We taſchcźu Rudolfa IV. namakachu poſtrocźanu tobołku, we kotrejž běſche kralowa wutroba a nimo teho ſkěbornu torokku ſ jeho noſami. Sčmjerne powoſtanki kralow położichu do zynowych kaſchcźow, kotrychž wěčo je ſchtleńcźane, tak ſo może powoſtanki tóhdy wothladacź.

Najnowiše z cyłeho swěta.

— **Schkrowa powěſć wo wjedrje ſa jutſchu wutoru:** Njewobſtajne, ſchcerjate, khłódne. W Jendźelſkej rjenje ale ſyma.

—

W Halli je ža žobotu pschedwjezor wólbow do němſkeho žejma krwawny podawk ſtał. W nozy k njedźeli, krótko po 1 hodźinje, žu kommuniſtojo do pschihwišowarjow prawizownych ſtronow ſtrašyli. Pjecź krócź žo wuſtrěli, ſ cźimž žo dwě wožobje cźeſko ſranjeschcźi. Polizija někotrych bicźkow ſaja. Też na někotrych druhich měſtnach k pukam dóńdże. Mjes druhim žu kommuniſtojo ſtudjowaneho aſſeſora ſwonka žłužby Herberta Schulza, hdyž ſ nazionalneje wólbneje ſhromadźiſny pschińdże, nadpadli a tak dołho do njeho ſ latami bili, hacź bjes wědomja na ſemju padże. Potom hiſchcźe na nim teptachu. Cźežko ſranjeneho aſſeſora do khoſrowanje dowjeſechu, hdźež dyrbi žo na nim operazija wuwjeſć.

*

W Barmenje žu žo nazionalni ſozialiſtojo (Hitlerjo) ſe žobuſtawami něnſkoſtatneje khorhoje do pukow dali. Jedyn muž němſkoſtatneje khorhoje žo na hłowje a kolenje, dwě džeſći, 9 a 14 lět ſtarej žo cźeſko na bjedrje a kolenja ſranichu.

*

W Landawje žo žobotu wjecźor kommuniſtojo do ſhromadźiſny nazionalnych ſozialiſtow (Hitlerow) dobuchu a rěcźnika, wuczerja Bürkela, porańchu. Mjes kommuniſtami a ſalutnymi ſchkitarjemi k pukam dóńdże, pschi kotrychž žo tež ſ kulkami ſtrělesche. Sa někotre wokomiki zyłu nadobu a wokna rosbichu. Żandarmojo a polizijojo mózachu hakle ſa někotre hodźiny njemjer potłóčcźeć. Dweju nazionalneju ſozialiſtow žmjercź ſtraſchnje a 20 wožobow lójo ſranichu.

*

W Małej Aſiſkej žu w Demirdźi pjecź podſemſkich ſtorkow ſacźuli. — W Kaneatzy w raniſchej Aſiſkej je ſylne ſemjerzenje było. S dobom w Kalygerſkim jězoru ſchwabłowy plun rosbuchny, ſ cźimž žo woda ſojedožci a žoł rybu morichu.

*

W Bratwnſwilu w Pennſylwanſkej w połnožnej Ameriſy je ſo ſ rosbuchnjenjom ſtych powětrow 32 hórnikow morilo. 141 žo hiſchcźe njeje namakało. 9 hórnikow žu žiwych wulkholwali.

Listowanje.

P. Sch. dołholětny cźitaŕ Sserbſkich Nowin we Sch.... Sdźełcźe nam Waſche mjeno, potom Wam hnydom wotmołwimy. Poła naš Waſche mjeno nichtóń njeſhoni. Schtóž chce něſchto wot naš wjedźeć, dyrbi nam też ſwoje mjeno prajicź. Tehodła njeproſchemi na kermuſchu njepſchiňdźemy.

Towařstwowski powěſtnik.

Budyšin. „Bjesada" skhadźuje so kóždu póndźela w Serb. kofejowni.

Budyšin. Tow. „Nadźija" ma wutoru wječor 1/2 9 hodź. spěwanje w Serbſkim Domje.

Budyšin. „Sokołki" zwučuja přich. srjedu wječor we 8 hodź. w Serbſkim Domje. Dla noweho zwučowanja maja wšitcy přińdź.

Nawječorny wokrjes Sokołow ma 31. meje w Pančicach 1/2 9 hodź. wokrjesne zwučowanje. Potom wokrjesna zhromadźizna. Zast. načolnik.

Pančicy. Sokołske dźěći nimaja wutoru ale srjedu po swjatkach zwučowanje.

Spěwarska kupka „Lumir" ma srjedu, 23. meje pop. 4 hodź. w Serbſkim Domje pruhu za koncert. Po njej serbske reje. Spěwamy slědowace khory: „Zerja" čo. 1, 5, 13, 14, „Wulka lubosć" čo. 6, 15, 17, 29, „Tow. spěwnik" Krasna družka a Idylka ze „Skowrončka". Njezapomńće spěwniki.

Bjarnat Krawc.

Hłowny redaktor a zamołwity za politiku. Marko Smolerſ w Budyšinje. — Za lokalny dźěl a feuilleton: A. Dučman w Budyšinje. — Za hospodarſki dźěl: Arnošt Bart w Brěžyncy — Za nawěſki: G. Janak w Budyšinje. —

Wólbne wunoški w Serbach.

Wjeſ	Sozialdemokratiſka ſtrona	Nazionalnorodna lud. ſtrona	Centrumſka ſtrona	Němſka ludowa ſtrona	Kommuniſtiſka ſtrona	Němſka demokratiſka ſtrona	Kraina ſtrona němſkeho žrěwjeho ſtawa (Volksd. Partei)	Narodnoſocial. němſka wjeſnjanſka ſtrona (Hitlerowa)	Němſka burſka ſtrona	Ludowy	Mjeſanſko-nacionalna burſka a wjeſnjanſka ſtrona	Ctrona ta ſa ome prawo a nadobnoſcźenje	Stara ſo-ſachſowſk. ſtrona	Zežela ludowa ſtrona	Němſko-ſocjalna ſtrona	Kčeſćij.-ſocjalna ſtrona	Sakſki wjeſnjanſki lud	Němſkonarodna ſoc.-dem. ſtr.	Němſka ſtr. kčij a kjawan.	Pěſtna ludowa ſtrona	Ende der ſa ſakſob. pjeſne ſtrony
	1	2	3	4	5	6	9	10	11	12	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Budyšichin	6543	3554	791	3050	1751	1624	1362	460	7	20	17	372	565	137	40	28	93	18	324	1	—
Budestezy	347	144	33	77	143	54	88	3	—	1	—	11	16	26	2	—	99	—	9	—	2
Wulki a Mały Wjelkow	154	135	10	88	27	22	16	19	—	3	1	9	4	4	—	—	45	—	10	—	2
Khelu	34	19	11	6	4	1	2	1	1	—	4	1	1	38	—	—	19	1	—	—	—
Šwinańnja	2	1	23	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	18	—	—	—	—
Khrósćicy	11	13	43	3	4	8	8	—	1	1	2	—	1	59	1	—	19	—	—	—	1
Wudwor a Kosarzy	9	9	13	11	2	—	7	3	—	—	—	—	1	59	1	—	19	—	—	—	—
Jawora	6	3	10	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	19	—	—	—	—
Mak. Wožuſk, Njeradezy, N. Dwór	26	4	2	—	1	—	—	—	—	—	—	2	6	2	—	2	58	—	—	—	—
Želza	12	6	2	1	2	3	4	1	—	1	—	—	2	1	—	—	58	—	—	—	—
Kukow a Pančicy	40	11	178	7	3	11	6	1	—	—	1	—	2	113	—	1	48	—	—	—	1
Lejno, Cźažeźy, Buczišczy, Sejicy	12	16	12	2	5	2	4	2	2	—	1	3	2	42	—	—	48	—	—	—	—
Mikočicy a Wětrica	16	3	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	—	—	18	—	—	—	—
Nukniza, Prawocicy, Kapschin	1	—	4	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	16	—	1	51	—	—	—	—
Wotrow	3	3	21	6	5	—	3	—	1	1	1	—	—	67	—	8	—	—	—	—	1
Worklecy	30	3	32	7	6	5	6	10	—	1	2	1	1	185	—	—	14	1	—	—	—
Wochoš	62	106	5	3	6	2	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—
Camina pola Radw.	10	1	7	2	8	—	—	—	—	—	—	—	1	23	—	—	22	—	—	—	—
Strója pola Hucźiny	40	5	—	2	13	11	2	1	—	—	—	—	2	6	1	—	56	1	—	—	—
Pokpiza, Kitšicy	33	5	—	6	23	8	3	—	—	—	1	1	2	17	—	—	—	—	—	—	—
Drožkši	33	11	—	3	50	2	21	—	—	—	1	1	1	5	—	—	22	—	—	—	—
Dobrojicy pola Njeſw.	3	7	2	1	—	—	1	—	—	2	—	—	—	77	—	1	6	—	2	—	—
Konjezy, Schunow	7	7	22	4	1	7	3	—	2	—	3	2	3	91	—	—	66	—	—	—	—
Budyšchink	19	23	—	9	1	1	8	—	—	—	—	1	2	6	—	—	10	2	—	—	—

Weidlicźec pjelšcinowy dom w Halštrowje

Pjelšcinowe wěcy jara tunjo!

Dokelž sym na masy wjele nakupował, namakaće pola mje nětkle najwješi wuběrk kožuchow a hotowych pjelšcinowych wobsadkow kóždeje družiny a derje přehladane.

Dawam nětkle na wšě předawanja pjelšcinowych twerow

5% lěcźeho wosebiteho rabata

Stóž z hotowymi pjenjezami płaći, dostanje

dalše 5% zniženja

Dawam potajkim

10% rabata!

Možeće tež po 6 měsačnych dźělbach płaćić a dostanjeće tehodła tutón lěcźny rabat. Njeskomdźeće tutu přijomnu składnosć, kotraž so Wam ženje wjacy njeposkići!

Pytam

serbsku swójbu

bjez dźěći abo ſtaršu žonu, 10 mjeń. wot cyrkwin. wsy, kiž chcedża so na wotpočink pod. a kotrež móhli mi **1-2000 hr.** k dotwarjenju na 1. hypoteku požčź. Dalšo zhonźe w S. Nowy

Gardiny

wot krucha a modrowe wokna we wulk. wubjerku a jara tunjo

Kurt Erler w Budyšinje na Žito. wikach 14 znapřeća „Złotego Niwżdy".

Słoma

naležna a nazymna a syno je na předań

w Cornowje S p. Pomorc

Wozwjewjenje.

Mi słušacu firmu **M. E. Schöne** sym na sěsć lět na knjeza překupca **Alwina Sindu** w Kamjencu přenajał.

Poručam so za přiwožowanje wuhla, najlěpšeho twařskeho pěska a tajkeho do zahrody, ke kupowanju a předawanju słomy, k wuwjézdźowju najatych jězbow; poručam so dale wšěm wobydlerjam z města a ze wsy a přilubjam najsprawniše posłužowanje.

Z počesćowanjom

B. Schöne

W Kamjencu, dnja 19. meje 1928
na Wettinskej drózy 6

Nowe telefoniske přizamknjenje: Kamenz čisło 451

Přistojna

holcu do domu

kotraž je hižo służiła pyta k 1. junijej knj. dr. Jenčowa w Budyšinje na Hošichasy 46

Serbske křćeńske lisćiki

Serbska knihańnja

w Serbskim Domje w Budyšinje

Wot wutory 22. 5. mam wulki transport rańošpruskich młodych wysokosćelnych a nowodójnych

kruwow a jałojcow

a někotrych **bykow a jałojčkow** jara tunjo na předań.

Hermann Priemel w Kulowje

wikowarja z płahow. skotom / Telefon čo. 4

SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

Za nawětki, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotedać, płaći so za mały rjadk 30 złot. pj. Wobdźełnje so stajace nawětki a tabele so wyše wobličeja. Za reklamowy nadpis z rjadk płaći so 60 złotych pj. Rabat po tarifje. n u

Čisło (Nr.) 118 — Budyšin — Wutoru, 22. meje 1928 — Bautzen — Lětnik 87

Němski sejm wulkeje koalicije.

Pjećh njedźelskich wólbach w Němskej je so khětry dźěl wuspěwerjow wot stronow, z kotrychž so poźdźenje němske knježerstwo tworješe, wotwobroćiło a so k stronam lěwizny pśichdało. Němskonazionalni, němska ludowa strona a centrum su milijony hłosow zhubili. Wjele tajkich, kotrjž so dotal k němskonazionalnym a ludowej stronje źěrjachu, su, dokelž k stronam lěwizny nimaju dowěrjenja, so k hospodarskej stronje pśichłonyli. W tejle stronje so najwěcelakorjuńše zajimy (interesy) sastupuja, kotrejž žeby luźo najpśecejwo wěcja. Hospodarska strona je tohodla pjećh wothłosowanju w žejnje jara thablate stejiscnjego pozdźerała, a njeje dozhła na žane politiske sadby zakóženja. Pola druhich politiskich stronow wona tehodla wjele nadźeju njetrjeba.

Z kajkich stronow so nowe němske knježerstwo wutwori? Zdyby dyrbało jemu sozialdemokratoja, demokratoja a centrum pśistupiś, by jemu k absolutnej wjetšinje, kotraž 245 hłosow wuznija, 6 hłosow pobrachowało. Tohodla budźe wažne, so so za nowe knježerstwo němska ludowa strona dobudźe. Hač k tejle koalizyji dóńdźe, wot programa wotwisuje, kotryž sozialdemokratiska strona za nowe knježerstwo nastaja. Sozialdemokratiska strona dźe se swojimi 152 mandatami po žylnosći wjchě druge politiske strony pśechadźowaje, tola wona wě, so bjez njesozialistiskich stronow žane knježerstwo njeje móžne a so dyrbi tohodla so po žadanjach tychle stronow swoje žadanje stołicś.

Strony nowcho němskeho sejma.

Po wuchmurjenjum wotsewjenju je so njedźelu pśichwólbje za němski žejm 30 592 442 hłosow wotedało. S nich su dostali:

Sozialdemokratojo	9 111 438	hłosow	z 152 mandatami
Němskonazionalni	4 359 586	„ „	73 „
Centrum	3 705 04	„ „	62 „
Kommunistojo	3 232 875	„ „	54 „
Demokratojo	1 492 899	„ „	25 „
Bawerska lud. strona	936 404	„ „	16 „
Hospodarska ftr.	1 391 133	„ „	23 „
Nazionalni soz.	806 746	„ „	12 „
Němsk. katarska ftr.	480 613	„ „	8 „
Landbund	199 491	„ „	3 „
Sächsš. naz. rat. ftr.	770 100	„ „	13 „
Lud. prawna ftr.	480 978	„ „	2 „
Sakski wjesny lud	127 633	„ „	2 „

Wšykne druge politiske strony, kotrejž na wólbnej zedli njejachu, njejsu žanehu mandata dospołe.

Nowy němski žejm so w druhim tydźenju junija sejdźe, dokelž budźe dokóńcnjy wunoški wólby hakle pśenjec tudy junija swěśeny. Wšykne njesozialistiske strony mjenju, że ma so sozialdemokratiskej stronje, kotraž je najwjetšche wólbne dobyjcze sejinika, pśednosć dacź. Sśmě so wobjadnakć, so němski president najpśiwótrjy pśichodźujcy sozialdemokratiskeje strony pśichźima a jemu źdźeli, so dyrbi kandidater, kotrehož sozialdemokratiska frakzija němskeho žejma namjetnje, poručeć, jo by nowe knježerstwo wutworił.

Wólbny wunošk za pruski sejm.

Po dotal znatym wólbnym wunoščkach pśichi wólbach za pruski žejm su dostali — w spinkach () je ličba w poźdźejšim žejmje:

Sozialdemokratojo	5 453 392	z 136	mand. (114)
Němskonazionalna ftr.	3 263 947	„ 82	„ (109)
Němska lud. strona	1 597 668	„ 40	„ (45)
Centrum	2 745 547	„ 69	„ (81)
Kommunistojo	2 229 176	„ 56	„ (44)
Hospodarska strona	859 217	„ 21	„ (11)
Nazionalni sozialistojo	345 619	„ 6	„ (—)
Němska katarśk. ftr.	89 027	„ —	„ (—)
Sakowski naz. blok	204 240	„ 2	„ (—)
Němska rat. ftr. a landb.	276 646	„ 7	„ (—)
Němski Hanoverjan	187 953	„ 5	„ (6)
Ludowa prawna strona	234 039	„ 2	„ (2)
Zwjazk		—	
Centrum w delnjej Sakskej	124 265	„ 3	„ (—)

Po tychle ličbach śmjeje dotalna knježerstwowa koalicija, wobstejaca je sozialdemokratiskeje, demokratiskeje a centrumskeje strony z 229 hłosami mału wjetšinu. Ličba kandidatow w pruskim žejmje 450 wučinja.

Wólbne wunoški w Němskej.

(Stónčenje.)

1 = sozialdemokratojo, 2 = němskonarodni, 3 = centrum, 4 = němska ludowa strona, 5 = kommunistojo, 6 = demokratojo, 9 = hospodarska strona, 10 = nazionalsozialistojo, 11 = němska burska strona, 12 4 němsky ludowzy (Völkisch), 15 = kschesćansko-nazionalna strona, 16 = nahódnoscjerjo, 17 = stari sozialdemokratojo, 18 = Sserbska ludowa strona, 19 = němsko-sozialna strona, 20 = kschesćansko-sozialna strona, 21 = sakscy burjo, 22 = njewotwisni sozialdemokratojo, 23 = wobkedźerjo kněžow a ležownoscjerjo., 24 = pólska ludowa strona, 25 = ludowy blok z inflaziju skhodowanych.

Ličby w kłamorach su wólbny wunoščk wot 7. dez. 1924.

Hornjobayerski-Schwabenski wólbny wokrješ:

1: 264 592 (207 859); 2: 72 717 (144 846); 4: 36-856 ((21 032); 5: 49 596 (70 580); 6: 28 427 (33 513); 7: 36 715; 10: 72 069; Bayerska burska strona 193 617; Bayerska ludowa strona 377 720;

Delnjobayerski wólbny wokrješ:

1: 85 564 (71 580); 2: 19 351 (30 735); 4: 7654 (6818); 5: 12 417 (23 968); 6: 10 498 (12 527); 7: 9416; 10: 19 783; Bayerska lud. strona 246 294; Bayerski burski swjask 137 972;

Frankenski wólbny wokrješ:

1: 350 865 (327 218); 2: 229 513 (297 388); 4: 23-844 (16 724); 5: 37 921 (46 053); 6: 46 924 (54 604); 7: 44 176; 10: 101 519; 16: 15 946; Bayerski burski swjask 28 000; Bayerska lud. strona 312 390;

Pfalzski wólbny wokrješ:

1: 119 554 (115 547); 2: 11 434 (19 060); 3: 108-764 (50 124); 4: 60 555 (101 471); 5: 29 136 (34 951); 6: 16 124 (28 937); 7: 16 951; 10: 23 285;

Drježdźansko-Budyski wólbny wokrješ:

1: 400 456 (371 560); 2: 117 993 (234 086); 3: 14-003 (15 338); 4: 112 140 (146 468); 5: 105 860 (64-669); 6: 61 564 (80 328); 7: 80 625; 10: 19 254; 16: 15: Altsoz. 17 251; Sserbska lud. strona 2337; Sächs. Landvolk 61 948;

Lipsćanski wólbny wokrješ:

1: 278 902 (258 872); 2: 49 833 (133 517); 3: 4409 (4895); 4: 98 113 (133 413); 5: 121 319 ((90 830); 6: 45 227 (54 380); 7: 53 030 10: 14 595; 16: 31 234;

Kamjenicko-Zwitkowski wólbny wokrješ:

1: 319 977 (305 941); 86 639 (179 195); 3: 5120 (5669); 4: 105 762 (128 670); 5: 154 149 (138 949); 6: 35 000 (55 514); 7: 98 394; 10: 41 575; Sächs. Landvolk 26 498;

Württembergski wólbny wokrješ:

1: 272 043 (240 819); 2: 71 678 (129 488); 3: 235-208 (278 360); 4: 63 517 (67 645); 5: 83 120 (96 169); 6: 109 965 (128 769); 7: 14 971; 10: 21 737; 16: 42-078; Burja a winizarjo 189 491;

Badenski wólbny wokrješ:

1: 204 000 (198 593); 2: 74 000 (88 978); 3: 298-000 (343 698); 4: 86 000 (97 719); 6: 64 000 (92 535);

Hamburgski wólbny wokrješ:

1: 255 077 (203 431); 2: 88 918 (136 510); 3: 10-759 (10 913); 4: 95 708 (83 059); 5: 116 121 (90 250); 6: 80 350 (78 923); 7: 16 363; 10: 17 753; 12: 2281; 16: 3830; VSP. 1101.

Spuščenje cyrkwińskich dawkow 1928.

Wobličenje zyrkwińskeho dawka po němskostatnym dochodnym dawku wěłce krutośce wopśijija. Sakśke evangelutherske krajne konsistorstwo je tohodla wobsamkło, so jimó so zyrkwinśti dawk na jenu sniżiju, kotraž je sa pśichnoschi k wikowańskej a pśichsmyknjowej komorje pśichdpikany. Tež 13. krajna synoda je so w swojim połedniim posyhdanju na tole stejiscnjego stajiła. Krajne konsistorstwo je tohodla poručiło, so jimóžda zyrkwinśke pśichsyhdstwa po žanym namjeśe, sa kotrejž nieje žaneho rozłoženje trjeba, zhromadny zyrkwinśti dawk tak wobliczeć. Wichtigy k zyrkwinskemu dawku powinowaći pak pravo wobkhowaju, so smědźa w zakoženych padach wo to prosyć, so by so jim zyrkwinśti dawk smjeńšichił abo zyke spuścził. Wot zyrkwinskich pśichedstejicjerjow a sastupjerjow zyrkwinskich gmejnow wschak so worzakuje, so do taśich próstwow jenož zwola, když su na dospahaje waschnje zakożene, a so na pśikład wo wobjeje njepśichódne hospodarske wobstejnosće jedna, na kotrejž so pśichi wobliczenju dokhodneho dawka njeje dźiwało.

Katastrofa jědoteho plyna w Hamburgu.

Njesboże z cjeźkimi ześehowanami je so sandźenu njedźelu w Hamburgu na Bebellu, a to na dwórnej drohy w chemiskej fabrizy Hermanna Stolzenberga stało. Na skladowanischcju tejele fabriki běchu z fosgenom pjelnjene ćuźdeła a testajanc, z kotrychž běchu so najtkerje, dokelž bě so plun ze cjopłotu rossćerił, wela puśeczśe. Někotsi blizko fabriki bydlaze ludźo, abo kotśiž nimo městna njesboża pśichadźechu, su jědowity plun dychajo cjeźko sćerpili. Pjerjo se sfkorjenych su hižo wumrjeli. Wobmjerowa wobora we tu chwili wuczahowazemu dymej z ammoniakom wobaraca pyta. Też we Wilhelmsburgu, když je so to wětśikom jědowity plun pśichinał, su někotśi ludźo skhorili.

Jědowity plun zakoženje stutkowaśe. Ludźo jako morwi na semju padachu. Wobydlerstwo so do hrohy da. Ličba ludźi, z fosgenom sajedojecjenych, njeje hišće zwěsćena. Do khorownje źiwj. Kurja běchu hač do 2 hodźin pódźelu rano 32 wozłobow pśichwjesili. Se sfkorjenych je jenož dźeł w žnjerstnym straśe. Na Bebellu su po pomjerjenosći wyschnjose wobydlerjo někotrych dróhow dyrbjeli swoje bydła wopuśćeć. Hač dotal je 11 wozłobow na jaśedojcjenje wumrjeło.

W jenym cjoknje na kanalu so dwaj młodaj wudźerjej z plunowej zołmu pśichelkwatowatej a dyrbjeschtaj so jako morwaj wotwjesć. Na tamnej stronje kanala so městny muśchr, jeho žona a jeho žyn sajedojcjachu.

Popołdnju běchu mjenili, so je strach mimo. tola wjecźor so strach sbórschi. Wobnjowa wobora dyrbjesche druhi króć k městnu njesboża wuczahnyć. Wobnjowi woborownizy z swulkim žnjerstnym strachom dźěłachu, dokelž plunowe maśki strach njewotstronichu.

Wšykne so dostawaze khorobne automobile so na Bebel a na Wilhelmsburg sfasachu. Dźiłaćeriki samaritśi swojaś swoje kolonny do Hamburga a Wilhelmsburga pósłu. Harburgski policajski president je 100 muži policije na pomoz pósłał, so bychu pśichi wopuśćenju hydłow pomhali. Wobydlerjo najbóle wobrozenych gmejnow so we wuczahowańcach Hamburgsko-Amerikanskeje łódźnistwe cźary samjesća. Druhi dźeł je pśehebnyk w khorownjach namakał. Pola ratarjow a mlokowych pśechadowańcow su wschitke mloko sebrali, so bychu je khorym sapuściśeli. Wobydlerjo hišćece rano w 3 hodźinach na dróhy stejachu. Njewědźa, do kotreje strony plunowa mšećel poleći, njesboże może kóždy wokomik z wobrozenjom wšitka druhej stronje hrozyć. Lüneburgska němskostatna wobora dyrbi so, jeli so budże trjeba, na pomoz sawołaś, so by pśichi wupraždnjenju wobydlenjow pomhała.

Jogen je straschny jědowity plun, z kotrymž su so sa cźoh śwětoweje wójny sa němsku artilleriju bomby je žołtym śichjom pjelnile. Podawk w Hamburgu dyrbjał so jśed němski žejm a Swjaty Ludow w Genfu pśichinjeś. Dźakanje taśeho a podobnych plunow dyrbjało so we wschich krajach śwěta je žnjerstnym khłostanjom sakajaś.

Revisijowy šemowy proces Schulc—Klapproth.

W śrobotnišchim poseźenju revisijoweho šemoweho procesa Schulz—Klapproth so redaktor Knüppel źiłyschejše, kotryž je, když su feldwebla Gädicku słonzowali, we meji 1923 jako offizjer źiłał. Swjedź je jara njewěsći a njemóže so na wóznišche wěsy wjazaj dopomnjeć. Swjedź je halle z kommandanturu wo pśeseźowanju bróńjow šonił. Hejtman Lindig je jemu poručił, so dyrbi Gädicku jaseć. Hdyž je do Czernowjskeho forta pśichjechał, je jenm wobstorzenu leutnant Hein sdźělił, so je Gädicke ljes wědomja, a so je jeho Klapproth bił. Swjedź je potom Gädicku do Küstrinskeho lazarata dowjesć dał. Swjedź praji, so je jas žano general Seeckt pódpěchał, žeby dźěkowny kommando wobkładacź. General Gudowius k tomu praji, so je to njemóžne. Swjedź Daltkowski pak chce so tehomuniža z wěstośću na to dopomnjeć chcyć a je so pjeza wobzbinjeju pśichedstajił. Praji, so je sebi Seeckt dźěkowny

kommando wobhydlał, přjedy hač je general Gudowitz do Kamjenca přischol.

Hdyž so wšo to jednanje, hdyž so potom general Gudowitz a general Tešner zhromadnje khwalachu, wočuji Sack so šwjedkow prascha, hač staj ludźi dźěłowoho kommanda ja wojakow mjelej abo nic. Swědkaj přejitaj, jo staj ludźi dźěłowoho kommanda **ja wojakow mjelej a z nimi tak wobchadźałaj.** Wyšischze kommandowske mjenja nemjekostatnje wobeju **pak** ju tuch ludźi jako cyšitych dźěłacerjow pischistajiše. Wobsebje kommandowske mjenja ju **pak druhi nahlad** mjeli. Wšjeze ju pischiluschnizy dźěłowych kommandow moralisce prawo mjeli, so **jako wojazy** njeby. Na to zajmujeć nemjekostatnje woboru, wyšchk so Haumerstein, do pischehkhichenja sapischmnje. Wyšchk so Haumerstein a generalow prascha, hač je so na pischluschnikow dźěłowych kommandow wojerski dissiplinarny zakon nałožił a so dyrbjeli wojerske swjasanske wospjetowanja podhladować a wšudźaj prajitaj, so je to njeje staka. Wobkorjenu pischi leutnant Schulz na tónzu prajt, so je w lěcu 1920 pischiluschnizy dźěłowych kommandow jenoje njeje jako dźěłacerjo, ale huhdom jako wojazy pódlatali.

Wobkedźenje lětadła „Bremen".

Hdyž so je St. Johnsa na Nowofundlandzkej powe, je lětadło „Bremen" njedźelu. Hdyž je pjatało wulećeć, je wjetr tak wusokosce k jemi padło a so wobschkodźiło. Schkody mochachu nětkole hodźiny lětadło wuporjedźać, dokelž wobjamkny, so z nimi do powětra pischećeć. Wobsedźerjo Melchior a dr. Cuisinier motor znowa wuzkuschachu a krótka pched 11 hodźinami lětadło wuletachu. Wjetr wušokosci pak so lětadło zakhabkowanju dele padze. Powschitkownje so hdźachu, zo lětadło hrjadźaj zerasłyło. Pukaja pak so, so wšitke hrjadźele tuchle zranjenje poćerpiłoj, kotrejž jim dowolichu z nimi do padze z motorskim zjednanju do Ratafo. Hdyž so wumudla ja „Bremen" domjesć daš.

Wjele wobsedźerjow powěsći je so lětadło „Bremen" tak wjele nadźichkožiło, so so njehodźi w Greenly Island wjacy wobsedźerjej. Wona so tohodla roseberje a z fódzu wotnjese.

Amundsen wo šledźerskim leczenju „Italije".

Sse wo leczenju „Italije" rosrěčuje je w Oslu Roald Amundsen praji: Powěsć, so kraj Miklawša wjele namakaš, je mje pschestrašila. Sswu ranu kraj na Mordskej expedizji wopytał, po kupach se kanjemi jedźił a njemahe žerdže staješ dał. Mysłu žebi, so je „Italia" nad kupami pschi khmarnym snžhowym wjedrje pschestrašała.

Wojerski służbny čas w Polskej.

Na wjerschu pódlan jakonjo wo wojerskim służbnym czasu w Polskej wuczinja:

Pěchota a jězdna artillerija dwě lěče a jedyn měsac.

Technisce łódźstwo dwě lěče a tři měsazy;

Cyła marinowy wojak hač do 40. lěta jatowstanje, **aktiwny** do 50; w krajnej hotowosći (landsturmje) — hač do 60. lěta.

Wšitcy wojacy, kotrejž so aktiwnje **pschi** dźěłowych pschihotowanju wobdźěłeja, su postawjenja darmotnje. Służbny czas wot 21.—23. žiwjenjowoho lěta kraje.

Wolesinym pominowacži, tchorunja dobrowólnizy, kotřiž su tukrjezu ako wutrjacy krjedźnu schulu, i prawami, so sromy stara pschihótnotnymi, knuthodźili, służbny czas ja 15 a 8 czasow wotkwaju. Dyrbja pak žebi ja tón czas khmanosćej k powyschenju na leutnanta reserwy pschijźiwojicej, hewak dyrbja teš wonі dwě lěče służicj.

Wot wojerskeje służby móža so wróčo stajicj: jeniczy jeźiwjerjo swójoh, herbjo ratarskich hospodarstwow a theoreticzy a praktiky łudowazy. Wróčostajenja móža so jenož hač k 1. oktobrej protyczneho lěta pschisłuschnych wojerskich wokrjesow powinowaty 23. žiwjenjowe lěto stónczi.

Přećiwo rumunskej nacionalnej ratarskej stronje a Carolej.

W tkubu liberalneje strony je rumunski ministerski prezident Bratianu rjekł, so parlament w blischchim czasu narodnu ratarsku stronu wubsamknje. Potom wo smutkownopolitiskich wobstejnosćach rěcžo Bratianu praji, so je we kraju wězy stawaju, kotrymž dyrbi so knježerstwo napischczinjo stajicj. Wobzarowarske, jo nazionalna ratarska strona w tymle praschenju jasne stejischczo njesastupuje. Runje tak dyrbi so resolucija wobzarowarjej, kotruž je tale strona w Albje Juliji pischijała.

Smutkowany minister Duca je wschem organizacijam liberalneje strony wokolnik pósłał, w kotrymž na to pokazuja, so je so nazionalna ratarska strona je swójej rezolucija w zhromadźiznje w Albje Juliji pischczinjo parlamentej a pischczinjo wustawje stajila. Wona so na to měri, parlament a wustawu wotstronicj, schtož so diktaturje profesariata runa. Knježerstwo njemóže po tymle puczu za teje stronu sledowacj. Njesbožowne sadžerženje prjedawschcho trónstcho nasledníka Carola je kraja Ferdinanda nuseowało, naprawy czinicj, so by so normalne nasledníkowo na trónje swěžilo a so by je dynastija psched kóždym straschom schkitała. Zyły kraj ma dorozumjenje za tole praschenje, jenož nazionalna ratarska strona so k tomu spodźiwnje staja.

Ze Serbow.

Dnjownica.

Wutorn 22. rožownika.

Heleny — Julije.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1".

* 1858 Jurij Pilk, kiž jako dr. fil. a wyšši wučeř na wumělńiku 20. haprleje 1926 w Drježdźanach zemrě. Běše to jara wobdarjeny a wjelestrowski knjez, kotremuž ma so nas lud za wjele dźakować. Lubosć ke stawiznam domizny, k narodnej ludźbje a k bajkam je jeho žiwjenje wobohaćiła. Na přikład je wusledźił Budyšku přisahu, najstarši pomnik našeje rěče z 15. lětstotka, je nam wukhował krasnu bajku wo Krabaće, sławnem serbskem kuzlarju, je komponował serbsku operettu „Smjertnica" a druhe dźěła, je skomponował ludowe spěwy a spisał jara wjele wědomostnych nastawkow do wšitkich móžnych časopisow: wo sławnem Khwaćićanskem twarcu Zahrodniku, wo leżownostnych a burskich mjenach, wo stawiznach dachownstwa, wo potłóčowanju Serbowstwa w starych časach. Je tež jara wjele němsey pisał, kaž na přikład stawizny Hornjeje Wjazonicy, hdźež je dołho bydlił. Zemrě po čežkej khorosći. Kaž hłuboki běše jeho hłós, tajka hłuboka běše jeho lubosć k Serbam.

1839 pisa Jan Kollár krasny list serbskim gymnazijastam na Budyskem gymnaziju.

* 1858 w Hodźiju Jurij Pilk.

Přenja klóska.

Přenja klóska, o ty radosć,
Witaj nježna na słónco,
Z njebjes pósle, naša žadosć,
Božich dźiwow potajstwo.

Witaj naše lubowanje,
Nowy zawdawk nadźije,
Rólnej prócy zarunanje,
Złote myto, zdźerženje.

Hdyž w moji duby kóčja, dosć klíčba ludźo
Serbske přisłowo.

*

— **We wjedrje.** Wječera wječor we 7 hodź. barometer 740, hygrometer 0, thermometer we dnjo +13. Zrjenje rano we 8 hodź. barometer 741, hygrometer —3, thermometer we nozy +9. Dalše poihłowanje k šuchemu njedźeli. — Nam liwa najšerje cjohnjiše a trochu šerjejšeje cźaš. Dalše wšdne dešcźiki by ratać ſ dźatnej wutrobu witkał. W dalokej połnocy cjohaja nětko nišim nimo. Na rańschej Europie wyschina leži, nad krjedźnej ju wyschej a nižiny. Jutje krjedźu šchadźa słónczko 3,56 hodź. a khowa so 7,58 hodź. Mjezaš šchadźa rano 7,17 hodź. a khowa so w połnocy.

— **Najšiarschi wobydlerjo Budyšcina zemrěli.** Wčera rano wumrě cźicha najšiarschi wobydlerja města Budyšcina, knjes samkarški mišchtr Gusta Adolf Naumann. Dožił 10. haprleje je njebohi swoje 95. narodniny swjećił.

— **Swoje 96. narodniny** swjećeješe wčera pódlanje najšiarscha wobydlerka města Budyšcina, knjeni Dorothea wdowa Hüttigowa rodź. Proscherez na Schäfferowej dróhy 20.

— **Mišchrske pruhowanje w bliđarstwje.** Sswoju mišchrske pruhowanje w bliđerstwje wobšłachu sobotu 19. meje ſ. k. knjeza P. Mikasch ſ Budyšchina, **Frömmrelt** ſ Hornjeje Hórki, **Lehmann** ſ Drježđźan a **Hänjel** ſ Wjelećzina.

— **Swoinstazn mór** je wubyrił mjes šwinjemi Hodźiješeje mlokarnje (podźěłnik Pjanne w Hodźiju) a je hamtaj šwješćenym.

— **Sjawna dźěłowa saradźerjna za Budyšchin a wokolnu.** W přenjej połojcy meje je so we wokrjesu šesće podpjeranych dźěłonjemějezow wo 146 šnjatla, šesć nowych dźěłacerjow so pak wo 42 powyschiła. Dusa 15. meje běšche w meješe Budyšchinje 796 (547 muzkich a 249 žónskich) a we wjesnych gmejnach 527 (451 muzkich a 76 žónskich), dozyła 1323 podpjeranych dźěłonjemějezow. Woni rosdźěła so je 1087 na dostawarjow dźěłonjemějezje, je 166 krjesowje a je 70 sastarańskeje podpjery. Nimo tuchwilnje wukmanjeschze 271 dźěłonjemějezow (162) w meješe a 109 na wjach) unjowe dźěła.

Se **Sajdowa.** Na dnju Božeho šćipca Zwjećeješe w domowny wobhodźeć šahrodnistwa. Jung je Zwojej mandželskej šlěborny kwaš. Se wšěch stron wopokaša so jubilarej mnoho cźešćowanja.

S **Porschiz.** W cźaju wot 21. hač do 25. meje šmješe Porschiczanjka a Budyšchinjka dobrowólna wohnjowa wobora nóhne šwjeczowanje. Alarmowacź budże so je zarabjenjom.

S **Porschiz.** Na tutym městnje hišćeze **ras na šwěrkowobrasowy wječzor pošwaništeho mišionstwa** pokazujemy, kiž so žrjedu 23. meje wječzor we 8 hodź. w Hamdrikez šali w Porschizach wotmeje. Nimo hubjenych pościczenjow pošwanišeho thóra šmješe thórowy wothładaš pošwanišeho mišionstwa knjes Marczin Wolfrom pschednoschk wo pošwanišim skutku w Safikej, pschi kotrymž nětkotre krasne šwěttowobrasy pschedwjedźe. Wobsada je k tomu wutrobnje pscheproschena. Sašup płaci 50 pjenjezkow.

S **Barta.** Wojeršte towarstwo sa Bart a wokolnu wotmě na dnju Božeho šćipca w Grožiz hoščenzu šwoju zhromadźiznu. Pschedhydża knjes Grofa powita pschitomnych towaršchow a pschednje na to hnadom ſ dnjowemu porjadek. Pokładnika na namjet wušmjewodźešeho a lětne šličbowanje sa prawe wuprajichu. Zonjaze towarstwo w Barcze běšche prošmu sapodało wo letnju pschipomoz pschi pschiprawjenju šotrowskeje šnjaze.

Marica a Hanica.

Roman.

20) (Pokračowanje.)

Wona horje prošchejše, jako by jej rosrišanje na myšle pschišło: „Ja chžu kaž dobra pschecźelnica tebi być. Ja dźeju wschitko ſ tobu rospowědaš. Ty njebjemješ so hanmna cźeć. Ja cźe wopytam, wschak njejsym hischcze žonje borjeka pobyła!"

„Potom budźa ludźo wo tom bachtacź, a runje wo tebi njedźěleli wšelcy! Wo tebi nic!"

Wona so roshori: „Ha? Ah, pola mje je te wschо jene!"

Wón wsa žadošćiwje jeje ruku. S druhej pschimaiche po jeje kuzy horje a ſ porstami ſježdźowaiche nerwosnje pschez horje a dele: „Njerěcź tak — hlej, to njeździe. Haj! A hdyž nje wšej njechaseh, derje: ty budźeš tu žiwa a ja tam. A ſ mojej lubošcźu cźe žonje cźiwilowacź njebudu!"

„Je to mandželstwo?"

Wón wsa jeje ramjeni a njeuwjeschze na to, hacź jeju schtó widźi: „Ja chzu tebje dobywacź — cźiwilowacź nihdy nic! Kak mam tebi, młodej holcźu, to rjeź. Ty šy prazika, jo šymy ja cźestny a pschistojny. Hdyž tonu tak je, njebudźeš-li cźłowjeka, kiž žebi to šaštužił, šwožowmeho sčźinicź?"

Wona njewědźeše, ichto wotmołwicź, njeschožowna so cźitaše hač ſ płaczkami a tola teš šwožowna, šdobom, so mohła wótiše jakschkuliwcź. Njewumaštje bě jej **do mołwe** šarjty nózny wušmup wot šawcźeranowjeho, **kak bě papa** ſ njej rěcźał, pokny šłódkeho wina, jeje luby, dobry, stary papa, kiž bě so na płěpzowanje šložił, dokelž, kaž so šda, dźeše do kónza, a wona . . . . wona . . . . wona mózješe jenu pomhacź. Wona cźuješe, so stucźi-li njeprawdu, bě ta na wschěch stronach. Wona njeșmědźeše žebi Meinhardta bracź, dokelž druhemu pischišnješa, njech teš jenoj kaž we wopojenju, w njewuprajenju wobaubowajej hłubocźi njejnahonitšeho ukodchu stworjescźa, kiž lubowanjam so tak jara dowěrja, so by jemu wěrila a to dopschelnila, bynjež by žebi wón šamo njeschuł wot njeje žadał, jenož dołeli je to wón, w kotrehaž lubowanjem ereje šlawa so pollerje je žohnowanjem a wschitko to pschemócnja so do nabobnicho a najšlepšicho. Mohł-li pak to druhi muš hdy šapschijeć? Bu-li to teš tutón był, kiž, ſ toho cźaša, za Cźěrni, ſe pschez šawjedźenje jeje wuzk wobkrjeł, ju jej jako tón wopraudźe dobry dha, kotrehaž by šměla ſ prawom lubowacź dla jeho muzjazeje wutrobnješe, dla jeho cźłowjekoscźe, dla jeho dobrocźiwješe a so šaprěwazeje njeschebiježeje lubošcźe k njej. Jemu, runje jemu wona to rjeźeła njeșmědźeše. Ša njeho, runje ja tutoho dyrbješe zyle cźista być. Wokomik błyšny ji pšches mošny, hač je mózno, wschitko šcźinicź šabyte. Mózješe schtó to, schtož bě so šłało, westtronicź, ſ tym, so to šamješeli pšched druhimi, kaž bě wunnašjene pšched šobu šamym? Pschekwapjena so wona šacźu w šlepej, šlabej hodźinje, kaž dźěcźo we wérje do dźiwow je žiwej fantaziju so da wotwjeseć wot prénjeho, kiž šlubi, jemu bajki powědacź, a njeje hischcze pšches šurowu wopraudźitoscź žiwojenja nałhonita, so dezała bajkow njeběwna.

Njeběše li jej, jako by něšto hakle pola Meinhardta wědźała, schło je lubosćź? Jako ju něšto ruka wobja, pschinidže na nju wotwjeseńe žónjeje, kotraž dyše so pschitulicź ſ hłyšnischenu, kotraž dyše lubowacź a so podacź, a we šlódkim šacźuzeji wona měnješche, to dyrbi hicź a to pódźe. Jeje wot druheho jiebana wutroba biješe tonu napischecźo, kotrehaž dla wona tschepotajšy płakaše, cźehodla njebě jeho jako prénjeho lubowarja namakała. Tu pohlada wona šrachocźowje na njeho:

„A — a budźe to wopraudźe tak?"

„Hdyž cźi to praju! — Marija, cźeschi-li?"

Wona da jemu ruku: „Ja chzu!"

Jeje mała skromna kožana łoschka je pschi pohibowanju wjeršni. Schcamtko so błyšcźeješe. Jako by chžyła něšchto šwotrecź, podóškowaiche šebi ſ nim lubje. Potom hałe poščźi jemu cźi.

Wonaj njeręcźeještaj jane słowo wjacy, dorunjo šebi dźeščhtaj pucź procźo. Hoješo ſ hotela jeju šettkowachu, kotřiž pomałku, jachło horje šupachu, pschepodźe, je mohli hischcze psched wjeczerju jětku dojcźahnjecź a šašo wróčo pobycź. Wonaj ludźi njewidźeschtaj. Holcźinej wozi běchtej po zyły pucź šaštupilej, a muzjowe myšle jenoj pola njeje, kotraž pšched nim kroczeše, kotruž dyrbjeješe šebi wón tam horjeka na šarem hrodźe wyšoko nad šnježwazymi Meranskimi konami ſ winowymi wotnohami dobywcź jako šwoju wopraudźitu mandželšku.

Baron Durazzi žonješe wo tom, jo mějeschtaj Wondrischjowy a Marizyny kwaješi nadobo być. To budźa rad zyle pschijmuwšiſtwo hromadu šlubowacź a pokasacź, šchto Durazzi po prawom šu. Pschi šwojej njecźišnoješi dojdźe do Merana, jo by šebi w kóždym hoteku wupiwanje płacźiznow a jedźiwych porjadow, jo stary knjes ša šwojim pšibarškim bildom šarhty žedźeše a wšazy horje njeschodźachu.

Pschehladachu žebi dwaj, šwatow, kotřiž ja wórewatskim porom na šiołach jedźachu, pschejedźedźi zyłu mału kwaštu towaršchowcź. Šanizy tu njebě. Rychło chžnische pjerja wědźecź, jo je khora. Druhi rečzachu tonu na pschecźo. Ale tale porwěcź wošta wutrajna. Hdyž kwašny cźaš ſ zwérkwje wušmuli, Mariza šaso hłowu nałkilena dźeješe pod šawodźewkom, pod ruku šwojeho mužkoho, šwětłowokoſateho muža, kiž wošeješe žónjich jahorjeschcźa, wešta pšched šamym cźeła Angiolina wokomik šteje.

Jeje ekšellenza knjeni ſ Rainnaler tschałeješe jej ruku a praščeješe jo: „Hdyž dha je waicha najšiarscha dźerka?"

Cźeła Angiolina jeschoma wobšarcźiše: „Wona je buhužeł, přjedy hač hmy wotešchli, schorjela!"

Potom šaſmuli, a bórzy minuchu jo wošy njes cźerwjenym a brunym w najmjšim šaru błyšcźeżatym lišcźu winjow. Mróčeł prudka šóńmy jo ša nimi, šakrwawjo winja šawěšchej zbin kraſnu towaršchowješej pšched wocźemi wcźipnoho ludu.

Hanica leżeješe na pol šwobleknna na łoži, kohcźej pod prešchi. Tam a šem šhładkowa wona šaldy šwojeho hłowka wudźerjo pšched jo. Wona wojowaješe ſe šobu, hač njemješa jo šhotowacź a tola delešcź, ale potom pschihnidže na nju šnowa tajše rosberjenje, jo wšcha tschepotajše: wona njechašche naiwoženje a njewjeste hroznoscź žedźo widźecź. W pschichodnym wokomiku šda so hnch žebi šamej šmješchka: mózješche na tom hischcze něšchto pšcheměnicź?

(Pokračowanje ješchnje.)

Prošwu pak wotpokasachu, dokelž mějachu wokolni towarschojo sa tutu wěz mako sajima. Srjedž junija wotmeje towarstwo lěčny-žnjedženi na Barlšim turnowarschišu. Dźiwajo na pischeče wokolnych towarschow žo wobsamkny, so ma žo mjes žnjnowymi a žitowymi žnjemi w Hučžinje pola towarscha Mježli puczowanika shromadźizna wotmerčź, la kotruž je hižo towarschi ſ Dubrawi budźit piwa a darmotnu hudźbu pschiliubił. Na to wosrjeni žo, lo je 3. junija w Budyschinje wokrjeżna hamadźizna a pschedbyhda namakluwschche k bohatemu wobdźelenje na pożiwicženju 1horhoje Bartowanych towarschow jenohłośnje wotpokasa. Někotri towarschojo wuttupowachu hižschče sa jednotu w towarstwje a pschi darmotnym piwje zwostachu hischče dlschi mjes sobu.

S Boranez. K wječeranschej dźelenjey mózemy dodacz, žo je knjes Wjerada byk žrjebowny hajnik, kiž je katželik runjedžel lischku ſ jeje 6 młodymi, kiž běchu nětdže schežej stare.

S Hlin. Pola tudomneho kubleria kuj. Kottwitzy pschinješe ranza 21 prošatow na swět. S nich žu 18 žiwjenju. To je bjes dwěla jara žadny pad.

S Radwiz. Puczowanišče zadźiwadowanje za maczerje budże wutoru 22. meje pow. 1/3 hodź. w Radwizach pola Wrbjanez, w 3 hodź. w Nowosadźach pola Dowarjeńcz a 1/4 hodź. w Sserujanach pola Korjeńcz. Dźiwadło budże pschitomny.

S Khrošezij. Tudomna hapinka je nětko znowa womolowana. Wopraudźe kraſnje je ju po najnowischej módże naſch serbſki molerſ Jurij Mögel je Sserujan pschipraudził. Tak mamy, lubi Sserbja, zaſo jeneho serbſkeho molerja a proſhymy, ſo bychče jeho praudje podpjerali. Gmejnſka rada wutrjaja kuježej Mögelej ſa wulkotne wunjedženje ſjawny dźak.

S Wojerez. Hoj je ſo hakle nětkole wobkedźbowacz wobło, je ſchkoda, žiž je nógny ſmjerſk pſched krótkim nacziniſ, wjele wjeſelſcha, hacz je ſtebi to prjedy ſchiſo myſlił. Pſchepytowanje tčežnicžkow pola holanſkeje jahodki je ſwjeſelilo, ſo je wjeſelſi dźeſ ſ nich ſmjerſnyl. S tym je ſo wobhdlerjam tudomnych wožow, žiž ſtebi ſa czaſ łčža je ſchežipanjom holanſkich jahodkow rjany pjenjes ſoſtuja, wulka ſchkoda nacziniła. Sſmorcz, kiž w druhich łčzach w tutom czaſu hižo namakachu, ſu pſches ſymne wjedro tchornuja wrócżo woſtałe.

Hospodarski rozhlad.

Wutoru, 22. meje 1928.

Wčerawše kurzy w Barlinje.

1 Dollar	4,174	100 pólsk. złotych	46,725
1 holdowski pjenć	20,379	100 čěskosł. krónow	12,371
1 wajc. frankow	80,455	100 franc. frankow	16,43

Barlinska burſa ſtejesche wczera pódźelu pod pschiſtajenjom wótkowy do ſtatneho a do pruſſkeho kejma. Sſo pſchiſtłapjacy wunoſchk burſa pſchejara njejimaſche. Wonjenje wotka powſchitkownje mórne a kurſy wſchelakich towarow ſaſo poſtupowachu. Njech tohodla też naſz Sserbſki Nowy Casnik ſa ſerbſku rukownu ſtronu wuſtupował a pſchiwabił, mjerany wunoſchk njepocrachy. Naſchi pſchecželſo pſchejachu w nami wěſtu nadźiju, ſo tónle raz ſe ſtrony narodnych mjeſchinow ſaſtupny do ſtatneho kejma wobſtanu. Wohužel bu tuta nadźija ſaſo kwiſkownu. Jim je tónle raz njeſchłachcźi, ſwojej ſydli w pruſſkim kejmje ſaſtupowacz a ſ tym ſerbſkim hłoſom w Pruſſej wjetſy doras pożcżicz. Tole hłuboko wobſarczujemy! Tohodla na ſame wonſchnje na dobrym wunoſchku maſchich pſchizwanjowy we Sſpjatku narodnych mjeſchinow" ſadwołowacz mjetrjebamy. Nimamy dyrje, ſaž zyle łčto hižo niz, ſamych njewěrnych powjeſzow ſ klina tutoho wjaſta. Wjele znamjenjow pak na to pokaſuje, ſo niebeſpiwenku japoſtanje w minjenym pruſſkim kejmje, knjeſej Baczewſkemu, ſapſchi pſcherabinzy w pożledním wokomiku do khrbjeta padnychu. Najkerje ſu ſ podobnymi maſanymi bróniſchi, tž. buchu ſe naſchim pſcherčſkam, wobſtajnu pſcherabinzy a hłoſowodniczi pſcherčſkowizy wóſte dołheje ſ rukow dyrli. Tranje pſchiczinu ſpóſnacz je nuſno, ſo bychmy we pſchichodze khodzowne wóſte ſuczo naſtupili.. Wſchako ſapſchijmemy my Sserbſko na kóżdej ſtronje naſchich kulturnych prózowanjow wulki poſtup. Zuſke ſtrowa we wuſkim kruhu ſmoł ſupjeſſnych poſtupcz pſchejo njehowja. Jenož njeſpjetanje dźiwa na wudoſpołnjenju naſchich organiſazijow, dokelž k Bohu a do naſchich ſamkownych mozow rukuje wam ja. Pſchi pſchichodu naſcheho kulturneho dźela we naſchim ſudu. Prajmy też my ſ dorazom, ſo ſe dowoſru dale wopokajemy.

Produktowe wiki běchu wczera malo wowite. Wobrot wobſe ſnadny pſchi dokalnich płaczišczach. Wczera płaczeſche zentnar

w Barlinje

pſchenicy 13,10—13,25 hr., rożki 14,25 hr hacź 14,35 hr., jecżmjenja nakſtr. 12,60 hr. hacź 14,50 hr., wowſa 13,20—13,50 hr

w Dejeżdżanach (pjatk)

pſchenicy 13,15—13,40 hr. (też tak), rożki 14,35—14,60 hr. (też tak), jecżmjenja nakſt. 14,75—15,50 hr.(też tak), jecżmjenja naſ. 11,75—13,50 hr. (też tak). wowſa 13,25—13,50 hr. (też tak).

w tżrmiſowym wikowanju

ſa mjeru: pſchenicy 13,92½—13,97½ hr., rożki 13,85 hr. hacź 14,82½ hr., wowſa 13,83½ hr.,

ſa julij: pſchenicy 14,37½—14,35 hr., rożki 13,75 hr., wowſa 13,80 hr.,

ſa ſeptember: pſchenicy 13,66½ hr. rożki 12,55—12,60 hr.

Na ſtótne wiki do Bitkecz běchu wczera pódźelu pſchiwożili 10 koni, 115 howjadłow, 84 prošatow a 18 bżkakow. Howjadła płaczachu hacź do 700 hr., prošata 15—21 hr. a bżkaki 45—70 hr.

Pſchiſtajenja pytaju

Sſtarjow 20, ſkała pola Cżornego Khołmza.
Sſkoſżera, hajtyhar Breuſenderf w Wojerezach.
Mjeſarſkeho, Hauboſd w Budyſchinje, Jurjowa haſa 18.
Hołzu do domu. Fiſcherla we Wemminghoffje.
Pſchedawarku, Brambachez konditornja w Mużakowje.
Dźowku we Sſtarej Komorowje, Sahrodkowa haſa 11.

Na pſchedań.

Kundres (Kluny, Poſt w Nowej Wſy p. Borkhamorow.
Wowcza rańſchofcieſiſka w Kamjenzu, **Kaſarniſka** h. 30.
Kóſ, 10 lětny, knježi dwór w Sużinje.
Krowa mloda wyſokoſmużeſcha we Pſaczezach 59.
Truta w Budyſchinje, Renatuſowa haſa 14.
Wohniſchcza (Wohnerb) w Nowych Koporczach 20.
Kaczki Pekingſke 3, Knjeczej w Borkhamorach.
Duſzu Cindeuſke hobrſke w Hródku, Kochanoſſki puczej 5.
Pata ſ kurjatkami, Jězowſk w Khojanowach p. Hródku.
Nowy bruny wobſek na Zidowje 132et na prawo.

Napomnjanje.

Paweł Stiebitz w Zemnicy čo. 49c zjawnje napomina jeho ſynej Alfredej Stiebitzej nječo pożczicz, dokelž je njeho nječo njeplaczi

Kupicz pytaja

Jałoziu a byka w Khelnje 34.

Ssudnišzy na pſchehadżowanje

ſchtwórtk 24. meje 1928

w Budyſchinje na ſudnišzowje dop. w 9 hodź.: Schewſka a hedlaſka maſchina, 3 ſchijaze maſchiny, 3 klamaſke kamory, motorſke kolo a jene wioło k temu, ſymſki nawobleſt, marmorowe blidło, kupaſſka wanja, kupaſſke kachle, dźiwowy kamor, khuſiſki ſofa, 4 ſtoły, elektr. lampa, draſchla, ſanitłowarnja, 3 elektr. motory a wjelelake maſchiny, draſtnej kamoraj, klaſiſkowjej kamorczłaj, muży wobſleſ ſ zeſnanego pſchedżena, Wotmuthowe pſchiprawa, gramofon, 4 klawéry, 9 pijanſkich blidow, radiowa pſchiprawa, ložowy kamor, ſtejazej zſaſnikaj, blidźi, kłubowy ſofa, blidło a ſtołaj ſ Pedigiſkeje ſczinu, ſchpihelaj, komoda, dźeczaze draſczeżki, żonjaze wołnjaſny thabat, žitczne kamory, 4 pjenżne kamory, 4 ſtrowe kamorczli, wſchelake puzawki, plachtwja, zżapſi, ſpódne ſunkuje, wſchelake lampy a elektr. wiſchiprawy, ſofa, klamaſka wokładnja, wſchelake łożowe poczeſnicja a płachty, ſchicżowe blidło, wſchelake ſedkaſke twory a druhe;

ſrjedu 23. meje 1928

we Wojerezach dop. w 11 hodź. w holżenzu „K ſtotemu laiwej": Meble, klawſr, piſanſkej ſtrojej, 3 regulatory, klamaſke kamory, ſchkleſenz jezjna, ſchijaze maſchina, cżorny wobleſ, knihowy kamor, dogcart, dezimalowej wagi, meble, ſchaty, hoſpodarſki grat, mużazy wobleſ, barbirſke, ſchežeże a hacże,

Wojſewjenje.

Na ſrjedu 23. meje poſtajeny pſchedawanſke Cżornerej ſtatoła w Hodźiju je ſwjedł ſchkhot.

Skrowe dźenże.

Produktowe wiki w Barlinje dźenża dop. 2/11 hodź.: **Jara mérne wiki, płaczišny ſterje ſerkabjene.**
Dop. 2/12 hodź.: **Każ pſched hodźinu.**

Płaczizny na Barlinſkich produktowych wikach.
Zito a wołijowe ſymjo po tuni abo 1000 kg, hewak 100 kg.
Płaczizny po złotej hriwnje.

	21. 5.	19. 5.		21. 5.	19. 5.
Pſchenica	262-265	262-265	buny	23-24,00	23-24,00
rożka	285-287	286-287	woka	24-26,00	24-26,0
nal. jeczmjeń	252-290	252-290	módre łupiny	14-15,00	14-15,00
naz. jeczmjeń	—	—	żołte łupiny	15-16,00	15-16,00
wows	264-270	264-270	zeradella	—	—
kukuricza	235-238	234-237	raps. wosuſk	19,0	19,00
pſchicz muka	33-36,50	33-36,50	lany wosuſk	23,80	23,80
rżana muka	36-39,50	37-39,50	ocen. molass	—	—
pſch. wotruby	17,40	17,50	bórſi kruſki	26-26,00	26-26,00
rżane	19,00	19,00	ſyno, 50 kg	3,60-3,00	3,60-3,00
lane ſymjo	—	—	rżana ſłoma	0,90-1,05	0,95-1,05
raps	—	—	pſchicz. „	0,90-1,05	0,95-1,05
hrócheh	35-38,00	35-38,00	wowſana „	0,80-1,00	0,80-1,00
pjeluſki	24-24,50	24-24,50	jeczna „	0,80-1,00	0,80-1,00

Drjeżdżánſka burza (21. 5.)

Pſenica	263-268	běrnjace kruſki	27,50-28 00
rożka	287-292	pſchicz. wotruby	16,60-17,00
nałetni jeczmjeń	295-310	rżane wotruby	17,60-18,60
nazyrnsk. jeczmjeń	235-270	pſchicżna muka	46,00-47,50
wows	265-270	rżana muka	44,00-45,50
ſerſwjeny dźeczel	170-185	woka	28,50-29,50
raps	340-350	pjeluſki	30,50-31,00
kukuricza (Mais)	242-244	hrócheh	31,00-38 50
ſuche truhańcki	16-16,60	cokrowe truh.	21,50-22,50

Płaczizny rżeznego ſkotu na Drjeżdżánſkich ſkótnych wikach.
21. meje.

131 woł., 362 byk., 357 kruw. a jałoje., 1788 ćelat, 410 wowc., 5095 ſwini.

Płaczizny za
woły: 1. 55—60, 2. 47—51, 3. 37—44, 4. 33—36;
byki: 1. 54—58, 2. 49—53, 3. 45—48;
kruwy: 1. 48—52, 2. 42—47, 3. 33—38, 4. 27—32;
jałoje: 1. 55—59, 2. 45—52 48—50;
wowcy: 1. 64—70, 2. 52—60, 3. 44—50;
ćelata: 1. 82—87, 2. 74—79, 3. 60—70;
ſwinje: (přez 300 pf.) 56—57, 2. (240—300) 56—58, 3. (200—240) 54—55, 4. (160—200) 54—55.
Rancy 46—49.

Posedźenje wokrjesneho wubjerka Budyſkeho hamiſkeho hejtmanſtwa

Wczera pódźelu dop. w 10 hodź. ſeńdże ſo wokrjeżny wubjerk pod pſchedſydſtwom kujeſa hamiſkeho hejtmana dra. Jungmanna. Pſchi ſprjatalu pożedżenja wobſamkny wokrjeżny wubjerk, ſo ſtebi popokdźiu 1/4 hodź. krajny wuſtaw w Arnsdorfje wobſkłada, dale wobſamkny, ſo dże w junizu abo julizu Semicżanſke ſtaty wopytaſ.

Na „wobſebitym jeſchtwu ſa Saſſku", cżaſopiſma ſa kommunalne hoſpodarſtwo a kommunalnu politiku wobdźeli ſo wokrjeżny wubjerk ſ jenej ſtronu teſta ſa 350 hriwnow.

Prošiwu miſchezjanſkeho towarſtwa ſa jiuſkotne miſijonſtwo w Drjeżdżanach wo ſwjedżenſki dar k 50lětnemu jubileju wubjerk wotpokasa.

Wokrjeżny wubjerk dowoli, ſo ma žo ſchcżeſka piſches dwór leżowniſeje cża. 22 w Pſchihowiczach ſahnacz, dale, ſo ſo darmotne khowanje mordwych w Bělſchezach ſchinje. Wón pſchiſłoſowiſche też newopreſtajenju pſchezeho dawka w Bolborzach a dowoli wjeſnu ſakoń Dobruſchanſkeje gmejny wo płaczenju żiwoſch gmejnſkich organow. Też wjeſnu ſakoń Hajkowſkeje gmejny wo poſlajenju farmanjow w nadźenjoſci wobkładowanja rěſneho ſkotu a mjaſa.

Někto jeſchtwachu prošiwy wo dowolnoſcz ſwjeſtcha korczmarſkich prawow. Wokrjeżny wubjerk dowoli jeſchowaznym ſapoſtarjam: Firmje E. A. Hentſchel w Salomiu (Sohland) natwerżenje jeſchtwenje beſtenje, Marżżinej Beyerej we Dźibrachezach pſchiprawjenje rěſarnje, Pawołej Haußigej we Wſelecżinje pſchiprawjenje rěſarnje. Richardej Prebſzej we Wjaſoſzy pſchenjeſenje korczmarſkeho prawa, tchornuja Alwinej Wenzlej we Wjaſoſzy a Pawołej Wohlſebje we Wjaſoſzy, Pawołej Jungmannhej w Dźejnikezach powjeſzenje korczmarſkeho prawa, tchornuja Alwinej Schurigej w Mołwdle a Waltarjej Rudrichej we Wulkej Hartawje, konſumſkemu towarſtwu powjeſzenje prawa we wikowanju i palenzom w ſaczinjenych bleſchach, Auguſtej Mjerzije we Cżemjerzach k wotewrjenju korczmy, Biedrichej Timrodtej w Semjizach-Thiemiczach pſchedawanje piwa abo

Wokrjeżny wubjerk pak wotpokaſa proſtwu Clemenſa Rühły w Rabozach wo dowolnoſcz k pſchiprawjenju ſjawnje rejwanje.

Pſchecżiwo wuſtupjenju Pſchiſtcżeſzankeje gmejny ſe Dobruſchanſkeho wohnjebſchcżerſkeho wjonika njemóżeſche wokrjeżny wubjerk ſaży wobmyſlenjow.

Wón wotpokaſa pak wobcżežowanje gmejnſkeho ſaſtupjerja Hánſla w Korſynju wo wuſiſcu hrědkow dawka na podrujniſti pjenjes.

Wokrjeżny wubjerk dowoli pſchijeczge pożczonki wot dźeſkowego a ſpomożeſtwowego miniſterſtwa ſa ſwójbny, kiž ſu bohate na dźeczach. Sa Korlu Fiſchera we Wurizach 4000 hr., ja Marę Kunatha w Stachowje 4000 hr., ſa Edmunda Schołtu w Budeſtezach 4000 hr.

Wubjerk pſchihłoſowaſche, ſo ja twarſku pożczonku Umlaufta w Jiłowach gmejna rukowanje njepſchewoſnje.

Wokrjeżny wubjerk dowoli wuſtawki ſwjaſka wjeſnych hudźby w Kółach a Khójnicży. Tak może ſtebi gmejna dom ſa hudźby kupicz.

Pſched ſkónczenjom pożedżenja wuwi ſo hiſchcże zima rosmołwa wo dowoſu ſmjerſcheho mjaſa. Budyſke hamtiſte hejtmanſtwo a zyle Budyſke wokrjeżne hejtmanſtwo bu w pożiednim cżaſu wot rosdźelenja ſmjerſcheho mjaſa wuſamknjene. Wubjerk jenohłośnje wobſamknu, ſo pſchecżiwo tajkemu poczinanju ranje proteſtuje a ſebi żada, ſo by ſo podjeł kóżdożajnje dowożeneho ſmjerſcheho mjaſa, kiž ma Budyſkemu hamtſkemu hejtmanſtwu pſchipadnycz, jemu też pſchidźeli.

Na to ſo ſjawne pożedżenje ſkónczi a tajne pożedżenje ſo pſchiſłamkny.

Po pſchipoldnjiſchej pſcheſtawzy wobkładachu ſtebi ſobuſtawy wokrjeżneho wubjerka nowotwar pſchi wotkładańi na Zidowje a podachu ſo na to do Arnsdorfa k wobkładowanju tamniſcheho krajneho wuſtawa ſa dwakhornch.

Nowiše z cyłeho swěta.

— **Schkrowa powěſcź wo wjedrje ſa jutſiſchi dźeń:** Mróżele ſo pſchecżahuja, hewak rjenje, ſuche, cżopiſcho. W Nordźeſkej rjenje a cżopiſcho.

Dr. Stresemann njeje ſo w Bayerſkej wuſowolił. Wón pak ſ pomocu nemſkoſtatneje liſczinu nemſkeje ludoweje ſtrony mandat w nemſkim ſejmje dojtanje. Wuſwolenny je pſchedawſchi nemſki finanzny miniſter dr. Reinhold.

*

W krótkoraniſchej Mecklenburgſkej roje jedojtych kuntworow ſtót, wołżebje konje a howjada nadpaduja, kotrejž ſwjerſ po tym ſahinu. Natarjo na wulke ſchkodowanje ſtela ſkorja.

W Putlizach w Mecklenburgſkej bě korczmar bleſchu a ſchcżenateje tikaſiny bjes manometra ſ piwowym ſudom ſwjaſał. Hdyž bleſchu wuhlicżnateje tikaſiny watewri, ſo żelezne ſamkadło wutorże, kotre korczmarjej hłowu roſtaſy.

W Insderfu we Württembergſkej błyſt do thěje ſwudowjenjeje Vorwergaweje dwri a na ſojowej tromje hežażeho 78lětneho nózneho ſtrożnika Kraußa ſaraſy. Jeho podła njeho żedżazu wnucżk ſo njeſkaſi.

K swjatkownym pječwam:

Najlěpša pšeńčna muka punt jenož 25 pj.
Wosebje dobra muka w měškach punt jenož 27 pj.
„Kaiser-Auszug“ w měšk. punt jenož 29 pj.

Cokor . . . punt jenož **30** pj.
Sultaniny . punt jenož 1.20, 1.—, 80 pj.
Kokosowy tuk w tafiach punt jenož 65 pj.

Najlěpše mandle . . . ¼ punta 55 pj.
Wulke mandle . . . . ¼ punta 60 pj.
Kokosowe worjechi . . punt jenož 75 pj.

Wosebje dobra margarina „Goldina“, punt jenož 95 pj.

Přiwabjacy tydźeń margariny

Jena z najwjetšich fabrikow margariny přiwjeze **wosebje dobru margarinu** na wiki, kotraž w nastupanju **kajkosće** a **tunjosće** dołho požadane přeće **kóždeje zlutniweje hospozy** dopjelni. Tuta **wosebje dobra margarina „Goldina“** w puntowskich pakćikach płaći

punt jenož 95 pj.

K zeznaću dawamy wot 16. hač do 24. meje 1928
na pł. „Goldina“ **kofferowy pakć. pralinejow** abo punt **pšenč. krupicy** na 2 puntaj „Goldina“ **1 šalku ze zlotym kołkom** . . . . . **darmo**

Nimo toho naše hódnostne wotrěžki!

Tuta wosebje dobra margarina předawa so jenož we

w Budyšinje, na Hlownym torhošću 8 Telefon 3068 **w Kamjencu** rózk Kniczkeje a Cyrkwinskeje hasy

Hamburgsk. kofejowym składže

Wosebje dobra margarina „Goldina“, punt jenož 95 pj.

Wosebje dobra margarina „Goldina“, punt jenož 95 pj.

Wšě nowosće

za rubišća a šórcuchi su došle

Najnowše mustry za jaki a pjelsć. počehnjenja
Překwapjace nowosće wołmjaneho musselina
Tkaniny za zwjeršnje a spódnje suknje
Čorne a brune kašmirowe rubišća
Židźane wokołošijne rubišća
Čorna žida za pjezle
Francy, knefle, wobsadki

Tuna składnostna kup šórcuchow k firmowanju!

Alfons Schauseil

w Budyšinje

Wosebity dom za serbsku drastu

Tworjkupowace towarstwo w Budyšinje

zap. družst. z wobm. ruk.

K swjatkam!

Poskićujemy našim sobustawam cyle wosebje:

wšě wobuća / pyšne nowosće
běłe wuš. bluzy / židźane wobleki
njepřem. kabaty / sportske jaki
kije / čapki / nakhribjedniki
Seppl-kholowy / slě

Sobustawy, kupujće jenož we Wašim wobkhodźe!

Sylneho 5 lět stareho
WALACHA
bjez poroka ma na předań
Arnošt Šołta
w Boršći (Förstgen O.-L.)

Tworjkupowace tow. w Budyšinje zap. dr. z w. ruk.

Skazanki na pječwa k swjatkam

prosymy najpozdźišo **srjedu 23. meje 1928** w našich klamach wotedać.

Torty ze wšelakimi napismami * Bismarkowe duby
Pječwa k čajej * pjelnjeny štrajslowy tykanc

w najlěpšej kajkosći wuwjedźeny.

Płatowe stupnje
płatowe črije
sok. stupnje
sandale
sandalety
we wulkim wubjerku
po najtuńšich płaćiznach

Heinrich Mohr
w Budyšinje, na Žitnowikach

Naturska hojerka H. Freund

Magnetopatka, radźićelka za homöopathiju, biochemiju, Iris-wuspyty

na Jägerskej drózy 5I

3 mjeńšiny wot dwórnišća

Rěčne hodźiny: štwórtk, pjatk a sobotu.

Sokolski spěwnik

Njeboh sebi jón kóždy Serb kupi.
Płaći jenož 50 pj. Na předań
w Serbskej knihařni w Budyšinje

Taflowe a blidowe **přikrywy**
Twjelki, trjenja, kup. rubišća, tkaniny za košle, kopřiwina
Wulki wubjerk! — jara tunjo!
Kurt Erler w Budyšinje na Žitnych wikach 1t znap. „Zlot. Hwězdy“

I. hypotheki

za ratarstwo a za rjemjeslnikow — też na wsy —
wobstara spěšnje a bjez kóždeho doprědka płaćenja
hypothekowy bürow Hermann Rostock
w Budyšinje, na Seminarskej hasy 1
— Telefon 2202 —
Najlěpše poručenja

---

8 tunich dnjow zbytkow

Wołmjany muselin, tkaniny za płokajomne wobleki, indanthren-barbne tkaniny za šórcuchi, płat za košle, łožowe damasty, płat (Stangenleinen), běły barchent, podšiće atd.

HILGER na Lotzestr. 20 Žane klamy!

HOLCA

so do ratarstwa za dobru mzdu pyta.
Bliže je zhonić we wud. S.N.

Vertiko

jara derje zdźeržany je na předań
w Njeswačidle 76

Prošu čisło

2687

jeli maće mały nawěšk do „Serbskich Nowin“.

Dołhe a krótke škórnje

ručne dźěło, ma jenož na składźe
wobućowy dom Mark w Kukowje.

Zakhowajće sebi włosy!

Też před šědźiwjenjom! Włosopad, šupy, spjerchizny, swjerbjenje su znamjenja čežkeho skhorjenja włosow. Pódukow. Dospołne wulěkowanje na zakładźe 20lětnjeho nazhonjenja, też alopecia areata, kulojty włosopad so dospołnje wotstroni.

Darmotne přepytowanje! **Jednore samolěkowanje!**

R. M. Möbius, specialista za wothladanje włosow wot instituta za Bio Od.-Therapie w Zhorjelcu, an der Frauenkirche 9, Telefon 1978

Rěčne hodźiny štwórtk 24. meje 14—18 hodź w Edel-Reformhaus w Budyšinje na Kamjentnej hasy 19a!

Příloha k číslu 118

SERBSKE NOWINY

Wutora, 22. meje 1928

Serbske narodne reje

Kóždy sud haji a pěstuje swoje narodne reje, jenož mi Serbja je rjanu sanjeckamy. Nam je ważnišche, we serbskich drastach ćmwak a druge reje rejwać, kiž runje pschi rejach žónišcze młodźiny w dołhich žuknjach dźiwnu wobraz jewja, tajki, jako buchu dwoje žyli na to padnyć, dokelž je wot dubota nowoho Lěta nješto widźeć. Sa take žurnjsche rejwanje wobrazy so kóždy znajeć rejow djalnje je zaspjećajym, wuńmělscheym wuraśom njeswoćka. Reja dyrbi być wuras žiwjenja, elegancu. Ta śelwi so jenoż w rejach, ł luda wupłodźenych, ł jeho žiwjenja rjeńowanych. Hibičiwosć, ślóšchtnosć ma być wobras reje. Wostajmy so tuž teho sónčnego, schtož nam ćmelschanych cini. Wróćmy so k rjanym serbskim rejam, k naschemu narodnemu, ludowemu žiwjenju. Wórka błyschećachu so, na mała cyrkodła „Nadźije" je pschedwjedźe w mješchańskej „Krónje", w hosćenzu w Pančicach a druhdźe w serbskim kraju. Sdamo we wukraju žnjesche horliwa cyrkodła wyklaze djalne pschipósnaće. Němske nowinarstwo ryńowaśe khwalbne skutki małeje cyrkodła. Tuta cyrkodła pak njecha ńama wostaćz je swojim wopornym wuńmělscherjom a wukubłarjom serbskich narodnych rejow, ł luźom ludźónem direktorom Bjarnatom Krawzom je Drježdźan. Jutśe hyšeu wuczo 1/8 hodź. sapoczńje so nowy kurs, nowa sćuczowańska składnosć, trajaca někotre njedźelki. Luba serbska młodźina wostaj so teho, schtoż twoje njeje, njech druhi sa druhimi wopiećowaja, ty wostań ryšy serbśka w duchu a skutku! Horzy dźak domišlny a snajerjow ludoweje kultury budźeźch žnjeć, dyž serbske reje rejujesch. Te su słóschtne, jahorjace a wołschiwjace, cźełu a ducha skrućaze. Sśiwakt rejwać samože dźeń kóžde małe dźěćo ł haju, niz pak to, schtoż žiwjenje luda rodźi a płodź. — Jutśe, serbska młodźina, na sajkowidźenje w žurli Sserbskeho Domu! Bukukanje w rejach je darmotne! Niehładaj tuž wulkeho kalonja!

-ć.

Wž so smjerći wuwinuchu.

...ńaśtwo wotlakowarjow ł padańśej płachtu.

...1922 wotlećeli amerikanski offizěr Harald R. ... ł padańśej płachtu wopaćany, ł padazeho lćtadła. ...ło so we wyšokosći 800 metrow. Pilota njemóžeše pak wobmruću nanamjeć, ta kotruž dyrbi so zapśimjeć, jo ...ho płachtu roswalića. Jako bź pśches 650 metrow padnył, ...ho jenu hakle sa wobmrućku sćahnyć a won ...

...ył bź ł pschićinu, so ...ho tak mjenowany ...ub" zaleći, ći jenoż tajkich lćtarjow pschiśi... ...ho ł padazeho lćtadła ł pomocu padańśeje ...wali. Towaršstwu ju narjekli mjeno tkani... ...ho padańśe płachty (spotowja; ć spotowjenju ...ho jenića žida Židźanoje wazki, a tak wutwori... „wazkowy club". Najbóle widźany žobustaw ...spodźiwnjeho towaršstwa je Charles A. Lindbergh. ...nstawam towaršstwa licza schćesć a schćesćdźesać ...znowu a dźewjeć lćtarjow, kiž ju na Jerusalu, ... Schwedsku a Argentiniku rozdźěla. Też jena žona ...imi: Mrs. Irene Marc Farland. Prěnje wot... ...e ł accoplana je w Amerizy O'Connor wuwjedł, ...eje pśches jwazkom Harrisa, tola tu žebi hižo wo ...rjedy lćtarjo w pożlednich měśazach śwětoweje wój... ...welskeznjom ł padańśeje płachty žiwjenje wuka...

...o so hamo wot jo we, so žobustawy „Caterpillar Clubs" wo najsajmawischich dyrdomdejach powdaći wě... Też kapitan Hawthorne C. Gray, kiž je pśched krótśim cźełonm śujeśbožit, pschińśelschenje towaršstwu khrósłowych wotlakowarjow. Gray běśe lóńśe lćto ł ballonom lećał a dospe wyšokosći 14 000 metrow. Tako dźiwjcze bo ł jemi puśeśićz pytny, ło něschto w porjadku njeje, pschetoj ballon spadowaśe ł wulkej špěschnosću. Tehdyla wotlećeli we wyšokosći 3000 metrow se padańśej płachtu. Won pschińśiu łahodnje k jemi.

Jenoż śrédka może žebi wottlakować měśtno wuśwoliću, hdyž dyrbi k jemi pschińśupiću, wjelebłe niz pschi tom łusto ł najwjetschimi cźejemi wojowarj. Wyschi Stephan A. Mac Clellan dyrbješe nowe lćtadło wuprubowaću a jako we wyšokosći dweju tyšaz metrow nahłu śeklu leśeśe, wotśemischtej bo łkchidle lćtadła. Pilota měśeśe duchapschitomnoći, apparat ł zyłej mozu wot bo storćiću a wotpłoćiću. Won padny do Potomakśeje płachty fatepił, njeby-li jeho pschipadaje bliśi cźołm wumožił.

Druhi lćtadłowy wjednik, Frank B. Tyndale, kiž dr... Seattleskeho pschińśiwa padny, dyšnyše pschi padaniu hro... ...ażemu strachej tatejmja sadźowaći ł tym — runjenom ...erwjeli rošćud —, so žebi pschi padaniu rjemjenje, ł ko... ...rtynuć bź płachta k nohomaj pschićinjeno, roswjasa. Tu ...pat pytny k najwjetschemu strachej, so łbywaje rjemjenje ...ju njewudźerża. Cźełu dyrbi so njestanje-li fa niźo, ...a krótke wokomiki wot padańśeje płachty dospołnje dźěliś, ...a potom by śmjerć wěsta była. Tyndallej poradźi so, ...jemjenje sašo k nohomaj pschićinićz, won spadowaśe ...měnje k jemi a wosta sa telefonowy grót wiźejo.

Druhdy njeporadźi so lćtarjam wot lćtadła so śwot... ...ażeć. Potom je situazija khutna. Tajke naśbonjenje ...je cźinił pilota Hunter, kotrehož lćtadło so pschećišmy a ...ak k jemi padny. Lćtar śpjeśche potajkim ł hłowu naj... ...pśedy k jemi a njemóžeśe ho w tajkim połoženju wotpa... ...ażeć. Skónčnje poradźi so jemu náj je saka wucańhnyć; ...won rozrěza pas, wotśeknji ł lćtadła a niedźiwajo na śrć... ...śele, poradźi ho jemu, sa wobrucźku padańśeje płachty ...ćahnyć. Płachta roswalešche so, Hunter bź wumóženy.

Rekord we wotśeknjenju poradźi so Fredej C. Nelsonej. Won wotśeknji ł jenoż połsta metrowśeje wyšokośeje a pschistupi wótśeje k jemi, Nelsonowy pschewodnik, kiž bźeše wotśeknjeć njeswěrći, bu morjeny.

Zyle špodźiwnje śeschlachćeji so wyschitkej Johnej F. Moorej. Wón leśeśeše jako pschewodnik śobu a pschi tom drje je zaćuł dołhu khwilu. Schto cźini někto cźłowjek, kiž ma dołhu khwilu? Wón wuga. John F. Moore potajkim śhoźeńnje wuśany. Ale wón njebź pschipažany, a jako so lćtadło nahle natkili, padny wyschk ł lćkadłoweho žedła do hłubiny. Zadym dźiw, so nětko wotwući. Won drje je so troschku dźiwał, měješće pak duchapschitomnosć, so na padańśku płachtu dopomnić a wucźekny wěśej sahubje. Wśednik lćtadła njebź wo podaroku niczo pytnył a běśeše nimo měry pschekwapjeny, jako so pschi postajenju k semi ſamlukli w lćtadle wuhlada.

Druheho wotlakowarja, kapitana L. Pratta, cźerśeśeše wětrik na powjezbnischcźo, hdźeż tótka runje rowješe. Kapitan puschći so wješeśeze myšle do rowa; pschećłapjeny tótka je pjeća do womory padnył.

Jónu wulkowachu žebi pschi lćtadłowej katastrofe schtyrjo žiwoje drohe žiwjenje ł pomozu padańśeje płachty. Major Lewis H. Brereton bź je schtyrjomi wošobami flét naćupił, propeller ſtama so a lćtadło padny do hłubiny. Pilota a tśo pażażerjo wotśeknjeću a padańśa płachta pschinjeśe jich śožowuje k semi. Schtwórty bojeśe ho wotśeknjeć; jeho wucźahnychu pod lćtadłowymi rospadankami jako cźełko.

Wulka kedźonosć ma žo nałożowaći pschi pschićinjenju padańśeje płachty. Tutu njeśkedźiliwosć dyrbješe major Horace M. Hietham nimale še žiwjenjom płaćiś. Padańśka płachta njemóžeśe ho dosć dobje rozwalećy a ł wojasnej śwěchnoścju błiśeśe ho semi. Won praji połschi... ho je mět sacźuće, jako by ho jemu mjeśwoźo puknyć dyšało. Tola pschi wšěm tom njeje błiśeśe wjetśeho njeśbożo poćerpił. Dokelž pak je tola ſ ekstro žylnej mozu na śemju pschićhoł, ſu ho jemu žłe rostorhle — a to je jenoż pschi rejach ł wulkim njeśbožom.

Přilopk.

* **Nuhježny nadpad na motoroweho koleśarja.** Se Schönberga w Mecklenburgskej ho powź: Pjatk wjeczor sajedże motorowy koleśar do žylneho drotu, kiž bź pśches drohu śpinjeny. Kokoješdny padny a wosta ł krawjazymi ranami na hłowje bjes wědomja leżo. Tśo njesnaći muzoto wurubćhu na to bjes pomožneho. Newšadnu jemu jenoż śpjenješ ale też cźahnik a ważne papjery a cźekućhu do blizkeho leża. Nadpadnjenehu mósachu potom do Schönbergskeje khorownje bowješe, hdźeż bjes nadźije leźi. Jeho personalije njemóžachu hać dotal śwěźeć.

* **Tśi krótśej ženjeny.** Lawniski sud w Marienburgu w Raniśej Ruskej je dejerja Benkendorfa k 7 měśazam ſaſtwa ſaſuđźił, dokelž je ho léta 1913 k prěnjemu, 1918 k druhemu a 1925 k śeśeńemu rasej wojenik, bjes teho, so by ho prjedy dźeśicz dał.

* **Sśmjerć pjches schpak wot kośće.** W Gelsenkirchen mt pschiindże cźaśnikarjej Staderej schpak wot kośće do dychlawy (Luftröhre), jako w jenym hoścźenju schalku mjaśeśeje juschki pjeśeše. Won poškoći, kośeśe ſa dychom a śmješe ho ſa někotre wokomiki. Po krótkim ale śtyśknym bódźenju ho sadużu.

* **Trompeta a kónz śwětowoje wójny.** W měśeśczańskim domownym muzeju w Mindenu we Westfalskej je trompeta, ſ kotrejž je ho trubiło, jako měješe ho kónz śwětoweje wójny wojsewić. S niej je w nozy wot 7. ł 8. nowembrej 1918 śtabowy trompetaŕ Zebrowśky trubił, so by pschihlad němiśeje komisije sa wopschećstwace wojowarja pschiſſewił, jako tuta niepschećeśelśku linišu pschekrośći.

Strowotnistwo.

Módre kluczički.

Módre kluczički (Lungenkraut) roseje na wschěch mózných brjózkach, wobźeje rady pak w selenym liśćowym leśu. Kwěje jara šabe, hižo w měrzu, apryłu a w meji. Łopjeschka ſu ſnjetśica běśe błakate. Wulke łopjena, kotrejž ho potom pokaża, hdyž je rostlina pschekćeła, móžemy pschećiwo tym wužiwać, kotříž ju na pluza thori. Móžemy je ſelene abo ſuschene jako cźaj wužiwać. Łopjenja dyrbimy w łytóđku ſuschićz, dokelž bychmy-li je na ſłónzo ſuschiłi, buchu wone jara wjele hojeńśleje mozy ſhubili. Wuźiwamy-li cźaj ſ módrych kluczikow, mamy pschezo łóhki dych.

Cźełowe ſelo.

Cźełowe ſelo abo rośmariju, kaž ju wschelako mjenuja, widźimy cźasto w ſahrodach. Tute ſelo kśěje wot apryła ſem a błiśeśe w meji. Wone je pschećiwo žołdkowym khorośćam, wobźeje dobry śrédk a pomha pschi poźiwanju. Rośmarinowe wino wužiwamy pschećiwo wopuklinje (Wasſersucht), abo wutrobinym khorośćam pschihotuje ho na śćěhowaje waschnje: Do jeneje litroweje błeśhe daj malu ſćěkleńzu roskraneho cźełowego ſela a dolij potom błeśhu ſ dobrym bźěłym winom. Hižo ſa někotre dny możemy tuto wino jako wuſtrowjazy śrédk wužiwaći. Kóždy móże žebi je ſ łóhkej próżu ſam ſhotowićz.

Zelbej.

Zelbej pěstuja mnohy w ſahrodach. Wotwar ſelbeje cźišći krej, jatra a jérchenje. Zelbej cźišći nimale wšěch ſtutskowne organy a pomha nam pschi poźiwanju. Dale możemy wotwar ſelbeje ke kłukotanju ſchije wužiwać abo ke wopłokowanju ſubow. Hoji ſuby bolenje a wschelake ſubjaze khorośće. Też k wobbladanju a hojenju ranow możemy ſelbej ſalo wulgy ſpomožny śrédk nałożowaći. Zelbej a potom możemy jako cźaj ſhromadaze wužiwaći, ſchtož je pschećiwo wschelakim žołdkowym khorośćam.

Wowcza rutwiza.

Wowcza rutwiza (Schafgarbe) roseje na połach, nje... ...ach a łukach. Wona kśěje wot junija ſem hać do oktebra. Jejne kśěnja możemy cźešśiwe abo ſuschene jako cźaj wu... ...ić. Tutón cźaj hodźi so wobeśe derje pschećiwo wschelakim žołdkowym khorośćam pschećiwo w žiwocze-bolenju, pschećiwo ſaſlinjenju pluzow a wutrobinja a wschelakim kreśeschaćenjam. Też pschećiwo widlischćam a hłowybolenju możemy cźaj ſ wowcźeje rutwizy nałożowaći.

Schćełka.

Schćełka je trochu ſadniſche ſelo a njerośće wschudźe ale jenoż na někotrych měśtnach, na mjeſach abo na łśy... ...ych łukach. Kśěje w julinju a w auguſe. Ju hromadźimy jenoż tehdom, hdyž kśěje a ſuſchimy ju w khłódnu. Schćełku możemy jako cźaj pschećiwo wschěm możnym krej... ...ym khorośćam nałożowaći. Wobźeje dobru ſłužbu wopa... ...kłuje nam wona, hdyž ſmy žebi žołdk ſkaſyli abo hdyž nam jśeć njeſłodźi. Dale możemy schćełku też jako cźaj pschećiwo błowybolenju, kaſchelej a žołtej khorośći nało... ...žowaći. Mamy-li w žiwocze wakt, możemy žebi ju ſ poto... ...nom wotwaricź.

Fijałki.

Schtó by žebi myślił, so też fijałka jako wuſtrowjazu ſelo płaći. Jich kśěnja a kopjeńska mamy w łyžódku wu... ...ſuchićz a potom możemy žebi je jako cźaj pschećiwo kaſche... ...lej varićz. Wobźeje ſchwarne ſu fijałki pschećiwo ſchćeżo... ...katemu kaſchelej. Dale je fijałkowy cźaj ſuchoćmarjam ſ wołoſenjom a cźini łóhki dych.

Wjele wschelakich wuſtrowjazych ſelow dyrbimy móhł... ...bschoże mjenowaći, tola njech je dźenſa dosć. Njech tśoju w lśeże wschelake ſela hromadźi. Tak ſalutuje mnohi pjer... ...ješć, kotrejž by žewak ſa lźekarſtwo wudał. Domjaze śrédki druhdy lśpje pomhaju hać wschelake lźekarſtwa.

Dubowa ſkora.

Dubowa ſkora khowa w žebi wulku wuſtrowjazu móc, a możemy ju bryđom cźeśśiwu abo pożśiśko ſchuſkuſchenu nałożowaći. Duboweje ſkorowy cźaj, pijemy pschećiwo krwěpluwanju a krwekaſchlowanju. Cźeśśimy-li wobźe... ...bje na khorośćz w cźeśewach, możemy ju w dubowokoro... ...wym wotwarje kupać. Mamy-li pschećiabe dźěći, mó... ...żemy jim žołdže wotwaricź, kotrychž wotwar jako kofej je też borośćenym jara ſtrowy.

Popjenz.

Popjenz (Gundelrebe) kaċ. Glechoma hederacea, roseje w lśeżach, na połach a w ſahrodach. Popjenź pśecże ho pa... ſemi, ma pobohnośće łopjeńcha a kśěje módry. Selo kśěje ſkoro pschez zyłe lśeże a płaći jako ſtara wuſtrowjaza ro... ſlina. Popjenźowy cźaj je wobźebe dobry pschećiwo žołtej khorośći, ſaſlinjenju pluzow a wutrobinja, pschećiwo brjodam a wschelakim jérchenjowym khorośćam.

Tśěchny roskolnik.

Tśěchny roskolnik, koknit, (Hauswurz), kaċ. Sempervivum tectorum, abo każ jón wschelake mjenuja roseje na ſtśechach a murjach a ſpokoji ſo bozyła ſ mało pjerśćeńcźom. Wón ma łylne, tuċzne łopjena a je różam podobny a žebi zyle nivko. Tśěchny roskolnik je najśěpschi žredk pschećiwo wobradam w žołdku. Dyrbimy jón dźeń njeđeli dołho jako cźaj pieć. Schtyri łopjena dośahaju do jeneje ſchalki.

Holanſke jahodli.

Holanſke jahodli roſtu we wschelakich lśeżach. Tola ſu też frajimy, hdyž wone dozyła njeroſtu. Srédka někotre płody ſłużbu hnydom tak pschijimnje jako tute. Wone cźišćza krej a pomhaju nam pschi poźiwanju. Móżemy je łyże, ſ mlokom varjene abo jako navar (Kompot) jěść. Też łopjeńcha holanſkich jahodkow możemy jako cźaj wu... žiwaći, ſchtož wobźeje pschećiwo žołdkowemu kamjenjej derje hewi a jón bórzy wotſtroni. Holanſke jahodkowe wino njeſłyne w žanym domje pobrachowaći. Holanſke jahod... kowe wino ſo na śćěhowaje waschnje pschihotuje. Na... pjeńśe ¾ błeśhe ſ holanſkimi jahodkami. Dale dolije błeśhu ſ cźiſtym žitnym palenzom. Tajke wino możemy žebi lśta dołho thowaći.

Wacźoſchkate ſelo.

Wacźoſchkate ſelo (Hirtentäschchen) roſteje na wschěch możnych puċźikach a ſamo jako njerodź na połach. Je to też ſtrowotne ſelo a możemy jóžke ſtwjeśćiću wužiśeć. Cźaj ſ tutoho ſela varimy, możemy pschi wschěch możnych kra... wjenjach wužiśeć. Varimy-li wacźoſchkate ſelo we wintje, mamy ſ njeho najśěpschi žredk pschećiwo žiwoce bolenju, krwěwróćenju (Blutbrechen) a krwěcźećenju. Swon... kowinje możemy ſ nim ranu wopłokowaći. Też pschi nośu... krawjenju nam wacźoſchkate ſelo dobru ſłužbu wopokaſuje.

Bojanka.

Bojanka žłuſcha žobu do najſtrowſchich ſelow. Wona ſrawi w druhej połozy augusta. Jako hojeńſke domjaze žredki płaća łopjeńcha, kśěnja, korjenja a ſahodki ſame. Bojankowe łopjenja na cźaj wotwarjene ſłuja jako krej... cźišćazke lźekarſtwo. Jahodki maju ſamžnu wuſtrowjazu móc, ſ kotrychž możemy politoku abo navar varićz. Se bojankowych kśěnjow varjeny cźaj ſłuži jako najśěpschi žredk ſ pocźenju. Cźeśpi-li někto na wopuklinu (Waſſer... ſucht), może žebi korjenje ſ bojankoweho kśika wotwaricź. Też je tajki wotwar dobry pschećiwo tołſtoće.

Schiplenki.

Schiplenki widźimy nědźeſchkuliż na brjohach abo kro... mach lśeża roſeć. Kśěja w junija a ſeſrawja potom w ſaj... nej naſmje. Naſchćěmy schiplenki, wołtroninmy ſ nich pózśi a wužiwajmy schiplenki w khłódku. Potom możemy je jako cźaj varić, ſchtož je pschećiwo jérchenjowym a pucherjotowym khorośćam jara ſtrotwe. Schiplenkowy cźaj je też dobry khłódny napoj.

Rjschijžownik.

Rjschijžownik (Johannesskraut) rosćeje na wschěch możnych pucźikach, mjesach a w pěskowych jamach. Ludźo tuto jelo lěc wschelake mjenuja a to rjschericdźikowe, dźěrkawe, sbožne, lubosne a lubosćiwe jelo. Někotři mjenuja je žwjatojansku rosu, twjerdu trawu atd. Rjschijžownik kćeje wot junija hač do augusta. Kćejnjo możny hromadźicź a njejsuchene do blesche natykać. Na to dołojmy blesch je dobrym olivowym wolijom a krućc j pergamentowej papjeru sawjasamy. Do papjery na to j jehličkami małe dźěrki nakalamy a stajimy blesch, schěćej abo wóžom njeděli na słónčko abo blisko kachli. S tuho nastanje balsam, kotrjž mózny žebi schudrowaćz, hdyž mamy w rjschiju bolenje, wobzebje njedobrotnič (Hexenschuß), widlischcźa, mózny žebi někotre krjepli, najwjazy wokolo schěćej, za zoker nakapaćz a wužiwaćz. Takši balsam žo nam dwě kćeje dołho dźerži. W běhu tutoho czasa niczo na twojej mozy njechubi.

Hamiske wozjewjenje z Budyšina.

Ssudnistwo wurunanjste jednanje, kiž bu k wotwobroczenju konkursa nad samožerjom pschekupza Mara Ginckela, jenicžkeho mjeńczela njesamóžneje firmy Mara Ginenkela, wikowarstwa je nohjazami a schtrykowanymi twórami en gros w Budyschinje na Swonkownej Lawskej haśy 16 wotewrjene, je žo sdobom j wobtrukowanjom wurunanja, kotrež bu we wurunanjskej termiji 16. meje 1928 j wobsamknjenjom se 16 meje 1928 pschijate, schtyknjene.

W Budyschinje, 16. meje 1928.

Hamiske žudnistwo.

W konkursowym jednanju nad samožerjom mjeńczela młyna a pjekarnje Alfreda Fehrmanna w Koblizach cźo. 1 pola Hodźija je, dokelž je dołžnik dyžbjeńske wurunanje namjetowal, žo wurunanjska termija na schtwórtk 14. junija 1928, dop. w 10 hodź. psched tudomnym hamtskim žudom — w sali 141 — postajiła.

W Budyschinje, 18. meje 1928.

Liśežinowy sastojnik wobkhodneje mjetnosnje pola hamtskeho žudnistwa.

Do wikowanskeho registra je žo dźenża sapisałało:

1. Na łopjeno 278 nastupajo firmu **Lorenz a Krjeczmar w Pomorjach:** Arnošt Lorenz je wuskupił. Pschekupz dr. Fryg Lorenz w Budyschinje je do towarstwa sastupił.

2. Na łopjeno 706 nastupajo **jarjadnistwo hrodu we Lipicźu** (Budyskeho wićežeńho dwora) tow. z wobmjesć. ruk. w Lipicźu; Hendrich Stürmer, Hilża Stürmerowa rodź. Scheuermannez a Mathilda Stürmerowa rodź. Langez žu jako wobkhodni wjednicy wustupili. Sa wobkhodneho wjednika je postajeny wobsedźeć fabriki Kurt Stürmer w Prühlitzy.

Hamiske žudnistwo w Budyschinje, 18. meje 1928.

Do registra kubłowoho prawa je žo dźenża sapisało, so po mandźelskim srěčenju z 7. meje 1928 wobsedźeć hoscenza Clemens Maks Hänchen w Hužy nima prawa jarjadowacź a wužiwacź samoženja swojeje mandźelskeje Elły Margarety swud. Voigtowje rodź. Wunderlichez.

Hamiske žudnistwo w Budyschinje.

Do registra kubłowoho prawa je žo dźenża sapisało, so po mandźelskim srěčenju z 16. meje 1928 ratař Jan Arnošt Kirschner w Pluśnikezach nima prawa jarjadowacź a wužiwacź samoženja swojeje mandźelskeje Heleny rodź. Petrikez.

Hamiske žudnistwo.

Do registra kubłowoho prawa je žo dźenża sapisało, so po mandźelskim srěčenju se 16. meje 1928 kamjenjeześar Arnošt Korla Zamnik w Budyschinje nima prawa jarjadowacź a wužiwacź samoženja swojeje mandźelskeje Mory rodź. Fröhlichez.

Hamiske žudnistwo.

Towarstwowski powěstnik.

Budyšin. „Sokołki“ zwuđuja jutře srjedu wječor we 8 hodź. w Serbskim Domje. Dla noweho zwuđowanja maja wšitcy přińdź.

Bukecy. „Radosć“ změje srjedu 23. meje wječor ½9 hodźin spěwanje. Chcemy wo našim wuléće wuradźować, tuž njech wšitcy přińdu. **Dirigent.**

Domowina. Naš wšotowarstwowski zlět budźe 8. junija w Budestecach. Njech so we wšěch towarstwach na to spomni a přihotuje. Ale nje jenož naše lube towarstwa, ně wšón naš drohi lud chcemy tam witać. **Předsydstwo.**

Domowina. Wubjerk za zlět w Budestecach zeńdże so pjatk 25. meje popołdnju ½5 hodźin w Serbskim Domje. Wšitke sobustawy so należnje přeprošuju.,

Kurzus serb. rejow jutře srjedu wječor ¼8 hodź w Serb. Domje. Dobry wopyt so přeje.

Lichaš. „Zernička“ ma tón tydźeń pola Bukanec we Kluksu spěwanje a to srjedu wječor ½9 hodźin. Nowych spěwarjow, wosebje też spěwarki bychmy jara witali. Hotujemy so na rjany swjedźeń.

Předsydstwo,

Spěwarska kupka „Lumir“ ma srjedu, 23. meje pop. 4 hodź. w Serbskim Domje pruhu za koncert. Po njej serbske reje. Spěwamy sledowace khory: „Zerja“ čo. 1, 5, 13, 14, „Wulka lubosć“ čo. 6, 15, 17, 29, „Tow. spěwnik“ Krasna družka a Idylka ze „Skowronćka“. Njezapomńće spěwniki.

Bjarnat Krawc.

Župa „Jan Arnošt Smoler“. Stóž přeje sebi rjane dohladnicy wo našim župnym swjedźenju w Hodźiju, njech so zamołwi pola župneho předsydy. Su rjane a tunje — rjana dopomnjeńka. P. Kr.

Hłowny redaktor a zamołwity za politiku: Marko Smoler w Budyšinje. — Za lokalny dźěl a feuilleton: A. Dučman w Budyšinje. — Za hospodarski dźěl: Arnošt Bart w Brězyncy — Za nawěšći: G. Janak w Budyšinje. —

Wołbne wunoski w Serbach.

Wjeś	Sojalnodemokratiska strona	Nacionalnorazbna lud. strona	Centrumska strona	Komunistiska strona	Nemska bjerkarstiska strona	Krajna strona němskeho jerjstwa (dolnjoh. strona)	Narodnjoagral. nemske bjadnjerske hnuwa (Hitlerowa)	Nemska burska strona	Dudowaja	Frjedrjichsfeld-narodna burska a njewótkupowska strona	Strona za ludowe prawa a najdobrocźenje	Stara ludowa strona	Zjednjena ludowa strona	Nemsko-ludowa strona	Nemska-ludowa strona	Zelti wjeńny lud	Njemotiwizna jed.-bem. ptr.	Němska ljudowa strona	Wotpadnjene hłosy	Wšitke hłosy
	1	2	3	4	5	6	9	10	11	12	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Bart	46	33	—	10	4	9	25	—	1	4	1	27	9	4	2	—	65	1	—	—	—
Suberničźa	148	2	1	6	19	10	12	—	—	17	2	5	—	—	1	—	23	—	—	—	1
Kotecy	65	19	—	11	—	13	17	1	—	4	—	2	2	—	—	2	50	—	—	—	—
Bórt	22	93	1	11	5	7	6	1	1	—	—	2	1	2	—	—	66	—	—	—	—
Dobrunscha	266	31	4	12	152	24	55	3	4	1	2	22	10	—	—	—	24	—	9	—	—
Druhoczicy	38	4	—	4	23	5	17	5	—	—	—	5	—	2	—	1	47	—	—	—	—
Hornja Kina	32	12	3	11	26	2	8	—	—	—	—	1	3	6	—	—	27	—	2	—	—
Śpitšt	13	15	—	8	14	4	5	1	—	—	—	—	1	5	—	—	10	—	—	—	—
Rabocy	103	22	1	5	34	8	11	2	1	—	2	6	3	2	—	3	61	1	9	—	—
Sčijcźo	135	16	4	21	17	5	16	—	—	—	—	—	7	—	1	—	21	—	8	—	—
Cźichońo	27	11	4	—	27	10	3	2	1	—	1	2	3	2	—	1	46	—	2	—	—
Bukojna	12	6	—	8	4	1	3	—	1	—	—	—	—	2	1	—	72	—	—	—	—
Dubrawka	52	9	—	6	1	6	4	—	—	—	1	5	—	4	—	—	4	—	—	—	—
Hlina	48	16	2	20	1	2	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—
Hrodźišchcźo	102	27	2	8	4	9	45	1	—	—	3	—	6	17	—	1	102	—	—	—	—
Huczina	64	47	2	11	43	12	5	—	1	—	—	—	8	6	2	1	152	—	—	—	—
Njechorń	16	3	—	—	1	1	7	—	—	2	—	8	—	7	—	—	30	—	—	—	—
Rakońdy	40	5	—	2	13	11	2	1	—	—	—	—	2	6	1	—	56	—	—	—	—
Worzyn	12	21	—	8	2	5	17	1	1	—	—	11	2	3	—	—	34	—	2	—	1
Stešla	40	5	—	2	13	11	2	1	—	—	—	—	2	6	1	—	56	1	—	—	—
Wulki Wožink	23	19	1	8	4	—	8	1	—	—	1	2	4	—	—	—	106	—	—	—	—
Horni Wujeśo	9	59	—	13	2	5	29	1	—	—	—	2	—	—	1	—	52	—	3	—	—
Druźcźo	56	6	1	4	23	5	4	2	1	—	1	5	2	—	—	—	35	—	1	—	—
Demjany	71	11	1	4	6	2	—	—	1	—	—	2	1	—	—	—	60	—	—	—	—
Drjeczin	6	8	—	—	—	1	5	—	—	—	—	4	—	3	—	—	50	—	—	—	—
Huła	103	53	1	36	46	15	45	16	1	—	—	13	3	1	—	—	74	—	—	—	1
Knaschcy	83	9	2	21	8	11	12	5	—	1	1	25	4	1	—	1	102	—	1	—	—
Ziczen	45	27	—	14	10	4	6	—	1	1	1	10	3	3	—	2	41	—	—	—	—
Hrubjelcźicy	111	11	9	9	5	2	5	1	—	—	—	4	1	4	—	—	29	—	—	—	—
Jekow	28	10	—	4	2	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	49	1	—	—	—
Brěza	27	7	—	2	—	6	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	23	—	—	—	—
Bolborcy, Błohalschcy	94	9	—	1	7	2	12	2	—	—	—	1	1	—	—	—	80	—	—	—	—
Koblicy	11	3	1	3	2	—	5	—	—	—	—	1	—	5	—	—	79	—	—	—	—
Hodźij	120	39	—	12	3	6	114	3	—	—	1	—	5	—	1	—	99	—	1	—	—
Mała Borschcź	83	6	1	6	12	5	16	7	1	—	—	3	1	1	—	1	59	—	—	—	—
Niedaschcy	38	1	—	—	2	1	12	1	—	—	—	—	—	—	—	—	45	—	—	—	—
Sstona Borschcź	31	10	4	7	7	—	1	—	1	1	—	—	—	14	1	—	34	—	—	—	—
Ssemichow	36	2	—	—	2	1	—	—	11	—	—	—	1	—	—	1	24	—	—	—	—
Switzy	34	16	—	1	13	—	23	1	—	—	—	—	1	—	2	—	37	—	—	—	—
Wulka Dubrawa	328	31	5	34	73	27	58	4	—	—	—	7	9	4	—	—	8	2	7	—	—
Lomšk pola Minak.	118	38	4	30	89	10	12	2	—	—	—	7	5	1	—	—	27	—	—	—	—
Měrkow	32	11	13	2	18	3	7	1	—	—	1	—	3	15	—	—	27	—	—	—	—
Khwaćizy	99	14	4	2	18	3	7	1	—	—	3	9	—	3	—	1	90	—	—	—	—
Sdźer	27	14	62	2	17	1	9	1	—	—	3	—	4	—	1	1	54	—	—	—	—
Welischcy	66	12	16	7	43	4	3	1	—	1	1	1	1	5	—	—	34	—	7	—	—
Wulke Dębcźy	176	39	3	27	47	9	10	—	1	7	3	8	—	1	—	—	55	2	2	—	—
Wowkow pola Budestez	110	21	—	18	62	5	6	3	1	—	2	2	1	—	—	—	72	2	3	—	—
Hornja Hórła	291	37	3	27	17	26	13	2	2	—	3	2	13	1	2	8	1	—	—	—	1
Raschow	74	29	6	10	25	9	8	1	—	—	1	4	4	—	1	—	24	—	3	—	—
Cźorne Nošlizy	144	12	—	8	37	10	10	2	2	—	—	4	1	6	—	—	36	—	5	—	2
Dźěmitzy	189	27	2	19	5	12	15	—	2	—	—	10	1	6	—	—	19	—	2	2	1
Boranczy	23	9	11	2	4	1	2	3	—	—	8	—	1	14	—	—	37	—	—	—	—
Lahow	42	21	1	3	38	1	18	2	—	—	—	—	3	23	—	1	118	—	—	—	—
Lupoj	56	10	—	4	5	5	2	—	—	—	—	—	1	6	—	2	93	—	1	—	—
Radwcź	40	21	73	18	12	11	8	—	1	2	3	1	—	99	—	1	59	—	2	—	—
Komorow pola Nalez	24	6	1	3	2	1	—	4	—	—	—	—	—	10	1	—	174	—	—	—	—
Nalezy	234	111	6	75	31	15	28	12	3	—	—	10	2	22	1	3	163	6	1	—	—
Wolschcy	31	27	—	3	5	5	48	—	—	—	—	1	—	8	—	—	18	—	—	—	—
Konjezy	9	4	—	2	12	4	7	—	—	—	3	3	1	—	—	—	66	—	—	—	2
Jenkezy	62	5	—	2	12	1	21	—	—	—	—	3	1	2	—	1	50	—	—	—	—
Kubschizy	39	18	1	3	6	—	15	1	—	—	2	5	1	1	1	1	48	—	—	—	—
Mjeschizy	33	5	—	—	2	—	1	—	1	—	—	—	2	1	—	—	70	—	—	—	—
Pomorzy	35	22	—	20	12	8	23	2	1	—	—	3	4	7	—	—	39	—	—	—	—
Rachlow	23	4	—	2	8	4	14	—	—	—	—	—	—	3	—	—	68	—	1	1	—
Sšowrjezy	21	8	1	3	12	2	26	1	1	—	—	1	3	15	—	—	63	—	2	—	—
Wornoschyli	2	3	—	8	—	2	—	—	—	—	1	—	—	7	—	—	39	—	—	—	—
Trjoježan	21	4	—	1	2	4	17	—	1	—	1	—	2	5	—	—	49	—	1	—	1

Jězdny plan póstowcho automobila mjez Šćrachowom — Korzymjom — Budestecami a Budyšinom.

Płaćacy wot 15. meje 1928.

1	2a	3	3a	5	5a	7	7a	9	9a	11	Tarif km		2	4	4a	6	6a	8	8a	10	10a	12
		651		984		1246				2050		ze Žitawy (66) do	918	1249					2217	025		
		810		1130		1351				2230		do Šćrachowa (66) ze	755	1130					2053	2305		
		653		984				1619				z Drježdźan, hł. (64) do	959	1208							039	
		755		1130				1815				do Šćrachowa (66) ze	810	1111							2230	
		815		1135		—		—		—												
		816		1196		1424		1924		2249	0,4	z Šćrachowa dw. (66) do	745	1100		—		1851		—		
		819		1139		1427		1925		2250	2,1	z *Šćrach. Heydemann do	744	1059		1335		1848		2200		
620		830		1140		1450		1927		2252	—	do Korzymja Postamt ze	740	1055		1331		1843		2158		
622		832		1142		1452		1932		2257	2,7	ze Korzymja Postamt do	738	1050		1330		1840		2155		2
626		836		1146		1456		1936		2301	4,2	*Korzymja Weber ▲	737	1048		1328		1838		2153		2
630	737	840	902	1150	1327	1440	1827	1940	2042	2305	6,4	Rozwodne Erbger.	733	1043		1323		1833		2148		2
638	733	846	908	1158	1333	1446	1833	1946	2048	2311	7,9	Budestec Forsthaus	728	1038	1103	1318	1441	1828	1921	2143	2340	2
639	736	849	1001	1159	1336	1449	1836	1949	2056	2314	8,9	*Rašowa Hosdene	724	1034	1100	1314	1437	1824	1917	2139	2349	2
642	730	852	1004	1202	1339	1452	1839	1952	2059	2317	10,2	*Běłšec Hosdene	720	1030	1056	1310	1433	1820	1913	2135	2358	2
648	742	858	1000	1208	1344	1458	1844	1958	2104	2328	12,1	*Dwě Lipje H. Kina	717	1027	1059	1307	1431	1817	1911	2132	2356	2
650	748	900	1011	1210	1346	1500	1846	2000	2106	2335	13	▼ *Budyšina Wjeled.dr.	718	1023	1049	1308	1426	1813	1906	2128	2351	2
—	750	—	1015	—	1350	—	1850	—	2110	—		do Budyšina dwórn. ze	710	1020	1047	1300	1424	1810	1904	2125	2329	2
		903	903	1418	1756	2012			125			„ „ Žitne wilki ze	—	—	1040	—	1420	—	1900	—	2305	
		1100	1100	1554	1587	2017			247			z Budyšina do	1019	1019	1226		1405	1617	1847	2118	2256	2
												do Drježdźan ze	908	908	1122		1230	1448	1658	2010	2106	2
		1021	1238	1410	1601	1900	2141					z Budyšina do	927	927	1237			1730	1858	2004	2204	2
		1044	1251	1445	1705	1932	2120					do Lubija ze	907	907	1207			1718	1838	2008	2180	2

Znamjenja: * Zastaniško jenož, hdyž je trjeba. ‖ Jenož wšědne dny. ‖ Jenož njedźelu. ‖ Jenož sobotu a njedźelu. Přemjenjenja w jězdnym planu su możne. Za přizamknjenje k železniskim cahan so njerukuje. Wumjenjenja dla wosebitych wulětnych a towarst. jězdbach su w Korzymju na póstskim hamće zhonić. Dalše je zhonić pola jězdnikow a póstskich hamtow.

SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

»S. N.« płaći měsačnje we wudawarni 90 sł. pj., na pósće a pola dowěrnikow 1,50 zł. hr. Do wukraja 16 Kč. Kóžde čo. płaći 10 sł. pj. Wudawa a dźiži Smolerjec knihićišćernja, zap. dr. z w. rmk. w Serbskim Domje w Budyšinje. Telefon 2687.

Za nawěšći, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotedać, płaći so za mały rjadk 20 słot. pj. Wobčežnje so stajace nawěšći a tabele so wyše wobiličeja. Za reklamowy rjadk płaći so 60 złotych pj. Rabat po tarifje. ɔ ɔ

Čisło (Nr.) 119 — Budyšin — Srjedu, 23. meje 1928 — Bautzen — Lětnik 82

Francowske a jendźelske nowiny wo wólbach w Němskej.

Njeběželske wólby w Němskej pohnudźeju, jendźelske a francowske nowiny praja, so je so z nimi wjetšchina němskeho ludu, sa politiku měra, kotruž dr. Stresemann se sbliżenjom mjes Němskej a Francowskej wodźi, wuprajił. Jenož wuspěch kommunistow mjes nimi wobmyslenja sbudźuje. — „Fournée Industrielle" pisče: Němske wólby pokazuje, so je sozialdemokratija na swojim lěwym tšchidle strašchnje z kommunismom nažrana.

„Petit Journal" wočakuje, so budźe sestojenje noweho knjezerstwa jara wobčežne. Njejedyalistiska lěwica je dla sozialnych žadanjow sozialistow k nazionalnym stronam wotcišćechći; pichetož cžim bytišchi je sozialistow, cžim wjazy chcedźa roskasowacz.

Parišći „Journal" njewěri, so je so němska nazionalna politika z dobrejcom lěwicy nekat spěchmeni. „Ničo njeby strašchnišcho było, hač wot noweho němskeho knjezerstwa dorozumjenje wo měrownych srěčenjach wočakać. Nětcžišchi němski žejm wobnowjenje němskeho žejma léta 1920 wojowanjenja, němskeho žejma, kotruž je wojowanje sa sniženje měrowych srěčenjow a potłočenje republiki nazijedował. Němska tšabla mjes njespokojnosću prawizy a njespokojnosću lěwicy, njespokojna budże wona pschego."

„Écho de Paris" też do měrnosće němskich lěwizynych stronow njewěri. Sakladne myšle němskeje politiki je z wólbnym wunoschkom lědma pschemjenja. Tele sakladne myšle su militaristiske, bjurokratiske a wschonémske.

„Goulois" pisched illustrowanje warnuje. Njesmě so zabyć, so su němšzy sozialdemokratojo 1914 kaž jedyn muž do „cžerstwje, wjeselskeje wójny" cžahnyli.

Wunošk wólbow w Bayerskej.

Se wjšchich němskich krajow su pischi žejmskich wólbach stronu prawizy w Bayerskej najšépje nabdeli sozialdemokratije a druhich stronow lěwizy wotrajyle. Pischi wólbje dóstachu:

sozialdemokratojo	801 584	ſ 34 mand.	(25)
němskonazionalni	305 844	„ 14 „	(14)
němska ludowa str.	190 692	„ 4 „	(14)
kommunistojo	125 982	„ 5 „	(7)
bayerska ludowa str.	1 031 137	„ 46 „	(46)
nazionalni sozialistojo	201 056	„ 9 „	(5)
bayerski ratariki swjazk	369 711	„ 17 „	(12)

Dotalne koalizijske knjezerstwo, kotreż z bayerskeje ludoweje strony, němskonazionalnych a bayerskeho ratariskeho swjazka wobstejesche, po wunoschku wólbow njepschemjenjeny wostanje, hačrunje su sozialdemokratojo 9 mandatow pschidobyli.

Hischcze jedyn mandat sa němsku ludowu stronu a sozialdemokratow.

Wunoschk němskospjemskeje wólby w Barlinsko-Reinickendorfskim wokrjesu je so někto śwěsćił. Po nim na němskostatnej liśinje sozialdemokratojo jedyn mandat a němska ludowa strona druhi mandat dóstanu. Liczba sozialdemokratiskich mandatow so z tym na 153 a němskeje ludoweje strony na 45 powjetschi.

W sakskich němskosejmskich zapósłancach.

Na liśinje sakskeho wjesnjeho ludu su němskonazionalneho zapósłanca sakskeho žejma Schreibera w Lipzyzanskim a Drjezdźanjsko-Budyšinskim wokrjesu jako zapósłanca do němskeho žejm wuswolili. Wón pak mandat njepschijima. Na jeho město dóstanu němskospjemskeje zapósłanca Domsch a dr. Philipp stupitaj. Zapósłanc Schreiber so sakskemu sejmej sdźerži, hdyž žoła jeho waża, dokelž wjšch ratarske šeršnje jmaje. W Kamjenicanskim wokrjesu jako nazijelny wuswolenu němskonazionalny kandidat Biener na němskostatnej liśinje tehorunja pschipadnjeny mandat njepschijima, cžehožsla nałšćowy kandidat, dótalny němskospjemski zapósłanc dr. Rademacher sašo do němskeho žejma sastupi.

W Lipiku sa němski žejm wuswolony kandidat Lauterbach najšterje swój sakki žejmski mandat złoži. Na jeho město potom samkarśi mišchtr Maks Bergmann stupi.

Dr. Stresemann po puzu wotthorjenja.

Se strowosću němskeho zwonkowneho ministra dr. Stresemanna je so poršlednje dny dale polepschowało. Žerstwenje sašo porjadnje dźełaju. Ministrej so po tym derje wjedźe, ale pschi politiskich rozrěčenjach so won hischcze njeje wobdźělił.

Oldenburg knjezerstwo lěwizy dóstanje.

W Oldenburgu budże po wunoschku žejmskich wólbow nětcžišche knjezerstwo dyrbjecz wrócžo stupiec. W krajnym žejmje budża strony prawizy 27 hłosam lěwizy jenož 21 hłosow móz napschećiwo stajicz. Weimarska koalizija, to je koalizija sozialdemokratiskeje, demokratiskeje a zentrumskeje strony, by so mohła na wšěm wjetschim 28 hłosow pschećiwo 20 hłosam sejerać.

Proces přećiwo elsaskim autonomistam.

Prozeß pschećerstwo elsaskim autonomistam w Kolmarje so žiwesemu konjez bliži. Póndźelu je statny rěcznik Cachot wobtóžbu rěcz mel, kotraž zyke dopołdnja a cež popołdnja wupjelni. S wulkej napjatosću wočakane wotkrycze autonomistiskeho spschihabanjswa pak wutrośa. Statny rěcznik prajl, so autonomistiske hibanje w Elsaßu z Němskeje wukhadża. **Pjenježne žrědła za komplott su z Němskeje pschichcze. Wobkorzeni su za to dźełali, so by a cžasz woi Francowskeje wotdźelił nad k Němskej.** Pschećerstwo tonu bychu wschitcy francowscy swjazy w Elsaßu pomhali.

Jako prěni sakkar so rěcznik Jacgle złowa jimasche. Praji, so z dźěła rěcži statneho rěcznika pschichtowje, so so Elsaß njesmě wot Francowskeje dźělicz. To pak cež wobkorzeni njesu chcyli. Na tónzu sakkar praji, so su so do Parisa wo prozesowych sakładach wopaczne rosprawy podawałe. Jenož to, schtož wostawa, je autonomistiske smyslenje wobkorzenych. Na to so pozeńdenje na wutoru wotstorezi.

Wuśudy w prozeßu pschećerstwo „Bromadże".

W politiskim hobrskim prozeßu pschećerstwo dekorusiej revolucionarnej organisazeji „Bromadże" je wokrjesny sud we Wilnu wuśud wosjewił. Se 56 wobkorzenych bu 37 dla krajneje pscherady abo spionaże k dołholetnemu khłostanju sasudźili. Hromadźinch wjednikow a pjedawstwiczich sapósłanzow w pólskim žejmje Taraschkiewicza, Michajlewskeho, Wołoschyna a Mjetku su k khłostarni po 12 létach, druhich k khłostarni po 3 hač 8 létach, sasudźili.

Revisijowy šemowy proces Schulc—Klapproth.

W dalschim jednanju so póndźelu najprjedy spytany Spandawski pucz rospominasche. Wyschi z Hammerstein praji, so su so dźeń psched Küstrinskim puczom w Spandawskej zitadelli někotre tyhazy muži cžekło wobrozneni shromadźike. Tehdomnischi stabowy schef wyschi z Bock je jenož z prózu mohł dozpjec, so su cžile ludźo sašo rozeschli. Wyschi z Hammerstein so potom majora Buchdruckera wopraschla, kaku rólu je wón tym hrał. Major Buchdrucker wotmolwi, so je tych ludźi w pschesjednosći z kommandom woborneho wokrjeża shromadźił. Wón njeje kommando woborneho wokrjeża sjebał, też njeje falschowane wuskazy mudał abo mjelczigy cžerpił, so su je mudale. Wyschi se Hamerstein žadasche potom, so by so tole wuprajenje pismje protokollowało i pokasanjom na to, so minister němskostatneje wobory w nim pschicžinu nadeńdże, so by pschepytanje dla wopaczneje pschisahi pschećerstwo majorej Buchdruckerej sawjedł.

Dr. Bünger należnosć z žmjerzeji sasudzeneho a wotprawjeneho Jakubowskeho wobdźełuje.

Pjedawschi sakki justizny minister dr. Bünger je pschepschoseńcje mecklenburgsko-strelizkeho knjezerstwa dostał, so by w należnosći pjerca hjes winy wotprawjeneho Ružy Jakubowskeho swoje dobrodźacze wotedał. Dr. Bünger je tónle nadawk pschijał.

Katastrofa ječojteho dyma w Hamburgu.

W Hamburgu póndźelu ludźo na Industrijowej dróhi jeneho fabrikskeho strażnika sa morwego ležazego nadeńdźechu. Policijo buchdom powdźeć dachu a wohnjowu woboru alarmowachu. Policajsky sastojnizy **tolstu, žołtozelenu mróčel** pomałku k połodnju pschez Mückenburgski kanal cžahnyć widźachu. Spytachu hnydom tank pócžerjeć, so by so z tym fesgen sacžišchcžał a so wutworjenju nowego ječojteho dyma sadźěwało. Mjes tym pak bě so hižo njeshoże stało. Mróčel so z dołhowjeczornym wětšikom k městu Wilhelmsburgej cžerjesche. Na Hoekekanalu jedźota mróčel, kotraž so pschego bóle porjeńschowasche, žiwojej prěnjej woporaj žadasche: rybakaj, kotrajž z cžołna wudźełachtaj, so hnydom morischtaj. Jako wobsedźe swoje sa Hamburg może so wobkładacz, so wětšik z dołhego wjeczora dujesche a jedźe mróčele na małowobydleny Niedergeorgswerder honjesche. Hdy budźiške so wětr k wjeczorej wobroćił, potom budźiške jedźota mróčel k hustowobydlenemu městowemu dźělu Veddelej cžahnyła, a sešćehkli bychu katastrofalne byle. Jedźota mróčel je po žiwojim puću w žydleschcžach **wschón drobny ſót a žiwinu morika.** Też polam a mkodym žywam su płumy cžęsto seškodźite. Fosgenowy płun je jedyn z najstrašchnischich płunow. Won je tón gamy, kotrejž so sa cžaš wójny jako žołtozelenja nałožowasche. Hdyž nětko gram tehole płuna na kubikmeter powětra sadychja, sa někotre sekundy wumrje. Płun hižo dołhi cžaš w żeleznych blechach we Hamburgu leżeshe.

Potom jedźota mróčel, kotraž so pschego bóle porjeńschowasche a so po nětčim njewidźomna sčežki, z cžimž jejna strašchnosć pschiběrasche, k prěnim domam Niedergeorgswerderskeho žydleschcza pschicžeže. Jedźoty płun so z wocžinjenymi wokнami do chežow dobywasche a so po žydlenych rošcžerì. Tu so sa tróšći cžaš wjazy hdyž dwjeli 100 wobydlerjow sajedźeješi, kotrejž z wulkeho dźěła do Hamburgskich a Harburgskich khorownjowo dowjesechu.

Kěmcanje sthorjenych je hižo wumrjeło. W khorownjach pak hischcze wulka liczba sajedźejcznych leži, a tehodła so boja, so liczba žmjertnych woporow pschiběra.

Wobydlerstwo wyschnosći cžežke poroki cžini, so žu so w blischcžej hišto wobydlenego industrijoweho města tajke strašchne hromady ječojteho płuna mohle thowacz.

K tomu Barlinske nowiny pischu: Prjedawschi mějeczel firmy dr. Stolzenberg, dr. Hugo Stolzenberg, je sa cžaš porubrieże wójny z pomocu dweju telowatschowu, kotrejž je němskotkatna wobora z pjenjesami podpjerała, **jedojte płuny sa runje wójsko dźełał a tomkuu fabriku ječojtych płunow w Troźiu pola Seamary sakſ.** Hamburgski fosgenski płun po dołeżu starym wobstatkam pschišłuscha, kotrejž nětcžischi mějeczel njeje mohł wotbycz.

Hamburgski polizajski president budże so w prěnim rjedźe dyrbjecz z praschenjom, z wotkal je ječojty płun pschischoł a k cžemu je so dyrbjał nałožicz. Wězgwustojni ministerstwa němskostatneje woboty su so telegrafiśy namolwili, so bychu wěz rošsajsnili.

Powěrcz, so je so Hamburgski fosgen dyrbjał do Ameriki wuwjezcz, je so jako njewěrna wupokasała. Schef chemiskeho wójnskeho hamta we Washingtonje, generalny major Fries, prěje, so je w Hamburgu leżazy fosgenowy płun sa wuwos do pokrózneje Ameriki a sa poždźišche wuživanje w amerikanskim wójsku połcžany był.

Też towarišstwo Hamburgska barbowna industrija wosiewja, so pola firmy Stolzenberg w Hamburgu wjeze žaneho fosgena skałało a też ženje pjedy wot njeje žaneho dóstało.

Polarnaj lětarjej w Drontheimje.

Polarnaj lětarjej Wilkins a Eyelson staj do Drontheima pschijěłoj, hdjež wobydlerjo jeju najwutrobnischo powitachu. Potom i wuhlowej parnej łódźi dale do Bergena jědźeschtaj. Norwegska kralowska hwójda je lětarjow jako hosćenu pschepróshyła. Wilkins praji, so j lětadłownym expedizijemi njeje wjele wjazy wuhlědźicz. Někole by wědomostnje prawe było, móźe khubiny pschepytacz. Sa to bychu podmórske cžołny najlhmanische žrědki byle. Wilkins měnjesche, so by możno było, je Spitzbergenow do Aljaschki i podmórskim cžołnom jěcz, dokelž so w lodze wšudże wulke wotwjery nakhadźeja, hdjež może so cžołn wunórnicz. Na tule myšl drje so špodźiwne popłuchu, tola wona njeje bóle fantastiske dyšli ta, nad stronami połnóžneho pola pschelećeješ.

W Cžeskotkowakskej so žmjertne khłostanje i wumjenjenjom sawjedźe.

W Bratišławje so i nowinarjemi rozrěčuje je tam pschebywanjo justizny ministra Mayer-Harting rjekł, so po nowym cžeskotkowakskim zakonniku žmjertne khłostanje jenož sa cžaš nahłeho žuda nałožuje.

Před rozsudźenjom w Chinje.

Sapocžatk rozsudneho wojowanja mjes diktatorom połnóžneje Chiny, Cžangtsolinom, a połodnischim wójskom, ma so w blišchich dnjach wočakacz. Cžangtsolin je so dołeżu kruce rosšudźił, radšeho jako šitiu do Mandžurskeje

czernycz, dyzn ponizace japanske kommenzenja psajicz, po kotrychz dyrbjalo so jeho wójsko wotbronicz, hdyz mjesu Mandzurskeje pschekroczi. Czangtsolin po sdaczu hischcze w Pekingu pschebywa a wot tam pohlednje roskazy sa rosdindze wojowanje mjes Pekingsko-Hankawskej a Tientsinsko-Pukanskej zelesnizu wudawa. Po powescheach se Pekinga tuttonu wojowanju s wulkim dowerjenjom napschezjiwo hladaju.

Czangtsolin pjecza hizo sbity.

Poslednje japanske wojenske telegramy praja, so je polodnische wójsko wuteru rosdindu bitwu k polodnju wot Pekinga na czarje mjes Paotingom a Czangczawom do tyl a na Peking a Tientsin postupuje. Wocakuje so, so so Czangtsolin psched Pekingskej néschczanskej murju polodnischenu wójsku snowa napschezjiwo stej.

Japanske zony a dzesi su Peking wopuschczile. Generalo Czangkaischek, Fengjuhsiang a Yenshihsen su psched Paotingom, so buchu hromadze do Pekinga zaczahnyli. We mesce nanym je wscho smerom. Japanzy nochzeja Czangtsolina, hdyz budze sbity, do Mandzurskeje puschczicz, ale jeho zyle wójsko pschez mandzurskej wysoke wotstrowniki

Wólbne wuneski w Serbach.

1 = socjalnedemokratoju, 2 = nemjekonarodni, 3 = zentrum, 4 = nemjska ludowa strona, 5 = kommunistoju, **6** = demokratoju, 9 = hospodarska strona, 10 = nazionalsozialistoju, 11 = nemjska burska strona, 12 4 nemjsay ludoway (Völkisch), 15 = khcheszcanska-nazionalna strona, 16 = nahodnoszerjo, 17 = stari socjalnedemokratoju, 18 = Serbska ludowa strona, 19 = nemjsko-socjalna strona, 20 = khcheszcanska-socjalna strona, 21 = saksay burjo, 22 = njewotwisni socjalnedemokratoju, 23 = wobschczerjo thezow a lezownoszerjo, 24 = polska ludowa strona, 25 = ludowy blok s inflaziju schkodowanych.

Brezjnka-Czelchow: 122 hlosow. 1 : 20; 2: 7; 3: **2**; 4: 5; 5: 20; 6: 2; 9: 29; 15: 2; 18: 5; 20: 1; 21: 28; 23: 1; 25: 1.

Klukisch: 237 hlosow. 1: 72; 2: 24; 3: 1; 4: 7; 5: 8; **6**: 8; 9: 25; 10: 2; 12: 4; 16: 5; 17: 2; 18: 5; 20: 1; 21: 73.

Malesczezy: 220 hlosow. 1: 53; 2: 23; 4: 6; 5: 48; **6**: 1; 9: 24; 10: 1; 11: 1; 12: 1; 17: 1; 18: 4; 19: 2; 21: 27.

Delnja Horka: 178 hlosow. 1 53; 2: 23; 4: 6; 5: 48; **6**: 1; 9: 24; 10: 1; 11: 1; 12: 1; 17: 1; 18: 4; 19: 2; 21: 27.

Pluschnitezy: 125 hlosow. 1: 22; 2: 21; 4: 4; 5: 6; 6: 8; 9: 14; 11: 2; 17: 1; 18: 5; 21: 42.

Pschiwoczezy: 120 hlosow. 1: 20; 2: 20; 3: 3; 4: 6; 5: 6; 6: 1; 9: 3; 10: 2; 11: 1; 15: 2; 16: 1; 17: 3; 18: 17; 20: 2; 21: 39; 22: 1.

Konrosow pola Klukicha: 201 hlosow. 1: 37; 2: 20; **4**: 3; 5: 7; 6: 4; 9: 8; 11: 1; 16: 4; 18: 9; 20: 1; 21: 106; 23: 1.

Pelczizy: 94 hlosow. 1: 33; 2: 5; 4: 6; 5: 23; 6: 3; **9**: 3; 15: 1; 16: 1; 17: 2; 18: 17.

Minckal: 443 hlosow. 1: 122; 2: 78; 3: 6; 5: 55; **6**: 6; 9: 24; 15: 3; 16: 2; 17: 7; 18: 31; 19: 3; 21: 104; 22: 1; 24: 1.

Nowa Wjes: 87 hlosow. 1: 51; 2: 7; 3: 2; 4: 3; 5: 3; 6: 12; 9: 7; 10: 1; 18: 1.

Lichan: 75 hlosow. 1: 25; 2: 11; 4: 3; 5: 7; 6: 1; **9**: 4; 18: 2; 21: 22.

Luh: 214 hlosow. 1: 50; 2: 24; 3: 6; 4: 8; 5: 18; **6**: 6; 9: 15; 10: 2; 11: 2; 15: 1; 16: 1; 17: 3; 18: 16; 20: 1; 21 : 51; 22: 4.

Njeswaczowo: 305 hlosow. 1: 75; 2: 94; 3: 2; 4: 63; 5: 26; 6: 16; 9: 30; 10: 4; 11: 1; 15: 2; 16: 5; 17: 8; 18: 3; 20 : 1; 21: 167; 23: 7; 25: 1.

Boschizy: 328 hlosow. 1: 21; 2: 18; 3: 7; 4: 5; 5: 29; 6: 13; 9: 6; 10: 1; 12: 2; 15: 2; 16: 2; 17: 5; 18: 112; 20: 3; 21: 100; 24: 1.

Schescholow: 116 hlosow. 1: 29; 2: 19; 4: 4; 5: 1; 6: 2; 9: 5; 16: 1; 18: 2; 21: 52; 23: 1.

Kratezy: 174 hlosow. 1: 11; 2: 18; 3: 3; 4: 8; 5: 33; 6: 3; 9: 8; 10: 1; 15: 1; 17: 2; 18: 13; 20: 1; 21: 72.

Delnja Kina: 155 hlosow. 1: 48; 2: 21; 4: 16; 5: 14; 6: 10; 9: 8; 10: 2; 15: 2; 16: 5; 17: 3; 21 : 25; 22: 1.

Porschizy: 201 hlosow. 1: 39; 2: 16; 4: 4; 5: 7; 6: 3; 9: 82; 12: 1; 15: 1; 16: 1; 18: 6; 20: 2; 21: 39.

Hjelaow-Baczon: 139 hlosow. 1: 18; 2: 7; 3: 9; 4: 1; 5: 15; 6: 3; 9: 6; 16: 3; 17: 2; 18: 32; 21: 42.

Luscy: 81 hlosow. 3: 6; 5: 2; 9: 3; 12: 1; 15: 1; 16: 1; 18: 44; 21: 23.

Horni Wunjow: 174 hlosow. 1: 36; 2: 4; 3: 12; *4: 5; 5: 8; 8: 2; 9: 1; 10: 1; 15: 1; 17: 2; 21: 97;* 22: 2; 25: 2.

Posdezy: 49 hlosow. 2: 1; 3: 1; 5: 1; 10: 1; 11: 1; 18: 8; 19: 1; 21: 35.

Prezczezy: 171 hlosow. 1: 33; 2: 6; 3: 2; 4: 4; 5: 3; 6: 1; 9: 12; 10: 3; 15: 1; 16: 1; 17: 1; 21: 102; 25: 1.

Warnoczizy: 111 hlosow. 1: 57; 2: 3; 4: 3; 5: 1; 6: 7; 9: 3; 11: 1; 17: 2; 18: 2; 21: 32.

Noswedezy: 317 hlosow. 1: 118; 2: 20; 3: 4; 4: 36; 5: 28; 6: 15; 9: 6; 10: 1; 11: 1; 12: 3; 16: 3; 17: 1; 18: 2; 21: 76; 23: 3.

Polczinza. 1: 635; 2: 258; 3: 15; 4: 383; 5: 35; 6: 185; 9: 505; 10: 15; 11: 3; 12: 2; 15: 1; 16: 126; 17: 76; 19: 7; 20: 4; 21: 12; 22: 1; 23: 2; 25: 3.

Halschtrow. 1: 295; 2: 106; 3: 8; 4: 74; 5: 31; 6: 27; 9: 153; 10: 9; 12: 2; 16: 16; 17: 9; 21: 55.

Rimske Paslizy. 1: 110; 2: 16; 3: 4; 4: 3; 5: 2; 6: 3; 9: 8; 11: 3; 16: 1; 17: 3; 19: 2; 21: 68.

Hluponja. 1: 5; 2: 2; 4: 2; 6: 1; 11: 1; 17: 1; 21: 40.

Horka. 1: 3; 2: 3; 3: 3; 4: 6; 5: 1; 18: 79.

Kaschezy: 1: 1; 2: 3; 3: 1; 15: 3; 17: 2; 18: 11; 21: 31.

Krjepjezy. 1: 10; 2: 6; 4: 4; 18: 9; 21: 41; 25: 1.

Jitro. 1: 30; 2: 21; 9: 7; 6: 4; 9: 8; 10: 1; 11: 2; 15: 1; 17: 1; 18: 1; 20: 1; 21: 51; 23: 1.

Nowoslizy. 1: 2; 2: 4; 3: 12; 9: 2; 15: 3; 18: 43; 21: 3; 24: 1; 25: 4.

Njebjelczizy. 1: 52; 2: 2; 3: 25; 4: 2; 5: 3; 6: 3; 11: 4; 12: 1; 17: 1; 18: 39; 21: 17; 24: 1; 25: 4.

Wóglink. 1: 161; 2: 35; 4: 25; 5: 1; 6: 6; 9: 9; 10: 1; 15: 1; 16: 4; 20: 1; 21: 23; 25: 3.

Kurzus serbskich narodnych rejow.

Djensa hrjedu
sapocznje so nowy
kursus serbskich narodnych rejow.
Mestnosc swuczowanja: zacta Sserb. Domu.
Nawjednistwo: k. direktar B. Krawz, ku. Leschahwiz.
Kursus traje nekotre tydzenje. Wukhladanje je darmotne.
Sswoje serbske narodne reje pstowacz, je a ma bycz
hordosmy nadawk nascheje serbskeje mlodzizny.
Hajmy to sswoje, so bychmy byli
w sluzbu sswoju!
Sserbja!

Sarjadnistwo kursa serbskich narodnych rejow pscheje sebi bohaty wobyt kursa. Sapocznjk wjeczor 1/8 hodz. —

Pesczezy. 1: 34; 2: 9; 3: 21: 4: 2; 5: 1; 9: 4; 10: 5; 18: 20; 20: 1; 21: 32; 22: 1.

Protezy. 1: 84; 2: 26; 4 : 19; 5: 3; 6: 4; 9: 16; 15: 1; 17: 2; 20: 1; 21: 65; 22: 1; 23: 1.

Nalbizy. 2: 1; 3: 18; 9: 1; 18: 94; 21: 11.

Rozant. 1: 3; 2: 4; 3: 25; 4: 2; 6: 1; 15: 1; 18: 82; 21: 13; 25: 2.

Jurizy. 1: 7; 2: 4; 3: 1; 9: 1; 16: 1; 18: 18; 21: 48.

Ssmjeczezy. 1: 69; 2: 18; 3: 32; 4: 6; 5: 19; 6: 4: 11: 3; 12: 2; 15: 2; 16: 1; 17: 3; 18: 43; 20: 1; 21: 11; 22: 1; 23: 1.

Ssmjerdzaza a Lask. 1: 2; 2: 1; 3: 14; 5: 1; 18: 74; 21 : 17; 23: 1.

Sserbske Paslizy. 1: 11; 3: 9; 5: 4; 9: 2; 10: 2; 11: 1; 17: 1; 18: 45; 21 : 35.

Brjesna pola Kamjenze. 1: 412; 2: 79; 3: 9; 4: 53; 5: 5; 6: 13; 9: 54; 10: 7; 11: 2; 17: 9; 18: 2; 21: 90; 22: 1; 23: 2; 25: 1.

Ssernjany a Hranza. 2: 9; 3: 14; 4: 2; 18: 94; 21: 1.

Kamjenz. 1: 2590; 2: 858; 3: 192; 4: 584; 5: 305; 6: 293; 9: 932; 10 : 21; 11: 4; 12: 7; 15: 10; 16: 35; *17: 94;* 18: 5; 19: 14; 20: 10; 21: 43; 22: 6; 25: 33

Ze Serbow.

Dnjowniza.

Srjeda, 23. rožownika.

Desiderija.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1".

† 1887 Michał Róla, kaplan w Budyšinje — přeéel cyłeho serbskeho ludu. Hižo w studentskich lětach je něktrykuliž dobry nastawk do serbskich časopisow podał, wosebje do Łužičana, jako duchowny je do Kath. Posoła pisał a też do Časopisa wulcy wažne zběrki z ludow. basnistwa podawał. Skónčnje je 1877 redakciju Katholskeho Posoła na so wzał a nimale hač do swojeje smjerće z wulkej wustojnosću wjedł. Běše přeéel serbskich katholskich bjesadow a je sa mjazku we Łazku za Ralbičansku wosadu założił. — Běše jara pokorny, dobroćiwy a njesebičiwy Serb, kiž sebi zawěsće naše dźakomne dopomnjeće zasłuži. — Jenož po Božej woli a za Božu česć je skutkował, kaž dołho je za njeho dźeń był. Tutón wšak njeběše dołhi. Běše so 25. septembra 1841 we Ralbicach narodźił, a čas žiwjenja éerpješe na organisku khorosć wutroby, kotraž jemu zaźnu smjerć po Božej woli přinjesy. — Michał Róla běše z najnutrnišim přeéelom wótčinca Michała Hórnika, kiž po swojim přeću při jeho boku row dósta. Bóh žohnuj jeju dźeławosć.

† 1841 Jan Wićaz z Kumšic, kiž je 35 lět dołho jako misionar Ochranowskeje wosady w Zeleńskej skutkował.

† 1877 Morie Ebert, zasłužbny a njezapomnity farař w Hrodźišću, kiž też delnjoserbšćinu derje wobknježeše a delnjoserbsku réčnicu spisa. —

1618 kěžorskaj radźeelej Martinis a Slavata z pisarjom so wot evangelskich knjezow na Pražskim hrodže z woknom čisnjetaj, z čimž so žałostna 30-lětna wójna započa.

† 1881 Michał Róla.

Derje, derje je na zemi
Lubosć dawać, lubosć brać,
Ze spěwom a z radosćemi
Młode lěta wěncować.
Přetož rjana kóžde meja.
Ale wostać njemóže.
Róžo spanu, lěta dźeja,
Praja spěšnje božemje. H. Zejler.

Přisłowo: Do Swjateho Ducha njewuslěkaj kožucha.

Marica a Hanica.

Roman.

31] (Pokračowanje.)

Meinhardt pschikhadzeshe kózdy wjeczor hem. Mariza a wón njerozesechtaj wo lubosczi, ale hdyz pschi rosdiwanju jeho hubje na jeje lizomaj spoczitwaischtej, to iczjeshe w tom wjazy hacz w potajnem hubkowanju Rudiho a Jindrjichi. Taj khcheschtaj po zahrodze kaz zybnjenaj, wobmolwaschtaj mjelczliwe mestaczka, a potom bu hmelwaza ha holczta wscha melancholika a sentimentalna k najwjetschemu hmetchu Hanizu. Ta czujeshe so sastorczena mjes wobemaj woromaj. Wona peczatowaschtaj so z mikanjom zyly po Jindrjichowy, a jeje czornej jerniczaj so pschi tom swjecz. Wo Mariza so Hanizu njestarasche. Wona czinjeshe, jako by hizo na swjecze njebyla.

Junu wjeczor, hdyz jiwjoba hromadze bedjeshe a sy wo pschichodze rezesche, rjadowasche stary baron sswoje dostate poziczjenki na blidze, czehazda bjeshe Hanza dyrbjala schtyri z wisitkami precz stajicz. Won staji sebi tlaczak, pohladowasche wyschе njeho a sapocza wulku rezi: woni chzedza radschuaj dujci de jenoho hromadu czahnycz!

Czeta Angiolina njeczakasche, so by jeho z jeho konjecznjom njewutorhla, tiz bechu sa uju se sbozom a pokojom, dónizi won so z nimi kolebasche.

Hrabja Meinhardi, dyzschi njedzjiwaizy wschicze nezmocze sswoje duische wjele bóle na podze wopraiwdzitoscze, tonnu napschecziwi, so dyrbitaj Jindrjichka a Rudi potonu czakacz. Pschipowedanje a wobstaranja njemoza bycz sa dwe njedzeli hotowe.

Stary kujes rjetuj zyle mernuje: „Potom wotstacz-czinny kwaß!" Ale Jindrjichka skoro japtaka: „Ja njeczakam, ani dwe hodzinzy njeczakam!"

A wona maschasche sswojemu wecznje so poßmewajenu „kesjemennu" Rudiej liczje.

Baron Durazzi sunny sswoje papjery hromadze, stany a sawola, njerozaj, so je i njebjes sswoje sboza storhnjenz:

„Potom go zenicze, kaz chcesce, ja go wo to njestaram, potom dyrbicze to czinicz s wusankinjenjom sjawnoscze."

To pat Jindrjichka njeschasche. Nz, pisany, zywy, wulkotny dyrbjeshe kwaß bycz, czlowjekowo dychanje widzecz, czlowjekoso dyrbjachu ju widzecz. Meinhardt rjekny sincerom: „Jindrjichka, ty sabywaisch na jene: na zarowanske letо!"

Tak njedopjelnitschtaj go wobaj hnaj, a wosta pschi tom, Meinhardt budze so posdischo zenicz.

Czeeze Angiolinje be to tak prawje, pschetoz po prawom wona njewedjeshe, kak Marizyny kwaß saplaczicz. Najprjedy dyrbjachu go pjenjezy wobstaracz. Hdyz mejachu nétko nészto pschepreschczenjow na Jindrjichzyny kwaß rosepiacz, woprascha so Meinhardt, hacz njemcka formalnosce da tez pschirodna macz proschena bycz. Czeta Angiolina beschе pschecziwo tomu na pol s njerszanja, na pol wschaf s haiby. Won jenoz prajeshe:

„Ja mam poprawom kwaß wnjohowacz, ja sloju jako najsiarschi brair takrjez na nanowem mestinje. Mamu tez njechak zanjechaci: wostajmy pschi tom, hrabinka Aich tola njepschidze. Ale k jiwojemu kwaßei chzu ju mecz. Dokelz wy nétko kwaß mojeje zotry na zebje berjecze, to mi tola dolwolcze, so fkohty ponjeczu. Sswm ja to panschalnu sunu wostajic."

Won pschepoda jej sloczenu papjeru, schek. Wona be nészto taize skradzu wocakowala, hdyz pak wuhladu sunu wuczita, be tola trochu zahaibjena: „Meinhardto, to njeje dze w zanem pomeze ke khostam!"

„Czeta, ja njeczjum slepy. Ja sym nészto zezuli widzal, nészto sluli zlyschal, pschipadnje pola rezenika w rosmolwjenju, na nalutowanu."

„Czeta Angiolina sloji woczi k jemi: „Ja budu wuczi rjez."

„Czeta, mam jeho rad, ale pornczam tebi finanzne ponuczy nic z nim rosprowedacz. Sewak budzech schek jemu dal. A nészto — pod zylu hisloriju sczehnuty kamuhu."

Won wokeschi jeje kuloziu ruku, na kotrejz sedjachu nekotre stare pierschczenje, bjes khdinoty, wo kotrychz bjeshe wona fwuczena rjez: „Wone drje njesyu nicze godne, ale wot jesce lét jem w naschej zywojbje." To saczuwaschе go jako bychu runowahu dzerzake napschecziwo pyschnosci toilety a pychaftwa zusych. Sswet bjeshe dze sprawny, jedyn mozesche to, druhi tamne, kózdy nemazesche tak zywi dzel.

Saisona w Meranje bjeshe go hizo sazo pomalku sapoczala. Hotele a pensiony wotewrjachu w liczе saspane wokenzy. Na Habsburskej drozy, na kupjelaniskej promenadze, w Gilsu, w leczinych wuhodzowanischczach pschi konzerze wuhladachu nowe wobliczja abo starych kózdolétnych hosczi, kotrez, hdyz bechu raz do klónczneho mesta pschischli, wecznje snowa pschikhadzachu. Dzen wote dnja pschibjesche licza puczowazych na wulkotne mestna, pschez wjazy wosow poczachu horje jesnjez do Tirola, abo pschez Mais k Rametzowemu mostej, hdyz go potom dzelachu, wotmenjejo pak do Schemy, abo k Fraggolwskemu hrodej. A wschitzy, kotrez po tamnem puczu horje czehnjechu, na kotremz bjeshe czeta Angiolina na dzimne waschnje go s jewjeronemitkim knjesom pojmala, po sdaczu dzimachu go, so widza stary Rochusowy hród pschemenjeny. Wobhodzowaze murje bechu swuporjedzene, w parku puczе swurmowane, kerke wurubane, wschitko wuzkoti czinjene. Potom wupowedza drje pohonez, so je mlody hrabja to dokonjecz dal, pschetoz burzy go wuzeni, a pokaiwaschе s fkohdom tam w tu stron, hdyz be pisches dolinu w nasymnitkich winizach, wot jaworzowych hajow wobsczinjenu, Gollan widzecz. So by swojich sobujesdzajych hosczi zabawjet, rosprawjeschе jako by wo nekajkim zwetowem podawku rezat, wottam je njewjesela, baronka Durazzi, dzowka stareho barona. To klinczeschе, jako by dyrbjał kózdy widzecz, schto ton stary pscheczelny knjes je, kotrehoz pohonez znajeschе, dokelz baron s kózdym pozelnitkom rezesche a s kózdez pozkuznizu, s khudym a bohatym, s malym a wulkim. Hdyz wosy go potom nawrótczachu, zako prubi stónza hizo dólu napokazu spadowachu, to praschachu drje so zuby sa zyrkwiczku, kotraz tam dzeleka w hlubinje rynje pod dróhu kaz hrajka leżeshe, a ton na kóslitku wobzeschе tez to: haj, tam w swj. Valentinje budze sawjesce kwaß.

(Pokračowanje ześehnje.)

— **Wo wjedrje.** Wczera wjeczor we 7 hodź. barometer 740, hygrometer 0, thermometer wo dnjo +18. Dźensa we 8 hodź. barometer 741, hygrometer 0, thermometer wo nozy +8. Wuhladny na malo so pschemknjaze — Schcetkenza chze jasno jerje na hrojne. Na [illegible] frowanni wupjschestrowaju so wobsebje nizuny. [illegible] lesuje so w czopty owstr i polonja a symny i pokazuja a ranja. Tuz je mozno, so budze tas wjedra jasno schejnty, abo za so wukworia njewjedra. Jutsje [illegible] khadza blonczko 3.54 hodź. a khowa so we 8 [illegible] Mjazacz khadza dop. 8,23 hodź. a khowa so we [illegible] 12,32 hodź.

— **Automobil do wojaka sajel.** Wczera wjeczor wokoło [illegible] hodź je na Lubijskej drozy automobil do pschitschuschi [illegible] konfiskatneje wobory sajel, kiz je swojim kolom na [illegible] strouze drohi do mesta jedzesche. Wjednik auta [illegible] je swojim autom je spescknym jedzenjom pschebe[illegible], do nieho sajel a jemu koło wobschkodzil. Wojak [illegible] so na hlowje a na prawom muchu franik, so krwawi. Wjednik automobila njebesche swopredka znaty [illegible] so hjes saftacza wotsalik. Tola druhi wjednik [illegible]ska, kiz besche hnydom sa nim jel, mozesche jeho [illegible] wobjezdz.

— **Kamjenske pschemyslowne towarstwo** wopyta poncelu psches 50 wosobowu fyrma mesta Budyschin a jeho okolnosce bratrowske towarstwo. Hosecja. kotisi tu 1/10 hodź. i omnibusom dojschdzecha wobhladachu bebi Waggonowu fabriku a na to mischczanski muzej. Po wobjedzu w „Radnej winje" wobhladachu bebi jasnosce starscha mesta.

— **Kedźbu!** Wopasrjuc pjerjhriwanje. 18. meje saja zajatsja w Driescjanach-Strjekenje Zonisch i Barlink, kiz wopasrjuc pjerjhriwanje do wobkhada pschinjesechu. Jeho dwela je jo hizo wjelisca liczba tajkich wopasrjenych pjerjhriwarjow, kiz su na tom spohnacz, so su wobkhadz 8 gramow czejsche hacz prawo, wudala. Wschitzky wobhadnju so namolwjeju, so chadzi pschi pschijimanju [illegible] na to dziwacz, a w nuznem padze hnydom polizaju [illegible].

— **Sebrazu w mischczanskich promenadach.** Sandźenu a tez hizom noz pryedy su sasso khodzyli we wulkodobnischczanskich wicheloku sebrazu nacziskli. Sto kwoli kradnili, kelezki wobschkodzili, papjerowe korby swotnjesli [illegible] do pschimjesowanych zahrodow smjetali. Nimo toho [illegible] blizo Zyhelnikeje hapy slejan lewku wottrohnili a [illegible] nje ruczku sejcenu a zakoho zelezo wotklemili. — [illegible] tomu wjele nam mischczanske zahrodne zarjadnistwo: [illegible] na 22. meju 1928 je so w mischczanskich wukhodnischczach, wosebje pschi Zyhelnikim wotu, sasso [illegible] skrzywdowstwo stalo. Buchu tam postajene papjerowe [illegible] powolance a z dzela wotnoschene, kwetki buchu swotkane, jona zelezna klanka bu wulomjena a slemjena. [illegible] zlekzami maju sklda.

S **Kamjenza.** S tmarjenjom zahjydzenskich domow poda [illegible] na spokojnje wajchnje dopredka dje. Druhi zahjydzenski dom w blizschim czasu tworicz zapocznu. — Na zahydzenskim stanje w Malej Dubrawje mozemy wospebity [illegible] a postupy wobkedzewacz. Dom knjesa Druzmana [illegible] tele dwy dowaci. S druhim twarom k druhej stronje [illegible] tez burzy zapoczny. Kozonija zahjydzenskowa w Malej Dubrawje budze wobnowjacz, kiz hizom z dalseka kedźbowacz na so czejnje, dokelz wschitke nowe domy na horjcy [illegible] Jenkichowi a Malej Dubrawi leja.

S **Hrjeh.** Sjawny pucz z Hrjeh do Miedźyzjza budze dla [illegible] a plestrowanja na Suscjanskich honach wot [illegible] hacz do 15. meje 1928 zawrjeny. Jedny wobkhad pokazuje so na Nowu Wjes a Kozarnju abo na Hunczerizy a Zokow.

S **Huscjanskeje wozady.** Kaz su njedzelu Cyanki na zjerbiskich kemjschach wosjewjene, prezuje pozni dzen zwjatkowy dopoldnja we 8 hodź. knjes kandidat theol Rößler prezuje. Hizom so na to wjeselimy. Mjech kohodla wschitzky Scerbja te mjchi pschijidu.

S **Demjan.** Tudomne mlodźinske towarstwo swjeczesche sajdźenu njedzelu pod zylnym wobdźelenjom wobydlerstwa a suzednych mlodźinskich towarstwow swoj 70letni thorhojny ubiezi.

Se **Skanez.** Sjawny pucz je Skanez do Porschiz budze dla nadpyrowanja na Skanczanskich honach pola Barta wot 23. hacz do 26. meje zawrjeny. Jedny wobkhad pokasuje so na Pschiwoczizy a Budyschink abo na Budyschko-Wsporikn statnu drohu.

S **Wosporka.** S pschichodnjej pschiczesnosczu k dźelu wosebje w twarstwje je so hjesbźelecz w hapricji dale pomjeschicha. W mszazu pryedy dyrbjachu hizdzesc 35 polnje hjesbźelnych, mjes kotrymiz bźechu 3 zonske a 57 dostawarjow pschirazka, podbjerach. W hapricji dostawarske pak jenoz hischcze 24 wosobowu podpjeru, mjes kotrymiz bźeche 1 zonska. — Zadny swjedzeni sloteho kwasu swjeczeschche njedźelu tydzenja knjes Biarnat Knjeźka je swojej knjenju mandźelskej Ernestinu rodź. Czochcz. Knjes Knjeźka steji w 76. a jeho mandźelska w 69. Leźe zivjenja. Wobaj jubilaraj wjeselitaj so dobreje strowosce a cziłosce. Spiwne towarstwo, le kotremuz jubilar 40 let pschisłuschesche, pschinjese mandźelskimaj sastoniczko. Tez hewak so jubilaroma mnoho pocjescźowanjow dosta.

Se **Suborniz.** Nakla kmjerca pschekhwata 70-letneho kjeza Augusta Nowaka z nasheje wjeza. Pschi sbźehanju pschcrowa na honach Dessko-Hojeschczanskeho knjeza bowra jeho Boza ruczka saja, so morwy z semi padze. Nowak dźelasche hizom 20 let dolho na knjezim dworje w Delnim Hojeschi.

S **Lubija.** Po sapiźu z 15. meje je so posa dźelowych saradźenjow w Lubiju, Ochranowje, Cibanje, Neugersdorfje, Habrachczizach, Nowosafu-Sprembergu a Kamenzkim w bźu mezaza liczba muzitich dźelonjemjerjow wot 1764 na 1105 snizika, ale liczba hjesbźelnych zonskich je so wot 613 na 737 zwyschika. Dostawarjo pschirazka spadnychu wot 1883 na 1169, nusowi dźelacjerjo wot so wot 232 na 267 pschijaporichu. Krizowu podpjeru dostawasche 15. meje 75 (mezaz pryedy 102) muzitich a 25 (26) zonskich z 90 (122) dostawarjemi pschirazka.

S **Nakez.** Wutoru dopoldnja jedzesche lohki sapschah z jenym konjom po Budyskej drohi do wjes. Sa nim pschijina Budyski tworowy auto. Kon so splaschi, wotezki so rostorczechu. Wos wo tri drohowe schtomy wrjezny. Tjecze srajenje be tak zylne, so zo wos swocziwschi pschez drohu czijny. Kon so wot wosa wottorhny a czerjesche hacz k prenjemu hoicznjej, dokez jeho sadzerzachu. Nutskabedźazej dwaj muzitaj so na twjerdu drohu wrjezny schtaj, jedyn je so po zylej prawej stronje tbetro srahyk. Tez wos bu tbetro wobschkodzeny.

Z **Wudworja.** W „Herbskej gryclice" zeudźeechu so swerne sobustawy Pancanskeje jednoty „Sokola" k swojej porjadnej zhromadźiznje. Starosta, bratr Natuš-Khrósčanski, witaše stare znate mjezwoca a namolwješe towarsow, njewustawajcy a njekhablacy dale dźelać k lepsemu naseho wobroženeho naroda. Rozprawješe skrótka wo deje poradźenym swjedźenju w Pančicach 22. jutrownika. Pódla materialneho wuspechu je deje tez nesto moralneho mel. Potom rečeše so we přilotach za wokrjesny swjedźeń 29. junija w Klóšterje, wo kotrymž budże so na zhromadnym posedźenju nawječornych jednotow 31. meje we Pančicach nadrobnišo jednać. Dla swojeho njeserbskeho a njesokolskeho zadźerżenja dyrbjachu so někotři z jednoty wustorčić, wuživaju prjedy jeje lepšiny. Tajke elementy njemožo serbske Sokolstwo we swojich kruhach čerpjeć. Zapisowarč rozprawješe wo posledních posedźenjach, což wo zwjazkowej zhromadźiznje (22. IV.) w Budyšinje. Při tym so njenjeżne winowatosće jednoty k zwjazkej pokazowaše, štož mu so w bližšim času rozrisać a wurunać, zo w tym za wobej dźělej spokojace poměry nastanu. Dale so wozwei, zo sokolski zwjazk njeposrědnje k Domowinje přisluša, potajkim jenotliwe jednoty zanym župam njepřisłušeja, maja pak k tomu swoje zastupjerstwo.Na Domowinskim swjedźenju 8. 6. w Budestecach so wězo wobdźěli, kaž je so to druhe léta stalo. Zwjeselace je zo je so zwjazk materielnej zhrabał. Jednaše so dla zajězda dźěći do Pólskeje, při čimž so najprjódzy na sokolske dźiwa. Na khorhojposwječenju němskich rjemjeslnikow w klóštrje njebudże so jednota officielnje wobdźělić, dokelž tute towarstwo za Sokolstwo a Serbowstwo nječo wyše nima a mjez serbskej młodźinu strašnje němenje, štož su wšelacy Serbja hižo začuwać dyrbjeli. Skónčenje so wobzamknu, zo aktivni 20 pj. a pasivni 50 pj. měsačneho přinoška płaća, jenož tak dołho, doniž so pokładuja zhrabała nicje, štož so traš sa lětko a dźeń stanje. Starosta dźakowaše so bratrej Kralej za jeho njesebične dźěło, kiž we sokolskim wuwučowanju šulskich dźěći w Pančicach, Wotrowje a Worklecach nałožuje. Tehorunja wupraji horcy dźak bratrej Symankej-Khróścanskemu, kiž jednotu w zwučowanju na narjadach pilnje podpjerujo, štož wšitcy jako wulku pomoc začuwaju. Na to rozprawješe bratr Lipič-Wudworjanski wo zjězdze na ratarsku wustajeńcu w Prazy, wo kotrejž budże so tu w S. N. nadrobnišo wobdźělenje strony rozpisać. Tuž nóžemy so tehe w našej rozprawje zminyć. Ze wšěch jeho słowow rěčeše bratrowska lubosć, kotruž so Serbja w zašłych dnjach pola bratrskeho naroda wospjet w polnej měrje namakali. Su so kaž doma čuli a dyrbjesche rozzołnowanje stej wbej stronje ćežko začuwaćej. Na jězbje je so na 27 wosobow wobdźěliło, mjez nimi tři žónske. Su móhli wobdźiwać, na kak wysokim skhodźenku češke ratarstwo steji, wot kotrehož móžemy wjele nawukнуć. Z rjeńšim wuhladom do přichoda skónči starosta žiwu a čiłu zhromadźiznu. Njebojaznje pódu Sokoljo dale za swoje ideale do boja, njedźiwajo na mnohe zadźěwki, kotrež nam činja cuzy a domjacy. Ze sokolskim heslom a přisalu, kotruž namakamy wurazne w našich sokolskich spěwach, z kotrymiž so zhromadźizna skónči, rozchadźechu so mlodźi a stari z předswědčenjom, zo naše narodne dźěło drje pomalu, ale wěsće do předka kroči.

S **Nuschizh.** Pschi krótkim njewjedrje, kotrez njedźelu popoldnju pschez naschu wjes czejnjesche, dyri blyk do telefonischeho wowoda na tudomnym dwórnischczu. Wohsl sklonzowa tez elektriski powod, so bźiche dwórnischczo wjeczor bjes zwezu. Na zboże na dwórnischczu pschitomne wozoby do schkody njepschindźechu.

Z **Kulowa.** Swjatkowne šulske prózdniny započnu sowKulowje pjatk 25. meje a skónču so wutoru 5. junija.

Z **Kulowa.** Khežina leżownosć wikowarja Pawoła Kiesela tu na Haskee hasy 3 je pječa za 4000 hr. na zamkarja Pawoła Kreuca přešła. — Tudomnemu sklenčendźełačerjej Hendrichej Schönnelej je w nocy pos, kaž sledy pokazuja, w kólni 7 hus zakusał a 4 dalše zwotnosył.

S **Wojerez.** Tez w naschej wokolnje derje znata wosoba, wobdźelacz pjwarnje H. Rotha, mjeješe hrodowiske pjwarnje we Wojerezach je pjatk wjeczor wumrěł, z Boješ ruczki sajaty. Njebohi bě schćerko a dalsko wobluboweny. Sdźiwaju pjwarnju je Rotha na wuzkoti thodźenk pschinjeli. Pschedewschčim towarstwo za domowodni wobžarnje jeho [illegible]erez, je bźe jemuž stajnje darmjen rutki za towarstwowe měř. Rotha je był 75 lět stary.

S **Brětnje.** Dnja 10. meje ma so pódsanska starschiska rada na czaj wot 1. hapreleje 1928 hacz do 31. měrza 1930 wusmolsicz Wótlny lokal je tudomna schula. Wótlne liczjimy [illegible] hacz do 31. meje w schuli sjawnje wupokožene.

S **Běłeju Khotmza.** Njedźelu rano sta so pschi wujezdze z naschich wězy njeboże z motorskim kokom. Jako wikowar z jednymi kokami Leinert z Kasa z bjezoku pjekarskeho mischtra Motki bebi wujezdze, sajezde do schtoma. Hačrunjez bźeche srajenje zylne, so wobaj jenoz lohko franjschtaj. Motorjo koło so zylnje wobschkodzi.

S **Wukranczju.** Hrózbnu namakanku czinichu tu we blizkjatych jamach pschi tak njenjewaznej starej Woleschnizanskej zpuhelnicji pschi puczu wot Warschcez do Dubow. Wuhladachu tam pschijapanje hizo khežtro pschekkate czejo 22 letnjeho Mjeczа Dubow, kiz bě so wot hapreleje tuteho leta hizo kożdeho źleda schubik. Jedna za tu nimale z wěstosczu wo samomordarstwo; k czelu bě czejc żelezne koleso pschicziżenjene, so by czelo spodu wody wostało. Statne rěczanjstwo w Sborjelu nałeżnosć pschepytuje.

S **Wochos.** Sandźenu zobotu bźechu w naschej wjes dwě meji stajili, schtož so hischcze jenje stako njeje. Tudomnokolejsdne towarstwo „Jednota" bźeche w sahrodze Kerliz hoi sejenza swoju meju stajiło, dokelž je tutón towarstwowsoj hoscjenz. Turnarske towarstwo bźeche swoju meju na druhej stronje drohi nawschczoz Balcej hoscjenej stajiło, dokelž je tutón jich towarstwowy hoscjenz. Tak nětkole dwě meji naschu wjes debitej, kotrejž stej wobě wokoło 28 m dołhej. K 1. meji njejsu jenu meju stajili kaž hewak, dokelž tehdom mlodźina po na jednu drohi swjedźeń hotowasche. — Tudomne kolejsdne towarstwo „Jednota" może žeht to ja wulku czejez dźerżecz, so je pschi jeździenju we hórste muschtrstwo (Bergmeisterschaft) we Luzitskim Kolejsdnom Swjatcu tudomnu

Hospodarski rozhlad.

Sobotu 28. meje 1928.

Wczerawše kurzy w Barlinje.

1 Dollar	4,174	100 polsk. złotych	46,795
angielski pfund	20,379	100 českost. krónow	12,371
100 wajc. frankow	80,455	100 franc. frankow	16,43

Barlinska bursa sapisha wczera sylne klesnjenje efektowych kursow. Jako pschicziżnu mjenuja, so su na wschich welikowich kursach tele dny kursy spadowale. Mérne bźechu wsi z dołżnymi a rentowymi lisczinami, ale kursy so tez wobschkodzichowachu.

Produktowe wiki bźechu wczera sajo jara mérne. Placzichu 5-8% w posdźischczi termijach trochu zesylabjene. Jenoz rozku w hotowej tworje wo 5 pj. tunischo pschedawachu. Srjedni płaczesche wczera

w Barlinje

wobsezaju 13,10—13,25 hr., rozki 14,25 hr.
hacz 14,35 hr., nasinjcho jecznjenja hr. 12,60—14,50, wowsa 13,20—13,50 hr.

w termijowym mikowanju

za mej: pschenizy 13,95 hr., rozki 14,85 hrywnow,
za julij: pschenizy 14,12½—14,30 hr. a rozki 13,70—13,68½ hr.,
za september: pschenizy 13,55 hr., rozki 12,53½—12,55 hr.

W hapreleju nasch dowoz wuwoz wo 341 milijonow [illegible] pschchajnje.

Pschsitajacej pytaju.

Rozmerichcho, Lobel w Mužakowje.
Broda w Budestezach.
Bozja" do domu, rentski hamt w Minjakale.
" Scharlachowa w Hrodku. Jurjowa hajo 8.
" Zandowa, mandźelska direktorja w Lubiju.
Pjetrjuli Groba w Lejkej pola Bozejce.
Wjerichcho, Heinrich w Semitach.

Na pschedań.

Semo, mijm w Zitru.
Rowerda w Kamjenzu, Pforteastr. 11 delka.
Banza Hrjwoschcza, Bulang w Zukowje, Kamjenskeje hr. 58.

Soudnizy na pschejhadzowanje

sahwórtk 24. meje 1928

w **Kamjenzu** w kasarnach, komorny dom maschinistich tišlarjow, dop. w 9 hodź.: Sdwjeżnitzki, kamor, kuchlowy stejal, taflaty wos, wobrajaj, radicowe pschiprawy, krzedenza, muzitej kolesy, 4,20 mtr. tkankowa na wobleć, klamarska pokladnja, puczowanskej kofraj, bźnjanki a druhe, draschla a wuhotowanje, kbarnje.

w **Lubiju** na hnidnistwje dop. w 9 hodź.: Mebje, klamarski kamor, pjewjenjny kamor, mužaze koło, kondikalke tworjy.

w **Hrodku** na sinnanjamu hamcze dop. w 11 hodź., jitwa czo. 15: 1250 zigarow,

pjatk 25. meje 1928

na Holzu w skali pop. w 3 hodź. 60 tunow twaršich kamjenjow.

Skrowe depeše.

Produktowe wiki w Barlinje dźensa dop. 3/11 hodź.: **Skoro bjes wobrota.**

Dop. 3/12 hodź.: Pschenza a rozka sterje drózschej, ale wobrot wostanje znadny.

Piaczizny na Barlinskich produktowych wikach.

Zito a wolijowe symjo po tuni abo 1000 kg, hewak 100 kg.
Piaczizny po zlotej hriwnje.

	22. 5.	21. 5.		22. 5.	21. 5.
Pschenica	262-265	262-265	buny	23-24,00	23-24,00
rozka	285-287	286-287	woka	24-26,00	24-26,00
nal. jecznjaš	252-290	252-290	módre lupiny	14-15,00	14-15,00
naz. jecznjaš	—	—	žołte lupiny	15-16,00	15-16,00
wowsa	264-270	264-270	zeradella	—	—
kukurica	235-238	235-238	rapa. wosusk	19,00	19,00
pschcz muka	33-36,50	32-36,50	lany wosusk	23,80	23,80
rżana muka	26-29,50	27-29,50	poca. melasa	—	—
pš. worsuby	17,25	17,40	bźrnj. krusiki	23-26,00	26-26,00
rżane „	19,00	19,00	syno, 50 kg	2,60-3,00	2,60-3,00
lane synjo	—	—	rżana sloma	0,90-1,05	0,95-1,05
rapa	—	—	pschcz. „	0,90-1,05	0,95-1,05
hróch	33-38,00	35-38,00	wowsna „	0,80-1,00	0,80-1,00
pjeluschi	24-24,50	24-24,50	jecna „	0,80-1,00	0,80-1,00

jěsdny sarjadowak (Fahrwart) Maks Ladusch hórsle mischtrstwo bozpił. Wón je w Zitawskich horach 5 km sa 13,02 mjeńschinow pschejěł a je tak teju kokoweju wuwěkzow Měrcina Bajera se Sholerza a Fritza Einerta s Eckartsberga wo 15 sekundow pschetrjechił. Dotalny mischtr w hórskim jězdzenju s Neusalza Spremberga, kotryž dźensche swoje dobycze sakitowacź, dyrbjesche žo se schtwórtym městnom spokojić. Jězdzenje běsche sandženy schtwórtk na žywjedženju Božeho stpiča.

S Khorzebusa. Wulkohodźowarjo namakachu njedźelu rano w Hindenburgowym parku njedaloko mostoweju kawowe muzsle a žónke cźěło. Wobej cźěle měsjechtej tśelne ramy. S namakanych roskohnowanskich listow wulkhadźa, so žo we morwymaj wo 23 létneho tepichitkarja Alfreda Schwembera a 21 létnju Luziju Seibelez jedno. Wobaj staj s Khorzebusa. Pschicźina njeluttla leži we wobcźežnosćach žentwy, dokelž běsche Schwember hižom woženjeny.

Z Łužicy

* S **Kumwalda.** Polizija jata wuhujenjerjerja Lezenza s Bejereź, a pschepoda jeho statnemu rěcźnistwu, dokelž je podkladny, so je w Kumwaldskej wokolinje nětkotre wohnje sakožił.

S **Wurbiza.** Ssobotu popołdnju pschindźe tu sapschah kublerja Wachtera se Suborniczki do straschneho njesboża. Po nahle spadowasej horje dele žo konjej spłoschtschitaj. Jedyn se žobujědźazych sfocźi s wosa a žo thětro srani. Druhi bu s wosa wjerhnjeny, jako žo wós powrócźi. Tśeśi žobujědźazy wukěse s powrócźeneho wosa, wot kotrehož běschtaj žo konjej wottorhnyłoj. Wós běsche žo dospołnje rosbił. Wschitzy tśo běchu sranjeni. Jich dźěłacźerźiły samaritojo we Wurbitzu swobalachu. Konjej po dźiwjej horjeńzy nětkotši wojazy němikostatiwcje woboroh w Supowje sadźerźachu.

* S **Wjaisońzy.** W naschej wěsy je 3775 wólobohmanych wožowow. S nich pak žo jenož 2508 wolerjow na wólbach wobdźěli. 19 wotedatych hłosow běsche njeplatźiwych. Ke pschiwadam pschi wólbach njeje pschischło. W jenej kłosowańskej wobalzu leżeshe papjerka, na kotruž běsche 5 pižmikami 5 dźěcźazeje cźischcźerkuje sestajane: „Jesajasa 41. staw, 24. schtuczka: „Hlej, wy sće s ničzoho a wasche dźěło też ničzo njeje; a schtóž waš žedbi wuswoli, je hrozoweć."

* **St Serbiskich Kundraczicź.** Pschi zhłubnym njewjedrje kotreż njedźelu popołdnju psches Lubijsku krajinu pschicźahny, dyrbi błysk pschi drohowym tschižnischcźu do telegrafoweho schcźežora, słonzowa elektriki powod, a rosbi w twarjenjach nětkotre swěcźenja a lampy.

Najnowiše z cyłeho swěta.

— **Schkrowa powěsć wo wjedrje sa jutśischi schtwórtk:** Mrócźele žo pschecźahuja, swjetschka rjenje, wo dnjo cźopło. W Jendźelskej pschecź hischcźe khłódno.

Na drósy pola Opola w Hornjej Schlesyskej njesnaty pachoł pohonczej Kalluschej sapschacha petrolejowego towarstwa kasasche, so dyrbi sastacź a potom do njeho wospjet iśeśi. Na kmjerzej franjeny pohonez s kóńika na dróhu padze. Nubježnik jemu toschu s nětkoże 500 hriwnow wutorhny a s jeśdnym kolom cźełny. Mrěja zeho pohonicza posdźišcho ludźo namakachu.

*

S **Tarragony w Schpanilskej žo pische, so je w jenej kuzoduej wožy jedyn pachoł nadobo twowrótnuwschi stwonka wožy žydom dźěcźi satśěłił a schcźeł dźěcźi sranik. Mordaŕ je žo na to do wožy wrócźił a do khěże sastupiwschi jemu žonu**

sasśěłił. Druhu žonu a malu holzu wón s wutśelemi srani a jej potom se žełezu mori. Na to je se wožy cźełnył. Policijstojo a wjeźnjenjo jin žo sa nim puschcźili.

*

Na rězy Dnjepru je žo mjes Kanczowom a Kijewom nakładna parna łódź „Leo Tolstoj" sapalika. Łódź, kotraž bě z lekarstwami nakładžena, žo s wodnjom snicźi. Wulki dźěł munjstwa je žo tepił.

*

Grichisske knjeżerstwo najsterje wrócźo stupi. Finanzny minister Kafandaris, kotryž je schef liberalneje strony, je wótre wurěžowanje z Venizelom měł, dokelž žo tón napschećiwo swojemu žiwjenju pschejo sajo do politiki tyka. Kafandaris a druhi ministrojo dźedźa wrócźo stupicź. Venizelož je rjekł, so liberalnu stronu njemóže bjez wjednistwa wostajiecź a so žo na jeje cźoło staji.

*

We wokolnosczi Tokia žu žulny podjemiki stork sacźuli, po kotrymž źiabiske storki źlědowachu. Wjetscha schkoda ujeje nastała, też žanych ludźi žo njeje sranilo.

*

Se jemjeżenjom w Peru w połodnjoschej Ameriży je žo pjatk w Pimpincos 25 wožobow morilo.

*

W Matherberź'ich podkopkach w Pennsylwaniskej we połnożnej Ameriży je žo 141 hórnikam s rosbuchnjenjom steho powětra wupucź s podkopkow sawrěł. Jenož 14 hórnikow je žo wuthowało. Druhich maja sa shubjenych.

*

W Centern w Texasu je ludowa cźrjóda cźornocha Buddha Evansa lynchowała. Cźrjóda cźornocha, kotrehož policijaj strażowaschtaj, shrabny a jeho sa hrjadu w dworje polizajskeho žudnistwa wobwěźny, hdźeź žu hižo psched někotrymi lětami jeneho cźornocha dla nadpada na běłu žonu lynchowali. Evansa winowachu, so je jeneho běłeho muża skónzował.

Olympiske hry w Amsterdamje.

Wotewrjenje 9. olympiady.

9. olympiada je so w nowym stadionje w Amsterdamje z olympiskim Hockeyowem turnérom wotewrita. Přitomni běchu niżozemski pryne Heinrich a officielni zastupjerjo so wobdźělacych statow, mjez nimi president němskeho krajneho wubjerka za cźełozwučowanje, statny sekretar zw. sł. dr. Lewald, a dr. Diem za Němsku.

Olympiske lećne hry započachu so na to z wotewrjenjom

hockeyoweho turnéra.

Zjawnych swjatočnosćow njebě. Před 8000 přihladowarjemi wotmě so prěnje wubědźowanje turnéra mjez Hollandskej a Francowskej, kiž so z wočakowanem hollandskim dobyćom z 5:0 (3:0) skónči. Mjez tym zo so tuta hra w nowem stadionje wubědźi, wojowaštej w starem stadionje Danska—Šwicarska, při čimž Danojo z 2:1 (1:0) dobuchu. Třeća hra, hdźež běštaj Indiska a Awstriska z napřećiwnikomaj, skónči so ze dobyćom Indičanow ze 6:0 (3:0).

Prěni dźeń olympiskeho hokeyoweho turnéra skónči so z wuspěchom Němskeje nad Španiskeje. Němcy móžachu Španiočanow z 5:1 (4:0) zbić.

Hdyž běše prěni dźeń olympiskich hrow bjez dešća wostał, dha dźěše so na druhim dnju prawy Amsterdamski dešćik. To bě z winu, zo bě jenož jara mało přihladowarjow přikhwatało. Też hračcy sami njemóžachu so přez to tak wuwiwać, kaž bychu sebi to přeli. Amsterdamscy wobydlerjo po zdaću přewutkeho zajima na hobrskim sportskim předstajenju nimaju, přetož khorhoje, z kotrymiž bě hišće wčera nimale kóžde twarjenje pyšene, su so dospołnje zhubile.

Indiska — Belgiska 9:0.

Popołdnju stupichu sebi wuspěcha zwučeni Indičenjo a Belgičenjo napřećiwo. K powšitkownemu překwapjenju wupokaza so belgiske muzstwo jako tajke, kotremuž smě so hižo dźensa druhe městno připěć. K wuspěchej pak wša jich wušikkosć njedosahaše. Wjele bóle běchu Indičenjo ći, kiž mějachu z hry wjac. Jako dobyćerjo móžachu z 9:0 wrotami hrajnišćo wopušćić.

Danska — Awstriska 3:1.

Hišće bóle hač prěnja hra čerpješe druhe wubědźowanje pod njepřijomnem wjedrom. Nimo teho bě hrajnišćo wot wjele dešća hładke a mjekke, štož hraću jara hačeše. To ma so čim bóle wobžarować, dokelž wot tuteho wubědźowanja wotwisowaše, štó ma zady Indičanow stać. Wuhladły awstriskeho muzstwa su pohribjebane, přetož Danojo wubědźichu sebi derjezasłużene dobyće. Awstriscy hrajachu bjez disciplíny a jara njeměrnje. Najlěpšej mjez nimi běštaj hišćo Haladik a Winter. Danojo pokazachu pak so jako strašny přećiwnik. Cyle wěsće sebi jene z prěnich městnow dobudu.

Hollandska zbije Němsku z 2:1.

Z wulkimi nadźijemi do Amsterdama wotpósłani němscy Hokey-hračcy su jich najwažnišu hru zhubili. Z tym maju jenož hišće na třeće městno wuhlady. Dokónčnu hru Indiska potajkim njebudźe ze Němskej, ale z Hollandskej wubědźić. Hollandske nadběhnarstwo bě jara strašne a njeby-li němske zadne muzstwo cyle swoje mocy woprowało, by katastrofa zastupić dyrbjała. Wrotnik Brunner bě bjezporočny w kóždem nastupanju a nima winy na porażcy.

Nowe dobyće Indiskeje přećiwo Danskej.

W druhim njedźelskim wubědźowanju zetkachu so Indičenjo z Danami. Kaž kóždy wočakowaše, dobuchu Indičenjo nad Danami z 5:0 (2:0). Danojo njećinichu jim dobyće lohke, dawachu sebi widomnu próću a běchu Indičanam w spěšnosći nimale zrosćeni

Francowska zbije Spanisku.

Po zetkanju mjez Němskej a Hollandskej wojowaštaj tehorunja w II. skupinje hrajace francowske a španiske muzstwo. Wot Němcow zbići Španičenjo dyrbjachu so też Francowzam z 2:1 kłonić.

Belgiska — Šwicarska 3:0.

Z wobeju hrow 1. skupiny, kiž njedźelski program olympiskeho hokey-turnéra pyšeštej, skónči so wojowanje mjez belgiskim a šwicarskim muzstwom z 3:0 (2:0) dobyćom Belgičanow.

Towarstwowski powěstnik.

Ralbicy. „Lilija" tutón tydźeń njespěwa. Dalše wozjewjeju. **Dirigent.**

Hłowny redaktor a zamołwity za politiku: Marko Smolerʼ w Budyšinje. — Za lokalny dźěl a feuilleton: A. Dučman w Budyšinje. — Za hospodarski dźěl: Arnošt Bart w Brěžanach. — Za nawěšk: G. Janak w Budyšinje. —

Weidlichez pjelsćinowy dom w Halštrowje

Pjelsćinowe wěcy jara tunjo!

Dokelž sym na masy wjele nakupował, namakaće pola mje nětkle najwjetši wuběrk kožuchow a hotowych pjelsćinowych wobsadkow kóždeje druziny a derje přehladane. Dawam nětkle na wšě předawanja pjelsćinowych tworow

5% lećeneho wosebiteho rabata

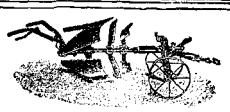
Stóž z hotowymi pjenjezami płaći, dostanje

dalše 5% zniženja

Dawam potajkim

10% rabata!

Móžeće też po 6 měsačnych dźělbach płaćić a dostanjeće tehodla tutón lećny rabat. Njeskomdźeće tutu přijomnu składnosć, kotraž so Wam žeńe wjacy njeposkići!

Jurij Hänsel w Budyšinje

na Sukelnskej hasy 34 :: Telefon čo. 2736

Hłowna předawarnja Rudolfa Sneka z Lipska

=== w Budyšinskim hamtskim hejtmanstwje ===

Skład ratarskich mašinow a gratu wšěch druzin

Barby laki barbiće šablony

tunjo a dobre pola

Ericha Wintera

Bratr. Měrśec nasl.

w Budyšinje

na Drjewowych wikach 30

Gardiny

přikrywy ⁂ dźěćace šaty

W. Köhler w Budyšinje

na Hłownem torhošću 9.

Nowe přestajliwo

mahnišćo

(Vossherd)

běłe emaljowane z pjecakom je tunjo na předań.

Bliže zhonić w „Serb. Now."

Pytam k 1. julijej ženjeneho

zapřahowarja

Heinick, swobodne kubło w Sekecach pola Kubšic

Podpisane banki z tutym wozjewjeja, zo maju

wutoru 29. meje (3. dźeń swjatkow)

swoje wobkhodne městnosće

dospołnje zamknjene

Sobotu, 26. meje (swjatkownu sobotu) su wobkhodne městnosće a pokładnje wotewrjene kaž přeco.

W Budyšinje, dnja 23. meje 1928.

Allgem. Deutsche Credit-Anstalt, filialka Budyšin

Drježdźanska Banka, filialka w Budyšinje

G. E. Heydemann w Budyšinje

Städte- u. Staatsbank d. Oberlausitz

Kommanditgesellschaft auf Aktien w Budyšinje

Commerz- und Privatbank, akc. tow. w Budyšinje

Drježdźanska wikowańska Banka (Handelsbank), akc. tow., wotnožka w Budyšinje

Sakska Ratańska Banka, akc., tow. w Budyšinje

Serbska Ludowa Banka, akc. tow., w Budyšinje

Sokolski spěwnik

Njech sebi jón kóždy Serb kupi.

Płaći jenož 50 pj. Na předań

w Serbskej kniharni w Budyšinje

Naturska hojerka H. Freund

Magnetopatka, radźićelka za homöopathiju, biochemiju, Iris-wuspyty

na Jägerskej drózy 5I

3 mjeńšiny wot dwórnišća

Rěcne hodźiny: štwórtk, pjatk a sobotu.

Vogtl. garding

kupujeće jara tunjo pola firmy

K. Erler w Budyšinje, jenož na Žitnych wikach 11

znapřeča hoscenca „Hwězdy".

Zmorščizny,

faldy so zhubja. Rozprawa darmo, jenož wróćo porto.

Erha-Haus Abtlg. 316 Berlin W. 30

Rjana, přistojna, čista, wokoło 18 lět stara

holca do domu

(Serbowka) so k 1. junijej do domjacnosće bjez dźěći pyta. Dobre městno, dobra jěść a wysoka mzda. (Poslednja běše też Serbowka).

Wulkowikowańnja z winom K. Winkler

w Drježdźanach, Granaerstr. 28 p

SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

„S. N.“ płaći měsačnje we wudawarni 80 zł. pj., na pósće z pola dowérnikow 3,30 zł. hr. Do wukraja 16 Kč. Kóžde čo. płaći 10 zł. pj. Wudawa a dźiwi Smolerjec knihićišćerńja, sp. dr. z o. ruk. w Serbskim Domje w Budyšinje. Telefon 2687.

Za nawěšći, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotedać, płaći so za mały rjadk 20 złot. pj. Wobčežnje so stajace nawěšći a tabele so wyše wobličeja. Za reklamowy rjadk płaći so 60 złotych pj. Rabat po tarifje. u. u.

Čisło (Nr.) 120 — Budyšin — Siwórtk, 24. meje 1928 — Bautzen — Lětnik 67

Hamburgska katastrofa.

Katastrofa jědoweho płuna w Hamburgu je nowy zmjertwy wopor žadała. W Jurjowskej thorownji je wujeŋ dźěłaćerska žona ſ Wilhelmsburga na sajedźenjenje ſ fosgenom wumrjela. Dale ſu w Hamburgu sčěžej druhich sajedźenjenych do khorownjow pśichwaleli. Hač dotal njejsu hišće mogli druhaj fosgenowaj tankaj (kólaj) a wuzkowe blesće, kótrejž teho runje fosgen wopśichijeja, se składźišćeja wotstroniś.

Pśichenmyślowe dohladowarjowe, kótremuž ſo cęžeźe powoski cźinja, praji, ſo njeje žadyn tank ſ fosgenowym pśicheźišćom rosbuchnył. Pśichenmyślowe dohladowarjowe ſirmy Stolzenburg ſu wšykne poruczene pśichiprawjenja cźinili. Najźerje je materialny brach na kótlowym ſamku njeſtoje sawinował.

W Hamburgskim měšćańskim ſastupjerjeſtwje budźe ſo dźensa na demokratiske wopraſchenje dyrbjeć wotmołwiś, hač je polizajſkej wusćelnosći znate, ſo ſu w Stolzenbergſkej ſabrizy jědźite płuny dźěłaju a ſo ſ njeje podawaju, a jeli ſo tomu tak je, ſćitó je ja to ſamołwitny, jo je ſo dowołnosć dała, dale hač ſu hišćeze druhe ſabriki w bliskosći wobydlenjow w Hamburgſkim měſtowym wobwodźe, kótrejž podobne ſtrachi wopśichijeja, a ſkónčnje, hač je polizajſka wušćnosć ſwóliła, dźěłanje jědźitych płunow w Hamburgu ſakazaś.

S wotkal jědźity płun w Hamburgu pokhadźa?

Na tole praſchenje njeje ſo hišćeze jaſnje wotmołwiś dosćało. Sjawnosć po ſdaczu njejmě wěrnosć ſhonicź, tola wěrnosć ſo dołho ſamjeźeješ njeda. Barlinſći „Vorwärts“ je hižo ſdźělił, ſo je Stolzenbergez chemiſka ſabrika bolſchewiſkej Ruſſej jědźite płumy ſ pjelnjenju bombow podawała. Pśichi teźe ſkładnoſći njech ſo na to dopomni, **ſo je ſo ta ſama** ſirma dla podawanja jědźitego płuna do Ruſſeje do prozeſa ſapjetka a ſo je w lěcze 1924 ruſka parna łódź, kótraž nakład fosgena ſ Hamburga do Leningrada (Pětrogrado) wjeſeſe, na Baltiſkim morju ſ wodſchkodźenjom jeneho płunoweho ſudobja, dojźka ſapkumpla. Pśichi cźinjenju teźe łódźina wobſtadka źiwjenje ſpuśta. Wſelkjedniſtwowu łódź ſu dyrbjeli na dalokim morju poteńiś, dokelž je łódźniſtwu ſtrašna była.

Tale naležnoſć je ſo tehdy w njerjeźejźy podawkow poſabyła, dźeńſa ſta ludźi ſa to cźerpja, ſo ſo njeje należnjej pśichpytała.

Firma Stolzenberg ſo ſ wurěcźu ſ cźěžbna wuſchmatacz pyta, ſo fosgen, ſ kótrehož wudymanjom je kataſtrofa naſtała, hišćeze ſ wójnu pokhadźa a to ſ wójſkowych wobſtatkow Semenaſkeho lěhwa. S wěſzywuriſtojneje ſtrony ſo k tomu praji, ſo ſo fosgen ſ wjaſzykróćnym pśichkładźenjom dźeſaćz lět dołho njedźerži, ſ najmjeńſćima ſo njeby po tak dołhim cźaſu za barbowu induſtriju trjebaś hodźił.

Tohodla budźe ſo dyrbjeć dokkadnje pśehpytaś, ſ wotkal jědźity płun wotkhadźa, ſa koho je poſtajeny był, a cźehodla je ſo nimo měry jědźity płun w bliskoſći wobydlenjow ſměł thowaś.

Schto ſo w Němſkej pśicheźiwo płunowemu ſtrachej ſtawa?

Dwanaće morwych a 231 cźežko ſajedźenjenych — tak poſledńja roſprawa wo Hamburgſkej płunowej kataſtrofe rěka. Liczba ſmjertnych woporow ſnadź ſo hišćeze powiŋeſchi. Wocźiſći ſwědźy powědaju, ſo je zyła wokolnoſć njeſtoje roſćerjaceje Stolzenbergez firmy ſe ſkutkowanjom fosgena kaž ſeſmundźena, ſchtomiž kaž nažrane, wſchudźe je ſ płunom morjeny drobny ſtót widźeć: kóžki, pśh, kiry a kaćki. Pśichedſtajimy ſebi, kajſe njeſtoje by ſo nocźiniło, gdy by na transporcźe ſ fosgenom pjelnjena blesćha ſo roſbiła.

Pomyſlimy ſebi na to, ſo by wójna wudyrjała, a ſo by njepśicheźeł ſ lětadłow bombhy jědźitego płuna na němſke měſta njetak. S cźim by ſo wobhlešćiwo pśicheźiwo jědźitym płunam ſchtitakko? Ma wono ſrědki k tomu? Ně! Němſke knjeſerſtwo je ſwoje wobydlerſtwo njeſchkitane wſchěm ſtracham hač dotal pśehewostajiło. Druhe ſtaty ſu Němźej ſ dobrym pśichkładom do pśedka ſchłe. Hałle wjedawno je ſo pólſki lud wo tym pomuežił, kak ma ſo pśicheźiwo bombam ſchtitaś. W Franzowſkej ſu zibilne wuſchnoſće ſa ſchtitanje zivilitowu pśicheźiwo jědźitym płunam ſamołwite, a wojeſerſkim wuſchnoſćam je ſo poruczeło, ſo dyrbja gnujnje ſ pomuežowym perſonalom a ſe ſchtitazymi ſrědkami pśicheźiwo płunam ſaſtaraś. Pśiche měſtowe ſanjadnoſtwa maja maſći pśiche płumy pśichbotowane. W ſtronach, w kótrychž ſo nadpady lětadłow woczakuja, niz jenož w rauſchich ſtronach pśicheźiwo Němſkej, ſu ſo njepśichepuſchćiśe měſnoſće pśichiprawiłe. Pśichi pozłeńſich jendźelſkich powětrownych manevrach je ſo wjazy dźěła ito nadpadow na London cźiniło, ſo by ſo wobydlerjam pokałało, kak maju ſo pśicheźiwo jědźitym płunam ſchtitaś. Pśichi manevrach ruſkeho wójſka w połodniſchej Ruſkej ſańdźenu naſaŋmu zibilne wobydleŕſtwo w Odeźy ſobu hraješe, niż ſa wudźełanje filma, ale ſo by ſo powuczyło, kak ma ſo pśicheźiwo nadpadam njepśicheźeſelſkich lětarjow ſchtitaś. Lětadła je ſwědźatymi ſnamjenjenji pokaſachu, kdźe ſu bomhy wotcźiſnyłe, a potrjechene dróhi ſo ſ njeſtrašnym kuſatym płunom ſakrichu. Wobrožene měſtowe dźěle ſakte thorhoje dojźachu. Teź w Schwedſkej je ſo wobydleŕſtwo na wójnu pśicheźiwo jědźitym płunam ſpuśczowało. Jenož w Němſkej ſo njeje w tym naſtupaniu niczo ſtako.

Fosgen teź w Saſkej?

Demokratiſki ſapósłanc profeſor dr. Kaſtner je we ſakſkim žejmje ſlědowaze napraſchenje ſapodał: Po nowinſkich powěźeńach ſo fosgen w Ludwigshafenje a teź w Saſkej, a to w Radebeulu, dźěła. Dźiwajo na ſakoſkumu kataſtrofu, kótraž je ſo w Hamburgu ſtała, ſo knjeſerſtwo praſchamy: Je tale powěsć wěrna? Hdyž tomu tak je, je ſ abſolutnej wěſtoſću ſ tym liczeć, ſo je pśichi dźěłanju a ſkowanju tehole płuna w Radebeulu **tóždy ſtrach ſa wobydleŕſtwo wuſamknjeny?**

Fosgen.

Jakožna Hamburgſka płunowa kataſtrofa je ſo ſ poměrnej małej měru płuna, mjenujcy je ſchěſcź hač wšoŋ tuhikhatymi metrami fosgena, ſaſinowała. Jenož wosebje jědźity płun możeſche w tak ſnadnej měrje na wjele dróhow a wulku dałokoſć 18 kilometrow tak ſakoſne ſnicźenje naczinicź. Doſaha tola pof grama fosgena, ſo by ſo człowjek morił, a hdyž njeńtó nětkótre minuty w měſtnoſći pśebywa, kótraž wopśichija na kóždy tuhikhaty meter jenož 50 milligramow ſtrašneho jědźitego płuna, potom dyrbi wumrjeć. Hdyž ſo fosgen ſtiratych kóſkow człowjeſkeho organiſma dótknje, je won roſpuſchćeł. S teho wótro kuſata ſelowa khałalina naſtanje, kótraž człowjekowe nutrinny roſżerje, ſo człowjek ſa krótki cźaſ wumrje. Sa cźaſ wójny je ſo fosgen huſto jako wojowadło nałožiło, tola ſo won njeje, kaž ſo huſto mylnje měni, hakle w poſledńich lětdźeſatkach wuhlédźał. Snaja jón ſnadź hižo wot léta 1812, hdyž jón jendźelſki chemikus Davy wuhlédźał.

Fosgen je hač k temperaturje wóſom ſtopnjow po Celſiju bèžtý, ſawari ſo, hdyž tuſe temperaturu dozpi a ſo jako kalatowonjazy płun roſdyma. Wón ſ atoma wuhlika, atoma khłika a dweju atomow chlora wobſtoji. Wón naſtanje, hdyž ſo ſuchi chlor a ſuchi wuhlěžnaty khłičiznik ſłónčnemu ſwětłu wuſtajі, a wot tehole waſchnja naſtacźa je teź ſwoje mjeno fosgen, to rěka „Se ſwětłom wuphrodźeny“ dojźał. Tola ſu hišćeze druhe methody, ſo kótrychž ſo won dźěłaś hodźi. Fosgen, kótryž jeho wunamakaŕ Davy hišćeze na niczo nałožiłej njeſrědbješe, ſtužі pak mjа jenož jako ſadawa bróń w płunowej wójnje, ale może ſo teź w chemiſkej induſtriji ſ wužitkom nałožiś. Wón ſo na pśikład k dźěłanju wſchelakich barbow a ſalola wužije, bźeſko próſchku, kótryž ſo jako lěkaŕſtwo pśiche puchérjowy katarrh a pśiche drjenje nałožuje. So by ſo fosgen njeſchkódny ſcźinił, móże ſo pak ſ wodu pak ſ amoniakom roſpuſchćiś.

W Pariſu ſu ſaſa w njeměrje.

Pod ſarjiſchezom powěſćeſom Londonſkich nowin wo Hamburgſkej płunowej kataſtrofje ſu ſo Franzowſojo do njeměra dali. Hamburgſki podawk ſo jako dopołakowa ſa to wobhładuje, ſo Němſka napśicheźiwo poſtajenjam měroweho ſwěźenja jědźite płumy ſa wojeſerſka potrjechu dźěła.

Chamberlain a Hamburſka kataſtrofa.

Swonkowny miniſter Chamberlain je na praſchenje we jendźelſkim delnim ſejmje wotmołwił, ſo wo płunowym roſbuchnjenju niczo njewě, tłyha ſchtož je w nowinach wo tym cźitał. Njemóže rjec, hacź dyrbi ſo na podłožu tyhle pśichiczinow pola němſkeho knjeſerſtwa ſakroczeć.

Ameritaniſke tukanje dla płunoweje kataſtrofy w Hamburgu.

Płunowa kataſtrofa w Hamburgu je w Sjedmoczetych ſtatach potmužneje Ameriki tukanje pśicheźiwo Němſkej ſpuśczała, ſo je němiſkotlana wobora jědźite płumy ſa ſwoje potrjebanje w Hamburgu khowała. Newyorſke nowiny Hamburgſki podawk ſ wótroſću roſpomінaju, kótraž je w poſledńich lětach napśicheźiwo Němſkej zyle njeſnała była.

„Newyork Sunje“ jejim dopiſowaŕ ſ Barlina powě, ſe mjeńcźenje němſkeho knjeſerſtwa na to pokaſuje, ſo je němſkotlana wobora ſo gnujnow ſkład w Hamburgu khowała. Foſgen je ſo najźerje ze Sederteku w Schwedſkej nadźěłał.

„Evening Poſt“ ſo praſcha, hacź Němſka ſo poſtajenjow Verſailleſkeho měrowego ſwěźenja dźerži a ſada, ſo bychu knjeſerſtwa pśedawſćich ſwjatkarjow tole praſchenje roſjaſnіłe.

Němſkotlana wobora pśeciwo čornej němſkotlanej woborje.

W Schcźećinſkim progeſu pśicheźiwo ſemowym morjaŕſtwam cźorneje němſkotlaneje woborу je k ſwaźenju mjes wojeſerſtwom wězywuſtojnym wyſchkom ſ Hammerſtejnom a ſwědkom nětkhańſkim majorom Buchdruckerom doſchło. Hammerſtein dobrosdaſe we cźornej němſkotlanej woborje woteda, ſo by ſkónčnje wuſpały pśicheźiwo němſkotlatnej woborje poraſył. Hammerſtein praji, ſo pśichiſtužnizy cźorneje němſkotlatneje woborу njejźu njedźiwajoſy ſwojeje uniformy wojaſy byli, ale zivilni pśichſtajeńych. Jako wojaſy ju drje ſo cźiſcź mohli. Tole wopaczne mėnjenje je ſo ſ njeſprawnoſću nižſich ſtužbnych měſtnow ſhubiło. Wjedniſy dźeſkowych kommandow ju ſ Buchdruckerom k tajnym, wjelepſcheradnym wězam ſwjaſani byli. Sskužbne mėſtna němſkotlatneje woborу njejźu we tychle wjelepſcheradnych wězach nicźo wědźałe. S tejele njeſprawnoſće Buchdruckera a wjednikow dźeſkowych kommandow napśicheźiwo wójſkowym ſłužbnym mėnjenjam je błudne mėnjenje ludźi nałoko, ſo ju wojaſy, a tomu na ſo dale mećenje k wosebitemu njekakoſſemu ſchtitanju pśicheźiwo pśeradźe pśichipiſaŕ, kótraž ſo tema njemuje.

Cźeźėwjene měſta w Saſkej.

Pśichi poſledńej němſkotlajuſkej wólbje je ſo we wjele ſakſich měſtach ſa ſozialdemokratow a kommunistow wjazy hłoſow wotedało, dyžli ſa njeſozialiſtow. K tymle měſtam maja ſo pśichiliczeć: Drjeźdźany, Lipſk, Kamjenca, Bérna, Miſchno, Freital, Döbeln, Mittweida, Wurzen, Riesa, Röderau, Skehniza, Markenſtädt a Pennig.

Lětadło Parižsko-Barlinſkeje lětańſkeje cary ſo ſpalіło.

Blišo Kölnſkeho lětaniſchcźa je ſridom Farmaniſke lětadło Parižſko—Barlinſkeje lětańſkeje cźary k ſemi padło a ſo do cźiſta ſpalіło.

Sniczene lětadło bė 14 ſydlatу dwaj motorſki Goliathſki dwojotſėſchnik. Lětadło bė ſ Parija we 9 hodźinach 35 minutach wuleźało, we 12 hodźinach 35 minutach bo Kölna pśichileźało a wot tam we 1 hodźinje wuleźało. Nėkotre mjeńſchimy po wuleźeńu ſaſtojnizy widźachu, ſo dwojo cźėſchnik nėhdźe 3 kilometry k wjeczorej wot Kölna, hdyž bė ſo do wyſokoſće nėhdźe 400 hacź 500 metrow ſnjeſł, ſo na dobo ſ pśedkom dele kiwkny a ſ njendźej ſpėſchnoſću padaſche.

Lětaniſchczowi ſaſtojnizy hnydom ſ automobilom na ſtronu njeſboża wotjėdźechu. Hdyž pak tam dojėdźechu, bė ſo lėtadło hižo do cźiſta ſpalіło. Najźerje ſtiſche motoraj pśichi narazenju dźėlaſchtaj, tak ſo je ſebiſko benzin ſpalіło. Lėtadło bė w Kölnje ſa dalſche leczenje do Barlina nėhdźe 700 litrow benzina pśichiſało. Saſtupjerjam pomėtrewaje Hanſy a ſaſtojnikam lėtańſkeje poliźije, kótaž rėchu mjes tym pśichiſėli, niczo drubeho njewubu, dyžli na haźnjenje pkomjenjow dozaſakaś, ſchtož po njeſbożu njewjedźechu wėtr pośpėſchi.

Franzowſa Charventier lėtadło wodźeſche, kótryž po Barižſko-Barlinſkej cźarje hižo dėſchi cźaſ lėta a je pśedy w franzowſkim lėtadłownym wobkhadźe pśichiſtajeny był. S monteerom bė Franzowſa Dumont. Jako jėdyn hóſć ſo dr. Marxowa ſ Barlina wobdźeli. Wſche tſi wožoby ſu ſo ſ roſbuchnjenjem benzina morſke a ſo ſmuhlіle.

Bombowaj attentataj w italſkim konſulatu w Buenos Aires.

W italſkim konſulatu w Buenos Aires je ſrjedu bomba roſbuchła, kótraž je 12 wožowom morſka a 11 ſranila. Roſbuchnjenje ſo we wotdźėlenju ſta, hdyž ſo puczowańſke paſhy wudawaju.

Bomba 15 sćěnskim kamorje rosbuchny a holdra mekra kulku dźeru ſ murje wustorżi. Myſla ſebi, ſo ſu italſky antifaſiſtiſko attentat ſtuczili.

S rosbuchnjenjom ſo roſchy, ſwonka konſulata natwarjene, tak ſylnje ſatſchaſchu, ſo ſo ſtyjnychu. Někotre minuty po rosbuchnjenju woheń na městnje njeſtoja wudyri. Wulkowarſke dźěło bě tohodla jara poſzežene.

Swěſzilo je ſo, ſo je ſo attentat pſchećiwo italſkemu pósłanzej ſamoſtr, kotrehož wopyt ſo w konſulazje woczakowaſche. Powſchikkownje ſo mjeni, ſo antifaſiſtiſko attentat ſtuczichu, tola nimaju ſa winikami hiſchcze ſanczho ſlěda. Někotre ſa kommunistkow ſu ſajeli. Helfka maſchina je w jenym kamorje w pinzy rosbuchla a je wulku ſchkodu naczinika.

Druha bomba je ſchtwórtk w italſkej banzy rosbuchła.

Venicelos dyrbi nowe grichiſke ministerſtwo zeſtajeć.

Dotalne grichiſke kněżerſtwo je wróczo ſtupiło. Republikſiny preſident Venizelſej porucži, ſo by nowe kněżerſtwo wutworił. Venizelos budże ſaſo ſ wjedniſkom liberalneje ſtrony. Dotalny wjednik liberalnych, Kafadidaris, praji, ſo ſu mjes nim a Venizelom wulke roſdźěle měnjenja we ważnych politiſkich praſchenjach. Monarchiſtiſke nowiny piſchu, ſo ſo Venizelos grichiſko-italſko-turkowſkenu pakter napſchećziwo ſtaji. Venizelos je ſo pjeża po radże franzowſkich pſchećelow do politiſkeho ſiwjenja wrócził.

Ze Serbow.

Dnjownica.

Stwórtk, 24. rožownika.

Esthery — Bohumile.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1“.

† 1916 Jan Rjeńč, lic. theol. farař w Ketlicach, hdźež běše so też 29. wulkeho rózka 1856 narodźił. Studujo w Lipsku běše jedyn z prěnich ſobuſtawow Hodźijſkeho ſeminara a zahori ſo tu za čas ſiwjenja za ſwój ſerbſki lud. Při ſwojim wobcźeżenom dźěle we wulkej Ketlicanſkej wosadźe namaka też hiſche khwile na wědomoſtnem polu dźěłać. Spiſa wobſěrnu knihu wo ſtawiznach Ketlicanſkeje wosady a dźěło wo liſce ſwjatoho Jakuba. Wuſłědži mjez druhim originalny liſt čěſkeho krala Wjaczſława z lěta 1395, we kotrymż tutón wſy Ketliey, Pěſkecy a Krapow pod ſkit zemjanſkich bratrow z Nosačic ſtaji. — Wjele je do ſerbſkich časopiſow piſał. Namakaſchu jeho rano morgenſko we lożu. Na jeho nócnem blidźe ležeše hiſche „Bibliſki pućnik“ wotewrjeny, z kotrehož běše ſebi wjeczor do poſlednjeje nocy pokoj čerpał. — Też pěſnił wón z khwilemi je a to rjenje. —

✠ 1543 Miklawš Kopernik, ſławny ruſki kwózłař.

† 1916 lic. theol. Jan Rjenč.

• 1804 Michał Buk we Zywicach, ſerbſki ſpiſowaćel, konſiſtoriałny radźićel a ſołaſtikus Budyſſkeho ſtachantſtwa.

† 1894 Marćin Domaška w Nowoſalcu nadźije polny ſyn Michała Domaški.

Rjana moja zwjeſeluje,
Swoje róże poſkića.
Luboſć duſe towaršuje,
Zbožne čuća wubudźa.

Wowčer piſka. — paſtyř ſpěwa
Wot rózow a fijatki,
Holčo piſka a ſo ſměwa
A što jemu wotmołwi?

Handrij Zejleſ.

Přiſłowo: Wjacy hrimaujow a płódniše lěto.

*

— **Wo wjedrje.** Wežera wjeczor w 7 hodź. barometer 740, hygrometer —1, thermometer wo dnjo +16. Dźeńſa rano we 8 hodź. baromeetr 742, hygrometer —3, thermometer w nozy +9. — Djakowano Bohu, wežeraſchi dźeń je nam ſaſo rjane deſchcze pſchinjeſł. We Barlinje bě njewjedro jara ſylne a deſchcz ſliwkojty. Dźeńſa je ſo ſchkleniża ſaſo trochu na rjane hnuła. Najſterje wjedro ſwój wihaty a njewjedraty ras też dale ſakhowa. Dokelž chże ſo ſaſo wyſchina nad połnoſnej Europu ſahnyſchéż, budże najſterje ſaſo we wěſchto mało khłódniſcho. — Jutſje pjatk je ſwjateho Hórbana. Sſtónczko ſtudża 3,53 hodźin a ſo 8,01 hodźin khowa. Měſaczk ſtudża dop. 9,51 hodźin a ſo po połnozy 1,01 hodźin khowa.

— **Kradnył je** wěchtó 18. meje pſchipołdnju w bliſkſchej wokolinje ſ dwóh muſaze ſydne kolo ſmanki „Corona“ cźiſłu 383 454, kiž mjeſeſche cźorne kroſzna a błótowaj ſchiktakaj, żołte ſwjena ſ aluminijowymi cynczkami, horjeſhińjene wobźidło ſ cźeſtwjenymaj gumijowymaj pſchimadłomaj, ſchérej gumijowe, wobruczł. — Dale bu kradnjene w cźaſu wot 22. meje wjeczor ⅛8 hodź. harź do 23. meje rano w 6 hodź. ſe ſamkniſenego dwora Khłorſkeje dróhi ſonjage kolo ſmanki „Fuchs“, kiž mjeſeſche cźorne kroſzna a błótowaj ſakhlakaj ſ malo widomnymi ſlotymi ſmuhami. cźorne ſwjena ſe ſeſerymi ſmuhami, horje ſhińjene wobźidło ſ cźornymaj cezhlołobownymaj pſchimadłomaj, ruczażnym ſhinadłom, Rotaxowy ſamoběh, jaſnobrunne ſedło, tehornija tſirožkatu gratowu toſchku, mjenowanu tafliczku ſ liſchczej ſłowu a ſ napiſanym Fuchs, nowy pihany ſak. Padnch je koło najſkerje pſches wołkyju Palaſtowe kofejowne na dróhu dowieſł. Schtóż może nješchto blížſche wupraječ, je proſcheny, ſo by ſo na kriminalnym wotdźělenju, na Burgplotz 3II (telefon 2802), ſamołwił.

— **Kurſus ſerbſkich narodnych rejow** wotmě ſo wjeſera wjeczor w ſurli Serbſkeho Domu. Wopyt kurſa ſe ſtrony ſónſkeho ſpiſaja bě ſpokojazy, muſſkich mózeſche jich wjacy być. Knjes direktar Bjarnat Krawz pſchewodźeſche na klawěrje a bě ſaſo zyłu wulku próżu na ſo wſał. Jeho wopornoſtwoſ ſa ſerbſki lud, jeho žehjerſkerwa znajeńca we Serbach. Tak mnohi wjeſeſeſchcy a ważeny Budyſſi Serb a Serbowka dźěmaju lubje we tóńtu, hdyž ſo naſch miſchtr próżuje, ſaſchćěpjeſ wjeſe ideale do młodźiny, hdyž ju je ſwojim ſubym a tola elektriſowazym waſchnjonm ſa ſo dobudże. We Serbach njeje ſnma, tak dołhoż hacź mamy naſeſh ſtoln wutrobn Bjarnata Krawza mjes nami. Wón cźnje ſ młodźinu, hacźrunjeż kroczi hižo hłuboko do wjeczora ſiwjenja. Bjeſ dźiwa tuż, ſo wſchitkży pſchitomni ſ wyrjazym mjeſnowczom a błyſcheżazym wóczkom jeho wukhlanju w rejach ſłyſcheſhwachu. Kóżdy ſłowjanſki, kóżdy druhi ſud pſtuje ſwoje narodne reje, cźehodła jedyrżeli to też my Serbja? Schtyri wſchelake reje pſchewładnemy a ſwuczowachmy, dónż běchu naſche ſwójſtwo cźłła a ſuſza. — Naſcha młodźina krocźi zyła wódownu dopreběta, ſ dopokazom bě na to błědowaze ſwuczowanje Budyſſkeje Cſokoliſeje jednoty, bratrow a ſotrow. Njeſahaczmy poſtup młodźinu ſ wupruhowanjom njeſwažownych eksperimentow, wona je ſtrowa, woſtajmy ju tam, hdźež ſo ſtroſa, doma cźuje. Wjeſe pak běchu ſo wſchitzy proſzowazo wjeſeli, hdyž bě wěſta družina Budyſſki Serbow ſo ſkónczuje ſe ſwojeje pažiwoſcze ſ aktiwoſcźi mła. To by był hódny ſkutk wórnego a ſwérnego Serba a dźak tym, kiž ſo wo dnjo a w nozy brja ſa Lpſche ſwójſtwo róbotho ludu. *r.*

— **Swjaſt faſtiſch ſtatnych faſtojnikow** wotmě 18. a 19. meje w Pirnje ſwój 11. ſwjatkowy ſjěſd. Pſchedsydża ſarjadnikſtwowſeho wubjerka Grillich pſchednoſchowaſche wo praſchenjach wuſtawkow a organizazije. K wołſchérnej wobthadnej rosprawje jimaſche ſo ſpitaczej Richter ſłowa a roſtoji mjdowu reformu a reje ſtutkowanje. Wón wobżarowaſche, kak němſke kněżerſtwo ſ organizazijn pſchi tajkich praſchenjach wobthadża a wuſudźuje, ſo ma fakſke kněżerſtwo ſo ta wěſta ſnamjenja.

— **Budyſſe banki** ſu we wjeczerawſchim cźiſłe ſ nawjeſchkom wojſewiſe, ſo maja ſwjatkownu wutoru (3. dźeń ſwjatkow) ſamknjene. Sſwjatkownu ſobotu maja pak w ſnuczenym cźaſu wotewrjene. Jenoż wotnoſża Měſtſke ſtatniże banki ma ſwjatkownu ſobotu wot pſchip. w 12 hodź. ſamknjene.

— **Jedyn Budyſſi pjekaſſki miſchtr ſ motorſkim kolom cźežko injeſbożił.** W nozy wot wutory na ſrjedu je tudomny pjekaſſki miſchtr Pawoł Cźaſch młódſchi, kiž ma na Kamjeńtnej haży 31 pjekarnju, pola Wulkeje Sſwódnjcy ſady Lubija ſ motorſkim kolom do cźežkeho njeſboja pſchiſchoł. Wokoło ½2 hodź. ſajeżdże w ſawinjenju pola hoſcjenza „Zum Sachſenfreund“ khětro ſpěſchnje jědżo do ſchtoma. Cźoch ſebi nohu dwójzy ſtama a ſebi je ſdaſa też mołny ſchaſnje. Jeho dowjeſechu do kliniki dra. Wanka w Habrachcźežach. Jeho ſoſiuk, hoſcjenżar Hofmann je Trjebjeńj jeroż ſe ſmjeżenjenj a wobodrěnjenj woteſżeże. Jeho dowjeſechu ſ automobilom domoj.

S **Mateje Borſchcze.** Pónđelu w nozy ſe tudomnym kněżi dwór kiſchka wopytała. Na ranje běſche ſebi na kury ſważiła. Tſi kury je popadła. Jako ſo ludźo na ſchkomatakeho paducha dohladachu, ſo wón ſ jenej kokoſchu ſhubi.

S **Hujli.** W tudomnych łěſach ſu ſo horny jara pſchiſparile, dokelž buchu ſwérn ſajene a ſkadane. Stadła wo 12 a 15 ſornow njeje nicźo nowe. Nedawno pſchi Wſchoſiſkim pucźu ſtaru ſtadło ſ 48 ſornami naſiczkżu. Hacźrunjeż ſo wócźko nad ſpěſchnymi ſwérzatami raduje, maja pak tola wobſtejcźerjo polow ſtiſko ſwójch njeſbow ſornu ſtwrdu wulku ſchkodu.

S **Debiſchkowa.** Wopraſwdźe zadny pſchipad, ſo ſu wſchitzy wolerjo a wſchitke wolerki ſo na wólbach wobdźělile, mamy w naſchej wſy. Ani jedyn njedźelu pſchi wólbach domach njeſwoſta. Naſcha gmejna może druhim ſ dobrym pſchikładom być.

Se **Stróże** pola Hućiny. Wjeżera ſrjedu popołdnju wotſrali ſo domſke tudomnego wobſtejcźerja Khějnika. Woheń wudyri wokoło 3 hodź. Wo pſchicźinje wudyrjenja njeſtu ſebi zyle wěſcź, mybja ſebi, ſo je pak ſ defektnym wuhjonom naſtał, pak ſ Bożim njewjedrom, kotrež wokoło 3 hodź. pſches naſchu krajnu pſchicźahny.

S **Wóſporka.** Tudomna měſchczańſka rada wojſewja, ſo je dla pleſtrowanja Dwórniſchcźoweje dróhi we Wóſporku dźěł tuteje dróhi wot 29. meje ł. l. na nědźeſe 3 njedźele ſaſtrjeny. Wſchitkżon wobthadſ ſe ſamokhodami pokaſuje ſo na Koteju, Malecźaju a Wodowu (ſtaru wójſtowu dróhu). Sſtyknemu jěźdnemu wobkhadej ſłużitej ſu cźaſy wupſorjedźeńſkich dźěłow Wodowa a Jurjowa haża.

Z **Jaseńcy.** Naſu hewak cźichu wjeſku njedebi drje wyſoka meja, kiž ſnadź pſez ſwoju wulkoſć pſesaha wjes a cyłu wokolinu. Tak ſo naſa wjeſna młodźina z mejunjetanjom zaběrać njemóże. Za to pak chce ſebi rjany mejſki ſwjedźeń wuhotować **a to druhi** dźeń ſwjatkow. Tón ma ſo hódnje woſwjećić. Naſi wjeſni hóley ſo hižo dawno na ſwjedźeń přihotuja. Popołdnju po nyſporje ma ſo započinać. Cyła wjes a wokolina ſo na njón hižo wjeſeli. Mejſki kral ponjeſe meju, břežowy wjerſk, wupyſeny z pisanymi bantami a počelnje na wyſokim konju po wſy a za nim cźrjódy wjeſneje młodźiny. Snadź ſebi hiſche tón abo tamny ſtary wjeſele zaſkoči, ſo dopomnjeże na lěta młodoſce. Dźéd a wowka ſtaj hižo wſo přihotowałoj a chcetaj ſo na cźahu po wſy wobdźělić. Tak budże to wuprawdźity rjany wobraz. W Handrikec kórcźnje namaka cźah ſwój kónc. Tam ſu też wot wjecźor 7 hodźin reje, zo móże ſo kóżdy do ſyteje wole wuſkakać. Tuż wſitzy druhi ſwjaty dźeń do Jaſeńcy na rjany mejſki ſwjedźeń.

S **Wojerez.** Na ſobotniſchich ſwinjazych wikach běſche 247 proſzatow a 4 běhali na pſchedań. Sa proſzata płacźachu 13—17 hr., ſa běhali 30—45 hr.

S **Drěnowa** pola Radſchowa. Pſchi ajewjedrje, kiž ſaſdźenu njedźelu pſches naſchu krajinu pſchicźahny, dyrbi khyſł do ſiwnoſcze Otty Renża. Domſke a hródże ſo do-

Marica a Hanica.

Roman.

32] (Pokračowanje.)

Bórzy ſajachu tam też **nětkore** woſu. Niż wſchak runje wjele, pſchetoż Jindrichżyny kwaſ bě maly. Konje wěſchachu hłowu, jenož tu a tam poſłěhnychu teptajo nohu, ſo bychu ſo muchow wobrótle. Fiakrojo ſtojachu bachtajo hromadźe. Jdyłta pſched kapatu. Tola nadobo bu ſiwnoſcź runje. Pohonczojo běžachu k ſiwojim konjam, ſkoczichu na kóſłka a jědźechu do prědka. Jindrichſka wunźe ſ zyrkwje, ſnuczowazy, w ſwjatocźnje djenja ſwoblekanej drajcze, myrtowy wěnz we włoſach. A potom Rudi Bernburg we ſwojej dragonſkej uniformje. Wuſke wobliczo ſ malem ſchczeczowynmi wuſami ſhubi ſo pod hobrſkim ſłoto ſo frinkolazym nahłownikom. Druhe woſy ſeſzéwachu.

Też baron Durazzi ſ Paternell bě w uniformu wobleczeny. Rukawy běchu ſmjerczi wuſke a ulanka jemu pſches wutrobno tak wuſka, ſo możeſche ledy dychaez, pſchetoż wón bě tola trochu jeżylnił w dołhich łětach. A ſ jeho wobeniaj wyſchſcheho pornjerikowynmaj hwězdonaj ſo běła broda dźiwnje wujimaſche. Stary knjes mikotaſche wjeſele na wſche ſtrony ſe ſwojimaj ſchérmnaj wóczkomaj. Lědy ſo pohladny na ta ſmorſchczenu ſtaru ſónſku pódła njeho žedźo w ſcherożidźanej drajcze: Njadowna damu hwězdneho ſchżiża hrabinku Alojſiju Mariju Gabriellu Bernburgowu.

Potom pſchińdże cźeta Angiolina pod jeje bohrſkim kłobukom, kiž běſche jej Marija namuſowała, ſacźinjeſche ſwojej wohnjowej woczi każ nózny ptak, ſlepjeny wot ſajaceho ſwětła. Pódła njeje ſedźeſche jeho ekſzelenza hrabja Bernburg, ſławny dźěduczny muj. Pod ſelenymi pjerzemi ſwojeho generalſkeho kłobuka bě widżeć ſwětłożołte wobliczo, wot běleje połnoje brody wobrubjene, broda nada wotrihana, hłuboke ſmorſchi na cźole. Nětby jawěſcze ſwéczażej ſo wulkej woczi hladaſchcej nětko muczinej a bjez ſajima do ſwěta. Tu a tam wobroczi ſo ſ ſwojej damuje, ſ běłej rukajzu nětdźe pokaſnje połny nadobnoje mérnoſcze.

W hotelu Arzwójwody Jana běſche zórła ſ bětymi kwětkami wupyſchena, běše kwětki ſtojachu na tafli. Běše dyrbjeſche wſchitko być, tak běſche żebi Jindrichſka pſchaka. Dwě, ſi młode holczki běchu druzki, dwaj, tſi młodźi knjeza běchu ſwatojo Haniza a Poldi ſ Bernburgſkeho boka żebu. S tym ſda ſo być towarſchſtwoſcź połnoliczżna. Cźi ſ Wina a cźi ſ Merana běchu ſo njedawno hakle widżeli, tuż bě cźicho ſa blidom. Ale baron Durazzi, djenja wożeże pſchi dobrej myſli, ſjednoczi ſe ſwojim bjeſadowanjom, ſzortowanjom a wupyſanjom ſtarych poczahow ſe Wina bórſy duchow. Hdyż bě nětko hakle po wżeji na nawożenju a njewjeſeli, dżeſche rozmołwa wótſtje pſchi cźichim ſerwérowanju.

Hrabja Bernburg, Jeho majeſtoſcze wopraſwdźity tajny radźicjel, wżeżeſche jenoż nécźoho ſadow, a jako pſchi tom ſmorſchczenej liży tak rjeż żujo pohibowaſche, to ſaczińſchcź, jako by ſubow njemél. Ale w ſwojej nahladnej wulkoſci a ſe ſchwinjej poſtawu, ſ połnymi ſnéżbłekymi włoſami, pſchi tom w błyſkotanju njeſkczownych rjadow, bě wón ſe jara dekorativnym pſchednjetom zyłeje ſafle. Wón dżerżeſche ſo hiſchcze jara runje, jenoż w dźiwnymaj wocźomaj bě, każ ſo ſda, żiwjenje wuhaſło. Żołty pergament jeho koże, ſtoro cźorne żily na dołhonaj, ſuchinaj rukomaj pokaſowachu wyżkoe łeta. Praſchachu ſo, kak ſtary dże mohł być, a mjes Durazzijezami wubudźi ſo ſpodźiwanje, hdyż wot jeneho ſe ſwatoho, dalokeho pſchiwuſnoho Bernburgez, ſwonichu, ſo naży ſtary knjes ſtadżeſzwjeczdżeńſtat ſymow na ſwojej běłej ſłowje.

Baron Durazzi, kiž kapjelanſkich hoſcji ſapiſ pſchehladuje ſa kóżdym kiž możeſche w Gothaſkim ſapiſu być, błědżeſche, mężtjeſche: „To ludźo wědża ſ protyki!“

Djédżiczny wuj njebě ſ cźichemu roſhoreniu Jindrichſki nicźo darił — ale wón wobkładowaſche ſebi in ſa blidom, kotraż ſpěſcze ſnuczowazy ſebi najwjetſche potajnoſtwa ſe ſwojim nawożenjom ſdźělcſche:

„Lube dźěcźo, ja ſym ſ wólbu ſwojeho prabratrowza ſpokojom. Wój namakataj to ras we mojim wotkazanju wupraječ.“

To běſche jenicźke, ſchtóż wón njewjeſcze prajeſche. A tola pſchiſłuſchny jej nécźoho krócź ſe ſpodobanjom jenicźym ſ pohibnjenjom hłowy, ſ jenicźkim dokhim ſaſdźelenjom muczinych wokeńcźkow, a rjadowa dama hwězdneho ſchżiża wobſtrucźi, ſo je to najwjetſche ſnamjo jeho pſchiwuſnaca.

Po hoſcźinje ſwón wobkhadżeſche wotmeżażo łakrjez zerkle, a pſched nim ſłubi ſo trochu wjeſoła ſrěcźiwoſcź ſtareho barona Durazzijho, każ wobłédny jeho ſamotny wjeſeſiſi ſchżiż Leopoldſkeho rjada pſched ſybolazej hwězdu wej pychu jeho ekſelenzy. Sſkowa, kiž běſche wobkhadżeſt tamneho wulkeho cźeſkeho knjeżiſtwa rěcźał, wobſchércźachu ſo, a tak pſchińdże rěcź ſaſo na kwaſne dary. S jaſnej radoſcźi powědaſche Jindrichſka, ſo je jej pſchirodna maſ wulki kaſchczik kraſnych ſlébornych mězow ſa dwanaczje ſwobodow darika. S tym, każ ſo ſda, běſche wſchón hnéw pſcheczíwo druhej jeje nana ja tutón wokomik wuhajnył.

Meiuharbt wſa krótko, prjedy hacź naiwożenja a njewjeſta wotkhadżeſchtaj, ſiwoju ſotru w ſtroni: „Hdyż ſtaj ſej najprjedy mjedowy měſaz pſcheſkoniloſ. — —“

Sa Rudijowu ruku ſo ſapoſożnywſchi, kiž pſchcżo ſo ſmjeſkołajo a kikołajo pódła ſłojeſche, pſchetorhny wona ſwojeho bratra: „Tón ſo nihdy njepomińe!“

Nó derje, dajmy jón prawje dołho tracź. Ale wot tebje wożakaju, Jindrichſka, ſo wój potom mamne wopytaj. Ty maſch ſo ſa dej podżakowaez!“

Wona drje nć njerjekny, ale njepſchida pak to też. Tola Rudi wotmołwi ſa nju po ſwojim wěcźnje ſmężwazem, trochu hłupkojtem waſchnju, ale na jene dobo ſpodźiwnje raſnje:

„Ja wſchak ſo wo to poſtaram!“

Jindrichſka pohlada ninale ſaſtrašana na njeho. Wón wucźeże pod kabatom cźaſnik, a ſaſo ſ poſnjeſkom wón mężeſeſe, ſtoro hiſcheże wo ſłopjeſk pſchikſatſijo:

„Pſchewołeſkaj ſo nétko, njeſmémoj cźaſ ſapaſcź.“

(Pokračowanje ſcźěhnje.)

čisto wotpalichu. Wutrowacz mošacha ſtót a jara malo domjezeje nadobu.

S Wojerez. S hobotniſchim poſedzenju ſudowneho wuſchitſcheho towarſtwa pomjenowachu knjeza wuczerja Wowcerja, ſtr. beſche hacz do konza poſlednjeho ſchulſtcheho leta na Horach pola Wojerez ſtuttowal, ſa czeſtneho hobuſtawa. Wón pſchiſtupi ſtuttowſkeje wuczerſkemu towarſtwu pſches 40 lět a ma wulke ſaſtupy wo ſaſtimach towarſtwa a wuczerſkeho ſtawa.

Se Sſeho Komorowa. 70lětny invalid a ſdobom dimſkowči do Wolſchinki. Wliſtimi dźekacjerjam pak ſo poradźi ſamonmordarja jaſo ſ wody wiczahnyć. Dokelž ſo ſda, jeho policija do ſchitkaniſkeje jatby.

Se Sſeho Komorowa. Schitkowny invalid Maximilian Kóſtarſ jamy Margi beſche pondźelu ſe ſwojeho bydlenja

Hospodarski rozhlad.

Schtwórtk 24. meje 1928:

Wčerawše kurzy w Barlinje.

1 dollar	4,1725	100 pólsk. złotych	46,75
1 ſchwediſki punt	20,365	100 českosl. krónow	12,366
1 ſchwajc. frankow	80,40	100 franc. frankow	16,415

Barliniſka burſa pokazowaſche wežka jaſo bóle ſtruczone mjeſnowoža. Kurſy wichelatich efektow poſtupowachu, ſmjak bě na wikach ſ dožiwnymi a remiowymi liſczinami, na kurſy ſwadowachu.

Produktowe wiki w zanym naſtupanju pſchemjenjenja wobſchinſkeſchich, bacžnjeſch Jich pokazuſtaju na wukrajnych pilach ſtruczene. Wožera pſaczeſche zenitnat

w Barlinje

pſchenicu 13,10—13,25 [illegible] hr.
hacz 14,25 hr., jerjenjeja naſtinicha hr. 12,60—14,50 hr., wotcha 13,20—13,50 hrjiwnow.

w termiſowym wikowanju

ja mejiu: pſchenicu 13,92½ hr., rožki 14,85—14,86¼ hr., nowija 13 75½ hr.
je julij: pſchenicu 14,30 hr., rožki pak 13,70 hr
ja ſeptember: pſchenicu 13,57½ hr. a rožki 12,57½—12,60 hr.

Wožerawške pſaczijny ſ Drježdžanſkich wikow (Markthallen)

Zarſkowa pjerſina: ſtaru ſtarc 1,30—1,60 hr., młode 1,40—1,80 hr., młode huſy 1,80—2 hr., kacžki 1,30 hacž 2,50 hr., hołbje 50—130 pj., kózata 3—3,50 hr. ſelenjeu kal 40—50 pj., žołty kal 30—35, jabłkowu 15 hacž 60 pj., bórny zentnal 4,50—5,50 hr., hromak 90 hacž 140 pj., ſtdžna lohoda 12—15 pj., hołotej ſelerſk 10 hacž 30 pj., tſjatku kal 20 pj., mšd 1,40—4 hr., kultra 2—2,20 hr., twaroh 30—32 pj., mutka 27—34 pj., jeja 12—13 pj., rjenjeh (Rhabarber) 15 pj. Karduy 1,40 hr., kal 2,20 hr., rati 10—70 ſ. a ſchejſuki 1,20 hr.

Swinjaze wiki wožera w Hródku

Pſaczi wo [illegible] 231 wroſtatow a 8 bžhakow. Proſtata [illegible] 23 hr. a 55ſtki 40—66 hr. Wiki jara derje [illegible], do 6.9 hodź. dop. bžhu wſchě ſwinje do-[illegible]erate.

Pſchiſtajacej pytaju

[illegible]ſtki Tuaas w Dižſchlezach.
[illegible]ſcha pjerkarija w Cžornych Noſſitach.
[illegible] kowjeż w Bórthanowſach.
[illegible]ncha. Dolaſt mlyn w Malſchezach.
[illegible] Kraner w Hodžiju.
[illegible] Pawol Róſta w Delonje.
[illegible]warſtka, Jonajſtej hoſpodarja w Budyſchinje.
[illegible]ja do Dnam, ſtarſcha, Hejſt-nigerowa w Mužakowje.
„ Schwitatka w Wjeſ Wodje, Wilhelmowa h. 19.
„ Schoberta, mandjeſtka póſtowſkeho direktora we Kiſtopizach.
„ Neuſchulzowa w Lubiju, Shorjelſka dr. 2.
„ Heidſchowa w Kamjenu, Knjeza haſa 51.

Na pſchedaj.

Wot ſkowiſti w Budyſchinje, Ludiſka dr. 22, ſadni dom ſe ſenym poſtlodže na Lwo.
Wot ſtóſczanu we Skomanjeju pola Hródka, Wowcji puczi [illegible] 6 h.
Schod a gramofon w Budyſchinje, Tſchowa haſa 41 na Lwo.
Kacžki w Budyſchinje, Dejerowe wiki 5IV na prawo.
Delanke Kawoſit w Hrodſtſchelcu.
Krowa wuſokoſnuczelna w Kuchinje 43.
„ wuſokoſnuczelna młoda w Khchicžizach 85.
„ wuſokoſnuczelna młoda w Pſaczizach 39.
Kuba hóla w Budyſchinje, na Tſchſarkie 8.
[illegible] ſtóſtatomaj, kowaržija w Wlazanach.
Proſtata w Wiſchezach čžo. 15.
Jaſtaja, knjeſi dwór w Sakrezu pola Hródka.
Schijaza maſchina w Lubiju, Dr[illegible]niſchezowa haſa 18 della.
Kuhla 50 tórzow ſ polnym inwentarom, Aug. Schneider w Hnaidſchezach.

Kupicz pytaja

Zwene 3—4 zent., Geiſter w Hródku, Lowjuna [illegible] 1.

Ssudnizn na pſchedaždowanje

pjatk 25. meje 1928:

Nejſchtrowje dop. w 10 hodź. w knježim domje ſchijaza [illegible]ſchina,
w Wuſczicžizach pſchiw. w 1 hod. hoſpodarſtſi wóz, kupar [illegible] ſo w „Serbſkej krčmi je",
[illegible]ſchinje pola Kamjenza wſa. w 4 hodź w hoſcženju [illegible] ſkaczenemu kubłej" wozowa ſtawa ſ motorom,
[illegible]ſchezach na ſudniſtwje dop. w 9 hodź. wſchitka [illegible]rowa pſchinjerowa, meble, kſamarija poſtabnja, ſchkleſ[illegible]ne twory, waha, fotografiſki aparat.

Se Sſeho Komorowa. 70lětny invalid a ſdobom dimſkowči do Wolſchinki. Wliſtimi dźekacjerjam pak ſo poradźi ſamonmordarja jaſo ſ wody wiczahnyć. Dokelž ſo ſda, jeho policija do ſchitkaniſkeje jatby.

Se Sſeho Komorowa. Schitkowny invalid Maximilian Kóſtarſ jamy Margi beſche pondźelu ſe ſwojeho bydlenja

w Delnim Wujeſdže w hoſcženju „K worjolej" pſchiw. we 1 hodź. billard a klawěr,
w Blunju w Sämberſchej hoſcženju pſchiw. w 1 hodź. 3 kamory, lehaniſki ſtol, gramofon ſ 10 deſkami, mandolawa ſchatowa,
w Ptačezach w Sčſenkrichez hoſcženju pop. w 3 hodź. wulki bufej a kaſchcež.

Sobotu 26. meje 1928

w Jenkezach ſlomowa praſa, kupay ſoſdu ſo pſchiw. we 12 hodź. na gmejnſkim hanicže,
w Katarjezach rano we 8 hodź. w hoſcženju 3 nimake hotowe motorſke kola a 5 k temu trebne wobliki.

Sſudniſke pſcheſadžowanje leżownoſcež.

Leżownoſcež 3/5 kórza wulka w Budyſchinje, w Budyſchinje na Jerjowej haſy čžo. 10, ſluſchaza pſchekwapſej Janej Jurjej Nowakej. Khěža je ſ 9000 hr. do wopalneje pokładnje ſapiſana, měſchczanſka wuſchnoſcež je wobſkodnu hódnotu na 7225 hr. poſtajiła. Na pſchežnđowanje pſchiniđże ſchtwórtk 12. julija 1928 dop. w 10 hodź. na ſudniſtwje w Budyſchinje, ſtwa čžo. 141.

Woſjewjenje.

Serbſka Ludowa Banka, kaž tež wichě druhe banki w Budyſchinje ſmija tež pſchichodne ſtezaſi dżeń ſwjatkow ſwoje wobkhody ſaſtorjene.

W konkurſu nad ſamoženjom Hany ſwud. Czepſki (Tſchöpel) w Budyſchinje na Wohatej haſy 7, jenicžkeje měſczeſtki njeſapiſaneje firmy Emil Tſchöpel w Budyſchinje je ſud ſkónczaju termiju na ſchtwórtk 21. junija 1928 dop. w 11 hodź. na Budyſke ſudniſtwo, jiwa čžo. 141, ſwolał.

Do ſapiſka mandjeſtkeho prawa

na ſudniſtwje w Nitſej ſu ſapiſali, ſo hoſpodažiti pomoznik Jan Klauſk we Wukrancžizach nima podjeła na ſarjadowanju a wuživowanju ſamoženja ſwojeje žony Euphroſiny Cžernegez.

Traujenjowa awkzija

ſ hacženjom Rakeczanſkeho, Delnjo-Wujeſdžanſkeho kujeſtwa wutoru 29. 5. 28 dop. w 9 hodź. na Kobličžanſkej hajnkowni pola Wojerez.

Skrowe depeše.

Produktowe wiki w Barlinje dżenża dop. 3411 hodź.: Pſchi ſtudnym wobrocže ſtruczene pſaczijny.
Dopi. 3412 hodź.: Kaž pſched hodżinu.

Pſaczijny za Barlinskich produktowych wikach.

Žito a wolijowe ſymjo po tuni abo 1000 kg, hewak 100 kg.
Pſaczijny po złotej hriwnje.

	23. 5.	22. 5.		23. 5.	22. 5.
Pſenica	262-265	262-265	bany	23-24,00	23-24,00
rožka	285-287	285-287	woka	24-26,00	24-26,00
nal. jačmjeń	252-290	252-290	módre łupiny	14-15,00	14-15,00
naz. jačmjeń	—	—	žołte łupiny	15-16,00	15-16,00
wows	264-270	264-270	zeradella	—	—
kukurica	237-240	235-238	raps. wosmak	19,00	19,00
pšenč. muka	33-36,50	33-36,50	lany wosmak	23,80	23,80
rżana muka	36-39,50	36-39,50	poen. melasa	—	—
pš. wotruby	17,25	17,25	bérnj. kruški	25-26,00	26-26,00
rżane „	19,00	19,00	syno, 50 kg	2,60-3,00	2,60-3,00
lane symjo	—	—	rżana ſloma	0,90-1,05	0,95-1,05
rapa	—	—	pšenič. „	0,90-1,05	0,95-1,05
hrochi	35-38,00	35-38,00	wowsna „	0,80-1,00	0,80-1,00
pjeluski	24-24,50	24-24,50	ječna „	0,80-1,00	0,80-1,00

Płačizny ręcznho skotu na Barlinskich skótnych wikach.

23. meje 1928. Płačizny po centn. a zl. hriwnach.

Skóme druzíny a wozmamjenjenje.

Woły: 399.

Polnomjasne, wukormjene, najwjetſcho rżeneje hódnoſce hač do 6 lět	60—62
Młode mjasne, njewukormjene, ſtarſe wukormjene	55—59
Mjenje wukormjene młode, derje picowane ſtarſe	50—53
Mjenje picowane wšěch ſtarohow	43—47

Byki 617.

Polnomjasne, wurośćene, najwjetſeje rżeneje hódnoſce	55—56
Polnomjasne, młódſe	51—54
Mjenje wukormjene młódſe a derje picowane ſtarſe	48—50
Spatne	44—46

Jałojcy a kruwy: 995

Polnomjasne, wukormjene kruwy najwjetſeje rżeneje hódnoſce	47—49
Polnomjasne, wukormjene jałojcy najwjetſeje rżeneje hódnoſce hač do 7 lět	34—43
Starſe wukormjene kruwy a derje wuwite młódſe kruwy a jałojcy	26—30
Derje picowane kruwy a mjenje picowane jałojcy	18—22
Mjenje a ſpatnje picowane	—

Čelata: 5000.

Najlepſe wukormjene (2. druž.)	75—83
Mjenje wukormjene a tajke wot cyca (3.)	65—78
Spatne (4.)	50—60

Wowcy: 5028.

Młódſe a ſtarſe wukormjene (1. druž.)	60—64
Starſe wukormjene (2.)	52—58
Mjenje wukormjene (Märzſchafe) (3.)	50—55

Swinje: 18695.

Polnomjasne, wosebitych rasow a jich kżiżenjow, hač do 1½ lět ſtare	63—64
Wukormjene	63—64
Mjasne	50—62
Spatne	56—59
Kancy a kundroy	55—57

wuſchoł, ſo by w Cžornym Halſchkrowje wudźił. Druhi wudżerjo namakachu podźiſcho. Kóſtarjowu wudżenſku pſchipraſku bjes dohlada leżo. Wutoru dopoldnja ſo poradźi pytanche Kóſtarja na ſtamżnym mjeſtnje ſ wodu wiczahnyć. Wón cżerpjeſche hižom dżeſi cżaſ na nadpadowu womoty. Najkerje je jeho pſchi wudżenju njemóz wobjalo, ſo je do wody padnył a ſo ſatepił.

Se Stareje Darbuje w Delnjej Lużizy. W zyrkuſu runježnych ſtrerjatow, kiž beſche do Stareje Darbuje pſchijeł, ſo by tam ſwoje wumjeſtniſtwo pokaſował, ſta ſo wožaraſ-jomne njeſbože. Jako jedyn pſchiſtajeny zyrkuſkeje jeſeſke klětki cžiſcžeſche, jeho wjeſki nadpadachu a jeho na hłowje, ramjenjomaj a rukomaj cžeſto ſranichu. Nadpadnjenu ma ſo pſchichowatczenu perſonalej bjdowacz, ſo jeho wot wjeſkow wužiwobdźi a jeho pſched hórſchim ſchkitaſche.

Z Łużicy

* Se Salomja (Soplanb.) Tu tſej w ſrjedżnjej wſy dwě wobježe na kuſus ſthoriłej. Mjes nimaj je też ſchulſke dżeżo. Wobeju ſhorjeneju ſu dyrbjeli do Budyſkeje thorownje bowjeſcz.

Najnowiše z cyłeho ſwěta.

— Schtrowa powješcz wo wjedrje ja jutſiſchi pjatk. Torhate, ſchorjate, trochu khłódniſche. Pobobne też we Jendżelſkej.

Pſchi njewjedrje, kotrejž ſrjedu nad Barlinom cżehnjeſche, ſona hoſcženzarja Weſſała ſ Zoſſenſkeje dróhi pódła ſapſchahła dżeſche, ſ kotrymž wſchelaku nadobu do lężeho pſchehyka wjeſcz da. Nadobo błyſk ſapny a do ſony dyrči. Na hłowje a khribjeże ſyłnje wopalene wona morwa na ſemi lężeſche, mjes tym ſo ſapſchahowe pohonej a kóń ſyłnje khromjeſchtaj.

*

W Barlinje je na Alvuſkej cżěri Opelowy raketowy wóz pręni krócz na pruhu jěł. Sſnežo a hwiſdajo wóz, mjes tym ſo ſ jeho ſadka bohriſte plomjo ſapaſche, ſ dżiwej ſpěſchnoſcżu cżěriſeſche. Sa dwě minuce bě ſo 195 kilometrow najwjetſcheje hodżinſkeje ſpěſchnoſcże dojpiko. W pſchichodże dże Opel tej raketowe jěſdne kolo natwarjeſ. Pojdźiſcho dyrbi ſo raketowe lětadło natwarjeż kotrejž ſa hodżinu 400 kilometrow daloko poleczi.

*

W Blumennaun pola Winiſkeho Nowcho Města nehdże 3000 hacž 4000 ſoſgenowych plinowych bombow leżi. Sc pſchicżinu Hamburgiſkeje kataſtrofy ſu ſapoſtajanzy ſydowſkemu gmejnoſ, wokolo Blumenaua leżazych, Winiſku wyſchnoſcż namolwili, ſo dyrbi bomby hnydom ſnicżicż dacż. Wyſchnoſcż je ſlubiła, ſo ſo to ſtanje.

*

Němſku molerku F. H., kotraż wot nalěcża 1925 we Dubrowniku w Dalmazijſkej pſchebywaſche, ſu dla podhlada ſpionaje ſ Južnoſłowjanſkeje wupokaſali.

*

Powětrowa łódź „Italija" je ſrjedu w nocy połnóżnu pol (cżoy) pſchelecżała.

*

Italija dże ſ Albanſkeje żelesnizu pſches Balkan do Konſtantinopla natwarjeż. Wot tam żelesniza pſches podmórſki tunel do Maleje Aſiſkeje powjedże.

*

Nowe njeſbože w hornjiſtwje je ſo w połnóznej Amerizy ſtało. W Bluefieldu we Wjeczornej Wirginiji je w podkopkach ſły powětr roſbuchnył. 13 morwych ſu hižo ſe ſchachta wunjeſli, ſchtyrjo hiſchcże w nim pſchebywaju.

*

W Atlantiſkim oceanje je amerikanſke knježeſtwo pocżało prenju plowaza kupu twarjeż, na kotrejž budża lětadła ſ Europy do Ameriki a wróczo lecżo pſchiſtajacż. Kupa budże 400 metrow dołha a 130 metrow ſchiroka. Na njej kólnje ſu lětadła, wuporjedżenje a hotel natwarja.

Towarſtwowski powěſtnik.

Domowina. Naš wſotowarſtwowski zlět budże 8. julija w Budesteecach. Njech ſo we wšěch towarſtwach na to ſpomni a pſihotuje. Ale nic jenož naše lube towarſtwa, nč wšón naš drohi hoſt chcemy tam witać. **Předsydstwo.**

Domowina. Wubjerk za zlět w Budesteecach zeńdże ſo pjatk 25. meje popoldnju 1/45 hodżin w Serbſkim Domje. Wšitke ſobuſtawy ſo naležnje preproſnja.

Serbſke twarſtwo w Małeſcach. Pſchichodnu njedżelu, 1. dżeń ſwjatkow, budżemy ſerbſku meju mjetać. Wot 12—13 hodżin budża na wjesnym namješcu. W 14 hodź. ſo ſwjedżeń zapocżnje: Serbſke reje — ſtare a nowe — budżeja ſo rejwać pod mejſkej żerdżu. K tomu wſitke ſerbſke towarſtwa wutrobnje preproſujemy. — Přińdźe w narodnych drastach, ſtóž hižo žanu ma a rejważe z nami ſerbſku meju..

Tydżeńſka ſkhadżowanka a wědomoſtna zabawa ſobuſtawow **Maćicy Serbſkeje** je kóždu **pondźelu** nawječor wot 6—9 h. w Serbſkej kofejowni w „Serb. Domje" (w małej ſtwi).

Hłowny redaktor a zamołwity za politiku: Marko Smolerſ w Budyſinje. — Za lokalny dźeł a feuilleton: A. Dučman w Budyſinje. — Za hoſpodarſki dźeł: Arnošt Bart w Brěžnycy — Za nawěſtki: G. Janak w Budyſinje. —

Přesadżowanje drjewa

W Lejnjanskej koŕemje budża ſo ſobotu, 2. junija 1928 woł popołdnja 3 hodź.

280 ſmrěk. zdonkow a kiocow 11/36 cm
6 „ twjerd. żerdżow 13.14 cm
1 rm ſmrěs. wužitk. kuluch., 2 m dołhe
75 rm palnych kuluchow
15 rm „ hatozow

na přesadżowanje za hołowe pjenjezy pod wumjenjonom předawać. — Nastajene na Lejnjauskim rewěrje. **Lub. hajn. hamt**

Posledne płaćizny na kóncu do swjatkow

Žonjace šnórow. stupnje čorna howjaza koža, kožane podšiće, połwysoki pjeńk **6.50**

Žonj. brokatowe ze spinku slěbrowe a złote ze žłobinatym pjeńk. nowoč. forma **6.50**

Žonjace ze spinku, čorna čelaca koža, nowoč. eleg. forma, swětłe kož. podšiće **8.50**

Žonj. ze spinku, pergamentbarbne, prawy chevreaux, pyšne kónč., z kožu poć. pjeńk **9.50**

Žonj. ze spinku, šěre, prawy chevr., zwšel. za sadk., swětł. koža podš., połkónč. forma **9.50**

Žonj. ze spinku, swětłobrune čel. koža, dźěrk. žłobin. z kožu poć. pjeńki, kónč. mod. forma **9.50**

Žoni. ze spinku, brune, čel. koža, swětły zas. z čel. kože, žłob. z kožu poć. pjeńki, połk. **9.50**

Žoni. šnórow. z 3 dźěrkami brune, čelaca koža, žłobinate pjeńki, eleg., pyšna forma **9.50**

Žonjace ze spinku, čorny nubuk z lak. garnituru, žłob. pjeńki, kónč. nowoč. forma **9.50**

Žoni. ze spinku, šěre, nubuk. z eleg. lak. garn., žłob. pjeńki, „Orig. Goodyear-Welt" mod. **9.50**

Žoni. šnórow. z 2 dźěrk., šěre, dźiw. koža, garn. z čel. kože, žłob. poć. pjeńki, „Or. G.-W." **9.50**

Žonj. šnór. z 2 dźěrk., módre, prawy chevr. wulk. wuwjedź. z kožu poć pjeńki, kónč. forma **9.50**

mužace nizke stupnje, čorne, z běłym šowom, rjana połkónč. forma, z kožu podš. **9.50**

mužace nizke stupnje, brune z běł. šowom, nowoč. kónč. forma, z kožu podš. wos. tunjo **12.50**

mužace lak. nizke stupnje eleg. kónč. forma, z woseb. kapu a běłym šowom **13.50**

Serbske posłužowanje! **Žonjace ze spinku** šěry satin, žłobinate poćehnj. pjeńki wulkosć 38—41 . . . . . **2.75** **Serbske posłužowanje!**

Loewenstamm ★ na Mołtk. dr. 4

Najpřihódniši čas za swjatki

Nohaćki za dźěći wulk. 1—5 **39** pj.

Nohaćki za dźěći wulk. 6—10 **39** pj.

Wobhladźujće moje wu. kładne wokna

Moje **swjatk. poskićenje**

Hdźe chceće? Do

Hdźe chceće? Do

Kupnecho doma Max Herde na Kamjentnej hasy 12

Serbske posłužowanje **Powětrowe ballony darmo**

Běte žonj. stupnje	2.95	Žonj. košle	0.95
Kožane domj. stupnje, składnosć	3.95	Žonjace kholowy k zapanju	0.95
Žonj. šnórow. stupnje, składnosć	3.95	Pryncesne suknje, składnosć	1.95
Zonj. nizke stupnje, šěre	4.95	Košle z kholowomaj, składnosć	1.95
Zonj. brokatowe stupnje, tunje	5.95	Žonj. nócne košle	2.50
Mužace nizke stupnje, tunje	9.75	Ślypfry za dźěći, por	0.49
Mužace lakowe stupnje, tunje	13.95	Ślypfry za žony, por	0.75
Eleg. žonj. lakowe stupnje, tunje	13.95	Ślypfry z wumělsk. židy	1.50
Eleg. žonj. stupnje we wšěch barbach	13.95	Stałčiki	0.95
Nohajcy, płěčl. žida, por	0.95	Pas za nohajcy i žerž.	0.95
Nohajcy, Bembergska žida	2.95	Mužace košle z kopřiwiny	2.50
Nohajcy, makowe, čorne	0.75	Košle ze zasadkom	1.75
Mužace nohajcy, pisane	0.75	Zwjeršne košle, běte	4.95
Samowjazaki, žiđzane	0.75	Slč gumijowe	0.95
Mužace kłobuki	3.95	Makowe spódnje kholowy za pacholow	1.25
Mužace stómj. kłobuki	1.95	Makowe spódnje kholowy za mužow	1.95
Kłobuki za pacholow	1.75	Žonjace kłobuki wot	3.95
Sportske čapki	1.95	Přikryw na chaiselongue	5.95
Šuleńske čapki	1.95	Zefirowe bluzy	0.95
Přikrywy na komodu	1.95	Kilde za dźěći	0.95
Zefirowe wobleki	1.95	Wobleki za dźěći	1.95
Muselinowe wobleki	1.95	Popelina za bluzy	5.95
Wobleki z počl. židy	2.95	Wobleki za pacholow wot	14.75
Taffetowe wobleki	7.95	Lacy za mužow, składn.	3.75
Wobleki za hólcow wot	4.95		
Sportske nohajcy ze stopu	3.95		

Wobleki a pałety za mužow w dźiwadłnym wuwjedźenju

Mantle a wobleki za žony w jara wulkim wuběrku

Hospozy!

Za solotej a k nakładowawanju poručuju znate **dobre a mile** **płodowe kisało** (naturske kisało) **hr. po 30 pj.** kaž tež najlěpšu

malcnowu a citronowu brčču

tolstu z cokorom warjenu, wšo wot nas zhotowjene.

Budyska palenja a dźełarnja spiritnosow
Tolčerńja płodow **Sadowa tolčerńja**

Emil Jende w Budyšinje

Kože wšěch družin

kupuja po najw. płaćiznach a **črjewa**

předawataj

Kießling & Erdenberger

na Zwonku. Lawak hasy 64 III.

Sobotu w „Pod měsacom"

K swjatkam

najl. **howjaze, čelace a swinjace mjaso**

wupruhowane družiny kołbasow wot 70 pj., a **sušeny połć** hišće po najnižšich płaćiznach.

Wšědnje čopte kołbaski a kobulkowu kołbasu

poručuje

R. Pččka, rěznišći mištr w Budyšinje na Žitnej hasy.

Nowe jrosi ...

mamiščo

(Vossherd)

běło emaljowane z pjecakom ... je tunjo na předań.

Bliže zhonić w „Serb. Now."

30 Ctr. čerwjenych bernow ma na předań

Guder w Hrub elčicach

Rjanej dójnej **kozy** stej na předań w Niebjelčicach čo. 11

Pryncesne suknje

Ślypfry, nohajcy makowe a žiđzane

šeniljowe rubišća, šawle

Bleylske sportske jaki

za mužow a žony

Rud. Oßwald

w Budyšinje

jenoż na Serbskej hasy 3

◆ ◆ ◆ Prošu njezměnće ◆ ◆ ◆

Tunje poskićenje

k swjatkam!

Mužacy lěčni wobleki	28.-, 21.-	**16.50**
Pyšne wobleki za mužow	68.-, 58.-, 48.-	**39.-**
Lěčne mantle z pasom	69.-, 55.-	**49.-**
Sportske wobleki za mužow	68.-, 58.-, 48.-	**39.-**
Wudžeržl. kosmičk. mantle	36.-, 30.-, 25.-	**16.-**
Gumijowe mantle, najl. kajkosć,	31.-, 25.-	**19.-**
Kožane jaki (Nappa), najlěpše předźełanje		
Sportske kholowy	16.50, 13.50, 10.50, 9.50,	**6.50**
Džełanske kholowy	7.75, 6.75, 5.90, 4.50,	**2.75**

Kłobuki / čapki / zwjeršne košle samowjazaki w najwjetšim wuběrku a po znatych tunich płaćiznach

Hugo Pachaly

Před Šulerskimi wrotami

Staroznaty a sprawny wobkhod!

Kóždu jědź znjeseće!!!

hdyž na to dźiwaće, zo so poživanske organy podpjeraja z **Leidlerec žołdkowym prochom!**

Schloss Apotheke Bautzen.

Kulturwehr

njech sebi kóždy w „Serb. knihańi" w Budyšinje skaza. Wukhadża měsačnje a płaći štwórćletnje 2,60 hr.

Jeli chceće sebi **k swjatkam**

nowe stupnje kupić, njezakomdźće sebi mój wulki skład wobhladać!

Přijemne płaćizny!

Najlěpše kajkosće!

Wobhladajće sebi moje wokna w „Cwingeru"!

Martin Jähne w Budyšinje na Šulerskej hasy 9

Telefon 2705.

Welsce kupny dom w Kulowje

předawa po dale jara zniženych płaćiznach

serbske wěcy

a druhu drastu a šaty

Ležowy damast (Staugenleinen) rubišća, smuhate počehnjenja, wulki wubjerk, jara tunjo

Kurt Erler w Budyšinje na Žitnych čelkach 11 (zwjaz. „Zlot. Kavzk).

Makulaturu ma na předań

Šmolerjec knihićišćerńja w Budyšinje

Příloha k číslu 120

SERBSKE NOWINY

Stwórk, 24. meje 1928

Zaso jasnowidźerski proccs.

Muž ſ indiſkej kulu. — Sapaleńſtwo jako reklama?

Sajmnawy jaſnowidźeńſki prozeſ je je ſo pondźelu pſched Lipſczańſkim pſchiſłužnym ſudom ſapoczał. Wobſtorjeni ſu doſtawar wenty Richard Ota Köhler a jeho mandźelſka Marja Hana Köhlerowa, dźěłaczer Oswin Ota Kobalła a jeho mandźelſka Elſa Hana Kobałłowa a Noweje Badeńzy kaž tež murjeńſki polěr Julius Jan Keller ſ Delnjeje Würicznicy dla ſfromadneho pſchemjatneho ſapaleńſtwa a druhich pſcheſtupjenjow.

27. meje ſandźenego lěta wotpali ſo w Nowej Badrizy domſe, kiž Köhlerez a Kobałłij zwónjtše ſtuſchesche. Na ſpodźiwne waſchnje prózowachu ſo wobſtedźerjo lędy, woheń haſchecz, a tak ſčinichu ſo wjeſo ſapaleńſtwa podhladni. Dokanje ſeſtupni ſo, jako mójachu ſwěſčicz, ſo běchu wot wohnja potrjechjeni hižo krótko do njeſbaża dźěł nadobny wukhowali. Tutu běchu na pola a w ſahrodźe ſkhowali. Mimo toho běchu khěžu krótko do wohnja khětro wyſoko ſawěſčicz dali.

Wobſtedźerjo khěže wuprajichu, ſo je jim murjeńſki polěr Keller ke kruteže poſtajenemu cžaſej woheń wěſchcžił. Keller ſaběra ſo pjecza ſ wěſchczaſtwom a wudawa, ſo ma nadſetniſke mózy, kiž je ſwojeje „indiſkeje kule“ wukhadźeju. Woprawdźe je Keller tutón woheń Köhlerez ſwójbje wěſchcžił. Wón mjenowaſche poſtajeny cžaſ, na tutym dnju ſo khěže potom wotpali. Jeho duch budże ſo ſjewjecz, a w ſamžnem wokomiku, gdźež ſkažu ſ wohnjom pohaje, budże horſchcz pěſta do wokna cžiſnyć a ſ tym pytnycz dacz, ſo je cžaſ pſchiſchol. Najprjedy wobſtedźerjo khěže wudawanjam nochcžachu wěricz. Keller pak ſu pſcheze wěſcziſchi a radźeſche pſchedewſchim, khěžu ſawěſčicz a dźěle wobſtedźenſtwa, kiž ſu wjele wjace, hač cžaſom wukhowacz. Wón ſ wobſtedźerjemi liſtowaſche, wumjeńſeſche ſ nimi telegramy a roſkaſnji jim najwěſčiſchu, ſo woheń w poſtajene cžaſu wudyri. Tak je pſchiſchło, ſo ſu wobſtedźerjo ſawěſčili.

Woprawdźe je woheń na poſtajenem dnju wudyrił. Po wopiſowanju jenoje wobſtedźerki, kiž je hižo we khži ſtała, je duch też woprawdźe pſchitomny był. Tutón je njejaſny pjerſchcz do wokna cžiſnył, a jako je naſtróżana wobſtedźerka ſ khža wuſkocžiła a pſches wokno pohladała, je ſo duch do pſchodu mět. Wobſtedźerjo khěže pſcheja najraſniſchu, ſo maja ſe ſapaleńſtwom nětchto cžiniczi. Też Keller je ſo w pſchepytowańſtwi jatbje prózował, wſchitko pſcheč. Haj, wón je ſamo wobſtrucził, ſo ſ wěſchczeſtwom nima nicžo cžiniczi. Statny rěcznik ſaſtupuje nětko nahlad, ſo je Keller ſam tutón duch a ſapaleř był abo ſo je wobſtedźerjow k ſapaleńſtwu namokhował. Dokelž pak wobſtorjeni kóżdu winu wſcha, budże ſo jim taſka cžeſko dopokaſacz dacz. K wuſajmjenju tutoho naležnoſcze ſu 50 ſwědkow pſcheproſzyli. Jednanje budże nětkoždy ſchtyri dny trajeſ.

Sapaleńſtwo a pſchiwěra.

Dr. Mükle, kiž proſeſ namjedujze, napominaſche ſobuwobſtorjenych, mandźelſkich Kobałłiz a Köhlerij: „Wjedźaje ſo ſatrańſchej wjeſele nadſetniſku mój Kellera. To je iſchto zebanſtwo. Kellerowa „indiſka mózy“ njemóže je ſo wjeſeriz.

Dr. Mükle: Knjeni Kobałłowa, wy ſo bojiſče, dokelž ma Keller wobraſt wot Waſ, a dokelž je prajił, ſo może Waſ „indiſka móz“ morycz, hdyž je wobraz ſ jehlickim pſcheſtrójże. Móżeze być ſmjerowana, wobraſt mam ja, nětko njemóże Wam Keller nicžo w was cžiniczi.

Najprjedy pſcheſtupjchuje ſo Köhler. Wón praji, ſo njeje doma był, jako je woheń wudyrił. Se ſwojej ſonu je cžiniſ wale puczowanje do Greifbena.

Dr. Mükle: Wy pak ſeze tola wědźał, ſo budże ſo pola Waſ waliczi?

Köhler: Nč.

Dr. Mükle: Wy ſeze tola pſchidał, ſo ſeze na pohrjebanje Kellera wězy ſkhował.

Köhler: Niejſym wo tom wědźał. Wěm, ſo je Keller boło mjenje ſony był a wěſchcžił, ſo dyrił do khže dyri.

Dr. Mükle: Czehodła ſeze tak wyſoko ſawěſčili?

Köhler: Jenoż mjenj ſonje ſe woli ſym ſawěſčił, dokelž je mi naſtajnje pſchirěczowała.

Köhler praji dale, ſo je wſchitko pſchiſchło, kaj je Keller rěcžeſčił.

Knj. Köhlerowa: Mój muž je prawje wuprajił. Sčym mjenjenu muſzej tehodła pſchirěczowała, ſo dyrbi wſche ſawěſčeſcz, dokelž je horoſkop wo wohnju rěcžał, a Keller je woheń wěſchcžił. Sapaleř pſchikhadża ſ powětra a ſmjeje ſo bubje jeſchcz. Jako jeho nam tak wopiſowaſche, myſlachmy ſebi, ſo je to naſch mužeſkarſtwo, dokelž ſmy ſ nim w njepſchecželſtwje žiwi. Mějachmy dozyła wjele njepſchecželow we wſu. Tehodła ſym ke Kellerej ſchła, ſo by tuchich ludźi hypnotiſował, ſo bychu ſaſo ſ nami rěcželi. Keller ſedźeſche pſchi blidze. Měſeſche khižiżowaneho Sbóżnika pſched ſobu a cžerta ſ cžornej wopuſchu, nimo toho ſpěwaſche. Wón khadaſche pſchero do ſchleńcžaneje kule. Tutu njenowaſche „Moja magija“ a „Jndiſka móz“. Sa radudawanje ſmy ſtajnje 5 hr. płacžili.

Dalſche ſdźeleńſki ſu nimomerny ſpodźiwne. Cžłowjek njeby wěrił, ſo je w 20. lětſtotku hiſchcze tajka bludna njewěra možna. Köhlerowa powědaſche, ſo je Keller ſobotu do wohnja dopiſnizu ſ napominanjom półłak, ſo dyrbja ſapucžowacz, dokelž budże ſo pondźelu palicz. Jeje dźowka je ke Kellerej jěła, ſo by tutón woheń wrócžo wjak. Keller pak je rjekł, ſo to njeńdże a ſchtóž ſo buchej ſnapſchecžiwja, tón dyrbi ſo na kežbzu bracz, pſchetož duch krocži pſches cžeła. Jeje muž je ducha chcył wopſchimacz, wona pak je jeho wobrěcžała, ſo dyrbi ſ njej ſobu jěcz, dokelž je pſched buchowej mozu ſtrach měła. Keller je pſchego prajił, ſo ſo durje ſamo wot ſo wotewrja, hdyž jeho nětkoždy ſamknu. Köhlerowa hiſchcze dale praji: „Wón je ſej ſa cžaſ ſatby huſto pſched naſchej jaſtwowej kontorku ſtał a po nowu mózy pſchiſchoł. „Keller je był ſe ſwobodnomurjerjom. Dale je měł pozdaht ſe ſwojatej Herzu.

Dr Mühle: praſcha ſo nětko Köhlerowu, cžehodła wobſtórżbu ſapodała njeje, ſo ma ſo khěža ſapalicz.

Knj. Köhlerowa: Wy-li ſo ſandarmi na kahanju lehnył, by jeho duch tola ſtónzował, a potom bychu mje hiſchcze dla morbaſtiwa wobſtorżili.

Wobſtorżeny Kobałła, kiž je pſchi wudyrjenju wohnja ſe ſwojej ſonu pjecžu we kožu leżał, njecha wo ſapaleńſtwje nicžo wjedźecz. Wón praji, ſo je ſona nóż do wohnja ſtajiła, by jeho duch tola ſtónzował, a potom bychu mje hiſchcze dla morbaſtiwa wobſtorżili.

Wobſtorżeny Kobałła, kiž je pſchi wudyrjenju wohnja ſe ſwojej ſonu pjecžu we kožu leżał, njecha wo ſapaleńſtwje nicžo wjedźecz. Wón praji, ſo je ſona nóż do wohnja ſtajiła, by jeho duch tola ſtónzował, a potom bychu mje hiſchcze dla morbaſtiwa wobſtorżili.

Wobſtorżeny praji, ſo je Kellera chžył wobrěcžecz, ſo by ducha ſ pomocu hypnoſa wotwołał. Potom chžychu na ducha ſ pjanu kakacz, dokž woheń ſakoji. Keller je prajił, ſo chce ſpytacz, hacž to pódźe, ale to njeje ſo potom pſchewjeſcz bodźało.

Na to pſcheſłyſchuje ſo wobſtorżena Kobałłowa. Wona wopiſuje najprjedy pręni wobſt pola Kellera. Wón je ſtajnje wo „indiſkej mozu“ a wo wohnju rěcžał. Wobſtorżena je ſo pſches to do ſtracha podała a ſaſo ſ Kellerej jěła, ſo by tola woheń wrócžo wjak. Keller je prajił, ſo ſebi duchi njedaju po kožmach jěždźicz, wot 23. hacž do 24. meje ſo wſchitko wotpali. Jako je woheń wudyrił, je ſo też nětchto do wokna cžiſnył, ducha pak njeje pſches wokno wuhladała, ale ſtuleną cžłowjeczu poſtawu, kiž je potom wokoło khěžineho różka tłochła.

Wobſtorżeny Keller praji, ſo njeje jaſnowidźeł, ale ſo je „ſwěrnymſnawarjom“ a je ludźom jenoż na to wotmołwjał, ſchtoż ſu chcyli wědźecz.

Dr. Mühle: Kak ma ſo wěz ſ „indiſkej mozu“?

Keller: To je moja powjeſtſchowata ſchtelerza. S tutej wězu ſym ludźom nětchto nabarbił. Keller wobkrucża, ſo ſ wobſtorżenymi žeńe wo wohnju rěcžał njeje a we mózy ſ 24. meji, jako je woheń wudyrił, je w Hohenſteinje-Ernſtthalu na pjuze był.

Sſud pſcheſłyſchuje na to ſwědkow, najprjedy nětkotrych policajſkich ſaſtojnikow, kiž praja, ſo Kobałłez ſwójbja k haſchenju wohnja njeje pſchinoſchowała.

(Jednanje wjedźe ſo dale.)

Serbja
W Prazy na ratałſkej wuſtajeńcy.

dnja 15. hač 19. meje 1928.

Hižo dawno je w Serbach znata ratałſka wuſtajeńca w Prazy, kiž ſo kóżde lěto wotměwa. Lětſa mjeſe tuta wuſtajeńca z tym wulki wuznam, zo ſo ſwjeceſe 10lětna ſwobodnoſć čěſkoſłowakskeho naroda.

Tak dosta też přeprošenje na tute ſwjatočnoſce naš Zwjazk Serbſkeho Ratařſkeho Dorosta. Tutón zwjazk zarjadowa zajězd Serbow do Prahi a namołwjeſe Serbow, zo bychu ſobu do złoteje Prahi jěli. Rjana črjódka (27 wosobow) ſo zamołwi. Mjez nimi 2 serbſkej knježni a jena žona. Wutoru 15. meje popołdnju zhromadźichu ſo wšitcy w Serbſkim Domje. Po krótkim powitanju předsydy Zwj. Serb. Rat. Dorosta ſo hnydom informacije na puć podachu, tak zaměnjenje pjenjez atd. Čas khwataše a bórzy ſo hodźinka miny, a khwatachmy na dwórniščo.. ¼5 hodź. wotſalichmy ſo z čahom přez Lubij do Habrachčic a z tym prajachmy božemje ſerbſkej Łužicy. W Habrachčicach kontrolla a běchmy w kraju čěſkoſłowakskoje republiki. Bórzy nas ſpěſnik wotwjoze do Prahi. Z wjeſelym ſpěwom a rjanymi žortami ſo čas jara ruče miny. Skoda, zo bě njebjo pokhmurjene, tak bě wuhlad z čaha mjenje daloki. Po 4hodźinſkej ježbje widźachmy z daloka ſwěcy Prahi. A bórzy běchmy na hłownym (Wilsonowym) dwórniſču. Tu buchmy wutrobnje witani wot łubych ſerbſkich ſtudentow a ſekretara Zwjazka ſłowjanſkeje ratařſkeje młodźiny, pana Ulica. Dało witachu nas łube ſobuſtawy towarſtwa „Adolf Černý“, tak bratr Zmeškal atd. Naša wutroba ſo radowaše nad tak łubym, bratrowſkim witanjom. Knjez ſtudent Jurij Cyž bě za wšitkich kwartéry wobſtaral a te łube čeſke ſotry a bratřa čakachu hižo na dwórniſču na ſwojich hoſći. Po krótkich informacijach za přichodne ranje ſo kóżdy do ſwojeho kwartéra poda k wotpočinkej, zo by čerſtwy był za přichodne dny.

Srjedu 16. meje rano w 9 hodź. ſo zaromadźichmy před ſtarej wuſtajeńcu. A bórzy běchmy zaſo wšitcy hromadźe a wobhladachmy ſebi wuſtajeńcu. Bě to wulka, hobrſka wuſtajeńca cyłeho čěſkoſłowakskeho naroda. Cłowjek njepřińdże ze ſpodźiwanja. Wšo tu wopiſać, by hodźiny dołho trało. Najbóło nas Serbow zajimowaše material konjow, technika ratařſkich maſchinow a bohata pjerizna (kury, kački, hołbje, husy atd.). W 1 hodź. khwatachmy z elektriſkej do „Akademiſkeho domu“. To běše naš lokal za wobjed a wjeſeł. Tam mějachmy ſwoju jſtwičku ſami za ſo a mózačmy w dobrym měrje wotpočnyć. — Popołdnju w 3 hodź. bě w „Sparće“ nad Letnej wulke ſłowjanſke předſtajenje. Tuž tam khwatachmy. Wſudźom mějachmy darmotny zaſtup a přenje městna. Tu ſo předſtajichu wšě narodne a kulturne wašnja ludow Čěſkoſłowakskeje: z Chodſka, Moravſkeho, Słowačka, Ninlaſka, Słowenſka a Podkarpatſkej Rusi, Moraw-ſko-Słowáčka „jazba kralow“ atd. Bě to „Terebljanſki kwaſ“ z Podkarpatſkich Rus, — Hernaſki kwas, — Meje ſtajenje ze Słowáckeho, — Jězba kralow na 60 konjach atd. Běchu to krasne hodźiny, na tute ludowe wašnje přihladować. Kak rjany bě tón napohlad narodnych drastow, rjanych wupyšenych koni, ſamo holey na konjach bjez kóżdeho ſedła. Haj, to bě ludowe wašnje hercow, rejwarjow, jězdnych. Luty jusk a wjeſelość we wobličach, wša wjeſelość w piſanych barbach. Wulki rum „Sparty“ bě hač do poſlednjeho městna wobſadźeny. Wulki bě přikſcy přihladowarjow. Najrjeńša bě jězba kralow. Mócne jich ſłowa: „Mamy krala khudeho, ale za to pócžiwoh'.“ — Wječor mějachmy nětko darmotnych khartkow do narodneho dźiwadła za Smetanowu „Libušu“ a za „Janečeka“. Bě to radoſć, na tajke wulkotne wěcy wo dźiwadle poſłuchać. Tak běchu někotři Serbjo w dźiwadle a druzy dachu ſebi při wjeſelej zabawje ſławne čěſke piwo ſłodźeć.

(Skónčenje přichodnje.)

Olympiske hry w Amsterdamje.

Indiska a Hollandska na wjeršku.

Nowe dobyće Indičanow.

Wutoru ſo w Amſterdamje zaſo pospochi deščowaše. Najprjedy wojowaše w olympiſkim ſtadionje Indiska přećiwo Šwicy. Tribuny běchu nimale prózdne, jako ſo hra započa. Mokre wjedro Indičanam widomnje njetyje, jich hra to hižo pokaza. Šwicarſke muſtwo hraješe zmužiće, přede wšém wrótnik Magnin, a tola wuničeſchu bjez kóżdeho wuſpěcha. Hra ſkónči ſo ze 6 : 0 za Indisku.

Muſtwo Indiskeje je nětko jako přenje ſwoje hry w ſkupinje I ſkónčiło, přećiwo Awſtriskej je 6 :0, Belgiskej 9 : 0, Danskej 5 : 0 a Šwicy 6 : 0 dobyło. Sobota ma ſo rozſudna hra mjez Indiskej a Hollandskej wubědźić.

Němſke muſtwo zbije francowſke z 2 : 0.

Při ſpočatku zda ſo, zo Němcy zaſo přehraju, přetož němſke wrota běchu nastajnje wohrožene. Potom pak namaka ſo němſke muſtwo hromadźe a docpě bórzy přeni wuſpěch. Najlěpje lubiłoj ſtaj ſo bě hak Zander a wrótnik Brunner.

Belgiska přećiwo Awſtriskej 4 : 0.

Bórzy pokaza ſo, zo je belgiske muſtwo lépše. We přenjej połojcy drje bě hra derje rozdźělena, tola wušikoſć Belgičanow bu jasniša a jasniša. Też jich technika bě lépša hač ta Awſtriskich. Dobyće Belgičanow bě zaſłužene.

Hollandska přećiwo Spaniskej 1 : 1.

Słaba nadźija, zo mohła Hollandska tola hišće hru přećiwo Spaniskej přehrać, njeje ſo dopjelniła. Po tym móže Němſka nětko ſobotu přihladować, kak Indiska a Hollandska ſwětowe mištrſtwo w pokalowym hraču mjez ſobu wubědźitej.

*

Po hokeyowem turněru budu

wubědźowanja w kopańcy.

Němſka budże ſo ze Šwicarſkej měrić. Němſke muſtwo je njedźelu Düſſeldorf wopuſčiło a wotpočinje tydźeń dołho w Zandvoort. Hra budźo ſwjatkownu pónđźelu (28. meje). Muſtwo je zeſtajane kaž ſćěhuje:

(1. F. C. Nürnberg)
Stuhlfauth
(F. C. 04 Würzburg) (Bayern, München)
Müller Kutterer
(Spielv. Fürth) 1. F. C. Nürnberg) Spielv. Fürth)
Leinberger Kalb Knöpfle
Albrecht (Fort. Düſſeldorf), Hornauer, Pöttinger (Bayern, München), Hofmann (Meerane 07), Hofmann (Bayern, München).

*

140 000 ludźi chce přihladować.

Zo dyrbješe ſo Amſterdamſka olympiada runje z hokeyom wotewrić, bě bjez dwěla zmylk. Čežko zahoriomny Nižozemčan njemóžeše ſo za tutón hišće pomérnje malo znaty ſport zahorić. Hinak pak budźo to pola kopańcoweho turnéra, kiž ſo 27. meje započina. Na to čakaju z wulkim zajimom. Za hru mjez hollandsk. a uruguayskim muſtwom je naprašowanje za zaſtupnymi liſičkami jara wulke. Žadało je ſo hižo 140 000 liſičkow, mjez tym zo je jenoż za 40 000 přihladowarjow městna. Dobudźe-li hollandske muſtwo, potom ma ſo z tym ličić, zo budu też dalše kopańcowe hry ſylnje wopytane.

*

Dr. Peltzer zaſo mobil.

Peltzerowa noha je po zdaću zaſo wuhojena. Tuchwilnje puču z někotrymi ſwojimi ſłužerjemi po Saarſkej krajinje. Stóž tutoho Šćeěinſkeho ſportarja znaje, tomu budźe po tak njewočakowanje ſpěſnym wuhojenju jaſne, zo němſki rekordnik w Amſterdamje ſwojeho muža ſtaji.

Hamiske wozjewjenje z Budyšina.

Budeſtejſanſta a Rozwodźenjanſta gmejna ſtej namjetowałej, ſo ma ſo ſjawny puć z Wojſkowej do Budeſtej, ſahajiſće cžo. 276 Rozwodźenjanſkich honow ja ſjawny jſtwy wobkhad ſahnacz. Jako ſjawna jězdźa a jako hoſpodarſki puć ja pichtinjeſowazyh ma puć dale wobſtacz.

Pſchecžiwjenja pſchecžiwo namjetowanemu ſahnu ja ma ſo w běhu 3 njedźel na hamtſke hejtmanſtwo we Budyſchinje ſapodacz.

W Budyſchinje, 16. meje 1928.

Hamtſke hejtmanſtwo.

Železniski jězdny plan. — Płacacy wot 15. mejc 1928.

S Drježdżan do Shorjelza.

S Drježdżan-N.	2.07	3.16	Stśehowa	5.48	6.16	7.09	9.20	9.30	9.47	11.32	12.35	13.45	15.01	16.32	17.14	19.11	20.25	21.21	22.09	23.10	0.34
„ Radeberga	|	3.41	|	—	|	7.48	|	|	|	|	|	|	16.56	17.48	|	|	21.53	|	1.06
„ Arnsdorfa	|	3.50	|	6.19	6.50	8.01	|	10.01	10.18	|	12.12	14.16	15.37	17.05	18.06	19.43	|	22.03	|	23.38	1.15
„ Wulkeje Hartawy	|	—	|	6.30	|	8.13	|	10.31	|	13.23	|	15.49	17.15	18.17	19.54	|	22.15	|	23.48	1.27
„ Weickersdorfa	|	—	|	6.37	|	8.20	|	|	10.35	13.30	|	15.55	17.22	18.23	20.01	|	22.22	|	23.54	*1.33
do Bišlopiz	|	4.07	|	6.42	7.07	8.26	|	10.19	10.41	|	13.36	14.32	16.01	17.27	18.29	20.07	|	22.28	22.43	23.59	1.38
| Bišlopiz	|	4.09	|	6.44	|	8.32	|	10.21	|	13.39	|	16.03	|	18.31	|	|	22.31	|	|	1.41
„ Semtz	|	—	|	5.52	6.51	8.40	|	10.28	|	13.46	|	16.10	|	18.38	|	|	22.38	|	|	1.48
„ Fickenja	|	—	|	6.02	7.0	8.49	|	10.36	|	13.55	|	16.18	|	18.47	|	|	22.47	|	|	1.56
do Budyschina	2.58	4.28	6.12	7.0	7.9	8.59	10.19	10.45	|	14.05	|	16.27	|	18.56	|	21.18	22.56	|	|	2.05
| Budyschina	2.59	4.31	—	7.14	10.21	|	10.50	|	12.28	14.10	|	16.31	|	19.00	|	21.20	23.00	|	|	2.10
„ Kubschitz	|	—	—	7.94	|	|	11.00	|	|	14.20	|	16.41	|	19.09	|	|	23.09	|	|	2.20
„ Pomorz	|	—	—	7.33	|	|	11.08	|	|	14.28	|	16.49	|	19.17	|	|	23.17	|	|	2.28
„ Wujesda	|	—	—	7.41	|	|	11.15	|	|	14.36	|	16.56	|	19.24	|	|	23.25	|	|	2.36
„ Lubija	3.20	4.56	6.55	7.47	|	10.45	11.28	|	12.52	14.48	|	17.07	|	19.35	|	21.42	23.37	|	|	2.47
do Shorjelza	3.41	5.24	7.35	8.37	|	11.09	12.04	|	13.15	15.35	|	17.42	|	20 02	|	22.04	0.15	|	|	3.26

Ze Stśehowa wot 9.52 přez Wormsdorf.
Ze Stśehowa wot 6.51 přez Wormsdorf.
Ze Stśehowa wot 8.40 přez Wormsdorf.
Ze Stśehowa wot 12.46 přez Wormsdorf.
Ze Stśehowa wot 15.36 přez Wormsdorf.
Ze Stśehowa wot 19.36 přez Wormsdorf.
Ze Stśehowa wot 22.43 přez Wormsdorf.
Ze Stśehowa wot 23.59 přez Wormsdorf.
Ze Stśehowa wot 2.11 přez Wormsdorf.

— * W nozy po njedźeli a štw. dnjach sastanje tež we Weickersdorfje 1.33. ‖ Jenož njedźelu w nozy.

Se Shorjelza do Drježdżan.

S Shorjelza	2.35		4.19				7.46	8.42	11.05	11.12							19.41	20.54	21.01	0.24
„ Lubija	3.00		5.01		6.02		8.27	9.07	11.30	11.51							20.08	21.20	21.44	0.55
„ Wujesda	|		5.11		6.13		8.38	|	|	12.00						20.17	|	21.53	|
„ Pomorz	|		5.18		6.21		8.42	|	|	12.06						20.23	|	22.00	1.09
„ Kubschitz	|		5.26		6.30		8.50	|	|	12.14						20.31	|	22.08	|
do Budyschina	3.20		5.34		6.40		8.58	9.27	11.49	12.22							20.38	21.4022 16		1.22
| Budyschina	3.21		5.39			6.34	9.03	9.28	11.50	12.26	14.18	14.29	15.39	16.34	18.13		20.42	21.4122 23		1.25
„ Fickenja	|		5.51			6.46	9.15	|	|	12.38	14.29	16.0816.56		18.03	|		20.53	|	22.35	|
„ Semtz	|		6.02			6.56	9.24	|	|	12.47	14.38	16.1817 06		18.17	|		21.02	|	22.45	|
do Bišlopiz	|		6.11			7.04	9.32	|	|	12.57	14.46	16.2617.13		18.26	|		21.10	|	22.53	|	1.46
| Bišlopiz	|	5.19	6.15	6.20		7.08	8.57	9.38	9.53	|	11.57	13.02	14.47	15.39	16.28	18.16	18.28		21.13	|	22.56	23.24	1.48
„ Weickersdorfa	|	5.25	|	6.26		7.14	9.02	|	|	|	|	13.10	14.52	|	16.34	|	18.34		21.18	|	23.03	23.30	|
„ Wulkeje Hartawy	|	5.33	|	6.33		7.22	9.09	|	10.04	|	|	13.21	15.00	15.50	16.42	|	18.41		21.26	|	23.09	23.38	|
„ Arnsdorfa	|	5.45	6.33	6.44		7.34	9.20	|	10.15	|	12.23	13.29	15.10	16.02	16.54	|	18.51		21.37	|	23.21	23.50	2.05
„ Radeberga	|	5.54	|	6.52		7.45	9.28	|	10.23	|	|	|	15.18	|	17.03	|	|		21.45	|	23.29	23.59	2.13
do Drježdżan-N.	4.10	6.18	6.56	7.16		8.03	9.46	10.11	10.47	10.20	12.3812.46		13.47	15.42	16.27	17.24		18.53	19.14	19.51		22.04	22.3023.47		0.24	2.52

Ze Shorjelza wot 6.02 přez Wormsdorf.
Ze Shorjelza wot 8.27 přez Wormsdorf.
Ze Shorjelza wot 9.07 přez Wormsdorf.
Ze Shorjelza wot 11.30 přez Wormsdorf.
Ze Shorjelza wot 14.37 přez Wormsdorf.
Ze Shorjelza wot 16.09 přez Wormsdorf.
Ze Shorjelza, wot 18.13 přez Wormsdorf.
Ze Shorjelza, wot 20.10 přez Wormsdorf.

‖ Jenož njedźelu a swjate dny.

S Budyschina do Budestez a Hornjeho Kumwalda.

S Budyschina	6.43	7.14			13.13	13.15	16 50		18.0	18.12	19.24	21.47	23.20	S H. Kumw	5.05			7.52		9.55	14.37			19.20	20.30	22.43
„ Dješnitz	6.56	7.23			13.26	13.30	16.69		18.12	19.24	21.57	23.29		„ Sčr. Kumw	5.12			7 59		10.2	14,44			19.27	20.37	22.50
do Budestez	7.3	7.28			13.33	13.38	17.4		18.18	19.31	22 3	23.34		‖ Kumwalda	5.25	6.25	8.5	8.10	10.17	14,58	17.44			19.36	20.45	23.0
S Budestez	7.05		7.33	8.50	13.35	13.46		17.14	18.30	19.33	22.04	23,40		„ Koblizy	5.32	6.33		8.17	10.28	15.05	17.51			19.43	20.53	23.8
„ Jiedrulka	7.13		7.41	8.58	13.43	13.54		17.22	18.38	19.41	22 12	23.48		„ Wbohowa	5.36	6.37		8.21	10.32	15.09	17.55			19.47	20.57	23.12
„ Wbohowa	7.18		7.46	9.04	13 49	14.00		17.28	18.43	19.47	22.18	23.54		„ Biedrulka	5.42	6.43		8.26	10.40	15.14	18.00			19.52	21 03	23.19
„ Koblizy	7.22		7.50	9.10	13.53	14.07		17.32	18.47	19.51	22.22	23 58		do Budestez	5.49	6.50		8.33	10 47	15 21	18.07			19.59	21.10	23.25
‖ Kumwalda	7.33		7.56	9.26	14.04	14.18		17.43	18.59	20.0	22.31	0.4		S Budestez	5.51			8.40	10.58		15.29		18.26	20 08	21.11	0.46
„ Sčrj. Kumw.	7.39			9.32	14.10	14.24		17.49	19.05	20.6	22.37	.		„ Dješnitz	5.57			8.46	11.5		15.35		18.32	20 15	21.18	0.53
do Hornje Kumw.	7.45			9.38	14.16	14.30		17.55	19.11	20.12	22.43	.		do Budyschina	6.6			8.54	11.14		15.43		18.41	20.24	21.27	1.0

‖ Jenož wšědne dny. ‖ Jenož njedźelu.

S Hornjeho Kumwalda do Budestez a Budyschina.

S H. Kumw	5.05		7.52	9.55	14.37	19.20	20.30	22.43
„ Sčr. Kumw	5.12		7 59	10.2	14,44	19.27	20.37	22.50
‖ Kumwalda	5.25	6.25	8.5	8.10	10.17	14,58	17.44	19.36	20.45	23.0
„ Koblizy	5.32	6.33		8.17	10.28	15.05	17.51	19.43	20.53	23.8
„ Wbohowa	5.36	6.37		8.21	10.32	15.09	17.55	19.47	20.57	23.12
„ Biedrulka	5.42	6.43		8.26	10.40	15.14	18.00	19.52	21 03	23.19
do Budestez	5.49	6.50		8.33	10 47	15 21	18.07	19.59	21.10	23.25
S Budestez	5.51			8.40	10.58	15.29	18.26	20 08	21.11	0.46
„ Dješnitz	5.57			8.46	11.5	15.35	18.32	20 15	21.18	0.53
do Budyschina	6.6			8.54	11.14	15.43	18.41	20.24	21.27	1.0

‖ Jenož wšědne dny. ‖ Jenož njedźelu.

S Budyschina do Wjeleczina.

S Budyschina	4.54	6.40	7.14	10.35	14.14	16.50	19.48	†23.20
„ Dješnitz	5.03	6.51	7.23	10.45	14.23	16.59	19.57	†23.29
do Budestez	5.08	6.56	7.28	10.50	14.28	17.04	20.2	†23.34
‖ Budestez	5.09	6.57	7.29	10.52	14.30	17.07	20 3	†23.35
„ Rosnwodez	5.13	7.2	7.33	10.57	14.35	17.11	20.8	†23.40
do Wjeleczina	5.21	7.10	7.41	11.05	14.43	17.19	20.16	†23.48

‖ Jenož wšědne dny. ‖ Jenož njedźelu. † Jenož sobotu a njedźelu

S Wjeleczina do Budestez a Budyschina.

S Wjeleczina	5.57	8.27	11.35	15.16	18.13	20.49	22.10	†0.36
‖ Rosnwodez	6.03	8.34	11.42	15.23	18.20	20.55	22.17	†0.42
do Budestez	6.07	8.38	11.46	15.27	18.24	20.59	22.21	†0.46
‖ Budestez	6.09	8.40	11.47	15.29	18.26	21 0	22.23	†0.48
„ Dješnitz	6.15	8.46	11.53	15.35	18.32	21.6	22.28	†0.52
do Budyschina	6.23	8.54	12.1	15 43	18.41	21.14	22.37	†1.0

‖ Jenož wšědne dny. ‖ Jenož njedźelu. † Sobotu nocy a njedźelu

S Budyschina do Radworja, Wósporka a Lubija.

S Budyschina	6.28		7,43	11,42	16.55	22.30	
„ Ratarjez	6.34		7,55	11,48	17 2	22.36	
„ Jidowje	6.38		8,0	11,52	17.6	22.40	
„ Maleho Wjelkowje	6.46		8,6	12,0	17.13	22.46	
„ Radworja (dworn.)	6,57		8.15	12.8	17.20	22.55	
„ Radworja (sak.)	7,03		8.21	12.14	17.27	23.1	
„ Lutolicja	7,09		8.27	12.20	17.43	23.6	
„ Wulk. Dubrawy	7.15	Wšědne dny	8.32	12.25	17.53	23.11	
„ Klukscha			8.41	12.34	18.2	23.19	
„ Huschinu			8.49	12.42	18.11	23.27	
„ Barte			8.58	12.52	18.24	23.35	
„ Hrodźischcza			9.8	13.2	18.33	23.44	
do Wósporka			9.14	13.8	18.39	23.50	
‖ Wósporka	6.56	9.52	10.35		13.35	18.58	
„ Matecźa	7.2	9.59	10,41		13 42	19.04	
„ Lutoczka	7.8		10,47		13.48	19.10	
„ Huschinu	7		10,54		13.55	19.17	
„ Małych Radmeriz	7.1		10.59		14.0	19.22	
„ Kellizy	7.31		11,11		14.14	19.34	
do Lubija	7.40	10.38	11,20		14 23	19.43	

Wšědne dny. Jenož njedźelu, sčehdu a pondźelu na pondźelu

S Lubija do Wósporka, Radworja a Budyschina.

S Lubija	8.32		12,10	17.22	20.10	
„ Kellizy	8.41		12.22	17.31	20.19	
„ Małych Radmeriz	8.48		12.29	17.38	20.26	
„ Huschinu	8.53		12.33	17.43	20.31	
„ Lutoczka	8.59	Jenož njedźelu, hdyž a hdokuli	12.40	17.49	20.37	
„ Matecźa	9.05		12.45	17.55	20.43	
do Wósporka	9.10		12.50	18.0	20.48	
‖ Wósporka	5.33	9.40	13.14	18.8		
„ Hrodźischcza	5.40	9.47	13.21	18.15		
„ Barta	5.48	9.56	13.30	18.25		
„ Huschinu	5.57	10.4	13.39	18.34		
„ Klukscha	6.6	10.14	13.48	18.43		
„ Wulk. Dubrawy	6.15	10.23	12.55	13.58	17 50	18.52	
„ Lutolicja	6.20	10.28	13.00	14.3	17.56	18.57	
„ Radworja (sak.)	6.36	10.35	13.06	14.9	18.2	19.3	
„ Radworja (dwórn.)	6.34	10.43	13.12	14.18	18.8	19.11	
„ Mal. Wjelkowa	6.45	10.53	13.23	14.30	18,19	19,24	
„ Jidowa	6.51	10.59	13.29	14.36	18,26	19,30	
„ Ratarjez	6.55	11.03	13.33	14.40	18,30	19,35	
do Budyschina	7.01	11.09	13.39	14.46	18,36	19,41	

Wot pondźele hač do pjatka a njedźelu. Jenož wječhone dny. Wot pondźele hač do pjatka

S Budyschina do Ralez a Petershajna.

S Budyschina	4,35	6.28		9,34	14.13	19 06	23,1
„ Ratarjez	4,41	6.34		9,40	14.19	19.12	23,7
„ Jidowa	4,45	6.38		9,44	14.23	19.16	23,11
„ Maleho Wjelkowa	4,51	6.46	Jenož pondźelu	9,50	14.31	19.24	23,17
‖ Radworja	5,00	6.57	7,01	10,00	14.41	19.32	23,26
„ Khańowa	5,05			10,05	14.46	19.37	23,30
„ Njeswačidła	5,12	Do Wulkeje Dubrawy	7,12	10,12	14.53	19.44	23,37
„ Schechowa	5,18			10,18	15.00	19.50	23,43
„ Ralez	5,26		7,28	10,26	15.08	19.57	23,49
„ Komorowa	5,33			10,32	15.15	20.04	
„ Wulkich Schjar	5,40		7,39	10,39	15.22	20.11	
„ Hólka	5,47		7,44	10,46	15 29	20.18	
„ Kulowa	5,54	6.56	7,50	10,55	15.36	20.25	
„ Nimzowa	6,02	7,4		11,03	15.44	20.33	
do Wojerez	6,08	7.10	8,02	11,09	15.50	20.39	
‖ Wojerez	6,22			11,16	16.18	20.45	
„ Hornw	6,32			11,26	16.28	20.55	
„ Blunja	6.44			11,37	16.40	21.7	
„ Proschim-Haidem.	6,57			11,46	16.48	21.16	
do Petershajna	7,12			12,03	17.06	21.33	

Jenož njedźelu a hjatse dny

S Petershajna do Ralez a Budyschina.

S Petershajna	5.20	8.50	14.05	18,40	18.40		
„ Proschima	5.38	9.31	14.24	19,15	19.3		
„ Blunja	5.46	9.39	14.32	19,23	19.11		
„ Horow	5.58	9.51	14.44	19,35	19 23		
do Wojerez	6.7	10.0	14.53	19,44	19.32		
‖ Wojerez	4.40	6.40	10.34	16.20	20,41		
„ Nimzowa	4.42	6.48	10.42	16.25	20.46		
„ Kulowa	4.56	6.58	10.53	16.33	20,53		
„ Hólka	5.4	7.7	11.0	16.40	21,00		
„ Wulk.Schjar	5.9	7.14	11.7	16.47	21,07		
„ Komorowa	5.15	7.20	11.13	16.53	21,13		
„ Ralez	5.25	7.28	11.20	17.00	21,20	23.55	
„ Schechowa	5.32	7.34	11.26	17.06	21,26	0.01	
„ Njeswačidła	5.39	7.41	11.33	17.12	21,32	0.06	
„ Khańowa	5.47	7.48	11.40	17.19	21,39	0.13	
‖ Radworja	5.54	7.55	11.46	17.25	21,45	0.18	
„ Mal.Wjelk.	6.4	8.6	11.59	17.33	21,54	0.26	
„ Jidowa	6.10	8.12	12.6	17.39	22,0	0.32	
„ Ratarjez	6.14	8.16	12.9	17.43	22,04	0.36	
do Budyschina	6.20	8.22	12.15	17.49	22,10	0.42	

Dźeń swjatych Jenož sobotu a hjatse dny. Jenož njedźelu a hjatse dny

Shorjelz — Khorzebus — Barlin.

Se Shorjelza	1,12		4,21		6.17	7.46	11.15	11.42	13.21			17.17	17,47	20.10	23,0	
„ Charlottenhof'a	.		4.35			7.59	|	11,56	13.34			.	17,59	.	23,13	
„ Kodersdorfa	.		4.41		6.34	8.07	|	12,5	13.42			.	18,7	.	23,21	
„ Hórki	1.35		4.54		6.42	8.17	11.40	12,19	14.02			17.42	18.26	20.33	23,36	
„ Hušmanez	.		4.59			8.22	|	12,25	14.07			.	18 31	.	23,41	
„ Hänichen	.		5.06			8.30	|	12,33	14.15			.	18.39	.	23,48	
„ Niczizy	1.50	T	5.19		6.56	8.39	|	12,44	14.23			.	18.48	20.48	23,57	
„ Wjeje Wody	2.7	4,29	5.44	5,44	7.12	8.59	12.04	13.4	14.40	16,42		18.12	19,08	21.07	0,15	
„ Slepeho	.	4,34	5.54	5.54	.	9.09	|	13,15	14.50	16,53		.	19,18	.	0,25	
„ Hrodła	2,27	4,51	6.10	6.10	7,30	9.22	12.22	13,30	15.02	17,6	18,01	18,33	19 38	21.26	0,37	
„ Bagenzy	.	5,8	6.22	6.22	.	9.34	|	13,44	15.13	17,18	18,15	.	19,50	.	0,40	
„ Kovanzy	.	5,14	6.29	6.29	.	9.40	|	13,50	15.19	17,25	18,21	.	19,56	.	0,55	
„ Kibuscha	.	5,22	6.37	6.37	.	9.48	|	13,58	15.27	17,33	18,29	.	20,04	.	1,2	
„ Chorzebus	2,56	5,30	6.44	6.44	8,02	10.16	12.50	14,5	15.43	17,40	18,36	19.07	20,38	21.56	1,10	
„ Wětschowa	Hač 3.14				8.19	10.40	|	T	16.18			19.24	21,05	22.13		
„ Lubnjowa	3.29				8.33	10.57	13.14		16.32			19.38	21 22	22.28		
„ Lubina	3.43		wot 1. 4.		8.45	11.14	13.26		16.51			19.52	21,40	22.43		
do Barlina	5.13				10.00	13.10	14.33		18.40			21.11	23,21	24.00		

Jenož njedźelu a hjatse dny

Barlin — Khorzebus — Shorjelz.

S Barlina	Jenož wječhone dny		—	7.05	8.04	11.5		12,47	14.28			14.55	16.28		23,40	
„ Lubina			5,06	8.52	9.25	12.13		14,28	15.44			16.41	19.44		0,56	
„ Lubnjowa			5,31	9.09	9.40	12.25		14,45	15.57			16.58	19 58		1,8	
„ Wětschowa			5,55	9.25	.	.		15,2	16.11			17.17	20.11		1,22	
„ Chorzebusa	4.26	6.20	8,01	10.24	10.18	12.56	13,32	14.10	15,40	16.38	16,45	18.12	20.40		1,45	
„ Kibuscha	4.33	6.27	8,10	10.31	.	.	13,39	14.17	15,47	.	16,54	18.19	.		.	
„ Kovanze	4.41	6.35	8,18	10.39	.	.	13,47	14.26	15,55	.	17.06	18.27	.		.	
„ Bagenzy	4.48	6.42	8,26	10.46	.	.	13,53	14.32	16,02	.	17,18	18.34	.		.	
„ Hrodła	5.01	6.57	8,45	11.1	10.45	13.20	14,7	14.45	16,15	17.02	17,30	18.40	21.06		2,9	
„ Slepeho	5.14	7.09	9,1	11.13	.	.	14,19	14.57	16.28	.	.	19.02	.		.	
„ Wjeje Wody	5.28	7.22	9,15	11.29	11.06	13.39	14,29	15.12	16,45	17.22		19 18	21.27		2.29	
„ Niczizy	5.45	7.38	9,37	11.42	.	.	Jenož Kubschitz	15.28	17,03	.	Wječhone dny.	19.36	21.44		2.45	
„ Hänichen	5.54	7.47	9.48	11.51	.	.		15.38	17,13	.		19.46	.		.	
„ Hušmanez	6 1	7.54	9.57	11.58	.	.		15.46	17,21	.		19.54	.		.	
„ Hórki	6.14	8.05	10,4	12.09	11.41	14.06		15.58	17,33	17.52		20.07	22.07		3,1	
„ Kodersdorf	6.23	8.15	10.14	12.17	.	.		16 6	17,41	.		20.15	.		.	
„ Charlottenhof	6.33	8.22	10,27	12.27	.	.		16.15	17,50	.		20.25	.		.	
do Shorjelza	6.46	8.34	10,43	12.40	12.06	14,31		16.27	18,03	18.18		20.38	22.34		3.26	

Wot pondźele hač do pjatka a njedźelu. Jenož njedźelu a hjatse dny. Wot pondźele hač do pjatka

Bela Woda — Muzakow.

S Wjeje Wody	5.40	7.28	9.17	12.06	12.27s	14.45	16,46	19.30
„ Waldhaus	5.52	7.36	9.30	12,17	12.34s	14.53	16.53	19,26
„ Kijanskeje Hóty	6.01	7.45	9.39	12,24	12.41s	15.02	17,02	19,33
do Muzakowa	6.06	7,50	9.44	12,28	12.45s	15.07	17,07	19,36

‖ Dźelowy dźeń. ▪ Jenož njedźelu.

Muzakow — Bela Woda.

S Muzakowa	5.06	6.44	8,26	10.42	13.08	16.12	18.36	20.38
„ Kijanskeje Hóty	5.12	6.49	8,32	10.47	13.14	16.17	18.42	20.43
„ Waldhaus	5.19	6.56	8,41	10.54	13.23	16.23	18.50	20.50
do Wjeje Wody	5.25	7.02	8,48	11.0	13.30	16.30	18.56	20.56

‖ Jenož dźelowy dźeń.

S Bišlopiz do Kamjenza.

S Bišlopiz	6.50	13.42	18.40	23.0
„ Schumborna	7.00	13.52	18.50	23.10
„ Porchowa	7.10	14.03	19.1	23.20
„ Ruschizy	7.22	14.14	19.12	23.31
„ Halschtrowa	7.31	14.23	19.21	23.40
„ Protez-Thonberga	7.37	14.29	19.27	23.46
„ Brěnje	7.44	14.36	19.34	23.53
do Kamjenza	7.55	14.46	19.44	0.3

S Kamjenza do Bišlopiz.

S Kamjenza	4.48	11.22	13.28	17.07	21.36
„ Brěnje	5.02	11.36	13.43	17.21	21.51
„ Protez-Thonberg	5.11	11.42	13.55	17.36	21.58
„ Halschtrowa	5.22	11.53	14.26	17.37	21.46
„ Ruschizy	5.32	12.03	14.39	17.47	21.56
„ Porchowa	5.45	12.16	15.04	17.59	22.6
„ Schumborna	5.56	12.29	15.18	18.10	22.16
do Bišlopiz	6.09	12.40	15.30	18.20	

Serbja kupujće

a dawajće jako dary jenož

Zejlerjowe spisy

IV zwjazki

Z rozšěrjenjom podpjerace serb. studowacych a zwjesolice kóždeho, kotryž tajki spis dostanje.

Skład w Serbskej kniharni w Budyšinje

SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

»S. N.« płaća měsačnje we wudawarni 90 sł. pj., na pósće a pola dowěrnikow 1,80 sł. hr. Do wukraja 16 Kč. Kóžde čo. płaći 10 sł. pj. Wudawa a dźěli Smolerjec knihičišćerja, zap. dr. z w. ruk. w Serbskim Domje w Budyšinje. Telefon 2887.

Za nawčětki, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotedać, płaći so za mały rjadk 20 złot. pj. Wobčežnje so stajace nawčětki a tabele so wyše wobličeja. Za reklamowy a tu rjadk płaći so 60 złotych pj. Rabat po tarifje. ɔ ɔ

Čisło (Nr.) 121 — Budyšin — Pjatk, 25. meje 1928 — Bautzen — Lětnik 87

Hamburgska policija wo plunowej katastrofje.

W Hamburgskim senatu je Hamburgska policijasta wuchosnosć hrjedu na wotprašenje se socialdemokratiskeje a demokratiskeje stronu zdźělila, so je Stolzenbergez firma k tomu dowolnosć dostawschi prjedy jedojte plumy dźěkała, tola je wot léta 1924 je jenož w Hamburgu na składze chowała.

Dwarska policija je wo tym wědźała. Khowanje je žo je swučenymi sawěsćenskimi pschipravami stało. Dalsha dowolnosć sa khowanje jedojtych plunow w Hamburgskim statnym wobchadu njeje žo dała. Sozialdemokratiska fraksija drje w bliščim pohladženju nanjetnje, so by žo parlamentariski pschepytowanišći wubjerk postajił. Na prašenje sozialdemokratiskeje a demokratiskeje stronu je policajski president w senatowym mjenje zdźělił, so budže Hamburg je sjawnych hrěchow wopory sawostajenych podpjerać. Policijska strona należnosće dyrbjała žo němskemu ljudu mjenowanje pschewostajić a jenož techniske prašenje na pschepytowanišći wubjerk žo pschenjesć. Sakonjaj je dowolene, fosgen khować a transportować. Rosbuchnjenje tank je stary kótkowy wós němskeje železnizy byk. Pšo rosbuchnjenja njeje žo zyle swěsćiła, hačrunjež je žo nekotre dny dołho wo tym jednało.

*

S tejle rosprawu dyrbi žo Hamburgske wobydlerstwo hač na dalsche spokojcź. W „Vossische Zeitung“ je žo dr. Eugo Stolzenberg nadrobnje wuprajił, so je jemu w lěcze 1923 němske knježerstwo s pohrjednistwom towarstwa „Gefua“ poručiło, so by sa Rusku jedojte plumy dźěłał. .

Tomu napschećiwo ma žo na to pokasać, so matej we Němskej jenož tśi fabriki prawo, jedojte plumy dźěłać. Stolzenbergez firma do nich njeběrišća. S wotkal je wona žebi prawo wsała, tónle jěd dźěłać? Cźežko je wěrić, so je Hamburgski skład fosgena jena s dweju fabrikow, kotrejž matej prawo, jedojte plumy dźěłać.

*

Hamburgski fosgen ma žo sniczić.

W Hamburgu žur žo hrjedu wězywuchojni jedojtych plunow s zpjeje Němskeje sešchi, so **bychu prašenje pruhowali**, na kotre waschnje ma žo fosgen w fabrice Stolzenbergez firmy njeschkódny cźinić. Wobsamknuły žo, na Vedellu hischcze ležace fosgenowe składy po możnosći ruče **po chemiskim waschnju na městnje samym sniczeć.**

*

Hamburgska katastrofa psched jendźelskim parlamentom.

S Londona žo powě, so njeje wusamknjene, so budže so Rada Swjatka Ludow w Genfu w bliščim pohybanju se rozbuchnjenjom jedojteho fosgenowego jěda w Hamburgu a s prašenjom dźěkanja a khowanja wjetšeje hromady tajkeho pluna saběrać. Swěsćenci ma žo, hač žur žo postajenja wo trjebanju a dźěkanju jedojtych plunow s dołhasym dorasom pschewjedle. Jeli so by Rada Swjatka Ludow wěz sa khutnu spójnaka, žo na to pokasuje, so by Rada Swjatka Ludow mohła statnych radudowarjow namolwić, plan sa pschepytanje prašenja naczišnjenjez, prjedy hač žo Rada rosžudźi, hač a kajke kročele maja žo cźinić.

*

W jendźelskim delnim žesmje

žu žo prašeli, hač je s pohladom na postajenja Versailleskeho sréczenja wotmylene, w nastupanju katastrofy jedojtych plunow w Hamburgu žo pola němskeho knježerstwa wobhonić.

Chamberlain wotmolwi, so s wuwožaczom teho, schtož je s nowin shonił, njeje zanych powěsćow wo rosbuchnjenju dostał. Wón tehodła njemóže rjec, hač móže žo na podležu Versailleskeho sréczenja pola němskeho knježerstwa sakrocźić.

Ramsay Macdonald žo Chamberlaina woprašcha, hač wón mění, so je němske knježerstwo postajenja wo dźěkanju a nałożenju wójnskeho materiala s léta 1927 pschewjedło dale, hač Chamberlain Swjatk Ludow namolwi, należnosć rosbuchnjenja pschepytaca.

Chamberlain wotmolwi, so by pschesahe tyło, žo wo tuchu, na kotryž žo knježerstwo w tejle należnosći staji, wuprajiła. Hač by jendźelske knježerstwo pola němskeho knježerstwa sakrocźiło, abo hač by žo kedźbliwosć Swjatka Ludow na należnosć wobroczeła, slej prašeni. wo kotrymž mohło žo hakle rosžudźić, hdy by wón dokładne powěsće měł. Hotuje žo, krocźele cźinić, so by tele powěsće dostał.

Na prašenje sapósłanza Hardya, hač žo wo plun njejedna, kotryž žo k dźěkanju městnych tworowych produktow trjeba, žo njewotmolwi.

Snědanje k česći dr. Beneša.

K cźesći cźeskožołowakskeho ministra dr. Beneschа, kotryž někotre dny w Barlinje pschebywascze, je schtwórtk statny sekretar je Schubert jako sastupjeŕ němskeho zwonkownego ministerstwa žnědanje wuhotował, pschi kotrymž žu žo tež němski kanzler Marx, němski hospodarski minister Curtius, president němskostatneje banki Schacht a nawjedowazy sastojnizy zwonkownego ministerstwa wobdźělili.

Schtwórtk je žo ispeče stónczaze rosrěczenje mjes dr. Benešchom a statnym sekretarom se Schubertom wotmětło. W rosrěczenjach wobeju ministrow žu žo najwažnische prašenja europiskeje politiki we wulkich cźarach rospominake, pódła teho wšo spezialne němsko-cźeske prašenja.

Wešu rólu pschi politiskich prašenjach je **komitej bjesstracha** hrał, z kotrohoż pschedsydu je Benesch. Wón smjeje w juniju žiwoje bliščze wuradźenje. Dr. Benesch je statnemu sekretarej se Schubertej jesiščcźo franzowskeho a jendźelskeho knježerstwa k prašenju bjesstracha roskładk.

Mjes němsko-cźeskimi prašenjemi stej prašenje wo **hrihnowskich prioritach** a prašenje wo **dźěło schkitazym prawje** hłownu rólu hrałej. Pschi prašenju prioritow žo wo nahódnoscenje nětkuschich awstriskich statnych pokazionkow jedna, kotrež žu na hrihnowske sumy wustajene a kotrež dyrbja žo nětko nahódnoscejcź. Cźeskokłowakske knježerstwo dże je jenož wo 12 prozentow nahódnoscejcź, mjes tym so němska nahódnoscenjska sadźba 25 prozentow wuczinja. Pschi dźěłoschkitazym prawje wo wotstronjenje poczeżowazych postajenjow w dźěłowym wobchadże dże. Tak dyrbja němscy dźěłacerjo, kotsiž w Cźeskokłowakskej dźěłaju, hdyž mjesy pschekroca, znowa wo dowolnosć k pschebywanju prošyć.

Wustawny dźeń 11. augusta je so za němski nacionalny swjedźeń postajił.

Němskostatna rada je se 47 pschećiwo 19 hłosam wobsamkła, so ma žo dźeń wobsamknjenja Weimarskeje wustawy jako němski nazionalny dźeń zjawjecźi. Tutón dźeń maju žo wschě sjarne twarjenja z khorbojemi cźerno-cźerwjeno-złoteje barby wupyschicź a žo w schulach zjawjedźeńske akty wotměrź.

Bayerski pósłanz dr. **Preger** nochzysche pschipósłnacz, so žmě žo po němskej wustawje 11. dźeń augusta s němskostatnym sakonjom sa powschitkowny zwjaty dźeń w zmyśle krajneho sakonjedawanja postajicź. Bayerskemu knježerstwu žo z tym snjemóžni, sakonjej pschi khokowacź, so wón cźežke sapschimanje do zarjadnistkeho knježerstwa krajow wopschija. We wustawje njeje žaneho postajenja, z kotrehoż mohła žo pschikasnja wotwodźicź, so dyrbja žo zjatne twarjenja z khorbojemi wupyschicź a žo schulske zjawjedźenje wotměcź.

Na to žo němskostatna rada z 51 pschećiwo 11 hłosam sa to wuprosi, so sakoń nima wustawu pschemjenjazy kharakter.

Pólskich kommunistow w Barlinje zajeli,

Wutoru wjeczor je politiska policija w jenej Barlinskej kórczmje zhromadźenu pólskich kommunistow wuschkhyła, kotraž bě žo pod mjenom esperantskeho kluba zwokała. Hromadu akow sebrachu, kotrež policija nětko studuje. We nich žu tež namołwjenje zentralneho komiteja kommunistiskeje strony Pólskeje na kommunistow w Němskej namakali. Pódła teho žu hischcze **wulku summu zjenjes amerikanskeje měny sebrali**, kotraž pjecza wjazy dźeli 100 000 hrimnow wuczinja. 26 zajecźi mějachu zjoru zfałschowane pucźowarskeje pažy bjes němskeho visa a bjes pschihłownjenja, hdy žu němscy njeje pschekrocźili. Jelt so žo jim zanych druhich khłostajonnych cźinow njehodźi dopokasacź, žo tola dla njedowolenego pschekrocźenja njeje pokhłostaju.

Wusud w procesu přećiwo cisaskim autonomistam.

Po potrjechadohodźinskim wuradźenju pschiběžanego žuda w Kolmaru pschećiwo cisaskim autonomistam je žo sledowazy wuzud wuprajił: Pschiběžanzi žu swěsćili, so je wo komplott pschećiwo franzowskemu statej sakło. Rückline, Schalla, Zaßgauera a Roßza žu tohodła k jastwu po jenym leće sasudźili. Pjecźmědźacne pschepytowanišće jastwo so jim wot khłostanja wotcźehnje. Dale so jim na cźas pjecź lět sakoże, w Elsaßu pschebywacź. Jědnacze wobskorźenych so wulwinowa. Sabjudźeni žmědźa žo w běhu tjoch dnjow pschećiwo wuzjudej powołacź.

Proces přećiwo inżenieuram Doneckeho kraja.

W schtwórtkowym jednanju so wobskorźeny inżenieur Pabenko wusna, so inżenieurej Koganej njeje dał dźěłacź a so je s prjedawjschim wobsedźerjom podlopkow Kolodubom a s Parižskej zentralu wobthadźał.

Kolganow a Samojlow přeješchtaj, so je jeju Knappez firma pschekhłóka. Samojlow praji, so je Kalganow jeho do organizazije sarjadował, kotraž je swiž s Parižskej zentralu mełа.

Mjenišći inżenieur Badstieber so fakitujo praji, so ani Samojlowa ani druhich wobskorźenych njesnaje. Wón ruski njerozumi, Samojlow pak niz němšći. To dopokasuje, so njejstaj mohłoj je žobu rěcźeć.

Wobskorźeny Kalganow wusnaze wjace wróżo wša, so je ja tóžbu nastajenu maschinu Knappez firmy 50 rublow dostał. Kalganow žo na zdźělenje druhich inżenieurow powola, so je firma zlubiła, tajke myto wuplaćicź. Dale praji, so je maschinu sa njekhmane spójnał, so pak njeje pschećiwo tomu rěcźał, so žu žo posdźischo trjebałe. Rabinowicź njeje Kalganowej poručił, dźěło stephacź.

Nowa špionažna organisazija w Pólskej žo wuspěšiła.

Pólitiska policija w Lwowje je nowu špionažnu organisaziju wotkryła, kotraž je sa bolschewiskim Rusku dźěłała. Na cźele organizazije wukrajnjski inżenieur Schmolowiki stojesche, kotrehoż stajne bydło bě w Cźorikowje. Organisazija bě žo na wjele gmejnow Rawskeje Galizijskeje wuspschestrěła. Dotal je žo 10 žobustawow tejele organisazije sajało, mjes nimi tež jedyn wukrajnjski wuczeŕ.

Južnoslowjanska a Italska.

Južnoslowjanska ministerska rada je zwonkownemu ministrej dr. Marinkowiczej polnomóz dała, so žmě Nettunske dojednanje skupschtinje k potwjerdźenju pschedpołożicź. Južnoslowjanske knježerstwo i tymle wobsamknjenjom swoju dopokasuje, so ma dobru wolu, samo i cźežkimi woporami sprawne pschećeżelske poměry z Italiku nawjasacź.

Polnócny pol přeleccoła.

„Italia“ je schtwórtk rano mjes 1 a 2 hodźinowaj hodźinu dołho nad polnócnym polom leczała. Kaž zdźěkowa powěsć, do Vadsöa w Norwegskej pósłana, praji, je žo „Italia“ se hołymi wětrami nuzowała, žwój kurs pscheměnicź a so k norwegskemu brjohej sanjerić. Generał Nobile, wodźeŕ „Italije“ je s telegramom poručił, so by trěbna liczba ludźi sa możne pschihitanje „Italije“ we Vadsöe cźakała.

Attentat na italski konsulat w Buenos Aires.

Kaž „Associated Preß“ z Buenos Aires powě, je we italskim konsulacze w pižarni puczowarskich pažow bomba rosbuchła. **Pschi tom je žo 22 wožobow morilo a nimale 50 žo franiło.**

To je pjaty attentat tehole waschnja, kotryž je žo we pozlednim cźasu stał. Wschě tele attentaty s anarchistiskej propagandu swizaja. Pozledni attentat mohł sdaczе ibudźicź, so žu jón wožoby klucźe, kotrež žu z wurjadnje wótrymi wuczelnistimi postajenjemi italskeho knježerstwa, kóz sajadźenych lěta wudatymi, njespokojom. S nimi je nimale jusjemóżnjene, do wukraja wuczahnjecź.

Sa cźas attentata je, kaž dalsche powěsće praji, 200 wožobow w italskim konsulacze pschitomnych było, generalny konsul pak tam njebě pschitomny. Někto wožobow je žo franiło, njeje hischcze znate. Někotre wožoby, kotrež blizko jeńcźeskeho kamora stejachu, w kotrymž bomba rosbuchny, žo po słowje do truchow rosterhnyłych. Se jaschcheńcźom rosbuchnjenja žo na zwonkownej stronje natwarjene rozchiły zajžuchnychu a **někotre wožoby pod žobu pschikhrychu.**

W Buenos Aires žu někotre sta kommunistow sajeli.

Swěsćiło je žo, so je helfka maschina dyrbjała w pschitomnosći italskeho pósłanza rosbuchnjecź.

Ze Serbow.

Dnjownica.

Pjatk, 25. rožownika.

Hórbana I. bamža.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1".

1846 započina so twar Wukrańčanskeje šule a cyrkwje, — skutk bjezzamožitych staroluterskich Serbow, kiž běchu, nuzeni přez swoje křesćijanske swědomnje, z pruskeje zjednoćeneje cyrkwje wustupili. Z modlitwu běchu so na twar přihotowali a ze modlitwami jón wšědnje přewodźachu. Hdyž jich džěći wječor na dołhich rěblach sedžo cyhole přidawachu, spěwachu při tym serbske kěrluše. — Husćišo běchu we pjenježnych wuzkosćach. Raz njemóžachu cyrkwi rjemjezlnikow zapłaćić. — Tuž so dwaj wjednjikaj serbskeje wosady, Korla Tajnert a Mikanja zezamknyštaj do jedneje komorki, so tam poklaknyštaj a najnutrnišo Boha prošeštaj, zo by jim zaso pomhał, zo wšak z khroblosću njetwarja, ale jenož Božeje česće dla, a potomnikow dla, zo by so prawa křesćijanska wěra zakhowała. Spominaštaj z najpokorjenišej wutrobu na wšitko Boże namołwjenja k modlenju a wšitke Boże słubjenja a so z wulkej dowěru zběhnyštaj. Jeju modlitwa so hnydom wuslyša. Ledma běštaj stanyłoj, zaklapa so do durjow. Muž tam steješe ze susodstwa prajicy: „Mam tu 600 tolerjow, kiž chcu někomu na dań dać, snano móžeće te pjenjezy při twarjenju cyrkwje derje trjebać. Wům, so su pjenjezy pola nas we sprawnych rukach". — Wobaj běštej hluboko polnutaj, spóznaštaj: „Mamy Boha, kiž nam pomha! Wobaj staj pozdźišo z wótcom Janom Kilianom do Ameriki wućahnyłoj. Tajcy Serbja to běchu!

1405 w Budyšinje zběžk rjemjezlnikow.

* 1865 sakski kral posledni Bjedrich August.

† 1802 Jan Aug. Rak, wyšši hamtski advokat w Budyšinje.

Žito ćěri, kłósk tu wleće
Z tučneje so trubjele,
Wjesoły so jastwo swleće,
Pijo słónčne błyšćenje.

Woltař Boži zemja je,
Na nim dary steja,
Swědki Božej milosće,
Aj ty rjana moja! H. Zejleŕ.

Hurska kaznje: Hórban hejduš syje. Na Hórbanowy dźeń, khwataj wosyć len. Swjaty Hórban je winowy mordař.

*

— **Wo wjedrje.** Wječera wjeczor w7 hodź. barometer 743, hygrometer 0, thermometer wo dnjo +10. Dźenja rano we 8 hodź. barometer 744, hygrometer 0, thermometer w nozy +7. Schlenża wschat pomałku dale na rjane stupa. Wschina bliži so pisches Schpaniišu ze Azorskich kupow. Nižina nad naschimi stronami so pomałku wotkłaluje. W połnozy wschina leži, tuž nimamy pschiczinu, so hórjy wocžoplenja nadjeć. — Jutsje hobotu słónčko 3,52 hodź. schadża a so 8,02 khowa. Měsacžk dopołdnja 11,07 hodźin schadża a so po połnozy 1,28 hodźin khowa. Jutsje měsacžk do prěnjeho bertłaka stupa.

— **Swobodne mjazowne jatki** (Freibank) w Budyšinje. Sobotu 26. meje rano wot 7 hodź. hacž do dwa. 9 hodź. wotdawa so žyrne šowjase mjazo, punt po 40 pjenježkach, žyrne šwinjaze mjazo, punt po 50 pj. a žyre cželaze mjazo, punt po 50 pjenježkach.

— **Wulěrjny žebi do serbšteho kraja.** Krasny šwjatkowny cžas wabi naš k pućowanju. Mnohi hromadźi hižo tydźenje dołho swoje krošcki, so by žebi šwjatkowne pućowanje popodał. Won chce do Bożeje šwórby, tu jesuacy, jej so pschitulicy. Wulki plan pućowanja je žebi postajił, njeje pak na krašnjocy wšitke dźiwal, kiž khowa we žebi a płodźi nascha luba Lužiza. Cžehodła do dołoholeže šahacy, hdyž je krašnosć tak blisko a nunje tak lubje pschekłapjaza, wokschiwjaca, kaž w zubjej. Sesnajmy dźeń a bóle nasch domowny kraj, jo bychmy jón potom cžim nutrnišo lubowali, jako swoju maczerku. Pschepuczujmy jón do wschěch stronow a wšitke budźenny bohacze mytowany, cžitnje a duchownje wocžerstwjenk. Sa zuzym hrabacy, to je waschnicžo cžłowjeka, ale njesmjerny tutomu waschnicžu podjeleci. Doma, doma, rjenje je, w klinje naschej Lužizy, wona khcewi, tuja mać, spožcži sboża polny cžaš, hornja, delnja Lužiza, to budź nascha swjatnjaca! Schtóž hraba rad sa zuzej wzhu, tom domišna nje sboża tšchu!

— **Cželo na pastwje sarešali a kradnyli.** W nozy na 25. meju žu na pastwje mjes Lubijskej dróhu a Wuriskim puću njedaloko Karolineje šahrody bělo-cžorne cželo, nětkaž 50 kg. cžežše, šatkóli a kradnyli. Na wuslědženje paduchow abo na wrócženje cželecža je šchkodowany mjto pschilubiłk. Wo wjesowne sdźelenja prošy kriminalne wotdźelenje w Budyschinje.

— **Kołowerbskich spisowaćelow** ma přichodny sobotu 26. meje dopołdnja w 10 hodź. w Serbskej kofejowni swoju hłownu zhromadźiznu a wšitkich spisowaćelow a přećelow našeho pismowstwa přeproju je.

— **Cžehodła dyrbi lécžo 1928 horze być?** Franzowskt wjedrawuštojny Albé Gabriel wěšcži nam horze a šuche lécžo. Sšwoje wěšcženje załožuje won wobsežnje na to, so je so łonšche lécžo zyle lécži léta 1555 runacy a měni, so ma so lékuše lécžo tonu léta 1556 runacy, kotrež bě šche cžopłe a šuche. Tole wěšcženje pak je bóle rozhlad do šandženoscže dyšli wuhlad do pschichodu. Abbé powěda też wo jenotliwoscžach lékuschego lécžnego wjedra. Wěšcži wjele wichorow. Ale mnohy puczowazy šmeja wot lékuschego lécža powschitkownje wjazy hacž wot lécžow posledních lét. Horze łotmy šmělny wocžakowacz w juniju, julišu a augušcže. Nałyma budźe pak so po měnjenju tuchu wuczenego sahe sapoczcži. Nadźijomnje jeho wěšcženje też někak trjechi. Powschitkownje so tajzy wěšcženje też hušto jara sjednaja.

— **Sšotne khorošcže w sakšej Hornjej Lužizy.** Po hamtšej rosprawje sakšeho krajneho sirowotnišstwowego hamta mějachmy w Hornjej Lužizy 15. meje sšohowace sšotne khorošcže: 1. Sšłosniwoscž (Milzbrand) w 1 gmejnje a 1 dworje Kamjenšeho, w 4 gmejnach a 4 dworach Lubijšeho a w 1 gmejnje a 1 dworje Jitawšeho hamtšeho hejtmanstwa. 2. Skażenoscž w 2 gmejnomaj a 3 dworach Jitawšeho hamtšeho hejtmanstwa. 3. Pokhroma w 1 gmejnje a 1 dworje Budyšeho hamtšeho hejtmanstwa. 4. Natykowaza khudobrjenoscž kopytaczow w 3 gmejnach a 3 dworach Kamjenšeho a w 1 gmejnje a 1 dworje Lubijšeho hamtšeho hejtmanstwa. 5. Sahorjenje mošnow pola koni w 1 gmejnje a 1 dworje Budyšeho a w 2 gmejnomaj a 2 dworomaj Lubijšeho hamtšeho hejtmanstwa. 1. Pežołazy hnilc w 2 gmejnomaj a 2 dworomaj Kamjenšeho, w 2 gmejnomaj a 2 dworomaj Lubijšeho a w 1 gmejnje a 1 dworje Jitawšeho hamtšeho hejtmanstwa.

— **Pódźowa słužba šwjatkowne šwjate dny.** Posłužowanše wokna na pódźe žu kaž niedźelu wotewrjene. Wčeni šwjaty dźeń budźe so w Budyschinje šiły a pakety. Druhi šwjaty dźeń so powšitki njewumoschnja, jenož khwatne posłuhi budźa so wumoschowaci.

— **Wotewrjenje Schprjewineje kupańnje.** Blížschu sobotu so Schprjewine kupiele sašo wotewrja. So móhł so kóždy wo nětčišchich hjesporožnych wobstejnyšcžach kupańšeje podobi pschešwědčicž mohł. budźa kupiele pjatk popołdnju, prjedy hacž so woda do nich pušcži, k wobhladanju šwobodne. Wokoło 5 hodź. poda twarške wjednjerstwo s pomocu planow rosšajenjenje wo wotmyšlenym dalšim wutworjenju kupańnje.

S **Małeschcz.** Pschichodnu njedźelu, 1. dźeń šwjatkow, budźe pola naš wulki mejšti šwjedźeń. Nasche šerbske towarštwo a jednota „Ssokol" stej šebi rjanu meju, 26 metrow wyšoku, postajiłoj. Sswéru žu je 27. nozow strażowali, so njebychu šawišni ju podrěkali. Prěni dźeń šwjatkow chodźa ju mjetacz. Njebudźe to někajke wschěde ne mejumjetanje, kaž to druhdźe młodostne towarštwa abo někajki klub wuwjedźe je žuku klownami, wopizami a podobnymi pryšlakami. Nć, pola naš budźe so meja mjetacz, kaž žu ju něhdy po Sserbach mjetali še šerbskimi rejemi w narodnych drastach, hólzy a holzy, budźe to wopramdźite šerbiše mejumjetanje. Teš ša šort šu šo postarali a wschelaku šabawu, na pšch. tšenje a kehcelkulenje wo myta. Prenje myto pschi tšenju je riany koffer, pschi kehcelkulenju pak šwinjaze plezo a dalšche rjane myta. Kolešo budźe so wjerczecz, teš pschi tym mózech rjane a krašne wězy dobyczá, a štónczinje zyłu 26 metrow dołhu meju. Pschipołdnju wot 12 hacž 1 hodźin budźe Ssokolša kapała na wješnym namešcje konzertowacz. Wot 2 hodźin sapocznje so šwjedźeń mejumjetanja. Schtóž dże šwjatki šebi rjane hodźiny popschecz, njech pschijidźe do Maleschcz. Nichtó njebudźe so toho tacz, pschetož sa nječhto rjane a widźenja hódne rukuje Małeschanka šokolila młodosći.

S **Pomarz.** Sahrodniščeho wučžonka z Lubija, šiž pola sahrodnika Drahta w Bukezach wučinješe, je wječera schtwórtk wjecžor w 10 hodź. tworwon kał pschešli. Hnydom wot cžła wotjedžena.

S **Jamneho.** Tu wumrě šandženu sobotu we 83. lécže šwojeho žiwjenja šwudowjena mumješkarka Maria Bruškowa rodź. Ričcza z Krynhelża. Schtwórtk 10. meje wumrě jeje mandželski. Staraj cžłowjetaj bjeschaj we khudych wobstejnoscžach žiwaj.

S **Lejneho** pola Wobrez. Sandženu sobotu powołdnju šnjesbožu ratařki šyn Matej Nahorla z Lejneho na Dolanskeje dróhu njedaloko hołcženja „worjowej". Won padże je šwojim jězdnym kokom a pschinde pod cžežko naładowany wós. Snjesboženeho dowjesechu hnydom do Wobrez wjeske hwory. Jeho nutrikowne wobschkodženja běchu tak cžežke, so je hłowu pódnělu na nic wumrěł. Won běsche 35 lét stary.

S **Terpjeho** pola Hródka. Pschi njewjedrje, kotrež šrjedu pšches Hródkowsku krajinu pschicžahny, dari blizk do duha blišo domu khežeria Schiekera. Seo wot duha wotrajnwschi sajedże z kubinym woknom do twarjenja, pscheraży jiwiny wjerch, sajedże do šwětłowaneho newada, skónzowa jón zyle a jhubi ko we wjeršnym elektriskim powodże. Wožoby, kiž w pódlanskej jitwi pschewachu, bjes schkody wotešdżechu. Na łubi pocža so palicž. Wohnja pak so hnydom dohladachu a jón hnydom paduschchu.

Sakske hlowne biblisko towarstwo a evangelisky Serbja.

Sakske hlowne biblisko towarstwo je pisches wjele lětdźesatkow na duchownu potrjebu dusche serbskeho ludu dźiwalo, a je to cžinilo s wulkej zwěru a wowornjwej lubošcžu. Wono je sašo a sašo evangelistim Sserbam Lužizy Boże słowo w jich maczerńej rěči wudawało, a to i dźela we wubjernych wudawkach biblije.

Teš njedawno na biblišim šwjedźeniu Sserbow je wono na wošebje pschecželne waschnje dźěłowało. Wono dari 700 małych sešchiwkow i napisnom „Cžitaj šwoja biblija!", wudate wot knjesa prof. dr. lic. Netka we Drjezdźanach. K jubilejišemu dnjej pak pósla sakše hlowne biblišce towarstwo rjany, smyslny pozdrow, jako Sserbam, kotrěž su dyrbjeli lětstotki dołho na biblišu cžakacz, tamne wupkanje z Jap. 1lutkow 2, 11 na hubje pokoji: „My jich kluschimy, so s naschimi jaiztami rěči wulke dźiwy Boże." Evangelišy Sserbja su šakšemu hlownemu biblišemu towarštwu sa to s wutrobu dźakowali!

Z Łužicy

* S **Wołowcow.** W [illegible] wšej šhubi nadobo mały wosrowolny automobil se Sprjewja pruwje kolo. Nimo duhy ludźo šnjesboženeju mandželšeju i jeju njesbožnemu położenju wušmowolobliwi. Pola automobila bliže ho wóška šlamala. Hewak njeběšče so šmjje schkody šoło.

Marica a Hanica.

Roman.

33] (Pokračowanje.)

X.

W Göllanje bě wocžichto. Wjeśole šmjecze, kiž hewak na khodach, po khěži, wo šćiwach, w kuchni klinczeše, kiž rsnjeze ho po zyłem domje, klinczeše i najšadniščeho kuta šahrody, bě womjelkło. Hindrišchynu jitwu nětko myjachu a rjedźachu a wupyschichu, so by šnadź nas jómu, hdyž mlodaj mandželšaj na wopyt pschińdźetaj, sa mandželšku komnatu štužli. Durje, wotewrjene, so mohła zyła woda wuschtnuc, kiž bě nabežała, šywadnu domjazym napschecžo, a šiary baron rjekny, so je, jako by nětčo wumrěł. Živjenje knjezeše hatle wjecžor šašo. Hdyž Meinhardt pschikhadžeše. Potom šymy so paya i mlodymaj nawodženju a njewjesnu do rózka a dašche Meinhardtej powedacz. Nětko tón himak rěczeše wo šwojich wobšydšiwach, wo šwojim dźele hacž prjedy, nětko hdyž to Marizu šaraše a won šmedźeše je šajmom šwojich pschichodnych staršich liščcz.

Cžeta Augiolina rjekny šwojemu muzej, njech tej lešnje a wobkładnitwje, pschetož njechaše lépše poměry, kiž bě hu so nawjasaše, tšasnyc, so by won tola wobeju šamelu wostajił; por, kiž mandželšinom napschecžo dje, ma šebi też wězy nješ šobu rjez. Won to dopóšna, ale pjecz njeměšchinom podšlšchu bedźeše šašo pódla šwojeho mlodeho pschećelša.

Hanizynej cžemnej wocži pschece na Meinhardtu wotpocžowatschej, ale wotta pschi tom, so Marizu lehma hišchcze šnajesche, kaž so šda. Hdyž Meinhardt wjecžor dźešche, pschelwodźeše jeho njewjesta kónz po winizu dele, wrócželi so potom do jeju šhromadneje šiwy, kiž mějesche nětko hórhy šarschcej šamej pschišłušnyšcz, bě, jako by so jusa jewika, trašch tak, kaž we wodźelu na želesninzy, hdyž dyrbja ludźo w měšnoscži nóz pschecžinjecz, kotrěž so wocžinjeja, jako hdyby na wschelakich planetach žiwi byli. Mjeseżiy bo Hanizy wuššeka, njeseżiy so do koža lemy a wobroczi so hnydom na druhu šroinu, njeprajo dobru nóz.

Ale wjele hodźin wocži njesaidšeli. Wobkuješi so a leżeše njechibajcy so, prawidłownje a t hłuboka dychaje, so dyrbješe hebi Mariza myšlicz, so šni, pschetož nětkaja tuha njedowera tężeše w Hanizy. Tajka njeleżaja, tajka jama ja so běšche hotra pschecz była, so šiarscha měrjeschce, Mariza ma jej nješchto šatajicz. Cžehodła tole dliwanje, tole dźiwanje širacheżiwe waschnje napschecžo tonu, kiž budźe tola t jeje nuzom? Skrywaše wona nješchto psched nim? Měješche nětkaju cžeżu na duschi? Hanija njemóžeše šapschijicz, so njeběž t wobčemaj rukonaj hrabała, hdyž bě so jej muż pschibližował, kiž běsche šiarscheje zyłu wutrobu šašał, a kotrehož běsche Mariza, kaž Hanija mněteše, jej wutorhła. Muživliczta, so mohło in nješchto cžemnocho so skrywacz, ju cžiwilowaše, so nětko cžašto nješchto pschecžiwo hotšje šaczu, nješchtó kaž wobidu.

Nješchto raš běšche Mariza pohrutowała, še žotru rěczeczi: njedušta wotmołwi. Hdyž so jej štónczitze praschesche, šchto Haniza ma, wotmołwi ta jenož: „Schto dyrbjała měcz? Nicžo, nicžo!" Potom so wótšje šašmja — a dobeja won.

Pschichodźeli holzy prjedy pschezo hromadźe do Merany jěchdźicz, tam wobšaraczz, jeju nimale jenaksej postajowje, jeje jenake cžerne włosy, jenaku drastu i cžapitkowym rjeczašom wokoło pschekłasa po dróhach a na wukhodźowanischcžach, ale Hanija khodźeše jenož še šwojimaj šaraschimaj. Njenadpadny to, pschetož ludźo nejšachu to šamowěšce, jo nawojezju a njewěšu hromadźe khodźo widźa.

Hdyž Meinhardt pschińdźe, jeżeże Marizynu ruku pschez šwoju, dżesche ł njej po ł trawu šarosčcznych puczach horje, ne mejumjetanje, kaž to druhdźe młodostne towarštwa abo někajki klub wuwjedźe je žuku klownami, wopizami a podobnymi pryšlakami. Nć, pola naš budźe so meja mjetacz, kaž žu ju něhdy po Sserbach mjetali še šerbskimi rejemi w narodnych drastach, hólzy a holzy, budźe to wopramdźite šerbiše mejumjetanje. Teš ša šort šu šo postarali a wschelaku šabawu, na pšch. tšenje a kehcelkulenje wo myta. Prenje myto pschi tšenju je riany koffer, pschi kehcelkulenju pak šwinjaze plezo a dalšche rjane myta. Kolešo budźe so wjerczecz, teš pschi tym mózech rjane a krašne wězy dobyczá, a štónczinje zyłu 26 metrow dołhu meju. Pschipołdnju wot 12 hacž 1 hodźin budźe Ssokolša kapała na wješnym namešcje konzertowacz. Wot 2 hodźin sapocznje so šwjedźeń mejumjetanja. Schtóž dże šwjatki šebi rjane hodźiny popschecz, njech pschijidźe do Maleschcz. Nichtó njebudźe so toho tacz, pschetož sa nječhto rjane a widźenja hódne rukuje Małeschanka šokolila młodosći.

S **Pomarz.** Sahrodniščeho wučžonka z Lubija, šiž pola sahrodnika Drahta w Bukezach wučinješe, je wječera schtwórtk wjecžor w 10 hodź. tworwon kał pschešli. Hnydom wot cžła wotjedžena.

S **Jamneho.** Tu wumrě šandženu sobotu we 83. lécže šwojeho žiwjenja šwudowjena mumješkarka Maria Bruškowa rodź. Ričcza z Krynhelża. Schtwórtk 10. meje wumrě jeje mandželski. Staraj cžłowjetaj bjeschaj we khudych wobstejnoscžach žiwaj.

S **Lejneho** pola Wobrez. Sandženu sobotu powołdnju šnjesbožu ratařki šyn Matej Nahorla z Lejneho na Dolanskeje dróhu njedaloko hołcženja „worjowej". Won padże je šwojim jězdnym kokom a pschinde pod cžežko naładowany wós. Snjesboženeho dowjesechu hnydom do Wobrez wjeske hwory. Jeho nutrikowne wobschkodženja běchu tak cžežke, so je hłowu pódnělu na nic wumrěł. Won běsche 35 lét stary.

S **Terpjeho** pola Hródka. Pschi njewjedrje, kotrež šrjedu pšches Hródkowsku krajinu pschicžahny, dari blizk do duha blišo domu khežeria Schiekera. Seo wot duha wotrajnwschi sajedże z kubinym woknom do twarjenja, pscheraży jiwiny wjerch, sajedże do šwětłowaneho newada, skónzowa jón zyle a jhubi ko we wjeršnym elektriskim powodże. Wožoby, kiž w pódlanskej jitwi pschewachu, bjes schkody wotešdżechu. Na łubi pocža so palicž. Wohnja pak so hnydom dohladachu a jón hnydom paduschchu.

(Pokračowanje ješchce.)

* S **Wodolwych Hendrichej.** Tu je žebi sajdźenh 1ho dźěła jenta z najnahladnischich wožobow, wulkoindustrialny fabrikant Wětr Rentsch žiwjenje wjak. Saamomordarstwo sbudźi cźim wjetsche spodźiwanje, dokelž je fabrikant Rentsch hischcze krótko do teho we wjesołkem towarstwje pschebywak, hdyž jemu žodyn cźłowjek tajku kroczel pschipadł njeby. Kaž zhonimy, je njebohi wulke wobkhodne towarstwo mél.

* Se Zitawy. Njedźelu wopołdnju pschiczahnu pschez Zitawu a wokolinu cźežke njewjedro. Jedyn błyšk dyrbješe domu na Weberskej dróży 51 a zapali. Woheń wudyri we jenej komorje na lubi. Wobydlerjo domu pak jón hóšo shaschachu.

Cźežki krwawny njeskutk w Freitalu.

Dźiłacjer **Pawoł Patzig** z **Fördergersdorfa**, kiž je psched tydźenjom murjerskeho mužobnika w Drježdźanach nadpadnył a jemu 520 hr. mjedy rubił, sjedzesche wczera do Freitalskeje polizije, jako jeho tuta pschezjećhasche. Pschi tom zasłeli twarskeho mišchtra Wohlraba, a polizajstwo zajećiła cźežko nasłeli. Po dźiwjej hodźinje namaka polizaj Patzига cźežko zranjeneho sady hromady njerjada na twarskowem pohrjebnischczu w Freitalu. Hacź je Patzига tuta polizajsty trschikła abo hacź je sam ruku na so stožił, njeje hischcze wotjasnjene.

Ze Sakskeje a dalšich krajow.

* S **Drježdźan.** Sserbske towarstwo „Čornoboh“ nječe schi fatdźenm hobešu a ujednešu wobsebitu cźesć, kratrowzy sserbskeho towarstwo „Jutrnizy“ z Njeswačidła na hlownym sserbskim powitacz. Woni běchu žebi wulki zhotowali, a pschi tutej kładnosći tej nad Sserbow w zušłe wopytali. Po powitanju krocźechmy do naschoho towarstchuchoho pschecźenza, k hobustwej kujsej Smijej. Tam běše tej nasch pschedźuda kujes Schołta pschitchwatak, a powita nas dobrej hdźej najwutrobnischo. Shuž běchmy so pschi dobrem kofeju a tykanzu wokschewili, podachmy so na puć do bórinskeje zahrody, a je běli tuhanm wobhladachmy. We 6 hodź. jeidźechmy zo k nyschporej w naschej sserbskej wosadnej khižiznej zyrkwi. Potom zo podachmy do skafanehu hoteženza „Lěpneho hrodźika“. Tam zo we rjanych runach hammers a powitanje wotmeiwasche. Wjese Sserbow běše zo lescho k tutej wobsebitej zhromadźiznje. Do wotmerjenja zhromadźiny zo narodna hymna „Rjana Luižza“ zhromadźe sleso wutrjeła.

Na to wotewri kujes pschedźuda zhromadźinu z rjanej powitanskej rěcźu, a powita naschich hosći najwutrobnischo do naschej sserbskej wosadnej khižiznej zyrkwi. Też naschi wuradny sobustaŕ kujes Korla Mičźka z Rakej je pschitchwatał, a zo wobsebje powita. Kujes Krawz wot tow. „Jutrnizy“ nam sajimawe słowa naschemu sserbskemu narodu w domiznje poschezi. Na klavérje pschewodźesche rjane sserbske spewe, zym pschedźtydy Scholtz a jeho pschitchwatak zo na huślach. Rjany pschedwoschi wo Drježdźanach posłuchali nam ta ges. Schmidt, a druhi, kujes Hajdan. Też knježna Lubinka Mičźez nam rjane deklamazije nekotrych sserbskich pschedmjesse, a jeje sotra Hanka rjane sserbske spewy na luze (laute). Kujezna Měranka Leschawej nam z rjanymi wožarni naschich zabawnych wjecor porjeschi. Kujez pschedźeda so wschitkim wutrobnje dźakowasche. Pschemože nimy so cźaz, a je 12 hodź. so na domjezi podachmy. Wjeselu smy so hač do 3/4 9 hodź. jeidźechmy zo na Kschijnej dróży k wobhladanju radnizy. S wuhladnieje wěże shladowachmy dele do wokolimy, tola nicźo njebjo zyle jasne. Na to knježanmy dale a wobhladachmy sebi fikkorizki Zwinger, a sserjazy muzej. K zhromadnemu wobjedej jeidźechmy zo pola naschoho zbohuzt. kujesa Hempela na Gewandhausej dróży; wón je rodźemy Sserb z Njeswačidła. Popołdnu jedźechmy z parnikom na Lóschwitzki horu (Loschwitzhöhe). Potom jedźechmy z dróhowej železnizu wot Wiki Zelenja do towarschnehu hoteženza ke kujesej Smijej a zo tam wjesele hodźinki hromadźe zabawjachmy. Tola cźaz běži dopominasche naschich hosći na domjezišću, a jedźi naschi rjany spěw „Shuž bratrja blížsche hodźinka“ do dźelenja zhromadźiny wutrjepachmy a zo potom na domjezi wróćechmy. A hischcze wutrobny dźak wschitkim tu wosch wopyt. To běchu njeźapomnite hodźiny, kiž smy zhromadnje pschebywali we wjesełej zabawje. — Hodźiu! Naschi wuslazjenja w Drježdźanach je so wotewrita, buh proženy waš lubjeh Sserbow we Luižy a wosebje towarstwa, naš pschi wopyeje wuslazjenja we zaschim towarschnym hoteženzu pola naschoho Gusty Smija na Christianskej dróży 22 wopytaj. Naschu zhromadźiznu je kóždy prénju a tsežu hodźinu mějazu. A jeseman kóždy ras wutrobnje witani.

* S **Drježdźan.** (Baron z Bleichröder žada žebi wotstajkodźenje.) Wobwjedźenje dźěsza w Herrjshelez a Bleichröderez źwójbomaj, wo kotrymž je so hižom wjele pisało, sinje najsterje hischcze swoju dohrn. Kaž so powě, je baron z Bleichrödera, bratra knjenje Herrschelez, kotrehož běchu w swojim cźasu natkwiłwilje do hłowy padźili, naprascheuje na hamtske sudnistwo stajił, tak na zo sajesce wotschkodźicź. Licźa z zivilnej wobstorźinu na zarunanje schkodu, je-li baron z Bleichröder ja to, zo je jeho do hłowy padźili, pomérne zarunanje njedostanje.

* S **Freiberga.** (Njesboże z motorskim kolom.) Na stajnej dróży z Marienberga do Reitzenhajna sajedźeschtaj motorowej kolesarjej z motorskim kolom z 90 kilometrskej hodźinskej spěschnosću do sapschahsa. Srażenje běsche zajistone. Wobaj motorowaj kolesarjej a jeju pschewodnitaj buchu cźežko zranjeni. Jedyn ze sniesłożenych je hižom na swojeje zranjenje wumrěł.

* S **Glawchawy.** (Wobeń.) W Pätzlerez a Schreiterez borhjeni wudyri pjatk wjeczor na fuschenskej lubi pod tšechu wobeń a wupschestrě so tež na sawolenknje. Wobnjowej wobsorje poradźi so twarjenje wuhowacź. Tola je jara mała schkoda nastała.

* S **Borny.** (Pschi wobczenju kmjertnje snjesbožił.) Sdźiwnorjesez G. L. snjesboži, tako z poschczenym konjom wótz sje. Kóń so jemu łyščchi a ratař padny na pola. Bróhny bat jeho sbou stornychu a jeho tak straschnje roszpschachu, so wbohi na swoje cźežke zranjenja w khorowni wumrě.

* S **Lipska.** (Cźežke njewjedro.) Pjatk popołdnju krótko do 18 hodź. stejesche cźežke njewjedro nad Lipskom. Pjecź mjeńschinow do 18. běsche njebjo tak pokhmurjene, so dyrbjachu automobile a elektriki swóju saswěcźenje. Na dwórnischczu dyrbjachu nózne signale do służby stupicź. Po krótkim zyłnem dešcźu so njebjo zaso rozjasni.

* S **Lipska.** (Wulki prozeß pschecźiwo paduchom a tajeńzam). Prozeß, wo kotrymž bjso pisachmy, je nětkole skónczeny. Wobstorzeni buchu dla jebanstwa, pschipontezy k paduchstwu, jednoreho tajeństwa a tajeństwa po pschemyslowskim zakonjenzi a to pschedewatka Neumeisterez k 3 lětam, 1 mězjazy jastwa a 3 létam wotrjeknjenja cźestnych prawow, manželska fabrikanty Wiegandowa k 2 létomaj 6 mězjazam khłostańze a k 3 létam wotrjeknjenja cźestnych prawow, manželska fabrikanty Schwanzowa k 3 létam khłostańze a k 3 létam wotrjeknjenze cźestnych prawow, pschedawaźy Rachlerez a Sorgez łódu k 1 létu a 4 mězjazam jastwa a k 2 létomaj wotrjeknjenju cźestnych prawow, pschedawarka Haubenzacźez k 9 mězjazam jastwa a k 2 létomaj wotrjeknjenja cźestnych prawow. Druhy wobstorzeni dostachu jastwowe khłostanje wot 1 hacź k 9 mězjazam. Dwaj wobstorzenaj so wumnowowachtaj.

* S **Halbawy** w Schlesiskej. Pschi poslednim njewjedrje dyri błyšk do hródze ratarja Maza Wenda. Dwanzeje so bórzy po zyłym palesche. Domske so z horzotu bobu sapali. Domske a hródź so zyle wotpalischtej. Jenu krowu błische błyšk sarasyl, dalšcha krowa z wohnjom łonz wja.

* S **Barlina.** (Sadźiłowana 16-lina.) W Schlachterskim fjorsu pola Barlina satepi so 16-letna pokrazowarska schulerka Editha Andermonnez, kotraž pola swojeju starschich w Barzinje bydleschze. Jeje cźało su z jězora wuczahnyli. Schto je holzu do sadźiłowanja pschinjesło, njeje znate.

* S **Bochuma.** (Paduch žnjertnje žnjesbožił.) Jenemu pschekupzej z Bruckhausena pola Bochuma kradny paduch motorske kolo. Tako so ja nim pusčcźichu, padze paduch z kradnjenej maschinu a na to wumrě.

* S **Jablońza.** (Wot awta hrabnjena.) 23lětna Hana Kamnjezej z Janskeje Hory bu pschi wuslězenju z elektriki wot wožoboweho automobila hrabnjena, nětkuze dźěsazej mjenuje sobu wjezena a pschejedzena. Ju dyrbjachu cźežkosrańzenu do khorownje dowjesć.

Lěčny jězdny plan autowych čarow.

S 15. meju 1928 bu runje kaž na nimskostatnej železnizy na wschitkich statnych autowych cźarach nowy jězdny plan zawjedzeny. Jězdne plany maju so zyle po potrjebje pucźowazych ludźi složowacź. Tehodla běchu jenotlíwe pschemjenjenja a sšpschenja nuzne.

Na **Budyško-Kamjenskej cźarje** hodźachu so jězdny cźasy je sapokjenjoni khwatnemu wobsaw pschikhłaschicź. Hewak su so jězdny jenož mało pschemjenike. Nětchto nowemu wotmerjenju wós, kiž na wucźnych dnjach z Budyschina w 19 hodź. wotjědze a so 19.20 hodź. w Hodźijn wotrěź. Za 1h pak jězdźi popołdnjschi wós, kiž je dotal wschednje na Hodźij jězdźił, direktnje.

Cźarn z **Budyschina do Wjasońzy.** Tuta cźasa pokazuje khětre wulke pschemjenjenja. S pschinjatjom nětkomnemu wobhładu do Dobrunzhe w lěcźnym cźasu wotpadnyć a je druha je so nowy wós z Budyschina do Wjasońzy a wróćo zajmnyć. Wós wotjědze 10.20 hodź. z Budyschina a pschijedze 11.10 hodź. do Wjasońzy, wotjědze z Wjasońzy zaso 12.23 hodź. a pschijědźe 13.01 hodź. do Budyschina. Lěcźny jězdny plan tuteje cźarny hižom wospjetuje na wulkétnikow z Budyschina do Klecźanskeje korcźmy a do Wjasońzy na Waltinjtu horu. Wospjetuje lětsa hižom Budyško-Wjasońskeje cźarn widźimy w tym, zo je je pschi „Slotej Króuje“ we Wjasońzy pschejmanjkujuje ke khwatnej omnibusowej cźarje je Bitkopiz do Nowosełzy-Spremberga. Na tuto wajchnje je Wobkład na pschikład z Wjedorjez abo Wolbramez do Budyschina a wróćo mózny.

Dodał wobsteja cźarn z **Wjasońzy do Salomja (Sahland)** je wospjetje jara słepschena, dokelž je wot Wjasońzy z jenehu dźěła do Bitkopiz a wot Salomje z druheho dźěła do Nowosełza-Spremberga podobschena. Sdobom su na tutej cźarje khwatne wosy sapokjene, z kotrymiž je mózno sa 1¼ hodź. zyłu cźarn pschejeć. Khwatne cźary pschijamkuje wosy kaž Wopaku, Wjednarjez, Wolbramez, Rynarźiu a Wjasońzu direktnje k żelesnikemu wobkhadej. Khwatne wosy maju pak pschijamknjenje k omnibusowemu swójzej z Nowosełza-Spremberga do Zitawy, pak dosczahnu w Bitkopizach cźasi, kiž je Sporjelza do Drježdźan jědza.

Cźarn z **Nowosełza-Spremberga do Wopeleze a Lubija** na w jězdnym planje jenož mało pschemjenjenjow.

Wušnamne powjetschenje jězdnego plana statneho autowego sarjadowanja je w narańschej Sakskej je pschewjedło i wym, zo so z pschijamknjenjom k Lubijsko-Barnaczanskej omnibusowej cźarje nowa cźarn z **Bjarnaczij do Hirschfelda a Zitawy** wotewri. Tuta cźarn pschijnjeże wobkhad do krajiny, kotraž dotal žanehu wobkhadneho źrědła njeměješe. Rimo hospodarskeho wušnamna turieje wobkhadnicź cźarny drje snadźe wjeźeze też wulkéniznj z Bjarnaczanskeje Wokolimy lěpschu pschiležnjoseź. Dot Nitzy pola Hirschfelda je jara krafny a zo tam hjes dwěla mnoho wulkéniskow napnala.

Mamy hischcze na dwě cźarje pokazacź, kotrejž nimale zyle wulkéniskem wobkhadej słužitej. Je to z prénja swójzasnje mjes **Budyschinom a Wujeschom** pod Czornobohom (w jědźi omnibush niedźelu a sjwjatke dny) a z druhe swójzasnje mjes **Wolbramezami a Newym Mjestom**. Na tutej pósledńischej cźarje, hdyž omnibusy nětkole jeno niedźelu a sjwjatke dny jědźa, pojedu wone w lěcźnych próspinach też kóždu sjedźu.

Wschitke jězdne plany statnych autowych cźarow a techrunja pósłowych cźarow su we wobsebitym sejdźiwku sestajane, kiž je w knihikupstwje a pola wjedniskow omnibusow dostacź.

Krajny wučbny plan za sakske ludowe šule.

W cźišće 10 lopjena wo postajenjach sakskeho ministerstwa za ludowe wukubłanje je krajny wučbny plan za sakske ludowe schule wozišćiłschanj, na kotrejž zu dawno z wulkim napjećzom cźakali. **Pola wschitkich wučbnych pschedmjetow zo na poirjebu serbskeho ludu džiwa.**

Na załožku powschitkownych a je-li trjeba te wosebitych pschedpisnom, maju wučerske zhromadźiny schulow wučbne plany z wosnamjenjenjom macźiny a zamjera za jenotliew rjadownjowe schodźenki sestajecź, kotrejž jenoš z dowolnoscźu wukrjesnoho schulskeho radźićela z pschihłosowanjom wukrjesnoje wučerskeje rady placźiwosći doskanu. Tam, hdyž wobstoji rukowanje, so rjadownje dwě leźe dotho w ruzy žanjnych wučerjow wostanu, może so dowolicź, so je wučbne samérn poštaja za pschecźenje dweju létnikow. Druhe wotkhilenje wot posajenjow krajneho wučbneho plana trjebaju dowolnosće wyschestoje schulskej inspekcije. Hacź do jutrow 1929 mamy so jenotlíwe wučbne plany zhotowicź, so wobtaci po 1. meje 1928 wučbnaj planaj z 27. nowembra 1876 a 6. nowembra 1878 z mocy stajicź. Wo nałonjenjach z nowym wučbnym planom a pschemjenjenjistimi nacźiskami maju wukrjesni schulhjo radźićelo po žiwjenju wokrjesnej wučerskich radow hacź do 30. septembra 1933 podpisanemu ministerstwu rosprawu podacź.

Přilopk.

* **Prénje wulkomešto bjes elektriki.** Wot 2. meje 1926 budu we Wisbadenje jako prénim nimskim wulkomešcźe mješe elektriki jenož hischcze omnibusy jězdźeli. Jedna so tu bjez dwěla wo jara sajimawy wobpyt, kotrehož poradźenje bu za rosrjanje wobkhodnotechnischtho problema wulkomešćow z wulkim mam było. S wěźwymuslojneje strony je wobtolicźo, so bychu wudawki pschi omnibusowem wobkhadu na kilometer 1. — hr. pschecźišło 60 pj. pola elektriki wucźinike. Wotbyłe mela so z powyschenjom tarifa wurunacź. Budźemy wocźakacź, kak so wopyt poradźi.

* **Khwatny twarowy cźah z kolijow wujeł.** W nozu wot wutory na sjedźu je pschi jasčcźe do Roisdorfskeho dwórnischcza na cźarje z Kólna do Koblenza khwatny twarowy cźah z kolijow wujeł. Wacźokowny wós a tři dalsche

Jězdny plan póstowcho auta z Kamjenca do Khrósćic a Pančic.

jězdźi kóždy dźeń † jenoż dźěławy dny ‖ jenoż pónd'elu S jenoż njedźelu W jenoż wšědne dny.

W Pančicach zwjazanje z wozom statneho autowého zarjadnistwa

—	S 9.36	—	S 17.45		Khrósćicy	S 9.20	S 12.35	—	—	S 20.45
—	9.42	—	17.52		Stara Cyhelnća	9.18	12.28	—	—	20.35
—	9.50	—	18.00		Pančicy	9.13	12.24	—	—	20.27
—	S 9.53	—	18.03		Kukow	S 9.08	12.18	—	—	20.24
6.35	*9.50	W 13.30	—		Khrósćicy	9.05	—	13.30	W 18.30	—
6.45	10.00	13.40	18.10		Wudwor	8.55	12.10	13.21	18.21	20.16
6.51	10.06	13.46	18.16		Workleey	8.49	12.05	13.15	18.15	20.10
6.55	10.10	13.50	18.20		Kupjel Marijna studź.	8.45	12.00	13.10	18.10	20.06
7.10	10.25	14.05	18.35		Janske kupjele	8.35	11.50	13.00	18.00	19.55
7.15	10.30	14.10	18.40		Smječkecy	8.33	11.43	12.53	17.53	19.48
7.21	10.36	14.16	18.46		Serbske Pazlicy	8.27	1 11.37	12.47	17.47	19.42
7.26	10.40	14.20	18.50		Njebjelčicy	8.23	11.33	12.43	17.43	19.38
7.35	10.50	14.30	19.00		Kamjeńc, Krónpryne“	8.13	11.23	12.33	17.33	19.28
7.39	10.53	14.33	19.03		„ hosćenc „Słónca	8.10	11.20	12.30	17.30	19.25
7.42	10.58	14.38	19.08		„ Sakski Dwór	8.07	11.17	12.27	17.27	19.22
7.45	11.00	14.40	19.10		„ dwórnischcźo	8.05	S 11.15	12.25	17.25	S 19.20
—	—	W 14.42	S —		„ pósta	—	—	—	W 17.00	—

Jenož z wótrym a njedźelu. Jenož wótrym. Jenož z wótrym.

Železniske přizamknjenja

8.06	12.24	15.30	19.29	z Kamjenca . . do	7.36	11.06	17.00	16.54	—
9.45	14.00	17.08	21.15	do Drježdźan . . z	6.03	9.34	15.14	15.14	—
—	11.22	—	21.20	z Kamjenca . . do	7.35	—	14.45	—	—
—	12.40	—	22.26	do Biskopic . . z	6.60	—	13.42	—	—
8.16	13.19	—	21.27	z Kamjenca . . do	7.19	12.17	15.18	19.03	—
10.18	16.08	—	00.6	do Lubnjowa . . z	4.05	9.61	12.20	17.01	—

Na wobkhodże ma dohład pósta w Kamjencu. Wšo dalše wukaza pósty a wozowi wjednicy. Skazanki wosebitych jězbow a doprědne skazanje městnow přijimuja pósty w Kamjencu, Pančicach, Khrósćicach a Worklecach.

wosy wusfoczichut ſ kolijelv. Jedyn rjadowar bu morjeny, cžahowy wjednik pak bu lohko ſranjeny.

* **Mordarſtwo ſ luboſcže na ſo wſak.** Dla ſatſelenja džlačerja w Pirmaſenzu lěta 1923 běchu wěſteho Conrada ſ Oberhauſena k 7 lětam khlostarnje ſaſudžili. Někotre pſchizpěwa njeſtukt žiwoj ſonje a praji, ſo je mordarſtwo jenicžy ſ luboſcže k njej na ſo wſak. Conradowa ſona, kiž w Oberhauſenje hižo dležeſi cžaſ njepſchipowědžena pola ſuſcheho muzjeſkeho pſchebywa, bu dla pſchedležacže podhladnoſcže ſajata.

* **200 wowzow ſo ſpalilo.** S Nitry w Cžeſkoſlowakſkej ſo powě, ſo je ſo we wſy Sarluſkach wowcžerńja ſapalila, do kotrejež běſche ſo 250 wowzow ſamrjenych. Ludžo ſpytachu, jako běſche woheń wudyrił, wowzy ſe wowcžerńje ſwobdžić. To pak ſo jim jenoż ſdžěla poradži. Wowzy ſaſo do ſo palazeje wowcžerńje wrócžołožachu. Pod hrožbnym ſakoſcženjom wowzow ſo wjeſki ſabyny, ſo ſo 200 wowzow ſpali. Naſtata ſchkoda wucžinja něhdže 15 000 cžeſkoſlowakſkich krónow.

* **Wulke pſchiſpomnjeſtwo w Prajſkim Narodnem muſeju.** Po powěſcžach ſ Prahi kradnychu hač dotal njeſmacži padnuſchi ſ Prajſkeho Narodneho muſeja něhdže tſi ſta ſtotych a ſtžěbornych pſerſcženjow, kotrejž metallowa hódnotnoſcž něhdže pótdra miliona hriwnow wucžini. Hiſchcže je wozy namaka ſtražnik ſchkleńcžane cžerjopki, njemyſlejſche pak, žebi nicžo ſteho pſchi tym a ſapiſa to jenoż do ſkuſhneje knihi. Sakle w ranſchich hodžinach wuhladachu, ſo ſu ſt vitriny rosbite a wurubjene. Muſej wobſtupichu na to hnydom detektiwojo. Dokładne pſchepytanje ſtžeho twarjenja woſta bjes kóždeho wuſpěcha.

* **Skhadžowanka pſcheczíwo ſakrowanju w Italiſkej.** W Breſciji wotmě ſo ſtecža powſchitkowna ſtatna ſchadžowanka pſcheczíwo ſakrowanju, kiž bě ſwjaſk pſcheczíwo ſakrowanju ſwolał a ſa kotrejež poradženje ſo wotpóſłanży kněježeſtwa, faſchiſtiſkeje ſtrony a ſjawneho žiwjenja wuprajichu.

* **Létadło na haſu padło.** S Helſingforſa ſo powě: Jako wjecžor wotrjad létadłow nad měſtom leccžeſche, praſnyſchtej dwě hromadže. Jedyn wobſchkodži ſo tak žylnje, ſo dele padny a to do ſtrjedž jeneje ſmutſkownych haſow. Wjednik a montěr buchtaj hnydom morjenaj. S ludži na haży ſo jena ſónſka mori a ſchtyri dalſche wobohy buchu ranjene. Nimo toho rosbi padaze létadło autonotbil a ſapali ſo, ſchtož běſche ſ wulkim ſtrachom ſa na haży pſchebywajych.

* **„Želeſny" ſoldk.** Sſrjedž meje pſchiwjeſechu do khorownje w Lancarſhire w Jendželſkej khoreho, kiž njedžiwajo wſcheje próży lékarjow ſa krótki cžaſ wumrě. Pſchi autopſiji ſpóſnachu lékarjo k najwjetſchemu pſchekſapjenju, ſo je w ſoldku ſemrětšeho 243 kneflow, 483 kamuſchkow, 209 hodžikow, někotre worzkowe kuſki a wjele papjery. Na ſpodžiwne waſchnje njeje tutón džiwnuſchki khory ſa cžaſ ſwojeho pſchebywanja w khorownі ženje ſkoržit, ſo jeho w ſoldku boli.

* **Hróſny krwawy njeſtukt ſchpaniſkeho burſkeho hólcžeza. — Jednacže morwych.** Po powěſcžach ſ Tarragony je ſo tam w jenej ſtužnjednej wſy hróſny krwawy njeſtukt ſtał. Burſki pachoł nawobi wjacy małych džěcži a młódſche holzy ſe wſy won a wutſelił potom wjac kročj na nich, ſ cžimž žydom džěcži mori. Cžełka fahrjeba ſpody ſtomjaneje hromady. Nimo teho buchu ſchěſcž cžełokranjene. Prjedy hač ſo mordar do wſy wrócži, ſatſeli hiſchcže dalſche džěcžo, kiž ſadu kerka ſtbowa. Potom wrócži ſo do wſy, dobu ſo do ſuſeho wobydlenja a ſatſeli tam žónſku. Druhu žonu a malu holzu ſrani. Se žekeru pak ſranjenju ſabi. Potom wrócži ſo domoj, njewoſta pak tam dołho ale cžekny. Polizija a wjeſni wobydlerjo ſa nim pytaju.

* **Strach pſched pſchedrěnjom haczenja w Amerizi.** Po powěſcžach je Salt Lake City boja ſo, ſo ſo w Pleſantſkim dole haczenje pſchedrěje. Měſta Caſtlegate, Colton a Helpar ſu w najwjetſchim ſtrache. Wobydlerjo cžekaju do hór. Wulke wotpołženja džełacžerjow ſo prójuja, ſo bychu rostorhnjenju haczenja ſadžěwali. Tola ſo boja, ſo woni njebudža móz ſwoje dželo dokoncžicž, prjedy hač žylny cžiſtſchej wody haczenje pſchetłóczi.

Najnowiše z cyeleho ſwěta.

— **Schkrowa powěſcž wo wjedrje ſa jutiſchu ſobotu:** Mróczele ſo pſchecžahuja, po ſcherjatym wjedrje ſo wucžahuje a wocžopluje. W Jendželſkej ſo wocžopluje.

Se ſtrowoſcžu němſkeho ſwonkowneho miniſtra dr. Streſemanna ſo dale poležſchuje, tola dyrbi wón po wukaſanju lekarjow hiſchcže dale we łožu ležeć. Jemu budže tohodla ſcžežka možno, ſo jako wjednik němſkeje ludoweje ſtrony aktiwnje pjchi wottworjenju němſkeho knježeſtwa wobdžělicž. Jeli ſo budže poležſchenje tak dale pokracžowacž, ſo Streſemann ſtrjedž junija na dowolenju poda.

*

Pola Landsberga nad Wartu błyſk do cžerjódki ratarſkich dželacžerkow dyri, kotrejž běchu pod ſchtomom wulkow pſched deſchczom pytale. Wošom ſonow bu morjenych, tſi ſo ſmjerceż ſtrachnje ſranichu a pjecž druhich łohko.

*

Do Harburgſkeje khorownje je ſo ſchtwórtk 17 wožobow pſchiwjeſło, kotrejž ſu hakle pužlednje dny na ſajedojcženje ſ jedojtym plunom ſoſgenom ſkhorile.

*

W jendželſkim delnim ſejmje je ſwonkowny miniſter Chamberlain na praſchenje kommuniſtiſkeho ſapóſłanza wotmołwił, ſo madžarſke knježeſtwo njeje pola Swjaſka Ludow kroczelow ſa reviſiju Trianonſkeho měrowego ſrjcženja cžiniło.

*

Italiſki konſulat w Innsbrucku bě na dnju pſchipowědženja wójny na Awſtriſku w lěcže 1915 italiſku khorhoj wupowěſnył. Ludowa cžſjoda pſched konſulatom pſchecžiwo tomu proteſtnjo wołaſche: Sſtalwa němſkej połodniſchej Tirolſkej! Dwaj ſtudentaj na tſěchu ſaležeſchtaj a khorhoj dele puſchcžiſchtaj. Na proteſt italiſkeho konſula je ſo khorhoj w pſchitomnoſczi 30 wojakow a jeneho lentnanta ſaſo horje ſcžahnyła dyrbjała. Ludowa cžſjoda pſchi tym „phi a hańba" wołajo Italiſki ſwidma nadawa.

Kamtske wozlewjenje z Budyſina.

Kedžbu! Kedžbu!

Wulki hermank a ſkótne wiki
w Kulowje
dnja 29. meje 1928

Wulke ſtadła płahowanskeho ſkotu prěnieje rjadownje ſo přiſćerja. Wulki wuběrk tworow wšěch družin.

Swójbne powěſce.

Semrěli: Adolf Martin w Budyſchinje, 33 lět. — Klara ſmud. Kennerowa w Budyſchinje, 77 lět. — Argusta Wilhelmowa ſmud. Siegelowa rodz. Mňagez w Brěſni pola Kamjenja, 73 lět.

Towaſtwowski powěſtnik.

Bukecy. „Radoſć" a „Serbſke towaſtwo" wulećitej ſebi njedželu 3. junija (młode ſwjatki) do **Sakſkeje Šwicy.** Jězba tam a ſem a z łódžu płaći 4,30 hr. Wotjědžemy rano w 5 hodž. wot Pomore a wróćimy ſo z poſlednim ćahom. Kóždy wobdźělnik njech ſo hač do ſtwórtka 31. meje pola předsydow „Radoſće" a „Serbſkeho tow" zamołwi. **Wobej předsydſtwje.**

Bukecy. „Radoſć" ſpěwa druhi dźeń ſwjatkow w naſim Božim domje popołdnju w 3 hodźinach. Spěwanje je ſrjedu po ſwjatkach. **Dirigent.**

Bukecy. Jednota „Sokoł" tutón tydźeń njezwučuje.

Serbſke towaſtwo w Maleſecach. Přichodnu njedźelu, 1. dźeń ſwjatkow, budźemy ſerbſku meju mjetać. Wot 12—13 hodźin budźa na wjeſnym nameſće. W 14 hodź. ſo ſwjedźeń započnje: Serbſke reje — ſtare a nowe — budźeja ſo rejwać pod mejſkej žerdźu. K tomu wſitke ſerbſke towaſtwa wutrobnje přeproſujemy. — Přińdźće w narodnych drastach, ſtóž hiſće žanu ma a rejwajće z nami ſerbſku meju..

Kedžbu. Wſitkich kk. redaktorow wſitkich naſich ſerbſkich nowin a časopiſow a to redaktorow „Serbſkich Nowin", „Kat. Pósła", „Mis. Pósła", „Pomhaj Bóha", „Serbſkeho Casnika", „Serbſk. Hospodarja", „Serbſkeho Studenta", „Sokolſkich Listow", „Raja", „Skowronćka" a „Łužicy" na **ſrjedu po ſwjatkach, 30. meje** popołdnju w 5 hodź. do Serbſkeho Doma w Budyſinje k zhromadnemu poſedźenju a wuradźowanju z tym přeproſuje

Dr. Arnošt Muka, red. Č. M. S.

Kolo ſerbſkich ſpiſowaćelow ma přichodnu ſobotu 26. meje dop. w 10 hodź. w Serbſkej kofejownі ſwoju hłownu zhromadźiznu a wſitkich ſpiſowaćelow a přećelow naſeho pismowſtwa přeproſuje.

Dr. Muka.

Tydźeńſka ſkhadźowanka a wědomoſtna zabawa ſobuſtawow **Maćicy Serbſkeje** je k óždu **pónđelu** nawječor wot 6—9 h. w Serbſkej kofejownі w „Serb. Domje" (w małej ſtwi).

Sobotu 26. meje 1928

předawam **wo wjele tuńſo hač do dźenſnišeho:**

wulku dźělbu mužacych woblekow ◆ gabard. woblekow ſporſkich woblekow ◆ woblekow za pacholow, hólcow a dźěći ◆ dobrych njepřemok. kabatow ◆ tkaninow. kholowow ◆ ſwedſkich a też gumijowych manflow

Woldemar Menger

w Budyſinje na Serb. hrjebjach 6, (znapřeća powoł. šule)

Žonu! + Žony!

Wupłókowace aparaty

irigatory, žiwotowe wobwjazki, měſačne wobwjazki a talke přez wuſtupowanje, pjeluškowe khołowěcki podłožki, ſtaćiki za prědki, ſtaćiki za pažemi. też wulki wubjerk wſelakich

gumijowych tworow.

Wobroće ſo dowěrliwje na

K. Wagnerowa

w Budyſinje

před Šulerſkimi wrotami čo. 9

Zwjerſne gardiny

ſtory, vitrage, zapowěſki k ćahanju, **kromki,** wšě připrawy za nutřkownu dekoraciju

K. Erler w Budyſinje

na Zitnych wikach 11, znapřeća hoſć. „Zr. Hwězda". Ręču ſerbſki

Hotel „Běły Kóń"

mějićel: Curt Lange

telefon čo. 3413

Najwjetša a najrjeńša jědźerńja w Budyſinje

Tunje małe a wulke wobjedy

Najwobſěrniši wubjerk za wječerje

Wšědnje wumělſki koncert

Njedźelu wot 1/2 12 hodźin dopołdnja

ſnědańſki koncert

Točenje Budyſkeho wosebiteho piwa, Radebergſkeho a St. Beno-piwa

Wupřahowanje / garaže za awta / rumnoſce za zhromadźizny / ſwjedźeńſka ſala

Kedžbu! Kedžbu!

Wulke nakupowanje za hotowe pjenježy a wulki wobrot zmóžnjeja najnižše płaćizny!

Wokolo 250 jěždnych kołow

Opel, Brennabor, Janko

na ſkładže. Też na wotpłaćowanje!

J. Schiebackw Budyšinje

na Mužakowskej drózy 4! / Žane klamy!

Wobhladanje bjez nućenja ke kupej je dowolene.

Najwjetša wikowańa z kolesami na měſtnje

Poskićam:

ćeluce mjaſo	punt **1.20—1.30** hr.
ſwinjace mjaſo	punt **85—1.10** hr.
zmjerzłe mjaſo	punt **0.80** hr.
howjaze mjaſo	punt **80—1.10** hr.
mjaſowu juškU	**10** pj.
hejdušnu a jatrowu kolbasu	**10** pj.
ćopłe kolbaſki	**10—20** pj.
wſchaku kolbasu	**0.80—1.60** hr.

Ernst Polter w Budyšinje

rězniſki mištr. na Šulerſkej haſy čo. 1 (Schülerſtr. 1)

Wojerſke towaſtwo w Rózeńce

Pónđelu 28. meje

wulke kehlekulenie a třelenje wo myto

w „Herbſkej grychće" w Rózeńce

Započatk přip. w 1 hodź. Započatk přip. w 1 hodź.

Wo bohaty wopyt proſy

cyle předſydſtwo.

Noſće „Panther"-ſtupnje

na wobłuk šite/pyšne formy wuwjedźenje z čiſtej kožeju připózn. tunjo

Předawarnja za Budyšin

Fähle

Šijace maſiny

kupujeće přeco tunjo pola

J. Schiebaka

w Budyšinje na Mužakowskej dr. 4

žane klamy

Też na wotpłaćowanje / Wulki wubjerk Wuporjedźenja ſpěšnje a z rukowanjom

Tunje tofle

dźěćace —.90, mužace 1.20, **žonjace 95 pj.**

Heinrich Mohr

w Budyšinje na Žitn. wikach

Nowe přeſtajliwe

wohniſćo

(Vosshero)

běle emaljowane z pjecakom je tunjo na předań.

Bliſće zhonić w „Serb. Now."

Kałowe ſadźenki

ſu tunjo na předań

w Poršicach čo. 61

Nowodójnu, ſrjenju, młodu, čehn.

kruwu

wyſokoſrołnu młodu

pjahowanſku ranu a 5 rěznych kruwow

mataj na předań abo wuměnjetaj

Paul a Max Köhler

w Njeſwačidle a w Niježej Wſy

„Lanz"-

najl. kajkoſcže a z rukowanjom

Napłaćenje 10 hr. — Tydźeńſke wotpłaćowanje po 3 hr.

Joh. Klemm

na Serbſkej haſy 1

8 kołcow pćołow

ma na předań **Němc w Nowej Smjerdźacej,** Worklešk. pošt

Příloha k číslu 121

SERBSKE NOWINY

Pjatk, 25. meje 1928

Lipsčanski jasnowidźerski proces.

We japaleńskim prozeju pschećiwo „Jasnowidźerjej" Kellerej a towarscham psched Lipšćanskim pschisłuchowarjom. Swjedźi so na drudźim dnju dalschi šwjedźy z Neuba-derizy pschełłuschowachu. S dźela šu

wuprajenja jara porćežowaze

ja šwojbje Köhlerez a Kodallu. Prěni šwědźi je žuźodźi-na swet Köhlerez. Jeje khěža je pschi wohnju jara wohro-żene była. Wona je hižo tydźenje do wohnja spodźiwne wěsći wobkedźbowała. Rěkle, kiž běchu hižo pscheš lětdźesatk na jenom městnje wiśałe, běchu šo na druhe městno pewěśle. Stary Köhler je tež po njeswučenem wěrnam dołhe cźasy w kólni pschebywał a je nadpadnje hišće z pschikrytym wołyčkom wotšėł. Dźeń po wohnju je stara Köhler w kólni wuhło pschemjetował, pschi tym šu pschedźiwowali, so šu tam **kschinje z brabami sa-striłowane byłe.** Tak dołho hač je šo palikło, je Kodallowa wschelake wěški do wohnja mjetała. Wo porća-jach k druhim wjeśnjanam praji šwědźi, so šo Köhlerowa z nim njesmješe, mjes tym so w zokej wšy pschesćeńcy bješe.

Mandźelska měšćerjanoschty z Neubaderizy je Köhlerez šwojbje hólcźeza na wothladanje dała. Wuprajenje hól-cźeza šu za Köhlerez jara porćežowaze. Hdyž je šo w nozy palikło, šu jeho sawokali. Jeho drasta pak je hižo wonka na ſłhodźe leżała. Wobrašchi je sćěnow běchu šmuwowane, lemowa njebě wjazy pschikryta a vaty běchu z njeje šrumo-wane. Dwaj šwědźaj wuprajitaj, so je Kodallowa wschelake wěsći sałbo do wohnja mjetała. Wokrjesny montěr je pschebywdźeny, so woheń ſ pschetorhnjenjom miliny nastał njeje. Potom je rěcź wo wyšokosći šawěšenja. Hižo prjedy šawěšenje je była wyšoke. Praji šo, so na kraju jara rady wyšoko šawěšeju, ale tute posledńje šawěšcze-nje je było pschewšchu měru wyšoke.

Jako je kriminalny kommišar pschiwšałeho Köhlerez hólca pschešłuchował, je jemu tutón prajił: „Schtó je wo-heń załožił, to njewěm, drasta pak je šo hižo zyły cźaš do prěda wurumowała a na polach khowała. Jako šu ju tam dźeći namakali, žym šo jara dźiwał. Doma žym šo wuprašchał, cźehodźa šo drasta na polach khowa. Na to je wón mi wotmołwiło, so ma šo ſtšiwa bělicź." Hólcźej je kriminalnemu ſaſtojnikej dale prajił, so je krótko do wohnja sa Köhlerez šwěcźku a ſapałki kupicź dyrbjał. Hól-cźej je tež prajił, so ſnadź je Emil Köhler, žym wobſkor-żeneho, šwěcźu ſapałił.

Sajerje ſmertnego šwědka.

Stónźnje pschešłuschuje šo šwědk, kiž k wěriwym wob-ſtarjeneho Kellera ſłuscha. Šwědk **Wels**, ſchorcy ze Wortewiz, njecha ze ſtrachom, liž ma psched Kellerom, do-gada ſ rěcźu won. Wón njecha wjaz wědźeć, hdy je šo ſtał, runjej je halle 26 lět ſtary. Wels je pónđelu k lě-tajej ſchoł a prajił, so je dospołnje nerwoſny. Na na-jšet ſkutnego rěcźnika Kellera kónźnje wotwjedu.

Nětkole šwědk prají, so je kruće do Kelleroweje mozy mił. Keller je ſjednoćeńſtwo wěrćiwych ſałožcź dyrk. Šwědk je ke Kellerej jał.

Jo by tutón pola šuđodoweje šwinjo hypnotiſował, ſo njebychu je ſtrowe ſarěłaź dyrbjeli.

Keller je tež tónkrótcź pschiprajił a ſa to paket ſ jejemi dźěłał. Hypnotiſta móź pak pola šwinjerja njeje ſtuk-kowała, ale ſa to do žony ſajeła.

Jako šwědk ſałžo jara ſtrachocźiwy bywa, cźini ſakito-waŕ na to ſkedźbne, ſo ſnadź je šwědk tohodła tak nawalny, dokał je po ſdaću Keller w tutej nozy pola njeho byk.

Pschedźiwa dr. Mühle: Welko, hdźe ſće w nozy byk, abo je ſo palikło? Wy móżeće wotmołwu ſapowědźeć. Cźehodźe to?

Šwědk Wels: Haj.

Dr. Mühle: Njechacze Waſche šwědomje wołožeć?

Wels: Haj.

Dr. Mühle: Schtó je ſe ſapalerjom byk?

Wels: To njewěm.

Dr. Mühle: Njeje ſnadź Keller, ſo by ſwoju móź po-łoſał, Waš jako pożeŕdnika trjebał?

Wels: Ně, ně!

Dr. Mühle: Hdy je Keller pola Waš byk?

Wels: Krótko do wohnja a po wohnju ſałžo.

Slatny rěcźnik namjetny, ſo by ſo dźeńſnjiſche jedna-nje ſtónźiło. Sšud ſo namjetej pschijankmy, a Welža ſajachu

Tśeći dźeń.

Jałnowidźeŕ w wuſłołejach.

Na ſćehim jednanſkim dnju je ſo runje łěto minyło, ſo je ſo w Nowej Baderizy palikło. K dźełacźerjej Sachlowej je Keller na dźeń Božeho ſtpicźa pschichoł a ſo ſa Kodallom praſchał. Tutón pak je hižo w psche-pytowańſkej jatbje był. Keller pak je njeběžiwajcy tyło hišće huſeńſkeho pschijeł, je pak ſo hnydom ſ próha měł, jako ſu žandarma ſawołacź chcyli.

Jałnowidźeŕ niczo njewidźi.

Korbaŕ Schuſter ſ Noweho Zornoſtka je ſebi Kellera žonu w jenem pschekornem praſchenju k ſebi ſłaſał. Keller je jemu ſańdźenoſći prawje ſ ruki cźitał, ale we ſwojej nuđeſnoſći njeje jemu nicźo pomhaćź mohł. Na Schuſte-rowe praſchenje, hač by Keller ſapałerja ſwuſłědźicź mohł, je Keller wotmołwił, ſo to po tak dołhim cźaſu wjazy rjeź njemóže. Dy-li ſo w běhu 24 hodźin ſłaſał, by to maliczkoſći ſa njeho była. Nětkole ſu ſłědy ſamałane.

K mandźelskej montěra **Hungera** je Keller na Boże Ćěłeće pschichodnje pschećiwo pschijał. Wón je potom pola njeje pschenoſował a na druhi dźeń ſ njej do Noweje Baderizy ſchoł. Keller je tam Kodallowu ſetekał a ſwarił, ſo ju wěźy ſkowali. Kodallowa je prajiła: „Hanſo, pschi-wjedź jenicźkeho teho ſapalerja, a byrnjej by to měſchćańſtwo był ſamo; na teho mamy runje taſku ſłóſcź!" Hungerowa je potom wótſała, kak je ſebi Keller ſpěwańſke pschinjeſcź dał, ſ kotrychž dyrbjeſche ſebi Kodallowa hrónćko wuprać. Potom je Hungerowa won ſchła, dokał chyſche ſo Kodallowa ſ Kellerom wo nětźim ſrěćźcź.

Pschiwoławał Kellerowu je jamowy dźełaćeŕ Runga. Keller je Rungowej ſołiſe pokradnje koleſo a ſłubjeneho pša wróćił.

Pschedźiwa dr. Mühle: Tak je Keller to wopraſchał dokonjał?

Šwědk: Haj — a polizija. (Wulke ſmjećźe.)

Pjatk po wohnju je šwědk wobſtorżeneho Kellera we Nowo-Baderiſkej ſtale nadeſchoł. Keller je prajił: „Sšym ſo ſabožał,

moja „indiſka kuła" je mje hač na tuto městno dowjedła".

Šwědk je pjeća cźekł: „Wěſće to najnowiſche: Köhlerez ſu ſo wotpałili." Keller je pjeća wotmołwił: „Dha budźa dreje hišćeze na kónźu na mnje tukaćź? S teho pak nicźo njebudźe. Sšym w nozy, jako je ſo palikło, w Kamjenicy byl, tam žym ſchkotował a mam šwědkow ſa to, potom žym był hišćeze w jenej korćmje w Lugarjoje a mam też ſa to šwědkow."

Dalſchi šwědkoja njemóža nicźo wutwinowazeho ſa wobſtorżeneho Kellera wuprajiś.

Dopokaś, ſo je Keller potajkim wopraſchał druhdźe pschebywał hač w Nowej Baderizy, ma ſo jako njeporadźeny wobhładowaś.

(Jednanje wjedźe ſo dale.)

Serbja w Prazy na ratarskej wustajeńcy.

dnja 15. hač 19. meje 1928.

(Skónčenje.)

Stwórtk 17. meje rano w 7 hodź. dźěchmy zhromadnje kemši do cyrkwje swj. Ludmile. Potom so po-dachmy na najrjeńše předstajenje w Prazy: Swjedźeński čah čěskosłowakskeje ratarskeje strony přez Prahu na Hradčany. Hobrski bě přiwal ludźi na městno, hdyž so čah staješe. Ale bě wšo derje organi-zowane, a wšo so derje wotwi. Na čahu so wobdźělli na 300 000 wosobow a mjez nimi 4500 jězdnych ratarskeje młodź., kiž bě zastupjena we swojich jěcharsk. towařstwach. Tež my Serbja so wobdźělichmy při swjedźeńskim čahu. Prjedy nas kročachu Słowakojo z rjanej hudźbu we swojej narodnej drasće. Pod ta-flički „Łužica" kročachmy přez najrjeńše městna Prahi horje na Hradčany. Mócny bě přihlós Pražskeho luda: „Njech su žiwi łužiscy Serbja", „Na zdar" atd. Bě to radosć a wjesele, hdyž bratrowsko-słowjanski lud nam strowje přiwoła še. Přeco zaso a zaso dyrbjachmy sebi dźaknje kłobuk zejmować. Kóž-demu z nas wostanu tele wokomiki njezapomnite. Kak rjenje hołduje českí lud mjez sobu při swojich swjedźenjach. A w našim kraju dźe wšo tak bjez kóž-deho sobučuća přihladowarjow. Na Hradčanach bě wulka swjatočnosć: położenje zakładneho kamjenja k pomnikej knjeza Přemysla Oráča. Połdra hodźiny traješe, hač bě čah někak zhromadźany na Hradča-nach. Tola rum njedosahaše za tak wjele tysac ludźi. Jenož dwě třećinje čaha mješe městna. Při swjatoč-nosći měješe minister Hodža swjedźeńsku rěč. Rjenje běchu wšitke słowa słyšeć přez wótřerčak. Knjez minister sławješe ratařsku stronu (kiž ma 48 zapó-słancow w sejmje) jako kruty zdónk českeho naroda. Mócnje zašumi sława na českosłowakisku republiku a hudźba zapiska „Kde domov můj". Cicho bě tón čas, hdyž so hišće česka hymna jako swjaty narodny „Wótče naš". — W 2 hodź. běchu wšitcy Serbja pře-prošeni na wulki dinej, wuhotowany wot Zwjazka słowjanskeje małorólniskeje młodźiny k česći wu-krajnych słowjanskich hosći w hotelu „Splice". Zaso rjane hodźiny mjez słowjanskimi bratrami a sotrami. Rjana bě to zabawa wot naroda k narodej. Popołdnju w 4 hodź. hišće někotři khwatachu zaso na „Spartu", hdyž so wotmě wulki jěcharski turnēr. — Wječor bě w representantnym domje koncert „Naša pěseń". Tež na tutón koncert mějachmy 6 darmotnych kartkow a ći, kiž njeběchu wćera w dźiwadle, tući chcychu na koncert. Tamni so rozeńdźechu na słowjanske zaba-wy do Narodneho Domu (Podkarpatska Rus) na Smi-chowje atd. Tute wjeńcory wopisać, by cyła kniha poł-na była. Ze wšěm hromadźe: O kak rjenje bě mjez słowjanskimi bratrami! Žeńe njezabyte wokomiki.

Pjatk 18. meje dopołdnja w 9 hodź. so wobdźěli Serbski Rat. Dorost na posedźenju presidija Zwjaska słowjanskeho małoratarskeje młodźiny. Tu mějach-my składnosć słyšeć wšitke słowjanske rěče. Skónč-nje sebi wot 12 hodźin sem wobhladachmy najrjeńši dźěl Prahi: Hradčany a wokolnosć. Naši lubi serbscy studenća nam wšitko rozkładowachu a my Serbja mó-studenća nam wšitkich rjanosćach radować. Hišće zachmy so na wšitkich rjanosćach Prahi by dyrbjała drobniša rozprawa wo rjanosćach Prahi by dyrbjała wjele stow stronow być. Chcu jenož něšto spomnić: Cyrkej swj. Mikławša, swj. Jurja, swj. Trojicy, swj. Vita, wšěch swjatych, Lorettoski pokład, swj. Jose-fa atd., — krasne žurle: němski sal a španiski sal atd. też naš luby prjedawši serbski seminar. Skoda toho rjaneho twarjenja za naš luby serbski narod. By też hišće mohł wjele stow lět skutkować k spomoženju Serbowstwa. Skónčnje hišće so zeńdźechmy wšitcy k wjeselej zabawje w „Fleku". Rjenje sebi serbscy spěwachmy a čorne piwo bě dobre.

Tola bórzy so też tute dny minychu. Sobotu rano 1/2 9 hodźin so zhromadźichmy při Masarykowym dwórniśću k wotjězdej. Wjele z našich Pražskich ho-spodarjow bě přitomnych, też naši serbscy studenća. Wjele hišće so rozkładuje a bórzy přińdźe čas dźěło-nja. Z dypkom 1/2 10 hodź. so spěšnik pomałku z dwór-niśća hiba. Mócnje sebi zaspěwachmy „Rjana Łužica". Sylzy nam we wočach stejachu, hdyž lubym Pra-žanam ruku stłóčichmy. Tak jenož móże čuć Słowjan jako bratr k bratrej, sotra k sotře! — Rjana bě ta domojźěžba ze spěšnikom na Bodenbach k Drjezdźa-nam. Krasna bě češka a saksa Swica w mojskej py-še. Skónčnje běchmy w 4 hodź. w Budyšinje a „bo-žemje" sebi mjez sobu prajachmy. „Hač hdy zaso tajke rjane dny dožiwimy?"

Rjane dny su nimo. Najwutrobniši dźak słuša lu-bym serbskim studentam w Prazy: kk. Jurjej Cyžej, Jurjej Henšlej, Joz. Nawcy, bratromaj Zmeškalej, Srbej, sekretarej Ulicy a wšitkim druhim, kiž su so za nas tak woprjewali na wšelake wašnje. Wutrobny dźak pak słuša też słowjanskim bratram kiž su nas darmo hospodowali a ze słowjanskej wutrobu přijl-mali. Najwjetši dźak Zwjazkej słowj. ratařskej mło-dźinje za rjane poskićenja a lubu podpjeru. Dźak też słuša towaršam Jakubej Cyžej, Pawołej Krawši, Ja-kubej Lipičej a Jurjej Špitankej za pomoc při zarja-dowanju. Kóždemu wostanu tute rjane dny we wě-nym pomjatku. Wam lubym słowjanskim bratram a sotram přiwołam: Njech rosće, kćeje a přinjese naj-rjeńše płody tuta słowjanska bratrowska lubosć! Na zdar! Na zasowidźenje w rjanej Prazy!

Jan Cuda.

Cyrkwinske powěsće.

S Budyšina.

W Michalskej zyrkwi.

W Michalskej zyrkwi ſwjatkowniczku rano 1/8 hodź. Boże wotkłanje němſke, farař Kapler, dop. 1/9 hodź. němſka a w 10 hodź. serbſka Boża ſłužba, farař Tiſcher. — Sbórka ſa zyrkwinſki ſond.

Druhi dźeń ſwjatkow rano 1/8 hodź. Boże wotkłanje ſerbſke, farař Tiſcher, dop. 1/9 hodź. serbſka a w 10 hodź. němſka Boża ſłužba, farař Kapler. Sbórka kaž prěni ſwjaty dźeń.

Krajnozyrkwinſke ſjednoćeńſtwo w Budyšinje pschi Połnym hrodźiku 6.

Sſwjatkownicźku dop. 1/11 hodź. niedźelſka ſchula, wječor we 8 hodź. ſwjatkowna ſwjatocźnoſć: Rěcź-niży: knjez farař Paul a dr. Sſwjatkowni pónđelu njeje žana ſhromadźizna. Schtwórtk wječor we 8 hodź. je bi-bliſka hodźina (knjez knježeſiwowy rada Nyſeck). — Njedźelu 3. junija popołdnju w 3 hodź. budźe ſchćeſ-Pšny ſwjedźeń w Blumenthalu pola Hornjeje Hórki. Po-ſawniſći a ſpěwny chór krajnozyrkwinſkeho jednoćeńſtwa ſobuſtutnicźa. Wichelazy rěcźnicy. Pschi dešchcźowym wje-dźe pola knjesa młynſkeho wobſedźerja Mějlinga w Hor-njej Hórzy.

Swjazk młodźiny ſa rosćěnje ſchćeſcźańſtwo w Budyšinje pschi Połnym hrodźiku 6.

Sſwjatkownicźku wječor we 8 hodź. wobdźěli ſo ſwjaſk na ſwjatkownym ſwjedźenju ſjednoćeńſtwa. Wu-toru wječor we 8 hodź. je ſhromadźizna ſa młodźiſzow a ſrjedu tehorunja ſa młode holzy.

Krajnozyrkwinſke ſjednoćeńſtwo w Bělej Horje.

Sſwjatkownicźku pop. 1/2 hodź. je niedźelſka ſchula a w 3 hodź. biblijſka hodźina.

Sjednoćeńſtwowy wothładaŕ Kſchiſan ſmije biblijſku hodźinu njedźelu wječor w Radlecach, pónđelu w Kra-kezach, wutoru w Kumwałdźe, ſrjedu w Trjebjeńcach. Schtwórtk we Wjeleczinje a piatk w Tuchjicach.

S Barta.

Sſwjatkownicźku rano we 8 hodź. ſerbſka a dop. 1/2 10 hodź. němſka Boża ſłužba. Sbórka ſa powſchitkowny zyrkwinſki pokład.

Druhi dźeń ſwjatkow rano we 8 hodź. ſerbſka Boża ſłužba.

Schtwórtk dop. w 9 hodź. wuſtaŕ žónſkeho towaršſtwa.

S Budyšic.

Sſwjatkownicźku ſmije farař Bóſk rano w 7 hodź. němſku ſpowědź, we 8 hodź. němſke a dop. 1/2 10 hodź. ſerbſke předowanje. Spěw zyrkwinſkeho chóra.

Druhi dźeń ſwjatkow ſmije farař Bóſk rano w 7 hodź. ſerbſku ſpowědź, we 8 hodź. ſerbſke a dop. 1/2 10 hodź. němſke předowanje.

Na wobźěmaj ſwjatymaj dnjomaj ſbórka ſa powſchitkowny zyrkwinſki ſond.

S Bukec.

Sſwjatkownicźku rano we 8 hodź. ſerbſka a dop. 1/2 10 hodź. němſka Boża ſłužba. Zyrkow. chór: Sso Boża ſtwórba pſchi. Pop. w 2 hodź. dźěćelkemſchenje.

Druhi dźeń ſwjatkow rano 1/7 hodź. němſka ſpowědź, we 8 hodź. němſka, dop. 1/2 10 hodź. ſerbſke Boża ſłužba. Posawn. chór: Wſchitko, ſchćož ma wodych, chwali Boha Knjeſa.

Na wobźěmaj ſwjatymaj dnjomaj ſbórka ſa powſchitkowny zyrkwinſki ſond.

S Wukec.

Sſwjatkownicźku rano we 8 hodź. ſerbſka a dop. 1/2 10 hodź. němſka Boża ſłužba.

Sſmjerć je Jan Arnoſcht Feſſa, pichelupz we Kob waſu, 51 l. 6 mšž. 20 dn. ſtary.

S Budyschinka.

Swjatkowniczku rano we 8 hodź. němska Boža słužba, knjes farař Groše z Budyschina. Dop. ½10 hodź. serbska Boža słužba, knjes farař Mikeła z Maleschez. Sběrka za powschitkowny krajnozyrkwinski fond.

S Hodźija.

Swjatkowniczku smje farař Wjeńar rano we 7 hodź. hodź. serbsku spowědź, farař Voigt we 8 hodź. serbske a dop. ½10 hodź. němske zwjedźenske kemschenje. W 11 hodź. je kemschenje za dźěći.

Druhi dźeń zwjatkow ma farař Voigt rano we 8 hodź. němsku spowědź, farař Wjeńar rano we 8 hodź. němske a dop. ½10 hodź. serbske zwjedźenske kemschenje. Na prěnim kemschenju spěwa zyrkw. chór: „O zwjaty Ducho, o zwjaty Božo“ (wot Samuele Scheidta).

Na wobmaj zwj. dnjomaj sběrka za powschitkowny zyrkw. fond.

S Hrodźiščcja.

Swjatkowniczku rano we 8 hodź. němska a dopołdnja ½10 hodź. serbska Boža słužba. Sběrka za powschitkowny zyrkw. fond. Dop. ¾11 hodź. dźěćikemschenje.

Druhi dźeń zwjatkow rano we 8 hodź. serbska a dop. ½10 hodź. němska Boža słužba. Sběrka za powschitkowny zyrkwinski fond.

S Huski.

Swjatkowniczku rano we 8 hodź. smje kand. Röbler serbske a dop. ½10 hodź. němske předowanje (farař Nieber je w Minakale).

Druhi dźeń zwjatkow je dop. ½9 hodź. němske předowanje. (Zyrkwinski chór spěwa.) Sběrka za zyrkwiny fond.

S Huczinu.

Swjatkowniczku rano we 8 hodź. serbska a dopołdnja ½10 hodź. němska Boža słužba. Sběrka za zyrkw. fond.

Druhi dźeń zwjatkow rano we 8 hodź. serbska a dop. ½10 hodź. němska Boža słužba. Sběrka za zyrkw. fond.

S Khwaczicu.

Swjatkowniczku rano we 8 hodź. serbske a dop. ½10 hodź. němske kemschenje.

Druhi dźeń zwjatkow rano we 8 hodź. serbske a dop. ½10 hodź. němske kemschenje.

Na wobmaj zwjatymaj dnjomaj sběrka za powschitkowny zyrkw. fond.

S Kluksca.

Prěni a druhi dźeń zwjatkow rano we 8 hodź. serbske a dop. ½10 hodź. němske zwjedźenske kemschenje. Sběrka za jakśi zyrkw. poklad.

S Kotcz.

Swjatkowniczku je dop. ½10 hodź. němske předowanje, w 11 hodź. dźěćaze kemschenje, ¼4 hodź. wěrowanje.

Druhi dźeń zwjatkow je rano w 7 hodź. němska spowědź, we 8 hodź. němske předowanje, wošadny duchowny, ½10 hodź. so serbske předowanje cyła, wošadny kantor. W 2 hodź. je kschćenje.

Na wobmaj zwjatymaj dnjomaj je krajna kollekta.

S Lupoje.

Swjatkowniczku rano we 7 hodź. němska spowědź, dop. we 8 hodź. němska, ½10 hodź. serbska Boža słužba. Sběrka.

2. dźeń zwjatkow dop. we 8 hodź. serbska a ½10 hodź. němska Boža słužba (knjes stud. theol. Röbler.)

Na wobmaj dnjomaj so sběra za powsch. zyrkwinski pokładnju.

S Maleschez.

Swjatkowniczku rano we 8 hodź. serbska, ½10 hodź. němska Boža słužba. Kollekta za powschitkowny zyrkwinski pokład.

2. dźeń zwjatkow dop. we 11 hodź. dźěćikemschenje.

S Minakale.

Swjatkowniczku dop. we 9 hodź. němska Boža słužba (k. farař Niedner z Huski). Sběrka.

2. dźeń zwjatkow rano we 7 hodź. serbska spowědź, dop. we 8 hodź. serbska, ½10 hodź. němska Boža słužba, kotrejž so dźěćikemschenje pschisamknje.

Na wobmaj dnjomaj so sběra za powschitkowny zyrkwinski fonds.

S Njeswačiwla.

Swjatkowniczku rano we 8 hodź. serbska, ½10 hodź. němska Boža słužba.

2. dźeń zwjatkow rano we 7 hodź. serbska spowědź, we 8 hodź. serbska, ½10 hodź. němska Boža słužba.

Na wobmaj dnjomaj so sběra za fonds krajneje zyrkwje.

Semrěli: Hanolina Wórschula Strympez, murjerjowa dźowka w Holeschowje, 8 m. 28 dnj. stara. — Emil Richard Beyrich, rycežkrubleński najemt w Scheschowje, 62 l. 26 dnj. stary. — Max Kurt Röbel, žiwnoscežerski žyn we Nowej Wěži, 17 l. 19 dnj. stary.

S Nožaciu.

Swjatkowniczku dop. we 8 hodź. serbska a ½10 hodź. němska Boža słužba. Kollekta za powschitkowny zyrkwiny fonds.

2. dźeń zwjatkow dop. we 8 hodź. němska, ½10 hodź. serbska Boža słužba. Kollekta za powschitkowny zyrkwiny fonds.

S Porschiu.

Swjatkowniczku rano budźe we 8 hodź. serbska Boža słužba (k. farař Mikeła-Maleschanski), ½10 hodź. němska Boža słužba (knjes farař Groša z Budyschina); dźěćikemschenje w Porschiach: ½9 hodź. za młódšich, ¾11 hodź. za starsche dźěći.

2. dźeń zwjatkow budźe rano we 8 hodź. serbska, ½10 hodź. němska Boža słužba; popołdnju wožadne towarstwo młodych holzow pola wošadneje kotry; wjeczor bibl. hodźina w Krakezach, (knjes wotkładař Kschižan.)

Na wobmaj dnjomaj kollekta za powschitkowny krajnozyrkwinski fonds.

S Ryschwałda.

Swjatkowniczku je dop. w 9 hodź. němske a ¼11 hodź. serbske kemschenje.

2. dźeń zwjatkow je dop. w 9 hodź. němske a ¾11 hodź. serbske kemschenje.

S Wósporka.

Swjatkowniczku rano w 7 hodź. spowědź, we 8 hodź. předowanje je spěwanjom zyrkw. chóra. Krajna sběrka. Popołdnju w 2 hodź. tschećenja, ½3 hodź. wěrowanje.

Druhi dźeń zwjatkow je dop. ½10 hodź. předowanje je spěwanjom zyrkw. chóra. Krajna sběrka. W 11 hodź. je zwjedźenske kemschenje za dźěći.

Sćitwórtk 31. meje wjeczor schadźe so tow. młodych holzow na farie k wiclim slětwow za mišijonski zwjedźenj.

S Wóšlinka.

Swjatkowniczku rano w 7 hodź. němska spowědź, we 8 hodź. němske a dop. ½10 hodź. serbske kemschenje. Sběrka. Pop. ¼4 hodź. Boža słužba w Lyssej.

Druhi dźeń zwjatkow rano w 7 hodź. serbska spowědź, we 8 hodź. serbske a dop. ½10 hodź. němske kemschenje. Sběrka.

Hłowny redaktor a zamołwity za politiku: Marko Smolerk w Budyšinje. — Za lokalny dźěl a feuilleton: A. Dučman w Budyšinje. — Za hospodarski dźěl: Arnošt Bart w Brězyncy. — Za nawěstki: G. Janak w Budyšinje. —

Hospodarski rozhlad.

Pjatk 25. meje 1928:

Wčerawše kurzy w Barlinje.

1 Dollar	4,172	100 pólsk. złotych	46,70
jendźetak. punt	20,364	100 českosl. krónow	12,365
100 swaje frankow	80.39	100 franc. frankow	16.42

Barlinska burza wječera w skrućenju efektowych kurzow nimale žadnje potrjechowajuce. Też na wikach z dołžnymi a rentowymi pisćišćami bě jenake sebjedźenje kupcow spóznać.

Produktowe wiki też wječera jako jara mjerne wostachu a płacišiny so njepschemjenichu. Hdyž pak powschitkowe strućenje. Wječera płacejsche zentnar

w Barlinje

pschenicy 13,10—13,25 hr., rožki 14,25 hr.
hacź 14,35 hr., jačmjenja najkmišeho pak 12,60—14,50 hr., wowsa 13,20 hrivnow hacź 13,50 hr.

w Lubiju:

pschenicy 13,15—13,60 hr., rožki 13,75 hr. hacź 14,25 hr., jačmjenja najkmišeho 12,50—15 hr., wowsa 12,50—13 hr.

schtwórtk w Kamjenzu

pschenicy 12,70—12 hr., rožki 13,50—14 hr., jačmjenja 14—14,50 hr., wowsa 12,80—13,20 hr., hórny 3,50—3,80 hr. Prošata 12—20 hr., sibjata 2,75—3,50 hrivnow.

w termijownym mikowanju

za mejo: pschenicy 13,32½—13,95 hr. rožki 14,85—14,80 hr.
za julij: pschenicy 14,32½ hr., rožki 13,75 hacź 13,73½ hr.
za septembr: pschenicy 13,65 hr., rožki 12,68¾—12,65 hr.

Swinjaze wiki wječera schtwórtk w Khorzebušu.

Na nje běchu pschichilnali 845 wołjatow a 152 běhałow. Wone płaćachu

prohata:

małe	9—14 hr.
hrjenje	14—18 hr.
wulke	18—22 hr.

běhali:

małe	32—40 hr.
hrjenje	40—60 hr.
wulke	60—80 hr.

Wiki derje dźěchu.

Wiki schtwórtk w Komjenzu.

Khrěn 1,20 hr., kotrabi 15 pj., hydrojty kał 90 pj. hacź 1 hr., rožowy 50—90 pj., jetery 45 pj., ždźana sobota 15 pj., morchej 35 pj., zybła 25 pj., běły kał 35 pjenježkow, cžerwjeny kał 45 pj., wlóšti kał 28—30 pj., běrny 6—7 pj., zybła k hładzenju 0,80—1,5 hr. Libjata 2 hrivnje. Ssolotej 15—20 pj., rjerwjeń 20 pj.

Wiki schtwórtk w Lubiju.

Butra 1,10 hr., jeja 11 pj., rjerwjeń 15—20 pj. z kany wolij 1,60 hr., kulerzba 8 pj., zybła 25 pj., złotej kečžk 20—25 pj., rjetkej 13—15 pj., cžerwjena rěpa 20 pjenježkow, sellerij 50—60 pj., jabłuka 10—60 pj., thrěn 1,20 hr., měd 1,60 hr., kšłata punt 65 pj., kšłaty kał 12 pj., žwinjaze mašso 0,30—1,10 hr., howjaze mjaso 1—1,30 hr., cželaze 1,20—1,30 hr. Libjata 2,50—3 hr.

Wiki schtwórtk w Khorzebušu.

Butra 2—2,10 hr., imarch 30 pj., jeja 10—11 pj. z kany wolij 1,40 hr., howjaze mjaso 0,80—1,40 hr., cželaze mjaso 0,80—1,30 hr., kovjaze 1,20—1,40 hr., žwinjaze 0,80—1,20 hr., kury 2,50—3,50 hr., holbje 0,70 hacź 0,90 hr., kapony 2—3 hr., schćuki 1,30 hr. a karpy 1,30 hr., morchej 50 pj., ždźana loboda 18—20 pj. hydrojty kał 1 hr., zybła 18—20 pj., běrny zentnar 5,50 hr., ssolotej kečžk 20 pj. a rjerwjeń 20 pj.

Wiki wječera w Shorjelzu.

Butra 1—1,05 pj., jeja 9—10 pj., běrny 4—6 pj. a běły kał 25 pj., cžerwjeny 45 pj., ždźana loboda 15 pj. hacź 20 pj., morchej 20—30 pj., zybła 25 pj., ssolotej kečžk 10—20 pj., jabłuka 10—25 pj., schćuki 1,40 hr., karpy 1,20 hr., pjerschi 40—60 pj., tiny 1,80 hr., wubžkany měd 1,60 hr., w płastach měd 2,80 hr., skovjaze mjaso 1,20 hr., cželaze 1,10—1,20 hr., howjaze 1,20—1,30 hr., žwinjaze 0,80—1 hr., schmalz 1,70 hr.

Pschistajicej pytaju.

Pjekatšeho, Majula w Sslepom.
„ Bjedrich we Wósporku.
Hońzu do domu, Pachalijowa w Budyschinje, Schäferowa haša 14/16.

Na pschedań.

Sswinjo korunne, 4 zent., Wolcnik w Kukowje.
Krowa młoda wušokošnuckelna, Domko w Brěsowy 23, „ podšobna we Wopalni 30.
Jałoja wušokošnuckelna w Polwizach 14.
Wós dźěćazy a chabat, Franka w Wělej Wodze, Budyska dróha 55.
Pěz k noschenju, Schada w Dubrawje pola Hróble.

Soudnišnju na pschedawanje

sobotu 26. meje 1928

w Njebjelčicach: kuchja, piano a buk, kuzy sedźo za 9 hodź. w herbskej gmejnje,
w Wiskowjach na šudnišnje dop. w 9 hodź.: pišaršse blido, wuczahowanšse blido, drastny kamor, soja a automatal,
w Hródku dop. w 10 hodź. na sedźownosći firmy Meloe a Hülsmann našl. na Komarowskej dróhy 3: 3 hobławki, pišarski stroj, kamor, polze, pišarske blido, kuchowy kamor, blidže, kolo, drjewo, hrjabły, wahe, kari, wozowe dóšcy, mješacza maschina, tóšlki, žerdže, 7 schtyrjoch hrjadow,
popołdnju w 2 hodź. na bojerowskej dróhy 9: auto, billard, kławěr, gramofon, polza, motorske kolo, 4 šonjace wobleki, zigarn, pjerio, elešo, tobak, mydła, wonjadła, klamaršse twory, šonjace a muzjace stnje.

Dalše pschedawanje lichownišse

Khěža z 2 jutrowaj poła a 4 jutrami hole, Kluschaca na wolojzu Wilkec mej Lehmannej a Khrušče Schołtźinej rodź. Geschkec we Sslomjencu poła Hródka. Na pschedawanje pschińdže sobotu 14. julija dop. ½10 hodź. na šudnišnje w Hródku, šitwa čo. 12.

Khěža z pichtiwarkom a kólnju, Kluschaca wikowarjej Gustawej Scholcži na Zdorzyc čo. 172 hrjedu 18. julija 1928 dop. w 10 hodź. na šudnišnje w Budyschinje, šitwa čo. 141. Měšchćanska wuschkosć je wobsteroma hódnotu z 5343 hr. postajka. Do wupałenje pokładnje je 8700 hr. zawisane.

Do sapisła mandżelskeho prawa

je šnd w Wiskowjach sapisał, so pichtiwar Wjedrich Wilhelm Gocht we Wjelećnišnje „an der Aue 155 b“ nima podšała ani na šariadowanju, ani na wukšiwanju luboženja swojeje žony Lisbethy Selmy rodź. Hólzelec.

Škrowe deneše.

Produktowe wiki w Barlinje dźenja dop. ¾11 hodź.: Wiki fu jara mérne, tola płaćišiny za podjidsiche termije skrućene.

Dop. ¾12 hodź.: Wiki wostanu dale mérne.

Płaćizny na Barlinskich produktowych wikach.

Žito a wolijowe symjo po tuni abo 1000 kg, hewak 100 kg.
Płaćizny po złotej hriwnje.

	24. 5.	23. 5.		24. 5.	23. 5.
Pšeńca	262-265	262-265	buny	23-24,00	23-24,00
rožka	285-287	285-287	woka	24-26,0	24-26,0
nal. jačmjeń	252-291	252-290	módre lupiny	14-15,00	14-15,00
naz. jačmjeń	—	—	žołte lupiny	15-16,00	15-16,00
wows	264-270	264-270	zeradella	—	—
kukurica	237-240	237-240	raps. wosušk	19,0	19,00
pšeńč muka	33-36,50	33-36,50	lany wosušk	23,0	23,00
rěana muka	36-39,50	36-39,50	pocn. molasa		
pš. wotruby	14,25	17,25	běrnj. kraški	25-26,00	25-26,00
rožane „	19,00	19,00	rěana sloma	2,60-3,00	2,60-3,00
lane symjo	—	—	pšeńč. „	0,90-1,05	0,90-1,05
raps „	—	—	wowsana „	0,80-1,00	0,90-1,05
hróch	35-38,00	35-38,00	ječna „	0,80-1,00	0,80-1,00
pjeluški	24-24,50	24-24,50			

Wlčne płaćizny Stwórtk	w Kamjenzu	w Lubiju
24. V. Wšo po złotej hriwnje	za 1 centn	za 1 centn.
Pšeńca	12,70—13,00	13,15—13,60
Rožka	13,50—14,00	13,75—14,25
Ječmjeń (nalět.)	14,00—14,50	12,50—15,00
Wows	12,80—13,20	12,50—13,00
Synjo	2,50—2,80	2,50—3,50
Sloma z maš. młóć.	1,60—1,80	1,40—1,90
Sloma k zasłanju	1,80—2,00	
Sloma z ruku młóćena	2,50—3,00	2,50—3,00
Běrny pola ratarja	3,50—3,80	3,25—4,00
„ hač na železnicu	—	—
Butra	2,00—2,10	1,05—1,10
Jeja	0,09—0,10	0,10—0,11
Prěnčne wotruby	—	9,00—9,30
Rěane wotruby	—	9,20—9,50
Pšeńčna muka	—	21,00—22,00
Rěana muka	—	21,00—22,00
Prosata, wulke	—	—
„ „ srěnje	12—20	—
„ małe	—	—

Płaćizny rěznehо skotu na Drježdźanskich skótnych wikach.

24. meje.

4 woł., 14 byk., 22 kruw. a jałoja., 1058 ćelat., 28 wowc., 592 swini.

Płaćizny za

ćelata: 1. 84—89, 2. 76—82, 3. 62—72;
swinje: (přez 300 pt.) 61—62, 2. (240—300) 61—62, 3. (200—240) 59—60, 4. (160—200) 54—55.
Rancy 46—49.

SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

S. N. płaća měsačnje we wudawarni 90 zł. pj., za pósłe a pola dowěrnikow 1,80 zł. hr. Do wukraja 16 Kč. Kóžde čo. dr. z w ruk. w Serbskim Domje w Budyšinje. Telefon 2687.

Za nawěsткi, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotedać, płaći so za mały rjadk 20 słot. pj. Wobčežnje so stajace nawěsткi a tabele so wyše wobličeja. Za reklamowy z rjadk płaći so 60 słotych pj. Rabat po tarifje. z w

Čisło (Nr.) 122 — Budyšin — Sobotu, 26. meje 1928 — Bautzen — Lětnik 87

Dla swjatkowneho swjedźenja wuńdźe bliže čisło „Serbsk. Nowin“ wutoru připołdnju.

Na swjatki.

O wěrnosće ty Ducho,
Pój bydlić we nami,
Za wěrnosć wotamkń wucho,
Błud a ćmu wot nas wzmi;
Nam zohoń našu wěru,
Krći erta wutrobu,
Zo Khrysta z wietšej swěru
By kóždy poznał tu.

Błud z niewěru so šěri
Dźeń kóždy khroblišo,
Tuž bróń we wyššej měri
Nam podaj, rycerjo;
Ty dyrbiš sćerpnosć dawać
A swěrnosć we wěri,
A k pomocy nam stawać,
Zo swět nas njestróži.

Tam w pohanskim tym kraju
Twój hłós też słyšeć je,
Zo swój prah rozlamaju
A puta přibójske.
Tuž přińdu ze wšěch stronow
Do twojoh' kralestwa
A wocuća ze sonow,
Nětk chcedza Zbóžnika.

O Ducho, zhotuj wšudźom
Dźeń swjatkow na zemi,
Daj póznać wšitkim ludźom
To zboże we Khrysći,
O pomhaj k prawej wubjće,
Nam posyłń wutroby,
Zo w wjeselu a zrudźbje
Wot Khrysta swědćimy.

H. Zejleŕ.

Wólby, narodne mjeńšiny a Serbja.

S. J. Po dotalnje znatych ličbach hłosow, kotreż so při wólbach do statneho a do pruskeho sejma wotedachu, dyrbimy z tym ličić, zo narodne mjeńšiny zastupjerstwo ani w statnym, ani w pruskim sejmje njeměja.

Přiznajmy sebi zjawnje, zo smy wólbnu bitwu přehrali a z tym na zwonka sylnu poražku poćerpili. Hłosy wšěch narodnych mjeńšin su pornjo posledním wólbam njesměrnje sylnje spadle. Wosebje rozsudny bě tutón spad w Hornjej Słezyskej, wot kotrejež dóńt našeho parlamentarneho zastupjerja wotwisuje. Pólska Partija Ludowa je tam na 12 000 hłosow zhubiła a z tym też dotalny mandat w pruskim sejmje.

Što je wina toho ?

Štóž socialne a kulturne poměry pólskeho luda we Hornjej Słezyskej njeznaje, budźe snano sudźić, zo pólski lud swoju narodnosć zanjecha a so pomału ale wěsće wotnarodnjuje. Ale tomu tak, njeđźiwajo wólbnych resultatow, njeje. Samo na sebi wsak njebychmy so dźiwać směli, by-li so tak stawało. Wjacy hač dźesaćlětny terror, kotryž pólski lud na jeho domorodnej zemi přesćěhowaše, je lud jara zatrasił. Spomnimy jenož na powěsće wo femje a jeje mordarstwach, kajkež je je proces w Šćećinje wotkrył a spóznajemy strach a hrózbu, w kotrejž je wholi pólski lud dźensa hišće žiwy. Sprawnosće dla dyrbi pak so připóznać, zo při tutych wólbach terrora njebě a zo je so też pruske knježerstwo wo dosahacy škit pólskich zhromadźiznow postarało. Ale to wšo bě přepozdźe a we pomjatku luda je njedowěra do tutych knježerstwowych přikazow přesylna, tohodla wulke čriódy najskerje docyła wolić njeńdźechu. K tomu přińdźe njeslyšane wustupowanje centrumskeje strony přećiwo pólskej stronje.

Z pomocu duchownych wojowaše so — kaž hižo cyły čas po wójnje — najsylniše ze strony centruma, kotraž so katolska strona njemjenuje, nic přećiwo socialistam, kommunistam a němskonacionalnym, ale wurjadnje přećiwo katolskemu pólskemu ludej w Hornjej Słezyskej a jeho politiskej organisaciji. Z tym je centrum doeběł, zo je samo wjele tysac hłosow zhubił, dokelž je ludej dowěru do sprawnosće a prawdźe katolicisma z tym wzał. Centrumska strona njewustupi jako zakitarka katolskich abo powšitkownje křesćanskich zajimow, ale je w Hornjej Słezyskej jena z najbóle němskonacionalistiskich stronow. To je mnoho, też pólskich katolikow pohnuło, so hłosowanja wzdać a druhi dźěl je zahnało do najradikalnišich socialistiskich stronow, kaž přirost kommunistow pokaznje. Katolscy Němcy, kiž su nacionalistojo, tak a tak centrum njewola. Woni maja swojeho wosebitcho kandidata, katolskeho fararja Wolfa w Markowitzach, kotryž na prěnim městnje němskonacionalnje strony — a to z dowolnosću Wrótslawskeho arcybiskopa! — steji. Nanajwjacy by centrumska strona měła prawo na jedyn jenički mandat, město tšoch. Wěc dalše móže wona jenož wot pólskich katolikow dóstać a tohodla je też zrozumliwe, zo centrum přećidostać a tohodla je też zrozumliwe, zo centrum přećiwo Polakam z najhóršimi sredkami wojuje. Tuta strona ma bohate srědki — pjenježne a agitowanske — a tłóči na sylnje nabožny pólski lud samo w cyrkwi. Jo to nimo měry wohidne wašnje, a tohodla też wulke syły dźěłaćerskeho luda do kommunistow ćeka.

To wšak njech tuta strona zamołwja, jeli — zo to móže. Dopokazane je na kóždy pad, zo je wona naj hórši njepřećel a zo so ženje a nihdźe za narodne mjeńšiny a jich prawo njestara, ale je niči.

Pod tutymi wobstejnosćemi so wujasnja, čehodla njeje pólska ludowa strona wuspěcha ze swojeho wopornjeho a napinaceho dźěła měła. Pódła toho organisacija pólskeho luda w Hornjej Słezyskej njeje přeco hišće tak přewjedźena, kaž organisacija centrumskeje strony. Ale hohorski kapital, kotryž centrum samo ze statnych podpjerow wuživa, Polakam njeje do disposicije a tohodla też móže jenož pomału postupować a so rozwić. Dale brachuje pólskemu ludej w Hornjej Słezyskej dosahaca licha zdźělanych muži a wjednikow, štož wšak też z khudobu a hospodarskimi čežemi zwisuje. Wosebje pak pobrachuje tam na pólskich duchownych, kotreż njebychu pod wliwom centra stali. Runje to je rozsudźace, a štóž — kaž ja — ze swojeho samsneho nazhonjenja je widźał, što dobry pólski dušepastyŕ za pólski narod wozjamjenja, wć a budźe mi přihłosować, hdyž praju, zo dóńt pólskeho naroda wotwisuje wot duchownych a jich zmyslenja.

Wyše toho wšeho pak bu ze strony Polakow zwěsćene, zo su so wulke kŕiwdźenja přećiwo hłosowanskemu prawu Polakow stałe. Tute wěcy so należnje přepytuja. Wot jich resultatow budźe wotwisować, hač njebudźe so dyrbjeć protest přećiwo wólbam we Hornjej Słezyskej zapodać abo wobskŕóžba na Zwjazk Narodow wotpósłać.

Tola njeličimy z tajkimi možnosćemi přejara a njestajmy swoje nadźije na nje. Ale njezadźiwlujmy a njeprajmy też: nětko je wšo podarmo a nima zmysła, dale dźěłać. Ně, na wopak! Poražka dyrbi też nas Serbow powučić w tym, što a kak ma so dale dźěłać. Też naše hłosy njejsu so w tej ličbje pokazali, kajkež by serbski lud po swojej narodnosći mohł a dyrbjał pokazać. Njeporokujemy nikomu, zo je traś z hospodarskich přičinow druhe strony wolił. Wěmy, zo njemóžemy hospodarske njelube poměry přemjenić, kaž to też žana němska strona sama njemóže a njebudźe. Njechamy pak z přičinow politiskeje moralnosće demagogisey wustupować a slubjenja činić a njechamy to też dale. Tuž dyrbimy bohužel přeco z tym ličić, zo jenož ći naši najlěpši Serbja, kotrymž starosć wo našu kulturu nade wšěmi druhimi starosćemi a žadanjemi steji, swojej serbskej Ludowej stronje swěru wołkhowaja. Tuta starosć njeje so zmjeńšiła a tohodla rěka nětko hišće hóle: woći k njebju, rucy do dźěła! Njech też njeswědomići abo krótkorozumni ludźo a ludźičkojo snano wo hlamaži a podobnym rěča: my smy so čestnje bili, z dźěła wopršćeni wot swojich, z dźěła poteptani wot cuzych. Wužijmy čas — Polacy kaž Serbja. Danojo a druzy — k přihotowanju naslědowacych wólbow za štyri lěta tak, zo budźe wólbna bitwa za nas wuspěšna.

Bliže posedźenje sakskeho sejma.

Saffti jejm 7. junija sa swoje jawne wotradźenja zapoczinje. Na dujowym riedźe wtjeś dwěmi tejam: Napraschenje demokrata dr. Kaštnera wo njesprawnym wikowanju f teppichami, namjet sozialdemokrata Arzta pschecziwo sabosawdźenju kolojeźnych tharkow, cźitkow jeźdnych kolow a dawka na jeźdne koła, namjetsy sa wutworjenje sarjadnistwowego shromadźenstwa mjes Saksej a Duringskej, dla pschetorhnjenja samodruhosće a dla rosdźelenja nemskostatnych srědkow sa sakske namjetne strony.

Krajny wuczbny plan sa sakske ludowe schule.

W sbérzy wukasuje sa sakske rosnowcześće ministerstwo je so dawno wocakany krajny wuczbny plan za sakske ludowe schule wozjewił. Wozcebity sajim w nim postajenja wo evangelskej nabożeńskej wuczbje namakaju. Dyrbi sa wo to prozowacz, so so wuczownzam wuczby schcescijanskeje nabožiny w jich biblistim sakonjenju, w reformatorskim srozumjenju, w jich stawiznskim roswiesu a wosnamje tež sa pschitomnosć wudźelnja. Nabožeńska wuczba dyrbi f tym dźěcza sa schcescijanske žiwjenje a sa rolumne wobdźělenje pschi zyrkwinskim shromadźenskim žiwjenju hobu pschihotowacz. Sa evangelsko-luthersku nabožeńsku wuczbu matej so wob tydźeń dwě hodźinje postajacz.

Socialdemokratija před rozpućom.

Sozialdemokratija je pschi wólbach wulke dobycze sejmika, tola nětko so njemóže rosśudźicz, na kajke waschnje dyrbi tónle wuspěch na spomóżenje swojich pschihódowanjow wuwuzcz. Sśedu powołduju je so po powěsći „Welt am Abend“ konferenza pschedhódnistwa sozialdemokratiskeje strony wotmeta. W tejle konferenzy su so pjeca prawidła postajile, kotreż maja wjedniży sozialdemokratiske njedźiwajcy wulkeje ličby mandatow sa jara wobzežne. Sozialdemokratajo dyrbja je njesozialistiskimi stronami, kotreż dalako na prawizy stoja, hromadże hicź, jeli so dyrbi so knježerstwo wulkeje koalizije wutworicź. To móże ja sozialdemokratiju strašne być, dokelž móże so potom stacź, so dźel jejnych nětcźišich pschiwisowarjow k kommunistam pschendże. Kaž wuspěch kommunistiskeje strony pokazuje, je so bźjo pschi posledźnej wólbje wjele dźěłacźerjow se sozialdemokratije k kommunistiskej pschiwobrocźiło. To je f pschičinu bylo, so su so na konferenzy prawidła pschijate, kotreż wjedniwostwo sozialdemokratije wot sbliżenja wobeźe k ludowej stronje wodźerżuja. To wschо so njeda k wérje njepodobne być. Wosnamjanjace sa radikalne wuwoy, kotreż na sozialdemokratiju skutkuja, je dopiś, kotryż je „Abend“, Worwártsowy pódpny wječzerny wudawk wozjewił. W nim so praji, so so mjes nětkotrymi wjednikami kommunistiskeje strony pschikitnjenosć pokazuje, se sozialdemokratiju wo wobdźělenju kommunistow pschi pschikodnym knježerstwje jednacz. Kommunistojo heji wěź tak pschedstajenja, so so powadźi, podobnu frontu wutworicź, kajkaž je pschi wojowanju wo samoženje nětkuschich nemskich wjerchow nakhwitnje wobsłała. So so wjednizy sozialdemokratow f tejle myślicźu spschećelja, so wschak jara dwěrne. Pschećiwnik so nathoniti, so dyrbja w swjatku f kommunistami worcźisnu sapkacźicź. Jim potom runje tak rozpadnjenje hrozy, kaž pschi pschewonskim swjatowanju f njesozialistiskimi stronami. Też derje wědźa, so bychu so strachej wojerstkeje diktatury wustajili, hdy bychu kommunistojo pytali, statej swoju diktaturu pschinuzowacz. Politiski pschewrót lěta 1923 w Sakskej njeje hischcze zabyty.

Přemysłowe dohladowarstwo wo kłowanju łosgena w Radebeulu.

W posłjedźenju Drježdźańskeho wokrjesneho wubjerka je wokrjesny hejtman Buk słědowace pismo pšemysłowemu dohladowarstwu wosjewił:

Pšichodnja nadomneho pšemysłowemu dohladowarstwu z Zehmena a jeho chemikusa dr. Gandil słaj Heydenej chemiišku fabriku w Radebeulu wobhladaju słědowace puśe:

Firma je po porjadnym waschnju dowalnosć k dźełanju łosgena dostała, tola ju njeužiwaše. W tu khwilu je w njej 7000 kilogramow łhowa. Łosgen pak je wón we Hamburgu we mukich kótlach, ale we worzołowych bleschach po 40 kilogramach łhowa. S tym je strach wjele njeschi, wosebje też z tym, so wunuwaćeny personal słuch wobkedźbuje a blesche w naktupanju jich njepschepuschćitosće z khwilemi pruwuje. Pšchepuschćitosć je na wonjeniu pytnje. W tu khwilu njeje žanych wobmyslenjow pšeciwo łhowanju. Naspomnjenja, pschi Hamburgskim njeschodźenju cźinjene, kotrehoż pschiczinu hischcze njeje swěsćene, je pak na kóždy pad wunuzija.

Powrótcerske dźełco pśeciwo statej.

W prozeju pschećiwo wosjobam, kotrej su kommunistа Braunna i Moabitskeho zastupa na nałožne waschnje wunjwobodźiłe, zastupjeć nimskostatneho rěcnistwa njes druhim praji:

Nałożne wunjwobodźenje khownego wobskorjenego Braunna i pschećiwskuzanje zaiby w Moabitu je žo pschezo bóle jako fakt wjedniśiwe kommunistiśeje strony wupokazało. Listy wunsamnych kommunistow su žo namakałe, w kotrych žo to sjawnje wuprаja. Wobskorźba w prozeju pschećiwo Braunej—Sommelmannej je žo wobsebje na materiału, pola Braunna namakanym, nawarała. S tehole materiała pak je jasnje spóznaś, so je **wjedniśiwo kommunistiśeje strony hischcze w lěcze 1926 jara horśiwje na pschećiwskuzanju wobrenjeneho śpěcka dźełało.**

Wozerske, wojerśiwa podobne a techniske pschihoty su žo cźinile. Wojerśa organizacija je žo i Braunowym bohatskuzanjom do schulskeje organizacije pschetworiła. W naktupanju wjedniśiwa su žo rozkhudźili, zwilnych wojerśich spezialistow po rusinu pschikładaje a pod kontrolu w němskim Cźerwjenym wóśu pschistajeć. To njeje mózne, so nejschćiwnanje, kotrej kommunistiska strona do němskoskatnieje wobory zanoschuje, by žo tak pschedobało, kaž je žo to w Rusiwej stało. Tohodla su wobsamknuli, komu organizaciju wutworiś, kotrej ma nadawk, tych kommunistiskich wutworjeć, kotśi buchu so jako wjedniśiwa wobrenjeneho śpěcka hodźiś.

Pśi [illegible]anju tehole wobrenjeneho śpěcka ma potom pschećiwskuzanja a powšeźerstwa śłużba źinjiś. Wosebje powóźerstwo [illegible] su za ważnu měli: pschełoj su žo nadźiełi, [illegible] wobras pokazowanego rozwića wojerstwa [illegible] kamfpanu kraju dostaju, so by žo [illegible] teho [illegible] kaž bychu tomumitśo dwěsći wjedniśiwe [illegible]śeje wójny wutworjeć. Pschi tym pak dyrbjachu [illegible]ertajaś, so žo na žane waschnje wo **theoretiskich** wojerskich wobsebje njejedna, ale wo wopraw[illegible]śene pschibłoty kommunistiśeje strony. Pravi[illegible]unje kaž swjatł nowokstatneje thorbeje, su jo jara [illegible]śerne instrumenty wobhładale. Też pschećiwnu nim je žo powóźerstwo śłużba nakoźowała.

Farmera Langkoopa z jatby puśćiły.

Pschedwčerjom pschepytanje pschećiwo farmerej Langkoopej je žo skónčiło. Na to su jeho za 2000 hriwnow kawcije z jatby puśćili. Wšitcy śwědzy a wězywarjo stoje su pschi tym pschisutni. Znajźejo rozbuchadłow njejsu mógli swědźeć, hač su je z helitej maschinu wopraudźita schkoda naczinjeć mohła. Langkoopowe wudawanje, so je pjerenjene helitej maschiny njeschkodne było, njeje so mohło jako njewěrne wotpokazaś. Tohodla Langkoopa dla spytaneho morderstwa njewobtkorža. S jatby je puschećiwschi je žo Langkoop hnydom k swojej śwójbje do Lauensteina pola Hannowera podał, so by tam dale swoje dźełco jako ratař cźinił.

Protestowanske demonstracije w Kolmarje.

Po wosjewenju wunsuda w prozeju pschećiwo elsaskim autonomistam je žo schwórtk wječor w Kolmarskim Katherinstej sali protestowanska shromadźizna pschećiwo wunsudej wotměła, w kotrejž wschitcy sakitarjo wobskorjenych a zapósłanjaj Beron i Diebenhofena a Dahlit i Zaberna rěcachu. Mjes tym i sastwa puschećeni wutwinowani Schlägel, Hauß, Schweitzer a Hańża Engemannez tehorunja do shromadźizny pschińdźechu a žo wyskajo powitachu. Po skónčenej shromadźiznje, w kotrejž žo wuraśnje pśed tym warnowasche, žo k njewobhladliwosćam storbnyjez dacź, najwjazy wobdźělnikow shromadźizny pśed wobydlenje generalneho statneho rěcnika Fochota pschićeše, kotrež bě žo njes tym hižo je śyłnej patrouillu żandarmow wobhradźiło. Ludowa cźěłoda na wschelake waschnje śwoju njespokojnosć z wunsudom na sjawnosć da. Po połnozy bě žo město sasu znerwowało.

Naležnosć wotprawjenchu Jakubowskeho.

Kaž žo z Bremena powě, je tamniska kriminalna policija w naležnosći pjeca bjes winy wotprawjenchu nědhuschcheho ruskeho jatcha Jakubowskeho skónčnje cźekaseho Fritza Rogensa sajała. Fritz Rogens je z wuprajenjom ratałskeho dźělaćerja Blókera cźekło porjeżeny. Wuslědźiwschi a sajawschi Fritza Rogensa móże policija morderstwu naležnoj dale rozśwěćiś. S dotalnym wusłuchowanjom je so mjenjenje potwjerdziło, so je žo Jakubowski bjes winy wotprawił. Nětko je też wyschtki statny rěcnik Müller se Strelitz do Bremena wotjeł.

Wjazy inżenierow w Donezkim kraju sajeli.

Na podložku wuprajenjow někotrych śwědkow, so žu tež w druhich ruskich industrijach podobne wobstejnosće kaž we wuhlowych jamach w Donezkej krajinje, je ko knjeżerstwo pohnuło, też inżenierow w druhich industrijach sajeć.

Pśed rozsudnej bitwu w Chinje.

Pośledneje powěsće z Chinu praja, so žo hižo njes dźełemi połnocneho a połodnjoschego wójska wojuje, tola bischcze njeje žanych powěsćow wo pśenim wojowanju doschło.

Japanska je pěschi regiment a brigadu artillerije do Cźinczjana pósłała, so by žo chinešim wojakam pomuć do Mandżurskeje falchnuł. Druhe wójstwo wotdźělenja žu žo z Tsingtawa do Tientsina k podpjeranju sfalšic schlikancheho japanskeho žydźowskeho pschepołožśe.

Amerika pśeciwo Japanskej w Chinje.

Japanske knjeżerstwo je telegram póstanza Joshijawy w Pekingu wosjewiło, w kotrymž žo praji, so **amerikanski pósłanz w Pekingu w njeuje śwojeho knjeżerstwa pschiprawam japanskeho knjeżerstwa k schkitanju japanskich stacjanow njepschihłosuje.** Wón jada, so japanscy wojacy njebuchu amerikanskich stacjanow schkitali, byrnjež bychu jich chinescy wojacy nadpadnyli. S Pekinga so powě, so je schwórtk japanske wójstwo wotdźělenje fahrodu austrijskeho pósłanstwa wobsadźiło a tam maschinste śćelby postajiło.

Wobłehujeńśi staw w Pekingu.

Cźangtsolin je schwórtk wobłehujeńśi staw na Peking połožił. Nowe wójstwowe wotdźělenja su k Tsongze pósłałe, dokeż su bižo bliske hódźiny wocźakuje, so žo wojowanje zapoczynje. Demonstrazija a zbjerschcze su dróhach su zakazałe. Dźełaćerske organizacije su žo rozpuschćiłe.

Ruski wotpósłanz **Borodin** je k generalej **Fengjusiangej** pschischeł, so by jemu pschi wojowanju radu dował. Borodin je jemu słubił, so by njebudże z kommunistiskej agitaziju saběrał.

Ze Serbow.

Dnjownika.

Sobota, 26. rožownika.

Eduarda — Filipa Notijskeho.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1".

† 1766 bur Janeschege (Januśk) posledni Limborski Serb, kiž hišće swoju rěc, maćernu rěc rozumješe. W Limborskej běše we luchowskem wokrjesu kupa Serbow, a to Drjewjanskeho splaha zakhowała, kiž so tehdy dospołaje přenjemači. Potomnicy tatyeh Serbow tu hišće su, ale rěča dźensa delnjoněmsku rěč. Maja pak zdźěła hišće serbskeho wědomnja a su so pśi předpołednim ludulićenju w Pruskej do lisćinow nic jako Němcy ale jako Serbja zapisowali. Naš dr. Muka je jich hraj wopytał a wšitke powostanki jich rěče do krasneje knihi hromadźił, zestajnjo słownik a rěčnicu našich zašłych bratrow serbskich Drjewjanow. Mišter Krawe pak je jich narodnu pěsń: „Limborski kwas" za koncerty pśiprawił. Dr. Muka je jich narodne drasty sobu přinjeseł a we serbskim muzeju wustajił. Bóh Knjez daj, zo so nam Serbow ujeby tón samsny zrudny wosud dostał kaž Drjewjanskim Serbam! — To wotwisuje z wulkeho dźěła wot naše narodneje swěry!

1868 Jan Arnošt Smoler ma audienc pola ruskeho kježora Aleksandra II.

† 1859 J. H. Bjar, studenta z Praskowa, wot kotrehoż mamy někotre přełożene spěwy.

† 1844 Arnošt Bjedr. Erasm. Broniš, farař w Šćeńcu pola Kalawy — stawiznař.

1919 založi so přez Jana Haješa we Łazu serbske hospodarske towarstwo.

1920 přenje posedźenje komisije za wudaće **Homera** *pod wótcom Urbanom.*

* 1700 hrabja Mikławš ze Zinzendorf, załožer Ochranowskeje wosady.

Dobrocźiwy paduch.

Holčo rjane, lubowane,
Hwězda mojoh žiwjenja,
Moja žałosć, moja radosć,
Žórło mojoh' wjesela!

Holčo mile, lubosćiwe,
Krónja wšeje radosće!
Ja će prošu, njech će košu
Jenož junkróć do wole.

Holčo k čemu cźiniš k temu
Pokhmurjene wobliczo?
Dam cź rady na wšě pady
Wróćo moje paduchstwo. **J. Hajnca.**

*

Njedźela, 27. rožownika.

1. dźeń swjatkow — Swjatkownička.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1".

† 1888 Michał Sewčik, kubler w Baćonju, přikładny serbski bur, wubjerny serbski cźłowjek, nan

Marica a Hanica.

Roman.

31] (Pokrać̀owanje.)

Hanica dyrbjesche pschi tutych wopytach pódla bycź, ale kóždy raz mjesche nětsaku nuzu, a cźeła Angielina dale njemocźesche. Mér chyjesche mócź, mér! To hórke, wojerjenc, kiž běsche Marica mała, běsche, kaž še jeda, w tutych dnjach wot njeje połnjeho. Pschecze běsche hischcze zbójnu cźaš winowanki, sadowizh znjow. S wosowu, wokvejenych je jablukami a kruschwami, wobhladnuwše i trukami łayakowymi, wutkadźesche wubjerna wón żadu najšpjesnjeje druzjiny. Na dróhach łojachu fajnchahi i wulkimi cźórbakami, do kotrychž i fadźow winowe kcźe wunjpowachu. Dźesću kraja, kiž běsche žonu pschecze je gratu žohu pšćimale w domje, dwerje a hołwadarkiwje, běsche tónle cźaš zohnowanych znjow, tiž dawesche jim tčlne dołhodny, nimale nětchu śwobe, hdyž dyrbjał kóždy je wschěmi tudźimi bycź wujednany. Hdyž nětko jeje łjubjeny wo dowcźenju i Hanicu powedaśeše, rjekny wona: „Ty śy mój mér! Ja wěrju, so ty wschitko dowjesćeš! Haj, rěcź i nich, Meinhardzie. Ja njewidźu tole, wo cźo hromadźe powedanje w domje" wjacy njesłeš! Wi je to załotnje, lehnjež hicź, a žane mile słowcźko ko cźi njepopiśeše."

Won praji: „Widźiśch ći, so ty lubjeśi trjebaśch!"

„Nć, nć, ja jeje njerjekam. Ja śym šurowa, ach ty njewěsći, kajka ja śym."

Won so pohnuwny: „Ja wěm, ja wěm, so śy moje śwože, a twoje śe wobliczo mje njesamyli! Ja mójm cźi do dušne pohladowaś, a ja śebi ju teź dobrodu, tohy śym *zebi* wěriły!"

Tu on jej mchko: „Moja dušcka ći o tebi śłuschna!"

Meinhardt jenja i Hanicu pomjerjeć. Tela łaz njebě jómu Marica wjeli žanu rawaćesći, tak še wona jeho nětko śdalowaśeše, łacźenjuwši teź i wón ko swoje wosnowstwjesche, hdyž běchu druhi pódla, śtoro jako wu jeje śwotra njemeńka i śłowu pschińcź.

Dokeż Marizu še sanwyłsom sanjechawaśeše, napadże *to tola słónczne staremu baronej, a kótko do kwaśa ju* wón pschećiwschowaśeše: „Hanizu, śchto dha maśch i Marizu? Śtej ho wój śwadźiłej?"

Wona śchabowaśche i ramjenomaj: „Ale nć."

„Mi pak śo tola tak ida, jako byschtej hromadźe njerěcźałej."

„Śchto dha mam rjec?"

„Na śchtoż śo tatle powéda!

Wona wusłaji bubje: „Ach, śiwjenje je tajke kożane, tajke ——"

To jeho njerjasnje a wón so nahle rozsmjeł, kaž njebě žo njedźele dotho rozsmjił, hdyž jemu wiśkachu njebjesa polne hwězdźicźkow: „Śchto tola take hłupotse rěcźiśch? Njedótkaj ho mojeho Źiwjenja! Śiwjenje je satkinkotane njeznaprawjenje, a tajsa hłupa bohja kaj ty — śchto dha je je cźi wuśdało? Snaśech ći ty śiwjenje? Ani pschedbeźnica nimaśch! Mér! Mér! Pśerśejdźetosć! Bójśel je, so tuha śwotra je na mojeho najlépschego pschećela wuda. Najradźeju budźech śebi ja jeho sam wjal, ódy by jemu tohy rozśćela starohy njebjoh, a hdyž dźe je wón bohužel muć —. Abo śwadź njemóźech jeho cźinić? Ty pokhtahaj, porom śmjejech je mam cźiniś! Nimaśch-li jeho rada?"

Wona prokladowa na ujeho i zylej nědhuschchej wólśchitej rospalitosću śwojeje mackerje, kiž běchu śeła jemu pod kożum, tlaroscźami a tukom podujte.

„Tuj rěcź, njechaśch-li je cźerpjeć?"

„Ja mam jeho jara rada."

„To chjeh śebi teź wopraweć, njeby-li tomu tak było. Ale nětko je mi wupraj, kaho maśch pśeco rjec Marizy?"

Wona drohoscźe krótko a mózno a njeswarjeńa je wobkjećej, pohibowaśche i porjanu tu a tam a i połzami we cźerjopaj.

Nadobo pśiskóče jemu, dokeż wobmehey njedośta, muzjeschke — wón wuskutkoscźe ju je śwojimaj wocźomaj a cźinjeśche tesne wobliczo: „Ah tak! Ja śmjaju źórźicch!

Ja śmjaju waš, — jena tśe kaj druha! Ja wschak chyu cźi rjec: „Hindrichcka je nłódscha tebje a dje wothal, a nětko teź nłódscha śwotra pschedy tebje wotkhada! Po starosće ma bicź, a pschi tom njechaśe tola žonje žana starscha bycź, hač druha! Ja waš śmjaju! Ja wschak waš śmjaju!

Hanica cźinjeśche wuśmjechowaze wobliczo, jako by dyzała rjec: Haj, haj, papa, ty nak śmjaśech! A wona wotśtaji śtareho kricźo pschi jeho lépschim śmaczu źórźicch dźesće — —.

XI

Marizja bźsche je wjeśej rozśudnosću proźyła, so by kwaś prawje śćiła był, a ja pschicźinu źarowanje njejewała. Nasta mału bóź, ale dokeż Meinhardt jeje **nedźeje** na śaśtupowasche, wośta pschi tom: Zarać Niederwieser bydźesche jeju źwérowaćej, potom śhromadźi je śwójoh a śtitdanju w Gśttanje. Jenoź małe ludźi bu i tonne pschepyrochcenych. Kruh śtatnych, na tajkele waschnje wo śwaknu hoścźenu śjedawnoh, njebé i tum runje jujeźeleem. Njedźiwaju teho njerwoscźe że wośho won do Lauy. Źurkeh bé dohmo do prédka wośhadźena, haj wonka śtośchu tudźo, so bychu śmajmjenjśa ejah pschikhadźeć widźeli, tiž tola jenoź i njebé wośom wobtoścźe.

Śtara do śwojeje wuśeje śtareje wojerskeje źukuje śćéhnjenu jewi śo boron Durazji, dźonuh pod ruku. Marizja krocźeśche tu i tam, hlenu źthilikroth pod hustwom njerwoscźnjkum śawodźelkom. Lecźjene wobliczja że nakhilachu, i lawkoh wulkéćne, so buchu njerwoźtu jenoź prawje derje widźeli.

Hrabja Meinhardt Aich i Nawipur w śwojej uniformje jednych krajnych tjéżew, dokeż bźsche jako Tirolak nékdy w Innsbrucku śłużił, wjedźesche źukuju, śtoro runje tak wulku, je śchérymi wlośanmi a cźernej drasje. Hakle powakhu że dopowéda, so je to hnudowizna hrabinka Aich. Juž nacźahowachu hudże śchiju, ale wona hižo nimo.

(Pokrać̀owanje je̊chuje.)

tšeśi wuńcy zasłużonych serbskich wótčincow, kiž je
ńeśni nastork k natwarjenju Bućonskeje cyrkwje dał
za nju bohaty pjenjeżny dar woprował. Jemu je
Jolf Černy, kiž je w jeho domje přebywał, we swo-
jim powědańcku „Zwony“ rjany pomnik stajił. We
jom wo nim pisa: „Jeho wysoka postawa běše trochu
k předka ...ma, šija z małej hłowu běše do předka
nahibjena, ...wóčko pak swědčeše wo jeho wó-
m rozu... jeho čilosći, wobličo běše wotmuhane.
k wjedże ...ně na wjerch wěže, kaž daloko běše
bawarjene ...e skoro hotowa, wućahowachu jenoż
nadobje ...tine wohruče, kiž mějachu ju do-
pohrjebnišć. ...lěchmoj horje přišłoj, we wysokosći,
we wólnej ...tirje, zazdychowachu mój přewodźer
z pjera dołoj ...ojez tym jeho wóčko po krasnej krajiny
wótkaše, kiž běše pod namaj rozłoženа kaž pisana
serbska kharta. — Tuž započa mój wjednik: „Naša
hońca je krasna, lubjeńe. — Mamy tu krasnu krajinu,
ale za mnje budże dźesać króć rjeńša, hdyž budże na-
še cyrkwička dotwarjena“.

Wšo prěnja zbromadźizna dolnjołužiskeho wotrjada
Maćicy Serbskeje.

1837 Jurij Arnošt Wanak, farař we Wósborku.
1888 Michał Sewčik.

Swjaty Ducho, přińdź tež nětko,
Přińdź k nam dele z njebjesow,
Přińdź a zahoř wšudźom wšitko,
Swěć do našich wutrobow,
Tak zo wšitcy Khrystusa
Spóznaja za Zbóžnika.
Posyli tych, kiž dźeja swěru
Z wjeselom tón wuzki puć,
Rozswěć, wobtwjerdź Jim jich wěru,
Nichdaj so ji mna bok hnuć,
Hač su Jnam dóšli tam
Horje k rjanym njebjesam.

Pětr Mlónk.

Přisłowo: Rój, kiž we meji roji, za polny wóz syc stoji.

*

Póndźelu, 28. rózownika.

2. dźeń swjatkow — Swjatk. póndźela.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1“.

† 1869 Mikławš Wojnař w Cwikawje na puću do swojeje domizny, hdźež chcyše wumrěć a pohrjebany być. Běše jenoż z khudym Sewcom, ale měješe dušu, ... duchownym žadneše. Njebu jemu spožčene, ... postupić, štož běše sebi stajnje přał, ale bě-
... so do klóstrskich zakonjach žiwy. Tuźa
... — třicyći lět stary — w Budyšinje sam
... spis w němskej rěči jako dospołny sa-
... autodidekt). Po założenju towarstwa Cy-
... hoda pisaše jenoż hišće serbscy a to mjez
... rozne spisy, we kotrychž swoju Marijansku
... wujnutrnišo wupraji. W lěće 1867 wuda
... ńsku katolsku protyku, kotruž tež zwjetša
... Běše khorowaty a pytaše skónčnje pomoc
... swjatych bratrow w Prazy. Na dompuća
... hory muž běše tudy na zemi — ale před
... śom słaba do wulkich. Bohudźak mějach-
... ćakich. Ako je dźensa to hinak? —
... so hrodowa kapałka we Husecy přez bi-
skopa Wahla.
† 1868 Mikławš Wojnař.
W Jannowje wołpali so knježi dwór, dokelž běše so Warrej połć zapalił.
† 1877 arcibiskop Kochlna we Wojerowcach, přećel Handrija Zejlerja.

Nałětni dźiw.

Skóre na zahrodźe zafiali,
So w zemi za-mja trawička,
Kóż zahwizda do wucha w holi,
So zazelenji brózyčka.

A słónco zemi buhu hrěje,
Na wišeń wěsu hwězdźički,
Jabłoni čerwjeń z ličkow kěje
Wot hornej jeho lubički.

Da liśa spěwy zyba tkajo
A skowrončk z wysin wyskota.
Do duše lubosć zbožo sajo
A zbóžnosć z wočow błyskota.

Ćišinski.

*

We wiedrje. Wčera wjacora so 7 hodź. barometer 744, hygrometer —1, thermometer we dnju +15. Dźensa rano we 8 hodź. barometer 743, hygrometer —3, thermometer we nozy —1,9. Wukładow we chmje, mało so pohibuje wětřo. — S dźiwnje wutrobu wita tale kěrcha-dźiwa dźěćatko, z kotrymž Bóh jasny knjes naše łazne huta marja. Sto wě, hdy mu dźěćatko boja ha, so jim dźěćatčk wotdź do Božeje hwězdy njechaju. Njepušćejmy jon nadźiju rjanu, ja Bóh je rjanym dźěćatkam pósćele sam wobrjeznuwše hlósnje. Tak podźěwaj wuitaš wjednjan a njedźěwaj. Rišina nad wjednami stonani hotuje so, k połnuju so wotthatčej. S khorošćich kupow přibližuje so wulkina. Wjedrańcje mětaj, so přihotujće, wot wjecora k ranja so wupyšćeće wajo. towarjerjenje. Schłódnje so hłuje na rjane pokazuje. Rańch wjedrowanstwo ma sa wjedrowanje tuhšeń ješćerowace wětřo ja mózne: Njedźeń wětřo-wanstwo a rjenje. Póndźelu nicojedra a wětr, wutoru wětr, srjedu njewjedre, schłódnje a pjatk kritik dnej, hosoln sobotu njewjedre, schłódnje a dźěćatčk. — Julije, prěni dźeń swjatkowanjeńcu a dźěćatčkowanje

Wowsnu słomu

předawa po wagonach

Pawoł Bennewitz
w Budyšinje
Telefon 2016

Dobry kón

jako 1- abo dwojopřežny
je na předań
w Radeji 7 pola Delń. Wujezda

Pytam živnosć

12—15 kórcow wulku
Poskićenja pod **E 13**

Rjane

twarsk. mjetno

blizko železnicy w Njeswačidle
je na předań
Bliže je zhonić **w Njeswacidle**
W Braun

Zadanjamy nalutowańske pjenjezy
z 5—8½ procentami
po wučinjenju

Šekowe konto z 4 % bjez dalšich wudawkow
Dawamy kredity, wobstaramy hypotheki a hódnostne papjery kaž wše druhe bankowske dźela

Přijimamy a wupłaćujemy tež pola filialkow we Wojerecach a w Khoćebuzu a agenturow w Kulowje, Wjerbnje, Łazu, Rakecach, Nowem Měsće, Wulkich Zdźarach, Khrósćicach, Barće, Delnim Wujezdźe

Serbska Ludowa Banka w Budyšinje

Sylny wóz

za kruwu je na předań
w Radworju čo. 66.

Živnosć je khorosće dla k wotnajeću w Nowej Wsy pola Njeswačidł čo. 5
Bliže je zhonić
w Nowej Wsy čo 5.

Sylna wysokosćelna podsobna

kruwa

je na předań
we Wulkich Zdźarach čo. 17
(Wojerowski wokrjes)

Nowe přestalliwe

mohniščo

(Vossherd)
běle emaljowane z pjecakom je tunjo na předań.
Bliže zhonić w „Serb. Now."

Wulki sylny čehniwy nos dobry strażnik je na předań
w Sernjanach čo 24.

Do Budyšina přišedši zetkujemy so stajnje

w Lehmannec kofejowni

na Serbskej hasy čo. 8 — telefon 3118

ff konditorske twory / najlěpše napoje
kofejowe pjećwa / jědźny lód
štomowe tykancy / šokoladu

Wosebitosć: Torty

z kóždym lubym napismom k wšěm składnosćam so hodźacy dar

Najkedźbliwišo zawalamy dla rozesłanja

We přećelnych **rumnosćach kofejownje** wšědnje popołdnju a wječor **koncert**

Jasenčanska młodźina

wuhotuje
swjatki póndźelu

mejski swjedźeń

popołdnju w 4 hodź. čah po wsy
wječor wot 7 hodź. **zjawne reje**
Wšitkich přeprošuje
młodźina z Jasenc.

Dźělowa zaradźernja w Budyšinje

posrědkuje njestronscy a darmo **dźěłanske mocy** kóždeho powołanja a

pyta:

murjerjow (cyle nuznje)
formarjow
direktoriu za šaty
holcy do domu, kiž móža warić a maja dobre wuswědčenje
spěšne pinčnicy
(tež na wsy)
spušć. młode kuchařki
do hotelow a kantiny
domjace holcy, tež tajke kiž dyrbja sobu posłužować
} za hosćency
nježenjen. rólnych pohončow
dźěłaćerjow, kiž móža syć
młodych dźěłaćerjow za dźěło
w hródźach a na polach
služowne holcy
do hródźe a na polo
dejerjow a dejerskich wučobnikow
} za ratarstwo

poručuje:

knihiwjednikow
a kontoristow
korrespondentow
stenotypistow
předawarjow
zastojnikow do bjurowa
zastupjerjow a pućowacych
twarskich zamkarjow
mašinskich zamkarjow
ze wšěch powołanjow
zamkarjow za koła
sukarjow
wšel. mašinskich dźěłaćerjow
elektromonteurow
mechanikarjow
tapećěrarjow
twarskich a meblowych blidarjow
wojnarjow
rěznikow
pjekarjow
šewcow
čšlow
šklenćarjow
fotografow
hudźbnikow
dźiwadłohrajerjow
šofěrow
} mužow, žony a holcy ze wšěch powołanjow

poručuje:

pohončow
tepjerjow a mašinistow
njewuwuč. dźěłaćerjow we wulkej ličbje
šwalče
šwalče za šaty
wušiwarki
plotowarki
dźiwadłohrajerki
sotru za čšne dźěći
soflesu
dźěłaćerki
pinčnikow
wupomh. pinčnikow
a pinčnicy
wupomh. kucharjow
a kuchařki
jstwinske holcy
holcy do bufeta
domownikow
} za hosćency
zastojnikow
ratarske dźěłaćerske swójby
ženjenych wyšších dejerjow
a nježenjen. dejerjow
swobodnych dejerjow
wšel. njewuwučene dźěłaćerske mocy
} za ratarstwo

Na Hrodowskej hasy 10
Telefon 2861 a 2868

Mejumjetanje w Malešecach

1. dźeń swjatkow 1928

ze serbskimi narodnymi rejemi we narodnych drastach. Wulke třelenje a kehelekulenje wo myta. Wot 12—13 hodź. **hudźba na wjesnem namještnje.** Započatk swjedźenja w 14 hodź. Wot 16 hodź. pola Zendźic a Lipičec **reje.** Pola Zendźic tehorunja 2. swjaty dźeń. Při njepřihodnym wjedrje so swjedźeń 2. dźeń wotměje. — K temu wutrobnje přeprošuja hosćencarjej Zenda a Lipič a Sěrbske towarstwo w Malešecach.

Hosćenc w Pěskecach

2. swjaty dźeń wot pop. 3 hodź.

pyšny bal!

Janske kupjele w Smječkecach

Swjatki póndźelu w 4 hodźinach

parkowy koncert

Wuwjedźeny wot Kamjenskeho orchestra

REJE

jenož za wopytowarjow koncerta

Hosćenc w Šunowje

2. swjaty dźeń

kehelekulenje wo myto wječor reje

Přećelnje přeprošujetej
J. Wowčerk a mandź.

Kedźbu!

Trjebane koła	wot **15** hr.
nowe koła	wot **65** hr.

šijace mašiny, nowe a trjebane, **gramofony**, platy hižo wot 50 pj., **wollj, vaselinu, tuk**

Kolesarnja a wuporjedźernja

P. Horbank w Khrósćicach

Młoda sućelna

kruwa

je na předań
w Drěwcach čo. 3 pola Łaza

2 sylnaj wok. 7 lět staraj

čmolišakaj

danski a oldenburgski, kotrajž staj piwo rozwožowałoj, ale plestr wjacy njeznjesetaj staj na předań
w Drježdźanach-N.
Lössnitzstrasse 3
Telefon 50 287

Jałojca

je na předań
w Kisliey čo. 31

Młodu wysokosćelnu

kruwu

ma na předań
Nowak w Kisliey
pola Klukša.

Młoda sućelna čehniwa

kruwa

je na předań
w Celchowje čo. 18

Nowa centrifuga
(za 1 abo 2 kruwi)
tunjo na předań
w Khelnje čo. 9

Gardiny

přikrywy dźěćace šaty
W. Köhler w Budyšinje
na Hłownem torhošću 9.

Wše šulske knihi
dostanjeće
w Serbskej knihalni w Budyšinje

Fotografowy Meister
atelier w Budyšinje na Nezorsh. dr. 15
kóžda niedźela wotewrjene

Zhotowjenje portrétow, wobrazow do pućowańsk. pasow, wobrazow za industrilju, kwasnych a njewješćinskich wobrazow, tež na wsach. Tel. čo. 2438.

Spušćomna, pilna, přistojna

kuchinska holca

so k 1. junijej pyta. Wysoka mzda.
Hotel Gude w Budyšinje

Poskićam:

ćelace mjaso .	punt **1.20—1.30** hr.
swinjace mjaso .	punt **85—1.10** hr.
znjerzłe mjaso . . .	punt **0.80** hr.
howjaze mjaso . .	punt **80—1.10** hr.
mjasowu jušku	**10** pj.
hejdušnu a jatrowu kołbasu .	**10** pj.
ćople kołbaski	**10—20** pj.
wšelaku kołbasu . .	**0.80—1.60** hr.

Ernst Polter w Budyšinje

rězniški mištr, na Šulerskej hasy čo. 1 (Schülerstr. 1)

Dźěłanske kholowy . .	po	4.00—7.00 hr.
módre bluzy	„	4.00 „
ležace khornarje		0.75 „
rjane samowjazaki		1.50—2.00 „
prima pótne nohajcy		0.80 „
porućenje prima pisane nohajcy . . .		0.90 „

Pawoł Bjenadaw Kukowje

Kulturwehr

njech sebi kóždy w „Serb. knihalni" w Budyšinje skaza. Wukhadźa měsačnje a płaći štwórćlětnje 2,50 hr.

Sylny wóz

za kruwu je na předań
w Radworju čo. 66.

Živnosć je khorosće dla k wotnajeću w Nowej Wsy pola Njeswačidł čo. 5
Bliže je zhonić
w Nowej Wsy čo 5.

Sylna wysokosćelna podsobna

kruwa

je na předań
we Wulkich Zdźarach čo. 17
(Wojerowski wokrjes)

Nowe přestalliwe

mohniščo

(Vossherd)
běle emaljowane z pjecakom je tunjo na předań.
Bliže zhonić w „Serb. Now."

Wulki sylny čehniwy nos dobry strażnik je na předań
w Sernjanach čo 24.

Natursk hojeŕka H. Freund

Magnetopatka, radźićelka za homöopathiju, biochemiju, Iris-wuspyty

na Jägerskej drózy 5

3 mjeńšiny wot dwórnišća

Rěčne hodźiny: štwórtk, pjatk a sobotu.

Přesadźowanje drjewa

Wutoru 5. junija 1928 wot dopołdnja ½10 hodź. w hosćencu w Nowej Wsy n. Sprewju:

20 rm	khójn. palnych šćěpow	
40 „	brězow. palnych klumpachow	
200 „	khójnow. „ „	
20 „	„ „	cakow
40 „	„ „	hałozowych kuluchow
200 „	„ „	wužitk. šćěpow 2 m dołhich
300 „	„ „	klumpach. wurězane

Wudrjewnišća wotdźěl 100—105.

Jara dobre wotwoženje.

Hajniski hamt w Dolpicach
Klukšanski póst — Telefon: Hućina 28

Wuporjedźenja awtow

kóždeje družiny spěšnje, tunjo, wuwjeduje hišće

Carl Gast w Budyšinje na Drjewowych wikach 27

Hač do 3. junija

žane rěčne hodźiny!

Masěr Šołta

L. přiloha k číslu 122

SERBSKE NOWINY

Sobotu, 26. meje 1928

Puch swjatkow wěje přez kraje...

Swjedźeń selenych swjatkow smy sašo dožakali. Nadmi cząs jón nam wobradźi, rjany seleny, kčejožjazy naletni cząs. Stwórba Boża strowi naš w swojej najrjeńšej swojeje zyleho léta. Po dołhim zymskim cząsu wobnowa naš cząsliški naletni potwětr. Wšelkake stworjenja, cźlowjeki, zwěrjata a ptački raduja so nad nětkonjej krašnosći, kotraž bu j nowym dychom naletnim studzena. Wšelke žiwjenje knježi w polu, holi, haju. Kšudze stwornjenskich wjeseli so swojeho žiwjenja. A w tutym rjanym cząsu žiwczi kschescźanstwo zwjetki, swjedźeń swjatego Ducha. Sswjatkowny swjedźeń dopomina naš na wulke zjwjatego Ducha. Sswjaty Duch pschińdźe na pěrtim swjatkownym swjedźeniu j mócnym schumjenjom i njebješ na jemju dele a ztutkuje wot toho cząsa, nětko nimale 2000 lět dołho na wutrobach cźlowjekow, teš hischze w naschim cząsu.

Hdyž je swjaty Duch se swojim zunim duchom do wutroby cźlowjeka sapadnył, tam nastanje nowe žiwjenje, kotre šibaju so kšpsche pschedewsaca. Nowy duch wobnowi cźlowjesku wutrobu, wobnowi zyleho cźlowjeka, so so zahori za wyschsche ideale. Sswjaty Duch je duch měra, duch pschecźelstwa, duch wěry a dobrych poczinkow, duch zwěry w powukanju. w mandźelstwje, w žiwójbje.

Sswjaty Duch njepschińdźe na pěrtim swjatkownym swjedźenju jenoź k jenemu ludu, wón da swoje mócne swědectwo wo Boby pschipowědacz j jasykami zatumpjerowym wšelkich ludow, kiž běchu w tutych dnjach w Jerusalemje pohromadźeni. Runie kaž tehdy pschińdźe wón teš hischcze na naschi dźeń k wschitkim ludam, kotrejž šebi jeho zadaju. Wón da naschemu zerbitelnemu ludej wón pschińdźe.

Chce teš Sserbam pschinjesć swoje zohnowanje. Chce wam wložiez do wutrobow zwěru k swojemu Bohu a swojemu ludu. Chce dacz w naš mocnosć dobre poczinki, ludosć k bliščenemu a k narodej. Na swjatkownym swjedźenju chcemy so dacz napjelnicź z duchom j wyšoka, kiž naš zmannych sčinj k dobrym skutkam, so mózemy we jeho mocy wobstacz w žiwjenju jako prawi kschescźenjo a stawy jeneho ludu.

Hdyž w tutym smyslu swjatki swjeczimy, budźa wonej naš zohnowany swjedźeń. Nječh je nam wschitkim swjatkowne zohnowanje spožčene!

Na swjatkowny wopyt.

(Wobraz je wzyn.)

„K swakej w Małych Nětkožezach póndźemy druhi swjaty dźeń. Stót njech tón ras Kalczyk Hana pijnje." To bě hižom nětkore tydźenje dołho hesło. Wšo j cźahom pohotowane, mčnjesche Gustla. Ach-hdyž teš to, te 20 kilometrow mózemy bježcź, napschecźiwi bychu cźły zyły cźlowjek za tutej „rejsu". A Arnoscht dasche hólzej prawo, so by jomu tróchu mjerjał: „Haj, mój hólcze, poběhnjemy. A hdyž mam j nami wjazy hobn njemóże, kulimy ju do pschérowa a wottajimy ju ležo."

Ale, mój jejdrko, nětko je zhle wjeselo psched por dnjemi do błóta padnyło, dokelž sej wot schtwórtk wjeczora muž a žona na so rěkej. A hólzowe pohrdnutšwo nicžo njepomhajsche, „by tak rjenje było, a njeśmědźesche byczź." Tuž kuhženy žwjate dny schikwanje doma wotstacz, j wokom hladacz a j pažomaj kolesła wjercźicź. A schtó je wina na zyłej wěcy? Knjeni mandźelska je žama wina, dokelž Arnoscht je wopraudźe dobra duscha, stara kožo. Wona swojej hłupej žarliwosću je psche nicžo a sa nicžo zyliczki rjany „plan" a swjedźeńske myślicźki rosbita. — Nó, Arnoschi je na tym wina. Byrnjež šuśodźinka stara lubosć je sajschłych lět była a byrnjež w běhu dweju lět pjatnarcze rafow wodowa była, tehodła njetrjebe Arnoscht tak salubowany na tutu hłupu kapku pohladacz. A to tołke skradźu. Tajke nješchto njedyrbjało žomu njerjacz, hdyž knjes mandźelski je wočko na šuśodźinku složił. A nětko schtwórtk wjeczor! Zyliczki cząs běźche prez a pschińdźe runje j dwora, hdyž Gustla łuschi j pucźa domoj honjesche. Pola šuśodźinki. A njedyrbjała žona wowrótnicź? Njech jeno šo hnydom zyły sczehnje k rjanej šuśodźinzy! We Božim mjenje! A j tajšim muzikom dyrbjała hischcze wulzu k pschecźelšiwej na wopyt jěcź? To dyrbjała tola „tintu" picź. Njech šam jědze a zwoju lubu hobu wosmje. „Nano, macź njepojědźe hobu", łorji hólcźej prěni zwjatny dźeń, „a pomyjł šej nano, ja teź hobu njejmému." „Nó derje, dha wostanjemy wschitsy doma", łorzi nan nješchto do swojeje brody, „a tyknjemy nohi rjenje pod blido a wjcźelmy šo wutrjoźinju na maczerne hrosne zwjedźeńske njeswocžo."

P. Krječmař:

Swjatkowańcka.

Hwězda pyta hwězdźičku,
Słónčko žiwjenja morjo.
Pruha hrěje wutrobu,
Kolsa myšičku — horjo.

Duša pyta duščičku
Stwórba, lubosće bajka,
Zawysk, zbožo, kwětnina
Z wyskom zwonow so hrajka.

Hwězda pyta hwězdźičku,
Koši, šepta, majka.
Pruha hrěje wutrobu,
Wodźi do swjatkow hajka!

„Nč, runje pojědźemy" pschińdźe wona rosnjenjrjeno j durjemi nuts, „jo bych pschecźelstwje powědacz mohła, kat šo ty sadźerjišch. Dši tola, mój hólcze, ke Kalczkej Hanje, a praj ji, so by jutrje rano pschišcha, dokelž chcemy j prěnim cząhom w schesćich wotjěcź." — „Nč, praj jenoź ji", měšcha šo Arnoscht do jeje rěcźe, „hdyž je tu wakolo šedmich, dha je tu cząsa dosć. S cząhom njepojědźemy, ale j dešłowanym wojom j kruwomaj". „Mojedła stup šo ty na Hoiwu," rošeri šo macź, „ja a hólcźej pojědźemy rano w schesćich j cząhom." — „A ja garantuju, so ty j cząhom njepojědźeschi, moja cźecźikata Gustla, ty stara drapata schesćetka!" plenczi šo muž.

Nicžo na swjecze radšcho njecźini, so by šo se zwojej lubej žónku najprjedy wurěcźował a cząhal. Khłoftacz šo ma, cźehodła je tak žarliwa na stare dny. A tak staji, pjedy hacź lehnycź dźe, cząhnik pol hodźiny nasad. Cźakaj ty mój cźecźiško, ty jutrje rano hižom poldźe na cząh pschińdźeschi.

Krašny drubi zwjaty dźeń. Boża stwórba kupa šo w błyschcźu rauschebo błónza. Macź a zyn sczeżiez hižom zhotowanej pšched durjemi a stej njecźerpkliwoj, so hischcze nan tak dołho „mjerwje". Sčłyscha cząh hwižacz a wotjěcź. Khóts dracź a zaplagane! Schto nětko?

„Wěšch muzo, mohła cze plagacź, kaj kojanu falu a cźe wo šeźenu wrjeknycź!" — „Nó, schtoha, je tola halle na pol schesćicźi na cząhniku!" — „Wohladane, ty stara kadona, cząh je runje wotjěł. — „Wopraudźe", hlada Arnoscht na cząhnik, „pola nije hižo je w schesćicźi. Dha je tola naschi hepotak psches nóz wo pol hodźiny šo kakondźił." Storczi jón sašo prawje a mózetaj jemu do swědomja rěcźecź a woma jeho bludneho mjenowacź: wón dže won a pschihotuje desłowany mas a krutwiczy. Pokoji pschikrywy schkwanje na wós a tyknje na prawu prědrau klónizu mały brčkowy kečzk a njemóże so ztoro smčchom dzerzecź dla tuteje kellije, kotruž k wocźomaj hraje. Dže nuts do drastowcho khamora, staji šo zilindr, tyknje ze běłej rukajzy a sašupi tajki do jstwy. „Tak — nětko pójtaj a pojědźemy." — „Nč, Arnoschto," wraji šamo Kalczkez Hana, „tebi drje šo jene kolesło we hlowje wopaki njerczi. Tebi drje šo moły kašal" — „Nó, derje", markěruje naschi kuntkabale. „Hólcze, dši a snoschi pschikrywy prez a staj wós do boka. Tuž pobčhnjemy. A hdyž to pola waš knježich njepónduže, lehnu šo zpjelcźi dšeń do loża a mózeze mi wschitsy na khribjet salcźcź. Wy mózeze mojedła kuntwory kojicź hicź abo zahy psches rěcźki kadjecź." Donjeze rukajzy a zilindr sašły do jstwicźki. Scże tajkeho muža widźeli, cźescźeni cźitarjo? Ale wón wč, cźehodła wschu tak cźini. Cźim wjetsche budźe potom wjeselo. Jenoź hischcze malu khwilku scźekmotcze.

Hlejcze, hlejcze — schtó nabodo s dobrym wosom do dworo pschijědźe! Sswjedźicź Herman je schumelomaj. „Macźi. Herman powjese naš do Małych Nětkožez, to je prajił", pschińdźe hólcźej wjetsche nuts. Gustla je zyła spłóschena. „Sso ty wós skakał, muzo?" — „Sso wč, so sym jón skakał. Schtwórtk wjeczor, je-li nicžo pschecźiwne tomu nimasch. Mózemy kaj tola teź ras jěsću wopschecź. Chzych cźi małe wjesele scźinicź." — „Cźehodła njecźiny to hnydom rjekł a cźehodła sy najprjedy s cząhom a s deskowanym wojom tajku kellijn brał, hej? Cźehodła sy nje tołke k norje měł?" — „Dokelž dwanjde nairadšcho i khěźi wujecź, hdyž wot šuśodźinki pschińdźech, dokelž sy wczera a sawczerawschim hubu scźahała, ty žarliwa khodota. Khłoftacz so mčjesche."

Dźesacź mjenschinow a kuczja ridrowaśche se wšy wen. Hólcźej je šo prědku k pohonczej šydnuł a bu šo najradšcho s wjeselokcźa putnył, na wschem, schtó k hižom widźał a šlyschał a budše hischcze widzecź. Nutska hodźitaj Arnoscht a Gustla. Wjele wschał sej runje njepraitaj, byrnjež šo wscho sašy směrowało a sej dobrej huloj a byrnjež šo Gustli kamjeń wot nutrobu wałił, so je šo dla šuśodźinki takle njerjała. Jenoź nadze wjaw žarliwa byeź. Hacź by jeho i lubosći ja schiju hrabka? Nč dwe hižcze khwilu rauzenu hrać, kaž šo to žonje pschišlušicha.

Na to waschnje, so wjele še hobu njepowčdacźeli, dźetaj jimaj mnyłe bóle na šmdźaze swjatkowne hona. Ach, je to rjenje! Ow, kraśna meja. Riane swjatse dny! Boża stwórba stejt w njewisesćźinej pyschc. Mózetaj teź wschelni knježe po kčźejazej pschirodze karkowacź. Kaj wjekne knježstwo, kaž hrabinka, kaj njewisesćźinj por. „Sso ni šaju dobra, Gustla?" — „Sso wč, ty stary, „kunda." To je tola wo wjele rjeńšho bacź i cźahom." — Hacź bychmy še starymaj krutwomaj jěli a nan w běłych rukajzach dyrbjał naštajnje Schtrymm a Schalu sa wotcźchći torhacź; duda hólcźej na łóstlik.

Swjatkowny wał.

Naicha mała Marka bě nješchto we žiwjatkach słyschała. Pschińdźe jeneho dnja ke mni a so mje wopraścha, cźehodła ma so i žiwjatkam nadjecź. Wona tak prawje do tutcho

Waršawski list.

Waršawa, w meji 1928.

Luba Serbska Nowina!

Sym ći tak dobry — nětk hakle to tak prawje zabuwam, hdyž sedźu sam a wosamoćeny w cuzym měste! A lubuju će žałostnje Twojeje swěrnosće dla. Wšitke moje přećelki na mnje pozabywaju, Ty wostawaš mi swěrna, Ty luba, droha! Kóždy třeći, štwórty dźeń mi dawaš znamjo žiwjenja a mi popowědaš wo rjanej dominzje: zhonju wot Tebje, zo su we Wochozach husy kradnyli, zdźěłuješ mi, kak je było na serbskim swjedźenju w Kulowje a Bukeecach.

A ja? Skoro so hańbuju, zo Ći ani jenički raz njepisach! A swědomje mje hrjeba, wěš mi, droha! hdyž přećelkam njepišu, wone sej to zasłužuja. Ty nic, přetož sy swěrna a to bywa dzens něšto žadneho.

Mam Ći trochu popowědać wo tej Waršawje, haj? Radłubje! Předewšém dyrbju Ći zdźělić, zo tu zcyła njewupadnje „kaž pola Polakow", to rěka, tak mjenowana „połniše wirčaft" eksistuje jenoź we němskich šćuwacych nowinach, kotrymž tutón wotklepany wuraz tak trěbny je, kaž žlokarjej paleńc. Nawopak, knježi tu runjewon mjerzacy porjadk a z pólskim pólcajom žane smčchi njejsu. Wón ma wusy kaž kral Jan Sobiecki, a kaž škrahole kedźbuje, zo by kóždy měšćan tak po dróży a přezpučach khodźił, kaž so słuša. Z porjadkom so tež wuznamjenja tramwaj. We Němskej dyrbiš zastaniśco pytać kaž hejkotu jehličku. Pólacy to słonje. Polacy to přihódnišo maju. Tam zastaniśco wuznamjenja wysoki stolp a na nim wulka, čerwjena kula kaž holandski tvarožk. Tuta kula so ći w nocy swěći kaž polny měsačk, hdyž skhadža a namakaš zastaniśco, byrnjež bě w „Baru Okolimskim" wjac hač 25 „wódkow" do so lał. — Tramwaj wjac hač 25 „wódkow" do so lał. — Tramwaj na pasažerow jenoź zady zesrěbuje a pręcku wubluwa, to w Němskej tež nimaš, tam kóždy nastupuje a wustupuje, hdźežkuli so jomu chce, za to tež dłeje traje, hdyž haš so wóz zasy wotsali. A Němcy tola hewak mudrosć tak na předań maja!

Po wulicach so scyła zabłudźić njemóżeš! Před kóždym domom nimaš jenoź jara jasnje čisło domu, ale tež mjeno wulicy a čisło městnego wokrjesa. We nocy so čisła swěća hač do dnja běłeho. Tak daloko hišće ani w Němskej njejsu, hačrunjež Němcy hewak mudrosć z lapawu lapaju.

Jara čistotni su Waršawjenjo. Druhdy to bywa mjerzace! Mjenujcy, přikhadźeš z dwórniśća abo checš na dwórniśco, hnydom so na tebje wali črjóda z wšelakimi šćětkami a lapami wobrónjenych škórnicešarjow. Za rukaw će čahaju, puć ći zastupuju, njemóża widzeć, zo maš mazanej črijej, skoro na kolenomaj će prošа, zo by jim tola dowolił, tebi črijej wucešać. Jedyn druheho podsadźi a dobyčeš juskajo ze swojim woporom, z tobu mjenujcy, sej zaléze do někajkeho kućika (kaž pawk z muchu), zo by tam twojej črijej šudrowal. Tu w Pólskej škórnječesarj hlada slawneho powołanja, mjez tym zo bu w Němskej zastorčeny do městnosće, kiž človjek drje nuzne potrjebuje, tola zjawnje rad wo njej njerčeli. Wačokowi teš su tu jara čućiwi. Jim wutroba krwawi, hdyž dyrbja přihladać, zo so sam dračuješ z čežkim kófrom. Skónčnje to hižo dłeje wutrać njemóża, wudrěja Ći kófr z pjasćow a z triumfom z nim wućeknu k bližšemu „samokhódej" a jeli jim njedaš dźesać złotych (kaž sebi najprjedy žadaju myslo zo sy milijonar), to so skónčnje też spokojeja z jednym złotym.

Z awtom tu tunjo jězdźiš. Kilometer płaći tu jenoź połsta krošow, to je wokoło 24 pjenjezkow. To też je awto tu hižo nimale ludowe wozydło. To ći hižo studenći do šule z awtom jězdźa, hdyž na tramwaj čakać njechadźa ako hdyž je hrozne wjedro. Pola šofera njetrjebaš „wikować" — wón ma taksu.

Hinak to bywa pola drožkarjow! Ja Ći radźu, jeli sy na hubu khromy, to radšo z drožku njejdź. Drožkar će wobsudźi, zo so Ći zecnje, ale za to wón njekaf Će wobsudźi, zo so Ći zecnje, ale za to wón njekaf Će wobsudźi, zo so Ći zecnje, ale za to wón njemóże ale ty, šohodła sy tak hłupy a njeswariš. Tući drožkarjo maju jara archaistiski napohlad. Wusy maju hišće wjetše dyžli połcajowje, čisło maju na šerokim khribjeće, tak zo ducy jo stajnje maš před wočomaj.

Hary maš dosć na wulicach. Najbóle k tomu přinoša nowinowi. Su to mali pacholjo wot 10—14 lět. Su kaž drapa, njemóžeš so jich wobarać. Po khódnikach šuskaju, w tramwajach šerja, wšudże su a kříča a reja, zo Ći we wušomaj šumi: „Kurjer čerwo-o-o-ony!" „Přeglond wječorny!" Pokoj maš jenoź, hdyž sej skónčnje nowinu kupiš a ju stajnje w rucy dźeržiš. Kaž widźiš, Waršawska młodźina njeće'rpi ludźi, kiž nowin njećitaju.

Na Waršawskich wulicach móżeš wšitko kupić. Nic jenoź nowiny, časopisy a cigaretki a papjeru — ně, kwětki so tam předawaju, módre, zelene a čerwjene česaki, hrački a kharty. Kharakteristisce su ći wuliční knihikupcy. Z wčkojtej sepju knihow we rukomaj suwaju so wobhladniwi po khódnikach abo wotpočeja na wukładnych woknach. Móżeš pola nich wšo měć, filosofisku knihu, njerjad a klasiske wěcy. A wšitko 20 procentow tuńšo dyž ili we klamach. Njedawno sym nadešoł pachoła, kiž na wulicy wonjacu wodu předawaše a holiče, kiž w kletcy sykorku na předań měješe....

Haj, wodnjo holiča kwětki a sykorki předawaju a wjecor — lubosć. We Waršawje předawanje lubosće mjenujcy njeje tak kruće zorganisowane kaž w Němskej, hdyž so z tutej wěcu jenoź we wěstych hasach a kněžach wikuje. Polacy hišće tak daloko z „kulturu" njejsu a tohodła tu knježi prajimy „swobodne wikowanje". Crjódy krydowanych, rjenje molowanych rjanolinkow wječor po „Maršałkowskej" a po „Nowym Swěće" na hońtwu khodźa. „Idź Pan ze mnon!" To je ruby bok wulkomesta, ale to mas wšudźe, hdźež je „kultura" docpiła wjerška!

Po polnocy so wulicy pomałku wuprózdnjeja. Jenoź kołbasarjo na rózkach łakajo nócnym łažakam „parowki" předawaju.

Moja luba nowina, dzens sym Ći trochu popowědał wo žiwjenju Waršawskich wulicow. Trochu hinak drje tu bywa, hač tam we Twojim Budyšinje, njewěrno? —

Přichodnje Ći zasy pišu! Budź Božemje!

Jara wutrobnje Će postrowi
Twój swěrny Měrčin!

ročneho zwjedženja njewěri. K wodam pschińdże rumpodich ſ Božodžescom a pschinjeſe rjany schtom a muohe dary. K jutram pschičzampa jutrowny jaſaz a wobdari małych ſ jeſkami. Schto pak maja zwjatki ſa ſebje? Kědiba zwjatkowneho muža abo ſajaza? Ale je-li by to schto nudze było, by wona hižom wo nim nješchto zhyschała.

S taſtimi a podobnymi praſchenjemi pschinjeſe mjo do wuſkoſcow. To pak ſo nanam a maczerjam huſto ſtawa, dokelž dżeci chodża to a tamne wědżeć, ſo ſtarſchi ſkoro druhdy njewědźa, schto maju na to wotmolwicz. Praſach ji, ſo ſej ludźo k zwjatkam mezki ſtajeja a ſpytach jich ſo ſ hodownym ſchlonom ſpodobnicz. „Witżaja na tych tež papjerany a druhe błódke wězy? Dyrbjach ji to wurečzeć. „Schtoha dha na nich wiſa?"

Kak mohł ji to wujaſnicz, ſo ma zwjatkownych meſkach jenoż jich łopjena wiſaja a ſo ſo tute młodnoſelene kopjeſchka wo wjele rjeńſche hacz naiſkěſche popjerjanu ſ Połcznizy. So ſu zwjatki zwjedżeni zwjateho Ducha a tón taſte změtne ſnanjenja a dary njeczekpi. K wodam pokaſa ſo bóiſſe w cżelnej ſchtatkuſczi, k jutram pschekraſni ſo cżelne bóle do bóiſſeho a zwjatki ſapa duch zwjaty a nima nješchto podobne kaž tamnaj rócznaj cżaſaj.

Marka cżaha ſ ramjenjomaj. Potaikim ſe zwjatkam nicżo njeſe.

Woteńdże. Sa nekotre hodźiny ſaſny. „Wěm nětko, Bóh wě, hdże je to ſkowo nahrabła. Odtej ji rospomeſchtó k zwjatkam pschińdże," praſeſche hordże a potajnje. dach, ſo zwjatkowny wot nječo ſobu njepſchinjeſe, ménjeſche ſazpěwajo: „Ach tak, — dokelž je taſki wołk!"

Sſobotu rano pschińdża ſ błyſchczatym wobličzom a ſawoła: „Nano, nano — zwjatkowny wot je tu połny! Pódła pola ſuſoda. A je nješchto pschinjeſł! Wěſch, schto? Woprawdźite małe, běłe, kraſne cżelatko! Ssym ſo ſuſoda wopraſchała: „Ja wot to kruwje pschinjeſł?" To je ſo ſmjał a praji: „Nó, jedyn wot wſchat to runje njeběł? Mysłu pak ſej, ſo je to ta zwjatkowny wot to był!"

Khłóſtanske namjety w Lipſcanskim jasnowidzerſkim procesu.

Na ſchrwórtem duju Lipſcjanſkeho jaſnowidzerſkeho procesa thilesche ſo pschestżychowanje ſwědkow ke końcej. Najprjedy naſpomni pschedżeda dr. Mühle pschedkhłóſtanja wobſkorżeneho Kellera. Nimo khłóſtanjow dla taicziſtwa a wadułſchtwa je Keller dwójcy dla jebanſtwa a niekhmanſtwa pothłóſtny. Pola jeneho khłóſtanja jedna ſo wo „jaſnowidzerſtwo". Hižo w lecże 1920 je ſo Keller ſ jaſnowidzerſtwom ſabérał, je na tym wobſtał, ſo może padułſchtwa wujaſnicz, we woprawdżitoſci pak je znje wopaczne pucze pokaſował. To pak jemu njeje ſadżewało, ſrjebi jaſnowidzerſtwo ſaplaczicz dacz. Khłóſtanja je ſaplacził, pschetoż wědżeſche, ſo je jemu nowe dźiſławoſci to ſtrócz ſajo wunieſe. Wobſtorjeny Köhler je ſpójnał, ſo je jemu Keller jenoż nješchto nabarbił. Nětkole je jemu jażne, ſo je Keller chżeju ſam ſapalił.

Keller woſtanje pichi tym, ſo je njewinowaty. Wón je chżył w ſeptembru 1927 ſjednoczeńſtwo „Indiſta magija" ſałoſicz. Wón je měł poczahi ſ wěſtym Indiczanom a je ſrjebi ſ nim dopiſował.

Wichedżeda dr. Mühle: „Kak rěka tutón Indiczan a hdże bydli?"

Keller: „Ja tute indiſte mjena njemóżu ženje wurjecz a ſym je też poſabył. Ssym ſ tutym mużom wopjet liſtował".

Dr. Mühle: „Je dha Indiczan Waſchu Delujowuriſchniku němczinu rozumił, chżi ja tola lódy rozſumiu?"

Keller: „Indiczan je tola němſki ſtaczan". (Wulke ſmjecze).

„Hdyż Indiczan njej doma dha puczuje po Němſku".

Keller wſchero ſaſo pichi tym woſtanje, ſo ſrebi do wohnja ſ Köhlererami a Kedallikami dla wohnja dopiſował njeje. Na to pschedpołoži ſo jemu hromada liſtow, ſ kotrychż pak to jaſnje wukhadża.

Stołny rěčnik namjetowaſche, wobeju Köhlerez a Kodallidla ſpytaneho jebańſtwa k ſchieſcz mjeſaczam jaſtwa a wobſkorżeneho Kellera dla pschemyſlaneho ſapaleſtwa a ſpytaneho ſawěſczeńſkeho jebańſtwa k tſjom lětam khłóſtańcja k wotrjekniczu cżeſtnych prawow na tſi lěta ſaſudźicz.

Cżežki krwawy njeſkutk w Freitalu.

Każ je znate, je ſo ſaſudżeny pjatk psched tydżenjom popołdnju w 4 hodźinach w měſtowym dźelu Freitalu-Schweinsdorfje throble miſdowe rubjeżniſtwo ſkutkito. Pola architektu a twarſkeho miſchtra Gotthelfa Wohlraba dżełazy murjerſki wucżobnik Brauer dyrbjeſche ſa dżeſacz murjerjow w dutkach ſawalenu miſdu we wyſokoſczi 520 hriwnow na twarſke měſtno pschinjeſcz, kiż na Wartenburgſkej dróży leži. Po puczu doſeſahnu Brauera młodſchi kołojeſdny a ſadżerża jeho. Wucżobnikej njeſnaty kołojeſdny ſo jeho praſcheſche, hacż ma wucżobnik też miſdu ſa murjerja Patzigа a Punſcha ſobu. Bjes wobmyſlenja pſchepoda wucżobnik kołojeſdnemu miſdowe dutki, ſo by je tutón pſchehladał. S wulkej ſpěſchnoſczu ſkoczi pohlednjſchi někto na ſwoje koleſo a cżekny ſ rubjeńſtwom, kiż bě jemu na tak łohke waſchnje do rukow padło. Kriminalny wotdżeł w Freitalu pschidże hórzy na prawy ſkład. Podhladny bě 5. ſeptembra 1904 we Drježdżanach rodżeny, w Förbergersdorfje pola Thańdta hydlazy murjeř Pawoł Patzig, kiż je pola twarſkeho miſchtra Wohlraba dżełał.

Frelenje pri preſečenanju rudjelnika.

Architekt Wohlrab [illegible] **Polizajſki ſaſtojnik na-**
ſtżelen [illegible] **ſi ſo ſaſtrelił.**

Schtwórt[illegible] po ½6 hodź. ſawoła ſo mordarſtwa [illegible] ſamoteho **hamta w Freitalu**, dokelž bě ſo na jeneho ſaſtojnika tżelało. Po tym hacż bě mordarſkiwowa kommitżija pschitkwatała, ſwjeczi ſo ſcżehowze:

Dżełacżerja Pawoła Patzига, kiż je ſo 9. meje 1904 w Drježdżanach narodżił a w Förbergersdorfje hydli, běchu winowali, ſo je pola twarſkeho miſchtra Wohlraba w Freitalu rubjeżniſtwo miſdowych dutkow ſkutkił. Patzig pschińdże ſchtwórtk krótko po 5 hodź. do biirowa twarſkeho miſchtra Wohlraba, ſo by ſo nad tajkim tukanjom wobcżeżował. Dokelž pak ſtebi krucze myſlachu, ſo je Patzig ſ rubjeżnikom, ſawołachu kriminalne wołdżelenje w Freitalu. Sa krótki cżaſ pschińdże też policajſki hłowny ſtražmiſchtr Schreiter do Wohlraboweho biirowa. Jako tutón ſaſtupi,

wuſkeli Patzig trójzy na njeho a ſrani jeho ſtraſchnje
do brjucha, wutrobnja a do ruki. Potom ſkeli Patzig
do 19lětneho wucżobnika Brauera ſ Freitala a do po-
ſtera Scholty ſ Gitterſeja. Na to Patzig cżekny. Pſchi-
padnje pschithadżazy twarſki miſchtr Wohlrab ſydny
ſo na motorſke koło, ſo by jeho pſchejeżdżał. S blilkeje fabrikſkeje leżownoſcze pschińdże jemu tamniſchi ikładownik Lohſa na pomoc. Jako Wohlrab a Lohſa wokoło jeneho twarjenjoweho rożka bjeżachtaj, ſtżelesche Patzig ſe ſkowa, kiż bě ſ deſkami ſabity, na wobeju a

trjechi twarſkeho miſchtra Wohlraba tak cżeſto do wu-
trobnja a brjucha, ſo ſo tutón po ſedmacze krocżelach
ſwjeſe a na puczu do khorownje wudycha.

Duchapichitomny Lohſa pſchejeżdżaſche pak Patzига ſa deſku dale, a Patzig do njeho tżelaſche, pſchetżeli pak jenoż deſku, bjes teho ſo by Lohju ſranił. Potom cżekaſche dale. Pſchikhwatani Freitalſcy policajſcy ſaſtojnizy pſcheſcżehachu Patzига dale a doſcżahnychu jeho na Lutherowem pohrjebniſchczu w Freitalu.

Patzig ſkowa ſo ſady hromady njerjada a tżelesche na
ſaſtojnikow,

bjes toho, ſo by jich trżchił. Policajſcy ſaſtojnizy wěſto też tżelachu, a jako po khwili ſa nim hladachu, leżeſche

Patzig ſ cżeſtej rany na ſkowje

ſady hromady. Hacż je ſo Patzig ſam tżelił abo hacż je jeho policajſki ſaſtojnik trżchił, njeje hiſchcże ſwěſczene. Cżežko ſranjeneho a bjeswědomneho Patzига ſdźihnychu a potom jeho ſawobalichu. Tajkeho dowjeſechu jeho do Freitalſkeje khorownje. Pola njeho namakachu hiſchcże 12 patronow, dopokas, kak derje je wón ſ muniziju ſaſtarany był a kak derje na wſcho pſchihotowany.

Straſchny podawk a wołoſche tżelenje na pohrjebniſchczu je wulke roshorjenje ſbudżiło.

Sluczeř wumrěł. — Położenje ranjenych.

Mordař Patzig je pjatk rano ¼7 hodź. w Freitalſkej khorownji wumrěł, bjes toho, ſo by ſo jemu wědomje ſaſo wrócżiło. Na Schreiteru pſchewjedżena operazija je ſo porodźiła, ale jeho ſtrowoſcz dawa k wobmyſlenju. Wucżobnikej Brauerej ſo lepje dże, tohorunja poſerej Scholcże.

pschi żiwjenju. To je bjes dwóla jara ſadny pad.

P. Krječmař:

Wo tebje!

Stó tyſi mój ſpar a rubi mi měr?
Sto roni mi paćeř wo tajnotny ſměr?
Ja njewěm!
W nocy, w ſonu, ſym zaplakał,
Hórku krjepjel z khelucha powoptał:
Łužicu moju — Serbja — pokhwachu,
Tebi, bratře, nětk plačo wuroniu:
Ja wěm!

Drježdżanska wuſtajeńca „Techniſke měſto".

Pódła wumělſtwa je technika polo mjezynarodneho prócowanja, w joju ſłużbje pſrestanu wšo cłowječe rozdźelo a rozdwojenja, w nimaj knježi jenoż talent, w nimaj waži ſo jenoż ſkutk, a tuž ſu lětſa we wulkej żurli wuſtajeńſkeho palaſta, wuraznje we wulkotnje w běłoj, módroj a złotej barbje ponowjenej a cyle pretwarjenej ze złotymi a ſlébornymi pismikami heſło zeſtajeli: Wopraweno muża wěrne wjeſelo je ſkutk.

Runje w naſich dnjach ſwjeći technika ze ſwojej njeſmérnje, ſwět wopinacej, dobyćeńſkej mocu triumfy, wona je wědomoſć wobknježaca cyłu ſtwórbu a wſudżom ſpěchuje ju cłowjek a wona ſłuži cyłemu cłowjeſtwu a wone zaſo z wobdźiwanjom wita kóżdy nowy wupłód.

Tak zmeje lětuſa Drježdżanſka wuſtajeńca ſwětoweho wuznama a cyły rjad mjezynarodnych kongreſow zmeje w běhu lěća, za čas wuſtajeńcy w Drježdżanach ſwoje ſkhadżowanki. A kaž ſu Drježdżany, naše rjano a ſławne hłowne měſto, wot lětſtotkow ſem wabiłe a hoſpodowałe hoſći ze wšěch kuċikow naſheje zemje, tak budże to też lětſa „Techniſke měſto" dokonjeć a zawěſće budże wone we wujednanju ludow po ſurowej ſwětowej wójnjo nowe puće měra, dorozumjenja a wujednanja ſobu pſihotować a twarić pomhać.

Tuta nadobna myſl knjeżeſe we wšěch narěčach při wotewrjenju a při ſwjedżeńſkej hoſćinje z erta tukrajnych a wukrajnych zaſtupnjerjow. Predmjet „technika" hodźi ſo za tutu ideju lórje haj ſto druhe. Tola też w zaſudżenych ſóſć lětnych rozładach ſu ſo Drježdżańſcy prócowali mosty twarić mjez ludami, kotreż je wójnſke plomjo roztorhało. Barlin ma lětſa ſwoje „Leżiwjenje", Köln wulkotne ſwětowe nowinarſtwo „Preſſa", Mnichow „Dom a technika", Brno „Cżeſke hoſpodarſtwo ze ſerbſkim kuċikom, ale žana z tutych wuſtajeńcow nima tak jimacu myſl za nowocżaſneho cłowjeka w dobje techniki kaž „Techniſke měſto" w Drježdżanach. Wona chce při ſkładnoſci 100lětneho jubileja Techniſkeje wyſſeje ſule wulkotny poſtup techniki w żiwjenju jenotliweho cłowjeka a w nowocżaſnym měſće pokazać. W ſrjedźiſću ſteji tu cłowjek, kotryż ſo čaſto kaž ſlepy w kuzle techniki hiba, dokelž njedowidźi zakonje techniſkeho poſtupa, kotryż tola wšěndże haj njepřeſtawajcy w dźele a při wodyċhnjenju wužiwa. Najlépje móże ſo to pokazać w měſće, hdżež wjele ludźi bromadże bydli. Kajke dżiwy runje tu technika wukonja, zo by milijony ludu wšěndże zaſtarała ze ſwětłom milinowym a płunowym, z cżopłotu, z wodu, z mlokom, ze wšej druhej hrózbnej mocu wohenja, wody a cłowjeſkeje złóſce, zo by ſpěchowała wšón móżny wobkhad (żeleznicu, póſt, telefon, telegraf, radio atd.) — to wšo widźimy z hobrſkeho materiala tak jednorje a jaſnje předſtajene, zo kóżdy też jednory cłowjek wšo dopóznaje a dorozumi a powuċeny a ſpokojeny woteńdże. Tuta wuſtajeńca njeje kaž předkhadżace předmjetna ſkła za wěcywutojnych, ale chce być za cyle wobydleńſtwo duchowny pohib a dokładne dopóznaċe cyłeho nowocżaſneho żiwjenja. A to je ſo cyłemu zarjadniſtwu w polnej měrje poradźiło a tuž móża Drježdżany horde być na tutu lětušu ſwoju wuſtajeńcu „Techniſke měſto".

Wyſoko přez tři ſta nahladnych firmow techniſkeje induſtrije ſu we wuſtajeńcy ſwoje wupłody zeſtajałe a dźele ſwojich maſinow dawaja dźełać, zo wšo wrjeſkoce, frunči, ſwórči a ſumi — a ſame dżiwy před naſimaj wočomaj ſo ſtawaja, kotříž přikhadżamy přeni raz do hiſće njewidźaneho tutoho ſwěta nowocżaſneje techniki.

Nadrobniſo podam bórzy krótki přehlad jenotliwych dźełow we ſwojich woſebje zajimawych předmjetach. P. D.

Cyrkwinske powěſće.

S Budyſchina.

Sſwjatkownicżku 27. meje 1928.

W Pětrowſkej zyrkwi ma rano ½8 hodź. ſarař Bem předowanje (zyrkw. hudźba: Byrgle (Pach) „Pschindź ſwjaty Ducho"; khór „Sſwjate žórło wicżnej" Bożnjicze moteta wot Schichta); **pschija** ſu 12 hodź. ma ſuperintendent Fröhlich předowanje.

W Marijnej-Marczinej zyrkwi rano we 8 hodź. ma ſarař Berg ſpowědź a ſwj. wotkaſanje; dop. w 9 hodź ſuperintendent Fröhlich předowanje. (Zyrkw. hudźba „Cżehń nuts do ſwojeho hrodu", ſchtyri- hacż wósomk moteta wot Gulbinſa).

W Tuchońſkej zyrkwi rano ½7 hodź. ma ſarař Ber liturgiſki ſwjatkownu nutrnoſcz.

Druhi dżeń ſwjatkow. 28. meje 1928:

W Pětrowſkej zyrkwi rano ½8 hodź. ma ſarař Schne der předowanje. (Zyrkw. hudźba: „Pschińdź, hnadny rožo wokrjeſ mje", buchowny khrſuſch ſa ſopran a byrgle wo Jana Wolfganga Franka, ſpěwa knježna Margareta Klip pelez); pschipołdnju w 12 hodź. ma ſarař Groſze předowanje.

W Marijnej a Marczinej zyrkwi dop. w 9 hodź. ma ſarař Groſze předowanje. (Zyrkw. hudźba kaž w Pětrowſkej zyrkwi.)

Na wobłmaj ſwjatnyma dnjoma zběrka ſa powſchitkowny ſond krajneje zyrkwje.

We ſwjatkownym tydżenju wupadnu: Wutorniſch modleńſka hodźina ſa njedżelnicze w Pětrowſkej zyrkwi biblijſka hodźina wutoru w evang. towařſchowni, bibliſt wjeczor ſrjedu w Tuchońſkej zyrkwi a biblijſka hodźin pjatk wjeczor w ev. towařſchowni.

Schtwórtk wjeczor we 8 hodź. ma ſarař Paul w evang młodźinowni na Hrodowſkej haży 6 ſhromadźiſnu „Mo dreho ſchija".

Pjatk 1. junija, popołdnju w 4 hodź. ſeidże ſo w Societet Guſtav-Adolfſke žónſke towařſtwo.

Tydżeńſku ſłużbu ma we wobłmaj zyrkwjomaj 1. ſwjaty dżeń ſuperintendent Fröhlich; 2. ſwjaty dżeń ſara Paul.

S Małeſcheż.

1. a 2. dżeń ſwjatkow rano we 8 hodź. ſerbſke a dop. ½10 hodź. němſke kemſchenje. Zběrka ſa powſchitkowny zyrkwinſki ſond.

Druhi dżeń ſwjatkow dop. w 11 hodź. dźěćiſemſche nje.

S Rakeż.

Sſwjatkownicżku je rano we 8 hodź. ſerbſka ſpowědź a ſwj. wotkaſanje, dop. w 9 hodź. ſerbſke a ½10 hodź. němſke kemſchenje, pop. w 2 hodź. ſerbſki nješchpor.

Druhi dżeń ſwjatkow je dop. w 9 hodź. ſerbſke ½10 hodź. němſke kemſchenje.

Tſeċi dżeń ſwjatkow je dop. w 9 hodź. ſerbſke kem ſchenje, ¼11 hodź. ſerbſke a w 11 hodź. kemſchenje dźěćeċi.

Wulcí do Błótow.

(Zapołdżene).

Wot żiwerneho ſerbſkeho pſcheċela doſtachmy ſcżehowaju dopiſ:

Njedżelu 6. meje podachmy ſo my Sserbjo towařſtwom ſtupiny „Hrodźiſcża" na wulcí do Błótow. Rano w 4 hodź. ſeſkaſchtaj ſo naſchej autobuſaj w Barcze. Běchmy na 62 wobdżělnikow. Radoſcz a wjeſele běſche na ſobu wobliczu ſpójnacz. Wuſtajo podachmy ſo na pucz, pſche tož wjedro běſche kraſne. Jedżechmy pſches Muſkow Khoċzebuſ do Bórkowow. Do Khoċzebuſa dojedżechmy ho žom ¾7 hodź. Tam woczakowaſche naš naſch wjedni knjes Kuba ſ Khoċzebuſa. Wopuſchcżichmy autobuſ a wobhladachmy ſobi rjane měſto. Njeſadżerżachmy pak ſo dołho, ſa krótki cżaſk wjeſechmy ſo dale. Puczi [illegible]

naš pisches Wjerbno do Bórkowow. We Wjerbnje wočakowachu naš knjes Bajzi, kiž běšche nam cyłkmy wobkrat. Wjachmy jeho rjadu do Bórkowow. Tam dyžkuhmy jich najprjedy zurkej wobkładaczej. Pisched zurkoju pikaše pospěwnjše khóry i zwjese wokolinu, to běšche jara rjenje. Nad dyžkuhmy pak žebi też mutskach wobkładaczej. Knjes Bajzi wuprajcha jo tehodla kježa fararja wo dowolnjosć, wón nam to rad dowoli. Sa nami pschińdże knjes farar a powita naš w delnjoserbskej rěcži. Na to porečeja skótka w němskej rěcži a modlejcho jo. Wuspěchuchmy prěnju schuzu kčelnicha „Haj, wimi ty ruzy štož jwoseho stadła dbeš. Je serbšći nawuknył a předuje wa a dźak budź jemu też na tutym městnje. Posdźischonich wot jeneho tamnischeho, Serba, to dże pruska

Hospodarski rozhlad.

Sobotu 26. meje 1928:

Wčerawše kurzy w Barlinje.

1 Dolar	4,172	100 pólsk. złotych	46,95
100 čěskoslowakskich krónow	20,367	100 čěskosl. krónow	12,367
100 swajc. frankow	80,395	100 franc. frankow	16,42

Barsinska mjesa wosta wčera skrućena, efektowe kursy poskakowachu. Njeje krute běchu też wiki i dołżnymi a pjenjezowymi sćeżinami.

Produktowe wiki běchu, kaž pšched kwjatymi dnjemi khódź njeje, wčera jara mčene. Rožka wschak bě wo 10 fenigjeschow tunischa, pšenica wo 5 pj. drožscha. Hewak běchu pschi dotalnych płaćišćach sawesta. Zentnar płaćeše

w Barlinje

pšenicy 13,15—13,30 hr., rožki 14,15 hr. hač 14,25 hr., ječmjenja 12,60—14,50 hriwnow, wowsa 13,20—13,50 hr.

w Sforscejcu:

pšenicy 13—13,80 hr., rožki 14—14,80 hr. ječmjenja 13—15 hr., wowsa 12—13,20 hriwnow, bórzy 2,70 hr.

w Drježdźanach (sakšcenu pódnjebju)

pšenicy 13,25—13,50 hr. (13,15 hr. hač 13,40 hr.),

rožki 14,35—14,80 hr. (14,35—14,60 hr.)

ječmjenja nałtšcheho 14,75—15,50 hriwnow (14,75—15,50 hr.),

ječmjenja nasymšcheho 11,75—13,50 hriwnow (11,75—13,50 hr.),

wowsa 13,25—13,50 hr. (13,25—13,50 hriwnow),

w termijnowym wikowanju

za meje: pšenicy 13,90—13,93½ hr. a rožki 14,72½—14,70 hr., wowsa 13,47½ hač 13,45 hriwnow,

za julij: pšenicy 14,35 hr., rožki hr. 13,75—13,77½.

za september: pšenicy 13,35 hr., rožki 12,70—12,75 hr.

Wšitkowjesny skutk wčera pjatk w Barlinje.

Za nje běchu pschihnali 953 mlodych dójkow, krućelcy, krowow a jałojow, 6 prosnikow a 667 cjelatkow, 3 wowy.

Lubje dójći a krućelne krowy płaćachu 280—550 hr.
krućelne jałojny 250—460 hr.
... prosnicy, skót k wuchanju a ... 44—47 hr.
... za zentnar po zentnarju
... rjany rjany skót dosahowaše hischcze wyschische płaćišćny.
... běchu mjerne.
... mast a skótne wiki we Kujowje sa tjerčzi dźeń ... dnow.

Pschihladujcej pytaju

... nowanjow, wuhlow ślepych w Rakezach.
... Merkerjow Teich we Sčežicach.
... Schäfer, Wobst w Budyschinie.
... mérowy mlyn w Mužakowje.
... Munsky w Budyschinje, Hórska haša 5.
... Schlatterow, Asiß we Wojerezach, Opitzowa haša 5.
... Wotrezka, Gerich w Nieswarowach.

Na pschedań.

... Wos dźěłazy w Budyschinje, Mnišchska haša 7 delka.
„ Zezolowity, Poinik w Hójnizy.
„ ślusarski w Budyschinje, a Mlanškej dr. 24 delka na Lwo.
„ dźěłazy w Budyschinje, Fabrikska haša 28, na na prawo.
... wyschokotwučzelna, Kepler na Bartikej Dalokej pola Mikowa.
„ wyschokotwučzelna w Rarczu 28, w Blačezach 39.
... Kamaschke bildo. 3 mtr. dołhe, kroma we Wojerezach, na ... Dwórnischčejowej haši 24.
... Motor motorike w Budestezach čo. 68.
... Bjelke tischne, 7000, Land w Niščej, Mužakowska dr. čo. 5 a 7.
... Kamuzňjak. Lubech we Wulkich Sčjarach.
... Schelke hlinjane, Müller w Malej Nydei.
... Wrota drjewjane, 2,55 m. wyšoke a 2,90 m. schěroke w Budyschinje na Lubijstej dróhy 17.
... Jeja k nałožowanju, Neckendorf w Niščej, Budyšća dr. čisło 24.
„ k nałožowanju, knježi dwór w Delnjej Kinze.

Drjewowa aukcija

w knježenzu w Dubrowi wutora 29. meje 1928 dop. w 9 hodź.: 80 mtr. palenych kulachow a 50 hromadow wałcjny. Drjewo leži w šakowach 13—20—21.

Sesdnišzy na pschepadźowanje

wutoru 29. meje 1928

w Kamjenzu w kasarnach, komorny dom majchnjatych tśi... bow: wałaj klinych klammow, wał symtšich, 3400 zigarow, draśny kamor, kopśrowańska praša, wobras, fejerna toileta, nóžnej kamorežlaj, slejazy cjasnik a cjatkowe bildo, wuhotowanje Lhanje, pisańske bildo, wschelake pschedjena a wolma,
we Swinatni pop. w 3 hodź. płatk, powrećzaje lowrije, šuflaty wós, 80 mtr. połnych kolijow.

Sjrjedu 30. meje 1928

we Wojerezach w kolcženzu „K złotemu lawej" dop. w 11 hodź.: meble, klawir, pisańske stroj, 3 kamańske kamory, tśi šchelkastej kamory, 2 kamańskej kamorežlaj, 2 kamańskej kamorežlaj, 2 kamańskej kamorežlaj

truzy su to činili, samo tajcy, kotřiž so hewak „nordžerjo wěrnosćo“ mjenuja. Na tajkich politiskich mudračkow nětko mnozy Serbja słuchaja a njewěđża, kak so za nós wodźić dawaju. Za centrum wotedate hłosy njejsu jemu ani jenemu mandatej dopomhałe, je jich 6 zhubił„ Też w druhich stronach njejsu ničo docpěłe. Tak su **bejz nich** dobyłe a přěhrałe. Wo tutych hłosach nichtó ničo njewě. Su so w morju hłosow zhubiłe a so jenož mjełčo sobu liča. Wo hłosach za Serbsku ludowu stronu wotedatych, so po cyłym swěće rěči. Smy dopokazali, zo tu hšiće smy a chcemy dale wobstać. Tych swět česći, kotřiž zmužiše za swój narod wustupuja z cedulku w ruce. We swojej politiskej njemócnosći dadźa so wbozy Serbja hišće hłupišim narěčeć a zawjesć. A tuči hišće so potom Serbja mjenuja! We wšěch krajach, hdźež su narodne mjeńšiny (na. př. w Estonskej, hdźež je po najnowšim ličenju jenož 20 000 Němcow), wustupuja tute za **swoju stronu,** njedźiwajo na to, hač něšto docpěja. **Woni wo zhubjenje němskich hłosow njebledža,** kaž to naši katolikojo činja, kotrymž su wšelacy Serbja **na** lěp zaležli. Němcy so hłupym Serbam za khribjetom wusmeja. Ničo khmanišе sej tuči njezasłuža. Centrum nima žaneho zajima za naše narodne pozběhnjenje. Dźěła runje tak napřećiwo narodnym mjeńšinam. Jenož w času wólbow wupósćele swojich **serbskich agentow** (tajkich ma w kłóštrje, Milóćicach, Swinańi atd.), zo bychu pomhali hłosy lójić. Snadź budu Serbja w přichodźe mudriši.

Jurij Słodeńk.

Towaršwowski powěstnik.

Bukecy. „Radosć“ a „Serbske towarstwo“ wulećitej sebi njedźelu 3. junija (młode swjatki) do **Sakskeje Šwicy.** Jězba tam a sem a z łódźu płaći 4,30 hr. Wotjědźemy rano w 5 hodź. wot Pomorc a wróćimy so z poslednim ćahom. Kóždy wobdźělnik njech so hač do štwórtka 31. meje pola předsydow „Radosće“ a „Serbskeho tow“ zamołwi. **Wobej předsydstwje.**

Kedžbu. Wšitkich kk. redaktorow wšitkich našich serbskich nowin a časopisow a to redaktorow „Serbskich Nowin“, „Kat. Pósła“, ;.Mis. Pósła“, „Pomhaj Bóha“, „Serbskeho Casnika“, ;.Serbsk. Hospodarja“, „Serbskeho Studenta“, „Sokołskich Listow“, „Raja“, „Skowronćka“ a ;:Łužicy“ na **srjedu po swjatkach, 30.** meje popołdnju w 5 hodź. do Serbskeho Doma w Budyšinje k zhromadnemu posedźenju a wuradźowanju z tym přeprošuje

Dr. Arnošt Muka, red. Č. M. S.

Župa „Michał Hórnik“ zarjaduje ferialnu koloniju do Pólskeje. Zamołwić maja so dźěći bórzy pola knjeza wučerja Pjetaša w Khróšćicach.

Hłowny redaktor a zamołwity za politiku: Marko Smolef w Budyšinje. — Za lokalny dźěl a feuilleton: A. Dučman w Budyšinje. — Za hospodarski dźěl: Arnošt Bart w Brěžncy — Za nawěstki: G. Janak w Budyšinje. —

Železniski jězdny plan. — Plaćacy wot 15. meje 1928

S Kohlfurta do Wojerez a do Falkenberka.

S	Kohlfurta	4,20		5,56	11,47	13,28		17,64	19,53	23,4
„	Görlitz	4,53		6,49	12,20	14,10		18,18	20,36	23,35
„	Niske	5,3		7,04	12,28	14,22		18,25	20,44	23,42
„	Holbnizy	5,12		7,13	12,37	14,31		.	20,54	23,51
„	Mikowa	5,17		7,23	12,43	14,37		.	21,0	23,56
„	Klětneho	5,28		7,35	12,53	14,48		.	21,12	0,7
„	Dešn. Wuješda	5,37		7,47	13,2	14,57		.	21,22	0,16
„	Łaša	5,47		7,59	13,12	15,07		.	21,33	0,26
„	Wermingbošа	5,56		8,08	13,21	15,16		.	21,42	0,34
„	Wojerez	6,11	7,15	8,25	13,36	16,0	18 6	19,6	21,56	0,42
„	Čorn. Chołmja	6,20	7,24	8,36	13,45	16,09	18,15	19,15	22,6	
„	Rělanow	6,46	7,52	9,16	14,13	16,48	18,55	19,45	23,0	
„	Mikowa	7,25		10,06	14,54	17,27	19,36	20,15	23,56	
do	Falkenberka	8,3		10,45	15,33	18,7	20,14	20,40	0,38	

Njedźelu wyšor

Wšědne dny jěchi ćah ſ Wojerez 17,0 a je w Čorn. Chołmju 17,10
Wotjěde ſ Čorn. Chołmja 17,42 a je we Wojerezach 17.52

S Falkenberka do Wojerez a do Kohlfurta.

S	Falkenberka			8,50	10,34		14,8	16,41	18,22	21,10
„	Mikowa			9,18	10,59		14,52	17,18	19,0	21,45
„	Rělanow			9,54	11,29	Sobotu	15,34	17,57	19,46	22,42
„	Čorn. Chołmja			10,19	11,53	14,30	16,0	18,51	20,16	23,08
„	Wojerez	4,56	6,36	10,32	12,05	14,43	16,14	18,59	20,42	23,16
„	Wermingbošа	5,5	6,45	10,40	.	14,52	16,23	.	20,51	
„	Łaša	5 13	6,54	10,49	.	15 01	16,31	.	21 00	
„	Dešn. Wuješda	5 23	7,05	10,58	.	15,11	16,41	.	21,10	
„	Klětneho	5,32	7,14	11,06	.	15,19	16,50	.	21,18	
„	Mikowa	5,43	7,27	11,16	.	15,31	17,1	.	21,30	
„	Holbnizy	5,49	7,34	11,21	.	15,37	17,07	.	21,36	
„	Niske	6,0	7,48	11,30	12,47	15,47	17,18	.	21,46	
„	Hórki	6,11	8,20	11,45	12,58	16,1	17,54	.	22,04	
do	Kohlfurta	6,41	8,53	12,16	13,18	16,32	18,22	.	22,32	

Wšědne dny wotjěde ćah ſ Falkenberka 6,10
a je we Wojerezach 6 16

S Drježdżan a Arnsdorfa do Kamjenza.

S	Drježdżan, Hl. dwórn.	3,0	6,03	9,34	12,20	14,48	18,58	22,58
„	Drježdżan, Nowe město	3,16	6,16	9,47	12,35	15,1	19 11	23,10
do	Arnsdorfa	3,49	6,48	10,16	13,09	15,35	19 41	23,38
ſ	Arnsdorfa	3,53	6,55	10,26	13,29	16,20	20,34	0,19
„	Małych Ńdarjez	—	7,03	10,34	13,37	16,28	20,42	0,25
„	Wulich Ńdarjez	4,04	7,11	10,41	13,44	16,35	20,50	0,31
„	Bolćanizy	4,13	7,20	10,50	13,53	16,44	20,59	0,40
„	Bischheima	4,21	7,27	10,57	14,1	16,51	21,6	0,47
do	Kamjenza	4,30	7,36	11,06	14,9	17,0	21,15	0,56

Jenoj pjatk

S Kamjenza do Arnsdorfa a do Drježdżan.

S	Kamjenza	1,22	5,16	8,06	12,24	14,22	15,30	19,30	22,3
„	Bischheima	1,33	5,27	8,17	12,35	14,33	15,41	19,41	22,1
„	Bolćanizy	1,41	5,36	8,27	12,44	14,41	15,49	19,51	22,2
„	Wulich Ńdarjez	1,49	5,45	8,36	12,52	14,49	15,57	19,59	23,1
„	Małych Ńdarjez		5,50	8,41	12,57	14,54	16,02	20,7	23,1
do	Arnsdorfa	2,01	5,59	8,50	13,06	15,3	16,11	20,16	23,1
S	Arnsdorfa	2,05	6,03	8,20	13,21	15,10	16, 4	20,21	23,2
do	Drježdżan, N.město	2,32	6,56	9,46	13,47	15,42	16,56	21, 2	23,4
do	Drježdżan, Hl. dw.	2,47	7,09	9,59	14,0	15,54	17,0	21,50	24,0

S Lubija do Horn. Oderwitzy a Zitawy.

S	Lubija	5.05	8.30	12.01	15.20	17.31	21.47
„	Wulkeje Sćwódnizy	5.12	8.37	12.08	15.27	17.38	21.54
„	Noweho Kunnersdorfa	5.18	8.43	12.14	15.33	17.45	22.00
„	Hornjo Kunnersdorfa	5.25	8.50	12.21	15.40	17.52	22.06
„	Herrnhuta	5.34	8.59	12.31	15.49	18.03	22.16
„	Rupperdorfa	5.41	9.06	12.38	15.55	18.10	22.22
do	Horn. Oderwitzy	5.47	9.11	12.44	16.01	18.16	22.28
ſ	Horn. Oderwitzy	5.48	9.12	12.45	16.03	18.18	22.29
do	Zitawy	6.07	9.31	13.04	16.22	18.37	22.48

Pónđelu ſ Lubija rano 6,10 do Herrnhuta 6,39; tójšy dźěławy dźeń ſ Herrnhuta 8 40, do Zitawy 7,15. Cłoh sastanje wokřudźom.

Se Zitawy do Horn. Oderwitzy a Lubija.

Se	Zitawy	6.37	10.20	13.36	15.57	17.21	18.07	20.09	23.27
do	Horn. Oderwitzy	6.57	10.40	13.56	16.17	17.41	18.30	20.29	23.47
ſ	Horn. Oderwitzy	7.00	10.41	13.57	16.19	17.44	18.31	20.32	23.53
„	Rupperdorfa	7.07	10.48	14.03	16.25	17.51	18.38	20.39	23.54
„	Herrnhuta	7.15	10.55	14.11	16.32	18.01	18.44	20.47	0.1
„	Horn. Kunnersdf.	7.24	11.3	14.20	16.41	18.10		20.55	0.10
„	Now. Kunnersdf.	7.30	11.10	14.26	16.47	18.17		21.02	0.17
„	Wulk. Sćwódnizy	7.36	11.15	14.32	16.53	18.22		21.07	0.22
do	Lubija	7.43	11.22	14.39	17.0	18.29		21.14	0.29

‖ Jenoj we nozy wot ... do ...

S Lubija do Habrachcježa.

S	Lubija	5.29	8.47	12.00	13.20	14.50	17.20	20.45	21 10
„	Wulk. Sćwódn.	5.37	8.56	12.08	13.28	14.58	17.28	20.53	21.18
„	Dürrhennersdf.	5.48	9.08	12.18	13.37	15.08	17.39	21.04	21.27
do	Habrachcja	5.58	9.18	12.27	††	15.18	17.49	21.14	†

†† Jenoj sobotu. † Jenoj njedźelu.

S Habrachcježa do Lubija.

S	Habrachcja	6.17	7.25		10.50	13.33	16.26	19.33	22.1
ſ	Dürrhennersdf.	6.28	7.35	9,7	11.0	13.43	16.37	19.44	22.2
„	Wulk. Sćešnk.	6.38	7.43	9,17	11 10	13.53	16.47	19.54	22.3
do	Lubija	6.45	7.50	9,24	11.17	14.00	16.54	20.1	22.4

† Jenoj dźeławe dny. ‖ Jenoj njedźelu a ſwjatki.

Běła Woda — Barschcz — Gubin.

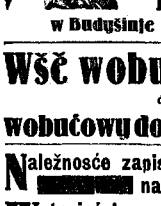
S	Běleje Wody	5.42	7.24	11,06	13.41	16,42	21,50
„	Brězowki	5.52	|	|	13,51	16,52	21,40
„	Cišśej	6.01	7,40	11.22	14,00	17,0	21,49
„	Ferzowego Haja	6 08	7,47	11,26	14,07	17,06	21,56
„	Dobrinje	6.14	7,53	11,32	14,14	17,12	22,03
„	Kólša	6.20	7,59	11,38	14,20	17,18	22,09
„	Žiwopłoty	6.32	8,11	|	14,32	17,30	22,21
„	Barschcja	6.56	8,27	12,02	14,43	17,45	22,32
do	Gubina	8.10	9,12	12,57	—	18,44	

Gubin — Barschcz — Bela Woda

S	Gubina	7.30	10,50	14.12		19.1	23.18
„	Barschcja	5.49	9,40	12,24	15,30	18,1	18,51	20,05	23.30
„	Zimorojcy	5.52	9,52	12,35	15,42	19,03	23.42
„	Kólša	6.04	10,04	12,47	15,54	19,15	19,15	20,27	23.54
„	Dobrinje	6.15	10,11	12,53	16,00	9,21	19,21	20,33	0.0
„	Ferzow. Hajo	6.21	10,17	12,58	16,06	9,26	19,26	0.38	0.6
„	Cišśej	6.38	10,24	13,04	16,13	9,33	9,48	20,44	0.13
„	Brězowki	6.37	10,33	|	16,22	19,42	19,57	|	0.22
do	Běleje Wody	6 45	10,41	13,20	16,3	9,51	10,6	21.00	0.31

† Jenoj dźeławe dny. ‖ Jenoj njedźelu a ſwjatki.

Tunje wupjerki
zaso dóšle
80 100 115 130 140 160 cm šěroke
210 260 290 330 360 410 pjenježk.
prawobarbne pjerjo niepřepušćace
Hilger w Budyšinje
jenož Seminarska hasa 2

Woscbity wobkhod
za
nawočnicy, šćiparje, (Klemmer)
dalokowidy atd.
Specialist
nowočasneje wočneje optiki
Erich Lenz
w Budyšinje na Seminarskej drózy 5.

Wšć wobuća a wuporjedzenja wobućow spěšnje
derje a tunjo
wobućowy dom Mark w Kukowje

Należnosće zapiska ležownosćow
[redacted] należnosće zawostajeństwa
Wotnajeńske a kupne zrěčenja
[redacted] wobstaranje hypothekow
zhotowjenja wšěch prostwow
Prawizniski büro Jurij Krautwurst
w Budyšinje na Serbskich hrjebjach 2
Telefon 2815 Telefon 2815.

I. hypothecki za ratafstwo a za rjemjesnikow — też na wsy
wobstara spěšnje a bjez kóždeho doprědka płaćenja
hypothekowy büro Hermann Rostock
w Budyšinje, na Seminarskej hasy 1
— Telefon 2302 —
Najlěpše porućenja

Magnetny dom!
Dom hódnostnych tworow!
Serbow kupny dom

GÖRLITZER JOHANNES
Kunstdamast
BAUTZEN
Serbow kupny dom
Wołmjane muselíny a pisane šidy za šórcuchi
zelene, čefwjene a módre sukno za suknje
čorne počehnjenje za kóntuše
pisany barchent za kóntuše
čorne wobsadki za kóntuše
pisane wobsadki a banty wokoło žiwota
wołmjane tkaniny a šidy za nahłowjace rubiśa a přihodźacymi šidźanymi francami, chenillowe rubiśa
Woscbje tunje:
satinowe šórcuchi, pisane a jenobarbne 3.50
hotowe kapy a banty za holcy . 0.95
čorne, běłe a róžobarbne Moiréjowe banty 2.50
Dobre čehnje k sebi!

Wšć druzinu
knojidłow
ma stajnje na składze
Žitny dom w Kamjencu
wotnožka w Pančicach

Syru wołmu kupuje
po najwyššich płaćiznach abo wumění na česan. tkaniny
Otto Osswald
dźěłarnja nohajcow w Budyšinje

Wšitke picowadła
Žitny dom w Kamjencu
wotnožka w Pančicach

8 kołčow pčołow
ma na předań Němc w Nowej Smjerdźaćej, Workleď. póst

Len wšěch druzin po małych a wjetšich dźělbach so kupi! pyta. Poskłonja na
Robert Schöne
Steinigtwolmsdorf 158

Kupuju nowiny, akty, knihi po 4 pj. papjerowy wotpady po 3 pj. lapy, bleše běłeho wina bleše čerwjeneho wina
sektowe bleše, wšě druhe bleše po powyšenych dujowych płaćiznach, železo a stare metale jenož na wupokaz wyšnoše.
Popp na Hornjećerk, hasy 18 telefon 2427.

Hdyž chceće
woprawdźe dobry wobraz
měć, dha dźiće do fotografiskeho ateljeja
Richard Hutha
mějićel Arno Lehnert
w Budyšinje
na Serbskej hasy čo. 13
Kóždu njedźelu wot 1/2 11—3 hodź. wotewrjene

Sokołski spěwnik
Njech sebi jón kóždy Serb kupi.
Płaći jenož 50 pj. Na předań
w Serbskej kniharni w Budyšinje

Vogl-Garány
kupuje a [illegible]
K. Erler w Bucyšu n. jenož na Žitnych wikach 11 znapřeća hoscenca „Hwězdy“.

Pytam k 1 julijej zwučenego
zaprahowaria
Heinick, swobodne kubło w Sekerach pola Kubšic

Linoleum
najpřiměrniše nakładźenje na spódowanja
linoleum běhaće
linoleum tepichi
linoleum na blida
we wulkim wuběrku
Otto König w Budyšinje před Mjazowym kamjenikom. Tel. 3102

Čerwjenosć nowa
móžeće sami wotstronić.
Rozprawa darmo, jenož wróćo porto připołožić. Erha-Haus Abtlg. 316 Berlin W. 35.

Přikrywy na sofa na blido na divan
we wulk. wuběrku a jara tunjo
K. Erler w Budyšinje na Žitnych wikach 11 znapřeća hoscenca „Hwězdy“

SERBSKE NOWINY

DŽENIK SERBSKI LU

»S. N.« płaća měsačnje we wudawarni 80 xł. pj., na pósće a pola dowěrunkow 1,20 xł. kr. Do wukraja 16 Kč. Kóžde čo. płaći 10 xł. pj. Wudawa a dźěri Smolerjec knihićišćernja, zap. dr. s w ruk. w Serbskim Domje w Budyšinje. Telefon 2687.

Za nawěški, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotedać, płaći so za mały rjadk 20 słot. pj. Wobsěžnje so stajace nawěški a tabele so wyše wobličeja. Za reklamowy w u rjadk płaći so 60 słotych pj. Rabat po tarifje. n w

Čisło (Nr.) 123 — Budyšin — Wutoru, 29. meje 1928 — Bautzen — Lětnik 87

Nowy němski sejm so 13. junija wolewri.

W nowym němskim žejmje, kotryž žo 13. junija sejdźe, najprjedy najstarši sapóžłanc, zentrumskej stronje pśiśinjuśi, Herold, pśedsejźidstwo powjedźe. Sapóžłanc **Herold** w juliju žiwoje 80. žiwjenjowe lěto dospi. Wón też pruskemu žejmej pśiśinjuśi a je w nim tohorunja najstarśi. Jeli so žo němski žejm a pruski žejm na tym samym dnju njewotewrita, budźe Herold we woběmaj je starśim pśedsejźidu.

W pśenim pośedźenju dyrbi po wobkhodnym rjedźe žo pśedsejźidstwo znowa wuzwoliś. Dokelž žo po parlamentariśim nakazu pśezident z najsylniśeje frakcije bjerje, je wěste, so žo dotalny pśedsejźida sapóžłanc Pawoł **Loebe** znowa wuzwoli. Pśeni namócny pśezident budźe sasa jedyn němskonazionalny (dotal sapóžłanc Graef-Duringski), druhi zentrumski sapóžłanc (dotal Esser).

Za pśezidenta pruskeho žejma sozialdemokratiski sapóžłanc Bartelsa znowa wuzwoli, kotryž je po cźežkej khorośći wótkhorił.

London so jědośicho płuna boji.

Lord Halsbury žo w Londonskej „Daily Mail“ z Hamburgiskim rozsuchnjenjom jědojtych płunow saběra a wobras strachow rozsiwa, kotrež budźa Londonje w bliźšej wójnje hrozyć. Halsbury je za cźaž wójny municijskemu ministerstwu jako inspektor za rozbuchadła pśiśinjuśi a je swoje nahlady wo płunowej **wójnje pśiśiwa a w knihi napisał, kotraž ma titul „1944“.** Hamburgske njebože, Halbury praji, dopokazuje, so strachi, kotrež je Londonej do pśedka prajił, njejsu holy góń. **Nowocźasne jědojte płuny fu wjele strašniśe dyźli fosgen,** kotryž je jedyn z płunow, kotrejž fu žo najprjedy wuźiśe. So we Hamburgu njejźu mohli z cźasom płunowe masći wjes zibilne wobhbdleźstwo rozsóźeliś, dyrbi žóždenu žałobne njeswoje pśeco wocźi stajiś, kotraž móże jomu London pśeco khmatacź. Runje kaž w Hamburgu, njebychu mohłe khorownje wšitkich sajědojcźenych pśiśinjeś. **Hdyž jědojty płun njenakońja, ale jědojty kut, potom žana je znatych płunowych maśkow pśiśerśiwo tomu njeschlikła.** W Londonje z rjeźu hacź dotal žanych pśiśihotow cźinili, zźitke wobdźělaśiwo z płunowymi maśkami sastaracź. Někotrym eskadram létadłow je žo pjeca poruczyło, so bychu London schkitale, tola kóždy, kotryž nješchto wo létanju rozumi, wě, so móże žo nadpad z powětra na London z wuspěchom pśeneśeć, jeli fo je wjeło też njepśecźeśeł na schkodowanje pśiśihotowany. **S 2000 tunami fosgena hodźi ho na zbyły London sajědojcźaza atlmosfera 10 metrow wyšokośće połoźieź. Hdyž žo nowocźasny jědojty płunukur wuźiśe, hižo 40 tunow dośaha, so by ho zbyły London pśiśikrył.**

Lord Halsbury někotre napśeciwne naprawy poruca, mjes nimi źmólnizu (faltu), podobnu tej, kotraž so pśi nowembersich mšach w Londonje nałožuje, dale pśiśinjrawy, z kotrymiž žo hodźi płun do kanalow (gyzacź a wotwjeśeź. Najnjepśichijomniśe je hóśke sacźuśe, so žo hacź dotal njeje zbyła niczo stało, so bychu so schkitaze napramy cźiniłe, **a runje tak hóśke wójnu, so njedźiwajźy Genfa a Locarna nowa wójna wudyri,** znadź niz za nasch ród (generazijn), *ale tónle ród ma žo z najmjenśicha za to postaracź, so budźe bliźšchi ród trochu zalwěśeny.*

*

W jendźelskim delnim žejmje je žo sapóžłanc Brenley, na katastrofu jědojteho płuna w Hamburgu pokazujo, wuraśiał, hacź žo nětkaśke podobne jědoste płuny w Londonje khowaju, a jeli so tonnu tak je, kaśe wobhladniwośne napramy žu žo pśiśerźiwo nim cźinite. Minister fmitskownych naležnoścow praji, so žo w tu khwilu praśenje wo khorowanju kompromitowanych płunow rospomina. Jemu pak njeje móžno, hdyž žo jemu sa to dleśchi cźaž njepśichwoli, dokładne wotmolwjenje dacź.

Stolcenbergec fabriku zawrjeli.

Stolzenbergez fabriku w Hamburgskim pśiśistawje, kotraž je do witkowańśeho a industrijoweho towaźstwa Müggenbergez firmy pśisłuchała, je policajska wyšchnosć samka, dokelž je žo śwędźiło, so je žo w sańdźenym lěcźu z jeje jenoź 12 metrow wyšokim wuhnjom stary fosgen wotpuścźał.

Nětcźišći fabrizny direktor z Borries, dr dopiśowaše „Wośs. Ztg.“ rjekł, so je Müggenburgez firma, hdyž bź rjej Stolzenburgez firmu pśisewjasała, hnydom na to cźišćeźała, so by ho pśichewšatu fosgen wothył. Nětko je žo śwędźiło, so je Müggenburgez firma wopśichowała 120 worzołowych bleschow je źiwoźnym wuhnjom wupuśćeźała.

Dźelba fosgena, kotraž žo hišcźe w Müggenburgez fabrizy khowa, žo tehorunja śnieźi.

Woldemarazowy statny pśewrót.

Wilno žo za słowne město Litwy wuznawało.

Kaž w Schpanskej general Primo de Rivera tak cźe w Litwje ministerski pśedsejźidya Woldemaras hješ ludowe sastupjeśerstwa knjeźeć. Litewske knjeźerśtwowe nowiny žu wosjewiśe, so je žo krajna wustawa pśemeńiła. Statny president je hižo potwjerdźił, z cźimž je do mozy stupiła. S nanowonanej nowej wustawu statny president na 5 lět dałeko dośahazu połnomóź dostanje, tehorunja ministerski kabinett, kotryž nieje wjazy hejmej, ale statnemu presidentej samolwity. Prawa ludowych sastupjerjow žu žo nimale wšitke wotstronile, sapóžłanzy smeja jenoź prawo wuradźeć, ale niz nowe zakonje wobsamknuńć. Najwažniśiše je pśemeńenjenju statwa 5, z kotrymž je Wilno jako litewske słowne město wuwoła. Wilno móże žo jenoź z pśemeńenjenjom zakonja wotstupieć. Zakonjedatwarjo pak drje žo za to njebychu w Litwje ženje namakali. Tole pśemeńenjenje ma najwjetšchi internazionalna-politiśki wotraw. S nim žo nětcźišće pólśkolitewske jednanje hnydom sastaja.

Pśemeńenjenje wustawy cźysće Woldemarazowe knjeźerśtwo z wopśedka z ludowym wotkłosowanjom pśeswjeśeć, a runje tu žo najhorjśiše wojowanje politiśtich stronow sapoca, dokelž strony na tym wobstatwachu, so žadne jenoź žejm wustawu pśemeńeć. Pśicźoz sajźo dyrbi so ludowe wothłosowanje pśeźipowedźiś, tola žo wono pśicźoz zasko wotstorźi. Na pśemeńenjenje wustawy z nukasom njebe nichtó pśeźihotowany.

W Pólśkej Woldemarazowy statny pśewrót jako wuźadanje wobhladaju. Sa śmeśne maja, so wón Wilno zako litewske słowne město wuwoła, hacź runje tam lědma jedyn prozent Litwanow bydli. Pólśke knjeźerśtwo Woldemarasej wotmolwi, zaź žebi zastaji.

Pólśke nowiny zadźerjenje Litewśkeje němśkemu wliwej pśiśihipśuja.

Knjeźerśtwu žo dźerźazy Warschawski „Pśeglond Wieczorny“ pśeźi tejle składnoścźi wupad pśeśeźiwo Němskej jeźini, „kotrehož jědojte płuny w litewskich mošach scherja, Pólśka pak je hižo rosbuje. Hra Litewśkeje wěstu methodu pśeźeradźa, tola fu wjednizy tejele methody zwonka Litwy. Litwje žamej dyrbi žo jenoź žylne wobzarowanje wupraźiś. Pólśka tymle wobśiznjośćam pśeźiwny kónz śeźini. „Pśeglond Wieczorny“ mėni, so móże pśeźi tym na podpjeranje „wulkich mozow“ liśiś.

Pólski sejm pśeciwo madźarskej mysli wjećerskeje wójny.

We wulkrajnym wuźerku pólśkeho žejma jeho žo pjatk debatta wo połsednjej rozwrawje zwonkownego ministra Salesfeho sapocźała. Sapóžłany Ścejcha žo z połwaleznym wo politiśkim dalokowidźenju Salesfeho wupraji, na to pokazujo, so žo pólśke knjeźerśtwo pródźe, pólśko-zwanzowśke pocźahi wobźeże na hospodarźiśim polu śruścźiś. Sapóžłanz Dembśki praji, so wotkrycźe śkadźiśeho wožeńa bróńjow do Madźarskeje, kaž też Hamburgska fosgenowa katastrofa myśl wjeceźerśkeje wójny dopokazujetej, kotraž pak z pohladom na połnośćitkownu wolu za měrom w zylym śwěcźe nima žaneje nadźije, so žo do skutka staji. Sapóžłanz dr. Löwenherz praji, so žu w Němśkej politiśke strony, kotrež rewizију pólśkeje njejźy žadaju. Dalśeha debata žo potom wotstorźi.

Sacźišćenje zakonja wo nowych dawkach w Pólśkej.

Pólśki žejm je žo sapowědźił, nowe dawki, kotrež knjeźerśtwo žadasche, pśiśihwaliś. Finanzny minister dr. Grabinski k wotpokazanju dawkoweho zakonja praji, so je žo z tym sujemóźnika, sastajnikam pśeńenišku mjdu powpśiśicź. Knjeźerśtwo statnym sastajnikam z běžnych dołhodow mjes tym 15 proz. pśiśirazka k mjdźe wupłaceźi.

Wukrajna pozčonka Južnosłowjanskeje.

Sagrebśki „Morgenblatt“ z Beogradskich politiskich kruhow zhoni, so je finanzny minister dr. Markowicź w Londonje wo pozčonku za Južnosłowjensku jednajo wulke wobcźežnoście nadeschoł. Jendźelski pjenjeźnizy žu pjeza na wójnskich pozčonkach interesowani, kotrež ma Južnosłowjanska Jendźelski sapkacźiś, a so tehodła žadaju, so bychu žo tele pozčonki pśedy zarunale, hacź so nowe wobsamknu. Finanzny minister je tak do cźežna pśeźišeł; pśicźoz Južnosłowjanska je hižo podobny nanjet Francozowskeje wotpokasała. Mjes tym je žo dale w Londonje jednało. Sawabne praśenja njejźu taźe, so mohło žo wobsamknjenje pozčonki snjesnośniź. Wocźakuje žo, so žo pozčonka hišcźe w tymle měsaju wobsamknje.

Rataźko-demokratiska strona měnjenje sastupuje, so je pozčonka z jendźelskimi wuměnjenjenji sčkódna. Dyrbi žo njes tym mjesnisa pozčonka pśeźiwo. Posdźišcźo by móžno było, wjesčich pozčonku w Cźeskosłowakiśej dostaź. Cźeskosłowakiśej pjenjeźnizy žu śrobinki, Južnosłowjanskej pozčonku se solidarnymi wuměnjenjenji wobstaraź.

Afghansko-turkowsko-ruske pśeciwo.

Runje kaž Němska a Jendźelska žo też Rusa a Turkowska we pólśkeźelstwo afghanskeho kraja pśejimjetej. Aman Ullah w turkowskim khowanym měsce Angorje we Małej Asiśkej pśebywawšich w tu šćiwu w jenej bilí w Cźankajn pala Angory bydli, hdyž też president Kemal paśha bydli. Tak je wschdwa składnosć k rosrěcźenju mjes tym lom a presidentom. Kral biwšcźeho pośledneje ofensiwy do Konstantinopla poda. Pśichwa jenu Kasischa dwobotnu mjecź pśeźeroda. ...ilotille, jaga se schtirjoch samicźakow torbe... zerswoneho kśiźaka „Cźerwjena ...kasowarstwom Cźornomórskeho we... Lódźstwo kal Orlowa, do Konstantinopla rysujźe, so by ... Ullaha do Batuma dowjesła. Wot tam budźe afghanski kral pśes Persišu domoj puśowaź.

„Italia“ so zhubi.

Staroscź wo dóśit polarneje powdrowaze łódźe „Italije“ a jejnu wobsadu je nawarjwšche stupika. Cźetwjeh rano w 4 hodźinach 40 minutach bź žo general Nobile ze swojim létadłom na leźenje k połnóźnemu polej pśiśinjeśi. Bź k njemu po dźewjećehodźinśkim leźenju w śledowazej nozy doleźał a žo hnydom zawróśił. Hacź do pjatka dopołdnja, po tajkim po 45hodźinśkim leźenju Nobile ze schkrićkowańskej telegrapiju swojej pomocnej łódźi „Citta di Milano“ powdśeźe žłak. 44°11 hodźin schkrićkowańśi aparat na dobo womjelkmy a njeje niczo wjazy śtuśeźeł dał. Powětrowa łódź je tehdy po źiwych žamkach powjeźach lědma 250 kilometrow wot Kingsbaye na Spitzbergenach sdalena była a tam fo hižo na jejny pśichod pśihótowachu. Tola „Italija“ fo njepokała. Nimaja žaneho znanjenja, hdyž by mohła być. Tohodła žu žo do wulkeje bojoseje dali.

*

Rusowe znamjenja?

W Oślu w Norwegskej bź pondźelu powěźeź rosśěrjena, so žu jendźelske schkrićkowarnje wołanje „Italije“ z dothorańśeje Sibirskeje popadłe.

S Nowyorka 29. meje. Amerikanśe wójnske łódźe w Cźichim morju k ranju wot Sibirskeje žu powěźeze dostałe, so je transportna parna łódź „Chaumont“ w chinesich wodach schkrowu powěźeź popadła, po kotrejž žu „Italiju“ pondźelu 40 mjenśchinow po 2 hodźinomaj popołdnju nad Sibirskej leźeźej widźeli.

*

Pomozna łódź wotźeła.

Pomozna łódź „Citta die Milano“, pomozna łódź „Italije“, je njedźelu 1/2 9 hodźin z Kingsbaya wotźeła, so by „Italiju“ pytała. Hižo bliźko Amsterdamskich kupow łódź do racźišnow lodowych schkrutow sawadźi, pśes kotrež žo njemóźeśche pśechodowaź.

*

Rosrěcźenje wo pomoznej expediziji.

Sdobom wjeźor pośłeje je žo w Oślu w Norwegskej we tamnišchim italskim pósłanstwje rosrěcźenje wotmětło, kotrež hacź do pósdneje nózneje hodźiny trajeśe. W nim žo wuzhladny pomocnje expedizije sa „Italiju“ rospomnachu. Expedizijn dyrbi **Riiser-Larsen** nawjedowaź. Motorska łódź a nadwodne létadło dyrbitej žo wuźiś. Riiser-Larsen měnjenje sastupowasche, so móźa žo pśichi trośchu pśichódnym wjedrje dalośe strony pśeźeźeźe.

Amundsen a Sverdrup, kotrejž staj loni połnóźny pol z létadłom pśeleceźałoj, běźchtaj pśichipadnje tón dźeń we Oślu pśichi zwjedźenju pśichitomnaj, kotruž bź žo k cźeśeśi

Wilkuſa a Cyclſona wuhotowak. Na praſchenje, hacz bychtaj ſo na cžoku pomozneje expedizije ſa Nobila ſtajikoj, hyndom wotmolwjachtaj, ſo ſtaj k tomu ſwólniwoj. Dokelž je znate, ſo ſo Amundſen ſ Nobilom dla wſchelakich praſchenjow wo najlupanju pſchesſtžodženja polnóžneho pola wadži a druhe mjenjenje ſaſtupuje, ſo jeho ſpěſchna ſwólniwoſcž je ſchumjazym pſchiwuhladnjom pſchija. Wilkus na wulke wobješenoſcže pokaſa, kotrež ſo expedizijii najſchežo ſtajeja, dokelž ſo nětkole w ſtronach polnóžneho pola lód kama. Njedžiwajcy toho dyrbi ſo wſcho cžiniež, ſo by ſo pomoz pſchinješła. Amundſen ſnowa praji, ſo chže ſamo ſ lětadłom ſa „Italiju“ pytacž, njedžiwajcy teho pak dyrbi ſo rjec, ſo rěka, jehlu we woſu ſyzna namakacž, jeli ſo ſo pſredy njeworadži, hdyž ſchtrowu powěſcž ſ „Italije“ dóſtanje.

Roald Amundſen je ſaſtupjerjej Norik Telegrambýrao rjekł: Njedyrbimy ſebi hyndom na najhórſche wuſylicž. Sſamo hdy by ſo „Italiji“ njeworadžiło, k kraſej pſchiſlajeſ, móže ſo wona ſi ale ſchtyri njedžele w powětſe dżerżeſ. Muſſolino ma zyrobu ſa ſchěſcž njedžel.

Norwegſki lětaſ **Lützow-Holm** je pondżelu rano ſ Hortena ſ lětadłom wójniſkeho kódżbna k Tromſöej wuterkał. Tam chže ſo ſ lětadłom na cželenje kojazej łudi Hobby ſameſcžicj, kotraž hyndom do Kingsbaya wotjedże.

Amerikanscy nowinarjo pſcžiwo Muſſolinoj.

Pſchedſydſtwo nazionalneho nowinſkeho kluba we Waſhingtonje, je Muſſolinowemu ſamolubjenju, ſo bychu jeho jako pſzedawſcheho redaktora do kluba pſchijeli, pſchihłoſowało. Na to ſu nětkotre klubowe ſobuſtawy pſchecžiwo tomu proteſtowałe, ſo ſo diktatorej Italſkeje, kotryž wſchu nowinſku ſwobodu tak bjeſwobładnje potłocžuje, wożeſbje dżełu wukrajnych w Italiji ſ cenſuru poceſnje, ſobuſtawſke prawa pſchipóſnja.

Muſſolina napſcheczjiwa offenſiva chineſkeho polnóžneho wójſka.

S Pekinga ſo 28. meje powě: Kaž ſmy ſ najeſchſcheho žórła ſchonili, je ſo poſlednje dny pſchi froncje Pekingſko-Hankauſkeje żeleſnjezy krucže wojowało. S polnóžnochineſkeje ſtrony ſo praji, ſo ſej ſo ſtatk dwě diwiſiji k nadběžej pſcheczjiwo południſchemu wójſku naſtajiłej. Po ſadwělnym wojowanju ſej teſle diwiſiji południſke wójſko ſbilej a mjenowanej, k Tſiangtawje zoſacž. Fronta południneho wójſka nětkole ſydom mil k połodnju wot Wangtua leži.

Ze Serbow.

Dnjownica.

Wutoru, 29. rožownika.

Maksimina.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1“.

† 1903 w Sokecach Handrij Běrka, ludowy basnik, kiž je w lěce 1859 knižku ze sydom nowymi kěrluſemi wudał. Běrka běše ſpodźiwny cžłowjek. Zywješe ſo z ratarſtwom, dokelž mjeneſe, zo dyrbi tež rola wot ſwojeho dżěła wotpočnyž, wobdżěłaše pſzeco jenož dwě trećinje w kóždym lěce. Rady dżěše w nocy na Prašiwu a Cornoboh, zo by ſo tam zanurił do ſwojich zacžućow. — Je wjele lubosćinſkich ſpěwow pěſnił a tola je wo wyſokich lětach jako nježenjene zemrěł. — Je jara wjele pisał a pěſnił, tež pod mjenom „Welmuth“ a druhimi podpiſmami. — Pſzez wſitke jeho kěrluſe a pěſnje dże bolostny hłós; njeběše zbožowny we ſwojim žiwjenju. Swój pokoj pak pytaše we basnjenju a piſanju.

Njeceł różownik najrjeńſo kéžje,
Wšo wonja a ſo zyboli,
Smjerć wšak kaž žnjeńcarka wšo žnježe
A pod zemju wšo zhromadži.

Jelio kherluſo ſu ſamoſtatne, jenož zrědka něſto přełożuje, a potom wuzwoli ſebi Noalisa a podobnych, kiž jeho duši blizey běchu.

1881 ſwjedżeń ſerbſkich towarſtwow w Njeswačidło, při kotremž ma farař Jakub ſwjedżeńſke předowanje.

† 1796 Jań Krystof Frencl, farař w Šunowje 84 lět ſtary ſyn naſcheho Abrahama Frencla.

1849 we Marijnej Kupjeli poła Smjeckce 7. ſerbſki ſpěwanſki ſwjedżeń.

† 1704 we Wulkich Zdżarach wojerſki wyſk Jan Sadowic, kiž je žiwy jako kuzłař Krabat.

Hola pycha.

Cicho žitne kłóſki ktu,
Kčenička jich ſnadne ſu,
Pyšna kukel mjez nimi
Čerwjena ſo zahordži,

Žatka tajko hewajke,
Na was nichtó njehladnje;
„Mi na pychu wosebnu
Wſitke woči hladaju“.

Přiňdże k polu hoſpodař,
Zaſłyši tón hordy ſwař,
Kukel z pjeńkom wutorže:
„Zhub ſo, pyšny njerjedżel!“

Cžinje pyšnu do puća,
Skót njech ju tam roztepta.
Hola pycha hidna jo,
Njezapomń to, holičo!

Jan Radyserb.

*

— **Wo wjedrje.** Dżenſa rano we 8 hodź. barometer 747, hygrometer —3, thermometer w nozy +7. Wulkaſo na ſnjeche ale ſunne wjedro. — Sowjatkowne wjedro naſtupaja ſu „Seerbſke Nowiny“ ſaſo. kaž k jubilejnemu Kamjenſkiſi nóſ mſze. Němſke nowiny ſtajachu ſwjetſcha hroſne wjedro ja ſwjatki. Seerbſke Nowiny dawachu nadžiju na wunjedrjenje. Bóh wža Knjes je nam lubſone ſwjatki wobradžił. Po ſchcežeđriwem deſchczu Božo ſtžežko wobaj dnjej pſches mróčele ſo pſchedrjejwſchi, ſemju wohrjewaſche. S dżatkej wutrobu naſchi ratarjo ſwojich hojczi pſches ſwoje ſahony, bjžo ſe ſmahowanymi žitnicžkami, ſpěwaju. Boża ſtwórba dycha wonukodżenje a ptaczatow ſpěw klinczi ratarjej wjeſelſchi. Nad ſtrožnej Europu mamy ſaſo wyſchiru, Kolo wokolo, naſ mžiny wobdawaja. Tak ſmy hnydy nayſkerje mejodredże deſchcže wotcžakowacž. — Jutrje hrjedu je kwatemhra. Sólnczko ſchodża 3,48 hodź. a chowa ſo 8,08 hodź. Mžiacžk ſchodża popołnju 3,47 hodź. a chowa ſo rano 2,30 hodź.

*

Swjatkowny swjedżeń

leži něſto ſady naſ. Je nam wobradżił rjane ſwjatkowne wjedro, kajkehoż ſo hiſchcže ſobotu pſchi kidżanym deſchczu nadžijeſ njeſwěrichmy. Tola ſwjatkownicžki rano ſtrowjeſche cžłowjeſ ſłónco rjekło ſemju a ſmježkaſche ſo ſ módreho njebja, ſ kotrehoż powobjnym kenſcherjam na kemſchazych ſchcežełach ſwjatkerjam Lutherſke ſchkowonczki ſwjedżeń. W ſerbſkich wſach a w mjeſtach ſchwatachu cžerjódy tych, kotříž ſo ſwěru dżerża ke ſwojomu ſchcežełanſtwu, do domu Božeho, ſo ſnchu ſłyſcheſi wo Duchu ſwjatym, kotrehoż wobydy wże pſches hona nałtne a do wutrowow wérjazych. Do horow, dołow a połow pak běchu ſo najſtajiſi puczowazy ſ mjeſtow, kiž běchu wuczeſli ſymnym kwjetnym murjam, ſo bychu ſo wotſchewili a wożeſtwili w Božim cžiſtym powětrje, hacz njeměła ſo ſhotowacž a tola delcžicž, ale potom pſchińdże na nju ſnowa takſe roshorjenje, ſo wſcha ſchcežepotatſche: wona njedchaſche naiwodjenju a njewjeſtu hromadże bježo widżeſ. W pſchichodnym wokomiku ſda ſo bjez ſebi ſamej ſmješchna: możeſche ma tom hiſcheże něſchto ſpohemnicž?

Nadobo jeſkoži a běżeſche k blidej, hdżež cžakaſche hižo něſchto wežow Marijanych: puczowanſki wažok, Meinhardowy dar, pſchetoj dżěcžanju kaſchej ſwoſta ſwójbnym wobhdżiwom Durazzijej, puczowanika drašta k pſchewobleczanju, ſotte cžiſte, ſchéry puczowanſki płaſchcž, jednory ſłonjany kłobuk ſe ſawodżewkom. Běſche jako bydhu wſchitke tute pſchedmjety něſkoło druheho hołowjażwiſwo tutaj ſwoj pokaſowake, kotruż doſta Hanija dżeńcža ſkónczinje zyle ſama ja ſebje. Stónczinje, ſtónczinje! Pſchetoj nahwalna holeſcža běſche poſłednje dny ledy hiſcheże ſnjeſcž mohła. Ji njebě ſě wot toho, ſo njerěčeſche, ale druhdy bě jej, jako by ſotru dyrbjała ſa ſtk hrabnyež, dubjež a dajicž a wołacž:

„Kak pſchińdżeſch ty tomule mużej, ty tajaze ſo ſtworcjnje, ſ kotrejež duſche hłubin jenje niczo ſo k druhemu njedobowa?“

Hanija ſaſtupiſchtej ſo wocži, ſłyſy, hłoby — ſłyſy lubożeze wupraſnyhyhu. Njebě wona, hdyž bě ſo wón po kłach wonka we ſwježe ſaſo domojwróżił, na njeho hladała kaž na dżiwy? Njebě wona jeho poſwědanja wo zujoch dżiwich ſłyſchała ſłuchała, mjeſ tym ſo Marija ani njepſchepoſtuchaſche? Wona běſche k jeho nohomaj ſydała a ſotra na njeho njehladaſche? Marijy pak, kotraž na njeho njedżiwaſche, poſtżiži ſón ruku! Jej bě, jako by ju ſón wapniſchežił. A tola: běſche-li wón jej hdy lube ſłowo rjekł, ſłowczko wżaży hacž bě prawje? Wona widżeſche jeho pſched ſobu, hiſchcže jako pachałka, hdyž běżchtaj hromadże hrajkałoj, a wona ſo dżiwaſche, ſo njebě tehdy ſaczżiſchcž na nju cžinił, ale wón bě tajki niczoprajazy ſłowczko wložaty a kożany twarożowy byk, taſke wuſmuſnużowe wobliczo, a dżeńcža. — —

Deleka něſchto klinczeſche. Wona woſta ſłoja a ſłuchaſche. Potom wotcžerri wokno a roshładny ſo, ale nikoho we ſahrodże njeběſe. Tu ſaſtżiſcha ſaſo bluki holk. Nětko roſenawaſche ſo: brinczenje ſchkleńczow a ſłoży. Hdyž nětko ke ſjeczenu raſej wjeſkoſe wołanje klinczeſche, pſchewaj ſi to kaž widliſchcža. Wona ſchcežepotatſche ſ rosharjenja. Wża ſtarſi nowinu, ſ kotrejž běchu něſchto ſawaleli, rostorha ju na kuſki a hdyž ſo wjazy krócž ſłożena papjera jeje porſtam pſchecžiwſchcže, ſtłócži ju mjeſ ſwoje wuſke, wótre, běle ſuby a kuſmy do mjeje w njesmóżnych ſłobach.

Wona bě hiſchcže ſukuja drasty wobleczena, kiž běſche ſo na kwaſ wobleż dyrbjała. Schtakl leżeſche na jeni. Hanija krocżeſche ſem a tam, a krótka wjeczija, kiž běſche ſi cżeła Angiolina ſa dżenſtniſche nanuſowała, wjeſchłowaſche pſchi ſpěſchnym hibanju na prawo a na lěwo ja niej, ſo ſo papjery, kiž wot ſawalenja wokoło ſo walachu, ſcžicha wjeſchcžo ſo ſebjahu. Kulożrej bołczejej ruży bě nad wutrobnom ſtżiż na ſtżiż ſłoſiła. Wona ſary ſo ſe nohežemi do mjaſa. kcžipjeſche ſe ſubami, a pſchcžo a pſchcžo kulachu ſo jej ſyłzy ſ woczow. Jeje wobliczo bě cžerwjene, ale běła kożа jeje tyła a ſdżże wotſtżehowaſche ſo kraſnje nódżeczornych włoſow.

Wona ſtżmy ſo na ſtółcžk ſa blido, a dokelž bě jej puczowanſki wažok na puczu, ſtorcži ſ wotmachom do njeho. Waja powali ſo ſ njeżeho naſikanu, kiž běſche Meinhardt wżera Marizyn pſchinjeſł. Woda wżeſche po blidze a wuroni ſo na ſemju, ſo na ſchprundowanym jeſor naſta, pſchi kuchoczo drżewa ſo dokoła wokoło wutworja każ roſpuſcžeżeny wołoj. Hłowżcži nalikow wżażchu pſches kromu blida. Hanija ſtrahny ſe a cžiſtym ſwětli do bowa.

Potom kłodżeſche ſaſo ſ kłwatkom horje a dele. Nad pojaſo pſched Marizynym nózym hłódkom, ſtarej Biedermeierſkej nadobu, w kotrejž bě ſo ſwětliſchim drjewje wżeła japołożeny. Tu ſtojeſche Meinhardowa podobizna, dżeża zy wobras, kiž bě cżeła Angiolina ſ albuma wżała a Marizy darila, pſchetoj dżiwnje dołcž, ſo njewjeſta njemóżeſche żadym ſ poſdżiſchcžа cżaſa. Meinhardt běſche ménił, ſo ſo dawe njerad fotografowacž, wſchake tola kożdy dżeń k nim pſchiſtżadża.

(Pokračowanje ſcžehuje.)

Marica a Hanica.

Roman.

35] (Pokračowanje.)

Potom pſchińdże Zindrichka. Do wſchěch ſtron, jako by ſwjatocžnoſcž jej płacžika, khodżeſchtej jeje wocži, wona ſo pożmjewkowaſche, kwaſche a ſtrowjeſche ſebi a druhim. Wilkus a Cyclſon wſchitkowje mějachu ſa to, ſo je trochu ſo ſeſłyſnila. Rudi pak, — žamo ſo rożumi, ſo bě hjesporocžnje ſwobleſany — bě trochu ſtuſchi a ſdrěty. Tak to ſnadnjeńſcha ludżo ménjachu.

Mjes tym ſo farař jednore, wutrobu jimaze ſłowa rěcžeſche w ſwojej ſylnje po tirolſku barbjenej nemcžinje, wobſłuchowachu ſo ludżo a mjenowachu ſej mjena. Tych wjele njebě.

Tu ſo něchtó woprascha: „Hdże dha je Hanija?“

Druhi ſo toho pſchimny: „Najſtarſcha dżě tu njeje!“

Pſchebładachu ſebi drużſt, ſwatow, kotříž ſa wěrowanſkim porom na ſtołach ſedżachu, pſchebłędżichu zyłu matku kważnu towarſchnoſcž. Hanija tu njebě. Nětkiż dżiwſche pjecža wědżecž, ſo je khora. Druhi rěcžachu tomu naſpjecžo. Ale tale powěſcž wożta wutrajna. Hdyž kwaſny cżaſ ſ ſyckwje wuſtupi, Mariza ſażo hłowu nakhilena dżerżeſche pod ſawodżewkom, pod cżuku ſwojeho wulkeho, ſwětłokołożateho muża, kiž wożeſbje ſónſtkich ſaherjeſche, wożta pſched ſaſtupom cżeła Angiolina wokomik ſteja.

Jeje ekſellenza knjeni ſ Raintaler tſchażeſche jej cżuku a praſcheſche ſo: „Hdże dha je waſcha najſtarſcha dżowka?“

Cżeła Angiolina ſcžahny wobżarnju wobliczo: „Wona je bohužel, pſredy hacž ſmy woteſchli, ſkhorjeła!“

Potom ſaſtuki, a bórzy mlacžchu ſo wſitcy mjes cżerwjenym a brunym w najwuſkim żaru błyſchcžatym liſcžu winizow. Mróżel pracha ſtżehwy ſo ſa nimi, ſakrywajo ratja ſalwěſchcžej zyłu kraſnu towarſchnoſcž pſched woczemi wcžipneho ludu.

Hanija leżeſche na pol ſwobleſana na kożu, kotejež podprěwſchi. Tam a ſem ſhladżowe wona ſaldy ſwojeho hłowaka wudżerżajo pſched ſo. Wona wojowaſche ſe ſobu, a ſo najtrěbali nowych mużow ſa wſchědne powołanje. Lětſa budże dże kóżdy ſe ſwjatkownym ſwjedżenjom ſpokojom, kiž je naſ tak niewocžakanu rlanu pſchekwapił. Wukroba zatarja pak je połna dżatka a wjeſela, ſo je milý bjeſchežik ſaczżne hona rjenje pokrjepiſi, na kotrej mjeſ. ſłónco ſwoje cżopłe pruhi ježele, ſo może roſcž na połach a łukach a w ſahrodach, ſo bychmy dożakali rjane żně.

— **Sbožo w njeſbożu** mějeſchtaj prěni dżeń ſwjatkow motorowaj koleſarjej. Wonaj pſchijědżeſchtaj popołdnju wokoło 2 hodź. ſ Budyſchina a ſejedżeſchtaj pola Tjoch Hwěždow, hdżež ſo dróha do Kamjenca wot Drježdżańſkeje dróhi wotſcžežeji. Je jawjerj, ſ kotrejž je Drježdżańſka dróha ſawrjena, dokelž ju pola Biſkopja porjedżejo. Motorſke koło, kotrež dyrdżeſche po ſdżeżu do Kamjenca, wuny ſo nadobo na lěwo a dżyſche nimo ſawjery ſajeež, ſtoż pak ſo jeho wulkeje ſpěſchnoſcże dla njeporadži. Wono ſtorcži do ſawjery a ju roſtorhny. Motorowaj koleſarjej ſo ſ koła na dróhu cżiſnyſchtaj. Mějeſchtaj pak pſchi wſchěm njeſbożu wulke ſbožo. Wſednik koła na lěwej ruzy a ſ hubu kwaſnjeſche, jeho pſchewodnikej ſo po ſdżeżu żanoje ſchkodny ſtała njeběſche. Motorſke koło běſche ſo wobſchkodżiło, ale dała ſe njemójeſchtaj.

— **W nozy na pěſmi dżeń ſwjatkow** na ſahrodże njeſboża je potżiſła nadobnu wjeſnu njeſboża potżiſła jenu wożobu. Kopanja je potżiſła nadobnu tydżenſku wjeſnu njeſboża pomocnika ſwjatkżiſła, kiž ... we nozy na ſrjedu nětkotre tuły we wulkhodżowanſkich wotſlemił. Wón wa ſwoje ſkołkanje wocžakacž.

— **Straſchny jebak.** Sandżenu ſrjedu 23. t. m. je tu njeſnaty jebak wuſtupował, kiž je ſ cżłanom w pakżiſkach cżeſnowanym cżłanom, harzſtim hórſtim cżłanom a wołijom) po domach khodżił. Wón je cżłaj pſchedawał po płacžiſte, kotraž dożyła njeje ſłożena po jeho hódnoſcži. Tutón cżłanowy wikowar je nimo toho jara pobhladny, jo je w jenym domje cżežke njekafanſtwo ſtworił. Wón je nadże 32 lět ſtary, 1,65 hacž 1,68 mtr. wyſki, je ſylnjeje poſtawy, ma jaſne horjeczežane włoſy, krótkoſtżihane wuſy, běſche wobleczeny bruny ſ cżemnymi ſmuhami pſchecžeżnjeny żakelowy wobłek a na hłowje mějeſche mekki ſiwy kłobuk. Pſchi ſebi mějeſche ſchlywikożkaty kufr brenjeje wulkoſcže a na lewym ſkołmy poreže mějeſche pjerſchcženjej. — Schtóż może wo wożebje tutoho khrobelaka abo wo jeho bydlenju něſchto ſdżelicž, ſo proſzu, ſo by to hnydom kriminalnemu wotdżelenju w Budyſchinje, telefon 2802, wojeſwił.

— **Wěrny pſdawk je ſchule w Seerbach.** Schula w jenej wſy ſ połnoju Budyſchina. Wuczeř je ſtyrbny Seerb. We ſamej wſy pódla doſcž njeroſumni ſtarſchi a rěża je ſwojimi dżěcžimi ſkoro wſchitkży němſky. Je to ſwjetſcha dżěkawy lud. Khodżi na robotu do blišich ſkałow a też do fabrikow. Cżile wſoſy njeroſumni ſtarſchi njewjedomja, ſo je ſnajomnoſcž rěcžow bohaſtſwo. Snajomnoſcž ſerbſkeje rěcže je tohorunja wulke bohatſtwo. Cżile wobżarowanja hódni ſtarſchi ſwojim dżěcžom drje nětdy wjele cżażnych kłukow ſobu dacž njemóża a to jenicžke, njemiwaj maczeřnu rěcž, jim hiſchcže w ſwojej wożebje klaſiſkej ſłużbnoſcži wożmu. Do tuteje ſchule ſłuſcheja wokolne wſy a te ju wſchě dobre ſerbſke. Lětżo jutry mały ſchulker ſ jeneje tuteje wſoſow jako najmłódſchi doroſt ſaſtupi. Wuczeř ſwuczeny, tež ſ tymi najmłódſchimi němſku rěcžeſ, tež ſ nim tak ſapoża. Tola tutón poſtawnyſchi praſcheſche: „Knjes wuczerjo, ſo mmu dyrbicže ſerbſku rěcžeſ, ja ſym Seerb.“ Wuczeř ſwjeſeleſem jeho nětko cżim radſcheo ſ pomoz maczeřneje rěcže roſwuczuje. Cżeſcž taſkej ſwójbje, kotraž ſwoje dżeſi takle wukubła. S taſtſch ſwójbow wuſchadżeja hódne dżeſi, ſtrucžene charakterly. Sſwojim ſtarſchim budu dolho pſches rowo ſbżakowne, ſo ſu jim ſobu dali na puć żiwjenja najwjetſche bohatſtwo, najdróżſche kubło: maczeřnu rěcž a luboſcž k ludej rodnemu.

— **Powyſchenje na hamtiſkim ſudniſtwje.** Juſtizny wyſchi ſtražnikſchtr Emil Max Mankſch na Budyſchim hamtiſkim ſudniſtwje bu k 1. junijej 1928 k „prawjenu juſtizneniu ſtražnikſchtrej“ powyſchenemu

Samomordarstwo.

Wczera, druhi dżeń świjatkow, dop. namakachu žynozo ...mjesowazeho ležownoseńcezja w wječnišchězu Schprewje ...ez Božim žydleschkom a mlynšim haczenjom cžło 40 ...ej 50 Binego muršicho. Cžeło Kosčeho we wodze, jenož ...jerschi hlowy bé widzeć, dokelž bé žebi samomordar ...ždeho khoforowego jaka mužoze Spuntowski kanjeń ...edku do hlowy 10 puntowski kanjeń tykny. Huhoom ...wolana policija pschidże j autom a po wotwjacju wše...ch wošcežnjow špona ze namakanym wojnaschim ...ischtwa Anjorgu j Kukowa, kiž bu hižo špeżatt ...itoho mjaza jako šhuženy wojerowny, po tym, so bé ...wojich pschiwuschnych wopytowarjeschi jim list zawostajił, ...o swojemu žiwjenju mjeno žaji. Pschi nim namakachu ...ježownik, so na njeho pozžahowazu a w kapy 4 ...prowje pjenježki. Cžežke hospodarske wobcžeže...nošeže žu drje jeho k tuiej njebožownej krocželi hnale. ...Cžło bowjeze ho po tym haydom do Cžežkojskeje cžežownje. ...Samomordar je hešt po wšém žadża ze skocženjom je ...je Klinzowje skala, kiž nalže do Schprewje špadne, ...aje wal. — Hrožina to namakanka pschi špitschtiwym ...wanju w najrenišchim kuržiku pschidrodneje kraju ...Budyschka (Abzoth).

Zornje Kina. Sžydeu dopoldnja wokolo 10 hodž. ...nodnuwez skale skalaf Lehmann f Rachlowa do cžež...hrobla pschibschel. Pschi transperere kanjenja roš...e ho rjecžas a dwri jeho f tajkej mozu, so žo zwjese. ...am bžsche na hlowje cžežko a na rukomaj a nohomaj ...jeneny. Djelacžežzy samaritsko poštiežbu fra...a wežnu powez a na to dowjesechu jeho še ...k lekarjej.

Prežyski pola Delnjeje Hórki. Nimo mery žo wo...o nalecže wšy prešni dżeń świjatkow jahe rano wu...am. Po wšy rossrježe ho šatraschowana powješ, so ...hačenja nimo wšy wjedżazeje Schprewje pschedréže ...a ho do wjeh wala. Hižo bé nawjež powodżena. Jena ...erka wažkuscha rano špodżiwne šlukotanje wody je ...pschrowa. Jako j wokolm pohlada widże...woda w pschérowy špéschuje rošcežeše. K blis...Schprewje pohladowjeschi, so dohlada, so ...chdréže a woda žo w mutnych žolnach do ...Nacže šowola domjazych a žuhodow. Na ...ždeny j šaparjam k rézu khwalasche. Skor...o, so je wšcha prója podarmo. Se šobotnischim ...o w wém wulka woda. Mjetachu do ros-

drjeżiżh cżežke zementowe rohy. Te pak korhaze žolmy se rosbrjeżiży šaho wušterczichu. Mjes tym pschiwožowachu hnój, klomu, drjewowe walczki. S rjadami a deškami žo poradżi, nehdże 4 metry šcherokn rosdrjeżiu trochu šahacżeć. Mjetachu do njeje f pjérom napjelnjene mčchi, walczki žlony, walczki drjewa, dorny a wšcho, schtož možeche rosdrjeżiu nčkat šahacżeć. Mjes tym bčchu po šuhodnych Delnjo-Górczanow wo ponuz pòstali. Cži f kopaczemi wuhotowani ruże pschikwatachu a šuhachu f nowymi mozami na mčjno hižo wotpjalych Brežynczanow. Woda wobdawasche hižo domy, hlišo Schprewje stejaze. Sérjedy wšy bé wjesmy puez f wodu pschikrytw. Njebé možno, do wschelakich statukow šašmjeci. So hychu ho wody wobvóli, šahracżachu wjesmjenja žiwje dwory f deškami a hnojom. Sandżeny tydżeń bé gnejna Schprewjine haczenja pschecżyrjeż dała, a zementowe rohy pokožiła, so mohli pschi wobnjuu je Schprewje dosež wody do wšy puschczicż. Haczmnjez bčchu pjerschcż šaho kruże stotkali a pschecżyrje derje šawjerkli, je mòž wulkeje wody runje tu haczenja pschedréża. Wo Božim šwarnowanju mòža wjesmjenjo rèczeż, so ho haczenja wokolo poknožy pschedréže njesmu, hewak by mohła wulka schkoda nastacż, haj njedaloko rosdrjeżiy slejaze domy mohła woda wotpalawicż, dokelž by woda pschezwjetschu dżeru do haczenjow drèła. Sobotnische žyline dešdżeje njebychu wešcze hischcże tak straschnu wulku woda šawinowale. W Delnjej Hórży pak bčchu war haczż do poslednjeje šastawy wutorsali. Woda je ho nčtko f wulkim wotinachom po rèczinischézu dele walška a tu njedawnu pschenyte a šaho šawrjene haczenja pschedréża. Dokelž bčchu w Delnjeje Hórży šnjezj war haczż do poslednjeje šastawy šuntorhali, je woda pola Klukischa wušlupila a travnu na šukach šaho straschnje šamašala. To wschat w Delnjej Hórży kżdy ras cżinja, hdyż wulka woda trochu hrožy. Ludża ho praschcja, haczż pola naż šaneje wyšihnosće njeje, kotraż mohła wodowou žlužbu nčkat rjadowacż. Waraj w Lichanju a Klukischu wostajetaj šabikaj. jenoż w Delnjej Hórży jón je žiwotim šdacżm wotbija. Pojom dyrbi woda wnstupicż a kuli wežebje wokolo Klukischa šamašacż. So by ho tutych pomérow trochu porjada pschinješło, žu Klukischenjo njeliczomne rady pobyli na hamtiskim a wokrjeżnym hejtmanstwje, na ministerstwje a žejmje. Wšcho bé haczż dotal podarmo! Klukischenjo žu wolili kommunistow, sozialistow, nazionalistow a wšcheż mòžnych druhich „štow". Wšcho bé podarmo. Jenoż anarchistow wolicż njetrjebaja. Taki pomér, hdżeż šnjeża knjeże dwory po žwojej woli

pošlażej a druhe šaso nječicho njeczinicż, je hižom anarchija!

S **Małeschez.** Pschi krašnym šwjatkownym wjedrje mlodoscj naschich šerbskich towarschwow a hoskosskich jednotow šwoju mejn mjetasche. K temu bčchu njeličzomne šyły luda f blišża a daloka pschihwatake. Nschto nowe bé sa naschu wješ, so hokosska kapała nam pschipołdnju na wšy krašny konzert poschiçi. W 2 hodż. šeždże ho mlodoscj, so by šwoju mejn cżišła. Nacżołnik porèża krótke hlowa. Na wschż 27 dujołu ju šwoje mejn šwórnje šrašowali. Najšmórnischo hošnašrožował je „mòjny", so šrażnikow pokradli njebychu. Nimo mery šajimawy, bitsany a krašny napołdań bčche šerbske reje nasche nikdżiny w narodnych drastach na šcenym tronmiku wokolo šeleneje meje. Kuješ dr. Petrany pušche žiwopišny wowobraz do filma. Skónczuje meja padny. Wuskoczny Soskof sa wješchcż hrabnuwschi, jón dobyczežiju wotnješe. Jušhajo podachu ho i nim, herzy na cżole pyschnego cżaha, do korczmy. Wschitko je ho jara derje porądżilo. Swój šwojeżen bčchu šiżiczje ze wschelakimi hospodżenjemi wobmuhli. Nasche wby njetrjebaju wjazy do mšstow hanjecż, so hychu tam ho hychu tam sa dwélomnymi šawjeżelenjemi honili. Sdażajmy wrócżo do pschihodnych pokładow naschich wótzow.

S **Hodżija.** W nozu na špjedu je tudomny fotograf a winowy wikowar Alwin **Pobrak** do šmjertnego njeložoa pschischol. Domopjschischedschi padże jw špkodże dele, kiž du hornjeho posthoda wjedże, a žebi nop pukny. Sdżedu dyrżiachu šnjeložanego do Budyšeje mésacżanskeje špitownje dodowjesecż, hdżeż won w nozu wot pjatka na šobotu nuwacż. Wczera druhi dżeń świjatkow, popołdnju 1/26 hodż. bu jeho cżélo w Hodżiju pohrowane.

S **Lubija.** Wotkrjeżny žejm Lubijskeho hamtiskeho hejtmanstwa dowali w žwojim špjedżinym posledżenju še 17 hłosami pschecżiwo 12, so ma žo klinika dra. Wanki w Habrachczjach kupicż a do nowcje wotkrjeżnje špitownje wutwaricż. Kupna płaczišna wuczinja 153 000 hriwnow. Khorownja na žo wo 60 lożow powješchicż, schtož budże 720 000 hriwnow płaczicż. Nétkle je we Wankez klinizy 56 lożow.

S **Kamenizy** pola Lubija. Pschi njewjedrje špjedu popoldnju trjeczi dżyl, tiž j elektrischeho powoda wojschcżi, mlodeho hospodarskeho pomocznika, tiž cżežyche f špżinnych dnjow na dwór špuicż. Mlody cżlowjek wosta dlekschi cżaš bjes wédomja, špraba pak žo bórsy šaso. Maja nadżiju, so trajneje schkody njewobschkowna.

S **Kotez.** Sswjatkowne wróždnjam šu ho pschi tudomnej ludowej schuli šwjatkownu Lobotu špżewanje a špónża ho šaho 2. junija, ja so 4. junija špkota šaho šapoczuje. — Pola tudomneho Halschez hoscżenja šu też Shell-benzinowym kumpu pschiprawili. Tak je też ludy pschiležnoscż k „tankowanju".

S **Debrij** pola Wóžlinka. Sjawnj puez f Debrij do Tradowa je twt wutory 29. meje t. j. nahypowanja dla hacż na dalsche šawrjeny.

S **Laja.** Wczera, druhi dżeń świjatkow popołdnju, wotpalichu žo w lèżu Lalowskeho knjeżstwa pola Kolpina 3 hacż 4 hektary špuschczanczho drjewa. Drjewo bésche hižom pschedcate na wéżtu Spechtez firmu w Nalstanje. Woheń je po špaczu špótnika ruka špożżita. Nalstata schkoda je chétro wulka.

Z **Kulowa.** Z dalewjedżenjom Wojerowsko-Kulowskeje dróhi do Wukich Zdżarow a z přizamknjenjom k Budyskej dróży so nétkle zahóraja. Su hižom z wotkowkowanjom zapocżeli. Dokelž pak je Zdżarowska dróha w Kulowje přewuzka, ma so dżél Hózkowskeje dróhi wutwaricż. Po jenym nacżisku powjedże dróha zady twarjenja tótki Dittricha, po druhim nacżisku pak zady hoscżenca ke kehelekuležni, zo by skónczne 16 metrow šcroka pola Prasowjez mosta do Zdżarowskeho puća wubżała. Nadżijomuje tónkróż k twarjenju dróhi dómdże, kiž je za Kulow tak wažne a ke kotremuż też Eintrachtske dżélarnje sobu přinošuja.

S **Wojerez.** Na tudomnej Halschtrowowej dróży bęchu žo mlodži pachołje do pukow dali. Woni bęchu žebi najprjedy pschjehlubobe do palenzowje špżiżerskeje kluknli. Na dróży hewjekrajo f policijn do kontlikta pschihódżechu, kotraż jich f gumijowymi klumpuchami k rosumej pschinjeże.

S **Mateje Nadeje** pola Wojerez. W naschej wšy šta žo khroble paduschtwo. W domje jenoho majéra bydla nékotre žwójby. Hižom dżiżschi cżaš bésche majér wobkedżbował, so ho jemu pjenjesy f bydlenja špubjowachu. Wón pak njemóżeše ženje špżeh za paduchom namakacż. Wutoru wjecżor šamkny je žandarm w zivilnej drasce do bydlenja, mjes tym je majér še žwojej žwójbu wotjedże a to prjedy wojšewi. Jako bésche won bydlenje wopuschcził, pschindże mandżelska jeneho podružnika, kiž je w twarjenju bydlesche, do wopuschczenjeho bydlenja, dżesche f pjenježnemu bludu, wša móschen a kradny f njeje jedyn f wošnamjenjenych 10-hriwnowschich papjerow! Pschi tym pak ju žandarm pschechlapi.

S **Khoczebuša.** Njedaloko Gotkoz pola Khoczebuša je ho cżežke nješčože f automobilom stało. Auto f Barlina pschijmu po Barlinskej dróży. Pola Gotkoz šajedże won nadobo f hronje, potorhny nékotre pschidróżne šchtony a špżinu telegrafowych šežerow, pschecżiwnym ho a wosta špónżnje na dróhownym brjoży leżo. Wobježdżeji automobila, wulkopschekupz Willy Kreés f Barlina, wotta mowon leżo. Jeho žonu šrašnje hranjeu do Khoczebuskeje špitownje dowjesechu.

S **Nowcho Mésta** pola Šlaweho. W nozu na wutoru je pola tudomneho hošcżenzarja Lašza vaduch pobył a pschés 100 hr. pjenjez kradnył. Špomom šlajany potżażił poš bżécże po wušim šlédże. Dalsche ho i pschepyta njom polizije unjasnji.

Hospodarski rozhlad.

Wutoru 29. meje 1928.

Zawdżenu hybotu na žitu pschod špwjatnymi drjewi, ...wotla ani produktowych wikow.

Pschihladżej pytaja:

...ežerz, Berthel w Dżowje pola Kamjenza.
...ežnik w Bešjunje 24 pola Kamjenza.
...ežnik, Benker w Budyschczinje.
...ežnjow Kowal we Slawnjenza pola Hródka.
... Kriegel w Meschkezach.
... Hadli w Bešjunje.
...ežnik, Kapl a Fux w Wješ Wodze.
...ežnik Hantuch w Nowej Wsi pola Hajki.
...ež do domu, Greinerz w Kerjanju.
...ežnik Kluga a Schüne w Wješ Wodze.

Na pschedań.

...ežna a hłoma w Chorntowje 8 pola Pomorz.
...ežowa knježi diwór w Jabžedy pola Skokolau.
...ežna 20 zent., Bietza w Nowej Wschenczizach.
...ež 7 štnu, Wjesla w Kubschczach.
...ži 6 štnu j wožom a grabom w Bacžonju 6
...ežna šušna wyšokošnjeschna w Kischinjonje.
... šušna wyšokošnjeschna w Schischinje 8.
... wyšokošnjeschna w Delnjej Hórży 43 a 46.
... młoda wyšokošnjeschna w Zylgnach 5.
...ežne wyšokošnjeschni, w Pschowschizach 16.
...ežna wyšokošnjeschna w Meschdżezach 6.
... wyšokošnjeschna w Hrodżischczu 53
...ežna 13, w Budyschinku 35.
...ežata 10, w Khelnje 48.
Wjerzarja maschina Langa w Kitschorizach.
...ežata šušne w Cżischczach 7.
...ežna mužace, Bjedrich Lipzowa haša 10 w Lubiju.
...ežnuju 20 zentnarjow, Lišch we Lnježku pola Bukez.
...ež sportowy na Zidowje 273.

Kupiez pytaja

...ežamo, Jelesolijezarja a maschinska fabrika akt. tow. ...Budyschczinje.

Na pschenajeżez:

Wischnje na Kobileżanskich wjeżach, poštiežnja hacż do nżdżele 4. junija 1928 dop. w 11 hodż. na mjeschczanšku tam (Coblenz 5. Gbde).

Sondżenju na pschejadżowanje

špjedu 30. meje 1928

we **Worklezach** w hoscżenzu wop. w 11 hodż. 3 mtr. ...rinow na wobleż,

schtwórtk 31. meje 1928

w **Budyschczinje** na judenischnje dop. w 9 hodż.: wertik, schpjeżel, 4 cżahnitli, klamatiżej kanorai, klubowy hoja, lnjowej kamorai, kredenza, dalekowid, štol, pišanik, lekrat, blido, športowy wobleż a grat, blusu, schórzudli, dżżiżane thabatki a derjaze kholowy, 5 pišanišch drjewow, 3 klubowe štoły, 7 pišanišze blida, blido sa turjerow, 160 żerdżkow ...ežnych trelbow, blido še ...nyżża, schijazej maschinje, ...ežna thalnje, powjeschak do pschedżbow, 9 porow ...ežnych Zupanjow, harmoniji, hoiaj k hodżenja, khorlokle, ...ežer, gramofon, ...ežnych metrow špintowanoho ...ežkow, kromadże nje...ežnacho drjewa, 200 (zi...ežkow, wošnowany auto, 4 klamatiże blida, dezimatna ...ežka, joły, mjechi, hoiai, hyttkowa ...ežat, ...ežanu kenper, 6 klamatiżch ...ežolow, thabat a wischelaka bżżżana drasta, klavdraj, bliżej.

Sondżenże pschejadżowanje ležownoscże:

Młyn we Wujezku pola Wósborka, hżuchażzu Pawolej Jurjej Schmidtej tam. Se šokeow, polami, lukami a keżanni wšcho hromadże nżdże 35 żirzow a 1 twarjenjeni je gmejnita wyšchnoscż Kóhnota na 73 025,40 hr. pošahżila. Wichi tom wobżiża hódnotu mejchinow a młynskeho graża na 13,210 hr., wodowu mòj na 12 000 hr., wješchelaki inventaar na 5 202 hr. a šchtož na špkadże je na 1 052,90 hr.. Do wopatnje pokładnje žu kwarje na ...ež 52 400 hr. šapiżżene. K tom špischeje domške i 3 pschiwatkami a poboczżnym twarjenjom f hródżu a dezenzu, trójżej f rżżażu a pinzu, wjesnej žlóni f trawjenikom, konjezom, rżżanzu f pschihwatkomaj. Hatdom pschi domišim je mlinza f dalschim twarjenjom še špkadowżenmi. Na pschedań pschihżże ležownoscż wutoru 24 junija dop. w 10 hodż. we Wujezku.

Škrowe depeše.

Produktowe wiki w Berlinje dżeża dop. 24/11 hodż.:
Wiki žu hischcże mało wuwżże.
Dop. 24/12 hodż.: Žito pschedawaja hischcże po piattowych płaczišnach, ale wobrot je špadny.

Płaczizny rżżacho skotu na Barlinskich skótnych wikach.

26. meje 1928. Płaczizny po centn. a zt. krinnach.

Skóme drużiny a woznamjenjenje.

Woły: 289.

Polnomjasne, wukormjene, najwjetšeja rżżnaje hódnoscże hacż do 6 lét.	60—62
Młode mjasne, njewukormjene, starše wukormjene	55—58
Mjenje wukormjene młode, derje picowane starše	49—53
Mjenje picowane wšżch starobow	43—47

Rykl 465.

Polnomjasne, wurosżene, najwjetšeje rżżnaje hódnoscże	54—55
Polnomjasne, młodżi	51—53
Mjenje wukormjene młodże a derje picowane starše	47—50
Spatne	43—46

Jałojcy a kruwy: 484.

Polnomjasne, wukormjene kruwy najwjetšeje rżżnaje hódnoscże	45—48
Polnomjasne, wukormjene jałojcy najwjetšeje rżżnaje hódnoscże hacż do 7 lét	33—41
Starše wukormjene kruwy a derje wuwite młódše kruwy a jałojcy	25—30
Derje picowane kruwy a mjenje picowane jałojcy	18—22
Mjenje a špatnje picowane	—

Cżelata: 1422.

Najlepše wukormjene (2. druż.)	75—80
Mjenje wukormjene a tajke wot cżca (3.)	65—73
Spatne (4)	50—60

Wowcy: 2591.

Młódše a starše wukormjene (1. drużina)	60—65
Starše wukormjene (2.)	52—58
Mjen e wukormjene (Mżrzschafe) (3.)	50—55

Swinje. 1851.

Polnomjasne, wosebitych rasow a jich kżżenjow, ha- do 1½ lét stare	60
Wukormjene	60—61
Mjasne	59—60
Spatne	56—59
Itancy a kundrosy	53—55

Hospodarski plan za lèto 1928 pred zastupjerjemi mésta Budyšina

Sapożżatk jednanjow na hospodarskim planje mésta Budyschina za lèto 1928 bé jara wideroiym. Hnydom po krótkej šowedowej rosprawje finanzneho dezernenty jimasche

žo jozialdemokratiski frakzijowy rěčnik słowa a porokowasche dźěławosć wyschiskeho měschčanskeho hospodarskeho a měschčanskeje radu w jeje zyłku. Dla sapośdźenje termije hospodarskeho plana wumjetowasche radže konundnosć a lěnkostoć. Sda žo jako žu žo poběgenja do wólbow bojeli. Wotpjetny defizit pokaže, žo wyschi měschčanosta njeje tón prawy muž. Puče, po kotrychž krocži, njeje žu sbožowne. Sa zozialne samery njeje žo niczo stało, na namjety lěwizny za rosumnu sluttnowosć njeje žo dźiwało. Podawk je tón, so sa nowe lěto nowe dawki kwajn. Budyski měschčanosta žłuscha k tannym, liž pschirazi ke dokhodnemu dawkej a ſ tym wospjetne poćenje dźěławych knihow poźrědkuja. Pola měschčanskeho wuarstwa hamta najlěpsche wobstejnosće njekrjeża. S wobydlerskim praschenjom žu w Žitawje wjele dale, runjež ma Budyschiu wyschschego twarskeho radu. Kommunist Schołta mjenuje gmejny pschinoschowarjow kapitalistkeho stata a pukidostawarjow kapitalistiskeho systema. Hłowny sajim radźiwych zobnstatowp je byl, so lěpsche nsdy dostawaju a tuuje wino do winowoje pinzy, liž ma žo hischcże sarjadowacj. Je na cżasu, so žo něschto stanje. Pschirazi k dokhodnemu dawkej žo ſ kommunistiskeje strony wotpokasuje, sa to pak maju žo wulkosahusterjam wjetsche dawki napokoścj. Skónczuje wumjetowasche kommunistiski rěčnik radże hischcże mnohosej skandalow a njeſtyschanu schleudrijan. Wyschschi měschčanosta Niedner wobarasche žo ſ krutymi słowami a mjenowasche wutwjedźenja rěčnikow njebschistojne a njehanbiczitwe. Měschčanski liczerski direktor Werner rosprawjesche na to wo zenotkliwosćach etata. Tutón skónczuje žo we dokhodach a wudawkach ſ 6 111 000 hr je 575 000 hr. defizitom, liž ma žo ſ pożczonkow krycź. Powschitkowe sarjadnistwo žada 492 000 hr. pschibérka, sarjadnistwo policje 387 000 hr., twarske sarjadnistwo 258 000 hr., schule 581 000 hr., wumeſtwo a wědomosć 89 000 hr., hajenje spomożestwa 948 000 hr. Dobyk je milinarnje je žo ſ 550 000 hr. namjetnyk, ſ plunarnje je 115 000 hr., ſ měschčanskeje nalutowarnje a giroweje pokładnje ſ 35 000 hr., ſ hajow a lěsow ſ 23 000 hr. Samożenja města Budyschina je žo wot 31 024 000 hr. na 30 797 000 hr. snižiło, doły je žo ſ 2,5 milijona na 7,3 milijonow powyschik. K jenotkliwem positam etata žo hischcże mnoho namjetow na pschemenjenje sapoda.

Najnowiše z cyłeho swěta.

— Schkrowa powěsć wo wjedrje sa jutrischu źrjedu: Swjetscha rjenje a žucho, toha žu njewjedra mużne. We Jendźelskej znowa samrócżene a scherjate.

Po powěsćach se Shorjetza je na Nyjny wulka wodc. W Krknoschach a Jiserskich horach žu žo deschcże lake, so žo hórske rěčki do rekow pschetmorichu. Na horach śněh nandże.

*

Na Łobju je žwjatki wulka woda była. Wodoměr pschi Augustuszewym mosće žobotu meter pod niczku (null) pokasowasche. Po žobotnych žyłnych deschczach woda rano sahe druhi dżeń niczku dożahny, a hacž do wjecżora nehdże na meter nad niczku dostupi. Po rosprawach Drježdżanskeje wodotwarskeje direkzije woda hacž na 2 metraj nad niczku stupi.

*

W hajnistim revérje śněhowych jamach w lěsu 509 metrow dale stareje schlesnskeje budy je jedyn hajnisti sastojnik cżłowjeczi kościowz nadeschoł, ſ kotrehoż bě žo hižo wscho mjaso shubiło. S drasty běchu jenož dźele brunych schkórnjow a spina žłow shnje.

*

We Winje žu pjatk rano raketowe létadło pschedwjedli. Wono sa hodźinu 150 kilometrow daloko leczeshe.

*

Franzowske pażażerske létadło na Parizjsko-Bukarestiskej cżarje je krótko psched Budapeshom dla wobschkodżenja motora k semi pschisiłajicz dyrbjało. Létadło žo pschecżežiny. Schtyri wožoby w nim žo cżežko sranichu a žu w żmjertnym strasche.

*

W Makowje w Pólskej je žo 140 domow wotpalilo. Dwě dźeśći śtej žo spaliłej, mjes tym so jedyn wjeżnjan cżekajo do hata padże a žo tepi.

*

W Orły pola Parisa pschi žwjedżenju franzowskich létarjow jene létadło k semi pschistajiwschi do pschihladowarjow sajedże a nehdże 13 ludźi srani. Jedyn sranjeny je wumrjeł, hdyż jeho do khorownje wjesechu.

*

Pschijeżd wuhlowych podkopkow Hudsonskeho towarstwa pola Wilkisbarry w Pennsylwanskej w Ameriży je žo ſ rosbuchnjenjom wupuscżił. Ssydom wožobow je žo moriło, pjecż žo cżežko sranichu..

Towarstwowski powěstnik.

Budyšin. Naša „Jednota Sokol“ ma swoje zwučowanja kóždu srjedu wječor we 8 hodź. w towaršowni na Hornčerskej hasy (Christl. Vereinshaus).

Drježdżany. Serbske towarstwo „Cornobóh“ wotmjeło sobotu 2. junija wječor 20 hodźin swoju měsačnu zhromadźiznu we towaršnym hosćencu pola knjeza Zmija na Cristianskej dróży 22. Njedźelu 10. 6. mamy wulět do Poisenthal atd. Njech so wšitke sobustawy při tutym wuleće prawje bohače wobdźěla. — Kedźbu: Naša Drježdżanska wustajeńca „Techniske město“ je wotewrjena. Tež wjele Łužiskich Serbow a Serbow serbskich towarstwow budźa přikhadźeć sebi tusamu wobhladać. Tuž prosymy jich, při tutej składnosći tež nas Drježdżanskich Serbow w našim towaršnym hosćencu pola našeho serbskeho sobustawa knjeza Zmija w starym měsće na Cristianskej dróży 22 wopytać. Tutón měsac wotmjeła so zhromadźizna 2. a 16. junija a je nam kóždy serbski hósć wutrobnje witany. Předsydstwo.

Hrodźišco. Towarstwo „Zerja“ ma jutre srjedu 30. 5. wječor we 8 hodź. spěwanje pola Symanka w Njechornju. Winowatosć kóždeho je, zo přińdże. Dobrejśce tu 1 hr. za wulět do Błótow a přinjesće ju sobu. Dyrbi so sobotu zapłaćić.

Kedźbu. Wšitkich kk. redaktorow wšitkich našich serbskich nowin a časopisow a to redaktorow „Serbskich Nowin“, „Kat. Pósła“, „Mis. Pósła“, „Pomhaj Bóha“, „Serbskeho Casnika“, „Serbsk. Hospodarja“, „Serbskeho Studenta“, „Sokolskich Listow“, „Raja“, „Skowronćka“ a „Łužicy“ na **srjedu po swjatkach, 30.** meje popołdnju w 5 hodź. do Serbskeho Doma w Budyšinje k zhromadnemu posedźenju a wuradźowanju z tym přeprošuje

Dr. Arnošt Muka, red. Č. M. S.

Lokalny wuběrk za Domowinski zlět zeńdźo so sobotu 2. junija pop. w 3 hodź. w Resikec hosćencu w Budestecach k prěnim připrawjacym jednanjam. Kóždeho postajeneho, wuzwoleneho, wěsće wočakuju ke krutemu zhromadnemu dźěłu. Čas khwata! Zlět ma hyć dopokaz lubosće a skutka Serbstwa. Za „Domowinu“ P. Krječmař, župan.

Nawječorny wokrjes „Sokol“ zmeje 31. V. 28 wječor 7/9 hodź. w Njebjelčicach wokrjesne zwučowanje, po tym wokrjesnu zhromadźiznu. — Njech je też Ralbičanska jednota zastupjena. Pjetaš.

Sowrjecy. Štwórtk wječor 1/2 9 hodź. ważna zhromadźizna za Serbow, wosebje za młodosć. Přizamknje so sokolske zwučowanje.

Župa „Michał Hórnik“ zarjaduje ferialnu koloniju do Pólskeje. Zamołwić maja so dźěći borzy pola knjeza wučerja Pjetaša w Khrósćicach.

Hłowny redaktor a zamołwity za politiku: Marko Smoleń w Budyšinje. — Za lokalny dźěl a feuilleton: A. Dučman w Budyšinje. — Za hospodarski dźěl: Arnošt Bart w Bržzyncy — Za nawěstki: G. Janak w Budyšinje. —

Jězdny plan autowoje pósty
z Nowosalca-Spremberga = Wopakeje = Budestec do Budyšina

Płaći wot 15. meje 1928.

1	9	13	17	21	Tarif km	Železniske přizamknjenja	2	6	10	14	20
3,32	6,51		16,09	†18,47		ze Žitawy do	—	12,42	16,36	22,17	2,11
4,56	7,49		17,11	19,29		do Nowosalca-Spremb. z	—	11,50	15,37	21,15	0,57
	†7,25	9,34	—	16,19		z Drježdżan. Hł. dwór. do	—				
	8,57	11,50	—	18,37		do Nowosalca-Spremb. z	—				
5,45	9,10	12,45	17,45	20,05	0	z Nowosalca-Sprem., dwórn. do		11,41	15,18	19,58	0,23
5,47	9,12	12,47	17,47	20,07	1	z Nowosalca-Sprem., Ratskell. do		11,39	15,16	19,56	0,21
5,50	9,15	12,50	17,48	20,08	1	* z Nowosalca-Spr., Pufec k. do		11,36	15,13	19,53	0,18
5,55	9,20	12,55	17,55	20,15	2	z * Wopakeje, Ht. Blick do		11,33	15,10	19,50	0,15
5,58	9,23	12,58	17,58	20,20	3	do Wopakeje, pósty z		11,30	15,07	19,47	0,12
6,00	9,25	13,00	18,00	2,,26		z Wopakeje, pósty do		11,29	15,06	19,46	0,11
6,06	9,31	13,06	18,06	20,30	5	* Wopakeje, Žn. wěnc.		11,26	15,03	19,43	0,08
6,10	9,35	13,10	18,10	20,37	7	* Wurbisa, hosćenca		11,20	14,57	19,37	0,02
6,17	9,42	13,17	18,17	20,39	9	* Wbohowa, hosćenca		11,14	14,51	19,31	23,56
6,22	9,47	13,22	18,22	20,43	11	* Jiłoc, Herb. Grych.		11,09	14,46	19,26	23,51
6,27	9,52	13,27	18,27	20,46	13	Budestec, Hajnkow.	7,28	11,04	14,41	19,21	23,46
6,30	9,54	13,29	18,29	20,49	13	* Hajnic, Weber. hosć.	7,26	11,02	14,39	19,19	23,44
6,32	9,58	13,33	18,33	20,54	14	* Rašowa, hosćenca	7,24	11,00	14,37	19,17	23,42
6,36	10,01	13,36	18,36	20,56	15	* Bělšec, hosćenca	7,20	10,56	14,33	19,13	23,38
6,39	10,04	13,39	18,39	21,59	16	* Hornj. Kiny, „2 Lip.“	7,17	10,53	14,31	19,11	23,36
6,42	10,09	13,44	18,44	21,04	19	* Budyšin, Wjeleć. dr.	7,13	10,49	14,26	19,06	23,31
6,48	10,11	13,46	18,46	21,06	19	Budyšina, dwórn.	7,10	10,47	14,24	19,04	23,29
6,50	10,15	13,50	18,50	21,10	20	do Budyšina, Žitn. wiki z	.	10,40	14,20	19,00	23,25
	†11,50	°14,18	†19,00	22,23		z Budyšina do	7,09	10,45	14,05	18,56	23,56
	12,48	15,54	20,61	24,00		do Drježdżan, Hło. dw. z	5,35	9,17	12,20	16,58	21,06
7,14	†10,21	14,10	19,00	†21,20		z Budyšina do	5 34	9,27		†18,58	22,00
7,50	10,44	14,45	19,32	21,41		do Lubija z	5,01	†9,07		18,38	21,44

* Zastawa jenož po potrjebje. Wobkhod podsteji pósće we Wopakej. Železniske přizamknjenja bjez rukowanja. † Jenož wšědne dny. ‖ Jenož njedźelu. † Spěšny čah. o Jenož sobotu.

Jězdny plan póstowcho automobila z Kamjenca do Wóslinka.

Płaći wot 15. meje 1928.

—	700	1009	W1430	S1820	Wóslink	845	1310	W1825	S2000	—
—	703	1003	1433	1823	Skaskow, dźělenje dróhow	842	1307	1805	1957	—
—	709	1008	1438	1828	Debricy	837	1302	1757	1952	—
—	717	1014	1444	1834	Jitro	831	1256	1751	1946	—
—	727	1023	1453	1843	Křidoł	822	1247	1742	1937	—
—	732	1027	1457	1847	Čornow	818	1243	1738	1933	—
—	743	1038	1508	1858	Kamjenc, Sakski Dwór	807	1232	1727	1922	—
—	745	1040	1510	1900	„ dwórniščo	805	1230	1725	1920	—
—	—	—	W1515	—	„ pósta	—	—	W1700	S —	—

Železniske přizamknjenja:

—	806	1224	1530	1922	z Kamjenca do	738	1106	1700	1654	—
—	946	1400	1708	2115	do Drježdżan z	603	934	1514	1514	—
—	—	1122	—	2120	z Kamjenca do	755	—	1446	—	—
—	—	1240	—	2226	do Biskopic z	650	—	1342	—	—
—	818	1310	—	2127	z Kamjenca do	749	1217	1518	1903	—
—	1018	1608	—	006	do Lubnjowa z	405	954	1230	1704	—

Janoš štwórtk

Na wobkhodźe ma dohlad pósta w Kamjeńcu. Wšo dalše wukaża pósty a wozowi wjednicy. Skazanki wosebitych jězbow a doprědne skazanja městnow přiwmujetej pósće w Kamjencu a Wóslinku.

Platowe stupnje platowe třije sok. stupnje sandale sandalety
we wulkim wubjerku po najtuńšich płaćiznach
Heinrich Mohr
w Budyšinje, na Žitn. wikach

Živnosć

7 1/2 kórca wulka je na předań **w Kobelnju čo. 3** pola Kluksa

Kedźbu

Ludźo kóždeho powołanja, też w najmjeńšich wuach, móža sebi bjez kapitala pódlansku zastužbu wobstarać.

Poskićenja pod **J. O. 3984** na **Rudolf Mosse w Budyšinje na Dźiwadłowym namjestnje**

8 kołćow pčołow
ma na předań **Němc w Nowej Smjerdźacej.** Workleš, pós.

Čista, pilna

holca

so k 15. junijej do zahrodnistwa pyta

Hempel, zahrodnik
na Lubijskej dróży 935

Taflowe a blidowe **přikrywy**
Twjelki, trjenja, kup. rubišća, tkaniny za košle, kopřiwina
Wolki wubjerk! — jara tunjo!
Kurt Erler w Budyšinje na Žitnych wikach 11 znap. „Złoty Hwězdy“

Živnosć je khorosće dla k wotnajeću w Nowej Wsy pola Njeswačidł čo. 5
Bliže je zhonić **w Nowej Wsy čo 5.**

Garding
wot krucha a hotowe wokna we wulk. wubjerku a jara tunjo
Kurt Erler w Budyšinje na Žitn. wikach 11 znapřeča „Złoteje Hwězdy“.

Najl. Elderski tučny twarožk 20%
9 puntow = 6.30 hr. franko
Dampfkäsefabrik Rendsburg

Někotre zběrki basnjow
Jakuba Čišinskeho

su borzy rozpředane! Njech sebi čitarjo „Serbskich Nowin“ hišće zbytne eksemplary zwěsća!

Serbska knihařnja w Budyšinje

I. hypothcki

za ratarstwo a za rjemjesł nikow — też na wsy —

wobstara spěšnje a bjez kóždeho doprědka płaćenja

hypothckowy bürow Hermann Rostock
w Budyšinje, na Seminarskej hasy 1
— Telefon 2302 —
Najlěpše porućenja

Swój slub wozjewjataj
Ludmila Skopec
cand. phil. **Harry Magritz**
w Njeswačidle Swjatki 1928 w Lipsku

SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

„S. N.“ płaći měsačnje we wudawarni 90 zł. pj., na pósće a pola dowórnikow 1,30 zł. hr. Do wukraja 16 Kč. Kóžde čo. płaći 10 zł. pj. Wudawa a čiśći Smolerjas knihiśišćernja, zap. dr. z w ruk. w Serbskim Domje w Budyšinje. Telefon 2057.

Za nawčatki, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotesłać, płaći so za mały rjadk 20 złot. pj. Wobčežnje so stajace nawčatki a tabele so wyše wobličeja. Za reklamowy w m rjadk płaći so 60 złotych pj. Rabat po tarifje. m m

Čisło (Nr.) 124 — Budyšin — Srjedu, 30. meje 1928 — Bautzen — Lětnik 87

Rozrěčenje z ministrom němskeje wobory.

Parlinski sajmujeć Winkleje „Neue Freie Presse“ je rozrěčenje z ministrom němskostatneje wobory měł. Ton je mjes druhim praji: Wudawanje, so žo nowe muzjstwa němskostatneje wobory wobžeže rad z prawizwanych swjatkow bjeru, njeje wěrno. Sa tym so sprawa njeprascheja, hač młodu człowjek z kěwizu abo prawizu pschindže. **Postrowanje potrjebu w hobrikej měrje pschesahuje.** Pozlednje leto bě žo tekko młodych ludźi do němskostatneje wobory samolwiło, so je so **100 jenoż schěźcy mohło pschijeć.**

Też pschi **narunanju offizjerow njeje žanych politiskich pschemyślenjow.** Też tu poskiczenje potrjebu daloko pschesahuje. K 1. haprelej 1928 bě žo na pschikład 2458 **młodych ludźi samolwiło, kotriž chcychu žo offizjerskemu powołanju pschihotowaćeć. Jenoż 167 mózesche žo pschipuschćeć.** Wot pschichodnych offizjerow němskostatneje wobory wjele žadamy, na pschikład abiturientne pruhowanje, a w pschichodze najskerje k tomu pschejdźemy, wot pschichodnych offizjerow žadaeć, so **žu pruhowanje srakosće se „derje“ wobstali.**

W němskim sjednje je žo wospjet žadało, so dyrbi žo **postupanje z muzjstwa do offizjerstwa połožić.** Tole žadanje da žo mi zyle woprawnjene bycć, a žym naprawdy cźinił, so by so wojakam, kotriž žo sa offizjera pschihodża, postupanje położiło.

Němskostatna wobora žanej politiskej stronje njeslužy, wona wustawje stužy, a hdy žo spytało, wustawu nażylnje potrjebuje, hdyž žu němskostatna wobora schkitała, njech pospyty z lěwizy abo z prawizy pschinidu.

Wo **jemiskich mordarstwach** minister praji, so žo njeźmě jadnaeć, so je žo to wscho někotre léta po skónczenju wójny stało a wotrjedź schmatanjow, w kotrychž bě wójna Němska wotstajka. Pschińnawam, so žu žo **smykli cźinile, teź z wosejskeje stronu.** Schtoż pschitomnosć nastupa, móju rjec, **so t jesle sandżenosće žadyn zbyk, teź niz najmjeńschi njeje wobstał.**

General dale praji: Schtóż je kaj ja, w swětowej wójnje pobył, wě, so je **wójna t njesbożom** — a schtóż to wě, teź žada, so by žo **nascheniu ludej wospjetowanje tehole njesboża zalutowało. Lud dyrbi wšo žiwoje mjesy schkitaeć, dyrbi pschećiwo nadpadam a zbožam sawěrczeny bycć. Jenoż bronity lud może wobstaeć. Lud, kotryż bronitosć wotpokazuje, žo pschećiwo naturskemu zakonjej pschendże, so zahubi.**

Na praschenje: „Kak myślicze, knjeź woborny ministro, wo namjecze amerikanskeho statneho sekretara Kelloga, so dźensa staty pakt wobsankuje, z kotrymž žo **wójna tama?** General Groener wotmolwi: **„Namjetej statneho sekretara Kelloga zyle pschihłoßuju.“**

Nasylnosće čerwjenych frontskich wojowarjow w Charlottenburgu.

Sobotu dopołdnja wokoło 10 hodźin je w Charlottenburgu na rózku Bismarckfeje a Krumaseje dróhi mjes cźahom 600 cźerwjenych frontskich wojowarjow a policajami, kotriž cźah pschewodźachu, k puikam doschło. Wobě dyrbjesche žo cźah, dźiwajo na žyłny dróhowny wobkhad, **politiscź kommunistojo** z nażylnosću spytachu, žo pschez policajske rjeczaz pschedobyć. **Pschi tym žo do policistow bijachu a jeneho z nich k zemi porazschu. Pistolu, kotruž wón psched sobu dżerżesche, jemu z ruki wutorhnychu.** Wórjy po tym žo na Krumskej dróhy tśelesche, a kaj žo sda, žu pschi tym teź z pistole tśelił, kotruż běchu k zemi porazenemu policistej wutorhnyli. Pódla teho je žo po wuprajenju swědkow, kotriž žu je dobrowólnje samolwili, **z jeneje thěje Krumaseje dróhi tśelało.** Pschi tychle wobstejnosćach **bu dyrbi policisti, kotryż jiwojemu towarschej na pomoz pschińdźe, wohrożeny a žo tohodla se žywoj pistolu tśelejo wuprajesche.** S tym doszpi, so mózesche na jemi leżazy, kotryż sebe na sadnjej hłowje cźeżko sranjeny, stanyeć. Dla wjele sranjenja mózesche pak žo tśelma na nohomaj dżerżeć.

Pschi wjeranizy žu policistoju jenoż **dwoju nadpadnyłej mohłi,** njeż tym so žo druzy w cźahu a ludowej **cźeżbe** tśelbichu. Kommunistojo demonstrantoju žiwojenych žudu wschudu, njeż niemi policajscho semrěłemu cźerwjeneho frontskeho wojowarja. Jako **tśi** žu žo hač dotal 4 wosobu a jene dźesco swědźiłe. **Sej** swjech policistow žu sranili. Jeneho běchu z twjerdymi wězami na hłowu prali a jeho z wozom kóli, na druhim běchu teptali a jemu pschi tym wutrobu smjetli a **tśi** jemu rufu sranili. Pschepytanje žo dale wjedźe a žo **pschez** žudom rozjasni.

Tajny bronjowy skład.

W Bockenemu pod Ssmólnymi horami je policija jedyn dom pschepytnyło 114 tśělbow, dwě cźeżkej a dwě lohkej maschinstej tśělbje, wjele narunanskich dźělow a skład munizije namakała. Bronje, kotrež žu prjedy Orgeschi žtuschale, žu žo posdźischo Stahlhelmej pschepodale, kotryż je je hladał a w rjedze dżerżał. Bronjowy skład žu sebrali a do Hannovera wotwjesli.

Psches 33 000 ludowych schulow w Prusej.

Po wunoschku poslednjeje statistiki, w lěcze 1927 pschewjedzenje, je w Pruskej 33 405 ludowych schulow. S nich je evangelskich 23 147, katolskich 8 731, druhich khěsćijanskich wuznaczow 9, židowskich 96, simultanskich 1173 a świetnych 294. Wscho hromadze je žo na dnju liczenja 4 261 390 dźěcźi naliczisko, nješ nimi 2 160 290 hólzow a 2 101 100 holzow. Wucźerjow bě 83 444 a wucźerkowa 27 653 postajenych.

Sažudżeni elsaschy autonomistojo žo njewobhnadża.

Franzowski ministerski pschedsydża Poincare je žo sapowědźił, sažudżenych elsaskich autonomistow wobhnadźiś. W telegramje, sjelbej nazionalnych frontskich wojowarjow pósłannym, Poincare praji: Nazionalnym frontstim wojowarjam lubju, so franzowske knjeżerstwo Kolmarskim pschisażnym kichiwdu njeschini, so by jich rosžudżenje powalilo.

Jendźelska a Washingtonske dojednanje wo wósomhodźinskim dźěle.

Namjet **jendźelskeho** knjeżerstwa, so **by** žo Washingtonske dojednanje wo wósomhodźinskim dźěle pschenjeńšiło, je žo pondźelu w sarjadnistej radże internazionalneho dźěłoweho hamta rospominało. Po dołhich a wótrych rěčach žo skónczinje jendźelski namjet z 12 pschećiwo 11 hłosam wotpokasa. Němski wotpósłanc ministerialny radźićel Weigert je, hdyž bě žo jeho poźrědniski namjet wotpokasał, pschećiwo jendźelskemu namjetej hłosował.

Sastupjer jendźelskeho knjeżerstwa podarmo dopokasacź pytasche, so pschijsece jendźelskeho namjeta w sajimje wschitkich wobdźělenych a Washingtonskeho dojednanja žameho leži, dokelž su někotre staty, kaž Franzowska, Italska a Schpanska, dojednanju jenoż z wumjenjenjom pschihłosowale, so Jendźelska dojednanje jenoż w pschemjenjenej formje pschijima. Italski wotpósłanc Labriola tole wudawanje wotpokasa, prajiwy, so žo wumjenjenje někotrych statow jenoż na prěnjotny, tola niz na njesnaty jendźelski pschemjenjeny tekst poćahuje.

Wjelestronske prózowanje wo rosšrjanje z kompromisom skónczinje k wobjamknjenju dowjedźechu, so ma direktor dźěłoweho hamta rosprawu wo wschěch dojednanjach, 1919 we Washingtonje wobjamknjenych, podacź.

Kaž direktor dźěłoweho hamta praji, njebudźe možno, pschihotowanju rospravu wo internazionalnym wósomhodźinskim dojednanju psched januarom a haprelej 1929 pschedpokazaś. Jendźelske knjeżerstwo budże žo po tajkim hacź do teho cźasa zmowa wo praschenju revizije dyrbjecź wuprajiś.

Nasylnosće Italjancow přećiwo Južnosłowjanam a na wopak.

Napjatosć, njes Italskej a Južnoslowjanskej wobstejaja, je žo z powěsću, so dyrbi Južnoslowjanska **Rettunske sćeńenje** pschihotowaś, znowa zhórschita. W někotrych dalmatiskich městach a w **Beograd**u žu njemérny pschećiwo Italjanam wudyrike, a runje **tak** žu žo njepschećerjelske demonstrazije w Italskej pschećiwo Južnoslowjanskej wotměte. W měsece **Sadru (Zarje)** w Dalmatiskej, kotrež je žo po skónczenju swětowoje wójny Italskej pschisłuchało, je italska bobliża **južnoslowjanski konsulat wupuścźiła a konsula tak stśudowała,** so žu jeho dyrbjeli do khorownje dowjesć. Wunkadne wokna južnoslowjanskich pschekupcow žu rosbili a južnoslowjansku cźitarnju zničili. Italske demonstrazije žu w Južnoslowjanskej nowe demonstrazije sčinile.

W **Splitu** (Spalatu) je južnoslowjanske wobydlerstwo psched italski konsulat pschićahowało a někotre klamy, kotrychž mějeńcźelso maju italske mjeno, wupuścźiło a twory na dróhu smjetało. Policistojo a żandarmojo sej tam do demonstrantow z tešakami rubali a wosebje wjele studentow sranili, kotriž žo w khorownji hoja. Też w **Schibeniku a Dubrowniku** žu žo njepschećerjelske wustupy pschećiwo Italjanam wotmełe.

W skuschtinje je wjednik demokratiskich ratarjow **Sstwětosar Pribićzewicź** pschećiwstwo tomu protestował, so knjeżerstwo pod cźischćom Italskeje skupschtinu namolwja, so by Nettunske sćeńenje potwjerdźało. S tym žo njewotwisnosć Južnoslowjanskeje zani. Pribićzewicź też Beogradskej policiji wótre poroki cźinjesche, kotraž je žurowje pschećiwo wotcźinitym studentam wustupowała a 28 studentow tak cźeżko sranika, so žu žo dyrbjeli do khorownje dowjesć.

So by žo w skupschtinje pod saćiscźom twchle podawkow Nettunske sćeńenje potwjerdźiło, z kotrymž Italjangy prawo dostanu, žo w Dalmatiskej sahydlicź, na to njeje žanych wuhladow. W skupschtinje je też zapóčatk radikalneje strony Drlewicź pschećiwo potwjerdżenju Nettunskeho sćeńenja rěcźał.

Južnoslowjanskaj kralowskaj mandźelskaj, kotraj žo po južnej Sserbiji wuczowanschtaj, staj dla južnoslowjanskoitalskich demonstrazijow puczowanje pschećiwnohich a žo do Beograda wróćiłoj.

Kramař přećiwo Mussolinej.

S druhimi cźeskoslowakskimi politikami wjednik cźeńeje demokratiskeje strony dr. Kramař w Beogradje pschebywa. Pschi sćakanosći hoseźinj je wón politisku rěcź mél, w kotrejž Mussolinowu politiku pschećiwo narodnym njeswisćinam wótro sahudżowaschе. Studnje je, so runje Sslowjanow w Italskej tak pschesćěskaju. Nětnjo a Madźarow je na taste pschećerjeńanje w Cźechach njemóża wobcźežowaeć. Dr. Kramař swoju rěcź skónći, žo nadźijeju, so nowa, še bolschewiskeho knjeżerstwa wuntřosena Ruska je na cźoło Sslowjanow stajł.

Bomby město oranžow.

Južnoslowjanska policija je na Beogradiskim dwórnischću dwaj waggonaj, kotrajž bjeschtaj žo z Italskeje sa Wolharsku wotwótkaloj, sadżerżała. Po trachtowanju liśeje bjeschtaj waggonaj dyrbjałoj kaschcze z oranżemi, sa Sofiju postajene, wopschijeeź. Hdyž pak nakład pschepytachu, we kaschczach munizitju, pschede wschém bomby, namakachu. Policija je nadrobnischi spżeleńku sapowědźiła.

Nowa nadźija za „Italiju“.

Pomozna łódź „Citta di Milano“, kotraž žo na swojej wulkhowanskej expediziji pschi danskich kupach z lodom zadżerżuje, je wot jeneho rybakskeho cźołna schkrowny powěsć dostała, so je schkrowne znamjenja popadnył, kotrez najskerje wot „Italije“ pokhadżeja. S rybakskeho cźołna wuspółannym telegram je pak žo jenoż mohł z dźěła wucźitaś.

Myślu žebi, so je „Italia“ je žylnym wětrom nafowana była, na Amsterdamskej kupje, pokrogy wot Spitzbergenow, pschisitajeeź. Wětrow a mhły dla je w tu khwilu njemóżno, „Italiji“ na pomoz pschiśiś, tola kapitan „Citty di Milano“ je žebi **njedźiwajcy** na to wotmyślił, se žanemi „Italiji“ pomoz pschińjeeź. Lojerjo cźuleńkow, kotriž tammiske stromy znaja, expedizija pschewodża.

Nadźija žo njetrjeba spuschćeeź, so žo wobžakła „Italije“ hischcze wulkhowa. Wona na powětrowej łódźi dosć zyrobu namaka, so może žo dźěłeri cźaš sejiwieź. Też je na Amsterdamskej kupje wjele swěrimy, kotruż może honiś a z jejnym mjasom so žiwieź.

Turkowsko-afghanski pakt.

Afghaniski a turkowski swonkowny minister staj we Angorje rozrěcźenje wo pschećelskim wobthadże a hospodarskim zhromadnym dźěłanju podpiśałoj. Sréćenje je žo njedźelu podpiśało. Mono je na dźesać lět wobsankujene a dźewjeć stawow wopschija, kotrež žu žo w turkowskej a persiskej rěcźi napiśałe. Wo nich mataj žo wobaj stataj moralnje podpjerać a žo mjes žobu w pokrjećowańskim rozwiwanju spěchowaeź. Turkowska spezialistowo do Afghanistana sa žudnitřowo, hajenje wědomoscźow a wojerstwa pósćelo. Pschi wikowańskich sréćenjach jedyn stat druhemu najwjetšiche khěschiny pschihotowoli. Protokollowy pschisławk pschihotowdża, so smeja žo rosrěcźenja wo notwarjenju puczow mjes woběmaj krajomaj.

Wobydlerska wójna w Mexiku.

Wulka cźrjoda mexikanskich spěżkarjow je město Mazanillu, pschi briosu Cźicheho oceana leżazu nadpadła, ko-

traj ma jenoż garnisonu 30 muzh. Postupanje sćežarjowy so napohlad i kawonskim cźohnom sadźerża, kotryż w pśichślawje leżesche. Wojowanje mjes sćežarjeni a swjatskowynji wojakami, kotrymż Manzanillaske wobydleśtwo na pomoc pśichśiźe, je zyły dźeń trało.

Ze Serbow.

Dźensownica.

Srjeda, 30. rožownika.

Wiganda — Kwatombra. Feliksa.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1“.

† 1858 Jan August Solta, rektor we Wósporku, jenž 72 lět stary, kiž bźeše so w Njezdašecach pola Ha... jako syn tyšerja narodźił. W Hodźiju dosta pr... ćeńcbu we ławanskej rěcźi; pola starego kandi... ki, kiž jeho na gymnazij pśihotowaše. Na gy... ju bźeše z horliwym sobustawom serbskeho to... a a wot 1848 sam z jeho staršim. W Libsku w... 24. novembra 1849 stare serbske towarstwo, ki... 0 lět spala. Zo swojich studijach skntkowa... jako dómjacy wućer a 1856 powoła so w... rskeho radnistwa za rektora. Ale hižo po... ej zemi. Do swojeje smjerće da so de... swojeju starśeju pśewjesć. — W... Serbow, kiž su wot 1838 sem za po... zbu... a ze wšej horliwosću wustupili... Now. a do Imišoweje Zerniški, je... nje pśełožił a hišće do swojeje sr... y wudawk serbskeje biblije, ko... tr... wo wobstarane, korigowane. — Na je... ślišem pohrjebniśću steja tute sć...

Twój zažny row, ty najlubši,
My krjepjenjey ze sylzami,
Ze jene pak nas troštuje
Ze nětk su Boże njebjesa
Twój dźeł a twoja hnadna wuźa.

* 1870 Mikławš Andricki, jedyn z najhorliwšich S... a wobsłužnišich smisowaćelow, redaktor ... sola.

† ... ra Marijnch. Dola Hana Marija

16... ...cy, kotryż cyła Łužica sakskemu ka... ...ajej I. pśipadnje.

† 1... ...ta we Wósporku.

Lejna na reje pśepraszy.

... ...ubje wotrećko,
... ...y polemćo,
... ...z z tśećankom
... ...ś też z wowćerjam.
... ...bolcy tu.
... ...a wobroću,
... ...biez konadźenja,
... ...rejwanja.
... ...n pśepraśu,
... ...bej rejwać tu.
... ...kewańku.
... ...j z lubosću:
... ...naliwa
... ...lo zaka!
... ...prošu was,
... ...tśźny cas
... ...eledźi
... ...ompśeći
... ...o swźula
... ...k do dźela,
... ...dobrotu
... ...m z pihnosću.

Handrij Wjaclawk.

— **We wjedrje.** Wećera wjeczor we 7 hodź. barometer 746, hygrometer +1, thermometer we dnjo +23. Dźensa rano we 8 hodź. barometer 746, hygrometer +4, thermometer w nozy +9. Wablady na cźoyle, hewak njepśechmjate abo malo pśechmjate wjedro. — Rad nasćinji Fronauni je ho wusćina ... ...śe jeźiwiło. Ju wšak wobdawaja koło wokoło ... ... Tute połoźenje muźe nam wichtake njewjedra pśi... ... Nad połnjejšej Europu pśiźeźo hišće wuźinna ... ... Taj juršemu nozu pśiźeźo hišće jmune Szabatnički wećerjik je we šuflowanych Czechach a w Schlesyjsku ho wulnowił do śisenizy. Mjli su w tutomaj krajonaj i brjozowu wulupiśe a wjele ichdoh sewinowale. — Jutźje schtwórtk śkadja śłonźko 3,47 hodź. a thowa so 8,00 hodź. Mźacki śkadja pop. 4,56 hodź. a thowa so rano 2,43 hodź.

— **Buża ruczka saja** swjatkowne swjate duy starego Budyšćskego wobydlerja, dźiwanśkeho muśchtra Otu Barta na Lohrowej drohi 11. Wón bźeše ho je hobustawami źiwośeho kehelekulećskeho kluba na swojźomy wulkeŕ do Cźešće podał. Hižom wćeŕi je towaršnosć jaźo z Karlowego Dola do Sślankowa, jako wobzarujonnego tam, kiž hišćeze w auce cźakaśe. Buża ruczka saja a jeho źiwjenju hnydom njesu staji. Semjeŕty bźeše halle 59 lět stary. Wobźrjedź wjeśeleje swjatkowneje towaršnosće jeho śmjerć pśechowała.

— **Kradnył je nźichtó** 20. meje 1928 z jenoho tudomnoho njeśemśninjenoho byśkenja wjewaŕjaceje śenowanjenej, wosnamjenjenej z „H. M.“ a „J. L.“ 2, 11. 20. Wo wóžowne pśiśtenja proša tśiminalne wothźełenje we Budyšinje.

— **Kurius śerbśich narodnych rejow** wotmijże ho pśichśihodu hobotu 2. junija, wjeczor i dypkom we 8 hodź. w Sśerbśim Domje. Dopyt pobudźujo śwjeźowaśiśeje hodźiny bź spokojom, woźakuje pak ho hišćeze bohatśich wopyt. Pśistupnuty to nasćeh, so tuchmi je i cźełeju wobhbdźeli. Doseź wulku pśizju nałožuje knjes hudźbny direktor Wjarnat Krawz i Drježdźan a jeho wopomnika Hobudźiłaćerka kujona Mźanka Leśahank, budźmy jim dźakowni i porjadnym a bohatym wopatom śmjeśowanśich hodźin k pśichwalowanju narodnych rejow. — Kak traśnje wobras poliśćejskeho Mahjerjeho i jich mejmjetnjom po wótźowo walcźaju, njeźe cźiniś rejwachu Serbśe narodne reje w sśerbśich drastach. Jenoź tak może ćyła naśeha młodźina i hódnym wobsedźerjow wot wótźowo nemćitych kubow. Nowinowśina zyleje wokolny thwali jich kraśny śwjedźeń. Woni niejsu kelkowali ale na dobśine waśelnje śwjeźeśli mjo Serbśi śwjedźeń i pomoju śerbśich narodnych rejow. Wuźi taj też ty, luby bratśe, luba sotra. Njeboj ho, ale pśichźiź!

— **Funkcije mišćerskiśkeho zerenonjowcha mišćerta** su ... kaj ho nam idźi, wot 1. junija 1928 hacź na dalśe kśeśej pśedewześej. Wolfei na Pankiśej drohi 5 pśebe... podate.

S **Wišśez.** Śławny puć i Wišśez do Bonjez a Hrubocźiz je nażapowanja dla na Wišśecźanśkich honach wot 30. meje hacź do 5. junija t. l. sawrjeny. Jśźdny wobthad pokazuje ho na Hrubocźizu.

S **Roswedz.** Dźensa źrjeźo rano je w nasćej wjaslidźeŕ ho dróha jawarje, jedyn wilowaś i Barlina je śwojim automobilom śmjeśbował. Je do śtama śejźł a jón wotśemił. Automobil bu śtyrjo wobśkodźeny. Śći... i automobila ho wjetśiśeje śkody njesta.

S **Wujeźe.** Śławny puć i Wujeźa do Bukez je nażapowanja dla na Wujeźećanśkich honach wot 30. meje hacź do 6. junija t. l. sawrjeny. Jśźdny wobthad pokazuje ho na Mjeśćizu.

S **Makćo** Wjelkowa. Sćojatkownicźka śwj... tu kujes wućer na wotp. Strełka je śwojej mandźelskej pśi wurjadnej śtrowośći kśiźbowy śwjaŕ. Kśiź dujerjow bratrowśkeje wobjady pśihujśeje ramo jubilarowaj sałlanśeśćo.

S **Wulkeho Wjelkowa.** Jako wulki njedostatk su ... pśeźo śaćiwali, so na tudomnym pohrjebnišću wody ... njebźeśe ke krjepjenju kwźtkow na rowach. Tutej njeh... bośnosći je nětko wotpomhane. Knjes mźeśćeźanośta ... w Makym Wjelkowje wźeśe śpowědka wotpośłał, ... mół ho na pohrjebnišću wodowoda dowaźi, kiž by ... k wśejnemu wodowodej pśiśłuśnjony był. Nětko ... jemu na jeho napraśenje knjes Bozberg pśiźeźo ... pśihubił, to won so pohrjebnišćeho wodu ... ...ośeho ... darmo pśełewaśaji. Na to wodowód hnydom pśihi... wićhu a hišom pjatk do śwjatych dnjow bźehu ... holowi. Na śwśećnym wuźiwjeźenju wodowoda, ... wśeźe wśićiźy, kotśiž maju na Wulko-Wjelkowśkim ... hrjebnišćeju rowy wothładaś, i wśejkom witaja, ...nmo knjesa Jenźa, knjes wućeŕ Bewećeŕ a knjeja mź... śeźanośeźe Hopaćj we Wulkim Wjelkowje a Hantuch w ... kśeśnje podźeł.

S **Barta.** Śławny puć i Barta do Bźeźi ... ...śpowanja na Bźeźišći hosći wot 31. meje hacź do 6. junija t. l. sawrjeny. Jśźdny wobthad ho pśihe... nowy dwór pokazuje.

S **Lašowa.** Śławny puć i Lašowa do Ha... ...budźe dla naśpowanja na Haśkowśkich honach wot ... meje hacź do 4. junija sawrjeny. Jśźdny wobthad ho pśihe... Sawśeź na Banezy a Wutołcźizy pokazuje.

S **Kotez.** Śławny puć i Kotez do Łuśka je dla naśpowanje wot 29. meje hacź do 9. junija t. l. sawrjeny. Jśźdny wobthad pokazuje ho na Zarći a Njechońu.

S **Krapowa.** Śwjatkownicźka tu na śtwórtk drohi Krawcza mandźelskaj je Zitawy i motorśkim kolom ... śkaśićiśtaj. Nimoj...ćźaźy sapśchaj bźeśe ho na dróh, kotryż je na tutym mśinje jara wuźa, wobźidla motorśkeho kola śchwórkowk. Śmjeśbożenje, kotraž bźeśtaj tśi... cźeśto śranjenaj dubźachu je śanitelnym autom do Budyśśeje thorownje dowjeźeź. Muż bźeśe ho cźeśto wobarźeł ... zona bźeśe pak ho... nimo wobdeŕžowu na nogy dwójcy ruku śłamała.

S **Konjez** pola Ralbiz. Sanźdźeny śchtwórtk na wjeczor jędźeśe tu mikowaŕ Henźel se Sćeśchowa se wśm, ... by ho domoj wróćił, ale njejabźy jeho Boża ruczka saja. Pśched wećerom... ...jeho źiwna, kotryż pśa do wośjeźa śapśchehnjeneho wjedźeśe, źwśeźy ho ź śemi a hnydom ja... wokany lekaŕ móześe jenoź śmjerć wobtśućiś. To je nam po krótkich dnjach nowy dopokaz, kak blizko je nam w źiwjenju taj śmjerć.

Z **Rózanta.** Nemśki zwjazk wójnskich wobśkodźenych za Kukow a wokolinu zmjeźe njedźelu 3. junija popoldnja w Eisoltec hośćenec w Rózenće swoju mésačnu zhromadźiznu. Wokrjesny sekretar towaŕš Wrona z Budyśina budźe pśitomny a zmjeźe ćasowy pśednoś. Towaŕstwowe zarjadnistwo woźakuje, ... so wśaki sobustaw na swoju winowatość dopomni a na zhromadźiznje so wobdźeli. Też hośćo su lubje witani. Tuž na zasowidźenje w Rózenće.

S **Rimśich Paśik.** Radupodawanje ta mazerje budźe pónźdźeli 4. junija popoldnju 1/3 hodź. w śchuli. Cźas budźe pśichtomny.

S **Kamjenca.** Brjśiśka radupodawaŕska hodźina ja khjerch je śobotu 2. junija 1928 dop. w 11 h... ... baraźu Miśaśnikowe... w Kamjencu.

S **Kamjenza.** Radupodawaŕnja za śadaŕśtwo pśchi Kamjenśkim hamtiśkim hejtmanśtwje je tódy pśeni śchtwórtk w mézacu wotewrjena. Sa mézacu junij pak je wona wuwjacźnje jutźje śchtwórtk 31. meje, dop. wot 8—11 hodź. wotewrjena. Sajimuju ho na to wośebje pokazuja. Pśchi tutej śkadnośći njech je na to dopomnjene, so móża śadaŕjo jej nětko hišćeze śchtomy śchćeźe pśi... Tohodla by rada wo wubraniu śadowych druźi... now jara dobra była. Pśchijchoł je tej cźaś łćejneho wothładanja śadowych śchtomow a jahodkowych kśeźe... pśeźeźiwo pśchekaśanzam a hribikam. Wo śpikoći

Wjeśela a Hanica.

Roman.

36... (Pokaźowanje.)

... bi dołho hišćeze dźejćowizy ... dołhe włośy, kiž njebźe jeho ... ośej chyśa, dokeź ho jej ja ... śidźeśe i ruku po wobrazu, ... otom wuźeźe kaśkeźiž nóź... ...ieho i woblićzom śpodby a ...

... nahiśi ho daleko won. Deleka ... ...ź wo źiwi bu horźo: nětko ... ...eho barowne wjeśele śmje... ...ebo noja a widźićzom, a we ... ...rebnjowśe rośśmjewaś. Wa... ...e. Muźy podwótej, tak je ho drje... ...ośe do mźineho mjaśa śarźa. Se ... ...śi do wlożow pśchimła. Cźeźej ... ...ńtiś do boka.

Nedo... ...na jahodźe nětko thodźiś. Skoku ...jźe wo ...o na koleni, je jenoź jeje hlowa ... ...ubjedowańe, a pśchimny i nahi... ...o wolenźanj, cźeźenje a tśle we ...tirośśiś... ...wotowcnymi, so by je śawrjeła. Po... ...uśiśeju. S dawuchu naśpowanja, ...em wośćejśe: tałle njemóźe... ...

... ...dele, „śpaźerowaćeŕ“, kaž to ... ...ośe wyśoka cźerna pośtawa ... ...aćerje. Pśchećejśe dźiśiku ... ...a w ruzy? Bź pak Hanica, ...ena so być śtała, nimale ... ...hišćeźe ho k wjele njećuśćej ... ...ośe hnydom wobhladuje, ...ńtiś je jeno wobźiwowaś, jchtoź pak na toho ... ...śe mile a wodawaje ... ...ośe jeje maćerje śła. A ... ...śi, ale ... ...

... ...bi dołho hišćeze dźejćowizy ... dołhe włośy, kiž njebźe jeho ... ośej chyśa, dokeź ho jej ja ... śidźeśe i ruku po wobrazu, ... otom wuźeźe kaśkeźiž nóź... ...ieho i woblićzom śpodby a ...

... nahiśi ho daleko won. Deleka ... ...ź wo źiwi bu horźo: nětko ... ...eho barowne wjeśele śmje... ...ebo noja a widźićzom, a we ... ...rebnjowśe rośśmjewaś. Wa... ...e. Muźy podwótej, tak je ho drje... ...ośe do mźineho mjaśa śarźa. Se ... ...śi do wlożow pśchimła. Cźeźej ... ...ńtiś do boka.

Nedo... ...na jahodźe nětko thodźiś. Skoku ...jźe wo ...o na koleni, je jenoź jeje hlowa ... ...ubjedowańe, a pśchimny i nahi... ...o wolenźanj, cźeźenje a tśle we ...tirośśiś... ...wotowcnymi, so by je śawrjeła. Po... ...uśiśeju. S dawuchu naśpowanja, ...em wośćejśe: tałle njemóźe... ...

... ...dele, „śpaźerowaćeŕ“, kaž to ... ...ośe wyśoka cźerna pośtawa ... ...aćerje. Pśchećejśe dźiśiku ... ...a w ruzy? Bź pak Hanica, ...ena so być śtała, nimale ... ...hišćeźe ho k wjele njećuśćej ... ...ośe hnydom wobhladuje, ...ńtiś je jeno wobźiwowaś, jchtoź pak na toho ... ...śe mile a wodawaje ... ...ośe jeje maćerje śła. A ... ...śi, ale ... ...

... ...bi dołho hišćeze dźejćowizy ... dołhe włośy, kiž njebźe jeho ... ośej chyśa, dokeź ho jej ja ... śidźeśe i ruku po wobrazu, ... otom wuźeźe kaśkeźiž nóź... ...ieho i woblićzom śpodby a ...

... nahiśi ho daleko won. Deleka ... ...ź wo źiwi bu horźo: nětko ... ...eho barowne wjeśele śmje... ...ebo noja a widźićzom, a we ... ...rebnjowśe rośśmjewaś. Wa... ...e. Muźy podwótej, tak je ho drje... ...ośe do mźineho mjaśa śarźa. Se ... ...śi do wlożow pśchimła. Cźeźej ... ...ńtiś do boka.

Nedo... ...na jahodźe nětko thodźiś. Skoku ...jźe wo ...o na koleni, je jenoź jeje hlowa ... ...ubjedowańe, a pśchimny i nahi... ...o wolenźanj, cźeźenje a tśle we ...tirośśiś... ...wotowcnymi, so by je śawrjeła. Po... ...uśiśeju. S dawuchu naśpowanja, ...em wośćejśe: tałle njemóźe... ...

... ...dele, „śpaźerowaćeŕ“, kaž to ... ...ośe wyśoka cźerna pośtawa ... ...aćerje. Pśchećejśe dźiśiku ... ...a w ruzy? Bź pak Hanica, ...ena so być śtała, nimale ... ...hišćeźe ho k wjele njećuśćej ... ...ośe hnydom wobhladuje, ...ńtiś je jeno wobźiwowaś, jchtoź pak na toho ... ...śe mile a wodawaje ... ...ośe jeje maćerje śła. A ... ...śi, ale ... ...

... ...bi dołho hišćeze dźejćowizy ... dołhe włośy, kiž njebźe jeho ... ośej chyśa, dokeź ho jej ja ... śidźeśe i ruku po wobrazu, ... otom wuźeźe kaśkeźiž nóź... ...ieho i woblićzom śpodby a ...

... nahiśi ho daleko won. Deleka ... ...ź wo źiwi bu horźo: nětko ... ...eho barowne wjeśele śmje... ...ebo noja a widźićzom, a we ... ...rebnjowśe rośśmjewaś. Wa... ...e. Muźy podwótej, tak je ho drje... ...ośe do mźineho mjaśa śarźa. Se ... ...śi do wlożow pśchimła. Cźeźej ... ...ńtiś do boka.

Nedo... ...na jahodźe nětko thodźiś. Skoku ...jźe wo ...o na koleni, je jenoź jeje hlowa ... ...ubjedowańe, a pśchimny i nahi... ...o wolenźanj, cźeźenje a tśle we ...tirośśiś... ...wotowcnymi, so by je śawrjeła. Po... ...uśiśeju. S dawuchu naśpowanja, ...em wośćejśe: tałle njemóźe... ...

... ...dele, „śpaźerowaćeŕ“, kaž to ... ...ośe wyśoka cźerna pośtawa ... ...aćerje. Pśchećejśe dźiśiku ... ...a w ruzy? Bź pak Hanica, ...ena so być śtała, nimale ... ...hišćeźe ho k wjele njećuśćej ... ...ośe hnydom wobhladuje, ...ńtiś je jeno wobźiwowaś, jchtoź pak na toho ... ...śe mile a wodawaje ... ...ośe jeje maćerje śła. A ... ...śi, ale ... ...

fyzikalnich srědkow, wužiwanju jedojtych fuschkow a wo wschitkich druhich praschenjach žadarstwa wukasuje darmo radupodawarnja.

S **Kanjenza.** Rjaschi měšczanjzy sastupjerjo wězowanje dźěłaja. W swojim pohlednim sjawnym pohedźowanju njesadźerachu so j murad zwjazowanjom wo jenotliwych rjadach hospodarskeho plana, dokelž běchu hižom jenotliwe wubjerki a też komorny wubjerk dokładnje wo nim rozmakali. Hospodarski plan wobsahuje so 170 000 rjelowanymi njedostatka. Zyke pohedźenje trajesche 37 minutschinow.

S **Kamjenza.** Wjeřca wu'orn tano je hebi tu 27-lětny motorski Hermann Gärtner, kiž na Waßkej dróhi budyšskeje, j wobwiknjenjom žiwjenje wzal. Wón je pjerja we duchownej njesaznosći jako jěchaŕk pschepytneho wužiwanja alkoholu ruku na so złožił.

S **Kitschin.** Rasches wokadneho duchownego kubza Kaulica, kiž je stworił, jatrowaja duchownu je šuhodnych wobsadow, j Rychwalda, Krjehje, Wochoz a Laja. Na wschech wuznamjenitych nabožnych hodach a pschi wosebitych wobstejnostach ma kubz duchownu Theila j Krjehje a mjeze nje wopoldnju w 8 hodź. njmšu a 25 hodź. herbstku Bozu cesnu. Druhi dźeń swjatkow mjesche kubz duchownu Rasch j Rychwalda dopołdnja Serbske a njmjeske kemschenje, Kamjenz so druhe sakrajnje dźěła pschisamknychu.

S **Wojerez.** Sawinjenje wiki saudźenu hobotu pschiwabjenje bě wjele ruznych kupcow. Na pschedaŕ běsche pak jenaz wot prodawow a 6 kupcow. Pschi tutym wupraschowanju wotjachu prodawa 12—18 krjowow a 2 bykaj 30—45 pr. Wot tych běchu wjele kupcow, běsche skót bórzy rozpschedany.

S **Wojerez.** Hospodarski plan města Wojerez za lětu 1928 wuzinja w dokhodach a wudawkach po 570 000 hriwnach w prjedawanju.

S **Rowbarte.** W tydźenju wot 17. hacž do 23. meje [illegible] dźiwowarjow a prózdnych měšnow porno lanjšim [illegible] wjele pschemjeniło. Dźěławych [illegible] wot 135 na 137 stajiło. Zyke dźěłowe pa[illegible] pschemjeniło. Pschi dźěłach [illegible] dźěła tóžeho ruznych dźě-

Z Łužicy

S **Schérzez.** W tudomnej Schérzez skale [illegible] wobsahujuznomnu njesbožu. [illegible] pschi dźele do skały dele padny a [illegible] Sawoljany lěkaŕ Spóna. Je běsche ho [illegible] ranjenych.

S **Rowbarte.** Swajbaze dźensi schežełachu so se [illegible] kepan a rjesehi rjeschenje: holejšu do [illegible] wórzka. Wbohu czežkofranjenu dyrbjachu do Khemberkskeje thorownje dowjesć.

* S **Hirschfeldy.** Pschi njewjedrje, kotrejž ho frjedu pschipokdnju tu rospuschczi, dyri błyk do telefonoweho powoda w zahrodze Hermannez fabriki, njenaczini pak hewak žaneje schkody. Druhi błyk skónzowa tehorunja telefon blisko Zitawskeje dróhi. Pschi fjalnym wjedrje jeż hiwitu elektriska źiweja wuwoska.

* S **Wulkeho Schunowa.** Pschi njewjedrje frjedu pschipokdnju dyri błyk do leżownosce rentudostawarja Emila Wenzla a powali wuheń. S tym so tžecha fjalnje wobschkodźi. Na sboże błyk njesapali, jeż człowjekowm njesrani.

* Se **Zitawy.** Schtwórtk wjeczor sta so na Grottawskeje cežke njesboże j automobilom, kiž hebi jeż fjmjerjny wos por žadasche. S tjomi wosobami wobsadżeny hanomag, kiž wot krajnych mjesow pschijědże a kotrehož wjednik bu najšerjeje swěrkowmjetakomaj jenu napschecoh pschijědżazeho auto, mobila šlepjeny, sajedże do schtoma. Dwoje z nuskajedźazeju žónska a muzjšl pschi fjalnym trafenju z hlowu psches schkliankiu schkleńzu sajedżeschtaj. Jeju dyrbjachu do thorownje dowjesć, hdźež je žónska wokomja wjazu njenahwjschi wumrěła. Wjednik automobila, Zitawski inżeńer, j lózschim sranjenjom wotestaje.

* S **Myšjez pola Shorjelza.** Sobotu popoldnju pschicžahny njewjedro j wjeczornych stron psches naschu wješ a pschinjeże fjalny deschcz j krupami smješchany. Błyk sarahy na pastwje krowu, kotraž wokomja Myczinez fjurschesche.

* S **Ruchbacha.** Pschi cżežkim njewjedrje saudźenu frjedu dyri błyk do žitoweje skladownje firmy Arnoschka Schmidta, kotraž je fjo hakle psched nekotrymi lětami natwarila. Wón wobsahkodźi tžecha a swižle. Błyk je też na telefonowych a elektriskich powodach wjele schkody nacżinił.

Ze Sakskeje a dalšich krajow.

* S **Pirny.** (Pschi kupanju so satepił.) W Obervogelgesangu pu mužaze cžołn j Łobja wucżahnyli, kiž běsche cżorne kupaśke khołowy wobleczene. Satepjeny je nehdże 20lětny mužšl, kiž po sdaczu j Drježdżan pokhadża.

* **Pirny.** (Njemjedro.) Po powěsći j Wehlena je tam błyk sdudżenu frjedu do Hartmannez khdża dyrił a tschěschne zbhele a hrodły swintorhak, wjeżch dwójzy pschecrałyk a matrazy zahalił. Dokelž so fjalny deschcz lecź počza, mješche wohnjowna wobora lóschе haschenje. W dole rěli Mužiły wobja wobydlerstwo frosumlivy strach, jako cżežke njewjedro njeshjo mózne sacżemni. Dopomnichu so na zakostny fjlnk w loschchim lěcże.

* S **Kamjenzy.** (Wyschschcho straźnischtwa satepił.) Po powěsći j Erdmannsdorfa fju tam na statnej dróhy do Eibyn wyschschcho straźnischtwa Kamjenzjanskeho kriminalneho wotdźělenja satkeleneho nawrakali. Nalezności hischcze pschepytuja.

* S **Leißniga.** (Do hnójnjizowje jamy padnył a so satepił.) We Waldbachu padże pschi cżerpanju hnójnizy 22lětny hospodarski pomocnik do hnójnizowje jamy a so satepi.

* S **Rossena.** (Shnjdeny pjerschczeń.) W Klesšinskich pola Rossena je nětżto pschez 15 lětami w hnojowej hromadże swój wérowanišli pjerschczeń shubił. Nětko fju pjerschczeń na polu saho namakali, hdźež běsche j hnojom zhubu pschischoł.

* S **Lipšla.** (Lětarjo lětadła „Bremena“ fju do Lipska pscheproschcheni.) Kaž so powě, je Lipšczanske towarstwo za lětarstwo j pohrjebowanjom němskeho pósłanza we Washingtonje lětarjow lětadła „Bremena“ Köhla, j Hinefelda a Fitzmaurica do Lipska pscheproschło. Po powěsći jeneje Lipšczanskeje nowiny wobsteja wěste wuhladY, zo lětarjo Lipšł hnydom po powitanju w Bremenje a Barlinje wopytaja.

* S **Hajnawy.** (Pschepósnate krjepki.) Dźesći dźěłaczerja Joppy j Conradsdorfa skorjeschtej, so matej w bruschi bolenje. Krótko po rosbudźiwschi pjeschtej krjepki, z kotrymiž zhebi macj wócżaz lětowasche. Po pócžatschtej dźesći straschnje. Lětarjez pak so poradźi jimaj žiwjenje zathowacj.

* S **Frauštadta.** (Palenczk.) Pschi rězanju byka w tudomnem rězniftwje wutorhny zhebi tutón nożowu rybku. Sdocżo rosbi schkleńczane durje a pschemożowa je do zwaczinskeje jitwy, hdźež wschitko spotorha a rosbi. Tak mjes druhim tež błeschu palenza. Byk njewopita polenz jenoż, ale žlokasche a žlokasche, donkż njeměješch „wopizu“. Tak mózachu pjane skocżo bjes wulkeje próznje sako pschiwjasacz.

Sakski pomocny tydźeń za wumělcow w Budyšinje 1928.

Hdyž je nětko sakski pomocny tydźeń za wumělcow nimo mólenu pschehlad wo wuspěchach tuteho pschedewsaca dobyć, Nadawki pomocneho tydźenja za wumělcow běchu na jene stronje idealne, na druhej materialne. Wobhladamy-li sej Budyšli pomocny tydźeń za wumělcow najprjedy z wumělskeje j idealneje strony, dha dyrbimy pschiwótować, so ma fo jemu w kóždem nastupanju wurjadny wuspěch pschiznyć. Běsche tola hižo hinjazy zyrkwinski konzert a jimaze spěwanje w torhoweschcu z wuběrnem wumělskim skutkom, dha běsche wostajenza starosho wumělstwa z 18. lětstotka, kiž be komorn kubz j Wietinghoff-Riesch lubosczinje j Nježwaczidlskeho hrodu pschewotajił, sa Budyšskim a dalschim wokolinu z wumělskim podawkom, kajšž fo tak dórhy sako njeposkicżi. Prěnjotny pschedwjedźenje „Thomaskantora“ wot wusnamneho Drježdżanskeho składnika Kurta Striegslera sajo je hndźomu zwukalo pschez sajke njesy je sajimom napjelnilo. Pschedwje djenje jako tajke je fo w swatych dźenitkach Sakskeje a Nawstelej z wuzkim pschipóznaczom pohódnosći. Też w intimnerm wobtuku wotmětenu literarnemu wjeczorej ma fo pokmy wu spěch pschinjeść, je tola zwuzej licżbje pschezesłow domjazych wumělstwa wolschewjenja polne hodźiny wobradźił. — Hdyž k fo potajkim wumělska strona pschedewsacza derje poradźiła dha je na druhej stronje tej njenježmy wuspěch dosej zpokojacy. Kaž wot dźěławeho wubjerka za tydźeń wumělzow, kiž měsjech nimo měry cżežke dźěło safaraczej, shonimy, je dyło 10 222,22 hr. dołhodow, j kotrychž je fo 3722,41 hr. nakoniko za praktiske mjesow pomoz za wumělzow, kiž pschi policzenjach zhobu skutkowachu, a to j wjetschego dźěła na Budyšskich, schtož mo fo jako rjana materielna podpjera za potrěbnych wumělzow wobhladowacz. Hischcze showazy pjenjez muzjmi 1319,25 hr j kotrychž ma fo wjeso hischcze sawjeżelesnisli dawk wotwjesć. Wocżakuje pak fo, so mješchczanska rada tutón spuschczi. S jeneliwych pschedwjedźenjow je wunjesk zyrkwinski konzert 210,22 hr., spěwanje na torhoweschcu 492,90 hr., kwětkowe dny 1459,77 hr., wjeczor j mješchanem programom 659,54 hr. mjes tym fo je fo pschi wuspěchnjezy starosho wumělstwa 573,3 hr., pschi prěnim pschedwjedźenju „Thomaskantora“ 868,26 hr a pschi literarnym wjeczorje 50 hr. pschijěłało. Sa powschitkowne wudawki kaž reklamu atd. dyrbjachu fo 880,75 hr nakoježc.

Budyšli tydźeń je wumělzam potajkim rjany wuspěch pschinjeść, niz jenoż idealny ale też materialny, mjes tym j fo w nekotrych wěstach wudawki wjetsche dyhe hacž dochody. Sakske wjedniłowe tydźenja wumělzow w Drježdżanach je wobstronili Budyšli program jako pschikładowny njewonawk.

Cežke njewjedra w srjedźnej Šlezyskej.

Druhi dźeń zwjatkow fju srjedźnu Schlesiysku nowe cżežke njewjedra domapytane, kiž běchu wot fyzlneho kru pobicża a deschcza pschewodżane, tak fo woda w Kladšk N'sy, Łoły a pschedewschim we Wiśtrizy j wulkej spěch nosczu pschiběrasche. Psches brjóh stupaza woda nacżin w pschimjesinych nižinach wulku schkodu. Pole Wrótzławja-Goldschmieden pschedrě wo popoldnischich hodźinach fyzlna woda haczenja, psches cżoż fo wokolina dałko a schéroko powodži. Zné maju tu sniczene.

Cżežke powodżenje psches rěku Katzbach.

Dźiwajo na nastajne fyzlne deschcze ma rěka Katzbach wulku wodu. Wokolina města Schönlauna je dospoł nje powodżena. Dyrbjachu tam sdźěła fydlenja a hrodź wuprěsdnjeczi. Murju, kotraž wodawa Sswj. Jansku zyrkwi, je Katzbach z wjetschego dźěła podmělła, tak fo je fo murja zyplła. Woda je na nahach cżežke kamjenje wudrěła a zobu wsała. Też rěka Steinbach je wulke schkodu nacżinila. S městnami teża jeno hischcze wjerschchi schtomow i wody. Pola Niederkauffungen je fo w nozu żelesnischi nasyp swjesł. W tutych kónczinach je fo pokojza zyrjow sniczila.

Najnowiše z cyleho swěta.

— **Schkrowa powěsć** wo wjedrje za zatjischi schtwórtk. Njenje, hudło, cżpło, pothischenje k njewjedram. W Jendželskej tjenje, hudło cżopła.

Hospodarski rozhlad.

Sćerjedu 30. meje 1928.

Wtorjanske kurzy w Barlinje.

1,752	100 pólsk. złotych	46,70
2,08	100 českosl. krónow	12,365
1,63	100 franc. frankow	16,42

[illegible] wo jara powschitkowne je[illegible] Munje tak bě na wikach je [illegible] [illegible] wotjeła jenaz pomalku wosbuchu[illegible] [illegible]lowom płacżinam j wuwjesenym [illegible] [illegible] [illegible]

Pola Ć[illegible] zaloru rano cejžiły automobil, na kotrymž 27 ho[illegible]ješche, po brjohy dele sjedže, hdyž chzyješche žo dr[illegible]omobilej wrwinyć. 20 hołzow žo [illegible]rani, mje[illegible]om cejžko.

*

W Awi[illegible]e pónđelu pola Linza semjerženje sacjuli, kotrež [illegible]dy trajesche. Wono bě khětro zhłne, podsemske zwali žo z wulkym bubotom pschewodżachu.

*

W Traunsteinskich Alpach žu cjelo studenta Alfreda Beuricha z Drježđzan namakali, kotryž je do hłubiny padnyschi žo zarażył.

*

W Kowinje je w jenej restawraziji jedyn hejtman kharty płazajo rěčeźka Norcika z pjecz wulkelemi satkelk. Tśežka žu sajeli. Kaž žo zda, je žo z Norcika hracza dla zwadżił.

*

Italski pósłanz general Brodrero w Beogradje je žo pola južnosłowjanskeho zwonkowneho ministerstwa dla Italskej njepschećelskich demonstrazijow wobžežował. Knjeżeństwowy zastupjeŕ Bakotić je wotmołwił, so žu je demonstrazije po nażyłnosćach Italjanzow w Sadru pschećiwo tamnischemu južnosłowjanskemu pósłanzej a pschećiwo južnosłowjanskim pschekupzam sfudźile.

*

Po krwawnym sražanju mjes studentami a policiju we Beogradje a po nowych demonstrazijach wutoru dopołdnja je žo wobhdeŕstwo směrowało. Patrouille jězdnych policistow po dožach jechaju. Universita je na tři dny sawrjena. Pola smuskowneho ministra je žo dla postupanja policije pschećiwo studentam wobżežowanje sapodało.

*

W prozesu pschećiwo wobstorżenym inżenieram Donezkeho kraja, žu wschitzy wobstorżeni žwoje wuprajenja, w pschedbježnym pschepytanju cżinjene, wrócżo wsali. Wuprajenja žu žo wopak napisałe a njeżmědża žo tohodla jako wobstorżony material wužiež. Też Baschkin je žwoje wuprajenja wo Powschitkownym elektrizitetnym towarstwje w Barlinje wrócżo wsał.

Hamtske wozjewjenje z Budyšina.

Sjawne pschihótkanje.

Młodźinski hamt wokrjesneho sastarańskeho swjatka sa Budyšk wžy skorži pschećiwo dejerjej **Richardej Bergmannej**, kiž napożledk w Trjebjenzach bydleschc, a namjetuje, so by wudżerżał makołetnju Reingardu Metu Hörnigez we Wulkej Harthawje.

Wobstorżenj je k ertnemu jednanju wo tutej prawnej swadże psched hamtski žud w Budyschinje na

5. julija 1928, dop. w 9 hodź.

skasany.

W Budyschinje, 19. meje 1928.

Liscżinowy sastojnik wobthodneje městnosće pschi hamtskim žudnistwje.

Konkursowe jedanje nad samożenjom diplomskeho optikarja Augusta Schmidta w Budyschinje na Khžorskej drózy 20, jeniežkeho mžiczela firmy Augusta Schmidta, **diplomskeho optikarja w Budyschinje** žo po wotmołczu wobsamknjeneschcje termije ż tutym sdžynje.

W Budyschinje, 24. meje 1928.

Hamtske žudnistwo.

Po wobsamknjenju mžiczeżańskich sastupjerjow je žo policajske postajenje wo wužiwanju powštrowneho městna psched frontami twarjenjow jako wuwiedżenske postajenje k § 139,3 městneho twarskeho porjada wudało. Postajenje je 4 njedżele dołho, wot dnja wudacża tuteho wosjenja liczene, w radnjach po jenym khodże na cżornej dejży sjawnje wupowěsnjene.

W Budyschinje, 25. meje 1928.

Mežiczeżańska rada w Budyschinie.
twarski policajski hamt.

Liczenje žwini.

Dnja 1. junija 1928 maju žo žwinje z wopraschenjom liczicź.

Wobdżeleni wobdżerżerjo stotu žu na to pokajani, jo maju wošobam, kotrež maju nadawk liczicź, wschitke trěbne wujasnjenja dali. Stwinje, kotrež liczeć hacź do 4. junija 1928 njeje sapisał, maju žo hnydom na policajskej straži na Hłownym torhoschczu 1 wosjewicź. Wosjewjenja jenotliwych mžiczelow žwini wužiwaju žo jenož sa statistiske samery.

Schtož z wotmyślenjom jene wosjewjenje abo wujasnjenje, ke kotremuž je wón po wudatym wosjewjenju namołwjeny, njepoda abo z wobzjenom njeprawe abo njeskažane abo z pjenježnym pokutowanjom hacź do 10000 hriwnow khłosta.

W Budyschinje, 19. meje 1928.

Mežiczeżańska rada, policajski hamt.

Hamtske wozjewjenja z Lubija.

Sjawne pohjedżenje wokrjesneho wubjerka je pónđelu 4. junija 1928, dopołdnja w 9 hodź.

W Lubiju, 26. meje 1928.

Hamtske hejtmanstwo.

Hamtske wozjewjenje z Kamjenca.

Pón[illegible]a 1928, dop. w 9 hodź. je [illegible]nje wokrjesneho wubjerka w hoscź[illegible]o Domm" w Sčepjach.

Dnjow[illegible]na hamtskim hejtmanstwje a we gmejnach [illegible]y, kiž maju pschez 1000 wobydlerjow.

W [illegible]anju [illegible]29. meje 1928.

Hamtske hejtmanstwo.

Hamtske wozjewjenje z Wojerec.

Wojsewjenje.

Na rólnej leżowinowsći bura Jana Holdera we Wulkim Cźiłku pschi puću do Kobliczańskeje hajnkownje je k saničenju rubjekneje žwěrinu jžo wupołożeny.

Psched sbžnjenjom spadaneje dźiwiny žo warnuje.

W Małej Nydeji, 24. meje 1928.

Hamtski pschedstejicżeŕ. Baldamus.

Puć z Muczkowa do Schlicże a to wot Werminghofskeho dwórnischcza hacź k mjezy statneho łěsa je sa wójny wobkhad sako swobodny.

W Bukojnje, 24. meje 1928.

Hamtski pschedstejicżeŕ. Krawcżik.

Towarstwowski powěstnik.

Budyšin. Sokołki zwuczuja tutón tydżeń štwórtk wjeczor w Serbskim Domje. Njech tutón raz wšě přiňdu, dokelž je hłowna načolnica přitomna.

Budyšin. Jednota tow. kat. Serbow wobdżěli so ze khorhoju při pohrjebje našeho zemrěteho sobustawa k. J. Rychtarja pjatk 1. junija popołdnju w 3 hodźinach. Předsydstwo.

Domowina. Doniž so zaso porjadne rěčne hodźiny njewozjewja, njech so wše dopisy, posyłki a napraśenja sćelu na: Domowina in Crostwitz, Amtsh. Kamenz. Přinoski pak njech so płaća na naš konto do Serbskeje banki. — Też wše přijzewjenja k posmjertnej a pomocnej pokładni Domowiny njech so sćelu do Khrósćic.

Drježđżany. Serbske towarstwo „Čornobóh" wotměje sobotu 2. junija wječor 20 hodźin swoju měsačnu zhromadźiznu we towarśnym hosćencu pola knjeza Zmija na Cristianskej drózy 22. Njedźelu 10. 6. mamy wulět do Poisenthal atd. Njech so wšitke sobustawy při tutym wulěće prawje bohače wobdźěla. — Kedźbu: Naša Drježđżanska wustajeńca „Technische město" je wotewrjena. Też wjele Łužiskich Serbow a Serbow serbskich towarstwow budźa přikhadźeć sebi tusamu wobhladać. Tuž prosymy jich, při tutej składnosći też nas Drježđżanskich Serbow w našim towarśnym hosćencu pola našeho serbskeho sobustawa knjeza Zmija w starym měśe na Cristianskej drózy 22 wopytać. Tutón měsac wotměje so zhromadźizna 2. a 16. junija a je nam kóždy serbski hósć wutrobnje witany. Předsydstwo.

Kursus serb. narodnych rejow. Zwučowanska hodźina sobotu, 2. junija, wječor we 8 hodź. (z dypkom) we Serb. Domje. Njech je wopyt prawje bohaty. Zarjadnistwo.

Nawječorny wokrjes „Sokoł" zmeje 31. V. 28 wječor ½9 hodź. w **Njebjelčicach** wokrjesne zwučowanje, po tym wokrjesnu zhromadźiznu. — Njech je też Ralbičanska jednota zastupjena. Pjetaš.

Njebjelčicy. Jednota Sokoł ma kóždy štwórtk wot 8 hač do 10 hodź. zwučowanje.

Sowrjecy. Štwórtk wječor ½9 **hodź. ważna zhromadźizna za Serbow, wosebje za młodosć.** Přizamknje so sokołske zwučowanje.

Župa „Michał Hórnik" zarjaduje ferialnu kolonuju do Pólskeje. Zamołwić maja so dźěći bórzy pola knjeza wučerja Pjetaša w Khrósćicach.

Hłowny redaktor a zamolwity za politiku: Marko Smoleŕ w Budyšinje. — Za lokalny dźěl a feuilleton: A. Dučman w Budyšinje. — Za hospodarski dźěl: Arnošt Bart w Brěžnycy — Za nawěšk: G. Janak w Budyšinje. —

Překwapjace mustry
za šórcuchi k firmowanju
su dóšle.
Poslednje nowosće
wolmjaneho muselina,
wumjelsk. židy a wšěch tkaninow
za rubišća a šórcuchi
Alfons Schauseil
w Budyšinje
Wosebity dom za serbsku drastu

Wowsnu słomu
předawa po wagonach
Pawoł Bennewitz
w Budyšinje
Telefon 2076

Harley Davidson-motorske ekolo
je tunjo na předań. Bliže je zhonić pola pjekařsk. mištra Kubanka w Radworiu.

Nowe přestajliwe
wohnišćo
(Vossberd)
běle emaljowane z pjecakom je tunjo na předań.
Bliže zhonić w „Serb. Now."

Młódša wudowa
abo starša holca z dźěćom, kiž do šule khodźi, so do ratarstwa ze swójbnym přizamknjenjom pyta. Dobre městno.
Přistajerka
Görlichowa w Budyšinje
Tuchmacherstraße 1. Telef. 3837

8 sylnych hus
z prěnim pjerjom, je na předań
we Wětrowje čo. 2

Tworykupowace towarst. w Budyšinje
zap. dr. z wobm. ruk.
Korčmarske rumnosće našeho hosćenca „Zur Aue"
w Hodźiju so wobsteje-nosćow dla hnydom přenaja.
Poskićenja maja so pisomnje hač k 1. junijej w našim bjurowje w Budyšinje na Fabrikskej drózy čo. 23 wotedać.

Vogtl. gardiny
kupuješe jara tunjo pola firmy
K. Erler w Budyšinje, jenož na Zitnych wikach 11 znapřeča hosćenca „Hwězdy".

Barchent, přěst za kóše, rólocuchi, wołmu k štrykowanju we wulkim wubjerku.
W. Köhler w Budyšinje
na Hłownem torhošću čo. 9

Naturska hojerka H. Freund
Magnetopatka, radźićelka za homöopathiju, biochemiju, Iris-wuspyty
na Jägerskej drózy 5I
3 mjeńšiny wot dwórnišća
Rěčne hodźiny: štwórtk, pjatk a sobotu.

Do Budyšina přiseši zetkujemy so stajnje
W Lehmanec kofejownj
na Serbskej hasy čo. 8 — telefon 3118
ff konditorske twory / najlěpše napoje
kofejowe pječwa / jědźny lód
štomowe tykance / šokoladu
Wosebitosć: Torty
z kóždym lubym napismom k wšěm składnosćam so hodźacy dar
Najkedźbliwišo zawalamy dla rozesłanja
We přećelnych rumnosćach kofejownje wšědnje popołdnju a wječor koncert

Jurij Hänsel w Budyšinje
na Sukelnskej hasy 34 :: Telefon čo. 2736
Hłowna předawarnja Rudolfa Sacka z Lipska
w Budyšinskim hamtskim hejtmanstwje
Skład ratarsk. mašinow a gratu wšěch druzin

Pytam k 1. junijej do lěkařskeho domu na way nic niže 20 lět staru
holcu,
kiž ma lubosć k dźěćom a so na warjenje wusteji. Druhu holcu mamy. — Poskićenja pod „E 12" na wudawarnju „Serbskich Nowin".

Kulturwehr
njech sebi kóždy w „Serb. knihafni" w Budyšinje skaza. Wukhadża měsačnje a płaći štwórćlětnje 2,50 hr.

Sokołski spěwnik
Njech sebi jón kóždy Serb kupi.
Płaći jenož 50 pj. Na předań
w Serbskej knihafni w Budyšinje

4. přiloha k číslu 124

SERBSKE NOWINY

Srjedu, 30. meje 1928

Hłowna zhromadźizna koła serbskich spisowaćelow.

Swjatkownu sobotu wotmě so hłowna zhromadźizna našich serbskich spisowaćelow. Wobzarnowaćo bě bóše njepřihódne wjedro z přičinu, zo bě so z mała črjódka našich literatow zešła. Posedźenje wjedowaše čestny předsyda knjez stud. rada dr. Arnošt Muka. Přehlad wo dźěławosći koła, kiž je hač do dźensnišeho dnja bóle wozmjezowana na wudawanje knihowanje „Dom a swět“ a „Słowjanskich powhladow“, poda knjez Wład. Zmoškal. Knihowanje „Dom a swět“, naša zběrka za krasne pismowstwo, so derje wuwiwa. Dotal je so wudało 10 zwjazkow. Nětko je dalši zwjazk w čišću, basnje knjeza Handrerja a kantora Jana Lajnerta: „Wyskow sapy, wjazow kapy“. Kaž z rozprawy knjeza redaktora Wład. Zmeškala zhonichmy, je wjele wěcow, kotrež přihotuja.

Koło chce lětuši jubilej 75. narodninow našeho najserbskeho basnika Mata Kósyka woswjećić ze wšěmi zwjazka jeho zhromadźenych basnjow we wšachskim čišću. Knjez farař Bog. Swjela ma tuchu ze zawodom hižom přihotowanu. Knjez Lorenc-Zaleski je do redakcije dał swoje nowe dźěło, „Wšan pruskeje duše „Zabyta kupa“. Přełożene maso wudać „Małostronske powědančka“ češkeho basnika Jana Nerudy (přeł. Jurij Wićaz), wubjerk basnjow wulkeho češkeho basnika Jaroslawa Vrchlického. To dopokazuje dotalne přełožki Adolfa Černého a Jakuba Čišinskeho, ze studijow knjeza prof. dra. Arnošta Páty, jako literarne historiske wudaće. Stawiu so tež přihoty k wulkemu dźěłu, wudaću anthologije češkeho basnistwa, jako příkład za serbskich basnikow a zdobom wupokaz dźensnišeho wuwića basnje pola basniskeho słowjanskeho ludu. Tuto dźěło je přewzał knjez kapłan Jozef Nowak. Zwjedźe je, zo knjez prof. dr. Josef Páta hromadźiše serbske baiki (podhádkyl) do jeneho cyłka ke kritiskemu wudaću. Hłowna zhromadźizna wupraji dźak dotalnu dźěławosć a připózna dobru wolu redakcije, zo chce na přeńm rjedźe wudawać originalne basnje serbskich spisowaćelow.

Dźěje a nadrobnje je so rěčało wo wudaću Čišinskeho spisow, kotrež su nimale rozpředate. Wudaće ja so z jeneho zhromadźene spisy, prosa a basnje, po wjele lětach stała. Dźěło dyrbi so z časom přihotować, wšo generacija češi wulkeho serbskeho pisarja a wšitkosći do rukow najlěpše serbske basnistwi „Słowjanskich rozhladow“ so rozdźěla w dotalnej formje a wobsahu dale wuwjeraja, wosebje na popularnym duchu powučowało a wabiło. Rozhlady a Nowjanstwje. Wšelomostne dla nastupajo zrjadowań pod wjednistwom Maćicy serbskeje a wobzamknjenje so na rjanu literaturu popularnych. W knihowni „Słowjanske rozhlady“ wuńdźe wjele studija knjeza prof. Oty Wićaza a Jana [illegible] přełožkow wšelakich basnjow ze słowjanskich.

We wuzwolenu knjez čestny předsyda dr. Arnošt Muka, předsyda knjez Jakub Lorenc-Zaleski, městopředsydźe knjezaj farař Bog. Swjela a doktor Wład. Zmeškal, sekretar knjez kapłan Jozef Nowak, pokładnik knjez redaktor Wład. Zmeškal, jednicy knjeza redaktor Arnošt Bart, wučeř a redaktor Arnošt Holan a prof. Ota Wićaz, revizoraj knjezaj prof. Josef Páta a wučeř Michał Nawka. Hłowna zhromadźizna postaji zlobom, zo kaž dotal hromadźe dwa knjezej Wład. Zmeškalej, redaktorej a wudawarjej knihownjow, rjadować financne należnosće nastupajo nakładowanje knihow.

Skónčnje je zeźěli, zo je „Koło“ wudało prěni serbski wumělski album, dźěła Měrćina Nowaka „Lužiske wumělstwo“ — „Ruske byliny“. Album je wuńdźenoż w 50 eksemplarach, z kotrychž je jenoż hišće 20 eksemplarow na předań. Płačizna wučinja 20 hriwow. Dźěło na wulku wumělsku hódnosć a budże za drohotne. Přichodnje so druhi zwjazk serbskeho wumělstwa wuda, wobrazy knjeżny Hanki Krawcowej illustracije basnjow H. Zejlerja, dźerjowerjow. Tuchwilu wuńdźe tehorunja w 50 eksemplarach. „Koło“ je posledni raz wudało barbojte pohladnicy serbskich mastow mištra Ludwika Kuby. Serija z 10 pohladnicami předawa so po 1 hriwnje. Publikacije knihowni „Koła serbskich spisaćelow“ su w generalnej komisiji Smoleriec kniharnje a należnje je poručamy. Wjesołosć našich spisaćelow nas jara wjeseli a nadźijamy so, ze nětko w nowišim zrjadowanju ponjese hišće lětdla nowe płody.

Poswjećenje nowcje khorhoje kat. rjemjeslnikow.

W Marijnej Hwězdźe, 27. meje 1928.

W dnjach 26., 27. a 28. meje wotměwachu so swjatkosće dla poswjećenja nowcje khorhoje kat. rjemjeslnikow. Sobotu přikhwatachu mnozy towaršojo hižo. Domjacy witachu jich we wjesnym hosćencu a woni namakachu hospody pola wjesnjanow. Nazajtra sobuchu z hudźbu do cyrkwje a mějachu z domjacymi rjemjeslnikami wosobita Božu mšu, na kotrejž němske kěrluše spěwachu a knjez tachantski vikar Lojman z Budyšina swjedźeńske předowanje měješe. Zo připołdnišej přestawcy hotowachu so na ważny swjedźeń poswjećenja. Towaršstwa přičahnychu hižo do dwěmaj na kłóštr, hdyž běše w cyrkwi runje serbske předowanje. Mócna hudźba je khětro myłeše, zo dyrbješe předaŕ wjacy króć je přetorhnyć. To zaleženje na zarjadowanju. Bórzy přijědźe najdostojniši knjez biskop. Kłóštrscy a druzy duchowni kaž też towaršstwa wjedźechu jeho do cyrkwje. Bórzy po tym poswjeći pod assistencu knježich duchownych khorhoj, kotruž běchu wósom druškow, mjez nimi štyri serbske, do cyrkwje přinjesłe. Na kóncu wuspěwa so němske Tedeum („Wuloy Boha khwalimy“) pod přewodom dujerjow Kamjenskeje hudźbnoje kapały. Na to podachu so towaršstwa ze swojimi khorhojemi — ličachmy jich 19, mjez nimi dwě serbskej — na swjedźeńske městniśco, na kłóštrje, hdźež bě pod kčěžacymi jaworami a wonjacymi bžězami jewišco natwarjene. Z tuteho móstna rěčeše knjez biskop k sylam ludu na podłožku słowow psalmisty: „To je dźeń, kiž je Knjez činił. Wyskajmy a wjeselmy so!“ Přirunowaše so rozwiwacu Božu stwórbu ze swjedźeńskim dnjom a rozłoži programne heslo na khorhoji nadrobniše: Nabožina a počink, dźěławosć a pilnosć, wjesełosć a žortniwosć, přezjenosć a lubosć. Tute jadriwe słowa wobrubuja wumjelski wušity wobraz patrona rjemjeslnikow, swjatcho Józefa, wokoło kotrehož so też jich heslo błyšći: Bóh žohnuj čestne rjemjesło!

A někho składowachu so mnohe a rjane dary nowej khorhoji — kmótry (knjenje Natušowa, Bulankowa, Zelnakowa a Wornačowa), družki, towaršstwo serbskich knjeżnow a němska kongregacija wjazachu krasne sekle a towaršstwa darichu přez 20 hozdźikow. Zastupjeł jeneho serbskeho towaršstwa přepoda hozdźik w serbskej rěči.

Prezes towaršstwa, knjez P. Ubald, džakowaše so najdostojnišemu knjezej biskopej za poswjećenje khorhoje a rjane słowa, kłóštrej za wulkotny dar a kłóštrskim knježnam za jich njesebične, wobeěžne dźěło, kmótram a druškam a wšěm, kotříž su z radu a z ruku pomhali, swjedźeń wuhotować, nic naposled lubym bratrskim towaršstwam, kotrež běchu z dala — tak z Drježdźan, Dóbelna, Kamjenicy, Khóčebuza, Lubanja, Lubija, ze Šerachowa, Budyšina a Kamjenca atd. — přikhwataše też wjesnjanam za dobroćiwu hospodu. Po tutych džaknych słowach wuspěwachu rjemjeslnicy Kolpingowy spěw a tow. nastajichu so z pochodom po kłóštrje a po wsy hač k wójnskemu pomnikej a naspjet. Wječor předstaji kłóštrske towaršstwo rjemjeslnikow dramatisku hru „Die Glocke“ wot Feliksa Albrechta, Kamjenska kapała budźeše a prezes strowješe hišće raz wšěch hosći z blizka a z daloka. Tudomne towaršstwo je so na namołwjenje Kamjenskeho před 5 lětami założiło zwopředka z 8 sobustawami a nětko ma 36, štož jeho biskop z wulkim spokojenjom wuzběhny. Z jeho rozrostom je so towaršstwo katolskich młodźeńcow zhubiło. A knježnjace dyrbi so kruče dźiwać, je-li nochce němskemu konkurentej podleźeć. Póndźelu wječor běchu swjedźeńske reje, na kotrychž so wosebje wjesna młodźina wobdźěleše. Tak skónči so derje poradźeny swjedźeń we wjesołej myśli, štož je programatiske heslo rjemjeslniskeje młodźiny. Dobremu poradźenju je wosebje přinošowało rjane wjedro. Te też wućeri puteše. — Póndźelu popołdnju wuleća sej towaršstwo ze swojimi hosćemi na Wotrowske hrodźišćo a wopyta při tym wjesny museum knjeza fararja Křižana, kiž jim wo wurywankach na wjesnych połach a dalšeje wokoliny rjany přednošk dźeržeše.

Wokrjesny wobstaranski zwjazk Budyskich wsow

Rozprawa wo dźěławosći

na cząś ſ 1. haprleje 1926 hacź do 31. měrza 1927.

(Pokračowanje.)

b) Sejwjejśke wobstaranje. Schulskim dźěćom móžeše so ſ wotrjejnych a gmejnskich srědkow w 23 gmejnach jědź dale podawacź, a to 1590 dźěćom. Powuknjenje ličiny sta so dźiwajo na němkostatne přepodawki. Podawanje jědźe wobsteješe jenički ſ cźerstwego mloka a zalty ſ žwacźinje.

c) Schulske wothladanje ſubow. Schulske wothladanje ſubow bu wot dalšich gmejnow sawjedźene a wobstoji w 12 schulskich wotrjejach. Poczahuje so wšcho hromadźe na 2615 schulskich dźěći a bu ſ wotrjejnymi pschipomozami spěchowane.

4. Wobstaranje běrnych. Tow. „Krüppelhilfe“ w Drježdźanach wotměwaše pscheš swojich wotrjadnych lěkarjow 11 saradźejskich hodźinow, we kotrychž so 342 wozobam saradźi.

Prěni króć buchu 203 wozobow pschedstajenych, ſe prjedawschich lět 139 wozobow. Na schiwjenje rjapa I cźerpjachu 67, na schiwjenje rjapa II cźerpjachu 46, na schiwjenje rjapa III cźerpjachu 34 radupytanych. Dale cźerpjachu na spondelitis 3, rachitis 11, pschiwschibnjenje hwizdźele 26, pschiwschibnjenje jablučźka 3, pschiwschibnjenje schijiu 3, pschiwschibnjenje jablučźka 3, pschiwschibnjenje hjedrowu lukaziju (jednobkowu) 14, na woběmaj bokomaj 3, pschiwschibnjenje hjedrowego hjibadła 1, kopytaczow 7, panohtakow 6, pschipeplaznjenu nohu (Plattfuß) 23, pschiwschibnjenje rjapatu nohu 15, spinalne wothromjenje 8, zerebralne wothromjenje bźěći 1, atrophiju 4, kosczowu žuchocźinu 2, kolenowu žuchocźinu 4, končzojtu stopu 1, pschiwschibnjenje druhu njemóz 7; wschu hromadźe bě jich 306 radu pytanych.

S pschibéranja feschiwjenych rjapow, kiž buchu najbóle se schulskimi pschepytowanjemi swěsczene, wukhadźesche nusnosć pschiprawcźa orthopaedische cźelkowuczowanske hodźiny, kiž buchu statnje pschipóznate, šwobodnje praktikowajej hojerskej gymnastiju dowěrjene. Spomožesći hamt pozticźowańskeje orthopaedistich pschipomognych srědkow a lěkowanjow w 166 pschipadach, ſ kotrych w 53 pschipadach, a na 4555 wothladanskich, dnjach lěkowanje we wustawach.

Pschi 2189 domjazych wopytach wokrjesnych wothladarkow měšachu ſo pschiwujni powuczićcź, małazowanja a wuzjiwanja orthopaedistich pomozow dohladowacź.

5. Wobstaranje žuchocźinarjow. W 5 saradźinskich městnach podwokrjesow wotměwachu ſo 53 saradźejskich hodźinow, hdźež bźechu 1610 pschepytowanjow, ſ kotrych 805 prěni krócź. W dopjelnjenju saradźenja šapobawachu ſo 91 namjetow hojerskow krajnemu šawěsczeńskemu wustawej, wukonjachu ſo 200 schcźěpjenjow a natrěwanjow, 49 röntgowanjow, a 130 šputumowych pschepytowanjow dla diagnosy. Spomožesći hamt šawěsći 29 wozobow na šwoje thóšty w hojerńjach, ſ kotrych 14 žónšich w hojerni „Waldheimat“ Lužiskich wokrjesnych wobstarańskich šwjazkow. Do thorownjow dyrbjachu ſo 13 natykowazych žuchocźinarjow pomjeńcźi. Wokrjesne wothladowarki wudawachu 60 pluwanskich bleschow a 32 lehańskich stólzow a wukonjachu 1478 domjazych wopytow pola wot žuchocźiny wohrožejenych, podhladnych abo thornych.

Wožebita šedźiwosć bu wobroczena na to, so by ſo ſ wothladanjom bydlenja a ſ wobstarańskim waschnjom rosschérjenju natykowanja šabjewało.

6. Wobstaranje špłažnje khornych. W saradźejskich hodźinach krajneho šawěsczeńskeho wustawa bě dale wobstarańka pschitomna, so by šwjazk saraźejnje je špomožeńskim hamtom šawěsczića. W saradźeni krajneho šawěsczeńskeho wustawa pschedstajichu ſo ſ wokrjesa 127 muššich, 149 žónšich, 7 młodoštnych a 16 dźěći młódšich 14 lět.

13 wozobow dyrbjachu do thorownje poměsćicź. 228 domjazych wopytow šłužachu rosjašnjenju wo thorosćach, wo jich lěkowańskej nušnosći a wo wothladowazym wobstaranju.

7. Wobstaranje khornych pschje alkohol. W šajimje wojowanje pschećiwo alkoholišmej bu saradźenja, wot „Němšteho žónšteho šwjašła za bjesalkoholnu kulturu“ („Deutscher Frauenbund für alkoholfreie Kultur“) pschiprawjena, podpjerowana. Tale wobstaraňša šabjerašche ſo ſ 20 alkoholikarjemi wotrjeha; 182 bě domjazych wopytow.

8. Šwonkowne wobstaranje špłažnych, hłuchonjemych, šlabonyšlnych atd. Wokrjesne wothladarki měšachu puschćenych ſ wustawa wothladanzow a dźěrjachu wustawa potrěbnych wobstarowacź, kotrymž wěnowachu 543 domjazych wopytow.

B. **Hospodarske wobstaranje.**

makoſamožnych ſ dźěćimi žohnowanych.

1. Hodowne pschipomozy dóstawachu ſo 754 žwójbam Dźiwaſche ſo na 114 žwójbow ſ 3 dźěćimi, 593 žwójbow ſ 4 dźěćimi, 136 žwójbow ſ 5 dźěćimi a 109 žwójbow ſ 6 a wjazy dźěćimi.

2. Nimo toho pschipomožowachu ſo pschipomozy šchulšim poczahtarjam ſa 244 dźěći a pschipomozy šchulu wuthodźiwschim 215 dźěćom ſ mało samožnych žwójbow, ſ dźěćimi žohnowanych.

C. **Dźěło powuczenja a rosžwětlenja.**

1. W cźaſu wot 16. hacź do 19. januara 1927 wotmě ſo „wědomoſtnje praktiſka wuczba wo alkoholnem praschenju“ ſhromadnje ſ Budyšchſkej měšchćańskej radu a Sakſkej krajnej zentralu pschećiwo alkoholišmej. Pódla dźewjeć pschednoſchkow powuczowaſche „wuſtajeńša pschećiwo alkoholišmej“, kotraž wopyta 5 370 wozobow.

2. Němšokſtatny ſtrowotny tydźeń bu tež we Budyškem wokrjesu pschewjedźeny. K jeho wotewrjenju wotmě ſo ſpomožeſći ſjezd we wjetſchim wobluku. We ſchulach wokrjesa dźerſchesche ſo wſcho hromadźe 38 ſchulſkich lekarſkich pschednoſchkow a rosdawa ſo wot wokrjesa wobſtarannych 3 000 protykow ſtrowotnoſće.

3. K poſpodarjenju gmejnſkich ſotrow a k ſawěſczenju ſhromadneho dźěła ſ nimi ſłužachu někotre wuradźowanja, při kotrychž jednaſche ſo wo ſtrowotnych a wobſtarańſkich praſchenjach.

(Pokračowanje.)

Přilopk.

* **Myšiche jako paduščhi papjerjanych pjenjes.** Ratař Ota W. w Großwalle thowaſche žebi w khamorcźiu wjeſchu ſumu papjerjanych pjenjes, kiž pak běchu ſo nadobo ſhubiłe, runjeź bě dźeń prjedy hiſchcźe ſa nimi hladał. Pohdlanda bě wěſta wohoda, kiž pak ſwjatoczniſe wobkruczeſche, ſo pjenjeſy njeje brała. S pomocu wjeſnjanoſtyn ſo „paduſchſtwo“ wuſajni. Papjerjane pjenjeſy namakachu w rózku ſady draſtowego khamora, hdźež běchu žebi myſche ſ nich hnězto natwariłe. Dokelž ſu cźiſła na papjerjanych pjenjeſach hiſchcźe ſpóznać, njeſměje ratař W. janeje ſchkody.

* **Błyſk mori wožom žonow.** Pola Sauſinitze běry w Landsbergſkim wokrjesu dyri błyſk do cźrjódy dźeſacźeſtkow, kiž dla ſolneho dožcźa pod wulkim ſu tomom wucźeł pytachu. Błyſk je wožom žonow morił, dokle wokom žonow ſranił.

Železniski jězdny plan. — Płaćacy wot 15. meje 1928.

S Drježdżan do Shorjelza.

S Drježdżan-N.	2.07	3.16	S Budyšina	5.48	6.16	7.09	9.20	9.36	9.47	11.32	12.35	13.45	15.01	16.32	17.14	18.11	20.26	21.21	22.09	23.10	0.8
„ Radeberga		3.41		—		7.43					—			16.56	17.48			21.53		—	1.0
„ Arnsdorfa		3.50		6.19	6.50	8.01		10.01	10.18		13.12	14.16	15.37	17.05	18.06	19.43		22.03		23.38	1.1
„ Wulkeje Hartawy		—		6.30		8.13		10.11			13.23		15.49	17.15	18.17	19.54		22.15		23.48	1.2
„ Weickersdorfa		—		6.37		8.20			10.35		13.30		15.55	17.22	18.23	20.01		22.22		23.54	*1.3
do Biškopic		4.07		6.42	7.07	8.26		10.19	10.41		13.36	14.32	16.01	17.27	18.29	20.07		22.28	22.43	23.59	1.3
‖ Biškopic		4.09		5.44	6.44	8.32		10.23			13.39		16.03		18.31			22.31			1.4
„ Semitz		—		5.52	6.51	8.40		10.28			13.46		16.10		18.38			22.38			1.4
„ Kiełcina		—		6.02	7.0	8.49		10.36			13.55		16.18		18.47			22.47			1.5
do Budyšicina	2.58	4.28		6.12	7.9	8.52	10.19	10.45		12.26	14.05		16.27		18.56		21.38	22.56			2.0
‖ Budyšicina	2.59	4.31			7.14		10.21	10.50		12.28	14.10		16.31		19.00		21.20	23.00			2.1
„ Kubšicy					7.24			11.00			14.20		16.41		19.09			23.09			2.2
„ Pomorz					7.31			11.08			14.28		16.49		19.17			23.17			2.2
„ Wujezda					7.41			11.15			14.36		16.56		19.24			23.25			2.2
„ Dubija	3.20	4.56		6.55	7.57		10.45	11.28		12.52	14.48		17.07		19.35		21.42	23.37			2.4
do Shorjelza	3.41	5.24		7.35	8.37		11.09	12.04		13.15	15.08		17.42		20.02		22.04	0.15			3.2

— * W nozy po njedźeli a św. dnjach jastawje tel. we Weickersdorfje 1.33. ‖ Jenoż njedźelu w nozy.

Se Shorjelza do Drježdżan.

S Shorjelza	2.35		4.19				7.46	8.42	11.05		11.12									0.24
„ Budyšic	3.00		5.01				8.27	9.07	11.30		11.51									0.55
„ Wujezda			5.11				8.36				12.00									
„ Pomorz			5.18				8.42				12.06									1.09
„ Kubšicy			5.26				8.50				12.14									
do Budyšicina	3.20		5.34				8.58	9.27	11.49		12.22									1.22
‖ Budyšicina	3.21		5.39			6.34	9.03	9.28	11.50		12.26	14.18								1.25
„ Kiełcina			5.51			6.46	9.15				12.38	14.30								
„ Semitz			6.02			6.56	9.24				12.47	14.38								
do Biškopic			6.11			7.04	9.33				12.57	14.46								1.46
‖ Biškopic		5.19	6.15	6.20		7.08	8.57	9.38	9.53		11.57	13.02	14.47	15.39						1.48
„ Weickersdorfa		5.25		6.26		7.14	9.02					13.10	14.52							
tawy		5.33		6.33		7.22	9.09		10.04			13.21	15.00	15.50						
		5.45	6.33	6.44		7.34	9.20		10.15		12.23	13.29	15.10	16.02						
		5.54		6.52		7.45	9.28		10.23				15.18	—						
	4.10	6.18	6.56	7.16		8.09	9.46	10.11	10.47	10.29	12.38	12.46	13.47	15.42	16.27	17.24	18.53	19.34	19.54	22.04	22.30	23.47	0.24	2.3

‖ Jenoż nje šelu a šwjate dny

S Budyšicina do Budestez a Hornjcho Kumwalda.

	6.43	7.14				13.13	13.15	16.50			18.0	19.12	21.45	23.20										
	6.56	7.28				13.26	13.30	16.59			18.12	19.24	21.57	23.29										
	7.2	7.28				13.33	13.38	17.4			18.19	19.31	22.3	23.34										
	7.05		7.33	8.50		13.35	13.46		17.14		18.30	19.33	22.04	23.40										
	7.13		7.41	8.58		13.43	13.54		17.22		18.38	19.41	22.12	23.48										
	7.18		7.46	9.04		13.49	14.00		17.28		18.43	19.47	22.18	23.54										
	7.22		7.50	9.10		13.53	14.07		17.32		18.47	19.51	22.22	23.58										
	7.33		7.58	9.26		14.04	14.18		17.43		18.59	20.0	22.31	0.4										
	7.39			9.32		14.10	14.24		17.49		19.05	20.6	22.37	.										
	7.45			9.39		14.16	14.30		17.55		19.11	20.12	22.43	.										

‖ Jenoż wšědne dny. ‖ Jenoż njedźelu.

S Hornjcho Kumwalda do Budestez a Budyšicina.

S H. Kumw.	5.06					7.52		9.55		14.37									19.20		20.30		22.43	
„ Sčr. Kumw.	5.12					7.59		10.2		14.44									19.27		20.37		22.50	
„ Kumwalda	5.25		5.35			8.5	8.16	10.17		14.58			17.44						19.36		20.47			
„ Kobłaju	5.32		5.42				8.17	10.28		15.05			17.51						19.43		20.55			
„ Wjehowa	5.36		5.47				8.21	10.32		15.09			17.55						19.47		20.59			
„ Wjebrika	5.42		5.53				8.26	10.40		15.14			18.00						19.52		21.05			
do Budestez	5.49		6.0				8.33	10.47		15.21			18.07						19.59		21.12			
S Budestez	5.51						8.40	10.58			15.29			18.26					20.08		21.11			
„ Dješnicy	5.57						8.46	11.5			15.35			18.32					20.15		21.18			
do Budyšicina	6.6						8.54	11.14			15.43			18.41					20.24		21.27			

‖ Jenoż wšědne dny. ‖ Jenoż njedźelu.

S Budyšicina do Budestez a Wjeležina.

S Budyšicina	4.54	7.14	10.35	14.14	16.50	19.48	†23.20
„ Kulowa	5.03	7.51	7.23	10.45	14.23	16.59	19.57	†23.29
„ Wjeležica	5.08	8.56	7.28	10.50	14.29	17.04	20.2	†23.34
„ Wjeležica	5.09	8.57	7.29	10.52	14.30	17.07	20.3	†23.35
„ Wjehowdez	5.15	7.2	7.33	10.57	14.35	17.11	20.8	†23.40
do Wjeležina	5.21	7.10	7.41	11.05	14.43	17.19	20.16	†23.48

‖ Jenoż wšědne dny. ‖ Jenoż njedźelu. † Jenoż sobotu a njedźelu

S Wjeležina do Budestez a Budyšicina.

S Wjeležina	5.57	8.37	11.35	15.16	18.13	20.49	†2.10	†0.36	
‖ Wjehowdez	6.03	8.34	11.42	15.23	18.20	20.55	†2.17	†0.42	
do Budestez	6.07	8.38	11.46	15.27	18.24	20.59	†2.21	†0.46	
‖ Budestez	6.09	8.40	11.47	15.29	18.26	21 0	†2.22	†0.48	
„ Dješnicy	6.15	8.46	11.53	15.35	18 32	21.6	†2.28	†0.52	
do Budyšicina	6.23	8.54	12.1	15 43	18.41	21.14	†2.37	†1.0	

‖ Jenoż wšědne dny. ‖ Jenoż njedźelu. † Sobotu nocy a njedźelu

S Budyšicina do Nalez a Petershajna.

S Budyšicina	4,35	6.28		9,34	14.13	19.06	23,1
„ Bataryja	4,41	6.34		9,40	14.19	19.12	23,7
„ Wjesna	4,45	6.38		9,44	14.23	19.16	23,11
„ Radeho Wjelkowa	4,51	6.44		9,50	14.31	19.24	23,17
‖ Radworja	5,00	6.57	7,01	10,00	14.41	19.32	23,26
„ Kłašowa	5,05			10,05	14.46	19.37	23,30
„ Njekwasčidła	5,12		7,12	10,12	14.53	19.44	23,37
„ Schelschowa	5,18			10,18	15.00	19.50	23,43
„ Nalez	6,28		7,28	10,25	15.06	19.57	23,49
„ Petrowa	6,33			10,32	15.15	20.04	
„ Wulki Schjar	5,40		7,39	10,39	15.22	20.11	
„ Kolno	5,47		7,44	10,46	15 29	20.18	
„ Kulowa	5,54	6.56	7,50	10,55	15.36	20.25	
„ Njewjaci	6,02	7.4		11,03	15.44	20.33	
do Kamjenzy	6,08	7.10	8,02	11,09	15.50	20.39	
‖ Wjelezy	6,22			11,25	16.18	20.45	
„ Horow	6,32			11,35	16.28	20.55	
„ Mysla	6,44			11,37	16.40	21.7	
„ Brnjchina-Haidern.	6,57			11,46	16.49	21.16	
do Petershajna	7,12			12,03	17.06	21.33	

Do Wulkeje Dubrawy

Jenoż njedźelu a šwjate dny

S Petershajna do Nalez a Budyšicina.

S Petershajna	5.20	8.50	14.05	18,40	8.40			
„ Prochima	5.38	9.31	14.24	19,25	9.3			
„ Klunja	5.46	9.39	14.32	19,33	9.11			
„ Horow	5.58	9.51	14.44	19,35	9.23			
do Wjerez	6.7	10.0	14.53	19,44	9.32			
‖ Wjerez	4.40	6.40	10.34	16.20	20,41			
„ Njewjaci	4.47	6.48	10.42	16.25	20,48			
„ Kulowa	4.56	6.58	10.53	16.33	20.58			
„ Hólla	5.4	7.7	11.0	16.40	21.06			
„ Wulk. Schjar	5.9	7.14	11.7	16.47	21.07			
„ Komorowa	5.15	7.20	11.13	16.53	21.13			
‖ Nalez	5.25	7.28	11.20	17.00	21.20			
„ Schelschowa	5.32	7.34	11.26	17.06	21.26			
„ Njeswjaci	5.39	7.41	11.33	17.12	21.32			
„ Khajšowa	5.47	7.48	11.40	17.19	21.39			
„ Radworja	5.54	7.55	11.46	17.25	21.45			
„ Nal. Wjelk.	6.4	8.6	11.59	17.33	21.54			
„ Jidowa	6.10	8.12	12.5	17.39	22,0			
„ Bataryja	6.14	8.16	12.9	17.43	22,04			
do Budyšicina	6.20	8.22	12.15	17.49	22,10			

Wot pónjdźele hač do pjatka a njedźelu

Jenoż wšědne dny

Wot pónjdźele hač do pjatka

Jenoż njedźelu, swjata a sobotu

Njedźelu na pónjdźelu

W nozy wot njedźele na pónjdźelu

S Budyšicina do Radworja, Wósporka a Bišk.

S Budyšicina	6.28		7.49	11,42	16.5	
„ Bataryja	6.34		7.55	11,48	17.1	
„ Wjesna	6.38		8,0	11,52	17.5	23,40
„ Radeho Wjelkowje	6.46		8,6	12,0	17.13	23,46
„ Radworja (dworn.)	6.57		8.15	12.9	17.20	22,58
„ Radworja (sak.)	7,03		8.21	12,14	17.27	23,1
„ Lutocja	7,09		8.27	12.20	17.33	23,8
„ Wulk. Dubrawy	7.15		8.33	12.25	17.38	23,13
„ Klukša			8.41	12.34	18.2	23,18
„ Hucsiny			8.49	12.42	18.11	23,27
„ Porno			8.58	12.52	18.24	23,38
„ Hrodźišcza			9.8	13.2	18.33	23,44
do Wósporka			9.14	13.8	18.39	23,50
‖ Wósporka	6.56	9.52	10.35		13.35	18.59	
„ Matecsy	7.2	9.59	10,41		13.42	19.04	
„ Lutocja	7.8	10.5	10,47		13.48	19.10	
„ Hluschiny	7.14	10.12	10,54		13.55	19.17	
„ Małych Radmeric	7.19	10.17	10.58		14.0	19.22	
„ Ketlic	7.31	10.29	11.11		14.14	19.34	
do Lubija	7.40	10.38	11,20		14.23	19.43	

Jenoż wšědne dny

Jenoż njedźelu, swjata a sobotu

Jenoż njedźelu

S Lubija do Wósporka, Radworja a Budyšicina.

S Lubija	8.32		12.10	17.22	20.31		
„ Ketlic	8.41		12.22	17.31	20.41		
„ Małych Radmeric	8.48		12.29	17.38	20.48		
„ Hluschiny	8.53		12.33	17.43	20.51		
„ Lutocja	8.59		12.40	17.49	20.57		
„ Matecsy	9.05		12.45	17.55	20.45		
do Wósporka	9.10		12.50	18.0	20.48		
‖ Wósporka	5.33	9.40	13.14	18.8			
„ Hrodźišcza	5.40	9.47	13.21	18.15			
„ Porno	5.48	9.56	13.30	18.25			
„ Hucsiny	5.57	10.5	13.39	18.34			
„ Klukša	6.6	10.14	13.48	18.43			
„ Wulk. Dubrawy	6.15	10.23	12.55	13.58	17 50	18.52	
„ Lutocja	6.20	10.28	13.00	14.3	17.56	18.57	
„ Radworja (sak.)	6.26	10.35	13.06	14.9	18.2	19.3	
„ Radworja (dworn.)	6.34	10.43	13.12	14.18	18.8	19.11	
„ Nal. Wjelkowa	6.45	10.53	13.23	14.30	18.19	19,24	
„ Jidowa	6.51	10.59	13.29	14.36	18,26	19,30	
„ Bataryja	6.55	11 03	13.33	14.40	18.30	19,35	
do Budyšicina	7.01	11.09	13 39	14.46	18.36	19,41	

Shorjelz — Khorzebus — Barlin.

Se Shorjelza	1,12			4.21		6.17	7.46	11.15	11.42	13.21			17.17	17.47	20.10	23,0
„ Charlottenhof'a				4.39			7.59		11.56	13.34				17.59		23,13
„ Rodersdorfa				4.41		6.34	8.07		12,5	13.42				18,7		23,21
„ Höfft	1.35			4.54		6.42	8.17	11.40	12,19	14.02			17.42	18.26	20.33	23,36
„ Hußmanez				4.59			8.22		12,25	14.07				18 31		23,41
„ Hänichen				5.06			8.30		12,33	14.15				18.39		23,48
„ Mežiny	1.50	T		5.19		6.56	8.39		12,44	14.28				18.48	20.48	23.57
„ Bjeze Wody	2.7	4,22		5.44	5,44	7.12	8.59	12.04	13.4	14.40	16,42		18.12	19.08	21.07	0,15
„ Slepeho		4,34		5.54	5.54		9.09		13,15	14.50	16,53			19.18		0,25
„ Hrjbla	2,27	4,51		6.10	6.10	7.30	9.22	12.22	13,30	15.02	17,6	18,0	18,33	19 38	21.26	0,37
„ Pagrizy		5,8		6.22	6.22		9.34		13,44	15.13	17,18	18,15		19,50		0,40
„ Kowarzy		5,14		6.28	6.29		9.40		13,50	15.19	17,25	18,21		19,56		0,55
„ Mjnicha		5,22		6.37	6.37		9.48		13,58	15.27	17,33	18,29		20,04		1,3
„ Khorzebsha	2.56	5,30		6.44	6.44	8.02	10.16	12.50	14,5	15.48	17,40	18,36	19.07	20,38	21.56	1,10
„ Weinschow	Jenoż 1. a šlubarni jenoż pónjdźelu					8.19	10.40		T	16.18			19.24	21,03	22.13	
„ Lubniowa		2.29				8.33	10.57		13.14	16.32			19.38	21 22	22.28	
„ Lubina		3.43				8.45	11.14		13.26	16.51			19 52	21,40	22.48	
do Barlina		5.13				10.00	13.10		14.33	18.40			21.11	23,21	24.00	

Jenoż 1. a šlubarni jenoż pónjdźelu

Jenoż wšědne dny

Jenoż wšědne dny

Jenoż wšědne dny

Sobotu noca

Barlin — Khorzebus — Shorjelz.

S Barlina			—	7.05	8.04	11.5			12,47	14.28			14.55	18.28		23,40
„ Lubina	Jenoż wšědne dny		5,06	8.53	9.25	12.13			14,28	15.44			16.41	19 44		0,54
„ Lubniowa			5,31	9.09	9.40	12.25			14,45	15.57			16.59	19 58		1,8
„ Weischowa			5,55	9.25					15,2	16.11			17.17	20.11		1,22
„ Khorzebsha	4.26	6.20	8,01	10.24	10.18	12.56		13,32	14.10	15,40	16.38	16,45	18.12	20.40		1,45
„ Hjbnika	4,53	6.27	8,10	10.31				13,39	14.17	15,47		16,54	18.19			
„ Pagrizy	4,41	6.35	8,18	10.39				13,47	14.25	15,55		17.06	18.27			
„ Mežiny	4.48	6.42	8,26	10.46				13,53	14.32	16,02		17,13	18.34			
„ Hrjbla	5,01	6.57	8,45	11.1	10.45	13.20		14,7	14.46	16,15	17.02	17,30	18.40	21.06		2,9
„ Slepeho	5,14	7.09	9,1	11.13				14,19	14.57	16,28			19.02			
„ Bjeze Wody	5.28	7.22	9,15	11.23	11.06	13.59		14,29	15.12	16,45	17.22		19 18	21.27		2.29
„ Mežiny	5.45	7.38	9,27	11.42				Jenoż šelu a šwjate dny	15.29	17,03		Wšědne dny.	19.36	21.44		2.45
„ Hänichen	5.54	7.47	9.46	11.51					15.38	17,13			19.46			
„ Hußmanez	6 1	7.54	9.57	11.58					15.46	17,21			19.54			
„ Hórki	6.14	8.05	10,4	12.09	11.41	14.06			15.58	17,33	17.52		20.07	22.07		Jenoż 1. 30. sept. a okt. 3,1
„ Rodersdorf	6.23	8.15	10.14	12.17					16 6	17,41	.		20.15	.		
„ Charlottenhof	6.33	8.22	10,27	12.27					16.15	17,50	.		20.25	.		
do Shorjelza	6.46	8.34	10,43	12.40	12.06	14,31			16.27	18,03	18.18		20.38	22.34		3,26

Wot pónjdźele hač do pjatka a njedźelu

Jenoż wšědne dny

Wot pónjdźele hač do pjatka

Jenoż njedźelu, swjata a sobotu

Njedźelu na pónjdźelu

W nozy wot njedźele na pónjdźelu

Bjela Woda — Mujakow.

S Bjeze Wody	5.40	7.28	9.17	12,06	12.27a	14.45	16,46	19.20
„ Waldhaus	5.52	7.36	9.36	12,17	12 34a	14,53	16,53	19,26
„ Kjanjstsje Hóty	6.01	7.45	9.33	12,24	12.41a	15.02	17,02	19,33
do Mujakowa	6.06	7.50	9.44	12,28	12.45a	15.07	17,07	19,36

‖ Dźěławy dźeń. a Jenoż njedźelu.

Mujakow — Bjela Woda.

S Mujakowa	5.06	6.44	8,36	10.42	13.08	16.12	18,36	20,38
„ Kjanjstsje Hóty	5.12	6.49	8,32	10.47	13.14	16.17	18,42	20,43
„ Waldhaus	5.19	6.56	8,41	10.54	13.23	16.23	18,50	20,50
do Bjeze Wody	5.25	7.02	8,48	11.0	13.30	16.30	18,56	20,56

‖ Jenoż dźěławy dźeń.

S Biškopic do Kamjenzy.

S Biškopic	6.50	12.42	18.40	23.0
„ Schumborna	7.00	12.52	18.50	23.10
„ Borchowa	7.10	14.08	19.1	23.20
„ Mušchizy	7.22	14.14	19.12	23.31
„ Halschkrowa	7.31	14.23	19.21	23.40
„ Protez-Zhonderga	7.37	14.29	19.27	23.46
„ Brěsnje	7.44	14.36	19.34	23.53
do Kamjenza	7.55	14.46	19.44	0.3

S Kamjenza do Biškopic.

S Kamjenza	4.48	11.22	18.28	17.07	21.20
„ Brěsnje	5.02	11.35	18.43	17.19	21.31
„ Protez-Zhonderg	5.11	11.42	13.55	17.26	21.38
„ Halschkrowa	5.22	11.53	14.26	17.37	21.49
„ Mušchizy	5.32	12.03	14.39	17.47	21.55
„ Borchowa	5.45	12.16	15.04	17.59	22.6
„ Schumborna	5.59	12.29	15.18	18.10	22.16
do Biškopic	6.09	12.40	15.30	18.20	22.26

Serbja kupujće

a dawajće jako dary jenoż

Zejlerjowe spisy

IV zwjazki

Z rozšěrjenjom podpjerace serb. studowacych a zwjesoliće kóždeho, kotryž taki spis dostanje.

Skład w Serbskej kniharni w Budyšinje

SERBSKE NOWINY

DŹENIK ZA SERBSKI LUD

»S. N.« płaća měsačnje we wudawarni 80 zł. pj., na pósće a pola dowěrnikow 1,30 zł. hr. Do wukraja 16 Kč. Kóžde čo. płaći 10 zł. pj. Wudawa a dźiźi Smolerjec knihiličišćernja, sp. đr. z o. ruk. w Serbskim Domje w Budyšinje. Telefon 2687.

Za nawěški, kiž maja so hač do 9 hodź. dop. wotedać, płaći so za mały rjadk 20 złot. pj. Wobsćežne so stajace nawěški a tabela so wyšle wobźěłarjam. Za reklamowy z o rjadk płaći so 60 złotych pj. Rabat po tarifje. z o

Čisło (Nr.) 125 — Budyšin — Stwork, 31. meje 1926 — Bautzen — Lětnik 87

Loebe pola němskeho presidenta.

Němski president je presidenta němskeho ĥejma Loebu schwórił k rozrěčenju pischeprošk. 11. a 12. junija so pischedbyjo frakzijow pola němskeho presidenta seńdu, po kotrychž je hač dotal Czejće Lobjowe łódźnišće towarstwo dźěłało. Po měrowym rěčenju ma Czejchošlowakiska tež prawo, ĵebi paźmo ša ĵwobodny pischistaw w Schczeźnje žadacz, je pak prajiło, so tole prawo w tu khwilu pischcze nochze wužiez, tola tuto prawo njepuschczi, kotrež je ĵo jej na 99 lět pschirjekło.

Awstriskeho studenta pri italskej mjezy zajeli.

Kaž Innsbruckše nowiny pischu, je italiska namjesna wyschnosć ĵwojatki Innsbruckskeho studenta Kanitscheidera zajeli, hdyž je na wulkeze dwaj metraj pisches awstriźku mjesu na italski kraj stupił. Sajateho pjeza do Brixena powjesu. Awstrijše ĵwjatkowe kanzlerstwo je hižo generalnemu konsulatej w Milanje porućiło, so by ĥydom krocjele cźinił, so by ĵo wěz rosjaźnika, a ĵo Kanitscheider se jatby puschcził.

Nowe wustupy přećiwo Italskej.

Wótczinska organisazija „Narodnoje obranu“ w Beograđze je sa pschichodnu njedźelu dopodnja psched Beograđzkim narodnim dźiwadłom wulku ĵiawnu ludowu ĥromadźizu ĵwołała, ĵo by pschećiwo potwjerdźenju Nettunskeho rěčenja, dale pschećiwo nadpadam pschećiwo južnoĵłowjanskim konsulatam w Italskej a pschećiwo ĵpalenju južnoĵłowjanskich khorhojow w Sadru protestowała. Pozdźenje dny ĵu ĵo w někotrych městach w provinzy demonstrazije wotmětke, tak w Ssubotizach, Ssarajewje a Schuschaku. Wschudźe je policija dyrbjała sakrocźicź a je mnohich demonstrantow sajała. W Rěźy (Fiumje) je ĵwoła k wulkim demonstranterazijam italiskich sajśitow pschećiwo Južnoĵłowjanskej doschło. Ludowa cźrjóda je ĵpytała, južnoĵłowjanskemu konsulatej pschićaśnyć, tola ĵyline wotdźelenje policije je jej puć sastupiło. Na to demonstrantoju k namjesnemu mośtej mjes Rěku a Schuschakom cźahnychu, so bychu ĵo do Schuschaka nawalili. Teź tu ĵo jim puć jalehny. Kaž ĵo ĵ italskeho města Sadra (Zary) powě, ĵu ĵo tam póndźelu wjeczor njepischećelske wustupy pschećiwo Južnoĵłowjanskej wotpischowale. Wulka cźrjóda sajśitow ĵo do garaje južnoĵłowjanskeho konsula dobu, južnoĵłowjanśu khorhojcźku ĵ automobila storhny a ju potom pschi morju ĵpali.

Francowske nowiny wo italsko-južnoslowjanskich demonstracijach.

Južnoĵłowjansko-italiske demonstrazije ĵu w franzowskich nowinach ĵylnje wothlóź namakałe. Pokazuje ĵo na to, ĵo je jenož maleje pschićaśnje trjeba, so by ĵo wichor rozhnał. Franzowska balkanska politika, franzowske pschećiwstajenje ĵ Južnoĵłowjanskej a Franzowskeje kosłoćźiwe ĵtejśiwo k Italskej ża, ĵo dyrbi Franzowska wobej stronje směrowacź. To ĵpóźnjawschi ĵo nadźijeja, ĵo južnoĵłowjanski minister Marinkowicź runje kaž Mussolini ĵymnokrejnaj woźanjetaj. Mjez tym ĵo ĵo nowiny prawiły ĵ wjetscha na stronu Italskeje ĵtajeja, nowiny lewźy pschećiwo Mussolinej wótre wupady cźinja. „Chze italski diktator“, ĵo „Ere Nouvelle“ praschа, „awtoritu politiku léta 1914 pschećiwo Serbiji wospjetowaś?“ Nadźijamy ĵo, ĵo wulkotonozy njedowola, ĵo italski diktator njepischestawaźy ĵ wobnjonu hrajka!“

Wojowanje z barrikadow w Beograđze.

Privatny dopisowaŕ „Prestiskeho Lloyda“ ĵ Beograda powě, ĵo ĵu w Beograđze Italskej njepischećelstu demonstrazije ćrjedu wjeczor ſły charakter dostałe. We hłownej dróży ĵo cźrjóda nékotrych ĵtow ludźi seńdże. Wonjelnu ĵo ĵylne wotdźelenja ŝandarmow na dróży pódźachu, kotrež demonstrantow do khojeźownje „Ruski zar“ ĵezpischećachu. Pschi tym ĵo thosejownja wscha wupuścźi.

Demonstrantoju na to na hłownej dróży barrikadu natwarichu. Ssamo jedsni ŝandarmoju, kotrjž dyrbjachu demonstrantow ĵ barrikady wuhnacź, ĵo wotrasnychu a dyrbjachu zojacź. Demonstrantoju tśelachu. Na to ŝandarmoju tśelcźo na barrikadu nadděch ĵejnichu a ju wobsadźichu. Kelko ludźi je ĵo pschi tym ranilo, njeje ĵnate. We tu khwilu ĵo powěda, ĵo je ĵo jedyn demonstrant ranił, a jedyn ŝandarm ĵ konja padnywschi do schłody pschischoł. We hłownej dróży a w pódźanskich dróhach ĵo klanowe wukładne wokna rosbichu.

*

Po demonstrazijі w Splitu ĵu 50 wobjebow ĵajeli a k jaſtwu po 7 hacź po 30 dnjach ĵajudźili. W Schibeniku ĵu 20 wobjebow ĵajeli. S dalmatiſkich wójow powěźeše wo demonstrazijach pśidźiwadźeja, kotrež pschećiwo Nettunskemu rěčenju protestuja.

Jendźelska zady Italskeje tći.

Jendźelśka je ĵo po ſtónćenju ĵwětoweje wójny ĵ Italskej tajuŋ ĵwjaſk pschećiwo Franzowſtej ſćinita. So by Franzowſka pschewjele ĵylnoſće a mozy njemahła a ſtónćenje jendźelskemu ĵwětowemu knježeńtwu ſtrašna njebyła, dyrbi ju Italska na wusće dźerzeć. Italska to darmo njeczini. Jendźelska je jej ſlubiła, ĵo ĵmě ĵo ja to na schłodu Franzowſkeje w połnóznej Afrizy rośchěrić. Italska ĵmě Tunis, kotrjž je Franzowſka hižo pśched 45 létami ĵwojemu afriſkemu kolonialnemu knježeńtwu pschiĵamkła, jako ĵwoju pschichodnu kolonju wobhładowacź. S pschihłowanjom Jendźelskeje je Italska ĵwoju ruku na Albansku położiła a nětko pyta teź Južnoĵłowjanſkej ĵwoju kwałku napołožicź. Južnoĵłowjanśka je ja ka druhe europiſke ſtaty, kotrež ju ĵo pschi ĵwětowej wójnje wobdźěliše, do pjenježneho cźežka ſahnała. Tohodła nětkole ja wjeſchej pożcźonku pyta. Tu jej jendźelſkeju pjenježnizy poſtiśeja, tola ĵ wumněnjenjom, ſo by ĵo najprjedy ĵ Italſkej rosrunała. Tole rosrunanje móże ĵo jenoż ĵ pschipóſnaćom Nettunſkeho italſko-južnoſłowjanſkeho rěčenja dopjeć. S Nettunſkim rěčenjom ma ĵo Italſkej pódła druhich pschedprawom ſaſtyhleſće prawo w Dalmatiſkej dacź. Tole prawo dostawſchi bychu ĵo hromady Italijanjow w Dalmatiſkej ſaſtyhlili a po nječim zylu Dalmatiſku, kotrež pódła Adriatiſkeho morja leźi, pśheitalijeźili. Italſka by potom prawo namałała, Dalmatiſku jako italſki kraj ja źebje žadacź. Niz jenoż wjeczorny, ale teź ranſchi brjoh Adriatiſkeho morja by ĵ Italijanjami wobhłdeny był, a tuczi mohli potom Adriatiſke morjo ĵ połnym prawom „naſche morjo“ mjenowacź, kaž to hižo nětkole cźinja. So by poczonku w Jendźelſkej doſtałe, bě nětcźiſche južnoſłowjanſke knježeńtwo ſwólniwe, wopraŕndźe do poniźazych zadanjow Nettunſkeho rěčenja ſwolicź. Tola kaž jedyn muź je južnoſłowjanſki lud tole ĵamowobjanjenje wotpokałał. Chze ĵo radźcho ĵ nuſu bźdźicź, dyžli Jendźelcźanam a Muſſolinej pod kij léźeć.

Muſſolinej ĵo jeho plany na Balkanje nochźedźa ſchlachcźicź. Nicze, ĵ kotrymiž chcyše Grichiſku a Turkowſku do ĵwojeje ſłužby na Balkanje ĵapſchaſcź, ĵu ĵo njenadźijły roſtorhłe. Turkowſka je ĵo ĵapowědźiła, ja roſſchěrjenje italſkeho knježeńtwa na Balkanje dźěłacź. S cźaſom je ĵpóſnała, ſo by ĵ tym Italſkej pucź runała, po kotrymž bychu italſke wójſka poſdźiſcho raś do Makeje Aſiſkeje pschićahnyłe a Turkowſku italſku koloniju ſcźinile. Teź w Grichiſkej je italſka wupěraza politika poražene pocźerpiła. Venizelos, wuſmwobodźeŕ Grichiſkeje ĵ turkowſkeho knježeńtwa, je ĵo njeſahły do Athena wrócźił, ſo by ministrowu wotſtadźił, kotrjž bźchu ſwólniwi, nadkneježtwo Italſkeje na Balkanje pschipóſnacź a njewotwoliwnoſć Grichiſkeje Muſſolinej woprowacź. Sso roſtolubiwſchi, — dokelž jeho plany kaž mydliſnowe pucherje roſprażnychu, — Muſſolini ſnamjo k naſylnoſćam ſaſiſtowo pschećiwo južnoſłowjanſkemu konſulatej a južnoſłowjanſkim pschekupcam we Sadrje (Zarje) da. We zhromadnanju italſkich faſiſtow we Sadrje ſhoniwſchi njeſju Južnoſłowjanjo ja Italijanzam wotmołwjenje winowěſt wołtali. Muſſolini by nětkole rad Južnoſłowjanſkej wójnu pschipowědźił. Tola to by ĵwaſtna wěź była. Franzowſka, kotraž je ĵo ĵ Južnoſłowjanſkej ĵwjaſała, by ju ſchłitała. Muſſolinowa wójnſka horliwoſć tehodła nahle wuſtudnje, a Europje ĵo měr ſakhowa.

Wóžommeźačna wojeńſka ſłužba w Belgiſkej.

Belgiſki miniſterſki pschedsyda je ĥejmej namjet ſakonja podał, ĵ kotrymž ĵo wojeńſki ſłužbny cźaſ na wóžom měźagow ſniźi. Wot léta 1930 budźe wjetſchina wojakow jenoż 8 měźagow ſłużicź.

Venicelos dyrbi nowe knježeńſtwo zestajeć.

Wjšće pospyty, nowe knježeńſtwo wutworicź, ĵu bjeſ wuſpěcha ſwoſtałe. Statny preſident je tohodła Venizela k ſebi pschepročźił, ſo by ĵ nim we ſeſtajenju knježeńſtwa jednał. Nospuſchcźenje ĵejma ĵo njehodźi wobcźeź, jeli ſo dyrbi ĵo k bźełu ĥmane knježeńſtwo ſeſtajeć. Wenizelos a jeho pschiſwiſſowarjo ĵu ĵwojeſe ſamolwitoſće k parlamentariſmej wědomi a ĵwój nadawk w njeſtrowniſtim pschewjedźenju wólbow widźi.

* Parlamentowa pschepytowaza komiſija je wobſamkła, ſo by ĵo nźhdbuſchi diktator **general Pangalos nałtwilnje ja kauziju 100 000 drachmow ĵ jatby puſchcził.**

„Italija“ wichorowy wopor?

Kaž Goeſpiſſi wuſtaw w Tromſöu powě, je pjatk rano pschi dotkowjeczornym brjoſy Spitzbergenow ĵylny wichor ſakhadźał. Woja ĵo, ſo je „Italiju“ tónle wichor ſhrabnył. Se ĵylnoſće ſchkrowych powěſćow „Italije“ kótrež ĵu ĵo pjatk dopoldnja w Kingsbayi popadłe, ĵo bodźi ĵudźicź, ſo je ĵo powěſtrowa łódź nźhdże 180 hacź 200 kilometrow wot Kingsbaye ſdalena ĵ njeſbožom podeſchła. Wſjednik „Citty di Milano“ je rjekł, ſo by ĵ łohkim łétadłom ſa někotre hodźiny możno było, Spitzbergenſke brjohi pschezběhnicź. S expedizijow ĵ pomoznymi łódźemi źebi w Spitzbergenach žadyn wuſpěch njelubja, dokelž ĵo łódźe pschez racźiny łodowych ſchkrutow njeměźa pschedobyć. Wjedro je trajnje hubjene. Tołſta mhła nad morjom leźi.

*

Na pytanźy ſa „Italiju“.

W Rooſeveltfieldu w połnóznej Ameriźy je łétał Sabelli ĵ łétadłom psches Spokane do Point Barowa wulećał, ĵ wotkal chze ja „Italiju“ ſlédźicź. Sabelli měni, ĵo móże ĵo „Italiji“ jenoż po powěſtrownym puću pomoz pschinjeſć.

*

Pomozne pschihoty w Moſtwje.

Pomozny komitej ſa „Italiju“ w Moſtwje je wobſamknył, pola norwegſkeho a japanſkeho knježeńſtwa a we Waſhingtonje namjetowacź, ĵo by ĵo ĵhromadna pomozna expedizija ja „Italiju“ wuhotowała. S Archangelſka łodołamak ĵ nadwódnym łétadłom wotjédźe. Teź je ĵo dźeſcha expedizija wotmyſlika.

*

Italſka pomoź Norwegiſeje wotpokaſała.

Wutoru je ĵo w norwegſkim hłownym měſće Oſlu wo ſjewiko, ſo je ĵo italſke knježeńſtwo norwegſkemu knježerſtwu ja poſticzenu pomoź podſakowało, ĵo pak proſyło, ĵo by ĵo w tu khwilu wot expedizije wotpładało, dokelž Italſka ĵama na to ĵo poźahowaze pschihoty cźini. Norwegſke nowiny tole njewocźakane wotprajenje italſkeho knježeńſtwa jako ſkſchiwdźenje wobhładuja.

Oſlowſke nowiny „Morgenbladet“, kotrychž hłowny redaktor Ramm je ĵo pschi leczenju „Norgi“ ĵ połnóznemu poſej wobdźěłił, pische, ĵo ĵo ĵ wotpokajanjom norwegſkeje pomoznje expedizije ĵe ſtrony Italſkeje norwegſke knježeńſtwo ſkſchiwdźene cźuje.

*

Wo dóńcze „Italije“ njeſju hacź dotal mohli niczo ſhoniez. Ani „Citta di Milana“, ani druha ſchkrowa ſtazija njeje mohła ĵanchu ſnantjenja ſhubjeneje powěſtrowneje łódźe popadnyć. Na Spitzbergenach, hdźež nětkole ĵylny ſněhowy mjeczel ſakhadźa, kotrjž wſchě pomozne expedizije wurjadnje poczěźuje, ju ĵebi wotmyſlili, teź po krajn pomozny expediziju wuhotowacź. Spitzbergenſka norwegſka

Wuhlowa kompagnija je ſ dźeſaćej pſkoŵ wobſtejazy ſapiſchaŋ polficijla, kotryż dyrbja najhoniczi ludźo nalojedowaś. Sdobom chodźa druhu expedizijun pod wjednifſtwom ſtarſkeho polariſkeho ſlědźerja Sverdeupa wuhotowaś. Norwegiſki ſkłaŋ Lützow Holm je hižo ſ parnjej łódźe Hobby po puczu do Spitzbergenow.

*

Schěſcej Němcow ſ Memelſkeho kraja wupokaſali.

Schěſcej dźiłowych aſiſtentow Memelſkeje měſchczańſkeje Polizije, kotſiż běchu w němſkim ſtacjanſtwje woſtali, ſo njebychu prawo na němſke ſpomožnoſtwo ſhubili, ſu namołwili, ſo bychu 1. junija Memelſki kraj wopuſchczili.

*

„Citta di Milano" ſo bjes wuſpěcha wróciła.

Kaž ſo ſ Kingsbaya powě, je ſo italſka pontonna łódź „Citta di Milano" wutoru w nozy wróciła. Sa „Italiju" njeje ſameho ſlěda namakała. W polarnym morju wótry pokrózny wětr duje. Sćuchowe mjeſcele a wulka ſyma tam kuježa.

Ze Serbow.

Dujownica.

Stwórtk, 31. rózownika.

Petronily.

Ze zběrki „Serbow 365 a 1".

† 1529 we Wittenberku (Bělej Horje) humaniſta Jurij Rak (Rhagius Aeſticampianus) rodźeny ze Žnera w Dolnjej Łužicy — krónowaſe ſo w Romje jako basnik, wnčeſe hdyż běſe w Krakowje ſtudował, we Romje, Baselu, Frankobrodźe nad Wódru, Parizu, Freiberku, Lipsku, Wittenberku. Sławu tuteje univerſity je założił hižo do Luthera. — Je pěſeń wo Łužicy pěſnił „Lusatia" a cheyše ju we Baselu ćiſćeć dać; bohužel je ſo pěſeń zhubiła. Zo běſe wón wuley zaſłužbny a hódny muż, wo tym ſwědźa poćeſćowanja a posudźowanja, kiż ſo jemu wot jeho rojeńkow ſtawachu. — Mjenuje ſo pak onnibus bonis carum — to je drohi prec wſitke woznamjenja — pak virum grarem et eruditum — ſenem optimum, t. j. khutny a wučeny muż, najlepſi ſědźiwc. — Swój row ma we měſćańſkej cyrkwi we Wittenberku, hdźež ma při woltarju też swój pomnik. —

1908 ſtaji ſo pomnik ſerbſkemu rjekej pioněrej Klinkej z Łośoje pola Hródka.

* 1825 w Sekecach ludowy basnik Handrij Běrka.

W młódnych žitach kolebka ſo radoſć,
Spodźiwna ſo po nich noſy pěſeń;
Wona lubość k ródnej zemi hrěje,
Kiž kaž parla z pótnych čołow kčěje;
Wona do wutrobow zyńći lubość,
Kaž mać do kolebki dźěćku ſpěwa.

Z kóždym nadźěćom ſo takle ſpěwa
Po polach w myſlach hraje radoſć.
Do ſwěrnego dźěła praha lubość
Nas, hdyż w žitach žołmi ta jej' pěſeń,
Tak ſo z mezia jako róża kčěje
A kaž wobeſi našu ſwěru hrěje.

Słónco z njebjes hrěje, zemja kčěje,
Skowoŕeк ſpěwa. O ty dobra pěſeń.
Radoſć Serbam zwoń, hrěj Serbam lubość.
Ćišinski.

*

— We wjedrje. Wčera wječor we 7 hodź. barometer 746, hygrometer +2. thermometer we dnju +24. Dźeńſa rano we 8 hodź. barometer 744. hygrometer +5, thermometer w nozy +13. Kačkulej na maſ ſo ſchemſtujaje wjedro. — Hačkuljej wobſtejnje mńenja, ſo je wjedro wobſtajnu raz ſpichiſako, ſoa ſo nam kola wiſſale bjeż. Schkleńza je też trochu na hrozne ſchła. Mily deſchčik by ſaſo jara dobry był, ſpchetoż naſtro Boża ſtworba wjele wložki trjeba. Nad połnozu wyſchina leži a ſo, każ wjedrainje praja, dale ſeſtupujnje. Nowa wyſchina je ſtrony Azoriſkich łupow ſpchikhadża. Nad naſchimi ſtronami ſu pak tola niżiny ſpónjacz, tuż ſu deſchcze ſ je ... ...om możne. — Jutſje ſtajk ſtchadża ſtućeſko 3,46 hodź. a chowa ſo 8,10 hodź. — Mějacke ſtchadża wjeczor 6,05 hodź. a chowa ſo rano 2.59 hodź.

— **Guſtav-Adolfiſki ſwjedźeń w zyrkwi w Khwaczicach, njedźelu 3. junija 1928.** Budyſke pobožne towarſtwo Guſtav Adolfſkeho wuſtajenja, kiż ſwój lětny ſwjedźeń ſwoał na dnju Božeho ſpicza ſwjećej, je ſwój lětuſki lětny ſwjedźeń na njedźelu Sſwj. Troji ſy pſchepołožiło. Khwaczańſka wožada ſo hotuje, ſo by na tutym dnju, njedźelu 3. junija, ſatnuſyczjam a pſchećelam Guſtav-Adolfſeje wězy ſwój Boži dom wotewrita a ſu ji wſchitzy ſe druhich wobłodow pſchikhadżaju ſwjedźerſkiſy hoſcjo hižom dopŕidka najwutrobniſcho witani. Serbſke Guſtav-Adolfſke kemſchenje ſ predowanjom kuješa farara Tiſchera pſchi Michałſkej zyrkwi w Budyſchinje ſapoczinje ſo pop. 1/2 hodź. Mnſke kemſchenje je 1/4 hodź., nemſke predowanje je kuješ ſuperintendent Frühlich ſe Budyſchina pſchihubił.

— **Druhu rjadowanju 193. Sakſkeje krajneje lotterije** poczahnu 11., 12. a 13. junija. Po pſchedpiſmach lotterijoweho plana maju hrajerjo ſwoje łoſy hacź do 2. junija ponowić.

*

Zajězd Serbow do Brna.

Kóńe julija pojědźemy přez Prahu a Hradec Kralowy do Brna (Brün) na wustajeńcu, hdźež chcemy na přeprošenje naše serbske spěwy předujesć a naše reje pokazać. Wotjědźemy 24. julija 1/12 z Drježdżan (hłowne dwórniśco), spěwamy 25. w dźiwadle Kralowo Hradiskim, wopytamy 26. w Blansku podzemſke prózdnjency a wustupimy 27. w Brnje. Tam so zadźerżimy a wohladamy sej jubil. wustajeńcu. Snano jědźemy hišće na dźeń do kupjele „Luchačowicy".

Stóž chce so spěwarjam přizamknyć, njech so hórzy zamolwi pola kn. P. Krječmarja w serbskej knihiśiśerni, hdźež wšo dalše zhoni. Dyrbimy z časom dla zniżeneje płaćizny na żeleznicy naše prózdny zapodać. Stož je loni z nami do Frankobroda jěł, měješe wulku radosć z toho. Lětsa budźe hišće wjete rjeńžo. Bjarnat Krawc.

*

S Brěsowa. Sławny puć ſ Brěsowa do Jeńkez a Sreſchina je dla naſtpowanja na Brěsowſkich honach wot 4. hacź do 14. junija t. l. ſawrjeny. Jězdny wobſtwad pokaſuje ſo na Kubſchizu.

S **Njeſwačidła.** Pſchi żeleznišćim mjeſcu do Lonjka ſa ſo druhi dźeń ſwjatkow njeſboje ſ motoriſkim kolom. Młodoſtny motorowy kolesaŕ ſe Spłótki ſhubi pſchi ſamnjenju hóra, jako chcyſche ſwoje kolo na druhi khod pſchedſtajiś, móz nad nim a padny. Wón ſo wſchi padnjenju ſtrachnje na kolenu rani. Jeho towaſch ſe ſtróženi a wobdźerſanymi woteńdże. Tudomny ſkowaŕ ſ maſchinami, kiżes Zatting, dowjeſe ſranjenoho ſ automobilom na Njeſwačidźiſke dwórniſcho, ſ wotkel ſo wón ſ cźahom do Budyſchina poda.

S **Hrodźiſchća.** Swjatkowsku ſobotu ſabrachu ſo nkotſi hólzy na wobłoženiu mlynſkeje hrjeble pola tudomneho rólaka ſ cźłoſłowuczełowanjom. Nadobo wotkeni ſo wobłożenje a 13-lětny Herbert Pricka padny ſmak do hrjeble, kiż běſche ſ wulkej wodu napjelnjena. Se ſwojom běſche, jo mózeſche ſo hóla ſe ſamnjeć, mózu ſ brjoheh dobyć a ſo wutkowaś. Woda běſche tehdy na tutym mjeſnje tři metry hłuboka.

S **Wóſperka.** Dźiwaju na naležnu potrěbnoſć pola naſ dalſchi dźeł Dwórniſchćowjanſke drohi ſ ſamjenjeni wobſadźuja. Tohodla je tuta dróha wot 29. meſe na njedźe 3 njedźele dołho ſa wſchitkón jězdny wobkhad ſawrjena. Wſchitke ſamołkłady maju po ſtarej wójſkowej dróhy ſe Kotez do Małeczy a Wodoweje jěźdźeć. Sapiſchanym ſtowa pak Wódna a Jurjowa Haſa.

S **Lubija.** Saſtóźnu nóz je ſo w Lubiju Müllerej pſchedſtejanſtwa ſyrjihowu wotpaliła. Wočeko 1/2 hodź. we běſi windyri a mózna ſtrełlina pſchipowedaſche zyłej wokolinje wulki wohoń. S Lubija a wokolicu ſpuſchtachu ſyſakowy na pomoz. Njedźiwajcy pródowanja wobnjewyſoki wobkroło pak ſo zyłe twarjenje wotpali. Kak je wohoń naſtał, njeje hiſchće ſnate.

S **Lubija.** Wutoru wjeczor je na ludownej ſtajńſkej luzy dźiſaćeſ Kotich ſ cźmnyſcze padnył a ſebi łopatku ſlamał. Sanitetni ſtražnik dowjeſeſchi ſranjenoho do nóſa.

S **Porchowa.** Mjes Biſkopizami a Porchowom wobſteji teſ jeſdźowaja pſchiležnoſć k puczowanju. Puczowaju móża wot Biſkopiz hacź do Porchowa też wnjeſuacź wozowy cźah 8847, kiż wſchédne dnu 17,20 hodź. ſ Biſkopiz wotkhadża a 17,46 hodź. do Porchowa pſchikhadża.

S **Kamjenza.** Prěki dźeń ſwjatkow wokolo połnozy na ſali Jelenjanſkeho hoſćenza k pukam dóńdże. Wierhaza ſhudźichu ſi hoſpodu, kiż nimaju nunje dobre njeno a kiż w tudomnej kaſarnje bydła. Woni běchu hižom nékdy pſchi pukach w Jeżowje wulky muzejo. Jenemu ſ nich je dobyła ſakaſane, na rejwaŕſke łubje ſtupiez. Njeſpuchaju, kotſiż ſe ſołzami na Jelenjanſku ſtudźimi dźěchu, pak na njeprawych tſjechu. Jim ſtojerbjaju łoſu njeſje wuffepachu a ſandarm jich ſaja. Jenemu ſ nadvadnikow běchu ſamo kaſ derje wupłaćili, ſo dyrbješe ſo ſa łekarjom roſchladowaś.

Z **Hórkow.** Zjawny puć z Hórkow do Khróśće je dla nasypowanja na Hórćanſkich honach wot 30. meje hač na dalše zawrjeny.

Z **Kukowa.** Wotdźelenje za wójeſke zaſtaranje pola wokrjesneho zaſtaraŕſkeho zwjazka w Kamjencu wotmeje pjatk 1. junija 1928, dopołdnja wot 9 hač 1/12 hodź. w hoſćenu „Ke kłóſtrej" w Kukowje rěny dźeń. Wobſtaraś budźa ſo wobſtaraŕſka a zaſtaraŕſke naležnoſće a ſo přijimaś na nje ſo počahowace namjety a próſtwy. Potrěbni dostawarjo veteraŕſkeje přiſpomocy z předawšich wójnow móża tehorunja přińć.

S **Hródła.** S 1. julijom t. l. ſo też w Hródźu konjaza pósta ſhubi. Na jeje mjeſto ſchiſćidźu mjeſtowe auta, kotrež maju porjadnemu pósławarjej wobkhadej mjes ſtowným dwórniſchćom a pósławym hamtom ſłużiez. Wot toho cźaſa, jako běſche ſo poſledni pósławy poſtillon, kiżes Anderš ſtjeŕi pſched Etantz na wotjezdźaŕ podał, pósławy rózł wjazy njeklinczeſche.

S **Róſbórta.** Cźeſće njeſboje ſ automobilom ſta ſo druhi dźeń ſwjatkow popołdnju 1/26 hodź. w łěſu mjes Górku a Róſbórkom. Wobſtejdźeć młyna Sſykora ſ Horſchowa, ſi hóſ ſam wodźeſche, pſchejedźe nunje nahle dróhowe ſaſwinjenje, jako ſo pola jeneho kola wobruc wotſchkodźi, ſo ſo auto wobwjerny a prěi na dróhy ſlejo woſta. Wſchitke ſchtyri wołoſny, kotrež w aneſe ſedźachu, ſo ſ njeho na dróhu wjerhnychu a franjene łeżo woſtachu. Sſykowa mandźelſka nimo ſmjeczenjow w mjeſnoſći a na nohomaj ſe ſtróżeni woteńdże a mózeſche hnydom tamnym franjenym pomhaś. Też knjes wyſchſi inſpektor Schiebliſch ſ Ruhołza njebeſche dale franjeny a mózeſche pomhaś. Knjes Sſykora mjeſeſche prewnu ruku ſlamanu. Najbórje běſche ſo mandźelſkej inſpektorka Schiebliſcha ſeſchło, kotraż běſche ſo w mjeſnoſći cźeſko ſranjła a ſebi mozhy ſlochała. Knjes Schiebliſch, kiż jewjeſy ſwoje łóſchcze pilniſe pomhaſche, ſo nadobo ſwjeſe a wudoſcha. Rosbórjanje a bojoſć, ſo je mandźelſka ſmjertnje ſranjena, jeho ſjewjeju mjeſa ſtaji. Schiebliſch běſche 70 lět ſtary. Po wupraſenju ſwědkow je automobil w dróhowym ſawinjenju ſ pomérnej ſpěſchnoſću jěł.

Marica a Hanica.

Roman.

37] (Pokračowanje.)

„Mnijſch-li, ſo njejſym widźał, kak ſy pſcherjſywo njej hižo ſ dźeſcheho cźaſa? Chcjeſch-li mi rjec, cźehodla? Nic? Zaniu wotmołwu mi njedaſch? Nó derje, dowěru njemóżeſch ſebi wunniſnowaś. Hdyż njemóżeſch tehdy tak luboſće ſa ſwojeho ſwaka ſwjeſeć . . ."

Wona pſchimnu ſa jeho ruku:

„Meinhardo, njepraj to!"

„Doſeż, nětko njeſkuſ: njechaſch-li mi nješchto k woli ſčinjeć?"

Wona hladaſche ſe ſwojimaj cźmnymaj wocźomaj na njeho:

„Tebi ſtajnje cźu k woli bjeć."

„Tuż derje, potom cźe proſchu, praj, prjedy hacź wotjědźemoj, hiſchće Marizju ſłowjeſko."

Hanija ſtłóſi hłuboko hłowu, ſo widźeſche Meinhardt pſchi ſwojej wulkoſći jej pſchez hłowu do tyła, hdźež běchu ſpinki kornarja ſwoſpinane.

Wón pohlada na cźaſnik: „Je hižo na cźaſu! Sa ſchtwórcź hodźiny ſmój wotjěkoj, a potom, Hanija, budźe pſchepołoże."

„Ja njemóżu."

Wón poda jej ruku kaž mużej: „Derje. Tuż budź bożenje, Hanija!"

Hižo bě ſa ruczizu durjow pſchimnył, jako jeje ruku jeho wobſeſchtej. Sſyſły kulachu ſo jej ſ wocźow a kapachu na draſtu dele: „Meinhardo, proſchu, luby Meinhardo, njebudź ſły na mnje, tak ty njedyrbjał wote mnje hić!"

Wón ſo pomałku wobroćił: „A twoja ſotra?"

„Ja chcu ſ njej wěcźeſ."

Tu wón jej liczźy maſłaſche niz hinak, hacź nan to cźinjeſche. Po ramjenjomaj wobeźa ju tſchepot, pſchez hłowu ſo jej ſmyſły. Wón wſa ſwoje ſchanko, nahłił ſo k roſhorjenemu młodenu ſiwerjeńcu, wótſiſe jej pożmjewkuju wobliczo a wokoſći ju, njeſ tym ſo wona woczi ſaſłódźeli:

„Budź bożenje, daj jej tu hubku ſaſo."

Wjeſele wón dźeſche, pſchetoż myſłeſche na Hanizjnu ſotru.

Młode holeże ſa nim hladaſche, jako by mołła pſches drjewo widźeć, kiż jeju dźeleſche. Wuſtrója ſo ſmjerceż jara, hdyż durje ſo wotewrichu. Cźeta Angiolina ſaſtupi, potom ſ cźeſtwjenymaj lizomaj a ſpótkymaj wocźomaj papa, Marizu ſa ruku wjedźo. Stary knjes njeſhłuſchcheſche a njewidźeſche nicźo w ſwojej dobrowuſtłnoſći. Wón ſo rozſtowaſche: „Běź ſo na kedźbu, Marizo, Meinhardt je ſhłuby hłada, ſo tebje pſchejcara njepokori, kaž Rudi, kiż tola jenoż waži kaž jatej, Jindrišchku je pokorił. Schtó budźeſche tola wěrić, hdyż tón kiwnje, wona jenoż tak leži. Haj, to dyrbi być, to dźe ſy pola papy też widźała — hm — hm . . ."

Wona żałoſtuje ſałaſchkłowa. Cźeta Angiolina pak ani njepiſknu. Swjoju pěſnicźku, ſo jeho kreſo ſo tak łohko ſórli, hwiſdaju, běżeſche pjecź, a na khoddże bě ſhyſchecź, kak ſchpunduwanje wjeſeſkoſe, nunja elektriſkej pſchitpranje, kiż wobydlerjam domu haru cźeri.

Mama ſjemowaſche dźiwizu njewjeſeſciſki wěnz a pontłaſche jej draſtu ſwotpinaez. Hdyż Mariza potom we ſjwojim wuſtim puczowaniſkim wobleku to ſtojeſche, wotkhadźeſche, ſo by ſa wſom hladała. Hanija ſtojeſche pſchi wokne pſchi ſamych ſaczinjenych wokeńcach, pſches kotrež njeſłe nětko niczo wjazy widźeć, a tłóczeſche cźoło wo nje. Tu ſaczu ruzy, ju wobſtimaez. Wona ſo wobhładny, ſchtyri wocźi ſbladowachu na ſo a do ſo:

„Hanija, je-li mi moje ſbożo ſawidźiſch . . . ja mam tak cźeſće njeſeć. Cźzu jeho ſeſtinicź ſbożowneho, cźzu to ſpytaeź. Ja ſama ſbożowna njeſłym. Njemóżu to bjeć. Hdyż ſym cźi nješchto cźinika, to cźe proſchu, wodaj Haniza."

Starſcha ſotra nakloni ſo k młódſchej, a wonej ſwo-

ſtajchtej we wuſtim wobjimanju, Mariza měrna, njeſ tym ſo Hanizjnej ramjeni ſo ſatorhowaſchtej. Soſo ſałkepa ſo Meinhardt ſaſtupi.

Hdyż wobé tołkle ſtojo wuhłada, wokoſchi ſwojej ſwakowej ruku: „Djakuju ſo cźi! Djakuju ſo cźi!"

Potom wſa puczowaniſki wacźok a cźehnjeſche ſwoju młodu żonu k durjam. Wótſiſ je ſapraſny. Wſchitko bě cźiſcho. Nadobo ſtojeſche tu ſ pot wucźehnjenymi łaſchcźemi, papjery łeżachu na ſemi. Pſches wotewrjene wokno cźehnjeſche wón kwětkow a kwěcźinow, tołſtanchu wina, ſadu, kiż tu, na ſcźinowej ſłonnije dołiny podźiſcho ſchcźipawſchi hiſchcźe w koſchach tam pod ſchtomami cźakaſche. Kóſ pſchiležeża, na wołkowom deſu ſo wuzyny, pokłaka, ſamachny ſ cźornej wopaczu a ſołzy pyſk thodźeſche tu a tam. Potom też wón ſaſo cźeſku, hdyż bożeo wuhłada, hnich by ſ mełnom won. Hanija ſtojeſche hama, zyłe hama, kaž wot nětka pſchez ſwoſta we ſwojim ródnem ſtatoku.

XII.

A wonaj jědźeſchtaj na rjanem ſłónczneem dnju po kraſnje Elſcha dele. Bě, jako by pſchiroda thorhowu ſa njeju wupołožiła: cźiſta khorhowu junjeho njebja wupinaſche ſo tam horjeka ſćerota w jenicźkej błyſchcźaſej ſo módrinje. Bliże k Tricniej wołpjdſchetawaſche łěſ, kiż w hradowym hrabiſtwje hiſchcźe nahe ſtawy horow pokrywaſche.

Mózne waſnowe ſcźeny ſpadowachu nahle k ſwdolinje. Jednotliwe dwory ſhromadżowachu ſo k ſwóſan a měwachu druhi wuraz: rosprōſchene, janjerodźene, jako by ſłónzo ſwój wóliw, kiż ſlemuje energiju, pſchezo bóle palazy wokonjało. Bórſy ſtojeſche jenoż Meinhardt hiſchcźe tule wokolinu. Mariza drje běſche jako dźěcźo pſchi Gardaſkim jězorje, hdźež dyhſchtaj dźeńża dożeź, pſchebywała, ale jenoż cźelnne dopoumjerza běchu jej ſawoſtałe. Wcźera wjeczor w Bozenje bě hiſcheze bojaſliwa, a ſamyſlena bóla, a hdyż bě jeje muż jej dobru nóż prajił, woſtajiwſchi ju ſe ſtużowniczu ſamułtku, běſchtej ſo jeje woczi ſe ſłyſanni ſałſłyſcheźiłej. (Pokračowanje ſcźěhnje.)

Z Łužicy

* Ze Schérachowa. Wutoru popołdnju je ludowny radźićel Lipicź swojemu žiwjenju kónc ješinił. We jeho cźišu na Schkowroncźej horje jeho wobźiwjenjenemho namakachu. Wobjarunjonny je hižom 14ta dołho na žytne hłowobolenje ćerpźił. We njeho žarnje mandźelska i dźěćizbnaj.

* Z Habrachcźiz. Druhi dźeń hwjatkow wjeczor je žeńi 19-lětny murjeŕ Hermann Scóst žiwjenje wzał. Zliwjenje žeńy bźiše ho i płunom sajědowćiłk a jeho njemóžachu wjacy do žiwjenja wróćicź. Pśicźina samomordarstwa je po dnešu njeznata łuśaca.

* Ze Shorjelca. Cźeśe swalśe njeśoze sta ho wutoru popołdnju w fabrizy tudomneje firmy Salun a Co. na Nikodémskej drohi. Tam zatwarjowachu parny kotoł. S hišćece njeznateje pśicźiny ho nagodu sćěna zaśiwa..... Dotalnadaze kamjenje z kranicnych tłoch dźěłaćerjow Salunej śiśmy i dźěła cźeźko. Słamachu jim stawy a nabichu cźeźke rany do głowy. Sranjenych dowjezechu do mjećnjanskeje chorownje. Hamtśe pśichwytowanja za pśicźinu njeznata. Na hnydom sapocźałe.

Ze Sakskeje a dalšich krajow.

* S Kötzschenbrody. (Pśinje truśałym.) Sćiwatkowscźin ću w jenej truśałkowej pśahowarni w Kötzschenbrodze pśinje śrale truśałky tuchu 14ta schcźipaći.

* S Drjezdźan. (Straschneho nutsdobywarja sajeli.) Pohłedniwy mjezy bźiše w pśehemdźišću nutsdobywarjow do tyhódnjoweho wischelake padawschowa stućźi. Sandźeny schwórtk, jako žo padawk j jenoho tajkeho kradnjenja wróćźi, jeho na Wulkohajnjkej dróhy połizi sadźerža a jeho saja. Padawk mjeńsche nalhrišćinik pokny pożiwadłow pśichi žebi. Sajaty je 26 létny hižom 5kótny kłostany dźěłaćer Pawoł Schtorka z Drjezdźan. Połizija dopołaha jemu dozwła 40 padawćnych nutsdobywanjow, ke kótrymž wón tež śtejeche.

Posedźenje měšćanskich zastupjerjow we Wósporku.

Pjatk 25. meje šeźdźechu ju měšćanjanja zastupjerjo k žwjenemu 7. śjawnemu pohromadźenju w pohromadźeńskej śali na radnizy. Pśedy hač so wuradowanja wo dujowym potrjebje sapoćachu, pśehepołožichu jedyn pynk do tajneho pohromadźenja. Zastupjerjo wšachu pśichi spočatku jednanjow k wjedźenju, so je towaŕstwo ćěłzowu pśechowanjenje na kralowśki bal pósłało. Na próstwu wustawa Bethela pola Bielefelda pśihlowichu zastupjerjo 10 hriwnow. Po postajenju sakšeho hospodaŕskeho ministerstwa a na namjet wubjerka so wobsamknu, so ma so wo dowolnosći prošyć, so měł so novembersći hermank hižom njedźelu popołdnju sapoćeć, kaž je to 8tym pola Šontkych hermankow. Dokelž je wjetšcina potrjebnych gmejnow rukowanśki pjenjes za wubjerjenje

Hospodaŕski rozhlad.

Schtwórtk 31. meje 1928.

Wčerawše kurzy w Barlinje.

1 Dollar	4,173	100 pólsk. złotych . .	46,725
engelski punt . .	20,862	100 českosł. krónow .	12,367
100 awstr. frankow	80,435	100 franc. frankow .	16,435

Barlinska bursa zastupi wjeršca soho do kónca honjacych w efektowych kursach. Tak na wikach j dołžnymi a rentowymi liśćinami so znamjenja wožiwjenja zehwiacych.

Produktowe wiki pśichinjeśeho wjeršca dalśiche wobźiwjenje žitnych płaćizinow. Na wukrajnych wikach so płaćizny wotbrjohowu a mnohe nuka kupuja. Nóžka pśichinjachu jano 10 pjenježkow a pśicźuje 5 pjenježkow po zentnarju. Wšitke płaćizne zentnar w Barlinje

pśicźuja 13,10—13,25 ŕe., rožź 13,95 hr.
hač 14,05 hr., jačmjenja nadrunjeho hr. 12,60—14,50 hr., wowsa 13,20—13,50 hr.

w termińowym wikowanju

za mejo: pśicźuja 13,92½—13,95 hr. a rožź 14,55 hr., wowsa 13,75½ hr.
za julij: pśicźuja 14,25 hr., rožź 13,55 hrinowow.
za september: pśicźuja 13,55 hr. a rožź 12,53½—12,55 hr.

Oswinjace wiki wjeršca zrjedu w Barlinje.

Na nje běchu pśichwaśili 225 ŕěbałow a 336 prošatow. Ze płaćiznu

běhali:

wulke	60—70 hr.
śrjejnje	45—60 hr.
małe	28—45 hr.

proša:

wulke	20—28 hr.
śrjejnje	12—20 hr.

Wčerawšiche płaćizny i Drjezdźanskich witow (Marktthallen)

Sarźawa pjerjina: kurki žare 1,30—1,60 hr., młode 1,30—1,80 hr., młode hušy 1,80—2 hr., ćaćki 1,60 hač 2,50 hr., hołbje 50—130 pj., hołata 3—3,50 hr. hólki 70—100 pj., buny jelone 1,80—2 hr., bórny genjerik 4,50—5 hr., hromak 90—140 pj., jejna koboła 12—15 hr. Jelenjak, hołosej kśeńt 10—20 pj., ćiśaty kał 20 pj., mało 1,40—4 hr., butra 2—2,30 hr., twaroh 30—32 pj., mjaso 27—34 pj., jeja 11—12 pj., mjerjeń 15 pj., Marjeń 1,40 hr., ćmy 2,20 hr., kał 10—70 pf. a sćeżeńki 1,20 hr.

Wichśitajcej pytaja:

Bužyn do domu, Anjelika w Lubiju, Janowa haša 16.
" Schamotowa fabrika w Trjebnicy.
" Niedźelka w Kiji, kašmo.

Murjerjow. Paula w Kamjenzu.
Murjerjow, Busja w Bźěl Wodźe.
Murjerskeho wótka, Müller we Wojerezach.
Tamkarja, Mudra w Stśepom, Hat 58.
Pirkarkeho. Hauśmann w Budyšchinje, Hosćicj haša 40.

Na pśedań.

Wobaj. Engler w Lubiju, Smitkowna Žitawjska haša. rólnaj a žrjeńi kóń w Ptačźanach 32.
Wos dźeśaży w Małej Wydeji, Drjezdźanska dr. 21 n. l.
Werm w Jenkezach 38.
Wrašaka, knježi dwór w Małych Radmerizach.
Wazaj, we Wjeśelu cźo. 2.
Wóz i marraju w Lubiju, Albertowa haša 171.
Wobku wulkadźesśe, klamaśke durje i wokenju w Hródku, Dolha haša 18.
Wuju 8 w Rakołdach 52.
Truta i 13 tydźeń starymi trutkami, Schiffner w Budyšchinje, Wjeleźanska dr. 15.
Kato žonjace, Günther w Bźěl Wodźe, Budyška haša 32.
Mócźaj ručny a elektromotor 3 PS. Mirla w Sornjej Wjeśelanskim pola Mikowa.
Molesći grat w Budyšchinje, Schirrela haša 2 delka na pcawo.
Dojerjowy je 16 kórzami ležownosće pśichi dróhy j Budyšchina do Lubija. Dalśe wukazuje Kunjaška w Budyšchinje, Nowe Hrjebje 5, telefon 2177.

Ssuduišy na pśichadźowanje

pjatk 1. junija 1928:

w Basthirkowje dop. w 10 hodź. w Łužyńim domje hobanka,
w Njebjelcźicach, kupay šeidu šo dop. w 9 hodź. w Herbskej gmejnskeje: kuchl,
w Rawoźlicach, kupay šeidu šo pśichip. w 12 hodź. w hoscenju: komoda,
w Delnim Wujezdźe w hoscenju „K swarjoleí" pśichip. we 1 hodź.: njedźelski wós,
w Pśikopicach na źubnistwie dopołdnja w 9 hodźinach: wischelake automobilowe dźěle, pišaŕski stroj, muśaze a žonjace kolo, dezimalna waga, lodowy kamor, klawe, klamaŕski kamor, wischelake mjeble.
Na Židowje w rěsału dop. w 9 hodź.: 300 schmrjškowych žerdźkow, 16 twjerdych wjetrow dołžkeho drjewa, 9000 dešknow k šabinowanju, 700 bźiznych metrow wischelakich drjewow.

Na pśichenajeze:

Pśichenajeze wišchnjownych halejow knjeżeho dwora we Łuščicu. Schtóž chce je wotnajeć, njech pośćiełenja pitnje, jawrjene, hač do njedźele 3. 6. wjeczor w 6 hodź. japoda.

Škrowe depeše.

Produktowe wiki w Barlinje dźenja dop. 3/11 hodź.: Na wikach njebźiše škoro žanoho wikowanja.

Dop. 3/12 hodź.: Wukrajne a tukrajne płaćizny bo wołdrjehnja. Wiki pak hu powschitkownje mjerne.

Płaćizny na Barlinskich produktowych wikach.

Žito a wolijowe symjo po tuni abo 1000 kg, hewak 100 kg. Płaćizny po złotej hriwnje.

	30. 5.	29. 5.		30. 5.	29. 5.
Pšenica	262-265	263-266	buny	23-24,00	23-24,00
rožka	279-281	281-283	woka	24-26,00	24-26,00
nal. jačmjeń	252-293	252-290	módre łupiny	14-15,25	14-15,00
nal. jačmjeń	—	—	žołte łupiny	15-16,25	15-16,00
wowsa	264-270	264-270	zeradella	—	—
kukurica	237-240	237-240	raps. wosušk	19,00	19,00
pšenjčna muka	33-36,25	33-36,50	lany wosušk	23,80	23,80
rožna muka	36-39,00	36-39,50	poen. melasa	—	—
pš. wotruby	17,00	17,25	běrnj. kruški	25-26,00	25-26,00
rožne „	18,75	19,00	syno, 50 kg	2,70-3,10	2,60-3,00
lane symjo	—	—	rožna słoma	0,90-1,10	0,90-1,05
raps	—	—	pšenč. „	0,90-1,05	0,90-1,05
hróch	33-38,00	35-38,00	wowsna „	0,80-1,00	0,80-1,00
pjeluški	24-24,50	24-24,50	ječna „	0,80-1,00	0,80-1,00

Płaćizny rěznuchu skotu na Barlinskich skótnych wikach.

30. meje 1928. Płaćizny po centu. a zł. hriwnach.

Skótne družiny a woznamjenjenje.

Woły: 304.

Polnomjasne, wukormjene, najwjetšeje rěznieje hódnosće hač do 6 lět.	59—62
Młode mjasne, njewukormjene, staršo wukormjene	54—58
Mjenje wukormjene młode, derje picowane starše	49—52
Mjenje picowane wšěch starobow	44—46

Byki 315.

Polnomjasne, wukormjene, najwjetšeje rěznieje hódnosće	54—56
Polnomjasne, młódše	51—53
Mjenje wukormjene młode a derje picowane starše	47—50
Spatne	44—46

Jałojcy a kruwy: 617.

Polnomjasne, wukormjene kruwy najwjetšeje rěznieje hódnosće	46—48
Polnomjasne, wukormjene jałojcy najwjetšeje rěznieje hódnosće hač do 7 lět	34—42
Starše wukormjene kruwy a derje wuwite młódše kruwy a jałojcy	25—30
Derje picowane kruwy a mjenje picowane jałojcy	18—22
Mjenje a špatnje picowane	—

Ćelata: 2030.

Najlěpše wukormjene (2. družk.)	80—90
Mjenje wukormjene a tajke wot cyca (3.)	70—78
Špatne (4.)	55—65

Wowcy: 6015.

Mjódše a starše wukormjene (1. družina)	58—62
Starše wukormjene (2.)	52—57
Mjenje wukormjene (Märzschafe) (3.)	50—53

Swinje: 9909.

Polnomjasne, wosebitych rasow a jich křižonjow, hač do 1½ lět staro	63
Wukormjene	66—67
Mjasne	65—67
Spatne	62—65
Raney a kundrosy	58—60

autobušowoje cźary i Budyšchina do Worzyna a Wósporka, na kotrejž je wobkhad šwopśedka šći mjezy na pruhu pśichiprawjeny, wotpokazata, ma žo tejž mjeno Wósport wot teho wušmjobodźicź i wumjenjenjom, so autowu kólnju nimóžkotnej pósće darmo pśichwośaji. Sastupjerjo wośmu na to w dźěłchim wukoženju k wjedźenju sapśiłanje komanda tudomneje dobrowólneje wohnjowoje wobory, w kotrymž žo jada, so by žo hišće wobwśejaza dyrbjejśka wohnjowa wobora roszpuśćiźiła. Woni běchu sajadnje i rospuśćenjom dyrbjejśeje wobory spokojom i wumjenjenjom, so mjeńa dla potrjebu wjazy muśitwa wjetšche wudawki njenaśtanu. Dokhody i wodowcho dawka w ličejśim lécźe 1927 njedožadaju la potrjebu wodowneje pokładnje. Tchodźa dyrbi wubjerk za wodownju namjetowacź, so ma žo ponowjenjśemu fondej města 2000 hriwnow jenej 1000 hriwnow pśichepokasacź a jenaj na 4. šćitwórcźišo 1927 ma žo za kubikmeter města 25 nětko 35 pj. sběracź. Namjet pśihijachu. Mšěšćanjanja sastupjerjo pśichitkowzachu, so ma žo kóžny metr areala po 5 hriwnach wot Grośez herbow (128 kóžnych metrow) kupicź k pśihiprawjenju sćežejśi pśichi Dwórnišćejowej drohi, nimo teho ma žo za wotstronjenje śadownych šćitomow 300 hriwnow wotšchłodźenja saplaćicź. Herbjo běchu pak žeńi za kóžny metr 6 hriwnow a za wotstronjenje śadownych šćitomow 500 hriwnow žadali. Pśót, kiž ma žo wotstronicź, město na jednore waschnje naruna. Pśihiprawjenje sćežejśi, kotraž dyrbi hač do 700létneho jubileja města Wósporka hotowa bycź, pśichepoda žo Warschatej a fyrmej w Budyšchinje. Sastupjerjo wšachu dale k wdźěwjenju, so je staina a wokrjeżna pśichipomoc za twarjenje puczow dóšła. Pśóstwu wobšćejskeja hotela Hermanna Schtódy dla zasjonatwarjenja wotpalenje brožnje pśichiwolichu sastupjerjo k pśedawšchim wumjenjenjam. Pśchi wuradowanju wo kupańi žo wobsamknu, so ma žo należnosći dźěłenja kupańe ja pluwazych a njepluwazych hišćicźe ras na kupańni wubjerk wróćicź. Mšěšeny schulśi porjad pśichódźe hišćeze ras k wuradowanju, dokelž je wotrjeżny schulśi hamt k wischelakim postajenjam pśchemjenjenja abo wudospołnjenja poruczak. S wjetšchimu hłokom pśchijiwolichu sastupjerjo pśchemjenjenja i dźěła, źdźeła pak wośtajśichu dotalne sćestajenje. Na namjet hłownoho wubjerka za měšćanski jubilej pśichijiwolichu měšćanjanja sastupjerjo 2400 hriwnow wobliczejśeho pjenjeża, pśchi cźimž knjes měšćanjanja wo programje bliżeho śwideżenja pśchednoščnoho waiche. Sastupjerjo běchu dale za to, so žo bydlenje we hornim poschódże měšćanjańeho kubła ratarjej Korli Schódże pśchenaja. Naturlemu hojerjej Wóhmje i Lubija maju žo k pśchiprawjenju lékowańśich łupjelow trébne měśnicźe kaž też bydlenje, ja dożnknu létnu płaćiznu wo 2500 hriwnow, šwopśedka na 10 lét pśchewostajicź. Dla wutrjebanja šwotnych měśnicźkow w měšćanskim kuble žo należnosć na twariśi wubjerk wróćźi.

16létny Barlinski hotelski panoš zdźědźi 2½ miljona!

Sto zbožowny k temu praji.

W Barlinje, wonka w bliskosći Weddinga, bydli na jenej dróhy w šćitwórtem poschódże wudowa Technerowa a jeje 16létny syn Gerard. Tutón je w tychle dnjach i Ameriki powěźi dojšał, so je 2¼ miljona hriwnow zdźědźił. 16létny hotelski panoš k temu sćěchowace praji:

„Njewěm dožyła, schto mam k tutomu njenadźitemu žbožu rjeć. Je mi, jako žo wšcho hišćeze ztako njeby. Někotre měśnicy běch w Eden-hotelu i panoschu a pśched někotrymi tydźenjami buch pśchepšašadźeny do hoscenja „Canova". Mój nan je njebohi; po powokanju bě wudawał ćěłowych ličźikow na elektriju. Wón sajźuzi runje tak wjele, so móžeśe šo śprawnje sežiwicź. Moja macź je žo pśched krótkim cźasom sasp sašlubiła a chze bórzy kwaš žwjeźicź. Njedawno doštachmy i Ameriki powěźź, žo je jedyn wuj wumrěł, ćiž je w Newyorku ziwy był. Wšche tam pśched wjele lětami wupuścował a žebi i pilnosću a wutrajnosću w dźěle rjane samoženje nahromadźił. Jako młodny hólc bě žo pśched wjele lětami do Ameriki podał, so by tam złoto kopał. Wšcho, schtóž pśchi tom sajźuzi, bé na dań dał. Po pśchedležazych powěźźach žu tute pjenjezy pśches schtyrjecźi lět na banzy ležałe, bjes teho so je žo schtó za nimi praschał,** haj, na banzy ani njewědźachu, komu pjenjezy słuscheja. Po žadanju banki namolwjachu nětko pśched dlšchim cźasom němške wuschanosće we wukraju wschě wośohy, for-tcrež mohše žo jako dźědźicźelsko tuteho samoženja wobhladowacź, so chzałe žo na konsulańe samolwicź. Jedna žo wo šći tuny złota, kiž maju hódnosć 15 miljonow hriwnow.

Jedyn z mojeho pśchećelstwa, ćiž w zyle małej wjeśy w Błótach bydli, dopomni žo, so je pśched dlšchim cźasom jedyn staw i nasćeje šwóžby do Ameriki wupuścowak a wobrocźi žo tehodła na tudomneho amerikańskeho konsula. S tym pak je žo należnosći jenož sadźerżała, dokelž je w tutych praschenjach nėmšći konsul we Ameriju pśchijěźeny. Skónčnje pak poradźi ju, należnosć wujasnicź, dokelž mózachmy dopokasacź, so šmy je dźědźicźelom. Njedźelu do šwjatkow je moja macź nětko k pśchećelstwu do Błótow jěła. Tam pśchedełaja hižo list z němšćeho konsula w Amerizy, so mózemy pjenjezy dóstacź. **Do tutych pjatnacźe miljonow maju žo jedmjo i pśchećelstwu dźećicź, tak je za naju runje 2¼ miljona hriwnow swośtanjetej.**

Po prawom njedyhtyjał wo wězu dozyła hišćeze rěcźecź, dokelž pjenjezy hišćeze wupłaczene njejšu. We mojim wulkim wjeśelu pak žym to dobremu šnatemu wupowedał, ćiž wo podawku wěso njemjelećeźeze. Tak je wězta pśchišchła do sjawnosće.

Schto i pjenjezami sapoćnu, w tutkwilu hišćeze njewěm. Pjenjezy maju žo kónz julija wupłaczicź. Hacź

do teho cżaša budu na kóždy pad hišćsće moje tucżašne sastojnstwo jako panoscha wobkhowacź. Hacź s mojej macżerku w pśichodnje hišćeże w Němskej wostanu abo do Ameriki wupucżuju, njejśym so hišćsće rozsudźił. Na kóždy pad budu jónu to, schtož hacź dotal hišćsće nawukł njeśym, nawukowacź a źebi lepschu zdźełanosć pśichśiwośiła.

Najwišše z cyłeho swěta.

— Schkrowa powěsć wo wjedrje sa jutśischi pjatk: Wóle pomrócźene, njenjedra a deschće śu możne, na to so wobkhódni.

Pola Saarbrücćena mały automobil do pólśtśeho omnibusa sajechał. Automobil so powrócył. Fabrikant cźrjejow Mangas s Pirmasensa a jeho dwěłetna dźowka so sarasyschtaj. Schtyri druhe wobsoby so cźeżko sranichu.

*

W tirolskich Alpach śu w skalnej schkalobje cźełko nałeho młodeho cźłowjeka namakali. Cźełko nětkuše rany pokasowasche, kótrejž na to pokasuje, so śu młodeho cźłowjeka jeho towarischojo w horach sabili, potom wušłekali a do skalneje schkalobje cźiśnyli. Polizija je stónzowanego jako 19lětneho studenta Heinza Neumanna s Rostoka świećźiła. Neumann je w Mnichowje tajnej organisaciji pschiśłuschał. Kaž so zda, su pschećźiwo njemu femske mordarstwo sknezili.

*

Cźeskosłowakski minister wójnskeho sakitanja Udrźal je w swišu s katastrofu jědowitego pluna w Hamburgu rjekł, so może so cźeskosłowakske létarstwo s létarstwom južnych statow měrićź. Na połnych s raketowymi wosami spomnitschi praji, so so też Cźeskosłowakska s twarom taschich wosow sabéra.

*

Senat Sjednoćenych statow połnóżneje Ameriki je swoje wuradźenja skónćił. Sakoń wo twarje nowych wójnskich łódźow wjeśe syła do wuradźowanja pschischol. Twar nowych wójnskich łódźow, sa kótrejž so schtwórcź milijardy dollarow żada, je so tohodla wotstorcźił.

*

Japanske wójsko do Mandźurskeje pschicźahło.

Mandźurscy ruchowniwjo su japansku namjetnu strajowarniu pschi korejskej mjezy nadpadnyli a jejnu wobsadku, wobśtejaju s 1 leutnanta a 20 muži, wotwjedli. Na to su japanscy wojacy w schćerkej fronce s Korejskeje do Mandźurskeje sacźahnyli. Chinjeske wuschnoscże lubjachu, so chcedźa so sa to postarać, so so wotwjedźeni japanscy wojacy wuśwobodźa, sa to pak dyrbjeschće so wobleschnjeńscki staw w krajinje, s Japanzami wobkhadźeny, wrócźo wsacź. Japanzy su so tomu sapowědźili, mjenjo, so su banditojo korejscy zbjeźałe, kotśiž su japanskeho offiźera stónzowali. Japanscy su cźi na Mukden a druhe města wobleschnjeńscki staw położili.

Holca z k wěrje njepodobnem pomjatkom.

W pohrjebnju Pariskeho mathematiskeho towarstwa pschedstajichu bohustawam tele dny wumjetkowu pomjatku a licźenja. Jedna so wo młodu Grekowku a zlepeho Franzowsu. Sajmawschi s wobeju sjewow je bjes dwěła Grekowka, dźowka we Parisu bydlazeho bohateho juwelěra, Agatha K.

Grekowka samoh s lohkosću najcźeżsche mathematiske (licźeńske) nadawki pschewjesche, mjes druhim też tajsle, kiž su hewak jenoź s pomozu logaritmoweje tafle mózne wuliścić. Jedynadwanzecźi lětna Agatha K. pak njeprajtaschesche pola tuteje wucźeńa; wona sawrě wócźzu a sa krótku chwilu sdźěli wunoschk. Pjatnaće nadawkow jej napokazichu, kiž wschitke prawje wuliści. Sobustawny towarstwa mějachu potom składnosć, pomjatk młodeje holzy wobdźiwacź. Wo njej rěka, so wschitke daty śwětowych stawisnow, wobsebje narodne a śmjertne daty knjeżerjow, wójnskich wjednikow, statnikow nanajlepje wě, a to wot starowěka hacź na dźensnjschi dźeń. Też tu stajichu pjatnaće praschenjow na nju, najprjedy s romiskich, potom franzowskich a stónznje s jendźelskich statnisnow. Na tele pjatnaće praschenjow bjebě ani jeneje wopacźneje wotmołwy dawa. Jeje wobdarjenosć je jej śamej ranjeś bohustawam wucźeneho towarstwa śame potajnstwo. Wubjerny Parizśi płychologa, kotrehoż jedyn mathematikar podpjera, pschepytuje wobdarjenosći młodeje Grekowki dokładnje a chze potom wo wunoschku pschepytowanja w akademiji wědomnosćow pschednoschowacź.

Hdyž je Agatha K. jako psychologiski sjew bjes dwěła sajimawschi pad, bha drje ju zlepy Franzowsa August Fleura jako mathematikar pschećiwjechi. Tutón jedyn a tśiśeći létny Franzoz je khudeho pochada, je so zlepy narodźił a pokasa dźo jako mały hólcźez wurjadnje dobry pomjatk sa licźby. Wušchschu mathematiku njeje studował. Wón je so dozdka halle w pohledninaj létomaj s mathematiku sabéral, dyž bebi nětkotre wucźbne knihi pschećeźitaj da. Fleury wuliści s hlowu, bjes łóźbeje pschipomozu, sa nětkotre sekundy nadawk, kiž może śamo wunwucźeny s pomozu knihi halle sa schtwórcź hodźiny s wulkim napinanjom wuliścić. Sslepy praji, so może sa dwě sekundźe wuliścić, na kajki datum je tón abo tamne dźeń padnył, a to wróćo hacź do prénjeho létstotka po Khrystusu. Wucźeni pak wot teho wothladowachu, dokelž njemějachu trébnych kalendrow k pruhowanju.

Hamtske wozjewjenje z Budyšina.

Po namjećge gmejnskeje rady w Khrósławje so wobkhad je śamokhodami pśches 5.5 to. na sjawnum puću, s Hornjeje Khróšławy do Delnjeje Khróšławy wjedźasym, na sakładze §30, wotr. 1, žada 1 postajenja wo wobkhadźe je śamothodami w sestajenju je 16. měrza 1928 s tutym sakasuje. Dotal wobsteźaze sawrjeće pućźa sa wschitke śamokhody so s tuttym zbśnje.

W Budyschinje, 18. meje 1928.

Hamtske heitmanstwo w Budyschinje.

Swójbne powěsće.

Semrěli: Ota Bart, dźěłaŕski mischtr w Budyschinje, 56 lět. — Jurij Richter w Budyschinje, 51 lět. — Elsa Lehmanez w Dražkjšju. — Korla Rietschel, hornik a dostawak invalidneje renty w Kamjenzu, 75 lět. — Erhard Krebs w Semjazach, 24 lět. — Josef Gröger w Budyschinie, 69 lět.

Sokołstwo, sport a hry.

Wosebite cźahi k 14. němskemu cźełozwućowańskemu zlećej wot 21.—30. julija 1928 w Kölnje.

Ze Sakskeje pojedu sćěhowace cźahi do Kölna: 21./22. julija Drježdźany—Kamjenica—Frankobrod n. M., 21. julija Hluchow—Rothenburg o. d. T., 22./23. julija Žitawa—Rüdesheim, 22./23. jul. Drježdźany—Kamjenica—Frankobrod, 22./23. julija Biskopicy—Frankobrod, 22./23. julija Ryzawa—Lipsk—Kölno, 23./24. julija Drježdźany—Rüdesheim, 23. julija Freiberg—Freyburg a. U., 24./25. julija Kamjenica-Rüdesheim, 24./25. julija Döbeln—Mainz, 24./25. julija Žitawa—Kölno, 26./27. julija Drježdźany—Kölno. — Wot 30. julija budu cźahi też zaso wróćo jězdźić.

82lětny kołojězdny.

82lětny hotelier Werner z Rannsteina pola Triera bě so pśed někotrymi tydźenjemi k jězbje na kolesu po cyłej Němskej nastajił. Wón je pśez 14 000 kilometrow na kolesu jěł a wšudźe su jeho z wulkej cześu witali. Też němski president je staromišćra kolesoweho sporta pśijał a jeho z pśepodaćom swojeho samorućnje podpisaneho wobraza pocesćił. Jako so šeźiwy sportski domoj wróći, pomjenowa jeho zwjazk kołojězdnych k cźestnemu presidentej zwjazka a pśepoda jemu złoćane cźestne wuznamjo zwjazka.

Westham United zbije Herthu-BSC w kopańcy.

Němska hóstna hra jendźelskich powołańskich hrackow z Westham United pśećiwo Barlinskemu mišterj Hertha-BSC je so wubědźiła. Jendźelcźenjo, kiž z 4:2 (3:1) dobuchu, hrajachu wurjadnje dobru kopańcu, kaž ju w Němskej ležy wohladamy.

Kopańca we wukraju.

Awstriska.

WAC. pśećiwo Slovany 2:2; Vienna pśećiwo Awstriji 6:2.

Wuherska.

FTC. Budapest pśećiwo Slaviji Praha 5:1; Hungarija pśećiwo Slaviji Praha 2:2.

Helen Willsee (Amerika) dobu wutoru w Aenisu nad Cilly Aussemee (Němska) z 6:1 (6:2).

Tenisowe wubědźowanje mjez Jendźelskej a Francowskej,

w kotrymž so žónske wobeju krajow měrjachu, skónći so z wulkim dobyćom za Jendźelsku, kiž z dźesać hrow wósom dobu.

Olympiske hry w Amsterdamje.

Indiska z hokeyowem olympiskim dobyćerjom.

Před 20 000 přihladowarjemi měješe so zańdźenu sobotu třeće městno mjez Belgiskej a Němskej wubědźić, kiž pak dyrbješe Belgiska Němskej přewostajić. Z 3:0 dobyćom nad Belgiskej je so němskemu hokeyowemu mužstwu bronzowa medalja spožčiła.

Rozsudna hra turněra.

Indiska—Hollandska 3:0.

Hrě mjez Němskej a Belgiskej přizamkny so hnydom rozsudna hra w hokeyu mjez najlěpšimaj mužstwomaj, a to mjez indiskim a hollandskim. Hollandske mužstwo napinaše so widomnje, njemóžeše pak techniscy a taktiscy lěpšemu indiskemu mužstwu wahu dźeržeć. Z 3:0 (1:0) bu Indiska z olympiskam hokeyowem dobyćerjom.

Wukóne olympiskeho hokeyoweho turněra je potajkim: **Dobyćer: Indiska, 2. Hollandska, 3. Němska, 4. Belgiska.**

Towarstwowski powěstnik.

Baćon. „Tow. serbsk. kat. młodźeńcow", zmjeje pśichodnu njedźelu, 3. junija, wjećor ½8 hodźin we młodowni w Baćonju swoju hłownu zhromadźiznu. Starši prosy wšěch sobustawow wosebje też tajkich, kotśiž hišće w našim towarstwje njejsu, zo bychu na tutu gen. zhromadźiznu wšěsće pśišli. Kóždy čestny serbski kat. młodźene je nam wutrobnje do našeho tow. witany. Starši.

Budyšin. Jednota tow. kat. Serbow wobdźěli so ze khorhoju pśi pohrjebje našeho zemrěteho sobustawa K. J. Rychtarja pjatk 1. junija popołdnju w 3 hodźinach. Předsydstwo.

Delni Wujezd. Jednota Sokoł ma njedźelu 3. junija pop. w 3 hodź. swoju generalnu zhromadźiznu. Dnjowy porjad: 1. Rozprawa. 2. Nowowólby. 3. Wšelćizny. Winowatosć kóždeho bratra, aktivneho a pasivneho je, zo je pśitomny. Starosta.

Domowina, zwjazk serbsk. tow. pśeproša česćene towarstwa a wšitkich lubych Serbow nanajwutr. na swój lětuši zlět do Budestec (8. VII. 28).

Drježdźany. „Hromadnik" ma štwórtk, 7. junija wjećor pola G. Zmija Cristianska dróha 23, swoje měsačne posedźenje. Přednošk: „Wo wodźanu". Domowinski swjedźeń 8. julija. Wšelćizny. Hosćo su witani. Předsyda.

Drježdźany. Serbske towarstwo „Cornobóh" wotměje sobotu 2. junija wjećor 20 hodźin swoju měsačnu zhromadźiznu we towaršnym hosćencu pola knjeza Zmija na Cristianskej dróze 22. Njedźelu 10. 6. mamy wulět do Poisenthal atd. Njech so wšitke sobustawy pśi tutym wulśe prawje bohaće wobdźěla. — Kedźbu: Naša Drježdźanska wustajeńca „Techniske město" je wotewrjena. Też wjele Łužiskich Serbow a Serbow serbskich towarstwow budźa pśikhadźeć sebi tusamu wobhladać. Tuž prosymy jich, pśi tutej składnosći też nas Drježdźanskich Serbow w našim towaršnym hosćencu pola našeho serbskeho sobustawa knjeza Zmija w starym měsće na Cristianskej dróze 22 wopytać. Tutón měsac wotměje so zhromadźizna 2. a 16. junija a je nam kóždy serbskí hósć wutrobnje witany. Předsydstwo.

Lokalny wuběrk za Domowinski zlět zeńdźe so **póndźelu 4. jun. pop. w 5 hodź.** w Resikec hosćencu we Budestecach k prěnim pśiprawjacym jednanjam. Kóždeho postajeneho, wuzwoleneho, wšěsće wočakuju ke krutemu zhromadnemu dźěłu. Cas khwata! Zlět ma być dopokaz lubosće a skutka Serbstwa.

Za „Domowinu" P. Krjećmař, župan.

Nawjećorny wokrjes „Sokol" zmeje 31. V. 28 wjećor ½9 hodź. w **Njehjelćicach** wokrjesne zwućowanje, po tym wokrjesnu zhromadźiznu. — Njech je teź Ralbićanska jednota zastupjena. Pjetaš.

Spěwarska kupka „Lumir" studuje pśichodnu sobotu 2. junija z dypkom w 5 hodź. w Serbskim Domje. Kóždy Serb z trochu pśeknym hłosom, z luboseu za spěw a z raznej wutrajnosću w dobrej wěcy je nam witany. Nam so jedna wo pozběhnjenje našeje spěwneje kultury na wyšši skhodźeńk — wosobinske, politiske abo nabožinske wšelakosće nas njedźěła. Spěwniki: Dobry wjećor, Zerja, Wulka lubosć, Tow. spěwnik. — Po spěwanju wjećor z dypkom ½8 hodź. wuwućowanje serbskich rejow.

Bjarnat Krawc.

Tydźeńska skhadźowanka a wědomostna zabawa sobustawow **Maćicy Serbskeje** je kóždu **póndźelu** nawjećor wot 6—9 h. w Serbskej kofejowni w „Serb. Domje" (w małej stwi).

„Župa Jan Arnošt Smoleŕ". Njedźelu 3. junija pop. w 3 hodź. w Serbsk. Domje porjadna župna zhromadźizna. Zastupjene ma kóžde towarstwo, kóždy zwjazk a druzstwo być. Mnoho wuradźowanja — mnoho dźěła. P. Krjećmař, župan.

Hłowny redaktor a zamolwity za politiku: Marko Smoleŕ w Budyšinje. — Za lokalny dźeł a feuilleton: A. Dućman w Budyšinje. — Za hospodarski dźeł: Arnošt Bart w Brěžyncy — Za nawěstki: G. Janak w Budyšinje. —

4500 hr.
mam na wěstu hypotheku wupožčić.
Požadanja pod **„E14"** na „Serb. Nowin".

Wuporjedźenja awtow
kóždeje druźiny spěšnje, tunjo, wuwjeduje hišće
Carl Gast w Budyšinje na Drjewowych wikach 27

6 młodych hus
z pśenim pjerjom je na pśedań
w Radworju cźisło 77

Jědźne běrny
su na pśedań
w Smjerdźacej cźo. 10

Kože wšěch druzin
kupuja po najw. płaćiznach a
Ćrjewa
pśedawataj
Kießling & Erdenberger
na Zwonku. Lawk. hasy 54 III.
Sobotu w „Pol mésacu"

Gardiny
pśikrywy ❖ dźěćace šaty
W. Köhler w Budyšinje
na Hłownem torhošću 9.

Łožowy damast
(Stangenleinen) rubišća, smuhate
počehnjenja, wulki wubjerk,
jara tunjo
Kurt Erler w Budyšinje
na Zitnych wikach 11
znap. „Złoty Hwězdy"

Wupjerki
jenoź najlěpšche twory
80 cm šćerole m 2.20
100 cm „ m 2.75
115 cm „ m 3.00
130 cm „ m 3.50
140 cm „ m 3.70
160 cm „ m 4.25
Spravne šerpšte poštužowanje!
A. Kasper nasl.
w Budyschinje, Burglehn 11

Přesadźowanje drjewa
W Lejnjanskej korčmje budźa so **sobotu, 2. junija 1928** wot **popołdnja 3 hodź.**
280 šmrěk. zdonkow a kłocow 11/36 cm
6 „ twjerd. žerdźow 13/14 cm
1 rm šmrěs. wužitk. kuluch., 2 m dołhe
75 rm palnych kuluchow
15 rm „ hałozow
na přesadźowanje za hotowe pjenjezy pod wumělnjenjom předawać. — Nastajene na Lejnjanskim rewěrje. **Lub. hajn. ham.**

Kóždu jědź znjeseće!!!
hdyž na to dźiwaće,
zo so pożiwanske
organy podpjeraja z
Leidlerec žołdkowym prochom!
Schloss Apotheke Bautzen.

Wot pjatka mam nowy transport młodych, sylnych, wysokoćelnych, njewěsćźdge cźežkich, originalnh. rańso-pruskich hollandsk.

krowowe jałojcow
w mojich hródźach **w hotelu „Kurwjerch"** w Budyš. na Drjew. wikach
jara tunjo na pśedań
Emil Gräfe, skótna wikowarnja
Telefon: 2063 a 2418 Rěznišći skót so sobu zamóc